Bundel - Raadsvergadering van 11 juli 2023

1 Opening, presentie en stemnummer trekken

2 Vaststelling agenda
- Raadsagenda 11 juli

3 Spreekrecht burgers

4 Vragenuur raadsleden

5 Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering d.d. 12-6-2023; Gemeenteblad 2023/57
- Raadsvoorstel 57 Besluitenlijst raadsvergadering 12-6-2023
- Raadsbesluit 57 Besluitenlijst raadsvergadering 12 juni 2023

6 Vaststellen A(kkoord)stukken

6.1 Vaststelling aanvullende toetsingscriteria voor de aanwijzing van een lokale publieke media-instelling; Gemeenteblad 2023/49
Burg. Van der Rijt
- Raadsvoorstel 49 Vaststelling aanvullende toetsingscriteria voor aanwijzing van een lokale publieke media-instelling.docx
- Raadsbesluit 49 Vaststelling aanvullende toetsingscriteria aanwijzing lokale publieke mediainstelling

6.2 Verrichten vervolgonderzoek centrale tennisaccommodatie in Brunssum; Gemeentebladnummer 2023/50
Wethouder Janssen
Wethouder Van Dijk
- Raadsvoorstel 50 Verrichten vervolgonderzoek centrale tennisaccommodatie in
- Raadsvoorstel 50 (bijlage 1) Eindrapportage Tennisaccommodaties Brunssum 26.04.2023 incl. bijlagen 1, 4, 5, 6 en 7.pdf
- Raadsvoorstel 50 (bijlage 2) Routekaart verduurzaming sport voor verenigingen.pdf
- Raadsvoorstel 50 (bijlage 3) Informatiefundament Tennisaccommodaties.pdf
- Raadsbesluit 50 Verrichten vervolgonderzoek centrale tennisaccommodatie

6.3 Vaststelling regionale woonvisie Parkstad, onderdeel Brunssum; Gemeenteblad 2023/48
Wethouder Van Dijk
- Raadsvoorstel 48 vaststelling Regionale Woonvisie Parkstad Limburg; onderdeel
- Raadsvoorstel 48 (bijlage 1) BRUNSSUM concept regionale en lokale woonvisie SPL met afbeeldingen.pdf
- Raadsvoorstel 48 (bijlage 2) Nota van Reacties bij de Concept Regionale en Lokale Woonvisie 2023-2028.docx
- Raadsvoorstel 48 (bijlage 2a) Reactie Woonvisie Brunssum ROH Huurderskoepel.pdf
- Raadsvoorstel 48 (bijlage 2b) Zienswijze Seniorenraad i.o concept visie
- Raadsvoorstel 48 (bijlage 2c) Brief reactie Weller op Woonvisie Brunssum.pdf
- Raadsvoorstel 48 (bijlage 3) Beleidskaders en wetten.docx
- Raadsvoorstel 48 (bijlage 4) Activiteitenoverzicht Woonvisie.xlsx
- Raadsvoorstel 48 (bijlage 5) 13 kwesties uit synopsis.pdf
- Raadsvoorstel 48 (bijlage 6) Scenarioanalyse.pdf
- Raadsvoorstel 48 (bijlage 7) Bijlage 7 Veerkracht analyse Parkstad.pdf
- Raadsvoorstel 48 (bijlage 8) Presentatie over traject Woonvisie gedurende de Raadsinformatiebijeenkomst van 12 september 2022.pdf
- Raadsvoorstel 48 (bijlage 9) Relevante bronnen.docx
- Raadsvoorstel 48 (bijlage 10) Regionaal-Woonbehoefteonderzoek-2022-2032.pdf
- Raadsvoorstel 48 (bijlage) Presentatie woonvisie brunssum.pdf
- Raadsbesluit 48 Vaststelling Regionale Woonvisie Parkstad

6.4 Meerjarenprognose grondexploitaties (NIET OPENBAAR); Gemeenteblad 2023/58
Wethouder Van Dijk
De stukken liggen ter inzage op de griffie

6.5 Jaarstukken 2022; Gemeenteblad 2023/56
Wethouder Van dijk
- Raadsvoorstel 56 Jaarstukken 2022 (definitief).docx
- Raadsvoorstel 56 (bijlage) Jaarstukken 2022.pdf
- Totaal schriftelijke vragen met antwoorden op jaarstukken 2022 naar Griffie.xlsx
- Raadsbesluit 56 Jaarstukken 2022 gemeente Brunssum

6.6 Harmonisatie uitvoeringsprocessen BsGW; Gemeenteblad 2023/59
Wethouder Van Dijk

- Raadsvoorstel 59 Harmonisatie belastingen kwijtschelding diftar, rioolheffing overig, extra container, rioolheffing, externe vorderingen.docx
- Raadsvoorstel 59 (bijlage) Uitgaande brief.docx
- Raadsbesluit 59 Harmonisatie uitvoeringsprocessen BsGW

6.7 Zienswijze Centrumregeling Opvang en beschermd wonen; Gemeenteblad 2023/53
Wethouder Hermans

- Raadsvoorstel 53 Zienswijze centrumregeling opvang en beschermd wonen 2024_.docx
- Raadsvoorstel 53 (bijlage) GR Opvang en BW 2024 wijzigingen TT 24 april 2023.docx
- Raadsvoorstel 53 (bijlage) Uitgaande brief inzake zienswijze centrumregeling opvang en beschermd wonen 2024.docx
- Vragen fractie PAK en antwoorden inzake Opvang en beschermd wonen.docx
- Raadsbesluit 53 Zienswijze Centrumregeling Opvang en Beschermd wonen

7 Initiatiefvoorstel klankbordgesprekken burgemeester; Gemeenteblad 2023/31
Fracties Lijst Borger, VVD en PvdA
27-6-2023; B&W besluit
1. Ten aanzien van het initiatiefraadsvoorstel inzake 'Commissie klankbordgesprekken burgemeester' geen wensen en bedenkingen ter kennis van de raad te brengen.
2. Burgemeester Van der Rijt onthouden van deelname aan beraadslaging en besluitvorming over dit voorliggend voorstel vanwege de in dit voorstel vervatte overwegingen.

- Initiatiefraadsvoorstel 31 verordening klankborgesprekken burgemeester 2023.docx
- Initiatiefraadsvoorstel 31 (bijlage) Handreiking-burgemeesters-benoeming-herbenoeming-klankbordgesprekken-en-afscheid 2020.pdf
- Initiatiefraadsvoorstel 31 (bijlage) verordening klankborgesprekken burgemeester
- Initiatiefraadsvoorstel 31 (bijlage) verordening klankborgesprekken burgemeester
- Raadsbesluit 31 Commissie klankbordgesprekken burgemeester

8 Uitkomsten onderzoek verruimen inkomensgrenzen; Gemeenteblad 2023/32
Wethouder Van Leusden

- Raadsvoorstel 32 Uitkomsten onderzoek verruimen inkomensgrenzen.docx
- SMO raad Advies inkomensgrens armoedebeleid.pdf
- Onderzoek kosten uitbreiding doelgroep bijzondere bijstand - minimabeleid.pdf
- Beantwoording vragen Lijst Borger mbt onderzoek verruimen inkomensgrenzen.pdf
- Vragen en antwoorden PvdA fractie.docx
- Raadsbesluit 32 Uitkomsten onderzoek verruimen inkomensgrenzen

9 Inlichtingen artikel 43 brieven

- Overzicht artikel 43 brieven raadsvergadering 11 juli 2023.pdf

10 Sluiting

Agenda Raadsvergadering

Datum	11-07-2023
Tijd	19:00 - 22:30
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	Burgemeester W.J.F. van der Rijt
Toelichting	Gemeenteblad 2023/67 Hierbij nodig ik u uit voor de openbare vergadering van de Raad van de Gemeente Brunssum. Van deze vergadering worden video-opnames gemaakt. De agenda met de stukken liggen vanaf woensdag 5 juli 2023 ter inzage in fractiekamer I van het oude raadhuis.

1	**Opening, presentie en stemnummer trekken**
2	**Vaststelling agenda**
3	**Spreekrecht burgers**
4	**Vragenuur raadsleden**
5	**Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering d.d. 12-6-2023; Gemeenteblad 2023/57**
6	**Vaststellen A(kkoord)stukken**
6.1	**Vaststelling aanvullende toetsingscriteria voor de aanwijzing van een lokale publieke media-instelling; Gemeenteblad 2023/49** Burg. Van der Rijt
6.2	**Verrichten vervolgonderzoek centrale tennisaccommodatie in Brunssum; Gemeentebladnummer 2023/50** Wethouder Janssen Wethouder Van Dijk
6.3	**Vaststelling regionale woonvisie Parkstad, onderdeel Brunssum; Gemeenteblad 2023/48** Wethouder Van Dijk

6.4 **Meerjarenprognose grondexploitaties (NIET OPENBAAR); Gemeenteblad 2023/58**
Wethouder Van Dijk

De stukken liggen ter inzage op de griffie

6.5 **Jaarstukken 2022; Gemeenteblad 2023/56**
Wethouder Van dijk

6.6 **Harmonisatie uitvoeringsprocessen BsGW; Gemeenteblad 2023/59**
Wethouder Van Dijk

6.7 **Zienswijze Centrumregeling Opvang en beschermd wonen; Gemeenteblad 2023/53**
Wethouder Hermans

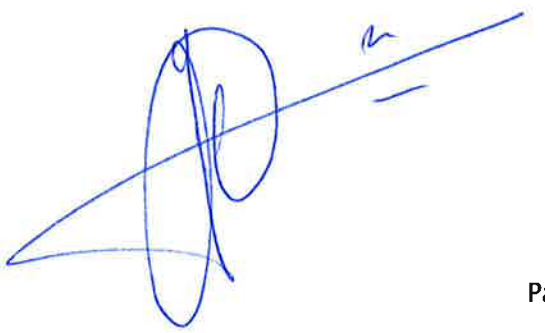
7 **Uitkomsten onderzoek verruimen inkomensgrenzen; Gemeenteblad 2023/32**
Wethouder Van Leusden

8 **Initiatiefvoorstel klankbordgesprekken burgemeester; Gemeenteblad 2023/31**
Fracties Lijst Borger, VVD en PvdA

27-6-2023; B&W besluit
1. Ten aanzien van het initiatiefraadsvoorstel inzake 'Commissie klankbordgesprekken burgemeester' geen wensen en bedenkingen ter kennis van de raad te brengen.
2. Burgemeester Van der Rijt onthouden van deelname aan beraadslaging en besluitvorming over dit voorliggend voorstel vanwege de in dit voorstel vervatte overwegingen.

9 **Inlichtingen artikel 43 brieven**

10 **Sluiting**

gemeente Brunssum

GRIFFIE
Gemeenteblad 2023/57

BESLUITENLIJST

VAN DE OPENBARE VERGADERING

VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE BRUNSSUM

GEHOUDEN OP

DINSDAG 12 JUNI 2023 OM 18:00 UUR

IN DE RAADZAAL VAN HET BESTUURSCENTRUM TE BRUNSSUM

Besluitenlijst van de openbare raadsvergadering van de gemeenteraad van de gemeente Brunssum, gehouden op dinsdag 12 juni 2023 om 18:00 uur in de raadzaal van het Bestuurscentrum te Brunssum.

Van deze vergadering zijn geluids- en video opnamen beschikbaar
https://brunssum.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/9cdbe646-ccb7-41b8-86f2-804a107d46d4

AANWEZIG:	(plv) Voorzitter:	J.H.J. Janssen
	Raadsleden:	J.A. Arts, M.E.J. Baten-Werink, V. Braam, G. Di Palma, G. Fober, L.C.C. Hermans, R. Houkes, J.H.J. Janssen, F.J. Joosten, S.J.H. L'Espoir, G.G. Luit, A. Lust-van Goinga, B. Nelissen, S. Offermans, H. Offermans, D.C.M. van Oppen, J.M.H. Palmen, J.W.G. Scheffers, L.J.H. Snackers en T. Theunissen
	Wethouders:	J.L.W. van Dijk, V. Hermans, H.J. Janssen en M.Y. van Leusden-Brüning
	Griffier:	P. Peeters
	Plv. griffier:	M.A.H. Reuling-Zinken (notulist)
AFWEZIG:	Raadsleden:	P. Drenth G. Di Palma (tot 18:25 uur) G.G. Luit en S. Offermans (na 23:00 uur) J.A. Arts (na 23:45 uur); M.E.J. Baten-Werink (na 23:48 uur); B. Nelissen (na 00:28 uur) D.C.M. van Oppen (na 01:00 uur)
	Wethouders:	
	Voorzitter:	W.J.F. Van der Rijt

1. Opening en presentie en stemnummer trekken

De plaatsvervangend voorzitter opent de raadsvergadering om 18.00 uur.
Afgemeld is de voorzitter, mevrouw Van der Rijt, en de heer Drenth.
Mevrouw Di Palma komt later.
Bij een eventuele hoofdelijke stemming zal stemnummer 2, te weten de heer Fober, als eerste zijn stem uitbrengen.

2. Vaststellen agenda

Voorstel van Orde van mevrouw Lust, fractie Lijst Borger, een motie vreemd aan de orde van de dag agenderen als agendapunt 8a, is akkoord, waarbij de fracties BBB Lijst Palmen en LBL en mevrouw Offermans worden geacht te hebben tegengestemd.

Voorstel van Orde van de heer Palmen, fractie BBB Lijst Palmen, brief aan de raad nr. 27 agenderen samen met de motie vreemd aan de orde van de dag, is niet akkoord, waarbij de fracties Lijst Borger, VVD, PvdA, SP en de heren Luit en Janssen worden geacht te hebben tegengestemd.

Voorstel van Orde van de heer L'Espoir, fractie LBL, agendapunt 6.7 agenderen als Bespreekstuk, is niet akkoord, waarbij de fracties Lijst Borger, VVD, PAK, PvdA en SP worden geacht te hebben tegengestemd.

Voorstel van Orde van de heer L'Espoir, fractie LBL, agendapunt 8 afvoeren van de agenda, is niet akkoord, waarbij de fracties Lijst Borger, VVD, PAK, PvdA en SP worden geacht te hebben tegengestemd.

Voorstel van Orde van de heer L'Espoir, fractie LBL, agendapunt 8 voorafgaand aan agendapunt 7 te behandelen, is akkoord.

De heer Offermans, fractie PvdA, zal niet deelnemen aan de stemming van het agendapunt "Vaststellen bestemmingsplan Entree Dorpstraat; Gemeenteblad 2023/25" en het agendapunt "Vaststellen bestemmingsplan Raadhuisstraat; Gemeenteblad 2023/24" omdat de ontwikkelende partij zijn werkgever is.

De agenda wordt gewijzigd vastgesteld.

3. Spreekrecht burgers

Mevrouw Di Palma is aanwezig vanaf 18:25 uur.

De heer Roeselers, de heer Gerards en mevrouw Cock spreken in op het agendapunt “Vaststellen bestemmingsplan Raadhuisstraat”.

4. Vragenuur raadsleden

Mevrouw Lust, fractie Lijst Borger, stelt vragen over langdurige geluidsoverlast in Treebeek;
De heer Arts, fractie SP, stelt vragen over de voorgenomen ontslagen bij VDL Nedcar;
De heer L’Espoir, fractie LBL, stelt vragen nav de schouw op de Maastrichterstraat;
De heer Palmen, fractie BBB Lijst Palmen, vraagt naar de reden waarom het college heeft meegewerkt aan het krantenartikel van De Limburger;
De heer Luit, fractie PAK, stelt vragen over het proces voor realisering van de Akkerbrug;
De heer Joosten, fractie VVD, stelt vragen over de jeugdoverlast in de Schiffelerstraat.

De portefeuillehouders geven antwoord op de gestelde vragen.

5. Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering d.d. 9-5-2023; Gemeenteblad 2023/47

Voorstel van de heer Palmen, fractie BBB Lijst Palmen, om in de besluitenlijst op te nemen de weigering van de voorzitter tot het stellen van vragen door heer Palmen tijdens het vragenuur op 9 mei jl, als een besluit van de gemeenteraad, is niet akkoord, waarbij de fracties Lijst Borger, VVD, PAK, PvdA en SP worden geacht te hebben tegengestemd.

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming, de besluitenlijst d.d. 9 mei 2023; Gemeenteblad 2023/47 vast te stellen.

6. Akkoordstukken

6.1 Rd4 Begroting 2024 en jaarrekening 2022; Gemeenteblad 2023/45

Wethouder Janssen geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

De raad besluit. met dien verstande dat de fractie BBB Palmen wordt geacht te hebben tegengestemd:
1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2022 en de concept begroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling RD4;
2. Een zienswijze te geven op de concept begroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling RD4.

6.2 ISD BOL 1e Bestuursrapportage 2023; Gemeenteblad 2023/36

Wethouder Van Leusden geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
1. kennis te hebben genomen van de 1e Bestuursrapportage 2023 ISD BOL;
2. af te zien van het maken van bezwaar tegen deze bestuursrapportage bij het Algemeen Bestuur van ISD BOL.

6.3 KBL 1e begrotingswijziging en begroting 2024 e.v.; Gemeenteblad 2023/29

Wethouder Van Leusden geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
1. Kennis te nemen van de jaarrekening KBL 2022
2. Geen zienswijze af te geven op de 1e begrotingswijziging 2023 van de GR KBL
3. Op de begroting 2024 en meerjarig 2025-2026 van GR KBL de volgende zienswijze af te geven:
    1. *De raad bekrachtigt de noodzaak om in 2023 besluiten te nemen over de wijze van bekostiging van deze GR, zodat de 1e begrotingswijziging 2024 en de meerjarenbegroting 2025 –2026 hierop gebaseerd kunnen worden. Dit moet leiden tot een kostendekkende, transparante, voorspelbare begroting.*
    2. *De raad verzoekt de gevolgen van de definitieve uittreedregeling voor de gemeente Heerlen te verwerken in de 1e begrotingswijziging 2024 en de meerjarenbegroting 2025-2026 , zodra deze is vastgesteld in het Algemeen bestuur van GR KBL.*
    3. *In het algemeen roept de gemeente Brunssum op om de kostenstijgingen, als gevolg van gestegen loonkosten en prijzen als gevolg van mondiale ontwikkelingen, in de begroting 2024 en verder, te beteugelen waar mogelijk en hierbij tevens te kijken naar hetgeen op te vangen is in de eigen bedrijfsvoering*
4. Het bestuur van GR KBL op de hoogte te stellen van de besluitvorming van gemeente Brunssum in dezen

6.4 GGD Begroting 2024 en het meerjarenperspectief; Gemeenteblad 2023/42

Wethouder Van Leusden geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
De gemeenteraad heeft kennis genomen van de jaarstukken 2022 van de Gr GGD Zuid Limburg.
De gemeenteraad stemt in met de begroting 2024 van de Gr GGD Zuid Limburg.
In het algemeen roept de gemeente Brunssum op om de kostenstijgingen, als gevolg van gestegen loonkosten en prijzen als gevolg van mondiale ontwikkelingen, in de begroting 2024 en verder, te beteugelen waar mogelijk en hierbij tevens te kijken naar hetgeen op te vangen is in de eigen bedrijfsvoering.
De gemeenteraad stemt in met het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 van de Gr GGD Zuid Limburg.
De gemeenteraad geeft een positieve zienswijze ten aanzien van het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 waarin zij de GGD voorstelt de financiële consequenties van het meerjarenplan gefaseerd te laten plaatsvinden bijvoorbeeld in twee jaar gezien de krapte op de arbeidsmarkt en de nog onduidelijkheid over de hoeveelheid middelen die de gemeenten van het Rijk ontvangen.
De gemeenteraad stemt in met de financiële consequenties ten gevolge van het meerjarenbeleidsplan 2024-2027.

6.5 Stadsregio Parkstad Jaarrekening 2022 en Begroting 2024; Gemeenteblad 2023/38 (versie 2)

Wethouder Janssen geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
1. Kennis te nemen van de voorlopige jaarstukken 2022 van Stadsregio Parkstad Limburg met een voorlopig positief resultaat van € 343.000;
2. Kennis te nemen van de eerste begrotingswijziging 2023 van Stadsregio Parkstad Limburg van € 175.000, die voor Brunssum leidt tot een extra bijdrage van € 18.267 in 2023 en hiertegen bijgevoegde zienswijze in te dienen; en
3. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting van 2024 en de meerjarenraming 2025 – 2027 van Stadsregio Parkstad Limburg waarbij de gemeentelijke bijdrage voor Brunssum voor 2024 is vastgesteld op € 597.455 en hiertegen bijgevoegde zienswijze in te dienen.

6.6 Veiligheidsregio Zuid-Limburg Zienswijze jaarstukken 2022 en begroting 2024; Gemeenteblad 2023/34 (versie 2)

Wethouder Janssen geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
Bijgevoegde zienswijze in te dienen omtrent de Jaarstukken 2022 en Begroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

6.7 Vaststellen bestemmingsplan Entree Dorpstraat; Gemeenteblad 2023/25

Wethouder Van Dijk geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

(De heer Offermans stemt niet mee)
De raad besluit met dien verstande dat de fractie BBB Palmen en LBL worden geacht te hebben tegengestemd:
1. de ingediende zienswijzen ongegrond te verklaren conform de Zienswijzennota;
2. het bestemmingsplan 'Woningbouwontwikkeling Entree Dorpstraat', bestaande uit de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0899-bpEntreeDorpstraat-VA01.gml met de bijbehorende bestanden, bestaande uit de planregels, de plantoelichting en bijlagen bij de toelichting, conform de Nota van wijzigingen gewijzigd digitaal vast te stellen en daarbij te bepalen dat gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de BGT en DKK d.d. 22 december 2021;
3. de afgeleide analoge verbeelding van het onder 2. genoemde bestemmingsplan, bekend onder 'NL.IMRO.0899-bpEntreeDorpstraat-VA01', verbeelding, planstatus vastgesteld, juni 2023, evenals de analoge versie van de regels en toelichting, vast te stellen;
4. geen exploitatieplan ingevolge artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen omdat kostenverhaal niet aan de orde is.

6.8 Verklaring van geen bedenkingen ten behoeve van de herontwikkeling Rumpenerstraat 6-8; Gemeenteblad 2023/21

Wethouder Van Dijk geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
1. Een ontwerp verklaring van geen bedenkingen ten behoeve van het bouwplan tot het oprichten van 11 appartementen op de locatie Rumpenerstraat 6-8d, af te geven in het kader van de uitgebreide omgevingsvergunningprocedure en deze ter inzage te leggen;
2. De onder beslispunt 1 genoemde ontwerp verklaring van geen bedenkingen aan te merken als een definitieve verklaring van geen bedenkingen indien er geen zienswijzen worden ingediend binnen de daarvoor geldende termijn van 6 weken;

6.9 1e Bestuursrapportage 2023; Gemeenteblad 2023/39

Wethouder Van Dijk geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit unaniem:
a. Kennis te nemen van de voortgang van de uitvoering van de in de begroting benoemde resultaten (onderdeel B. van de 1e Bestuursrapportage 2023);
b. Akkoord te gaan met de in onderdeel B. van de 1e Bestuursrapportage 2023 voorgestelde financiële mutaties;
c. Akkoord te gaan met de in onderdeel C. van de 1e Bestuursrapportage 2023 voorgestelde investeringskredieten;
d. De 7e begrotingswijziging 2023 vast te stellen in onderdeel D. Bijgesteld financieel beeld 2023, van de 1e Bestuursrapportage 2023.

6.10 Verlenging contract accountant controle jaarrekening 2023; Gemeenteblad 2023/40

De voorzitter van de Auditcommissie, de heer Janssen, geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
De opdracht tot accountantscontrole voor de periode van één jaar te verlengen voor het controlejaar 2023

6.11 GR Omnibuzz Begroting 2023-2, 2024-mjp en jaarrekening 2022; Gemeenteblad 2023/37

Wethouder Hermans geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
Een positieve zienswijze af te geven omtrent de financiële stukken Omnibuzz (concept jaarrekening 2022, begroting 2023-2, begroting 2024 en meerjarenperspectief 2025-2027), met de volgende aanvullende boodschap:

1. de gemeente Brunssum zal het aantrekkende gebruik van Omnibuzz nauwlettend volgen en nader duiden.
2. als gevolg van mondiale ontwikkelingen baren de fors gestegen loonkosten en prijzen de gemeente Brunssum zorgen. U zult begrijpen dat niet enkel de GR Omnibuzz hier tegenaan loopt maar ook uw deelnemende gemeenten individueel. Aangezien de individuele gemeenten niet zonder meer alle prijsstijgingen één op één gecompenseerd zien vanuit de Rijksoverheid, kunnen wij het ons niet permitteren dat u als GR Omnibuzz uw kostenstijgingen wel één op één aan ons doorberekent. Wij roepen u dan ook nadrukkelijk op een maximale inspanning te leveren om de geconstateerde prijsstijging op te vangen binnen uw eigen bedrijfsvoering.

6.12 Het Gegevenshuis Begroting 2024 en meerjarenraming, bijstelling begroting 2023 en jaarrekening 2022; Gemeenteblad 2023/46

Wethouder Hermans geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:

- Kennis te nemen van de jaarrekening 2022, de bijgestelde begroting 2023 de begroting 2024 en de meerjarenraming 2024-2027 van het Gegevenshuis.
- Instemmen met de jaarrekening 2022, de bijgestelde begroting 2023 de begroting 2024 en de meerjarenraming 2024-2027 en dit kenbaar maken aan het Algemeen Bestuur van het Gegevenshuis.
- In te stemmen met de conceptbrief zienswijze 2023 GR Het Gegevenshuis

Voorstel van orde de vergadering schorsen voor een pauze (20:04 – 20:15 uur)

(Bij vaststelling van de agenda is besloten agendapunt 8 te agenderen als agendapunt 7)

7. Vaststellen bestemmingsplan Raadhuisstraat; Gemeenteblad 2023/24

Wethouder Van Dijk geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Toezegging 39 (12-6-2023) Bestemmingsplan Raadhuisstraat
Weth. Van Dijk zegt toe:
Dat kwalitatief hoogwaardig meer groen teruggeplaatst wordt in het gebied dan er nu is.

Toezegging 40 (12-6-2023) Anterieure overeenkomst
Weth. Van Dijk zegt toe:
Na te vragen of er een anterieure overeenkomst mogelijk is.

Voorstel van Orde de vergadering schorsen voor een pauze (21:40 – 21:52 uur)

(De heer Offermans stemt niet mee)
Amendement "Bestemmingsplan Raadhuisstraat" van de raadsfractie BBB Lijst Palmen

- Ter plekke opgenomen woonbebouwingsmogelijkheden van etage woning in meerdere lagen te laten vervallen;
- In de plaats daarvan een lintbebouwing op te nemen van vrijstaande en/of met 2 aan elkaar gekoppelde woningen van 2 lagen met een kap. Met ontsluiting op respectievelijk de Dorpstraat en Raadhuisstraat;
- De ontsluiting van het resterende gebied nog beter te bestuderen zodat wijk en andere straten niet overbelast en onveilig worden en voelen.
- De parkeernorm vaststellen op 2 parkeerplaatsen per woning op eigen grond.

Het amendement wordt verworpen, waarbij de fracties Lijst Borger, VVD, PAK, en PvdA worden geacht te hebben tegengestemd.

(De heer Offermans stemt niet mee)
Mondeling Amendement "Bestemmingsplan Raadhuisstraat" van de raadsfractie LBL

"Besluit dat de helling en het bestaande groen onaangetast blijven."

Het amendement wordt verworpen, waarbij de fracties Lijst Borger, VVD, PAK, PvdA en SP worden geacht te hebben tegengestemd.

(De heer Offermans stemt niet mee)
De raad besluit met dien verstande dat de fracties BBB Lijst Palmen en LBL worden geacht te hebben tegengestemd:
Gelet op het bepaalde in artikel 3.1 juncto 3.8 Wet op de ruimtelijke ordening stellen wij voor om:
1. de ingediende zienswijzen ongegrond te verklaren en onderdeel c van de zienswijze van reclamant 4 gegrond te verklaren conform de Zienswijzennota;
2. het bestemmingsplan 'Woningbouwontwikkeling Raadhuisstraat', bestaande uit de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0899-BpRaadhuisstraat-VA01.gml met de bijbehorende bestanden, bestaande uit de planregels, de plantoelichting en bijlagen bij de toelichting, conform de Nota van wijzigingen gewijzigd digitaal vast te stellen en daarbij te bepalen dat gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de BGT en DKK d.d. 22 december 2021;
3. de afgeleide analoge verbeelding van het onder 2. genoemde bestemmingsplan, bekend onder 'NL.IMRO.0899-BpRaadhuisstraat-VG01, verbeelding, planstatus vastgesteld, juni 2023, evenals de analoge versie van de regels en toelichting, vast te stellen;
4. geen exploitatieplan ingevolge artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen omdat kostenverhaal niet aan de orde is.

(De heer Offermans stemt niet mee)
Motie "Bestemmingsplan Raadhuisstraat" van de raadsfracties PAK en SP

Overwegende dat
- het bestemmingsplan Raadhuisstraat erg leeft bij een deel van de Brunssumse bevolking met name voor de bewoners in de directe omgeving;
- dat er 39 bomen gerooid worden, waarvoor kapvergunning is aangevraagd, waardoor er een groot stuk bestaand groen dreigt te verdwijnen;
- dat er nog een bezwaar gemaakt kan worden tegen die bomenkap;
- dat de portefeuillehouder in de commissie R&T heeft aangegeven dat het niet mogelijk is deze bomen te laten staan;
- dat er diverse diersoorten, zoals wezels, egels, eekhoorns, marters en mogelijk vleermuizen gesignaleerd worden in dit groen middenin de gemeente;
- dat er een onderzoek loopt i.h.k. van aanwezigheid vleermuizen waarvoor in september a.s. verwacht uitsluitsel komt.

Is van mening:

- dat de omgeving Raadhuisstraat en het Centrum, het Ei en omgeving, nu al een behoorlijk hitte eiland is, zie: https://parkstad.klimaatmonitor.net/
- dat bij de ontwikkeling van de vigerende Centrumvisie nadrukkelijk de lijn is uitgezet om het Centrum te vergroenen en daarmee de huidige hittestress naar beneden te brengen
- door behoud van de groenstroken, inclusief bomen, dat een toename van hittestress voorkomen wordt
- dat derhalve het verdwijnen van bestaande flora en fauna, in dit deel van Brunssum, zo veel mogelijk beperkt en beschermd dient te worden.

Verzoekt het college

- haar uiterste best te doen het bestaand groen zo veel als mogelijk te handhaven;
- haar uiterste best te doen de aanwezige al dan niet beschermde diersoorten te beschermen of te verplaatsen;
- zo spoedig mogelijk de raad kenbaar te maken wat het vleermuizenonderzoek heeft opgeleverd en wat de mogelijke consequenties hiervan zijn;
- rekening te houden met eventuele bezwaren i.h.k. van de aanvraag van de kapvergunning, en deze tijdig aan de raad kenbaar te maken;
- indien bovenstaande 4 aandachtspunten niet gerealiseerd kunnen worden dit tijdig aan de raad kenbaar te maken; zodat bij de uitvoering van het bestemmingsplan voldoende groen aangelegd wordt zodat de nieuwe situatie de bestaande situatie nagenoeg benadert.

De motie wordt verworpen, waarbij de fracties Lijst Borger, VVD en PvdA worden geacht te hebben tegengestemd.

8. Kadernota sport en beweegbeleid 2023-2033; Gemeenteblad 2023/33

Wethouder Janssen geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Voorstel van Orde de agenda vandaag afmaken, is akkoord waarbij de fracties BBB Lijst Palmen en SP, de heer Luit en mevrouw Offermans en mevrouw Baten worden geacht te hebben tegengestemd.

Voorstel van Orde van de heer Janssen, fractie PAK, de vergadering schorsen voor kort overleg, is akkoord.
(22:56 – 22:57 uur)

De motie van het PAK wordt ingetrokken.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
De kadernota sport en beweegbeleid 2023-2033 vast te stellen en akkoord te gaan met;
1. Missie:
   We gaan voor een gezonde stad met actieve inwoners. Onze inwoners worden daarbij uitgedaagd en gestimuleerd om in beweging te komen. Sport en bewegen geeft plezier en draagt tevens bij aan een actieve en gezonde leefstijl. Samen met sportverenigingen, sport- en beweegaanbieders en maatschappelijke partners benutten we de waarde van sport op maatschappelijk, sociaal en gezondheidsvlak. Kinderen groeien sportief op in Brunssum en ervaren hoe leuk bewegen is. Daarbij ontwikkelen ze de motorische vaardigheden voor een leven lang bewegen. In Brunssum is iedereen welkom in de sport. Waar nodig helpen en ondersteunen we kwetsbare inwoners om deel te kunnen nemen aan sport en bewegen. Verenigingen en sport- en beweegaanbieders vervullen daarbij een belangrijke (maatschappelijk) rol. Het zijn de plekken waar mensen elkaar ontmoeten en samen sporten en bewegen. Samen brengen en houden we Brunssum in beweging.
2. Ambities:
   1. Sport en bewegen voor iedereen
   2. Sportief opgroeien
   3. Vitale sport- en beweegaanbieders
   4. Waarde van sport en bewegen
   5. Sportinfrastructuur

De heer Luit en mevrouw Offermans verlaten de vergadering om 23:00 uur.

8. A. Motie vreemd aan de orde van de dag

Motie "van Afkeuring" van de raadsfracties Lijst Borger, VVD, PvdA en SP
Constaterende dat:

- Raadslid Palmen in de gemeenteraadsvergadering van 7 februari j.l. bij agendapunt 8 Financiering viering 70 jaar NAVO- hoofdkwartier (1953-2023): Gemeenteblad 2022/116, in zijn stemverklaring publiekelijk heeft uitgesproken dat er mogelijk sprake is van belangenverstrengeling bij (leden van) de fractie Lijst Borger.
- Raadslid Palmen in zijn mail aan de gemeenteraad van 8 februari j.l. nog een keer beweerd heeft dat deze raadsleden zich hadden moeten onthouden van stemming.
- Raadslid Palmen in het presidium van 14 februari j.l. niet serieus inging op de opmerkingen van Raadslid Lust dat hij onze gedragscode heeft geschonden en ze hier excuses voor wilde.
- Gebleken is dat raadslid Palmen bij de provincie het verzoek heeft gedaan tot vernietiging van het raadsbesluit en de daarmee samenhangende handelingen van de gemeenteraad van Brunssum.
- De provincie een brief aan de raad heeft verstuurd waarbij ze niet tegemoetkomen aan het verzoek van Raadslid Palmen, omdat niet gebleken is dat er enige sprake was van belangenverstrengeling.
- Raadslid Palmen in het presidium van 16 mei j.l. niet inging op de brief van de provincie en de brief geagendeerd wilde hebben in de commissie vergadering algemene bestuurlijke aangelegenheden.
- Raadslid Palmen in de commissie vergadering algemene bestuurlijke aangelegenheden van 30 mei j.l. de betreffende raadsleden nogmaals onterecht beschuldigde van zich "de macht toe te eigenen" en de "dictatuur tentoon spreiden".

Overwegende dat:

- Raadslid Palmen nu ook door de Provincie op alle punten in het ongelijk is gesteld.
- De integriteit van de fractie Lijst Borger (in het bijzonder raadsleden Lust en Scheffers) door raadslid Palmen publiekelijk in twijfel is getrokken, zonder dat de kans geboden is hierover vooraf of achteraf het gesprek aan te gaan.
- De fractie Lijst Borger niet kan accepteren dat er publiekelijk niet bewezen en zelfs onjuiste uitspraken worden gedaan over de integriteit van fractieleden (Raadsleden Lust en Scheffers).
- De fractie Lijst Borger raadslid Palmen tot drie maal toe de mogelijkheid heeft geboden om uitleg te geven dan wel excuses aan te bieden, maar raadslid Palmen dit blijkbaar niet nodig vindt.

Concluderende dat:

- Raadslid Palmen zonder twijfel artikel 3.a. onder V. van de gedragscode heeft geschonden:
  "Een gemeenteraadslid stelt de persoonlijke integriteit van leden van het college, de gemeenteraad en ambtenaren niet onbewezen ter discussie.".
- Raadslid Palmen met zeer grote regelmaat niet bewezen of zelf onjuiste uitspraken doet over collega raadsleden, het college, de griffie, de voorzitter dan wel plaatsvervangend voorzitter van de raad of ambtenaren.
- Raadslid Palmen daarmee met grote regelmaat ook andere bepalingen van de gedragscode schendt en regels aan zijn laars lapt.
- De gemeenteraad van Brunssum dit gedrag van raadslid Palmen niet langer kan en wil accepteren en zich daarover uit wenst te spreken.

Spreekt daarom haar afkeuring uit over de uitspraken en deze manier van handelen van Raadslid Palmen en gaat over tot de orde van de dag.

De motie wordt aangenomen, waarbij de fracties BBB Lijst Palmen en LBL worden geacht te hebben tegengestemd.

9. BsGW Zienswijze ontwerpbegroting 2024, ontwerp mjb 2025 - 2027, 1e begr.wijz. 2023; Gemeenteblad 2023/35

Wethouder Van Dijk geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

De heer Arts verlaat de vergadering om 23:45 uur.
Mevrouw Baten verlaat de vergadering om 23:48 uur.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
De Raad wordt voorgesteld een positieve zienswijze af te geven op de ontwerpbegroting 2024 en de ontwerp meerjarenbegroting 2025 – 2027 van de BsGW en 1e begrotingswijziging 2023; met de volgende toevoeging: Kijkende naar de ontwerpbegroting 2024 zien wij dat de kosten van BsGW dalen in 2024 ten opzichte van 2023. Een positieve ontwikkeling die recht doet aan de eerder geuite efficiëntiewens vanuit de gemeente Brunssum richting de BsGW. Tegelijkertijd zien wij echter een forse 1e begrotingswijziging 2023 terug. Wanneer deze zonder aanpassing één op één doorgevoerd wordt richting 2024 (e.v.) betekent dat juist weer een stijging van de kosten BsGW, en dientengevolge ook een stijging van de bijdrage voor de gemeente Brunssum. Graag willen wij in dit stadium reeds de nadrukkelijke oproep doen om de kostenstijgingen die u constateert in de eerste begrotingswijziging in ieder geval deels op te vangen binnen uw eigen bedrijfsvoering. Kijkende naar uw motivatie lezen wij namelijk terug dat een groot deel van uw 1e begrotingswijziging 2023 samenhangt met prijsstijgingen, als gevolg van de fors gestegen loonkosten en prijzen als gevolg van mondiale ontwikkelingen. U zult begrijpen dat niet enkel de BsGW hier tegenaan loopt maar ook uw deelnemende gemeenten individueel. Aangezien de individuele gemeenten niet zonder meer alle prijsstijgingen één op één gecompenseerd zien vanuit de Rijksoverheid, kunnen wij het ons niet permitteren dat u als BsGW uw kostenstijgingen wel één op één aan ons doorvertaalt. Wij roepen u dan ook nadrukkelijk op om de geconstateerde prijsstijging minimaal deels op te vangen binnen uw eigen bedrijfsvoering.
Verder zien wij terug dat u aan de slag bent met het doorvoeren van verbeteracties in uw bedrijfsvoering in navolging op de aanbevelingen van de gezamenlijke rekenkameronderzoeken. Tegelijkertijd zien wij de financiële vertaling van efficiëntievoordelen die daaruit moeten voortvloeien nog onvoldoende terug in uw meerjarencijfers. De gemeente Brunssum rekent erop dat de BsgW voortgang blijft boeken bij het zichtbaar implementeren van de rekenkamer aanbevelingen alsmede het terugbrengen van de bedrijfsvoeringskosten die hiermee behaald kunnen worden over het geheel. Wat de gemeente Brunssum betreft, moet dat vervolgens een nog te communiceren financieel voordeel gaan opleveren in de realisatiecijfers 2024 e.v. Graag verzoeken wij u als BsGW om hierover de komende tijd te communiceren.
Tevens maken wij de expliciete kanttekening dat wij zo snel als mogelijk duidelijkheid willen hebben over de proceskosten WOZ-bezwaren 2023 alsook inzicht in de reële kostenstijging wegens hogere (loon)indexatie als gevolg van de nieuwe cao. Daarbij rekenen we erop dat u een deel van de kostenstijging ook in 2023 opvangt binnen uw eigen bedrijfsvoering.

10. Treffen gemeenschappelijke regeling Zorg- en veiligheidshuis Parkstad; Gemeenteblad 2023/9 (versie 2)

Wethouder Hermans geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

De heer Nelissen verlaat de vergadering om 00:28 uur.

De raad besluit met dien verstande dat de fracties BBB Lijst Palmen en LBL worden geacht te hebben tegengestemd:
1. Kennis te nemen van het principebesluit tot het treffen van een gemeenschappelijke regeling Zorg- en Veiligheidshuis overeenkomstig bijgevoegde conceptregeling.
2. De Raad voor te stellen om geen zienswijze dienaangaande in te dienen.

11. Inlichtingen artikel 43 brieven

De heer Scheffers, fractie Lijst Borger, stelt vragen over artikel 43 brief 31, “Bedreigingen en antisemitisme op Compass Brunssum”;
De heer L’Espoir, fractie LBL stelt vragen over brief 30 “Laadpalen” en brief 37 “Emmastaete”;
De heer Palmen, fractie BBB Lijst Palmen, stelt vragen over brief 33 “Krantenartikel 22 april 2023”

De beantwoording mbt brief 30 wordt binnen 14 dagen schriftelijk gegeven.

Mevrouw Van Oppen verlaat de vergadering om 01:00 uur.

12. Sluiting

De plv. voorzitter sluit de vergadering op dinsdag 13 april 2023 om 01:05 uur.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 11 juli 2023.

De voorzitter, De griffier,

W.J.F. Van der Rijt P. Peeters

gemeente Brunssum

GRIFFIE
Gemeenteblad 2023/57

BESLUITENLIJST

VAN DE OPENBARE VERGADERING

VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE BRUNSSUM

GEHOUDEN OP

DINSDAG 12 JUNI 2023 OM 18:00 UUR

IN DE RAADZAAL VAN HET BESTUURSCENTRUM TE BRUNSSUM

Besluitenlijst van de openbare raadsvergadering van de gemeenteraad van de gemeente Brunssum, gehouden op dinsdag 12 juni 2023 om 18:00 uur in de raadzaal van het Bestuurscentrum te Brunssum.

Van deze vergadering zijn geluids- en video opnamen beschikbaar
https://brunssum.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/9cdbe646-ccb7-41b8-86f2-804a107d46d4

AANWEZIG:	(plv) Voorzitter:	J.H.J. Janssen
	Raadsleden:	J.A. Arts, M.E.J. Baten-Werink, V. Braam, G. Di Palma, G. Fober, L.C.C. Hermans, R. Houkes, J.H.J. Janssen, F.J. Joosten, S.J.H. L'Espoir, G.G. Luit, A. Lust-van Goinga, B. Nelissen, S. Offermans, H. Offermans, D.C.M. van Oppen, J.M.H. Palmen, J.W.G. Scheffers, L.J.H. Snackers en T. Theunissen
	Wethouders:	J.L.W. van Dijk, V. Hermans, H.J. Janssen en M.Y. van Leusden-Brüning
	Griffier:	P. Peeters
	Plv. griffier:	M.A.H. Reuling-Zinken (notulist)
AFWEZIG:	Raadsleden:	P. Drenth G. Di Palma (tot 18:25 uur) G.G. Luit en S. Offermans (na 23:00 uur) J.A. Arts (na 23:45 uur); M.E.J. Baten-Werink (na 23:48 uur); B. Nelissen (na 00:28 uur) D.C.M. van Oppen (na 01:00 uur)
	Wethouders:	
	Voorzitter:	W.J.F. Van der Rijt

1. Opening en presentie en stemnummer trekken

De plaatsvervangend voorzitter opent de raadsvergadering om 18.00 uur.
Afgemeld is de voorzitter, mevrouw Van der Rijt, en de heer Drenth.
Mevrouw Di Palma komt later.
Bij een eventuele hoofdelijke stemming zal stemnummer 2, te weten de heer Fober, als eerste zijn stem uitbrengen.

2. Vaststellen agenda

Voorstel van Orde van mevrouw Lust, fractie Lijst Borger, een motie vreemd aan de orde van de dag agenderen als agendapunt 8a, is akkoord, waarbij de fracties BBB Lijst Palmen en LBL en mevrouw Offermans worden geacht te hebben tegengestemd.

Voorstel van Orde van de heer Palmen, fractie BBB Lijst Palmen, brief aan de raad nr. 27 agenderen samen met de motie vreemd aan de orde van de dag, is niet akkoord, waarbij de fracties Lijst Borger, VVD, PvdA, SP en de heren Luit en Janssen worden geacht te hebben tegengestemd.

Voorstel van Orde van de heer L'Espoir, fractie LBL, agendapunt 6.7 agenderen als Bespreekstuk, is niet akkoord, waarbij de fracties Lijst Borger, VVD, PAK, PvdA en SP worden geacht te hebben tegengestemd.

Voorstel van Orde van de heer L'Espoir, fractie LBL, agendapunt 8 afvoeren van de agenda, is niet akkoord, waarbij de fracties Lijst Borger, VVD, PAK, PvdA en SP worden geacht te hebben tegengestemd.

Voorstel van Orde van de heer L'Espoir, fractie LBL, agendapunt 8 voorafgaand aan agendapunt 7 te behandelen, is akkoord.

De heer Offermans, fractie PvdA, zal niet deelnemen aan de stemming van het agendapunt "Vaststellen bestemmingsplan Entree Dorpstraat; Gemeenteblad 2023/25" en het agendapunt "Vaststellen bestemmingsplan Raadhuisstraat; Gemeenteblad 2023/24" omdat de ontwikkelende partij zijn werkgever is.

De agenda wordt gewijzigd vastgesteld.

3. Spreekrecht burgers

Mevrouw Di Palma is aanwezig vanaf 18:25 uur.

De heer Roeselers, de heer Gerards en mevrouw Cock spreken in op het agendapunt "Vaststellen bestemmingsplan Raadhuisstraat".

4. Vragenuur raadsleden

Mevrouw Lust, fractie Lijst Borger, stelt vragen over langdurige geluidsoverlast in Treebeek;
De heer Arts, fractie SP, stelt vragen over de voorgenomen ontslagen bij VDL Nedcar;
De heer L'Espoir, fractie LBL, stelt vragen nav de schouw op de Maastrichterstraat;
De heer Palmen, fractie BBB Lijst Palmen, vraagt naar de reden waarom het college heeft meegewerkt aan het krantenartikel van De Limburger;
De heer Luit, fractie PAK, stelt vragen over het proces voor realisering van de Akkerbrug;
De heer Joosten, fractie VVD, stelt vragen over de jeugdoverlast in de Schiffelerstraat.

De portefeuillehouders geven antwoord op de gestelde vragen.

5. Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering d.d. 9-5-2023; Gemeenteblad 2023/47

Voorstel van de heer Palmen, fractie BBB Lijst Palmen, om in de besluitenlijst op te nemen de weigering van de voorzitter tot het stellen van vragen door heer Palmen tijdens het vragenuur op 9 mei jl, als een besluit van de gemeenteraad, is niet akkoord, waarbij de fracties Lijst Borger, VVD, PAK, PvdA en SP worden geacht te hebben tegengestemd.

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming, de besluitenlijst d.d. 9 mei 2023; Gemeenteblad 2023/47 vast te stellen.

6. Akkoordstukken

6.1 Rd4 Begroting 2024 en jaarrekening 2022; Gemeenteblad 2023/45

Wethouder Janssen geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

De raad besluit, met dien verstande dat de fractie BBB Palmen wordt geacht te hebben tegengestemd:
1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2022 en de concept begroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling RD4;
2. Een zienswijze te geven op de concept begroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling RD4.

6.2 ISD BOL 1e Bestuursrapportage 2023; Gemeenteblad 2023/36

Wethouder Van Leusden geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
1. kennis te hebben genomen van de 1e Bestuursrapportage 2023 ISD BOL;
2. af te zien van het maken van bezwaar tegen deze bestuursrapportage bij het Algemeen Bestuur van ISD BOL.

6.3 KBL 1e begrotingswijziging en begroting 2024 e.v.; Gemeenteblad 2023/29

Wethouder Van Leusden geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
1. Kennis te nemen van de jaarrekening KBL 2022
2. Geen zienswijze af te geven op de 1e begrotingswijziging 2023 van de GR KBL
3. Op de begroting 2024 en meerjarig 2025-2026 van GR KBL de volgende zienswijze af te geven:
    1. *De raad bekrachtigt de noodzaak om in 2023 besluiten te nemen over de wijze van bekostiging van deze GR, zodat de 1e begrotingswijziging 2024 en de meerjarenbegroting 2025 –2026 hierop gebaseerd kunnen worden. Dit moet leiden tot een kostendekkende, transparante, voorspelbare begroting.*
    2. *De raad verzoekt de gevolgen van de definitieve uittreedregeling voor de gemeente Heerlen te verwerken in de 1e begrotingswijziging 2024 en de meerjarenbegroting 2025-2026 , zodra deze is vastgesteld in het Algemeen bestuur van GR KBL.*
    3. *In het algemeen roept de gemeente Brunssum op om de kostenstijgingen, als gevolg van gestegen loonkosten en prijzen als gevolg van mondiale ontwikkelingen, in de begroting 2024 en verder, te beteugelen waar mogelijk en hierbij tevens te kijken naar hetgeen op te vangen is in de eigen bedrijfsvoering*
4. Het bestuur van GR KBL op de hoogte te stellen van de besluitvorming van gemeente Brunssum in dezen

6.4 GGD Begroting 2024 en het meerjarenperspectief; Gemeenteblad 2023/42

Wethouder Van Leusden geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
De gemeenteraad heeft kennis genomen van de jaarstukken 2022 van de Gr GGD Zuid Limburg.
De gemeenteraad stemt in met de begroting 2024 van de Gr GGD Zuid Limburg.
In het algemeen roept de gemeente Brunssum op om de kostenstijgingen, als gevolg van gestegen loonkosten en prijzen als gevolg van mondiale ontwikkelingen, in de begroting 2024 en verder, te beteugelen waar mogelijk en hierbij tevens te kijken naar hetgeen op te vangen is in de eigen bedrijfsvoering.
De gemeenteraad stemt in met het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 van de Gr GGD Zuid Limburg.
De gemeenteraad geeft een positieve zienswijze ten aanzien van het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 waarin zij de GGD voorstelt de financiële consequenties van het meerjarenplan gefaseerd te laten plaatsvinden bijvoorbeeld in twee jaar gezien de krapte op de arbeidsmarkt en de nog onduidelijkheid over de hoeveelheid middelen die de gemeenten van het Rijk ontvangen.
De gemeenteraad stemt in met de financiële consequenties ten gevolge van het meerjarenbeleidsplan 2024-2027.

6.5 Stadsregio Parkstad Jaarrekening 2022 en Begroting 2024; Gemeenteblad 2023/38 (versie 2)

Wethouder Janssen geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
1. Kennis te nemen van de voorlopige jaarstukken 2022 van Stadsregio Parkstad Limburg met een voorlopig positief resultaat van € 343.000;
2. Kennis te nemen van de eerste begrotingswijziging 2023 van Stadsregio Parkstad Limburg van € 175.000, die voor Brunssum leidt tot een extra bijdrage van € 18.267 in 2023 en hiertegen bijgevoegde zienswijze in te dienen; en
3. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting van 2024 en de meerjarenraming 2025 – 2027 van Stadsregio Parkstad Limburg waarbij de gemeentelijke bijdrage voor Brunssum voor 2024 is vastgesteld op € 597.455 en hiertegen bijgevoegde zienswijze in te dienen.

6.6 Veiligheidsregio Zuid-Limburg Zienswijze jaarstukken 2022 en begroting 2024; Gemeenteblad 2023/34 (versie 2)

Wethouder Janssen geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
Bijgevoegde zienswijze in te dienen omtrent de Jaarstukken 2022 en Begroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

6.7 Vaststellen bestemmingsplan Entree Dorpstraat; Gemeenteblad 2023/25

Wethouder Van Dijk geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

(De heer Offermans stemt niet mee)
De raad besluit met dien verstande dat de fractie BBB Palmen en LBL worden geacht te hebben tegengestemd:
1. de ingediende zienswijzen ongegrond te verklaren conform de Zienswijzennota;
2. het bestemmingsplan 'Woningbouwontwikkeling Entree Dorpstraat', bestaande uit de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0899-bpEntreeDorpstraat-VA01.gml met de bijbehorende bestanden, bestaande uit de planregels, de plantoelichting en bijlagen bij de toelichting, conform de Nota van wijzigingen gewijzigd digitaal vast te stellen en daarbij te bepalen dat gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de BGT en DKK d.d. 22 december 2021;
3. de afgeleide analoge verbeelding van het onder 2. genoemde bestemmingsplan, bekend onder 'NL.IMRO.0899-bpEntreeDorpstraat-VA01', verbeelding, planstatus vastgesteld, juni 2023, evenals de analoge versie van de regels en toelichting, vast te stellen;
4. geen exploitatieplan ingevolge artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen omdat kostenverhaal niet aan de orde is.

6.8 Verklaring van geen bedenkingen ten behoeve van de herontwikkeling Rumpenerstraat 6-8; Gemeenteblad 2023/21

Wethouder Van Dijk geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
1. Een ontwerp verklaring van geen bedenkingen ten behoeve van het bouwplan tot het oprichten van 11 appartementen op de locatie Rumpenerstraat 6-8d, af te geven in het kader van de uitgebreide omgevingsvergunningprocedure en deze ter inzage te leggen;
2. De onder beslispunt 1 genoemde ontwerp verklaring van geen bedenkingen aan te merken als een definitieve verklaring van geen bedenkingen indien er geen zienswijzen worden ingediend binnen de daarvoor geldende termijn van 6 weken;

6.9 1e Bestuursrapportage 2023; Gemeenteblad 2023/39

Wethouder Van Dijk geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit unaniem:
a. Kennis te nemen van de voortgang van de uitvoering van de in de begroting benoemde resultaten (onderdeel B. van de 1e Bestuursrapportage 2023);
b. Akkoord te gaan met de in onderdeel B. van de 1e Bestuursrapportage 2023 voorgestelde financiële mutaties;
c. Akkoord te gaan met de in onderdeel C. van de 1e Bestuursrapportage 2023 voorgestelde investeringskredieten;
d. De 7e begrotingswijziging 2023 vast te stellen in onderdeel D. Bijgesteld financieel beeld 2023, van de 1e Bestuursrapportage 2023.

6.10 Verlenging contract accountant controle jaarrekening 2023; Gemeenteblad 2023/40

De voorzitter van de Auditcommissie, de heer Janssen, geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
De opdracht tot accountantscontrole voor de periode van één jaar te verlengen voor het controlejaar 2023

6.11 GR Omnibuzz Begroting 2023-2, 2024-mjp en jaarrekening 2022; Gemeenteblad 2023/37

Wethouder Hermans geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
Een positieve zienswijze af te geven omtrent de financiële stukken Omnibuzz (concept jaarrekening 2022, begroting 2023-2, begroting 2024 en meerjarenperspectief 2025-2027), met de volgende aanvullende boodschap:

1. de gemeente Brunssum zal het aantrekkende gebruik van Omnibuzz nauwlettend volgen en nader duiden.
2. als gevolg van mondiale ontwikkelingen baren de fors gestegen loonkosten en prijzen de gemeente Brunssum zorgen. U zult begrijpen dat niet enkel de GR Omnibuzz hier tegenaan loopt maar ook uw deelnemende gemeenten individueel. Aangezien de individuele gemeenten niet zonder meer alle prijsstijgingen één op één gecompenseerd zien vanuit de Rijksoverheid, kunnen wij het ons niet permitteren dat u als GR Omnibuzz uw kostenstijgingen wel één op één aan ons doorberekent. Wij roepen u dan ook nadrukkelijk op een maximale inspanning te leveren om de geconstateerde prijsstijging op te vangen binnen uw eigen bedrijfsvoering.

6.12 Het Gegevenshuis Begroting 2024 en meerjarenraming, bijstelling begroting 2023 en jaarrekening 2022; Gemeenteblad 2023/46

Wethouder Hermans geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:

- Kennis te nemen van de jaarrekening 2022, de bijgestelde begroting 2023 de begroting 2024 en de meerjarenraming 2024-2027 van het Gegevenshuis.
- Instemmen met de jaarrekening 2022, de bijgestelde begroting 2023 de begroting 2024 en de meerjarenraming 2024-2027 en dit kenbaar maken aan het Algemeen Bestuur van het Gegevenshuis.
- In te stemmen met de conceptbrief zienswijze 2023 GR Het Gegevenshuis

Voorstel van orde de vergadering schorsen voor een pauze (20:04 – 20:15 uur)

(Bij vaststelling van de agenda is besloten agendapunt 8 te agenderen als agendapunt 7)

7. Vaststellen bestemmingsplan Raadhuisstraat; Gemeenteblad 2023/24

Wethouder Van Dijk geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Toezegging 39 (12-6-2023) Bestemmingsplan Raadhuisstraat
Weth. Van Dijk zegt toe:
Dat kwalitatief hoogwaardig meer groen teruggeplaatst wordt in het gebied dan er nu is.

Toezegging 40 (12-6-2023) Anterieure overeenkomst
Weth. Van Dijk zegt toe:
Na te vragen of er een anterieure overeenkomst mogelijk is.

Voorstel van Orde de vergadering schorsen voor een pauze (21:40 – 21:52 uur)

(De heer Offermans stemt niet mee)
Amendement "Bestemmingsplan Raadhuisstraat" van de raadsfractie BBB Lijst Palmen

- Ter plekke opgenomen woonbebouwingsmogelijkheden van etage woning in meerdere lagen te laten vervallen;
- In de plaats daarvan een lintbebouwing op te nemen van vrijstaande en/of met 2 aan elkaar gekoppelde woningen van 2 lagen met een kap. Met ontsluiting op respectievelijk de Dorpstraat en Raadhuisstraat;
- De ontsluiting van het resterende gebied nog beter te bestuderen zodat wijk en andere straten niet overbelast en onveilig worden en voelen.
- De parkeernorm vaststellen op 2 parkeerplaatsen per woning op eigen grond.

Het amendement wordt verworpen, waarbij de fracties Lijst Borger, VVD, PAK, en PvdA worden geacht te hebben tegengestemd.

(De heer Offermans stemt niet mee)
Mondeling Amendement "Bestemmingsplan Raadhuisstraat" van de raadsfractie LBL

"Besluit dat de helling en het bestaande groen onaangetast blijven."

Het amendement wordt verworpen, waarbij de fracties Lijst Borger, VVD, PAK, PvdA en SP worden geacht te hebben tegengestemd.

(De heer Offermans stemt niet mee)
De raad besluit met dien verstande dat de fracties BBB Lijst Palmen en LBL worden geacht te hebben tegengestemd:
Gelet op het bepaalde in artikel 3.1 juncto 3.8 Wet op de ruimtelijke ordening stellen wij voor om:

1. de ingediende zienswijzen ongegrond te verklaren en onderdeel c van de zienswijze van reclamant 4 gegrond te verklaren conform de Zienswijzennota;
2. het bestemmingsplan 'Woningbouwontwikkeling Raadhuisstraat', bestaande uit de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0899-BpRaadhuisstraat-VA01.gml met de bijbehorende bestanden, bestaande uit de planregels, de plantoelichting en bijlagen bij de toelichting, conform de Nota van wijzigingen gewijzigd digitaal vast te stellen en daarbij te bepalen dat gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de BGT en DKK d.d. 22 december 2021;
3. de afgeleide analoge verbeelding van het onder 2. genoemde bestemmingsplan, bekend onder 'NL.IMRO.0899-BpRaadhuisstraat-VG01, verbeelding, planstatus vastgesteld, juni 2023, evenals de analoge versie van de regels en toelichting, vast te stellen;
4. geen exploitatieplan ingevolge artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen omdat kostenverhaal niet aan de orde is.

(De heer Offermans stemt niet mee)
Motie "Bestemmingsplan Raadhuisstraat" van de raadsfracties PAK en SP

Overwegende dat

- het bestemmingsplan Raadhuisstraat erg leeft bij een deel van de Brunssumse bevolking met name voor de bewoners in de directe omgeving;
- dat er 39 bomen gerooid worden, waarvoor kapvergunning is aangevraagd, waardoor er een groot stuk bestaand groen dreigt te verdwijnen;
- dat er nog een bezwaar gemaakt kan worden tegen die bomenkap;
- dat de portefeuillehouder in de commissie R&T heeft aangegeven dat het niet mogelijk is deze bomen te laten staan;
- dat er diverse diersoorten, zoals wezels, egels, eekhoorns, marters en mogelijk vleermuizen gesignaleerd worden in dit groen middenin de gemeente;
- dat er een onderzoek loopt i.h.k. van aanwezigheid vleermuizen waarvoor in september a.s. verwacht uitsluitsel komt.

Is van mening:

- dat de omgeving Raadhuisstraat en het Centrum, het Ei en omgeving, nu al een behoorlijk hitte eiland is, zie: https://parkstad.klimaatmonitor.net/
- dat bij de ontwikkeling van de vigerende Centrumvisie nadrukkelijk de lijn is uitgezet om het Centrum te vergroenen en daarmee de huidige hittestress naar beneden te brengen
- door behoud van de groenstroken, inclusief bomen, dat een toename van hittestress voorkomen wordt
- dat derhalve het verdwijnen van bestaande flora en fauna, in dit deel van Brunssum, zo veel mogelijk beperkt en beschermd dient te worden.

Verzoekt het college

- haar uiterste best te doen het bestaand groen zo veel als mogelijk te handhaven;
- haar uiterste best te doen de aanwezige al dan niet beschermde diersoorten te beschermen of te verplaatsen;
- zo spoedig mogelijk de raad kenbaar te maken wat het vleermuizenonderzoek heeft opgeleverd en wat de mogelijke consequenties hiervan zijn;
- rekening te houden met eventuele bezwaren i.h.k. van de aanvraag van de kapvergunning, en deze tijdig aan de raad kenbaar te maken;
- indien bovenstaande 4 aandachtspunten niet gerealiseerd kunnen worden dit tijdig aan de raad kenbaar te maken; zodat bij de uitvoering van het bestemmingsplan voldoende groen aangelegd wordt zodat de nieuwe situatie de bestaande situatie nagenoeg benadert.

De motie wordt verworpen, waarbij de fracties Lijst Borger, VVD en PvdA worden geacht te hebben tegengestemd.

8. Kadernota sport en beweegbeleid 2023-2033; Gemeenteblad 2023/33

Wethouder Janssen geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

Voorstel van Orde de agenda vandaag afmaken, is akkoord waarbij de fracties BBB Lijst Palmen en SP, de heer Luit en mevrouw Offermans en mevrouw Baten worden geacht te hebben tegengestemd.

Voorstel van Orde van de heer Janssen, fractie PAK, de vergadering schorsen voor kort overleg, is akkoord.
(22:56 – 22:57 uur)

De motie van het PAK wordt ingetrokken.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
De kadernota sport en beweegbeleid 2023-2033 vast te stellen en akkoord te gaan met;
1. Missie:
   We gaan voor een gezonde stad met actieve inwoners. Onze inwoners worden daarbij uitgedaagd en gestimuleerd om in beweging te komen. Sport en bewegen geeft plezier en draagt tevens bij aan een actieve en gezonde leefstijl. Samen met sportverenigingen, sport- en beweegaanbieders en maatschappelijke partners benutten we de waarde van sport op maatschappelijk, sociaal en gezondheidsvlak. Kinderen groeien sportief op in Brunssum en ervaren hoe leuk bewegen is. Daarbij ontwikkelen ze de motorische vaardigheden voor een leven lang bewegen. In Brunssum is iedereen welkom in de sport. Waar nodig helpen en ondersteunen we kwetsbare inwoners om deel te kunnen nemen aan sport en bewegen. Verenigingen en sport- en beweegaanbieders vervullen daarbij een belangrijke (maatschappelijk) rol. Het zijn de plekken waar mensen elkaar ontmoeten en samen sporten en bewegen. Samen brengen en houden we Brunssum in beweging.
2. Ambities:
   1. Sport en bewegen voor iedereen
   2. Sportief opgroeien
   3. Vitale sport- en beweegaanbieders
   4. Waarde van sport en bewegen
   5. Sportinfrastructuur

De heer Luit en mevrouw Offermans verlaten de vergadering om 23:00 uur.

8. A. Motie vreemd aan de orde van de dag

Motie "van Afkeuring" van de raadsfracties Lijst Borger, VVD, PvdA en SP
Constaterende dat:

- Raadslid Palmen in de gemeenteraadsvergadering van 7 februari j.l. bij agendapunt 8 Financiering viering 70 jaar NAVO- hoofdkwartier (1953-2023): Gemeenteblad 2022/116, in zijn stemverklaring publiekelijk heeft uitgesproken dat er mogelijk sprake is van belangenverstrengeling bij (leden van) de fractie Lijst Borger.
- Raadslid Palmen in zijn mail aan de gemeenteraad van 8 februari j.l. nog een keer beweerd heeft dat deze raadsleden zich hadden moeten onthouden van stemming.
- Raadslid Palmen in het presidium van 14 februari j.l. niet serieus inging op de opmerkingen van Raadslid Lust dat hij onze gedragscode heeft geschonden en ze hier excuses voor wilde.
- Gebleken is dat raadslid Palmen bij de provincie het verzoek heeft gedaan tot vernietiging van het raadsbesluit en de daarmee samenhangende handelingen van de gemeenteraad van Brunssum.
- De provincie een brief aan de raad heeft verstuurd waarbij ze niet tegemoetkomen aan het verzoek van Raadslid Palmen, omdat niet gebleken is dat er enige sprake was van belangenverstrengeling.
- Raadslid Palmen in het presidium van 16 mei j.l. niet inging op de brief van de provincie en de brief geagendeerd wilde hebben in de commissie vergadering algemene bestuurlijke aangelegenheden.
- Raadslid Palmen in de commissie vergadering algemene bestuurlijke aangelegenheden van 30 mei j.l. de betreffende raadsleden nogmaals onterecht beschuldigde van zich "de macht toe te eigenen" en de "dictatuur tentoon spreiden".

Overwegende dat:

- Raadslid Palmen nu ook door de Provincie op alle punten in het ongelijk is gesteld.
- De integriteit van de fractie Lijst Borger (in het bijzonder raadsleden Lust en Scheffers) door raadslid Palmen publiekelijk in twijfel is getrokken, zonder dat de kans geboden is hierover vooraf of achteraf het gesprek aan te gaan.
- De fractie Lijst Borger niet kan accepteren dat er publiekelijk niet bewezen en zelfs onjuiste uitspraken worden gedaan over de integriteit van fractieleden (Raadsleden Lust en Scheffers).
- De fractie Lijst Borger raadslid Palmen tot drie maal toe de mogelijkheid heeft geboden om uitleg te geven dan wel excuses aan te bieden, maar raadslid Palmen dit blijkbaar niet nodig vindt.

Concluderende dat:

- Raadslid Palmen zonder twijfel artikel 3.a. onder V. van de gedragscode heeft geschonden: "Een gemeenteraadslid stelt de persoonlijke integriteit van leden van het college, de gemeenteraad en ambtenaren niet onbewezen ter discussie.".
- Raadslid Palmen met zeer grote regelmaat niet bewezen of zelf onjuiste uitspraken doet over collega raadsleden, het college, de griffie, de voorzitter dan wel plaatsvervangend voorzitter van de raad of ambtenaren.
- Raadslid Palmen daarmee met grote regelmaat ook andere bepalingen van de gedragscode schendt en regels aan zijn laars lapt.
- De gemeenteraad van Brunssum dit gedrag van raadslid Palmen niet langer kan en wil accepteren en zich daarover uit wenst te spreken.

Spreekt daarom haar afkeuring uit over de uitspraken en deze manier van handelen van Raadslid Palmen en gaat over tot de orde van de dag.

De motie wordt aangenomen, waarbij de fracties BBB Lijst Palmen en LBL worden geacht te hebben tegengestemd.

9. BsGW Zienswijze ontwerpbegroting 2024, ontwerp mjb 2025 - 2027, 1e begr.wijz. 2023; Gemeenteblad 2023/35

Wethouder Van Dijk geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

De heer Arts verlaat de vergadering om 23:45 uur.
Mevrouw Baten verlaat de vergadering om 23:48 uur.

Er is geen stemming gewenst.
De raad besluit:
De Raad wordt voorgesteld een positieve zienswijze af te geven op de ontwerpbegroting 2024 en de ontwerp meerjarenbegroting 2025 – 2027 van de BsGW en 1e begrotingswijziging 2023; met de volgende toevoeging: Kijkende naar de ontwerpbegroting 2024 zien wij dat de kosten van BsGW dalen in 2024 ten opzichte van 2023. Een positieve ontwikkeling die recht doet aan de eerder geuite efficiëntiewens vanuit de gemeente Brunssum richting de BsGW. Tegelijkertijd zien wij echter een forse 1e begrotingswijziging 2023 terug. Wanneer deze zonder aanpassing één op één doorgevoerd wordt richting 2024 (e.v.) betekent dat juist weer een stijging van de kosten BsGW, en dientengevolge ook een stijging van de bijdrage voor de gemeente Brunssum. Graag willen wij in dit stadium reeds de nadrukkelijke oproep doen om de kostenstijgingen die u constateert in de eerste begrotingswijziging in ieder geval deels op te vangen binnen uw eigen bedrijfsvoering. Kijkende naar uw motivatie lezen wij namelijk terug dat een groot deel van uw 1e begrotingswijziging 2023 samenhangt met prijsstijgingen, als gevolg van de fors gestegen loonkosten en prijzen als gevolg van mondiale ontwikkelingen. U zult begrijpen dat niet enkel de BsGW hier tegenaan loopt maar ook uw deelnemende gemeenten individueel. Aangezien de individuele gemeenten niet zonder meer alle prijsstijgingen één op één gecompenseerd zien vanuit de Rijksoverheid, kunnen wij het ons niet permitteren dat u als BsGW uw kostenstijgingen wel één op één aan ons doorvertaalt. Wij roepen u dan ook nadrukkelijk op om de geconstateerde prijsstijging minimaal deels op te vangen binnen uw eigen bedrijfsvoering.
Verder zien wij terug dat u aan de slag bent met het doorvoeren van verbeteracties in uw bedrijfsvoering in navolging op de aanbevelingen van de gezamenlijke rekenkameronderzoeken. Tegelijkertijd zien wij de financiële vertaling van efficiëntievoordelen die daaruit moeten voortvloeien nog onvoldoende terug in uw meerjarencijfers. De gemeente Brunssum rekent erop dat de BsgW voortgang blijft boeken bij het zichtbaar implementeren van de rekenkamer aanbevelingen alsmede het terugbrengen van de bedrijfsvoeringskosten die hiermee behaald kunnen worden over het geheel. Wat de gemeente Brunssum betreft, moet dat vervolgens een nog te communiceren financieel voordeel gaan opleveren in de realisatiecijfers 2024 e.v. Graag verzoeken wij u als BsGW om hierover de komende tijd te communiceren.
Tevens maken wij de expliciete kanttekening dat wij zo snel als mogelijk duidelijkheid willen hebben over de proceskosten WOZ-bezwaren 2023 alsook inzicht in de reële kostenstijging wegens hogere (loon)indexatie als gevolg van de nieuwe cao. Daarbij rekenen we erop dat u een deel van de kostenstijging ook in 2023 opvangt binnen uw eigen bedrijfsvoering.

10. Treffen gemeenschappelijke regeling Zorg- en veiligheidshuis Parkstad; Gemeenteblad 2023/9 (versie 2)

Wethouder Hermans geeft een korte toelichting op het raadsvoorstel.

De heer Nelissen verlaat de vergadering om 00:28 uur.

De raad besluit met dien verstande dat de fracties BBB Lijst Palmen en LBL worden geacht te hebben tegengestemd:
1. Kennis te nemen van het principebesluit tot het treffen van een gemeenschappelijke regeling Zorg- en Veiligheidshuis overeenkomstig bijgevoegde conceptregeling.
2. De Raad voor te stellen om geen zienswijze dienaangaande in te dienen.

11. Inlichtingen artikel 43 brieven

De heer Scheffers, fractie Lijst Borger, stelt vragen over artikel 43 brief 31, "Bedreigingen en antisemitisme op Compass Brunssum";
De heer L'Espoir, fractie LBL stelt vragen over brief 30 "Laadpalen" en brief 37 "Emmastaete";
De heer Palmen, fractie BBB Lijst Palmen, stelt vragen over brief 33 "Krantenartikel 22 april 2023"

De beantwoording mbt brief 30 wordt binnen 14 dagen schriftelijk gegeven.

Mevrouw Van Oppen verlaat de vergadering om 01:00 uur.

12. Sluiting

De plv. voorzitter sluit de vergadering op dinsdag 13 juni 2023 om 01:05 uur.

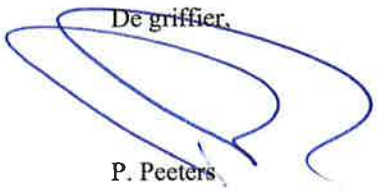
Aldus vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 11 juli 2023.

De voorzitter,

W.J.F. Van der Rijt

De griffier,

P. Peeters

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 6 juni 2023
Registratiekenmerk : 202302433
Gemeentebladnr. : 2023/49
Afdeling opsteller : Bestuurszaken
Naam opsteller : Fons Castermans
Bereikbaar onder : +31455278633, fons.castermans@brunssum.nl
Portefeuillehouder : Wilma van der Rijt
Raadsvergadering d.d. : 11 juli 2023
Uiterlijke datum : 11 juli 2023
Motivatie datum: Raadsbesluit dient binnen één week na de raadsvergadering van 11 juli 2023 kenbaar gemaakt te worden aan het Commissariaat voor de Media

Aan de raad,

1. Onderwerp
Vaststelling aanvullende toetsingscriteria voor de aanwijzing van een lokale publieke media-instelling

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)
a. Aanleiding
In een brief van 2 mei 2023 van het Commissariaat voor de Media aan de gemeente Brunssum wordt de gemeenteraad gevraagd om aanvullende toetsingscriteria voor de aanwijzing van een lokale publieke media-instelling vast te stellen.

b. Huidige situatie/probleemstelling
Momenteel is de Stichting ZO-NWS de lokale publieke media-instelling voor de gemeente Brunssum.
Per gemeente kan slechts één lokale publieke media-instelling aangewezen zijn. Het besluit over de aanwijzing van een lokale publieke media-instelling gebeurt door het Commissariaat voor de Media, telkens voor een periode van 5 jaar.
De huidige aanwijzing van ZO-NWS voor de gemeente Brunssum loopt formeel tot 23 januari 2025, maar zal hoogstwaarschijnlijk eerder door het Commissariaat voor de Media worden ingetrokken. Dat heeft te maken met het volgende.
Stichting ZO-NWS heeft momenteel een aanwijzing voor drie gemeenten, te weten Brunssum, Beekdaelen en Voerendaal. Bij het Commissariaat heeft ZO-NWS nu een aanvraag ingediend voor een uitbreiding. Deze nieuwe aanvraag heeft betrekking op verkrijging van een aanwijzing als lokale publieke media-instelling in de gemeenten Brunssum, Beekdaelen, Heerlen, Kerkrade, Simpelveld en Voerendaal.
Het Commissariaat heeft deze aanvraag in behandeling genomen. Dat brengt met zich mee dat het Commissariaat de procedure, ter verkrijging van een lokale publieke media-instelling voor de gemeenten Brunssum, Beekdaelen en Voerendaal, niet laat doorlopen tot januari 2025, maar per direct heeft opengesteld.
Dat openstellen betekent dat ook andere gegadigden een aanvraag mogen indienen voor verkrijging van een aanwijzing als lokale publieke media-instelling voor de gemeente Brunssum (en Beekdaelen en Voerendaal). Het indienen van een aanvraag kan tot 4 juli 2023. De gemeente zal in juli 2023 van het Commissariaat een brief ontvangen met de ingediende aanvraag/aanvragen.
Voordat het Commissariaat uit de aanvraag/aanvragen een lokale publieke media-instelling aanwijst, vraagt zij de gemeenteraad eerst om advies. Die adviserende taak ziet toe op het toepassen van verschillende criteria, waaronder wettelijke toegangscriteria (artikel 2.61, tweede lid, Mediawet 2008).
Daarnaast - en daar gaat het hier om in dit raadsvoorstel - kan de gemeenteraad ook aanvullende toetsingscriteria vaststellen. Die aanvullende criteria spelen een rol als er meer dan één aanvrager is ter verkrijging van een aanwijzing als lokale publieke media-instelling. De gemeenteraad toetst dan de aanvragers aan deze aanvullende criteria en brengt op basis daarvan een voorkeursadvies uit aan het Commissariaat over de vraag welke aanvrager het meest geschikt is om de functie van lokale publieke media-instelling voor onze gemeente in de komende vijf jaar uit te oefenen.

Het Commissariaat vraagt nu aan de gemeenteraad om op voorhand de aanvullende criteria vast te stellen, als voorbereiding op een scenario waarbij straks mogelijk twee of meer aanvragen bij het Commissariaat worden ingediend voor de gemeente Brunssum.

3. Gewenste situatie (WAT?

a. Wat willen we bereiken?

Het tijdig vaststellen van criteria op basis waarvan de gemeenteraad later het Commissariaat voor de Media kan adviseren, ten behoeve van de procedure voor de aanwijzing van een lokale publieke media-instelling voor de gemeente Brunssum.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)

Nvt.

2. traject tot dusverre

Nvt.

3. rol/ bevoegdheden college van B en W

Nvt.

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

- Mediawet 2008
- Vernieuwingsconvenant gemeenten-lokale omroepen 2015-2018

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?

Nvt.

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

Nee.

c. Argumenten en overwegingen

Het Commissariaat voor de Media heeft in de brief van 2 mei 2023 verwezen naar voorbeeld-toetsingscriteria. In dit voorstel zijn deze voorbeelden één op één overgenomen.
Voor de weging wordt geadviseerd uit te gaan van een puntenscore van 0 tot en met 2.

- 0 is onvoldoende
- 1 is voldoende
- 2 is goed

Afstemming over deze criteria heeft plaatsgevonden met de andere gemeenten waarop de aanvraag van ZO-NWS betrekking heeft voor verkrijging van een aanwijzing als lokale publieke media-instelling, namelijk de gemeenten Beekdaelen, Heerlen, Kerkrade, Simpelveld en Voerendaal.

<u>Aanvullende toetsingscriteria</u>

Criterium	Weging	Onderbouwing
Representativiteit en functioneren pbo Uit hoeveel stromingen/leden bestaat het pbo? Is het functioneren van het pbo goed geborgd (bv. duidelijke taakomschrijving, hoe vaak komt het pbo bij elkaar)?		
Aansluiting op diversiteit en informatiebehoefte inwoners In hoeverre richt het media-aanbod zich op de geografische leefomgeving van de inwoners van de gemeente? Heeft de aanvrager een onderbouwd plan om aan de		

informatiebehoefte van verschillende doelgroepen (inwoners) van de gemeente te voldoen? Is er een markt-, luister-, kijk- en/of klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd? In hoeverre is er in de beleidsplannen/programmering aandacht voor actueel lokaal nieuws en lokale activiteiten (bijvoorbeeld continue uitzending, liveprogrammering, aantal nieuwsbulletins) en voor cultuur en educatie? Speelt de aanvrager in op trends en ontwikkelingen in het mediagebruik (inclusief digitalisering)?		
Aanbodkanalen en platforms Via welk mediakanaal of welke mediakanalen zal het media-aanbod verspreid worden (bijvoorbeeld radio, televisie, internet, sociale media)?		
Samenwerkingen met lokale partners en/of organisaties Geeft de aanvrager inzicht in de samenwerkingen die hij aangaat met (lokale) partners, zoals: onderwijs, bibliotheken, culturele organisaties, sportinstellingen en/of andere media-instellingen? Als de aanvrager een nieuwe organisatie is, kan gevraagd worden om intentieverklaringen met mogelijke samenwerkingspartners		
Interactie en participatie inwoners In hoeverre geeft de aanvrager vorm aan interactie met inwoners van de gemeente? In hoeverre is sprake van burgerparticipatie bij het verzorgen van het media-aanbod? Heeft de aanvrager een solide vrijwilligersbestand? Zorgt de aanvrager ervoor dat hij goed vindbaar/bereikbaar is voor inwoners voor eventuele vragen/opmerkingen/suggesties		
Professioneel geborgde organisatie Heeft de aanvrager een transparante organisatiestructuur, met duidelijk belegde taken en verantwoordelijkheden (denk aan bestuur/pbo/redactie)? Is de redactionele onafhankelijkheid geborgd (bijvoorbeeld in statuten, samenwerkingsovereenkomsten)?		
Financiële situatie Is het aannemelijk dat de aanvrager de komende vijf jaar financieel stabiel is? Heeft de aanvrager een onderbouwde en realistische begroting opgesteld?		

d. Opties en keuze

De raad wordt geadviseerd de bovengenoemde criteria vast te stellen en aansluitend zowel kenbaar te maken aan het Commissariaat als openbaar kenbaar te maken via de website van de gemeente.

Als de gemeente ervoor kiest om géén aanvullende toetsingscriteria vast te stellen, dan zal er een loting plaatsvinden in het geval er sprake is van meer dan één aanvrager. In dat geval zal de gemeente geen voorkeursadvies kunnen uitbrengen op basis van een kwaliteitsmeting, maar bepaalt het toeval de uiteindelijke aanwijzing.
Als er géén aanvullende criteria worden vastgesteld, dan wordt de gemeenteraad slechts gevraagd of de aanvragers voldoen aan de wettelijke toegangscriteria. Deze zijn als volgt:

- Is de aanvrager een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid?
- Heeft de aanvrager tot doel het uitvoeren van de lokale publieke mediaopdracht, gericht op de gemeente(n) waarvoor de aanvraag is ingediend?
- Heeft de aanvrager een programmabeleidsbepalend orgaan (pbo) dat representatief is voor de belangrijkste maatschappelijke, culturele, geestelijke en godsdienstige stromingen die voorkomen in de gemeente?

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/49
Afdeling : Bestuurszaken
Registratiekenmerk : 202302433

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2023/49;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 juni 2023, afdeling Bestuurszaken;

Besluit:
De aanvullende toetsingscriteria, zoals vermeld onder punt 3c. van dit raadsvoorstel, vast te stellen voor het afgeven van een voorkeursadvies aan het Commissariaat voor de Media ten behoeve van de aanwijzing van een lokale publieke media-instelling in de gemeente Brunssum.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 11 juli 2023.

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 6 juni 2023
Registratiekenmerk	: 202302433
Gemeentebladnr.	: 2023/49
Afdeling opsteller	: Bestuurszaken
Naam opsteller	: Fons Castermans
Bereikbaar onder	: +31455278633, fons.castermans@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Wilma van der Rijt
Raadsvergadering d.d.	: 11 juli 2023
Uiterlijke datum	: 11 juli 2023

Motivatie datum: Raadsbesluit dient binnen één week na de raadsvergadering van 11 juli 2023 kenbaar gemaakt te worden aan het Commissariaat voor de Media

Aan de raad,

1. Onderwerp

Vaststelling aanvullende toetsingscriteria voor de aanwijzing van een lokale publieke media-instelling

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding

In een brief van 2 mei 2023 van het Commissariaat voor de Media aan de gemeente Brunssum wordt de gemeenteraad gevraagd om aanvullende toetsingscriteria voor de aanwijzing van een lokale publieke media-instelling vast te stellen.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Momenteel is de Stichting ZO-NWS de lokale publieke media-instelling voor de gemeente Brunssum.
Per gemeente kan slechts één lokale publieke media-instelling aangewezen zijn. Het besluit over de aanwijzing van een lokale publieke media-instelling gebeurt door het Commissariaat voor de Media, telkens voor een periode van 5 jaar.
De huidige aanwijzing van ZO-NWS voor de gemeente Brunssum loopt formeel tot 23 januari 2025, maar zal hoogstwaarschijnlijk eerder door het Commissariaat voor de Media worden ingetrokken. Dat heeft te maken met het volgende.
Stichting ZO-NWS heeft momenteel een aanwijzing voor drie gemeenten, te weten Brunssum, Beekdaelen en Voerendaal. Bij het Commissariaat heeft ZO-NWS nu een aanvraag ingediend voor een uitbreiding. Deze nieuwe aanvraag heeft betrekking op verkrijging van een aanwijzing als lokale publieke media-instelling in de gemeenten Brunssum, Beekdaelen, Heerlen, Kerkrade, Simpelveld en Voerendaal.
Het Commissariaat heeft deze aanvraag in behandeling genomen. Dat brengt met zich mee dat het Commissariaat de procedure, ter verkrijging van een lokale publieke media-instelling voor de gemeenten Brunssum, Beekdaelen en Voerendaal, niet laat doorlopen tot januari 2025, maar per direct heeft opengesteld.
Dat openstellen betekent dat ook andere gegadigden een aanvraag mogen indienen voor verkrijging van een aanwijzing als lokale publieke media-instelling voor de gemeente Brunssum (en Beekdaelen en Voerendaal). Het indienen van een aanvraag kan tot 4 juli 2023. De gemeente zal in juli 2023 van het Commissariaat een brief ontvangen met de ingediende aanvraag/aanvragen.
Voordat het Commissariaat uit de aanvraag/aanvragen een lokale publieke media-instelling aanwijst, vraagt zij de gemeenteraad eerst om advies. Die adviserende taak ziet toe op het toepassen van verschillende criteria, waaronder wettelijke toegangscriteria (artikel 2.61, tweede lid, Mediawet 2008).
Daarnaast - en daar gaat het hier om in dit raadsvoorstel - kan de gemeenteraad ook aanvullende toetsingscriteria vaststellen. Die aanvullende criteria spelen een rol als er meer dan één aanvrager is ter verkrijging van een aanwijzing als lokale publieke media-instelling. De gemeenteraad toetst dan de aanvragers aan deze aanvullende criteria en brengt op basis daarvan een voorkeursadvies uit aan het Commissariaat over de vraag welke aanvrager het meest geschikt is om de functie van lokale publieke media-instelling voor onze gemeente in de komende vijf jaar uit te oefenen.

Het Commissariaat vraagt nu aan de gemeenteraad om op voorhand de aanvullende criteria vast te stellen, als voorbereiding op een scenario waarbij straks mogelijk twee of meer aanvragen bij het Commissariaat worden ingediend voor de gemeente Brunssum.

3. Gewenste situatie (WAT?

a. Wat willen we bereiken?

Het tijdig vaststellen van criteria op basis waarvan de gemeenteraad later het Commissariaat voor de Media kan adviseren, ten behoeve van de procedure voor de aanwijzing van een lokale publieke media-instelling voor de gemeente Brunssum.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)

Nvt.

2. traject tot dusverre

Nvt.

3. rol/ bevoegdheden college van B en W

Nvt.

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

- Mediawet 2008
- Vernieuwingsconvenant gemeenten-lokale omroepen 2015-2018

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?

Nvt.

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

Nee.

c. Argumenten en overwegingen

Het Commissariaat voor de Media heeft in de brief van 2 mei 2023 verwezen naar voorbeeld-toetsingscriteria. In dit voorstel zijn deze voorbeelden één op één overgenomen.
Voor de weging wordt geadviseerd uit te gaan van een puntenscore van 0 tot en met 2.

- 0 is onvoldoende
- 1 is voldoende
- 2 is goed

Afstemming over deze criteria heeft plaatsgevonden met de andere gemeenten waarop de aanvraag van ZO-NWS betrekking heeft voor verkrijging van een aanwijzing als lokale publieke media-instelling, namelijk de gemeenten Beekdaelen, Heerlen, Kerkrade, Simpelveld en Voerendaal.

Aanvullende toetsingscriteria

Criterium	Weging	Onderbouwing
Representativiteit en functioneren pbo Uit hoeveel stromingen/leden bestaat het pbo? Is het functioneren van het pbo goed geborgd (bv. duidelijke taakomschrijving, hoe vaak komt het pbo bij elkaar)?		
Aansluiting op diversiteit en informatiebehoefte inwoners In hoeverre richt het media-aanbod zich op de geografische leefomgeving van de inwoners van de gemeente? Heeft de aanvrager een onderbouwd plan om aan de		

informatiebehoefte van verschillende doelgroepen (inwoners) van de gemeente te voldoen? Is er een markt-, luister-, kijk- en/of klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd? In hoeverre is er in de beleidsplannen/programmering aandacht voor actueel lokaal nieuws en lokale activiteiten (bijvoorbeeld continue uitzending, liveprogrammering, aantal nieuwsbulletins) en voor cultuur en educatie? Speelt de aanvrager in op trends en ontwikkelingen in het mediagebruik (inclusief digitalisering)?		
Aanbodkanalen en platforms Via welk mediakanaal of welke mediakanalen zal het media-aanbod verspreid worden (bijvoorbeeld radio, televisie, internet, sociale media)?		
Samenwerkingen met lokale partners en/of organisaties Geeft de aanvrager inzicht in de samenwerkingen die hij aangaat met (lokale) partners, zoals: onderwijs, bibliotheken, culturele organisaties, sportinstellingen en/of andere media-instellingen? Als de aanvrager een nieuwe organisatie is, kan gevraagd worden om intentieverklaringen met mogelijke samenwerkingspartners		
Interactie en participatie inwoners In hoeverre geeft de aanvrager vorm aan interactie met inwoners van de gemeente? In hoeverre is sprake van burgerparticipatie bij het verzorgen van het media-aanbod? Heeft de aanvrager een solide vrijwilligersbestand? Zorgt de aanvrager ervoor dat hij goed vindbaar/bereikbaar is voor inwoners voor eventuele vragen/opmerkingen/suggesties		
Professioneel geborgde organisatie Heeft de aanvrager een transparante organisatiestructuur, met duidelijk belegde taken en verantwoordelijkheden (denk aan bestuur/pbo/redactie)? Is de redactionele onafhankelijkheid geborgd (bijvoorbeeld in statuten, samenwerkingsovereenkomsten)?		
Financiële situatie Is het aannemelijk dat de aanvrager de komende vijf jaar financieel stabiel is? Heeft de aanvrager een onderbouwde en realistische begroting opgesteld?		

d. Opties en keuze

De raad wordt geadviseerd de bovengenoemde criteria vast te stellen en aansluitend zowel kenbaar te maken aan het Commissariaat als openbaar kenbaar te maken via de website van de gemeente.

gemeente Brunssum

Als de gemeente ervoor kiest om géén aanvullende toetsingscriteria vast te stellen, dan zal er een loting plaatsvinden in het geval er sprake is van meer dan één aanvrager. In dat geval zal de gemeente geen voorkeursadvies kunnen uitbrengen op basis van een kwaliteitsmeting, maar bepaalt het toeval de uiteindelijke aanwijzing.
Als er géén aanvullende criteria worden vastgesteld, dan wordt de gemeenteraad slechts gevraagd of de aanvragers voldoen aan de wettelijke toegangscriteria. Deze zijn als volgt:

- Is de aanvrager een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid?
- Heeft de aanvrager tot doel het uitvoeren van de lokale publieke mediaopdracht, gericht op de gemeente(n) waarvoor de aanvraag is ingediend?
- Heeft de aanvrager een programmabeleidsbepalend orgaan (pbo) dat representatief is voor de belangrijkste maatschappelijke, culturele, geestelijke en godsdienstige stromingen die voorkomen in de gemeente?

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

gemeente Brunssum

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/49
Afdeling : Bestuurszaken
Registratiekenmerk : 202302433

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2023/49;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 juni 2023, afdeling Bestuurszaken;

Besluit:
De aanvullende toetsingscriteria, zoals vermeld onder punt 3c. van dit raadsvoorstel, vast te stellen voor het afgeven van een voorkeursadvies aan het Commissariaat voor de Media ten behoeve van de aanwijzing van een lokale publieke media-instelling in de gemeente Brunssum.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 11 juli 2023.

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 6 juni 2023
Registratiekenmerk : 202240592
Gemeentebladnr. : 2023/50
Afdeling opsteller : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Naam opsteller : Ger Jansen
Bereikbaar onder : +31613430927, ger.jansen@brunssum.nl
Portefeuillehouder : Jaimy van Dijk en Hugo Janssen
Raadsvergadering d.d. : 11 juli 2023
Uiterlijke datum : 11 juli 2023
Motivatie datum: 11 juli 2023

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Verrichten vervolgonderzoek centrale tennisaccommodatie in Brunssum.

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

- De gemeente Brunssum telt drie tennisverenigingen: LTCB in Brunssum-Zuid, ATIVU in Brunssum-West en MED in Brunssum-Oost. De verenigingen LTCB en ATIVU hebben de afgelopen jaren te maken gehad met een afname in het aantal leden. Dit heeft geleid tot een overschot – ten opzichte van de normering – aan tennisbanen en een tekort op de exploitatie van de accommodaties van met name LTCB. Met het oog op de toekomst(bestendigheid) zien de verenigingen kansen voor uitbreiding van activiteiten door het realiseren van winterbestendige banen en het aanbieden van de relatief nieuwe en populaire padelsport.
- In 2021 is het accommodatiebeleid (uit 2019) van de gemeente Brunssum geactualiseerd en in januari 2022 geaccordeerd door de Gemeenteraad. Daarin is voor de tennisaccommodaties van LTCB en ATIVU een businesscase opgesteld. Het uitgangspunt was het ontwikkelen van een perspectief op gebruik en inrichting van de tennisaccommodaties, rekening houdend met de wensen van de tennisverenigingen.
- In 2021 zijn de gesprekken gestart en in het verloop van 2022 hebben diverse gesprekken plaatsgevonden tussen de tennisverenigingen ATIVU en LTCB en gemeente en in oktober 2022 heeft RO-groep van de gemeente Brunssum opdracht gekregen voor het uitwerken van de businesscase. Onderdeel daarvan is het inzichtelijk maken van de verschillende locaties, het uitvoeren van een scenario-analyse en het ontwikkelen van een programma van eisen (op hoofdlijnen). In het belang van een toekomstbestendige, breed toegankelijke tennissport in Brunssum wordt aan de hand van de onderzoeksresultaten een advies gegeven.

b. Huidige situatie/probleemstelling

- In de huidige situatie beschikt ATIVU over twee onverlichte en vijf verlichte tennisbanen, voldoende voor 420 tot 600 spelers. Op basis van het ledenaantal (circa 240 leden) en de richtlijnen van de KNLTB zijn drie tot vier tennisbanen voldoende het ledenaantal van ATIVU in hun behoefte te kunnen voldoen.
- LTCB had de beschikking over zeven verlichte tennisbanen, met een capaciteit tussen de 420 en 630 spelers. Uitgaande van circa 175 leden en de richtlijnen van de KNLTB zijn twee tot drie tennisbanen voldoende in de behoefte van LTCB te voldoen. Op dit moment maken ze gebruik van 4 banen en zijn 3 banen onklaar gemaakt. De jaarlijkse huursom is hierop aangepast en er wordt geen onderhoud meer uitgevoerd aan de 3 banen. De reden hiertoe is dat LTCB in financiële nood verkeert.
- Beide tennisverenigingen kampen met een tekort aan “jonge” leden en vrijwilligers. Het merendeel van de leden en vrijwilligers is 60 jaar of ouder. Dit brengt de vitaliteit van beide tennisverenigingen in gevaar. Voor de toekomstbestendigheid van tennis in Brunssum is het essentieel dat jonge leden (en vrijwilligers) worden geworven, in de leeftijdscategorie tussen 20 en 40 jaar. Het toevoegen van padel kan daaraan bijdragen. De KNLTB ziet landelijk een toename van 50 nieuwe leden per baan per drie jaar.

- De twee tennisbanen van MED in Brunssum-Oost, in de nabijheid van BMV Bronsheim, behoren niet tot het gemeentelijk eigendom. De vereniging is vooralsnog niet in het onderzoek meegenomen, naar aanleiding van een oriënterend gesprek tussen tennisvereniging MED en Gemeente Brunssum. Gezien de lopende erfpachtovereenkomst, de sociaal-maatschappelijke functie voor de wijk en laagdrempeligheid van de vereniging blijft MED vooralsnog op de huidige locatie gevestigd.

3. Gewenste situatie (WAT?

a. Wat willen we bereiken?

Het uitgangspunt is het creëren van een toekomstbestendige situatie voor tennis in Brunssum. Daarbij zijn een aantal zaken essentieel, zoals de gezamenlijke voorkeur voor het toevoegen van padelbanen (motie 2021 nr. 6) en het realiseren van all-weather tennisbanen (alle seizoenen te bespelen). Met name het toevoegen van padelbanen is volgens de tennisverenigingen essentieel voor het bestaansrecht en het aantrekken van jonge(re) leden en de toekomstbestendigheid van tennis in Brunssum.

b. Kaders

Het definitieve scenario moet bijdragen aan de verbetering van de duurzaamheidsprestaties van de tennisverenigingen.

Bij de keuze voor een nieuwe locatie dient de accommodatie te voldoen aan de daarvoor geldende voorwaarden.

Bij hergebruik van bestaande voorzieningen moeten afspraken worden gemaakt over de opwaardering naar een hoger duurzaamheidsniveau.

Scenario's moeten voldoen aan het vigerend accommodatiebeleid.

Momenteel bestaat een verschil in uitgangspunten tussen beide verenigingen. De ene vereniging pacht de accommodatie en beheert het terrein zelf, de andere vereniging huurt de accommodatie en het terrein van de gemeente.

De gemeente Brunssum ontwikkelt niet voor leegstand.

In alle scenario's delen de gemeente Brunssum en tennisverenigingen de lasten volgens nader te bepalen voorwaarden. Partners maken hier in goed overleg afspraken over.

De gemeente Brunssum hecht waarde aan het bestaande beleid dat de sportvoorzieningen evenredig zijn verspreid over de wijken. Daarentegen staat de gemeente Brunssum open af te stappen van het huidige beleid, mits met argumenten het tegendeel wordt bewezen en maakt onderdeel uit van het raadsvoorstel.

c. Argumenten en overwegingen

Aanbod padel: beide verenigingen zijn het erover eens dat ten behoeve van een gezond georganiseerde tennissport het sportaanbod dient te worden aangevuld met padel. Een tennisvereniging zonder padel heeft in de toekomst weinig of geen bestaansrecht. In praktische zin is het realiseren van padel op de bestaande locaties onmogelijk vanwege de ligging van de accommodaties, midden in de wijk. Het (hogere) geluidsniveau van padel veroorzaakt voor omwonenden een (te) zware geluidsbelasting. De gemeente verleent geeft daar geen medewerking aan.

Voortzetting van bestaande situatie: beide verenigingen zijn van mening dat het voorzetten van de huidige situatie leidt tot een verschraling van de tennissport in Brunssum. Het werven van nieuwe leden blijft moeizaam, evenals het aantrekken van nieuwe bestuurders en vrijwilligers. Daarnaast zijn beide verenigingen niet in staat om, binnen de beperkingen van de bestaande situatie, een duurzaamheidsverbetering van de accommodatie te realiseren.

Bundeling: de huidige ledenaantallen maken het mogelijk beide verenigingen op één van de bestaande locaties te huisvesten. Beide accommodaties zijn groot genoeg (volgens de richtlijnen van de KNLTB), echter op deze

locaties is het realiseren van padel onmogelijk. Deze keuze is risicovol in verband met geluidsoverlast van padelsport. Het vraagt aanzienlijke investeringen in de verbetering van die locatie terwijl dit niet leidt tot de noodzakelijke versterking van de tennissport. Dat kan ertoe leiden dat geïnteresseerden steeds vaker voor een vereniging buiten Brunssum kiezen.

d. Opties en keuze
Aan de hand van het verrichte haalbaarheidsonderzoek zijn verschillende scenario's onderzocht:

1. Handhaven c.q. doorontwikkelen bestaande situatie.

2. Zelfstandige hervestiging van beide verenigingen.

3. Bundelen op één locatie.

Op basis van de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek wordt voorgesteld een vervolgonderzoek op te starten voor het bundelen van tennis inclusief padel op een centrale locatie in Brunssum. Om invulling te geven aan het vervolgonderzoek wordt een budget gevraagd van € 35.000,- excl. BTW en komt ten laste van de Reserve Knelpunten Verenigingen (B120511).

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/50
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 202240592

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2023/50;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 juni 2023, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

Besluit:
In te stemmen met het verrichten van een vervolgonderzoek en een budget ad. € 35.000,- excl. BTW ter beschikking te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 11 juli 2023.

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

Tennis in Brunssum

RIO

Tennisaccommodaties gemeente Brunssum
26/04/2023

RO groep
Wilhelminasingel 58
Postbus 3086
6202 NB Maastricht

info@rogroep.nl
+31 43 350 00 50
www.rogroep.nl

Inhoud

01 Inleiding 4

01-1 Aanleiding 4
01-2 Leeswijzer 4

02 Huidige situatie 5

02-1 Ronde langs de velden 5
02-2 Informatiefundament 7
02-3 Trends en ontwikkelingen 8
02-4 Mogelijke locaties 9

03 Scenario's 10

03-1 Randvoorwaarden 10
03-2 Scenario-analyse 11

04 Advies 14

05 Bijlagen 15

Bijlage 1. Gespreksverslagen Ronde langs de velden 16
Bijlage 2. Routekaart verduurzaming sport voor verenigingen 26
Bijlage 3. Informatiefundament 27
Bijlage 4. Toetsingskader 28
Bijlage 5. Intentieverklaring TC Ativu en LTC Brunssum 31
Bijlage 6. Intentieovereenkomst ontwikkeling tennis Brunssum 33
Bijlage 7. Planning (vervolgfase) 36

01 Inleiding

01-1 Aanleiding

De gemeente Brunssum telt drie tennisverenigingen: LTCB in Brunssum-Zuid, ATIVU in Brunssum-West en MED in Brunssum-Oost. Deze verenigingen hebben de afgelopen jaren te maken gehad met een afname in het aantal leden. Dit heeft geleid tot een overschot – ten opzichte van de normering – aan tennisbanen en een tekort op de exploitatie van de accommodaties[1]. Met het oog op de toekomst(bestendigheid) zien de verenigingen kansen voor uitbreiding van activiteiten door het realiseren van winterbestendige banen en het aanbieden van de relatief nieuwe en populaire padelsport.

In 2021 is het accommodatiebeleid (uit 2019) van de gemeente Brunssum geactualiseerd en in januari 2022 door de Gemeenteraad geaccordeerd. Daarin is voor de tennisaccommodaties van LTCB en ATIVU een businesscase opgesteld. Het uitgangspunt was het ontwikkelen van een perspectief op gebruik en inrichting van de tennisaccommodaties, rekening houdend met de wensen van de tennisverenigingen.

De twee tennisbanen van MED in Brunssum-Oost, in de nabijheid van BMV Bronsheim, behoren niet tot het gemeentelijk eigendom. De vereniging is vooralsnog niet in het onderzoek meegenomen, naar aanleiding van een oriënterend gesprek tussen tennisvereniging MED en gemeente Brunssum. Gezien de lopende erfpachtovereenkomst, de sociaal-maatschappelijke functie voor de wijk en laagdrempeligheid van de vereniging blijft MED vooralsnog op de huidige locatie gevestigd. Overigens vinden partners het belangrijk, in het kader van een toekomstbestendige situatie van tennis in Brunssum, dat MED wordt betrokken in de vervolgstappen. Echter, dit moet niet leiden tot een vertraging in het proces.

Gedurende 2022 hebben diverse gesprekken plaatsgevonden tussen de gemeente Brunssum en tennisverenigingen ATIVU en LTCB. In oktober 2022 heeft RO groep van de gemeente Brunssum opdracht gekregen voor het uitwerken van de businesscase. Onderdeel daarvan is het inzichtelijk maken van de verschillende locaties, het uitvoeren van een scenario-analyse en het ontwikkelen van een programma van eisen (op hoofdlijnen). In het belang van een toekomstbestendige, breed toegankelijke tennissport in Brunssum wordt aan de hand van voorliggende onderzoeksresultaten een advies gegeven.

01-2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de huidige situatie van de gemeente Brunssum beschreven. Allereerst worden de uitkomsten van de ronde langs de velden (inclusief observatie van de tennisaccommodaties) en het informatiefundament samengevat, alvorens een doorkijk te maken naar de mogelijke locaties voor de realisatie van een toekomstbestendige tennisaccommodatie(s). In hoofdstuk 3 worden de randvoorwaarden van het onderzoek benoemd, alvorens de scenario's te verdiepen (scenario-analyse). Tot slot bevat hoofdstuk 4 een advies.

[1] Ook beschreven in het Accommodatiebeleid 2019.

02 Huidige situatie

Het onderzoek is gestart met een ronde langs de velden, observatie van de tennisaccommodaties, het inventariseren en analyseren van relevante informatie (in een informatiefundament) en het in kaart brengen van potentiële (nieuwe) locaties. Op basis daarvan is de bestaande situatie van de tennissport in de gemeente Brunssum en omliggende gemeenten nauwkeurig in beeld gebracht.

02-1 Ronde langs de velden

Tijdens individuele gesprekken met de gemeente, tennisvereniging ATIVU en tennisvereniging LTCB is een beeld van de randvoorwaarden, verwachtingen, ambities en zorgen ontstaan. Onderwerpen die aan bod zijn gekomen: (toekomstige) ledenaantal, populatie, samenwerking met partners, bouwkundige staat/situatie (knelpunten, kansen, inpandige partners) en wensen voor de toekomst (scenario's). Zie bijlage 1 voor de gespreksverslagen[2]. Gelijktijdig heeft een bezichtiging van de accommodaties plaatsgevonden. Het clubhuis van ATIVU, de tennisbanen en de verlichting van beide accommodaties zijn gedateerd (conventionele verlichting), niet duurzaam en voorzien niet in de verenigingswensen.

ATIVU

Van oudsher was ATIVU, gelegen in Brunssum-West, een arbeidersvereniging van mijnwerkers. ATIVU is één van de oudste tennisverenigingen van Limburg, opgericht in 1923. De vereniging hecht waarde aan haar 100 jarig bestaan. In 1993 heeft ATIVU het terrein voor een periode van 30 jaar in erfpacht van de gemeente Brunssum gekregen en daarmee ook de verantwoordelijkheid voor onderhoud van het park en opstallen overgenomen. De afgelopen vijf jaren is het ledenaantal tussen de 250 en 260 leden gestabiliseerd. De vereniging beschikt over drie clubtrainers en een vaste groep van vrijwilligers. Ook in financieel opzicht is ATIVU gezond. Gedurende de afgelopen jaren is een sterke financiële reserve opgebouwd. De vereniging is ervan overtuigd door uitbreiding met padel zelfstandig te kunnen groeien, bij voorkeur op een nieuwe locatie in de wijk.

LTCB

LTCB is gevestigd in Brunssum-Zuid, aan de rand van de wijk Langeberg. Van oudsher bekleedden de leden veelal bestuurlijke functies in de mijnindustrie. De vereniging huurt een gemeentelijke accommodatie volgens de daarvoor geldende voorwaarden. LTCB is voorstander van het centraliseren van tennis in Brunssum, bij voorkeur in de nabijheid van andere sporten. Een (ruimtelijke) verbinding van diverse sporten zorgt voor bedrijvigheid en synergievoordelen. Het ledenaantal van LTCB is de afgelopen jaren, conform de landelijke trend, afgenomen tot circa 175 leden. Dit maakt het vrijwel onmogelijk een clubtrainer aan te trekken, terwijl dit een voorwaarde is voor het behouden van leden en een aanwas van jeugdleden. Daarnaast is het toevoegen van padel essentieel voor het toekomstperspectief. De vereniging beschikt over een vaste groep van vrijwilligers, maar heeft moeite met het werven van nieuwe (jonge) vrijwilligers. De levensvatbaarheid van LTCB wordt bedreigd door de kwetsbare financiële positie. Ze hebben geen geld voor investeringen en zien op korte termijn een bedreiging voor de huurbetaling.

[2] Van het (digitaal) oriënterend gesprek met de KNLTB is geen gespreksverslag opgesteld.

Gemeente

De gemeente streeft naar een toekomstbestendige tennissport voor Brunssum, onder andere door het overschot aan tennisbanen terug te brengen en padel te realiseren. Ook technieken als “all-weather” banen zijn van belang. De gemeente hanteert als beleidsuitgangspunt dat sportvoorzieningen goed gespreid moeten zijn over de gemeente Brunssum (“sport in de wijk”). Kanttekening daarbij is dat voor tennis een afwijkende keuze aan de orde kan zijn. De gemeente ziet voordelen in bundeling van meerdere sporten op één plek indien dit tot een verbeterde exploitatie leidt (meer draagkracht en geringe kosten).

Anticiperend op de klimaatverandering worden diverse maatregelen in versneld tempo genomen, ook in de sportsector. Middels de Routekaart verduurzaming sport voor verenigingen (zie bijlage 2) trekken de rijksoverheid, sport en gemeenten samen op om de volgende ambities waar te maken:

1. Alle sportaccommodaties CO2-arm
2. Geen gewasbeschermingsmiddelen
3. Gebruik circulaire materialen
4. Klimaat adaptieve sportomgeving

Van de sportaccommodaties in Nederland is 60-70% in eigendom van gemeenten. Hiervoor gelden ook de afspraken die gemaakt worden in de Routekaart voor Gemeentelijk Vastgoed. Met betrekking tot energiebesparingen is een RES (Regionale Energie Strategie) opgesteld voor de aanpak van de energietransitie. De gemeente Brunssum is aangesloten bij de regio Zuid-Limburg.

KNLTB (Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond)

Aansluitend op het Nationaal sportakkoord stimuleert de KNLTB dat (meer) mensen in beweging zijn en fitter c.q. gezonder worden[3]. De ambitie van de KNLTB is tennis en padel vitaal[4] en toekomstbestendig te maken middels gezonde, onderling samenwerkende verenigingen. Sinds 2021 is de daling van de ledenaantallen bij tennisverenigingen veranderd in een groei. Daarnaast huren steeds meer sporters een tennis- of padelbaan.

Ten behoeve van de toekomstbestendigheid van de tennissport en eventuele uitbreiding van padelbanen wordt in de gemeente Beekdaelen – in het kader van de actualisatie van het accommodatiebeleid – een onderzoek uitgevoerd. Deze gemeente heeft zes tennisverenigingen, met een totaal aan 1.400 leden.

De KNLTB hanteert een richtlijn van 60-75 spelers per tennisbaan[5], ongeacht de baansoort. Op verlichte banen kan de richtlijn tot 90 spelers per baan worden opgevoerd. Voor verlichte banen geldt daarmee een bandbreedte van 60-90 spelers per baan. All-weather banen verlengen het gebruik gedurende het jaar. Het bepalen van het aantal spelers per baan kan per vereniging sterk verschillen. Bij de bepaling van het aantal banen (behoefte) is het van belang de knelpunten die de banendruk kunnen beïnvloeden, zoals mogelijke groei, gebruik van banen voor competitie en toernooien, trainingen en overige evenementen te onderzoeken. Daarnaast zijn maatschappelijke factoren en demografische opbouw binnen een vereniging medebepalend voor de bezetting van de tennisbanen.

[3] Met het Nationaal Sportakkoord hebben de sport (waaronder de KNLTB), de gemeenten en de rijksoverheid samen met de provincies, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties de handen ineengeslagen de Nederlandse sport toekomstbestendig en voor iedereen toegankelijk te maken.

[4] De KNLTB beschikt over een vitaliteitsscan voor tennisverenigingen. De scan biedt inzicht in de huidige staat van de vereniging (o.a. het ledenaantal en toekomstperspectief), kansen en bedreigingen van de sportvereniging.

[5] Conform recent onderzoek is een richtlijn van 55-65 leden per tennisbaan te hanteren (gemiddeld 60 leden per tennisbaan). Publicatie van het onderzoek dient nog plaats te vinden (verwacht in het eerste kwartaal van 2023).

Sinds 1 juli 2020 is de KNLTB de officiële vertegenwoordiger van padel in Nederland, een dynamische, laagdrempelige en sociale sport. Ze beschouwt padel als aantrekkelijke aanvulling op het tennisaanbod, dat zorgt voor potentiële nieuwe leden c.q. een nieuwe (jongere) doelgroep bij de tennisverenigingen. Voornaamste doelgroep van padel zijn de 18 – 45 jarigen. Voor padel is een richtlijn van 75 leden per baan te hanteren.

02-2 Informatiefundament

Parallel aan de ronde langs de velden is gestart met het bestuderen en analyseren van relevante gegevens, gebundeld in het informatiefundament. Het informatiefundament, zie bijlage 3, geeft inzicht in demografische gegevens en (sport)voorzieningen in de (omliggende) gemeente(en). Onderstaande paragraaf is een samenvatting van de uitkomsten.

Demografie

Het bevolkingsaantal van de gemeente Brunssum is de afgelopen 15 jaar met ongeveer 1.900 inwoners afgenomen tot circa 27.675 inwoners op 1 januari 2022. Daarbij is het aandeel inwoners vanaf 45 jaar geleidelijk toegenomen en het aandeel jongeren (tot 15 jaar) afgenomen: vergrijzing en ontgroening. De verwachting is dat de daling van het aantal inwoners doorzet naar 24.100 inwoners in 2037.

Voorzieningen

De gemeente Brunssum heeft een goed gespreid aanbod aan voorzieningen voor primair onderwijs, voortgezet onderwijs, kinderopvang (peuteropvang, kinderdagopvang en buitenschoolse opvang), binnensport, buitensport, zorg en overige functies. Hiermee hebben de inwoners veel keuze op het gebied van onderwijs, ontwikkeling, sport en recreatie. De drie tennisverenigingen, ieder in een ander deel van de gemeente Brunssum gelegen, dragen bij aan het gemeentelijk beleidsuitgangspunt “Sport in de wijk”. Ook de omliggende gemeenten Beekdaelen, Heerlen en Landgraaf beschikken over een (goed) bereikbaar en divers aanbod.

Tennis in Brunssum

Voedingsgebied

Hoewel de meeste leden van LTCB woonachtig zijn in de gemeente Brunssum (71 procent), heeft de tennisvereniging een breder voedingsgebied. De overige leden zijn met name afkomstig uit buurgemeenten Heerlen (14 procent) en Beekdaelen (7 procent). Slechts 20 procent van het aantal leden uit Brunssum woont in het postcodegebied (6445) van de vereniging.

Van het aantal leden van ATIVU komt slechts 40 procent uit Brunssum, waarvan 45 procent woonachtig is in hetzelfde postcodegebied (6446) als de vereniging. Daarnaast woont 31 procent van het aantal leden in de gemeente Heerlen(-Noord) en 20 procent in de gemeente Beekdaelen.

Hiermee zijn beide verenigingen beperkt gebonden aan de eigen wijk.

Ledenaantallen

Beide tennisverenigingen kampen met een tekort aan “jonge” leden en vrijwilligers. Het merendeel van de leden en vrijwilligers is 60 jaar of ouder. Dit brengt de vitaliteit van beide tennisverenigingen in gevaar. Voor de toekomstbestendigheid van tennis in Brunssum is het essentieel dat jonge leden (en vrijwilligers) worden geworven, in de leeftijdscategorie tussen 20 en 40 jaar. Het toevoegen van padel kan daaraan bijdragen. De KNLTB ziet landelijk een toename van 50 nieuwe leden per baan per drie jaar.

Capaciteit versus behoefte
In de huidige situatie beschikt ATIVU over twee onverlichte en vijf verlichte tennisbanen, voldoende voor 420 tot 600 spelers. Op basis van een stabiel ledenaantal (circa 240 leden) en de richtlijnen van de KNLTB zijn drie tot vier tennisbanen voldoende het ledenaantal van ATIVU in hun behoefte te kunnen voldoen. LTCB beschikt momenteel over zeven verlichte tennisbanen, met een capaciteit tussen de 420 en 630 spelers. Uitgaande van circa 175 leden en de richtlijnen van de KNLTB zijn twee tot drie tennisbanen voldoende in de behoefte van LTCB te voldoen.

Opgemerkt wordt dat tennisvereniging MED (in Brunssum-Oost) niet is meegenomen in het onderzoek.

02-3 Trends en ontwikkelingen

De manier van sporten is (onomkeerbaar) gewijzigd. Het trouwe verenigingslid is nog steeds aanwezig op de vereniging, maar de behoeften van sporters zijn veranderd. Daartoe zijn onder andere nieuwe aanbieders tot de markt toegetreden. In het Brancherapport Sport, dat KPMG in 2019 in opdracht van de Nederlandse Sportraad heeft opgesteld, zijn de belangrijkste **trends** in de sport op een rij gezet:

- Het aantal Nederlanders dat lid is van een sportvereniging, is stabiel tot licht dalend;
- Steeds meer sporters maken gebruik van commercieel sportaanbod, en ook het aantal ongeorganiseerde sporters in de openbare ruimte groeit;
- Sporters hebben meer behoefte aan flexibel sportaanbod, waar sporters zich meer als ‘klant’ kunnen opstellen en minder verplichtingen als ‘lid’ hoeven aan te gaan;
- Nieuwe technologieën maken het voor sporters mogelijk op een andere en vernieuwende manier te voorzien in hun behoefte, zonder enige interventie van een sportbond;
- Ouderen zijn actiever, jongeren sporten juist minder en daardoor vergrijst de sportpopulatie;
- Het aantal vrijwilligers in het verenigingsleven neemt (op termijn) af.

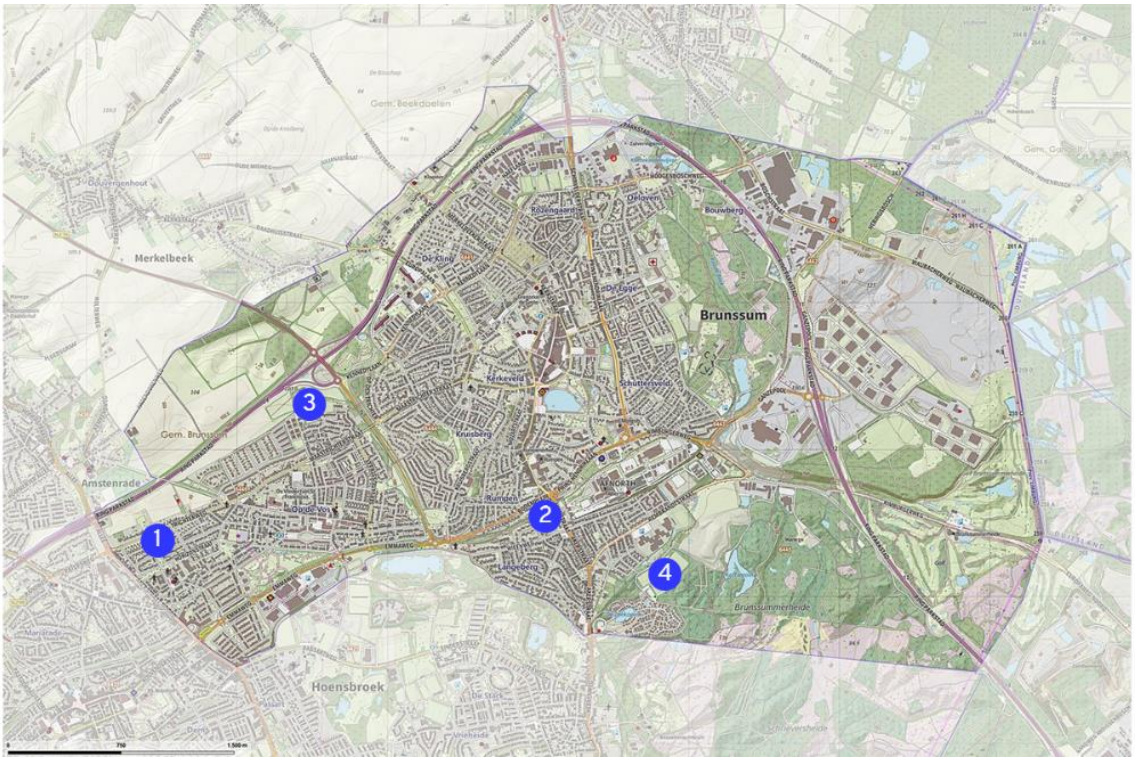
Daarnaast signaleert de KNLTB een aantal **ontwikkelingen** (strategische doorkijk 2022-2026), mede ingegeven door de coronapandemie:

- Het dagelijks werk- en leefritme is veranderd; meer thuiswerken en andere indeling van tijd;
- Door het veranderende klimaat kan (bijna) het hele jaar door buiten worden gesport. Sporters zoals voetballers, hockeyers en volleyballers, willen buiten hun seizoen ook sporten en zien tennis en met name padel als aantrekkelijke ‘tweede sport’ zijn;
- Door toenemende digitalisering wordt de afstand tot de sporter verkleind;
- Padel spreekt een jongere doelgroep aan;
- De kernbehoeften van de sporter worden in ogenschouw genomen.

02-4 Mogelijke locaties

Ten behoeve van de locatiestudie, als onderdeel van deze businesscase, zijn de mogelijke locaties voor het bundelen van tennis geïnventariseerd. Zie bijlage 4 voor het opgestelde toetsingskader. Het onderzoek heeft zich gericht op de volgende locaties:

1. Vestastraat 2, 6446 RK Brunssum (huidige locatie van ATIVU)
2. Wieënweg 2a, 6445 CD Brunssum (huidige locatie van LTCB)
3. Olieslager 16, 6444 KL Brunssum (nabij V.V. De Leeuw)
4. Hendrick Avercamp 1, 6445 EK Brunssum (nabij V.V. Langeberg)

03 Scenario's

03-1 Randvoorwaarden

Het uitgangspunt voor de scenario-analyse is het creëren van een toekomstbestendige situatie voor tennis in Brunssum. Daarbij zijn een aantal zaken als essentieel beschouwd, zoals de gezamenlijke voorkeur voor het toevoegen van padelbanen en het realiseren van all-weather tennisbanen (alle seizoenen te bespelen). Met name het toevoegen van padelbanen is volgens de tennisverenigingen essentieel voor het bestaansrecht en het aantrekken van jonge(re) leden en de toekomstbestendigheid van tennis in Brunssum.

Voornaamste randvoorwaarde is de gelijkwaardigheid tussen de betrokken tennisverenigingen. Daarnaast gelden de volgende voorwaarden, toegepast op de verschillende scenario's.

Padel

Het toevoegen van padelbanen is voor de toekomstbestendigheid voor elke vereniging essentieel. Beide verenigingen geven aan geen toekomst te zien zonder toevoeging van padel. Het ontbreekt vooralsnog aan een gedetailleerde analyse van het benodigde aantal padelbanen per vereniging.
Nb.1: Het realiseren van padelbanen op meer plekken leidt hoogstwaarschijnlijk tot onderbezetting.
Nb.2: Bij padelbanen gelden aanvullende eisen met betrekking tot geluid. Vanwege het karakter van de sport (gebruik van een hardere bal en een ondergrond) is de geluidsbelasting significant hoger. Het algemeen advies luidt padel niet aan te bieden in een open luchtvoorziening in een woonwijk.

Winterbestendige en goed verlichte tennisbanen

Bij beide tennisverenigingen is sprake van forse overcapaciteit aan tennisbanen. Bij het reduceren van de huidige capaciteit is het belangrijk te kiezen voor banen die het gehele jaar te gebruiken zijn.
Nb.: Op basis van de huidige ledenaantallen is een inschatting te maken van de gewenste capaciteit. Uit recent onderzoek is gebleken dat het toevoegen van padel leidt tot een toename van het aantal leden en mogelijk leidt tot een extra capaciteitsvraag van reguliere, verlichte tennisbanen.

Draagvlak bij verenigingen

Het definitieve scenario dient op draagvlak te rekenen van (de leden van) de tennisverenigingen. Op voorhand zijn een aantal facetten belangrijk:

- Oplossingen dragen – objectief toetsbaar – bij aan de versterking van de tennissport in Brunssum (werven nieuwe leden en vrijwilligers).
- Bereikbaarheid vanuit het voedingsgebied.
- ATIVU hecht – vanuit historisch perspectief – aan de eigen omgeving.
- Financieel te dragen voor de tennissport in het algemeen maar voor de leden en de bestuurders in het bijzonder.
- Beide verenigingen worden gelijkwaardig behandeld.
- Rekening houden met de opgebouwde financiële posities van de verenigingen.

Wettelijke en gemeentelijke voorwaarden

- Het definitieve scenario draagt bij aan de verbetering van de duurzaamheidsprestaties van de tennisverenigingen en is in lijn met de routekaart voor de sector. Bij de keuze voor een nieuwe locatie dient de accommodatie te voldoen aan de daarvoor geldende voorwaarden. Bij hergebruik van bestaande voorzieningen moeten afspraken worden gemaakt over de opwaardering naar een hoger duurzaamheidsniveau.

- Scenario's voldoen aan het **geactualiseerde accommodatiebeleid**. Momenteel bestaat een verschil in uitgangspunten tussen beide verenigingen. De ene vereniging pacht de accommodatie en beheert het terrein zelf, de andere vereniging huurt de accommodatie van de gemeente. In 2023 loopt de pachtovereenkomst van tennisvereniging ATIVU af, waardoor heroverweging mogelijk is.
- De gemeente Brunssum ontwikkelt niet voor leegstand.
- In alle scenario's delen de gemeente Brunssum en tennisverenigingen de lasten volgens de – nader te bepalen – voorwaarden. Partners maken hier in goed overleg afspraken over.
- De gemeente Brunssum hecht waarde aan het bestaande beleid dat de sportvoorzieningen evenredig zijn verspreid over de wijken. Daarentegen staat de gemeente Brunssum open af te stappen van het huidige beleid, mits met argumenten het tegendeel wordt bewezen. Dit maakt onderdeel uit van het raadsvoorstel.

03-2 Scenario-analyse

Aan de hand van de randvoorwaarden zijn verschillende scenario's onderzocht:

1. Handhaven c.q. doorontwikkelen bestaande situatie
2. Zelfstandige hervestiging van beide verenigingen
3. Bundelen op één locatie

Scenario 1 – Handhaven c.q. doorontwikkelen bestaande situatie

De grond van de huidige accommodaties is gemeentelijk eigendom (ATIVU heeft een aflopende erfpachtovereenkomst). De locaties zijn centraal in de wijk gelegen en goed bereikbaar. De bezoekers parkeren in de wijk. Ze voldoen aan het gemeentelijke beleid van goede spreiding van sport over de (wijken van de) gemeente. De optie deze locaties door te ontwikkelen en geschikt te maken voor de toekomst is op hoofdlijnen onderzocht. Daarbij zijn drie facetten bepalend:

1. **Aanbod padel**: Beide verenigingen zijn het erover eens dat – ten behoeve van een gezond georganiseerde tennissport – het sportaanbod dient te worden aangevuld met padel. Een tennisvereniging zonder padel heeft in de toekomst weinig of geen bestaansrecht. In praktische zin is het realiseren van padel op de bestaande locaties onmogelijk vanwege de ligging van de accommodaties, midden in de wijk. Het (hogere) geluidsniveau van padel veroorzaakt voor omwonenden een (te) zware geluidsbelasting. De gemeente verleent daar geen medewerking aan.
2. **Voortzetting van bestaande situatie**: Beide verenigingen zijn van mening dat het voorzetten van de huidige situatie leidt tot een verschraling van de tennissport in Brunssum. Het werven van nieuwe leden blijft moeizaam, evenals het aantrekken van nieuwe bestuurders en vrijwilligers. Daarnaast zijn beide verenigingen niet in staat om, binnen de beperkingen van de bestaande situatie, een duurzaamheidsverbetering van de accommodatie te realiseren. Nb.: LTCB verwacht dat ze haar exploitatie onder de huidige voorwaarden niet lang kan continueren.
3. **Bundeling**: De huidige ledenaantallen maken het mogelijk beide verenigingen op één van de bestaande locaties te huisvesten. Beide accommodaties zijn groot genoeg (volgens de richtlijnen van de KNLTB). Deze keuze is risicovol. Het vraagt aanzienlijke investeringen in de verbetering van die locatie terwijl dit niet leidt tot de noodzakelijke versterking van de tennissport. Dat kan ertoe leiden dat geïnteresseerden steeds vaker voor een vereniging buiten Brunssum kiezen.

Beide tennisverenigingen en de gemeente zijn het erover eens dat verdere ontwikkeling van de tennissport – in combinatie met padel – op de bestaande locaties onhaalbaar is. Dit is dan ook geen nader uit te werken optie.

Scenario 2 – Zelfstandige hervestiging van beide verenigingen

Vanuit de gemeentelijke intentie sport goed te spreiden en – waar mogelijk – te komen tot versterkende sportvoorzieningen, is te overwegen de verenigingen zelfstandig te realiseren (in de nabijheid van de huidige omgeving). Voor ATIVU is de locatie nabij V.V. De Leeuw besproken, voor LTCB is een verplaatsing naar het gebied van V.V. Langeberg een optie. Hiermee worden beide verenigingen gelijk behandeld. Bij deze ontwikkelingen gelden een aantal kanttekeningen:

- Voor ATIVU en LTCB is aanvulling van het aanbod met padelbanen essentieel nieuwe leden te werven. Daartoe dienen, bij het realiseren van twee nieuwe voorzieningen, beide verenigingen de beschikking te krijgen over padel. Padel is (vooralsnog) niet beperkt tot de eigen wijk; liefhebbers zijn bereid een grotere afstand af te leggen voor deze sport. Daardoor kan de situatie ontstaan dat potentiële nieuwe leden elkaar opzoeken bij één van de verenigingen. Middels een marktonderzoek kan de te realiseren capaciteiten zorgvuldig worden geanalyseerd. Dan nog resteert een significant risico van onder- en overcapaciteit op één of beide locaties;
- De gelijktijdige realisatie van twee tennisaccommodaties vraagt een forse investering. Naast de complexe planning van capaciteiten moet rekening worden gehouden met het bouwklaar maken van de locaties, het aanleggen van meerdere wintervaste tennisbanen, voldoende padelbanen en een toekomstbestendig en duurzaam clubhuis met kleedlokalen, kantine en opslagfaciliteiten. Daarnaast moet op twee locaties ondersteunende infrastructuur worden aangelegd. Overigens moet de gemeente de grond beschikbaar maken (daarbij geldt dat de vrijkomende locaties her-ontwikkeld kunnen worden, waardoor de gemeente substantiële inkomsten kan genereren).
- De verenigingen hebben slechts beperkte financiële mogelijkheden. Vooral LTCB kampt met een krappe exploitatie en heeft beperkte ruimte mee te investeren. Daar staat tegenover dat ATIVU voldoende vertrouwen in haar eigen positie heeft een verhuizing naar een nieuwe (zelfstandige) accommodatie aan te gaan. De vereniging heeft een financiële reserve opgebouwd. Een mogelijke verhuizing naar de omgeving van V.V. De Leeuw is eerder onderzocht en voor de vereniging(en) een acceptabele optie.
- De gemeente heeft de intentie beide verenigingen gelijk te behandelen. Ook de verenigingen hechten eraan dat ze gelijk behandeld worden. Dit betekent in praktische zin dat de gemeente de regels uit haar sportaccommodatiebeleid voor de twee verenigingen gelijkwaardig moet toepassen. De investering zal daardoor vrijwel volledig voor rekening van de gemeente komen met een eventuele uitzondering ten aanzien van de investering van padelbanen. Datzelfde geldt voor continuïteitsrisico's voor één of beide verenigingen.

Conclusie van alle partners is dat dit scenario grote financiële risico's heeft. De investering komt grotendeels ten laste van de gemeente, zonder de garantie dat de maatregelen leiden tot een toekomstbestendige en duurzame exploitatie van beide locaties. Dit scenario is vanwege die reden vanuit maatschappelijk en financieel perspectief af te wijzen. Partners onderschrijven deze conclusie.

Scenario 3 – Bundelen op één locatie

ATIVU en LTCB zien kansen voor het versterken van de georganiseerde tennissport door samenwerking tussen de verenigingen (bij voorkeur wordt ook tennisvereniging MED betrokken). Ze beschouwen het centraliseren van faciliteiten voor tennis en padel op één locatie als een belangrijke voorwaarde. Door bundeling op één locatie kan een sterke voorziening met een bovenlokale aantrekkingskracht ontstaan. Door een slimme, flexibele inrichting kan groei op korte termijn worden gefaciliteerd en is eventuele (latere) behoefte aan uitbreiding mogelijk. Het programma van eisen is later vast te stellen. Deze overeenstemming is door ATIVU en LTCB vastgelegd in een intentieverklaring, zie bijlage 5.

Bij het bundelen van ATIVU en LTCB op één locatie zijn verschillende opties aan de orde. Gekozen kan worden voor het bundelen van één tennisvereniging met één bestuur. Bij de realisatie van unilocaties is dat regelmatig de uitkomst van het realisatieproces. Daarnaast is het zelfstandig blijven van individuele verenigingen ook een optie, waarbij verenigingseigen voorzieningen efficiënt worden gecombineerd. Gemeenschappelijk en apart zijn nader te definiëren in de programmafase. Daarbij dient het voorkomen van ongewenste en dure overcapaciteit zo veel mogelijk te worden voorkomen, in goed overleg. Dit model (van het zelfstandig blijven functioneren van individuele verenigingen) kan echter leiden tot ongewenste onderlinge concurrentie in een relatief kleine tennismarkt (zowel binnen als buiten de gemeente).

Gemeente en tennisverenigingen zien aanvullende toegevoegde waarde in het vestigen van meerdere sporten en verenigingen in elkaars nabijheid in een sportcampus. Dit vergroot de animo en levensvatbaarheid van sportbeleving. Leden kunnen snel kennismaken met verschillende sporten, eenvoudig switchen of aan meerdere sporten deelnemen. Door de verenigingen in elkaar nabijheid te situeren worden kansen voor een verdere samenwerking versterkt, bijvoorbeeld op facilitair gebied of bestuurlijk niveau.

Bij dit scenario gelden een aantal kanttekeningen:

- Bundeling van tennis op één nieuwe locatie vraagt een forse investering. Rekening moet worden gehouden met het bouwklaar maken van de locatie, mogelijke herinrichting van bestaande voetbalvelden, het aanleggen van voldoende wintervaste tennisbanen, voldoende padelbanen en een toekomstbestendig en duurzaam clubhuis met kleedlokalen, kantine en opslagfaciliteiten. In een programma van eisen moet nader gedefinieerd worden of en zo ja welke voorzieningen voor individuele verenigingen gerealiseerd moeten worden. Dat kan leiden tot extra (verdubbelde) kosten. Ook moet ondersteunende infrastructuur worden aangelegd. Tenslotte moet de gemeente de grond beschikbaar maken (daarbij geldt overigens dat de vrijkomende locaties her-ontwikkeld kunnen worden, waardoor voor de gemeente substantiële inkomsten zijn te genereren).
- De verenigingen hebben beperkte financiële mogelijkheden. Vooral LTCB kampt met een krappe exploitatie en beperkte financiële ruimte waarmee investeringen moeilijk te realiseren zijn. Daarentegen heeft ATIVU voldoende vertrouwen in haar eigen positie en open te staan voor een verhuizing naar een nieuwe eigen accommodatie. Daarnaast heeft de vereniging een stevige financiële reserve opgebouwd.
- De gemeente heeft de intentie beide verenigingen gelijk te behandelen. Ook de verenigingen hechten eraan dat ze gelijk behandeld worden. In praktische zin betekent dat echter dat de gemeente de regels uit haar sportaccommodatiebeleid voor de verenigingen gelijk moet toepassen.
- Ten behoeve van de parkeermogelijkheden en aanrijroutes diverse scenario's te onderzoeken.

Conclusie van alle partners is dat dit scenario het meest kansrijk is. Hoewel de investering grotendeels ten laste van de gemeente komt, biedt bundeling op één locatie de grootste kans op een toekomstbestendige en duurzame exploitatie. Partners onderschrijven dit.

De (verdeling van de) financiering van de nieuw te realiseren tennis- en padelbanen wordt in een volgende fase nader verdiept. De daarvoor geldende regels met betrekking tot de verantwoordelijkheid van de gemeente en tennisverenigingen worden gehandhaafd.

Bij de tennisverenigingen is draagvlak voor het gebied aan de buitenring bij V.V. De Leeuw als voorkeurslocatie. Vanzelfsprekend ondersteunen zij het gebruik van de toekomstige faciliteiten door onderwijspartners, aansluitend bij de huidige situatie. In de huidige situatie maakt onderwijs gebruik van de voorzieningen bij locatie V.V. De Leeuw.

04 Advies

De gemeente Brunssum stimuleert haar burgers te blijven bewegen, zoveel als mogelijk bij verenigingen in de eigen wijk. Het gemeentelijk accommodatiebeleid stimuleert deze gedachte. Echter, voor een sportaccommodatie is het onder bepaalde omstandigheden bij tijd en wijle niet mogelijk deze spreiding over de gemeente overeind te houden. Voor de tennissport ontstaat deze situatie door de noodzaak gelijktijdig op verschillende locaties te investeren in duurzame en toekomstbestendige voorzieningen en in risicodragend uitbreiden van voorzieningen.

Uit bovenstaande scenario-analyse is bij de partners (zowel tennisverenigingen als gemeente) een voorkeur ontstaan voor het bundelen van de tennisaccommodaties op één locatie, met toevoeging van padelbanen. Daarmee kan voor de gemeente Brunssum een sterke, aantrekkelijke voorziening worden ontwikkeld, nu en in de toekomst. Door te kiezen voor een locatie bij andere sporten, kan (nieuwe) bedrijvigheid op het sportterrein ontstaan, met kansen voor samenwerking met andere verenigingen en het (daardoor) behalen van synergievoordelen (sport, delen van faciliteiten, bestuur).

In nauwe samenspraak met de tennisverenigingen dient een passend en toekomstbestendig programma van eisen voor de bundelingslocatie (met zowel tennis- als padelbanen) te worden ontwikkeld. Daarvoor is een goede analyse van de capaciteitsvraag en wensen benodigd. Op basis van de huidige kennis wordt geadviseerd rekening te houden met de realisatie van zes tennisbanen en 4 padelbanen, met mogelijke uitbreiding van (minimaal) twee tennisbanen. Daarnaast is het belangrijk aandacht te hebben voor andere randvoorwaarden, zoals de bereikbaarheid en parkeergelegenheid van(uit) het plangebied. In de ideale situatie worden zoveel mogelijk voorzieningen (onder andere parkeren) in gedeeld gebruik gerealiseerd.

De gemeente heeft positief kennisgenomen van de intentieverklaring over samenwerking tussen tennisverenigingen ATIVU en LTCB (zie bijlage 5). De gemeente wil op basis daarvan met beide verenigingen tot afspraken komen. RO groep heeft daartoe een *concept* intentieovereenkomst ontwikkeling tennis Brunssum (zie bijlage 6) voorbereid. Deze heeft breed draagvlak. Na besluitvorming over voorliggend onderzoek wordt geadviseerd de intentieovereenkomst te ondertekenen (door de besturen van de tennisverenigingen en portefeuillehouder vastgoed, namens de gemeente Brunssum). Op basis daarvan wordt het vervolgonderzoek gestart, waarin diverse aandachtspunten (als locatie, aantal banen, baansoort et cetera) verder wordt uitgewerkt.

Het is verstandig bij het ontwikkelen van de bundelingslocatie aandacht te besteden aan de bestuurlijke vraagstukken van de verenigingen, onder andere de financiële positie. Het Huis voor de Sport kan hier mogelijk een inhoudelijke bijdrage aan leveren. Indien ATIVU en LTCB kiezen voor het fuseren van de tennisverenigingen kan de KNLTB juridisch advies leveren.

05 Bijlagen

Bijlage 1. Gespreksverslagen Ronde langs de velden

Bijlage 2. Routekaart verduurzaming sport voor verenigingen

Bijlage 3. Informatiefundament

Bijlage 4. Toetsingskader

Bijlage 5. Intentieverklaring TC Ativu en LTC Brunssum

Bijlage 6. Intentieovereenkomst ontwikkeling tennis Brunssum

Bijlage 7. Planning (vervolgfase)

Bijlage 1. Gespreksverslagen Ronde langs de velden

Tijdens individuele gesprekken met de gemeente, tennisvereniging ATIVU en tennisvereniging LTCB is een beeld van de randvoorwaarden, verwachtingen, ambities en zorgen ontstaan. Onderwerpen die aan bod zijn gekomen: (toekomstige) ledenaantal, populatie, samenwerking met partners, bouwkundige staat/situatie (knelpunten, kansen, inpandige partners) en wensen voor de toekomst (scenario's).

Memo

R—O

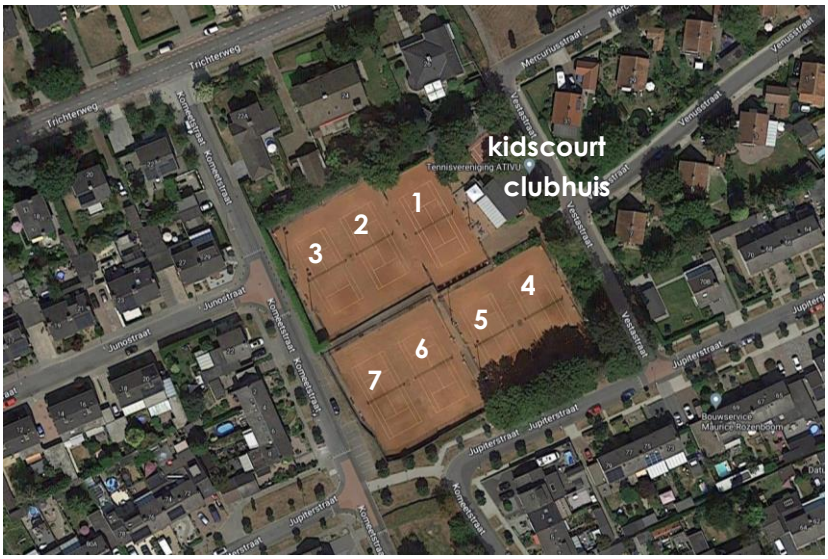
Betreft	Ronde langs de velden
Pagina	1/9
Van	RO groep
Naar	Partners
Datum	02/01/23

Van iedere ronde langs de velden is een gespreksverslag opgesteld en geverifieerd met de gesprekspartner(s). Onderstaand zijn, in volgorde van uitvoering, de verschillende gespreksverslagen:

ATIVU (Aangenaam Tennissen In Vrije Uren) 1
LTCB 5
Gemeente Brunssum 8

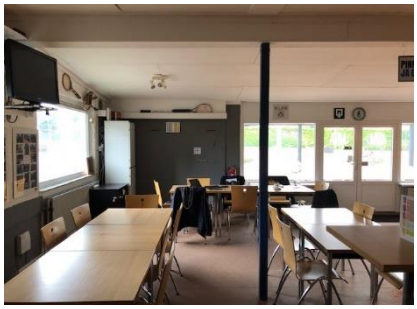
ATIVU (Aangenaam Tennissen In Vrije Uren)

Donderdag 13 oktober 2022, 13.00 – 14.30 uur
Hans Schoenmakers (voorzitter), Jo Kepers (parkbeheerder), Marcel van Dijk is wegens ziekte afwezig
Kelly Hundscheid (RO groep), Tom Walker (RO groep)

Organisatie

- ATIVU, gelegen in Brunssum-West, is één van de oudste tennisverenigingen van Limburg. De vereniging is in 1923 opgericht en viert komend jaar haar 100 jarig bestaan.
- De vereniging heeft al vijf jaar een stabiel ledenaantal. Ook in financieel opzicht is de vereniging gezond. ATIVU heeft drie clubtrainers, voldoende vrijwilligers en blijft bij voorkeur gebonden aan de wijk waar ze is ontstaan.
- Tennisvereniging ATIVU is geprivatiseerd. In 1993 heeft ATIVU het terrein voor een periode van 30 jaar in erfpacht van de gemeente Brunssum gekregen. De vereniging heeft destijds ook de verantwoordelijk voor onderhoud van het park en opstallen overgenomen. Het erfpacht verloopt in 2023.
- Het tennispark is gelegen in Treebeek (adres is Vestastraat 2, 6446 RK Brunssum), dat vroeger gedeeltelijk onder de gemeente Heerlen, Hoensbroek, Amstenrade en Brunssum viel. Na een gemeentelijke herindeling behoort de kern volledig tot de gemeente Brunssum. De populatie is van oudsher gevormd door de mijnindustrie (mijnwerkers).
- Het tennispark van ATIVU bestaat uit zeven banen (waarvan vijf tennisbanen met verlichting), een kidscourt en een clubhuis (inclusief bar, toiletten, kleed- en douchegelegenheid). Tennisbanen 6 en 7 zijn niet verlicht.

- Van 1 april tot 1 oktober is het tennispark dagelijks geopend van 09.00 uur tot 23.00 uur[1]. In de maand oktober zijn de banen in de avond niet verlicht, wel geopend. Van 1 november tot 1 april zijn slechts twee tennisbanen beschikbaar en is het clubhuis gesloten.
- ATIVU heeft een vaste groep van circa 25 vrijwilligers. Mede dankzij deze groep vrijwilligers is het de vereniging de afgelopen 30 jaar gelukt om (tijdens de privatisering) financieel gezond te blijven. Echter, de vrijwilligers worden steeds ouderen en is sprake van een lage toestroom van jeugdleden.
- De afgelopen vijf jaren schommelt het ledenaantal tussen de 250 en 260 leden. Het merendeel hiervan is actief lid. De vereniging heeft met name “jonge” en “oude” leden. Bij voorkeur groeit het ledenaantal van de vereniging in de leeftijdscategorie tussen de 20 en 40 jaar.
- ATIVU kent de volgende lidmaatschappen en contributies (conform website d.d. 13 oktober 2022):

	Bijdrage KNLTB	Contributie	Totaal
Aspiranten (jeugd t/m 11 jaar)	€ 18,50	€ 0	€ 18,50
Junioren (jeugd 12 t/m 17 jaar)	€ 18,50	€ 31,50	€ 50,00
Studenten (18 t/m 21 jaar)	€ 18,50	€ 56,50	€ 75,00
Senioren (volwassenen vanaf 18 jaar)	€ 18,50	€ 131,50	€ 150,00
Gezinslidmaatschap (min. 4 gezinsleden op één woonadres)	€ 74,00	€ 276,00	€ 350,00
Niet spelend lid / competitielid	€ 18,50	€ 26,50	€ 45,00

Randvoorwaarden (uni)locatie

- ATIVU is een gezonde, aan de wijk gebonden vereniging. Ze kan op een nieuwe locatie, door uit te breiden met padel (ook door leegloop bij verenigingen in de regio) groeien. Ze blijft bij voorkeur zelfstandig en in de wijk gesitueerd. Daarom is de eerder besproken verhuizing naar V.V. De Leeuw een goede optie.
- Het huisvesten van twee tennisverenigingen op één locatie kan leiden tot concurrentie in een kleine tennismarkt (binnen en buiten de gemeente). Waar op andere plekken één unilocatie voor meerdere verenigingen ontstond, heeft dat vaak geleid tot samensmelting in één vereniging, met één bestuur en één sportvoorziening (zowel tennisbanen als clubgebouw).
- De huidige situatie voortzetten is voor het bestaansrecht van de tennisvereniging niet wenselijk. Het clubhuis, de tennisbanen en de verlichting (geen LED) zijn gedateerd, voldoen niet aan de huidige eisen, zijn niet duurzaam en voorzien niet in de wensen van de vereniging. Dit scenario (het behouden van de huidige situatie, zonder heinvestering en zonder toevoeging van padel) is te onderzoeken (als één van de scenario’s).
- In de toekomst behoefte aan vier (top clay) tennisbanen en drie padelbanen. Bij voorkeur wordt voor de tennisbanen geïnvesteerd in top clay[2], waardoor gedurende het hele jaar getennist kan worden.
- Geen kunststof tennisbanen (in verband met blessures, spelplezier en beleving).
- Het aanbieden van padel is belangrijk voor het bestaansrecht van ATIVU voor het aantrekken van jonge(re) leden: elke tennisvereniging zonder padel gaat het lastig krijgen. Uitgangspunt van ATIVU is dat padel onderdeel moet zijn van de tennisaccommodatie. Conform onderzoek van ATIVU groeit het ledenbestand van een tennisvereniging door padelbanen met 50 tot 75 procent en dat kan betekenen dat ATIVU – door het aanbieden van padel – het ledenaantal met circa 150 personen groeit.

[1] Gedurende de Ronde langs de velden is aangegeven dat de tennisbanen van maandag tot en met vrijdag in de avond vrijwel altijd bezet zijn. De bezetting in de ochtend en middag varieert per dag.

[2] Het bestuur van ATIVU gaat binnenkort bij Tennispark TV Carolus in Helmond kijken, waar ze vijf jaar geleden tennisbanen met een toplaag van Matchclay hebben gerealiseerd.

- Het realiseren van een voorziening voor padel stelt eisen aan de omgeving en het aanbieden van padel op de huidige locatie is niet mogelijk vanwege de eisen van de omgevingsvergunning, onder andere geluidsoverlast (voor de omwonenden). Dit betekent dat het verduurzamen van het huidige park en het toevoegen van padel – één van de scenario's – voor ATIVU niet mogelijk is. Daartoe dient een nieuwe locatie voor ATIVU gezocht te worden.
- In eerdere plannen is een samenwerking met de schutterij of voetbalvereniging benoemd. Tennisvereniging ATIVU acht een samenwerking met voetbalvereniging De Leeuw (en eventueel andere verenigingen) niet wenselijk c.q. haalbaar. Het dicht bij elkaar huisvesten van verschillende sporten (het vroegere "Sport en Spel") vergroot echter de animo van de actieve sporter en de levensvatbaarheid van de vereniging. Elke voetballer is een potentiële padeller.
- In een ruimtelijk ontwerp (van meerdere verenigingen in elkaars nabijheid) is het wenselijk dat algemene voorzieningen centraal zijn gelegen. Daarbij moet de toiletgroep (ook) van buitenaf te bereiken zijn.
- Aandacht voor bereikbaarheid en parkeergelegenheid.

Financieel

- ATIVU heeft gedurende 30 jaar een financiële buffer opgebouwd.
- Het is onredelijk als deze private financiële reserve van ATIVU wordt geïnvesteerd in een andere vereniging. De (eigen) leden van ATIVU hebben deze financieel gezonde positie opgebouwd.
- Door herontwikkeling van de vrijkomende (huidige) locatie van ATIVU zijn opbrengsten te genereren.
- Een verduurzaming van de huidige locatie wordt gezien als kapitaalvernietiging, met als gevolg dat de breedtesport tennis voor de gemeente Brunssum verloren gaat.

Afspraken

- ATIVU verschaft inzicht in de postcodegegevens van hun leden (voorbeeld: 6446 RK), zodat RO groep kan bepalen waar de leden woonachtig zijn. Uiteraard wordt hier in vertrouwen mee omgegaan.
- ATIVU stuurt de historische en huidige ledenaantallen naar RO groep. Indien beschikbaar (of ideeën over de verwachte ontwikkeling) voorziet ATIVU ook in geprognosticeerde (toekomstige) ledenaantallen. Bij het ontbreken van ledenprognoses is een toekomstvisie aangaande ledenontwikkeling (inclusief toelichting) welkom.
- ATIVU voorziet in een overzicht met de leeftijd(eventueel in categorie) van de leden.
- ATIVU deelt – indien beschikbaar – relevante documenten met RO groep (bijvoorbeeld reeds uitgevoerde onderzoeken en rapportages).
- RO groep maakt een gespreksverslag en stuurt dit ter verifiëring naar de gesprekspartners.

LTCB

Vrijdag 28 oktober 2022, 11.00 – 12.30 uur
Wim Venekamp (voorzitter), Marc Römkens (penningmeester), Jo Goffin (facilitair)
Kelly Hundscheid (RO groep), Tom Walker (RO groep)

Organisatie

- De accommodatie van tennisvereniging LTCB, gelegen in Brunssum-Zuid, is gemeentelijk eigendom.
- In het verleden gesproken over het privatiseren van de verenigingen. Dit scenario is wegens omstandigheden niet gekozen.
- Het tennispark is gelegen aan de rand van de wijk Langeberg (adres is Wieënweg 2A, 6445 CD Brunssum), dat is ingesloten tussen Bodemplein, Akerstraat en Wieënweg. De populatie is van oudsher gevormd door de mijnindustrie, de leden bekleedden bestuurlijke functies.
- Het tennispark van LTCB bestaat oorspronkelijk uit zeven tennisbanen, een oefenmuur, een combinatie oefenmuur/miniveld en een clubhuis (inclusief sanitaire voorzieningen). De tennisbanen zijn verlicht en beschikken over een “all weather laag” (ook wel Advantage Red-Court tennisbanen), gerealiseerd in 2011. De levensduur van dergelijke tennisbanen betreft 10-15 jaar.
- Momenteel worden gesprekken gevoerd over mogelijke afstoting van tennisbanen 5, 6, en 7 (all weather).
- Tennisbanen 8, 9 en 10 zijn niet meer in gebruik voor het spel tennis. Er wordt geen onderhoud uitgevoerd (door de gemeente). Mogelijk te onderzoeken of andere activiteiten, bijvoorbeeld pickleball, daar gerealiseerd kunnen worden.
- De gemeente Brunssum heeft eind 2019 aan Kiwa ISA Sport opdracht verstrekt voor het uitvoeren van een kwaliteitsbeoordeling van de zeven zandkunstgras rood tennisbanen van LTCB. Op basis van het uitgevoerde onderzoek is de indicatieve resterende levensduur (theoretisch) van de verschillende banen bepaald: 5-7 jaar.
- Het park is het hele jaar geopend, tenzij de banen door weersomstandigheden niet bespeelbaar zijn. De openingstijden van het park zijn als volgt:
  - Maandag t/m vrijdag van 09.00 uur tot 23.00 uur (verlichting wordt om 23.00 uur uitgeschakeld)
  - Zaterdag van 10.00 uur tot 23.00 uur (verlichting wordt om 23.00 uur uitgeschakeld)
  - Zondag van 08.00 uur t/m 21.00 uur (verlichting wordt om 21.00 uur uitgeschakeld)
- LTCB heeft een vaste groep van circa 10 vrijwilligers. Deze vrijwilligers worden steeds ouder en de nood voor nieuwe vrijwilligers wordt steeds groter. Jonge vrijwilligers zijn echter moeilijk te werven.
- Het aantrekken van een clubtrainer is een voorwaarde voor het behouden van leden en een aanwas van jeugdleden. Dit is als kleine vereniging echter niet haalbaar.

- Ook binnen LTCB zijn de maatschappelijke ontwikkelingen voelbaar. De tennisvereniging beschikt over circa 180 leden, waarvan het merendeel (ongeveer 75%) 60 jaar of ouder is. Bij voorkeur groeit het ledenaantal van de vereniging in de leeftijdscategorie tussen de 20 en 40 jaar.
- Recent is LTCB een samenwerking met Dart Tennis Club (DTC) Brunssum aangegaan om de vereniging vitaler te maken. Positieve ontwikkelingen die hieruit voortvloeien zijn het werven van leden vanuit de dartvereniging en omzettoename van consumpties.
- LTCB kent de volgende lidmaatschappen en contributies (conform website d.d. 28 oktober 2022):

	Contributie
Junior 1 (leeftijd t/m 12 jaar)	€ 50,00
Junior 2 (leeftijd 13 t/m 17 jaar)	€ 80,00
Senior 1 (leeftijd 18 t/m 20 jaar)	€ 130,00
Senior 2 (leeftijd 21 jaar en ouder)	€ 160,00
+ Exploitatiebijdrage voor seniorleden (m.u.v. 18-jarigen en 75-plussers)[3]	€ 20,00
+ Inschrijfgeld per lid (in het eerste jaar)	€ 16,00

  - Een gezin (minimaal 4 leden) komt in aanmerking voor een gezinsabonnement. Elk gezinslid krijgt een korting van 20% op de contributie. De exploitatiebijdrage-verplichting blijft hetzelfde.
  - Nieuwe seniorleden betalen in het eerste jaar geen exploitatiebijdrage. Daarnaast krijgen zij een instapkorting van € 10,00 op de contributie.

Randvoorwaarden (uni)locatie

- Voor de gehele gemeente Brunssum een langetermijnvisie ontwikkelen ten behoeve van de toekomstbestendigheid en levensvatbaarheid van tennis. Gemeente moet hierin de regie nemen. Niet alleen LTCB en ATIVU betrekken bij het haalbaarheidsonderzoek, ook tennisvereniging MED.
- Alle tennisverenigingen in Brunssum hebben de afgelopen jaren te maken gehad met een afname in het aantal leden. Dit heeft bij de accommodaties geleid tot een overschot aan tennisbanen en een kwetsbare exploitatie. Daarnaast zijn het clubhuis, de tennisbanen en de verlichting (geen LED) gedateerd, voldoen ze niet aan de huidige eisen en zijn ze niet duurzaam. De huidige situatie voortzetten is voor het bestaansrecht van LTCB (financieel) niet haalbaar.
- Het gemeentelijk beleidsuitgangspunt “Sport in de wijk” (iedere kern beschikt over een eigen sportaccommodatie) is achterhaald en – in de huidige situatie – niet meer realistisch. Tennis is geen wijkgebonden sport (meer).
- Het huisvesten van twee tennisverenigingen op één locatie is noodzakelijk voor de toekomstbestendigheid van tennis in de gemeente Brunssum. LTCB is voorstander van centralisatie van tennis voor de gemeente Brunssum, zodat de sport toekomstbestendig blijft.
- In het verleden hebben reeds diverse gesprekken plaatsgevonden in het kader van centralisatie.
- Locatie is volgend aan de gezamenlijke visie, bereid om de huidige locatie te verlaten.
- Bij voorkeur tennisbanen realiseren waarop het hele jaar getennist kan worden.
- Het aanbieden van padel en/of pickleball is essentieel voor het bestaansrecht van tennis en het aantrekken van jonge(re) leden. Conform onderzoek van de KNLTB en NPB groeit het ledenbestand van een tennisvereniging door padelbanen met 50 leden per baan per drie jaar (landelijke trend).
- Het aanbieden van padel op de huidige locatie is (in de huidige situatie) niet mogelijk vanwege geluidsoverlast (voor de omwonenden). Dit betekent dat een nieuwe indeling van het terrein moet worden gezocht óf een nieuwe locatie voor LTCB gezocht dient te worden.

[3] Wanneer seniorleden gedurende het jaar vrijwilligerswerk doen wordt de (verplichte) exploitatiebijdrage aan het eind van het verenigingsjaar gecompenseerd (consumptiekaart).

- Nader onderzoek is nodig voor het in kaart brengen van kansen en bedreigingen van de padel en/of pickleball. Het is belangrijk zowel te kijken naar andere maatschappelijke voorzieningen in de gemeente als naar het aanbod padel (in omliggende gemeenten). Vraag en aanbod op elkaar afstemmen (en niet te veel gelijksoortige voorzieningen realiseren).
- Het realiseren van een voorziening voor padel heeft eisen voor de omgeving.
- Voor het bepalen van de toekomstige behoefte aan tennisbanen en padelbanen kijken naar het totale ledenaantal (conform normering KNLTB). Bij centralisatie van tennis in Brunssum is op dit moment sprake van circa 400-450 leden. Met dit ledenaantal is in de toekomst behoefte aan circa vijf tennisbanen en twee tot drie padelbanen.
- Het is wenselijk diverse sporten dicht bij elkaar te huisvesten. LTCB acht een samenwerking met andere verenigingen essentieel voor het creëren van reuring, het behouden van de sport en het realiseren van synergievoordelen. Elke sporter is een potentiële tennisser of padeller.
- In een ruimtelijk ontwerp van een nieuwe (tennis)accommodatie – bij voorkeur in combinatie met andere sporten – algemene voorzieningen centraal situeren. Tevens de mogelijk onderzoeken voor het aantrekken van een exploitant voor het clubhuis.
- Aandacht voor bereikbaarheid en parkeergelegenheid.
- Uitgangspunt is het centraliseren van de faciliteiten voor tennis. Hoogstwaarschijnlijk leidt centralisatie (van de tennisverenigingen) tot samensmelting: één vereniging, met één bestuur en één voorziening (zowel tennisbanen als clubgebouw).

Financieel

- COVID-19 heeft voor huurvrijstelling(en) gezorgd en het bestaansrecht van de vereniging verlengd.
- LTCB heeft – mede dankzij het teruglopende ledenaantal en de hoogte van de huur – een kwetsbare financiële positie. Ze hebben geen geld voor investeringen en zien op korte termijn een bedreiging voor de huurbetaling en het voortbestaan van de vereniging.
- Indien wordt besloten de huidige locatie(s) te behouden is het van belang huurafspraken te maken ter waarborging van de levensvatbaarheid van de vereniging.
- De investering van de zeven all weather tennisbanen zijn in de afgelopen elf jaar ruimschoots terugbetaald (aan de gemeente).
- De vereniging staat open voor diverse initiatieven met andere verenigingen om de club financieel gezonder te laten worden.
- Door herontwikkeling van de vrijkomende (huidige) locatie van LTCB zijn opbrengsten te genereren.

Afspraken

- LTCB verschaft inzicht in de postcodegegevens van hun leden (voorbeeld: 6446 RK), zodat RO groep kan bepalen waar de leden woonachtig zijn. Uiteraard wordt hier in vertrouwen mee omgegaan.
- LTCB stuurt de historische en huidige ledenaantallen naar RO groep. Indien beschikbaar (of ideeën over de verwachte ontwikkeling) voorziet LTCB ook in geprognosticeerde (toekomstige) ledenaantallen. Bij het ontbreken van ledenprognoses is een toekomstvisie aangaande ledenontwikkeling (inclusief toelichting) welkom.
- LTCB voorziet in een overzicht met de leeftijd(eventueel in categorie) van de leden.
- LTCB deelt relevante documenten met RO groep (bijvoorbeeld reeds uitgevoerde onderzoeken en rapportages), zoals de kwaliteitsbeoordeling van de banen.
- RO groep gaat met de gemeente Brunssum in gesprek over het toevoegen van tennisvereniging MED aan de opdracht.
- RO groep vraagt bij de gemeente Brunssum naar het rapport in het kader van verduurzaming.
- RO groep zoekt contact met Maurice Houben (van KNLTB) over padel.
- RO groep maakt een gespreksverslag en stuurt dit ter verifiëring naar de gesprekspartners.

Gemeente Brunssum

Woensdag 19 oktober 2022, 10.00 – 11.00 uur
Michel Broeders (Beheer en exploitatie), Arco Klerk (Beleidsafdeling),
Ger Jansen (Coördinator Vastgoed & Accommodaties)
Kelly Hundscheid (RO groep), Tom Walker (RO groep), Kevin Ritzen (RO groep)

Dinsdag 25 oktober 2022, 11.30 – 12.00 uur
Wim Trost (Adviseur Gebouwen)
Kelly Hundscheid (RO groep), Tom Walker (RO groep)

Organisatie

- De oorspronkelijke locatie van tennisvereniging MED is opgeheven. De huidige twee tennisbanen van MED in Brunssum-Oost, in de nabijheid van BMV (Brede Maatschappelijke Voorziening) Bronsheim, behoren niet tot het gemeentelijk eigendom en vallen buiten de opdracht.
- De gemeente streeft het overschot aan tennisbanen bij ATIVU en LTCB terug te brengen met eventueel de realisatie van padelbanen en/of nieuwe technieken (zoals “all weather” banen). Daartoe dient met de betrokken partijen een perspectief te worden geformuleerd voor het gebruik en de inrichting van de tennisaccommodaties.
- Tennisvereniging LTCB heeft aan de gemeente goedkeuring gevraagd voor het afstoten van drie tennisbanen, ten behoeve van het verlagen van de huurlasten. LTCB is nog in afwachting van een antwoord vanuit de gemeente.

Randvoorwaarden (uni)locatie

- De bouw van het (nieuwe) clubhuis van voetbalvereniging De Leeuw – dat voor 2022 gepland stond – heeft enige vertraging opgelopen, maar is (op korte termijn) in afronding. Ruimtelijke samenwerking tussen voetbal en tennis is niet aan de orde (gezien de diverse populatie en de centrale ligging van de voetbalkantine).
- De sport tennis dient in de gemeente Brunssum aanwezig te zijn, maar in een toekomstbestendige situatie. Van oudsher heeft de gemeente als beleidsuitgangspunt dat iedere kern over een eigen sportaccommodatie beschikt (“Sport in de wijk”). Dit uitgangspunt is nog steeds leidend, tenzij met argumenten wordt bekrachtigd dat tennis geen benodigde wijkvoorziening is.
- Uit een algemene analyse van de gemeente blijkt dat het bundelen van verschillende verenigingen op één plek voordelen heeft. Dat geldt ook voor de tennisverenigingen. Daar kan bundeling leiden tot een verbeterde exploitatie (geringere kosten en meer draagkracht door meer leden).
- In de Raadsvergadering van 24 januari 2022 is vastgesteld dat bij de ruimtelijke ontwikkeling van de tennisverenigingen het geactualiseerde accommodatiebeleid in acht wordt genomen.
- Het ledenaantal van beide verenigingen en de KNLTB-normen zijn in het onderzoek van belang. In een eerste verkenning met de gemeente zijn een aantal opties benoemd ter verbetering van de huidige situatie. Uitgangspunt bij scenariovorming is dat in alle opties padel wordt toegevoegd. Zo zijn de volgende scenario’s (kort) besproken:
  - bundeling van ATIVU en LTCB (in het verlengde van het aangescherpte accommodatiebeleid)
    - in de nabijheid van voetbalvereniging De Leeuw
    - in de nabijheid van voetbalvereniging Langeberg
    - nieuwe locatie (lijst met mogelijke locaties door gemeente aan te leveren)
  - herinvestering op de bestaande locatie
  - verplaatsing naar de rand van de eigen wijk (bij de voetbalverenigingen)[4]
    - ATIVU in de nabijheid van voetbalvereniging De Leeuw
    - LTCB in de nabijheid van voetbalvereniging Langeberg

[4] Voorbeeld: In Simpelveld zijn diverse sportverenigingen op hetzelfde terrein gehuisvest.

- Het scenario “behouden van de huidige situatie, zonder herinvestering en zonder toevoeging van padel” is tevens te onderzoeken (als één van de scenario’s).
- Voorziening voor padel niet in woonwijk realiseren, voorwaarde is buiten het woongebied situeren (in verband met geluidsoverlast).
- Bij de afweging van de verschillende scenario’s c.q. locaties rekening houden met de resterende afschrijving van beide locaties, kapitaalvernietiging, eigendomssituatie, bereikbaarheid en parkeren, verkeerssituatie (veiligheid), bestemmingsplan als met mogelijke baten, zoals opbrengstmogelijkheden van de vertreklocatie en efficiëntie.
- Randvoorwaarden met betrekking tot verduurzaming van maatschappelijk (sport)vastgoed: sportverenigingen dienen CO2-arm te worden met een 50% afname in CO2 uitstoot in 2030 en 100% afname in 2050. Daarnaast dient een sportvereniging klimaat adaptief te zijn en bij nieuwbouw/renovatie is het gebruik van circulaire materialen geëist. Met betrekking tot energiebesparingen is een RES (Regionale Energie Strategie) opgesteld voor de aanpak van de energietransitie. De gemeente Brunssum is aangesloten bij de regio Zuid-Limburg. In hoeverre dit aansluit op de nieuwe situatie rondom de accommodaties dient nader onderzocht te worden.

Financieel

- De ambtelijke organisatie adviseert de nieuw te realiseren padelbanen door de verenigingen te laten financieren, maar werkt graag mee aan oplossingen. Daartoe een investeerder c.q. commerciële partij[5] zoeken die wil investeren en verhuren.
- Indien de tennisverenigingen de huidige locatie verlaten (door bundeling van ATIVU en LTCB óf verplaatsing naar de rand van de eigen wijk) kunnen de vrijgekomen (huidige) locaties van ATIVU en LTCB opbrengsten genereren, door herontwikkeling.

Afspraken

- Gemeente wenst aan het einde van het jaar (op hoofdlijnen) een voorstel voor de raad gereed te hebben. Graag ontvangen ze dan (van de raad) toestemming voor verdere uitwerking van de sportaccommodaties.
- De sportnota uit 2007 bevat geen relevante informatie voor dit onderzoek. Qua beleidsdocumenten is alleen het geactualiseerde Accommodatiebeleid gemeente Brunssum nodig voor de uitvoering van de opdracht. RO groep beschikt over dit document.
- Gemeente gaat intern (ook met stedenbouwkundige) aan de slag om te kijken of er nog andere locaties zijn voor het realiseren van een unilocatie voor beide tennisverenigingen. De uitkomst wordt teruggekoppeld aan RO groep.
- Gemeente deelt het MJOP van beide accommodaties.
- Gemeente deelt het energielabel van beide accommodaties.
- Gemeente deelt het onderzoek van Huis voor de Sport Limburg.
- RO groep maakt (op hoofdlijnen) een planning.
- RO groep onderzoekt de huidige staat van de groenstrook achter V.V. De Leeuw.
- RO groep maakt een gespreksverslag en stuurt dit ter verifiëring naar de gesprekspartners.

[5] Tennisvereniging ATIVU is door een commerciële partij benaderd.

Bijlage 2. Routekaart verduurzaming sport voor verenigingen

Bijlage 3. Informatiefundament

Bijlage 4. Toetsingskader

	Locatie 1. ATIVU		Locatie 2. LTCB		Locatie 3. Nabij V.V. De Leeuw		Locatie 4. Nabij V.V. Langeberg	
	Vestastraat 2, 6446 RK Brunssum ATIVU		Wieënweg 2a, 6445 CD Brunssum		Olieslager 16, 6444 KL Brunssum		Hendrick Avercamp 1, 6445 EK Brunssum	
Kansen voor kwaliteit								
Passend (te maken) bij visie en concept sport (gemeente, KNLTB, PNB, pickle)	Bebouwde omgeving biedt weinig kansen voor uitbreiding (met padel). Het aanbieden van padel is niet mogelijk vanwege nabij gelegen bebouwde omgeving	--	Bebouwde omgeving biedt weinig kansen voor uitbreiding (met padel). Het aanbieden van padel is niet mogelijk vanwege nabij gelegen bebouwde omgeving.	--	Fysieke nabijheid van diverse functies is belangrijk. Uitvoering gewenste werkwijze maximaal mogelijk (nieuwbouw conform visie/projectprogramma). Ruimtelijke verbinding met sportvelden biedt mogelijkheden.	++	Fysieke nabijheid van diverse functies is belangrijk. Uitvoering gewenste werkwijze maximaal mogelijk (nieuwbouw conform visie/projectprogramma). Ruimtelijke verbinding met sportvelden biedt mogelijkheden.	++
Flexibiliteit gebouw	Gebouw voldoet niet aan de huidige eisen van de KNLTB en andere wet- en regelgeving. Geen uitbreidingsmogelijkheden die passen bij die visie van de vereniging.	--	Gebouw voldoet niet aan de huidige eisen van de KNLTB en andere wet- en regelgeving. Geen uitbreidingsmogelijkheden die passen bij die visie van de vereniging.	--	Door nieuwbouw zijn de faciliteiten (qua aard en omvang) maximaal flexibel voor aanpasbaarheid aan visionaire kwaliteit. Bij intelligent ontwerp ook optimaal flexibel aan te passen op demografische en inhoudelijke ontwikkelingen.	++	Door nieuwbouw zijn de faciliteiten (qua aard en omvang) maximaal flexibel voor aanpasbaarheid aan visionaire kwaliteit. Bij intelligent ontwerp ook optimaal flexibel aan te passen op demografische en inhoudelijke ontwikkelingen.	++
Relatie met omgeving	Aanbieden van padel is niet mogelijk in verband met de omgeving.	--	Aanbieden van padel is niet mogelijk in verband met de omgeving.	--	Realiseren van multifunctionele voorziening met diverse partners onder één dak. Synergie mogelijk (zowel inhoudelijk als ruimtelijk).	++	Realiseren van multifunctionele voorziening met diverse partners onder één dak. Synergie mogelijk (zowel inhoudelijk als ruimtelijk).	++
Ruimtelijke omgeving								
Verkeersveiligheid / Bereikbaarheid	Accommodatie is goed bereikbaar (per fiets en te voet). Locatie midden in woonwijk zorgt voor lastige doorstroom van auto's. Zorgt echter niet voor verkeersoverlast. Voldoende parkeerplaatsen in directe omgeving aanwezig.	+	Accommodatie is goed bereikbaar (per fiets en te voet). Locatie midden in woonwijk zorgt voor lastige doorstroom van auto's. Zorgt echter niet voor verkeersoverlast. Voldoende parkeerplaatsen in directe omgeving aanwezig.	+	Accommodatie is goed bereikbaar (per auto, fiets én te voet). Decentrale locatie (ten opzichte van dorpskern) zorgt niet voor verkeersoverlast. Door nieuwbouw via meerdere wegen te bereiken. Wijzigen van infrastructuur mogelijk.	++	Accommodatie is goed bereikbaar (per auto, fiets én te voet). Decentrale locatie (ten opzichte van dorpskern) zorgt niet voor verkeersoverlast. Door nieuwbouw via meerdere wegen te bereiken. Wijzigen van infrastructuur mogelijk.	++
Stedenbouwkundig	Locatie gelegen tussen bebouwing. Huidige locatie biedt ruimte voor nieuwbouw of renovatie. Stedenbouwkundig bij sloop en nieuwbouw optimaal te ontwerpen.	+	Locatie gelegen tussen bebouwing. Huidige locatie biedt ruimte voor nieuwbouw of renovatie. Stedenbouwkundig bij sloop en nieuwbouw optimaal te ontwerpen.	+	Locatie gelegen nabij bebouwing. Locatie biedt ruimte voor nieuwbouw en renovatie. Stedenbouwkundig bij sloop en nieuwbouw optimaal te ontwerpen.	++	Locatie gelegen nabij bebouwing. Locatie biedt ruimte voor nieuwbouw en renovatie. Stedenbouwkundig bij sloop en nieuwbouw optimaal te ontwerpen.	++
Uitstraling en belevingswaarde (buiten)	Gelegen aan de rand van een woonwijk. Omringd door groenvoorzieningen, vooral bomen. Het gebouw ziet er standaard uit.	-	Gelegen aan de rand van een woonwijk. Omringd door groenvoorzieningen, vooral bomen. Het gebouw ziet er standaard uit.	-	Accommodatie met aanpalende functies in groen gebied te realiseren. Uitstraling gebouw bij nieuwbouw naar wens te realiseren (o.a. toevoegen van groen en natuurlijke materialen).	++	Accommodatie met aanpalende functies in groen gebied te realiseren. Uitstraling gebouw bij nieuwbouw naar wens te realiseren (o.a. toevoegen van groen en natuurlijke materialen).	++
Ruimtelijke inpassing								
Fysiek inpasbaar	Het aanbieden van andere sporten is niet mogelijk op de huidige locatie. Tevens een overschot aan voorzieningen.	--	Het aanbieden van andere sporten is in theorie mogelijk op de huidige locatie. Tevens een overschot aan voorzieningen.	--	Geen noemenswaardige verschillen tussen beide locaties. Bij nieuwbouw optimaal toepasbaar.	++	Geen noemenswaardige verschillen tussen beide locaties. Bij nieuwbouw optimaal toepasbaar.	++
Toegankelijkheid gebouw mindervaliden	Geen noemenswaardige aandachtspunten. Bij nieuwbouw optimaal toepasbaar.	+	Geen noemenswaardige aandachtspunten. Bij nieuwbouw optimaal toepasbaar.	+	Geen noemenswaardige verschillen tussen beide locaties. Bij nieuwbouw optimaal toepasbaar.	++	Geen noemenswaardige verschillen tussen beide locaties. Bij nieuwbouw optimaal toepasbaar.	++
Uitstraling en bewegingswaarde (gebouw)	Uitstraling en bewegingswaarde bij behouden van huidige situatie niet wenselijk. Bij nieuwbouw geen benoemenswaardige aandachtspunten.	-/+	Uitstraling en bewegingswaarde bij behouden van huidige situatie niet wenselijk. Bij nieuwbouw geen benoemenswaardige aandachtspunten.	-/+	Geen noemenswaardige verschillen tussen beide locaties. Bij nieuwbouw optimaal toepasbaar.	++	Geen noemenswaardige verschillen tussen beide locaties. Bij nieuwbouw optimaal toepasbaar.	++
Flexibiliteit en inpasbaarheid	Padel niet in te passen op huidige locatie.	--	Padel niet in te passen op huidige locatie.	--	Geen noemenswaardige verschillen tussen beide locaties. Bij nieuwbouw optimaal toepasbaar.	++	Geen noemenswaardige verschillen tussen beide locaties. Bij nieuwbouw optimaal toepasbaar.	++
Duurzaamheid								
Gebouwinstallaties	Gedateerd, voldoen niet aan huidige duurzaamheidseisen. Vervanging noodzakelijk.	--	Gedateerd, voldoen niet aan huidige duurzaamheidseisen. Vervanging noodzakelijk.	--	Bij nieuwbouw geen noemenswaardige verschillen tussen beide locaties.	++	Bij nieuwbouw geen noemenswaardige verschillen tussen beide locaties.	++
Ambities Regionale Energie Strategie, routekaart verduurzaming etc.	Huidige staat sluit niet aan bij duurzaamheidsambities.	--	Huidige staat sluit niet aan bij duurzaamheidsambities.	--	Investeringen dienen in lijn te staan met duurzaamheidsambities van betrokkenen. Energieneutraal en het volgen van de routekaarten zijn kernthema's.	++	Investeringen dienen in lijn te staan met duurzaamheidsambities van betrokkenen. Energieneutraal en het volgen van de routekaarten zijn kernthema's.	++

	Locatie 1. ATIVU		Locatie 2. LTCB		Locatie 3. Nabij V.V. De Leeuw		Locatie 4. Nabij V.V. Langeberg	
	Vestastraat 2, 6446 RK Brunssum ATIVU		Wieënweg 2a, 6445 CD Brunssum		Olieslager 16, 6444 KL Brunssum		Hendrick Avercamp 1, 6445 EK Brunssum	
Financieel (TCO)								
Investering locatie gebonden kosten excl. investering in gebouw (aanname: voor alle locaties nagenoeg gelijk).	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?
Stichtingskosten gebouw incl. btw	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?
Overige gemeentelijke opbrengsten (opbrengstmogelijkheden vertrek locatie) incl. btw	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?
Totaal resultaat locatie gebonden kosten - opbrengsten (exclusief investering gebouw) incl. btw	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?
Overige gemeentelijke kosten (aankoop gronden /gebouwen/boekwaarden)	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?
Exploitatie	Financieel gezonde vereniging.	++	Kwetsbare financiële positie.	--	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?
Beleidsmatig en draagvlak								
Draagvlak bij partners	Geen draagvlak bij tennisverenigingen.	--	Geen draagvlak bij tennisverenigingen.	--	Draagvlak bij alle betrokkenen. Voorkeurslocatie voor tennisverenigingen.	++	Geen draagvlak bij ATIVU (i.v.m. voorkeur wijk west).	+/-
Kans voor leefbaarheid	Nihil.	--	Nihil.	--	Gemiddeld tot hoog.	++	Gemiddeld tot hoog.	++
Accommodatiebeleid	Bij het uitwerken van het onderzoek wordt invulling gegeven aan het hernieuwde accommodatiebeleid.	++	Bij het uitwerken van het onderzoek wordt invulling gegeven aan het hernieuwde accommodatiebeleid.	++	Bij het uitwerken van het onderzoek wordt invulling gegeven aan het hernieuwde accommodatiebeleid.	++	Bij het uitwerken van het onderzoek wordt invulling gegeven aan het hernieuwde accommodatiebeleid.	++
Samenhang met andere maatschappelijke partners	Huidige situatie blijft gehandhaafd.	-/+	Huidige situatie blijft gehandhaafd.	-/+	Toename in samenhang.	++	Toename in samenhang.	++
Klimaatimpact	De huidige situatie is niet duurzaam. Bij nieuwbouw mogelijk naar wens in te richten.	--	De huidige situatie is niet duurzaam. Bij nieuwbouw mogelijk naar wens in te richten.	--	Bij nieuwbouw geen noemenswaardige verschillen tussen beide locaties.	++	Bij nieuwbouw geen noemenswaardige verschillen tussen beide locaties.	++
Klimaat adaptief	De huidige situatie is niet duurzaam. Bij nieuwbouw mogelijk naar wens in te richten.	--	De huidige situatie is niet duurzaam. Bij nieuwbouw mogelijk naar wens in te richten.	--	Bij nieuwbouw geen noemenswaardige verschillen tussen beide locaties.	++	Bij nieuwbouw geen noemenswaardige verschillen tussen beide locaties.	++
Wet- en regelgeving								
Planologisch kader	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?
Structuurvisie	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?
Risico's								
Eigendom	Het terrein in 1993 voor een periode van 30 jaar in erfpacht van de gemeente Brunssum gekregen. Daarmee ook de verantwoordelijkheid voor onderhoud van het park en opstallen overgenomen. Erfpacht aflopend. Verdere afspraken noodzakelijk.	-/+	In eigendom van de gemeente Brunssum. Verwerven niet noodzakelijk.	++	In eigendom van de gemeente Brunssum. Verwerven niet noodzakelijk.	++	In eigendom van de gemeente Brunssum. Verwerven niet noodzakelijk.	++
Financiën	Geen bijzonderheden.	++	Afsraken met betrekking tot het bevriezen van huurbetalingen noodzakelijk.	-	Tot standkoming demarcatielijn met betrekking tot exploitatiekosten en baten.	+/-	Tot standkoming demarcatielijn met betrekking tot exploitatiekosten en baten.	+/-
Kwaliteit	Het clubhuis, de tennisbanen en de verlichting (geen LED) zijn gedateerd, voldoen niet aan de huidige eisen, niet duurzaam en voorzien niet in de wensen van de vereniging. Kwaliteit dient aan te sluiten bij hedendaagse eisen die worden gesteld aan tennisaccommodaties.	--	Het clubhuis, de tennisbanen en de verlichting (geen LED) zijn gedateerd, voldoen niet aan de huidige eisen, niet duurzaam en voorzien niet in de wensen van de vereniging. Kwaliteit dient aan te sluiten bij hedendaagse eisen die worden gesteld aan tennisaccommodaties.	--	Kwaliteit dient aan te apassen bij hedendaagse eisen die gesteld worden aan tennisaccommodaties. Zowel de tennisbanen, sanitaire voorzieningen en het clubgebouw.	+/-	Kwaliteit dient aan te apassen bij hedendaagse eisen die gesteld worden aan tennisaccommodaties. Zowel de tennisbanen, sanitaire voorzieningen en het clubgebouw.	+/-
Tijdspad realisatie	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?	Nader te bepalen.	?
Overlast tijdens de bouw	Door de ligging in de wijk ondervindt de omgeving de nodige overlast. Tijdelijke huisvesting is te onderzoeken.	--	Door de ligging in de wijk ondervindt de omgeving de nodige overlast. Tijdelijke huisvesting is te onderzoeken.	--	Beide locaties zorgen ervoor dat overlast wordt geminimaliseerd.	++	Beide locaties zorgen ervoor dat overlast wordt geminimaliseerd.	++

Bijlage 5. Intentieverklaring TC Ativu en LTC Brunssum

Intentieverklaring TC ATIVU en LTC Brunssum

Hierbij verklaren de verenigingen TC ATIVU en LTC Brunssum tijdens het gezamenlijke bestuurlijk overleg van vrijdag 13 januari 2023, overeenstemming te hebben bereikt inzake de verhuizing van beide verenigingen.

Te weten:

Locatie	**Voorkeurslocatie nabij VV De Leeuw**
Eigen clubhuis	**Ja**
Banen	**Tennis / Padel**
Aantal banen Tennis/Padel	**voorstel 7/5 (nog nader te bepalen)**
Baansoort Tennis	**Topclay**
Verenigingsnaam	**Nader overeen te komen**
Bestuurlijke organisatie	**Nader overeen te komen**
Investering	**Gemeente Brunssum**
Overeenkomst	**Pacht/Huur overeenkomst**

Overeengekomen te Brunssum, d.d. 19 januari 2023

Namens:

TC ATIVU

J.G. Schoenmakers, Voorzitter

LTC Brunssum

W.J.R.R. Venekamp, Voorzitter

Bijlage 6. Intentieovereenkomst ontwikkeling tennis Brunssum

De gemeente Brunssum heeft positief kennisgenomen van de intentieverklaring over samenwerking tussen de tennisverenigingen ATIVU en LTCB (voorgaande bijlage). Op basis daarvan wil de gemeente met beide verenigingen tot (concrete) afspraken komen. RO groep heeft daartoe onderstaande intentieovereenkomst opgesteld. Na besluitvorming over voorliggend onderzoek wordt geadviseerd de intentieovereenkomst te ondertekenen (door de besturen van de tennisverenigingen en portefeuillehouder vastgoed, namens de gemeente Brunssum).

INTENTIEOVEREENKOMST ONTWIKKELING TENNIS BRUNSSUM

Contractnummer: /

DE ONDERGETEKENDEN:

I. Tennisvereniging ATIVU, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door ……

II. Tennisvereniging LTCB, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door …….

III. Gemeente Brunssum, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder ……

Partijen sub I en II hierna gezamenlijk ook te noemen: "**Partijen".**

OVERWEGENDE DAT:

A. De verenigingen ATIVU en LCTB in Brunssum verantwoordelijk zijn voor de continuïteit van de tennissport, die al honderd jaar in de gemeenschap wordt bedreven.

B. De voornoemde verenigingen zorgen hebben over de continuïteit van de georganiseerde tennissport in de gemeente Brunssum in het algemeen en van de eigen vereniging in het bijzonder. Zij kampen ieder voor zich en niet in gelijke mate met financiële vraagstukken, een teruglopend ledental, een dalend aantal (jonge) vrijwilligers en maken gebruik van accommodaties..

C. Zij in samenspraak met de gemeente en ondersteund door RO groep een analyse hebben gemaakt van de ontwikkelkansen voor de tennissport binnen de gemeente Brunssum, waarbij ook gekeken is naar de versterking door aanvulling van het aanbod met de relatief jonge, verwante racketsport Padel.

D. De gemeente wil bijdragen aan de versterking van de tennissport als onderdeel van het bredere sportaanbod in Brunssum en de best mogelijke oplossing voor de accommodatievraagstukken van de verenigingen.

E. Alle partijen op een open en transparante manier over hun eigen belangen heen stappen in het belang van een toekomstbestendige, breed toegankelijke tennissport in Brunssum.

VERKLAREN DE VOLGENDE INTENTIES TE DELEN:

1. Partijen zullen zich gezamenlijk en ieder voor zich inspannen om het fundament onder de tennissport in Brunssum te versterken.

2. Partijen dragen bij aan het ontwikkelen van een visie op de toekomst van de tennissport in Brunssum langs de lijnen van het in goed onderling overleg ontwikkelde rapport van RO groep.

3. Essentieel en verbindend onderdeel van het traject om tot een gezonde bedrijfsvoering voor de tennissport in Brunssum te komen is de realisatie van een centrale accommodatie. Partijen zetten in op een toekomstvaste verbinding tussen tennis en padel in een accommodatie, die het gehele jaar te gebruiken is.

4. Partijen zullen op basis van financiële transparantie en gelijkwaardigheid bijdragen aan de ontwikkeling van de tennis- en padelsport in Brunssum. Partijen verplichten zich over en weer ten behoeve van de omschreven doelen deskundigheid, menskracht en financiën in te zetten.

5. Primair is de inzet gericht op het in één accommodatie bundelen van de twee verenigingen voor tennis- en padelsport. Parallel aan de ontwikkeling van de accommodatie voeren de verenigingen op basis van gelijkwaardigheid gesprekken over de wijze van samenwerking en het delen van ruimte en voorzieningen. Fusie tussen verenigingen is niet het doel maar kan uitkomst zijn van een open uitwisseling van ideeën.

6. Partijen zullen zich maximaal financieel inspannen om de nieuwe accommodatie te realiseren. Daarbij gelden de normen van de KNLTB rondom sport en overige relevante regelgeving.

Aldus overeengekomen te Brunssum, op …… 2023

……..

……..

Namens Verenigingen

……

Namens Gemeente

Bijlage 7. Planning (vervolgfase)

Voor het benodigd aanvullend onderzoek wordt onderstaande planning nagestreefd.

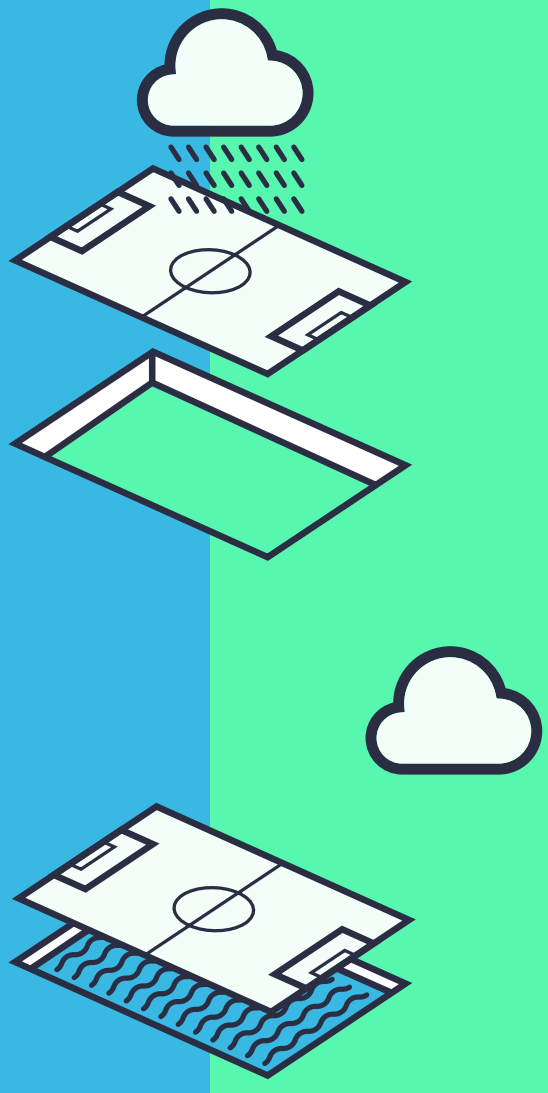
Maand	Omschrijving	Wie
April / Mei 2023	Definitieve documenten terugkoppelen aan alle betrokkenen	RO groep / gemeente
	Bespreken/opstellen BBV voor College	Gemeente
	Na goedkeuring College Tekenen Intentieovereenkomst ontwikkeling tennis Brunssum	Gemeente / ATIVU / LTCB
Mei / Juni 2023	Opstellen Raadsinformatiebrief	Gemeente
	Voorstel voor behandeling in de Raad (medio juli 2023)	Gemeente
Juli 2023	Raadsbesluit	Gemeente
Vanaf Juli 2023	Na goedkeuring Raad verdere processtappen:	
	Uitwerken integraal ruimtelijk-functioneel Programma van Eisen, met inzicht in het totaal aantal m^2 (ruimtelijst en relatieschema) waarin verwerkt: ambities in flexibiliteit, duurzaamheid en synergie-mogelijkheden in gedeeld / multifunctioneel ruimtegebruik.	Allen
	Inzicht in een reële verdeling van de financiële verantwoordelijkheden tussen verenigingen, de gemeente en/of derden.	Allen
	Analyse van het plangebied (zowel stedenbouwkundig als technisch)	RO groep / gemeente
	Inpassing van het PvE op het plangebied	RO groep / gemeente
December 2023	Opstellen concept rapportage *Documenten in concept versturen naar alle betrokkenen*	RO groep
December 2023 / Januari 2024	Organiseren bijeenkomst(en) met de gemeente en verenigingen ter bespreking conceptrapportage	RO groep
	Aan de hand van de uitkomsten de eindrapportage aanpassen	RO groep
	Definitieve documenten terugkoppelen aan alle betrokkenen	RO groep
	Bespreken/opstellen BBV voor College	Gemeente
Februari 2024	BBV en Raadsinformatiebrief in College	Gemeente
April 2024	Raadsbesluit	Gemeente
Mei – December 2024	*Na positief besluit* Realisatiefase	Gemeente / ATIVU / LTCB
Tussentijds / parallel	Tennisverenigingen zorgen voor draagvlak binnen de vereniging en starten met de invulling van samenwerkingsmogelijkheden	ATIVU / LTCB
	Contacteren commerciële organisatie voor de padelbanen	*Nader te bepalen*

R—O

KVK 12345678
BTW NL00 1234567 B12
IBAN NL00 BANK 1234 5678 9090

RO groep
+31 43 350 00 50
info@rogroep.nl

Succesvol verduurzamen in de sportsector doe je zo

We merken allemaal de gevolgen van de klimaatverandering: plotselinge hitte, lange periodes van droogte, plotse zware regenbuien.

Om daar wat aan te doen hebben we het klimaatakkoord ondertekend. In heel Nederland nemen we maatregelen. Ook in de sportsector gaan we in versneld tempo verduurzamen. Dat levert behalve veel energie, ook geld én een gezonde sportomgeving op.

De rijksoverheid, sport en gemeenten trekken samen op om deze ambities waar te maken.

We gaan aan de slag met 10.000 sportaccommodaties die door 22.000 sportverenigingen en sportondernemers gebruikt worden en die samen maar liefst zo'n 5,7 miljoen vierkante meter beslaan.

Ambities

alle sportaccommodaties CO_2-arm

geen gewasbeschermings-middelen

gebruik circulaire materialen

klimaatadaptieve sportomgeving

De opgave

22.000
sportverenigingen en sportondernemers

5,7 mln
vierkante meter

10.000
sportaccommodaties

65%
eigendom gemeenten

35%
eigendom andere partijen

5,7 mln m^2

We gaan aan de slag met **10.000 sportaccommodaties** die door **22.000 sportverenigingen en sportondernemers** gebruikt worden en die samen zo'n **5,7 miljoen vierkante meter** beslaan.

60 tot 70%

van de sportaccommodaties is in eigendom van de gemeenten. (*Voor deze accommodaties gelden ook de afspraken die gemaakt worden in de Routekaart voor Gemeentelijk Vastgoed).

30-40%

van de accommodaties is in bezit van andere partijen dan de gemeente. Hierbij is sprake van vastgoed van zowel sportondernemers (bijvoorbeeld fitness) als de georganiseerde sport (voetbal, tennis, hockey, golf).

Hoe gaan we deze ambities waarmaken?

Partners
De partners van deze Routekaart – de georganiseerde sport, het Rijk en de gemeenten – nemen sportclubs bij de hand om deze ambities samen waar te maken.

Er is een landelijk netwerk van adviseurs opgericht die clubs – sportondernemers en de georganiseerde sport – met raad en daad bij staan bij het verduurzamen van de sportclub.

Deze adviseurs werken onder regie van NOC*NSF en zijn werkzaam bij: de Groene Club, SportStroom, Sport Service Noord Brabant, Team Sportservice en Sport Drenthe. Dit netwerk wordt mogelijk nog uitgebreid.

Dus: wil je als sportclub of sportorganisatie verduurzamen? Meld je dan aan via: **sportakkoord@nocnsf.nl** en het traject wordt in gang gezet. Om te beginnen komt één van bovengenoemde adviseurs bij jouw club op bezoek, waarna dit stappenplan wordt doorlopen:

1. **Energiescan**
   - Nulmeting op locatie
   - Toelichting op het energiepotentieel en mogelijke maatregelen op locatie
   - Ondersteuning bij het vinden van subsidiemogelijkheden en fiscale voordelen

2. **Plan van aanpak**
   - Voorlopige keuze voor te nemen maatregelen
   - Accorderen van de investering binnen de sportvereniging

3. **Onderzoek naar 'best value'-maatregelen**
   - Begeleiding bij het opvragen van (lokale) offertes

4. **Uitwerken business case inclusief financieel advies**
   - Ondersteuning bij het aanvragen leningen en subsidies en borgstelling bij de Stichting Waarborgfonds Sport.

5. **Realisatie**
   - Hulp bij het implementeren en monitoren van energiebesparende maatregelen.

Duurzaamheidstour
NOC*NSF nodigt verenigingsondersteuners en sportondernemers uit om deel te nemen aan de Duurzaamheidstour die VSG organiseert. Dit zijn 27 bijeenkomsten voor gemeenten en andere professionals die aan de slag gaan met het verduurzamen van eigen sportvastgoed. Ze zijn gepland bij duurzame sportaccommodaties verspreid over het hele land. De deelnemers worden meegenomen in de Routekaart verduurzaming sport, waarbij ze hun eigen route bepalen om sportaccommodaties binnen de gemeente of regio te verduurzamen.

Welke financiële steun is er voor sportclubs?
Er is een aantal maatregelen getroffen om sportclubs en organisaties financieel op weg te helpen bij hun verduurzamingsplannen. Zo is het waarborgstellingskapitaal van de Stichting Waarborgfonds Sport de afgelopen jaren met 12,5 miljoen euro verhoogd om meer borgstellingen voor verenigingen mogelijk te maken.

Bovendien kunnen sportclubs voor hun verduurzamingsplannen tegen financieel gunstige voorwaarden lenen bij de BNG Bank en de NVB.

Sportverenigingen kunnen via de **BOSA regeling (Bouw en Onderhoud SportAccommodaties)** extra subsidie krijgen op duurzame maatregelen in hun accommodatie.
Voor sportondernemers zijn er fiscale regelingen zoals de **EIA (Energie Investeringsaftrek)** en de **MIA/Vamil (Milieu Investeringsregelingen)** die hen als bedrijf kunnen ondersteunen. Daarnaast bestaan de subsidieregelingen ISDE en SDE+ voor ondersteuning van duurzame energieproductie en efficiënte verwarmingsapparatuur.
Ook provincies en gemeenten hebben met regelmaat ondersteuningsregelingen. Raadpleeg daarvoor hun websites.

1

In 2050 moeten alle sportaccommodaties CO_2-arm zijn

Het voornaamste doel van de hiervoor beschreven aanpak is CO_2-reductie. Naast het einddoel in 2050 is er een tussentijdse doelstelling van 49% CO_2-reductie in 2030.

Wat is de situatie nu?
Er is een nulmeting uitgevoerd voor het sportvastgoed: het energieverbruik dat in 2018 is gemeten. Deze nulmeting laat zien dat zwembaden, sporthallen, voetbal- en fitness-accommodaties hierin het grootste aandeel hebben.

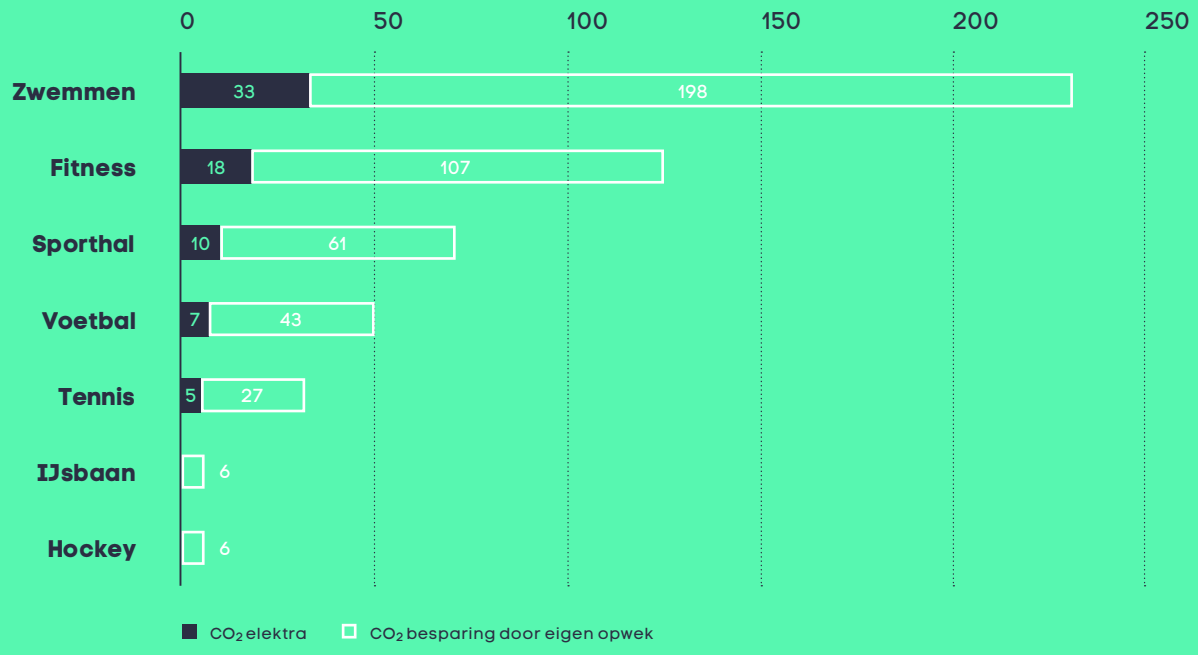
Hiermee is meer dan 90% van het energiegebruik in beeld gebracht. De overige 10% energiegebruik is versnipperd over een groter aantal kleinere sporten.

2018: Totale CO_2-uitstoot per sector (kton CO_2)*

CO_2-uitstoot in 2018 (1.372 kton)

2050: Totale CO_2-uitstoot per sector (kton CO_2)*

CO_2-uitstoot in 2050 (69 kton)

Bron
Mulier Instituut, Kadaster en CSR manager
*Voor het doelverbruik van 2050 geldt dat er 95% CO_2-reductie is ten opzichte van 2018

Monitoring
De begeleiding van de clubs en de bijbehorende verduurzamingsmaatregelen worden gemonitord. Zo weten we precies of we op schema lopen met onze ambities.
Tot en met 2021 is het doel 500 begeleidingstrajecten per jaar te vervullen (inclusief 2019), zodat we eind 2021 1500 begeleidingstrajecten hebben afgerond.

Daarnaast worden innovaties voor verduurzaming van de sportinfrastructuur gestimuleerd door het organiseren van challenges.

Verduurzaming wordt een onderdeel van de lokale sportakkoorden die nu gesloten worden. Hierbij is een belangrijke taak weggelegd voor de lokale sportadviseur

We kunnen in de sportsector veel van elkaar leren, dus is het belangrijk mooie voorbeelden te delen, om elkaar te stimuleren en te inspireren: **Bij 's lands duurzaamste sportschool wekken fitnessers zélf energie op**.

2

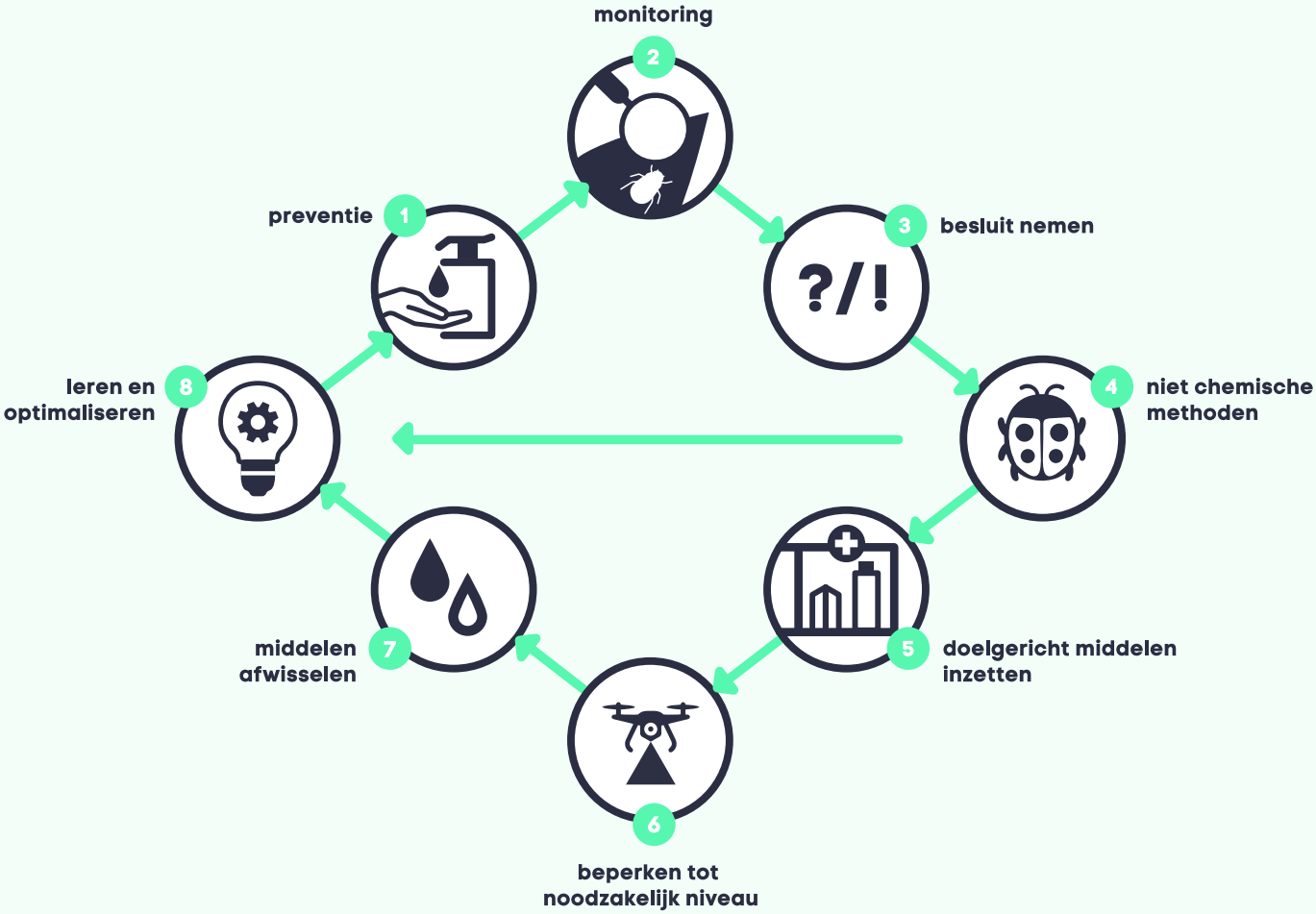

Gewasbeschermings-middelenreductie

In 2015 hebben NOC*NSF, Vereniging Sport en Gemeenten, brancheverenigingen in de sport en cultuurtechniek en de Golfalliantie met de rijksoverheid de Green Deal Sportvelden gesloten. Deze loopt in 2021 af, maar gaat over in de afspraken in de Routekaart. Het doel is dat na 2022 geen gewasbeschermingsmiddelen meer worden gebruikt op sportvelden en in de tussentijd wordt het gebruik alleen nog toegestaan voor een beperkte lijst met (nog vast te stellen) te bestrijden plagen. Het gaat hierbij om bepaalde onkruiden, schimmels en insecten, en waar geen werkend alternatief voor is.

Integrated Pest Management
Bij gewasbescherming is Integrated Pest Management (IPM) voortaan het uitgangspunt. Deze zogeheten 'geïntegreerde bestrijding van ziekten en plagen', staat voor een manier van duurzaam onderhoud met minimale afhankelijkheid van chemische gewasbeschermingsmiddelen tegen ziekten en plagen. Preventie en het voorkomen van resistentie bij ziekteverwekkers staan centraal.

IPM wordt de komende tijd door het BSNC in samenwerking met de VSG en NOC*NSF geïntroduceerd bij beheerders van sportvelden. Hier hoort een handleiding en cursus en een app bij die beheerders helpt IPM toe te passen.

Strikt noodzakelijke situaties?
Met ingang van dit jaar mogen dus geen gewasbeschermingsmiddelen meer gebruikt worden op sportvelden, behalve:

- in die situaties waarin dat strikt noodzakelijk is en wanneer IPM voorwaardelijk is toegepast;
- in die resterende situaties worden alleen laag-risico gewasbeschermingsmiddelen ingezet zodra die voor de betreffende toepassing beschikbaar en voldoende effectief zijn.

Sportverenigingen moeten dus goed kunnen onderbouwen waarom ze niet zonder gewasbeschermingsmiddelen kunnen.

Hoe het werk van beheerders er in de praktijk precies uit komt te zien is te vinden in **het zorgplichtdocument**.

Hoe is de golfsport met de Green Deal Sportvelden aan de slag is gegaan?
“Het zit in ons DNA om met het landschap bezig te zijn”.

Monitoring
Er wordt een monitoringsysteem opgetuigd waarmee de toepassing van IPM en de afbouw van gewasbeschermingsmiddelen wordt bijgehouden. Voorlichting over IPM maakt onderdeel uit van de duurzaamheidsbijeenkomsten die worden georganiseerd. Best practises zullen worden gedeeld en daarnaast zal innovatie op het gebied van IPM en ander duurzaam beheer van sportvelden worden gestimuleerd.

2

Het gebruik van circulaire materialen

Als we steeds nieuwe producten aanschaffen, gebruiken en weggooien, heeft dat natuurlijk een negatieve gevolgen voor de aarde. Daarom willen we verantwoord omgaan met het materiaal dat we in de sport gebruiken, van accommodaties tot sportvelden, van pillonen tot kantinestoelen. Het nieuwe uitgangspunt is dat we producten en materialen gebruiken die na gebruik kunnen worden gedemonteerd en hergebruikt kunnen worden. Oftewel: de producten van nu de grondstoffen zijn voor later. Zo helpen we het afvalprobleem op te lossen en verkleinen we de CO_2 voetafdruk van de sportsector.

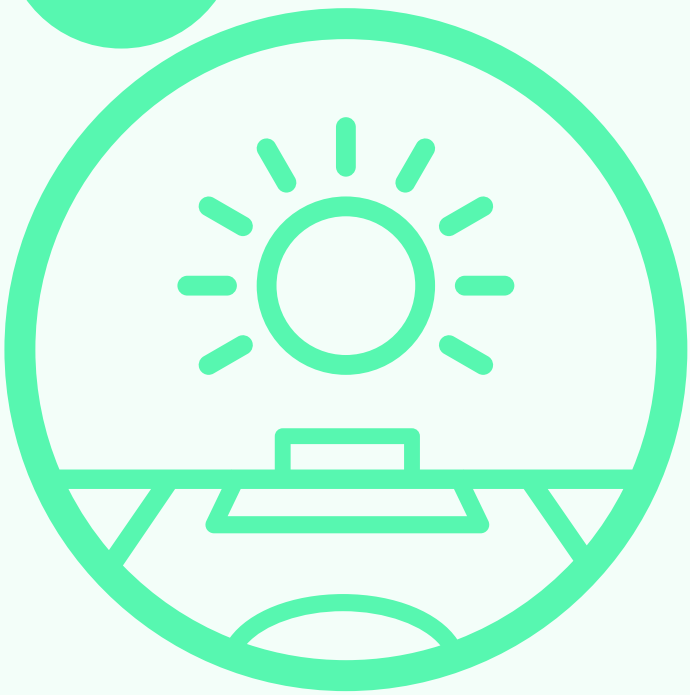
Actie

- Producenten en aannemers worden vanuit de sport gestimuleerd tot circulariteit bij de aanleg en renovatie van sportvelden en -banen. Waarbij ze uiteraard de eisen met betrekking tot de speelkwaliteit en veiligheid waarborgen.
- De komende tijd zullen de mogelijkheden worden onderzocht om tot (meer) multifunctioneel gebruik van sportvelden te komen.

Kunstgras recyclen

In Amsterdam wordt door een consortium van partijen een state-of-the-art fabriek gebouwd, waar straks kunstgrasvelden worden gerecycled.

3

We maken de sportomgeving klimaatadaptief

Klimaatadaptatie is kortgezegd het aanpassen van de leefomgeving aan klimaatverandering.

Overheidspartijen hebben afgesproken dat Nederland in 2050 zo goed mogelijk klimaatbestendig en waterrobuust moet zijn ingericht.

Sportparken lenen zich hier gezien hun bestemming en vaak de ligging uitstekend voor. Denk aan wateropvang onder de sportvelden en meer groen op en rond de accommodatie, wat zorgt voor verkoeling. Op parkeer-plaatsen kan ‘waterpasserende verharding’ worden aangelegd.

Er bestaat geen vastomlijnd format voor het klimaatadaptief maken van de sportomgeving. Goede voorbeelden bestaan wel, zoals de ondergrondse waterberging op Sportpark de Neul in St. Oedenrode. 'Als de Dommel buiten zijn oevers treedt, fungeert het sportpark als waterberging voor het hele gebied.'

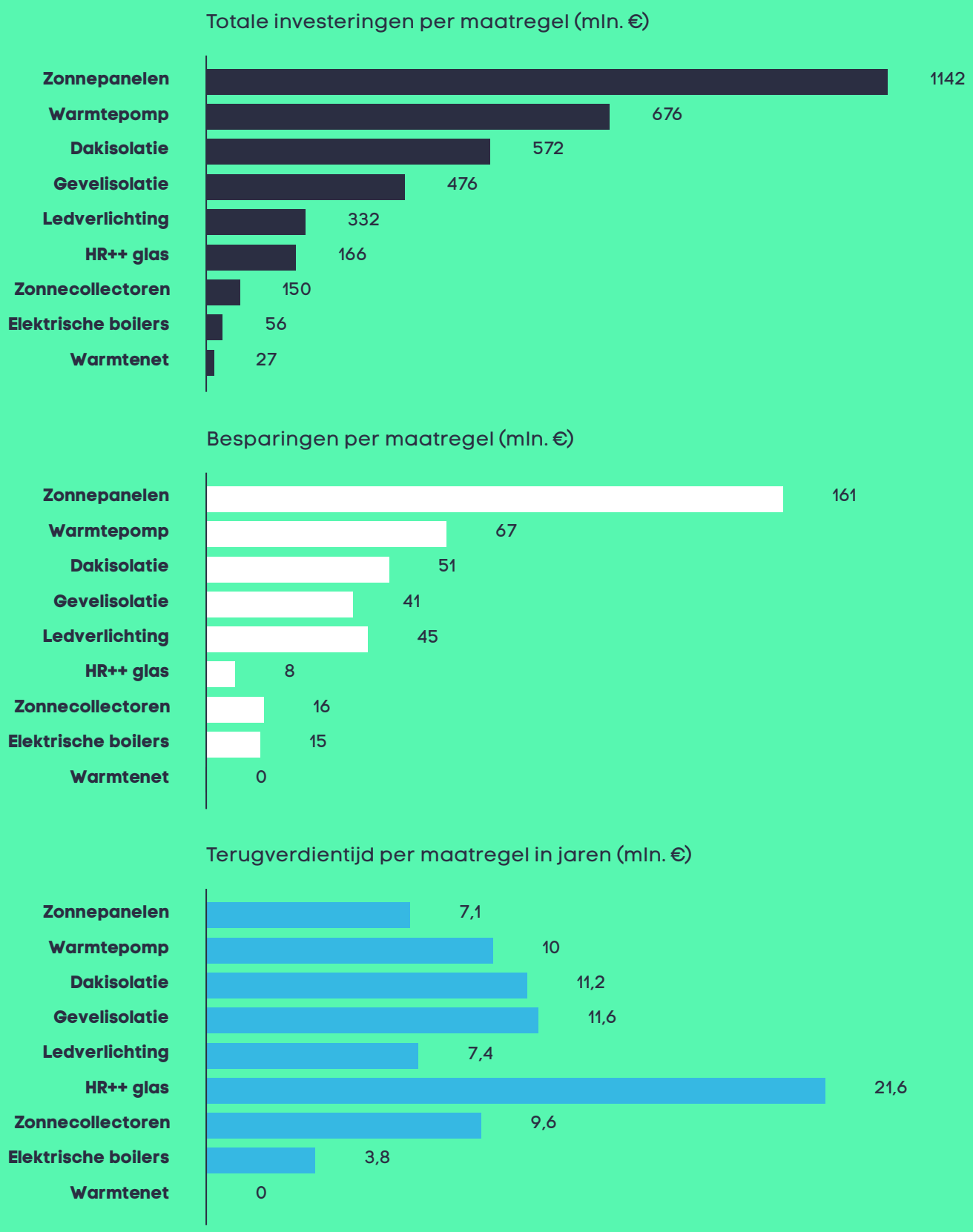
Wat kost dit allemaal en vooral: wat levert het op?

Financiële inspanning
Voor de verduurzaming van sportgebouwen en -verlichting is een inschatting gemaakt van de kosten. Om de maatregelen tot verduurzaming te realiseren is de komende 30 jaar een financiële inspanning van grofweg 3,5 miljard euro nodig, uitgegaan van de natuurlijke vervangingsmomenten.

Zwembaden, sporthallen en voetbalaccommodaties beslaan ongeveer 90 % van deze investeringsopgave.

Tegenover deze kosten staan de baten. Nu zijn er nogal wat accommodaties die veel energie verbruiken, denk aan verouderde sportzalen en vooral ook zwembaden. Als gemeenten aan de slag gaan met een duurzame sportinfrastructuur, kan dat enorme besparingen opleveren.

Voor 3,5 miljard euro aan investeringen kan 350 miljoen euro jaarlijkse besparingen worden gerealiseerd. Zonnepanelen, warmtepompen en dakisolatie zorgen samen voor 70% besparing.

Bron
CFP Green Buildings & Mulier Instituut, 2019

Kennisplatform

Voor alle sportbestuurders, sportondernemers, ambtenaren, vrijwilligers en professionals die met deze Routekaart te maken hebben, is door Kenniscentrum Sport & Bewegen alle kennis, informatie en best practices samengebracht op het platform: **www.duurzamesportsector.nl**

Hier vind je bijvoorbeeld een praktisch stappenplan dat je kunt doorlopen als je aan de slag wil gaan om jouw sportvereniging te verduurzaming. Je vindt technologische en praktische kennis, je leest welke partijen je kunnen helpen, welke subsidiemogelijkheden er zijn, wat de wet- en regelgeving is, welke tools er voorhanden zijn, et cetera.

De Routekaart verduurzaming sport is een initiatief
van het Rijk, de gemeenten en de georganiseerde sport.

kenniscentrum
sport & bewegen

WWW.DUURZAMESPORTSECTOR.NL

Informatiefundament

Gemeente Brunssum 16/02/2023

Inhoud

01
Demografie

02
Voorzieningen

03
Tennis

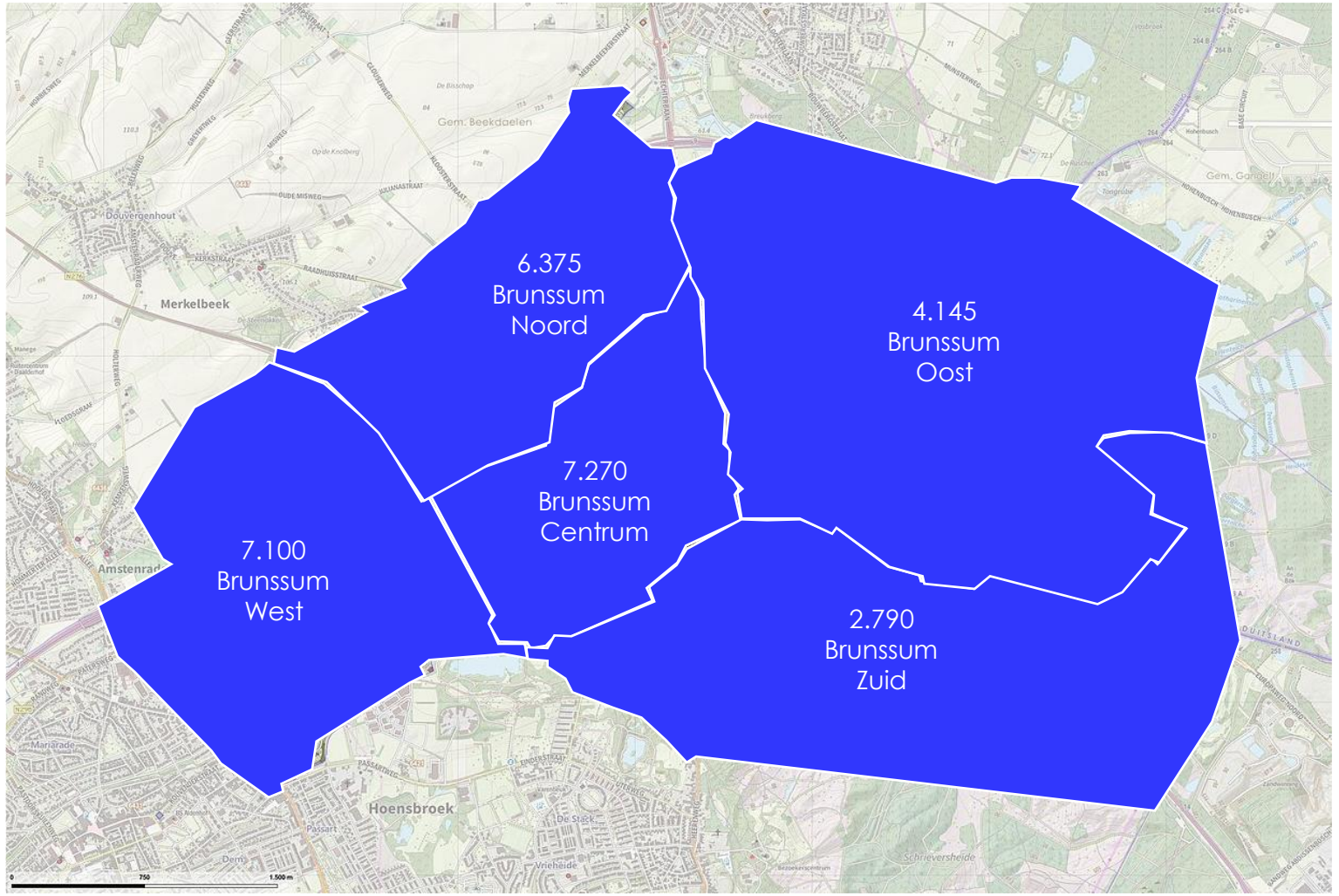
04
Omgeving

Demografie

Gemeente Brunssum

Bevolkingsaantal

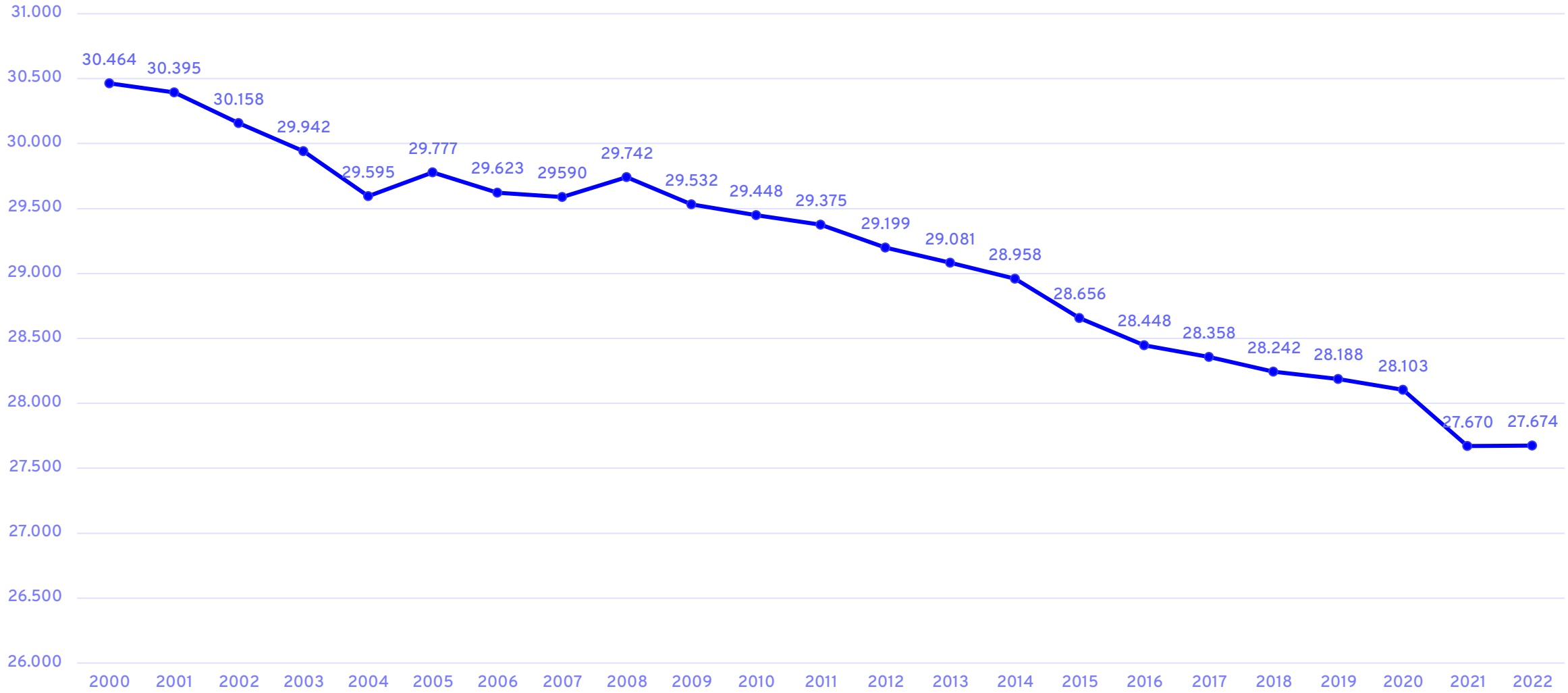
1 januari 2022 I circa 27.680 inwoners

Postcode	Wijk	Inwoners
6444-6446	Brunssum-West	7.100
6441-6444	Brunssum-Noord	6.375
6442-6445	Brunssum-Oost	4.145
6443-6445	Brunssum-Zuid	2.790
6441-6444	Brunssum-Centrum	7.270
		27.680

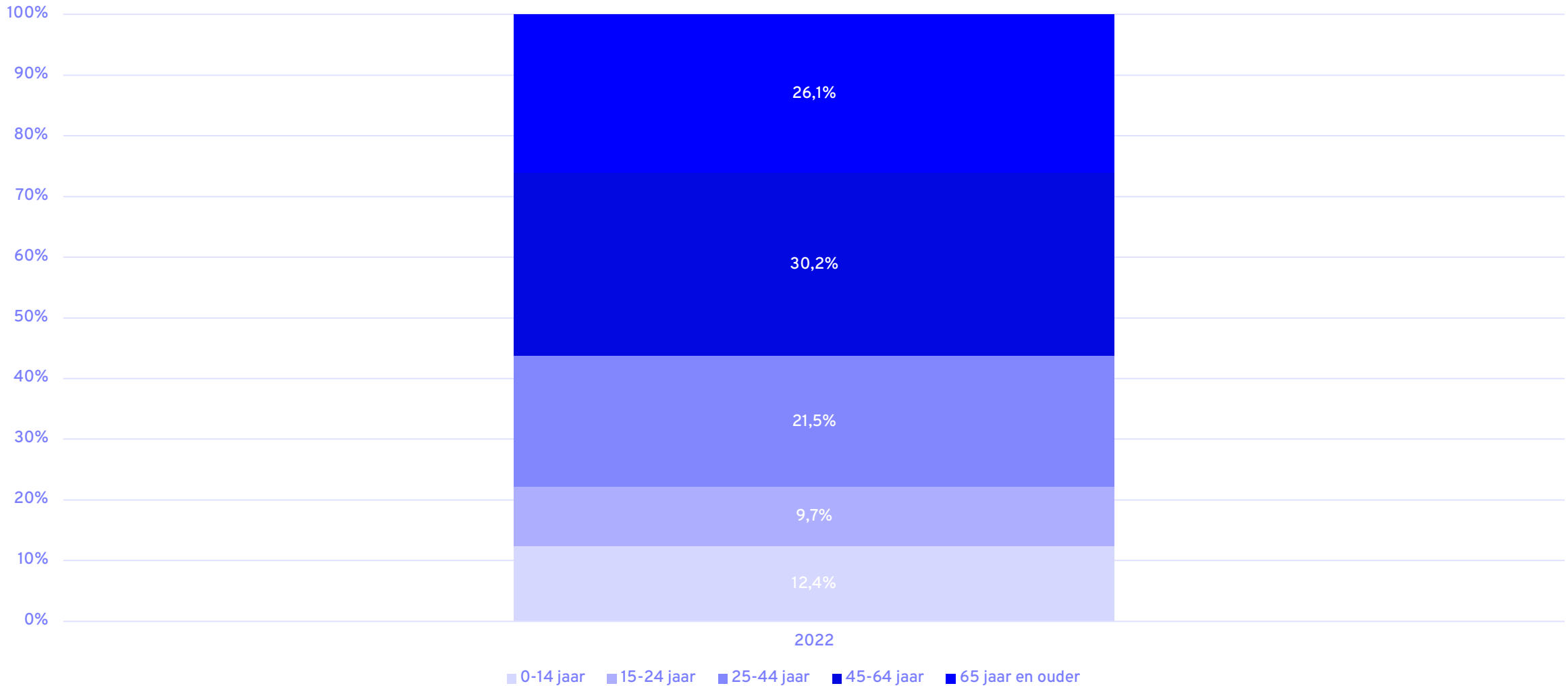
Bevolkingsontwikkeling

Kerncijfers wijken en buurten Vanaf 2000 | Afname van 9,16%

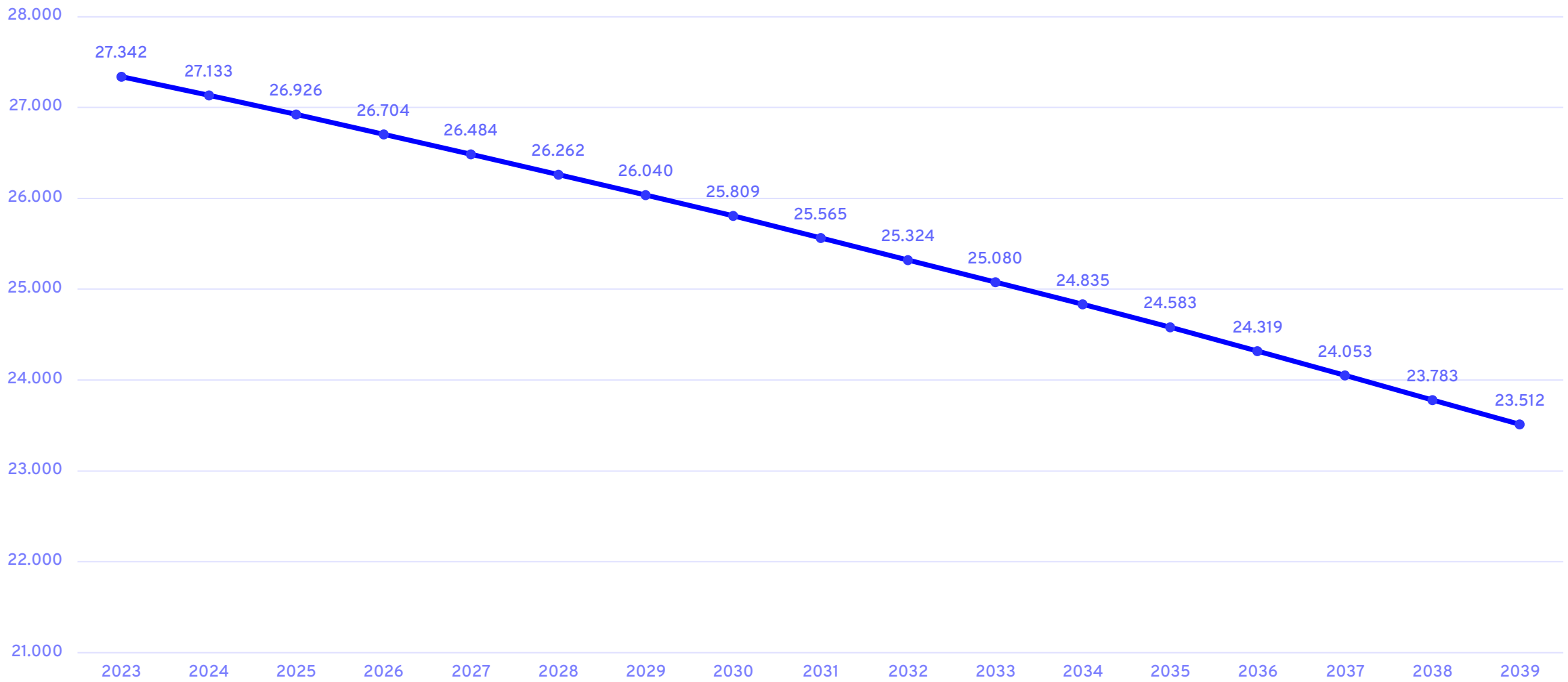
Bevolkingssamenstelling

Kerncijfers wijken en buurten | 2022

Bevolkingsprognoses

IHP Brunssum 2023-2039 | Daling van 14,01%

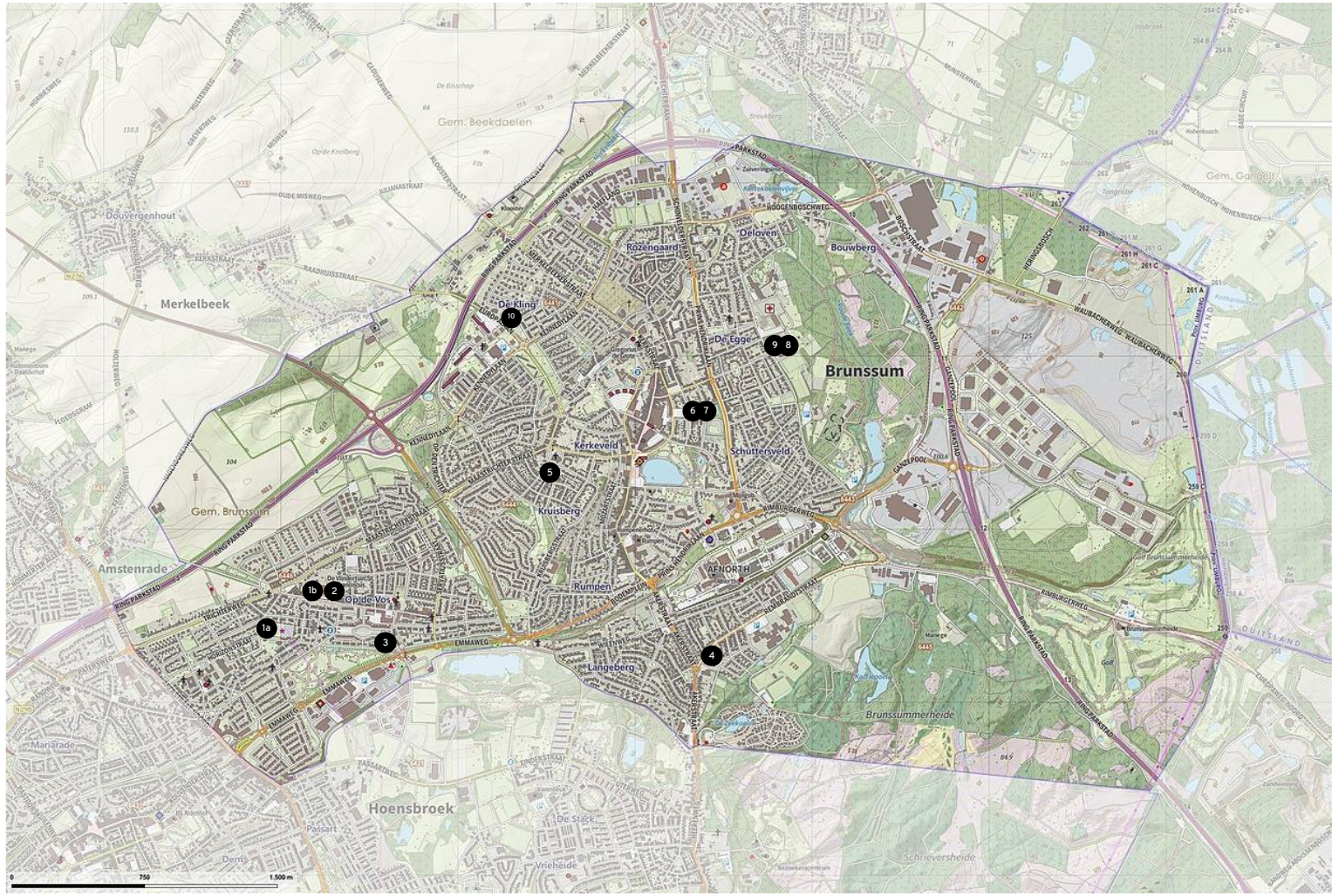

Voorzieningen

Gemeente Brunssum

Primair Onderwijs

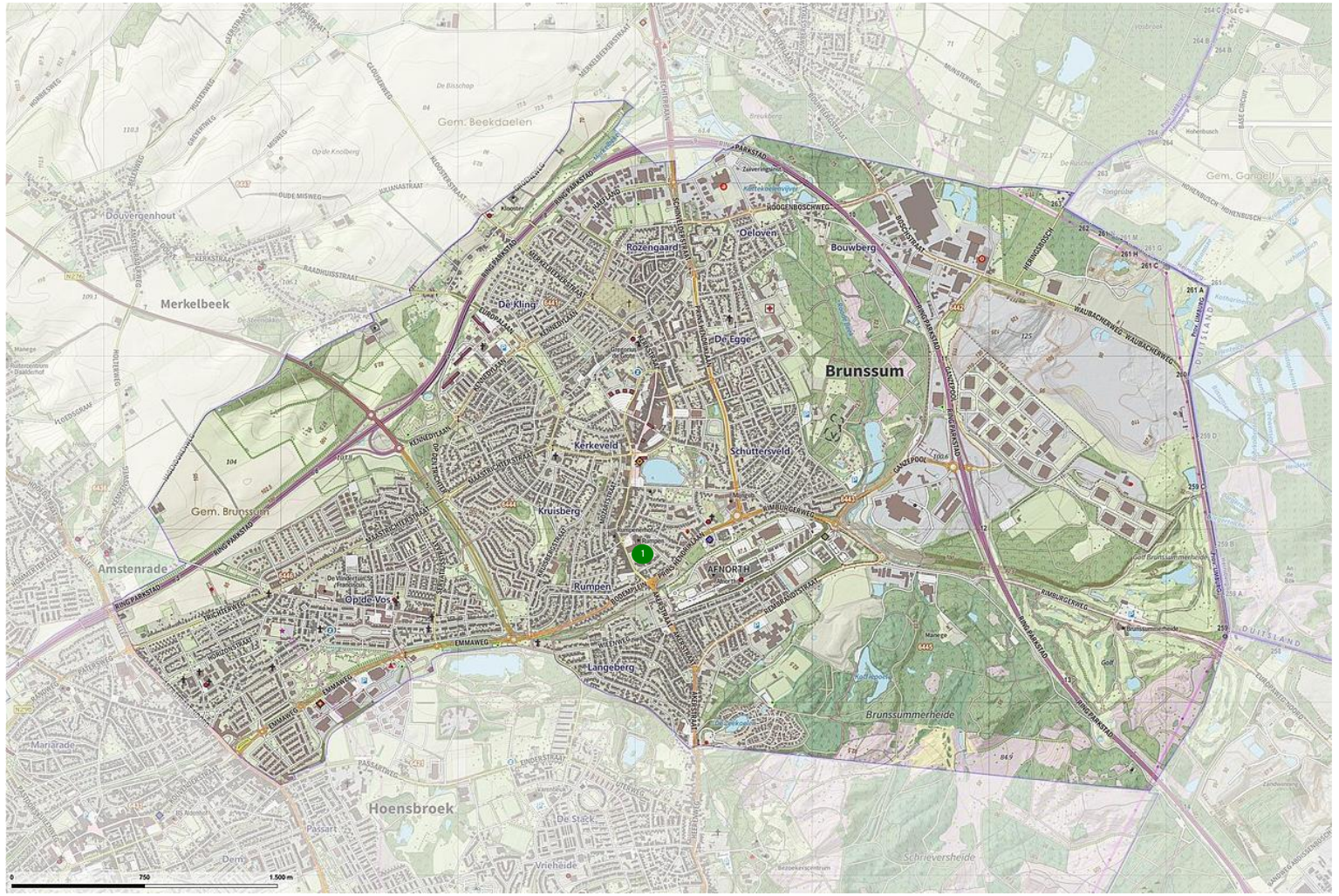
10 voorzieningen (11 locaties)

1a	BS De Vlindertuin (onderbouw)
1b	BS De Vlindertuin (bovenbouw)
2	BS Sint Franciscus
3	BS Benjamin
4	BS Langeberg
5	BS De Caleidoscoop
6	BS De Opstap
7	BS De Trampoline
8	BS Meander
9	SBO De Boemerang
10	BS Titus Brandsma

Voortgezet Onderwijs

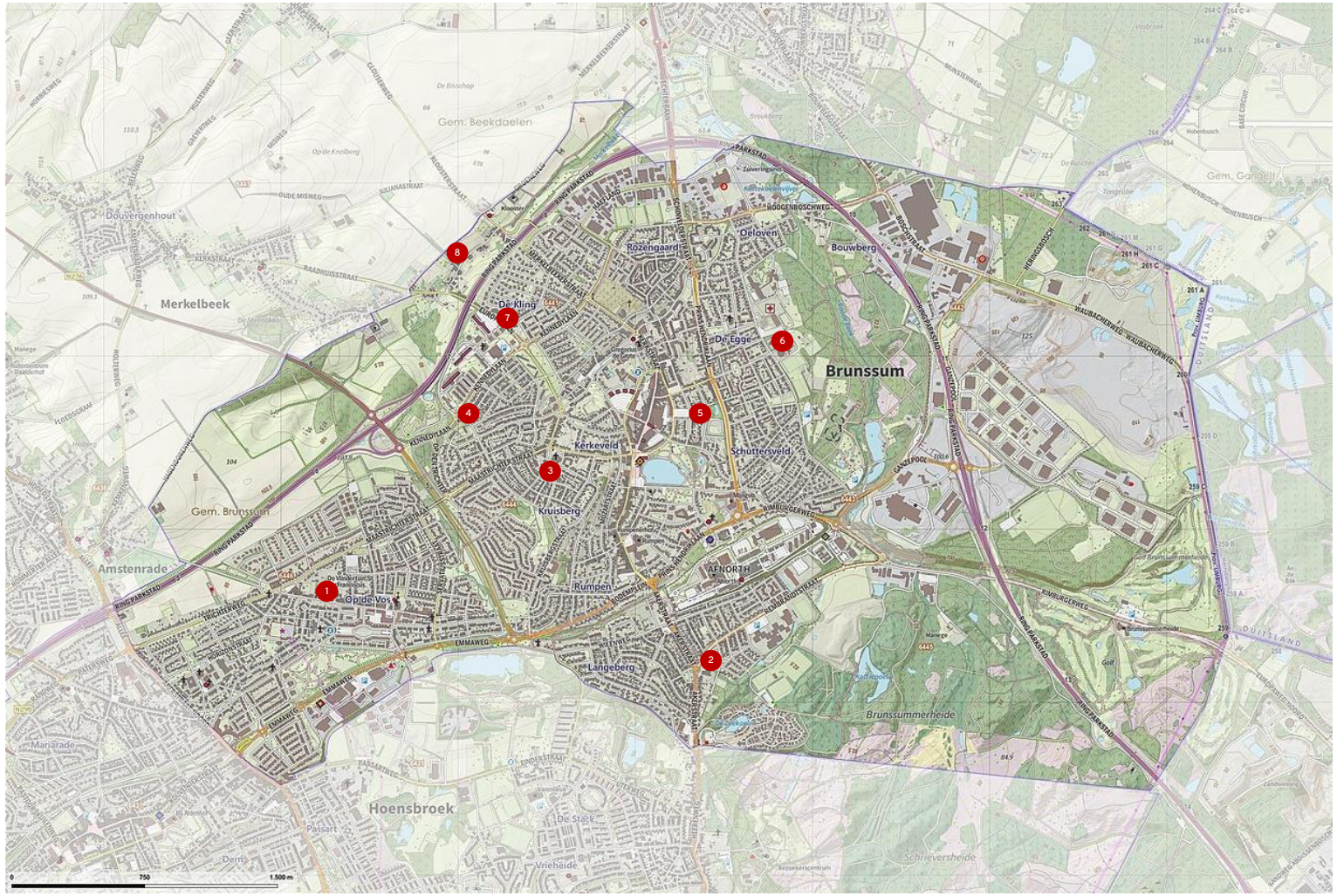
1 voorziening

1	Compass

Opvang

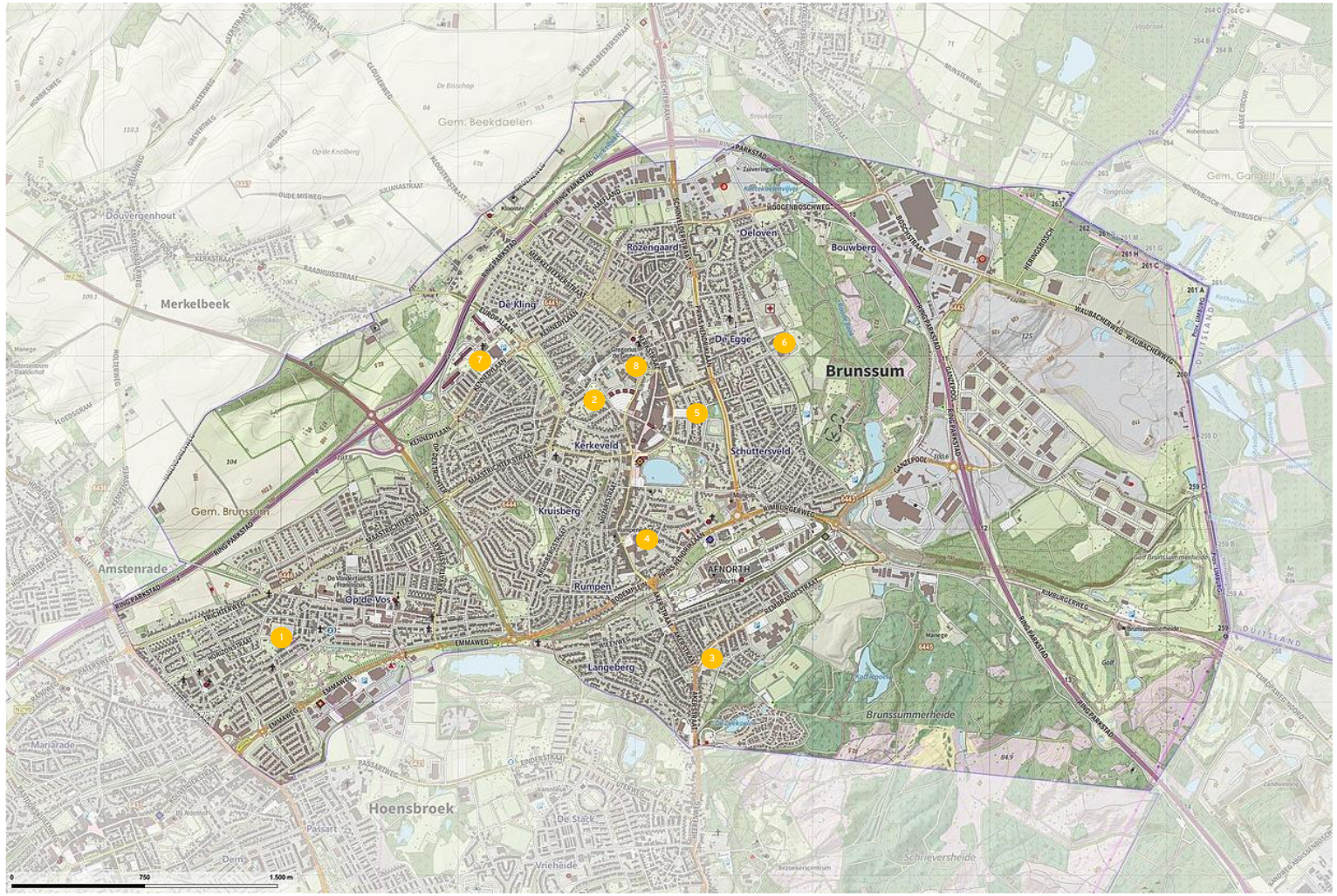
18 voorzieningen

1	POV ‘t Hummelhutje, BSO Treebeek
2	POV de Paddenstoel, KDV Blitz, BSO Blitzkikkers
3	POV Pinokkio, BSO De Caleidoscoop
4	KDV Sport Sjoepkerke, BSO Sport Sjoepkerke
5	POV Bij De Handjes, KDV / BSO De Springplank
6	KDV Rollebol, POV Pimpeloentje, BSO De Coole Kikkers
7	POV Pukkio, BSO Titus Brandsma
8	KDV Agrarisch PimPamPoentje

Binnensport

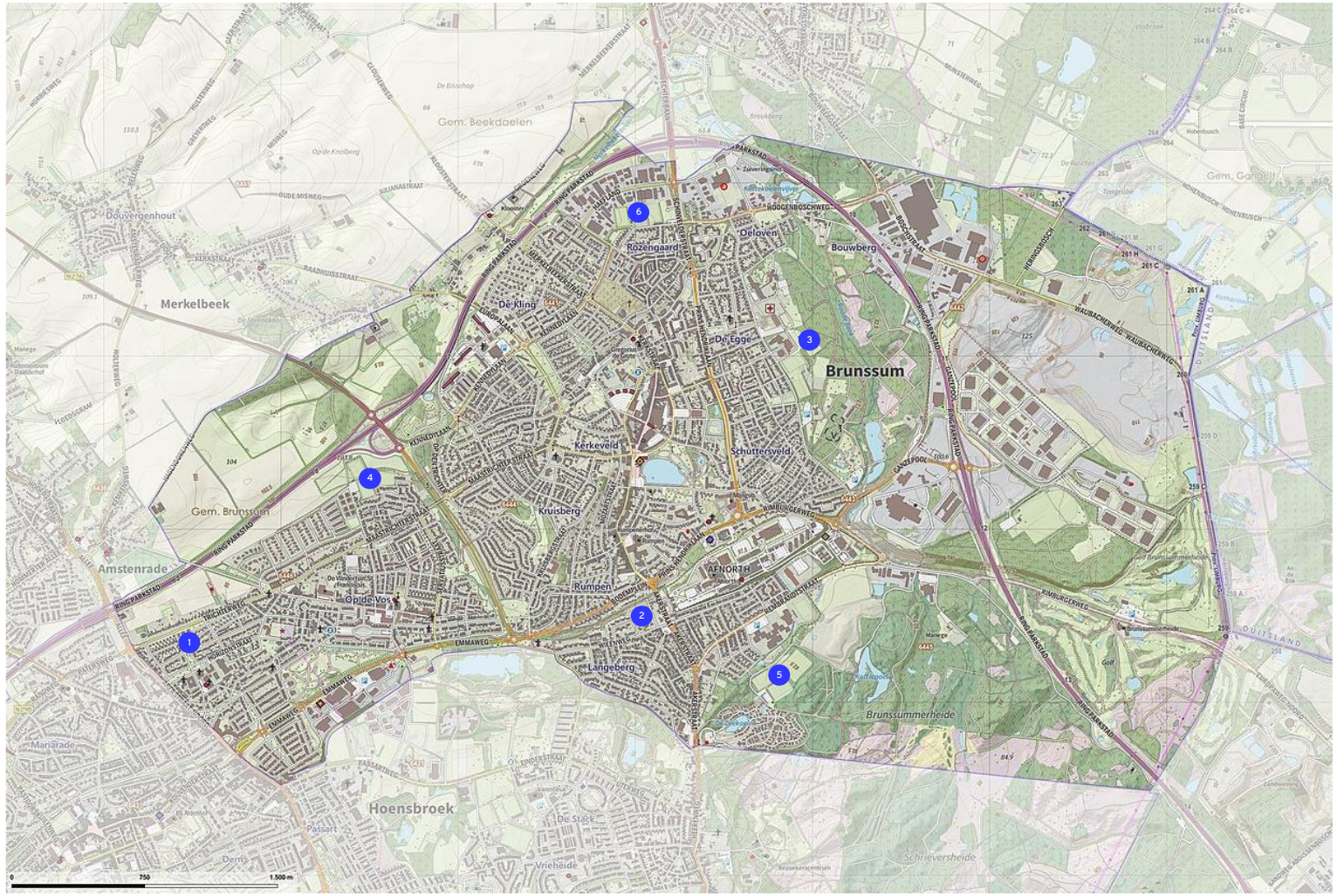
8 voorzieningen

1	Gymzaal Planeetstraat
2	Sporthal Brunnahal
3	Bredeschool Langeberg
4	Sporthal Rumpen
5	Bredeschool Centrum
6	BMV Bronsheim
7	Sporthal Microhal
8	Zwembad De Bronspot

Buitensport

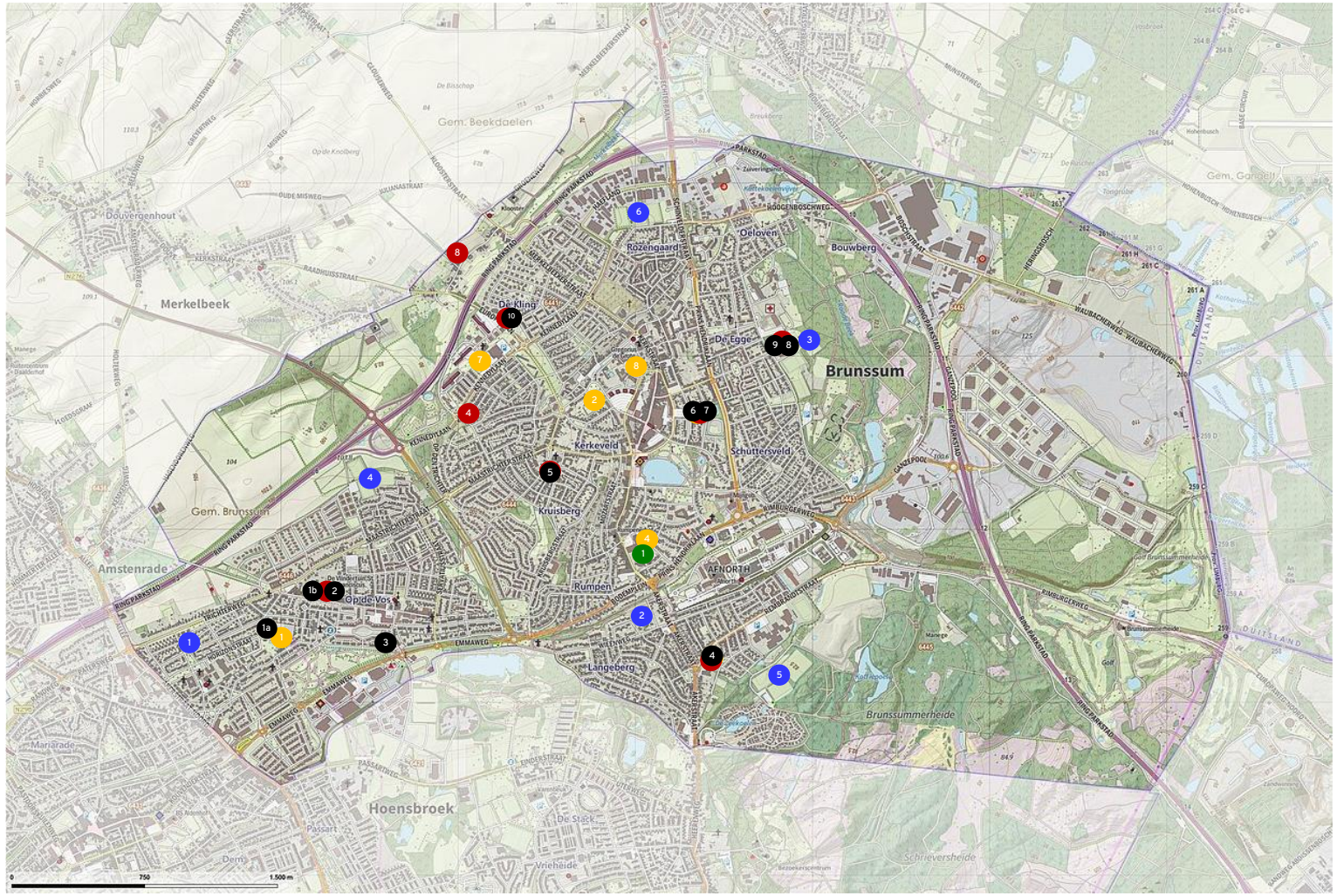
5 voorzieningen

1	ATIVU
2	LTCB
3	MED
4	V.V. De Leeuw
5	V.V. Langeberg
6	BSV Limburgia

Totaal

Interactieve kaart

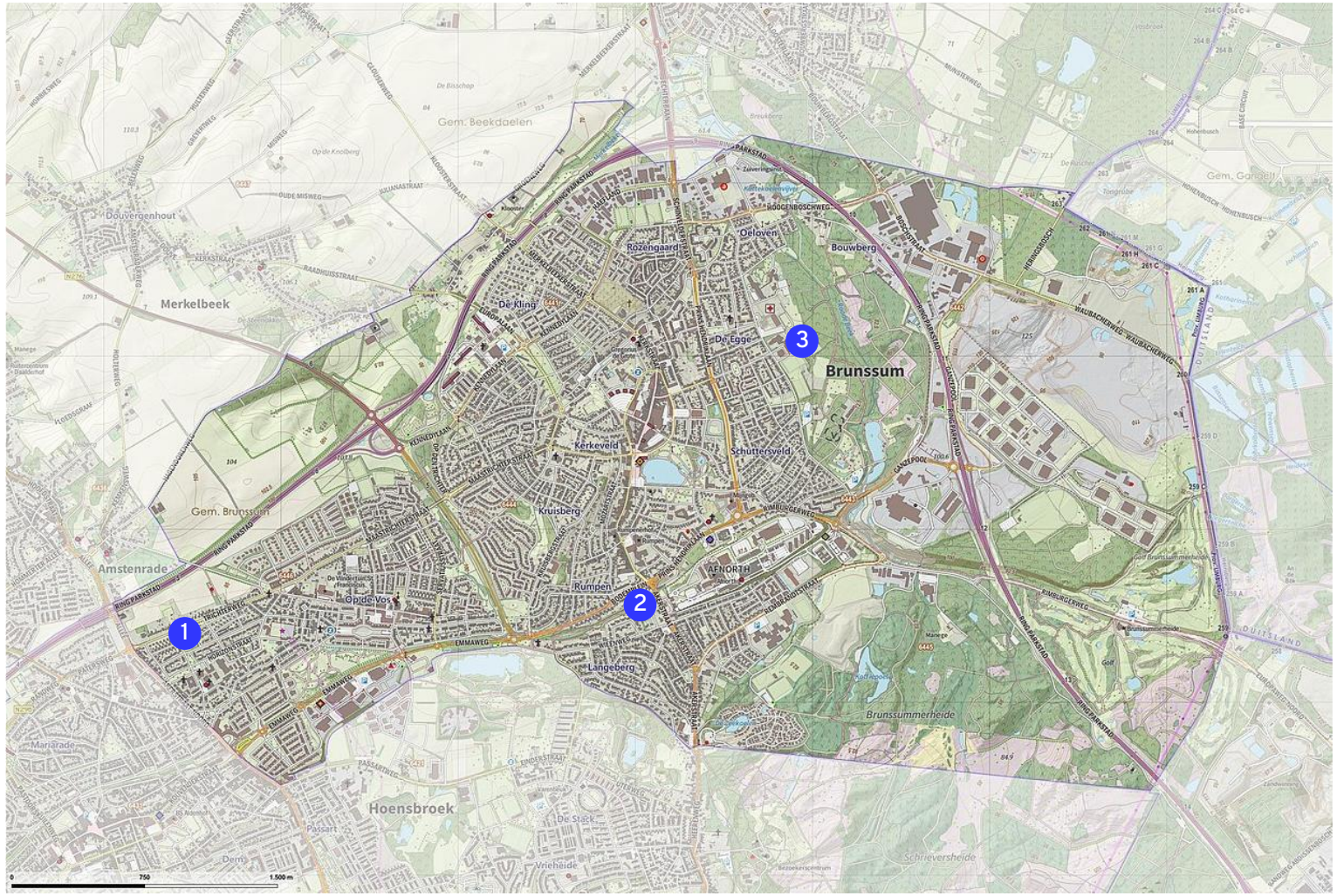
	Primair Onderwijs
	Voortgezet Onderwijs
	Opvang
	Binnensport
	Buitensport

Tennis

Gemeente Brunssum

Tennis

3 voorzieningen

1	ATIVU	Vestastraat 2, 6446 RK Brunssum
2	LTCB	Wieënweg 2a, 6445 CD Brunssum
3	MED *	Insel 25, 6442 AJ Brunssum

** MED is vooralsnog niet opgenomen in het informatiefundament*

ATIVU

Accommodatie

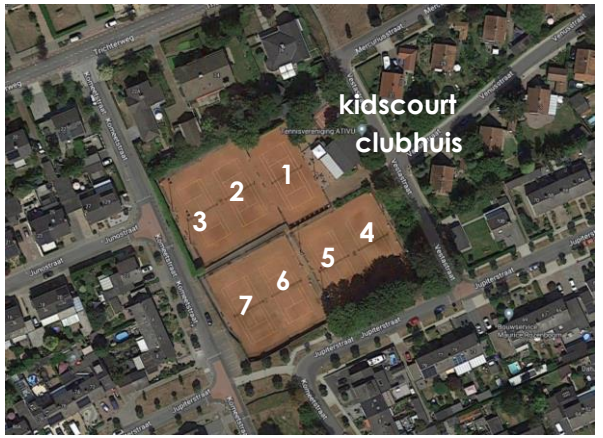
Leeftijdsverdeling

Categorie	ATIVU (2022)
0 t/m 5	0
6 t/m 8	3
9 t/m 10	5
11 t/m 12	11
13 t/m 17	3
Junior (totaal)	**22**
18 t/m 24	6
25 t/m 34	26
35 t/m 44	19
45 t/m 54	25
55 t/m 64	43
65 t/m 74	52
75+	46
Senior (totaal)	**217**
Totaal	**239**

Aanvullende informatie

Adres	Vestastraat 2, 6446 RK Brunssum
Capaciteit	420 – 600 spelers (conform bandbreedte KNLTB)
Aantal tennisbanen	7 tennisbanen (waarvan 5 verlicht)
Overige faciliteiten	Kidscourt en Clubhuis (inclusief bar, toiletten, kleed- en douchegelegenheid)
Ledenaantal	240
Leeftijdsverdeling	9% is jonger dan 18 jaar 91% is 18 jaar en ouder
Behoefte	3 – 4 tennisbanen (conform richtlijn KNLTB)
Staat	Clubhuis, tennisbanen en verlichting zijn gedateerd, voldoen niet aan de huidige eisen, niet duurzaam en voorzien niet in de wensen van de vereniging.

Beeldvorming

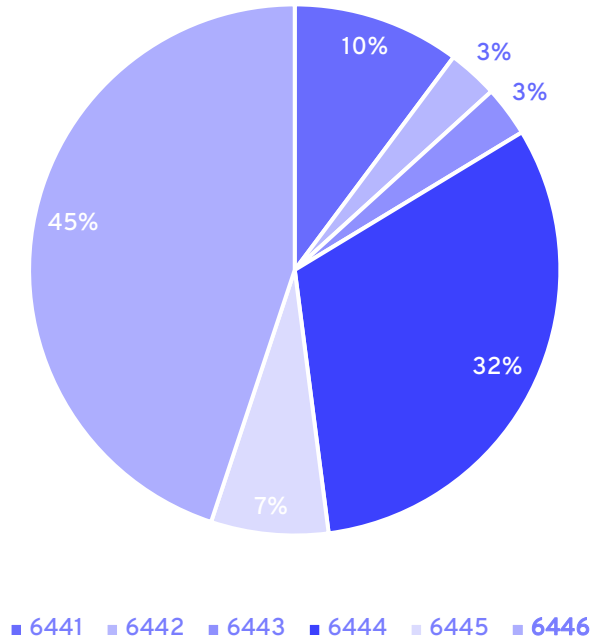

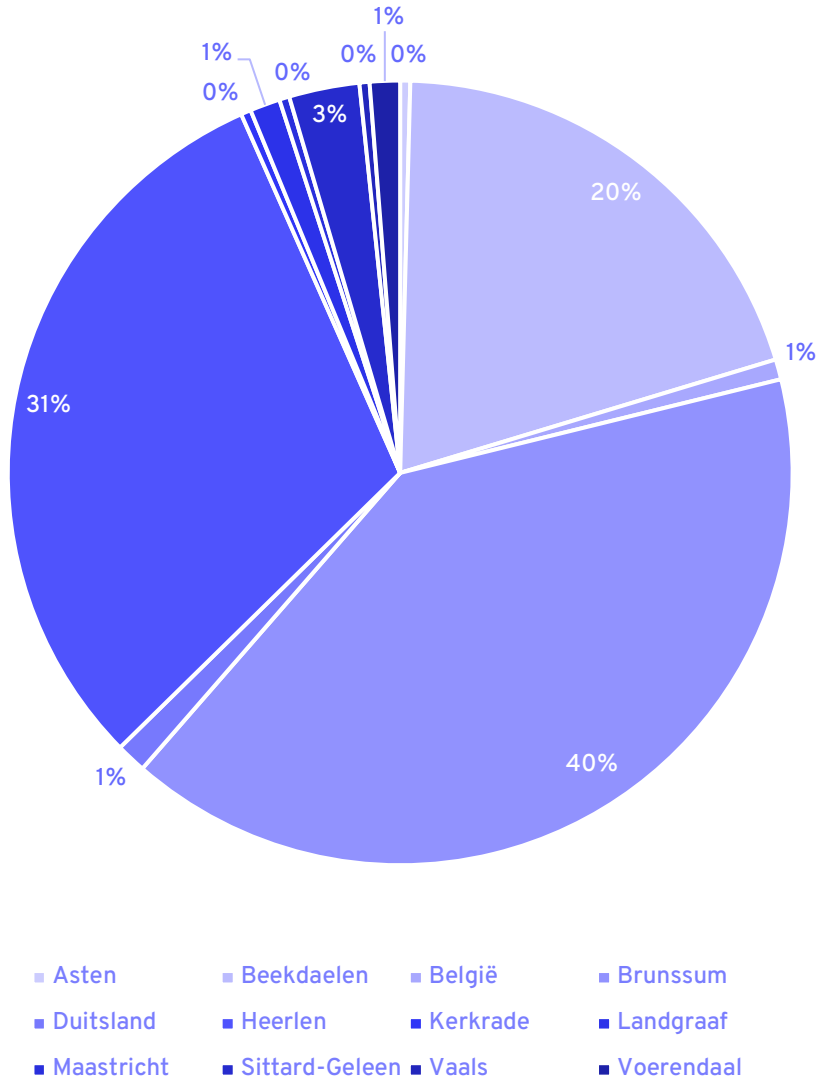

ATIVU

Populatie, op basis van huidig ledenaantal (6446)

LTCB

Accommodatie

Leeftijdsverdeling

Categorie	LTCB (2022)
0 t/m 5	0
6 t/m 8	0
9 t/m 10	0
11 t/m 12	2
13 t/m 17	8
Junior (totaal)	**10**
18 t/m 24	21
25 t/m 34	11
35 t/m 44	7
45 t/m 54	22
55 t/m 64	42
65 t/m 74	39
75+	22
Senior (totaal)	**164**
Totaal	**174**

Aanvullende informatie

Adres	Wieënweg 2a, 6445 CD Brunssum
Capaciteit	420 – 630 spelers (conform bandbreedte KNLTB)
Aantal tennisbanen	7 (verlichte) tennisbanen
Overige faciliteiten	Oefenmuur, combinatie oefenmuur/miniveld en Clubhuis (inclusief bar, toiletten, kleed- en douchegelegenheid)
Ledenaantal	175
Leeftijdsverdeling	6% is jonger dan 18 jaar 94% is 18 jaar en ouder
Behoefte	2 – 3 tennisbanen (conform richtlijn KNLTB)
Staat	Tennisbanen 8, 9 en 10 niet meer in gebruik voor tennis. Tennisbanen beschikken over een “all weather laag” (2011) met een levensduur van 10-15 jaar. Conform KNLTB normen voldoen tennisbanen 5, 6, en 7 niet meer. Gesprekken gevoerd over afstoting.

Beeldvorming

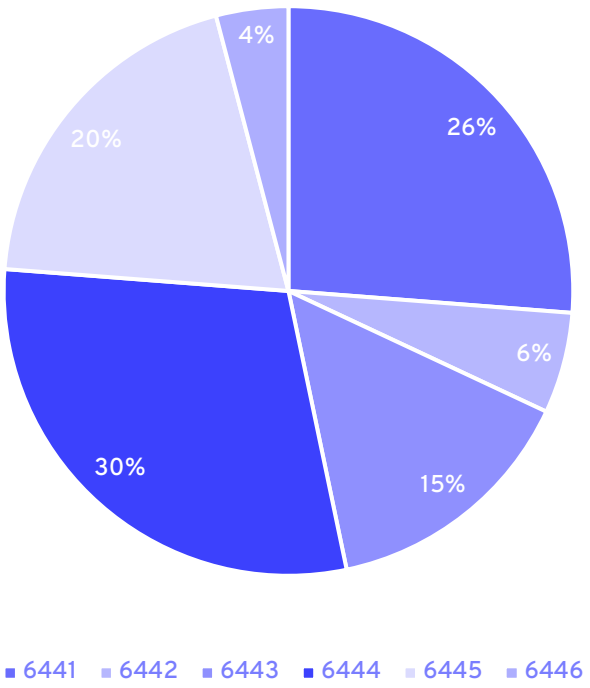

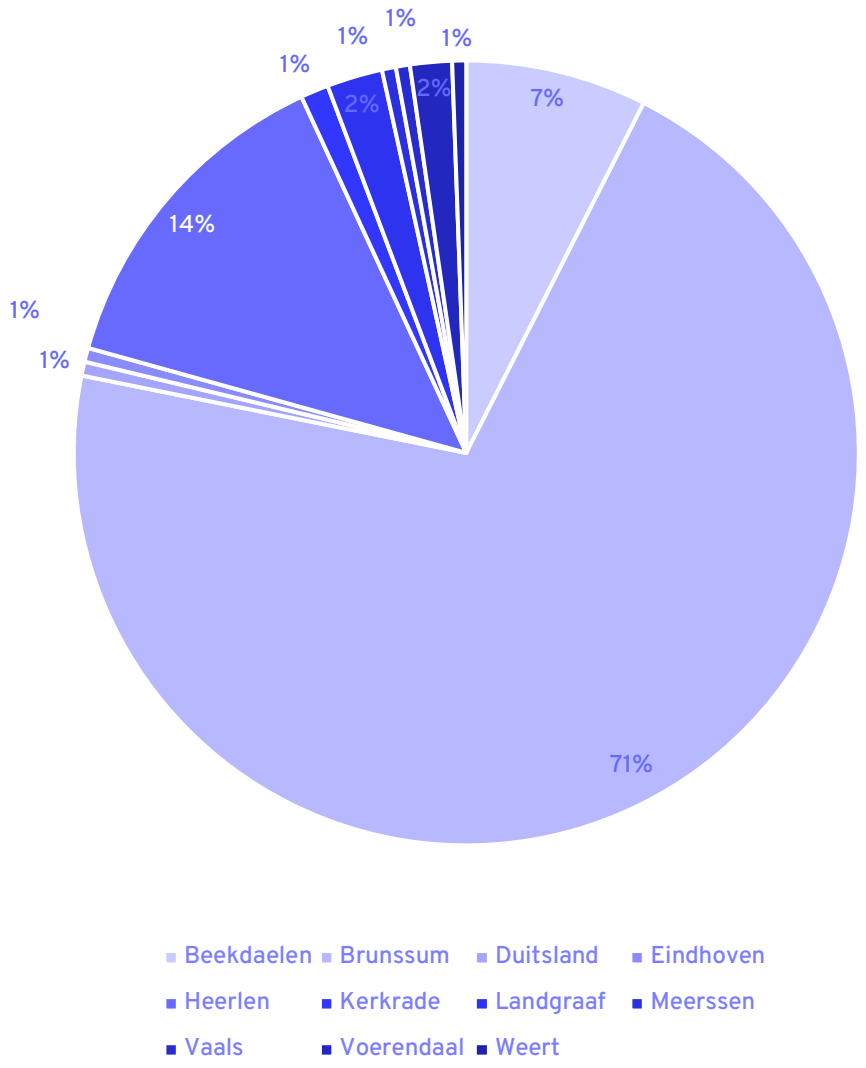

LTCB

Populatie op basis van huidig ledenaantal (6445)

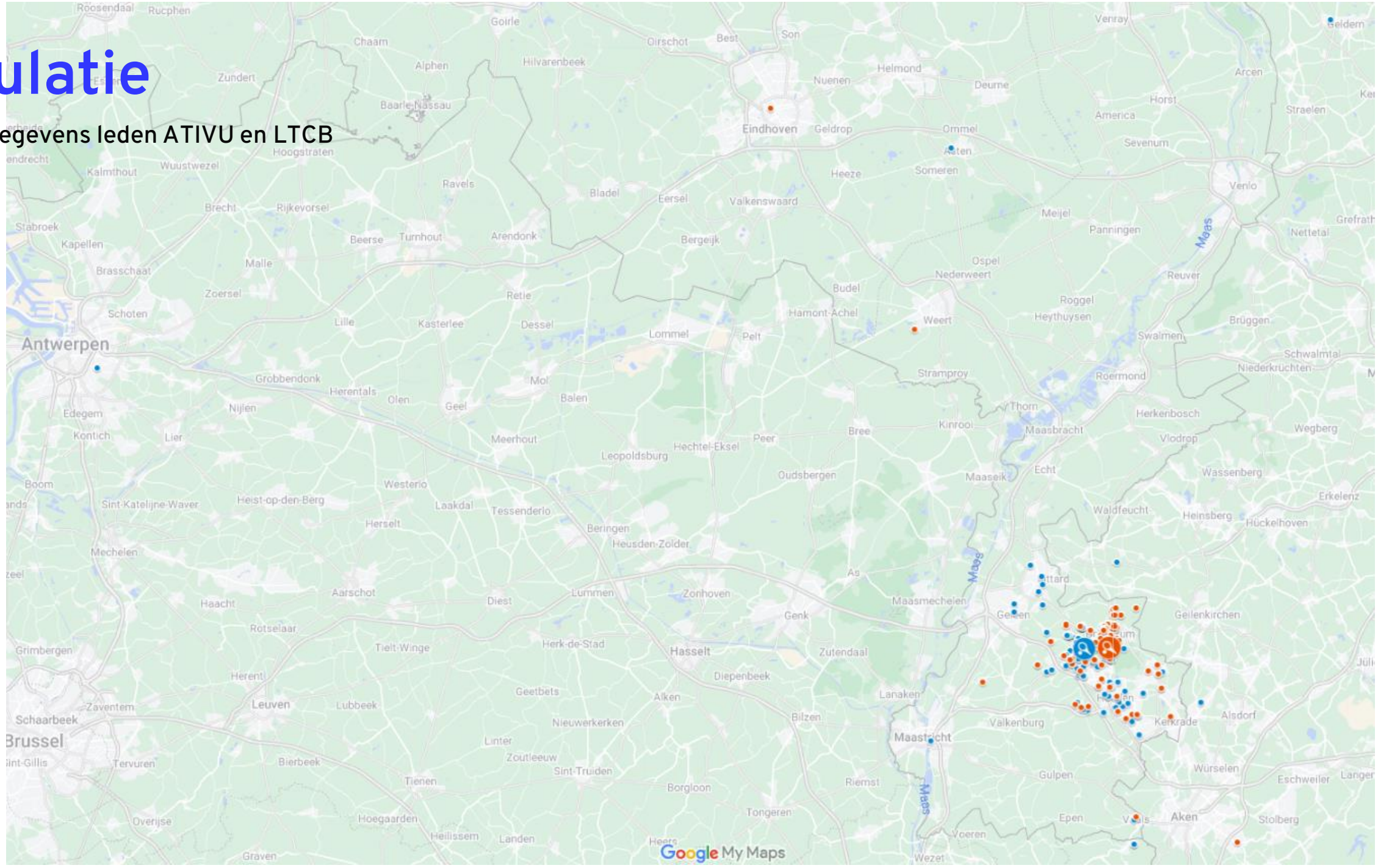

Populatie

Postcodegegevens leden ATIVU en LTCB

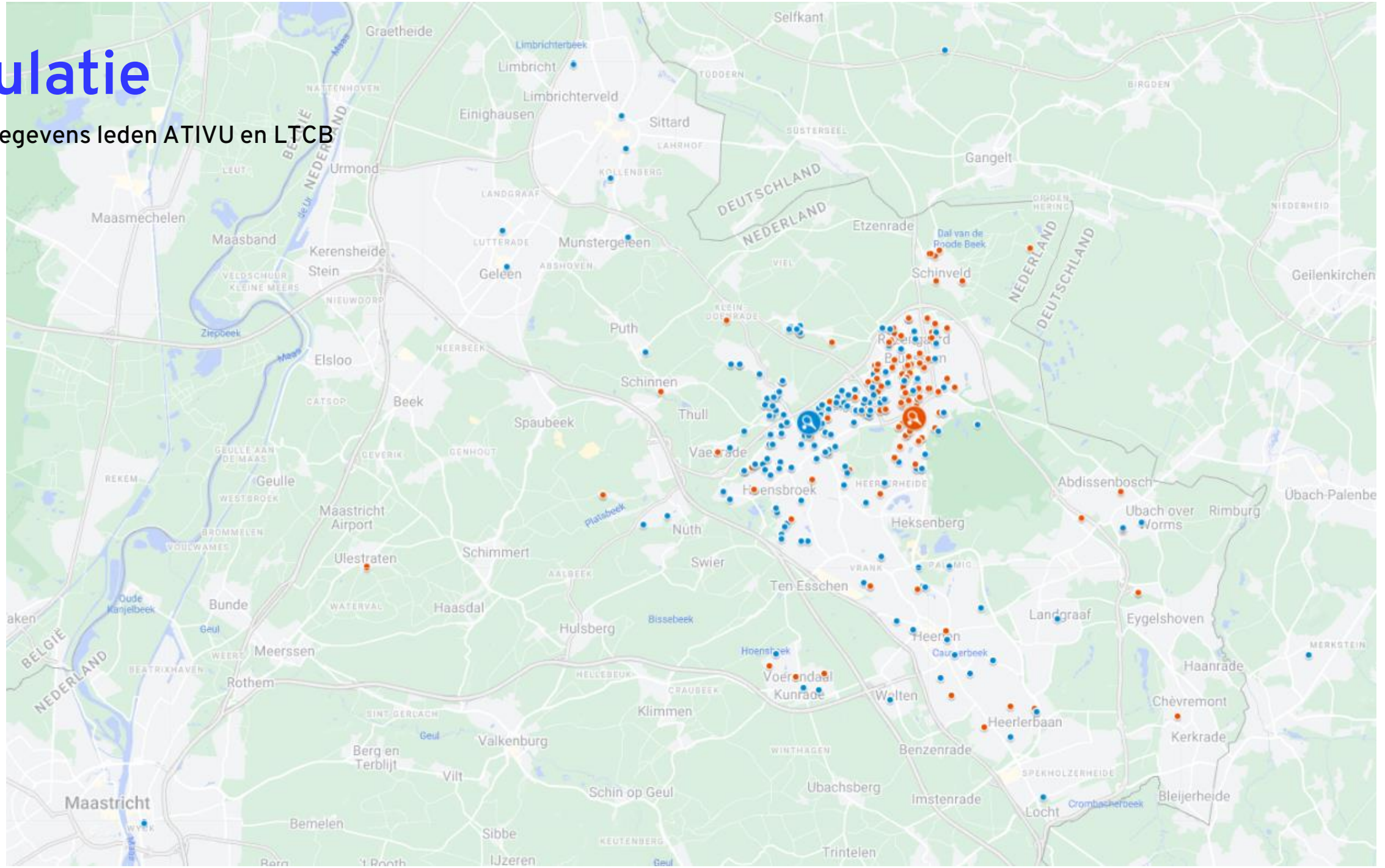
- ATIVU
- LTCB

Populatie

Postcodegegevens leden ATIVU en LTCB

- ATIVU
- LTCB

Capaciteit

Aantal spelers

	ATIVU	LTCB	Totaal
Aantal tennisbanen	7	7	16
waarvan onverlicht	2	0	2
waarvan verlicht	5	7	14
Onverlichte tennisbanen (bandbreedte tussen 50 en 70 spelers per baan)			
50 spelers per baan	100 spelers	0 spelers	100 spelers
70 spelers per baan	140 spelers	0 spelers	140 spelers
Verlichte tennisbanen (bandbreedte tussen 70 en 90 spelers per baan)			
70 spelers per baan	350 spelers	490 spelers	980 spelers
90 spelers per baan	450 spelers	630 spelers	1.260 spelers
Capaciteit (aantal spelers)	**450 – 590 spelers**	**490 – 630 spelers**	**1.080 – 1.400 spelers**
Ledenaantal (huidig)	240 leden	175 leden	465 leden

Behoefte

	ATIVU	LTCB	Totaal
Huidige ledenaantal	240	175	415

Richtlijnen KNLTB						
50 spelers per baan	4,80	= 5	3,50	= 4	8,30	= 8
60 spelers per baan	4,00	= 4	2,92	= 3	6,92	= 7
70 spelers per baan	3,43	= 4	2,50	= 3	5,93	= 6
90 spelers per baan	2,67	= 3	1,94	= 2	4,61	= 5

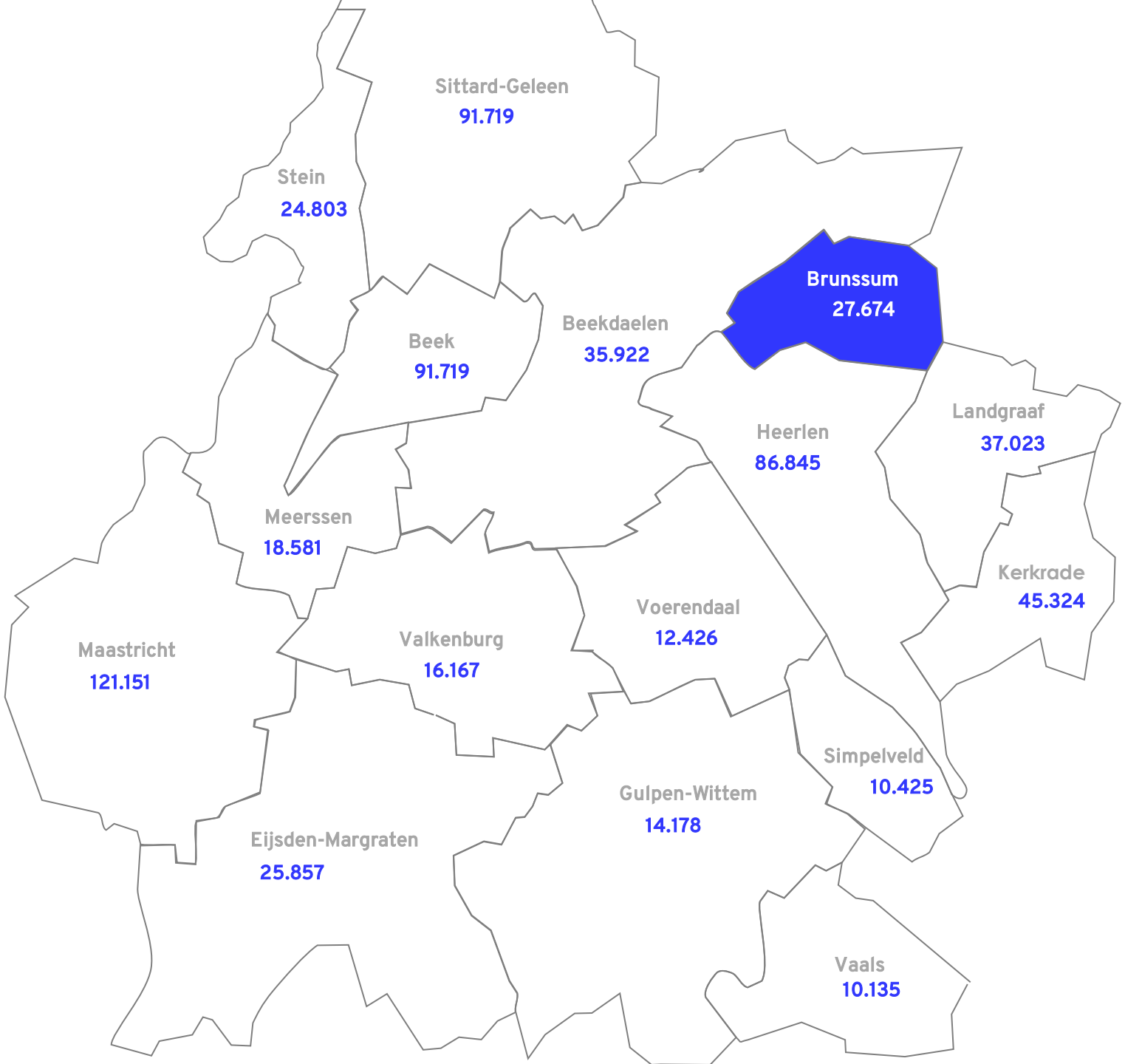
Behoefte (aantal tennisbanen)	3 – 5 tennisbanen	2 – 3 tennisbanen	5 – 7 tennisbanen
Onverlichte tennisbanen (huidig)	2 tennisbanen	0 tennisbanen	2 tennisbanen
Verlichte tennisbanen (huidig)	5 tennisbanen	7 tennisbanen	12 tennisbanen

Omgeving

Gemeente Brunssum

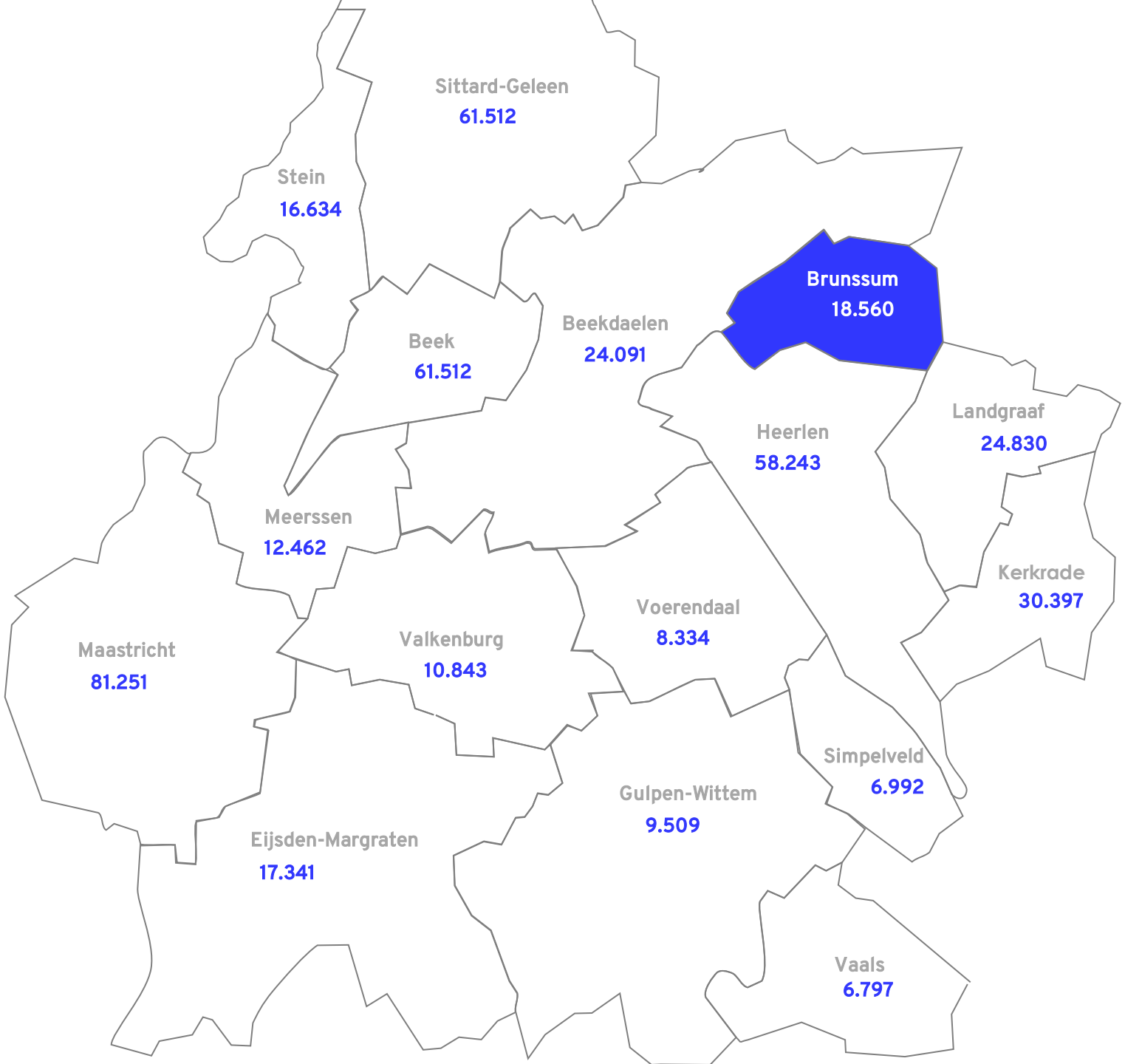
Inwonersaantal

CBS | 1 januari 2022

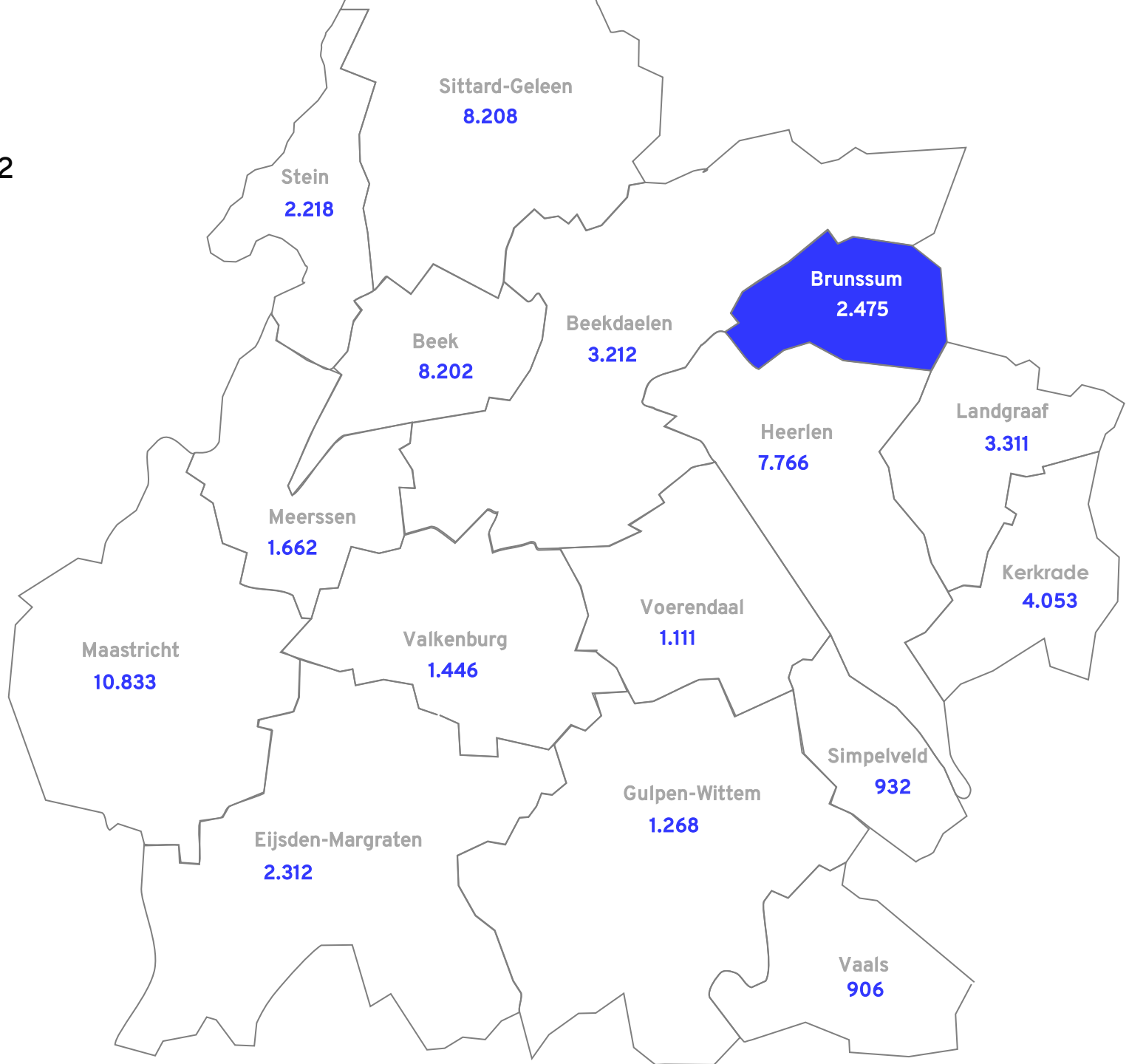
Sportliefhebbers

Sport en bewegen in cijfers | 1 januari 2022

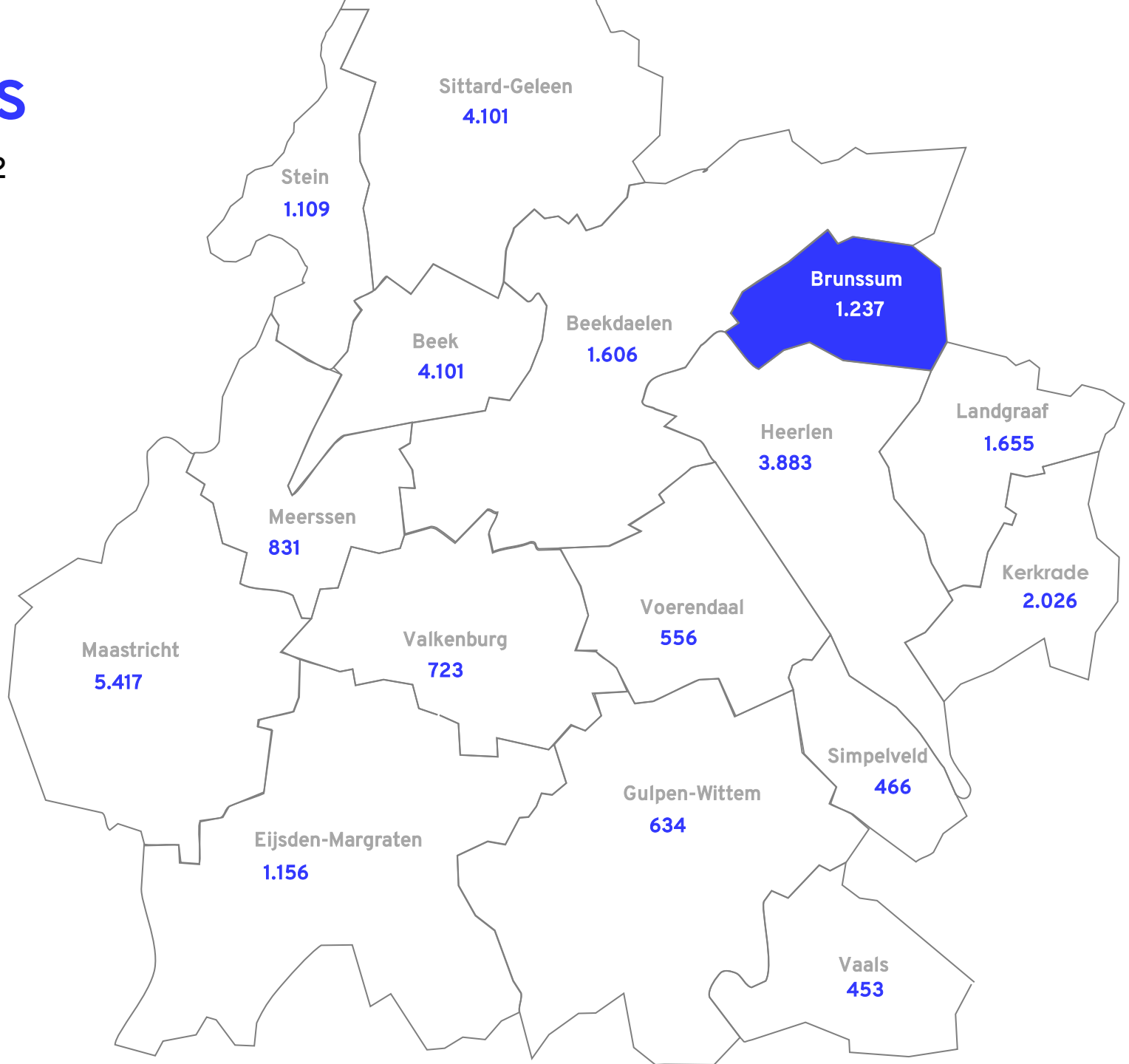
Tennisliefhebbers

Sporten en bewegen in cijfers I 1 januari 2022

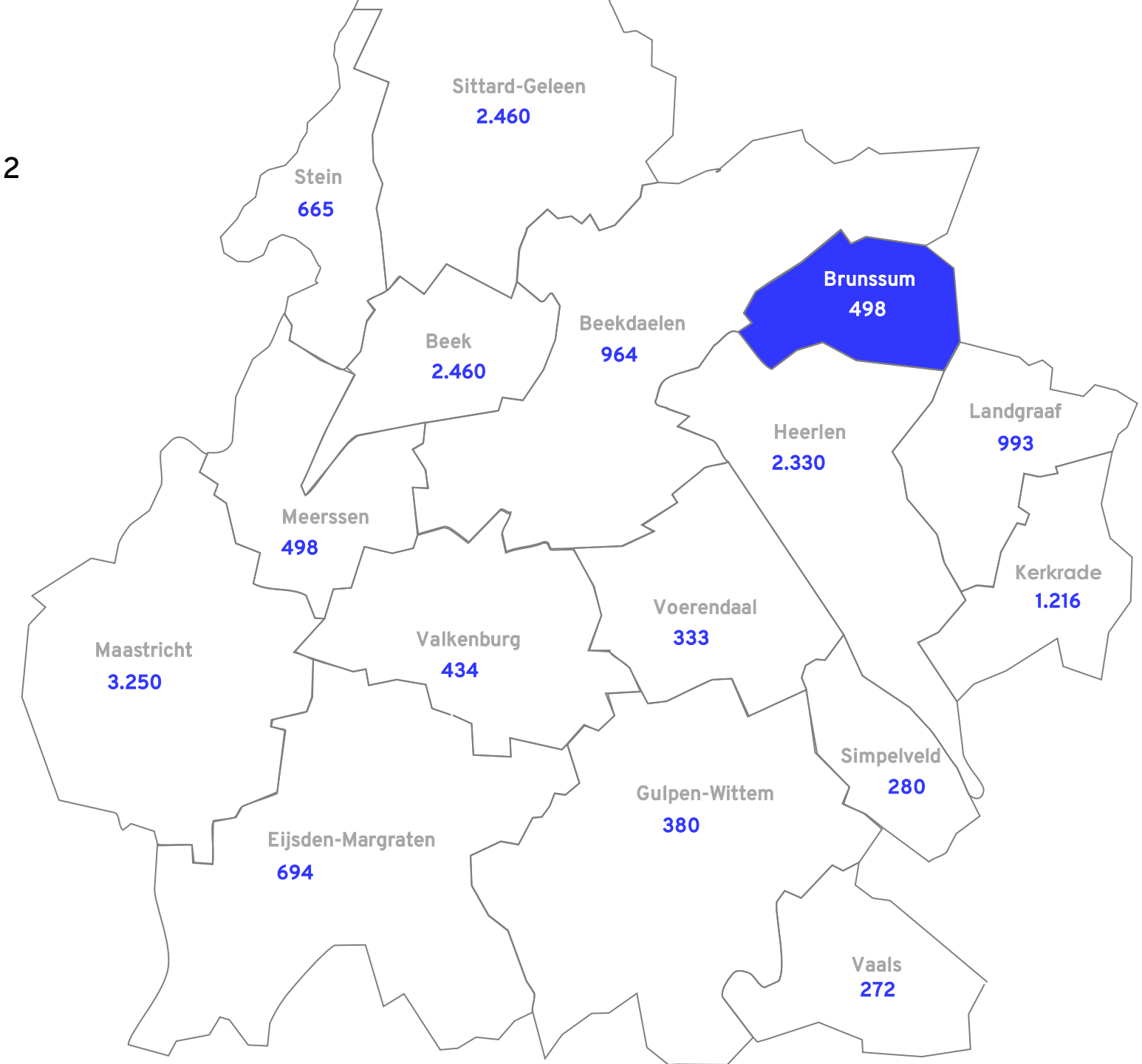
Actieve tennissers

Sporten en bewegen in cijfers | 1 januari 2022

KNLTB-leden

Sporten en bewegen in cijfers | 1 januari 2022

Tennis

Aantal voorzieningen | KNLTB 25/01/23

50 tennisverenigingen
- Beek: 2 tennisverenigingen
- Beekdaelen: 6 tennisverenigingen
- Eijsden-Margraten: 4 tennisverenigingen
- Gulpen-Wittem: 3 tennisverenigingen
- Heerlen: 3 tennisverenigingen
- Kerkrade: 2 tennisverenigingen
- Landgraaf: 4 tennisverenigingen
- Maastricht: 8 tennisverenigingen
- Meerssen: 3 tennisverenigingen
- Simpelveld: 2 tennisverenigingen:
- Sittard-Geleen: 6 tennisverenigingen
- Stein: 3 tennisverenigingen
- Vaals: 1 tennisvereniging
- Valkenburg: 2 tennisverenigingen
- Voerendaal: 2 tennisverenigingen

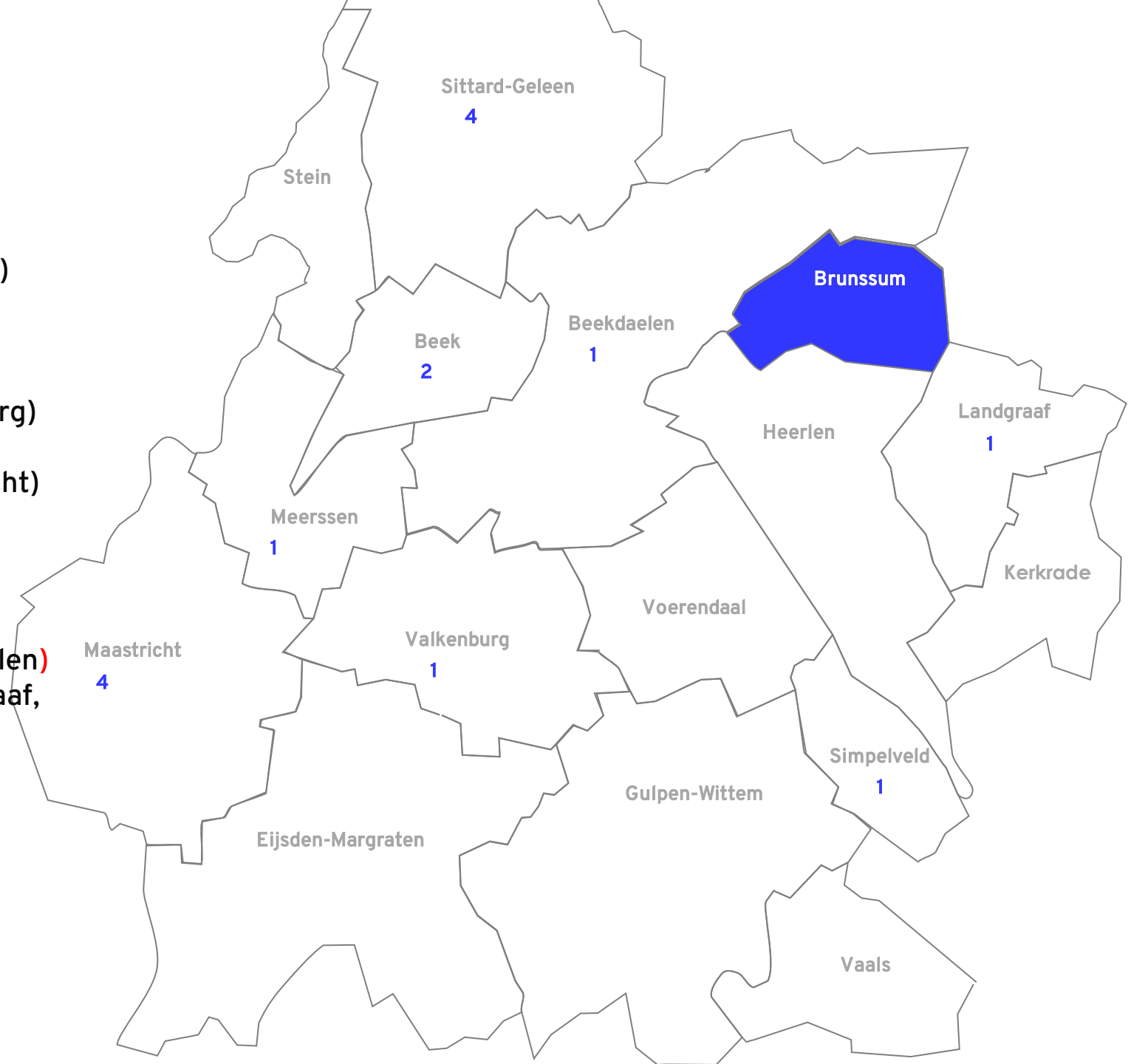

Padel

Aantal voorzieningen | KNLTB 25/01/23

8 tennisverenigingen
- T.C. Panta Rhel (Limbricht, Sittard-Geleen)
- GTR (Spaubeek, Beek)
- B.R.Z. (Beek, Beek)
- T.C. Bunde (Bunde, Meerssen)
- Tennis Padel Geuldal (Houthem, Valkenburg)
- Ready Maastricht (Maastricht, Maastricht)
- Kimbria Racket Club (Maastricht, Maastricht)
- TPV Simpelveld (Simpelveld, Simpelveld)

6 commerciële organisaties
- Padellers (Geleen, Sittard-Geleen)
- TPV De Dassenburcht (Hulsberg, Beekdaelen)
- Euregio Tennis & Padel Academy (Landgraaf, Landgraaf)
- Club Pellikaan (Maastricht, Maastricht)
- Plaza Padel (Maastricht, Maastricht)
- Peakz Padel (Sittard, Sittard-Geleen)

Padel (verwacht)

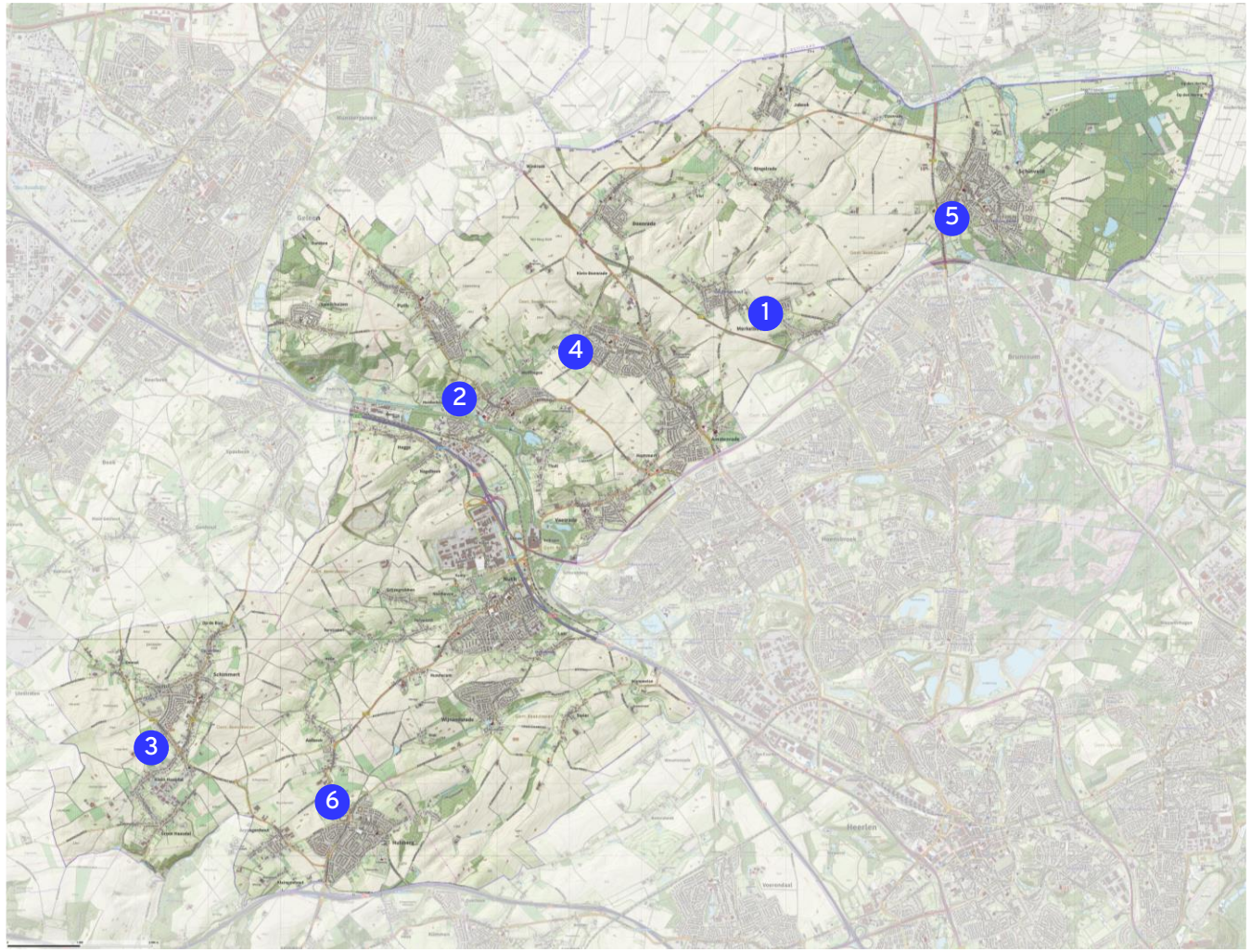
Aantal voorzieningen | KNLTB 25/01/23

- Peakz Padel (Heerlen, Heerlen)
- Peakz Padel (Maastricht, Maastricht)
- TC Oriënt (Sittard, Sittard-Geleen)
- TV Voerendaal (Voerendaal, Voerendaal)

Beekdaelen

Voorzieningen tennis en padel

1	Tennisclub Merkelbeek	64*
2	LTC Rakets (Schinnen)	329*
3	TC De Waterkoel (Schimmert)	104*
4	TC Oirsbeek	64*
5	TC Schinveld	55*
6	TPV De Dassenburcht (Hulsberg)	521*

3,17%

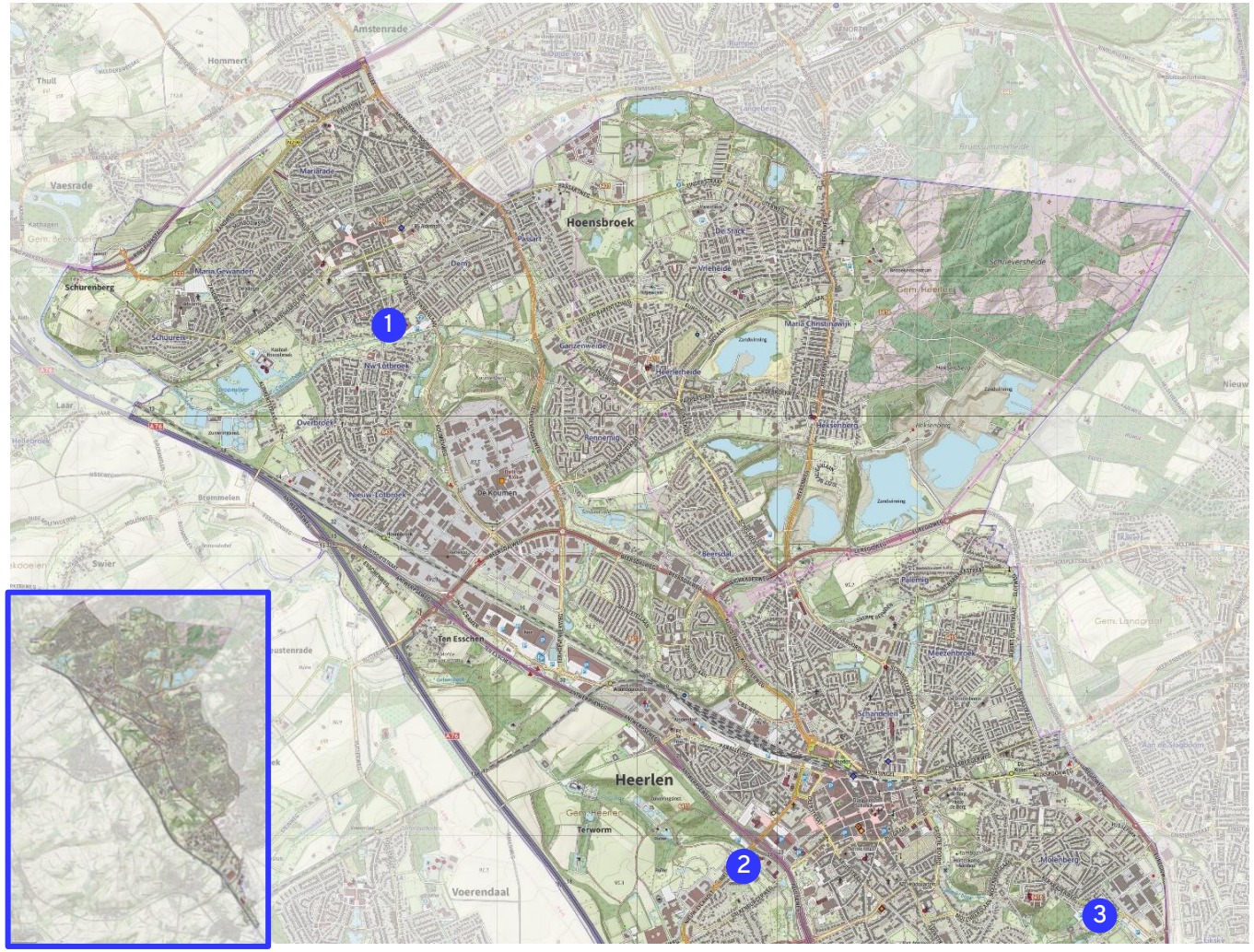
** Ingeschreven bij KNLTB 26/01/23*

Inwoners	35922	
Sportliefhebbers	24091	67,07%
Tennisliefhebbers	3212	8,94%
Actieve tennissers	1606	4,47%
KNLTB-leden	964	2,68%

De gemiddelden volgens de KNLTB-richtlijnen

Heerlen

Voorzieningen tennis en padel

1	LTC Hoensbroek	17*
2	T.V. Oranje Nassau	527*
3	T.V.K. Break Heerlen	114*

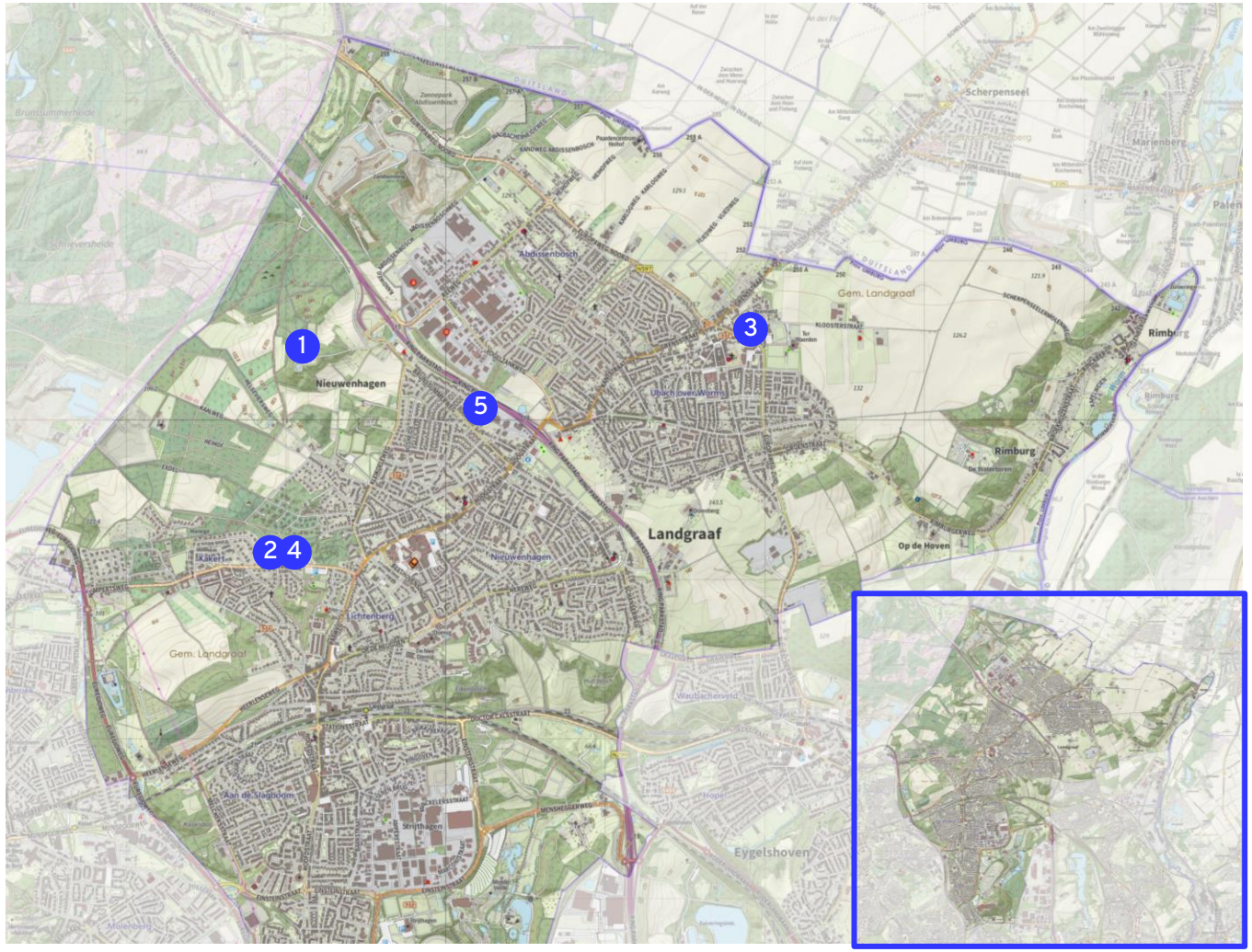
0,76%

** Ingeschreven bij KNLTB 26/01/23*

Inwoners	86845	
Sportliefhebbers	58243	67,07%
Tennisliefhebbers	7766	8,94%
Actieve tennissers	3883	4,47%
KNLTB-leden	2330	2,68%

Landgraaf

Voorzieningen tennis en padel

1	TC Nieuwenhagen	280*
2	TV Rapid	264*
3	TV Ubach over Worms	326*
4	L.T.C. Dentgenbach '79	8*
5	Euregio Tennis & Padel Academy	n.v.t.

2,37%

** Ingeschreven bij KNLTB 26/01/23*

Inwoners	37023	
Sportliefhebbers	24830	67,07%
Tennisliefhebbers	3311	8,94%
Actieve tennissers	1655	4,47%
KNLTB-leden	993	2,68%

R—O

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 6 juni 2023
Registratiekenmerk	: 202240592
Gemeentebladnr.	: 2023/50
Afdeling opsteller	: Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Naam opsteller	: Ger Jansen
Bereikbaar onder	: +31613430927, ger.jansen@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Jaimy van Dijk en Hugo Janssen
Raadsvergadering d.d.	: 11 juli 2023
Uiterlijke datum	: 11 juli 2023

Motivatie datum: 11 juli 2023

Aan de raad,

1. Onderwerp

Verrichten vervolgonderzoek centrale tennisaccommodatie in Brunssum.

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding

- De gemeente Brunssum telt drie tennisverenigingen: LTCB in Brunssum-Zuid, ATIVU in Brunssum-West en MED in Brunssum-Oost. De verenigingen LTCB en ATIVU hebben de afgelopen jaren te maken gehad met een afname in het aantal leden. Dit heeft geleid tot een overschot – ten opzichte van de normering – aan tennisbanen en een tekort op de exploitatie van de accommodaties van met name LTCB. Met het oog op de toekomst(bestendigheid) zien de verenigingen kansen voor uitbreiding van activiteiten door het realiseren van winterbestendige banen en het aanbieden van de relatief nieuwe en populaire padelsport.
- In 2021 is het accommodatiebeleid (uit 2019) van de gemeente Brunssum geactualiseerd en in januari 2022 geaccordeerd door de Gemeenteraad. Daarin is voor de tennisaccommodaties van LTCB en ATIVU een businesscase opgesteld. Het uitgangspunt was het ontwikkelen van een perspectief op gebruik en inrichting van de tennisaccommodaties, rekening houdend met de wensen van de tennisverenigingen.
- In 2021 zijn de gesprekken gestart en in het verloop van 2022 hebben diverse gesprekken plaatsgevonden tussen de tennisverenigingen ATIVU en LTCB en gemeente en in oktober 2022 heeft RO-groep van de gemeente Brunssum opdracht gekregen voor het uitwerken van de businesscase. Onderdeel daarvan is het inzichtelijk maken van de verschillende locaties, het uitvoeren van een scenario-analyse en het ontwikkelen van een programma van eisen (op hoofdlijnen). In het belang van een toekomstbestendige, breed toegankelijke tennissport in Brunssum wordt aan de hand van de onderzoeksresultaten een advies gegeven.

b. Huidige situatie/probleemstelling

- In de huidige situatie beschikt ATIVU over twee onverlichte en vijf verlichte tennisbanen, voldoende voor 420 tot 600 spelers. Op basis van het ledenaantal (circa 240 leden) en de richtlijnen van de KNLTB zijn drie tot vier tennisbanen voldoende het ledenaantal van ATIVU in hun behoefte te kunnen voldoen.
- LTCB had de beschikking over zeven verlichte tennisbanen, met een capaciteit tussen de 420 en 630 spelers. Uitgaande van circa 175 leden en de richtlijnen van de KNLTB zijn twee tot drie tennisbanen voldoende in de behoefte van LTCB te voldoen. Op dit moment maken ze gebruik van 4 banen en zijn 3 banen onklaar gemaakt. De jaarlijkse huursom is hierop aangepast en er wordt geen onderhoud meer uitgevoerd aan de 3 banen. De reden hiertoe is dat LTCB in financiële nood verkeert.
- Beide tennisverenigingen kampen met een tekort aan "jonge" leden en vrijwilligers. Het merendeel van de leden en vrijwilligers is 60 jaar of ouder. Dit brengt de vitaliteit van beide tennisverenigingen in gevaar. Voor de toekomstbestendigheid van tennis in Brunssum is het essentieel dat jonge leden (en vrijwilligers) worden geworven, in de leeftijdscategorie tussen 20 en 40 jaar. Het toevoegen van padel kan daaraan bijdragen. De KNLTB ziet landelijk een toename van 50 nieuwe leden per baan per drie jaar.

- De twee tennisbanen van MED in Brunssum-Oost, in de nabijheid van BMV Bronsheim, behoren niet tot het gemeentelijk eigendom. De vereniging is vooralsnog niet in het onderzoek meegenomen, naar aanleiding van een oriënterend gesprek tussen tennisvereniging MED en Gemeente Brunssum. Gezien de lopende erfpachtovereenkomst, de sociaal-maatschappelijke functie voor de wijk en laagdrempeligheid van de vereniging blijft MED vooralsnog op de huidige locatie gevestigd.

3. Gewenste situatie (WAT?

a. Wat willen we bereiken?

Het uitgangspunt is het creëren van een toekomstbestendige situatie voor tennis in Brunssum. Daarbij zijn een aantal zaken essentieel, zoals de gezamenlijke voorkeur voor het toevoegen van padelbanen (motie 2021 nr. 6) en het realiseren van all-weather tennisbanen (alle seizoenen te bespelen). Met name het toevoegen van padelbanen is volgens de tennisverenigingen essentieel voor het bestaansrecht en het aantrekken van jonge(re) leden en de toekomstbestendigheid van tennis in Brunssum.

b. Kaders

Het definitieve scenario moet bijdragen aan de verbetering van de duurzaamheidsprestaties van de tennisverenigingen.

Bij de keuze voor een nieuwe locatie dient de accommodatie te voldoen aan de daarvoor geldende voorwaarden.

Bij hergebruik van bestaande voorzieningen moeten afspraken worden gemaakt over de opwaardering naar een hoger duurzaamheidsniveau.

Scenario's moeten voldoen aan het vigerend accommodatiebeleid.

Momenteel bestaat een verschil in uitgangspunten tussen beide verenigingen. De ene vereniging pacht de accommodatie en beheert het terrein zelf, de andere vereniging huurt de accommodatie en het terrein van de gemeente.

De gemeente Brunssum ontwikkelt niet voor leegstand.

In alle scenario's delen de gemeente Brunssum en tennisverenigingen de lasten volgens nader te bepalen voorwaarden. Partners maken hier in goed overleg afspraken over.

De gemeente Brunssum hecht waarde aan het bestaande beleid dat de sportvoorzieningen evenredig zijn verspreid over de wijken. Daarentegen staat de gemeente Brunssum open af te stappen van het huidige beleid, mits met argumenten het tegendeel wordt bewezen en maakt onderdeel uit van het raadsvoorstel.

c. Argumenten en overwegingen

Aanbod padel: beide verenigingen zijn het erover eens dat ten behoeve van een gezond georganiseerde tennissport het sportaanbod dient te worden aangevuld met padel. Een tennisvereniging zonder padel heeft in de toekomst weinig of geen bestaansrecht. In praktische zin is het realiseren van padel op de bestaande locaties onmogelijk vanwege de ligging van de accommodaties, midden in de wijk. Het (hogere) geluidsniveau van padel veroorzaakt voor omwonenden een (te) zware geluidsbelasting. De gemeente verleent geeft daar geen medewerking aan.

Voortzetting van bestaande situatie: beide verenigingen zijn van mening dat het voorzetten van de huidige situatie leidt tot een verschraling van de tennissport in Brunssum. Het werven van nieuwe leden blijft moeizaam, evenals het aantrekken van nieuwe bestuurders en vrijwilligers. Daarnaast zijn beide verenigingen niet in staat om, binnen de beperkingen van de bestaande situatie, een duurzaamheidsverbetering van de accommodatie te realiseren.

Bundeling: de huidige ledenaantallen maken het mogelijk beide verenigingen op één van de bestaande locaties te huisvesten. Beide accommodaties zijn groot genoeg (volgens de richtlijnen van de KNLTB), echter op deze

locaties is het realiseren van padel onmogelijk. Deze keuze is risicovol in verband met geluidsoverlast van padelsport. Het vraagt aanzienlijke investeringen in de verbetering van die locatie terwijl dit niet leidt tot de noodzakelijke versterking van de tennissport. Dat kan ertoe leiden dat geïnteresseerden steeds vaker voor een vereniging buiten Brunssum kiezen.

d. Opties en keuze
Aan de hand van het verrichte haalbaarheidsonderzoek zijn verschillende scenario's onderzocht:

1. Handhaven c.q. doorontwikkelen bestaande situatie.

2. Zelfstandige hervestiging van beide verenigingen.

3. Bundelen op één locatie.

Op basis van de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek wordt voorgesteld een vervolgonderzoek op te starten voor het bundelen van tennis inclusief padel op een centrale locatie in Brunssum. Om invulling te geven aan het vervolgonderzoek wordt een budget gevraagd van € 35.000,- excl. BTW en komt ten laste van de Reserve Knelpunten Verenigingen (B120511).

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

gemeente Brunssum

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/50
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 202240592

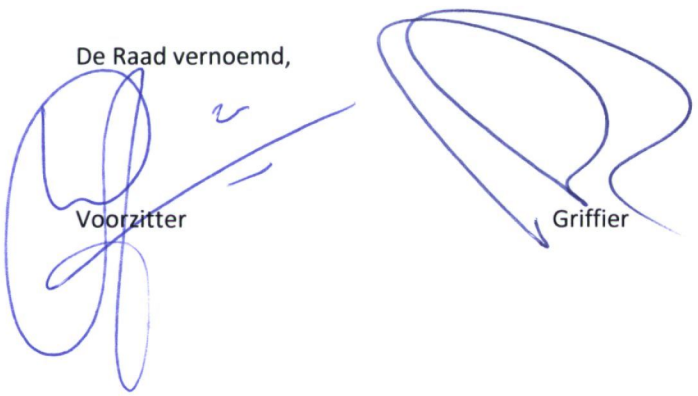
De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2023/50;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 juni 2023, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

Besluit:
In te stemmen met het verrichten van een vervolgonderzoek en een budget ad. € 35.000,- excl. BTW ter beschikking te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 11 juli 2023.

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 6 juni 2023
Registratiekenmerk	: 202285670
Gemeentebladnr.	: 2023 nr. 48.
Afdeling opsteller	: Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Naam opsteller	: Michel Sloen
Bereikbaar onder	: +31455278651, michel.sloen@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Jaimy van Dijk
Raadsvergadering d.d.	: 11 juli 2023.
Uiterlijke datum	: Niet van toepassing

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Vaststelling Regionale Woonvisie Parkstad Limburg; onderdeel Brunssum.

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

In het Jaarplan 2021 heeft de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering van de Stadsregio Parkstad vastgelegd een nieuwe regionale woonvisie op te stellen met zeven lokale uitwerkingen voor de gemeenten. Op 16-02-2023 heeft de Bestuurscommissie ingestemd met het regionale deel van de concept Woonvisie en deze vervolgens ter consultatie vrijgegeven aan haar stakeholders voor de duur van 17 februari tot 17 maart 2023. Op 30 maart 2023 heeft de Bestuurscommissie kennis genomen van de 6 ingekomen reacties op het regionale deel van de concept Woonvisie en geconstateerd en beslist, dat deze reacties geen aanleiding vormen voor aanpassing van het concept van de regionale Woonvisie aangezien de reacties voornamelijk betrekking hadden op de vervolgstappen na vaststellen van de Woonvisie door de gemeenteraden, dan wel omdat de inhoudelijke reacties betrekking hadden op passages waarover reeds eerder overeenstemming bestond.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Op 21 maart 2023 heeft ons college kennis genomen van de concept-Regionale Woonvisie Parkstad Limburg en deze vervolgens vrij gegeven voor inspraak conform de gemeentelijke inspraakverordening. De concept Woonvisie bestaat uit een regionaal en een lokaal beleidsgedeelte. Het regionaal gedeelte is identiek voor de 7 Parkstadgemeenten. De lokale onderdelen bevatten de specifieke doorvertaling voor en door de gemeente in lokaal beleid. De inzage van de integrale Woonvisie waarin ook de lokale componenten verwoord zijn (zie bijlage 1) heeft plaatsgevonden van 30 maart 2023 tot en met 11 mei 2023. Gedurende deze periode was het voor eenieder mogelijk om een inspraakreactie in te dienen. In totaal zijn er 6 reacties ingediend op het regionale gedeelte van de ontwerp woonvisie en 3 reacties op de lokale onderdelen. Deze reacties zijn verwoord in bijlage 2 de Nota ‘Reacties bij de Regionale en Lokale Woonvisie’.

Het Rijk heeft het Wetsvoorstel Versterking Regie op de Volkshuisvesting in voorbereiding. De wet zal naar verwachting in 2026 in werking treden. Overleg met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over dit wetsvoorstel en de impact hiervan op de concept Woonvisie, leidt tot volgende bepaling:

De Woonvisie kan worden vastgesteld als bouwsteen en inbegrepen worden in het volkshuisvestingsprogramma. Na vaststelling van de Omgevingsvisie door de gemeenteraad en na het in werking treden van de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting, dient de gemeente vanaf 2026 een volkshuisvestingsprogramma uit te werken. Het college van B&W stelt dit volkshuisvestingsprogramma vast. De Woonvisie kan volgens het Ministerie van BZK worden aangemerkt als één van de bouwstenen voor dit volkshuisvestingsprogramma. Een andere bouwsteen zal bijvoorbeeld de nog op te stellen woonzorgvisie zijn.

- In de woonvisie staat nu: “heeft de status van ‘Woonprogramma’ volgens het Wetsvoorstel Versterking Regie op de Volkshuisvesting”. In de nota van inspraak wordt het voorstel gedaan de tekst conform aan te passen. Hieruit vloeit voort, dat de concept Woonvisie gewijzigd moet worden vastgesteld.

3. Gewenste situatie (WAT?

a. Wat willen we bereiken?

De regionale woonvisie op te stellen met zeven lokale uitwerkingen voor de gemeenten vormt het kader voor het volkshuisvestingsbeleid op het regionale niveau voor de Stadsregio Parkstad Limburg en op het lokale niveau voor de gemeente Brunssum. De Woonvisie is het integrale beleidsdocument waarin wordt aangegeven hoe de regio en de gemeenten samen met de op de woningmarkt actief zijnde partijen, de opgaven op de totale woningmarkt gaan aanpakken. Na vaststelling door de gemeenteraad vormt de Woonvisie bovendien de basis voor de woningcorporaties om hun biedingen in het kader van de lokale prestatieafspraken met de gemeenten en de huurdersorganisaties in te dienen. In samenhang met duurzaamheidsbeleid zoals de Transitievisie Warmte en bijv. de komende woonzorgvisie kunnen de lokale prestatieafspraken worden vormgegeven.

Met de vaststelling van de woonvisie en de woondeal zal ook (voor een belangrijk deel) gevolg zijn gegeven aan de door de Raad aangenomen motie inzake alternatieve woonconcepten (2021-2).

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming

21 maart jl. (zaaknr. 202285670) heeft het college besloten:

1. kennis te nemen van bijgevoegde concept Regionale woonvisie Parkstad Limburg gemeente Brunssum;
2. deze concept-woonvisie vrij te geven voor inspraak conform de gemeentelijke inspraakverordening;
3. deze concept-woonvisie aan de orde te stellen in een openbare raadsinformatieavond op 18 april a.s. en
4 deze concept-woonvisie voor commentaar toe te zenden aan de lokaal werkzame woningcorporaties en huurdersorganisaties.

2. traject tot dusverre

De totstandkoming van de concept Woonvisie 2023-2028 is als volgt verlopen:

Op 1 april 2021 heeft de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering besloten om voorbereidingen te treffen voor een nieuwe Woonvisie. Bureau Circusvis werd opdracht gegeven voor het opstellen van een rapportage over de belangrijkste inhoudelijke kwesties die in de aanloop naar en aanvullend op de reguliere elementen in een woonvisie, zouden moeten worden geadresseerd. Tijdens een Raadsinformatiebijeenkomst op 16 december 2021 werd de Raad geïnformeerd over het voornemen om een nieuwe Woonvisie op te stellen.

In de periode oktober 2021-februari 2022 voerde bureau Circusvis gesprekken met veel belanghebbenden en bewoners in de wijken en deed daarvan verslag in een zogenaamde synopsis: een weergave van de 13 belangrijkste onderwerpen waarin voor het maken van de Woonvisie keuzes gemaakt moesten worden. Deze keuzes hebben later in 2022 geleid tot een eerste uitwerking in de zogenaamde contourennotitie voor de concept Woonvisie. In de tussentijd heeft de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering ingestemd met het woonbehoefteonderzoek 2022-2032 (bijlage 10); als één van de bouwstenen voor de Woonvisie.

Vervolgens werd besloten om geen besluiten te nemen in de aanloop op de verkiezingen. De Bestuurscommissie hechtte er waarde aan om de nieuwe colleges hierbij in positie te brengen. Gedurende de periode na de verkiezingen en collegevorming zijn de belangrijke aandachtspunten uit de collegeprogramma's geraadpleegd en is verder met de ambtenaren wonen van de 7 gemeenten en Parkstad een scenarioanalyse door Circusvis uitgevoerd om te kijken welke maatregelen in ieder geval uitgevoerd zouden kunnen worden (no-regret) en welke maatregelen scenarioafhankelijk van economische en sociale ontwikkelingen zijn en om flexibiliteit vragen. Daarnaast heeft er een Veerkrachtanalyse plaatsgevonden (bijlage 7), op 12 september 2022 gevolgd door een Raadsinformatiebijeenkomst Parkstad gemeenten (fysiek en digitaal), zie presentatie in bijlage 8.

Op 21 oktober 2022 vond een zgn. visiedag van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering plaats met het Regionaal Overleg Woningcorporaties Parkstad en met het Ministerie van BZK in het teken van de concept Woonvisie in relatie tot de Regionale Prestatie Afspraken Parkstad (tussen Parkstad, de gemeenten, het ROW en de huurders

verenigd in het Regionaal Overleg Huurdersorganisaties), de Nationale Prestatieafspraken Corporaties (tussen Aedes, het Rijk en o.m. de VNG), de aanvraag voor de nieuwe Regio Deal en flexwonen. In de periode november 2022 en januari 2023 hield Circusvis wederom gesprekken van met bewoners in diverse wijken en vond ambtelijke invulling van de lokale onderdelen van de concept Woonvisie door de gemeente plaats. Tijdens een visiedag van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering werd gesproken over de Contourennotitie van de concept Woonvisie, over de relatie met de woonruimteverdeling door de corporaties en over de Woondeal Limburg. 15 december 2022 heeft de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering ingestemd met de zogenaamde Contourennota waarin de contouren van de Woonvisie geschetst werden. Daarbij een toelichting voor de wijze waarop aan de 13 kwesties uit de synopsis invulling gegeven is (zie bijlage 5).

20 januari 2023 vond behandeling van de 1e conceptversie van het regionale deel van de concept Woonvisie plaats gedurende een visiedag van de Bestuurscommissie, gevolgd door een bijeenkomst met de besturen van alle huurdersorganisaties van de corporaties in Parkstad. Daarin zijn de contouren van de concept Woonvisie besproken. Op 9 februari 2023 is het regionale deel van de concept Woonvisie gepresenteerd aan circa 80 stakeholders uit het bedrijfsleven (ontwikkelaars, makelaars en beleggers), aan de provinciale en rijksoverheid, en aan de huurdersbelangenvertegenwoordiging in Parkstad, aan de corporaties binnen Parkstad, aan Aedes (de landelijke belangenvertegenwoordiging van de corporaties) en aan het programmabureau van Nationaal Programma Heerlen Noord, waarna het definitieve concept van het regionale deel van de woonvisie door de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering werd behandeld en werd besloten om dit onderdeel voor consultatie te verspreiden onder alle 140 stakeholders met het verzoek om reflectie vóór 17 maart 2023. Besloten is daarbij tevens de formele inspraak via de gemeenten te laten verlopen. De 7 gemeenten leggen elk de integrale woonvisie ter inzage conform de bij de gemeenten geldende inspraakprocedure.

Tussentijds besloot de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering over de Woondeal Limburg. De ondertekening van de Woondeal Limburg met het Rijk, de Provincie en de corporaties door de voorzitter van de Bestuurscommissie en door portefeuillehouder wonen vond plaats op 9 maart 2023.

Op 30 maart 2023 werden de 6 ingekomen reacties van stakeholders op het regionale deel van de concept Woonvisie behandeld en werd een beslissing dienaangaande door de Bestuurscommissie genomen ten aanzien van de conceptversie. De reacties hebben inhoudelijk geen aanleiding gevormd om het regionale deel van de conceptversie van de Woonvisie aan te passen (zie bijlage 2 Nota ‘Reacties bij de Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028). Wel heeft dit geleid tot een meer uitgebreide toelichting in voorliggend raadsvoorstel.

Overeenkomstig de inspraakverordening zijn de inwoners van Brunssum en andere, in de gemeente een belang hebbende, natuurlijke en rechtspersonen in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen hierover kenbaar te maken. Daartoe heeft de concept-woonvisie met ingang van 30 maart t/m 11 mei 2023 voor iedereen gedurende kantoortijden bij de gemeentewinkel van Brunssum, Loket Vergunningen, aan het Lindeplein 1 in Brunssum, ter inzage gelegen. De concept-woonvisie kon ook worden ingezien via de gemeentelijke website en is toegelicht tijdens een openbare raadsinformatiebijeenkomst op 18 april 2023. Inwoners en in de gemeente een belang hebbende, natuurlijke en rechtspersonen konden gedurende deze termijn zowel mondeling als schriftelijk hun zienswijze kenbaar maken. E.e.a. is op de in de gemeente gebruikelijke wijze bekend gemaakt.

Van deze mogelijkheid is door het Regionaal Overleg Huurdersorganisaties (ROH)/Huurderskoepel, de Stichting Seniorenraad Brunssum i.o. en Weller gebruik gemaakt.

3. rol/ bevoegdheden college van B en W

De Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering van de Stadsregio Parkstad Limburg is conform de ‘Gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg’ annex het ‘Instellingsbesluit bestuurscommissies 2014’ bevoegd om regionaal beleid voor te bereiden en vervolgens ter vaststelling aan te bieden aan de gemeenteraden van de 7 Parkstadgemeenten.

Het college van Burgemeester en Wethouders is bevoegd om lokaal beleid voor te bereiden en vervolgens ter vaststelling aan te bieden aan de gemeenteraad. Het vaststellen van kaderstellend beleid met doorwerking naar gemeenten, als bijvoorbeeld voorliggende Woonvisie, is een bevoegdheid van de afzonderlijke gemeenteraden.

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

De Woonvisie staat niet op zichzelf. Zowel op landelijk, provinciaal, regionaal als lokaal niveau zijn er diverse vigerende beleidskaders en wetten die van invloed zijn bij de vorming en status van deze concept Woonvisie. De concept Woonvisie is conform deze kaders en wetten tot stand gekomen en ingevuld. Voor een toelichting op deze kaders wordt verwezen naar bijlage 3. Verder vinden er zowel regionaal als lokaal inmiddels activiteiten plaats waarmee voor bepaalde onderdelen al voorbereidingen getroffen worden op of invulling wordt gegeven aan het beleid in de concept woonvisie. Voor andere onderdelen zullen regionaal en lokaal wel nog extra activiteiten moeten worden uitgerold. Voor een overzicht van bestaande activiteiten wordt verwezen naar bijlage 4. Meer hierover onder uitvoering van de Woonvisie.

De 'Herstructureringsvisie voor de woningvoorraad Parkstad Limburg' vastgesteld door de Parkstadraad in december 2009, bleef vigerend bij vaststellen van de woonvisie 2017-2021, maar wordt vervangen door de nieuwe woonvisie. Aan de gemeenteraad wordt derhalve gevraagd om de herstructureringsvisie in te trekken.

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?

De vaststelling van de woonvisie past binnen de opgaven en ambities van het coalitieakkoord 'Samen voor Brunssum'.

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

De woonvisie maakt onderdeel uit van programma 11 Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ontwikkeling van de begroting 2023. Aan de vaststelling van de woonvisie als zodanig zijn geen financiële consequenties. Voor zover hiervan bij de uitvoering daarvan wel sprake zal zijn, zal dit aan Uw raad worden voorgelegd.

c. Argumenten en overwegingen

De vigerende Woonvisie was vastgesteld voor de duur van 2017 tot 2021. Ze is wel nog vigerend, maar met het oog op alle ontwikkelingen in de afgelopen jaren en vanwege de reeds aangenomen en nog aanstaande wetswijzigingen, is het nu wel het moment om nieuw beleid vast te stellen. Temeer ook omdat het met het ingaan van de Omgevingswet opportuun is om over actueel volkshuisvestingsbeleid te beschikken dat meteen ook voldoet aan de voorziene wettelijke kaders van een volkshuisvestingsprogramma.

In 2015 is de nieuwe Woningwet ingegaan, die onder meer bepaalde, dat gemeenten over een Woonvisie dienen te beschikken, waarop woningcorporaties een 'bod' kunnen doen om samen met gemeenten en huurdersorganisaties tot prestatieafspraken te komen. Die Woningwet schrijft voor welke thema's de woonvisie in ieder geval dient te bevatten om een goede grondslag voor lokale prestatieafspraken te vormen.

De volkshuisvestelijke opgaven zijn de afgelopen jaren sterk veranderd en zijn weer nationale prioriteit geworden. De opgave was in de vigerende woonvisie 2017-2021 vooral gericht op vervanging en vernieuwing van de bestaande voorraad en herbestemming, in plaats van op uitbreiding. Daarnaast wordt vanuit het Rijk ingezet op de verduurzaming van de gebouwde omgeving waarmee ook bestaande woningen energiezuinig en aardgasvrij worden gemaakt. Met het nieuwe rijksbeleid wordt fors gestuurd op nieuwbouwproductie van betaalbare woningen en op een fair share in de verdeling van sociale huur. De herstructureringsopgave waarvan in de woonvisie 2017-2021 geconstateerd werd, dat die verschoven was van de huursector naar de koopsector is nog steeds aan de orde. Maar in voorliggende concept Woonvisie komt daarbij ook vanuit leefbaarheid de component nieuwbouwproductie bij. De Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering heeft de ambitie uitgesproken minimaal 7.500 woningen te realiseren in 10 jaar tijd tot en met 2031, maar heeft daarbij ook gemarkeerd, dat de ogen niet gesloten worden voor de herstructureringsopgaven in de wijken. In de Woondeal Limburg (afspraken tussen het Rijk, de provincie, de regio's en de gemeenten) heeft Parkstad de nieuwbouwambitie van 7.500 woningen én de herstructurering van 8.000 woningen benoemd (omgerekend naar de looptijd van de Woondeal tot en met 2030).

In voorliggende concept Woonvisie wordt de relatie gelegd met aspecten als leefbaarheid, veranderingen in het sociale domein, die effect hebben op de volkshuisvestelijke opgaven, duurzaamheid, energietransitie, klimaatadaptatie en

(historische) waarde. Deze elementen vormen de context en soms ook randvoorwaarde voor volkshuisvesting en de rol die de gemeente hierin kan of moet nemen. Door de programmalijnen van het Rijk en nieuwe en bestaande wetgeving, lopen er meer dan ooit veel en complexe dwarsverbanden tussen de diverse domeinen en met stakeholders van binnen en buiten de overheid. De burger staat centraal en wordt zoveel mogelijk betrokken. Dit gebeurt veelal lokaal, maar heeft ook in de aanloop op voorliggende concept Woonvisie een belangrijke rol gespeeld.

De lijn die al bij de vigerende Woonvisie was ingezet dat ouderen langer zelfstandig thuis blijven wonen, wordt voortgezet. Wat nieuw is, is de regie die vanuit het Rijk meer wordt opgelegd aan provincie en gemeenten als het gaat om (de huisvesting van) aandachtgroepen. In de voorbereiding op de concept Woonvisie is hieraan veel aandacht besteed, maar is ook geconstateerd, dat de verdieping op dit thema moet plaatsvinden in de Woonzorgvisies die de gemeenten uiterlijk 2024 moeten vaststellen. Lokaal vinden hiervoor al enkele voorbereidingen plaats. In de reacties op de concept woonvisie die voor wat betreft het regionale gedeelte ter consultatie is aangeboden aan stakeholders en die voor zowel het regionale als het lokale gedeelte ook nog via publicatie in het kader van inspraak ook nog ter inzage heeft gelegen, wordt door enkele respondenten duidelijk de zorg uitgesproken over de concrete invulling van dit specifieke onderdeel. Het is zaak hen de komende periode actief te betrekken bij de voorbereidingen op de woonzorgvisie.

Er is nog veel nieuwe en gewijzigde wetgeving aanstaande. Dat impliceert, dat de uitwerking daarvan nog niet concreet in de concept Woonvisie kan staan. Wel wordt in de conceptvisie al geanticipeerd op de nieuwe lijn van het Rijk en op de Woondeal Limburg die 9 maart jongstleden ondertekend is. Het concreet inregelen en vertalen van de woonvisie zal de komende jaren onder meer gebeuren in de lokale en regionale prestatieafspraken en in het regionale en lokale uitvoeringsprogramma. Dit gebeurt onder verantwoordelijkheid van het college en van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering.

Wonen heeft veel samenhang met bepaalde thema's uit andere domeinen. Er kunnen met een Woonvisie echter geen concrete beleidsmatige keuzes gemaakt worden, die onder de bevoegdheid van andere domeinen vallen. Bij de voorbereiding van de Woonvisie is wel nadrukkelijk stilgestaan bij raakvlakken met en afstemming geweest met de andere domeinen Zo draagt het uitvoeren van het duurzaamheidsbeleid bij aan de doelen in de woonvisie en visa versa. Dat zal andersom ook gebeuren als bijvoorbeeld de woonzorgvisie wordt opgesteld als die raakvlakken krijgt met volkshuisvesting. Veel partijen zijn gedurende de hele voorbereiding van de concept woonvisie nadrukkelijk betrokken geweest bij de verkenning over wat er nu wel en wat er niet zal worden meegenomen in de Woonvisie. Zij hebben aan de voorkant meegegeven wat ze wensen en verwachten en op onderdelen (bijvoorbeeld hoe om te gaan met het thema 'aandachtgroepen') hebben zij zich in werkgroepen mee kunnen buigen over de te kiezen insteek. Van de aanstaande woonzorgvisie is overwogen of die al meteen binnen de voorliggende Woonvisie gerealiseerd kon worden. In de Woonvisie 2017-2022 is een voorzichtige eerste aanzet gedaan binnen de kaders en bevoegdheden. Inmiddels en vrij recent is de sturing vanuit het Rijk op dit gebied substantieel toegenomen en liggen momenteel wetsvoorstellen voor om dit ook wettelijk in te regelen. Dit geeft de contouren weer voor uitwerking gedurende de komende jaren. Mede als gevolg hiervan lag het niet voor de hand al meer verstrekkende uitspraken over de woonzorgvisie te doen in de Woonvisie dan wat nu voorligt. Zie de Woonvisie als belangrijke bouwsteen om de Woonzorgvisie op te laten aansluiten en vise versa. Een ander voorbeeld in dit kader is het feit, dat in de concept woonvisie wordt aangesloten bij vigerend beleid van de gemeenteraad op het gebied van duurzaamheid.

Verder is bij het opstellen van de concept Woonvisie gebruik gemaakt van een groot aantal onderzoeken in opdracht van Parkstad en andere relevante bronnen. Een overzicht hiervan treft u aan in bijlage 9. Bijlage 10 is het Regionale Behoefteonderzoek 2022-2032.

In bijlage 2 treft u de Nota 'Reacties bij de Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028, gemeente Brunssum' aan.

Het valt op dat de indieners van inspraakreacties de gedefinieerde opgaven en de koers van de concept woonvisie op hoofdlijnen onderschrijven. Velen zijn dan ook gedurende een periode van ruim anderhalf jaar nauw betrokken geweest bij de voorbereidingen op de Woonvisie en de vraagstukken die daarbij ter tafel kwamen. Ook de indieners van de lokaal ingediende reacties onderschrijven e.e.a. op hoofdlijnen.

Het merendeel van de ingediende reacties gaat over de uitvoering van de Woonvisie na vaststelling, over de regie op de uitvoering en over de raakvlakken met de andere domeinen zoals zorg en welzijn, maar wordt ook aandacht gevraagd voor de stapeling van eisen die vanuit themavelden als duurzaamheid leiden tot verdere verzwaring bovenop de al aanwezige volkshuisvestelijke opgaven als leefbaarheid en disbalans in de woningmarkt.

De reacties uit de inspraak leiden niet zozeer tot aanpassing van de concept Woonvisie die ter inzage heeft gelegen, maar tot een oproep -ook aan andere disciplines binnen de gemeente- om oog te houden voor uitvoerbaarheid van alle visies en kaders.

d. Opties en keuze

Het is niet de intentie om in een Woonvisie tot een uitputtende lijst met afspraken te komen. Een visie heeft tot doel een stip op de horizon te zetten, die voor een geruime periode houvast geeft zodat partners de koers van de gemeente kennen en kunnen helpen deze in gang te zetten en in te vullen.

De concept woonvisie bevat en bepaalde mate aan beleidsvrijheid. Deels zijn bepaalde aspecten echter niet zelfstandig bepaald, maar zijn de een gevolg van bijvoorbeeld landelijke richtlijnen. Bijvoorbeeld richtlijnen die op het gebied van wonen voortvloeien uit:

1. de herziene Woningwet 2015
2. de Nationale Woon- en Bouwagenda
3. het Programma Woningbouw
4. het Programma Een thuis voor iedereen
5. het Programma Betaalbaar wonen
6. het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid
7. het Programma Verduurzaming gebouwde omgeving
8. het Programma Wonen en zorg voor ouderen
9. het Wetsvoorstel versterken regie op de volkshuisvesting
10. de Nationale Prestatieafspraken Corporaties

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Bijlagen:

1. Concept Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028, gemeente Brunssum (202308043)

2. Nota Reacties bij de Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028, gemeente Brunssum (202295271)
2a. Reactie ROH/Huurderskoepel op woonvisie Brunssum (202304041)
2b. Reactie Seniorenraad i.o. op woonvisie Brunssum (202304015)
2c. Reactie Weller op woonvisie Brunssum (202306802)

3. Beleidskaders en wetten (202295272)

4. Uitvoeringsprogramma Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028, gemeente Brunssum (202295273)

5. De 13 kwesties uit de Synopsis (202295274)

6. Scenario analyse (202295275)

7. Veerkrachtanalyse (20229576)

8. Presentatie over traject Woonvisie gedurende de Raadsinformatiebijeenkomst 12 september 2022 (202295278)

9. Onderzoeken en andere bronnen (202307219)

10. Woonbehoefteonderzoek Parkstad Limburg 2022 – 2032 (202295281)

11. Presentatie Woonvisie Brunssum Raadsinformatiebijeenkomst van 18 april 2023 (202303352)

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023 nr.48.
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 202285670

De raad van de gemeente Brunssum;

Overwegende,

dat het regionale deel van de concept woonvisie 2023-2028 van 17 februari tot 17 maart 2023 ter consultatie door Parkstad aan haar stakeholders is aangeboden;

dat de Concept Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028, gemeente Brunssum met ingang van 30 maart 2023 gedurende 6 weken voor een ieder ter inzage heeft gelegen;

dat van deze ter inzagelegging op de voorgeschreven wijze openbare kennisgeving is gedaan;

dat gedurende de inzagetermijn van 6 respondenten reacties zijn ontvangen op het regionale gedeelte en van 2 respondenten een reactie op het lokale gedeelte van de concept woonvisie.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 juni 2023, afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed;

Besluit:

1. de Nota ‘Reacties bij de Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028, gemeente Brunssum, welke als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd, vast te stellen;
2. de concept ‘Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028, gemeente Brunssum, welke als bijlage 1 bij dit besluit is gevoegd, mede naar aanleiding van bijlage 2, gewijzigd vast te stellen en tevens aan te merken als bouwsteen voor het volkshuisvestingsprogramma na inwerkingtreding van de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting;
3. de vigerende 'Regionale woonvisie Parkstad Limburg, Lokale woonvisie gemeente Brunssum 2017-2022' in te trekken.
4. de ‘Herstructureringsvisie voor de woningvoorraad Parkstad Limburg’ vastgesteld door de Parkstadraad in december 2009, in te trekken.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

gemeente Brunssum

Regionale Woonvisie Parkstad Limburg

Kansrijk wonen voor iedereen, nu en in de toekomst

Brunssum

CIRCUSVIS

Inhoudsopgave

1 Inleiding ... 2

1.1 Wonen in Brunssum ... 2

1.2 Leven in Parkstad Limburg ... 3

1.3 Regionale woonvisie met lokale invulling ... 3

1.4 Leeswijzer ... 4

2 Wonen in Parkstad Limburg ... 5

2.1 De kracht van samenwerking ... 5

2.2 Nieuwe uitdagingen beantwoorden ... 5

2.3 Samenwerken voor resultaat ... 5

2.4 Anticiperen en alert blijven ... 6

2.5 De ontwikkelende woningmarkt ... 7

2.6 Een veranderende samenleving ... 7

2.7 De uitvoering ... 8

3 Kansrijk wonen voor iedereen, nu en in de toekomst ... 9

3.1 Het oogmerk ... 9

3.2 De betekenis van 'kansrijk wonen voor iedereen' ... 9

3.3 De betekenis van 'nu en in de toekomst' ... 9

4 Een woning voor iedereen ... 10

4.1 Door nieuwbouw die aansluit bij wensen van de huidige en nieuwe bewoners ... 10

4.2 Door herstructurering en transformatie ... 13

4.3 Door passende woningen voor bijzondere doelgroepen en wonen met zorg ... 15

4.4 Door betaalbaar wonen ... 17

5 Kansrijke woonomgeving voor iedereen ... 20

5.1 Door variatie en balans in het woningaanbod ... 20

5.2 Door goede verhuur van woningen ... 21

6 Nu en in de toekomst ... 23

6.1 Kwalitatief en duurzaam ... 23

6.2 Waardevol voor nu en in de toekomst ... 25

Bijlagen ... 26

Bijlage 1 begripsdefinities ... 28

1 Inleiding

1.1 Wonen in Brunssum

Wie in Brunssum is begrijpt direct waarom mensen hier zo graag wonen. Met om de hoek de Brunsummerheide, het gevarieerde voorzieningenaanbod en het ontspannen woonmilieu. Op een steenworp afstand hebben bewoners de grote steden Aken, Maastricht en Luik voorhanden, met de werkgelegenheid en de aantakking op het Europese wegen- en luchtverkeersnet.

Als je vanuit Hoensbroek over de rotonde Brunssum binnenrijdt, zie je zowel aan de linker als de rechterkant van de weg de nog jonge bebouwing. De woningen staan in een ruim opgezette en groene openbare ruimte. Als je links de weg inslaan kom je Treebeek binnen. De voormalige mijnwerkerskolonie Treebeek-Haansberg, met ruim 600 woningen uit het begin van de 20ste eeuw, is onderdeel van Rijksbeschermd gezicht mijnkoloniën Brunssum. Wie verder doorrijdt ziet in het centrum het ruime aanbod aan winkels, met een gevarieerd woningenaanbod er rondom heen. De mensen zijn hier tevreden. Men voelt zich hier thuis.

Tijdens de totstandkoming van de woonvisie komt een jonge vrouw aan het woord die met haar grootmoeder door het winkelcentrum loopt. De oude vrouw woont al zestig jaar in Brunssum. Ze voelt zich er veilig en kent er veel mensen. Ze waardeert vooral de nabijheid ten opzichte van alles en iedereen. Zorgen heeft ze niet voor zichzelf. Brunssum biedt van alles voor oude(re) mensen. Ze maakt zich wel zorgen of er wel een woning beschikbaar komt voor haar kleindochter straks. Die zorg heeft de jonge vrouw eveneens. Ze is verknocht aan Brunssum en wil er spoedig ook zelfstandig kunnen wonen. Ze waardeert de rust thuis in de wijk en de levendigheid die het nabijgelegen stedelijke gebied van Heerlen te bieden heeft.

afbeelding

1.2 Leven in Parkstad Limburg

Tijdens de vele andere gesprekken die in de aanloop naar de woonvisie zijn gevoerd met bewoners, komt naar voren dat mensen niet alleen in kernen en wijken van Brunssum wonen, maar ook beseffen onderdeel te zijn van de regio Parkstad. Bewoners noemen als meerwaarde van de regio, niet alleen het voorzieningenniveau, maar ook het woningaanbod. Gezinnen die graag ruimer en rustiger willen wonen, vinden in de dorpen en de meer suburbane gebieden van Parkstad een woning in een ontspannen setting. Andersom bieden de stedelijke gebieden in de regio passend aanbod voor jongeren op zoek naar reuring, opleiding en vertier. In Parkstad Limburg versterken de steden, dorpen en wijken elkaar.

Het is die verscheidenheid en nabijheid, van gebieden en functies, binnen en buiten Brunssum, die door bewoners wordt genoemd als de reden waarom het hier goed leven is. Die bewoners zijn meestal wel verknocht aan hun woning, hun wijk en hun dorp, maar trekken zich als woningzoekende en hun dagelijkse bezigheden maar weinig aan van de gemeentegrens. De mensen wonen in Brunssum, ze leven in Parkstad.

1.3 Regionale woonvisie met lokale invulling

Om dat wonen en leven goed te houden en te blijven verbeteren, stelt de gemeente iedere vijf jaar een woonvisie op. In de woonvisie wordt beschreven wat de gemeente voor ogen heeft op het gebied van wonen en hoe ze daar samen met bewoners en andere partners aan wil gaan werken.

Bijzonder aan de woonvisie van Brunssum is dat deze gezamenlijk is gemaakt met de andere gemeenten in de regio Parkstad Limburg, te weten Beekdaelen, Heerlen, Landgraaf, Kerkrade, Simpelveld en Voerendaal. In plaats van zeven losse woonvisies is een gezamenlijke woonvisie in Parkstad Limburg gemaakt die vervolgens door elke gemeente lokaal is uitgewerkt. Hiermee wordt aangesloten bij de beleving van de bewoners en van de andere belanghebbenden, dat deze gemeenten sterk met elkaar verbonden zijn. Daarmee wordt tevens geborgd, dat de beleidskeuzes op elkaar zijn afgestemd. Samen kunnen bovendien ambities worden verwezenlijkt die de gemeenten zelfstandig niet kunnen waarmaken. Samen komen we verder. De woonvisie voor Brunssum 2023 – 2028 is daarom grotendeels gelijk aan de nieuwe woonvisie van de andere gemeenten van Parkstad Limburg.

Deze Woonvisie komt in de plaats van de Regionale Woonvisie Parkstad Limburg 2017 – 2021 onderdeel Brunssum en heeft de status van 'Volkshuisvestingsprogramma' volgens het Wetsvoorstel Regie op de Volkshuisvesting. De Woonvisie vormt onder meer de basis voor prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties.

De Woonvisie wordt onderdeel van het vigerend volkshuisvestelijk beleid, waar bijvoorbeeld ook de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg en de beleidsregel 'Ruim baan voor goede woningbouwplannen' onderdeel van zijn. Daarnaast wordt er rekening gehouden met het provinciaal woonbeleid, dat anno 2022 vertaald is in de Limburgse Agenda Wonen 2020 – 2023 en de Omgevingsverordening Limburg.

De nieuwe Woonvisie wordt in samenhang met andere thema's en maatschappelijke vraagstukken opgenomen in de Omgevingsvisie.

De meeste van de woonvraagstukken die in Parkstad spelen, hebben ook de aandacht van het Rijk. Daar is men anno 2022 voortvarend aan de slag met een nationale woon- en bouwagenda. De woonvisie bevat daarom behalve regionale en lokale keuzes, ook een doorvertaling van nationale programma's op het gebied van woningbouw, een thuis voor iedereen, wonen en zorg voor ouderen, leefbaarheid en veiligheid, betaalbaar wonen en de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Er is rekening gehouden met de Rijksprioriteiten Volkshuisvesting, de Nationale Prestatieafspraken corporaties en de Regionale Woondeal. Later hierover meer.

1.4 Leeswijzer

Samen werken de gemeenten de komende jaren aan **kansrijk wonen voor iedereen, nu en in de toekomst.** Dit is de gezamenlijke regionale ambitie. Hoofdstuk 2 beschrijft hoe de zeven samenwerkende gemeenten aankijken tegen het wonen in Parkstad: de opgaven die er liggen, wat er gaande is in de woningmarkt en de samenleving als geheel. In hoofdstuk 3 wordt beschreven welke betekenis het oogmerk van de woonvisie voor de zeven gemeenten heeft (het 'waarom'). In de hoofdstukken 4 tot en met 6 wordt beschreven op welke wijze de in Parkstad Limburg samenwerkende gemeenten hieraan vorm en inhoud willen gaan geven (het 'hoe'). In deze hoofdtukken bestaan alle paragrafen uit een regionaal en een lokaal deel.

Hoofdstuk 4 beschrijft op welke wijze wordt gewerkt aan een 'een passende woning voor iedereen'. Daarbij worden drie hoofdlijnen onderscheiden die tevens de titels zijn van de paragrafen in dit hoofdstuk: 'door nieuwbouw (4.1), 'door herstructurering en transformatie' (4.2), 'door huisvesting van bijzondere doelgroepen en wonen met zorg' (4.3) en door 'betaalbaarheid van wonen' (4.4). Iedere paragraaf start met regionale hoofdlijnen en zoomt daarna – in een kader – in op de specifieke lokale uitgangspunten voor Brunssum.

Hoofdstuk 5 beschrijft op welke wijze wordt gewerkt aan 'een kansrijke woonomgeving voor iedereen'. Dat willen we doen 'door variatie en balans in het woningaanbod' (0) en 'door goede verhuur van woningen' (5.2).

Hoofdstuk 6 beschrijft op welke wijze de gemeenten in Parkstad Limburg nú willen bijdragen aan goed wonen voor iedereen en dat dit ook in de toekomst mogelijk blijft 'kwalitatief, duurzaam en waardevol' (6.1)

afbeelding

2 Wonen in Parkstad Limburg

2.1 De kracht van samenwerking

Jaren geleden zagen de in Parkstad Limburg verbonden gemeenten al dat samenwerken sterker maakt dan alleen. Niet alleen op het gebied van wonen, maar ook op daarmee samenhangende thema's zoals economie, duurzaamheid, mobiliteit en het sociaal domen. Soms is dat binnen de gemeenschappelijke regeling van Parkstad Limburg en soms erbuiten, maar samenwerken loont.

De gezamenlijke koers op wonen heeft er de afgelopen jaren toe geleid dat een impuls is gegeven aan de leefbaarheid door de herstructurering van gebieden, de bouw van soms zelfs innovatieve projecten en de transformatie van leegstaande gebouwen. Door samen op te trekken zijn deze plannen van de grond gekomen en zijn onder meer manieren gevonden voor hoe om te gaan met krimp en hoe de kwaliteit van kwetsbare woningen van particuliere eigenaren kan worden verbeterd. Door samen op te trekken in de sturing op de woningmarkt en in het verbeteren van de leefbaarheid, is van Parkstad een aantrekkelijkere regio gemaakt. Dat is zichtbaar in de toenemende vraag naar woningen.

2.2 Nieuwe uitdagingen beantwoorden

Er is de laatste jaren namelijk wel het een en ander veranderd. Niet alleen binnen de regio, maar ook landelijk en internationaal. Krapte op de woningmarkt is inmiddels niet alleen meer een Randstedelijk probleem. Ook in Parkstad voelen bewoners dat het moeilijk is om een passende woning die betaalbaar is te vinden. De samenleving vergrijst, in Parkstad nog net iets sneller. Mensen worden ouder en blijven graag vertrouwd thuis of in de buurt wonen. De behoefte aan zorg is bovengemiddeld. Voor de handen die er nodig zijn op de arbeidsmarkt komen steeds meer arbeidsmigranten naar Parkstad.

De noodzaak om te verduurzamen met specifieke aandacht voor de verouderde beschermde gebieden in de regio, was al eerder onderkend, maar is niet eerder zo sterk gevoeld als sinds de oorlog in Oekraïne. De energiekosten zijn hoog. Ondertussen zijn de toch al grote verschillen in leefbaarheid tussen de gebieden van Parkstad groter geworden. Om ervoor te zorgen dat iedereen nu en in de toekomst goed kan wonen, moeten op deze grote uitdagingen samen antwoorden worden gevonden.

2.3 Samenwerken voor resultaat

Het is belangrijk om rekening te houden met de veranderingen in de wereld en mede vorm te geven aan de landelijke ambities en richtlijnen op het gebied van wonen. Ook de context waarin gemeenten sturing geven aan het wonen verandert. In het wonen zijn resultaten steeds meer het resultaat van samenwerken. Daarbij zijn de inwoners van de gemeenten, dezelfde mensen als de huurders van de woningcorporaties, de cliënten van zorgorganisaties, de klanten van de supermarkt en de medewerkers van bedrijven en instanties binnen en buiten de regio. Gemeenten kunnen hun ambities alleen samen waar maken: met elkaar, met andere organisaties, met bedrijven en bovenal met de bewoners.

De ambitie om goed samen te werken en op elkaar aan te sluiten geldt tussen de verschillende partijen in de regio, maar zeker ook binnen de gemeente zelf tussen de domeinen. Daarom is het zaak om integraal te werken en is het nodig dat verschillende disciplines – zowel in het fysieke, het economische als het sociale domein – goed met elkaar zijn verbonden. Daarom zijn verschillende partijen betrokken bij het opstellen van deze visie, bij de uitwerking en de realisatie daarvan. Want niemand maakt het verschil alleen.

Samenwerken tussen gemeenten ligt voor de hand, omdat op de woningmarkt woongebieden in elkaar overlopen en gemeentegrenzen simpelweg geen doorslaggevende rol spelen. Bewoners vinden het belangrijk dat er in de regio wat te kiezen is en dan moeten gemeenten niet los van elkaar allemaal hetzelfde aanbieden of juist helemaal niet aanbieden. In Parkstad geldt daarom het adagium: elkaar niet tegenwerken, maar elkaar juist versterken en daarmee desinvesteringen voorkomen. Andersom vinden bewoners, woningcorporaties, projectontwikkelaars en andere voor wonen relevante partijen het vervelend als visie, beleid en regelgeving op het gebied van wonen een paar kilometer verderop helemaal anders is.

Samenwerken tussen gemeenten is vanzelfsprekend omdat de partijen waarmee gemeenten gewend zijn samen te werken – de woningcorporaties, de huurdersorganisaties, de zorg- en de welzijnsorganisaties, de veiligheidspartners, de energiebedrijven, de financiers en de ontwikkelaars – ook in meerdere gemeenten opereren. Als gemeenten schouder aan schouder gaan staan en hun krachten bundelen, zijn ze een interessante partner voor al deze partijen en andersom.

Er is sprake van regionale samenwerking, maar de precieze vormgeving van het woonbeleid kan in Brunssum iets anders betekenen dan in bijvoorbeeld Heerlen of Voerendaal. Binnen de regio zijn er verschillen. Iedere gemeente heeft zijn eigen sterke en zwakke punten. Daarom wordt regionaal samengewerkt aan hetzelfde oogmerk, vanuit dezelfde kaders en doelen, maar met oog en vrijheid voor lokaal maatwerk.

2.4 Anticiperen en alert blijven

De afgelopen jaren laten zien wat er in korte tijd kan veranderen. Nationaal zei een minister van wonen een aantal jaar geleden, dat 'de woningmarkt draait als een zonnetje', maar nu spreekt men van 'een wooncrisis'. Er kwam met Covid een pandemie, er begon een oorlog in Oekraïne en de economie veranderde rigoureus en het energielandschap veranderde. Veel ontwikkelingen waren eerder niet te voorspellen en zo zal het naar alle waarschijnlijkheid de komende jaren ook gaan.

Er blijven zaken veranderen, soms onverwacht en rigoureus. Er is sprake van meerdere en op elkaar ingrijpende crises tegelijk en het zijn ontwikkelingen waarvan de afloop maar moeilijk is in te schatten. Met name de demografische en economische ontwikkelingen hebben een grote impact op het wonen in Parkstad. Bepaalde ontwikkelingen zijn door ons maar beperkt te beïnvloeden. Die onzekerheid ontslaat de gemeenten natuurlijk niet van de plicht nu te doen wat ze kunnen, alert te blijven en samen met de partners te anticiperen waar mogelijk. Gemeenten worden immers geacht een sturende rol te nemen als het gaat om wonen (Woningwet). Tegelijkertijd dwingt de realiteit – de complexiteit, de veranderlijkheid en de omvang van de opgaven – tot enige bescheidenheid over wat wel en niet maakbaar is voor gemeenten en de regionale samenwerking. Voor het opstellen van deze woonvisie is gekeken naar de verschillende scenario's die kunnen ontstaan door demografische en economische ontwikkelingen en welke maatregelen in ieder scenario nodig zijn - zoals inzet op kwaliteit, duurzaamheid en leefbaarheid - en bij welke er eerder bijgestuurd moet worden, bijvoorbeeld via de woningbouwprogrammering.

2.5 De ontwikkelende woningmarkt

De afgelopen jaren is conform de Regionale Woonvisie 2016 – 2021 ingezet op het begeleiden van de bevolkingsdaling en versterking van de woonmilieus, door minder maar wel betere woningen. Een toen verstandige keuze, die heeft geleid tot een verbetering van onze woningvoorraad en het terugdringen van overschotten, getuige het grootschalige herstructureringsprogramma van de afgelopen jaren. Inmiddels is de geprognostiseerde bevolkingsontwikkeling gekanteld. Met name de migratie is steviger dan voorzien. Natuurlijk beïnvloedt dat de woningmarkt, maar er is meer veranderd. Toen de vorige woonvisie werd opgesteld bestond het beeld, dat een pas op de plaats nodig was met de woningbouw vanwege de verwachte afname van de vraag en was een ander aanbod nodig vanwege de vergrijzing van de bevolking. Achteraf blijkt dat een verstandige keuze en ook vandaag de dag heeft de regio zich te verhouden tot deze demografische trend. Als de bevolking vergrijst, is er minder natuurlijke aanwas in onze regio. Dat is een natuurverschijnsel. Echter, ergens gaan wonen of juist vertrekken is dat niet. Dat is gedrag. Aantrekkelijk woningaanbod kan dat gedrag wel degelijk beïnvloeden.

De visie van de Parkstadgemeenten is dat een gezonde regio kansrijk wonen biedt voor iedereen, dat het sociale stijgers – vaak jongere gezinnen – een reden geeft te blijven en mensen van buiten een reden geeft om zich in de regio te vestigen. De gemeenten in de regio Parkstad willen daarbij dat de woningmarkt bijdraagt aan een samenleving die in balans is. De regio heeft de kwaliteiten die dit streven rechtvaardigen. De samenwerkende gemeenten pakken de handschoen op om – vanuit de kracht die er is – dat (verhuis)gedrag in het voordeel van Parkstad te beïnvloeden. Dat is nadrukkelijk een keuze voor een nieuw verhaal. In plaats van sec de demografische trends te volgen, gaat Parkstad proactief en verstandig (ver)bouwen aan de toekomst. De demografische ontwikkeling is daarmee één van de ontwikkelingen waarmee rekening wordt gehouden, maar er wordt niet uitsluitend gestuurd op basis van die demografische ontwikkeling.

2.6 Een veranderende samenleving

In een kansrijke regio kent iedere wijk en elk dorp, een goede balans tussen mensen in een kwetsbare positie die ondersteuning nodig hebben (vragers) en mensen die de ruimte hebben die ondersteuning te bieden (dragers). Helaas kan worden geconstateerd dat die balans in sommige delen in de regio verstoord is. In een aantal wijken van Parkstad is sprake van een (toenemende) concentratie van bewoners in een kwetsbare positie[1]. In de meeste van deze wijken gaat die concentratie samen met meer overlast en onveiligheid. Hier staat de leefbaarheid structureel onder druk. Deze ontwikkeling is ongewenst. Ook door te sturen op wonen kan worden bijdragen aan veerkrachtige wijken en een samenleving waarin we elkaar blijven ontmoeten.

Wonen is belangrijk en biedt kansen om te sturen, maar een over de hele linie kansrijke regio vraagt veel meer dan wat met een woonvisie kan worden georganiseerd. Het vraagt iets van (en draagt bij aan) het onderwijs, van de veiligheid, van de werkgelegenheid, van de zorg en van de maatschappelijke ondersteuning. Bovendien, kennen de in Parkstad verenigde gemeenten natuurlijk hun plek. Het is mogelijk zaken te stimuleren en te voorkomen, maar er zijn ook andere krachten die niet of maar heel beperkt te beïnvloeden zijn. Denk aan de economie, de markt en natuurlijk ook de andere overheden. Maar de visie van Parkstad is duidelijk: waar mogelijk wordt bijgedragen aan kansrijk wonen voor iedereen en daarom wordt gestuurd op de balans in wijken en dorpen. Later hierover meer.

[1] Zie bijlage 2 voor de Veerkrachtkaart Parkstad

2.7 De uitvoering

Bij de totstandkoming van deze Woonvisie is meermaals beklemtoond dat ambities mooi zijn, maar dat het uiteindelijk wel gaat om de resultaten. Hierbij zijn twee zaken cruciaal. Ten eerste dat de opgaven vragen om samenwerking en dat de grote ambities in de regio alléén waargemaakt kunnen worden samen met de andere partijen, zoals de marktpartijen, de woningcorporaties en de bewoners(initiatieven).

De relatie met de woningcorporaties en de huurdersorganisaties wordt ook de komende jaren naar verwachting weer jaarlijks bekrachtigd in prestatieafspraken (lokaal én regionaal). De gemeenten in Parkstad beschouwen de woningcorporaties als partner in wonen, voor zowel het lagere als middensegment woningen.

Ook marktpartijen die willen investeren in de regio zijn belangrijk, zeker voor initiatieven in het hogere (midden)segment. Marktpartijen die bijdragen aan het maatschappelijk belang worden omarmd. Ongewenste ontwikkelingen op de markt worden bijgestuurd door bijvoorbeeld de inzet van het gemeentelijke instrumentarium.

Door goed samen te werken binnen de regio, tussen gemeenten en met marktpartijen en corporaties kan de lokale uitvoering, kracht worden bijgezet. De manier waarop zich dat uit, kan per gemeente verschillen. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor wat betreft de rol van bewonersinitiatieven. De gemeenten staan hier allemaal positief tegenover, maar de gemeenten geven hier zelf lokaal invulling en uitwerking aan.

afbeelding

3 Kansrijk wonen voor iedereen, nu en in de toekomst

3.1 Het oogmerk

De zeven gemeenten in de regio Parkstad – Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Landgraaf, Kerkrade, Simpelveld en Voerendaal – kiezen in deze woonvisie voor **'kansrijk wonen voor iedereen, nu en in de toekomst'.** Dit oogmerk geeft richting aan alles wat de gemeenten op het gebied van wonen de komende jaren gaan stimuleren en verbieden, gaan doen en laten, gaan betogen en uitwerken. Dit oogmerk geeft richting, maar laat ook ruimte.

3.2 De betekenis van 'kansrijk wonen voor iedereen'

Het vertrekpunt is dat iedereen die in Parkstad wil wonen, een kans moet hebben op de woningmarkt om een passende woning te vinden. Denk aan jongeren die willen starten op de woningmarkt of bijvoorbeeld ouderen die graag een vervolgstap willen maken naar een woning met zorg. Denk aan bijzondere doelgroepen die graag mee willen doen in de samenleving, maar moeite hebben een zelfstandige woning te bemachtigen in een wijk die past. Denk ook aan mensen – van binnen of buiten de regio - die zich ontwikkelen en meer te besteden krijgen, maar voor wie er geen verleidelijk aanbod is.

Kansrijk wonen gaat ook over de kansen die een woonomgeving biedt. De plek waar iemand woont, mag niet beperkend zijn voor de kansen die hij of zij heeft om zich te ontwikkelen. Denk aan bewoners die in een buurt wonen waar ze zich onveilig voelen en overlast ervaren. Een buurt waar ze het gevoel hebben niet mee te doen en er niet toe te doen. Waar ze wonen in een woning die henzelf of hun kinderen niet de kans biedt zich te ontplooien. Bijvoorbeeld omdat de woning te klein is, te weinig kwaliteit heeft of te duur is. Waar in de buurt weinig samenredzaamheid is en weinig positieve voorbeelden zijn. Kansrijk wonen gaat dus ook over de wijk of over het dorp en het samen leven aldaar.

Kansrijk gaat tenslotte over de regio als geheel. De gemeenten in Parkstad hebben de overtuiging elkaar op de woningmarkt te kunnen versterken, door te verschillen. Bewoners geven aan dat juist de nabijheid van het dorpse, het suburbane en het stedelijke wonen, Parkstad zo aantrekkelijk maakt om te wonen. Parkstad biedt ieder wat wils en zoveel mensen, zoveel smaken. Echter, we willen elkaar nog wel tegen blijven komen. Scheidslijnen tussen rijk en arm of tussen kwetsbaar en succesvol, moeten worden voorkomen. Een kansrijke regio is een regio waar in iedere wijk en dorp, een goede balans is tussen mensen in een kwetsbare positie die ondersteuning nodig hebben (vragers) en mensen die de ruimte hebben die ondersteuning te bieden (dragers).

3.3 De betekenis van 'nu en in de toekomst'

De woorden 'nu en in de toekomst' gaan over het bovengemiddeld aandacht hebben voor de toekomstbestendigheid van wonen in de brede zin. Woningen zijn geen producten die je weggooit als de mode verandert. Sterker nog, vastgoed gaat decennia en soms zelfs eeuwen mee. Dit is juist in Parkstad op vele plekken zichtbaar, zoals bij de vaak historische bebouwing in de dorpskernen, de vakwerkhuizen, de mijnkoloniën, de kloosters en de kerken. Stuk voor stuk tastbare bewijzen dat bouwwerken die de mensen dierbaar zijn, lang meegaan en dus tijdloos zijn.

Juist omdat vastgoed zo lang meegaat, is het zaak om bij alles wat wordt toegevoegd, afgebroken of veranderd, goed na te denken over de kwaliteit waar morgen vraag naar is. Naar de duurzaamheid van woningen en de woonomgeving en naar de mogelijkheden voor ander of flexibel gebruik. Rekening houden met nu en de toekomst gaat voor de Parkstadgemeenten over woningbouw die passend is voor de bewoners van nu en later en in materiaal- en energiegebruik duurzaam is. Deze woonvisie is daarmee voor de bewoners van nu, maar nadrukkelijk ook voor die van de toekomst.

4 Een woning voor iedereen

De ambitie 'een woning voor iedereen' gaat over de beschikbaarheid, de geschiktheid, de kwaliteit en de betaalbaarheid van woningen. En hoe ervoor gezorgd wordt dat er voor verschillende type bewoners een geschikte woning is. Vanzelfsprekend is nieuwbouw hierbij een belangrijk onderdeel (4.1). Het gaat ook over het aanpakken van de woningen die er al staan maar die niet meer goed passen bij de eisen van deze tijd en de toekomst (4.2). Tenslotte is er aandacht voor de beschikbaarheid van woningen voor verschillende doelgroepen van wie de huisvesting extra aandacht nodig heeft omdat ze bijvoorbeeld zorg nodig hebben (4.3) en doelgroepen voor wie de betaalbaarheid van wonen onder druk staat (4.4).

4.1 Door nieuwbouw die aansluit bij wensen van de huidige en nieuwe bewoners

De afgelopen jaren is er in het woonbeleid veel aandacht geweest voor de destijds voorspelde bevolkingsdaling en gekoerst op minder maar wel kwalitatief betere woningen. Daarbij was de ambitie om de verschillende woonmilieus in de regio te versterken. Dit laatste uitgangspunt is onveranderd, maar wat betreft de bevolkingsdaling is de situatie op de woningmarkt en de visie daarop wél veranderd. De visie is dat een gezonde regio kansrijk wonen biedt voor iedereen. Dat het sociale stijgers – vaak jongere gezinnen – een reden geeft te blijven en mensen van buiten om zich te vestigen. Met deze Woonvisie wordt ingezet op het versterken van de kwaliteiten van wonen in onze regio.

Als gevolg van de vergrijzing verdunnen huishoudens eerst alvorens het aantal afneemt. Omdat in de afgelopen jaren veel mensen naar Parkstad verhuisden, lijkt het aantal huishoudens de komende jaren niet af te nemen. De effecten van de vergrijzing in onze regio worden daarmee opgevangen. Dat wordt nu en de komende jaren gemerkt door een grotere vraag naar woningen. Onder de huidige bewoners van Parkstad neemt het aantal 65-plussers de komende tien jaar sterk toe. Overige doelgroepen, zoals jonge gezinnen en starters, nemen af. Met deze trends moet rekening gehouden worden bij de bouw en aanpassingen van woningen zodat er zowel geschikte woningen zijn voor wie al in de regio woont als voor mensen die hier komen wonen.

Voor nieuwbouw is ook vanuit de landelijke en provinciale overheid veel aandacht. Landelijk is de opgave om tot 2030 bijna een miljoen woningen te bouwen, waarvan minimaal 26.550 in Limburg. Daarnaast heeft de provincie Limburg op verzoek van de regio een extra ambitie aangegeven om daar bovenop 20.000 woningen extra te bouwen. De landelijke richtlijn daarbij is dat twee derde van de nieuwbouwwoningen betaalbaar moet zijn, en uit sociale en middeldure huurwoningen en uit betaalbare koopwoningen moet bestaan.

Meer woningen bouwen

De gemeenten in de regio Parkstad hebben de gezamenlijke ambitie om de komende 10 jaar minimaal 7.500 nieuwe woningen te bouwen. In de periode 2022 – 2030 gaat het over 6.775 nieuwe woningen. Woningen die in de eerste plaats kwalitatief aansluiten bij de wensen van bestaande bewoners in de regio – starters en doorstromers – en die daarnaast mensen van buiten kunnen aantrekken. Een groot deel van deze nieuwbouw bestaat uit het vervangen van woningen, die niet meer mee kunnen voor de toekomst. Hiermee krijgt de kwaliteit van woningen een flinke impuls. Om daadwerkelijk dit aantal woningen via nieuwbouw en transformatie te kunnen realiseren, wordt er gestreefd naar voldoende plancapaciteit. Aangezien niet alle plannen gerealiseerd zullen worden, hanteert het Rijk een landelijke richtlijn van 130% aan plancapaciteit om de beoogde woningbouw ook daadwerkelijk op te leveren. Daarbij wordt gestuurd op de kwaliteit en de realisatie van de bestaande bouwplannen. In de regionale woningmarktprogrammering wordt verder al jaren gestuurd op de kwaliteit van de planvoorraad, worden lokale plannen toegevoegd. In bepaalde gevallen worden gemeenten ondersteund in de uitvoering van deze plannen. Geconstateerd wordt namelijk, dat de markt niet alles zelf oppakt en is soms hulp geboden.

Gevarieerd aanbod aan woningen

Het streven is een woningvoorraad en woonmilieus te hebben die aansluiten bij de bevolkingsontwikkeling in regio, die aantrekkelijk is voor huidige bewoners en voor mensen van buiten om naar deze regio te komen. Daarbij wordt een – zowel in woningtype als prijsklasse – gevarieerd woningaanbod beoogd, dat aansluit bij de mogelijkheden en wensen van starters en doorstromers uit de regio en woningzoekenden van buiten de regio.

Bouwen voor de woonbehoefte

De woonbehoeften van huidige en nieuwe bewoners zijn veranderlijk. Daarom worden iedere twee jaar de regionale en lokale woningbehoeften en demografische ontwikkelingen gemonitord. Op basis daarvan kan de programmering kwalitatief en kwantitatief worden bijgestuurd. In 2022 laat het meest recente vastgestelde woonbehoefteonderzoek[2] zien dat de behoefte vooral bestaat uit levensloopgeschikte nultredenwoningen. Dat geldt zowel voor het sociale huursegment, het segment tussen sociaal en circa 1.000 euro huur per maand en het segment betaalbare koopwoningen met een prijs tot circa 300.000 euro. Dit zijn de typen woningen waar naar verwachting de komende jaren in ieder geval vraag naar zal zijn en waarvan de bouw 'no-regret' is. In de beleidsregel "Ruim baan voor goede woningbouwplannen 2021", wordt voor koopwoningen de NHG-grens (prijspeil 2023: 405.000 euro) gehanteerd, waardoor er beleidsmatig in aantallen ook meer ruimte bestaat voor de prioriteit van betaalbare koopwoningen.

Daarnaast is het waarschijnlijk dat de behoefte aan meer woningen in de middenhuur de komende jaren aanhoudt. Dat kunnen woningen zijn in het sociale segment boven de aftoppingsgrenzen en woningen boven de liberalisatiegrens die nog wel betaalbaar zijn met een middeninkomen. Zowel marktpartijen als woningcorporaties kunnen deze woningen realiseren en exploiteren. Woningcorporaties worden van harte uitgenodigd om in het woningbouwprogramma méér middenhuurwoningen op te nemen. Uitgangspunt is wel dat deze woningen in prijs, kwaliteit en locatie aantrekkelijk zijn voor middeninkomens.

Behouden en aantrekken van bewoners

Voor het diversifiëren van het woningaanbod voor huidige bewoners en het aantrekken van nieuwe bewoners is het gewenst om naast woningen in het lagere en middensegment óók woningen toe te voegen in een hoger segment. Voor het behouden én aantrekken van bewoners wordt ook de relatie met het economisch domein gezocht, om zo gezamenlijk een aantrekkelijk woon- en werkklimaat te creëren. Daarbij is het uitgangspunt dat de woningmarkt in balans blijft. Concreet betekent dit dat er naar een goede samenstelling van wijken gekeken wordt en gebieden met een te eenzijdig goedkoop woningaanbod voorkomen en/of gediversifieerd worden. Hiertoe worden lokale plannen regionaal bekeken en opgenomen in de regionale woningmarktprogrammering. Het doel is om de structuur van de regio te versterken en het woonklimaat als geheel aantrekkelijker te maken. Waar mogelijk worden de meer kansrijke ontwikkelingen programmatisch gecombineerd met meer onrendabele projecten in bijvoorbeeld herstructureringsgebieden, zodat wel aan beide noodzakelijke bewegingen richting gegeven kan worden.

Versnellen van de woningbouwproductie

Binnen de regio ligt niet alleen de focus op het opvoeren van nieuwe realiseerbare kwalitatieve woningbouwplannen, maar ook op de versnelling van de uitvoering van bestaande plannen. Om het tempo van de realisatie van woningbouw beter te laten aansluiten bij de ambitie van de gemeenten, wordt ingezet op de versnellingsaanpak 'Parkstad Proactief en Snel'. Deze aanpak focust zich op (1) het verstevigen van de regionale visie op nieuwbouw, (2) het op gang houden van de bouwstroom, (3) het prioriteren van projecten (triage) om sneller tot uitvoering te komen en (4) het maken van massa op

[2] Zie bijlage 3 voor het regionaal woonbehoefteonderzoek Parkstad Limburg 2022 - 2032

regionale schaal. Ook het verkennen van argumenten die voor of tegen het hanteren van een regionaal afgestemde sociale grondprijs pleiten, maakt deel uit van deze aanpak.

Inzet van modulair of flexibel bouwen

Een deel van de woningvraag is nu urgent, maar de woningbehoefte verandert met de tijd. Het kan zijn dat over enkele jaren toch andere woningen gewenst zijn. Dat laat onverlet dat ook in de huidige woningvraag moet worden voorzien. Voor het invullen van een deel van deze woningbehoefte op korte termijn, kan de bouw van modulaire of flexibele woonvormen uitkomst bieden. Deze woningen kunnen sneller en goedkoper worden gebouwd en in bepaalde gevallen bij afnemende vraag ook weer worden herbestemd, verplaatst of gebruikt als wisselwoning bij bijvoorbeeld herstructureringsprojecten binnen de gemeente of elders in de regio. In het kader van de Woondeal is gezamenlijk de ambitie uitgesproken om de komende jaren regiobreed minimaal 375 flexibele woningen te realiseren om de vraag in de woningmarkt op korte termijn op te vangen. Het betreft de optelsom van schaal die elke gemeente naar eigen inzicht en ambitie gekozen heeft.

Nieuwbouw in Brunssum

Het basisbouwprogramma van Brunssum is gebaseerd op we woningbehoefteonderzoek. Uit het in 2021 uitgevoerde woningbehoefteonderzoek (STEC) komt naar voren dat het aantal huishoudens in de gemeente Brunssum de komende tien jaar naar verwachting afneemt met 300 (basisscenario) tot 160 (migratiescenario). Beide hangen samen met de verwachte vergrijzing in de gemeente. De verwachte toename zit de komende jaren met name in de groep 65-plushuishoudens met een laag inkomen.

In Brunssum is voornamelijk een behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen. Deze behoefte bestaat over het algemeen uit sociale huur en middeldure huur.

Er is een relatief kleine behoefte aan grondgebonden midden- en sociale huurwoningen (vanaf 80 m²).

Er is in Brunssum behoefte aan levensloopgeschikte huurappartementen en -nultredenwoningen tot €1.000 en koopappartementen en -nultredenwoningen tussen € 150.000 en € 250.000.

De gemeente Brunssum volgt met haar woningbouwprogramma op hoofdlijnen de woningbehoefte onderzoeken, maar wil door een deel te nemen in de extra woningbouwproductie ook tegendruk gaan geven aan de (dubbele) vergrijzing. Het streven van Brunssum is om ook jongeren voor de gemeente te behouden en aan te trekken. De met de regiodeal toegenomen bouwambitie van 7.500 wordt door Brunssum bij voorkeur ingevuld met woningen die oudere huishoudens verleidt hun – voor jongeren aantrekkelijke – eengezinswoning te verlaten. Daarmee wordt door de doorstroming te stimuleren de 'ontgroening' van Brunssum indirect tegengegaan. Tevens overweegt Brunssum na te gaan welke toevoegingen aan de woningvoorraad direct bijdragen. Welke woningen verleiden jongeren (zoals jongere gezinnen) te behouden of aan te trekken?

Brunssum ziet kansen in het verhuren van bestaande grondgebonden koopwoningen. Daarmee kan worden voorzien in een behoefte aan huurwoningen en kan gelijktijdig een overschot aan koopwoningen worden teruggebracht. Tevens kunnen grondgebonden koopwoningen mogelijk levensloopgeschikt gemaakt worden.

Met het oog op de acute woningvraag is de gemeente voornemens middels flexwoningen tijdelijke te voorzien in de woningvraag van statushouders en spoedzoekers.

De gemeente Brunssum biedt ruimte aan innovatieve woonvormen zoals bijvoorbeeld tiny houses.

Starters op de koopwoningenmarkt worden daar waar nodig ondersteund met startersleningen.

Met het oog op de schaarste aan beschikbare gronden gaat de gemeente bij gemeentelijke gronduitgifte uit van zelfbewoning. Dit geldt (vooralsnog) niet voor bestaande woningen. Van grootschalige opkoop van woningen door eigenaar-verhuurders is in Brunssum op dit moment geen sprake. De eis van zelfbewoning belemmert de mogelijkheden tot verhuur aan internationale werknemers, zoals bijvoorbeeld aan JFC-personeel. Dat zou afbreuk doen aan de gemeentelijke ambitie op het gebied van internationaliseren. Bovendien wordt voor de middellange termijn een overschot aan betaalbare grondgebonden koopwoningen geprognotiseerd. Wellicht is verhuur dan beter dan leegstand, met alle mogelijke leefbaarheidsproblemen van dien.

4.2 Door herstructurering en transformatie

Een woning voor iedereen vraagt niet alleen het toevoegen van nieuwe woningen, maar zeker ook het verbeteren of soms slopen van verouderde woningen. Daarbij gaat het over woningen die niet geschikt, niet toekomstbestendig en in overschot aanwezig zijn. Dat begint natuurlijk bij de bouw- en woontechnische staat van de woning. Maar ook de kwaliteit van de wijk als geheel speelt daarbij een rol.

Parkstad kent voor Nederlandse begrippen omvangrijke aaneengesloten gebieden waar de woonkwaliteit al jaren onder druk staat en de omvang van het aantal kwetsbare particuliere woningen opvallend is. Terwijl er al hard wordt gewerkt aan de verbetering van die gebieden, zijn veel van deze wijken kwetsbaar. Ook landelijk wordt deze opgave herkend en zijn substantiële middelen door het Rijk beschikbaar gesteld voor de aanpak binnen Parkstad. Het Rijk steunt de aanpak om meer kwalitatief goede (dus duurzame) woningen in gemengde wijken te realiseren, waar het veilig en leefbaar wonen is.

De gezamenlijke visie is dat gebieden verbeterd kunnen worden met een integrale aanpak, waarbij niet alleen de kwaliteit van de woningen, maar ook de woonomgeving en de sociale situatie van de bewoners wordt verbeterd. Daarmee dienen we meerdere doelen. Met het realiseren van betere woningen kan leegstand worden voorkomen en het woongenot van de huidige bewoners worden verhoogd. Die verbeterde woningen zijn ook aantrekkelijk voor sociale stijgers uit de buurt die wooncarrière willen maken en voor meer draagkrachtige bewoners van buiten. Hiermee kan worden bijgedragen aan de balans tussen draagkrachtige en minder draagkrachtige bewoners. Herstructurering kan op deze manier een katalysator zijn voor meer investeringen in de leefbaarheid, veiligheid, verduurzaming en openbare ruimte.

De Parkstadgemeenten hebben bijzondere aandacht voor particuliere woningen die kwalitatief onvoldoende zijn en waarvan bewoners de draagkracht niet hebben om deze te verbeteren. Opvallend is dat waar de zwakke wijken in Nederland meestal bestaan uit sociale huurwoningen, het in Parkstad vaak de particuliere woningvoorraad betreft. Deze woningen zijn vaak kwalitatief slechter dan de sociale huurwoningen.

Kwalitatief verbeteren van buurten met herstructurering

De gemeenten zetten zich, in nauwe samenwerking met woningcorporaties en gesteund door het Rijk, in om ook deze woningen juist in deze wijken en dorpen te verbeteren. Bijvoorbeeld door 'inponden' (aankopen) van particuliere woningen door woningcorporaties. Datzelfde geldt voor de gezamenlijke renovatie- en verduurzamingsaanpak waarbij particuliere eigenaren meegaan of kunnen meeliften in de aanpak van woningcorporaties. Naast investeringen van (semi)publieke partijen is het ook wenselijk dat marktpartijen participeren in de aanpak, bijvoorbeeld door andere woonproducten in deze wijken te realiseren.

De regio Parkstad kent buurten waar een ondermaatse kwaliteit van woningen en grote leefbaarheidsproblemen samenkomen. In deze gebieden wordt ingezet op herstructurering om de kwaliteit van woningen te verbeteren, woningen toe te voegen waar behoefte aan is en de wijk leefbaarder te maken. Daarbij wordt zoveel mogelijk ingezet op het gelijktijdig en gezamenlijk aanpakken van corporatiewoningen en particuliere woningen. Met woningcorporaties worden

de afspraken over inponden (aankopen) van particuliere woningen doorgezet om gericht problemen met de leefbaarheid tegen te gaan, de woonkwaliteit te verbeteren en de sociale huurwoningvoorraad (tijdelijk) te vergroten. Tegelijkertijd kunnen de mogelijkheden worden benut om met herstructurering ook de veiligheid, duurzaamheid en sociale cohesie te versterken.

Bij herstructureringsopgaven in buurten met verminderde veerkracht kan de inzet van een domein-overstijgend plan uitkomst bieden. Naast de fysieke aanpak vanuit de domeinen wonen en openbare ruimte, kan in deze buurten de inzet van domeinen zoals veiligheid, zorg, welzijn, of onderwijs nodig zijn voor de gewenste verbetering. In een flankerend sociaal programma kan bijvoorbeeld worden ingezet op verbetering van gezondheid, kansen op werk of de schoolopleiding van de wijkbewoners. Bij de aanpak van wijken met historisch erfgoed is er bijzondere aandacht voor de identiteit van de wijken.

Het herstructureren van gebieden raakt de zittende bewoners direct en dat krijgt daarom de volle aandacht van ons en onze partners in de wijk. Huurders krijgen bij herstructurering – conform wet- en regelgeving - een gedegen 'sociaal plan' van hun verhuurder waarin aandacht wordt gegeven aan herhuisvesting, huisvesting gedurende werkzaamheden en mogelijkheden tot terugkeer.

Gebouwen aanpassen of transformeren voor de huidige woningvraag

De kansen om de woningvraag op te lossen binnen de bestaande bebouwing worden waar mogelijk benut. Bijvoorbeeld door het (levensloop) geschikt maken van woningen, het toestaan van verhuur van koopwoningen in de sociale en middeldure huurcategorie (onder voorwaarde dat dit geen slechte verhuurpraktijken in de hand werkt) en het transformeren van geschikt vastgoed naar woningen.

Herstructurering en transformatie in Brunssum

Brunssum benut de fysieke opgaven in de buurt om sociaal maatschappelijke doelen te bereiken. Door te sturen op nieuwe waardenketens wil de gemeente ook bij herstructurering de transitie naar een circulaire economie stimuleren. Zo kunnen de fysieke de economische transitie elkaar versterken en komen de baten ten goede aan de gemeenschap.

De gemeente Brunssum heeft het grootste aaneengesloten beschermde stadsgezicht van Nederland. Het behoud van dit historisch erfgoed vormt een extra uitdaging wat betreft herstructurering en verduurzaming, klimaatadaptatie en verbetering van de openbare ruimte. Uitgangspunt is dat er daarbij voldoende oog is voor de natuur en de biodiversiteit. Er wordt een domeinoverstijgende aanpak voorgestaan, al dan niet in het kader van de Regiodeal en Volkshuisvestingsfonds.

Bij de aanpak van voormalige mijnwerkerswoningen is er bijzondere aandacht voor het behoud van de identiteit van de wijken.

De lopende transformatie van niet levensloopbestendige portieketageflats naar meer hedendaagse woonvormen wordt de komende jaren voortgezet.

4.3 Door passende woningen voor bijzondere doelgroepen en wonen met zorg

Het hebben van voldoende (4.1) en goede woningen (4.2) betekent nog niet dat iedereen de kans heeft een woning te bemachtigen die past bij zijn of haar behoeften. Dat geldt in het algemeen, maar in het bijzonder voor mensen die bijvoorbeeld uit de maatschappelijke opvang komen, die nog maar net in Nederland zijn of die door hun leeftijd of door een beperking niet alles zelfstandig kunnen doen. De gemeenten moeten ook voor hen passende huisvesting bieden met waar nodig begeleiding en voorzieningen.

Doelgroepen

De situatie in Parkstad Limburg is dat een steeds groter deel van onze bewoners op leeftijd is en bovendien steeds ouder wordt. Door deze dubbele vergrijzing, gecombineerd met de wens van ouderen om langer thuis te blijven wonen en het beleid van de rijksoverheid daaromtrent, neemt het aandeel bewoners met een zorgvraag fors toe. Daarnaast wonen er ook andere bewoners met een zorgvraag of met bijzondere woonbehoeften in de regio. Er is een kwalitatief woningtekort in de regio, omdat er onvoldoende geschikte woningen zijn voor bewoners die behoefte hebben aan wonen met zorg. Het Rijk wil landelijk meer geschikte woningen en woonomgevingen voor senioren. Daarnaast wil de landelijke overheid aandacht voor voldoende en geschikte huisvesting voor andere bijzondere doelgroepen in het programma 'een thuis voor iedereen'.

De visie is dat de woonzorgbehoefte van ouderen en bijzondere doelgroepen deels is op te lossen door aanpassingen aan en in de reguliere woningvoorraad, bijvoorbeeld met middelen uit de WMO. Dit kent wel grenzen. Een belangrijk deel van deze woningbehoefte moet daarom worden opgelost door het toevoegen van een voor deze doelgroep verleidelijk woningaanbod en door sturing op doorstroming. Hiervoor is behoefte aan nieuwe kleinschalige woonzorgvormen en levensloopgeschikte / nul-treden woningen. De doorstroming die vervolgens ontstaat heeft ook het voordeel dat er (grondgebonden) woningen vrijkomen voor starters en gezinnen.

Ook de huisvesting van (andere) bijzondere doelgroepen – denk aan uitstroom vanuit de GGZ en statushouders – vraagt niet alleen voldoende woningen, maar zeker ook begeleiding vanuit de zorg, het sociaal domein en een buurt met veerkracht. Hiervoor worden bijvoorbeeld de succesvolle arrangementen van Housing Parkstad voortgezet.

Het Rijk heeft voorgeschreven dat elke gemeente in 2024 moet beschikken over een woonzorgvisie(s) met daarin een visie over de volgende doelgroepen:

- Ouderen die langer thuis moeten wonen
- Mensen met sociale e/o medische urgentie
- Mensen die uitstromen uit een intramurale (zorg)instelling
- Dak- en thuislozen
- Arbeidsmigranten
- Studenten
- Woonwagenbewoners
- statushouders

Dakloosheid voorkomen en snel aanpakken

Door inzet op voldoende woningen en het voorkomen van uithuiszetting door de blijvende inzet van Housing Plus wordt dakloosheid voorkomen. Voor mensen die dakloos zijn geraakt blijven we Housing First inzetten, waarbij zij vanuit de basis van een woning hun leven weer kunnen opbouwen.

Geschikte woningen met begeleiding voor bijzondere doelgroepen

Gemeenten binnen de regio zorgen voor voldoende geschikte woningen voor verschillende bijzondere doelgroepen, waaronder voor mensen die uitstromen uit maatschappelijke opvang, GGZ en begeleid wonen. Sommige van deze doelgroepen hebben een aangepaste woning nodig, zoals rolstoelwoningen of Skaeve Huse. Voor Skaeve Huse is vanuit het sociaal domein de regionale afspraak gemaakt dat per 10.000 inwoners er 1 Skaeve Huse gerealiseerd wordt. Een groot deel van deze bijzondere doelgroepen is niet alleen gebaat bij voldoende woningen en een geschikte woonomgeving maar ook bij goede begeleiding in brede zin. De afstemming tussen gemeenten, zorg en corporaties is georganiseerd in de samenwerking Housing Parkstad.

Wonen met zorg voor ouderen

Het aantal ouderen met mobiliteitsbeperkingen of een zorgvraag neemt de komende jaren fors toe. Door deze toename en de relatieve afname van intramurale zorg is het cruciaal om aandacht te hebben voor deze bewoners in het woonbeleid. Naast de duidelijke behoefte aan levensloopgeschikte woningen in nieuwbouw en transformatie is er behoefte aan betaalbare kleinschalige geclusterde woonconcepten voor ouderen. Het gaat hierbij om zelfstandig wonen met aandacht voor ontmoeting, mogelijkheden voor zorg, nabij voorzieningen en binnen de eigen buurt of kern. De ambitie is om op termijn meer van deze woonvormen in de hele regio aan te bieden. Om senioren in sociale huurwoningen te helpen om levensloopbestendig te gaan wonen worden afspraken gemaakt met woningcorporaties over het helpen van ouderen die in een ongeschikte sociale huurwoning wonen. Zij worden gevraagd om onder andere maatwerk te bieden in de vrije toewijzingsruimte.

Gedifferentieerde aanpak nodig: stad en platteland

Er is een gedifferentieerde aanpak nodig. In veel wijken en kernen in dorpen en steden is een aanpak nodig waarbij geschikt wonen en langer thuis wonen vooral ingevuld zullen gaan worden binnen het particulier bezit. Immers veel zorgvragers wonen (nog) in een eigen, grondgebonden woning (huur of koop). Domotica en andere E-health toepassingen worden daarbij steeds belangrijker. Stimuleringsbeleid voor woningaanpassingen kan hier een belangrijke rol spelen. Vanuit de thuiszorg en of eerste lijn kan monitoring plaatsvinden. Idealiter zijn er voldoende geclusterde vormen van verzorgd wonen, die relatief kleinschalig zijn en gekoppeld aan (particuliere) verpleeghuisvoorzieningen en wijkinfrastructuur. In de meer verstedelijkte gebieden zal een heel andere dynamiek spelen. Minstens driekwart van de zorgvragers woont daar in een huurwoning en heeft een relatief laag inkomen. Daarbij is vooral de betaalbaarheid van de woning van belang. Settings geclusterd verzorgd wonen zouden gerealiseerd kunnen worden binnen gestapelde bouw die met een minimum aan ingrepen zorggeschikt kunnen worden gemaakt. Bij het uitwerken van een lokale aanpak is het ook van belang dat gemeenten, woningcorporaties en zorgaanbieders samen bezien welk maatschappelijk vastgoed het beste ingezet kan worden voor het bereiken van een geschikte woonomgeving, mede in het kader van langer zelfstandig thuis wonen.

Aandacht voor de uitwerking in woonzorgvisies

De huisvesting van bijzondere doelgroepen en ouderen met een zorgvraag wordt op gemeenteniveau door het zorgdomein uitgewerkt en verwerkt in de woonzorgvisies, welke ook regionaal worden afgestemd. Daarin wordt de woonbehoefte per doelgroep geadresseerd en wordt bekeken welke partijen aan zet zijn bij de verschillende woon- en zorgvragen. Ook de behoefte aan bijzondere woonvormen, zoals woonwagens en studentenhuisvesting, dienen vanuit landelijke wetgeving hierin geadresseerd te worden.

Passende woning, bijzondere doelgroepen en wonen met zorg in Brunssum

Anno 2023 kent de gemeente Brunssum een breed scala aan woonzorgconcepten. Uit een nog op te stellen woonzorgvisie zal moeten gaan blijken wat hieraan nog ontbreekt.

De gemeente Brunssum zet zich in om te blijven voldoen aan de jaarlijkse taakstelling huisvesting statushouders. Daartoe zoekt ze naar mogelijkheden voor de inzet van flexwoningen.

De gemeente Brunssum biedt ruimte aan innovatieve woonvormen zoals bijvoorbeeld tiny houses en mantelzorgwoningen.

De gemeente Brunssum draagt bij aan de opgave te voldoende aan het beoogde aantal woonwagenstandplaatsen zoals voort komt uit het provinciaal behoefteonderzoek.

4.4 Door betaalbaar wonen

Hoewel er in Parkstad relatief veel betaalbare woningen zijn, merken bewoners ook hier dat de woonlasten stijgen. Een woning voor iedereen, betekent ook dat mensen hun woning moeten kunnen betalen. Met betaalbare woningen kan – zeker voor de mensen die financieel het meest kwetsbaar zijn - een grote zorg en stressfactor worden weggenomen. Daarmee wordt wezenlijk bijgedragen aan het welzijn van die bewoners zelf, maar indirect ook aan de samenredzaamheid in een buurt. Voor mensen met de allerlaagste inkomens is het betaalbaar houden van de woonlasten heel serieus. Een opgave die zeker door de stijgende energiekosten en daarmee gepaard gaande energiearmoede, er zeker niet eenvoudiger op is geworden.

Afspraken met de woningcorporaties voor de laagste inkomens

De betaalbaarheid van wonen is belangrijk, zeker voor mensen die financieel het meest kwetsbaar zijn. Daarom wordt erop ingezet om afspraken met woningcorporaties over vroegsignalering en een sociaal incassobeleid (om huurders met betalingsproblemen vroeg te helpen) door te zetten. De Parkstadgemeenten willen met de woningcorporaties en huurdersorganisaties werken aan een totale woonlastenbenadering. Betaalbaarheid van het wonen is afhankelijk van huur-, energie- en overige lasten. Initiatieven die mensen met de laagste inkomens helpen, zoals de VoorzieningenWijzer, worden omarmd. Tevens wordt verwacht dat woningcorporaties uitvoering geven aan de landelijke programma's en wet- en regelgeving met betrekking tot betaalbaarheid, onder andere met betrekking tot huurverhoging en -verlaging. Deze zijn bedoeld om sociale huurders met het grootste risico op betalingsproblemen lucht te geven.

Voldoende sociale huurwoningen

Regionaal wordt de ontwikkeling van de sociale woningvoorraad in samenwerking met woningcorporaties en huurdersbelangenorganisaties gemonitord. In het afgelopen decennium is de omvang van de sociale huurwoningvoorraad kleiner geworden, maar de laatste jaren is een kentering waarneembaar, met een (beperkte) uitbreiding van de sociale voorraad. Inponden draagt bij aan het vergroten van de sociale huurwoningvoorraad. Om de betaalbaarheid van wonen te waarborgen is het belangrijk dat in elke gemeente voldoende aanbod van sociale huurwoningen is voor verschillende groepen lage inkomens. De Parkstadgemeenten zien het als een gedeelde verantwoordelijkheid om de betaalbaarheid en beschikbaarheid van huurwoningen voor diverse doelgroepen, de kwaliteit en de leefbaarheid te bewaken en te verbeteren en om segregatie tegen te gaan.

De Parkstadgemeenten vragen in dit licht aan de woningcorporaties om zeer terughoudend te zijn met de verkoop van huurwoningen. De gemeenten willen daarmee voorkomen dat een kwetsbaar koopsegment ontstaat waar mensen tegen hoge onderhoudslasten aanlopen die zij moeilijk kunnen opbrengen, en waar verduurzaming van de voorraad achterblijft. Bovendien moet voorkomen worden, dat verkoop leidt tot ongewenste versplintering en dat het herstructurering die in de toekomst nodig is, in de weg zit. Onder bepaalde omstandigheden is verkoop soms wel denkbaar, maar willen de

gemeenten als vertrekpunt de condities uit de reeds bestaande afspraken met woningcorporaties over verkoop voortzetten en verder uitbreiden. Bij het voornemen tot een verkoop dient:

- de woning of het complex over een goede uitstraling en casco te beschikken;
- de woning of het complex over minimaal energielabel B te beschikken;
- de woning of het complex minimaal 15 jaar onderhoudsarm te zijn;
- de woning of het complex niet in een toekomstig herstructureringsgebied te liggen, en
- de woning of het complex niet te liggen in een gebied waar druk op de sociale huurwoningmarkt staat.

Betaalbaarheid in het nieuwbouwprogramma

In de woondeal is afgesproken dat het nieuwbouwprogramma zich houdt aan de richtlijnen van de Rijksprogramma's 'woningbouw' en 'betaalbaar wonen'. Dit betekent dat minimaal tweederde van de nieuwe woningen 'betaalbaar' moet zijn en dus moet bestaan uit sociale huurwoningen, huurwoningen vanaf de sociale huurgrens tot de middenhuurgrens (ca. 1000 euro per maand, prijspeil 2022) en/of koopwoningen tot 355.000 euro (prijspeil 2022). In totaal moet minimaal 40% van de nieuwbouw middenhuurwoningen of betaalbare koopwoningen betreffen, die geschikt zijn voor starters en mensen met een middeninkomen.

Betaalbaarheid bij herstructurering

Betaalbaarheid staat het meest onder druk bij minima; met een inkomen gelijk of minder dan €1.325,- netto per maand (prijspeil 2022). Voor hen zijn voldoende woningen met een (echt) lage huurprijs, inkomensondersteuning (armoedebeleid, kwijtschelding, werkgelegenheid, schuldhulpverlening) en energiezuinige woningen nodig. In de Nationale prestatieafspraken met de corporatie is afgesproken dat het aantal woningen met een huurprijs tot 550 euro (prijspeil 2020) landelijk niet afneemt. Een deel van deze woningen heeft echter onvoldoende kwaliteit (qua woningtype, onderhoud) en/of staat op de nominatie om gesloopt te worden. Per gemeente zal daarom bekeken moeten worden welke woningen in deze prijsklasse behouden kunnen blijven.

Tegengaan van energiearmoede

Stijgende energieprijzen hebben op dit moment de grootste invloed op betaalbaarheid. In de regio Parkstad leeft op dit moment (2022) bijna tien procent van de mensen in energiearmoede. Alle gemeenten maken zich hier zorgen over en zetten lokaal beleid in voor energiebesparing en inkomensondersteuning. Door het duurzaamheidsdomein is regionaal het Verbond voor Energierechtvaardigheid gesloten tussen gemeenten, woningcorporaties en maatschappelijke partners met als doel om tot een betaalbare energierekening, een leefbare woonkamertemperatuur en een houdbare ecologische voetafdruk te komen.

Betaalbaar wonen in Brunssum

Brunssum hecht aan de betaalbaarheid van het wonen. Dit thema is onderwerp van overleg met de in de gemeente werkzame woningcorporaties. Daarbij vragen we de woningcorporaties uitvoering te geven aan de landelijke programma's en wet en regelgeving met betrekking tot energiezuinige woningen (Nationaal isolatieprogramma) en betaalbaarheid. Daarnaast zet de gemeente in op prestatieafspraken met woningcorporaties over vroegsignalering en een sociaal incassobeleid. Daarmee kunnen huurders met betalingsproblemen vroeg worden bijgestaan.

De gemeente geeft aandacht aan armoede in de brede zin. Die aandacht gaat uit naar huishoudens met een laag inkomen. Er wordt ingezet op de integrale verduurzaming van het woningaanbod, er wordt aandacht besteed en informatie gericht op bewustwording en gedragsverandering.

Om de betaalbaarheid van wonen te ondersteunen en armoede te beteugelen wordt in de gemeente gewerkt met energiecoaches, de VoorzieningenWijzer, werken we samen rond vroegsignalering en schuldhulpverlening en leggen we de koppeling met het sociale domein.

De gemeente heeft anno 2023 tijdelijk Rijksmiddelen beschikbaar om eenvoudige energiebesparende maatregelen te stimuleren bij huishoudens die in 2022 en/of 2023 ook recht hebben op de energietoeslag. Door energie bespaarcoaches onderdeel te laten zijn van de aanpak energiearmoede, wordt bijgedragen aan energiebesparing en tevens inzicht verkregen in het gedrag en het energieverbruik van huishoudens.

Om iedere bewoner betaalbaar te laten wonen wordt er anno 2023 gewerkt aan een lange termijn aanpak. Er wordt een gebiedsgerichte aanpak van buurten voorbereid op basis van de Transitievisie Warmte. Hierin worden alle buurten verduurzaamd, met als einddoel ze voor 2050 aardgasvrij te maken. Bij de aanpak van deze buurten wordt de verduurzaming integraal opgepakt, waarbij het gaat om isoleren, duurzame warmte, eenvoudige bespaarmaatregelen en zoveel mogelijk elektriciteit opwekken in de buurt. Ook wordt bij de verduurzamingsstrategie voor de gebouwen rekening gehouden met klimaatadaptatie en natuurinclusie.

De buurten die nog niet gepland zijn in de Transitievisie Warmte kunnen gebruik maken van het regionaal isolatie- en verduurzamingsprogramma. Daarmee kan iedereen al stappen zetten naar aardgasvrij.

De gemeente Brunssum maakt om te komen tot de gewenste verduurzaming werk van de communicatie. Actuele informatie over duurzaamheidsbeleid, lopende projecten en initiatieven zijn te raadplegen via de gemeentelijke website. Tevens wordt in de media wordt met regelmaat gecommuniceerd over de verduurzaming en er worden regelmatig informatiemomenten georganiseerd.

Naast de gemeentelijke voorzieningen kunnen inwoners terecht met vragen en advies bij de lokale energiecorporatie of de WoonWijzerWinkel als het energieloket van de Parkstadgemeenten.

afbeelding

5 Kansrijke woonomgeving voor iedereen

Waar "wonen voor iedereen" in hoofdstuk 3 gaat over de vraag of er goede woningen beschikbaar zijn voor iedereen, gaat dit hoofdstuk over waar die woningen staan, hoe ze worden beheerd en of de buurten waar mensen wonen samenredzaam zijn. Voor een kansrijke woonomgeving is meer nodig dan wonen alleen. Het is net zo belangrijk dat een buurt veilig is, dat de openbare ruimte groen is, toegankelijk en uitnodigt tot bewegen en ontmoeten, dat er goede voorzieningen in de buurt zijn en dat de bereikbaarheid goed is.

Een kansrijke woonomgeving vraagt om inzet van veel meer domeinen dan alleen wonen. Wel kan wonen een belangrijke bijdrage leveren. Door te zorgen dat er variatie is in de woningen, dat dorpen en wijken niet te eenzijdig bestaan uit goedkope of dure woningen (5.1). En door te zorgen dat verhuurders van woningen zich inzetten voor goed beheer en gebruik van de woningen (5.2).

5.1 Door variatie en balans in het woningaanbod

Een kansrijke buurt of dorp heeft een variatie aan bewoners. Met ruimte voor starters, gezinnen, alleenstaanden en ouderen. Met plek voor de dokter en de schoonmaker. Voor mensen die sterk en gezond zijn en mensen bij wie de gezondheid tegenzit. De woningen die er zijn en gebouwd worden hebben er invloed op of deze mensen er allemaal kunnen wonen.

Parkstad kent voor Nederlandse begrippen omvangrijke aaneengesloten gebieden waar veel overlast en onveiligheid wordt ervaren. Dit zijn ook wijken waar veel mensen in een kwetsbare situatie wonen en waar dat aandeel toeneemt. Die kwetsbaarheid betreft ook de gezondheid van de bewoners. Het aandeel bewoners in deze wijken dat zich gezond voelt ligt hier substantieel onder het gemiddelde. Terwijl er al hard gewerkt wordt aan de verbetering van een aantal woonwijken, blijven veel wijken kwetsbaar. Hierbij is een duidelijke onbalans zichtbaar in de regio tussen grote gebieden waar het heel goed gaat aan de westkant en grote gebieden die kwetsbaar zijn aan de oostkant.

De visie is dat een kansrijke wijk en een kansrijk dorp balans vraagt tussen draagkrachtige en minder draagkrachtige mensen. Hierbij gaat het om een goede balans tussen mensen in een kwetsbare positie die ondersteuning nodig hebben en mensen die de ruimte hebben om ondersteuning te bieden. Die balans kan verbeterd worden. Door in te zetten op de samenredzaamheid van bewoners en met de woningbouw bij te dragen aan een variatie aan woningen. Deze uitdaging wordt ook landelijk herkend. Het Rijk heeft de opgave geformuleerd om te werken aan gemengde wijken waar het veilig en leefbaar wonen is. Ook is landelijk de richtlijn opgesteld dat iedere gemeente minimaal 30% sociale huurwoningen moet hebben om overal ruimte te hebben voor mensen met een lager inkomen en te voorkomen dat kwetsbare mensen die zijn aangewezen op sociale huurwoningen allemaal in hetzelfde gebied moeten wonen.

Het doel is om de samenredzaamheid en leefbaarheid van buurten en dorpen te verbeteren en de ongelijkheid binnen de regio te verkleinen door meer variatie en spreiding in het woningaanbod te creëren bij bouwprojecten. Door te zorgen dat ieder gebied een variatie aan woningtypes en prijssegmenten voor verschillende bewoners biedt komt de regio meer in balans en draagt dit bij aan de welvaart, welzijn en kansen van bewoners.

Bouwen aan gevarieerde buurten en dorpen

Een variatie van woningen, naar prijs en woningtype, op buurt en dorpsniveau draagt bij aan een kansrijke woonomgeving voor iedereen. Dit uitgangspunt wordt door alle gemeenten gehanteerd bij nieuwbouw, transformatie- en herstructureringsprojecten.

Als het gaat om woningtypen is het belangrijk dat iedere buurt of dorp een variatie aan woningen heeft die geschikt is voor bewoners in verschillende levensfasen. Bij bouwprojecten wordt rekening gehouden met de bestaande woningvoorraad in de buurt en welke toevoeging daaraan nodig is voor een gevarieerd woningaanbod. Wat betreft de prijs van woningen worden drie segmenten onderscheiden die belangrijk zijn voor gemengde veerkrachtige buurten:

- Segment a) sociale huur onder de aftoppingsgrenzen, gericht op de laagste inkomens en bijzondere doelgroepen,
- Segment b) sociale huur boven de aftoppingsgrenzen, middeldure huur en betaalbare koopwoningen, gericht op middeninkomens en
- Segment c) dure markthuur en koopwoningen, gericht op de hogere inkomens.

Voor het bereiken van gemengde leefbare buurten en dorpen wordt gestreefd naar relatief meer sociale huurwoningen voor de laagste inkomens (segment a) te bouwen in buurten en dorpen die nu een hoge veerkracht kennen. En relatief meer woningen voor midden en hoge inkomens (segment b en c) in buurten en dorpen die nu een beperkte veerkracht kennen.

Variatie en balans in het woningaanbod in Brunssum

De gemeente Brunssum zet in op het middeldure huursegment in wijken met weinig veerkracht, nu aangepaste regelgeving dit ook voor woningcorporaties eenvoudiger maakt.

5.2 Door goede verhuur van woningen

Voor mensen die een woning willen huren of daarop zijn aangewezen is het belangrijk dat zij kunnen rekenen op een goede verhuurder die een goede woning tegen een passende prijs aanbiedt en reageert als er iets mis is. Daarnaast is het voor iedereen belangrijk dat de verhuur van woningen geen overlast geeft. Als een woning bijvoorbeeld aan te veel mensen wordt verhuurd of teveel woningen vlakbij elkaar aan mensen in een kwetsbare situatie worden verhuurd, dan heeft dat effect op de leefbaarheid van de buurt. Ook landelijk is steeds meer aandacht voor het belang van goed verhuurderschap en zorgvuldige huisvesting van mensen in een kwetsbare situatie. Nieuwe en voorgenomen wet- en regelgeving (Wet goed verhuurderschap, Wet versterking regie op de volkshuisvesting) van het Rijk geeft meer mogelijkheden om hierop te sturen. De inzet van deze instrumenten (zoals de urgentieregeling) wordt verkend en regionaal afgestemd.

De visie is dat goede en gebalanceerde verhuur van woningen kan bijdragen aan de leefbaarheid en veerkracht van wijken en dorpen. Met het streven naar een kansrijke woonomgeving is een goede woonsituatie voor bewoners en een evenwichtige samenstelling van bewoners essentieel.

Handhaven op goede verhuur

Om te zorgen dat verhuur van particuliere woningen niet leidt tot onwenselijke woonsituaties voor bewoners en leefbaarheidsproblemen in de buurt willen gemeenten praktijken van 'huisjesmelken' tegengaan. Dit wordt onder andere gezien bij (uitwassen van ongecontroleerde) kamerverhuur en slechte huisvesting van arbeidsmigranten, met negatieve gevolgen voor de huurders en de buurt. Om te zorgen voor goede verhuur van woningen worden waar nodig lokaal instrumenten ingezet (zoals regulering van kamerverhuur of verhuur van particuliere huurwoningen). In deze aanpak is een sterke samenwerking nodig met het domein 'veiligheid'. Op die manier wordt gezorgd voor betere omstandigheden voor huurders en hun buren.

Met aandacht voor kwetsbare buurten en bewoners

Om te zorgen dat de balans tussen meer en minderdraagkrachtige mensen in een buurt goed blijft worden afspraken gemaakt met woningcorporaties over de huisvesting en passende begeleiding van mensen in een kwetsbare situatie, zoals uitstroom uit de maatschappelijke opvang en GGZ. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar een geschikte woning, maar ook naar de draagkracht en de geschiktheid van de omgeving. Complexen en buurten waar de leefbaarheid al onder druk staat zijn veelal geen geschikte plek voor de huisvesting van deze doelgroep. Hier is de balans tussen minder en meer draagkrachtige mensen verstoord, of zijn de voorzieningen onvoldoende om die balans te ondersteunen. Regionaal wordt afgesproken om complexen, straten of buurten waar de leefbaarheid onder druk staat tijdelijk te ontzien bij de huisvesting van meer bewoners in een kwetsbare situatie. Deze afspraak wordt samen met de woningcorporaties uitgewerkt.

Variatie in huurwoningen

Daarnaast worden voor deze balans ook afspraken met de woningcorporaties gemaakt over de verdeling van goedkope en betaalbare huurwoningen over de verschillende gebieden in de regio, voor zover dit kan binnen geldende wet- en regelgeving. Daarbij is het uitgangspunt dat in wijken en dorpen met beperkte veerkracht relatief meer mensen een woning krijgen met een inkomen boven het bijstandsniveau. En mensen met de laagste inkomens vaker een woning krijgen in gebieden met een betere veerkracht. Waar nodig wordt bijvoorbeeld lokaal de opkoopbescherming ingezet om in specifieke gebieden ervoor te zorgen dat huizen niet zomaar kunnen worden opgekocht voor de verhuur.

Met deze uitgangspunten wordt de goede verhuur van woningen en de balans in wijken en dorpen verbeterd. Dat zorgt voor een betere situatie voor huurders en een meer leefbare en kansrijke woonomgeving voor iedereen.

Goede verhuur in Brunssum

Met de wet goed verhuurderschap wordt getoetst op onevenredige benadeling, uitbuiting en welzijn van de huurders en gebruikers en aan leefbaarheid, strafbare feiten en slecht levensgedrag.

6 Nu en in de toekomst

Maatregelen die we nemen in een Woonvisie van nu, hebben invloed op tientallen jaren voor ons. In de regio Parkstad ligt er een grote uitdaging om te zorgen dat alle woningen van voldoende kwaliteit zijn om nu en in de toekomst goed te kunnen wonen. Woningen die constructief goed zijn, met een gezond binnenklimaat, die geen vocht of schimmelproblematiek kennen en die betaalbaar verwarmd kunnen worden.

Om te zorgen dat woningen ook in de toekomst lang meegaan moeten woningen zo aangepast en toegevoegd worden dat deze ook waardevol zijn. Met aandacht voor kwaliteit, duurzaamheid en waarde (6.1) wordt ervoor gezorgd dat woningen nu en in de toekomst comfortabel en duurzaam zijn om in te wonen. Deze Woonvisie is daarmee voor de bewoners van nu, maar ook voor die van de toekomst.

6.1 Kwalitatief en duurzaam

Woningen worden gebouwd voor de lange termijn, meerdere generaties zullen in dezelfde woningen wonen. Juist omdat woningen zo lang meegaan is het belangrijk om bij alles wat er gebouwd, getransformeerd of gerenoveerd wordt vooruit te denken over de kwaliteit waar in de toekomst vraag naar is. Kwaliteit die zorgt voor wooncomfort, energiebesparing en woningen die passen bij de woonvraag in de toekomst. Dit is belangrijk in de nieuwbouw (4.1**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**) en de herstructurering en transformatie (4.2). Maar de meeste woningen in de regio staan er al. Juist voor de toekomstbestendigheid van die woningen wordt in de regio hard gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit en duurzaamheid van bestaande woningen. Ook als woningeigenaren niet direct zelf de middelen hebben om hun woning te verbeteren, iets wat niet zelden voorkomt. De inzet hierop gaat onverminderd door, omdat iedereen in een kwalitatief goede woning moet kunnen wonen.

Naast de kwaliteit is verduurzaming een belangrijk thema in Parkstad, dat op het moment van het schrijven van de woonvisie nog urgenter is geworden vanwege de energiearmoede waar inwoners in Parkstad mee worden geconfronteerd. Verduurzaming van woningen is de beste manier om dit tegen te gaan. Het is de ambitie van de gemeenten in onze regio om in 2040 energieneutraal te zijn. Dat vraagt om versnelling in de maatregelen om energie te besparen, duurzaam op te wekken en toe te werken naar circulariteit. Door een been bij te trekken op verduurzaming van woningen helpen we niet alleen de planeet maar zorgen we ook dat mensen comfortabel en betaalbaar kunnen wonen. Vanuit wonen komt wel het pleidooi om er aandacht voor te hebben dat iedereen moet kunnen meedoen met verduurzaming. Om de verduurzaming van woningen te versnellen zijn door het Rijk ook programma's voor de financiering van verduurzaming gestart en zijn de eisen aan de duurzaamheid van huurwoningen aangescherpt.

De visie op het wonen nu en in de toekomst is dat huidige en toekomstige bewoners in kwalitatief goede woningen moeten kunnen wonen. Die kwaliteit moet op orde gebracht worden, ook waar het woningen van kwetsbare particuliere eigenaren betreft. Daarbij wordt het belang van het klimaat, het wooncomfort en de betaalbaarheid van wonen gestreefd naar energieneutraliteit in 2040.

Inzetten op energiezuinige woningen

Om te zorgen dat inwoners nu en in de toekomst goed kunnen wonen, vraagt de kwaliteit en duurzaamheid van de woningen veel aandacht. Energie besparen heeft in de duurzaamheidsaanpak de hoogste prioriteit. Energie die niet gebruikt is, is het duurzaamst en goedkoopst. Eind 2019 hebben de gemeenten in Nederland ingestemd met het Klimaatakkoord. Voor de gebouwde omgeving is afgesproken dat in 2050, 7 miljoen woningen en 1 miljoen gebouwen van het aardgas af zijn. Als eerste stap worden tot 2030 de eerste 1,5 miljoen bestaande woningen verduurzaamd. Ook in de regio moet een fors aantal woningen verduurzaamd worden naar de standaard voor woningisolatie, zodat deze geschikt zijn om van het aardgas af te gaan. Isolatie is extra belangrijk voor mensen met een laag inkomen, daarom is dit een

belangrijk aandachtspunt in de afspraken met woningcorporaties. Waar het huurwoningen betreft stelt de landelijke overheid duidelijke eisen aan de verduurzaming van deze woningen. Over een aantal jaar kunnen alleen nog energiezuinige woningen worden verhuurd. Woningcorporaties en particuliere verhuurders worden gevraagd om daarnaar te handelen. Voor een deel van de bewoners die in een eigen koophuis wonen is het financieren van de nodige kwaliteitsverbetering en verduurzaming moeilijker, maar zij kunnen niet achterblijven. Binnen de regio Parkstad wordt zoveel mogelijk samen opgetrokken door gemeenten om ook eigenaar-bewoners te helpen om de kwaliteit van hun woningen te verbeteren.

Duurzame energie dichtbij

Om te komen tot energieneutraliteit is het noodzakelijk dat dertig procent van alle woningen van zonne-energie wordt voorzien. Duurzame lokaal opgewekte energie is schoner, gezonder en betaalbaarder. Voor bewoners is eigen energieopwekking aan de woning met zonnepanelen voordelig en efficiënt. De afgelopen jaren heeft binnen de regio het zonnepanelenproject voor woningeigenaren gelopen. Daarnaast worden ook woningcorporaties gevraagd om zich in te zetten om dertig procent van hun bezit te voorzien van zonnepanelen.

Circulair is duurzaam bouwen

In de komende jaren worden nieuwe woningen gebouwd en worden woningen die niet meer mee kunnen, gesloopt. Bij de bouw en sloop van woningen worden veel grondstoffen gebruikt en komt veel CO_2 en afval vrij. De regio Parkstad streeft ernaar om in 2050 circulair te zijn. De eerste ervaring met circulair bouwen en slopen is opgedaan en de markt ontwikkelt zich steeds verder als het gaat om duurzaam bouwen met biobased materialen zoals hout. In dit licht is ook de flexibiliteit van de woningen essentieel.

Kwaliteit, duurzaamheid en dierbaarheid in Brunssum

De verduurzamingsopgave in Brunssum is groot en op onderdelen complex. Doordat een groot gedeelte van de woningen valt in beschermd stads- en dorpsgezicht is de uitdaging om met behoud van de beeldkwaliteit de verduurzamingsopgaven in te passen. Ook is een groot gedeelte van de woningen onvoldoende geïsoleerd en moeten de buurten klimaatadaptief worden ingericht, met oog voor natuur en biodiversiteit. Door deze opgaven met elkaar te verbinden worden buurten gezonder, leefbaarder en toekomstbestendig.

Brunssum benut de fysieke opgaven in de buurt om sociaal maatschappelijke doelen te bereiken. Door te sturen op nieuwe waardenketens wil de gemeente de transitie naar een circulaire economie stimuleren. Zo versterken de fysieke de economische transitie elkaar en komen de baten ten goede aan de gemeenschap.

De gemeente Brunssum ziet het verduurzamen van de buurten als kans om meerdere doelen te bereiken. Alleen door het verbinden van de belangen van bewoners, eigenaren en de gemeenten kunnen de kwaliteiten in de buurt behouden worden en de verduurzamingsopgaven worden gerealiseerd. Zo dragen we samen met partners, bewoners en andere stakeholders bij aan toekomstbestendig, prettig en gezond wonen in Brunssum.

De gemeente maakt beleid en heeft de regierol in het aardgasvrij maken van buurten. Doordat de opgave aardgasvrij als aanjager voor een integrale verduurzamingsaanpak wordt ingezet, is dat het momentum waarop de opgaven samen komen. Op dat moment is de bovenstaande visie leidend om tot verduurzamingsplannen te komen die de belangen van gemeente, bewoners en eigenaren in het gebied verbindt en bijdragen aan het gewenste eindbeeld voor Brunssum 2050.

Bij nieuwbouw en herstructurering werken we klimaatbestendig. Daarbij is er voldoende aandacht voor het tegengaan van hittestress, maar ook voor slimmere waterkringlopen in de woning en het regenwater. We bouwen en verbouwen natuurinclusief, waarbij we toewerken naar 100% circulair in 2050.

6.2 Waardevol voor nu en in de toekomst

Woningen die belangrijk zijn voor de identiteit van onze regio, zijn waardevol. Op veel locaties in Parkstad zijn tastbare bewijzen te vinden, dat bouwwerken die de regio haar identiteit geven en voor mensen waardevol zijn, lang meegaan en in die zin duurzaam zijn. Denk aan historische bebouwing in dorpskernen, de mijnkolonieën, de kloosters en de kerken. Het is belangrijk om met de juiste bebouwing, de identiteit van Parkstad te behouden en te versterken, met aandacht voor zowel historisch erfgoed als de architectonische kwaliteit van nieuwbouw.

Om die identiteit en aantrekkelijkheid voor de toekomst te versterken willen we in de regio Parkstad woningbouw stimuleren waarbij bovengemiddeld veel aandacht is voor architectonische kwaliteit en identiteit. Daarbij staat de regio ook expliciet open voor innovatieve projecten, zowel in de techniek als in woonvormen, die bijdragen aan doelstellingen die in deze Woonvisie vermeld staan. Stakeholders worden uitgenodigd om met innovatieve projecten te komen.

afbeelding

Bijlagen

Primair geldt als uitgangspunt bouwen naar behoefte voor woonproduct en doelgroep. Dit betekent dat minimaal tweederde van de nieuwe woningen 'betaalbaar' moet zijn en dus moet bestaan uit sociale huurwoningen, huurwoningen vanaf de sociale huurgrens tot de middenhuurgrens (€ 1.000,- euro per maand) en/of koopwoningen tot € 355.000,- euro.

In totaal moet minimaal 40% van de nieuwbouw middenhuurwoningen of betaalbare koopwoningen betreffen, die geschikt zijn voor starters en mensen met een middeninkomen.

Bij het omzetten van bestaande commerciële panden naar woningen toetst Brunssum of de woningen de juiste kwaliteit hebben en een significante verbetering in uitstraling en gebruik van het pand wordt gerealiseerd.

Kwaliteit woningen: Brunssum verstaat hieronder dat iedere nieuwe woning (transformatie en nieuwbouw) minimaal het volgende aanwezig heeft:

- Iedere woning heeft een goede, functionele en praktische indeling van alle voorzieningen en ruimten;
- Iedere woning heeft een eigen buitenruimte zoals een balkon of tuin;
- Iedere woning heeft een eigen (buiten)berging voor o.a. huisvuil, fietsen etc.
- In geval van transformatie van o.a. bestaand (voormalig) commercieel complex/object:

De voorgevel van het complex/pand wordt zodanig aangepast dat de woning past binnen het straatbeeld en architectonisch meerwaarde biedt. Met andere woorden: van de buitenkant is niet meer zichtbaar dat het voorheen een commercieel object (winkel, café, kantoor etc.) was;

- Indien een woning levensloopbestendig is, dan moet deze bij voorkeur voldoen aan keurmerk 'Woonkeur'. Het gaat dan om maatregelen die betrekking hebben op:
    - Toegankelijkheid (voor gebruikers rolstoel, rollator, andere loophulpmiddelen)
    - Veiligheid (ongevalpreventie, inbraak- en brandpreventie)
    - Gebruiksgemak (comfort-aspecten die verband houden met ouderdom)
    - Zorgverlening (aanpasbaarheid i.v.m. zorgverlening thuis)
- Iedere woning krijgt rekening houdend met de actuele regelgeving, verduurzamingsmaatregelen voor zover deze niet aanwezig zijn, vb: zonnepanelen, warmtepomp, optimaal isolatiepakket.
- Iedere nieuwe woning wordt klimaatbestendig gebouwd (hierbij ook inzetten op het voorkomen/beperken van hittestress).
- Wonen-achter-wonen is niet toegestaan.
- Voldoet minimaal aan bouwbestuit. Met o.a. edere woonkamer, keuken en slaapkamer is voorzien van voldoende daglichttoetreding en raam/ramen in de zijgevels. Woningen waarbij een van deze ruimtes alleen zijn voorzien van een dakraam en/of lichtkoepel , hebben niet de gewenste kwaliteit en voldoen derhalve niet.
- Conceptuele bouwconcepten o.a. modulaire of flexibele bouwproducten, dienen eveneens te voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen.

Bij het toevoegen van wooneenheden dient tevens te worden voorzien van (extra) parkeergelegenheid op eigen terrein. Daarnaast dient te worden voldaan aan het vigerende parkeerbeleid.

Bijlagen

Bijlage 1: Begripsdefinities (PM)

Bijlage 2: Veerkrachtkaart Parkstad

Bijlage 3: Regionaal Woonbehoefteonderzoek Parkstad Limburg 2022 – 2032

Bijlage 1 begripsdefinities

Aftoppingsgrens	De grens tot waar men 75% huurtoeslag ontvangt. (€ 647,19 voor 1- of 2-persoons-huishoudens en € 693,60 voor 3- of meerpersoonshuishoudens, de wettelijke grenzen in 2023).
Beleidsregel 'Ruim baan voor goede woningbouwplannen'	Om op basis van de beleidsregel in aanmerking te komen voor vrijstelling van compensatie moet sprake zijn van een kwalitatief goed plan. Woningbouwplannen worden beschouwd als kwalitatief goede plannen als zij voldoen aan onderstaande criteria: - Criterium 1: Het plan heeft maatschappelijke meerwaarde. - Criterium 2: Het plan is planologisch aanvaardbaar. - Criterium 3: Het plan is (sub)regionaal afgestemd.
Betaalbaarheid	Onder het betaalbare segment vallen op basis van de landelijke definitie de sociale huurwoningen, huurwoningen vanaf de sociale huurgrens tot een maximum van €1.000 per maand (prijspeil 2020) en koopwoningen onder de €355.000,-.
Bevolkingsdaling	De afname van het inwonersaantal in een bepaald gebied gedurende een bepaalde tijd.
Bevolkingsontwikkeling	Verandering van de omvang en de samenstelling van de bevolking.
Bewoners in een kwetsbare positie	Mensen die op enig moment niet in staat zijn om zonder zorg of ondersteuning zelfstandig te kunnen leven. Bewoners zijn kwetsbaar vanwege problemen op het gebied van participatie (geen werk/afhankelijk van uitkering), gezondheid (psychisch/fysiek) of door licht verstandelijke beperkingen. In onderliggend onderzoek zijn hiervoor de CBS definities gehanteerd.
Bijzondere doelgroepen	Onder de bijzondere doelgroepen worden de groepen verstaan die onder het landelijke programma 'een thuis voor iedereen' vallen. Dit betreft mensen met een sociale- of medische urgentie voor passende huisvesting. Waaronder mensen die dak- of thuisloos dreigen te worden, mensen met een beperking, en uitstroom uit intramurale zorg. Daarnaast worden ook statushouders, woonwagenbewoners, arbeidsmigranten en studenten gezien als bijzondere doelgroepen.
Circulariteit	Circulariteit gaat ervan uit dat producten van nu de grondstoffen zijn voor. Afval wordt gezien als grondstof voor nieuwe producten.
Domotica	Het toepassen van elektronica en huisnetwerken ten behoeve van de automatisering van processen in en om een woning, een kantoor of een klein bedrijf. De integratie van technologie en diensten, ten behoeve van een betere kwaliteit van wonen en leven. Bij domotica draait het niet alleen om integratie van techniek en bediening in de woning, maar ook om dienstverlening van buitenaf naar de woning.
Doorstromers	Mensen die na het verhuizen een zelfstandige woning achterlaten.
Duurzaam bouwen	Het ontwikkelen van woningen en de gebouwde omgeving met respect voor mens en milieu en daarmee onderdeel van de kwaliteit van de woning/woonomgeving.
Draagkrachtige en minder draagkrachtige bewoners	Zie 'Bewoners in een kwetsbare positie'

E-health	Digitale toepassingen in de zorg: het gebruik van informatie- en communicatietechnologie ter ondersteuning of verbetering van de gezondheid en de gezondheidszorg.
Energielabel	Het energielabel voor woningen geeft met de klassen A (groen, zeer zuinig) tot en met G (rood, zeer onzuinig) aan hoe energiezuinig een huis is in vergelijking met soortgelijke huizen. Een energiezuinig huis heeft een goede isolatie, dubbel glas, energiezuinige verwarming en zonnepanelen. Het energielabel is een document waarin de duurzaamheidskenmerken zijn beschreven.
Energieneutraal	Een woning is bijna energieneutraal als die zelf de energie opwekt die nodig is voor het gebouw. Dat wil zeggen: voor verwarmen en koelen van de woning, ventilatie, warm water en verlichting, inclusief de energie die nodig is voor het verwarmings- en ventilatiesysteem (bijvoorbeeld de ventilatie-unit en de warmtepomp). Dit is het 'gebouwgebonden' energiegebruik. Een volledig energieneutraal huis wekt daarnaast ook de energie op voor alle apparaten in huis (oven, koelkast, wasmachine, tv, computer, enzovoort). Dit is het 'gebruiksgebonden' energieverbruik.
Flexibele woningen	Flexibele woonoplossingen die relatief snel en goedkoop kunnen worden gerealiseerd. Kenmerkend is het 'tijdelijke karakter' van de woning zelf, de bewoning of het gebruik van een locatie waarop de woning wordt geplaatst.
Herstructurering	Herontwikkeling en vernieuwing van een wijk waarbij de bestaande gebouwen, openbare ruimte en infrastructuur worden aangepast aan hedendaagse behoeften, veelal met sloop en nieuwbouw.
Huishouden	De bewoning van een woning door: - één persoon; - twee of meerdere personen in de vorm van een samenlevingsverband, die een duurzame (gemeenschappelijke) huishouding voeren of willen voeren, waar bij een gemeenschappelijke huishouding sprake is van onderlinge verbondenheid en continuïteit in de samenstelling ervan.
Huisvestingsverordening	Op grond van de Huisvestingswet kunnen gemeenten in geval van schaarste op de woningmarkt een huisvestingsverordening vaststellen. Een huisvestingsverordening wordt veel ingezet door gemeenten om de mate van urgentie van woningzoekenden te bepalen en huurwoningen tot een bepaalde huurprijsgrens toe te wijzen.
Housing	Housing Parkstad is het samenwerkingsverband van gemeenten, woningcorporaties en zorgpartijen bij het voorzien in zelfstandige huisvesting voor cliënten met binding aan de regio Parkstad Limburg die vanuit een opvangsituatie (bijvoorbeeld een intramurale setting of vanuit detentie) uitstromen naar een zelfstandige woonvorm. Woningcorporaties in alle Parkstadgemeenten stellen jaarlijks een vastgesteld aantal woningen beschikbaar voor de huisvesting van urgente doelgroepen. Daarbij wordt gewerkt met Housing First voor mensen die dak- en thuisloos zijn en met Housing Plus voor mensen die meer begeleiding en afspraken nodig hebben bij het wonen.
Inponden	Het aankopen van woningen die nu in particulier bezit zijn, meestal door woningcorporaties, waarvan de eigenaar-bewoner niet in staat of bereid is om het onderhoud van hun woning op peil te houden.

Jongere	Persoon van 18 tot 23 jaar.
Kamerverhuur	Het verhuren van onzelfstandige woonruimte. Dit houdt in dat de kamer geen eigen toegang heeft en dat wezenlijke voorzieningen zoals toilet, badkamer en/of keuken in de kamer ontbreken.
Laag inkomen	Een belastbaar jaarinkomen onder de grens waarbij men in aanmerking kan komen voor huurtoeslag. Een laag inkomen is een inkomen dat niet hoger is dan 120% van het sociaal minimum. Dit houdt in dat de maximale netto bedragen per huishouden als volgt zijn: - Voor alleenstaanden of alleenstaande ouders van 21 jaar en ouder is het maximale nettobedrag € 1322,18 per maand (inclusief vakantietoeslag); - Voor gehuwden en samenwonenden van 21 jaar en ouder is het maximale nettobedrag € 1888,84 per maand (inclusief vakantietoeslag); - Voor alleenstaanden, vanaf de pensioengerechtigde leeftijd is het maximale nettobedrag €1470,80 per maand (inclusief vakantietoeslag); - Voor gehuwden en samenwonenden, vanaf de pensioengerechtigde leeftijd is het maximale nettobedrag €1992,43 per maand (inclusief vakantietoeslag)
Levensloopgeschikt/-bestendig	Woning waarbij woonkamer, keuken, toilet, badkamer/douche en tenminste 1 slaapkamer op dezelfde verdieping liggen.
Liberalisatiegrens	Woningen met een huur onder de liberalisatiegrens (€ 808,06 in 2023) behoren tot de sociale of gereguleerde huursector.
Limburgse Agenda Wonen 2020 – 2023	Het beleid van de Provincie Limburg op het gebied van Wonen is vastgelegd in de Limburgse Agenda Wonen 2020 – 2023.
Middenhuur	Middenhuur is een term die gebruikt wordt voor huurwoningen in het middeldure huursegment. Het is voor de groep mensen die teveel verdienen voor een sociale huurwoning, maar die geen vrijesectorwoning of een koopwoning kunnen betalen.
Middenhuurgrens	Huurwoningen met een huur tot € 1.000 per maand (prijspeil 2020)
Nationale prestatieafspraken	In 2022 getekende afspraken tussen ministerie BZK, Aedes (koepel van woningcorporaties, Woonbond en Vereniging Nederlandse Gemeenten over de inzet op volkshuisvesting tot 2030. Waaronder ook de afspraken over de besteding van de vrijgekomen middelen door het afschaffen van de verhuurderheffing vallen.
NHG grens	Nationale Hypotheek Garantie grens. Dit is de maximale hypotheekgarantie die men kan krijgen en bedraagt in 2023 €405.000. Als de hypotheek of de waarde van een woning hoger is, dan heeft men geen recht op de NHG. Met de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) heeft men een vangnet als men door omstandigheden de hypotheek niet meer kan betalen of als een restschuld overblijft na de verkoop van een huis.
Nultredenwoningen	Een woning die intern en extern toegankelijk is. Intern toegankelijk betekent dat vanuit de woonkamer de keuken, het toilet, de badkamer en ten minste één slaapkamer zonder traplopen te bereiken zijn. Extern toegankelijk wil zeggen dat de woonkamer van de woning of woonruimte vanaf de straat te bereiken is zonder traplopen.

Omgevingsverordening Limburg	De Omgevingsverordening Limburg bevat twee soorten regels: • Instructieregels gericht tot gemeenten of het waterschap. Dit zijn opdrachten aan de gemeenten en het waterschap die de gemeenten moeten verwerken in het gemeentelijke bestemmingsplan (Omgevingsplan) en het waterschap moet verwerken in de waterschapsverordening. Pas na het verwerken van de provinciale • instructieregels in het gemeentelijke bestemmingsplan, of in de waterschapsverordening krijgen deze regels effect op activiteiten van inwoners en bedrijven. • Regels voor activiteiten die rechtstreeks voor alle inwoners en bedrijven gelden, of voor specifieke doelgroepen.
Omgevingsvisie	De omgevingsvisie beschrijft de maatschappelijke opgave en de te beschermen kernkwaliteiten van een gemeente of provincie. In de omgevingsvisie worden talloze belangen afgewogen, van bodem tot lucht, en integraal benaderd.
Oudere	Zie senior
Plancapaciteit	Bekende locaties voor woningbouw en het aantal woningen dat naar verwachting daar gebouwd kan worden, ongeacht de procedurele status. Plancapaciteit leidt niet altijd tot realisatie.
Prestatieafspraken	Gemeenten, woningcorporaties en huurdersorganisaties maken op gelijkwaardige basis afspraken over de volkshuisvestelijke opgave in hun gebied. Deze afspraken leggen zij vast in zogenoemde prestatieafspraken. In de Woningwet is het proces vastgelegd rondom het maken van de prestatieafspraken.
Primaire doelgroep	Huishoudens die op basis van hun inkomen en vermogen in aanmerkingen komen voor huurtoeslag. Voor woningcorporaties vormen zij de belangrijkste doelgroep die aanspraak maakt op een sociale huurwoning.
Rijksprioriteiten Volkshuisvesting	Rijksprioriteiten met betrekking tot het terrein van de volkshuisvesting in de periode van 2021 tot 2025. Deze prioriteiten stimuleren dat in de lokale samenwerking tussen woningcorporaties, gemeenten en huurdersorganisaties aandacht wordt besteed aan met de corporatiesector vastgestelde thema's.
Samenredzaamheid	Het collectieve vermogen om handelingen te kunnen doen, die mensen in het gewone leven zonder professionele inmenging verrichten.
Schuldhulpverlening	Een traject waarin een schuldenaar door een schuldhulpverlenende instantie wordt geholpen en begeleid in het aflossen van de financiële schulden.
Secundaire doelgroep	Huishoudens met een inkomen waarmee zij niet meer in aanmerking komen voor huurtoeslag (zie primaire doelgroep) maar wel onder de inkomensgrens voor sociale huur vallen (en €44.035 in 2023). Zij zijn de tweede belangrijke doelgroep voor de woningcorporaties.
Senior	Een persoon die ouder is dan 65 jaar.
Skaeve Huse	Een bijzondere woonvorm bedoeld voor bewoners van de stad die zich niet aan een gewone woonomgeving aanpassen. Omdat ze dit niet kunnen of niet willen. Skaeve Huse is onder begeleiding wonen, in een rustige omgeving, met weinig prikkels van buitenaf.

Sociale huurwoning	Huurwoning (veelal van een woningcorporatie) die verhuurd wordt volgens de regels vanuit de Woningwet omtrent sociale verhuur aan huishoudens met een bescheiden inkomen (met een huur tot € 808,06 in 2023).
Sociaal incassobeleid	Bij sociaal incasseren wordt samen met de schuldenaar gezocht naar een oplossing waarbij er rekening wordt gehouden met de situatie van de schuldenaar.
Sociale stijgers	Sociale mobiliteit die een toename van sociale privileges inhoudt. Zoals een stijging in inkomen of opleiding.
Starter	Huishouden dat voor verhuizing niet zelfstandig woonde en daarna hoofdbewoner van een woning is.
Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg	Een gezamenlijke, Zuid-Limburgse ruimtelijke visie op de woningmarkt, opgesteld door de toenmalige 18 Zuid-Limburgse gemeenten Beek, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Nuth, Onderbanken, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal, vanuit het besef dat ruimtelijke ontwikkelingen in één gemeente directe invloed hebben op andere gemeenten.
Suburbane gebieden	Dorpen rond een stad die veel contact houden met die stad.
Transformatie	Het omvormen van vastgoed - zoals kantoren, cultureel of maatschappelijk vastgoed en zorginstellingen - naar een andere bestemming zoals wonen.
Urgentieverordening	Een verordening waarin kan worden vastgelegd in welke gevallen sprake is van een dringend noodzakelijke behoefte aan woonruimte die voorrang op andere woningzoekenden rechtvaardigt: de zogenaamde urgentiecategorieën.
Veerkrachtige wijken	In een veerkrachtige wijk is de samenredzaamheid van bewoners en instituties (scholen, gemeente, corporaties, welzijn, netwerken) voldoende om een verandering in de bewonerssamenstelling (een toenemende concentratie bewoners in een kwetsbare positie) op te vangen. Als die veerkracht ontbreekt, terwijl die wel nodig is, is een wijk kwetsbaar.
Vergrijzing	De demografische trend waarbij in de bevolkingssamenstelling het aandeel ouderen vanaf 65 jaar toeneemt. Soms spreken we over 'dubbele vergrijzing'. Dan gaat het om de toename van het aandeel oudere ouderen vanaf 75 jaar.
VoorzieningenWijzer	Een praktisch instrument voor gemeenten, woningcorporaties en welzijnsorganisaties bij hun armoedebeleid. Het betreft een computerprogramma met daarin alle gemeentelijke regelingen, zorgverzekeringen, energieleveranciers en toeslagen.

Vrije toewijzingsruimte	Woningcorporaties moeten ten minste 85% van de vrijkomende sociale huurwoningen (met een huurprijs tot € 808,06, prijspeil 2023) toewijzen aan huishoudens met een inkomen beneden de inkomensgrens voor sociale huur. Voor eenpersoonshuishoudens is deze inkomensgrens € 44.035 (prijspeil 2023). Voor meerpersoonshuishoudens is de inkomensgrens vastgesteld op € 48.625 (prijspeil 2023). Daarnaast mogen corporaties 7,5% van de vrijkomende woningen vrij toewijzen, dus ook aan mensen met een inkomen boven de inkomensgrens. Lokaal bestaat de mogelijkheid om de vrije toewijzingsruimte te verruimen naar 15% indien woningcorporaties, huurdersorganisaties en gemeenten daar prestatieafspraken over hebben gemaakt.
Vroegsignalering	Vroegsignalering binnen de schuldhulpverlening is het in een zo vroeg mogelijk stadium in beeld brengen van mensen met financiële problemen om vroegtijdige (schuld-)hulpverlening mogelijk te maken.
Woningcorporatie	Organisatie, toegelaten instelling onder de Woningwet, die zich zonder winstoogmerk richt op bouwen, beheren en verhuren van betaalbare woonruimte (sociale woningbouw).
Woonbehoefteonderzoek	Een woningbehoefteonderzoek of woonbehoefteonderzoek is een onderzoek dat de overheid uitvoert naar de woonbehoeften onder de bevolking. Er wordt met name gekeken naar woningtekorten, de betaalbaarheid van woningen en de beleving van de woonomgeving.
Woondeal	In de Woondeal zijn Rijk, provincie, regio, gemeenten en corporaties onder meer met elkaar overeengekomen hoeveel tot 2030 gebouwd gaat worden en het aandeel in de sociale huur, de middenhuur en de betaalbare koop.
Woonmilieus	De sociale, culturele en fysieke kenmerken van de omgeving waarin gewoond wordt.
Woningsplitsing	Het bouwkundig en/of functioneel splitsen van een woning in twee of meer wooneenheden ten behoeve van de vestiging van meer dan één huishouden. Hierdoor ontstaan in één gebouw minimaal twee zelfstandige wooneenheden, met ieder hun eigen voorzieningen, zoals een badkamer, keuken, toilet, slaapkamer(s) en woonkamer en een eigen afsluitbare toegang.
Woonzorgvisie	Met een Woonzorgvisie wordt de basis gelegd voor verdere prestatieafspraken en/of een toekomstbestendig uitvoeringsprogramma waarin concreet is vastgelegd welke plannen wanneer worden uitgevoerd om te voorzien in wonen, zorg en welzijn voor ouderen en andere kwetsbare doelgroepen.

Bijlage 2 Nota Reacties bij de Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028, gemeente Brunssum

Inhoud

Leeswijzer 2

1. Inleiding 2

2. Ontvankelijkheid 3

3. Indieners met code 3

4. Inspraak 3

4.1 Lokale inspraakprocedure 3

4.1.1 Reacties met betrekking tot zienswijze ROH/Huurderskoepel 4

4.1.2 Reacties met betrekking tot zienswijze Seniorenraad i.o. 5

4.1.3 Reacties met betrekking tot zienwijze Weller 5

4.2 Reflectie van stakeholders op de regionale onderdelen van de concept Woonvisie 6

4.2.1 Reacties met betrekking tot uitvoering en samenwerking 7

4.2.2 Reacties met betrekking tot wetgeving 13

4.2.3 Reacties met betrekking tot raakvlakken met andere domeinen 14

4.2.4 Reacties met betrekking tot interventies 18

Leeswijzer

Alle reacties zijn in deze Nota samengevat. De reacties zijn gegroepeerd naar lokale en regionale onderdelen en voor wat betreft het regionale deel tevens naar thema's waarop de reacties betrekking hebben. Ze zijn voorzien van de reacties van het college van B&W op de lokale onderdelen van de Woonvisie en voorzien van reacties van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering op de regionale onderdelen. Bij elke reactie wordt aangegeven of deze naar het oordeel van het college van B&W of van de Bestuurscommissie leidt tot een aanpassing van de concept Woonvisie die ter inzage gelegen heeft.

In hoofdstuk 1 Inleiding wordt beknopt toegelicht hoe participatie en inspraak in het kader van de concept Woonvisie heeft plaatsgevonden en welke rol voorliggende nota speelt bij de besluitvorming door de gemeenteraad. In het raadsvoorstel is het totale procesverloop geschetst.

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de ontvankelijkheid van de ingediende reacties.

In hoofdstuk 3 treft u een overzicht aan van de indieners met een unieke code. Betreffende codes worden gebruikt bij het overzicht met reacties die inhoudelijk behandeld worden in hoofdstuk 4 Inspraak. In deze nota zijn de kernpunten uit de reacties voor wat betreft het regionale deel nader uitgesplitst naar de verschillende thema's.

De reacties die betrekking hebben op de lokale onderdelen van de concept Woonvisie en die zijn ingediend gedurende de lokale inspraakperiode, staan vermeld in 4.1. Het college van B&W heeft deze reacties beoordeeld en adviseert de gemeenteraad dienaangaande.

In 4.2 staan de reacties van stakeholders op de regionale onderdelen van de concept Woonvisie vermeld. De Bestuurscommissie heeft deze reacties beoordeeld en adviseert de gemeenteraad dienaangaande.

1. Inleiding

De concept Woonvisie is met veel dialoog tot stand gekomen. Dit is nader toegelicht in het voorstel aan de gemeenteraad. Aan het einde van de voorbereidingen heeft op 31 januari 2023 een bijeenkomst plaatsgevonden met de besturen van alle huurdersorganisaties van de corporaties in Parkstad. Daarin zijn de contouren van de concept Woonvisie besproken. Op 9 februari 2023 is het regionale deel van de concept Woonvisie gepresenteerd aan circa 70 stakeholders uit het bedrijfsleven (ontwikkelaars, makelaars en beleggers), aan de provinciale en rijksoverheid, en aan de huurdersbelangenvertegenwoordiging in Parkstad, aan de corporaties binnen Parkstad, aan Aedes (de landelijke belangenvertegenwoordiging van de corporaties) en aan het programmabureau van Nationaal Programma Heerlen Noord. Verder heeft er op 3 april 2023 afstemming met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties plaatsgevonden in relatie tot het Wetsvoorstel Versterking Regie op de Volkshuisvesting die in 2026 ingaat.

Op 16 februari heeft de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering ingestemd met het regionale deel van de concept Woonvisie 2023-2028. Het regionale deel van de concept Woonvisie is in de aanloop op de formele inspraakprocedure van de gemeente door de Bestuurscommissie voor reflectie tevens beschikbaar gesteld aan 140 stakeholders. Het merendeel van deze stakeholders was ook bij de voorbereidingen van de Woonvisie betrokken. Vervolgens is de integrale concept Woonvisie door de gemeente gepubliceerd en vrijgegeven voor inspraak.

De reflecties op het regionale deel van de concept Woonvisie zijn op 30 maart 2023 behandeld door de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering nadat dit onderdeel op 16 februari 2023 vrijgegeven is voor consultatie van 17 februari tot 17 maart. De Bestuurscommissie heeft op 30

maart beoordeeld of de reacties aanleiding vormen voor aanpassing van het regionale deel van de concept Woonvisie.

Het College van B&W heeft de concept Woonvisie integraal voor inspraak vrijgegeven van 30 maart tot 11 mei 2023. Ze heeft de binnengekomen reacties op het lokale deel van de concept Woonvisie op 30 mei 2023 behandeld en beoordeeld of de reacties aanleiding vormen voor aanpassing van het lokale deel van de concept Woonvisie.

De Nota van Reacties heeft betrekking op alle reacties dus zowel inzake het lokale deel alsook het regionale deel van de concept Woonvisie.

De gemeenteraad betrekt de resultaten van de inspraak bij de besluitvorming over de vaststelling van de Woonvisie. De integrale Nota van Reacties behoort derhalve bij ontwerpbesluit.

2. Ontvankelijkheid

De reacties op het lokale deel van de concept Woonvisie zijn binnen de inspraaktermijn binnengekomen.

De reacties op het regionaal deel van de concept Woonvisie die zijn ingediend in de aanloop op de formele inspraakprocedure van de gemeente, worden beschouwd als integraal onderdeel van de inspraak en worden ook als ontvankelijk beschouwd.

3. Indieners met code

Zorgpartij Levanto, het Regionaal Overleg Woningcorporaties Parkstad (de samenwerking van de 9 corporaties die actief zijn in de Regio Parkstad Limburg), het Regionaal Overleg Huurdersorganisaties Parkstad, de Provincie Limburg, JPO en van de projectleider Aanpak Sociaal Veilig van de gemeente Heerlen. Lokaal: ROH/huurderskoepel, de Seniorenraad i.o. en woningcorporatie Weller.

Nummer	**Indiener**	
1	Levanto Groep	Zorg
2	Regionaal Overleg Woningcorporaties Parkstad	Corporaties
3	Regionaal Overleg Huurdersorganisaties Parkstad	Huurders
4	JPO	Markt
5	Provincie Limburg	Overheid
6	Aanpak Sociaal Veilig	Overheid
7	ROH/Huurderskoepel	Huurders
8	Seniorenraad i.o.	Maatschappelijk
9	Weller	Corporatie
X		

4. Inspraak

4.1 Lokale inspraakprocedure

Van 20 maart tot 11 mei 2023 heeft het concept van de **Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028, gemeente Brunssum** integraal (regionale en lokale deel) voor iedereen gedurende kantoortijden bij de gemeentewinkel van Brunssum, Loket Vergunningen, aan het Lindeplein 1 in Brunssum, ter inzage gelegen. De concept-woonvisie kon ook worden ingezien via de gemeentelijke website en is toegelicht tijdens een openbare raadsinformatiebijeenkomst op 18 april 2023. Inwoners en in de gemeente een belang hebbende, natuurlijke en rechtspersonen konden gedurende deze termijn

zowel mondeling als schriftelijk hun zienswijze kenbaar maken. E.e.a. is op de in de gemeente gebruikelijke wijze bekend gemaakt.

Bij de gemeente zijn 3 inspraakreacties ingediend. Deze vertonen een overlap voor wat betreft het regionale deel van de concept Woonvisie. Hierop is dan ook de reactie van de Bestuurscommissie van 30 maart van toepassing. Reacties van de indieners die betrekking hebben op de lokale onderdelen van de concept Woonvisie zijn door het College van B&W behandeld op 6 juni 2023.

Deze reactie zijn hierna kort samengevat en voorzien van het standpunt van het college dienaangaande.

4.1.1 Reacties met betrekking tot zienswijze ROH/Huurderskoepel

De huurderskoepel plaatst bij de huisvesting van jongeren de kanttekening dat voldoende betaalbaar woningaanbod alleen niet volstaat, maar dat hierbij voor jongeren aantrekkelijke voorzieningen horen. Ook een specifiek woonruimteverdelingssysteem kan kansen van doelgroep verhogen.

Ook dient verbetering/verduurzaming gepaard te gaan met de 'modernisering' van de infrastructuur.

Zij vraagt zich af of huishoudens met een middeninkomen wel in minder veerkrachtige wijken wensen te wonen.

Verzocht wordt om de corporaties én de actieve huurdersorganisaties in de gemeente te betrekken bij de opstelling van de woonzorgvisie.

Ook wordt gevraagd of de impact van de Woondeal voor de gemeente concreet vertaald is in de woonvisie en of al een route is bepaald voor de eventuele consequenties van de nieuwe wet Versterking Regie Volkshuisvesting op de woonvisie.

Vraagtekens worden geplaatst bij het realiteitsgehalte van de gewenste verhuur van koopwoningen en de mogelijk verkoop van sociale huurwoningen.

Standpunt van het College van B&W

Uiteraard zijn zaken als voor jongeren aantrekkelijke voorzieningen en modernisering' van de openbare ruimte bij verbetering/verduurzaming van woningen van belang, maar vallen buiten de scope van de woonvisie. Woonruimteverdeling is geen onderwerp uit de Wet Goed Verhuurderschap, maar veeleer uit de (concept) Wet Versterking Regie Volkshuisvesting. Vanuit die wet wordt een huisvestingsverordening en urgentieregeling voor elke gemeente verplicht. Essentieel daarvoor is de visie van de gemeente op de huisvesting van aandachtgroepen en het aanwijzen van urgente doelgroepen daarbinnen. De ophanden zijnde woonzorgvisie moet hiervoor de onderleggers opleveren en deze is voorzien in 2024.

Of huishoudens met een middeninkomen wel of niet in minder veerkrachtige wijken willen wonen zal moeten blijken. De essentie is dat terughoudendheid wordt voorgestaan bij de huisvesting van kwetsbare aandachtgroepen in toch al minder veerkrachtige wijken en buurten. Er zal altijd bekeken moeten worden wat een ideale opbouw van een wijk concreet inhoudt. Dat is maatwerk en zal ook niet in dermate grote getalen gebeuren dat een wijk dat niet geabsorbeerd krijgt.

Uiteraard zullen de woningcorporaties én de actieve huurdersorganisaties in de gemeente worden betrokken bij de opstelling van de woonzorgvisie

In de concept-woonvisie wordt geanticipeerd op de Woondeal Limburg. De uitwerking daarvan heeft uiteraard nog niet over de hele linie plaatsgevonden. Zowel regionaal als lokaal (ook al vanuit het recente verleden) vinden veel activiteiten plaats, die ook bijdragen aan de invulling van de woondeal en voorbereidingen voor de uitrol van de ambities van de concept woonvisie. Ook het aandeel en de rol van de gemeente Brunssum daarin. Het gemeentelijk aandeel in de Woondeal omvat 900 woningen. De door de woningcorporaties mede ondertekende Woondeal vormt evenals de woonvisie een basis voor de biedingen van de corporaties.

Het concept van de regionale woonvisie is in het licht van het wetsvoorstel Versterking Regie op de Volkshuisvesting met het Ministerie van Binnenlandse Zaken Koninkrijksrelaties besproken. Zij ziet geen aanleiding om de woonvisie t.z.t. weer te moeten herijken.

De insteek bij de gewenste verhuur van koopwoningen is m.n. om aldus o.a. JFC-personeel mogelijk te blijven te maken om zo eventuele toekomstige leegstand dan wel een beroep van deze doelgroep op de sociale huurwoningenmarkt zo veel mogelijk te beperken. Voor zover door sloop/verkoop van sociale huurwoningen de gewenste omvang van sociale huur minder dan 30% dreigt te worden, zal aanvulling door o.a. nieuwbouw aan de orde kunnen zijn.

Voorstel aan de gemeenteraad

Het College van B&W meent met het vorenstaande e.e.a. verduidelijkt te hebben. Tot een aanpassing van de woonvisie behoeft dit niet te leiden.

4.1.2 Reacties met betrekking tot zienswijze Seniorenraad i.o.

De Seniorenraad onderschrijft op hoofdlijnen de beleidsuitgangspunten van de regionale en locale woonvisie. Zij vraagt kort samengevat (terecht) aandacht voor de samenhang van wonen met zorg en welzijn en pleit daarbij voor een integrale wijkgerichte aanpak en de inrichting van zgn. Woonservicegebieden.

Standpunt van het College van B&W

Het college van B&W is van mening dat de woonvisie hiertoe ook aanknopingspunten biedt die in een later stadium –mede in overleg met de Seniorenraad verder in o.a. de nog op te stellen woonzorgvisie verder zullen worden uitgewerkt.

Voorstel aan de gemeenteraad

De woonvisie zelf hoeft hiervoor niet te worden aangepast.

4.1.3 Reacties met betrekking tot zienwijze Weller

Ook Weller kan zich in algemene zin vinden in de (brede) ambities en doelen uit het lokale deel van de woonvisie. Zij onderstreept hel belang van met woonpartners opgestelde woonvisies waarbij ook de link wordt gelegd met o.a. het sociaalmaatschappelijke en economische domein. Gemist wordt aandacht voor 'ontmoeten', het proces rondom de woonzorgvisie en sturingsinstrumentarium bij woonruimteverdeling bij de huisvesting van kwetsbare doelgroepen. Idem voor wat betreft het reduceren van de gemeentelijke woonlasten

Vragen zijn er over de beschikbaarstelling van gronden door de gemeente aan woningcorporaties om de balans tussen bepaalde wijken te verbeteren Ook de betekenis van het begrip 'dierbaarheid' is niet duidelijk .

Verzocht wordt de woonvisie n.a.v. haar reactie aan te passen en/of genoemde issues te agenderen voor de komende overleggen over de prestatieafspraken en de uitwerking van de woonvisie.

Standpunt van het College van B&W

Ook het college onderschrijft hel belang van met woonpartners opgestelde woonvisies waarbij ook de link wordt gelegd met o.a. het sociaalmaatschappelijke en economische domein. Aandacht voor 'ontmoeten', het proces rondom de woonzorgvisie en sturingsinstrumentarium bij woonruimteverdeling bij de huisvesting van kwetsbare doelgroepen zal worden besteed in de in voorbereiding zijnde woonzorgvisie. Het reduceren van gemeentelijke woonlasten vormt jaarlijks aandachtsgebied bij de voorbereiding van de gemeentebegroting. Brunssum behoort dan ook tot de gemeenten met de laagste woonlasten binnen Parkstad.

Als gevolg van de herstructurering van haar woningvoorraad beschikt Weller o.i. over voldoende gronden om de gewenste verbetering van de balans tussen woonwijken (voor een belangrijk deel) zelf te bewerkstelligen. Anderzijds zal het college daar waar mogelijk overeenkomstig de uitgangspunten van de woonvisie, medewerking verlenen aan de huisvesting van kwetsbare doelgroepen in veerkrachtige wijken. Het begrip 'dierbaarheid' wordt onder 6.2 nader geduid.

Voorstel aan de gemeenteraad

In het vorenstaande wordt dan ook geen aanleiding gevonden de woonvisie aan te passen. Wel zullen genoemde issues onderwerp van gesprek zijn bij de overleggen over de prestatieafspraken en de uitwerking van de woonvisie

4.2 Reflectie van stakeholders op de regionale onderdelen van de concept Woonvisie

De Bestuurscommissie heeft op 16 februari het besluit genomen om het regionale deel van de concept Woonvisie op 17 februari onder 140 stakeholders van Parkstad te verspreiden met de uitnodiging hierop uiterlijk 17 maart 2023 te reflecteren. Dit heeft geleid tot 6 reacties die bij de Bestuurscommissie zijn ingediend. Deze zijn afkomstig van een zorgpartij Levanto, het Regionaal Overleg Woningcorporaties Parkstad (de samenwerking van de 9 corporaties die actief zijn in de Regio Parkstad Limburg), het Regionaal Overleg Huurdersorganisaties Parkstad, de Provincie Limburg, JPO en van de projectleider Aanpak Sociaal Veilig van de gemeente Heerlen. Deze reacties op het regionale deel zijn behandeld gedurende de vergadering van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering van 30 maart 2023. De Bestuurscommissie heeft ingestemd met de conceptreacties die in voorliggende nota zijn opgenomen. De Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering heeft daarbij in algemene zin geconstateerd:

- dat complimenten worden gegeven over het regionale deel van de concept Woonvisie en dat deze inhoudelijk onderschreven wordt;
- dat in de reacties met name aandacht wordt gevraagd voor de uitvoering, de regie hierop, de betrokkenheid van de indieners bij de doorvertaling van de Woonvisie in de toekomst en de initiatieven en activiteiten die nu inmiddels lopen.
    - Naar aanleiding hiervan is hieraan extra aandacht besteed in het raadsvoorstel;
- dat veel reacties geen betrekking hebben op de inhoud zelf van de concept Woonvisie;

- dat bepaalde reacties betrekking hebben op de verbinding van de volkshuisvestelijke opgaven met die van andere sectoren, maar die buiten de inhoudelijke scope van een woonvisie vallen. Vanuit de Woningwet bevat de woonvisie sectoraal beleid waarin de belangrijkste volkshuisvestelijke opgaven op de woningmarkt worden belicht. Bepaalde reacties hebben betrekking op aspecten die onder de bevoegdheden van andere beleidsterreinen vallen zoals bijvoorbeeld energie- en warmtetransitie, ondermijning en zorg;
- dat vanuit diverse lopende trajecten op de doelstellingen uit de Woonvisie gestuurd wordt;
    - momenteel zijn bij het Rijk een aantal wetsvoorstellen en -wijzigingen in voorbereiding, waardoor in de toekomst meer instrumentarium beschikbaar komt dat ingezet kan worden bij de realisatie van de visie.
    - lokaal en regionaal lopen al veel activiteiten waarmee concreet invulling aan de Woonvisie wordt/zal /kan worden gegeven (zoals bijvoorbeeld met de Regionale Woningmarktprogrammering, het herstructureringsprogramma in de Regio Deal en het Volkshuisvestingsfonds, de regionale en lokale prestatieafspraken, het aanvalsplan woningbouw, het meerjarenprogramma, de Limburgse Woondeal en het Centrumplan,.

4.2.1 Reacties met betrekking tot uitvoering en samenwerking

Reactie 1

Indiener onderschrijft het regionale deel van de concept Woonvisie in zijn algemeenheid op een groot aantal facetten en geeft aan, dat indiener daarbij participeert en deelneemt aan een groot aantal speerpunten zoals beschreven in de woonvisie.	1
Complimenten voor de aanpak om met gemeenten tot een gezamenlijke woonvisie te komen die vervolgens door de gemeenten lokaal wordt uitgewerkt met telkens oog voor Parkstad. Het is goed, dat er een gezamenlijke Regionale Woonvisie van de Parkstad gemeenten ligt waarmee de ontwikkelingen in de regio in een positief daglicht zijn gezet. Met deze regionale woonvisie geven we opnieuw richting en energie voor de groei van de samenwerking tussen partijen gericht op goed wonen in Parkstad. De nieuwe uitgangspunten groei en transitie in deze woonvisie zijn ook voor de corporaties herkenbaar. Evenals de geschetste uitdagingen. De oplossing zit in een integrale aanpak met een regisserende rol van gemeenten. Samenwerking regionaal en lokaal tussen gemeenten en corporaties is van groot belang om succesvol te kunnen zijn. Zeker gezien de onzekere ontwikkelingen op het gebied van stikstof, flora-fauna, stijgende bouwkosten, capaciteit in de markt, materiaal schaarste, beschikbare locaties, ruimtelijke procedures e.a. In de Regionale Woonvisie Parkstad wordt geconstateerd, dat er grote tegenstellingen zijn in de regio: wijken (stedelijk) en dorpen, kansrijk en kansarm, huidige populatie en “mensen van buiten”. Indiener verwacht dat hiervoor in de regionale prestatieafspraken richting wordt gegeven om in de lokale afspraken tot concrete oplossingen te komen die bijdragen aan een verandering voor heel Parkstad.	2
In zijn algemeenheid een mooie visie, met eindelijk weer de blik vooruit en gedacht vanuit kansen. Dit nodigt ook weer uit om aan de slag te gaan in Parkstad. Nu nog gaan werken aan haalbare plannen.	4
Het proces dat de regio Parkstad, samen met de diverse stakeholders, doorloopt t.a.v. deze Regionale Woonvisie is goed doordacht en ingestoken. Dat heeft er ook mede voor gezorgd dat er nu een concept Regionale Woonvisie ligt die, in brede samenwerking met diverse partners, inzet op de diverse woon- en leefbaarheidsonderwerpen die landelijk, provinciaal en regionaal spelen en daarbij aanhaakt op de afspraken die onlangs in de	5

Woondeal Limburg gemaakt zijn. Complimenten voor deze visie en de daarbij horende aanpak.	

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

De Bestuurscommissie hecht veel waarde aan breed draagvlak voor de gehanteerde aanpak en de betrokkenheid van alle stakeholders bij de voorbereidingen op de concept Woonvisie Er wordt veel aandacht gevraagd voor de doorvertaling van de visie in prestatieafspraken en voor de uitvoering. en De Bestuurscommissie heeft hier oog voor, maar constateert, dat dit inhoudelijk niet tot wijziging van de conceptvisie zelf dient te leiden.

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

Reactie 2

Corporaties kennen en nemen hun verantwoordelijkheid als partner in wonen (niet alleen in het lager en middensegment huurwoningen). De meerjarige woonvisie geeft richtingen en kansen. Op welke manier deze Woonvisie vertaald wordt naar concrete regionale- en lokale wederzijdse prestatieafspraken is een vraagteken. De corporaties vragen daarom om meerjarige prestatieafspraken regionaal en lokaal. Het is wenselijk om deze op een uniforme wijze te presenteren. Dat maakt dat sturing, afstemming, samenwerking en controle op inhoud en resultaat succesvoller kan verlopen.	2
Meerjarige regionale- en gemeentelijke prestatieafspraken volgens één methodiek.	2

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

De indruk ontstaat door deze formulering, dat de prestatieafspraken eenzijdig worden opgesteld en corporaties niet betrokken zijn. Samen beschikken indiener, het ROH en de Regio echter al over meerjarige Regionale Prestatieafspraken. Wat indiener wellicht bedoelt te zeggen, is dat men lokaal ook de voorkeur geeft aan meerjarige in plaats van jaarlijkse prestatie afspraken.

De regionale prestatieafspraken zijn al meerjarig, maar worden wel jaarlijks ge-update met de doorontwikkeling van bestaande afspraken, met de monitoring van de realisatie daarvan en met bijsturing als dat op grond van actuele ontwikkelingen noodzakelijk of wenselijk is. Dit maakt dat deze afspraken geen papieren tijger zijn, maar buiten tot resultaten leiden. De lokale prestatieafspraken worden veelal wel nog jaarlijks opgesteld. Door corporaties is wel gevraagd aan te sluiten bij de regionale methodiek. Bovendien is reeds eerder de afspraak gemaakt om de onderdelen uit de regionale prestatieafspraken ook te benoemen in de lokale prestatieafspraken, zodat ze als een geheel beschouwd kunnen worden. De oproep kan opnieuw verkend worden, maar dit valt niet onder de reikwijdte van de besluitvorming over de Woonvisie. Het college gaat hierover voor zover het de lokale prestatieafspraken betreft. De aanpak ten aanzien van de meerjarige regionale prestatieafspraken kan worden voortgezet en kan als voorbeeld dienen voor de lokale prestatieafspraken.

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

Reactie 3

De Regionale Woonvisie Parkstad is een goede basis voor de corporaties om te komen tot lokale woonvisies en vervolgens tot regionale- en lokale meerjaren prestatieafspraken. Waarbij differentiatie van woningbezit en domein overstijgende aanpak uitgangspunt zijn.	2

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

De Bestuurscommissie beschouwt dit enerzijds als een positief signaal over de kwaliteit van de concept Woonvisie; anderzijds als een oproep inzake de doorvertaling daarvan. De Bestuurscommissie hecht eraan de benadrukken, dat tegelijk met het regionale deel van de woonvisie, ook het lokale deel ter besluitvorming voorligt aan de gemeenteraad. Het is aan het college van B&W om een standpunt in te nemen over de oproep om tot lokale meerjarenprestatieafspraken te komen. De regionale afspraken zijn al meerjarig.

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

Reactie 4

Voor de verdere uitwerking naar lokale woonvisies, meerjaren regionale- en lokale prestatieafspraken kunt u de woningcorporaties samen met haar huurdersverenigingen als partner zien.	2

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

De regionale prestatieafspraken zijn een resultaat van de samenwerking tussen het ROW, het ROH en Parkstad. Oplossingen worden niet eenzijdig bepaald, maar in samenwerking tussen de regio, de gemeenten, het ROW en het ROH, voor zover bepaalde aspecten nu nog niet ingevuld zijn.

Reactie 5

Wonen in Parkstad is per gebied/wijk/dorp verschillend (fysiek, leefbaarheid, sociaal). Om het wonen Parkstad breed aan te pakken moet er op diverse niveaus worden samengewerkt. Dat staat in de Woonvisie helder omschreven. Het zou goed zijn om ook in te gaan op wat van de gemeenten gevraagd wordt om tot resultaten te komen. Hoe gaan we dit organiseren en wellicht opschalen? Daarbij hoort ook de behoefte aan regie op de samenwerking.	2
Indiener informeert naar de onderbouwing van de migratiecijfers. Verder geeft hij waardering over de geboekte successen en de impuls aan de leefbaarheid van de afgelopen jaren en roept op dit te tonen. Hij roept op in te zetten op woningen die aanpasbaar zijn aan de woonwensen van dat moment of meervoudig gebruikt kunnen	4

worden en geeft aan, dat nieuwe woningbouwconcepten (woningen uit de fabriek) kunnen helpen bij het versnellen van de woningbouwplannen, maar dat daarbij dan een bepaalde coulance gevraagd is v.w.b. eisen die gesteld worden. Indiener refereert aan de differentiatie met als doel om de leefbaarheid te verbeteren en onderschrijft dat het goed is om starters, gezinnen, senioren te mengen en het mengen van kwetsbare mensen en mensen die draagkrachtig zijn. Hij roept wel op niet ineens het laagste segment met het hoogste segment te mengen uit angst voor een averechts effect. Zorgvuldige menging zal zorgen voor het gewenste effect. Verder vraagt hij aandacht voor de polarisatie en individualisering van de samenleving en geeft aan dat het een uitdaging wordt om draagkrachtige mensen bereid te krijgen om zich in te gaan zetten voor de minder draagkrachtige mensen.	

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

In voorliggende concept Woonvisie wordt de koers uiteengezet voor de periode 2023-2028 en wordt beschreven hoe de regio en de gemeente voor ogen hebben dit samen met bewoners en partners te gaan realiseren. De gemeenteraad wordt gevraagd een besluit te nemen over de visie, waarna het college en de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering de verantwoordelijkheid heeft de uitvoering ter hand te nemen. De al lopende en nog aanstaande acties waarmee invulling zal worden gegeven aan de woonvisie, liggen niet ter besluitvorming voor bij de gemeenteraad en maken derhalve ook geen deel uit van de woonvisie.

Naar aanleiding van de reactie van indiener 2 wordt wel geconstateerd, dat het goed zou zijn de gemeenteraad bij de behandeling van de Woonvisie goed te informeren, over de acties die inmiddels op regionaal en op lokaal niveau gaande zijn en welke nog op stapel staan en hoe die zullen bijdragen aan de realisatie van de Woonvisie.

Verder constateert de Bestuurscommissie, dat de gemeente, de regio, de corporaties, huurders, marktpartijen, overheden en andere stakeholders met elkaar, maar iedereen vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid moet sturen op de realisatie. De oproep tot regie op de samenwerking daarbij wordt serieus genomen en zal worden verkend. De reacties van indiener 2 vormen inhoudelijk echter geen aanleiding tot aanpassing van de concept Woonvisie.

Indiener 4 geeft signalen af die meer concreet van aard zijn in termen van te realiseren woontypologieën en differentiatie. De Bestuurscommissie neemt deze signalen ter harte bij de verdere uitwerking van de Woonvisie in concrete plannen.

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

Reactie 6

Kansrijk wonen voor iedereen, nu en in de toekomst: Uitgangspunt van de zeven gemeenten is om op het gebied van kansrijk wonen de komende jaren afspraken te maken over: het stimuleren en verbieden, gaan doen en laten, gaan betogen en uitwerken. Het ontbreekt in deze visie aan een totaalbeeld waarover deze afspraken kunnen worden gemaakt.	2

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

Het is niet de intentie om in een Woonvisie tot een uitputtende lijst met afspraken te komen. Een visie heeft tot doel een stip op de horizon te zetten, die voor een geruime periode houvast geeft zodat partners de gewenste koers kennen en kunnen helpen deze in gang te zetten en in te vullen

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

Reactie 7

De diversiteit van wijken en buurten zowel fysiek als sociaal vraagt om een brede samenwerking waarbij regie op regionaal en lokaal niveau nodig is.	2

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

De Bestuurscommissie beschouwt dit als een oproep.

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

Reactie 8

De gezamenlijke, regionale sectorale volkshuisvestingsambities worden onderschreven als onderdeel van een visie op de samenleving als geheel. We zijn blij dat een samenwerkingsverband tussen 7 gemeenten via de Stadsregio echt werkt en een meerwaarde heeft (kan hebben?) die meer is dan de optelsom van individuele, lokale, gemeentelijke insteken en belangen op de postzegel Parkstad. De keuze om vanuit een regionale visie te komen tot lokale woonvisies (in onderlinge samenhang om invulling te geven aan de gezamenlijke ambities) is ons inziens een goede. We vragen ons wel af of de regionale ambities in hun vertaling naar de lokale uitdagingen (lokale woonvisies) ook daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden door gezamenlijk en individueel gedragen, concrete acties. Een concrete vertaling van ambities, visie richting acties (invulling van lokale opgaven) met soms een geaccepteerde verdeling van 'zoet en zuur' vanuit dat regionaal (algemeen) belang.	3
Er ligt een belangrijke uitdaging om de lokale woonvisie ….. en dan met name de concrete acties.. in verbinding te brengen met de regionale, die vastgelegd moeten worden in meerjarige lokale prestatieafspraken.	3
Geïnformeerd wordt naar de mandaten	3
De regionale prestatieafspraken moeten op grond van de concept Woonvisie herijkt worden.	3

Het is de nadrukkelijke wens dat de verbinding tussen de lokale en de regionale prestatieafspraken expliciet in de processen wordt ingebouwd, zoals dat ook het geval is met de regionale en lokale woonvisie.	3
Strakke regie (zowel bij de opstellingskaders, het monitoren van de afspraken als mede de continue evaluaties) hierop is nodig zonder overigens dat de Stadsregio in de formele bevoegdheden van een gemeente gaat treden. Centrale regie nodig, omdat een regionale woonvisie en regionale prestatieafspraken niet vrijblijvend zijn en uiteindelijk gerealiseerd worden door de optelsom van de daarvan afgeleide lokale prestatieafspraken.	3

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

De Bestuurscommissie constateert, dat het ROH het regionale deel van de concept Woonvisie op grote lijnen inhoudelijk onderschrijft, maar dat er wel nadrukkelijk aandacht wordt gevraagd voor de uitvoering lokaal en de regie daarop regionaal. Aangezien lokaal en regionaal al veel activiteiten lopen die er aan zullen bijdragen dat de woonvisie ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt, maar die niet deel uitmaken van de besluitvorming door de gemeenteraden, zijn deze ook niet verwoord in de concept Woonvisie. Deze activiteiten vinden vaak ook in samenwerking en/of met medeweten van indiener plaats.

De besluitvorming door de gemeenteraad heeft betrekking op de Woonvisie . Het college en de Bestuurscommissie vervullen een rol en hebben verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van de uitvoering en de prestatieafspraken met corporaties en huurders en de uitvoeringsprogramma's op regionaal en lokaal. Bij het opstellen van de concept Woonvisie had het college het mandaat over het lokale deel en de Bestuurscommissie over het regionale deel. De gemeenteraad is bevoegd voor het vaststellen van het Regionale en Lokale Woonvisie 2023-2028.

De Bestuurscommissie wenst in gezamenlijkheid met indiener en met de corporaties de regionale prestatieafspraken verder uitbouwen. Het college zal dat doen v.w.b. de lokale prestatieafspraken. Het ligt voor de hand, dat de verbinding tussen die twee gelegd wordt.

In de woonvisie zelf wordt geen apart uitvoeringsprogramma uiteengezet. Met bestaande programma's en projecten vanuit de kernagenda van de Bestuurscommissie wordt op de doelstellingen in het regionale deel van de woonvisie gestuurd. Dit gebeurt onder meer met behulp van de plannen in de Regionale Woningmarktprogrammering, het herstructureringsprogramma in de Regio Deal en het Volkshuisvestingsfonds, de Regionale Prestatieafspraken, en de Limburgse Woondeal.

Verder beschouwt de Bestuurscommissie de reactie vooral als een oproep. Zowel de Bestuurscommissie als het college zullen zich hard maken voor concrete realisatie.

Het college zal zich beraden over de meerjarige lokale prestatieafspraken.

De regionale prestatieafspraken worden nu ook al jaarlijks ge-update en jaarlijks worden aanvullende prioriteiten gesteld en afspraken gemaakt op grond van de dan geldende actuele inzichten. Hierbij is de vigerende woonvisie leidend. De jaarlijkse update zal mede op grond van de nieuwe Woonvisie plaatsvinden.

Indiener is samen met het ROW en de Bestuurscommissie, partner in de regionale prestatieafspraken. Als de behoefte door alle drie partijen onderschreven wordt om de verbinding tussen lokale en regionale afspraken nog sterken te leggen, dan zal dat als gezamenlijke

verantwoordelijkheid moeten worden opgepakt. Dit heeft echter geen invloed op de concept Woonvisie.

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

4.2.2 Reacties met betrekking tot wetgeving

Reactie 1

De Woondeal Limburg, de Nationale Prestatieafspraken en regelgeving geven wellicht nog onvoldoende richting om in deze Regionale Woonvisie Parkstad concreet te verwerken.	2
Voor de aanstaande wettelijke regeling voor het huisvesten van aandachtsgroepen moeten nog concrete afspraken worden gemaakt over de verdeling en monitoring. Een gemeenschappelijke taak waarop gezamenlijke sturing nodig is. Zowel corporaties als gemeenten kunnen dit niet op eigen titel verwezenlijken. Ter bevordering van de uitvoeringskracht van de individuele partijen, willen we afspraken maken over de regie en sturing op regionaal niveau. Die we vervolgens vertalen in de lokale woonvisie en verankeren in een wijkgerichte aanpak van gezamenlijk benoemde speerpunten en knelpunten.	2

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

De constatering, dat er nog veel nieuwe en gewijzigde wetgeving aanstaande is, is een terechte en daarmee is ook meteen duidelijk, dat de uitwerking daarvan nog niet concreet in de concept Woonvisie heeft plaatsgevonden. Wel wordt in de conceptvisie al geanticipeerd op de nieuwe lijn van het Rijk en de Woondeal Limburg is inmiddels sinds 9 maart een feit geworden. Met de Woonvisie wordt een stip op de horizon geplaatst. Indiener doet in de reactie vooral een beroep op de regio en de gemeenten om dit serieus in te regelen en alsdan te vertalen in de lokale woonvisies. We gaan ervan uit dat indiener daarmee feitelijk de prestatieafspraken bedoelt aangezien de integrale woonvisie voorligt met daarin zowel regionale als lokale onderdelen. De doorvertaling en uitvoering van nog aanstaande wetgeving, zal door het college en de Bestuurscommissie ter hand worden genomen voor zover passend binnen de bevoegdheden van het college en de Bestuurscommissie.

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

Reactie 2

Corporaties kennen en nemen hun verantwoordelijkheid als partner in wonen (niet alleen in het lager en middensegment huurwoningen). De meerjarige woonvisie geeft richtingen en kansen…… De regionale en lokale woonvisie mag daarbij landen in meer concrete en uitgewerkte gemeentelijke volkshuisvestingsprogramma's (aldus het wetsvoorstel Regie op de Volkshuisvesting).	2
In de concept Regionale Woonvisie Parkstad (consultatieversie 16 februari 2023) is op pagina 2 de volgende tekst opgenomen:	5

”Deze Woonvisie komt in de plaats van de Regionale Woonvisie Parkstad Limburg 2017-2021 onderdeel Xxxxxxxxx en heeft de status van ‘Volkshuisvestingsprogramma’ volgens het Wetsvoorstel Regie op de Volkshuisvesting”. Zoals bekend is deze wet momenteel in consultatie. Of de Woonvisie als volkshuisvestingsprogramma kan worden gezien moeten ter zijner tijd blijken. Mogelijk moeten er nog aanpassingen volgen.	

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

De interpretatie van de term volkshuisvestingsprogramma’s zoals door indiener wordt gegeven, heeft iets weg van een uitvoeringsprogramma op lokaal niveau. Met het wetsvoorstel wordt echter niet aan dit niveau gerefereerd, maar aan het niveau van de visie die dan bovendien op de schaal van de woningmarkt moet liggen. Dat in het lokale onderdeel van de woonvisie wordt ingezoomd op de lokale concrete invulling is helder, maar het betreft niet de status van programma zoals bedoeld in het wetsvoorstel.

Over de passage in het regionale gedeelte van het concept van de Woonvisie over het Wetsvoorstel Versterking Regie op de Volkshuisvesting heeft naar aanleiding van de reacties van indieners overleg plaatsgevonden met de opstellers van het Wetsvoorstel Versterking Regie op de Volkshuisvesting binnen het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Conform afstemming is beslispunt 2 in het raadsvoorstel geformuleerd.

Het Rijk heeft het Wetsvoorstel Versterking Regie op de Volkshuisvesting in voorbereiding. De wet zal naar verwachting in 2026 in werking treden. Overleg met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over dit wetsvoorstel en de betekenis hiervan voor de concept Woonvisie, wijst het volgende uit:

Na vaststelling van de Omgevingsvisie door de gemeenteraad en na het in werking treden van de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting, dient de gemeente vanaf 2026 een volkshuisvestingsprogramma uit te werken. Het college van B&W stelt dit volkshuisvestingsprogramma vast. De Woonvisie kan volgens het Ministerie van BZK worden aangemerkt als één van de bouwstenen voor dit volkshuisvestingsprogramma. Een andere bouwsteen zal bijvoorbeeld de nog op te stellen woonzorgvisie zijn. De Woonvisie kan derhalve worden vastgesteld als bouwsteen en inbegrepen worden in het volkshuisvestingsprogramma

In de concept woonvisie staat: “heeft de status van Woonprogramma volgens het Wetsvoorstel Versterking Regie op de Volkshuisvesting”. Deze formulering is met de kennis van nu niet correct en moet in lijn gebracht worden met de actuele informatie.

Voorstel aan de gemeenteraad:
Te besluiten om:

- **de Woonvisie als bouwsteen voor het volkshuisvestingsprogramma aan te merken;**
- **de tekst in de Woonvisie conform aan te passen;**
- **de concept Woonvisie gewijzigd vast te stellen.**

4.2.3 Reacties met betrekking tot raakvlakken met andere domeinen

Reactie 1

Goed wonen, leefbaarheids- en veiligheidsaanpak maken Parkstad aantrekkelijk voor nieuwe bewoners van buitenaf. In de woonvisie wordt wel ingegaan op het goed wonen,	2

maar de leefbaarheids- en veiligheidsaanpak en de aansluiting op het sociaal domein krijgen weinig aandacht.	
Mijn bijzondere aandacht gaat vanzelfsprekend uit naar aspecten van leefbaarheid, veiligheid, sociale cohesie etc.. Wat dat betreft doet het me deugd te constateren dat deze thema's prima belicht worden en dat de noodzaak van een integrale benadering beklemtoond wordt. Veilig en plezierig wonen en samenleven is méér dan fraai gestapelde bakstenen.	6

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

De meningen lopen hierover uiteen. Stakeholders uit alle domeinen zijn nauw betrokken geweest bij voorbereidingen van de Woonvisie. Zo ook de domeinen veiligheid, leefbaarheid en sociaal. Bovendien wordt door indiener 6 uit het veiligheidsdomein nota bene geconstateerd als reactie op de concept Woonvisie, dat "de aspecten van leefbaarheid, veiligheid, sociale cohesie etc.. prima belicht worden en dat de noodzaak van een integrale benadering in de concept Woonvisie beklemtoond wordt".

Naar aanleiding van de reactie zal echter in het raadsvoorstel aandacht besteed worden aan de relatie met thema's buiten het domein wonen en het feit dat er geen concrete beleidsmatige keuzen van andere domeinen in de concept Woonvisie voorliggen. Bij de voorbereiding van de Woonvisie, is nadrukkelijk stilgestaan bij leefbaarheidsproblematiek en de rol die wonen hierin kan nemen. De concrete aanpak is niet verder uitgewerkt in de regionale woonvisie, omdat met het voorleggen van de woonvisie, geen beleid wordt voorgesteld dat ziet op andere domeinen en of andere bevoegdheden. In algemene zin heeft iedere visie een bepaalde afbakening, maar ook raakvlakken met andere domeinen. Zo ook bij de Woonvisie, die zich richt op volkshuisvesting binnen de kaders van de Woningwet. Op indiener wordt derhalve een beroep gedaan de woonvisie daarom als een bouwsteen te beschouwen zoals ook in het kader van de Omgevingswet, verschillende bouwstenen samen het geheel vormen.

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

Reactie 2

Inmiddels blijkt dat de gemeenten op zoek zijn naar samenwerking over de visie op Wonen en Zorg. Het feit dat deze visie geen onderdeel wordt van de Woonvisie mag niet betekenen dat dit thema niet wordt meegenomen en dat hier geen richting aan wordt gegeven. De visie op Wonen en Zorg moet immers ook worden afgestemd met de gemeenten, maar zeker ook met de partners in de wijk. Het is jammer dat juist dit speciale onderwerp in de regionale visie nog weinig invulling kent en daarmee wellicht ook de lokale woonvisies nog weinig zal kleuren	2
Gezamenlijk herkennen wij een grote behoefte aan een visie op Wonen en zorg. Wij gaan ervan uit dat de individuele gemeenten daar op sturen. En dat eind 2024 zowel lokaal als ook regionaal daarin is voorzien.	2

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

Ook indiener is gedurende de hele voorbereiding nadrukkelijk betrokken geweest bij de verkenning over wat er nu wel en wat er niet zal worden meegenomen in de concept Woonvisie. Indiener heeft aan de voorkant meegegeven wat de wensen en verwachtingen zijn en op onderdelen (bijvoorbeeld hoe om te gaan met aandachtsgroepen) heeft indiener zich in werkgroepen mee kunnen buigen over de te kiezen insteek. Van de aanstaande woonzorgvisie is overwogen of die al meteen binnen de voorliggende concept Woonvisie gerealiseerd kon worden. In de Woonvisie 2017-2022 is een voorzichtige eerste aanzet gedaan binnen de kaders en bevoegdheden. Inmiddels en vrij recent is de sturing vanuit het Rijk op dit gebied substantieel toegenomen en liggen momenteel wetsvoorstellen voor om dit ook wettelijk in te regelen. Dit geeft de contouren weer voor uitwerking gedurende de komende jaren. Mede als gevolg hiervan lag het niet voor de hand al meer verstrekkende uitspraken over de woonzorgvisie te doen in de concept Woonvisie dan wat nu voorligt. De Bestuurscommissie doet een beroep op indiener om de concept Woonvisie te beschouwen als belangrijke bouwsteen en om de Woonzorgvisie daarop op te laten aansluiten.

Indiener vraagt de gemeente te sturen op het opstellen van een woonzorgvisie. Maar tevens dat daarin in 2024 lokaal én regionaal voorzien is. In hoeverre invulling wordt gegeven aan lokale dan wel ook een regionale woonzorgvisie zal afhangen van verdere besluitvorming lokaal bij gemeente en zal niet als voorstel aan de gemeenteraden voorliggen in het kader van de woonvisie.

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

Reactie 3

Een woning voor iedereen: In de woonvisie is aandacht voor het feit dat naar verschillende aspecten moet worden gekeken. Denk hierbij aan beschikbaarheid, geschiktheid, de kwaliteit en betaalbaarheid van de woningen. Aandacht voor herstructurering en nieuwbouw en zelfs de versnelling van de uitvoering van bestaande plannen wordt voorgesteld. Buiten het bouwen van woningen is het belangrijk dat in deze regio's meer aandacht komt voor de ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en kwaliteit van de leefomgeving. Ondanks het feit dat in een aantal gemeenten sprake is van ondermijning, structurele armoede enz. komen deze thema's in de woonvisie nauwelijks aan de orde. In de herstructureringsbuurten met verminderde veerkracht móet (niet kan) domeinoverstijgend gewerkt worden. Dat vraagt om extra afstemming binnen het ambtelijk en bestuurlijk apparaat van de gemeenten.	2
Indiener vraagt om bij verduurzaming niet alleen aandacht te hebben voor energiebesparing en duurzame opwek, vanwege de energiearmoede. Maar zet ook vooral in op een gezond binnenklimaat, groene buitenruimte die uitnodigt tot ontmoeten en bewegen zodat mensen gezonder gaan leven en elkaar weer meer opzoeken. De inrichting van de openbare ruimte kan hieraan bijdragen. Kortom trek duurzaamheid breder dan alleen het thema energie.	4

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

Ook hier geldt, dat bij de totstandkoming van de concept Woonvisie wel nadrukkelijk aandacht is besteed aan deze aspecten. Dat er meer domeinoverstijgend moet worden samengewerkt is een oproep van indiener 2 die de Bestuurscommissie wel begrijpt en die zij ook kan onderschrijven. Zie

bijvoorbeeld de gebiedsgerichte benadering die de regio bij Regio Deal wil aanjagen en die zowel regionaal als lokaal nog het een ander in beweging gaat brengen. De oproep in het kader van de Woonvisie vraagt om een bepaalde grondhouding die juist ook met de huidige Woonvisie beoogd wordt. De Bestuurscommissie beschouwt de oproep van beide indieners als aansporing voor de Bestuurscommissie en het college om bij de aanpak van de opgaven, nog meer de breedte op te zoeken in de afstemming met andere domeinen.

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

Reactie 4

Nu en in de toekomst: De corporaties zetten zich in om het landelijke beleid inzake verduurzaming te realiseren. Een versnelling van deze afspraken is niet voor iedere corporatie mogelijk. De datum van de Parkstad gemeenten om in 2040 energieneutraal te zijn komt telkens dichter bij. Dan is de vraag of 2040 haalbaar is en de landelijke ambitie 2050 wellicht realistischer.	2
Realistisch blijven in de verduurzamingsambities.	2

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

In de concept Woonvisie wordt aangesloten bij het vigerend beleid van de gemeenteraden in Parkstad op het gebied van Duurzaamheid. Om de ambitie om in 2040 in Parkstad energieneutraal te zijn wijzigen, is een besluit van de gemeenteraad noodzakelijk. Het doen van voorstellen voor (wijzigingen van) duurzaamheidsbeleid, is geen bevoegdheid van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering, maar van de Bestuurscommissie Duurzaamheid. Ook het opstellen van Warmtevisies en Warmteplannen is een verantwoordelijkheid van de Bestuurscommissie Duurzaamheid. De Woonvisie is dan ook niet het geëigende beleidsstuk om andere duurzaamheidsdoelstellingen vast te stellen.

De oproep van indiener om realistisch te blijven in de duurzaamheidsambities in deze is wel van belang, omdat de impact hiervan ook de prioriteiten en belangen van wonen raakt. De Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering zal hierover het gesprek aangaan met de Bestuurscommissie Duurzaamheid.

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

Reactie 5

We hebben nog veel hobbels te nemen richting energieneutraal. De ambities op meerdere terreinen (nieuwbouw, betaalbaarheid, duurzaamheid, circulariteit, levensloopbestendigheid, zonnepanelen) stapelen zich op terwijl warmtevisies en warmteplannen maar moeilijk vorm krijgen.	2

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

Het is een terechte constatering, dat verschillende opgaven met elkaar wedijveren en stapeling veronderstelt, dat er geen grenzen zitten aan het vermogen om dit alles ook daadwerkelijk te realiseren. Vanuit de Woonvisie worden afwegingen ingestoken vanuit volkshuisvestelijke vraagstukken en opgaven (zoals bijvoorbeeld leefbaarheidsproblemen) die kunnen worden aangepakt met volkshuisvestelijke ingrepen. Met de Woonvisie wordt hiervoor specifiek draagvlak bij de gemeenteraad opgehaald.

De Bestuurscommissie begrijpt, dat indiener inzicht mist in wat er op wijkniveau op het gebied van warmte al dan niet staat te gebeuren en waarmee men mogelijk bij de meerjarige investeringsprogramma's wel rekening moet houden. Dit kan echter niet worden opgelost binnen de reikwijdte van de Woonvisie, maar vraagt gelet op het omvangrijke aantal herstructureringsplannen in de wijken (volkshuisvestelijk), wel om een reactie van de Bestuurscommissie Duurzaamheid. Het signaal van indiener zal onder de aandacht worden gebracht bij de Bestuurscommissie Duurzaamheid.

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

Reactie 6

Indiener geeft aan zorg aan te bieden, projecten uit te voeren en aanjager van vernieuwing en samenwerking te zijn en graag mee te denken in de visie van de regionale Woonvisie Parkstad. In dat kader geeft indiener een aantal uitdagingen en/of kansen mee over het uitgangspunt dat het langer thuis blijven wonen van ouderen en de belangrijke voorwaarde om dit zo te organiseren/financieren dat goede zorg geboden kan blijven worden. Indiener deelt de visie over geclusterde settings verzorgd wonen binnen gestapelde bouw (tussen de 30-50 plekken). Verder geeft indiener aan dat de particuliere woningmarkt (huur) een punt van aandacht is in relatie tot dakloosheid. Dreigende dakloosheid en overlast worden nauwelijks gesignaleerd binnen deze sector. Dit biedt volgens indiener kansen op het gebied van preventie en voorkomen van dakloosheid.	1

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

De Bestuurscommissie ziet hier duidelijk aanknopingspunten met het sociaal domein en openbare orde en veiligheid. De Bestuurscommissie onderkent, dat de particuliere woningmarkt aandachtspunten heeft. In de signalen van indiener zit zij een relatie tussen de uitwerking van de woonvisie en de Woonzorgvisie die nog opgesteld moet worden.

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

4.2.4 Reacties met betrekking tot interventies

Reactie 1

Het inponden van woningen door woningcorporaties heeft als doel om de gehele leefbaarheid en vitaliteit van een buurt te verbeteren en moet gericht worden ingezet. Het kan gezien worden als onderdeel van een aanpak en niet als een losstaande actie. Ook andere oplossingen voor het probleem van zwakke particuliere woningen moeten worden onderzocht. Verder moeten er afspraken gemaakt worden over de financiële impact van inponden.	2

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

Inponden is een onderdeel van een meer grootschalige aanpak om de woningmarkt weer in balans te krijgen. Afhankelijk van de opgaven en de omvang daarvan in een wijk, kan inponden een goede ingreep zijn. Het is niet de intentie om in de concept Woonvisie uit te stralen dat inponden de enige interventie is. Waarom wordt er dan zo nadrukkelijk hierop ingegaan? Omdat hierover de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering, het Regionaal Overleg Woningcorporaties en het Regionaal Overleg Huurdersorganisaties in de meerjarige Regionale Prestatieafspraken (m.i.v. 2019) al concrete afspraken met elkaar overeengekomen zijn en dit nu ook geborgd wordt in de Woonvisie. Maar niet exclusief.

De Bestuurscommissie onderzoekt samen met gemeenten, corporaties en marktpartijen al vele jaren verschillende vormen van interventies en we voeren die ook samen uit. Daarbij kent elke business case specifieke vraagstukken en vereist specifieke oplossingen. Ook in de toekomst zullen we blijven onderzoeken welke interventies effectief kunnen zijn en hoe die te implementeren zijn.

Als er afspraken over de financiële impact van deze interventies (waaronder inponden) gemaakt moeten worden, dan is dat op het niveau van concrete projecten in de wijken of in het kader van der regionale en/of lokale prestatieafspraken als uitwerking van de woonvisie. Het is echter niet in concrete termen te vervatten in de Woonvisie zelf. De reactie van indiener wordt beschouwd als een oproep om hierover de komende periode het gesprek aan te gaan.

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

Reactie 2

Er is een ruime passage opgenomen over de voorwaarden van verkoop van sociale huurwoningen zoals ook in de eerdere woonvisie is vermeld. Omdat deze visie ruimte biedt voor de lokale woonvisie is het wenselijk om zeker een passage over de verkoop van woningen op te nemen maar minder uitgebreid. Immers, afstemming hierover gebeurt met de huurdersverenigingen en de gemeente op basis van op te stellen gebiedsvisies. In deze gebiedsvisies kan verkoop van bezit een middel zijn om in te zetten bij wijkdifferentiatie. Dat de corporaties een verantwoordelijkheid hebben ten aanzien van verkoop van sociale huurwoningen is een feit.	2
Verkoop van woningen is te strikt omschreven.	2

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

In de concept Woonvisie staat: ‘Onder bepaalde omstandigheden is verkoop soms wel denkbaar, maar willen de gemeenten als vertrekpunt de condities uit de reeds bestaande afspraken met woningcorporaties over verkoop voortzetten en verder uitbreiden.’ Hierin is dus ook maatwerk voorzien.

Bij de reactie van indiener gaat indiener er aan voorbij, dat er in regionaal verband al in de Regionale Prestatieafspraken, afspraken zijn gemaakt over de voorwaarden waaronder woningen uitgepond kunnen worden. Dit met het oog op het voorkomen van leefbaarheidsproblemen in de woningmarkt in de toekomst. De passage in de concept Woonvisie is overgenomen uit de vigerende Regionale Prestatieafspraken 2019 – 2024 en uit de vorige Woonvisie. Verkoop van sociale huurwoningen ten behoeve van wijkdifferentiatie blijft mogelijk, ook onder de passage die is opgenomen in de concept Woonvisie. De voorwaarden zijn ook nu weer in de woonvisie opgenomen. De Bestuurscommissie heeft overigens oog voor de afwegingen op wijkniveau, maar is van mening, dat niet altijd een gebiedsvisie ten grondslag ligt aan lokale verkoopafweging tussen corporatie, huurders en gemeente.

Met de formulering over verkoop in de concept Woonvisie wordt aangesloten op al bestaande afspraken en dit laat enerzijds veel ruimte voor lokale interpretatie, maar borgt met de regionale afspraken anderzijds dat daarbij wel ook echt de juiste afwegingen worden gemaakt in het belang van de leefbaarheid.

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

Reactie 3

Kansrijke woonomgeving voor iedereen: Gemeenten kunnen bijdragen aan samenredzaamheid en leefbaarheid van buurten en dorpen door te zorgen dat ieder gebied beschikt over een variatie aan woningtypes en prijssegmenten voor verschillende bewoners. Met als doel om meerdere doelgroepen aan te trekken waardoor de samenstelling van de bevolking van de wijk sterker wordt. Hierdoor komt de regio meer in balans en draagt dit bij aan de welvaart, welzijn en kansen van bewoners. Belangrijk is dat gemeenten aangeven op welke wijze zij deze balans in welvaart, welzijn en kansen voor bewoners willen realiseren. Als zij dit niet kunnen, dan is het gewenst dat gemeenten aangeven op welke wijze ze dit dan willen realiseren.	2

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

Concrete invulling hiervan wordt inderdaad in de Woonvisie niet benoemd maar is wel terug te voeren op een aantal initiatieven en activiteiten die al vanuit het domein wonen lopen; zoals bijvoorbeeld de sturing op de nieuwbouw, inponden, maar ook de inzet van de Voorzieningenwijzer. Maar ook projecten in het kader van de Regio Deal waarmee gestuurd wordt op het verbeteren van de sociaal economische situatie waarin inwoners verkeren. Wellicht dat de omgevingsvisie een goed instrument is om tegemoet te komen aan de oproep van de indiener om hierin meer inzicht te verschaffen.

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

Reactie 4

Kansrijk betekent ook gelijke kansen. Vanwege de schaarste moeten er echter keuzes worden gemaakt. Dat legt een extra druk op het verdelen van de woningen en welke criteria daarbij een rol spelen. Het opschalen van de woonruimteverdeling op regionaal niveau mag vanuit die invalshoek sterker in de woonvisie naar voren komen.	2

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

Een proef rond woonruimteverdeling vanuit de corporaties heeft nog niet geleid tot een voorstel aan de Bestuurscommissie. Er is dan ook nog geen regionaal standpunt ingenomen, dat in de Woonvisie meer concreet uiteen kan worden gezet. Verder wordt verwezen naar criteria die een rol moeten spelen bij de verdeling van woningen. Wetgeving hieromtrent is in voorbereiding en de Bestuurscommissie is zich ervan bewust, dat dit regionale afstemming verlangt; daar waar de wetgever de gemeenten in positie stelt in termen van urgenties en de provincie in termen van regie op de woningbouw. Verder: om regionaal te kunnen ingaan op verdeelvraagstukken, zullen ook gemeenschappelijke regelingen als Parkstad positie moeten hebben in het Wetsvoorstel Versterking Regie op de Volkshuisvesting. Er is een beroep op indiener gedaan om dit bij het Rijk kenbaar te maken met een reactie op de consultatieversie. Verder is op te merken dat niet alleen de verdeling, maar ook het opvoeren van de bouwprogrammering en de bouwproductie moet bijdragen aan het verhelpen van schaarste.

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

Reactie 5

Corporaties zijn zich ervan bewust dat zij een verantwoordelijkheid hebben in de bouwwerken die de regio haar identiteit geven en voor mensen waardevol zijn, lang meegaan en in die zin duurzaam zijn. Zoals de historische bebouwing in dorpskernen, de mijnkoloniën, de kloosters en de kerken. Het is belangrijk om met de juiste bebouwing, de identiteit van Parkstad te behouden en te versterken, met aandacht voor zowel historisch erfgoed als de architectonische kwaliteit van nieuwbouw. Dat betekent wel dat corporaties ook verplicht zijn hierin een financiële afweging te maken. De kans is groot dat de realisatie van deze doelstelling ook om externe financiële ondersteuning vraagt waarbij de gemeenten een belangrijke rol spelen. Die handreiking zou in de woonvisie een plek kunnen krijgen.	2
Respect voor monumentale of beschermde status van complexen mag niet alleen een verantwoordelijkheid van de corporaties zijn.	2

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

In de aanvraag voor de Regio Deal van 15 november 2022 is de aandacht voor en de opgaven in historisch erfgoed onderschreven. De Bestuurscommissie gaat in het kader van de Regio Deal en het Volkshuisvestingsfonds graag met u in gesprek om op grond van concrete projecten en locaties te

onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor extra externe financiering voor eventuele onrendabele investeringen. Het is echter niet gebruikelijk om financiële middelen toe te zeggen in een Woonvisie.

Met de Woonvisie wordt ambitie uitgestippeld. Concrete uitspraken over financiële ondersteuning kunnen niet gedaan worden, omdat hiervoor de noodzakelijke concrete onderbouwing zowel financieel als qua noodzaak ontbreekt, waardoor niet alleen kwantitatieve, maar zelfs ook kwalitatieve uitspraken (waarom heeft de overheid een rol in het afdekken van bepaalde kosten) niet kunnen worden gedaan. Bovendien mogen we aannemen, dat ontwikkelaars kwaliteit en (maatschappelijke, economische, en financiële) meerwaarde primair als uitgangspunt nemen en niet de laagste kosten.

Inzake de verantwoordelijkheid van de corporaties zijn is de Bestuurscommissie van mening, dat dit in de Woonvisie niet als zodanig verwoord is. De Bestuurscommissie beschouwt deze opmerking daarom ook niet als een verzoek om de teksten aan te passen maar als oproep om dit in gedachte te houden en de corporaties niet overal verantwoordelijk voor te houden.

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

Reactie 6

Men spreekt van spreiding binnen de zeven Parkstad gemeenten. Hierin dienen de gemeenten onderling goed met elkaar samen te werken en af te stemmen om uniformiteit te waarborgen. Dit betekent concreet dat de zeven Parkstad gemeenten zorgdragen voor voldoende spreiding binnen zowel de veerkrachtige als ook kwetsbare wijken.	2

Standpunt van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

Dit standpunt is al verwoord in het regionale deel van de concept Woonvisie.

Voorstel aan de gemeenteraad

Geen wijziging aanbrengen in de tekst van de concept Woonvisie.

Aan: het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Brunssum

Postbus 250,
6440 AG Brunssum

Betr. Reactie ontwerp woonvisie van de -bij het Regionaal Overleg Huurdersorganisaties Parkstad (ROH) aangesloten -huurdersorganisaties van Weller, Wonen Limburg en Wonen Zuid

Brunssum, 16-04-2023

Vooraf
De bij het Regionaal Overleg Huurdersorganisaties Parkstad (ROH) aangesloten huurdersorganisaties in uw gemeente van de woningcorporaties Weller, Wonen Limburg en Wonen Zuid willen graag gebruik maken van de door uw gemeente geboden inspraakmogelijkheid m.b.t. de Regionale Woonvisie met lokale uitwerking voor de gemeente Brunssum. De huurdersorganisatie van Vincio Wonen is níet aangesloten bij het ROH en derhalve ook niet betrokken geweest bij de opstelling van deze reactie.

De genoemde bij het ROH aangesloten huurdersorganisaties zijn -met ondersteuning van het ROH- na gezamenlijk bestuurlijk overleg tot onderstaande inspraakreactie gekomen

Het ROH zelf heeft in eerder stadium gebruik gemaakt van de uitnodiging van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering om haar mening over de conceptversie van de Regionale Woonvisie (zonder de lokale vertalingen) te geven. Ook hierbij zijn de genoemde, aangesloten huurdersorganisaties nauw betrokken geweest.

Het hoofdaccent in de ROH-reactie lag vooral op het vlak van procesmatige en procedurele elementen rondom de woonvisie(s) in haar verbinding met regionale en lokale prestatieafspraken. Ook die zijn op onderdelen van belang en leidend voor de lokale woonvisie van Brunssum.

Dit is de reden dat wij op onderdelen de inhoud van die ROH-reactie (in samenspraak dus opgesteld met de aangesloten huurdersorganisaties) ook geïncludeerd aan uw College doen toekomen in deze reactie.

Buiten onderstaande reactie van de gezamenlijke huurdersorganisaties (zie verderop) heeft de Huurderskoepel van Weller (via haar voorzitter mevr. Bedet-Glasbergen) net vóór de formele inspraakperiode de volgende opmerkingen -via de ambtelijke weg- ingebracht.

Bij 4.1
Nieuwbouw in Brunssum
Het staat vast dat er in voldoende levensloop bestendige woningen moet worden voorzien. Ook voor de doorstroming naar voldoende woonruimte voor jongeren en jonge gezinnen.

Echter het creëren van voldoende aanbod is niet voldoende. Er zal ook gekeken moeten worden waarom jongeren liever elders in Parkstad of daarbuiten willen wonen en daarop anticiperen middels het maken van beleid en voorzieningen/uitbreiding van voor jongeren geschikt amusement, ontspanning, winkels, eetgelegenheden (moderne fastfoodketen?) en dergelijke.
Hier is natuurlijk de politiek aan zet.

Bij 5.1.
Variatie en balans in het woningaanbod in Brunssum
Het creëren van woningen in het middeldure segment in minder veerkrachtige wijken is een mooi streven. De vraag is echter of huurders die deze huur kunnen betalen in die wijken/straten wel willen wonen.

Bij 6.1
Kwaliteit, duurzaamheid en dierbaarheid in Brunssum. **Dierbaarheid?**
De renovatie/verduurzaming van een hele wijk kan niet alleen bestaan uit de aanpak van de woningen. Ook de infrastructuur zal "gemoderniseerd" moeten worden.

Bovenstaande opmerkingen van de Huurderskoepel maken integraal onderdeel uit van deze reactie n.a.v. de officiële inspraakprocedure

<u>Onze reactie</u>

1.
We zijn blij dat er gekozen is voor een degelijk onderbouwde, regionale woonvisie voor Parkstad met lokale vertalingen. Weliswaar is deze wat laat tot stand gekomen mede door de 'schaar' in het proces vanwege de gemeentelijke verkiezingen en nieuwe bestuurlijke verhoudingen.
Wat laat omdat de vertalingen naar lokale woonvisies de basis zouden moeten zijn voor de lokale prestatieafspraken 2024 e.v. jaren (en de biedingen van de corporaties vóór 1 juli 2023). Deze lokale woonvisies zullen naar onze verwachting pas einde eerste helft 2023 (en in sommige Parkstad-gemeenten later) formeel vastgesteld worden (en ook nog eens op verschillende momenten per gemeente).
Gezien het krappe tijdpad voor de corporaties hebben wij hen geadviseerd om de biedingen te baseren op de voorliggende consultatieversie

2.
De huurdersorganisaties onderschrijven in de regionale woonvisie de gezamenlijke, regionale ambities op het gebied van de 'volkshuisvesting' (de woningmarkt) als 'sectoraal' onderdeel van een visie op de samenleving als geheel. De geformuleerde ambities 'kansrijk wonen voor iedereen, nu en in de toekomst', met de uitwerking naar een woning voor iedereen, spreken ons aan. *Wij zijn blij dat een samenwerkingsverband tussen 7 gemeenten via de Stadsregio écht werkt en een meerwaarde heeft (kan hebben!?) die meer is dan de optelsom van individuele, lokale, gemeentelijke insteken en belangen op de 'postzegel Parkstad'*. De keuze om vanuit een regionale visie te komen tot lokale woonvisies (in onderlinge samenhang om invulling te geven aan die gezamenlijke ambities) is ons inziens een goede.

We vragen ons wel af of de regionale ambities in hun vertaling naar de lokale uitdagingen (lokale woonvisies) ook daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden door gezamenlijk en individueel gedragen, concrete acties. Een concrete vertaling van ambities, visie richting acties (invulling van lokale opgaven) met soms een geaccepteerde verdeling van 'zoet en zuur' vanuit dat regionaal (algemeen) belang.
Wij onderschrijven dan ook van harte de meermaals in de regionale woonvisie beklemtoonde uitdaging dat 'ambities mooi zijn, *maar dat het uiteindelijk wel om resultaten gaat*'. Hoe houden we alle '(lokale) kikkers in de emmer op deze route'? We komen daar hieronder nog op terug.

3.
Zoals onder ad 2. gesteld ligt er een belangrijke uitdaging om de lokale woonvisies in verbinding te brengen met de regionale woonvisie. En dan gaat het o.i. niet alleen om de lókale visies, ambities, maar vooral om de concrete, lokale acties (invulling geven aan de opgaven). Deze laatste dienen op lokaal niveau vastgelegd te worden in (meerjarige) prestatieafspraken. Gezámenlijk vast te stellen regionale prestatieafspraken (in verbinding met de regionale woonvisie) moeten (kunnen) hier belangrijke kaders voor zijn.

Wij zijn van mening dat de huidige regionale prestatieafspraken (tot en met 2024 en dat is dichterbij dan wij denken) herijkt dienen te worden op basis van de voorliggende regionale woonvisie (2023-2028) alsmede op de lokale woonvisies voor zover relevant. De evaluatie van de huidige prestatieafspraken en herijking daarvan kunnen daarmee parallel lopen en het resultaat leidt dan tot nieuwe regionale prestatieafspraken en nieuwe meerjarige lokale prestatieafspraken.

De regionale prestatieafspraken op basis van en tezamen met de regionale woonvisie zouden (mede) 'kapstok' moeten zijn voor lokale prestatieafspraken. Die verbindingen zorgen ervoor dat het niet alleen bij mooie visies en mooie ambities blijft, maar dat die ook in samenhang kunnen bijdragen aan in gezamenlijkheid vastgestelde realisering van opgaven (uitstijgend boven de optelsom van individuele, lokale, gemeentelijke insteken en belangen met een verdeling van 'zoet en zuur').

S*trakke regie* (zowel bij de opstellingskaders, het monitoren van de afspraken alsmede de continue evaluaties) hierop is o.i. nodig zonder overigens dat de Stadsregio in de formele bevoegdheden van een gemeente gaat treden. Maar als het om inhoudelijke afstemming gaat, lijkt een *centrale(coördinerende) regie* gewenst, sterker nog noodzakelijk. Immers, een regionale woonvisie (in visie/ambities) en regionale prestatieafspraken (concrete acties bijdragend aan het invullen van de ambities) zijn uiteindelijk niet vrijblijvend en worden uiteindelijk gerealiseerd door de 'optelsom' van de daarvan afgeleide lokale prestatieafspraken (als die gerealiseerd worden).

4.
Gezamenlijk zijn de regionale ambities via de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering nu vastgelegd in de concept-regionale woonvisie met daarin toch een aantal concrete uitdagingen (opgaven) benoemd. De verantwoordelijk wethouders van de 7 gemeenten hebben zich hieraan gecommitteerd.

Onze vraag is of de wethouders voldoende (bestuurlijk/politiek) mandaat hadden voor de formulering van die regionale ambities en -tot op hoogte- van de concrete opgaven? We gaan daarvan uit.
Welke consequenties kunnen echter de 7 lokale besluitvormingsprocessen bij de lokale onderdelen hebben voor die gewenste meerwaarde van de 'gezamenlijkheid' ?
Wie 'bewaakt' de optelsom van die uitkomsten?
Nogmaals: een *centrale regie* daarbij is belangrijk. En niet om in formele bevoegdheden te treden, maar wel om in alle transparantie te volgen of de 'optelsom van individuele besluiten' matcht met de gezamenlijk vastgestelde ambities.

5.
Wij vinden het een gemiste kans dat er (vooralsnog) *geen regionale woonzorgvisie* ontwikkeld is in gezamenlijkheid (als integraal onderdeel van de regionale woonvisie). *Gaat nu iedere gemeente een eigen woonzorgvisie opstellen?*
Wij hebben voorgesteld om ook t.a.v. de opstelling van de lokale woonzorgvisies een centrale regie op (tenminste) toetsing van de uitkomsten van die trajecten in relatie tot de regionale woonvisie te entameren. Liefst al in een eerder stadium: een regie op het proces van gezamenlijke inhoudelijke afstemming tussen gemeenten. Naar wij onlangs vernomen hebben, zullen de lokale woonzorgvisies (in 2024 verplicht overigens) voor de Parkstad-gemeenten *in gezamenlijkheid* invulling krijgen. Dat is o.i. een goede keuze. *Wij vragen uw College om de corporaties én de actieve huurdersorganisaties in uw gemeente te betrekken bij de opstelling van de woonzorgvisie.*

6.
Als het gaat om het opstellen van de lokale (meerjarige) prestatieafspraken dan hechten wij eraan om nogmaals, ook in dit kader en in de geest van de Woningwet, te benadrukken dat die *in gezámenlijk tripartite overleg* opgesteld dienen te worden als afgeleide van de regionale en lokale woonvisies (en hopelijk woonzorgvisies). *Wij gaan ervan uit dat e.e.a. dus in een gezámenlijk, íntegraal traject met de verantwoordelijke actoren (gemeente, corporaties, huurdersorganisaties) ámbtelijk én bestuurlijk invulling krijgt richting gemeenschappelijke afspraken.*

7.
Wat betreft de geconstateerde (en geanalyseerde) ontwikkelingen (kwalitatieve en kwantitatieve invalshoeken) constateren wij toch nog vele onzekerheden richting toekomst. Dat vraagt ons inziens om voortdurende alertheid, geborgd in een dynamisch proces van voortdurende herijking op basis van geconstateerde ontwikkelingen.
Voorbeelden van onzekerheden liggen o.a. op het vlak van migratie, de scenario's t.a.v. demografie, de concrete woningbehoefte, de economie (herstel of juist niet?), de koopkrachtontwikkeling, het sociale klimaat (zet de tweedeling door of juist niet?), energiearmoede (is die structureel of niet?), het zorgbeleid (vorm en de betaalbaarheid van de zorg), ecologische ontwikkelingen en wetgevingen daaromtrent en natuurlijk de politieke context.
Oog voor een dynamisch proces met inbouw van periodieke herijkingen op basis van ontwikkelingen vinden wij heel belangrijk.

8.
Wij vragen ons af of de net getekende Woondeal (met al haar uitdagingen/ambities om bouwplannen te realiseren met een na te streven segmentering) voldoende verankerd is in de regionale woonvisie en of die ook weer op haar beurt verankerd wordt in de lokale woonvisies, en dat in onderlinge samenhang tussen de 7 gemeenten. En wie toetst straks of de 'optelsom' van alle bouwopgaven in de gemeenten (in de gemeentelijke woonvisies) matcht met de afspraken in de Woondeal?
Concreet is onze vraag aan uw College of de impact van de Woondeal voor uw gemeente concreet vertaald is in uw woonvisie.
U noemt in 4.1. (woningbouw in Brunssum) wel dat uw gemeente een bijdrage gaat leveren (kwantitatief) aan de woningbouwopgave en invulling geven aan de extra ambitie die de Bestuurscommissie Wonen & Herstructurering van de Stadsregio Parkstad heeft uitgesproken. De lokale ambitie binnen de bruto 7.500 woningen voor de gehele stadsregio wordt niet concreet benoemd. *Welk aandeel denkt Brunssum te kunnen leveren binnen de Woondeal? En moet dit -indien bekend- niet opgenomen worden in de woonvisie, ook al om als basis te dienen voor de biedingen van de corporaties?*
Matcht dit kwantitatief en kwalitatief in bijvoorbeeld uw streven om voornamelijk in te spelen op de behoefte aan levensloopgeschikte huurappartementen en nultredenwoningen in de middeldure huur en koop met de afspraken in de Woondeal?
En met een aantal uitgangspunten in die Woondeal: bijvoorbeeld ook 2/3 verplichte nieuwbouw in het betaalbare segment te realiseren en 40 % van de nieuwbouw voor middeninkomens? En komt e.e.a. overeen met streven om een minimale omvang van 30 % sociale huur in Brunssum?

9.
Nadat er dadelijk een regionale woonvisie en lokale woonvisies vastgesteld zijn, wordt naar alle waarschijnlijkheid de Wet Versteviging Regie Volkshuisvesting van kracht. De consultatiefase loopt momenteel. *Deze wet zal op diverse vlakken directe invloed hebben op het lokaal volkshuistingsbeleid: verplichte huisvestingsverordeningen en daarbinnen urgentieverordeningen met gewenste intergemeentelijke afstemming/afspraken over onderlinge verdeling van urgente doelgroepen, aanpassing huisvestingswet, uitwerking 'Een Thuis voor Iedereen', geen woonvisies meer maar 'volkshuisvestingsprogramma's binnen de Omgevingswet, andere definitie 'sociale huur', verplichte (intergemeentelijk afgestemde) woonzorgvisies, een andere (regie)rol voor de Provincie, en meer.*
De vraag is of er door u en andere gemeenten (en in Stadsregio-verband) al een route bepaald is hoe eventuele consequenties van de nieuwe wet (als die door Tweede en Eerste Kamer komt) haar verankering krijgt in het regionaal/lokaal volkshuisvestingsbeleid en of ambities/afspraken in de regionale woonvisie/lokale woonvisies niet herijkt dienen te worden n.a.v. die nieuwe wet (en wellicht dus ook de Woondeal).

10.
De huurdersorganisaties onderschrijven in algemene zin uw streven (4.1 Woningbouw in Brunssum) om de woningbouw te laten bijdragen aan een kwalitatieve en klimaatbestendige woonomgeving én inspelend op de woonbehoefte. Hierbij wijzen wel nog op onze vraag in ad 8. wat betreft de relatie met de Woondeal.
We wijzen hier nog eens op de reactie van de Huurderskoepel t.a.v. dit hoofdstuk: "het staat vast dat er in voldoende levensloop bestendige woningen moet worden voorzien. Ook voor

de doorstroming naar voldoende woonruimte voor jongeren en jonge gezinnen. Echter het creëren van voldoende aanbod is niet voldoende. Er zal ook gekeken moeten worden waarom jongeren liever elders in Parkstad of daarbuiten willen wonen en daarop anticiperen middels het maken van beleid en voorzieningen/uitbreiding van voor jongeren geschikt amusement, ontspanning, winkels, eetgelegenheden (moderne fastfoodketen?) en dergelijke.
Hier is natuurlijk de politiek aan zet".

We vragen ons verder af hoe realistisch uw gewenste 'verhuring' van grondgebonden koopwoningen is. Of bedoelt u omzetting van koopwoningen naar huurwoningen (waarschijnlijk met o.a. de corporaties)? Het zal uiteindelijk toch vooral gaan of partijen (anders dan de particulieren) bereid zijn (financieel) te faciliteren. En of die woningen in de portefeuilles van de corporaties passen. *Daarnaast is het de vraag hoe dit matcht met uw stelling dat er een relatief kleine behoefte is aan grondgebonden midden- en sociale huurwoningen.*

11.
Wij onderschrijven uw inzet in 4.2 (herstructurering en transformatie) via wijkgerichte en integrale aanpak.

12.
Wij onderschrijven uw ambities in hoofdstuk 4.3.

13.
In 4.4 gaat u in op betaalbaar wonen in Brunssum. Wij vragen in dit kader specifieke aandacht voor betaalbare jongerenhuisvesting. Naast het realiseren van woningen voor die doelgroep, kunnen de kansen voor jongeren ook via aangepast, specifiek woonruimteverdelingsbeleid vergroot worden. Hier zijn goede voorbeelden van.
We missen verder in dit hoofdstuk een standpunt van uw gemeente t.a.v. verkoop van sociale huurwoningen. De huurdersorganisaties onderschrijven verkoop van sociale huurwoningen in principe níet (tenzij er een aantoonbaar overschot aan sociale huurwoningen is in relatie tot de doelgroep die hierop aangewezen is). Zoals eerder gesteld: voor ons is het nog de vraag of door de optelsom van sloop/verkoop van sociale huurwoningen de gewenste minimale omvang van 30 % sociale huur niet onder druk komt te staan in Brunssum.

14.
We wijzen hier nogmaals op de vraag van de Huurderskoepel: "het creëren van woningen in het middeldure segment in minder veerkrachtige wijken is een mooi streven. De vraag is echter of huurders die deze huur kunnen betalen in die wijken/straten wel willen wonen".

15.
In 5.2 (goede verhuur in Brunssum) benoemt u het belang van 'goed verhuurderschap'. Wij missen hierbij het streven naar goede, evenwichtige, transparante toewijzing van sociale huurwoningen met gemeenschappelijke afspraken/taakstellingen van de corporaties. In Heerlen wordt momenteel gewerkt met een zogenaamde 'woningbegroting' waarin

afspraken/taakstellingen tussen de corporaties opgenomen zijn en die ook continu gemonitord worden.
Daarnaast missen wij ook de aanzet naar een huisvestingsverordening. Wij wijzen u erop dat dit een verplichting gaat worden inclusief een daarin opgenomen urgentieverordening in het kader van de Wet Versteviging Regie Volkshuisvesting en aanpassing van de Huisvestingswet.

16.
T.a.v. 6.1. (kwaliteit, duurzaamheid en dierbaarheid (?)) onderschrijven wij in de gemeentelijke visie t.a.v. duurzaamheid en het benutten van fysieke ingrepen om sociaal-maatschappelijke doelen te bereiken. Wel wijzen we hier nog op de opmerkingen van de Huurderskoepel: “de renovatie/verduurzaming van een hele wijk kan niet alleen bestaan uit de aanpak van de woningen. Ook de infrastructuur zal “gemoderniseerd” moeten worden”.

slot
Van visie en ambitie naar doen is een uitdagend traject. Hiervoor is daadkracht en (collegiale intergemeentelijke en tussen corporaties) afstemming nodig. En dat vraagt inzet van alle partijen. Niet alleen traagheid van besluitvormingsprocessen, (nationale, regionale en lokale) wetgevingen, NIMBY-overwegingen kunnen daadkracht belemmeren, ook het gebrek aan ambtelijke capaciteit. Kijk naar de gemeente Heerlen waar de lokale woonvisie pas als laatste ingevuld is vanwege personeelsgebrek. Wellicht is het goed om een deskundig team van ambtenaren ‘bovengemeentelijk’ te formeren in het traject ‘van ambitie naar acties’. Nu vist iedere gemeente in een kleine vijver van beschikbaar (en capabel) personeel. De Stadsregio zou hierbij o.i. een rol kunnen vervullen.

Tot zoverre de reactie van de bij het ROH aangesloten huurdersorganisaties van de woningcorporaties Wonen Limburg, Weller en Wonen Zuid in Brunssum.

Namens die bij het ROH aangesloten huurdersorganisaties van de woningcorporaties in Brunssum,

Met vriendelijke groet,

Wendy Bedet-Glasbergen,
Voorzitter huurdersorganisatie voor Weller

Huurderskoepel
Brunssum - Schinveld

Aan: Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Brunssum
P.a. Lindeplein 1
6444 AT Brunssum

Brunssum 4 mei 2023

Betreft: Zienswijze regionale woonvisie Parkstad Limburg/Brunssum
Bijlage: -1-
CC: SMO-Raad Brunssum

Geacht College,

De Stichting Seniorenraad Brunssum onderschrijft op hoofdlijnen de beleidsuitgangspunten van de Regionale Woonvisie Parkstad Limburg/Brunssum.

Met name de tekst op pagina 9 spreekt ons aan: ”Een kansrijke regio is een regio waar in iedere wijk en dorp, een goede balans is tussen mensen in een kwetsbare positie die ondersteuning nodig hebben (vragers) en mensen die de ruimte hebben die ondersteuning te bieden (dragers).”
De Seniorenraad wil middels haar inzet investeren in die balans.

Buiten kijf is het wonen en de woonsituatie het centrale thema in de nota. De Seniorenraad Brunssum is de mening toegedaan dat ”wonen” voor senioren onlosmakelijk verbonden is met de thema’s welzijn en zorg. Deze thema’s dienen dan ook integraal en elkaar versterkend ter hand worden genomen en op wijkniveau geconcretiseerd te worden.
Woning, omgeving, faciliteiten en voorzieningen dienen op een zodanige wijze ingericht te zijn en vorm gegeven te worden, dat recht gedaan wordt aan de autonomie en burgerschap van de oudere wijkbewoner. Sociale contacten, veiligheid, vrije tijdsbesteding en activiteiten dienen daarbinnen geborgen te worden.
De notitie “Recht doen aan het ouder worden”, als bijlage toegevoegd aan het binnenkort aan te vragen subsidieverzoek van de seniorenraad i.o. aan het college van b&w biedt aanknopingspunten hoe een en ander uitgewerkt kan worden.

O.i. is het een invulling van het op pagina 15 vermeld domeinen overstijgend plan dat uitkomst kan bieden voor de herstructureringsopgaven in buurten met verminderde veerkracht. Naast de fysieke aanpak vanuit de domeinen wonen en openbare ruimte, kan in deze buurten de inzet van domeinen zoals veiligheid, zorg, welzijn, of onderwijs nodig zijn voor de gewenste verbetering. voor de identiteit van de wijken.

Onze zienswijze die sterk gerelateerd is aan het bovenstaande standpunt richt zich dan ook op die items die hier van invloed op kunnen zijn:

- De flex(ibel te gebruiken) woningen
  Gelet op de stikstofcrisis -politiek dreigt een patstelling- waardoor een zware wissel gelegd wordt op de versnelling van nieuwbouw is de

seniorenraad i.o. ook een pleitbezorger van de realisering van flexwoningen. Niet alleen voor statushouders en spoedzoekers, maar ook voor (zorgbehoevende) ouderen.

- De vereniging van woningcorporaties Aedes heeft een handzame brochure *"verplaatsbaar woningen bouwen*" uitgebracht. De brochure start met een introductie op verplaatsbare woningen en mondt uit in een stappenplan.
- Een initiatief dat hierop aansluit betreft het concept "Buurtwonen" van Buurtzorg. Ongeveer vijftien houten huizen worden in de fabriek gemaakt en kunnen kant-en-klaar geleverd worden. Het idee achter Buurtwonen is dat mensen die graag in een buurt wonen daar ook kunnen blijven wonen als ze ouder worden, met ondersteuning van de omgeving. Het gaat om een aantal kleinschalige woningen waardoor het werkbaar blijft voor de buurt.
- In de nota "WONEN IN LIMBURG, bereikbaar voor iedereen! Woondeal Limburg 9 maart 2023 zijn prestatieafspraken vastgelegd tussen Ministerie voor VRO, Provincie Limburg, Limburgse Gemeenten, Waterschap Limburg en Limburgse Woningcorporaties. Hierin wordt landelijk gestreefd naar de realisering van 15.000 flexwoningen per jaar. Parkstad zet zich in om hieraan een bijdrage te leveren van 375 flexwoningen per jaar.
  Hierbij wordt ingezet op kwalitatief hoogwaardige woningen. Wellicht neemt de realisatie van kwalitatief hoogwaardige flexwoningen de vrees weg van woningcorporaties gelet op de aanmerkelijk kortere exploitatietermijn om samen te werken met zorgpartijen. Zorgpartijen die op hun beurt zich dan wel voor maximaal 10 jaar contractueel kunnen binden.

- Transformatie
  In de reeds aangehaalde notitie wordt voorgesteld het concept van het woonservicegebied als blauwdruk neer te leggen op de Brunssumse wijken. Te beginnen met een te starten pilot in Brunssum West; respectievelijk Treebeek Zuid.
  De lopende transformatie van de gemeente Brunssum van niet levensloopbestendige portieketageflats naar meer hedendaagse woonvormen wordt de komende jaren voortgezet.
  In het voorgestane pilot kan door de sloop van de aanwezige portiekflats plaats gemaakt worden voor levensloopbestendige woonvormen voor senioren. Denk daarbij aan nultreden woningen, maar ook aan grondgebonden woningen in de vorm van "hofjes" met voldoende privacy en ruimte voor gezamenlijke initiatieven en ondersteuning.
  Het "hofjes-concept" is o.i. ook levensvatbaar elders in Brunssum.
  Met name de belangstelling van eigenaar bewoners gaat naar deze woonvorm uit.
  Daarmee worden o.a. de op pagina 14 voorgestane verhuisbewegingen en doorstroming gestimuleerd.
  De met de regiodeal toegenomen bouwambitie van 7.500 wordt door Brunssum bij voorkeur ingevuld met woningen die oudere huishoudens verleidt hun – voor jongeren aantrekkelijke – eengezinswoning te verlaten.

De gedachte dringt zich op met welke woningen en ook noodzakelijke stimuleringsmaatregelen de gemeente de oudere huishoudens denkt te verleiden?

- Wonen met zorg voor ouderen op pagina 17 heeft betrekking op de transformatie van intramuraal naar extramuraal verblijf. In gewone mensentaal; ouderen die nu in aanmerking komen voor een verblijf in een verpleeghuis, dienen met de nodige ondersteuning en geclusterde woonvorm in de eigen omgeving verblijven.
  Binnen nu en 20 jaar is -bij ongewijzigd beleid- verdubbeling van de verpleeghuiscapaciteit nodig en dat is haast onbetaalbaar.
  D.m.v. de twee WOZO programma's[1] dient het aantal intramurale verpleeghuisplaatsen gelijk te blijven. Groei dient plaats te vinden via vpt[2] in geclusterde woonvormen.
  Een waarschuwing is hier op zijn plaats.
  In feite betreft het hier een decentralisatie naar de gemeentes. En het rijk heeft de neiging -eerdere decentralisaties laten dat zien- om dit gepaard te laten gaan met een fikse bezuiniging. In het verlengde hiervan; de thuiszorg en wijkverpleging staan zwaar onder druk. De uitkomst ervan is dat de zorg grotendeels neerkomt op de schouders van de mantelzorg. En onder die druk zal de mantelzorg bezwijken met alle gevolgen van dien.
  Gemeente hoed u hiervoor!

- Voor de geschetste gedifferentieerde aanpak voor stad en platteland en de uitwerking in woonzorg visies wil de seniorenraad in een later stadium bijdragen d.m.v. de reeds aangehaalde notitie "Recht doen aan het ouder worden"
  Relevant hier is de vermelding van de in deze notitie opgenomen woonservicegebieden die uitgewerkt worden voor stad en platteland.

- Het verheugd de Seniorenraad dat tijdens de informatiebijeenkomst d.d. 18-04-2023 bleek dat het onderhavige visiedocument niet los te zien is van de nog op te stellen woonzorgvisie. Het was volgens de gemeente verstandig geweest, als beide visies integraal opgesteld zouden worden.
  De Seniorenraad kan deze invalshoek volledig onderschrijven, zoals verwoord in de derde alinea van deze zienswijze.

- Ten slotte;
  Visies dienen uiteraard d.m.v. doelen en middelen geconcretiseerd en operationeel gemaakt te worden.
  Daarbij zijn omgevingsfactoren van invloed op het al of niet realiseren ervan. Omgevingsfactoren die je wel/niet of maar voor een deel in de hand hebt.
    - De dreigende patstelling t.a.v. de stikstofproblematiek kan de versnellingsopgave van het bouwprogramma verlammen;

[1] Het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) van het ministerie van VWS
Het programma Wonen en Zorg voor Ouderen (WOZO) van het ministerie van VRO

[2] Volledig Pakket thuis

- Door de tekorten in de zorgwereld en de alsmaar toenemende werkdruk in de zorg -in de meest brede betekenis- gaat ten koste van de kwaliteit en de voorgestane samenwerking met partijen;
- Uiteindelijk zijn het de zorgbehoeftige burgers en hun partners/ kinderen/ouders die hier het slachtoffer van worden
- De overlast in vooral wat dan eufemistisch "veerkracht in corporatiewijken zal alleen maar toenemen.
- Worden naast de extramuralisering van zorg en geschikte woningen met begeleiding voor bijzondere doelgroepen ook voldoende middelen gedecentraliseerd?
- Veelzeggend en verhelderend -en wij zien er een bevestiging in van onze benadering- is het artikel TWEEGESPREK[3]:
  Aan de vooravond van nieuwe wijkaanpak
  'Kopieergedrag kenmerkend voor overgang naar verzorgingsstad'
  Een interview met o.a. Jeroen Frissen van Circusvis, het onderzoeksbureau dat de procesbegeleiding ter hand heeft genomen van deze woonvisie.
  Enkele zinsneden;
  - het chronische gebrek aan tijd en geld onder professionals en de organisaties waar ze voor werken. Of je nu kijkt naar zorg, welzijn of politie: ze hebben allemaal weinig middelen en veel te veel te doen."
  - Armoede, zo laat veel onderzoek zien, maakt dat mensen objectief gezien slechtere beslissingen nemen en daardoor minder in staat zijn om hun eigen problemen goed ter hand te nemen. Diezelfde psychologie van de schaarste is terug te zien bij de organisaties en professionals die geacht worden die arme mensen te helpen. "Het is opvallend hoe veel invloed schaarste heeft, juist ook bij organisaties.
  - Een andere consequentie van het chronische gebrek aan tijd en middelen is dat de zo gehoopte bredere domein overstijgende aanpak geen kans krijgt om zich te ontwikkelen.
  - Kijk ook weer meer naar experts, juist ook met het oog op wat er in het verleden mis of goed is gegaan.

  Met name deze laatste bullet is een bevestiging van het onder de aandacht brengen van de woonservicegebieden in de hierboven aangehaalde notitie "Recht doen aan het ouder worden"

Met vriendelijke groet en in afwachting van uw reactie,
Namens de Stichting Seniorenraad Brunssum
Max van Haaften, secretaris.

Adres secretariaat
Taelmanshof 11
6443 BD Brunssum
Tel. 06 37 17 92 72
haaftenvan1@kpnmail.nl

[3] Zie bijlage

Bezoekadres Heerlen
Wellerij, Spoorplein 43, Heerlen

Postadres
Postbus 2, 6400 AA Heerlen

T 045 - 404 86 00
E-mail: info@wellernet.nl
www.wellernet.nl

Aan het College van B&W
Gemeente Brunssum
BRUNSSUM

Datum 10 mei 2023
Onderwerp reactie Weller op lokale woonvisie Brunssum
Kenmerk

Geacht college,

Op 30 maart 2023 hebben wij de concept regionale en lokale woonvisie van de gemeente Brunssum ter inzage ontvangen.

Hierbij maken we van de gelegenheid gebruik onze reactie op het conceptdocument te geven:

Regionaal deel:
Door het ROW (Weller en collega corporaties in Parkstad) is al een reactie gegeven op het regionale deel. Deze gezamenlijke reactie dd. 24 maart jl. is ter volledigheid als bijlage bij dit document gevoegd.
We hebben dus vooral gekeken naar de teksten voor Brunssum die cursief gedrukt staan of in extra kader. Wel willen we nogmaals benadrukken dat de lokale woonvisie niet de status van Volkshuisvestingsprogramma mag krijgen. Zo wordt het ook bedoeld in de Ontwerp Wet Regie Volkshuisvesting. Juist over dat VHV-programma gaan we graag met gemeenten in gesprek en leggen we doelen vast in meerjarige regionale en lokale prestatieafspraken.

Lokaal deel:
In algemene zin kunnen we ons vinden in de ambities en doelen van Brunssum. Het is niet altijd concreet, maar het geeft wel een bepaalde richting aan. In onze reactie op het lokale deel geven we een aantal punten aan waarvan we met de gemeente en bewoners in gesprek willen om het concreter te maken en vast te stellen wat we dan precies van elkaar verwachten en van elkaar nodig hebben. Dit moet dan worden geborgd in een Volkshuisvestingsprogramma voor Brunssum.

Pagina 13-14: Nieuwbouw in Brunssum

- Weller is ook een voorstander van een gevarieerde aanpak van nieuwbouw voor meerdere doelgroepen. Het aspect dat “nieuwbouw uiteindelijk ook kansen biedt voor (jonge) woningzoekenden in de rest van de voorraad (verhuisketens)” komt goed tot uitdrukking in dit deel van de lokale woonvisie.
- De regel “Brunssum ziet kansen in het verhuren van bestaande grondgebonden koopwoningen” maakt niet duidelijk wat daarmee bedoeld wordt. Als hiermee bedoeld wordt dat de gemeente corporaties zal blijven ondersteunen bij het inponden van particulier bezit in kwetsbare wijken dan kunnen wij dat volledig onderschrijven.
- Hoe dan ook moet gebiedsgerichte nieuwbouw een resultaat zijn van een gezamenlijk opgestelde gebiedsvisie.

Pagina 16: Herstructurering en transformatie in Brunssum

- Weller ondersteunt de brede visie met ook aandacht voor klimaatadaptie, gezondheid en natuurinclusiviteit. We zouden graag zien dat hier een cofinancieringsregeling voor komt zodat gemeente en maatschappelijke partijen gezamenlijk kunnen optrekken.
- Hier mag beter benadrukt worden dat herstructurering en transformatie altijd het resultaat is van een met woonpartners opgestelde gebiedsvisie waarbij ook de link wordt gelegd met o.a. het sociaalmaatschappelijke en economische domein.

Pagina 18: Passende woning, bijzondere doelgroepen en wonen met zorg in Brunssum.

- Hier ontbreekt het onderdeel “ontmoeten” als wezenlijk onderdeel van zingeving, ondersteuning en signalering. Maatschappelijk vastgoed kan voor dat doel worden ingezet en woningcorporaties hebben de wettelijke ruimte om daarin te voorzien in samenspraak met zorgpartijen.
- We vragen aandacht voor een gestructureerd en gedragen (regionaal) proces bij de totstandkoming, uitvoering en monitoring van de woonzorgvisie.
- In de voorliggende visie wordt geheel voorbijgegaan aan het sturingsmechanisme van woonruimteverdeling bij het huisvesten en spreiden van kwetsbare doelgroepen. Het ontbreken van een voornemen om op dit punt is een leemte in de woonvisie van Brunssum.
- We constateren dat de begeleiding van statushouders die in corporatiewoningen worden gehuisvest een aandachtpunt is, zeker voor de toekomst vanwege wegvallen capaciteit bij de gemeente. We zijn als corporatie mogelijk bereid om deze taak met een verschuiving van middelen meer naar ons toe te trekken.

Pagina 20: Betaalbaar wonen in Brunssum

- Aandacht voor het reduceren van de gemeentelijk woonlasten ontbreekt.

Pagina 23: Variatie en balans in het woningaanbod in Brunssum

- Woonruimteverdeling is ook een middel voor variatie en balans. Spreiding en verdelen zoet/zuur wordt regionaal opgepakt en heeft dus ook lokale impact.
- Is de gemeente bereid om gronden in bepaalde wijken ter beschikking te stellen aan corporaties om daarmee de balans tussen de wijken te verbeteren?
- Gewezen wordt op de rol van de corporaties in de middenhuur. Duidelijk moet zijn dat corpo’s die niet per se zelf hoeven te bouwen/exploiteren maar daarvoor een marktpartij kan zoeken. Die afweging/afstemming gebaseerd op een actuele gebiedsvisie.

Pagina 24: Goede verhuur in Brunssum

- Wij ondersteunen de intensieve aandacht in Brunssum voor de kwaliteit van particuliere verhuur ervan uitgaande dat dit segment hier met name wordt bedoeld.
- Afspraken over woonruimteverdeling en maatwerk zijn noodzakelijk. Wij geven daarbij de voorkeur aan een gerichte aanpak en monitoring op straat of complexniveau (in plaats van bijvoorbeeld het “dichtzetten” van hele stadsdelen of wijken).

Pagina 26: Kwaliteit, duurzaamheid en dierbaarheid in Brunssum

- Goed dat er extra aandacht wordt besteed aan klimaatadaptie.
- Het begrip “dierbaarheid’ roept vragen op en wordt in de voorliggende visie niet uitgewerkt

Pagina 28: Bijlagen

- Geheel onduidelijk is wat de bedoeling is van deze bijlage. Welke status? In de hoofdtekst wordt niet naar deze bijlage verwezen. Het gaat hierbij om gedetailleerde informatie en eisen die o.i. niet passen in een woonvisie.

Wij verzoeken de woonvisie aan te passen naar aanleiding van onze reactie en/of de genoemde issues te agenderen voor de komende overleggen over prestatieafspraken en uitwerking woonvisie.

Met vriendelijke groet,

Barry Braeken,
Directeur-bestuurder Weller

BIJLAGE: reactie ROW regionale woonvisie 24 maart 2023.

Bijlage 3 Beleidskaders en wetten

Nationaal:

Rijksprogramma's

- de Nationale Woon- en Bouwagenda
- het Programma Woningbouw
- het Programma Een thuis voor iedereen
- het Programma Betaalbaar wonen
- het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid
- het Programma Verduurzaming gebouwde omgeving
- het Programma Wonen en zorg voor ouderen
- de Nationale Prestatieafspraken Corporaties

Wetten en Wetsvoorstellen

- ***Het Wetsvoorstel versterken regie op de volkshuisvesting***

De Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting (Wvrv) heeft als doel het juridisch instrumentarium van gemeenten, provincies en het rijk te versterken, omdat de actuele opgave groot is en er gecoördineerde en sturende inspanning van alle overheden nodig is. Er zijn onvoldoende woningen, een onevenwichtige verdeling van de woningvoorraad tussen gemeenten en onvoldoende wederkerigheid bij de uitvoering van de lokale opgaven. Gebleken is dat de optelsom van lokale afwegingen lang niet altijd gelijk is aan de landelijke behoefte. De regering heeft het in ere herstellen van de volkshuisvesting tot één van de prioriteiten van haar beleid gemaakt. Meer regie vanuit het Rijk acht men wenselijk. Het Rijk zet hierbij de lijnen uit en stelt normen, provincies coördineren en gemeenten sturen op lokaal niveau. Het voorstel bevat wijzigingen in verschillende wetten, zoals de Omgevingswet, Woningwet, Huisvestingswet 2014 en Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Deze wijzigingen zullen middels lagere regelgeving worden uitgevoerd. In het vervolg worden de hoofdlijnen van het wetsvoorstel samengevat. Deze hoofdlijnen worden verder toegelicht bij de wijzigingen van de verschillende wetten.

- ***Wetsvoorstel betaalbare huur.***

Dit wetsvoorstel zorgt ervoor dat de bestaande huurprijsbescherming wordt uitgebreid naar het middensegment, zodat deze ook gaat gelden voor mensen met een middeninkomen. Daarnaast wordt de huurprijsbescherming in het lage- en middenhuursegment dwingend. Dit betekent dat verhuurders zich aan de maximale huurprijzen moeten houden. Gemeenten krijgen de bevoegdheid hierop te handhaven.

- ***Omgevingswet***

Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Zodat het straks bijvoorbeeld makkelijker is om bouwprojecten te starten. De Crisis- en herstelwet (Chw) maakt dit nu al mogelijk, bijvoorbeeld door bestaande regels aan te passen.

De datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet is 1 januari 2024.

- ***De herziene Woningwet (2015)***

Met de herziene woningwet heeft de Rijksoverheid de systematiek in de volkshuisvesting vernieuwd. De Minister draagt verantwoordelijkheid voor het systeem, de gemeenten en provincie voor de invulling. De herziening van de woningwet leidt vooral voor een afbakening van het takenpakket van de woningcorporatie. In de kern betekent dit dat woningcorporaties zich meer en meer moeten richten op hun kerntaak: het bieden van betaalbare woningen voor de laagste inkomensgroep en andere DAEBactiviteiten (Diensten van Algemeen Economisch Belang). De mogelijkheden voor niet-DAEB activiteiten (zoals het ontwikkelen van vrije sector huur, commercieel vastgoed of koopwoningen) zijn beperkt. In de woningwet worden gemeenten verzocht om op een aantal werkterreinen van de corporaties aan te geven, wat de gemeente van de woningcorporaties verlangt en dit te verankeren in het volkshuisvestelijk beleid (art. 39 lid 1 en 2 BTIV): · Betaalbaarheid en beschikbaarheid van sociale huurwoningen voor de doelgroep · Huisvesting van urgente doelgroepen · Wonen met zorg en ouderenhuisvesting · Voornemens rond nieuwbouw en kwaliteit en energiezuinigheid · Investeringen in vrije sector huur en koopwoningen · Verkoop en liberaliseren van huurwoningen · Gewenste inzet op leefbaarheid

Provincie

Provinciale Omgevingsvisie Limburg (2021)

De provinciale Omgevingsvisie Limburg is op 1 oktober 2021 vastgesteld door Provinciale Staten. Enkele belangrijke uitgangspunten in deze omgevingsvisie m.b.t. het thema wonen zijn:
- Meer stad, meer land
- Betaalbare woningen
- Balans in vraag en aanbod

Geactualiseerde Omgevingsverordening Limburg (2021)

Met de komst van de Omgevingswet was een nieuwe omgevingsverordening nodig die de vigerende moet vervangen. De nieuwe Omgevingsverordening Limburg (2021) is door Provinciale Staten vastgesteld op 17 december 2021 en is in werking getreden met ingang van oktober 2022. M.b.t. tot het thema wonen is in artikel 2.4.2 wonen opgenomen hoe er met woningbouwplannen moet worden omgegaan.

Het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL, 2014)

Dit is een visie waarin centraal staat wat er nodig is om de kwaliteit van de Limburgse fysieke omgeving te verbeteren. Samen met de inspanningen op andere terreinen moet dat leiden tot een leef- en vestigingsklimaat van voortreffelijke kwaliteit. Deze Limburgse visie bevat een aantal gezamenlijke basisprincipes om te sturen op de woningmarkt. Het POL ziet het sturen op veranderingsdynamiek als belangrijke opgave. Kwaliteit staat hierin centraal, gevarieerdheid van Limburg onder het motto 'meer stad, meer land', het bieden van ruimte voor verweving van functies, in kwaliteitsbewustzijn en in dynamisch voorraadbeheer. Algemene principes voor duurzame verstedelijking sluiten hierop aan, zoals de 'Ladder voor Duurzame Verstedelijking' en de prioriteit voor het herbenutten van cultuurhistorische en beeldbepalende gebouwen. In het POL is bepaald,

dat voor thema's met een provinciaal belang (wonen is hier 1 van) regionaal samengewerkt moet worden m.b.v. regionale afspraken zoals de latere Structuurvisie Wonen Zuid Limburg

Woondeal Limburg (maart 2023)

In de Woondeal zijn afspraken tot 2030 gemaakt tussen het Rijk, de provincie, de regio, de gemeenten en de corporaties over woningbouw, de programmering, noodzakelijke ingrepen, monitoring en bijsturing. De afspraken zijn reeds betrokken bij de totstandkoming van de concept woonvisie.

Zuid-Limburg

De Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (2016)

In de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg hebben de (toen achttien, nu zestien) gemeenten in Zuid-Limburg aangegeven wat de spelregels voor nieuwe woningbouwontwikkeling zijn. De gezamenlijke basisprincipes uit het POL 2014 zijn in deze visie door vertaald In deze thematische structuurvisie wordt door de Zuid-Limburgse gemeenten onderschreven, dat het een belangrijke opgave is om het woon- en leefklimaat in de regio te versterken, door actief te gaan werken aan de overschotten en tekorten op de woningmarkt. Het koersbepalende kader daarvoor is de transformatieopgave per gemeente. Dit betekent dat elke gemeente een driedelige opgave heeft:

1. het verdunnen van de bestaande woningvoorraad, door het onttrekken van woonproducten waar een overschot aan is;
2. het schrappen van ongewenste plancapaciteit, om grotere overschotten te voorkomen;
3. het toevoegen van woonproducten waar een tekort aan is, al dan niet tijdelijk of flexibel.

Alles met aandacht voor de verhouding koop/huur, voor wonen en zorg en voor specifieke doelgroepen en niches.

Actieplan SVWZL

Voor de uitvoering van de SVWZL is een actieplan opgesteld en is budget vrijgemaakt door alle gemeenten en de provincie. Bij de toepassing van de SVWZL is in de loop der jaren de behoefte aan concrete duiding van het beleid ontstaan. Vandaar dat er in de periode 2017 – 2020 verschillende beleidsregels zijn vastgesteld (beleidsnotities over tijdelijke woningen, tiny houses, bedrijfswoningen, zorgwoningen, bedrijfswoningen). Deze beleidsregels zijn door het BO Wonen Zuid Limburg behandeld en door de 16 gemeenten in Zuid-Limburg vastgesteld. Op grond van een evaluatie van de Structuurvisie zijn 5 actielijnen opgetekend in de notitie "Bouwen naar behoefte".

Beleidsregel "financiële compensatie bij kleine woningbouwinitiatieven, (maximaal 5 woningen)", 2017

Beleidsafspraak VI uit de SVWZL geeft aan dat toevoegingen aan de woning- en/of planvoorraad gecompenseerd dienen te worden. Die compensatie kan op verschillende manieren plaatsvinden. Een financiële compensatie behoort tot de mogelijkheden. Hiertoe is destijds een beleidsregel opgesteld. Een gemeente was vrij om hier gebruik van te maken, maar diende deze beleidsregel dan wel via de raad vast te stellen. In de loop der jaren hebben alle gemeenten in Zuid-Limburg deze beleidsregel vastgesteld. Deze beleidsregel is ook nog steeds van toepassing. Als er een woningbouwinitiatief beoordeeld wordt en deze valt niet onder de beleidsregel "Ruim baan voor

goede woningbouwinitiatieven 2021" (zie toelichting bij 2020) dan dient er voor dit plan nog altijd een compensatie plaats te vinden. Het in stand houden van deze beleidsregel biedt de mogelijkheid tot een financiële compensatie.

Beleidsregel "Ruim baan voor goede woningbouwplannen, 2021" (RBVGW)

Als uitvoering van één van de actielijnen "Bouwen naar Behoefte" is in het BO wonen Zuid-Limburg van 19 november 2020 de beleidsregel "Ruim baan voor goede woningbouwplannen 2021" (RBVGW) vastgesteld. Deze beleidsregel laat de compensatieafspraak (beleidsregel VI uit de SVWL) los mits het goede plannen betreft volgens de opgenomen criteria in die beleidsregel. Voor woningbouwplannen die niet aan deze criteria voldoen geldt nog altijd beleidsafspraak VI uit de SVWZL en is compensatie vereist. Deze beleidsregel is eind 2020/begin 2021 door alle gemeenteraden vastgesteld en wordt sindsdien overal toegepast.

NOVI Zuid-Limburg

NOVI staat voor Nationale Omgevingsvisie. Hierin is het rijksbeleid voor de fysieke leefomgeving (in brede zin) vastgelegd. Het uitgangspunt van NOVI is dat Rijk en andere overheden optreden als één overheid, samen met inwoners en ondernemers. Waarbij gezamenlijk wordt gewerkt aan grote opgaven. De zestien Zuid-Limburgse gemeenten, Provincie Limburg en Waterschap Limburg hebben samen gelobbyd om als NOVI-gebied te worden aangewezen. De Minister van BZK heeft in juni 2020 Zuid-Limburg tot voorlopig NOVI-gebied benoemd. Regio en Rijk hebben vervolgens samen een Plan van Aanpak opgesteld, dat is gericht op het verzilveren van kansen én het wegwerken van achterstanden op sociaal- en gezondheidsgebied. Dat plan was de basis voor toekenning van de huidige definitieve status in februari 2021. In Zuid-Limburg staan drie hoofdopgaven centraal, met het benutten van grensoverschrijdende kansen als rode draad daar doorheen:
1. Naar een grensoverschrijdende innovatieve en circulaire economie.
2. Sterke en gezonde steden in Zuid-Limburg.
3. Versterken uniek Nationaal Landschap als groene long voor Zuid-Limburg.
Om de NOVI verder te brengen, is overgegaan op de uitvoering via NOVEX "Nationale Omgevingsvisie Extra". Het NOVI-gebied Zuid-Limburg is NOVEX-gebied geworden.

Regionaal Parkstad

Regionaal woonbeleid en de woningmarktprogrammering

Vanuit de bijzondere opgaven wordt er in Parkstad al jaren gewerkt aan het herstellen van de balans op de regionale woningmarkt in kwantitatief en kwalitatief opzicht. Hiertoe is kaderstellend regionaal beleid geformuleerd en door de gemeenten vastgesteld én is er een regionale woningmarktprogrammering van kracht. De Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering van de Stadsregio Parkstad Limburg is op het regionale schaalniveau verantwoordelijk voor het woningmarkt- en herstructureringsbeleid, inclusief de programmeringen en instrumentenontwikkeling die daarvoor nodig zijn. Door de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering is vastgesteld dat het aantrekkelijk en interessant houden van de bestaande woningvoorraad de meest urgente opgave is voor de komende jaren. Het beleid heeft al geleid tot resultaten: de herstructurering van de verschillende wijken in Parkstad tot kwalitatief aantrekkelijkere woongebieden en minder leegstand. De Herstructureringsvisie voor de woningvoorraad (2008) is de leidraad voor verdunning en verdichting van woongebieden. Daarnaast is de afgelopen jaren ingezet op het reduceren van de planvoorraad door het instellen van de

Structuurvisie Wonen en Retail (2011), de Regionale Woonstrategie (2012) en de Regionale Woningmarktprogrammering (2012). Achterliggende gedachte is dat het vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening bezien, en de voorziene ontwikkelingen van het aantal huishoudens in de regio Parkstad, niet gewenst om de regionale woningvoorraad verder te laten toenemen om het (toekomstige) overschot aan woningen niet nog verder te laten toenemen. De regionale woningmarktprogrammering (2019-2022) en de jaarlijkse updates hiervan koppelen kwaliteit aan kwantiteit en is daarmee een belangrijk instrument voor de gemeenten. De gemeenten geven met de regionale woningmarktprogrammering aan welke woningbouwprojecten het best aansluiten bij de huidige marktomstandigheden en hoe in de toekomst met nieuw toe te voegen woningbouwprojecten wordt omgegaan. In de programmering is de door de Parkstadraad vastgestelde 'kwalitatieve afwegingskader voor woningbouwplannen' (2013) overgenomen. Hiermee hebben de gemeenten bepaald, dat woningbouwplannen met woonproducten die aanvullend zijn op de bestaande woningvoorraad tot bloei kunnen komen, terwijl woningbouwplannen die woonproducten toevoegen aan de woningmarkt, die concurrerend zijn met de bestaande woningvoorraad niet meer wenselijk zijn. De kaders in de regionale woningmarktprogrammering worden periodiek bijgesteld op grond van gewijzigd beleid. Dit is ook weer voorzien na vaststelling van voorliggende concept woonvisie.

Regionale Prestatie Afspraken

xxxx

Energietransitie Parkstad

In 2015 is het Ambitiedocument Parkstad Limburg Energietransitie (PALET 1.0) vastgesteld. Deze ambitie is door de individuele Parkstadgemeenten nader uitgewerkt in PALET 2.0 (ambities per gemeente) en PALET 3.0 (uitvoeringsprogramma). Kern van PALET is de ambitie om in 2040 als regio volledig energieneutraal te zijn én zo veel mogelijk energiekosten in de regio te houden. Globaal betekent dit dat het energieverbruik in de regio voor een derde moet worden teruggebracht en de resterende tweederde met hernieuwbare schone bronnen in de regio zelf wordt opgewekt. Dit houdt concreet in dat o.a. woningen gerenoveerd (energieverbruik terugdringen) moeten worden en zonnepanelen (energie opwekken) op daken en velden gelegd moeten worden. Maar er zijn uiteraard ook alternatieve maatregelen, die elkaar kunnen ondersteunen en / of versterken.

Lokaal

Lokale Prestatie Afspraken

Woonvisie 2023-2028

Bijlage 4 Activiteitenprogramma

Nieuwbouw: aanjagen bestaande en ontwikkeling nieuwe plannen		
Regionaal	Woondeal Limburg	Algemeen en regionaal deel Parkstad met doorvertaling op lokaal niveau
	Woningbouwimpuls	2e tranche Heerlen en aanvraag 5e tranche Heerlen en combinatie Brunssum, Beekdaelen en Kerkrade
	Regio Deal 2.0	Onrendabele toppen nieuwbouw
	Aanvalsplan	Proactief en Snel
	Versnelling van de woningbouw	
	Laboratorium	Zoet en zuur: nieuwbouw en herstructurering met marktpartijen en corporaties
	Flexwoningen	Flexibiliteit naar de toekomst
	Industriebouw/conceptbouw/circulair bouwen	
	Beleidsregels versoepeling onder de SVWZL	
	Programmering	
	Proactief programmeren	
	Woontafel voorzien	
Lokaal		

Herstructurering en transformatie		
Regionaal	Regio Deal 1.0 en aanstaande Regio Deal 2.0 voor het zomerreces voorzien	Aanpak Particulier Bezit CPTED: Veiligheid i.s.m. Ministerie van J&V Gebiedsgerichte benadering Voorzieningenwijzer (RD 1.0 *en verlening na okt 2023)* *Rondetafel BZK, marktpartijen voorzien*
	Volkshuisvestingsfonds 1.0 en aanstaande aanvraag 2.0 na zomerreces	
	Regionale Prestatie Afspraken	Aanpak Particulier Bezit Inponden Meerjarenprogrammering
	Laboratorium	Zoet en zuur: nieuwbouw en herstructurering met marktpartijen en corporaties
	Wijkontwikkelingsmaatschappijen	Contouren pilots Heerlen Noord en Kerkrade Oost en in onderzoek bij Beekdaelen)
	Regio Deal 2.0	Herstructurering Mijnkoloniën
Lokaal		

Bijzondere doelgroepen		
Regionaal	Regionale Prestatie Afspraken	Verkenninng urgentieregeling Wonen en Zorg - pilots Betaalbaarheid en beschikbaarheid
	Housing Parkstad	
	Koploperstraject huisvesting aandachtsgroepen	Woonzorgvisie (onder regie van gemeenten, integraal voor de 7 gemeenten, als basis voor afspraken over huisvesting ouderen en aandachtsgroepen
	Provinciaal onderzoek internationale werknemers	
Lokaal		

Betaalbaarheid ne beschikbaarheid		
Regionaal	Woondeal Limburg	Aandeel sociale huur in bestaande bouw en betaalbaar in nieuwbouw Nationale Prestatie Afspraken Corporaties
	Regionale Prestatie Afspraken	Middenhuur
Lokaal		

Balans woningmarkt		
Regionaal	Woondeal Limburg	
	Regionale Prestatie Afspraken	Veerkracht, ontzien kwetsbare wijken > doorvertalen in toewijzingsbeleid Aandeel sociale huur in bestaande bouw en betaalbaar in nieuwbouw
	Proactief programmeren	
Lokaal		

Waardevol		
Regionaal	Regio Deal 2.0	Herstructurering Mijnkoloniën
Lokaal		

Duurzaamheid		
Regionaal	Volkshuisvestingsfonds 1.0	Instrumentontwikkeling vanuit BC en uitrol zoals construct SVn
	Regionale Prestatie Afspraken	Heroverweging. Rol overheid: sturen op particuliere verhuur en sociale koop
	Woondeal Limburg	Nationale Prestatie Afspraken Corporaties
	Betaalbaarheid nieuwbouw	Leefbaarheid in de wijken
	Kennistraject Verduurzaming Kwetsbare Wijken	
	City Deal Energieke wijken, duurzaam en sociaal (partner)	

Lokaal		

Goed verhuurderschap		
Regionaal		
Lokaal		

Monitoring		
Regionaal	Woonmonitor	Opbouw Woningmarkt
	Enveloppe	Transformatieopgaven
	Woonbehoefteonderzoek Regionaal	Demografische ontwikkelingen
	Woonbehoefteonderzoek Verdieping	Heerlen Centrum, Kerkrade Centrum en Heerlen Noord
	Woningmarktprogrammering	Kwalitatief en kwantitatief
	Middenhuur	Behoefteonderzoek - verdiept
	Woonatlas	Strategisch Voorraadbeheer corporaties
	Kwetsbaar Particulier Bezit	
Lokaal		

Lobby		
Regionaal	Ronde tafel	Aanpak Particulier Bezit
	Meekoppelkansen	
	Regie op de Volkshuisvesting	
	Wetgeving	
Lokaal		

BIJLAGE 2. 13 KWESTIES

In de synopsis, na het spreken van veel belanghebbenden en bewoners, waren 13 kwesties geformuleerd die gezien werden voor Parkstad. De kwesties betroffen die onderwerpen waar voor het maken van de woonvisie keuzes in gemaakt moesten worden. Vanzelfsprekend zijn er ook andere onderwerpen, maar die werden niet als contentieus gezien. In deze bijlage vindt u de 13 kwesties terug zoals deze geformuleerd waren en hoe deze nu in de woonvisie beantwoord worden.

LEEFBAARHEID

1. Op welke wijze kunnen afspraken over een evenwichtiger verdeling van draagkrachtige en minder draagkrachtige bewoners vorm en inhoud krijgen?

Deze kwestie is meermaals onderwerp van gesprek geweest op de ambtelijke en bestuurlijke tafels. Het streven naar een meer evenwichtige verdeling – of anders gezegd een betere balans – is een van de leidende principes in de woonvisie geworden zoals deze nu tot stand komt. In de contourennotitie zijn verschillende strategieën op regionaal niveau opgenomen die bijdragen aan een evenwichtiger verdeling, zoals strategieën voor nieuwbouw en voor woninggebruik (huurprijs en toewijzing) in de sociale huursector, waaronder ook het uitgangspunt om kwetsbare complexen of buurten te ontzien bij het huisvesten van mensen in een kwetsbare situatie. Daarnaast kan in de lokale woonvisies de inzet van een urgentieverordening worden opgenomen.

2. Welke bijdrage kan de regionale en lokale woonvisie hebben om te komen tot domein overstijgende samenwerking en oplossingen?

Deze kwestie is op ambtelijk niveau meermaals besproken, en de mogelijke invulling van deze kwestie is ook op het bestuurlijk overleg met de wethouders en het ROW ter sprake geweest. In de contourennotitie is opgenomen dat bij een herstructureringsaanpak in gebieden met weinig veerkracht er een domein-overstijgende aanpak nodig en wenselijk is. Daarbij kan worden aangesloten op de ingezette beweging vanuit het Volkshuisvestingsfonds en de Regio Deal. Daarnaast wordt de relatie van wonen met andere domeinen benoemd in de woonvisie, waar het gaat om kansrijk wonen en leefbaarheid.

BOUWOPGAVE

3. Wat is het nieuwe perspectief voor Parkstad Limburg, dat als alternatief kan dienen voor het huidige verhaal van krimp?

In de synopsis is aangegeven dat het nieuwe narratief voor Parkstad Limburg meer tijd en aandacht vraagt in de breedte dan deze woonvisie behelst. Er is destijds ook geadviseerd voor de woonvisie al wel een krachtig en inspirerend oogmerk te formuleren. Dat oogmerk staat centraal in H1 en H2 van de woonvisie. Het nieuwe perspectief voor de regio is bestuurlijk onderwerp van gesprek geweest en ook ambtelijk meermaals besproken. Met de inbreng uit deze besprekingen wordt in de contourennotitie duidelijk een nieuwe koers ingeslagen. Er wordt benoemd dat het verhaal van de krimp niet meer past bij deze tijd en ook niet bij de ambities van Parkstad Limburg. Het maakt plaats voor een verhaal over woningen en woonmilieus die passen bij de bevolkingsontwikkeling in regio Parkstad, die aantrekkelijk zijn voor huidige bewoners en die mensen van buiten verleiden om naar deze regio te komen. Dit nieuwe perspectief gaat over kansen en kansen creëren.

4. Op welke wijze kan het zoet en zuur in de regio effectief worden verbonden?

Deze kwestie is minder expliciet aan de orde geweest. Wel wordt in de contourennotitie de wenselijkheid uitgesproken van het verbinden van marktpartijen aan herstructureringsopgaven. De uitvoering hiervan zal in de komende jaren onderwerp van gesprek moeten zijn. De herstructurering en transformatie van kwetsbare of

eenzijdige wijken zal mede mogelijk moeten worden gemaakt door nieuwbouw van woonproducten die nog niet of in mindere mate aanwezig zijn. Dat betreft vaak producten die door andere dan de reeds aanwezige stakeholders gerealiseerd moeten worden. De ontwikkeling van vanuit beleggersoptiek kansrijke gebieden en die van minder draagkrachtige wijken kunnen regionaal met elkaar verbonden worden. Enkele marktpartijen hebben inmiddels commitment uitgesproken om op die manier wijken opnieuw op te bouwen en te versterken.

5. Wat is de gewenste kwalitatieve invulling van het regionale bouwprogramma en op welke wijze kan hier effectief op worden gestuurd?

In deze periode is een uitgebreid woonbehoefte onderzoek uitgevoerd door STEC waarmee deze kwestie voor het eerste deel beantwoord kon worden. Uit het STEC rapport zijn de kwalitatieve wensen van het bouwprogramma duidelijk geworden m.b.t. de segmenten en bijzondere woonvormen waar no-regret voor gebouwd kan worden. Deze zijn opgenomen in de contourennotitie. Tevens wordt in de woonvisie de lijn van adaptieve woningprogrammering gevolgd. Daarbij wordt nauwlettend gevolgd wat recente inzichten en behoeften zijn en wordt via sturing op de programmering, ook bijgestuurd naar een passend bouwprogramma. Voor additionele lokale wensen voor het sturen op kwaliteit is ook ruimte in de lokale delen van de woonvisie.

WONEN MET ZORG

6. Hoe wordt de samenwerking tussen het woon- en het zorgdomein in de bouw- en de transformatie opgave versterkt?

Inmiddels is het maken van gemeentelijke woonzorgvisie opgelegd door het rijk. Daarbij is het logisch dat deze kwestie verder beantwoord wordt bij het opstellen en uitvoeren van de lokale woonzorgvisie (door gemeenten). Wel worden in de woonvisie aandachts- en uitgangspunten vanuit 'wonen' genoemd.

7. Op welke wijze wordt gekomen tot een effectieve regionale verdeling van het gewenst aanbod wonen met zorg, voor alle doelgroepen?

In de contourennotitie voor de woonvisie wordt de behoefte voor wonen met zorg voor verschillende doelgroepen benoemd. De verdeling daarvan in de regio krijgt hierin geen plek. Ook hiervoor geldt dat het logischer is om dit mee te geven als een aandachtspunt bij de lokale woonzorgvisies. Dat deze wellicht ook regionaal uitgewisseld of afgestemd moeten worden. Wel geeft de woonvisie aandacht aan de drie Housing arrangementen en het ontzien van bepaalde gebieden van het huisvesten van de meest kwetsbare groepen.

BETAALBAARHEID

8. Op welke wijze kunnen afspraken tussen gemeenten over het aanbod naar betaalbaarheidsklasse en eigendomsvorm, bijdragen aan de beschikbaarheid van betaalbare en goedkope woningen in de delen van de regio waar nu weinig betaalbare woningen zijn?

In de afgelopen periode zijn landelijke richtlijnen ontstaan over het streven naar een minimaal aandeel sociale huur in alle gemeenten. Daarnaast is deze kwestie over een regio in balans onderwerp van gesprek geweest op de ambtelijke tafel en de bestuurlijke heidag met het ROW. Bij de strategieën zoals benoemd in de contourennotitie voor de woonvisie wordt de nieuwbouwopgave van sociale huur voor gemeenten waar nu weinig sociale huur is, en menging van buurten in bredere zin, expliciet benoemd. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in drie prijssegmenten.

9. Welke interventies kunnen worden ingezet om de betaalbaarheid voor jongeren, mensen met betalingsproblemen en energiearmoede te verbeteren? En wat is daar regionaal over af te spreken tussen gemeenten?

Het landelijk programma betaalbaarheid geeft nieuwe kaders en regels over betaalbaarheid van sociale en middenhuur. Daarnaast ondervangen een aantal van de afspraken in de nationale prestatieafspraken toekomstige energiearmoede. Deze ontwikkelingen beantwoorden een deel van de kwestie. Daarnaast benoemt de contourennotitie ook dat afspraken voor mensen met betaalbaarheidsproblemen doorgezet worden. In de lokale

woonvisies is daarnaast ruimte voor additionele maatregelen voor betaalbaarheid om deze kwestie waar nodig verder te beantwoorden.

DUURZAAMHEID

10. Welke prioriteit krijgt de verduurzaming ten opzichte van andere opgaven in de woonvisie en wat vraagt dat van het draagvlak onder bewoners en andere partijen?

Met betrekking tot de prioriteit zoals gevraagd in deze kwestie is er veel veranderd sinds de synopsis. De landelijke overheid, de nieuwe coalitieakkoorden in de regio Parkstad en het publieke sentiment laten zien dat verduurzaming nu een veel grotere prioriteit is met groot draagvlak. Veel maatregelen voor de gebouwde omgeving zijn voorgeschreven door het Rijk. Omdat duurzaamheid een ander domein betreft dan wonen, het een andere expertise betreft dan volkshuisvesting, het binnen gemeenten ook duidelijk belegd is en het niet alleen woningen, maar ook maatschappelijk en commercieel vastgoed betreft, wordt in de contourennotitie van de woonvisie verwezen naar de plannen van het domein duurzaamheid. Vanwege de ontwikkelingen en hoe duurzaamheid belegd is, is de kwestie daarmee beantwoord en is deze kwestie minder onderwerp geweest van gesprek.

11. Welke rol gaan de gemeenten oppakken in het stimuleren van mogelijkheden om verduurzaming en een aantrekkelijke gezonde en leefbare woonomgeving te combineren?

Deze kwestie betreft domeinen naast het wonen. Het is daarom besproken op ambtelijk niveau hoe deze in de contourennotitie te verwerken. In de contourennotitie wordt wel gerefereerd aan het belang van een aantrekkelijke gezonde en leefbare woonomgeving en aan duurzaamheid, maar wordt er voor de strategieën en maatregelen hierop verwezen naar de betreffende domeinen. Wel wordt de wenselijkheid van een domein-overstijgende aanpak in herstructureringsgebieden benoemd.

SPOEDZOEKERS

12. Op welke wijze willen de gemeenten sturen op de particuliere verhuur, en welke regionale afspraken passen hierbij?

Deze kwestie is besproken op ambtelijk niveau. Er is breed draagvlak om te gaan handhaven op uitwassen in de particuliere huur, zeker daar waar het de leefbaarheid aantast. Wel heeft iedere gemeente hierin haar eigen voorkeuren en tempo. Daarom is in de contourennotitie de principe uitspraak opgenomen dat deze uitwassen onwenselijk zijn en kan naar wens van de gemeente in de lokale woonvisie worden opgenomen of en welke strategieën gevolgd gaan worden om hiertegen op te treden. Mocht er een waterbed effect ontstaan dan is wellicht in de toekomst een afgestemde aanpak wel raadzaam.

13. Wordt de huisvesting van arbeidsmigranten een volwaardig onderdeel van het woonbeleid van gemeenten en van de regionale woonvisie?

Er lijkt op dit moment op grond van bestuurlijke besluiten in 2021 geen aanleiding te zijn om de huisvesting van arbeidsmigranten als specifiek onderdeel op te nemen in de woonvisie. Vanwege deze eerdere besluiten is deze kwestie in dit proces verder niet breed ambtelijk of bestuurlijk besproken.

VERSLAG VAN EEN GEZAMENLIJKE VERKENNING OP 20 JUNI 2022

SCENARIOANALYSE PARKSTAD LIMBURG

CIRCUSVIS

INHOUD

1. **Inleiding & doel**
2. **Verkende scenario’s**
3. **Thematische uitwerking scenario’s**
   - Woningaanbod (fysiek)
   - Leefbaarheid
   - Betaalbaarheid
   - Duurzaamheid
   - Wonen met zorg
4. **Bevindingen**

Bijlage: Presentatie maatschappelijke ontwikkelingen

1. INLEIDING EN DOEL

SCENARIO ANALYSE IN EEN VERANDERENDE WERELD

Waarom een scenarioanalyse?

Bij het maken van beleid voor de middellange en lange termijn is het belangrijk om af te wegen in welke mate onderdelen van dat beleid afhankelijk zijn van externe factoren. Onrust op de wereldmarkten, oorlog, migratiestromen of inflatie – om enkele voorbeelden te noemen - zijn niet beïnvloedbaar vanuit het woonbeleid in Parkstad, maar hebben er wel invloed op. Wanneer we ons bewust zijn van de invloed die externe ontwikkelingen hebben op de thema's van de woonvisie dan kunnen we daar rekening mee houden.

Opbrengst: no-regret en aanpasbaarheid

Met een scenario analyse kan afgeleid worden welke maatregelen in ieder scenario gewenst zijn (no-regret) en welke maatregelen afhankelijk zijn van externe ontwikkelingen. Bij maatregelen die sterk afhankelijk zijn van externe factoren is het goed dat te benoemen en alert te zijn dat hierop mogelijk bijgestuurd moet worden. No-regret maatregelen moeten echter altijd genomen worden en kunnen baat hebben bij duidelijke afspraken dat deze doorgang vinden onafhankelijk van externe ontwikkelingen.

Aanpak: analyse invloed demografie en economie

Op 20 juni is met het Ambtelijk Overleg Wonen van stadsregio Parkstad Limburg een scenario analyse gemaakt. Daarbij zijn we gestart met de maatschappelijke ontwikkelingen die instituten en onderzoekers op ons af zien komen. Vervolgens hebben we een scenarioanalyse van 4 scenario's gemaakt. Hierbij hebben we gekozen voor de assen 'demografie' en 'economie' om de scenario's op te baseren omdat dat de externe ontwikkelingen zijn die moeilijk te beïnvloeden zijn, veel invloed hebben op het wonen en volatiel kunnen zijn.

Het AO wonen heeft in een werksessie vervolgens uitgedacht hoe de verschillende scenario's de hoofdthema's uit de aanstaande woonvisie beïnvloeden. Voorliggend verslag is gebaseerd op de inbreng van deze sessie.

2. VERKENDE SCENARIO'S

SCENARIO'S

Scenario 1: In dit scenario gaat het goed met de economie - wat leidt tot hogere inkomens van bewoners – maar krimpt de bevolking door vergrijzing en ontgroening.

Scenario 2: In dit scenario gaat het ook goed met de economie. Daarnaast neemt de lokale bevolking toe door minder ontgroening en/of migratie.

Scenario 3: In dit scenario gaat het slechter met de economie en de inkomens van bewoners. Daarnaast krimpt de bevolking door vergrijzing en ontgroening.

Scenario 4: In dit scenario gaat het ook slechter met de economie en neemt tegelijkertijd de lokale bevolking toe door minder ontgroening en/of migratie.

3. THEMATISCHE UITWERKING SCENARIO'S

INPUT WERKSESSIE AMBTELIJK OVERLEG WONEN

WONINGAANBOD (FYSIEK)

ECONOMISCHE VOORSPOED

- Toenemende vraag naar kwaliteit
- Toenemende behoefte aan het hogere segment (duurdere) woningen
- Toenemende investeringen in kwaliteit, verduurzaming en herstructurering
- Verschillen nemen toe (hogere inkomens groeien sterker dan lagere)

- Toenemende investeringen in nieuwbouw (van corporaties en marktpartijen).
- In absolute zin toenemende vraag sociale huur, maar aandeel sociale huur vermindert
- Toenemende vraag naar kwaliteit
- Afname leegstand
- Druk op de ruimte/woonomgeving

BEVOLKINGS-KRIMP

BEVOLKINGS-GROEI

- Geen investeringen in bouw of kwaliteit
- Kwalitatieve opgaven blijven (verduurzaming en behoefte aan andere woningen) maar worden niet ingevuld
- Geen beweging op de woningmarkt
- Toename leegstand

- Lange wachtlijsten sociale huur en concurrentie tussen groepen aan onderkant woningmarkt.
- Stijgende prijzen op de koopmarkt, verdringing middeninkomens
- Meer kwalitatief slechte woningen
- Geen investeringen in kwaliteit
- Huisjesmelkers, illegale bewoning
- Mensen proberen het zelf (coöperaties)

ECONOMISCHE STAGNATIE

LEEFBAARHEID

ECONOMISCHE VOORSPOED

- Wegtrekkende jeugd
- Voorzieningenniveau daalt
- Toenemende tweedeling
- Arme mensen blijven achter in slechte woningen en wijken

- Voorzieningen op pijl
- Meer ruimte voor sociale initiatieven
- Meer sociale veerkracht
- Zorg voor sociale cohesie bij veel migratie
- Druk op de ruimte

BEVOLKINGS-KRIMP

BEVOLKINGS-GROEI

- Wegtrekkende jeugd
- Leegstand en verpaupering
- Voedingsbodem voor criminele activiteiten
- Voorzieningen gaan weg

- Sociale onrust
- Discriminatie door concurrentie tussen groepen
- Toename kwetsbare groepen
- Overlast door overbewoning
- Geen vertrouwen in instituties

ECONOMISCHE STAGNATIE

BETAALBAARHEID

ECONOMISCHE VOORSPOED

- Huurders: Woningen betaalbaar + inkomen goed
- Eigenaar-bewoners zitten vast
- Starters hebben ruime keuze

- Prijsexplosie voor koop en huur
- Aanbod voor lage-, middeninkomens en starters blijft achter

BEVOLKINGS-KRIMP

BEVOLKINGS-GROEI

- Huurders: betaalbaarheid in orde
- Eigenaar-bewoners: huizen onder water
- Kopersmarkt

- Huurders: slechte betaalbaarheid (huren omhoog en inkomens laag)
- Eigenaar-bewoners: huizen gewild
- Starters: lastig hypotheek te krijgen

ECONOMISCHE STAGNATIE

DUURZAAMHEID

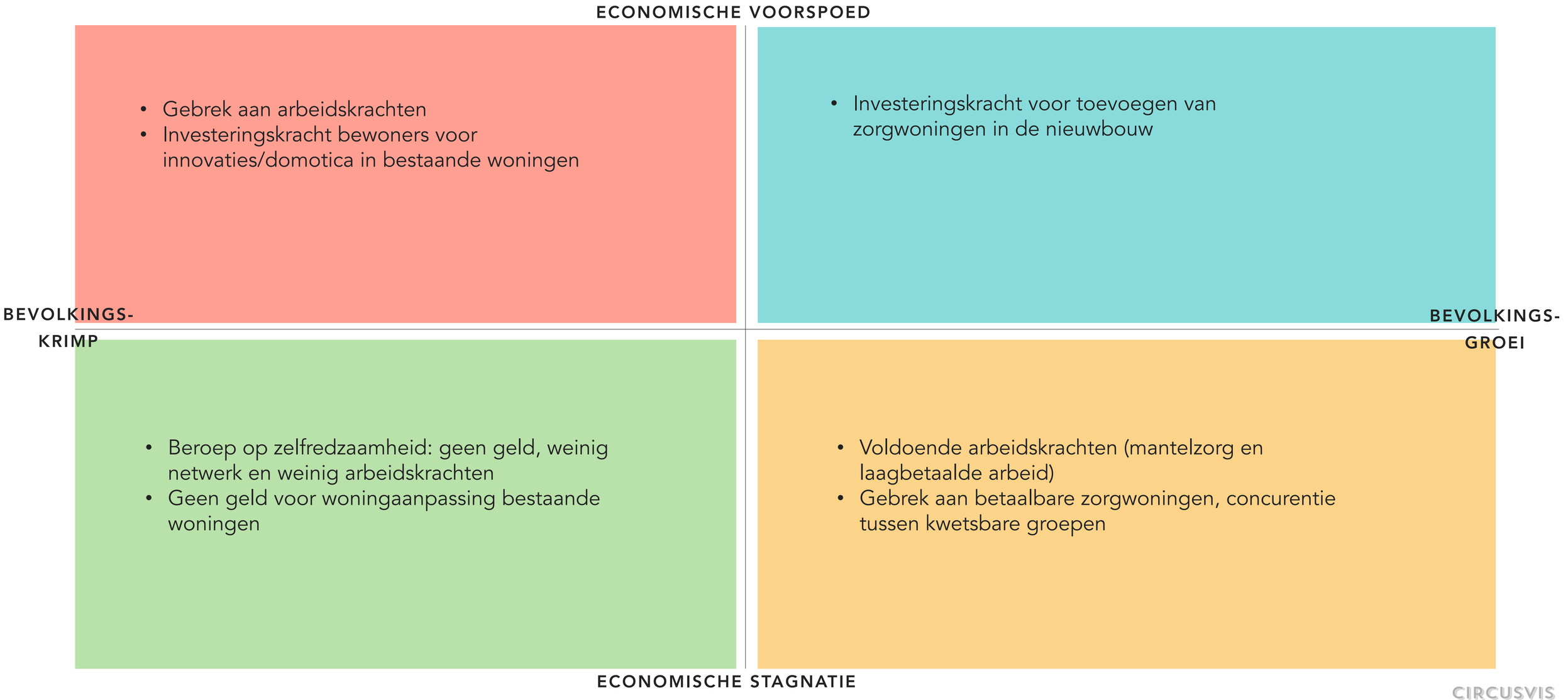
- Voldoende investeringskracht voor verduurzaming
- Tekort aan arbeidskrachten
- Ruimte en investeringskracht voor vergroening/klimaatadaptatie openbare ruimte
- Circulaire sloop\

- Hogere opgave nieuwbouw + duurzaamheid
- Druk op de ruimte i.r.t. klimaatadaptatie
- Innovatie nodig
- Circulaire bouw

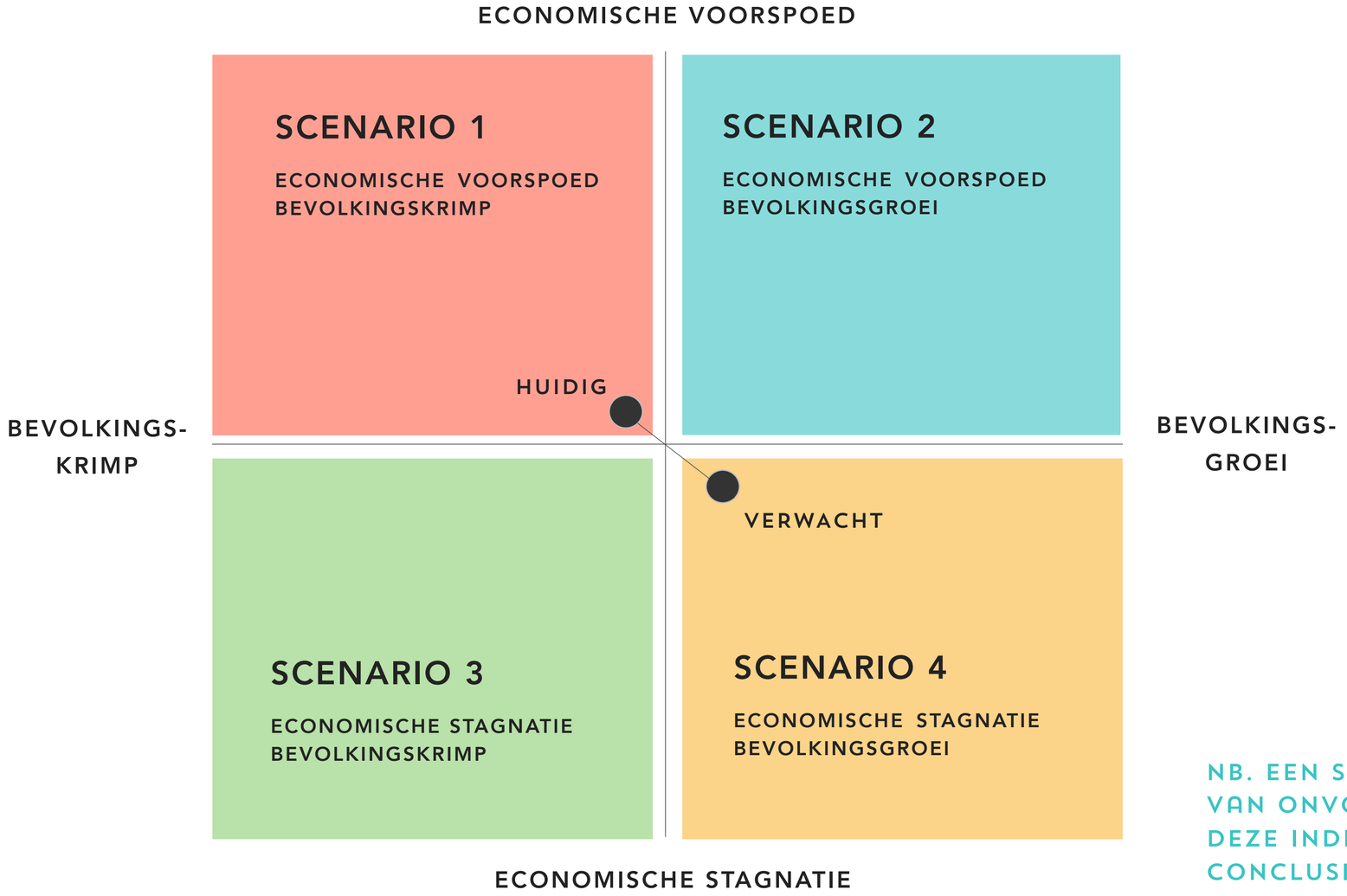
- Weinig investeringen
- Woningen blijven kwalitatief slecht qua duurzaamheid
- Minder uitstoot door lage economische activiteit en bevolking

- Geen investeringskracht voor duurzaamheid
- Risico op toevoeging van nieuwe woningen die niet duurzaam zijn

WONEN MET ZORG

HUIDIGE EN VERWACHTE SCENARIO'S

NB. EEN SCENARIOANALYSE GAAT UIT VAN ONVOORSPELBAARHEID, AAN DEZE INDICATIE DIENT GEEN CONCLUSIE VERBONDEN TE WORDEN.

4. BEVINDINGEN

KENMERKEN SCENARIO'S

WAT ZIEN WE M.B.T. WONEN IN DE VERSCHILLENDE SCENARIO'S?

Scenario 1: Woningeigenaren hebben investeringskracht om te investeren in de kwaliteit en verduurzaming van woningen. Alleen mensen die geen andere keus hebben blijven achter in slechte woningen en wijken. Er is ruimte voor (leven in) het groen en de meest noodzakelijke voorzieningen blijven.

Scenario 2: Er wordt volop gebouwd, marktpartijen investeren, leegstand wordt gebruikt of getransformeerd. Voorzieningen verbeteren. Er is geld voor een kwaliteitsslag. Wonen wordt duurder, lage en middeninkomens vallen meer buiten de boot en er is druk op de ruimte.

Scenario 3: Behoefte aan andere woningen en verduurzaming wordt niet ingevuld door een gebrek aan investeringskracht. Leegstand en verpaupering neemt toe en voorzieningen verdwijnen. Wonen is goedkoop, maar huizen staan 'onder water'.

Scenario 4: Er zijn lange wachtlijsten en er is concurrentie tussen groepen. Het leidt tot illegale bewoning en kwalitatief ondermaatse nieuwbouw. Woonkosten worden hoger. Verduurzaming blijft achter. Daarnaast ontstaat onrust tussen elkaar op de woningmarkt beconcurrerende bewoners en leefbaarheidsproblemen.

THEMATISCHE BEVINDINGEN

NO REGRET EN GEWENSTE FLEXIBILITEIT

Woningaanbod (fysiek)

De kwalitatieve vraag naar andere woningen blijft in ieder scenario bestaan. Het is afhankelijk van externe factoren of deze behoefte wordt ingevuld door verschillende partijen. **Sturen op het oplossen van de kwalitatieve mismatch is een no-regret maatregel.** Het benodigde kwantitatieve woningaanbod is wel sterk afhankelijk van externe ontwikkelingen, hier is flexibiliteit om tussentijds bij te sturen gewenst. Essentieel daarbij is het besef dat Parkstad met de kwaliteit van haar woningaanbod, invloed heeft op wie er komt wonen en wie er vertrekt.

Leefbaarheid

In ieder scenario is het wenselijk om de toenemende concentratie van kwetsbare bewoners tegen te gaan. Het beïnvloed de leefbaarheid en raakt het functioneren van de samenleving. **Tegengaan van concentraties kwetsbare bewoners is een no-regret maatregel**. Druk op de ruimte, het voorzieningenniveau, sociale cohesie en mogelijke verpaupering verschilt wel sterk per scenario, het is verstandig om in de sturing hierop flexibiliteit en alertheid in te bouwen.

Betaalbaarheid

Betaalbaarheid van het wonen is sterk afhankelijk van economische en demografische ontwikkelingen (en landelijke regelgeving). Hierbij zijn geen interventies die in ieder scenario van toepassing zijn. Afspraken met woningcorporaties hierover zijn altijd onderdeel van woonvisie en prestatieafspraken, maar bij de invulling van het betaalbaarheidsdeel is het gewenst om alert te blijven op externe veranderingen die al dan niet vragen om ingrijpen voor verschillende segmenten.

Duurzaamheid

Verduurzaming van de woningvoorraad is in ieder scenario gewenst en noodzakelijk voor het klimaat. De mate waarin bewoners en marktpartijen dit zelf oppakken is afhankelijk van economische en demografische ontwikkelingen. **Stimuleren verduurzaming is een no-regret maatregel.** Hoe de gezonde aantrekkelijke en klimaatadaptieve woonomgeving vormgegeven kan worden en de druk die er is op de ruimte is wel sterk afhankelijk van demografische ontwikkelingen.

Wonen met zorg

De noodzakelijke overheidsinterventies op het gebied van wonen met zorg is sterk afhankelijk van demografische en economische ontwikkelingen. **Stimuleren en organiseren wonen met zorg is een no-regret maatregel**. In de oplossingsrichting is aanpassingsvermogen gewenst.

BIJLAGE: PRESENTATIE MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN

DEMOGRAFIE

HOGERE MIGRATIE

Al jaren miljoenen mensen op de vlucht voor honger, oorlog en andere vormen van geweld (push).

Krappe arbeidsmarkt trekt nieuwe bewoners (pull)

Groei aantal bewoners met migratieachtergrond in Nederland van 4,2 miljoen inwoners in 2020 naar tussen de 5,3 en 8,4 miljoen in 2050.

Urbanisatie, maar sinds corona ook een trek naar ruimere woningen buiten de stad.

Meer woningen

ECONOMIE

STAGNATIE WERELDECONOMIE

Energiecrisis: enorme, kostbare uitdagingen.

Pandemie, stijgende schuldenlast, hoge inflatie, geopolitieke spanning.

Online & on-demand: minder fysieke winkels, meer distributiecentra en datacentra.

Groot tekort aan laagbetaalde arbeid en publieke sector.

Hoe meer met minder?

Relatie met betaalbaarheid

SOCIAAL

TOENEMENDE TWEEDELING

Een hyperdiverse samenleving

Sociale, economische en ruimtelijke ongelijkheid

Toenemende verschillen tussen mensen en tussen gebieden

Toename kloof tussen ‘can’ en ‘can not’ in steeds complexere samenleving.

Hoe samenleven?

Algemeen beleid versus maatwerk

TECHNOLOGIE

EEN ALTERNATIEF VOOR FOSSIELE GRONDSTOFFEN

Naar duurzame energie

Grondstoffentransitie

Landbouw en voedseltransitie

Hoe minder fossiel wonen en bouwen?

ECOLOGIE

OMGAAN MET KLIMAATVERANDERING

Hogere temperaturen

Nattigheid van de rivieren en uit de lucht

Stijging zeespiegel

Hoe wonen we comfortabel in een veranderend klimaat?

POLITIEK

AFNEMEND VERTROUWEN

Versnippering van de politiek

Afstand tussen burger en beleid

Afnemend vertrouwen

Afname vanzelfsprekende autoriteit overheid

Hoe doet iedereen mee en ertoe?

Hoe meer representatie en vertrouwen?

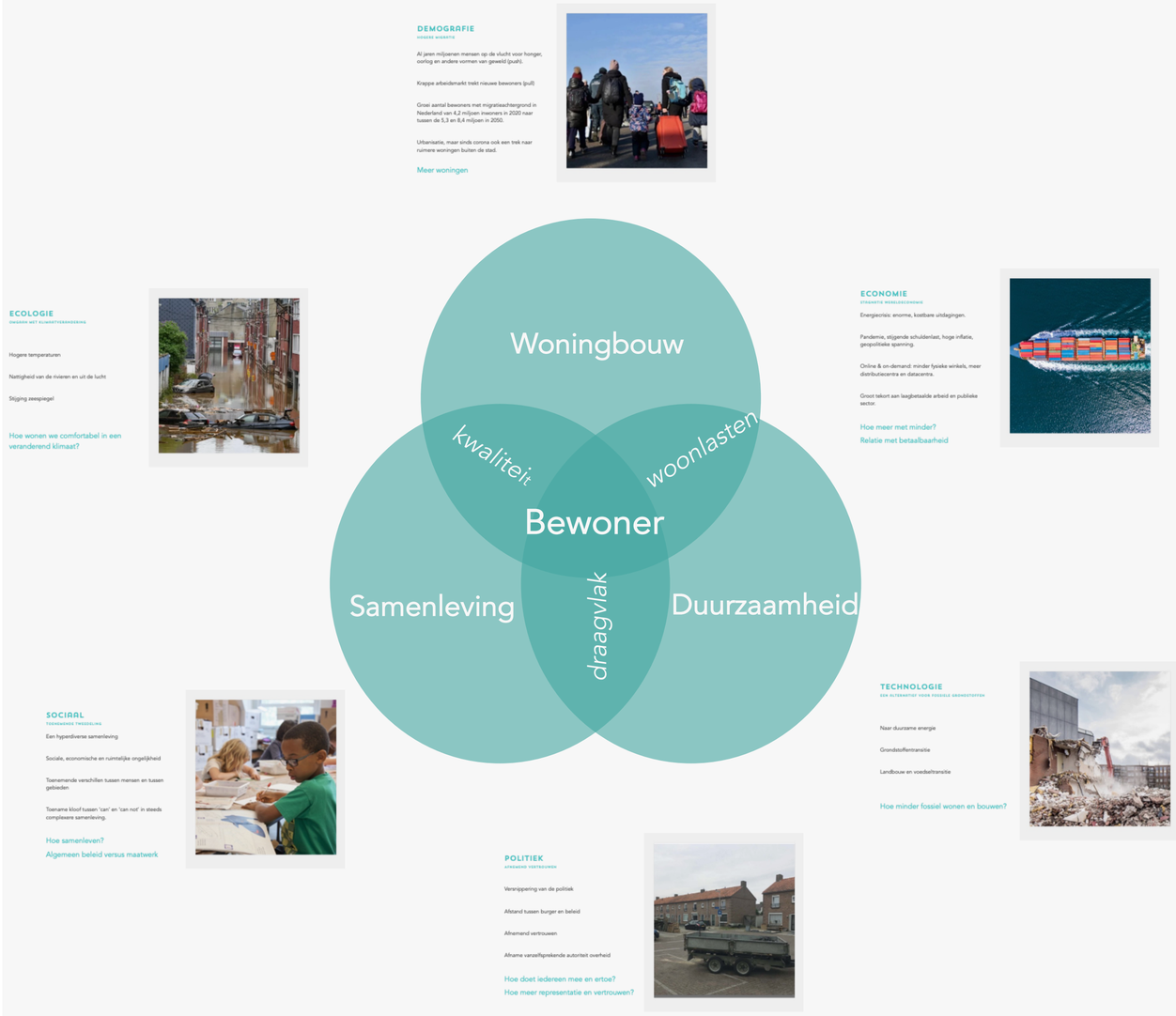

WELKE IMPACT VOOR PARKSTAD?

Woningbouw, betaalbaarheid en leefbaarheid relatief makkelijk te beïnvloeden.

Economische, demografische, sociale en technologische ontwikkelingen zijn dat veel minder.

Hoe verhoudt de woonvisie zich tot externe ontwikkelingen? -> scenarioanalyse

jeroen@circusvis.nl en mirthe@circusvis.nl

CIRCUSVIS

STADSREGIO PARKSTAD LIMBURG

VEERKRACHT ANALYSE

CIRCUSVIS

INLEIDING

ANALYSE VEERKRACHT

Landelijk veerkracht onderzoek

In opdracht van Aedes hebben Kees Leidelmeijer, Johan van Iersel (In.Fact.Research) en Jeroen Frissen (Circusvis) in het onderzoek 'Veerkracht in het corporatiebezit' aangetoond dat er een toenemende instroom is van kwetsbare groepen in corporatiewoningen, dat zich dit in het bijzonder voordoet in buurten met een hoog aandeel corporatiebezit en dat tegelijkertijd de overlast in deze buurten toe- en de leefbaarheid afneemt.

Analyse veerkracht regio Stadsregio Parkstad Limburg

Analyses op gemeentelijk niveau leren dat er vaak binnen dezelfde gemeente zowel gebieden zijn waar alle seinen op rood staan, als veerkrachtige gebieden waar een toename van kwetsbare groepen niet samengaat met meer overlast. Voor woningcorporaties, zorgpartijen en gemeenten is de mate van veerkracht een goede indicator of een buurt meer/andere aandacht vraagt. Of andersom, of het gevoerde beleid van de in een buurt werkzame partijen effectief is.

In deze analyse laten we in vogelvlucht zien hoe de landelijke uitkomsten vorm krijgen in de regio Parkstad. Dat doen we op basis van dezelfde gegevens die ten grondslag lagen aan de landelijke uitkomsten in het Aedes-rapport. Bronnen zijn de CBS-microdata, de WoonZorgwijzer en de Leefbaarometer.

Hierna worden de status van en ontwikkelingen in de 7 gemeenten in de regio Parkstad in beeld gebracht. Om de resultaten in perspectief te plaatsen worden deze ook vergeleken met de situatie in regio.

In de afsluitende paragraaf Circusvis een reflectie op deze uitkomsten.

RESULTATEN VAN ONDERZOEK IN OPDRACHT VAN AEDES

VEERKRACHT IN HET CORPORATIEBEZIT

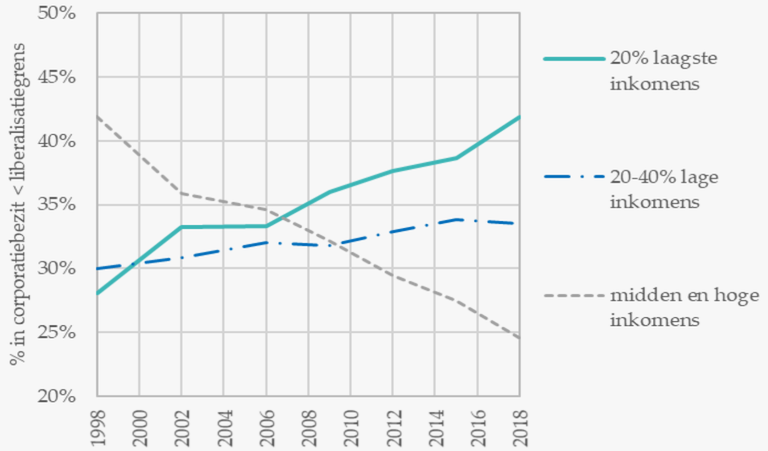
CIRCUSVIS

RESULTATEN ONDERZOEK

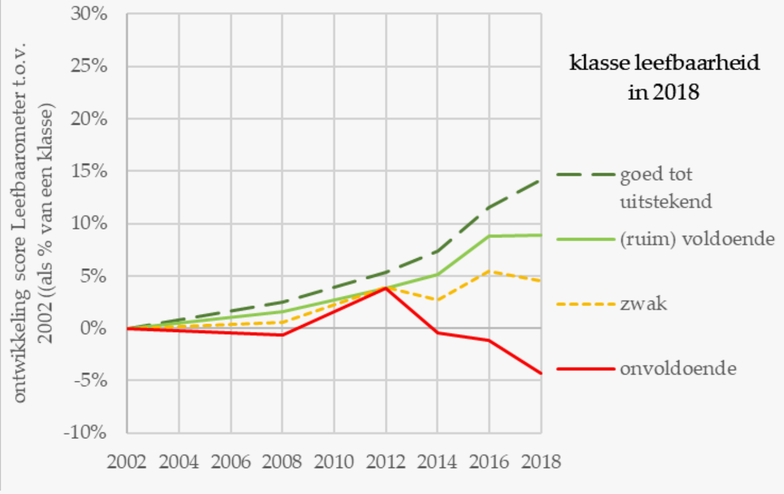
LANDELIJKE TREND SAMENSTELLING HUURDERSPOPULATIE

In de meeste buurten en wijken leven mensen prettig samen op een manier die hen past. Voor deze bewoners is de buurt een solide basis voor een waardevol leven. Maar er zijn ook gebieden waar die positieve basis er niet (meer) is, omdat belemmeringen het prettig samenleven in de weg staan. Daarbij kan het gaan over armoede, over gezondheidsproblemen, over belemmeringen op het gebied van taal of cultuur en meestal in combinatie. Uit ons onderzoek voor Aedes ('Veerkracht in corporatiebezit') blijkt dat als in een buurt veel mensen minder zelfredzaam zijn, ook de samenredzaamheid lager is en er een vergroot risico is op sociale leefbaarheidsproblemen.

- Bewoners die behoren tot de huishoudens met de 20% laagste inkomens maken een steeds groter deel uit van de populatie huurders van een corporatiewoning (zie Figuur 1-1).
- Veel buurten die behoren tot de leefbaarheidsklassen 'onvoldoende' en 'zwak' zijn buurten met een hoog aandeel corporatiewoningen.
- De leefbaarheid in buurten die in 2018 als onvoldoende is gekwalificeerd, is sinds 2002 afgenomen, terwijl de leefbaarheid in andere buurten (zwak/voldoende/goed) in diezelfde periode juist is toegenomen (zie Figuur 1-2). De verschillen tussen slechte buurten en goede buurten nemen dus toe.
- Toenemende concentratie van kwetsbare bewoners gaat over het algemeen samen met meer overlast en onveiligheid. Maar niet altijd! De situatie kan lokaal verschillen. Veerkracht zegt iets over hoe een specifieke buurt weet om te gaan met deze toenemende concentratie.

Figuur 1-1
Ontwikkeling van inkomensgroepen in corporatiewoningen onder de liberalisatiegrens
(bron: In.Fact.Research, 2018)

Figuur 1-2
Ontwikkeling van de leefbaarheid, naar het niveau van leefbaarheid in 2018
(bron: In.Fact.Research, 2018)

VEERKRACHT VERSTERKEN

MOGELIJKE INTERVENTIES

In een veerkrachtige wijk is de samenredzaamheid van bewoners en instituties (scholen, gemeente, corporaties, welzijn, netwerken) voldoende om mee te bewegen en verstoringen op te vangen. Als die veerkracht ontbreekt, terwijl die wel nodig is, is een wijk kwetsbaar. Dan hoeft er maar iets te gebeuren en de wijk raakt in een vervalspiraal die moeilijk is te keren. Het is belangrijk deze buurten tijdig in beeld te hebben en gericht aandacht te geven.

Veerkracht maak je niet alleen. Uiteindelijk zijn het de bewoners zelf die het moeten willen en doen. Maar waar de veerkracht in het geding is, hebben zij hulp nodig uit het netwerk van organisaties met kennis en middelen die voor minder zelfredzame bewoners het verschil kunnen maken. Het functioneren van dat netwerk is de sleutel van succes.

Verbetering van de veerkracht vraagt altijd om inzet op verschillende fronten. Circusvis gebruikt hierbij de matrix handelingsperspectieven Veerkracht. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen inzet op het verbeteren van de bestaande dynamiek in een buurt (omgaan met concentratie lage zelfredzaamheid) én inzet op het creëren van nieuwe dynamiek (tegengaan van concentratie lage zelfredzaamheid). Voor beide geldt dat benodigde maatregelen zich zowel op de fysieke structuur, het materieel, als op de bewoners kunnen richten. In welke verhouding hangt af van de situatie in een gebied.

Sociale aanpak (mens, omgaan met)
Mensen hebben een goede ondergrond nodig om de voor hen juiste weg te vinden. Veiligheid, sociale ondersteuning en talentontwikkeling zijn hierin belangrijke pijlers.

Leefomgeving (fysiek, omgaan met)
Vergroten collectieve leefbaarheid door aandacht voor voorzieningen, openbare ruimte, kwaliteit gebouwen, verduurzaming, klimaatadaptatie.

Woningprogramma (fysiek, tegengaan van)
Doorbreken van een eenzijdige sociale en fysieke wijkstructuur door woningen te slopen en woningen uit een ander segment te vervangen of toe te voegen.

Gebruik bestaande voorraad (mens, tegengaan van)
Betere verhouding tussen dragers en vragers door bestaande woningen anders aan te bieden (huurbeleid, woningtoewijzing, arrangementen) en voorzieningen slim te gebruiken.

VEERKRACHT IN STADSREGIO PARKSTAD LIMBURG

PARKSTAD

OVERLAST EN VEILIGHEID

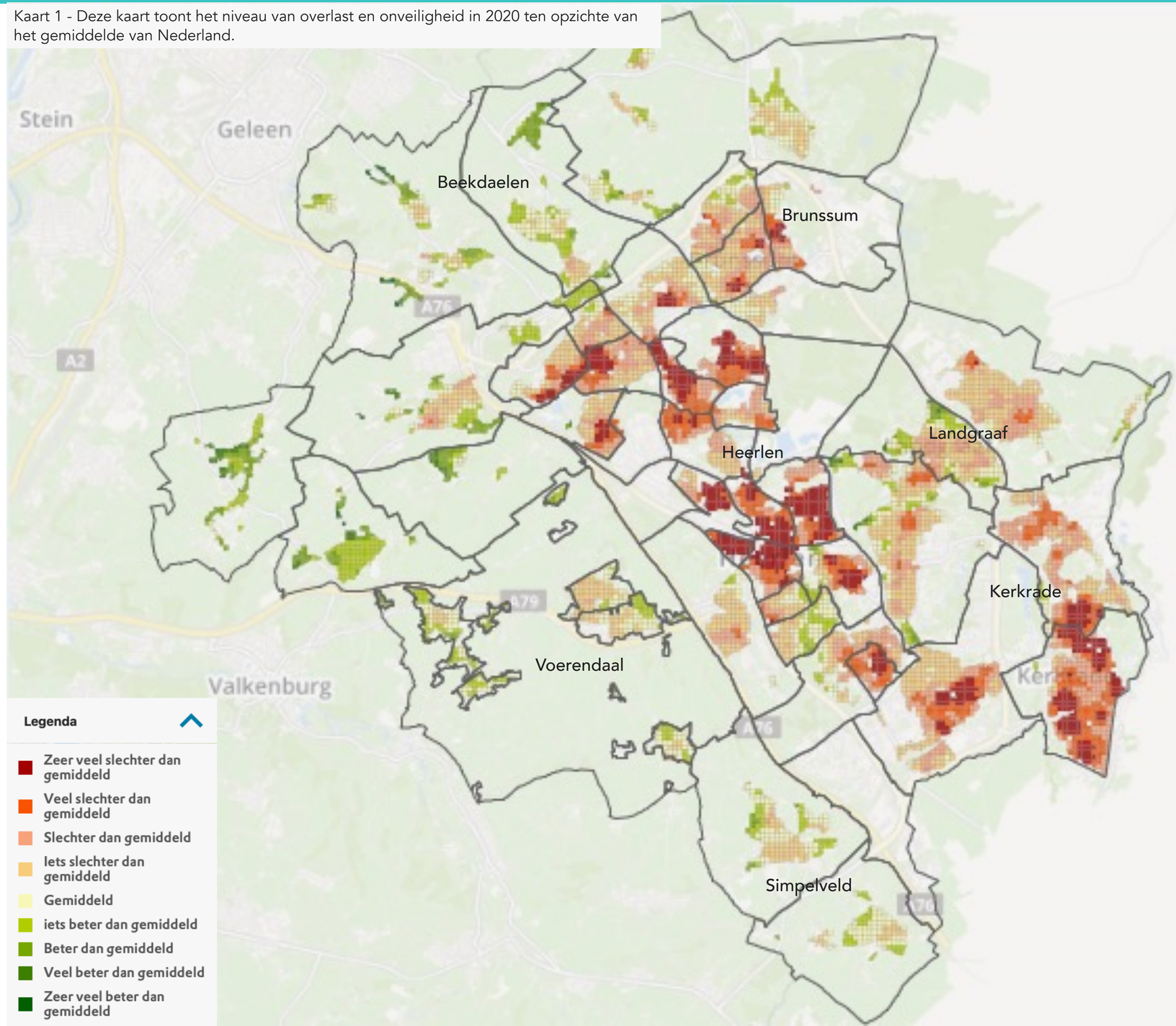
De situatie in 2020
De kaart (1) hiernaast laat zien hoe de overlast en onveiligheid in Parkstad scoort ten opzichten van het Nederlandse gemiddelde.

Regio met twee gezichten
Op het gebied van overlast en onveiligheid kent de regio twee gezichten. Een west- en een oostkant. De westkant van de regio scoort op overlast en onveiligheid beter dan het Nederlands gemiddelde. Het betreft voornamelijk kleinere kernen in een groene omgeving.

Veel gebieden aan de oostkant van de regio scoren daarentegen beneden het gemiddelde. Dit is het meer stedelijk deel van Parkstad. Landgraaf springt daar aan de oostkant in positieve zin bovenuit.

Aaneengesloten gebied met overlast en onveiligheid
De oostkant van de regio valt niet alleen op door de slechte scores, maar vooral vanwege de omvang van het aaneengesloten gebied waar de overlast en veiligheid in het geding zijn. Binnen dat gebied kampen Kerkrade Oost, Kerkrade West en de wijken in Heerlen Noord met de meeste overlast en onveiligheid. Ook in Brunssum scoren meerdere buurten slecht. Heerlen Centrum kent weliswaar veel overlast en onveiligheid, maar dit heeft deels een ander karakter (uitgaand en winkelend publiek) dan elders.

Kaart 1 - Deze kaart toont het niveau van overlast en onveiligheid in 2020 ten opzichte van het gemiddelde van Nederland.

PARKSTAD

ONTWIKKELING OVERLAST EN ONVEILIGHEID

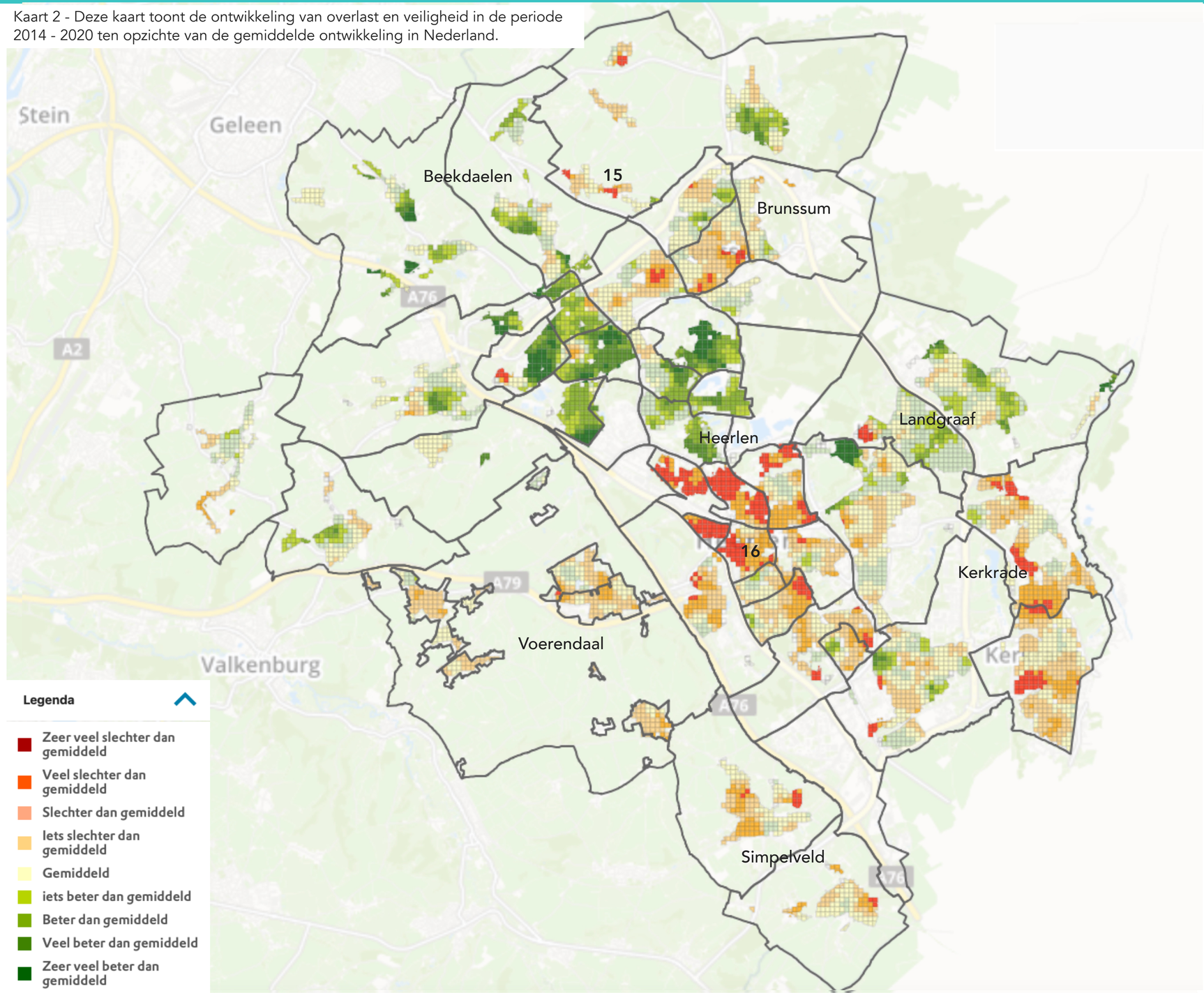
Noordelijk deel regio ontwikkelt positief
Waar de situatie in 2020 op het gebied van overlast en onveiligheid in het oostelijke deel van de regio over bijna de gehele linie negatief is, is de ontwikkeling binnen dat gebied tussen 2014 en 2020 verschillend.

In Heerlen Noord, Brunssum en – hoewel in mindere mate – Landgraaf is de situatie anno 2020 in veel wijken negatief, maar is de trend wel positief. De overlast en onveiligheid scoren in 2020 weliswaar nog slecht, maar het gaat langzaamaan wel beter.

Beekdaelen scoort in 2020 bijna over de hele linie beter dan het Nederlands gemiddelde en de trend tussen 2014 is eveneens positief. Opmerkelijk is echter de negatieve trend in Merkelbeek, Douvergenhout (15).

Zuidelijk deel regio vraag aandacht
De situatie op het gebied van overlast en onveiligheid is in 2020 in Heerlen Centrum (16) en de wijken rondom het centrum in 2020 negatief en de trend tussen 2014 en 2020 was dat ook. Het is in dit deel van Heerlen slecht gesteld met de overlast en veiligheid en het is de laatste jaren nog slechter geworden. Datzelfde zien we in grote delen van Kerkrade en – hoewel in mindere mate - in Simpelveld en Voerendaal. Die laatste twee gemeenten kennen anno 2020 weliswaar een beperkte overlast en onveiligheid, maar kaart 2 toont dat de situatie langzaamaan wel verslechtert ten opzichte van het Nederlandse gemiddelde.

Kaart 2 - Deze kaart toont de ontwikkeling van overlast en veiligheid in de periode 2014 - 2020 ten opzichte van de gemiddelde ontwikkeling in Nederland.

PARKSTAD

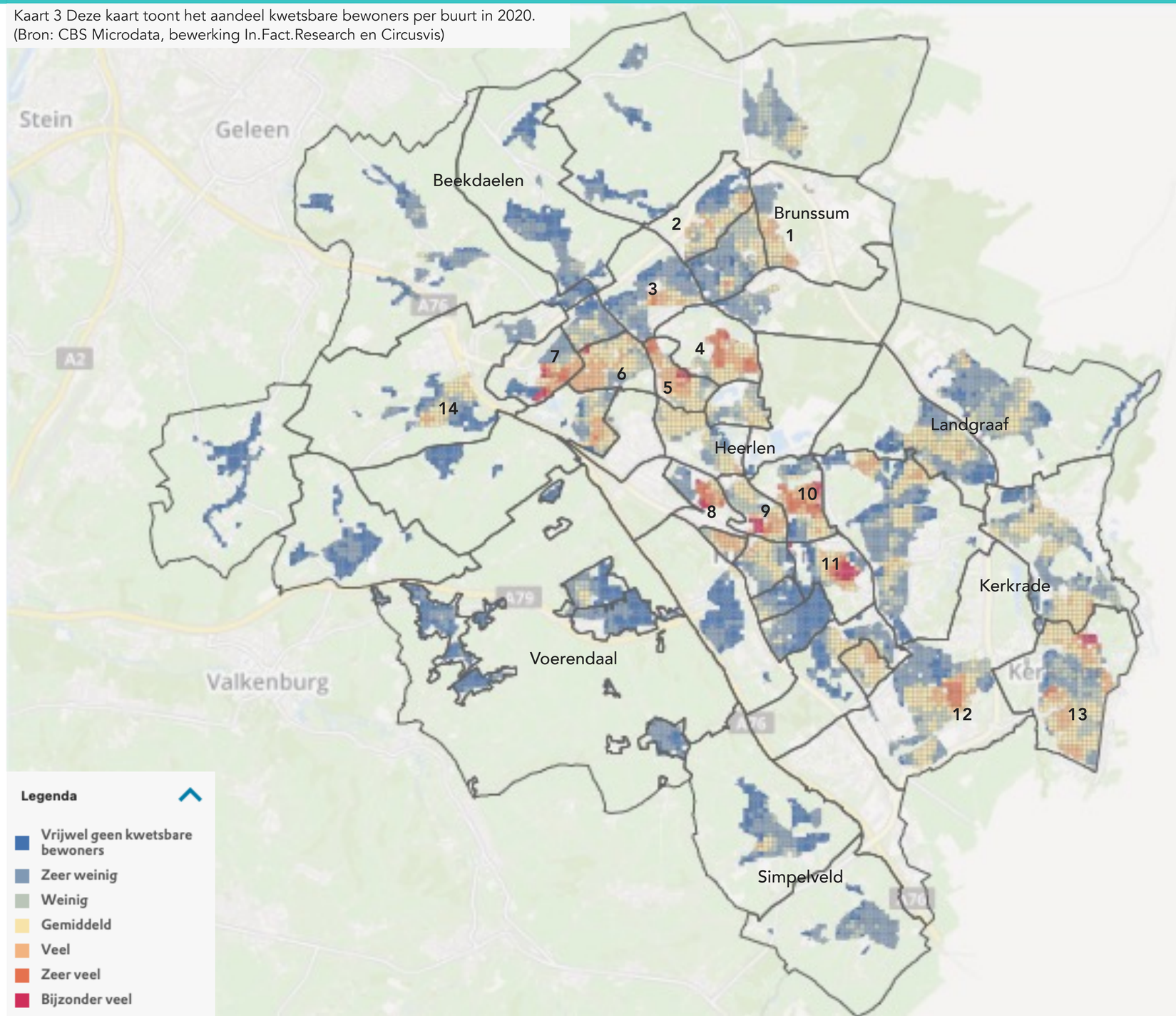
VERDELING KWETSBARE BEWONERS

Redenen van kwetsbaarheid
Een deel van de bewoners van Parkstad Limburg is kwetsbaar. Veel van deze bewoners zijn beperkt zelfredzaam en waar zij geconcentreerd samenwonen, staat de samenredzaamheid onder druk. In deze analyse rekenen we iemand tot de groep kwetsbare mensen, als die afhankelijk is van een bijstandsuitkering, afkomstig is uit een van de vluchtelingenlanden, licht verstandelijke beperkingen heeft en/of een psychiatrische aandoening, meervoudige, chronische somatische aandoeningen en/of mobiliteitsbeperkingen.

Concentratie kwetsbare bewoners
Ook in Parkstad Limburg zien we concentraties van kwetsbare bewoners. Dat geldt voor de gehele zone in Heerlen Noord van Vrieheide – De Stack (4), Heerlerheide – Passart (5), Hoensbroek – De Dem (6) tot Maria gewanden – Terschuren (7). Ook de zone dicht tegen het centrum aan - van Zeswegen Nieuw Husken (8), Schandelen – Grashoek (9), Meezenbroek Schaesbergerveld (10) tot Molenberg (11) – kent een bijzonder hoog aandeel kwetsbare bewoners. Ook in Kerkrade West (12) en Oost (13) zien we concentraties.

Kwetsbaren in particuliere huur en koop?
Toch valt op dat in gebieden met een gemiddeld aandeel corporatiewoningen en een aanzienlijk deel particuliere huur- en koopwoningen, soms veel kwetsbare bewoners wonen. Dat zien we in delen van Heerlen Noord, maar ook in delen van Brunssum Noord (1), Oost (2),West (3) en Nuth (14).

Kaart 3 Deze kaart toont het aandeel kwetsbare bewoners per buurt in 2020.
(Bron: CBS Microdata, bewerking In.Fact.Research en Circusvis)

PARKSTAD

ONTWIKKELING KWETSBARE GROEPEN

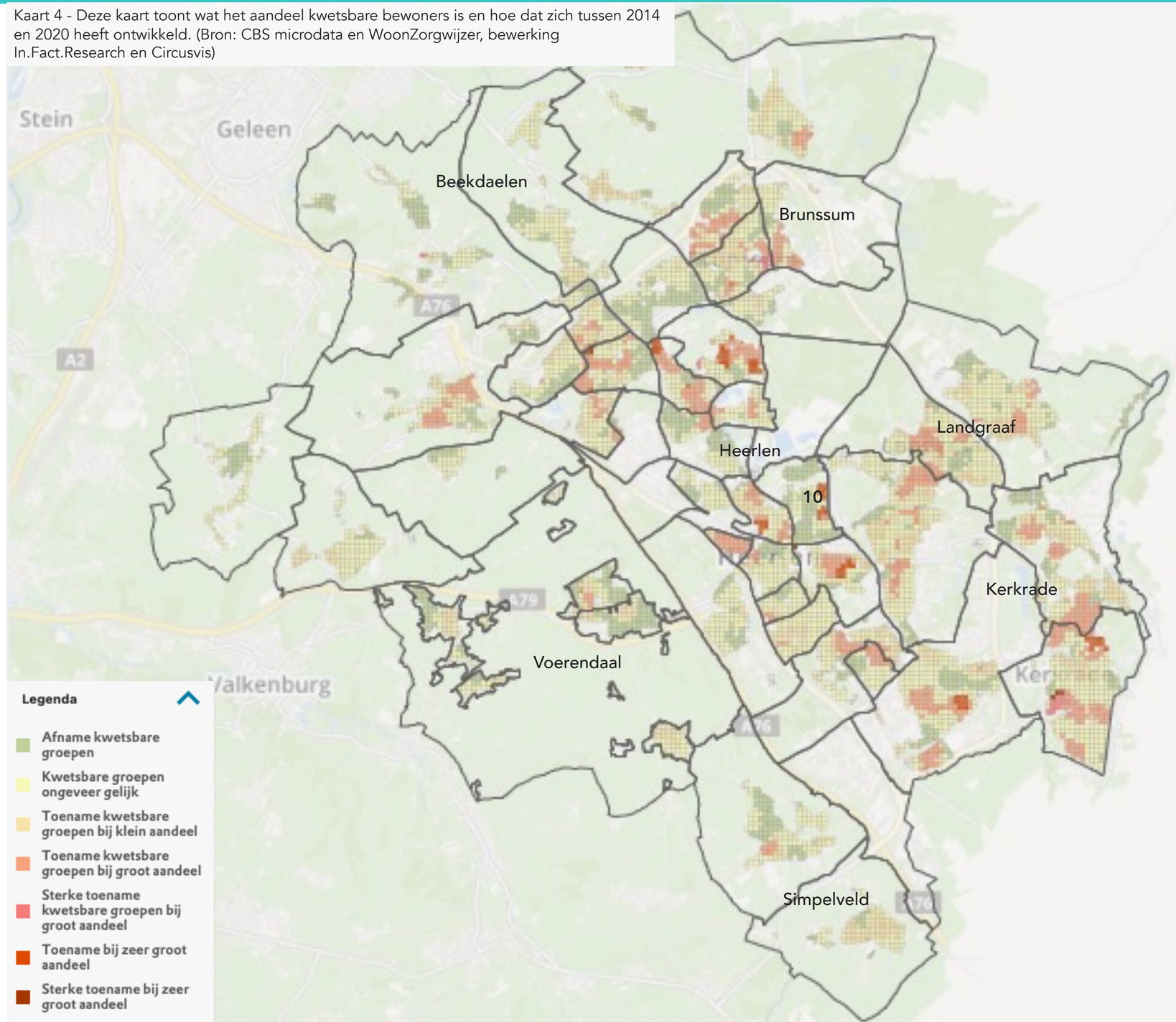
Verschillen nemen toe

De vorige kaart (3) geeft aan waar anno 2020 kwetsbare bewoners wonen en de kaart (4) op deze pagina geeft aan hoe dat aandeel zich tussen 2014 en 2020 heeft ontwikkeld.

Wat opvalt is dat het aandeel kwetsbare bewoners in gebieden waar het aandeel al hoog was in de periode 2014 en 2020 over het algemeen ook is toegenomen en andersom. In de stedelijke gebieden aan de oostkant van de regio zien we veel gebieden waar sprake is van een toename en aan de westkant van de regio – in de meer dorpse gebieden – neemt het in de meeste wijken af. We zien dan ook een toenemende concentratie van kwetsbare bewoners.

Opvallend is de afname van het aandeel kwetsbare bewoners in Meezenbroek – Schaesbergerveld (10). Daar is het aandeel weliswaar in 2020 nog steeds hoog, maar de concentratie neemt hier wel af.

Kaart 4 - Deze kaart toont wat het aandeel kwetsbare bewoners is en hoe dat zich tussen 2014 en 2020 heeft ontwikkeld. (Bron: CBS microdata en WoonZorgwijzer, bewerking In.Fact.Research en Circusvis)

PARKSTAD

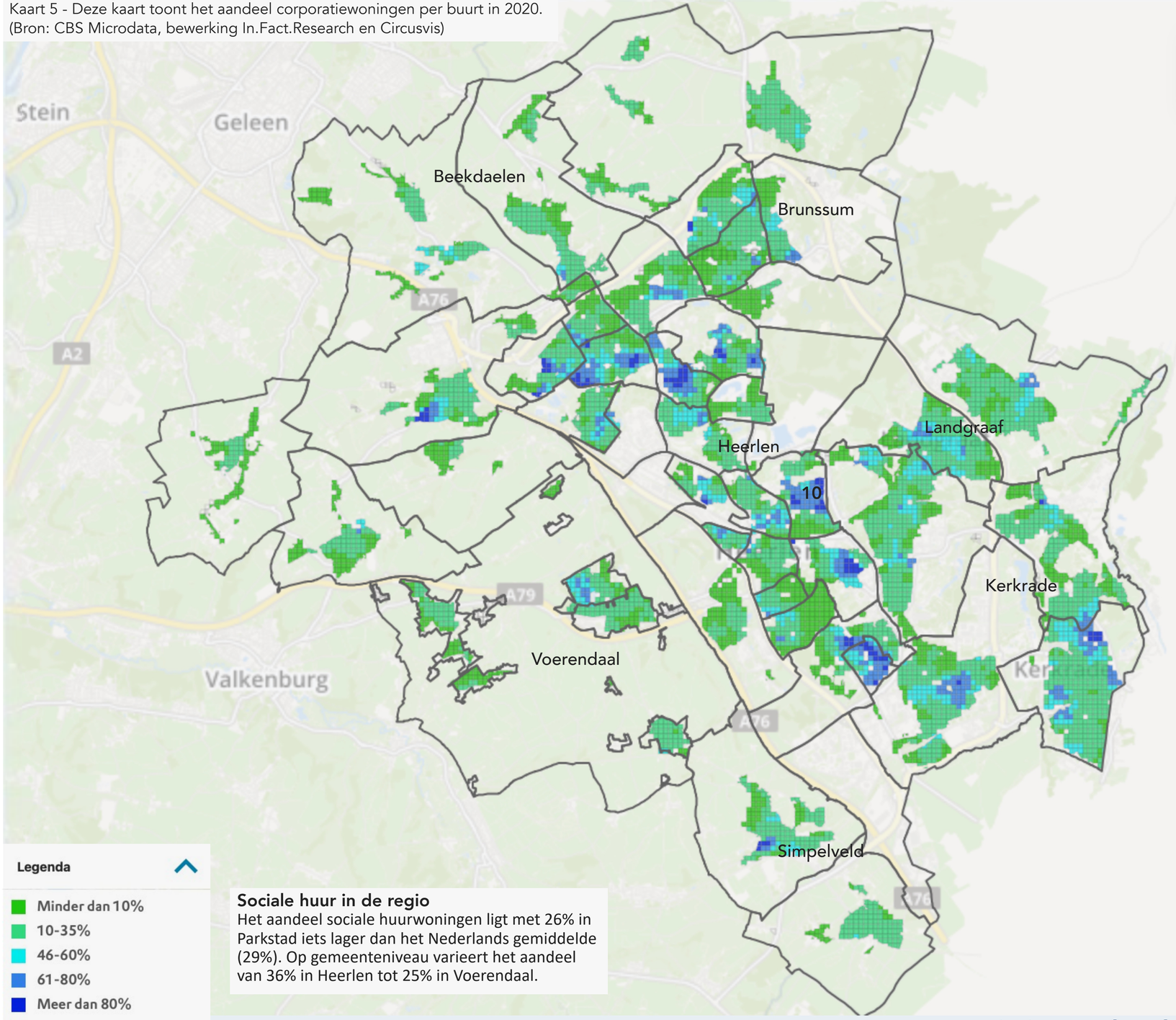
AANDEEL CORPORATIE BEZIT

Concentraties vooral in stedelijke gebied
Het corporatiebezit in Parkstad staat vooral aan de oostkant van de regio, in het meest stedelijke gebied. De meest hoge concentraties zien we in Heerlen Noord, in Meezenbroek - Schaesbergerveld, Molenberg en Heerlerbaan. Kerkrade kent in West en Oost grote gebieden met meer dan 61% sociale huur. In Landgraaf, Brunssum en Simpelveld staat de sociale huur redelijk verspreid. In Beekdaelen zien we alleen een concentratie van enige omvang in Nuth.

Kwetsbare bewoners in corporatiebezit
Nationaal gezien zien we dat de groep kwetsbare bewoners vooral en in toenemende mate in sociale huurwoningen woont. Als de kaart hiernaast wordt vergeleken met de kaarten op de vorige pagina's, dan zien we dat dit ook voor Parkstad Limburg opgaat. In de gebieden met veel corporatiebezit, wonen vaak veel kwetsbare bewoners en neemt de concentratie toe. Ook hier de uitzondering Meezenbroek – Schaesbergerveld (10).

Opvallend is dat er wijken zijn waar ook rondom het gebied waar de sociale huurwoningen staan, relatief veel kwetsbaren wonen. Bijvoorbeeld in Vrieheide – De Stack en aan de zuidkant van Kerkrade-Oost. Andersom komt ook voor, maar minder. In sommige wijken staan veel corporatiewoningen, maar woont een beperkt aandeel kwetsbare bewoners (Heerlerbaan Centrum).

Kaart 5 - Deze kaart toont het aandeel corporatiewoningen per buurt in 2020.
(Bron: CBS Microdata, bewerking In.Fact.Research en Circusvis)

Sociale huur in de regio
Het aandeel sociale huurwoningen ligt met 26% in Parkstad iets lager dan het Nederlands gemiddelde (29%). Op gemeenteniveau varieert het aandeel van 36% in Heerlen tot 25% in Voerendaal.

PARKSTAD
SIGNALERING VEERKRACHT

Signalen van veerkracht
Een toenemende concentratie van kwetsbare bewoners gaat dikwijls samen met meer overlast en minder veiligheid, maar niet altijd. Soms weet een gebied – de bewoners en de daar werkzame organisaties samen – om te gaan met de toename en soms helaas niet. Dat verschil is het verschil in veerkracht.

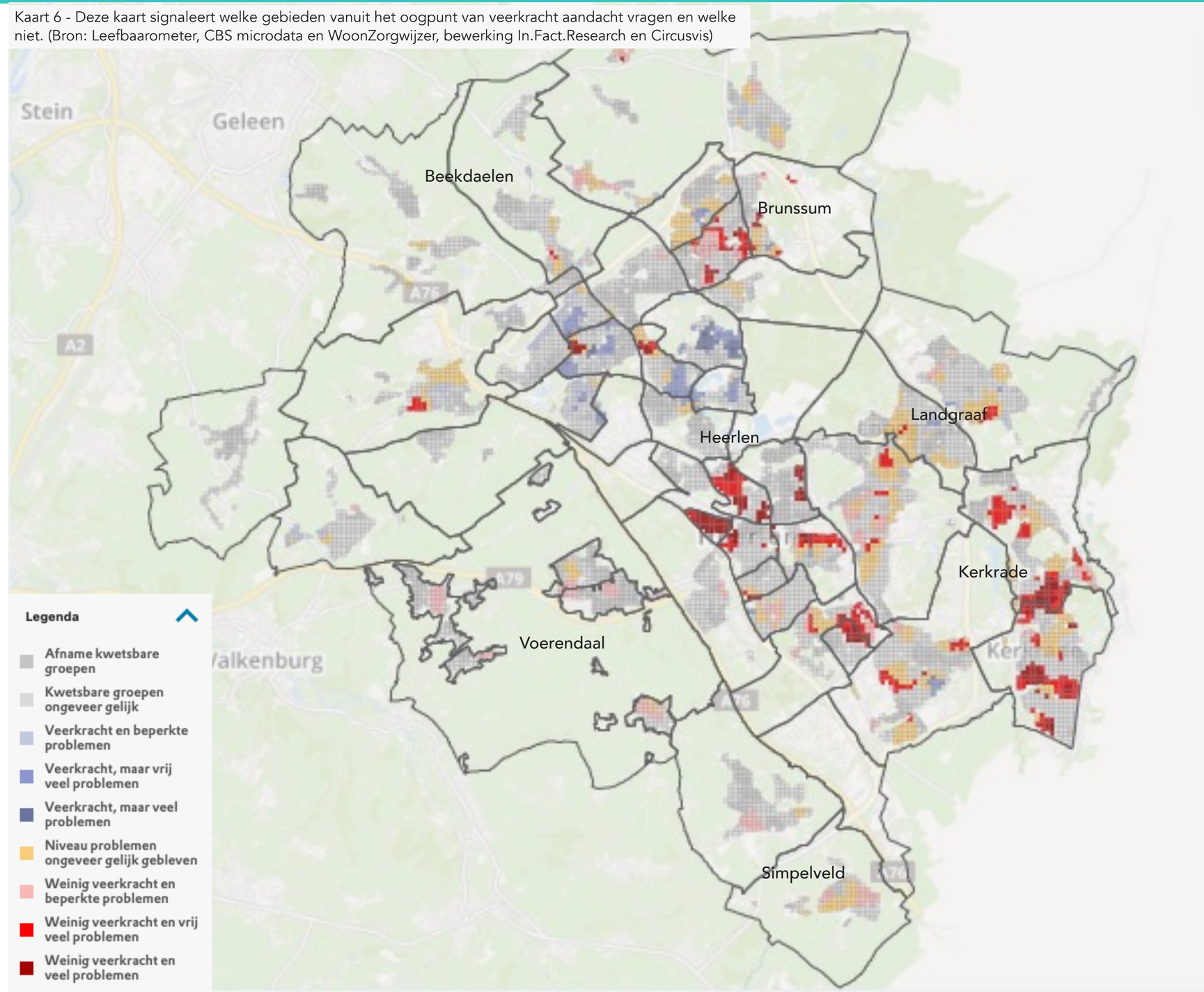
Veel veerkracht in Heerlen Noord
Gebieden waar het aandeel kwetsbare bewoners toeneemt, maar tegelijkertijd de overlast en onveiligheid afneemt tonen signalen van veerkracht. De gebieden die veerkrachtig zijn maar wel veel problemen kennen, kleuren blauw of zelfs donkerblauw. Gebieden waar het niveau van problemen nog beperkt is kleuren lichtblauw.

Voor Parkstad valt op dat grote delen van Heerlen Noord veerkracht tonen. Het lijkt er op dat deze gebieden weten om te gaan met een toename van kwetsbare bewoners.

Weinig in Kerkrade, Brunssum en Heerlen-centrum
Als bij een toename van kwetsbare bewoners ook de overlast en onveiligheid toenemen, is dat een signaal dat het gebied weinig veerkracht heeft. De gebieden die weinig veerkracht hebben en veel problemen kleuren rood of zelfs donkerrood.

Vooral de wijken direct rondom het centrum van Heerlen (Eijkenderveld, Schandelen – Grashoek) en Kerkrade-Oost tonen weinig verkracht, terwijl de problemen er al groot zijn. Ook Brunssum centrum en Oost vragen aandacht.

Kaart 6 - Deze kaart signaleert welke gebieden vanuit het oogpunt van veerkracht aandacht vragen en welke niet. (Bron: Leefbaarometer, CBS microdata en WoonZorgwijzer, bewerking In.Fact.Research en Circusvis)

PARKSTAD

REFLECTIE CIRCUSVIS

CIRCUSVIS

REFLECTIE CIRCUSVIS

OP BASIS VAN DATA / KAARTEN

1. **De overlast en onveiligheid is in grote delen van Parkstad Limburg zeer veel hoger dan gemiddeld.** In een omvangrijk en aaneengesloten gebied - van Brunssum, naar Heerlen, tot Kerkrade is de situatie anno 2020 veel negatiever dan gemiddeld in Nederland. Opvallend is dat de trend in Heerlen Noord tussen 2014 en 2020 positief was. In de andere gebieden met een negatieve situatie was de trend in die jaren negatief. Vooral de wijken rond het centrum van Heerlen en in Kerkrade Oost hebben een negatieve situatie en een negatieve trend.

2. **In de wijken met veel overlast en onveiligheid wonen de meeste kwetsbare mensen.** Over het algemeen zijn de wijken waar de overlast en onveiligheid slecht scoren en waar de trend bovendien negatief is, ook de wijken waar veel kwetsbare mensen wonen en waar dat aandeel kwetsbare mensen bovendien toeneemt.

3. De andere helft van de regio – de meer dorpse gebieden van Beekdalen, Voerendaal en Simpelveld - hebben anno 2020 veel minder overlast en onveiligheid en het aandeel kwetsbare bewoners ligt hier ook aanmerkelijk lager. **De verschillen tussen de oost en de westkant van de regio lijken toe te nemen.**

4. Gemiddeld genomen gaat een toenemende concentratie van kwetsbare bewoners samen met meer overlast en minder veiligheid, maar **Heerlen Noord toont zich veerkrachtig.** Hier zijn wel veel problemen op het gebied van overlast en veiligheid, hier wonen ook veel en bovendien steeds meer bewoners die kwetsbaar zijn en aandacht behoeven, maar toch gaat het hier in de periode 2014 tot 2020 beter. Het is echter wel de vraag of deze trend na 2020 doorzet. De verwachting is dat juist dit soort wijken het hardst worden geraakt door de corona-pandemie, de inflatie en de stijging van de energieprijs.

5. De situatie in **de wijken rondom het centrum van Heerlen en Kerkrade Oost lijkt vanuit de veerkracht bezien het meest zorgelijk.** Hier is de overlast en onveiligheid hoog, hier is sprake vaneen toenemende concentratie kwetsbare bewoners en het gebied weet hier blijkbaar moeilijk mee om te gaan. Het gebied heeft weinig veerkracht. Dit komt over het algemeen niet vanzelf goed.

OVER ONS

ADVIESBUREAU CIRCUSVIS

Circusvis is een adviesbureau van betrokken professionals in de wereld van het wonen. We helpen huurders, woningcorporaties en gemeenten om effectief te werken in deze complexe omgeving. Circusvis redeneert vanuit een eerlijke stad of regio. Door thema's te verbinden ontstaan kansen om te verbeteren, versnellen en vernieuwen.

www.circusvis.nl
www.veerkrachtigewijken.nl

CIRCUSVIS

NAAR DE WOONVISIE

CIRCUSVIS

AGENDA

1. Waarom een woonvisie
2. De context
3. Parkstad feitelijk
4. Inhoudelijke thema’s voortraject
5. Belangrijkste voorwaarden voor succes
6. Proces
7. Eindproduct

WOONVISIE

FUNCTIE EN BETEKENIS

Minimaal

- Woningwet
- Verplichte onderdelen: bouwopgave, betaalbaarheid, duurzaamheid, wonen met zorg, huisvesten van spoedzoekers en leefbaarheid.
- Basis voor prestatieafspraken

Mogelijk

- Inspirerend en betekenisvol voor de gemeenten zelf.
- Uitnodigend voor partners.
- Basis voor belangenbehartiging en lobby.

PROCES TOT NU TOE

Achtergrond

Aflopen huidige woonvisie

Opdracht van Bestuurscommissie W&H om een regionale woonvisie voor te bereiden.

Voor de verkiezingen

Situatieschets a.d.h.v. interviews bestuurders, stakeholders, ambtenaren en bewoners.

Begeleidt door ambtelijk overleg wonen

Breed besproken: stakeholders, ambtelijk

Synopsis vrijgegeven door bestuurscommissie

Nu

Start woonvisie traject

CONTEXT

REGIONALE KRACHT EN LANDELIJK SCHUIVENDE PANELEN

Regionale samenwerking = kracht en voorbeeld

Landelijk kader verandert

- Nationale woon- en bouwagenda
    - Nationale prestatieafspraken
    - Bouwopgave
    - Duurzaamheid
    - Percentage sociale huur
    - Etc.

80% doorzetten en versterken, 20% nieuw

PARKSTAD FEITELIJK

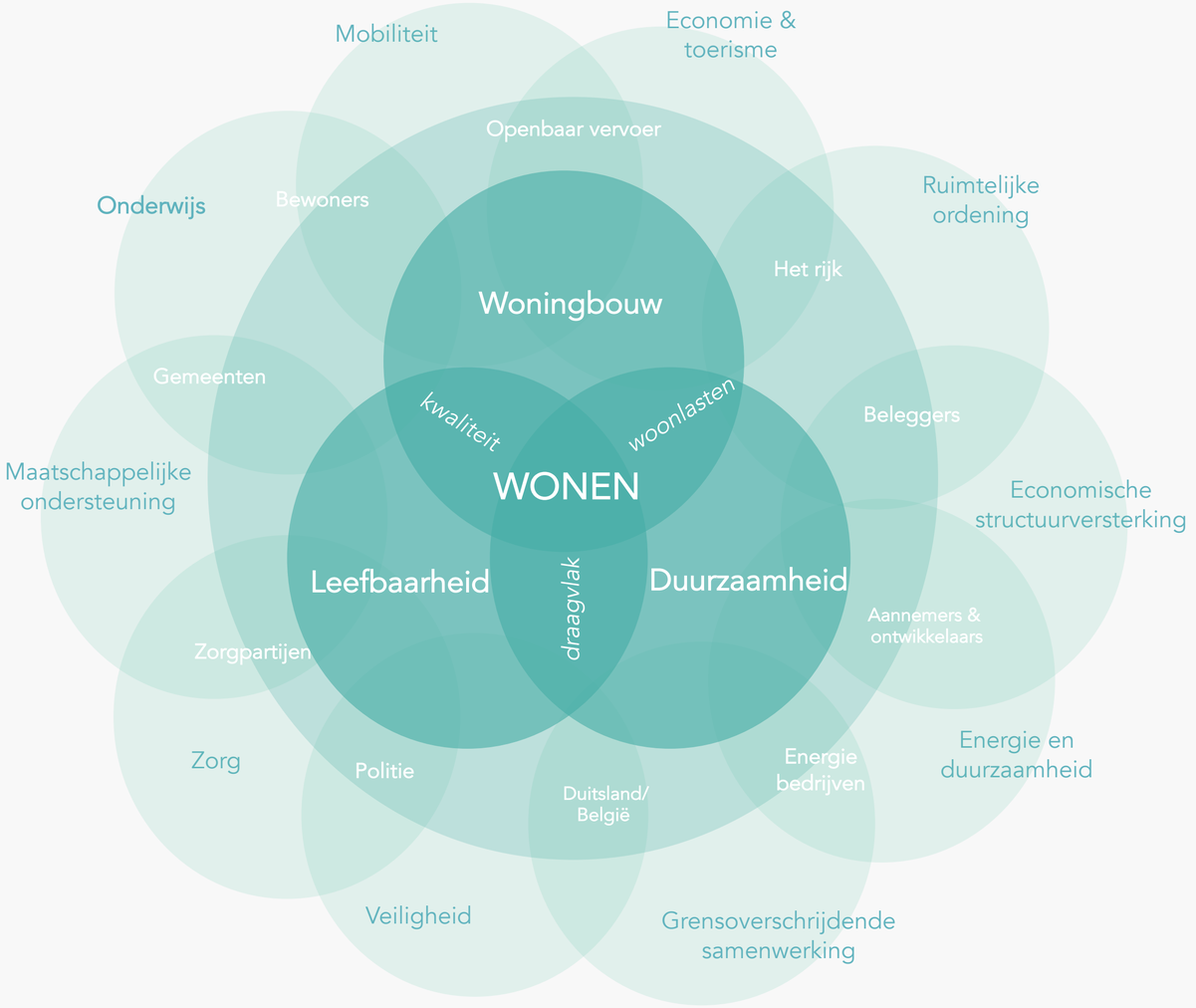
Drie grote **maatschappelijk opgaven** in wonen.

Sterke samenhang tussen thema's en grote betrokkenheid andere partijen/domeinen.

Woningaanbod: Op korte termijn verhoogde woningvraag. Op de langere termijn vooral kwalitatieve opgaven.

Duurzaamheid: Er ligt onveranderd een enorme opgave in de verduurzaming woningvoorraad, vooral in de particuliere sector. =>

Leefbaarheid: Toenemende concentratie kwetsbare bewoners gaat aantoonbaar samen met meer overlast en minder veiligheid.

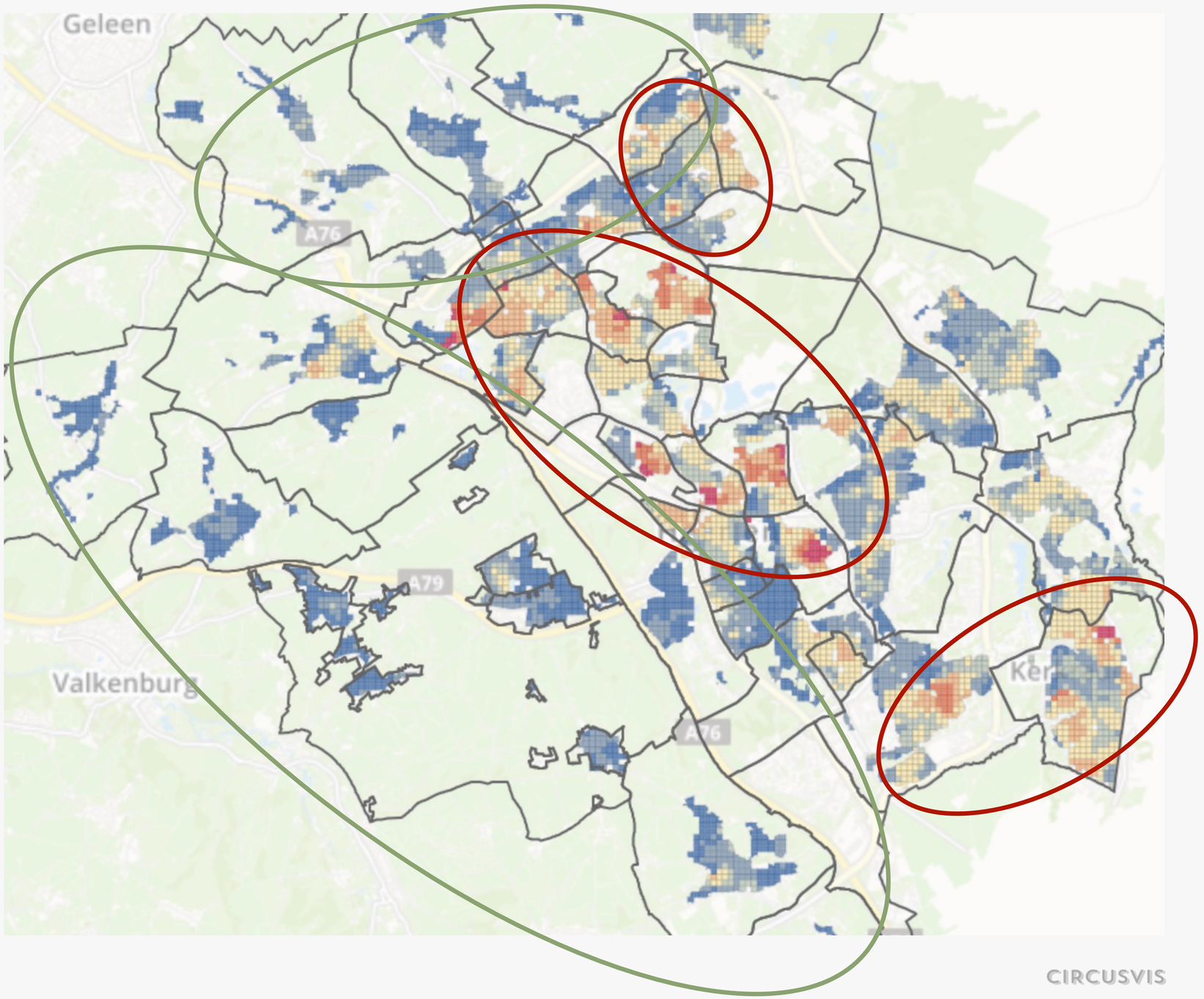

CIRCUSVIS

KWETSBARE BEWONERS

Stevige concentratie kwetsbare bewoners.

En die concentratie neemt de laatste tien jaar toe.

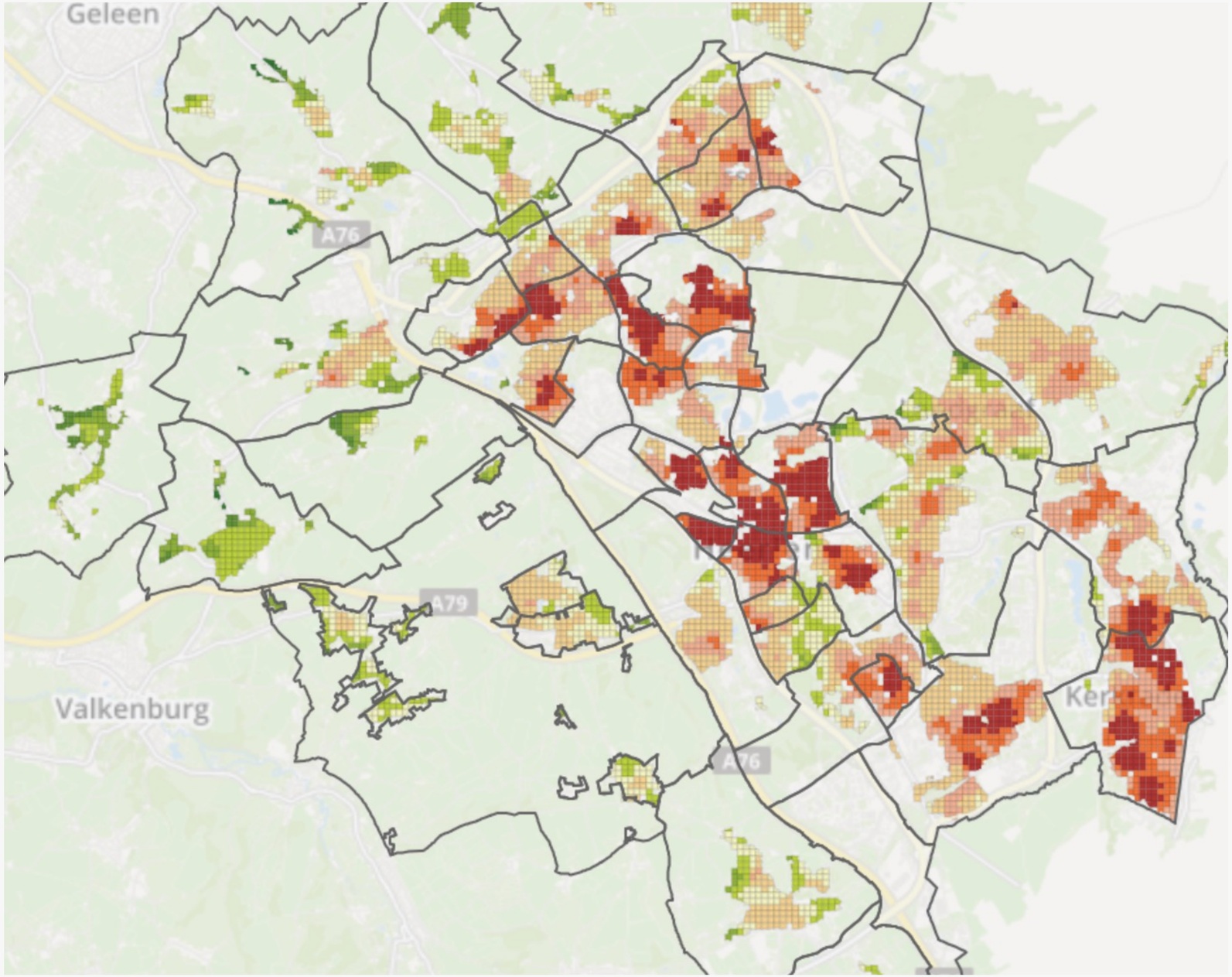
CIRCUSVIS

OVERLAST EN ONVEILIGHEID

PARKSTAD LIMBURG

Groot aaneengesloten gebied met hele lage scores.

Regio met twee gezichten.

INHOUDELIJKE UITKOMSTEN VOORTRAJECT

LEEFBAARHEID

- **Concentratie** & **tweedeling** leefbaarheid.

- Mede veroorzaakt door **eenzijdig woningaanbod** in de wijk en woonruimteverdeling.

- Roep om sterkere samenwerking voor een integrale, domeinoverstijgende **wijkaanpak**.

- Probleem zit in de wijk, oplossing in de **regio**.

Brede wens om te komen tot een **betere verdeling** van meer en minder draagkrachtige bewoners in de regio.

BOUWOPGAVE

- Korte termijn **verhoogde woningvraag**. Langere termijn **kwalitatieve opgaven**.

- Tekort m.n. in **betaalbare ouderenwoningen.**
- Krimpimago – **terugtrekken marktpartijen**.
- Kansen in **combineren** positief en negatief renderende ontwikkellocaties.
- **Kwaliteit als uitgangspunt** nemen bij ontwikkelingen.

- Zorgen: kwaliteit particuliere voorraad, tekort aan uitvoeringskracht bij gemeenten, buy-to-let beleggers.

WONEN MET ZORG

- Sterke **vergrijzing**.
- Ouderen honkvast. Behoefte: **betaalbaar en woonzorgconcepten**.
- **Andere zorgvragers** veelal in buurten met weinig draagkracht. Weinig begeleiding en veel overlast ervaren door bewoners.
- Onvoldoende **afstemming** tussen het zorg- en woondomein.
- Kans: **kleinschalige woonzorgconcepten** in wijk/dorp. Ook bijdragen aan gemeenschap.

BETAALBAARHEID

- **Koopwoningen** betaalbaar voor middeninkomens.
- Sterke afname **goedkope huurwoningen** + afname betaalbare categorie. Tekort voor jongeren.
- Grote **verschillen tussen gemeenten** in beschikbaarheid betaalbare huisvesting. Wens om hierin tot meer evenwicht te komen.
- **Stijgende energiekosten** leidt bij deel van inwoners tot energiearmoede.

DUURZAAMHEID

- Verduurzaming had beperkte **prioriteit**.
- **Stappen gezet** maar achter op landelijk gemiddelde.
- **Financiering** vraagt extra aandacht vanwege beperkte waardevermeerdering van woningen.
- **Vergroening** voor klimaatadaptatie, leefbaarheid en aantrekkelijke gezonde woonomgeving.
- Voor isoleren en vergroenen bestaat breed **draagvlak**. Draagvlak warmtetransitie en grootschalige duurzame energieopwekking minder.

SPOEDZOEKERS

- Marktpartijen zien **toenemende vraag** naar snelle en tijdelijke woonruimte.
- Toename **arbeidsmigranten** & slechte woonomstandigheden.
- **Woonruimte & leefbaarheidsvraagstuk**. Tijdelijke particuliere huur beïnvloed sociale cohesie en overlast.
- Signalen van instroom kwetsbare bewoners van elders.

KWESTIES INHOUDELIJK

1. Op welke wijze kunnen afspraken over een **evenwichtiger verdeling** van draagkrachtige en minder draagkrachtige bewoners vorm en inhoud krijgen?
2. Welke bijdrage kan de regionale en lokale woonvisie hebben om te komen tot **domein overstijgende samenwerking en oplossingen**?
3. Wat is het **nieuwe perspectief** voor Parkstad Limburg, dat als alternatief kan dienen voor het huidige verhaal van krimp?
4. Op welke wijze kan het **zoet en zuur** in de regio effectief worden verbonden?
5. Wat is de gewenste kwalitatieve invulling van het **regionale bouwprogramma** en op welke wijze kan hier effectief worden gestuurd?
6. Hoe wordt de samenwerking tussen het **woon- en het zorgdomein** in de bouw- en de transformatie opgave versterkt?
7. Op welke wijze wordt gekomen tot een **effectieve regionale verdeling** van het gewenst aanbod wonen met zorg, voor alle doelgroepen?

KWESTIES INHOUDELIJK

8. Op welke wijze kunnen afspraken tussen gemeenten over het aanbod naar betaalbaarheidsklasse en eigendomsvorm, bijdragen aan de **beschikbaarheid van betaalbare en goedkope woningen** in de delen van de regio waar nu weinig betaalbare woningen zijn?
9. Welke interventies kunnen worden ingezet om de **betaalbaarheid voor jongeren**, mensen met betalingsproblemen en energiearmoede te verbeteren? En wat is daar regionaal over af te spreken tussen gemeenten?
10. Welke **prioriteit krijgt de verduurzaming** ten opzichte van andere opgaven in de woonvisie en wat vraagt dat van het draagvlak onder bewoners en andere partijen?
11. Welke rol gaan de gemeenten oppakken in het stimuleren van mogelijkheden om verduurzaming en een aantrekkelijke gezonde en leefbare woonomgeving te combineren?
12. Op welke wijze willen de gemeenten sturen op de **particuliere verhuur**, en welke regionale afspraken passen hierbij?
13. Wordt de **huisvesting van arbeidsmigranten** een volwaardig onderdeel van het woonbeleid van gemeenten en van de regionale woonvisie?

VOORWAARDEN VOOR SUCCES

(ONGEACHT INHOUDELIJKE KEUZES)

VOORWAARDEN VOOR SUCCES

ONGEACHT DE INHOUDELIJKE KEUZES DIE WORDEN GEMAAKT

Leiderschap

Een nieuw perspectief vraagt visievorming, met een duidelijke **richting,** enthousiasme en creativiteit.

Openheid

Nimby of wimby? Wil je een aantrekkelijke/dynamische regio zijn … of heb je problemen met mensen van elders?

Samenwerken en integraal

Gemeenten zijn afhankelijk om doelen te bereiken. Vraagt bestuurlijke consistentie, **betrokkenheid, integraliteit en vertrouwen**.

Bewoners

Vertrouwen van bewoners vraagt **zichtbare voortgang** op actuele kwesties. Een gedragen plan vraagt **betrokkenheid**.

Realisatiekracht

Vraagt bovenal **keuzes** en **samenwerking**.

“

VISIE ZONDER ACTIE IS EIGENLIJK EEN DROOM.
ACTIE ZONDER VISIE IS TIJDVERDRIJF.
VISIE GEKOPPELD AAN ACTIE, KAN DE WERELD VERANDEREN.

Joel Barker

METHODE

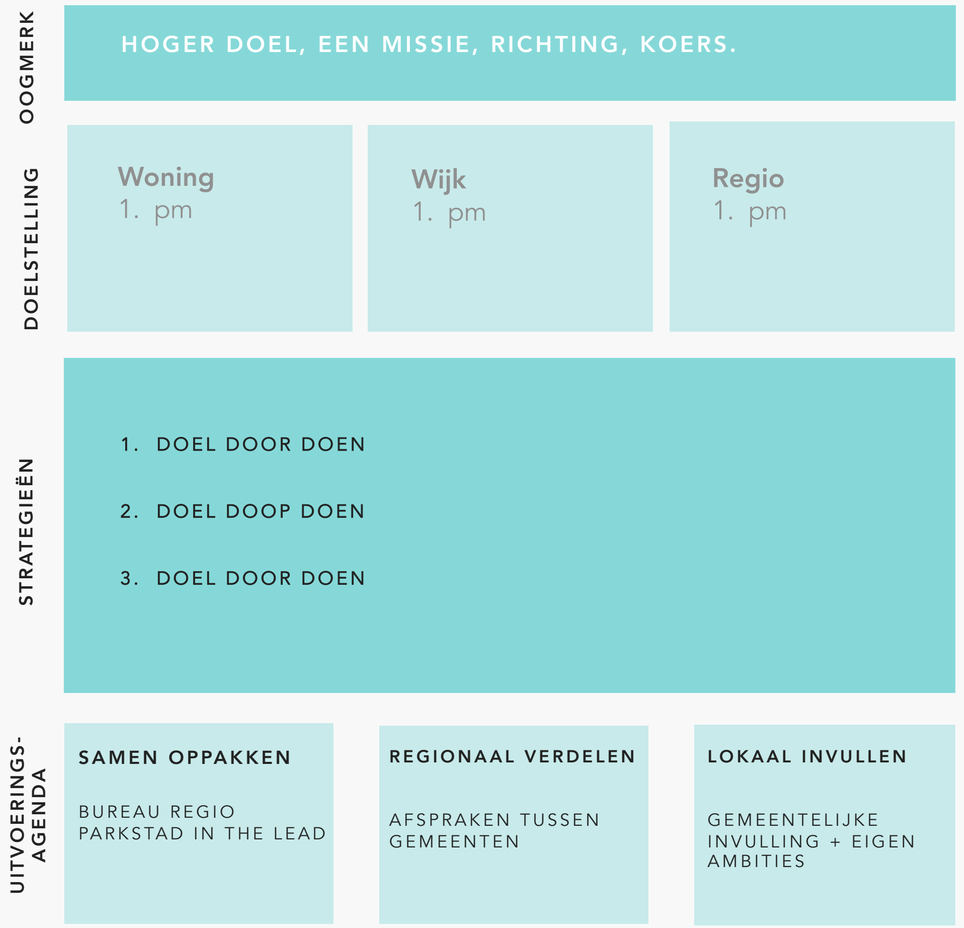
HOE KOMT DE WOONVISIE TOT STAND

OGSM: Een methode die wordt gebruikt door grote bedrijven (zoals Heineken en Rabobank, door gemeenten (zoals R’dam, en Breda) en ook in het wonen (zoals Alwel en Woonbond).

Koppelt hoger doel dat het hart raakt,

aan concrete acties en KPI’s

VOORBEELD OGSM

PROCES

HOE KOMT DE WOONVISIE TOT STAND

Inhoudelijke thema's en randvoorwaarden verwerken

- Huidige afspraken
- Landelijke richtlijnen
- Input belanghebbenden
- Optelsom coalitieakkoorden

Geen afvinklijstje. Maar een set aan strategieën en activiteiten die logisch voortvloeien uit de gewenste richting en doelen.

VOORBEELD OGSM (INHOUD IS TER ILLUSTRATIE!)

EINDPRODUCT

WAT KUNT U VERWACHTEN

Regionale ambitie, doelstellingen, wat zo blijft en waar juist nu het verschil wordt gemaakt.

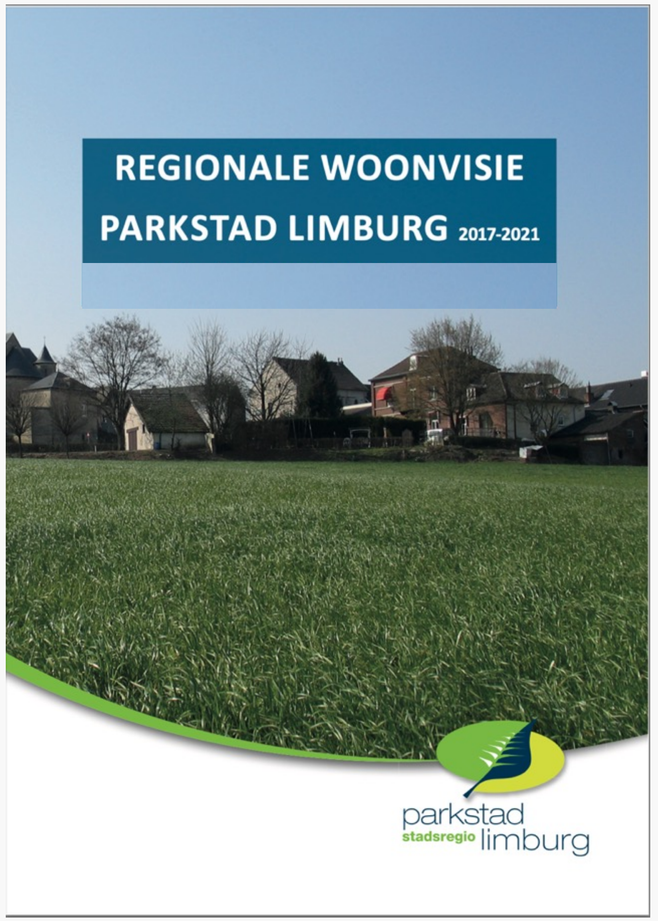
+

Gemeentelijke ambitie, doelstelling en uitvoering

=

Regionale + lokale woonvisie

Kaderstellend en uitnodigend naar samenwerkingspartners

DANK

www.circusvis.nl

CIRCUSVIS

Bijlage 9: Relevante bronnen voor de Woonvisie 2023-2028

Woonbehoefteonderzoek Stadsregio Parkstad Limburg

Regionale Prestatie Afspraken 2019-2024

Veerkrachtanalyse Parkstad

Verdieping Middenhuur Regio Parkstad Limburg

Regionale Woningmarktprogrammering

Transformatieopgave 2020 - 2025 – 2030 (Envelop)

Woonmonitor Parkstad Limburg 2019

Nationale prestatieafspraken woningcorporaties

Sturing op de Woningmarkt

Visie Internationale Werknemers

Rapportage Woonlasten

ABF-verkenning wonen met zorg 2019 – 2040

Verzorgd wonen in de Stadsregio Parkstad Limburg

Stadsregio Parkstad.
Het werkt!

Aan: de gemeenteraden van de Parkstadgemeenten

Datum
04 april 2022

Ons kenmerk
WON-202204042

Betreft
Raadsinformatiebrief Regionaal Woonbehoefteonderzoek 2022 - 2032

Bijlagen
Woonbehoefteonderzoek Parkstad Limburg 2022 - 2032

Onderwerp: Raadsinformatiebrief Regionaal Woonbehoefteonderzoek 2022 - 2032

STADSREGIO PARKSTAD LIMBURG

Postbus 200
6400 AE Heerlen

T. +31 (0) 45-570 01 23
F. +31 (0) 45-574 09 08
info@parkstad-limburg.nl

Sector
Wonen en Herstructuring

Behandeld door
S. Lipsch
J. Rademaker

Doorkiesnummer
06 25 71 19 46
06 50 86 41 55

E-mail
s.lipsch@parkstad-limburg.nl
j.rademaker@parkstad-limburg.nl

Geachte leden van de raad,

Bijgaand ontvangt u de rapportage Woonbehoefteonderzoek Parkstad Limburg 2022 – 2032. Dit onderzoek is in opdracht van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering van Parkstad Limburg uitgevoerd door het adviesbureau Stec Groep.

In het regionaal woonbehoefteonderzoek wordt uitgegaan van twee scenario's:

1. een 'basis'-scenario op grond van behoudende migratiecijfers (gemiddelde van de afgelopen 10 jaar). Volgens dit scenario wordt verwacht dat het aantal huishoudens in de regio de komende 10 jaar met 3.345 huishoudens afneemt, en
2. een 'migratie'-scenario, waarbij uitgegaan wordt van een meer actueel migratiesaldo (gemiddelde van de afgelopen 5 jaar). In dit scenario wordt verwacht dat de huishoudensdaling komende 10 jaar voor een groot deel gecompenseerd wordt door migratie waardoor het aantal huishoudens in de regio nog maar afneemt met 450 huishoudens.

Zoals verwacht schetsen beide scenario's een positiever beeld van de huishoudensontwikkeling dan het vorige regionale woonbehoefteonderzoek uit 2018, waarbij nog sprake was van een huishoudensdaling van 3.860 huishoudens. Zowel kwalitatief als kwantitatief gezien is er sprake van een grotere behoefte aan nieuwe woningen. Het verwachte overschot aan woningen is qua omvang kleiner dan eerder geprognosticeerd is.

Het onderzoek is ook gespiegeld met enkele stakeholders. Deze stakeholders hebben aangegeven de bevindingen uit het rapport te herkennen en hebben hun interesse getoond in het model van 'adaptief programmeren'.

Vanuit enkele marktpartijen is voorgesteld om het 'migratiescenario' als nieuw basisscenario te hanteren, omdat er behoefte bestaat aan meer ruimte voor woningbouw. Vanuit enkele woningcorporaties is voorgesteld om een 'middenscenario' tussen het basisscenario en het migratiescenario aan te houden.

De Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering heeft op 3 februari jl. ingestemd met de cijfers uit het regionaal woonbehoefteonderzoek en de opdracht gegeven om de aanbevelingen uit de rapportage nader te verkennen. Daarbij is afgesproken om de komende jaren meer ambitie uit te spreken en van een scenario uit te gaan waarbij de regio nog meer mensen van buiten de regio aantrekt dan de veronderstelling is in het 'migratie'-scenario. De Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering heeft dan ook aangegeven om in de ontwikkeling van de Regionale Woonvisie een grotere woningbouwambitie te definiëren.

Daarnaast heeft de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering bepaald, dat het rapport wordt gebruikt als één van de onderleggers voor de beoordeling van nieuwe woningbouwplannen en de ontwikkeling van de Regionale Woonvisie.

Ons kenmerk
WON-0404-2022

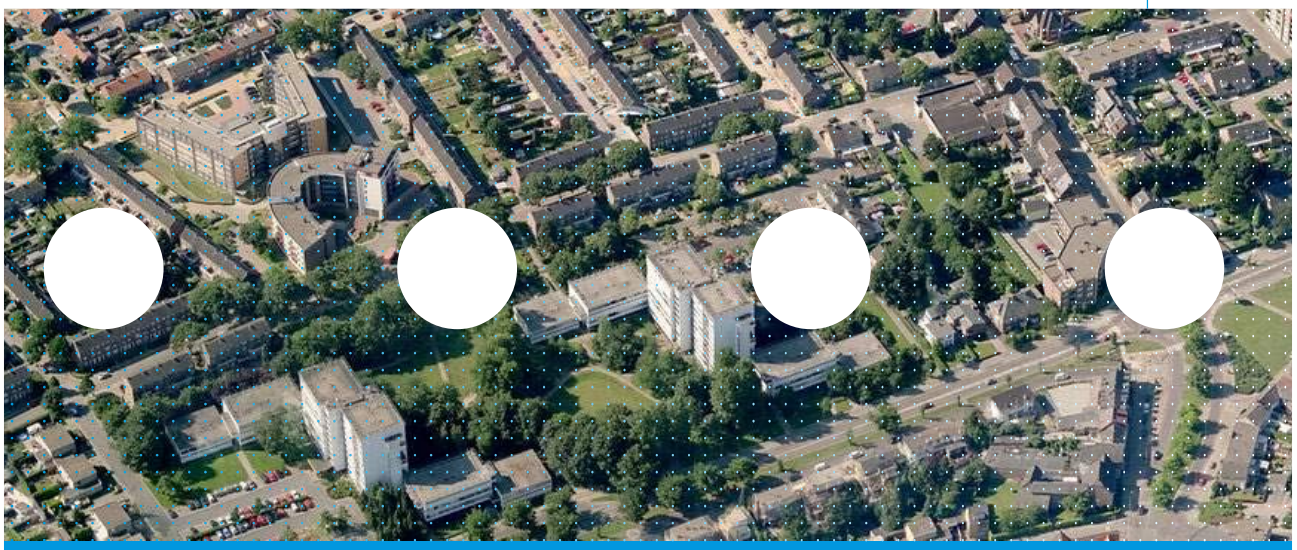
Namens de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering,

Hoogachtend,

Voorzitter
Tim Weijers

Secretaris
Suzanne Lipsch

stec
groep

Woonbehoefteonderzoek Parkstad Limburg 2022 - 2032

Update van regionale kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte

Stec Groep aan regio Parkstad Limburg

Esther Geuting, Lotte Huiskens & Marijn Gradussen
3 februari 2022

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4

1.1 Aanleiding ... 4
1.2 Resultaten van dit onderzoek ... 4
1.3 Leeswijzer ... 5

2 Methode en aanpak 6

3 Conclusies en aanbevelingen 10

3.1 Twee scenario's zijn verkend: het hoge scenario lijkt voor de komende jaren het meest waarschijnlijk ... 10
3.2 Gebruik adaptieve werkwijze als basis voor uw programmering ... 11
3.3 Hanteer en monitor kantelpunten: migratie, huishoudensontwikkeling, leegstand ... 13
3.4 Prioriteer uitvoering van no-regret plannen voor (middel)lange termijn behoefte ... 14
3.5 Benut flexibele en tijdelijke woonvormen voor korte termijn vraag ... 16
3.6 Programmeren binnen gouden driehoek: vooral gericht op (midden)huur ... 17

4 Huishoudens en woningbehoefte regio Parkstad 19

4.1 Huishoudensontwikkeling kwantitatief ... 19
4.2 Huishoudensontwikkeling doelgroepen ... 21
4.3 Woningbehoefte kwantitatief en kwalitatief ... 24
4.4 Woningbehoefte uitgebreide productmarktcombinaties (PMC's) ... 25

5 Beekdaelen 31

5.1 Huishoudensontwikkeling en doelgroepen ... 31
5.2 Woonbehoefte 2022 tot 2032 ... 34

6 Brunssum 38

6.1 Huishoudensontwikkeling en doelgroepen ... 38
6.2 Woonbehoefte 2022 tot 2032 ... 41

7 Heerlen 45

7.1 Huishoudensontwikkeling en doelgroepen ... 45
7.2 Woonbehoefte 2022 tot 2032 ... 48

8 Kerkrade 52

8.1 Huishoudensontwikkeling en doelgroepen ... 52
8.2 Woonbehoefte 2022 tot 2032 ... 55

9 Landgraaf 59

9.1 Huishoudensontwikkeling en doelgroepen 59
9.2 Woonbehoefte 2022 tot 2032 62

10 Simpelveld 66

10.1 Huishoudensontwikkeling en doelgroepen 66
10.2 Woonbehoefte 2022 tot 2032 69

11 Voerendaal 73

11.1 Huishoudensontwikkeling en doelgroepen 73
11.2 Woonbehoefte 2022 tot 2032 76

Bijlage A: Woonwens en verhuisgedrag 80

A.1 Primaire woonvoorkeuren van verschillende doelgroepen 80
A.2 Gerealiseerd verhuisgedrag van verschillende doelgroepen 81
A.3 Verschil tussen primaire woonvoorkeur en gerealiseerd verhuisgedrag 82

Bijlage B: Tabellen PMC's regio Parkstad 83

B.1 product-marktcombinatie: grondgebonden woningen (niet levensloopgeschikt) 83
B.2 product-marktcombinatie: appartementen (niet levensloopgeschikt) 84
B.3 product-marktcombinatie: appartementen/nultredenwoningen (levensloopgeschikt) 84

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De woningmarkt in de regio Parkstad Limburg heeft te maken met grote kwalitatieve en kwantitatieve opgaven. Er is sprake van huishoudensverdunning, vergrijzing en ontgroening. Hierdoor verschuift de kwalitatieve vraag van gezinswoningen naar levensloopbestendige en kleinere woonvormen, passend bij de doelgroep. Op termijn neemt ook het aantal huishoudens af, zo is de verwachting. Hierdoor kunnen overschotten ontstaan in de minder courante woningvoorraad. Op korte termijn is de vraag naar woningen echter hoog, mede door buitenlandse migratie en woningnood in het hele land. Om doorstroming op gang te brengen en huishoudens van een passende woning te voorzien, zijn nu meer woningen nodig dan in het verleden was voorzien.

De kwaliteit van een deel van de bestaande woningvoorraad staat onder druk, en in delen van de regio is er sprake van een kwalitatieve en kwantitatieve mismatch. U heeft als regio Parkstad Limburg een goede basis voor marktstructurering van uw woningmarkt. De afgelopen jaren heeft u belangrijke stappen gezet in het 'denken als belegger/woningcorporatie' in de bestaande woningvoorraad vanuit de samenwerking tussen gemeenten, en de samenwerking met uw woningmarktpartners. De samenwerking heeft betrekking op afspraken en kennisdeling, waardoor u als regio en met uw partners ervaring opdoet met bruikbare arrangementen over de verbinding van nieuwbouw met de bestaande voorraad. Zo bent u overgegaan van woning*bouw*programmering naar woning*markt*programmering. Verder heeft u samen met uw woningmarktpartners veel energie gestopt in de bestaande voorraad en de samenhang tussen nieuw en bestaand vastgoed op niveau van de regio.

In dit rapport actualiseren wij voor u de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte, ofwel de **vraagkant** van uw woningmarktprogrammering. Dit doen we op niveau van regio Parkstad Limburg en de gemeenten op het niveau van woongebieden. Verschillen tussen gemeenten hangen onder andere samen met verschillen in leeftijdsopbouw (en daarmee samenhangend: geboorte en sterfte) en migratie (ingaande en uitgaande verhuizingen, binnenlands en buitenlands), woonmilieus en aantrekkelijkheid van de bestaande voorraad gezien huisvestingswensen en -eisen van huishoudens.
Aanleiding voor het woonbehoefteonderzoek is de in 2022 nieuw op te stellen Regionale Woonvisie en de beleidsregel 'Ruim baan voor goede woningbouwplannen'. Hiervoor beschikt u graag over een actuele – en gedragen – onderlegger voor wat betreft de woningbehoefte in de regio Parkstad Limburg. Tevens doen we aanbevelingen voor de korte, de middellange en de lange termijn.

1.2 Resultaten van dit onderzoek

In dit woonbehoefteonderzoek leest u de volgende resultaten:

- Inzichten in huishoudens- en doelgroepenontwikkelingen op het niveau van de regio Parkstad Limburg en de zeven gemeenten. Hierbij hanteren we een basis- en migratiescenario per gemeente[1].
- Daaruit volgen actuele inzichten in de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte, op basis van woonvoorkeuren van huishoudens en hun recente verhuisgedrag.
- Actualisatie van de kwalitatieve behoefte aan verschillende productmarktcombinaties (PMC's). Tevens inzicht in de productmarktcombinaties waarin overschotten kunnen ontstaan.
- Conclusies over uw belangrijkste woningmarktopgaven en adviezen over oplossingsrichtingen.

[1] Verschillen tussen gemeenten hangen samen met verschillen in ligging ten opzichte van banen, relatieve aantrekkingskracht en de verschillen in beschikbaarheid van woningen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 leest u over de aanpak die we gehanteerd hebben in dit woonbehoefteonderzoek. Dit als toelichting vooraf, zodat we dit niet bij alle gemeenten afzonderlijk toe hoeven te lichten. Deel A van deze rapportage heeft betrekking op de regio Parkstad Limburg in zijn geheel. In hoofdstuk 3 leest u de conclusies en aanbevelingen, in hoofdstuk 4 de inzichten waarop deze gebaseerd zijn. In deel B (hoofdstuk 5 tot en met 11) zijn inzichten in huishoudensontwikkeling en woningbehoefte per gemeente opgenomen.

2 Methode en aanpak

Behoefte aan woningen op basis van doorstroommodel en verschillende doelgroepen

Om de kwalitatieve woningbehoefte te bepalen werken we – net als in het vorige woningbehoefte onderzoek – in deze actualisatie weer met het doorstroommodel. Het doorstroommodel is een methode om de opgave in de woningmarkt te benaderen. Het is een dynamisch en vraaggestuurd model dat jaarlijks de vraag en het aanbod van woningen tegen elkaar afzet. De bestaande voorraad, de gewenste woonsituatie, het verhuisgedrag en demografische ontwikkelingen van verschillende doelgroepen in de regio Parkstad liggen hieraan ten grondslag. Deze doelgroepen worden ingedeeld op basis van leeftijd, huishoudenssamenstelling, inkomensklasse en leefstijl gekoppeld aan woonmilieu.

We werken met afrondingen op vijftallen. Dit kan bij kleine aantallen toe- of afnamen een relatief groot verschil maken, maar doet wel op hoofdlijn het meeste recht op de verwachtte toekomstige ontwikkelingen, zonder een schijnzekerheid te suggereren.

Door confrontatie van alle wensen en huidige woonsituaties ontstaat kwalitatieve opgave

Door de ontwikkeling van deze doelgroepen te combineren met hun huidige woonsituatie (wat komt eraan woningen vrij bij huishoudensdaling/doorstroming?), verhuisgeneigdheid en kwalitatieve woonvoorkeuren (waar is behoefte aan bij huishoudensgroei/doorstroming?) simuleren we in het model de jaarlijkse in- en uitgaande verhuizingen. Zo ontstaat op basis van verhuis- en woonwensen en de samenstelling van de woningvoorraad een vraag-aanbodconfrontatie die per saldo een jaarlijkse kwantitatieve en kwalitatieve opgave op de woningmarkt oplevert.

Ook inzicht in behoefte op basis van recent verhuisgedrag

Het doorstroommodel is een theoretische benadering: het is een ideaalscenario op basis van verhuis- en woonwensen in uw regio en volledige keuzevrijheid. De woningmarkt is een aanbodmarkt, waardoor huishoudens in de praktijk soms ander gedrag vertonen dan op basis van hun woonwensen verwacht wordt, bijvoorbeeld omdat gewenst aanbod ontbreekt of niet betaalbaar is. Daarom brengen we de woningbehoefte niet alleen in beeld op basis van woonvoorkeuren (telkens blauw in de navolgende figuren), maar ook op basis van recent verhuisgedrag van doelgroepen (telkens groen in de figuren).

In bepaling van de behoefte houden we rekening met betaalbaarheid van de voorraad

Daarnaast houden we in het woonbehoefteonderzoek rekening met de betaalbaarheid van de (koop)woningvoorraad, zodat onhaalbare wensen ten aanzien van inkomens en woonwensen gecorrigeerd worden. Zo wordt de vraag naar koopwoningen vanuit lage en middeninkomens gedempt naar gelang de woningvoorraad in een gemeente duurder is. Dit resulteert erin dat huishoudens vaker aangewezen zijn op een huurwoning, omdat wensen voor koop niet door iedereen gerealiseerd kunnen worden.

Adaptief programmeren: werken met scenario's en kantelpunten

Anders dan in het voorgaande woonbehoefteonderzoek werken we ditmaal de woningbehoefte voor de regio en afzonderlijke gemeenten uit in twee scenario's:

- Het 'basisscenario' bestaat uit de Progneff 2021 prognose.
- Het 'migratiescenario' is een variatie hierop. In dit scenario gaan we uit van de actuele (hogere) migratie in de afgelopen vijf jaar, en veronderstellen dat deze trend de komende tien jaar door zal zetten. Hierdoor neemt de woningbehoefte in de regio en gemeenten de komende tien jaar minder sterk af. Alleen in de gemeente Simpelveld leidt dit scenario tot een lagere woningbehoefte. Dit komt omdat de afgelopen vijf jaar het migratiesaldo in Simpelveld negatiever was dan het gemiddelde van

de afgelopen 10 jaar. Gezien de omvang van het saldo, vermoeden we dat dit migratiesaldo te maken heeft met de relatieve beschikbaarheid van woningen en een zekere toevalsfactor[2].

Daarnaast leggen we in het woonbehoefteonderzoek een basis voor adaptief programmeren. Dat betekent niet dat u 'kiest' voor een laag of hoog scenario en dat in de programmering 'vastklikt'. Wel stelt deze werkwijze u in staat om met behulp van kantelpunten te monitoren in welke richting de huishoudens-ontwikkeling zich beweegt. Ook kunt u door te werken met scenario's inzichtelijk krijgen welk deel van de woningbehoefte robuust is. Dit helpt bij het maken van keuzes over de woningmarktprogrammering.

De uitgangspunten en scenario's die in dit rapport staan sluiten aan bij ander recent onderzoek van de Stec Groep, zoals de analyse van de marktbehoefte aan middenhuurwoningen (afrondingsverschillen daargelaten).

LEESWIJZER BIJ DE TABELLEN EN FIGUREN IN DIT RAPPORT (1)

Hoofdstuk vier tot en met elf geven voor de regio en per gemeente de woningbehoefte weer in diverse tabellen en figuren. Dit is per hoofdstuk als volgt opgebouwd:

1. Eerst tonen we u de huishoudensontwikkeling. Kwantitatief brengen we de bandbreedte voor de woningbehoefte in beeld, in het basis- en migratiescenario. Hierna ziet u een figuur met daarin de huishoudensontwikkeling naar doelgroepen. In de tabel daaronder staat vervolgens de **top-5** weergegeven van de uitgebreide Stec-doelgroepen die het sterkst groeien en krimpen[3]. We geven telkens de ontwikkeling vanuit zowel het basisscenario als het migratiescenario weer.

2. Daarna ziet u telkens één doorstroommodel per gemeente: met daarin het basisscenario en het migratiescenario. Hierin ziet u de behoefte aan reguliere grondgebonden woningen (sociale huur, vrijesectorhuur en koop) en aan appartementen en nultredenwoningen (sociale huur, vrijesectorhuur en koop). Het blauwe staafje geeft de behoefte voor de komende tien jaar weer, op basis van de woonvoorkeuren van huishoudens. Het groene staafje geeft diezelfde behoefte weer, maar dan op basis van recent verhuisgedrag van doelgroepen. De invloed van het migratiescenario is weergegeven met gearceerde blokjes. Het migratiescenario betekent doorgaans meer huishoudens (met uitzondering van Simpelveld), dit betekent dat het effect hiervan positief is: in het geval van een overschot aan woningen neemt dit af, in het geval van een behoefte aan woningen neemt deze toe.

3. Vervolgens ziet u per gemeente nog drie figuren met de behoefte aan 44 PMC's (productmarkt-combinaties). Dit is een verdere verdieping op de woningtypen uit het doorstroommodel. Het eerste figuur laat de behoefte aan reguliere grondgebonden woningen zien, het tweede figuur de behoefte aan niet levensloopgeschikte appartementen en het derde figuur de behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen[4]. Het gaat wederom om de behoefte tot 2032. De blauwe staven laten de behoefte zien vanuit woonvoorkeuren, de groene staven vanuit verhuisgedrag. Ook hier is de invloed van de verschillende scenario's weergegeven met de gearceerde blokjes.

[2] We raden aan de ontwikkeling van het migratiesaldo goed te monitoren in alle gemeenten. We zien op dit moment geen gemeente specifieke aandachtspunten die de ontwikkeling van het migratiesaldo in Simpelveld verklaren.
[3] Voor het overzicht geven we voor de regio Parkstad als geheel ook een tabel weer van de ontwikkeling van alle doelgroepen. Dit vormt onderliggend bij de afzonderlijke gemeenten uiteraard ook de basis in de bepaling van de behoefte.
[4] Let op, de tekstuele uitleg (welke telkens boven het figuur staat) heeft sec betrekking op het woningtype wat in het figuur wordt weergegeven.

LEESWIJZER BIJ DE TABELLEN EN FIGUREN IN DIT RAPPORT (2)

Dit betekent dat in het geval van een overschot in het basisscenario het gearceerde blokje en het opgevulde blokje samen het overschot vormen. In het geval van het migratiescenario valt het gearceerde blokje dus weg, en is alleen het opgevulde blokje het overschot. In het geval van een tekort werkt dit andersom. De behoefte in het basisscenario is dus alleen het volledig gekleurde blokje, en bij het migratiescenario komt het gearceerde blokje erbij.

stec
groep

Deel A: conclusies regio Parkstad

3 Conclusies en aanbevelingen

3.1 Twee scenario's zijn verkend: het hoge scenario lijkt voor de komende jaren het meest waarschijnlijk

CONCLUSIES HUISHOUDENSONTWIKKELING STADSREGIO PARKSTAD (4.1 EN 4.2)

- Voor de Stadsregioregio Parkstad Limburg is de actuele Progneff 2021 prognose voor de periode 2022-2032 minder negatief dan de Progneff 2017 prognose voor de periode 2018-2028 (uit de woningmarktprogrammering 2019-2022). Het gaat respectievelijk om een afname van 3.345 huishoudens volgens de actuele Progneff 2021 prognose ten opzichte van een afname van 3.860 tot 3.910 huishoudens volgens de Progneff 2017 prognose.
- Fluctuaties in binnenlandse en buitenlandse migratie beïnvloeden deze huishoudensprognoses.
- Sinds 2017 is zowel het binnenlands als buitenlands migratiesaldo positief geweest. Als deze ontwikkeling de komende jaren doorzet, leidt dit op korte termijn tot een verhoogde woningvraag.
- Daarnaast heeft dit invloed op de huishoudensontwikkeling op middellange termijn. Wanneer we deze hoge actuele migratie verwerken in een scenario voor huishoudensontwikkeling ontstaat voor de regio een minder sterke huishoudensafname, namelijk -450 huishoudens tussen 2022 en 2032.
- Dit betekent dat de regionale huishoudensontwikkeling de komende tien jaar naar verwachting in de bandbreedte van -3.345 en -450 huishoudens ligt, afhankelijk van de migratiestromen.
- De verwachting in beide scenario's is dat op langere termijn – door vergrijzing en ontgroening – het aantal huishoudens zal afnemen. Deze ontwikkeling wordt niet gedreven door migratie, maar door de demografische opbouw van de huishoudens die al in de Stadsregioregio Parkstad Limburg wonen.

Het migratiescenario (wat een variant is van de actuele Progneff 2021 prognose) kent een kleinere afname van huishoudens dan het basisscenario. Dit komt omdat het migratiescenario gericht is op de meest actuele migratiecijfers (van de afgelopen vijf jaar in plaats van de afgelopen tien jaar).

We verwachten naar de toekomst toe de kans aanzienlijk is dat we te maken blijven houden met hogere migratiecijfers dan in het wat verdere verleden. Dit heeft te maken met het feit dat er in regio Parkstad Limburg net als overal in Nederland sprake is van een relatieve vermindering van huishoudens in de werkzame leeftijd. De benodigde menskracht die bij de Nederlandse en regionale economie hoort wordt dan ook steeds vaker aangevuld met kenniswerkers en andere arbeidsmigranten van buiten Nederland. We signaleren daarbij dat de instroom van arbeidskracht gevoelig is voor schommelingen in de conjunctuur en bijvoorbeeld COVID 19, zoals we landelijk ook in 2020 zagen[5]. Voor de korte- en middellange termijn (de komende vijf jaar) is de kans zeer aanzienlijk dat hoge migratiestromen aan de orde blijven. We benadrukken daarbij dat het in de scenario's zoals we ze schetsten gaat om huishoudensontwikkeling op grond van de verwachte geregistreerde huishoudens, niet om huishoudens die op shortstay-basis in de regio verblijven. Dit brengt een vraag naar flexibele huisvesting met zich mee die dit woonbehoefteonderzoek te buiten gaat.

[5] We onderscheiden arbeidsmigratie voor kort verblijf en arbeidsmigratie met lang verblijf. In het kader van dit onderzoek gaat het alleen om de ontwikkeling van arbeidsmigratie van in het BRP geregistreerde (van oorsprong buitenlandse) huishoudens, dus overwegend over huishoudens die zich permanent in Nederland vestigden.

3.2 Gebruik adaptieve werkwijze als basis voor uw programmering

Woningmarkt in regio Parkstad Limburg heeft te maken met kwantitatieve en kwalitatieve opgave

De woningmarkt in regio Parkstad Limburg heeft de komende jaren te maken met grote kwalitatieve en kwantitatieve opgaven. De kwalitatieve vraag verschuift van gezinswoningen naar kleinere en levensloopbestendige woonvormen, door huishoudensverdunning, vergrijzing en ontgroening. Op termijn neemt naar verwachting ook het aantal huishoudens af, waardoor overschotten ontstaan in de minder courante woningvoorraad.

Op korte termijn is de vraag naar woningen echter hoog, mede door buitenlandse migratie[6] en woningnood in het hele land. Hierdoor zijn meer (beschikbare) woningen nodig dan in het verleden was voorzien, om doorstroming op gang te brengen en huishoudens van een passende woning te voorzien.

Regionaal woningmarktprogrammering als robuuste basis voor nieuwbouw én bestaande voorraad

U werkt als regio met een woningmarktprogrammering waarin aandacht bestaat voor nieuwbouw en de bestaande woningvoorraad. Hierin zoekt u naar balans tussen toevoegen van woningen die voorzien in een kwalitatieve behoefte en het beperken van (op termijn mogelijke) negatieve effecten in de incourante bestaande voorraad. Hierbij wilt u flexibel kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen. De toekomstige bevolkings- en huishoudensontwikkeling speelt hierbij een belangrijk rol, omdat deze bepalend is voor het aantal en type woningen waar in de regio op (middel)lange termijn behoefte aan bestaat.

Het is belangrijk dat uw woningmarktprogrammering robuust is onder veranderende omstandigheden, waaronder fluctuaties in huishoudensprognoses (vaak als gevolg van binnenlandse en buitenlandse migratie). De ontwikkeling van een woningbouwplan duurt gemiddeld tien jaar, van initiatief tot oplevering. Om tot realisatie van goede plannen te komen, is het niet wenselijk om bij iedere nieuwe prognose uw woningmarktprogrammering weer te moeten herzien.

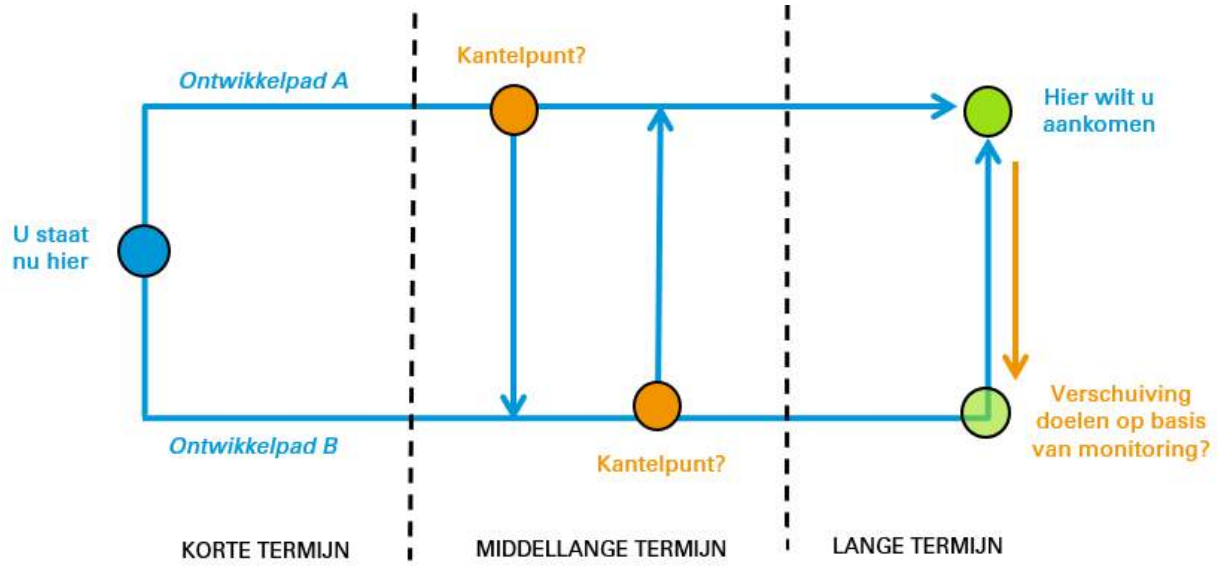
Programmeer adaptief met behulp van heldere scenario's (toekomstbeelden) en ontwikkelpaden

Adaptief programmeren betekent werken met verschillen scenario's of toekomstbeelden. Om hier te komen kunnen verschillende ontwikkelpaden gebruikt worden, die u vooraf bepaalt. Voor de woningmarktprogrammering in Parkstad Limburg betekent dit dat u bijvoorbeeld werkt met een basisscenario en een migratiescenario. In het basisscenario gaat u uit van de huishoudensontwikkeling van Progneff 2021, dus een afname van circa 3.345 huishoudens tussen 2022 en 2032. In het migratiescenario gaat u uit van actuele verhuizingen, waardoor het aantal huishoudens afneemt met circa 450. Dit is de stip op de horizon waar u wilt aankomen, maar door (jaarlijkse) monitoring houdt u in de gaten of dit toekomstbeeld haalbaar blijkt, of dat verschuiving nodig is. Een verschuiving kan zowel op- als afschalen betekenen.

Van belang is dat u als gemeenten het momentum herkent waarop een kantelpunt in het ontwikkelpad idealiter leidt tot een besluit om bij te sturen. Dit kan door over te stappen op een alternatief ontwikkelpad (bijvoorbeeld een wijziging in de programmering) of door zelfs het toekomstbeeld bij te stellen. Daarmee kunt u breder kijken dan alleen de 'reguliere' prognosemodellen voor inwoners en huishoudens. Met scenario's en ontwikkelpaden kunt u flexibiliteit inbouwen in uw programmering en meer toekomstbestendig opereren. Hier hoort bij dat u daaraan voorafgaand ook spelregels benoemt hoe u in de regio omgaat met afwijkingen naar boven of naar beneden ten opzichte van de scenario's, zodat u het proces rondom regionaal programmeren beheerst.

[6] Buitenlandse migratie bestaat voor 80 tot 90% uit huishoudens die voor werk naar Parkstad Limburg zijn gekomen. De overige huishoudens zijn statushouders die na rato in iedere gemeente van Nederland worden gehuisvest. In dit onderzoek gaat het daarbij om huishoudens die bij de gemeente staan geregistreerd. Arbeidsmigranten die in de vorm van shortstay in regio Parkstad Limburg zijn gekomen, laten zich zelden registreren bij de gemeente en vallen buiten dit onderzoek.

Figuur 1: Schematische weergave van een adaptieve werkwijze met ontwikkelpaden en kantelpunten

AANPASSINGSVERMOGEN VERGROTEN DOOR ADAPTIEF PROGRAMMEREN

Adaptiviteit is het aanpassingsvermogen aan veranderende omstandigheden zonder dat het systeem transformeert.[7] De kunst van adaptiviteit is om het juiste evenwicht tussen flexibiliteit en beheersbaarheid te vinden, zodat je kunt inspelen op veranderingen die je niet van te voren kunt overzien. Om adaptief te programmeren is het niet nodig om alle onzekerheden te beheersen, maar om een werkwijze te hebben die weerbaar is tijdens mogelijke (maar onzekere) gebeurtenissen. Het gaat minder om beheersing van de inhoud, maar juist om de beheersing van het gezamenlijke proces.

[7] Bron: Platform31: Woningprogrammering: kan het ook adaptief?

3.3 Hanteer en monitor kantelpunten: migratie, huishoudensontwikkeling, leegstand

Basis voor een adaptieve programmering zijn kantelpunten en monitoring

Een adaptieve woningmarktprogrammering kan bijdragen aan een sterke regionale woningmarkt. Dit staat of valt bij het bepalen van de juiste kantelpunten en structurele monitoring hiervan. Wanneer een kantelpunt zich voordoet, is dit een signaal dat het nodig kan zijn om van ontwikkelpad te wisselen, of om zelfs het gehele toekomstbeeld bij te stellen. Voor Parkstad Limburg zijn migratie – en daarmee huishoudensontwikkeling – en leegstandsontwikkeling de belangrijkste indicatoren voor een kantelpunt.

Monitor migratie (en huishoudensontwikkeling) om kwalitatieve woningbehoefte te peilen

Migratie heeft een grote impact op zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve woningvraag in de regio. Wanneer u inzet op een toekomstbeeld met hogere migratie, betekent dit dat u ervan uitgaat dat u de komende jaren in een grotere woningvraag kunt voorzien. Dit stelt gemeenten in staat om woningen te ontwikkelen waaraan een kwalitatieve behoefte bestaat, zoals levensloopbestendige woningen en middenhuurwoningen. Dit draagt bij aan doorstroming en beweegruimte in de bestaande woningvoorraad. Hiermee kunt u op korte termijn een sterk en divers woonprogramma neerzetten, met oog op het voorkomen en mitigeren van negatieve effecten in mindere courante woningen op langere termijn.

Belangrijk is wel om te monitoren of de binnenlandse en buitenlandse migratie daadwerkelijk zo positief blijft en leidt tot meer huishoudens. Door de hoge druk op de woningmarkt en de toenemende instroom van het aantal arbeidsmigranten (geregistreerd in het BRP[8]) is het denkbaar dat de migratie de komende jaren hoog blijft.

We zien echter dat migratiestromen – zeker op gemeenteniveau – sterk kunnen fluctueren per jaar en afhankelijk zijn van ontwikkelingen elders. Bepaal daarom kantelpunten voor **binnenlandse** en **buitenlandse** migratie, zowel voor opschalen (als migratie hoog blijft) als afschalen (als migratie toch lager uit blijkt te vallen) en doe dit vanuit een regionale samenhang.

Monitor tevens de leegstandsontwikkeling, zeker voor kwetsbare buurten en incourante woningtypen

Voor een goede adaptieve en gebiedsgerichte woningmarktprogrammering dienen nieuwbouw en de bestaande woningvoorraad als communicerende vaten beschouwd te worden. Parkstad Limburg en de gemeenten hierbinnen zijn gebaat bij sterke centra en kernen, met aantrekkelijke woningen. Op dit moment

is de vraag hoog en het beschikbare aanbod beperkt, zeker in betaalbare segmenten. De leegstand op de woningmarkt is laag en van overschotten is geen sprake. We constateren echter dat er op (middel)lange termijn geen uitbreidingsbehoefte bestaat aan (betaalbare) koopwoningen. Ook verwachten we op termijn overschotten in de kleinere, niet levensloopgeschikte sociale huurappartementen. Nieuwbouw kan onbedoeld zorgen voor negatieve effecten in kwetsbare buurten en incourante woningtypen, zoals leegstand, waardedaling en ongewenste leefbaarheidseffecten.

Ons advies is daarom om vooralsnog in te zetten op het hoge (migratie)scenario, maar hierbij goed te monitoren of migratie daadwerkelijk hoog blijft (binnenlands en buitenlands). Monitor daarnaast de leegstandsontwikkeling. Wanneer deze oploopt kunnen risico's ontstaan in de minder courante voorraad. Vooral naoorlogse particuliere koopwoningen lopen hierbij een risico, evenals woningen die niet levensloopbestendig of duurzaam (te maken) zijn.

[8] Aanvullend zijn er nog arbeidsmigranten die zich niet laten registreren en die in Nederland op short stay basis verblijven. Deze huishoudens zijn niet in dit Woonbehoefteonderzoek meegenomen.

3.4 Prioriteer uitvoering van no-regret plannen voor (middel)lange termijn behoefte

CONCLUSIES WOONBEHOEFTE REGIO PARKSTAD LIMBURG (4.3 EN 4.4)[9]

- In Parkstad Limburg neemt het aantal 65-plushuishoudens de komende tien jaar sterk toe. Overige doelgroepen, zoals gezinnen en starters, nemen af. Ook in het hoge migratiescenario is sprake van vergrijzing. Dit wordt veroorzaakt door het grote aantal huishoudens dat al in de regio woont.
- Oudere huishoudens hebben een voorkeur voor levensloopgeschikte woningen. In alle gemeenten is dit terug te zien in een behoefte aan levensloopgeschikte huur- of koopappartementen en nultredenwoningen (+ 5.475 o.b.v. woonvoorkeuren en + 5.930 o.b.v. verhuisgedrag).
- De behoefte aan sociale huurappartementen verschilt per gemeente. In Heerlen en Kerkrade ontstaat de komende tien jaar een kwantitatief overschot. Dit betekent echter niet dat er geen kwalitatieve opgave bestaat. Vaak is er een tekort aan levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen, terwijl een overschot bestaat aan kleine, niet levensloopgeschikte sociale huur appartementen (- 2.170 o.b.v. woonvoorkeuren en – 645 o.b.v. verhuisgedrag).
- In alle gemeenten ontstaat een kwantitatief overschot in grondgebonden koopwoningen (- 5.055 o.b.v. woonvoorkeuren en – 8.010 o.b.v. verhuisgedrag), door afname van het aantal jonge huishoudens en gezinnen in combinatie met de relatief grote bestaande voorraad grondgebonden woningen. Deze grondgebonden koopwoningen staan nu nog niet leeg, maar wanneer oudere huishoudens doorstromen naar levensloopgeschikte woningen, kunnen hier overschotten optreden omdat er (op termijn) onvoldoende huishoudens zijn om deze te betreden.
- Een deel van deze bestaande grondgebonden (koop)woningen kan aangepast worden zodat hiermee voorzien kan worden in de behoefte aan meer levensloopgeschikte woningen.

Inzichten per gemeente leest u in hoofdstuk 5 tot en met 11. We gaan in op de behoefte aan reguliere grondgebonden woningen (sociale huur, vrijesectorhuur en koop) en aan appartementen/nultreden-woningen (sociale huur, vrijesectorhuur en koop), tevens uitgesplitst naar de 44 PMC's.

Werk met no-regret acties en adaptieve 'speelruimte' in de programmering

Een belangrijk uitgangspunt voor een adaptieve woningmarktprogrammering is dat deze robuust moet zijn onder veranderde (en mogelijk onvoorziene) omstandigheden. Wanneer ontwikkelingen zich voordoen, die resulteren in de noodzaak om over te (moeten) stappen op een ander ontwikkelpad of toekomstbeeld, is het essentieel dat uw woningmarktprogrammering (grotendeels) overeind blijft. Het is daarom belangrijk om te kiezen voor zogenaamde 'no-regret' acties, die onder alle scenario's een goede keuze zijn.

Het overige deel van de programmering (indicatief zo'n 15 tot 20% in uw regio) kunt u dan zien als flexibele 'speelruimte'. Gemeenten kunnen hierin bijvoorbeeld plannen toevoegen die slechts in enkele scenario's voorkomen, plannen voor specifieke doelgroepen (starters, expats) of onderscheidende concepten (zoals tiny houses, friends-concepten en (andere) CPO's[10]). Voorwaarde hierbij is wel dat het grootste deel van de programmering voorziet in woningen waaraan op langere termijn in alle scenario's behoefte bestaat.

Levensloopgeschikte woningen zijn in alle gemeenten nodig op (middel)lange termijn

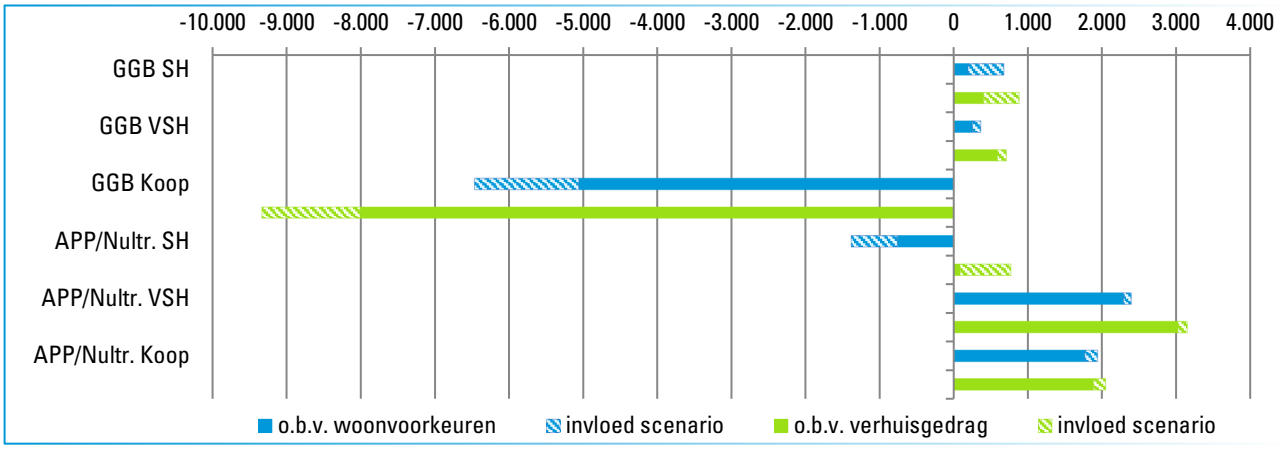
Voor Parkstad Limburg is het toevoegen van levensloopgeschikte woningen een 'no-regret' actie. In alle gemeenten is door de aankomende vergrijzing behoefte aan dit type woning. Zie ook onderstaand figuur. Er bestaat vooral behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen in de middenhuur (tot € 1.000) en koop (nadruk op het segment € 200.000 tot € 300.000). Door een groot deel van de programmering in te zetten op deze segmenten, draagt deze bij aan een robuustere woningmarkt.

[9] De cijfers in dit kader zijn de cijfers van het migratiescenario, voor verdere uitsplitsing van de cijfers; zie **Bijlage B**.
[10] Collectief Particulier Opdrachtgeverschap

Aan sociale huurappartementen is in veel gemeente ook nog een kwantitatieve behoefte, maar in Heerlen en Kerkrade niet. Hier treden op termijn overschotten op. Onderliggend is te zien dat de overschotten vooral optreden in het goedkope, kleine en niet levensloopgeschikte segment (tot de aftoppingsgrens en tot 80m²). De vraag is hoe hiermee om te gaan: deels is kwalitatieve verbetering van incourante woningen nodig soms door renovatie, soms door sloop en onttrekking en soms door sloop-nieuwbouw. Belangrijk is daarbij het saldo van de woningaantallen in de gaten te houden.

In alle gemeenten bestaat een behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen in de sociale huur tussen de aftoppings- en liberalisatiegrens (€ 752). Toevoegen van deze woonproducten kan bijdragen aan doorstroming binnen de sociale huur. Dit vraag wel om een strategie op de vrijkomende niet levensloopgeschikte woningen (met name in Heerlen en Kerkrade).

Figuur 2: Kwalitatieve behoefte 2022 tot 2032 op basis van Stec-doorstroommodel

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

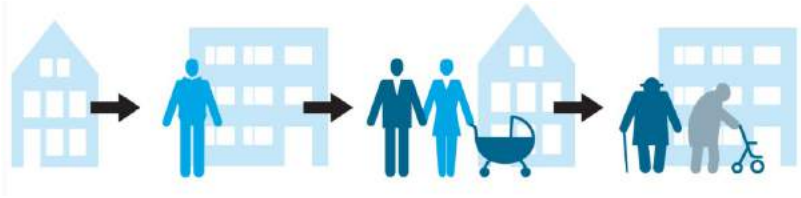
Tabel 1: Kwalitatieve behoefte 2022 tot 2032 op basis van Stec-doorstroommodel

Woningtype	Woonvoorkeuren		Verhuisgedrag	
	Basisscenario	Migratiescenario	Basisscenario	Migratiescenario
Grondgebonden sociale huur	195	675	405	885
Grondgebonden vrijesectorhuur	255	365	590	710
Grondgebonden koop	-6.465	-5.060	-9.335	-8.010
Appartementen/nultredenwoningen sociale huur	-1.385	-760	85	770
Appartementen/nultredenwoningen vrijesectorhuur	2.290	2.395	3.025	3.150
Appartementen/nultredenwoningen koop	1.770	1.940	1.885	2.050
Totaal	**-3.340**	**-445**	**-3.345**	**-445**

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Bouw voor de doorstroming om bestaande woningvoorraad beter te benutten

Gemeenten in Parkstad Limburg hebben te maken met een tekort aan doorstroming, waardoor de bestaande woningvoorraad niet optimaal benut wordt. Mede hierdoor is er op dit moment een tekort aan (betaalbare) koopwoningen, terwijl we in dit segment op termijn overschotten verwachten. Het is daarom belangrijk woningen toe te voegen die aanzetten tot verhuisbewegingen. De langste verhuisketens ontstaan wanneer ouderen verhuizen naar een passende nieuwe woning. Ouderen zijn echter minder verhuisgeneigd dan jongere huishoudens, daarom dient het woonproduct in de nieuwbouw hen echt te verleiden.

Voor Parkstad Limburg zijn verschillende concepten geschikt om doorstroming te genereren, denk aan:

- Concepten met een mix van ouderen en starters, gericht op een doelgroep die op zoek is naar contact met diverse medebewoners. Denk hierbij aan betaalbare (huur)appartementen voor starters en ruimere appartementen voor ouderen, met de mogelijkheid om zorg af te nemen.
- Knarrenhofjes: vaak levensloopgeschikte grondgebonden woningen met een binnentuin, gericht op ondernemende ouderen die graag met elkaar samen willen werken.
- Erfdelen: kleinschalige woonvorm op het erf van voormalige boerderijen, hierdoor kunnen ouderen (maar ook starters of andere doelgroepen) op een betaalbare manier in het landelijk gebied blijven wonen, waarbij bewoners elkaar helpen.

Woonbehoeften faciliteren in bestaande voorraad is altijd 'no-regret'

Op termijn zullen er door demografische transities overschotten optreden in de bestaande voorraad. Vooral de goedkopere particuliere koopwoningen en niet levensloopgeschikte sociale huurwoningen lopen hierbij een risico. Wanneer zich kansen voordoen om in de behoefte aan levensloopgeschikt wonen te voorzien en gelijktijdig risico's in de bestaande voorraad te mitigeren is dit ook een no-regret actie. Denk aan levensloopgeschikt maken van grondgebonden koopwoningen, het in specifieke situaties inponden van koopwoningen door woningcorporaties , levensloopgeschikt maken van sociale huurwoningen, of deze verhuren in de middenhuur.

NO-REGRET ACTIES VOOR PARKSTAD LIMBURG

- Middenhuur: levensloopgeschikte appartementen/nultredenwoningen, tot € 1.000.
- Koop: levensloopgeschikte appartementen/nultredenwoningen, nadruk op € 200.000 - € 300.000.
- Sociale huur: levensloopgeschikte appartementen/nultredenwoningen, tussen aftoppingsgrens en liberalisatiegrens (en met strategie voor vrijkomende incourante appartementen).
- Bovenstaande woonvormen uitvoeren in kleinschalige concepten voor ouderen, met aandacht voor ontmoeting, mogelijkheden voor zorg, nabij voorzieningen en binnen de eigen kern.
- Woonbehoeften zo veel mogelijk faciliteren door aanpassing/transformatie van de bestaande voorraad, anders nieuwbouw binnen bestaand ruimtebeslag.

3.5 Benut flexibele en tijdelijke woonvormen voor korte termijn vraag

Op het moment is de woningmarkt zeer gespannen. Dit heeft nadelige gevolgen voor de betaalbaarheid van de woningvoorraad en daarmee voor de kansen van huishoudens met minder bestedingskracht. Met name starters en jonge huishoudens met een relatief laag inkomen hebben het lastig om een geschikte woning te vinden, terwijl er in beginsel voldoende woningen in passende segmenten in de bestaande woningvoorraad staan. Deze woningen zijn echter niet op korte termijn beschikbaar of voldoen niet aan de huisvestingswensen en -eisen. Ook spoedzoekers – zoals bijvoorbeeld huishoudens in scheiding of woonurgenten – ondervinden hiervan relatief veel hinder op de woningmarkt.

Flexibele woningen kunnen voorzien in korte termijn tekorten, zonder uw woningmarkt op lange termijn te 'verzwaren'

Flexibele woonvormen kunnen helpen om huishoudens die moeilijk hun plek kunnen vinden op de woningmarkt toch te bedienen, zonder dat hiermee de risico's voor de kwetsbare bestaande voorraad vergroot worden. Met flexibele en tijdelijke woningen creëert u een flexibele schil om de woningmarkt. De relatieve snelheid, betaalbaarheid en het tijdelijke karakter van deze woonvormen dragen hieraan bij.

Een voorbeeld hiervan zijn de Uuthuuskes. Dit zijn kleine flexibele huurwoningen bestemd voor jongeren die geen huis kunnen vinden in de huidige overspannen woningmarkt. Doordat de woningen daarnaast verplaatsbaar zijn, zijn ze goed in te zetten op tijdelijk beschikbare locaties. Daarnaast zijn er off-the-grid concepten, waarvoor aansluitproblemen minder spelen[11]. Zo kan de beschikbare ruimte optimaal benut worden, met een korte planologische voorbereidingstijd en met betrekkelijk lage voorinvesteringen.

3.6 Programmeren binnen gouden driehoek vooral gericht op (midden)huur

Door de opbouw van de regionale woningvoorraad is een woningmarkt ontstaan die doorstroming bemoeilijkt. Door de aanhoudende prijsstijgingen op de koopmarkt wordt dit alleen maar moeilijker, voor met name starters (samenhangend met regels rondom hypotheekverlening, en ondanks de lage rente). Er zit een gapend en groeiend gat tussen (betaalbare) sociale huur en de alsmaar duurdere koopmarkt. Huishoudens met een middeninkomen (tussen circa € 40.000 en € 55.000) zitten klem en outsiders komen er niet meer tussen. Zoomen we in op de doorstroming van middeninkomens dan speelt de uitwisseling tussen sociale huur, middenhuur en betaalbare koop een sleutelrol. We focussen hier op de gouden driehoek van de woningmarkt. In onderstaand figuur is de gouden driehoek weergegeven.

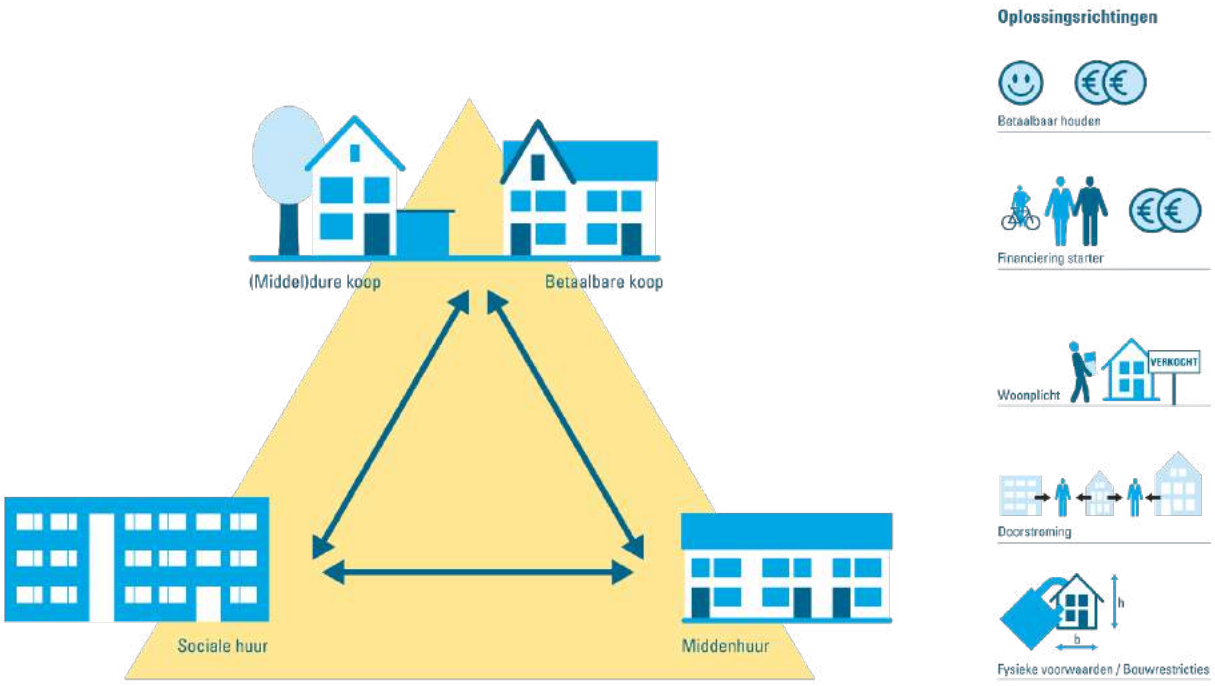
Idealiter is de driehoek gesloten en kan doorstroming tussen de segmenten soepel verlopen. In de huidige praktijk is dit veelal niet het geval. Van sociale huur naar koopwoning betekent vaak een grote sprong in de woonlasten en is voor minder huishoudens te overbruggen. Een oplossing voor deze huishoudens ligt in een middenhuurwoning of een betaalbare koopwoning.

Daarnaast verdient een deel van de huishoudens te veel voor een sociale huurwoning of kan hier, door wachtlijsten, niet in terecht. Middenhuur (van € 752 tot € 1.000) is voor deze huishoudens veelal een alternatief, daarom is dit is een belangrijk segment om te vergroten en te behouden.

Middenhuur zal voor veel huishoudens een tussenstap zijn naar een koopwoning. Uiteindelijk is ook hier een betaalbare koopwoning een belangrijke voorwaarde om te kunnen kopen en vervolgens binnen de koop door te kunnen stromen, naar een (middel)dure koopwoning bijvoorbeeld.

[11] Bij off the grid -concepten is in de praktijk wel altijd een water-aansluiting nodig, dit is wettelijk verplicht. Deze concepten kunnen echter voor het overige stand-alone zijn (geen aansluiting op riolering, of elektriciteitsnetwerk nodig).

Figuur 3: Gouden driehoek

Behoefte binnen gouden driehoek in Parkstad Limburg vooral gericht op middenhuur

In kwantitatieve zin zijn er voldoende sociale huurwoningen en betaalbare koopwoningen in Parkstad Limburg.[12] De belangrijkste opgave is om deze bestaande voorraad beter te benutten. De woningen zijn nu niet altijd beschikbaar voor de doelgroep. Er is meer doorstroming nodig. Hiervoor kan middenhuur een passend product zijn. Een middenhuurwoning biedt voor jonge huishoudens een flexibel en betaalbare woonvorm. Ook voor ouderen kan een middenhuurwoning een passende woonvorm zijn, vooral in combinatie met een zorgcomponent. Daarnaast kan middenhuur een oplossing bieden aan woonurgenten die snel op zoek zijn naar woonruimte.

De afweging om in te zetten op middenhuur of betaalbare koop is lastig, omdat beide voorzien in een vraag, de woonlasten die samenhangen met betaalbare koop kunnen bovendien op korte termijn netto lager zijn dan een vergelijkbare huurwoning. We zien echter wel risico's naar de toekomst toe met het bezitten van een koopwoning in het segment waar naar de toekomst toe een groot potentieel overschot kan bestaan. Toevoegen van middenhuur geniet hierin wel een voorkeur, vanwege het mogelijk achterblijvend waarde perspectief van grondgebonden koopwoningen op termijn en het complementair bouwen aan de bestaande voorraad. Toevoegen van betaalbare koop kan op korte termijn namelijk ook in een vraag voorzien, maar kan op lange termijn bijdragen aan overschotten in incourante voorraad. Realiseer betaalbare koop daarom vooral als levensloopgeschikt product of als tijdelijke woning. Zorg ook dat deze woningen daadwerkelijk voor de beoogde doelgroep beschikbaar zijn (woonplicht) en blijven (anti-speculatiebeding).

[12] Dit is mede afhankelijk van marktontwikkelingen. Ook in regio Parkstad Limburg zijn de prijzen flink gestegen, zei het dat de prijsstijging sterk afwijkt van de gemiddelde prijsstijging in Nederland, waardoor netto het prijsverschil tussen een vergelijkbare woning in bijvoorbeeld het midden van het land en in regio Parkstad Limburg groter is geworden.

4 Huishoudens en woningbehoefte regio Parkstad

4.1 Huishoudensontwikkeling kwantitatief

Tot 2032 huishoudensontwikkeling verwacht van circa -3.345 tot -450 huishoudens

Voor de komende tien jaar gaat de meest actuele Progneff 2021 prognose – het basisscenario – uit van een afname van circa 3.345 huishoudens in Parkstad Limburg. Deze prognose valt positiever uit dan de verwachtte huishoudensontwikkeling die in 2019 in de woningmarktprogrammering is gehanteerd. Deze prognose (op basis van Progneff 2017) ging uit van een afname van 3.860 tot 3.910 huishoudens tussen 2018 en 2028. Deze verandering in prognoses komt mede door de positievere binnenlandse migratie in de regio sinds 2017, waardoor bevolkingsontwikkeling positiever was dan in voorgaande jaren (zie figuur 4).

Het migratiescenario (wat een variant is van de actuele Progneff 2021 prognose) kent een kleinere afname van huishoudens dan het basisscenario. Dit komt omdat het migratiescenario gericht is op de meest actuele migratiecijfers (van de afgelopen vijf jaar in plaats van de afgelopen 10 jaar). Hierdoor neemt de woningbehoefte in het migratiescenario in de regio en (meeste) gemeenten de komende tien jaar minder sterk af dan in het basis-scenario[13].

Op basis van het migratiescenario neemt het aantal huishoudens in Parkstad Limburg de aankomende tien jaar met circa 450 af. Het basisscenario gaat uit van de migratie in 2008 tot en met 2020 (gemiddeld jaarlijks saldo van +170), terwijl het migratiescenario uitgaat van de migratie in 2016 tot en met 2020 (gemiddeld jaarlijks saldo van +750).

We verwachten naar de toekomst toe dat de kans aanzienlijk is dat we te maken blijven houden met hogere migratiecijfers dan in het wat verdere verleden. Dit heeft te maken met het feit dat er in regio Parkstad Limburg net als overal in Nederland sprake is van een relatieve vermindering van huishoudens in de werkzame leeftijd. De benodigde menskracht die bij de Nederlandse en regionale economie hoort wordt dan ook steeds vaker aangevuld met kenniswerkers en andere arbeidsmigranten. We signaleren daarbij dat de instroom van arbeidskracht gevoelig is voor schommelingen in de conjunctuur en bijvoorbeeld COVID 19, zoals we landelijk ook in 2020 zagen[14].

De bandbreedte voor de huishoudensontwikkeling in de Parkstad Limburg ligt daarmee op -3.345 tot -450 tussen 2022 en 2032. Zie onderstaande tabel.

[13] Hierbij zijn de extra huishoudens door migratie naar rato over de bestaande huishoudens en doelgroepen verdeeld.
[14] We onderscheiden arbeidsmigratie voor kort verblijf en arbeidsmigratie met lang verblijf. In het kader van dit onderzoek gaat het alleen om de ontwikkeling van arbeidsmigratie van in het BRP geregistreerde (van oorsprong buitenlandse) huishoudens, dus overwegend over huishoudens die zich permanent in Nederland vestigden.

Tabel 2: huishoudensontwikkeling 2022-2032 en vergelijking met ontwikkeling uit programmering 2019

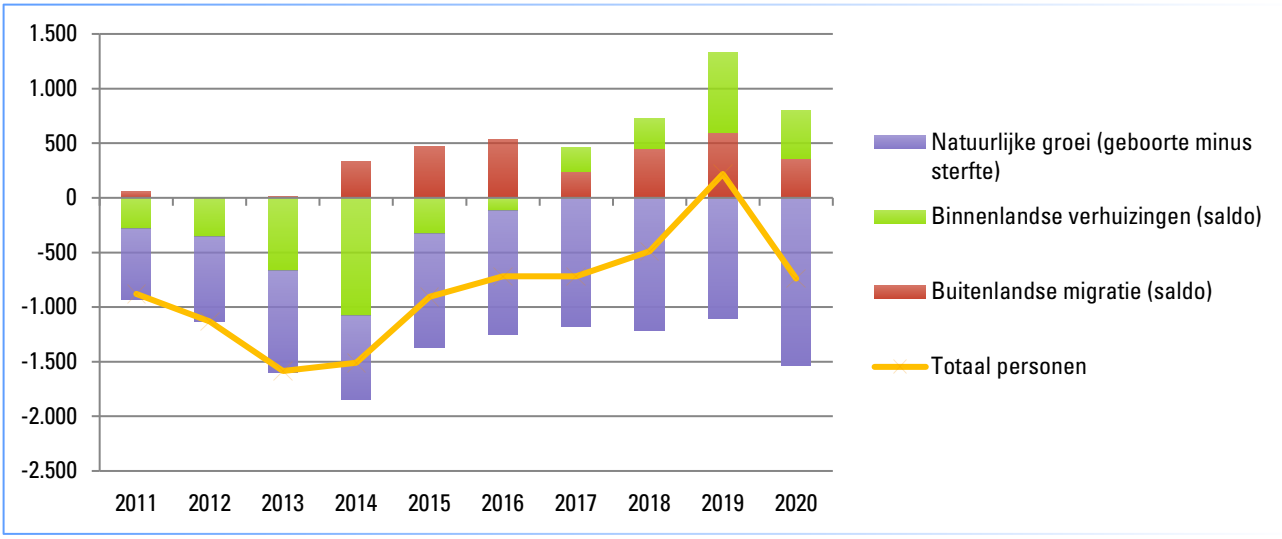
Regio	Stand huishoudens 2022	Ontwikkeling 2018-2028 (uit programmering 2019)	Ontwikkeling 2022-2032 BASISSCENARIO	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIESCENARIO
Parkstad	125.640	-3.860 tot -3.910	-3.345	-450

Bron: Progneff (2017 & 2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Fluctuaties in prognoses worden gedreven door binnenlandse en buitenlandse migratie

Het aantal personen in Parkstad Limburg daalde jaarlijks in de afgelopen tien jaar, met uitzondering van 2019 toen de bevolking met circa 200 personen toenam. Dit komt voornamelijk door het sterfteoverschot: gemiddeld was er jaarlijks een natuurlijke groei van -1.035 personen. Fluctuaties in bevolkingsontwikkeling worden dan ook veel meer gedreven door zowel de binnenlandse als buitenlandse migratie. Van 2011 tot 2017 was het binnenlands migratiesaldo negatief. Vanaf 2017 was het binnenlandsmigratiesaldo jaarlijks positief. Het buitenlands migratiesaldo is sinds 2014 altijd positief geweest. Zoals te zien in onderstaand figuur is de gemiddelde bevolkingsontwikkeling de laatste vijf jaar minder negatief geweest dan gemiddeld sinds 2011.

Figuur 4: bevolkingsontwikkeling (naar personen) in de regio Parkstad van 2011 tot 2021

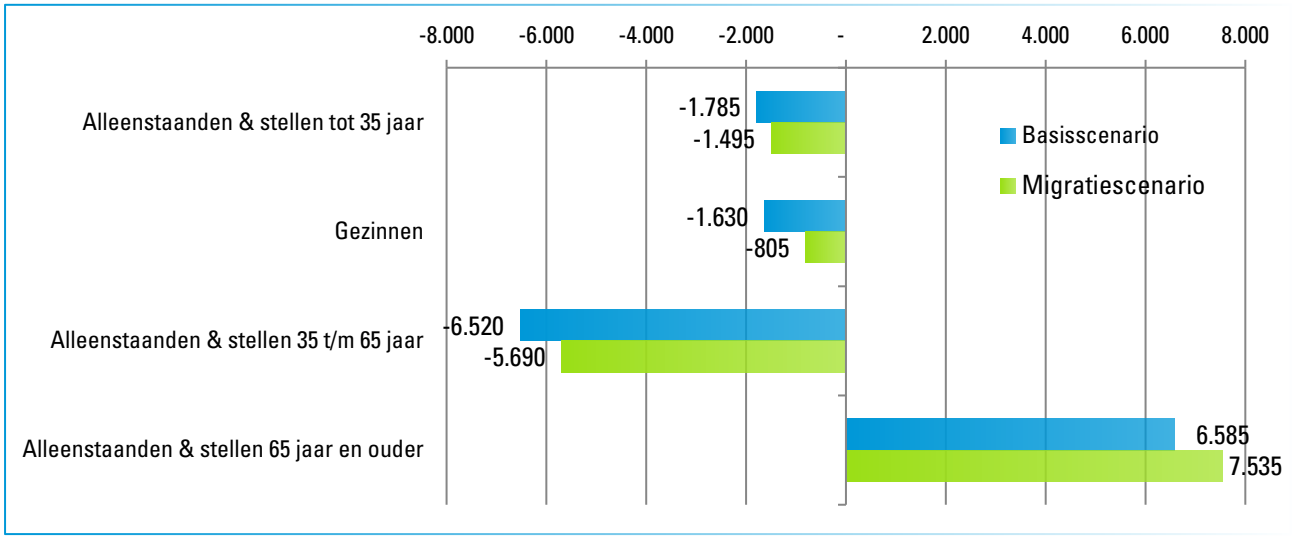
Bron: CBS (2021) Bewerking Stec Groep (2021).

4.2 Huishoudensontwikkeling doelgroepen

In beide scenario's is sprake van huishoudensverdunning en vergrijzing

De komende tien jaar krijgt de regio Parkstad te maken met verdere vergrijzing, zowel in het basis- als migratiescenario. Zo neemt het aantal gezinnen en (jonge) huishoudens tot 35 jaar af. Het aantal (jonge) huishoudens tot 35 jaar neemt relatief sterk af met zo'n 14% tot 2032 (in het basisscenario). Het aantal gezinnen zal relatief gezien met circa 5% afnemen tot 2032 (in het basisscenario). Het aantal alleenstaanden en stellen van 35 tot 65 jaar neemt zowel absoluut als relatief het sterkst in omvang af, deze doelgroep zal de aankomende jaren met circa 18% afnemen (in het basisscenario). Daarmee belandt een groot deel van deze huishoudens in de doelgroep 65-plushuishoudens. In onderstaand figuur is te zien dat het aantal 65-plussers als enige toeneemt de komende tien jaar (met circa 16% in het basisscenario).

Figuur 5: Huishoudensontwikkeling in de regio Parkstad naar doelgroep van 2022 tot 2032[15]

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

[15] Deze indeling naar huishoudenstypen sluit aan bij hoe in Nederland huishoudensprognoses worden opgesteld en geeft de meeste relevante informatie over hun huisvestingswensen en eisen. Aanvullend werken we met de 25 doelgroepen.

De huishoudens in Parkstad hebben we verdeeld naar 25 doelgroepen, zie tabel 2 (en tekstkader voor toelichting op de doelgroepenindeling). Het volgende valt op:

- In totaal wonen er in Parkstad 52.190 huishoudens in een stedelijk woonmilieu. Voor stedelijke huishoudens is de grootste afname, zowel relatief als absoluut, zichtbaar bij de alleenstaanden en stellen tussen de 35 en 65 jaar. Specifiek de doelgroep met een laag inkomen ('KISS') neemt het meest af. De oudere doelgroep (alleenstaanden en stellen van 65 jaar en ouder) neemt als enige toe. Waarbij de doelgroep met een laag inkomen ('Oudere eenvoud Stedelijk') het meest toeneemt.
- Het grootste deel van de bevolking woont in een suburbaan woonmilieu (66.790 huishoudens). In dit woonmilieu wordt de grootste afname verwacht in de doelgroep alleenstaanden en stellen tussen 35 en 65 jaar. De oudere doelgroep (alleenstaanden en stellen van 65 jaar en ouder) neemt als enige toe. Absoluut gezien neemt de groep 'Suburbane Senioren' het meest toe.
- Slechts 6.665 huishoudens wonen in een landelijk woonmilieu. Omdat de omvang een stuk lager ligt, is in dit woonmilieu ook de minste ontwikkeling zichtbaar. Net als in de andere woonmilieus neemt de oudere doelgroep (alleenstaanden en stellen van 65 jaar en ouder) als enige toe.

Tabel 3: Ontwikkeling alle doelgroepen Parkstad

Grootste doelgroepen (top-5 toename)	Samenstelling en leeftijd huishouden	Woonmilieu	Inkomen	Stand 2022	Ontwikkeling 2022-2032 BASIS	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIE
Stedelijke woonmilieus						
JULB (jong urbaan, laag budget)	Alleenstaanden & stellen tot 35 jaar	Stedelijk	Laag	3.940	-605	-510
JUMI (Jong, Urbaan, MiddenInkomen)	Alleenstaanden & stellen tot 35 jaar	Stedelijk	Midden	815	-120	-100
Yuppies	Alleenstaanden & stellen tot 35 jaar	Stedelijk	Hoog	1.040	-155	-130
Stadse drukte / geboren en getogen / Stadjers	Gezinnen	Stedelijk	Laag en midden	7.045	-370	-195
Stads-elite	Gezinnen	Stedelijk	Hoog	7.270	-390	-215
KISS (klein inkomen, Stedelijke setting)	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Stedelijk	Laag	8.510	-1.585	-1.375
Midlife, Mid-City	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Stedelijk	Midden en hoog	6.565	-1.240	-1.080
Oudere eenvoud Stedelijk	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Stedelijk	Laag	12.395	2.005	2.310
Stedelijk genieten	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Stedelijk	Midden en hoog	4.610	755	865
Suburbane woonmilieus						
Vroeg Volwassen	Alleenstaanden & stellen tot 35 jaar	Suburbaan	Laag	3.850	-540	-455
Veel voor weinig	Alleenstaanden & stellen tot 35 jaar	Suburbaan	Midden en hoog	2.410	-310	-260
Familie doorzon	Gezinnen	Suburbaan	Laag en midden	8.510	-370	-180
Ruimtezoekers voor de kinderen / Ruimte en Gemak	Gezinnen	Suburbaan	Hoog	10.955	-460	-220
Jong geleerd, oud gedaan	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Suburbaan	Laag	9.745	-1.745	-1.530
Woonerf Welgestelden	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Suburbaan	Midden en hoog	9.195	-1.670	-1.465
Suburbane Senioren	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Suburbaan	Laag	15.790	2.495	2.840
Ruim(t)egenieters / zilveren rand	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Suburbaan	Midden en hoog	6.335	985	1.120

Landelijke woonmilieus						
Lokaal gebonden / JOLO (JOng LOkaalgebonden)	Alleenstaanden & stellen tot 35 jaar	Landelijk	Laag	245	-25	-20
Blijvers en Terugkeerders / Relaxed Ruraal	Alleenstaanden & stellen tot 35 jaar	Landelijk	Midden en hoog	255	-25	-20
Rurale ruimtezoekers / Betaalbare ruimte gezin	Gezinnen	Landelijk	Laag	555	-10	0
Gegoed ruraal gezin	Gezinnen	Landelijk	Midden en hoog	1.600	-30	10
Honkvast / Blijf-in-de-wijkers	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Landelijk	Laag	675	-110	-95
Stadsontwijkers / Off the (Urban) grid	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Landelijk	Midden en hoog	990	-165	-140
Landelijke eenvoud	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Landelijk	Laag	1.540	225	265
Landelijke luxe	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Landelijk	Midden en hoog	805	115	135
Totaal				**125.640**	**-3.345**	**-450**

Bron: Progneff (2017 & 2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

DOELGROEPENINDELING OP BASIS VAN WOON

We hebben de huishoudens opgedeeld naar verschillende doelgroepen om zo gerichter uitspraken te kunnen doen. De doelgroepen zijn verdeeld op basis van de volgende criteria:

- **Woonmilieu**: stedelijk, suburbaan of landelijk
- **Leeftijd**: tot 35 jaar, 35 tot 65 jaar of 65 jaar en ouder
- **Samenstelling**: alleenstaand, stel of gezin
- **Inkomen**: laag (tot € 40.024), midden (€ 40.024 tot € 51.198) of hoog (vanaf € 51.198)

Let op: niet alle 25 doelgroepen zijn in iedere gemeente in dezelfde verhouding aanwezig. Zo hebben bijvoorbeeld niet alle gemeenten stedelijke of landelijke buurten/wijken.

Aantal 65-plus doelgroepen neemt het sterkst toe, aantal doelgroepen van 35 tot 65 jaar neemt af

We zoomen nu in op de top vijf doelgroepen die de aankomende 10 jaar het meest toe- en afnemen. In de top vijf van doelgroepen die de aankomende tien jaar het meest zullen groeien, komen alleen maar oudere doelgroepen terug. Alle 65-doelgroepen groeien in de regio Parkstad. De toename zit vooral in 65-plushuishoudens met een laag inkomen (‘Suburbane Senioren’ en ‘Oudere eenvoud Stedelijk’). De ouderen die landelijk wonen groeien het minst hard. De groei komt omdat er in de regio Parkstad een dubbele vergrijzing optreedt. Enerzijds gaat de oudere doelgroep een relatief groter aandeel vormen van de inwoners van de regio Parkstad. Anderzijds komt ook de gemiddelde leeftijd steeds hoger te liggen waardoor de doelgroep steeds omvangrijker wordt.

De doelgroepen die het sterkst in aantal afnemen zijn voornamelijk alleenstaanden en stellen tussen de 35 en 65 jaar. De twee grootste afnemende doelgroepen wonen in een suburbaan woonmilieu (‘Jong geleerd, oud gedaan’ en ‘Woonerf Welgestelden’). Tevens nemen alle alleenstaanden en stellen tot 35 jaar af. De doelgroep die het meest afneemt zijn de jongeren wonend in een stedelijk woonmilieu met een laag inkomen (‘JULB’). Ook het aantal jongeren met een laag inkomen in een suburbaan woonmilieu (‘Vroeg Volwassen’) daalt de aankomende 10 jaar.

Tabel 4: Stand en ontwikkeling doelgroepen (top-5 groeiers en top-5 dalers)

Grootste doelgroepen (top-5 toename)	Samenstelling en leeftijd huishouden	Woonmilieu	Inkomen	Stand 2022	Ontwikkeling 2022-2032 BASIS	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIE
Suburbane Senioren	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Suburbaan	Laag	15.790	2.495	2.840
Oudere eenvoud Stedelijk	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Stedelijk	Laag	12.395	2.005	2.310
Ruim(t)egenieters / zilveren rand	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Suburbaan	Midden en hoog	6.335	985	1.120
Stedelijk genieten	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Stedelijk	Midden en hoog	4.610	755	865
Landelijke eenvoud	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Landelijk	Laag	1.540	225	265
Subtotaal toenemende doelgroepen				41.470	6.585	7.545

Grootste doelgroepen (top-5 afname)	Samenstelling en leeftijd huishouden	Woonmilieu	Inkomen	Stand 2022	Ontwikkeling 2022-2032 BASIS	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIE
Jong geleerd, oud gedaan (voortbordurend op vroeg volwassen)	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Suburbaan	Laag	9.745	-1.745	-1.530
Woonerf Welgestelden	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Suburbaan	Midden en hoog	9.195	-1.670	-1.465
KISS (klein inkomen, Stedelijke setting)	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Stedelijk	Laag	8.510	-1.585	-1.375
Midlife, Mid-City	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Stedelijk	Midden en hoog	6.565	-1.240	-1.080
JULB (jong urbaan, laag budget)	Alleenstaanden & stellen tot 35 jaar	Stedelijk	Laag	3.940	-605	-510
Subtotaal afnemende doelgroepen				84.170	-9.930	-7.995
Eindtotaal Parkstad				**125.640**	**-3.345**	**-450**

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

4.3 Woningbehoefte kwantitatief en kwalitatief

Behoefte komende tien jaar gaat vooral uit naar appartementen en nultredenwoningen

Onderstaand figuur toont de kwalitatieve behoefte aan verschillende woningtypen voor de komende tien jaar. Hierin is inzichtelijk wat de behoefte is vanuit woonvoorkeuren (blauw) en recent verhuisgedrag (groen) van huishoudens. Daarnaast is de invloed van het scenario zichtbaar: in het geval van een behoefte komt de arcering erbij, in het geval van een overschot valt de arcering eraf. Het volgende valt op:

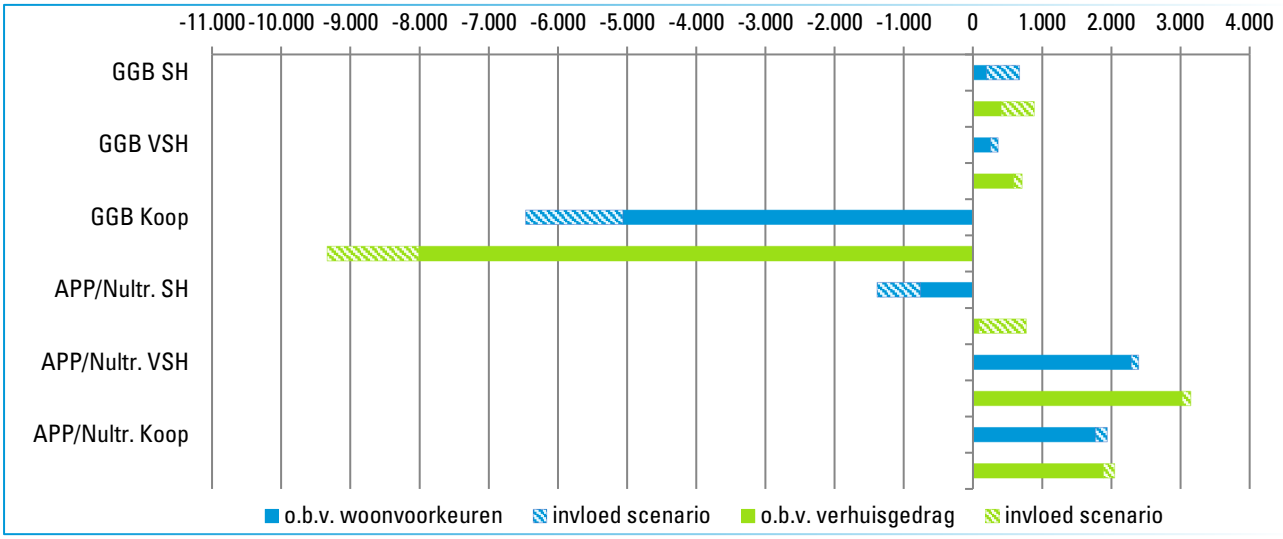
Bij grondgebonden **sociale huurwoningen** is een relatief kleine behoefte zichtbaar, zowel vanuit woonvoorkeuren als verhuisgedrag. Bij appartementen en nultredenwoningen in de sociale huur is vanuit de woonvoorkeuren een overschot zichtbaar terwijl er vanuit verhuisgedrag een kleine behoefte is. Dit betekent dat er op regionaal niveau voldoende sociale huurappartementen en nultredenwoningen zijn om in de behoefte van huishoudens te voorzien vanuit hun primaire woonvoorkeur. Echter zijn er op regionaal niveau nog tekorten als we kijken naar verhuisgedrag. Dit komt doordat sociale huur niet altijd de voorkeur heeft van huishoudens terwijl zij hiervoor wel een geschikte doelgroep zijn, bijvoorbeeld omdat jonge huishoudens met een laag inkomen een woning willen kopen. Daarnaast zijn in dit segment grote verschillen zichtbaar tussen gemeente, die nu uitgevlakt worden door het regionale schaalniveau.

In de grondgebonden **vrijesectorhuur** is er maar een relatief kleine behoefte zichtbaar, zowel vanuit woonvoorkeuren als uit verhuisgedrag. De behoefte is voornamelijk aanwezig bij appartementen en nultredenwoningen in de vrijesectorhuur. We zien dat er op basis van woonvoorkeur een iets kleinere

behoefte is dan op basis van verhuisgedrag. Dit betekent dat er net wat meer mensen naar dit type woningen zijn verhuisd dan dat eigenlijk hun primaire woonvoorkeur was. Bijvoorbeeld omdat er geen nultredenwoning in de sociale huur of koop beschikbaar was (afhankelijk van de doelgroep).

In de **koopsector** bestaat er een groot verschil tussen grondgebonden woningen en appartementen en nultredenwoningen. Er ontstaat de komende tien jaar een groot overschot aan grondgebonden koopwoningen in Parkstad Limburg. Het overschot ontstaat zowel vanuit woonvoorkeuren als verhuisgedrag. Wel is het overschot vanuit verhuisgedrag groter, Dit betekent dat minder huishoudens de afgelopen twee jaar een grondgebonden koopwoning betrokken dan dat in eerste instantie hun voorkeur was. Reden hiervoor kan zijn dat er geen grondgebonden koopwoningen beschikbaar waren, of dat deze niet betaalbaar waren voor de doelgroep. De huidige druk op de markt is hierin te herkennen.

Figuur 6: Kwalitatieve behoefte 2022 tot 2032 op basis van Stec-doorstroommodel

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Tabel 5: Kwalitatieve behoefte 2022 tot 2032 op basis van Stec-doorstroommodel

Woningtype	Woonvoorkeuren		Verhuisgedrag	
	Basisscenario	Migratiescenario	Basisscenario	Migratiescenario
Grondgebonden sociale huur	195	675	405	885
Grondgebonden vrijesectorhuur	255	365	590	710
Grondgebonden koop	-6.465	-5.060	-9.335	-8.010
Appartementen/nultredenwoningen sociale huur	-1.385	-760	85	770
Appartementen/nultredenwoningen vrijesectorhuur	2.290	2.395	3.025	3.150
Appartementen/nultredenwoningen Koop	1.770	1.940	1.885	2.050
Totaal	-3.340	-445	-3.345	-445

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

4.4 Woningbehoefte uitgebreide productmarktcombinaties (PMC's)

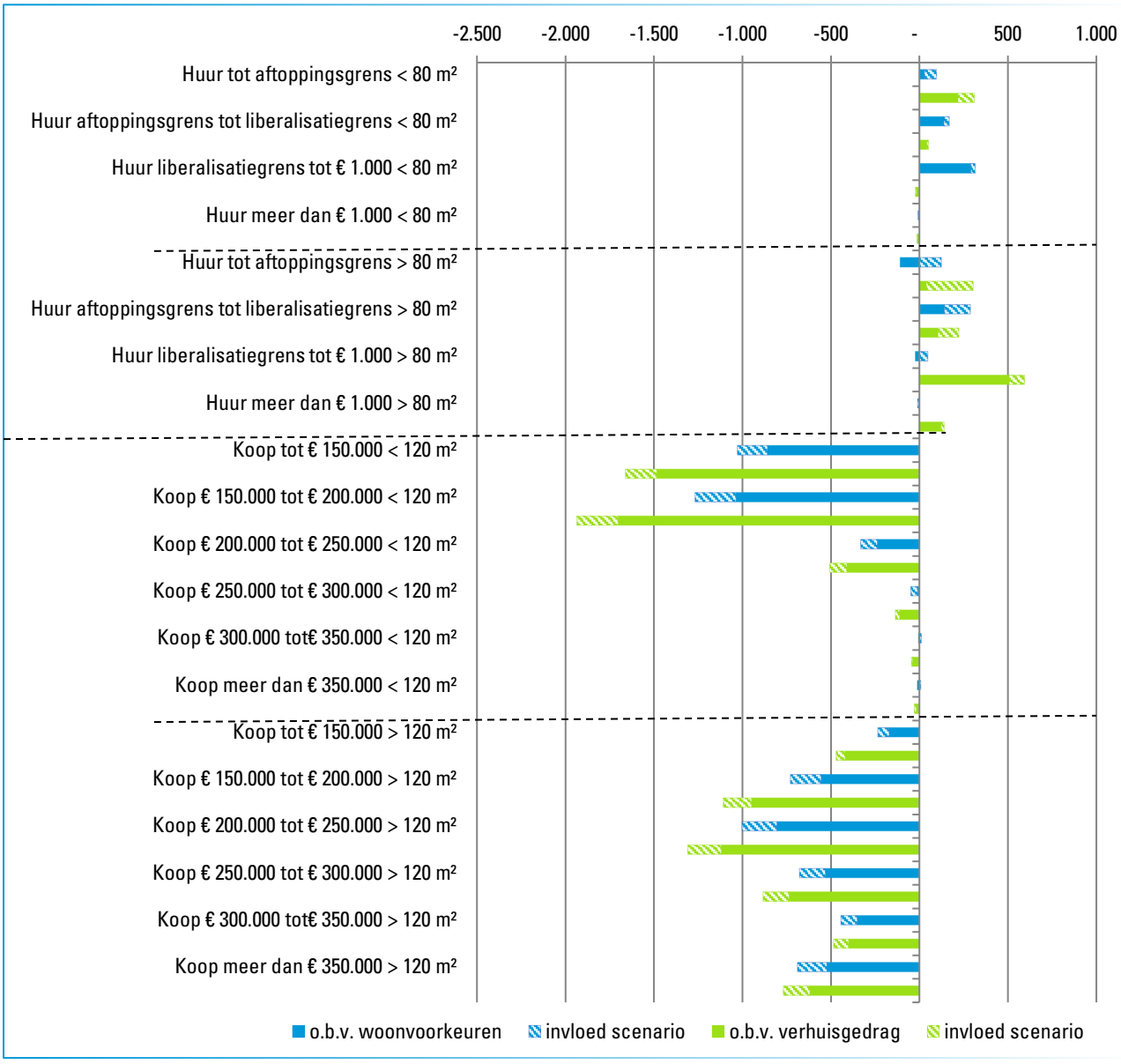
Grootste overschot grondgebonden woningen aanwezig in betaalbaar koopsegment

- In het grondgebonden segment is er een kleine behoefte aanwezig aan **sociale huur**. De behoefte aan sociale huurwoningen vanaf 80 m² is net wat groter dan de behoefte aan sociale huurwoningen tot 80 m². Wat opvalt is dat er in het basisscenario vanuit woonvoorkeuren een overschot ontstaat aan grotere grondgebonden huurwoningen tot de aftoppingsgrens. In het migratiescenario wordt dit echter een behoefte, doordat meer huishoudens (met lage inkomens) behouden blijven in de regio.
- Vanuit woonvoorkeuren is er voornamelijk behoefte aan grondgebonden **middenhuur** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000) tot 80 m². Op basis van verhuisgedrag is er een klein overschot zichtbaar

bij dit type woningen. Dit betekent dat meer huishoudens voorkeur hebben voor dit type woning, dan dat er recentelijk huishoudens naar verhuisd zijn. Dit duidt op een tekort in de (beschikbare) voorraad. De behoefte aan grondgebonden **middenhuur** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000) vanaf 80 m² is daarentegen vooral vanuit verhuisgedrag aanwezig. Meer mensen verhuizen naar een middenhuurwoning groter dan 80 m², terwijl dat niet hun primaire woonvoorkeur heeft. Zie voor verdere verdieping over middenhuur het separate rapport 'Regio Parkstad Limburg verdieping middenhuur'.

- In de **koopsector** ontstaat een overschot in alle segmenten op niveau van de regio als geheel (op gemeenteniveau is dit niet altijd het geval). In kleinere woningen (tot 120 m²) treden de grootste overschotten primair op in woningen onder € 200.000, zowel vanuit woonvoorkeuren als verhuisgedrag. Bij grondgebonden koopwoningen vanaf 120 m² is in elke prijsklasse een overschot zichtbaar op niveau van de regio als geheel (op gemeenteniveau is dit niet altijd het geval). Op basis van verhuisgedrag zijn de overschotten in de grondgebonden koopsector telkens net wat groter wat betekent dat er mogelijk geen grondgebonden koopwoningen beschikbaar waren.

Figuur 7: Product-marktcombinatie: grondgebonden woningen (niet levensloopgeschikt)

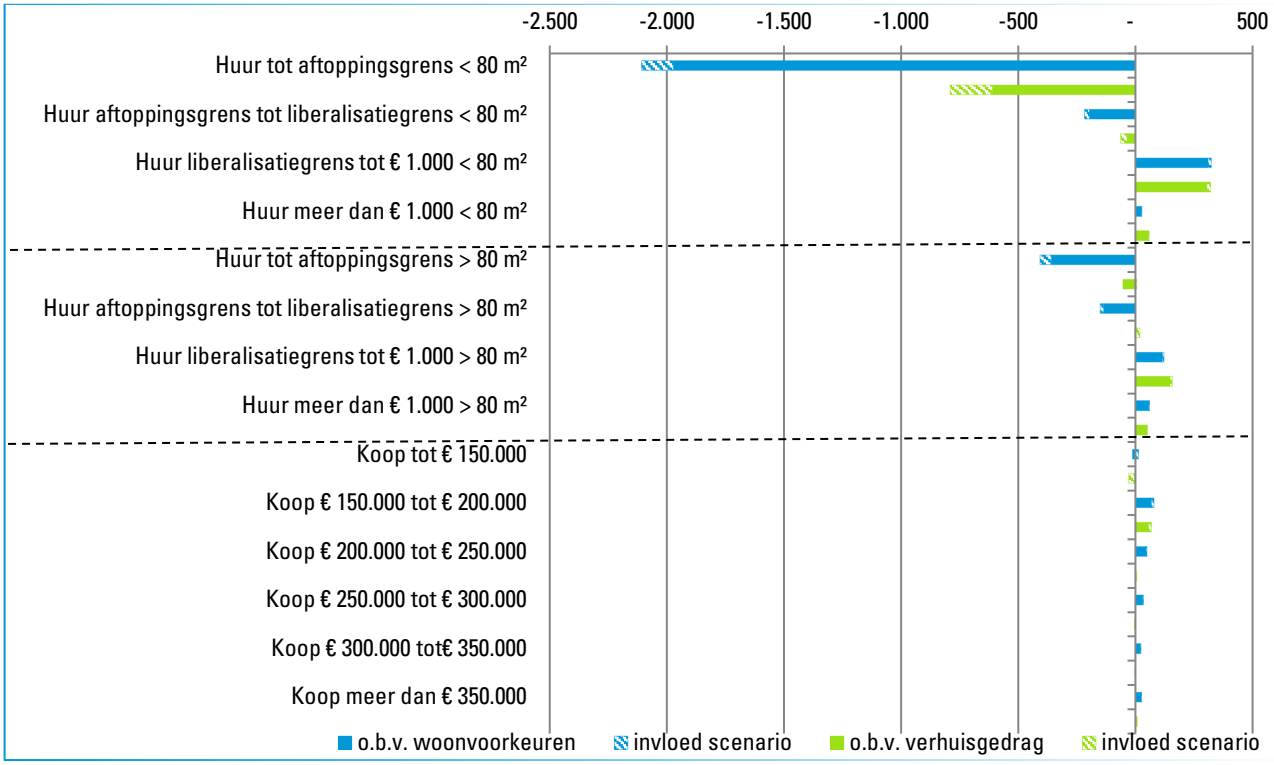

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Vooral overschotten in goedkopere sociale huur appartementen (niet levensloopgeschikt)

- De overschotten bij niet levensloopgeschikte appartementen treden voornamelijk op in de kleinere (tot 80 m²) en goedkopere **sociale huurwoningen** (tot de aftoppingsgrens). Wat opvalt is dat dit overschot vooral optreedt vanuit woonvoorkeuren en in mindere mate vanuit verhuisgedrag. Dit betekent dat huishoudens deze woningen niet per sé willen betreden, maar dit de afgelopen jaren – vanwege gebrek aan ander aanbod – wel hebben gedaan. Hierin speelt een rol dat sinds de extramuralisering beschermde doelgroepen een relatief groot aandeel van de toewijzingen van sociale woningen hebben.
- Voor niet levensloopgeschikte appartementen in de **middenhuur** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000) bestaat een kleine uitbreidingsbehoefte. Hierbij gaat de voorkeur uit naar appartementen tot 80 m².
- Voor de niet levensloopgeschikte appartementen in de koopsector is de behoefte telkens min of meer in balans met de bestaande woningvoorraad (enkele woningen tekort of overschot).

Figuur 8: Product-marktcombinatie: appartementen (niet levensloopgeschikt)

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Gezien de beperkte kwantitatieve uitbreidingsbehoefte in de regio Parkstad Limburg en de grote kwalitatieve opgaven op de woningmarkt adviseren we u om nieuwbouw appartementen altijd levensloopgeschikt uit te voeren. Dit segment is vele malen toekomstbestendiger dan bovenstaand segment, ondanks de (relatief kleine) behoefte vanuit huishoudens.

Wel zijn er mogelijk kansen in de bestaande voorraad, door segmenten waarin overschotten en tekorten bestaan met elkaar uit te wisselen. Het tempo waarin dit lukt, hangt samen met de portefeuillestrategieën van woningcorporaties en andere woningmarktpartners. We zien veel meerwaarde in het inponden van woningen uit de kwetsbare particuliere voorraad en door te exploiteren in het sociale en middeldure huursegment (en op termijn slopen of herontwikkelen), of woningen vanuit het sociale segment naar het middeldure te zetten. Daarnaast kan ook gelimiteerd en beheersbaar uitponden op specifieke locaties aan de orde zijn.

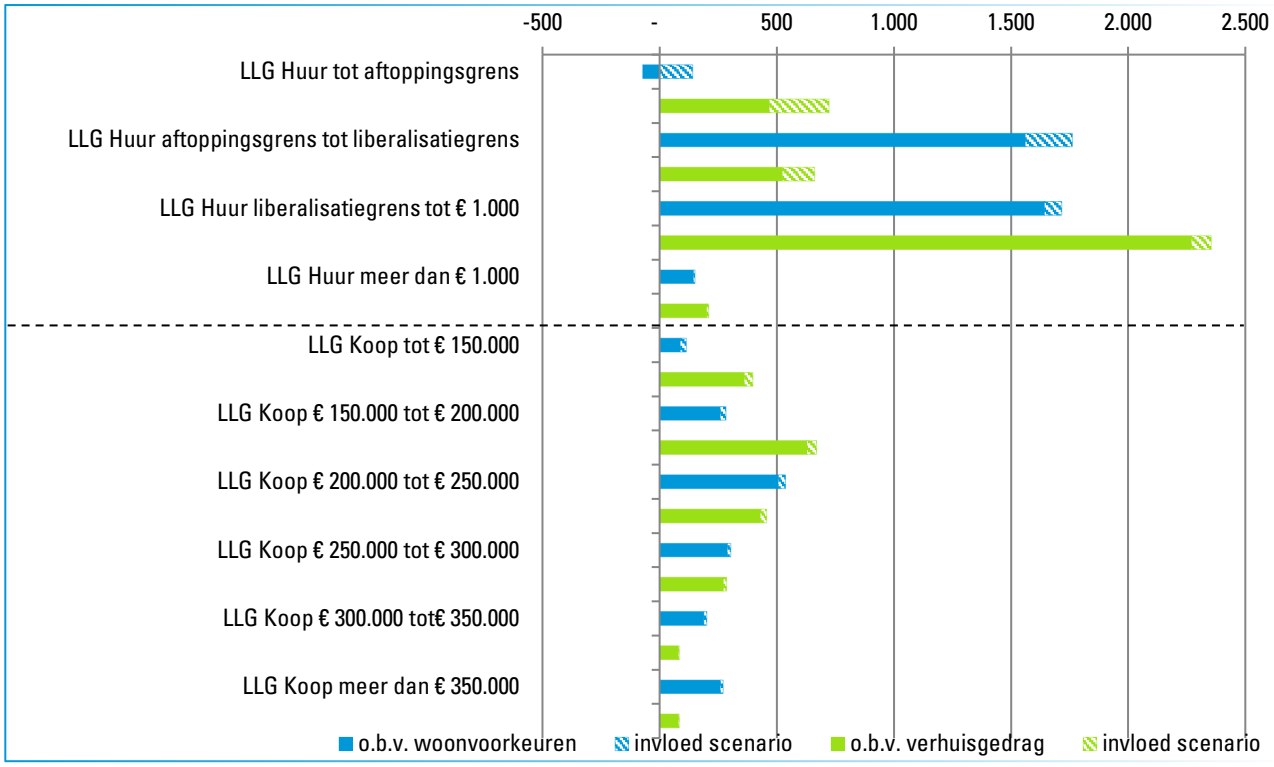
Grote behoefte aan levensloopgeschikte huurwoningen tussen aftoppingsgrens en € 1.000

In regio Parkstad Limburg bestaat een grote behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en (grondgebonden) nultredenwoningen. Waar we voor niet levensloopgeschikte appartementen nog enkele overschotten constateerde, zien we bij de levensloopgeschikte woningen voornamelijk een behoefte[16].

Het volgende valt op:

- De behoefte aan **sociale huur** bevindt zich voor levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen voornamelijk tussen de aftoppings- en liberalisatiegrens, en wordt gedreven door woonvoorkeuren. Aan levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen tot de aftoppingsgrens ontstaat vanuit woonvoorkeuren in het basisscenario een klein overschot. In het migratiescenario wordt dit echter een behoefte, evenals vanuit verhuisgedrag van huishoudens.
- Voor levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen in de vrijesectorhuur ligt de behoefte nadrukkelijk op **middenhuurwoningen** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000). De behoefte bestaat vanuit woonvoorkeuren, maar is groter op basis van verhuisgedrag.
- In de **koopsector** zien we een behoefte aan levensloopgeschikte appartementen/nultredenwoningen in alle prijssegmenten. Op basis van de woonvoorkeuren is er voornamelijk een behoefte aanwezig voor woningen tussen de € 200.000 en € 250.000, vanuit verhuisgedrag ligt te nadruk op het segment tot € 200.000.

Figuur 9: Product-marktcombinatie: appartementen/nultredenwoningen (levensloopgeschikt)

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

[16] We signaleren wel dat de grotere behoeftes liggen in prijssegmenten die niet altijd worden aangeboden op dit moment. Dit hangt samen met de productmarktcombinaties die worden toegevoegd. De uitdaging zit in door conceptbouw goedkopere woningen aan te bieden. We zien die landelijk steeds meer toenemen en dat steeds meer aanbieders inzetten op betaalbare levensloopgeschikte concepten met ontmoetingsmogelijkheden en zorg op afroep.

Woningen van NATO-personeel beperken overschotten in (duurder) grondgebonden koopsegment

Op dit moment worden er in Parkstad Limburg circa 560 woningen verhuurd aan NATO-personeel, zo blijkt uit cijfers van de housing office[17]. De verwachting is dat er de komende jaren geen grote wijzigingen optreden in deze aantallen. De woningen die gehuurd worden door het NATO-personeel rouleren niet mee in de reguliere verhuisstromen in de bestaande woningvoorraad. Het betreft namelijk geen huishoudens met reguliere woonwensen en verhuisgedrag, maar huishoudens die deze woningen voor een bepaalde termijn bewonen (de plaatsingsduur van het personeel). De woningen bevinden zich overwegend in de dure huur. Deze woningen vormen daarmee eigenlijk een separaat blok op de woningmarkt die niet meedraaien in de normale dynamiek en doorstroming. Deze woningen zijn niet beschikbaar voor reguliere huishoudens en worden waarschijnlijk geregistreerd als leegstaand.

Het is aannemelijk dat deze grondgebonden dure huurwoningen niet sterk samenhangen met de voorkeur van reguliere huishoudens naar middenhuur maar met leegstand in het grondgebonden koopsegment. Als het NATO-personeel deze woningen niet zouden huren, dan zouden de eigenaren deze naar verwachting niet aan reguliere huishoudens verhuren (vanwege andere woonwensen), maar aanbieden als koopwoning. Dit betekent dat het uitblijven van personeel naar verwachting samenhangt met de leegstand in de bestaande koopwoningvoorraad. Dit betekent dat op niveau van Parkstad Limburg (en de afzonderlijke gemeenten) geen uitbreidingsbehoefte bestaat vanuit het NATO-personeel, maar dat deze woningen als het ware in mindering gebracht kunnen worden op de overschotten in het (duurdere) grondgebonden koopsegment.

[17] . Deze woningen staan grotendeels in Brunssum (277), Beekdaelen (97), Heerlen (83), Landgraaf (64) en Kerkrade (34). In Voerendaal en Simpelveld gaat het om respectievelijk twee en drie woningen.

stec groep

Deel B: Verdieping per gemeente

5 Beekdaelen

5.1 Huishoudensontwikkeling en doelgroepen

Tot 2032 huishoudensontwikkeling verwacht van circa +40 tot +490 huishoudens

Voor de komende tien jaar gaat de meest actuele Progneff 2021 prognose – het basisscenario – uit van een toename van circa 40 huishoudens. Deze prognose valt iets positiever uit dan de verwachtte huishoudens-ontwikkeling die in 2019 in de woningmarktprogrammering is gehanteerd (op basis van Progneff 2017). Het migratiescenario is positiever dan het basisscenario. Op basis van dit scenario neemt het aantal huishoudens de aankomende tien jaar met circa 490 toe. Zie onderstaande tabel. De bandbreedte voor de huishoudensontwikkeling in de gemeente ligt daarmee op +40 tot +490 tussen 2022 en 2032.

Tabel 6: Huishoudensontwikkeling 2022-2032 en vergelijking met ontwikkeling uit programmering 2019[18]

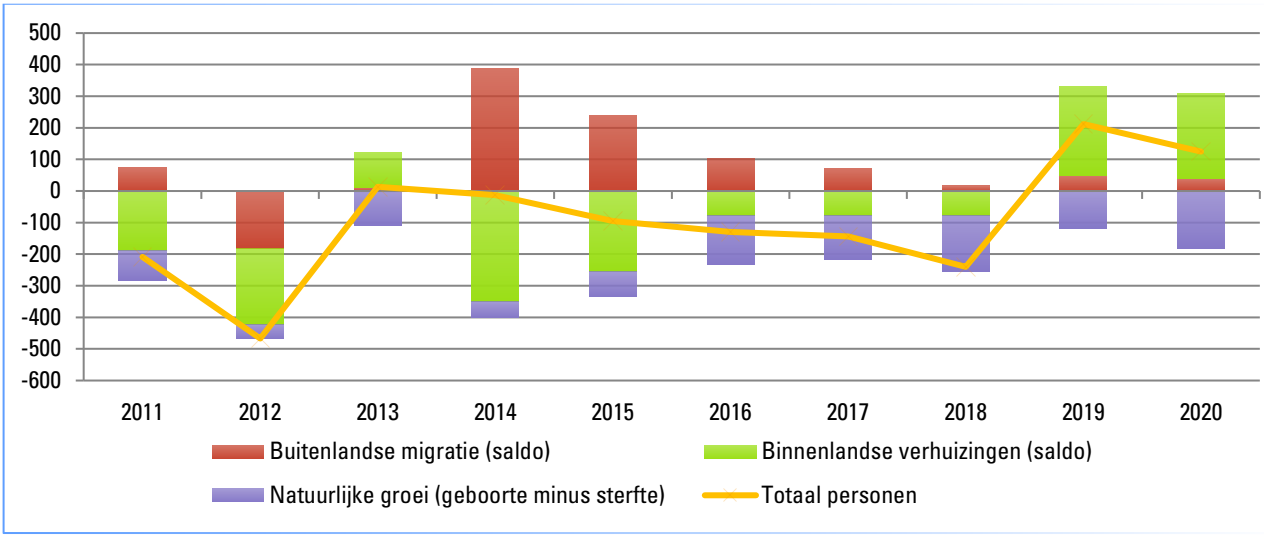
Gemeente	Stand huishoudens 2022	Ontwikkeling 2018-2028 (uit programmering 2019)	Ontwikkeling 2022-2032 BASISSCENARIO	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIESCENARIO
Beekdaelen	16.295	5 tot 10	+40	+490

Bron: Progneff (2017 & 2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Fluctuaties in prognoses worden gedreven door binnenlandse en buitenlandse migratie

Het aantal personen in de gemeente Beekdaelen is de afgelopen 10 jaar gedaald. Dit komt voornamelijk door het sterfteoverschot: gemiddeld was er jaarlijks een natuurlijke ontwikkeling van -115 personen. Fluctuaties in bevolkingsontwikkeling worden dan ook veel meer gedreven door zowel de binnenlandse als buitenlandse migratie. Het binnenlands migratiesaldo was de afgelopen twee jaar zeer positief. Het buitenlands migratiesaldo is sinds 2014 altijd positief geweest. De gemiddelde bevolkingsontwikkeling is de laatste vijf jaar iets minder negatief geweest dan gemiddeld sinds 2011. Dit komt vooral door de combinatie van een positief binnenlands en buitenlands migratiesaldo sinds 2019.

Figuur 10: Bevolkingsontwikkeling (naar personen) in de gemeente Beekdaelen van 2011 tot 2021

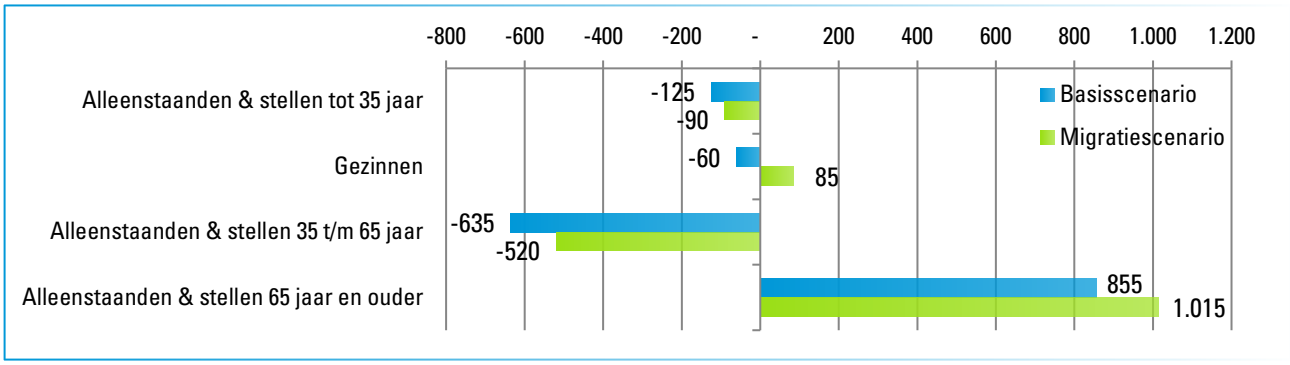
Bron: CBS (2021) Bewerking Stec Groep (2021).

[18] In Beekdaelen was tussen 2008 en 2020 het migratiesaldo licht positief (met 21 personen), in de laatste vijf jaar was dit jaarlijks 120 personen positief. We verwachten mede op basis hiervan dat de huishoudensontwikkeling positief blijft voor de aankomende 10 jaar. Dit komt voort uit binnenlandse migratie en buitenlandse migratie, bij een lichte afname van de natuurlijke bevolkingsgroei.

In beide scenario's is sprake van vergrijzing, in migratiescenario neemt aantal gezinnen nog toe

De komende tien jaar krijgt de gemeente Beekdaelen te maken met verdere vergrijzing, zowel in het basis- als migratiescenario. Zo neemt het aantal gezinnen en (jonge) huishoudens tot 35 jaar af. Alleen in het migratiescenario neemt het aantal gezinnen toe met circa 85 huishoudens. Het aantal alleenstaanden en stellen van 35 tot 65 jaar neemt het sterkst in omvang af. Niet omdat deze huishoudens allemaal de gemeente verlaten, maar omdat zij in de komende tien jaar ouder worden. Daarmee belandt een groot deel van deze huishoudens in de doelgroep 65-plushuishoudens. In onderstaand figuur is te zien dat het aantal 65-plussers het meest toeneemt de komende tien jaar.

Figuur 11: Huishoudensontwikkeling in de gemeente Beekdaelen naar doelgroep van 2022 tot 2032

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Aantal 65-plus doelgroepen neemt het sterkst toe, aantal doelgroepen van 35 tot 65 jaar neemt af

In de top vijf van doelgroepen die de aankomende tien jaar het meest zullen groeien, komen voornamelijk oudere doelgroepen terug. Alle 65-plus doelgroepen groeien in de gemeente Beekdaelen[19]. De toename zit vooral in 65-plushuishoudens met lage inkomens die wonen in een suburbaan woonmilieu. Daarnaast groeit het aantal gezinnen met een hoog inkomen in een suburbaan woonmilieu en met een hoog inkomen, maar alleen in het migratiescenario. Zie onderstaande tabel.

De doelgroepen die het sterkst in aantal afnemen zijn voornamelijk alleenstaanden en stellen tussen de 35 en 65 jaar. De twee grootste afnemende doelgroepen wonen in een suburbaan woonmilieu ('Woonerf Welgestelden' en 'Jong geleerd, oud gedaan'). Ook daalt het aantal alleenstaanden en stellen tot 35 jaar met een midden en hoog inkomen licht, ook in het migratiescenario.

Tabel 7: Stand en ontwikkeling doelgroepen (top-5 groeiers en top-5 dalers)

Grootste doelgroepen (top-5 toename)	Samenstelling en leeftijd huishouden	Woonmilieu	Inkomen	Stand 2022	Ontwikkeling 2022-2032 BASIS	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIE
Suburbane Senioren	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Suburbaan	Laag	2.600	390	460
Ruim(t)egenieters / zilveren rand	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Suburbaan	Midden en hoog	1.365	205	240
Landelijke eenvoud	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Landelijk	Laag	1.160	175	205
Landelijke luxe	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Landelijk	Midden en hoog	605	90	105
Ruimtezoekers voor de kinderen / Ruimte en Gemak	Gezinnen	Suburbaan	Hoog	2.490	-30	40
Subtotaal toenemende doelgroepen				5.730	855	1.100

[19] In Beekdaelen zijn alleen suburbane en landelijke woonmilieus aanwezig, stedelijke doelgroepen zijn er om die reden niet.

Grootste doelgroepen (top-5 afname)	Samenstelling en leeftijd huishouden	Woonmilieu	Inkomen	Stand 2022	Ontwikkeling 2022-2032 BASIS	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIE
Woonerf Welgestelden	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Suburbaan	Midden en hoog	1.650	-260	-215
Jong geleerd, oud gedaan (voortbordurend op vroeg volwassen)	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Suburbaan	Laag	1.120	-175	-145
Stadsontwijkers / Off the (Urban) grid	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Landelijk	Midden en hoog	750	-120	-95
Honkvast / Blijf-in-de-wijkers	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Landelijk	Laag	505	-80	-65
Veel voor weinig	Alleenstaanden & stellen tot 35 jaar	Suburbaan	Midden en hoog	440	-45	-30
Subtotaal afnemende doelgroepen				10.565	-820	-610
Eindtotaal gemeente				**16.295**	**+40**	**+490**

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

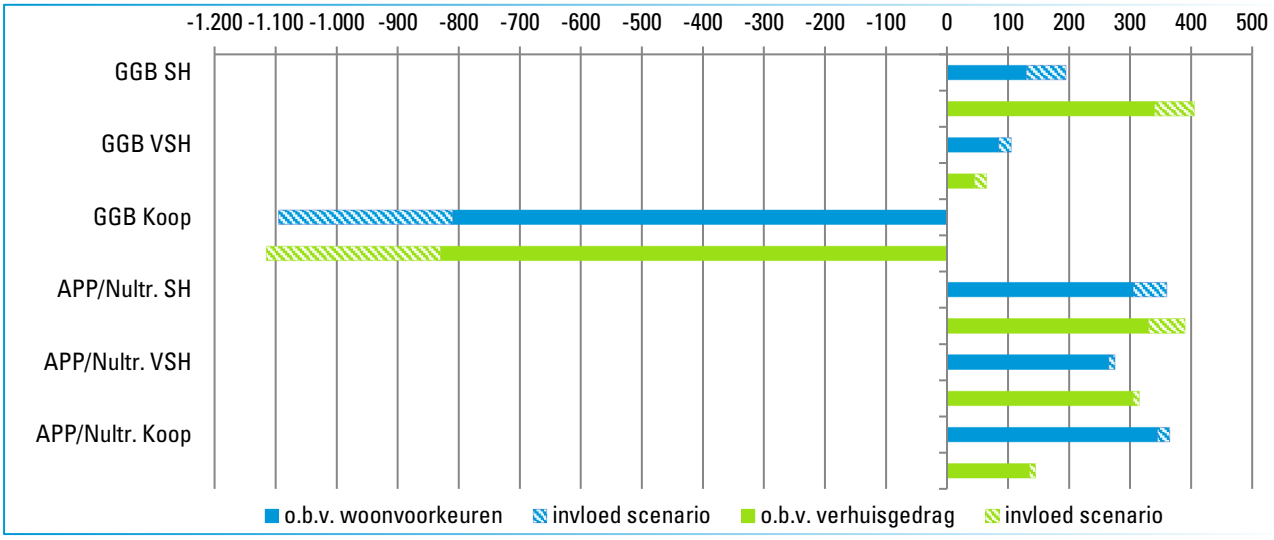
5.2 Woonbehoefte 2022 tot 2032

Behoefte komende tien jaar gaat vooral uit naar appartementen en nultredenwoningen

Onderstaand figuur toont de kwalitatieve behoefte aan verschillende woningtypen voor de komende tien jaar. Hierin is inzichtelijk wat de behoefte is vanuit woonvoorkeuren (blauw) en recent verhuisgedrag (groen) van huishoudens. Daarnaast is de invloed van het scenario zichtbaar: in het geval van een behoefte komt de arcering erbij, in het geval van een overschot valt de arcering eraf. Het volgende valt op:

- Er is een behoefte aanwezig in de **sociale huur**, zowel aan grondgebonden woningen als appartementen. De behoefte ontstaat bij grondgebonden sociale huurwoningen wel voornamelijk door recent verhuisgedrag en minder door woonvoorkeuren van huishoudens.
- In de **vrijesectorhuur** is voornamelijk een behoefte aanwezig bij appartementen en nultredenwoningen, zowel vanuit woonvoorkeuren als verhuisgedrag.
- In de **koopsector** ontstaat een relatief groot overschot naar grondgebonden woningen, zowel vanuit woonvoorkeuren als verhuisgedrag. Aan de appartementen in de koopsector ontstaat wel een behoefte. Deze behoefte is primair gedreven door woonvoorkeuren en minder door verhuisgedrag.

Figuur 12: Kwalitatieve behoefte 2022 tot 2032 op basis van Stec-doorstroommodel

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Tabel 8: Kwalitatieve behoefte 2022 tot 2032 op basis van Stec-doorstroommodel

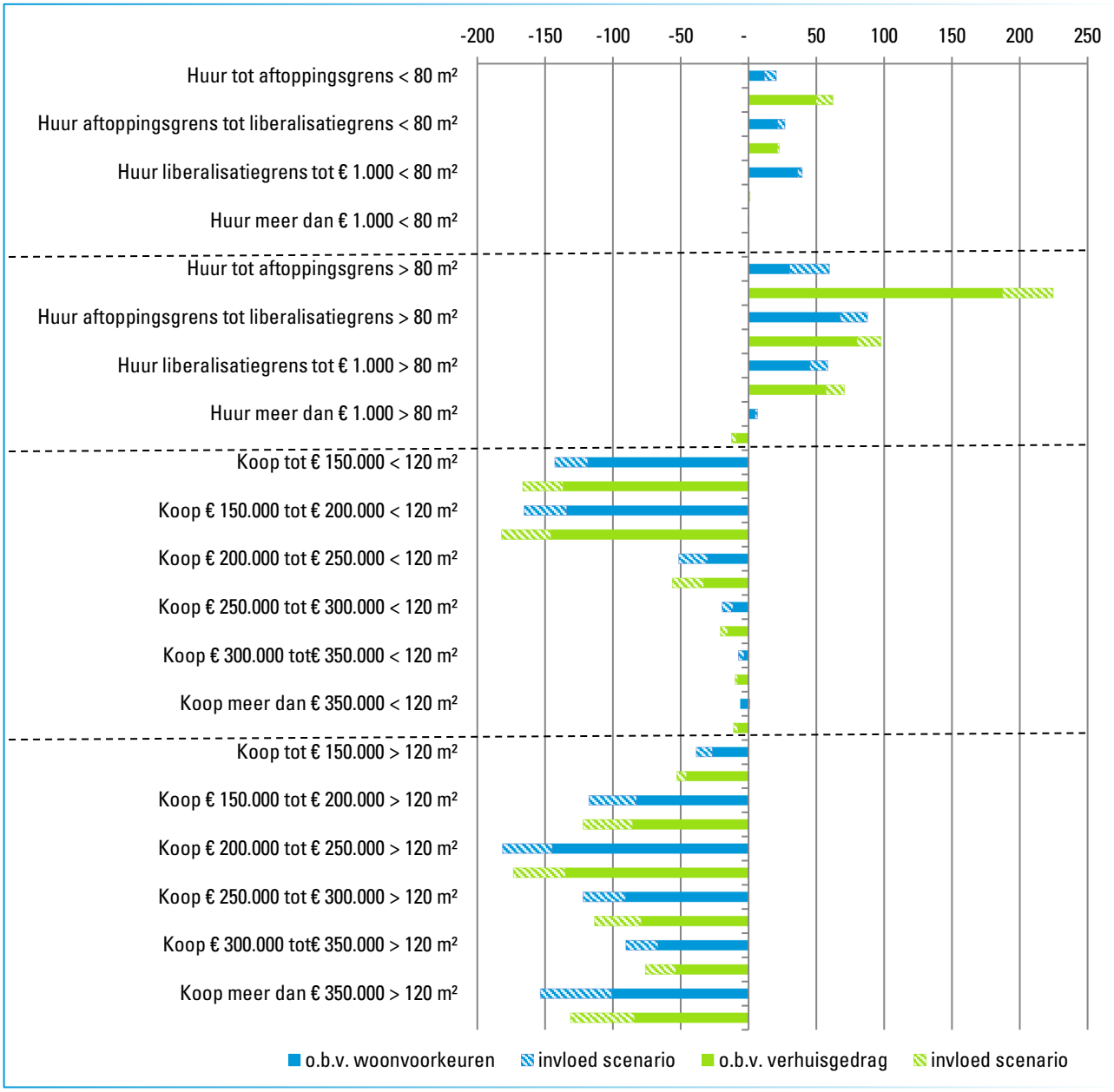
Woningtype	Woonvoorkeuren		Verhuisgedrag	
	Basisscenario	Migratiescenario	Basisscenario	Migratiescenario
Grondgebonden sociale huur	130	195	340	405
Grondgebonden vrijesectorhuur	85	105	45	65
Grondgebonden koop	-1.095	-810	-1.115	-830
Appartementen/nultredenwoningen sociale huur	305	360	330	390
Appartementen/nultredenwoningen vrijesectorhuur	265	275	305	315
Appartementen/nultredenwoningen Koop	345	365	135	145
Totaal	**35**	**490**	**40**	**490**

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Grootste overschot grondgebonden woningen aanwezig in betaalbaar koopsegment

- In het grondgebonden segment is voornamelijk nog een behoefte aanwezig aan **sociale huur**, voornamelijk vanuit verhuisgedrag. De behoefte is het sterkst aanwezig in de grotere sociale huurwoningen (vanaf 80 m²) en is groter vanuit recent verhuisgedrag dan vanuit woonvoorkeuren.
- Vanuit woonvoorkeuren is er nog een kleine behoefte aan grondgebonden **middenhuur** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000) tot 80 m². Er is echter voornamelijk behoefte aan grondgebonden middenhuurwoningen vanaf 80 m², zowel vanuit woonvoorkeuren als verhuisgedrag.
- In de **koopsector** ontstaat een overschot in alle segmenten. In de kleinere woningen (tot 120 m²) treden de grootste overschotten primair op in woningen onder de € 200.000, zowel vanuit woonvoorkeuren als verhuisgedrag. Bij grondgebonden koopwoningen vanaf 120 m² is in elke prijsklasse een overschot zichtbaar. Op basis van de woonvoorkeuren is hier het overschot telkens net wat groter.

Figuur 13: Product-marktcombinatie: grondgebonden woningen (niet levensloopgeschikt)

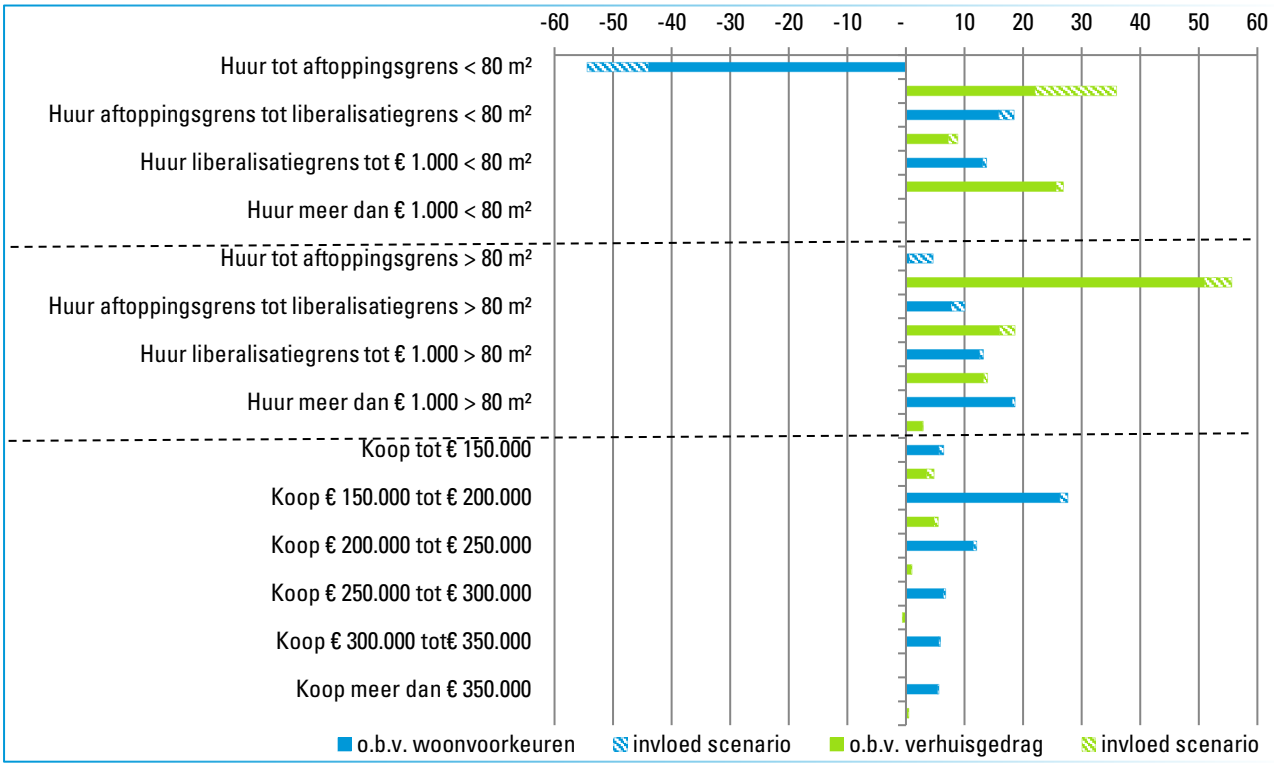

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Beperkte behoefte aan goedkopere sociale huur- en koopappartementen (niet levensloopgeschikt)

- Een overschot bij niet levensloopgeschikte appartementen treedt alleen op in de kleinere en goedkopere **sociale huurwoningen** (tot 80 m² en tot de aftoppingsgrens). Wat opvalt is dat dit overschot alleen optreedt vanuit woonvoorkeuren, terwijl op basis van verhuisgedrag de behoefte positief is. Dit betekent dat huishoudens deze woningen niet per sé willen betreden, maar dit de afgelopen jaren – vanwege gebrek aan andere aanbod – wel hebben gedaan.
- Voor niet levensloopgeschikte appartementen in de **middenhuur** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000) bestaat een kleine uitbreidingsbehoefte. Het gaat om circa tien appartementen tot 80 m² en tien vanaf 80 m². Vanuit verhuisgedrag blijkt de behoefte aan kleinere oppervlaktes iets groter.
- Ook voor niet levensloopgeschikte appartementen in de **koopsector** is een kleine behoefte zichtbaar in het goedkope segment tot € 200.000. Op basis van de woonvoorkeuren is vooral een behoefte aanwezig voor woningen tussen de € 150.000 en € 200.000. Op basis van verhuisgedrag is de behoefte telkens min of meer in balans met de bestaande woningvoorraad.

Figuur 14: Product-marktcombinatie: appartementen (niet levensloopgeschikt)

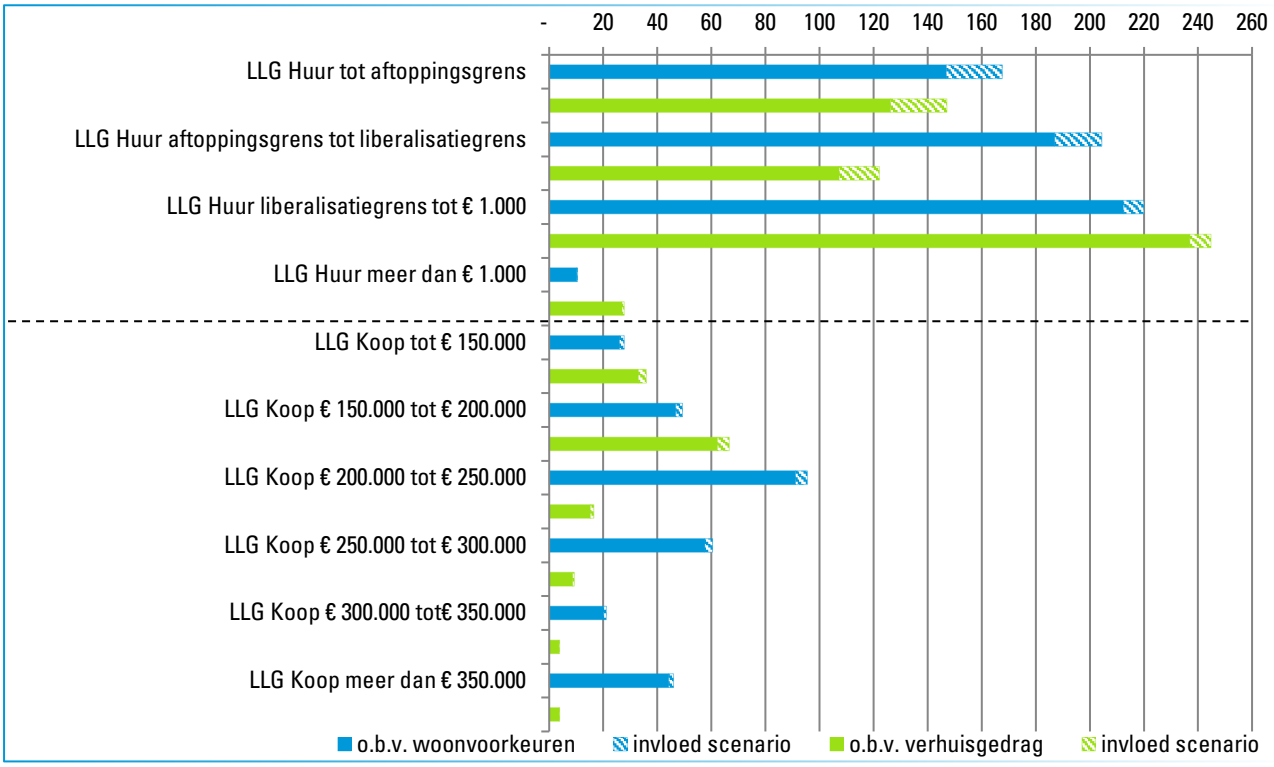
Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Grote behoefte aan levensloopgeschikte huurwoningen tussen aftoppingsgrens en € 1.000

In Beekdaelen bestaat een grote behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en (grondgebonden) nultredenwoningen. Waar we voor niet levensloopgeschikte appartementen nog een overschot constateerde (kleine sociale huurwoning tot de aftoppingsgrens), zien we bij de levensloopgeschikte woningen alleen maar een behoefte. Het volgende valt op:

- De behoefte naar **sociale huur** komt voornamelijk door de woonvoorkeuren en daarbij iets meer voor levensloopgeschikte appartementen/nultredenwoningen tussen de aftoppings- en liberalisatiegrens.
- Voor vrijesectorhuur ligt de behoefte nadrukkelijk op **middenhuurwoningen** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000). De behoefte is aanwezig vanuit zowel de woonvoorkeuren als verhuisgedrag.
- In de **koopsector** zien we een behoefte aan levensloopgeschikte appartementen/nultredenwoningen in alle prijssegmenten. Op basis van de woonvoorkeuren is er voornamelijk een behoefte aanwezig voor woningen tussen de € 200.000 en € 250.000.

Figuur 15: Product-marktcombinatie: appartementen/nultredenwoningen (levensloopgeschikt)

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

WONINGBEHOEFTE EN OPGAVEN VAN GEMEENTE BEEKDAELEN OP HOOFDLIJNEN

- Het aantal huishoudens in de gemeente Beekdaelen neemt de komende tien jaar naar verwachting toe met 40 (basisscenario) tot 490 (migratiescenario). In beide scenario's is er sprake van vergrijzing. De doelgroepen die in omvang toenemen zijn hoofdzakelijk 65-plushuishoudens, zowel met lage als midden en hoge inkomens. De demografische verwachtingen voor Beekdaelen kennen een wat hoger relatief saldo dan andere gemeenten in de regio. Dit hangt samen met de relatief wat grotere instroom binnenlandse migranten, naast de instroom van buitenlandse migranten, bij een beperkte natuurlijke afname van de bevolking.
- In Beekdaelen is voornamelijk een behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen. Deze behoefte bestaat uit sociale huur, middeldure huur en koop. De behoefte is vanuit zowel woonvoorkeuren als verhuisgedrag.
- Er ontstaat de komende tien jaar een overschot van circa 800 tot 1.100 grondgebonden koopwoningen in de gemeente. Deze overschotten ontstaan in alle koopsegmenten, zowel betaalbaar als duurder. Wel is er nog een relatief kleine behoefte aan grondgebonden midden- en sociale huurwoningen (vanaf 80 m^2).
- No-regret keuzes: levensloopgeschikte huurappartementen en -nultredenwoningen tot € 1.000 en levensloopgeschikte koopappartementen en -nultredenwoningen tussen de € 150.000 en € 300.000.
- Kansen in de bestaande voorraad: verhuren van bestaande grondgebonden koopwoningen, zo wordt voorzien in een behoefte aan huur, en gelijktijdig een overschot in de koop 'onttrokken'. Tevens kunnen grondgebonden koopwoningen mogelijk levensloopgeschikt gemaakt worden.
- Niet (veel) toevoegen: reguliere grondgebonden koopwoningen en kleine, niet levensloopgeschikte sociale huurappartementen.

6 Brunssum

6.1 Huishoudensontwikkeling en doelgroepen

Tot 2032 huishoudensontwikkeling verwacht van circa -300 tot -160 huishoudens

Voor de komende tien jaar gaat de meest actuele Progneff 2021 prognose – het basisscenario – uit van een afname van circa 300 huishoudens. Dit ligt in lijn met de verwachtte huishoudensontwikkeling die in 2019 in de woningmarktprogrammering is gehanteerd (op basis van Progneff 2017). Het migratiescenario is minder negatief. Op basis van dit scenario neemt het aantal huishoudens de aankomende tien jaar met circa 160 af. Zie onderstaande tabel. De bandbreedte voor de huishoudensontwikkeling in de gemeente ligt daarmee op -300 tot -160 tussen 2022 en 2032.

Tabel 9: Huishoudensontwikkeling 2022-2032 en vergelijking met ontwikkeling uit programmering 2019

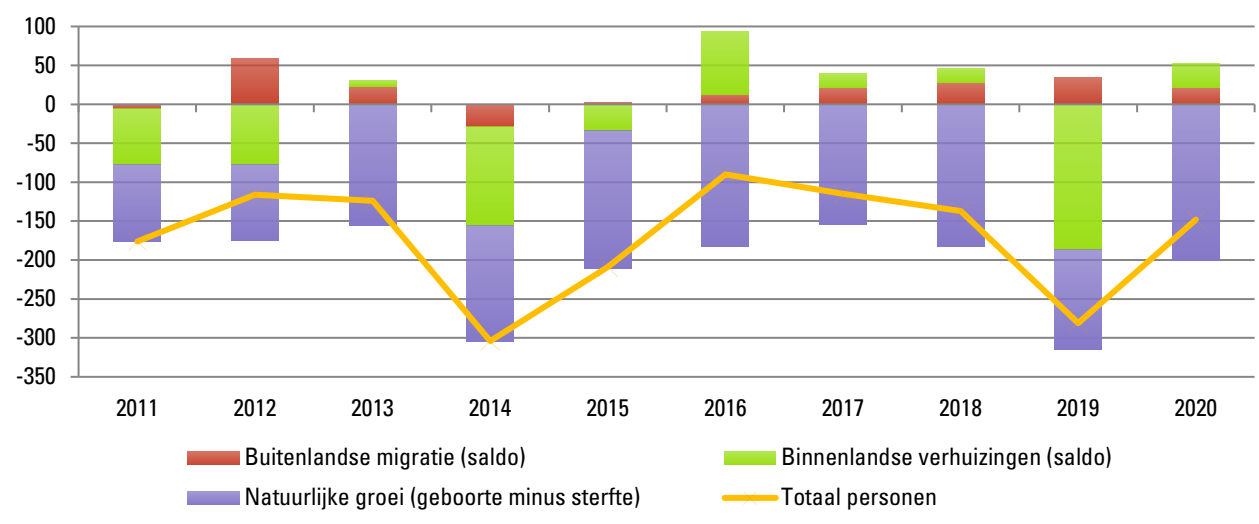
Gemeente	Stand huishoudens 2022	Ontwikkeling 2018-2028 (uit programmering 2019)	Ontwikkeling 2022-2032 BASISSCENARIO	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIESCENARIO
Brunssum	13.510	-300 tot -320	-300	-160

Bron: Progneff (2017 & 2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Fluctuaties in prognoses worden gedreven door binnenlandse en buitenlandse migratie

Het aantal personen in de gemeente Brunssum daalde jaarlijks in de afgelopen tien jaar. Dit komt voornamelijk door het sterfteoverschot: gemiddeld was er jaarlijks een natuurlijke groei van -150 personen. Fluctuaties in bevolkingsontwikkeling worden dan ook veel meer gedreven door (binnenlandse) migratie. Het binnenlands migratiesaldo was de afgelopen vijf jaar overwegend positief (2019 uitgezonderd). Het buitenlands migratiesaldo is sinds 2016 altijd positief geweest. De gemiddelde bevolkingsontwikkeling is de laatste vijf jaar iets minder negatief geweest dan gemiddeld sinds 2011. Dit komt vooral door de combinatie van een positief binnenlands en buitenlands migratiesaldo sinds 2016.

Figuur 16: Bevolkingsontwikkeling (naar personen) in de gemeente Brunssum van 2011 tot 2021

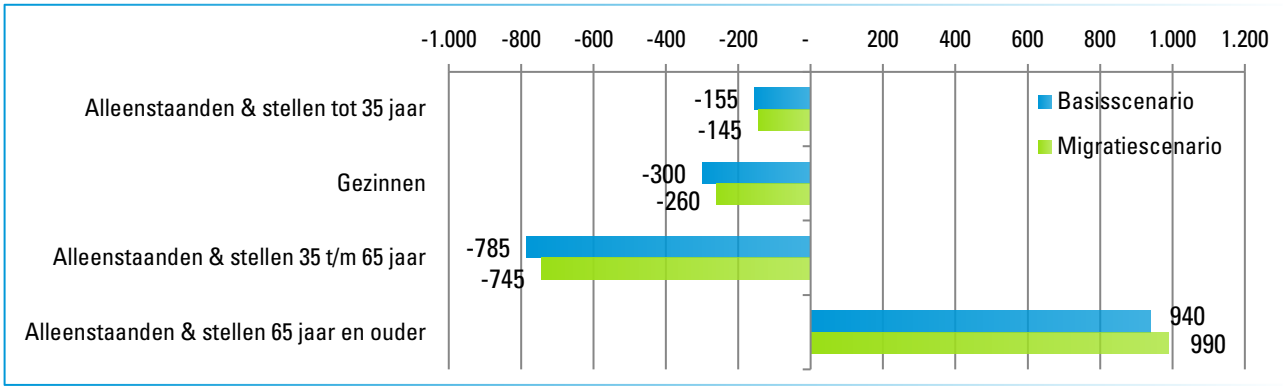

Bron: CBS (2021) Bewerking Stec Groep (2021).

In beide scenario's is sprake van huishoudensverdunning en vergrijzing

De komende tien jaar krijgt de gemeente Brunssum te maken met huishoudensverdunning en verdere vergrijzing, zowel in het basis- als migratiescenario. Zo neemt het aantal gezinnen en (jonge) huishoudens tot 35 jaar af. Het aantal alleenstaanden en stellen van 35 tot 65 jaar neemt het sterkst in omvang af. Niet omdat deze huishoudens allemaal de gemeente verlaten, maar omdat zij in de komende tien jaar ouder worden. Daarmee belandt een groot deel van deze huishoudens in de doelgroep 65-plushuishoudens. In onderstaand figuur is te zien dat alleen het aantal 65-plussers nog toeneemt de komende tien jaar.

Figuur 17: Huishoudensontwikkeling in de gemeente Brunssum naar doelgroep van 2022 tot 2032

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Aantal 65-plus doelgroepen neemt het sterkst toe, aantal doelgroepen van 35 tot 65 jaar neemt af

In de top vijf van doelgroepen die de aankomende tien jaar het meest zullen groeien komen alleen oudere doelgroepen terug. Alle 65-plus doelgroepen groeien in de gemeente Brunssum. De toename zit vooral in 65-plushuishoudens met lage inkomens. Zij wonen vooral in een stedelijk of suburbane woonmilieu.

De doelgroepen die het sterkst in aantal afnemen zijn alleenstaanden en stellen tussen de 35 en 65 jaar. De twee grootste afnemende doelgroepen zijn doelgroepen met een laag inkomen ('KISS' en 'Jong geleerd, oud gedaan'). Ook daalt het aantal suburbaan wonende gezinnen met een hoog inkomen in de gemeente.

Tabel 10: stand en ontwikkeling doelgroepen (top-5 groeiers en top-5 dalers)

Grootste doelgroepen (top-5 toename)	Samenstelling en leeftijd huishouden	Woonmilieu	Inkomen	Stand 2022	Ontwikkeling 2022-2032 BASIS	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIE
Oudere eenvoud Stedelijk	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Stedelijk	Laag	1.735	360	375
Suburbane Senioren	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Suburbaan	Laag	1.600	330	345
Stedelijk genieten	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Stedelijk	Midden en hoog	585	120	125
Ruim(t)egenieters / zilveren rand	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Suburbaan	Midden en hoog	550	115	120
Landelijke eenvoud	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Landelijk	Laag	65	15	15
Subtotaal toenemende doelgroepen				4.555	940	990

Grootste doelgroepen (top-5 afname)	Samenstelling en leeftijd huishouden	Woonmilieu	Inkomen	Stand 2022	Ontwikkeling 2022-2032 BASIS	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIE
KISS (klein inkomen, Stedelijke setting)	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Stedelijk	Laag	1.000	-205	-190
Jong geleerd, oud gedaan	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Suburbaan	Laag	950	-190	-180
Midlife, Mid-City	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Stedelijk	Midden en hoog	920	-185	-175
Woonerf Welgestelden	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Suburbaan	Midden en hoog	910	-185	-175
Ruimte en Gemak	Gezinnen	Suburbaan	Hoog	1.015	-80	-70
Subtotaal afnemende doelgroepen				8.950	-1.240	-1.150
Eindtotaal gemeente				**13.510**	**-300**	**-160**

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

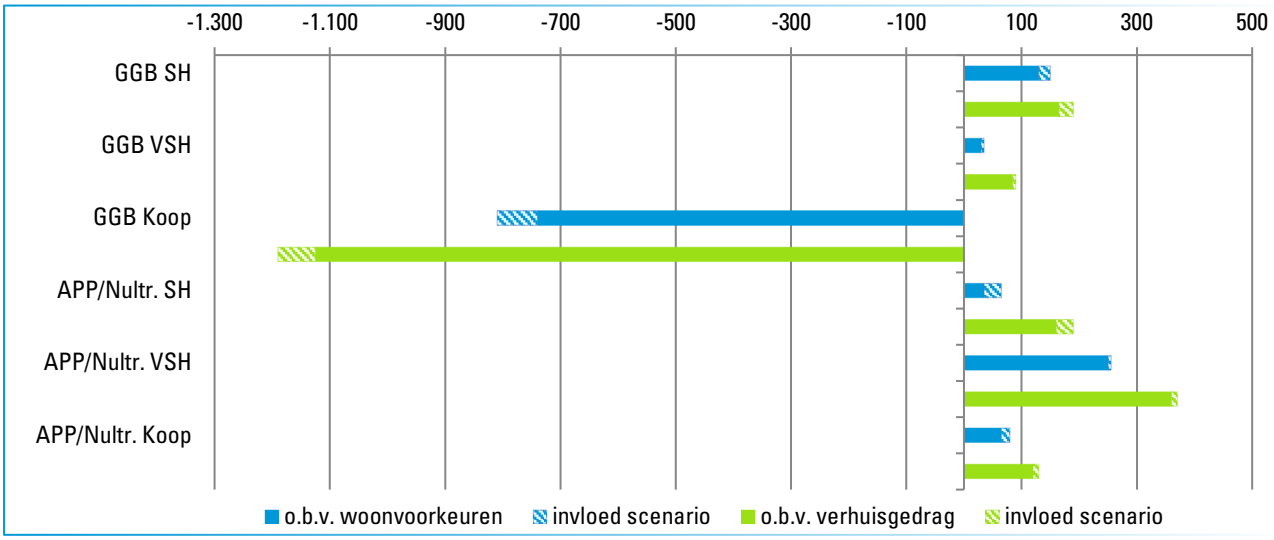
6.2 Woonbehoefte 2022 tot 2032

Behoefte komende tien jaar gaat vooral uit naar appartementen en nultredenwoningen

Onderstaand figuur toont de kwalitatieve behoefte aan verschillende woningtypen voor de komende tien jaar. Hierin is inzichtelijk gemaakt wat de behoefte is vanuit woonvoorkeuren (blauw) en recent verhuisgedrag (groen) van huishoudens. Daarnaast is de invloed van het scenario zichtbaar: in het geval van een behoefte komt de arcering erbij, in het geval van een overschot valt de arcering eraf. Het volgende valt op:

- Er is een kleine behoefte aanwezig in de **sociale huur**, zowel aan grondgebonden woningen als appartementen. De behoefte ontstaat wel voornamelijk door verhuisgedrag en minder door de woonvoorkeuren. Dit is vooral terug te zien bij de appartementen/nultredenwoningen.
- In de **vrijesectorhuur** is voornamelijk een behoefte aanwezig bij appartementen. Ook hier is de behoefte door het verhuisgedrag groter dan op basis van de woonvoorkeuren.
- In de **koopsector** ontstaat een relatief groot overschot naar grondgebonden woningen. Op basis van verhuisgedrag is dit overschot nog groter dan op basis van de woonvoorkeuren. Aan koopappartementen en nultredenwoningen bestaat wel een behoefte.

Figuur 18: Kwalitatieve behoefte 2022 tot 2032 op basis van Stec-doorstroommodel

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Tabel 11: Kwalitatieve behoefte 2022 tot 2032 op basis van Stec-doorstroommodel

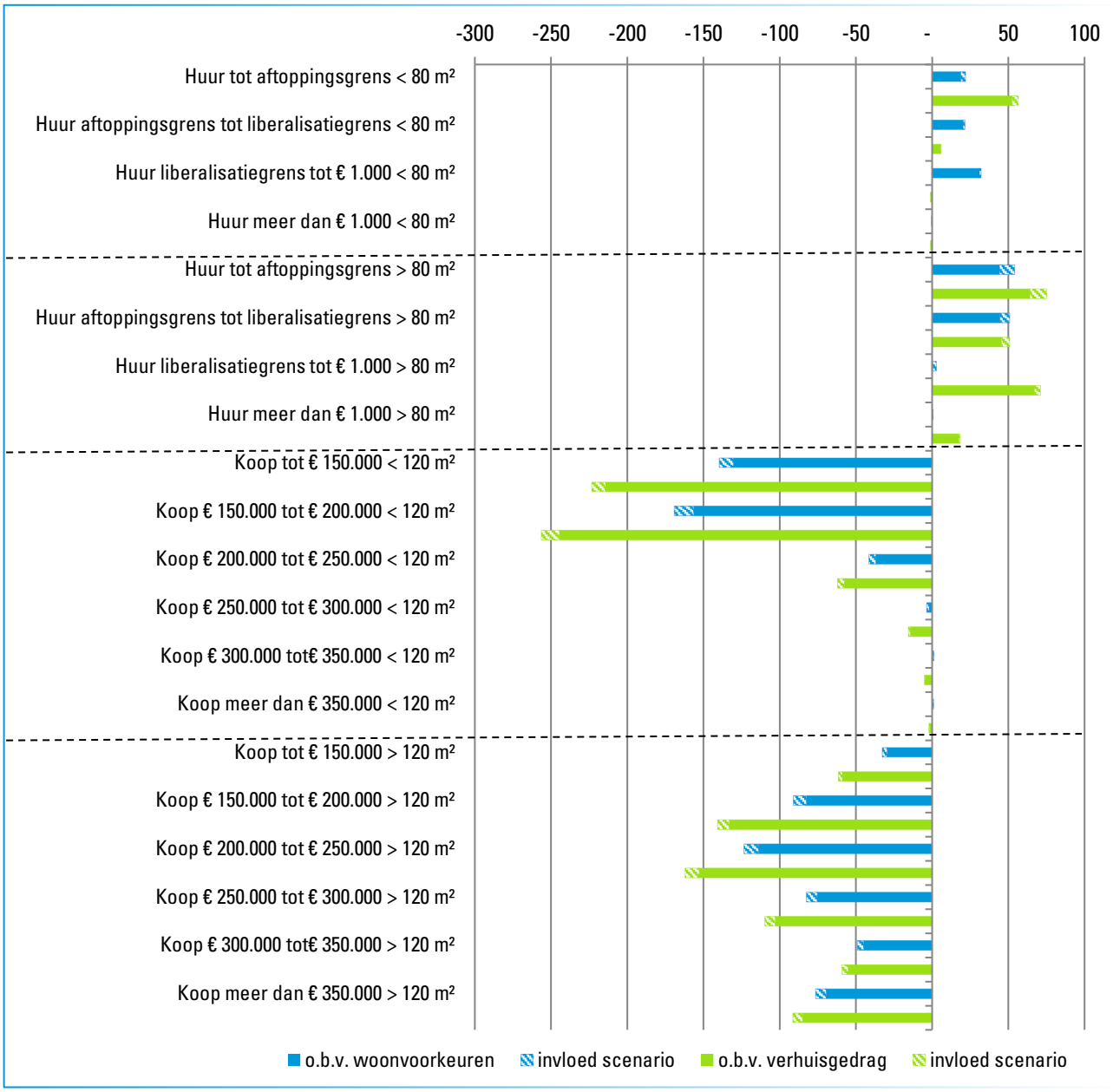
Woningtype	Woonvoorkeuren		Verhuisgedrag	
	Basisscenario	Migratiescenario	Basisscenario	Migratiescenario
Grondgebonden sociale huur	130	150	165	190
Grondgebonden vrijesectorhuur	30	35	85	90
Grondgebonden koop	-810	-740	-1.190	-1.125
Appartementen/nultredenwoningen sociale huur	35	65	160	190
Appartementen/nultredenwoningen vrijesectorhuur	250	255	360	370
Appartementen/nultredenwoningen Koop	65	80	120	130
Totaal	**-300**	**-155**	**-300**	**-155**

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Grootste overschot grondgebonden woningen aanwezig in betaalbaar koopsegment

- In het grondgebonden segment is voornamelijk nog een behoefte aanwezig aan **sociale huur**, zowel vanuit woonvoorkeuren als verhuisgedrag. De behoefte is het sterkst aanwezig in de grotere sociale huurwoningen (vanaf 80 m²).
- Vanuit woonvoorkeuren is er nog een kleine behoefte aan grondgebonden **middenhuur** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000) tot 80 m². Op basis van verhuisgedrag is er ook een behoefte aan grondgebonden middenhuur, deze gaat echter uit naar middenhuurwoningen vanaf 80 m².
- In de **koopsector** ontstaat een overschot in (bijna) alle segmenten. De grootste overschotten treden op in de kleinere woningen (tot 120 m²) onder de € 200.000, zowel vanuit woonvoorkeuren als verhuisgedrag. Bij grondgebonden koopwoningen vanaf 120 m² is in elke prijsklasse een overschot zichtbaar.

Figuur 19: Product-marktcombinatie: grondgebonden woningen (niet levensloopgeschikt)

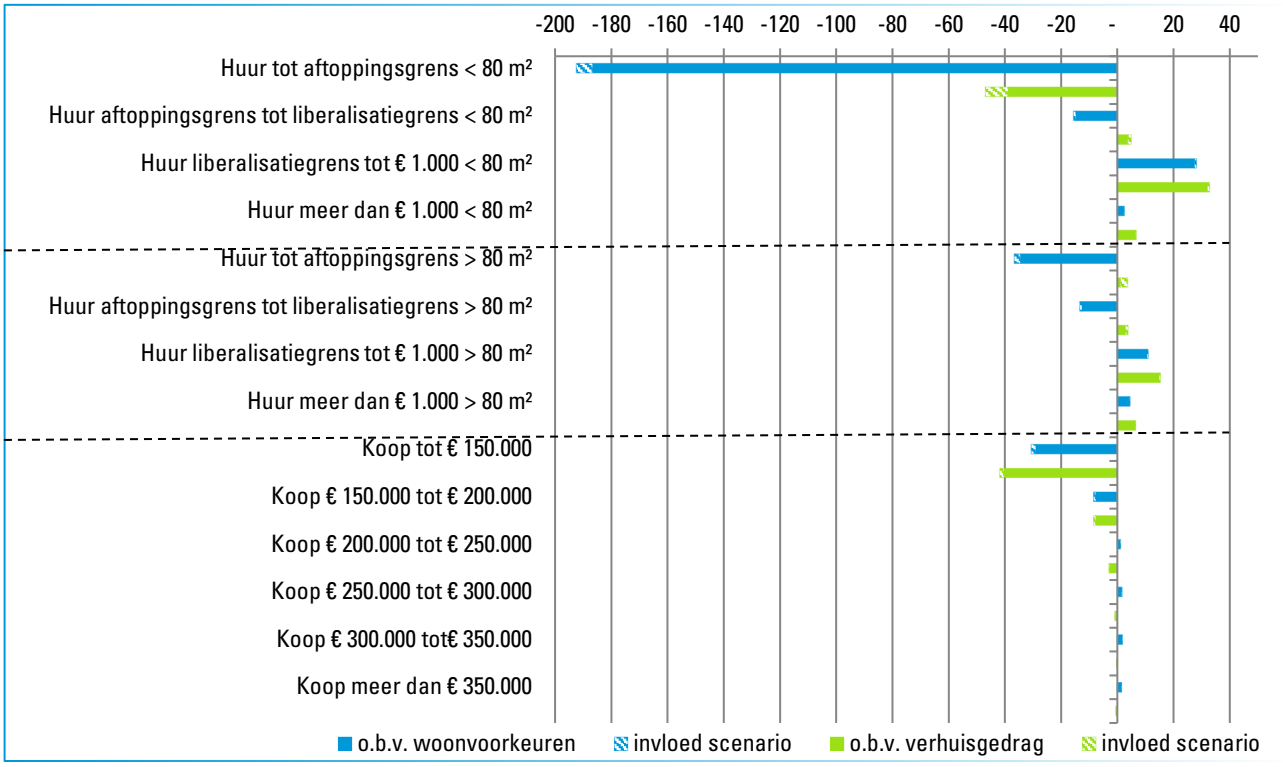

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Vooral overschotten in goedkopere sociale huur- en koopappartementen (niet levensloopgeschikt)

- De overschotten bij niet levensloopgeschikte appartementen treden voornamelijk op in de kleinere (tot 80 m²) en goedkopere **sociale huurwoningen** (tot de aftoppingsgrens). Wat opvalt is dat dit overschot vooral optreedt vanuit woonvoorkeuren en in mindere mate vanuit verhuisgedrag. Dit betekent dat huishoudens deze woningen niet per sé willen betreden, maar dit de afgelopen jaren – vanwege gebrek aan andere aanbod – wel hebben gedaan.
- Voor niet levensloopgeschikte appartementen in de **middenhuur** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000) bestaat een kleine uitbreidingsbehoefte. Hierbij gaat de voorkeur uit naar appartementen tot 80 m².
- Ook voor niet levensloopgeschikte appartementen in de **koopsector** is een klein overschot zichtbaar in het goedkoopste segment tot € 150.000. Bij de duurdere niet levensloopgeschikte koopappartementen is de behoefte telkens min of meer in balans met de bestaande woningvoorraad (enkele woningen tekort of overschot).

Figuur 20: Product-marktcombinatie: appartementen (niet levensloopgeschikt)

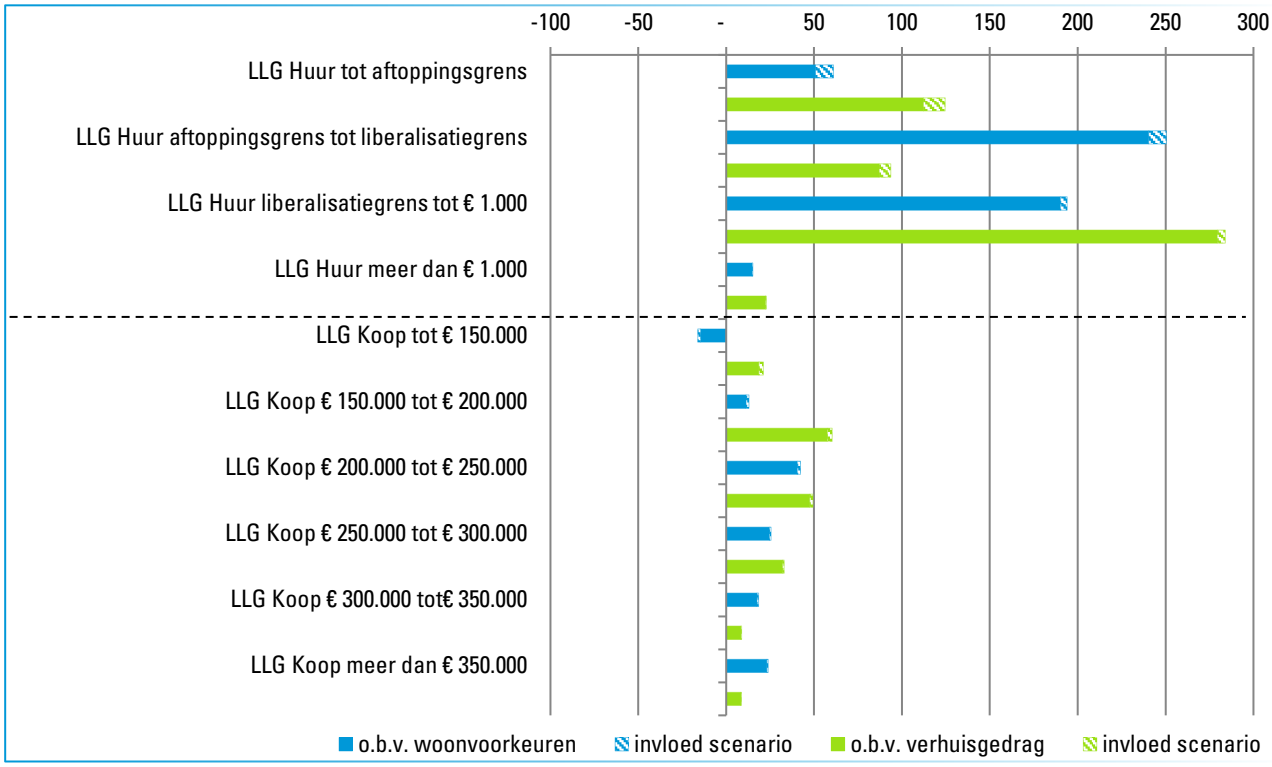
Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Grote behoefte aan levensloopgeschikte huurwoningen tussen aftoppingsgrens en € 1.000

In Brunssum bestaat een grote behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en (grondgebonden) nultredenwoningen. Waar we voor niet levensloopgeschikte appartementen nog overschotten constateren, zien we bij de levensloopgeschikte woningen bijna alleen maar een behoefte. Het volgende valt op:

- De grootste behoefte vanuit woonvoorkeuren gaat uit naar **sociale huur** en daarbij specifiek levensloopgeschikte appartementen/nultredenwoningen tussen de aftoppings- en liberalisatiegrens.
- Voor vrijesectorhuur ligt de behoefte nadrukkelijk op **middenhuurwoningen** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000). Vanuit verhuisgedrag is deze behoefte nog iets groter dan vanuit woonvoorkeuren.
- In de **koopsector** zien we een behoefte aan levensloopgeschikte appartementen/nultredenwoningen in (bijna) alle prijssegmenten. Hierin zijn geen opvallende uitschieters. Uitzondering hierop zijn de goedkoopste woningen tot € 150.000, hieraan ontstaat een klein overschot vanuit woonvoorkeuren.

Figuur 21: Product-marktcombinatie: appartementen/nultredenwoningen (levensloopgeschikt)

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

WONINGBEHOEFTE EN OPGAVEN VAN GEMEENTE BRUNSSUM OP HOOFDLIJNEN

- Het aantal huishoudens in de gemeente Brunssum neemt de komende tien jaar naar verwachting af met 300 (basisscenario) tot 160 (migratiescenario). In beide scenario's is er sprake van vergrijzing. De doelgroepen die in omvang toenemen zijn voornamelijk 65-plushuishoudens met lage inkomens.
- Wat opvalt is dat de beide scenario's relatief dicht bij elkaar zitten. Dit hangt ermee samen dat de natuurlijke bevolkingsafname (voortkomend uit geboorte en sterfte) een dominante rol in de huishoudensontwikkeling speelt, die minder dan in andere gemeenten wordt opgevangen door binnenlandse en buitenlandse migratie.
- In Brunssum is voornamelijk een behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen. Deze behoefte bestaat over het algemeen uit sociale huur en middeldure huur. De behoefte is er vanuit zowel woonvoorkeuren als verhuisgedrag.
- Er ontstaat de komende tien jaar een overschot van circa 750 tot 1.200 tot grondgebonden koopwoningen in de gemeente. Deze overschotten ontstaan in alle koopsegmenten, zowel betaalbaar als duurder. Wel is er nog een relatief kleine behoefte aan grondgebonden midden- en sociale huurwoningen (vanaf 80 m^2).
- No-regret keuzes: levensloopgeschikte huurappartementen en -nultredenwoningen tot € 1.000 en levensloopgeschikte koopappartementen en -nultredenwoningen tussen € 150.000 en € 250.000.
- Kansen in de bestaande voorraad: verhuren van bestaande grondgebonden koopwoningen, zo wordt voorzien in een behoefte aan huur, en gelijktijdig een overschot in de koop 'onttrokken'. Tevens kunnen grondgebonden koopwoningen mogelijk levensloopgeschikt gemaakt worden.
- Niet (veel) toevoegen: reguliere grondgebonden koopwoningen en kleine, niet levensloopgeschikte sociale huurappartementen.

7 Heerlen

7.1 Huishoudensontwikkeling en doelgroepen

Tot 2032 huishoudensontwikkeling verwacht van circa -1.145 tot -120 huishoudens

Voor de komende tien jaar gaat de meest actuele Progneff 2021 prognose – het basisscenario – uit van een afname van circa 1.145 huishoudens. Deze prognose valt positiever uit dan de verwachtte huishoudens-ontwikkeling die in 2019 in de woningmarktprogrammering is gehanteerd (op basis van Progneff 2017). Het migratiescenario is minder negatief dan het basisscenario. Op basis van dit scenario neemt het aantal huishoudens de aankomende tien jaar met circa 120 af. Zie onderstaande tabel. De bandbreedte voor de huishoudensontwikkeling in de gemeente ligt daarmee op -1.145 tot -120 tussen 2022 en 2032.

Tabel 12: Huishoudensontwikkeling 2022-2032 en vergelijking met ontwikkeling uit programmering 2019

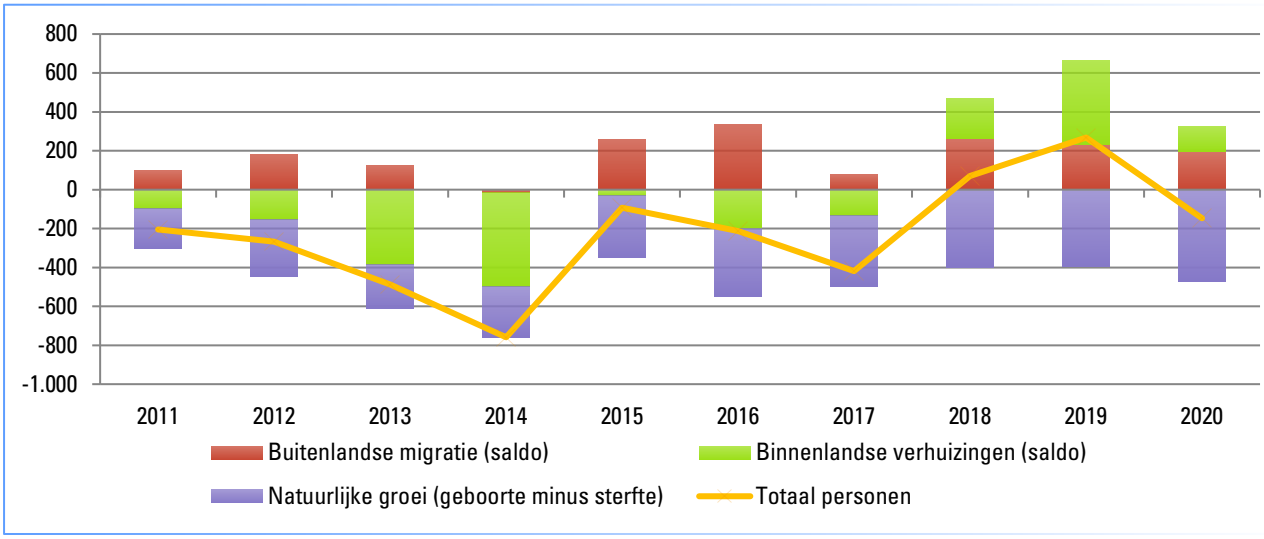
Gemeente	Stand huishoudens 2022	Ontwikkeling 2018-2028 (uit programmering 2019)	Ontwikkeling 2022-2032 BASISSCENARIO	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIESCENARIO
Heerlen	45.145	-1.770 tot -1.820	-1.145	-120

Bron: Progneff (2017 & 2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Fluctuaties in prognoses worden gedreven door binnenlandse en buitenlandse migratie

Het aantal personen in de gemeente Heerlen is de afgelopen tien jaar gedaald. Het totaal aantal personen daalde elk jaar, met uitzondering van de jaren 2018 en 2019. Dit komt voornamelijk door het sterfteoverschot: gemiddeld was er jaarlijks een natuurlijke groei van -330 personen. Fluctuaties in bevolkingsontwikkeling worden dan ook veel meer gedreven door zowel de binnenlandse als buitenlandse migratie. Het binnenlands migratiesaldo was de afgelopen vijf jaar overwegend positief (2016 en 2017 uitgezonderd). Het buitenlands migratiesaldo is sinds 2015 altijd positief geweest. De gemiddelde bevolkingsontwikkeling is de laatste vijf jaar minder negatief geweest dan gemiddeld sinds 2011. Dit komt vooral door de combinatie van een positief binnenlands en buitenlands migratiesaldo sinds 2018.

Figuur 22: Bevolkingsontwikkeling (naar personen) in de gemeente Heerlen van 2011 tot 2021

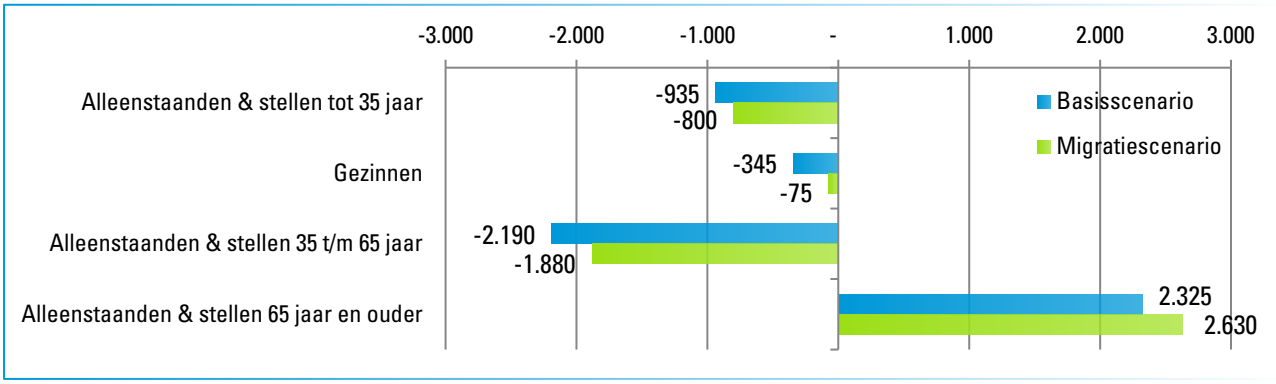

Bron: CBS (2021) Bewerking Stec Groep (2021).

In beide scenario's is sprake van huishoudensverdunning en vergrijzing

De komende tien jaar krijgt de gemeente Heerlen te maken met huishoudensverdunning en verdere vergrijzing, zowel in het basis- als migratiescenario. Zo neemt het aantal gezinnen en (jonge) huishoudens tot 35 jaar af. Het aantal alleenstaanden en stellen van 35 tot 65 jaar neemt het sterkst in omvang af. Niet omdat deze huishoudens allemaal de gemeente verlaten, maar omdat zij in de komende tien jaar ouder worden. Daarmee belandt een groot deel van deze huishoudens in de doelgroep 65-plushuishoudens. In onderstaand figuur is te zien dat alleen het aantal 65-plussers nog toeneemt de komende tien jaar.

Figuur 23: Huishoudensontwikkeling in de gemeente Heerlen naar doelgroep van 2022 tot 2032

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Aantal 65-plus doelgroepen neemt het sterkst toe, aantal doelgroepen van 35 tot 65 jaar neemt af

In de top vijf doelgroepen die de aankomende tien jaar het meest zullen groeien komen alleen oudere doelgroepen terug. Alle 65-plus doelgroepen groeien in de gemeente Heerlen. De toename zit vooral in 65-plushuishoudens met lage inkomens, maar ook midden en hoge inkomens nemen zeker nog toe. Het gaat vooral om huishoudens in een stedelijk of suburbaan woonmilieu.

De doelgroepen die het sterkst in aantal afnemen zijn alleenstaanden en stellen tussen de 35 en 65 jaar. De twee grootste afnemende doelgroepen zijn doelgroepen met een laag inkomen ('Jong geleerd, oud gedaan' en 'KISS'). Ook daalt het aantal stedelijke alleenstaanden en stellen tot 35 jaar met een midden en hoog inkomen.

Tabel 13: Stand en ontwikkeling doelgroepen (top-5 groeiers en top-5 dalers)

Grootste doelgroepen (top-5 toename)	Samenstelling en leeftijd huishouden	Woonmilieu	Inkomen	Stand 2022	Ontwikkeling 2022-2032 BASIS	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIE
Suburbane Senioren	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Suburbaan	Laag	5.315	905	1.025
Oudere eenvoud Stedelijk	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Stedelijk	Laag	4.695	800	905
Stedelijk genieten	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Stedelijk	Midden en hoog	1.895	320	365
Ruim(t)egenieters / zilveren rand	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Suburbaan	Midden en hoog	1.725	295	330
Landelijke eenvoud	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Landelijk	Laag	25	5	5
Subtotaal toenemende doelgroepen				13.660	2.325	2.630

Grootste doelgroepen (top-5 afname)	Samenstelling en leeftijd huishouden	Woonmilieu	Inkomen	Stand 2022	Ontwikkeling 2022-2032 BASIS	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIE
Jong geleerd, oud gedaan (voortbordurend op vroeg volwassen)	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Suburbaan	Laag	4.335	-695	-595
KISS (klein inkomen, Stedelijke setting)	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Stedelijk	Laag	3.830	-615	-525
Woonerf Welgestelden	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Suburbaan	Midden en hoog	2.865	-460	-395
Midlife, Mid-City	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Stedelijk	Midden en hoog	2.595	-415	-355
JULB (jong urbaan, laag budget)	Alleenstaanden & stellen tot 35 jaar	Stedelijk	Laag	2.235	-350	-300
Subtotaal afnemende doelgroepen				31.480	-3.465	-2.755
Eindtotaal gemeente				**45.145**	**-1.145**	**-120**

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

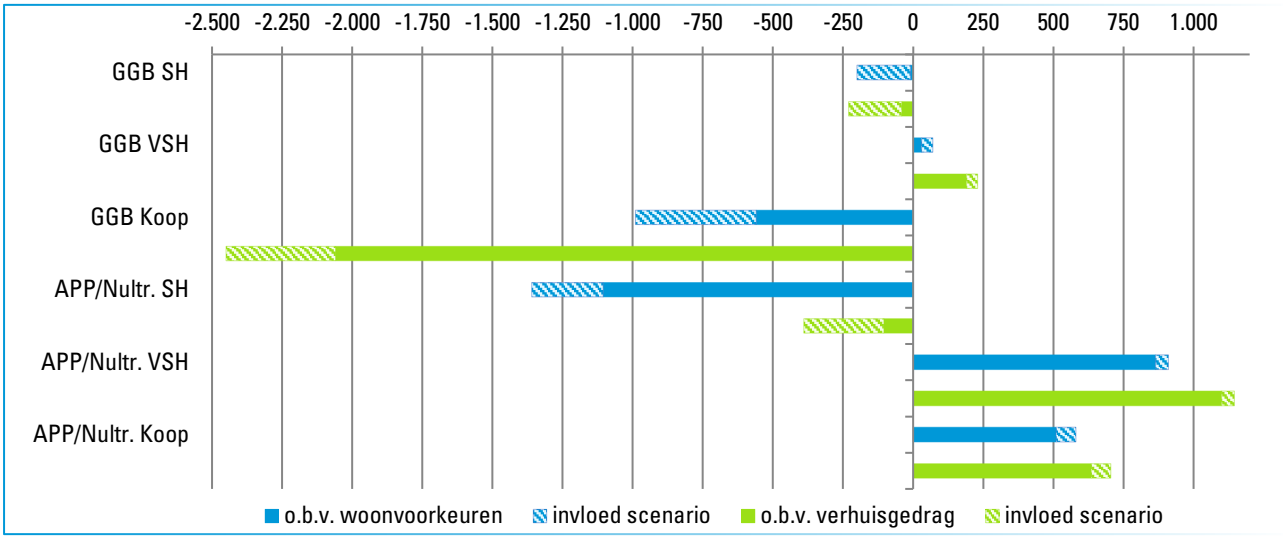
7.2 Woonbehoefte 2022 tot 2032

Behoefte komende tien jaar gaat vooral uit naar appartementen en nultredenwoningen

Onderstaand figuur toont de kwalitatieve behoefte aan verschillende woningtypen voor de komende tien jaar. Hierin is inzichtelijk wat de behoefte is vanuit woonvoorkeuren (blauw) en recent verhuisgedrag (groen) van huishoudens. Daarnaast is de invloed van het scenario zichtbaar: in het geval van een behoefte komt de arcering erbij, in het geval van een overschot valt de arcering eraf. Het volgende valt op:

- Er is een klein overschot aanwezig in de grondgebonden **sociale huur**, zowel vanuit woonvoorkeuren als verhuisgedrag. Bij sociale huur appartementen ontstaat voornamelijk een relatief groot overschot op basis van de woonvoorkeuren. Vanuit verhuisgedrag is dit overschoot veel kleiner.
- Voor **vrijesectorhuur** is voornamelijk behoefte aanwezig bij appartementen en nultredenwoningen. Hier is de behoefte door verhuisgedrag net wat groter dan op basis van de woonvoorkeuren.
- In de **koopsector** ontstaat een relatief groot overschot naar grondgebonden woningen. Op basis van verhuisgedrag is dit overschot nog groter dan op basis van de woonvoorkeuren. Aan appartementen en nultredenwoningen in de koopsector bestaat wel een behoefte.

Figuur 24: Kwalitatieve behoefte 2022 tot 2032 op basis van Stec-doorstroommodel

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Tabel 14: Kwalitatieve behoefte 2022 tot 2032 op basis van Stec-doorstroommodel

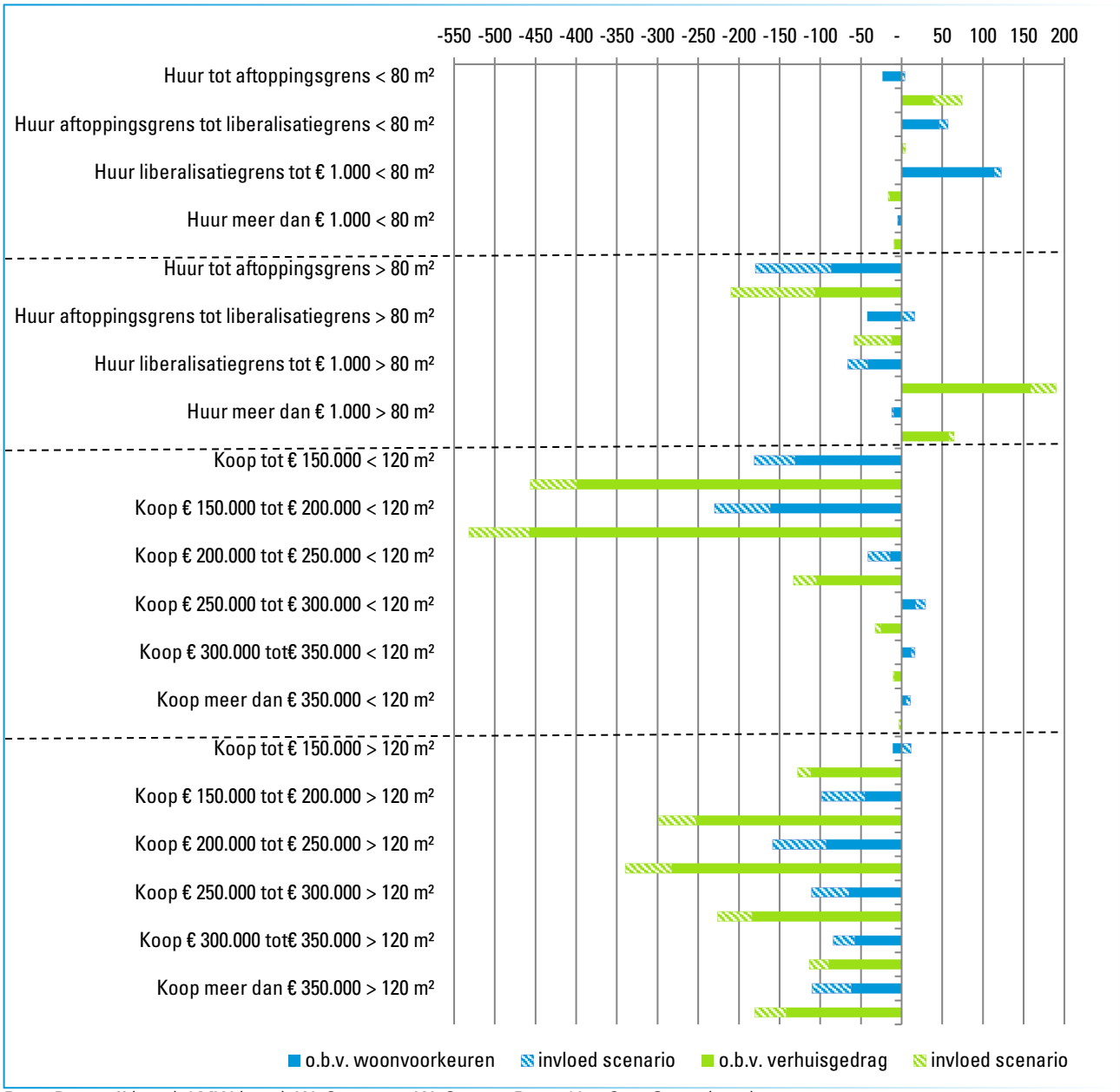
Woningtype	Woonvoorkeuren		Verhuisgedrag	
	Basisscenario	Migratiescenario	Basisscenario	Migratiescenario
Grondgebonden sociale huur	-200	-10	-230	-40
Grondgebonden vrijesectorhuur	30	70	190	230
Grondgebonden koop	-990	-560	-2.450	-2.060
Appartementen/nultredenwoningen sociale huur	-1.360	-1.105	-390	-105
Appartementen/nultredenwoningen vrijesectorhuur	865	910	1.100	1.145
Appartementen/nultredenwoningen Koop	510	580	635	705
Totaal	**-1.145**	**-115**	**-1.145**	**-125**

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Grootste overschot grondgebonden woningen aanwezig in betaalbaar koop- en huursegment

- Er een kleine behoefte aan kleinere woningen (tot 80 m²) in de **sociale huur**. Voor grotere sociale huurwoningen (vanaf 80 m²) ontstaat er een overschot, zowel vanuit woonvoorkeuren als verhuisgedrag. Dit overschot is het grootst in het betaalbaarste segment (tot de aftoppingsgrens).
- In het grondgebonden segment is er op basis van woonvoorkeuren voornamelijk nog een behoefte aan **middenhuur** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000) tot 80 m². Op basis van verhuisgedrag is er ook een behoefte aan grondgebonden middenhuurwoningen vanaf 80 m².
- In de **koopsector** ontstaat een overschot in (bijna) alle segmenten. De grootste overschotten treden op in de kleinere woningen (tot 120 m²) onder de € 200.000. Op basis van verhuisgedrag is dit overschot nog groter dan op basis van de woonvoorkeuren. Bij grondgebonden koopwoningen vanaf 120 m² is in elke prijsklasse een overschot zichtbaar. Ook hier zijn de overschotten telkens het grootst op basis van verhuisgedrag.

Figuur 25: Product-marktcombinatie: grondgebonden woningen (niet levensloopgeschikt)

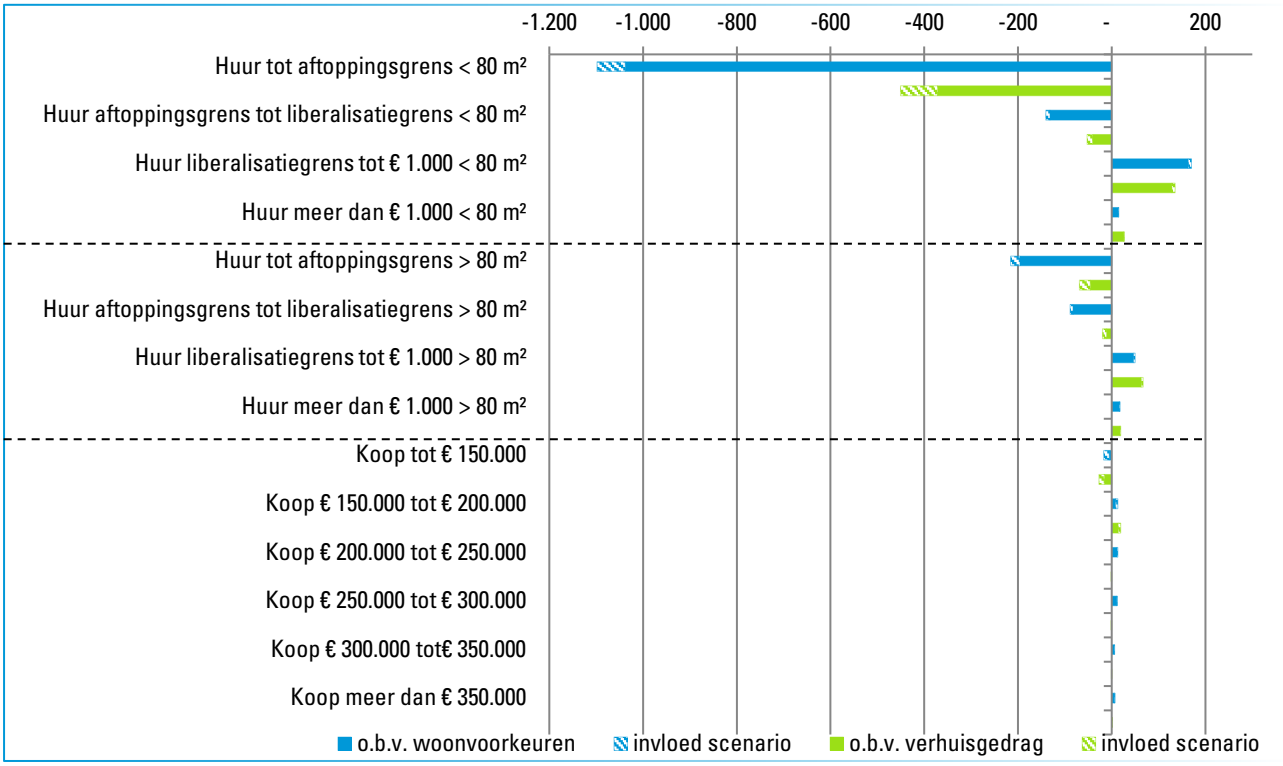

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Vooral overschotten in goedkopere sociale huurappartementen (niet levensloopgeschikt)

- De overschotten bij niet levensloopgeschikte appartementen treden voornamelijk op in de kleinere (vanaf 80 m²) en goedkopere **sociale huurwoningen** (tot de aftoppingsgrens). Wat opvalt is dat dit overschot vooral optreedt vanuit woonvoorkeuren en in mindere mate vanuit verhuisgedrag. Dit betekent dat huishoudens deze woningen niet per sé willen betreden, maar dit de afgelopen jaren – vanwege gebrek aan andere aanbod – wel hebben gedaan.
- Voor niet levensloopgeschikte appartementen in de **middenhuur** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000) bestaat een kleine uitbreidingsbehoefte. Hierbij gaat de voorkeur uit naar appartementen tot 80 m².
- Voor niet levensloopgeschikte appartementen in de **koopsector** is de behoefte min of meer in balans met de bestaande woningvoorraad (enkele woningen tekort of overschot).

Figuur 26: Product-marktcombinatie: appartementen (niet levensloopgeschikt)

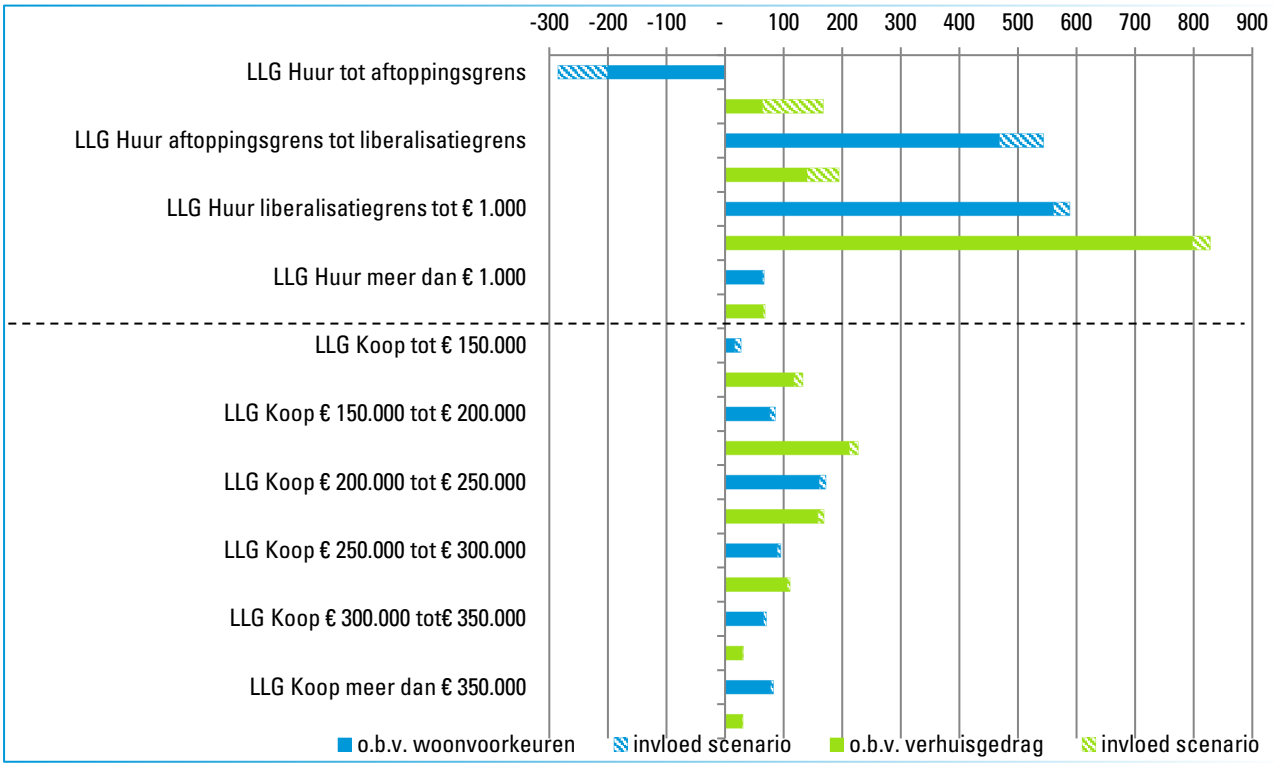
Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Grote behoefte aan levensloopgeschikte huurwoningen tussen aftoppingsgrens en € 1.000

In Heerlen bestaat een grote behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en (grondgebonden) nultredenwoningen. Waar we voor niet levensloopgeschikte appartementen nog overschotten constateren, zien we bij de levensloopgeschikte woningen bijna alleen maar een behoefte. Het volgende valt op:

- In de **sociale huur** tot de aftoppingsgrens bestaat als enige segment een overschot. Vanuit verhuisgedrag constateren we echter wel een behoefte. Voor de sociale huur tussen de aftoppings- en liberalisatiegrens is een relatief grote behoefte aanwezig, voornamelijk vanuit de woonvoorkeuren.
- Voor vrijesectorhuur ligt de behoefte nadrukkelijk op **middenhuurwoningen** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000). Vanuit verhuisgedrag is deze behoefte nog iets groter dan vanuit woonvoorkeuren.
- In de **koopsector** zien we een behoefte aan levensloopgeschikte appartementen/nultredenwoningen in (bijna) alle prijssegmenten. Op basis van verhuisgedrag is er de grootste behoefte aanwezig voor woningen tussen € 150.000 en € 200.000, vanuit voorkeuren tussen € 200.000 en € 250.000.

Figuur 27: Product-marktcombinatie: appartementen/nultredenwoningen (levensloopgeschikt)

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

WONINGBEHOEFTE EN OPGAVEN VAN GEMEENTE HEERLEN OP HOOFDLIJNEN

- Het aantal huishoudens in de gemeente Heerlen neemt de komende tien jaar naar verwachting af met 1.145 (basisscenario) tot 120 (migratiescenario). In beide scenario's is er sprake van vergrijzing. De doelgroepen die in omvang toenemen zijn voornamelijk 65-plushuishoudens met lage inkomens.
- In Heerlen is voornamelijk een behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen. Deze behoefte bestaat uit middeldure huur en koop en is er vanuit zowel woonvoorkeuren als verhuisgedrag. Er is wel een overschot zichtbaar bij (voornamelijk niet levensloopbestendige) appartementen en nultredenwoningen in de sociale huur.
- Er ontstaat de komende tien jaar een overschot van circa 600 tot 2.450 tot grondgebonden koopwoningen in de gemeente. Deze overschotten ontstaan in alle koopsegmenten, zowel betaalbaar als duurder. Hoewel dit overschot er ook bestaat vanuit woonvoorkeuren, is deze wel veel groter vanuit verhuisgedrag. De duidt erop dat huishoudens de afgelopen jaren minder vaak dan gewenst een grondgebonden koopwoning hebben betrokken, door gebrek aan aanbod of verminderde betaalbaarheid. Wel is er nog een relatief kleine behoefte aan grondgebonden middenhuurwoningen.
- No-regret keuzes: levensloopgeschikte huurappartementen en nultredenwoningen tussen de aftoppingsgrens en € 1.000 en levensloopgeschikte koopappartementen en nultredenwoningen tussen € 150.000 en € 300.000.
- Kansen in de bestaande voorraad: verhuren van bestaande grondgebonden koopwoningen, zo wordt voorzien in de behoefte aan grondgebonden huur, en gelijktijdig een overschot in de koop 'onttrokken'. Tevens kunnen grondgebonden koopwoningen mogelijk levensloopgeschikt gemaakt worden.
- Niet (veel) toevoegen: reguliere grondgebonden koopwoningen, grondgebonden sociale huurwoningen (tot de aftoppingsgrens) en kleine, niet levensloopgeschikte sociale huurappartementen.

8 Kerkrade

8.1 Huishoudensontwikkeling en doelgroepen

Tot 2032 huishoudensontwikkeling verwacht van circa -1.270 tot -540 huishoudens

Voor de komende tien jaar gaat de meest actuele Progneff 2021 prognose – het basisscenario – uit van een afname van circa 1.270 huishoudens. Dit ligt in lijn met de verwachtte huishoudensontwikkeling die in 2019 in de woningmarktprogrammering is gehanteerd (op basis van Progneff 2017). Het migratiescenario is minder negatief dan het basisscenario. Op basis van dit scenario neemt het aantal huishoudens de aankomende tien jaar met circa 540 af. Zie onderstaande tabel. De bandbreedte voor de huishoudensontwikkeling in de gemeente ligt daarmee op -1.270 tot -540 tussen 2022 en 2032.

Tabel 15: Huishoudensontwikkeling 2022-2032 en vergelijking met ontwikkeling uit programmering 2019

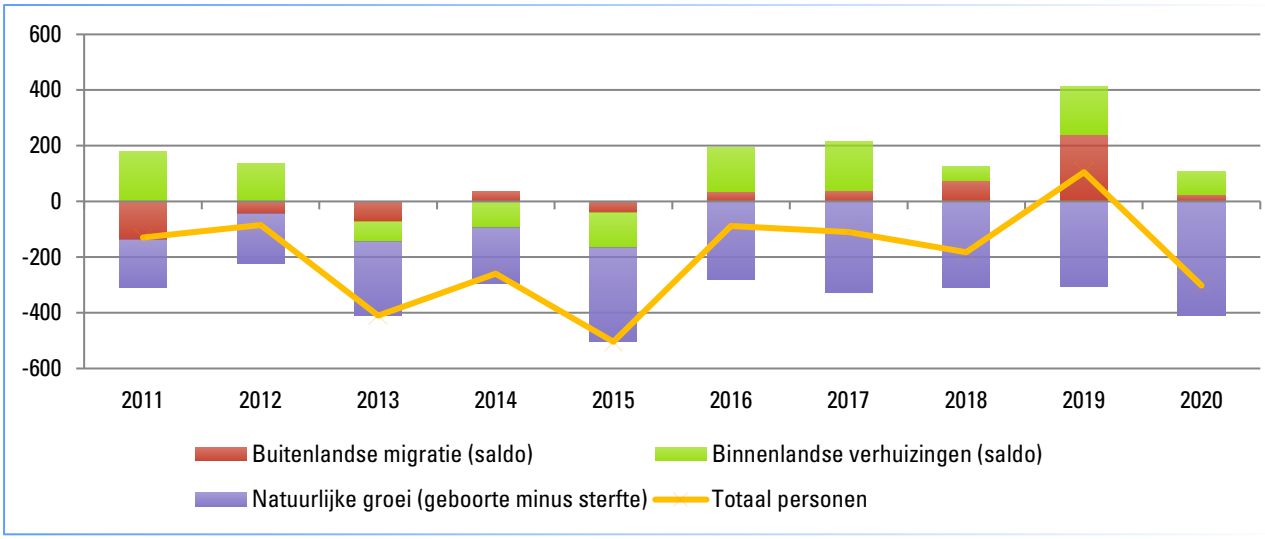
Gemeente	Stand huishoudens 2022	Ontwikkeling 2018-2028 (uit programmering 2019)	Ontwikkeling 2022-2032 BASISSCENARIO	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIESCENARIO
Kerkrade	22.605	-1.240 tot -1.290	-1.270	-540

Bron: Progneff (2017 & 2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Fluctuaties in prognoses worden gedreven door binnenlandse en buitenlandse migratie

Het aantal personen in de gemeente Kerkrade is de afgelopen 10 jaar gedaald. Het totaal aantal personen daalde elk jaar, met uitzondering van 2019. Dit komt voornamelijk door het sterfteoverschot: gemiddeld was er jaarlijks een natuurlijke groei van -280 personen. Fluctuaties in bevolkingsontwikkeling worden dan ook veel meer gedreven door zowel de binnenlandse als buitenlandse migratie. Het binnenlands en buitenlands migratiesaldo was de afgelopen vijf jaar positief. De gemiddelde bevolkingsontwikkeling is de laatste vijf jaar minder negatief geweest dan gemiddeld sinds 2011. Dit komt vooral door de combinatie van een positief binnenlands en buitenlands migratiesaldo sinds 2016.

Figuur 28: Bevolkingsontwikkeling (naar personen) in de gemeente Kerkrade van 2011 tot 2021

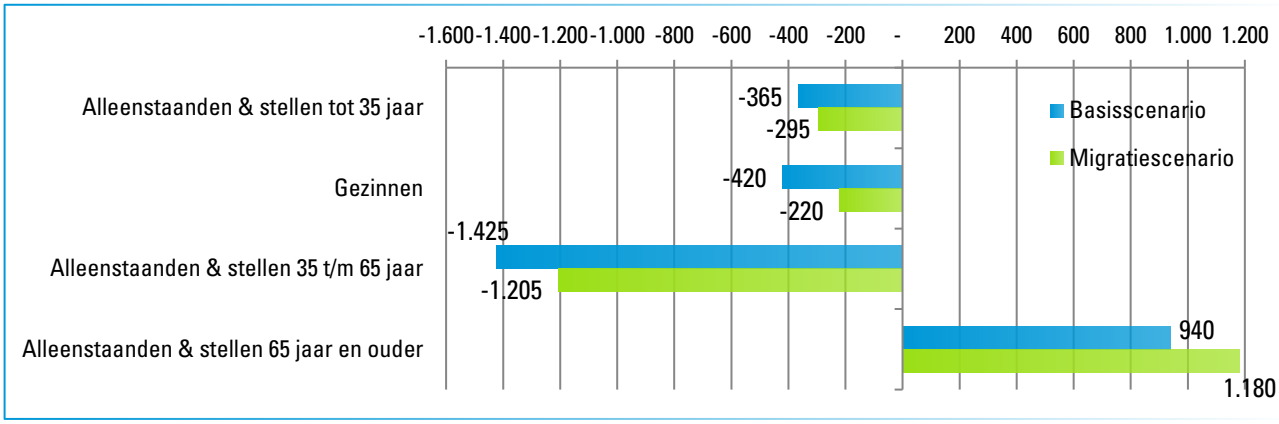

Bron: CBS (2021) Bewerking Stec Groep (2021).

In beide scenario's is sprake van huishoudensverdunning en vergrijzing

De komende tien jaar krijgt de gemeente Kerkrade te maken met huishoudensverdunning en verdere vergrijzing, zowel in het basis- als migratiescenario. Zo neemt het aantal gezinnen en (jonge) huishoudens tot 35 jaar af. Het aantal alleenstaanden en stellen van 35 tot 65 jaar neemt het sterkst in omvang af. Niet omdat deze huishoudens allemaal de gemeente verlaten, maar omdat zij in de komende tien jaar ouder worden. Daarmee belandt een groot deel van deze huishoudens in de doelgroep 65-plushuishoudens. In onderstaand figuur is te zien dat alleen het aantal 65-plussers nog toeneemt de komende tien jaar.

Figuur 29: Huishoudensontwikkeling in de gemeente Kerkrade naar doelgroep van 2022 tot 2032

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Aantal 65-plus doelgroepen neemt het sterkst toe, doelgroepen van 35 tot 65 jaar nemen af

In de top vijf van doelgroepen die de aankomende tien jaar het meest zullen groeien komen voornamelijk de oudere doelgroepen terug. Alle 65-plus doelgroepen groeien in de gemeente Kerkrade. De toename zit vooral in 65-plushuishoudens met lage inkomens. Zij wonen in stedelijke of suburbane woonmilieus.[20]

De doelgroepen die het sterkst in aantal afnemen zijn alleenstaanden en stellen tussen 35 en 65 jaar. De twee grootste afnemende doelgroepen wonen in stedelijk woonmilieus ('KISS' en 'Midlife, Mid-city'). Ook daalt het aantal stedelijk wonende alleenstaanden en stellen tot 35 jaar met een laag inkomen in de gemeente.

Tabel 16: Stand en ontwikkeling doelgroepen (top-4 groeiers[21] en top-5 dalers)

Grootste doelgroepen (top-5 toename)	Samenstelling en leeftijd huishouden	Woonmilieu	Inkomen	Stand 2022	Ontwikkeling 2022-2032 BASIS	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIE
Oudere eenvoud Stedelijk	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Stedelijk	Laag	3.485	440	550
Suburbane Senioren	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Suburbaan	Laag	2.155	270	340
Stedelijk genieten	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Stedelijk	Midden en hoog	1.090	135	175
Ruim(t)egenieters / zilveren rand	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Suburbaan	Midden en hoog	735	90	115
Subtotaal toenemende doelgroepen				7.460	940	1.180

[20] In Kerkrade zijn alleen suburbane en stedelijke woonmilieus aanwezig, landelijke doelgroepen zijn er om die reden niet.
[21] Er is in de gemeente Kerkrade geen vijfde doelgroep die groeit de komende tien jaar.

Grootste doelgroepen (top-5 afname)	Samenstelling en leeftijd huishouden	Woonmilieu	Inkomen	Stand 2022	Ontwikkeling 2022-2032 BASIS	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIE
KISS (klein inkomen, Stedelijke setting)	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Stedelijk	Laag	2.420	-505	-425
Midlife, Mid-City	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Stedelijk	Midden en hoog	1.630	-340	-285
Jong geleerd, oud gedaan (voortbordurend op vroeg volwassen)	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Suburbaan	Laag	1.495	-310	-265
Woonerf Welgestelden	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Suburbaan	Midden en hoog	1.280	-265	-225
JULB (jong urbaan, laag budget)	Alleenstaanden & stellen tot 35 jaar	Stedelijk	Laag	910	-155	-125
Subtotaal afnemende doelgroepen				15.140	-2.210	-1.720
Eindtotaal gemeente				**22.605**	**-1.270**	**-540**

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

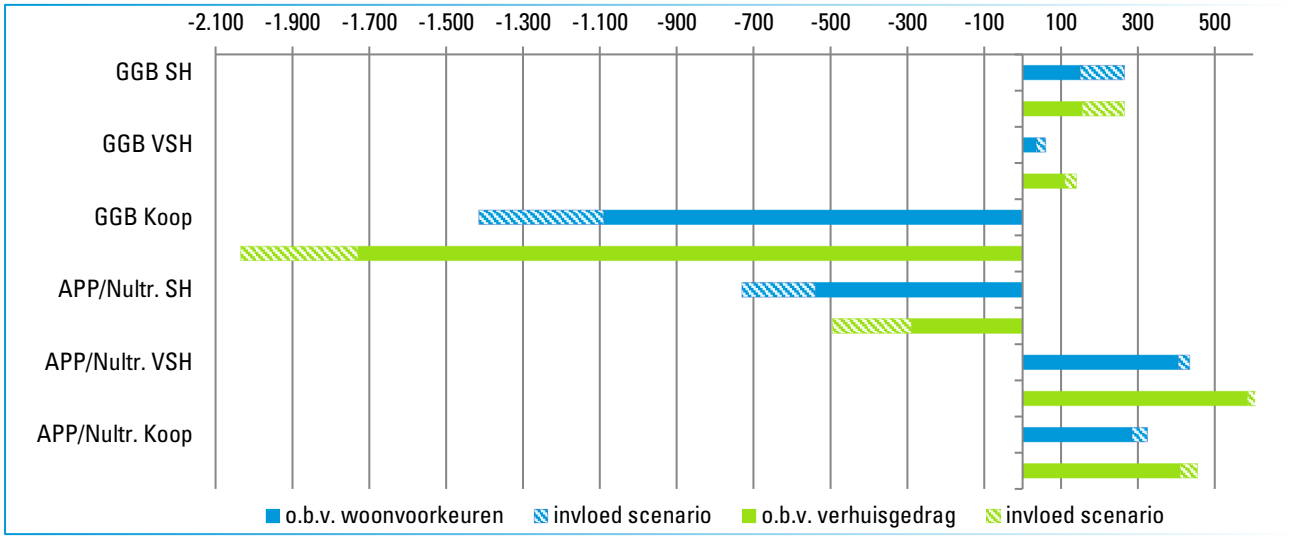
8.2 Woonbehoefte 2022 tot 2032

Behoefte komende tien jaar gaat vooral uit naar appartementen en nultredenwoningen

Onderstaand figuur toont de kwalitatieve behoefte aan verschillende woningtypen voor de komende tien jaar. Hierin is inzichtelijk wat de behoefte is vanuit woonvoorkeuren (blauw) en recent verhuisgedrag (groen) van huishoudens. Daarnaast is de invloed van het scenario zichtbaar: in het geval van een behoefte komt de arcering erbij, in het geval van een overschot valt de arcering eraf. Het volgende valt op:

- Er is een kleine behoefte aanwezig bij grondgebonden woningen in de **sociale huur**. Bij appartementen in de sociale huur ontstaat een overschot, voornamelijk op basis van de woonvoorkeuren.
- In de **vrijesectorhuur** is voornamelijk een behoefte aanwezig bij appartementen. Hier is de behoefte door het verhuisgedrag iets groter dan op basis van de woonvoorkeuren.
- In de **koopsector** ontstaat een relatief groot overschot naar grondgebonden woningen. Op basis van verhuisgedrag is dit overschot nog groter dan op basis van de woonvoorkeuren. Naar appartementen en nultredenwoningen in de koopsector bestaat wel een behoefte.

Figuur 30: Kwalitatieve behoefte 2022 tot 2032 op basis van Stec-doorstroommodel

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Tabel 17: Kwalitatieve behoefte 2022 tot 2032 op basis van Stec-doorstroommodel

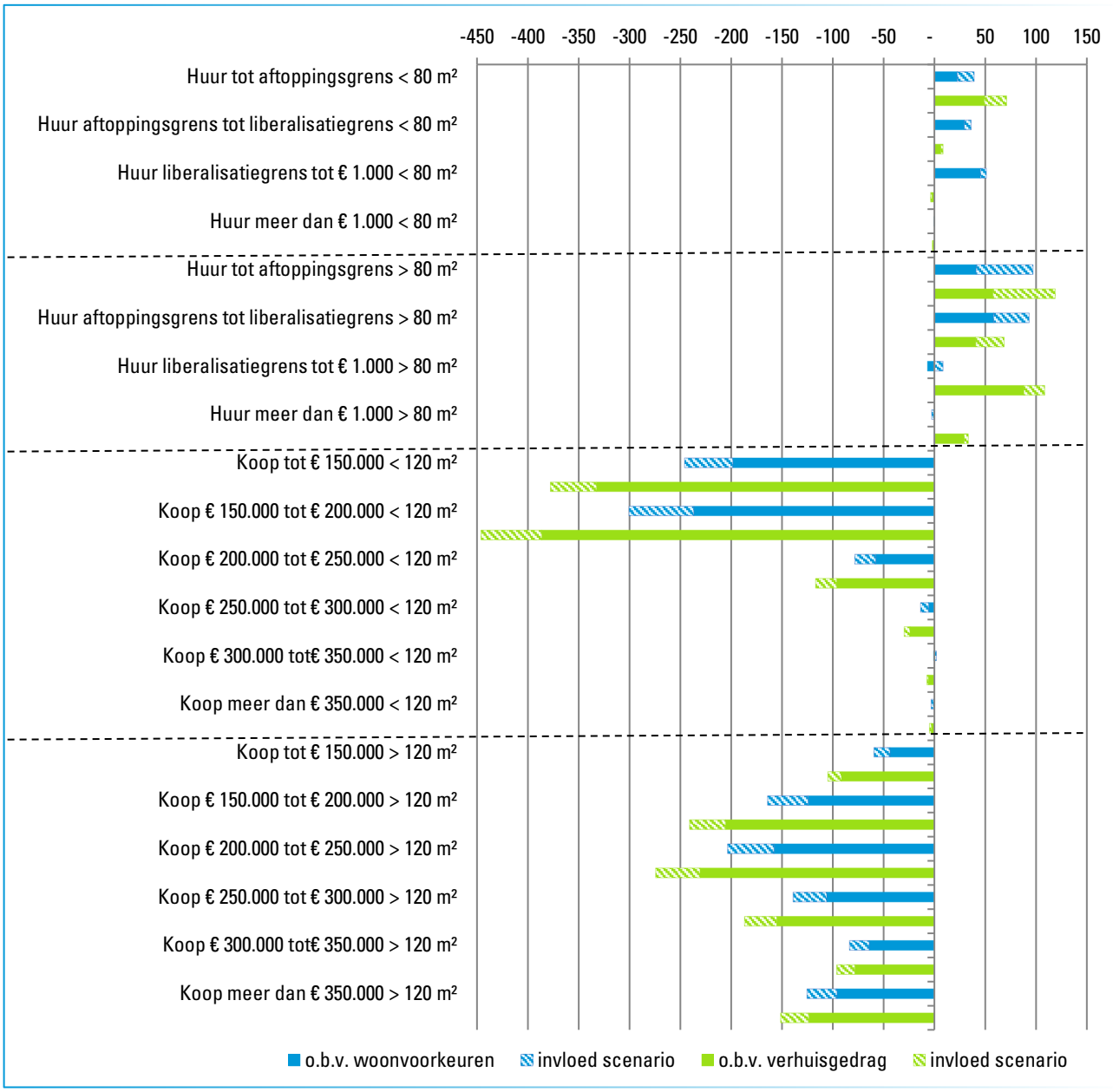
Woningtype	Woonvoorkeuren		Verhuisgedrag	
	Basisscenario	Migratiescenario	Basisscenario	Migratiescenario
Grondgebonden sociale huur	150	265	155	265
Grondgebonden vrijesectorhuur	35	60	110	140
Grondgebonden koop	-1.415	-1.090	-2.035	-1.730
Appartementen/nultredenwoningen sociale huur	-730	-540	-495	-290
Appartementen/nultredenwoningen vrijesectorhuur	405	435	585	620
Appartementen/nultredenwoningen Koop	285	325	410	455
Totaal	**-1.270**	**-545**	**-1.270**	**-540**

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Grootste overschot grondgebonden woningen aanwezig in betaalbaar koopsegment

- In het grondgebonden segment is voornamelijk nog een behoefte aanwezig aan **sociale huur**, zowel vanuit woonvoorkeuren als verhuisgedrag. De behoefte is (zeker in het migratiescenario) het sterkst aanwezig in de grotere sociale huurwoningen (vanaf 80 m²).
- Vanuit woonvoorkeuren is er nog een kleine behoefte aan grondgebonden **middenhuur** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000) tot 80 m². Op basis van verhuisgedrag is er een vergelijkbare behoefte aan grondgebonden middenhuur, deze gaat echter uit naar middenhuurwoningen vanaf 80 m².
- In de **koopsector** ontstaat een overschot in alle segmenten. De grootste overschotten treden op in de kleinere woningen (tot 120 m²) onder € 200.000. Op basis van verhuisgedrag is dit overschot nog groter dan op basis van de woonvoorkeuren. Ook bij grondgebonden koopwoningen vanaf 120 m² is in elke prijsklasse een overschot zichtbaar. Ook hier zijn de overschotten telkens net wat groter op basis van verhuisgedrag.

Figuur 31: Product-marktcombinatie: grondgebonden woningen (niet levensloopgeschikt)

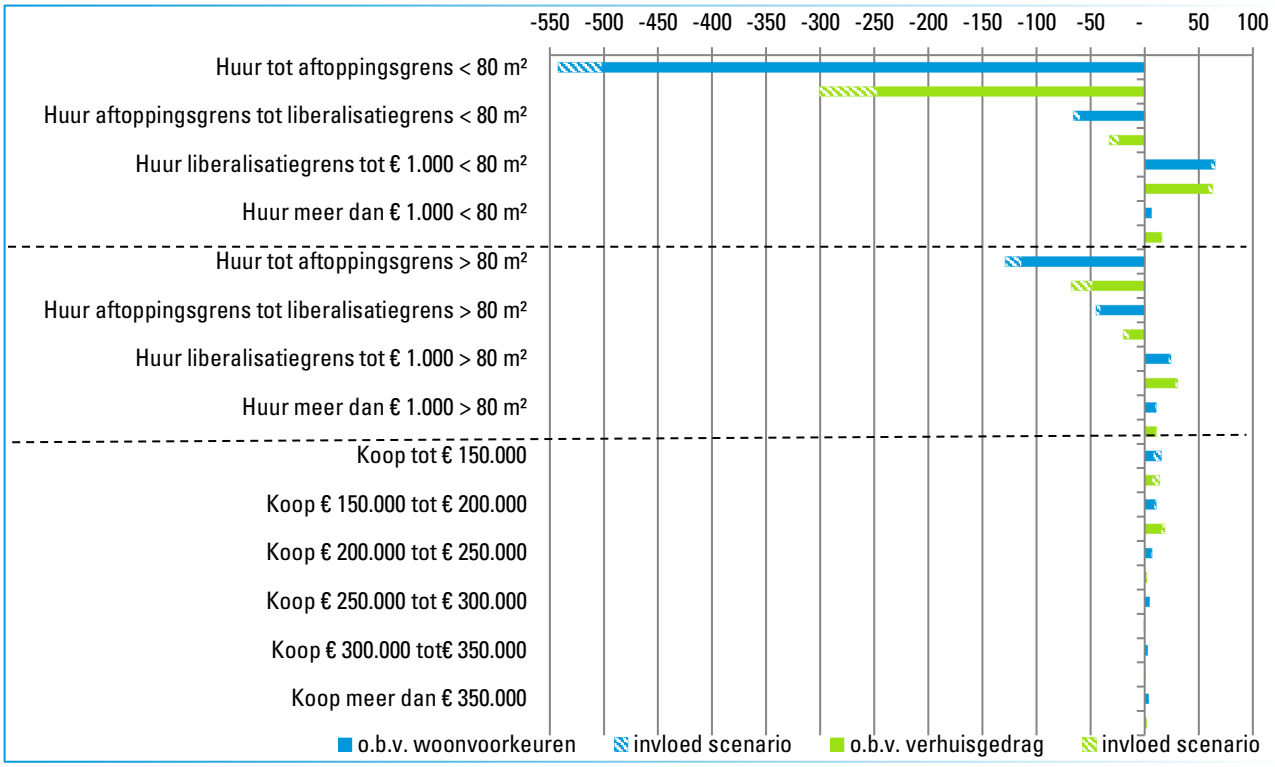

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Vooral overschotten in goedkopere sociale huur appartementen (niet levensloopgeschikt)

- De overschotten bij niet levensloopgeschikte appartementen treden voornamelijk op in de kleinere (tot 80 m²) en goedkopere **sociale huurwoningen** (tot de aftoppingsgrens). Wat opvalt is dat dit overschot vooral optreedt vanuit woonvoorkeuren en in mindere mate vanuit verhuisgedrag. Dit betekent dat huishoudens deze woningen niet per sé willen betreden, maar dit de afgelopen jaren – vanwege gebrek aan andere aanbod – wel hebben gedaan.
- Voor niet levensloopgeschikte appartementen in de **middenhuur** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000) bestaat een kleine uitbreidingsbehoefte. Hierbij gaat de voorkeur uit naar appartementen tot 80 m².
- Ook voor niet levensloopgeschikte appartementen in de **koopsector** is een kleine behoefte zichtbaar van enkele woningen, vooral in de segmenten tot € 250.000. Bij de duurdere niet levensloopgeschikte koopappartementen is de behoefte telkens min of meer in balans met de bestaande woningvoorraad (enkele woningen tekort of overschot).

Figuur 32: Product-marktcombinatie: appartementen (niet levensloopgeschikt)

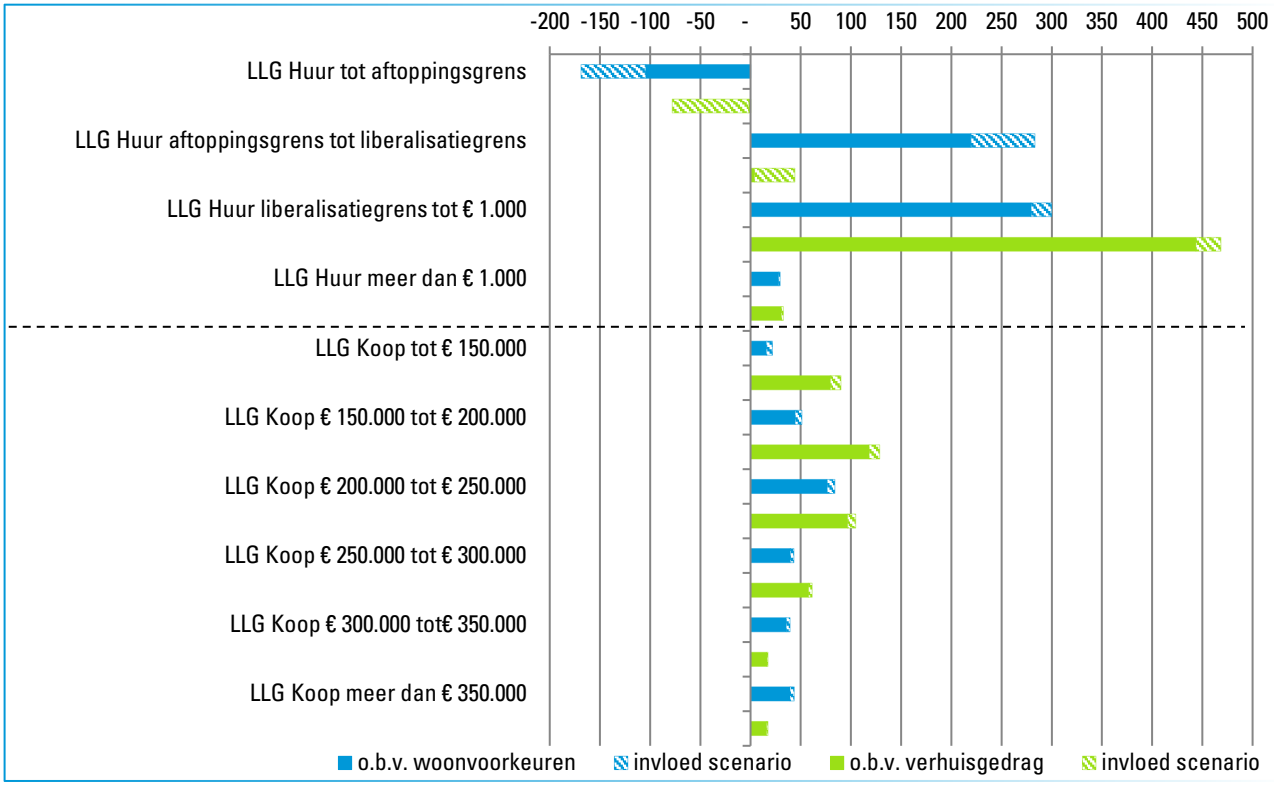
Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Grote behoefte aan levensloopgeschikte huurwoningen tussen aftoppingsgrens en € 1.000

In Kerkrade bestaat een grote behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en (grondgebonden) nultredenwoningen. Waar we voor niet levensloopgeschikte appartementen nog overschotten constateren, zien we bij de levensloopgeschikte woningen bijna alleen maar een behoefte. Het volgende valt op:

- In de **sociale huur** tot de aftoppingsgrens bestaat als enige segment een overschot. Dit overschot is kleiner vanuit woonvoorkeuren, en vrijwel nihil in het migratiescenario. Voor de sociale huur tussen de aftoppings- en liberalisatiegrens is een behoefte aanwezig, voornamelijk vanuit de woonvoorkeuren.
- Voor vrijesectorhuur ligt de behoefte nadrukkelijk op **middenhuurwoningen** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000). Vanuit verhuisgedrag is deze behoefte nog iets groter dan vanuit woonvoorkeuren.
- In de **koopsector** zien we een behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen in alle prijssegmenten. Op basis van verhuisgedrag is er de grootste behoefte aanwezig voor woningen tussen de € 150.000 en € 250.000, vanuit voorkeuren tussen de € 200.000 en € 250.000.

Figuur 33: Product-marktcombinatie: appartementen/nultredenwoningen (levensloopgeschikt)

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

WONINGBEHOEFTE EN OPGAVEN VAN GEMEENTE KERKRADE OP HOOFDLIJNEN

- Het aantal huishoudens in de gemeente Kerkrade neemt de komende tien jaar naar verwachting af met 1.270 (basisscenario) tot 540 (migratiescenario). In beide scenario's is er sprake van vergrijzing. De doelgroepen die in omvang toenemen zijn voornamelijk 65-plushuishoudens met lage inkomens.
- In Kerkrade is voornamelijk een behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen. Deze behoefte bestaat uit middeldure huur en koop en is er vanuit zowel woonvoorkeuren als verhuisgedrag. Er is wel een overschot zichtbaar bij (voornamelijk niet levensloopbestendige) appartementen en nultredenwoningen in de sociale huur.
- Er ontstaat de komende tien jaar een overschot van circa 1.100 tot 2.050 grondgebonden koopwoningen in de gemeente. Deze overschotten ontstaan in alle koopsegmenten, zowel betaalbaar als duurder. Hoewel dit overschot er ook bestaat vanuit woonvoorkeuren, is deze wel veel groter vanuit verhuisgedrag. De duidt erop dat huishoudens de afgelopen jaren minder vaak dan gewenst een grondgebonden koopwoning hebben betrokken, door gebrek aan aanbod of verminderde betaalbaarheid. Wel is er een kleine behoefte aan grondgebonden midden- en sociale huurwoningen.
- No-regret keuzes: levensloopgeschikte huurappartementen en -nultredenwoningen tussen de aftoppingsgrens en € 1.000 en levensloopgeschikte koopappartementen en -nultredenwoningen tussen € 150.000 en € 250.000.
- Kansen in de bestaande voorraad: verhuren van bestaande grondgebonden koopwoningen (in delen van de gemeente waar geen sprake is leefbaarheidsproblemen), zo wordt voorzien in een behoefte aan grondgebonden huur, en gelijktijdig een overschot in de koop 'onttrokken'. Tevens kunnen grondgebonden koopwoningen mogelijk levensloopgeschikt gemaakt worden.
- Niet (veel) toevoegen: reguliere grondgebonden koopwoningen en kleine, niet levensloopgeschikte sociale huurappartementen.

9 Landgraaf

9.1 Huishoudensontwikkeling en doelgroepen

Tot 2032 huishoudensontwikkeling verwacht van circa -475 tot -5 huishoudens

Voor de komende tien jaar gaat de meest actuele Progneff 2021 prognose – het basisscenario – uit van een afname van circa 475 huishoudens. Deze prognose valt negatiever uit dan de verwachtte huishoudens-ontwikkeling die in 2019 in de woningmarktprogrammering is gehanteerd (op basis van Progneff 2017). Het migratiescenario is minder negatief dan het basisscenario. Op basis van dit scenario neemt het aantal huishoudens de aankomende tien jaar met circa 5 af. Zie onderstaande tabel. De bandbreedte voor de huishoudensontwikkeling in de gemeente ligt daarmee op -475 tot -5 tussen 2022 en 2032.

Tabel 18: Huishoudensontwikkeling 2022-2032 en vergelijking met ontwikkeling uit programmering 2019

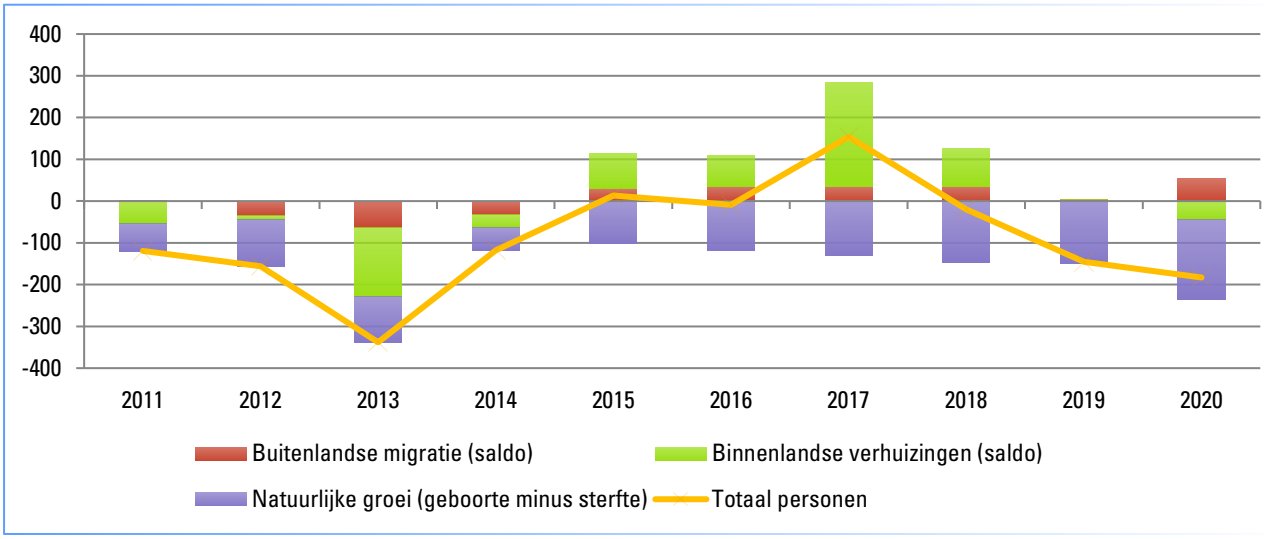
Gemeente	Stand huishoudens 2022	Ontwikkeling 2018-2028 (uit programmering 2019)	Ontwikkeling 2022-2032 BASISSCENARIO	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIESCENARIO
Landgraaf	17.585	-240 tot -260	-475	-5

Bron: Progneff (2017 & 2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Fluctuaties in prognoses worden gedreven door binnenlandse en buitenlandse migratie

Het aantal personen in de gemeente Landgraaf is de afgelopen tien jaar gedaald. Dit komt voornamelijk door het sterfteoverschot: gemiddeld was er jaarlijks een natuurlijke groei van -90 personen. Fluctuaties in bevolkingsontwikkeling worden dan ook veel meer gedreven door (binnenlandse) migratie. Het binnenlands migratiesaldo was de afgelopen vijf jaar overwegend positief (2020 uitgezonderd). Het buitenlands migratiesaldo is sinds 2015 altijd positief geweest. De gemiddelde bevolkingsontwikkeling is de laatste vijf jaar iets minder negatief geweest dan gemiddeld sinds 2011. Dit komt vooral door de combinatie van een positief binnenlands en buitenlands migratiesaldo sinds in 2016, 2017 en 2018.

Figuur 34: Bevolkingsontwikkeling (naar personen) in de gemeente Landgraaf van 2011 tot 2021

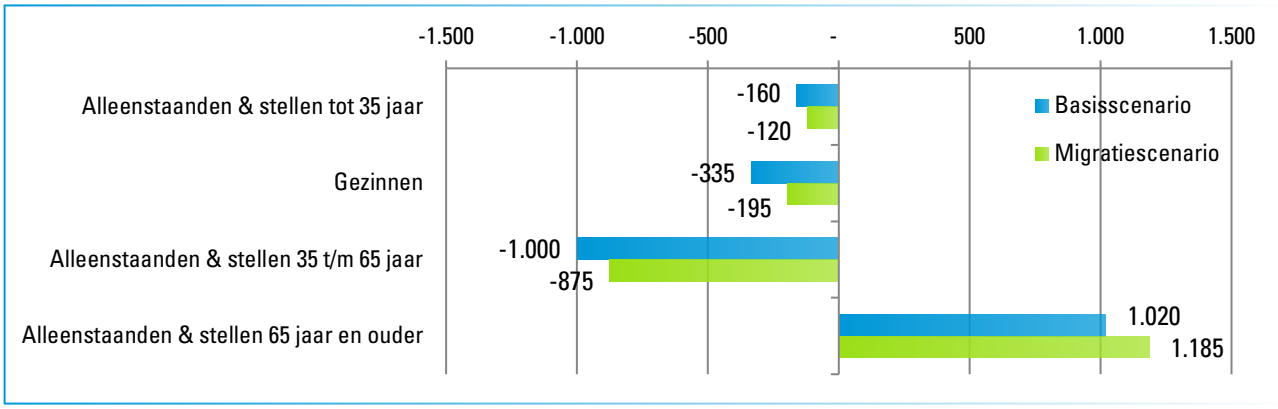

Bron: CBS (2021) Bewerking Stec Groep (2021).

In beide scenario's is sprake van huishoudensverdunning en vergrijzing

De komende tien jaar krijgt de gemeente Landgraaf te maken met huishoudensverdunning en verdere vergrijzing, zowel in het basis- als migratiescenario. Zo neemt het aantal gezinnen en (jonge) huishoudens tot 35 jaar af. Het aantal alleenstaanden en stellen van 35 tot 65 jaar neemt het sterkst in omvang af. Niet omdat deze huishoudens allemaal de gemeente verlaten, maar omdat zij in de komende tien jaar ouder worden. Daarmee belandt een groot deel van deze huishoudens in de doelgroep 65-plushuishoudens. In onderstaand figuur is te zien dat alleen het aantal 65-plussers nog toeneemt de komende tien jaar.

Figuur 35: Huishoudensontwikkeling in de gemeente Landgraaf naar doelgroep van 2022 tot 2032

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Aantal 65-plus doelgroepen neemt het sterkst toe, aantal doelgroepen van 35 tot 65 jaar neemt af

In de top vijf van doelgroepen die de aankomende tien jaar het meest zullen groeien komen alleen oudere doelgroepen terug. Alle 65-plus doelgroepen groeien in de gemeente Landgraaf. De toename zit vooral in 65-plushuishoudens met lage inkomens. Zij wonen vooral in een stedelijk of suburbaan woonmilieu.

De doelgroepen die het sterkst in aantal afnemen zijn alleenstaanden en stellen tussen 35 en 65 jaar. De twee grootste afnemende doelgroepen zijn doelgroepen wonend in een stedelijk woonmilieu ('Midlife, Mid-city' en 'KISS'). Ook daalt het aantal stedelijk wonende gezinnen met een hoog inkomen in de gemeente.

Tabel 19: Stand en ontwikkeling doelgroepen (top-5 groeiers en top-5 dalers)

Grootste doelgroepen (top-5 toename)	Samenstelling en leeftijd huishouden	Woonmilieu	Inkomen	Stand 2022	Ontwikkeling 2022-2032 BASIS	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIE
Oudere eenvoud Stedelijk	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Stedelijk	Laag	2.475	410	480
Suburbane Senioren	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Suburbaan	Laag	1.835	305	355
Stedelijk genieten	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Stedelijk	Midden en hoog	1.040	175	200
Ruim(t)egenieters / zilveren rand	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Suburbaan	Midden en hoog	770	130	150
Landelijke eenvoud	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Landelijk	Laag	10	0	0
Subtotaal toenemende doelgroepen				6.140	1.020	1.185

Grootste doelgroepen (top-5 afname)	Samenstelling en leeftijd huishouden	Woonmilieu	Inkomen	Stand 2022	Ontwikkeling 2022-2032 BASIS	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIE
Midlife, Mid-City	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Stedelijk	Midden en hoog	1.420	-300	-260
KISS (klein inkomen, Stedelijke setting)	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Stedelijk	Laag	1.260	-265	-230
Woonerf Welgestelden	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Suburbaan	Midden en hoog	1.095	-230	-200
Jong geleerd, oud gedaan (voortbordurend op vroeg volwassen)	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Suburbaan	Laag	970	-205	-180
Stads-elite	Gezinnen	Stedelijk	Hoog	1.745	-110	-65
Subtotaal afnemende doelgroepen				11.445	-1.495	-1.185
Eindtotaal gemeente				**17.585**	**-475**	**-5**

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

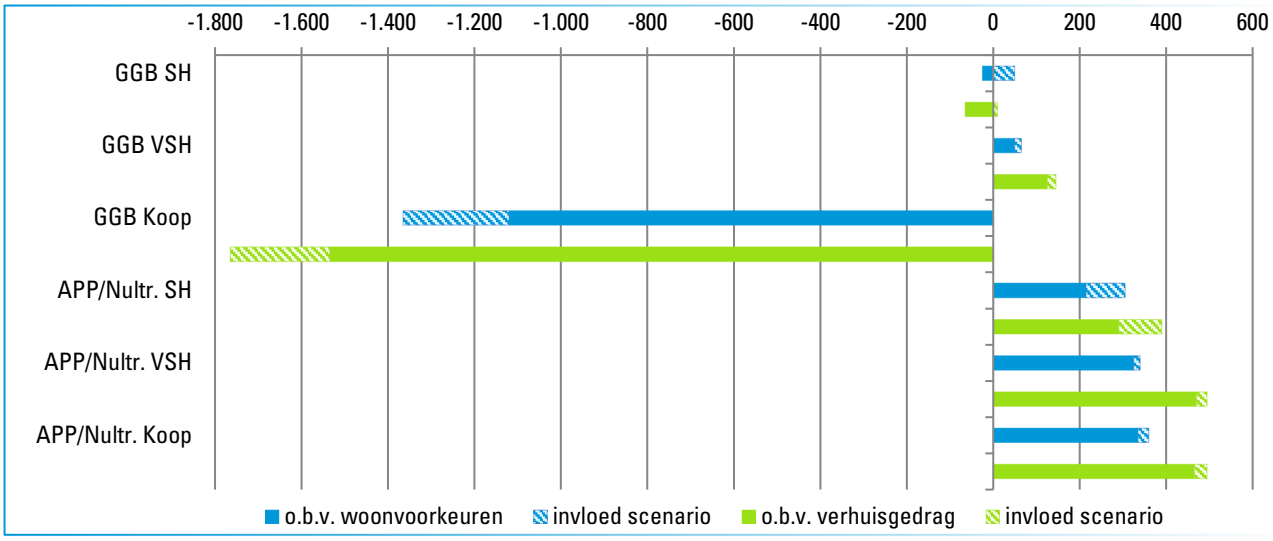
9.2 Woonbehoefte 2022 tot 2032

Behoefte komende tien jaar gaat vooral uit naar appartementen en nultredenwoningen

Onderstaand figuur toont de kwalitatieve behoefte aan verschillende woningtypen voor de komende tien jaar. Hierin is inzichtelijk wat de behoefte is vanuit woonvoorkeuren (blauw) en recent verhuisgedrag (groen) van huishoudens. Daarnaast is de invloed van het scenario zichtbaar: in het geval van een behoefte komt de arcering erbij, in het geval van een overschot valt de arcering eraf. Het volgende valt op:

- Er is een klein overschot aanwezig bij grondgebonden woningen in de **sociale huur**. Bij het migratiescenario wordt de behoefte echter licht positief. Bij appartementen en nultredenwoningen in de sociale huur ontstaat een behoefte, zowel vanuit woonvoorkeuren als verhuisgedrag.
- In de **vrijesectorhuur** is vooral een behoefte aanwezig bij appartementen en nultredenwoningen. Hier is de behoefte door het verhuisgedrag iets groter dan op basis van de woonvoorkeuren.
- In de koopsector ontstaat een relatief groot overschot naar grondgebonden woningen. Op basis van verhuisgedrag is dit overschot nog groter dan op basis van de woonvoorkeuren. Naar appartementen en nultredenwoningen in de koopsector bestaat wel een behoefte.

Figuur 36: Kwalitatieve behoefte 2022 tot 2032 op basis van Stec-doorstroommodel

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Tabel 20: Kwalitatieve behoefte 2022 tot 2032 op basis van Stec-doorstroommodel

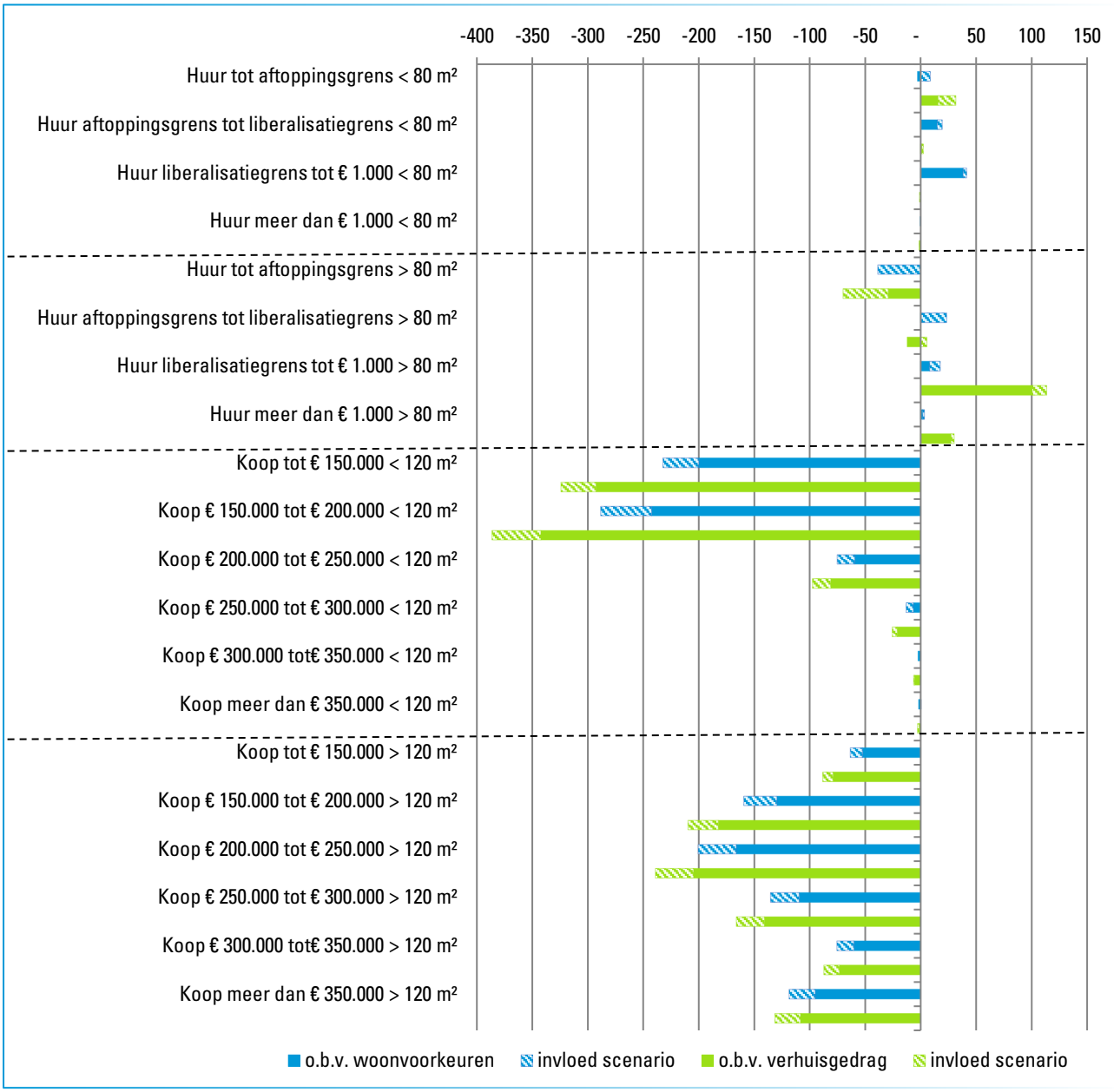
Woningtype	Woonvoorkeuren		Verhuisgedrag	
	Basisscenario	Migratiescenario	Basisscenario	Migratiescenario
Grondgebonden sociale huur	-25	50	-65	10
Grondgebonden vrijesectorhuur	50	65	125	145
Grondgebonden koop	-1.365	-1.120	-1.765	-1.535
Appartementen/nultredenwoningen sociale huur	215	305	290	390
Appartementen/nultredenwoningen vrijesectorhuur	325	340	470	495
Appartementen/nultredenwoningen Koop	335	360	465	495
Totaal	**-465**	**0**	**-480**	**0**

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Grootste overschot grondgebonden woningen aanwezig in betaalbaar koopsegment

- In het grondgebonden segment is er nauwelijks behoefte aanwezig aan **sociale huur**. Bij de grotere sociale huurwoningen (vanaf 80 m²) is zelfs een klein overschot aanwezig tot de aftoppingsgrens.
- Vanuit woonvoorkeuren is er nog een kleine behoefte aan grondgebonden **middenhuur** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000) tot 80 m². Op basis van verhuisgedrag is er ook een behoefte aan grondgebonden middenhuur, deze gaat echter uit naar middenhuurwoningen vanaf 80 m².
- In de **koopsector** ontstaat een overschot in (bijna) alle segmenten. De grootste overschotten treden op in de kleinere woningen (tot 120 m²) onder € 200.000, zowel vanuit woonvoorkeuren als verhuisgedrag. Bij grondgebonden koopwoningen vanaf 120 m² is in elke prijsklasse een overschot zichtbaar.

Figuur 37: Product-marktcombinatie: grondgebonden woningen (niet levensloopgeschikt)

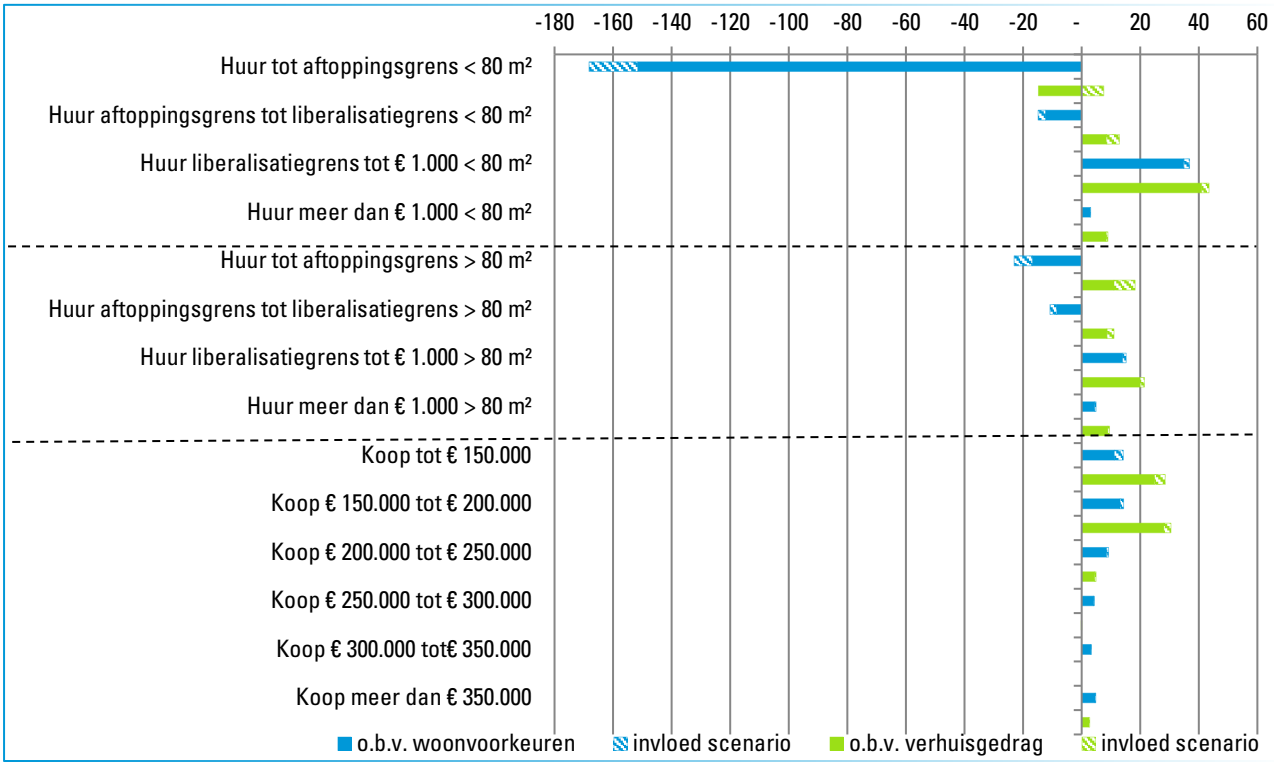

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Vooral overschotten in goedkopere sociale huur appartementen (niet levensloopgeschikt)

- De overschotten bij niet levensloopgeschikte appartementen treden voornamelijk op in de kleinere (tot 80 m²) en goedkopere **sociale huurwoningen** (tot de aftoppingsgrens). Wat opvalt is dat dit overschot bijna volledig optreedt vanuit woonvoorkeuren en in mindere mate vanuit verhuisgedrag. Dit betekent dat huishoudens deze woningen niet per sé willen betreden, maar dit de afgelopen jaren – vanwege gebrek aan andere aanbod – wel hebben gedaan.
- Voor niet levensloopgeschikte appartementen in de **middenhuur** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000) bestaat een kleine uitbreidingsbehoefte. Hierbij gaat de voorkeur uit naar appartementen tot 80 m².
- Voor niet levensloopgeschikte appartementen in de **koopsector** is een kleine behoefte zichtbaar in vooral het goedkoopste segment tot € 200.000, voornamelijk vanuit verhuisgedrag. Bij de duurdere niet levensloopgeschikte koopappartementen en nultredenwoningen is de behoefte telkens min of meer in balans met de bestaande woningvoorraad.

Figuur 38: Product-marktcombinatie: appartementen (niet levensloopgeschikt)

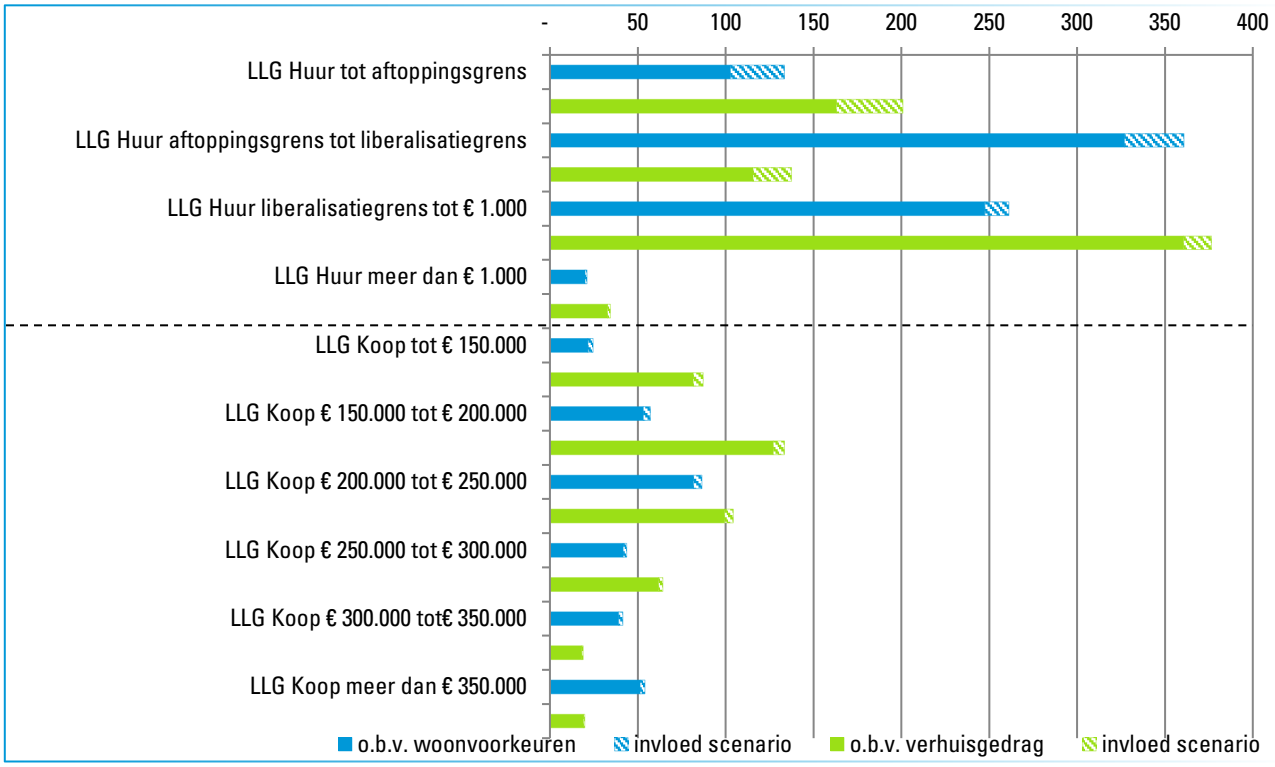
Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Grote behoefte aan levensloopgeschikte huurwoningen tussen aftoppingsgrens en € 1.000

In Landgraaf bestaat een grote behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en (grondgebonden) nultredenwoningen. Waar we voor niet levensloopgeschikte appartementen nog overschotten constateren, zien we bij de levensloopgeschikte woningen bijna alleen maar een behoefte. Het volgende valt op:

- De grootste behoefte naar **sociale huur** vanuit woonvoorkeuren gaat uit naar levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen tussen de aftoppings- en liberalisatiegrens.
- Voor vrijesectorhuur ligt de behoefte nadrukkelijk op **middenhuurwoningen** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000). Vanuit verhuisgedrag is deze behoefte nog iets groter dan vanuit woonvoorkeuren.
- In de **koopsector** zien we een behoefte aan levensloopgeschikte appartementen/nultredenwoningen in alle prijssegmenten. Op basis van verhuisgedrag en woonvoorkeuren is de grootste behoefte aanwezig voor woningen tussen € 150.000 en € 250.000.

Figuur 39: Product-marktcombinatie: appartementen/nultredenwoningen (levensloopgeschikt)

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

WONINGBEHOEFTE EN OPGAVEN VAN GEMEENTE LANDGRAAF OP HOOFDLIJNEN

- Het aantal huishoudens in de gemeente Landgraaf neemt de komende tien jaar naar verwachting af in het basisscenario met 475 en blijft min of meer stabiel (-5 huishoudens) in het migratiescenario. In beide scenario's is er sprake van vergrijzing. De doelgroepen die in omvang toenemen zijn voornamelijk 65-plushuishoudens met lage inkomens.
- In Landgraaf is voornamelijk een behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen. Deze behoefte bestaat over het algemeen uit sociale huur, middeldure huur en koop. De behoefte is er vanuit zowel woonvoorkeuren als verhuisgedrag.
- Er ontstaat de komende tien jaar een overschot van circa 1.100 tot 1.750 grondgebonden koop-woningen in de gemeente. Deze overschotten ontstaan in alle koopsegmenten, zowel betaalbaar als duurder. In Landgraaf is er in het grondgebonden huursegment nog relatief kleine behoefte aan middenhuurwoningen. In het migratiescenario bestaat ook een behoefte aan sociale huurwoningen.
- No-regret keuzes: levensloopgeschikte huurappartementen en -nultredenwoningen tot € 1.000 en levensloopgeschikte koopappartementen en -nultredenwoningen tussen € 150.000 en € 300.000.
- Kansen in de bestaande voorraad: verhuren van bestaande grondgebonden koopwoningen, zo wordt voorzien in een behoefte aan huur (hoewel relatief klein) en gelijktijdig een overschot in de koop 'onttrokken'. Tevens kunnen grondgebonden koopwoningen mogelijk levensloopgeschikt gemaakt worden.
- Niet (veel) toevoegen: reguliere grondgebonden koopwoningen en kleine, niet levensloopgeschikte sociale huurappartementen. Ook grondgebonden huurwoningen slechts beperkt nieuw toevoegen.

10 Simpelveld

10.1 Huishoudensontwikkeling en doelgroepen

Tot 2032 huishoudensontwikkeling verwacht van circa -115 tot -155 huishoudens

Voor de komende tien jaar gaat de meest actuele Progneff 2021 prognose – het basisscenario – uit van een afname van circa 115 huishoudens. Deze prognose valt iets positiever uit dan de verwachtte huishoudens-ontwikkeling die in 2019 in de woningmarktprogrammering is gehanteerd (op basis van Progneff 2017). Het migratiescenario is negatiever dan het basisscenario. Op basis van dit scenario neemt het aantal huishoudens de aankomende tien jaar met circa 155 af. Zie onderstaande tabel. De bandbreedte voor de huishoudensontwikkeling in de gemeente ligt daarmee op -115 tot -155 tussen 2022 en 2032.

Tabel 21: Huishoudensontwikkeling 2022-2032 en vergelijking met ontwikkeling uit programmering 2019

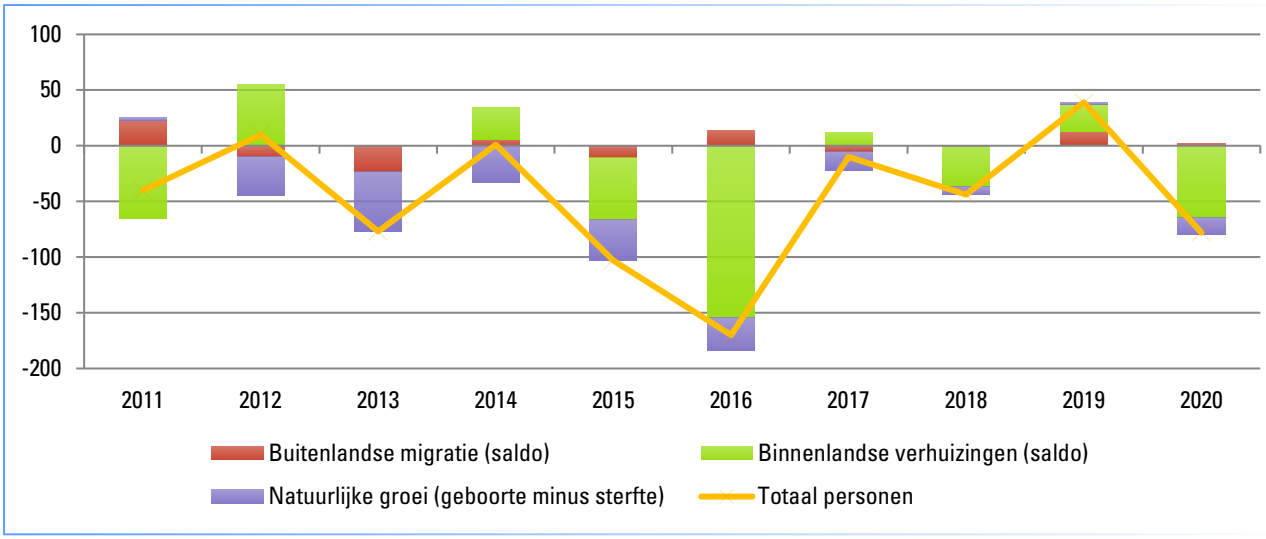
Gemeente	Stand huishoudens 2022	Ontwikkeling 2018-2028 (uit programmering 2019)	Ontwikkeling 2022-2032 BASISSCENARIO	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIESCENARIO
Simpelveld	4.900	-160 tot -180	-115	-155

Bron: Progneff (2017 & 2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Fluctuaties in prognoses worden gedreven door binnenlandse en buitenlandse migratie

Het aantal personen in de gemeente Simpelveld is de afgelopen tien jaar gedaald. Dit komt voornamelijk door het sterfteoverschot: gemiddeld was er jaarlijks een natuurlijke groei van -25 personen. Fluctuaties in bevolkingsontwikkeling worden dan ook veel meer gedreven door (binnenlandse) migratie. Het binnenlands migratiesaldo was de afgelopen vijf jaar overwegend negatief (2017 en 2019 uitgezonderd). De gemiddelde bevolkingsontwikkeling is de laatste vijf jaar wat negatiever geweest dan gemiddeld sinds 2011. Dit komt vooral door de combinatie van een klein positief buitenlands migratiesaldo met een relatief groot negatief binnenlands migratiesaldo (met als uitschieter het negatief saldo in 2016 en 2020).

Figuur 40: Bevolkingsontwikkeling (naar personen) in de gemeente Simpelveld van 2011 tot 2021

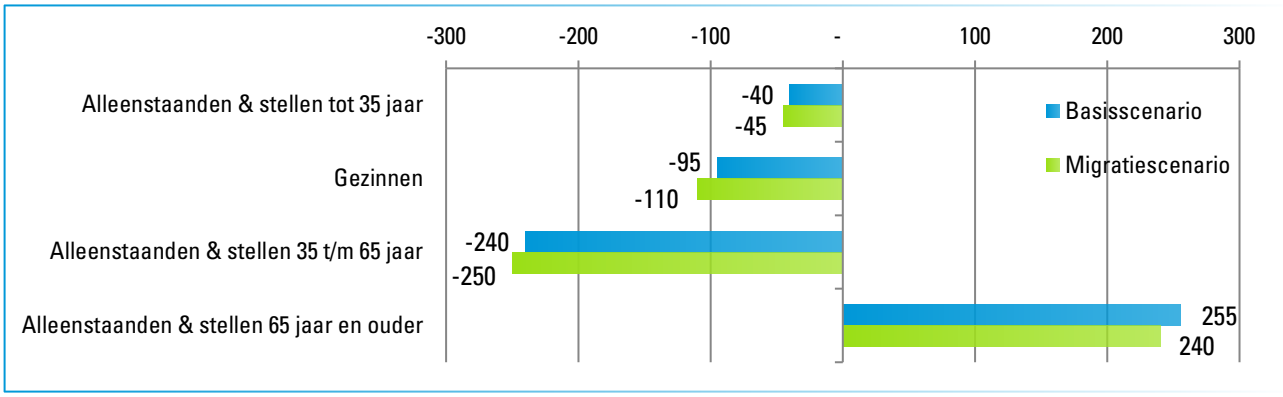

Bron: CBS (2021) Bewerking Stec Groep (2021).

In beide scenario's is sprake van huishoudensverdunning en vergrijzing

De komende tien jaar krijgt de gemeente Simpelveld te maken met huishoudensverdunning en verdere vergrijzing, zowel in het basis- als migratiescenario. Zo neemt het aantal gezinnen en (jonge) huishoudens tot 35 jaar af. Het aantal alleenstaanden en stellen van 35 tot 65 jaar neemt het sterkst in omvang af. Niet omdat deze huishoudens allemaal de gemeente verlaten, maar omdat zij in de komende tien jaar ouder worden. Daarmee belandt een groot deel van deze huishoudens in de doelgroep 65-plushuishoudens. In onderstaand figuur is te zien dat alleen het aantal 65-plussers nog toeneemt de komende tien jaar.

Figuur 41: Huishoudensontwikkeling in de gemeente Simpelveld naar doelgroep van 2022 tot 2032

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Aantal 65-plus doelgroepen neemt het sterkst toe, aantal doelgroepen van 35 tot 65 jaar neemt af

In de top vijf van doelgroepen die de aankomende tien jaar het meest zullen groeien komen voornamelijk de oudere doelgroepen terug. Alle 65-plus doelgroepen groeien in de gemeente Simpelveld. De toename zit vooral in 65-plushuishoudens wonend in een suburbaan woonmilieu.[22]

De twee doelgroepen die het sterkst in aantal afnemen zijn alleenstaanden en stellen tussen de 35 en 65 jaar ('Woonerf Welgestelden' en 'Jong geleerd, oud gedaan'). Ook daalt het aantal suburbaan wonende gezinnen in de gemeente, zowel met een hoog als laag of midden inkomen.

Tabel 22: Stand en ontwikkeling doelgroepen (top-5 groeiers en top-5 dalers)

Grootste doelgroepen (top-5 toename)	Samenstelling en leeftijd huishouden	Woonmilieu	Inkomen	Stand 2022	Ontwikkeling 2022-2032 BASIS	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIE
Suburbane Senioren	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Suburbaan	Laag	1.195	170	160
Ruim(t)egenieters / zilveren rand	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Suburbaan	Midden en hoog	495	70	65
Landelijke eenvoud	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Landelijk	Laag	75	10	10
Landelijke luxe	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Landelijk	Midden en hoog	30	5	5
Rurale ruimtezoekers / Betaalbare ruimte gezin	Gezinnen	Landelijk	Laag	25	0	0
Subtotaal toenemende doelgroepen				1.795	255	240

[22] In Simpelveld zijn alleen suburbane en landelijke woonmilieus aanwezig, stedelijke doelgroepen zijn er om die reden niet.

Grootste doelgroepen (top-5 afname)	Samenstelling en leeftijd huishouden	Woonmilieu	Inkomen	Stand 2022	Ontwikkeling 2022-2032 BASIS	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIE
Woonerf Welgestelden	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Suburbaan	Midden en hoog	670	-130	-135
Jong geleerd, oud gedaan (voortbordurend op vroeg volwassen)	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Suburbaan	Laag	495	-95	-100
Ruimtezoekers voor de kinderen / Ruimte en Gemak	Gezinnen	Suburbaan	Hoog	890	-55	-65
Familie doorzon	Gezinnen	Suburbaan	Laag en midden	520	-35	-40
Vroeg Volwassen	Alleenstaanden & stellen tot 35 jaar	Suburbaan	Laag	185	-20	-20
Subtotaal afnemende doelgroepen				3.105	-375	-400
Eindtotaal gemeente				**4.900**	**-115**	**-155**

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

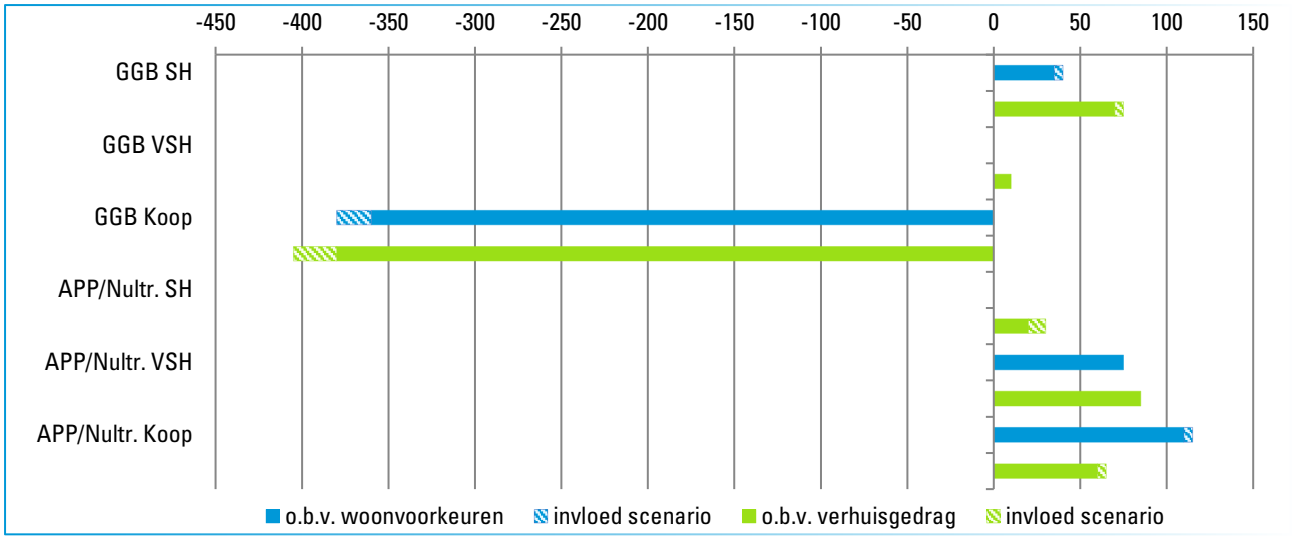
10.2 Woonbehoefte 2022 tot 2032

Behoefte komende tien jaar gaat vooral uit naar appartementen en nultredenwoningen

Onderstaand figuur toont de kwalitatieve behoefte aan verschillende woningtypen voor de komende tien jaar. Hierin is inzichtelijk wat de behoefte is vanuit woonvoorkeuren (blauw) en recent verhuisgedrag (groen) van huishoudens. Daarnaast is de invloed van het scenario zichtbaar: in het geval van een behoefte valt de arcering eraf, in het geval van een overschot komt de arcering erbij. Het volgende valt op:

- Er is een kleine behoefte aanwezig in de sociale huur, zowel aan grondgebonden woningen als appartementen en nultredenwoningen. De behoefte ontstaat wel voornamelijk door verhuisgedrag en in mindere mate door de woonvoorkeuren.
- In de vrijesectorhuur is voornamelijk een behoefte aanwezig bij appartementen en nultredenwoningen, zowel vanuit woonvoorkeuren als verhuisgedrag.
- In de koopsector ontstaat een relatief groot overschot naar grondgebonden woningen, zowel vanuit woonvoorkeuren als verhuisgedrag. Aan appartementen en nultredenwoningen in de koopsector ontstaat wel een behoefte. Deze is iets groter vanuit woonvoorkeuren.

Figuur 42: Kwalitatieve behoefte 2022 tot 2032 op basis van Stec-doorstroommodel

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Tabel 23: Kwalitatieve behoefte 2022 tot 2032 op basis van Stec-doorstroommodel

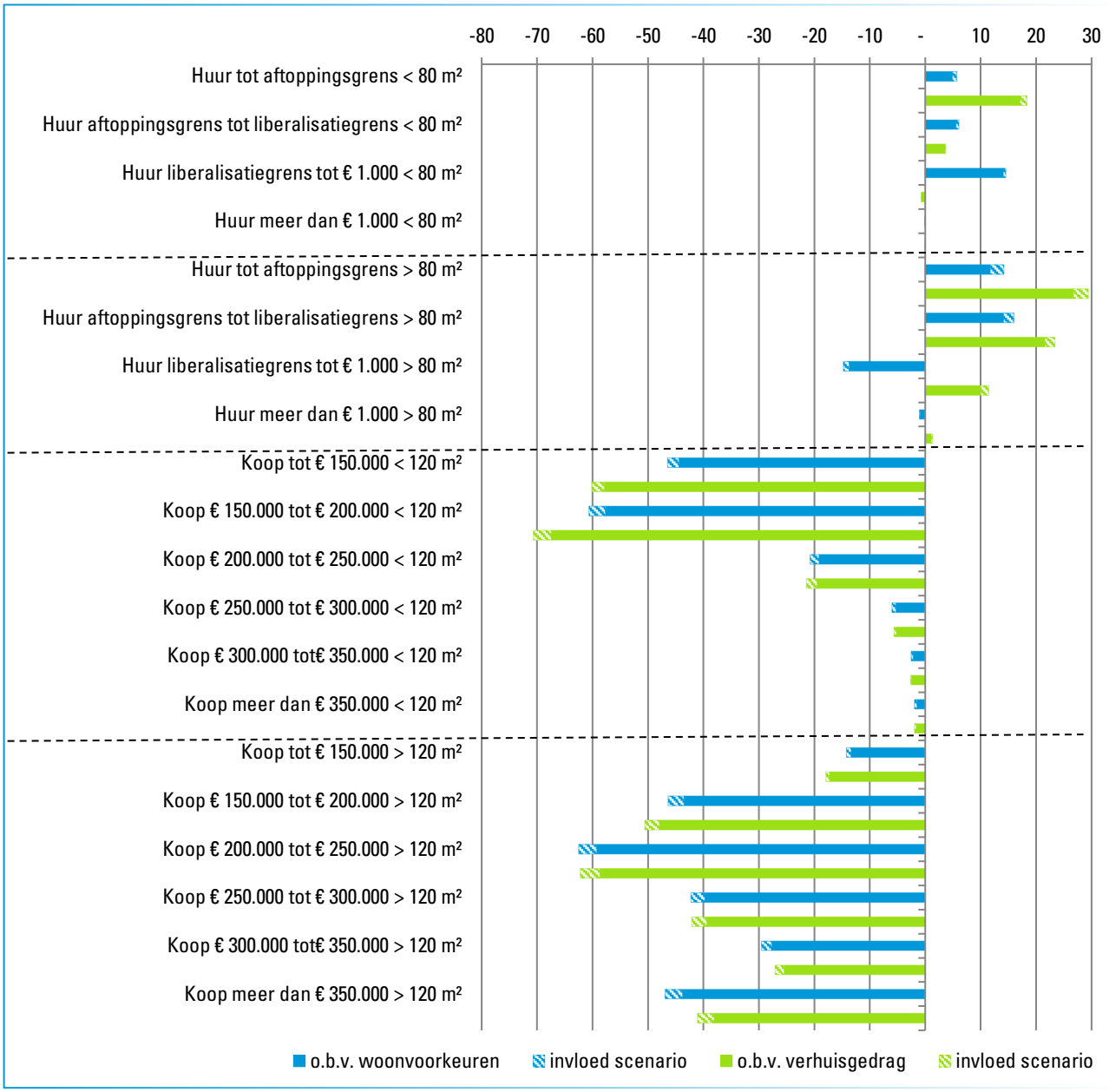
Woningtype	Woonvoorkeuren		Verhuisgedrag	
	Basisscenario	Migratiescenario	Basisscenario	Migratiescenario
Grondgebonden sociale huur	40	35	75	70
Grondgebonden vrijesectorhuur	-	-	10	10
Grondgebonden koop	-360	-380	-380	-405
Appartementen/nultredenwoningen sociale huur	10	-	30	20
Appartementen/nultredenwoningen vrijesectorhuur	75	75	85	85
Appartementen/nultredenwoningen Koop	115	110	65	60
Totaal	**-120**	**-160**	**-115**	**-160**

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Grootste overschot grondgebonden woningen aanwezig in betaalbaar koopsegment

- In het grondgebonden segment is voornamelijk nog een behoefte aanwezig aan **sociale huur**, voornamelijk vanuit verhuisgedrag. De behoefte is het sterkst aanwezig in de grotere sociale huurwoningen (vanaf 80 m²).
- Vanuit woonvoorkeuren is er nog een kleine behoefte aan grondgebonden **middenhuur** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000) tot 80 m². Op basis van woonvoorkeuren treedt er een overschot op bij middenhuurwoningen vanaf 80 m². Op basis van verhuisgedrag is er echter wel een behoefte aan grondgebonden middenhuur zichtbaar.
- In de **koopsector** ontstaat een overschot in alle segmenten. In kleinere woningen (tot 120 m²) treden de grootste overschotten op in het segment tot € 200.000, zowel vanuit voorkeuren als verhuisgedrag. Bij grondgebonden koopwoningen vanaf 120 m² is in elke prijsklasse een overschot zichtbaar. Vooral bij woningen tussen € 150.000 en € 250.000, of vanaf € 350.000 is een relatief groot overschot zichtbaar.

Figuur 43: Product-marktcombinatie: grondgebonden woningen (niet levensloopgeschikt)

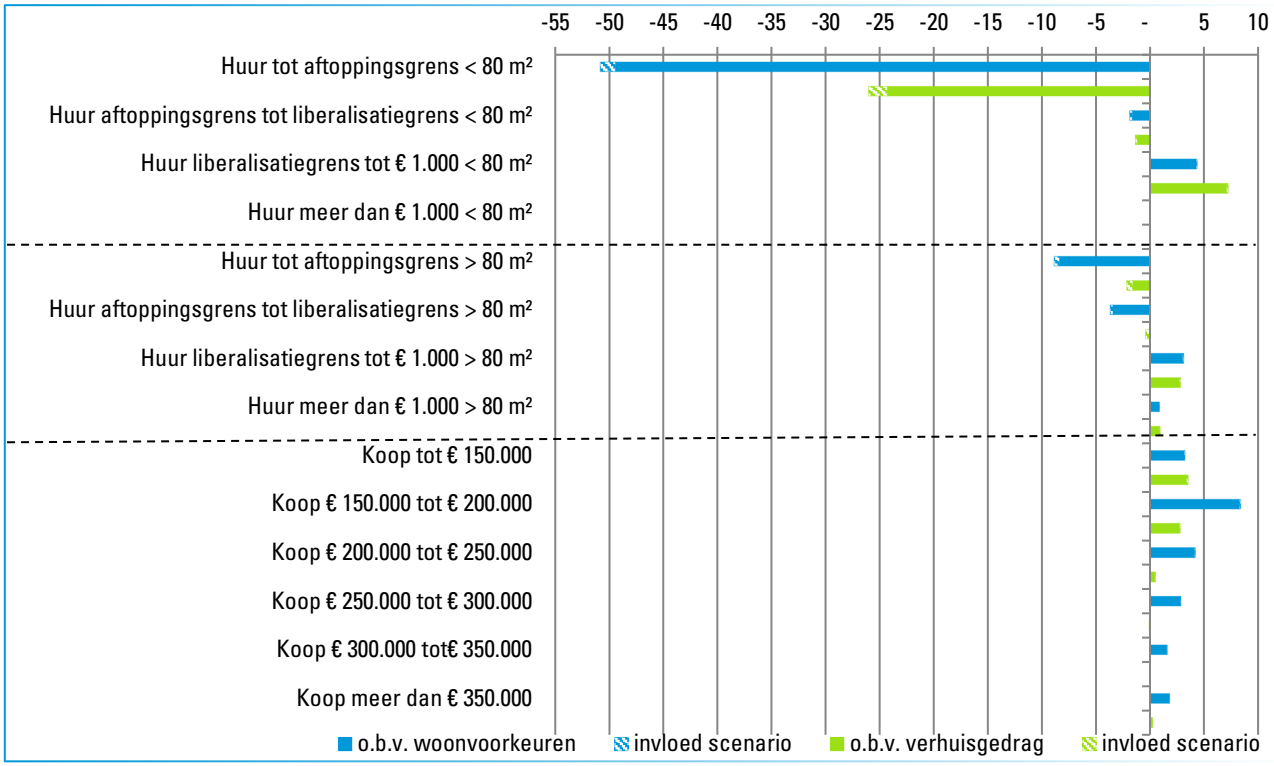

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Vooral overschotten in goedkopere sociale huur appartementen (niet levensloopgeschikt)

- De overschotten bij niet levensloopgeschikte appartementen treden voornamelijk op in de kleinere (tot 80 m²) en goedkopere **sociale huurwoningen** (tot de aftoppingsgrens). Wat opvalt is dat dit overschot vooral optreedt vanuit woonvoorkeuren en in mindere mate vanuit verhuisgedrag. Dit betekent dat huishoudens deze woningen niet per sé willen betreden, maar dit de afgelopen jaren – vanwege gebrek aan andere aanbod – wel hebben gedaan.
- Voor niet levensloopgeschikte appartementen in de **middenhuur** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000) bestaat een kleine uitbreidingsbehoefte. Hierbij gaat de voorkeur uit naar appartementen tot 80 m².
- Voor niet levensloopgeschikte appartementen in de **koopsector** is een kleine behoefte zichtbaar van enkele woningen in het goedkoopste segment tot € 200.000. Bij de duurdere niet levensloopgeschikte koopappartementen is de behoefte telkens min of meer in balans met de bestaande woningvoorraad. Alleen op basis van woonvoorkeuren is er telkens een kleine behoefte zichtbaar.

Figuur 44: Product-marktcombinatie: appartementen (niet levensloopgeschikt)

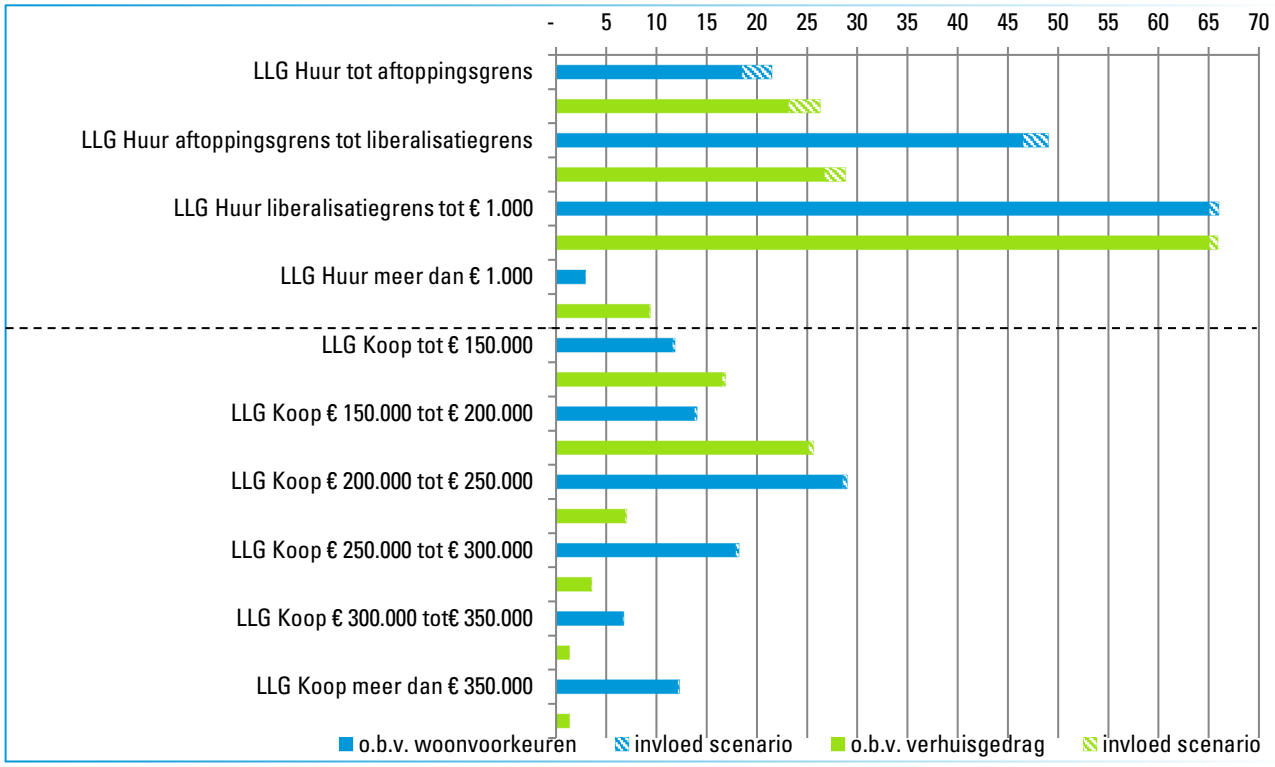
Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Relatief grote behoefte aan levensloopgeschikte huurwoningen tussen aftoppingsgrens en € 1.000

In Simpelveld bestaat een relatief grote behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en (grondgebonden) nultredenwoningen. Waar we voor niet levensloopgeschikte appartementen nog overschotten constateren, zien we bij de levensloopgeschikte woningen bijna alleen maar een behoefte. Het volgende valt op:

- In de **sociale huur** is tussen de aftoppings- en liberalisatiegrens de grootste behoefte aanwezig, voornamelijk vanuit de woonvoorkeuren.
- Voor vrijesectorhuur ligt de behoefte nadrukkelijk op **middenhuurwoningen** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000), zowel vanuit verhuisgedrag als vanuit de woonvoorkeuren.
- In de **koopsector** zien we een behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen in alle prijssegmenten. Op basis van verhuisgedrag is er de grootste behoefte aanwezig voor woningen tot € 200.000. Vanuit woonvoorkeuren ligt de grootste behoefte tussen de € 200.000 en € 250.000.

Figuur 45: Product-marktcombinatie: appartementen/nultredenwoningen (levensloopgeschikt)

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

WONINGBEHOEFTE EN OPGAVEN VAN GEMEENTE SIMPELVELD OP HOOFDLIJNEN

- Het aantal huishoudens in de gemeente Simpelveld neemt de komende tien jaar naar verwachting af met 115 (basisscenario) tot 155 (migratiescenario). Omdat de recente migratiecijfers gemiddeld negatiever zijn dan de migratiecijfers sinds 2008 valt in deze gemeente het migratiescenario lager uit dan het basisscenario. In beide scenario's is er sprake van vergrijzing. De doelgroepen die in omvang toenemen zijn voornamelijk 65-plushuishoudens, zowel met lage als midden en hoge inkomens.
- In Simpelveld is voornamelijk een behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen. Deze behoefte bestaat over het algemeen uit sociale huur, middeldure huur en koop. De behoefte is er vanuit zowel woonvoorkeuren als verhuisgedrag.
- Er ontstaat de komende tien jaar een overschot van circa 350 tot 400 grondgebonden koopwoningen in de gemeente. Deze overschotten ontstaan in alle koopsegmenten, zowel betaalbaar als duurder. Wel is er nog een relatief kleine behoefte aan grondgebonden sociale huurwoningen (vanaf 80 m^2).
- No-regret keuzes: levensloopgeschikte huurappartementen en -nultredenwoningen tot € 1.000 en levensloopgeschikte koopappartementen en -nultredenwoningen tot € 300.000.
- Kansen in de bestaande voorraad: verhuren van bestaande grondgebonden koopwoningen, zo wordt voorzien in een behoefte aan grondgebonden sociale huur, en gelijktijdig een overschot in de koop 'onttrokken'. Tevens kunnen grondgebonden koopwoningen mogelijk levensloopgeschikt gemaakt worden.
- Niet (veel) toevoegen: reguliere grondgebonden koopwoningen en kleine, niet levensloopgeschikte sociale huurappartementen. Ook grondgebonden huurwoningen slechts beperkt nieuw toevoegen.

11 Voerendaal

11.1 Huishoudensontwikkeling en doelgroepen

Tot 2032 huishoudensontwikkeling verwacht van circa -80 tot +40 huishoudens

Voor de komende tien jaar gaat de meest actuele Progneff 2021 prognose – het basisscenario – uit van een afname van circa 80 huishoudens. Dit ligt in lijn met de verwachtte huishoudensontwikkeling die in 2019 in de woningmarktprogrammering is gehanteerd (op basis van Progneff 2017). Het migratiescenario is positiever dan het basisscenario. Op basis van dit scenario neemt het aantal huishoudens de aankomende tien jaar met circa 40 toe. Zie onderstaande tabel. De bandbreedte voor de huishoudensontwikkeling in de gemeente ligt daarmee op -80 tot +40 tussen 2022 en 2032.

Tabel 24: Huishoudensontwikkeling 2022-2032 en vergelijking met ontwikkeling uit programmering 2019

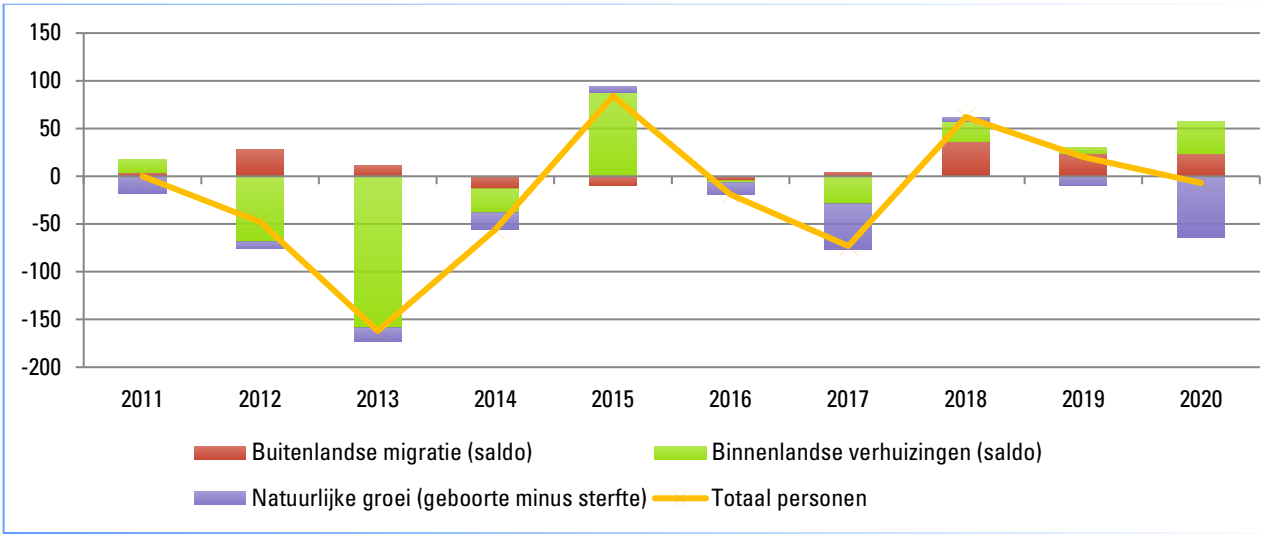
Gemeente	Stand huishoudens 2022	Ontwikkeling 2018-2028 (uit programmering 2019)	Ontwikkeling 2022-2032 BASISSCENARIO	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIESCENARIO
Voerendaal	5.600	-90 tot -100	-80	40

Bron: Progneff (2017 & 2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Fluctuaties in prognoses worden gedreven door binnenlandse en buitenlandse migratie

Het aantal personen in de gemeente Voerendaal is de afgelopen tien jaar licht gedaald. Dit komt voornamelijk door het sterfteoverschot: gemiddeld was er jaarlijks een natuurlijke groei van -18 personen. Fluctuaties in bevolkingsontwikkeling worden dan ook veel meer gedreven door (binnenlandse) migratie. Het binnenlands migratiesaldo was de afgelopen vijf jaar overwegend positief (2016 en 2017 uitgezonderd). Het buitenlands migratiesaldo is sinds 2017 altijd positief geweest. De gemiddelde bevolkingsontwikkeling is de laatste vijf jaar iets minder negatief geweest dan gemiddeld sinds 2011. Dit komt vooral door de combinatie van een positief binnenlands en buitenlands migratiesaldo sinds 2018.

Figuur 46: Bevolkingsontwikkeling (naar personen) in de gemeente Voerendaal van 2011 tot 2021

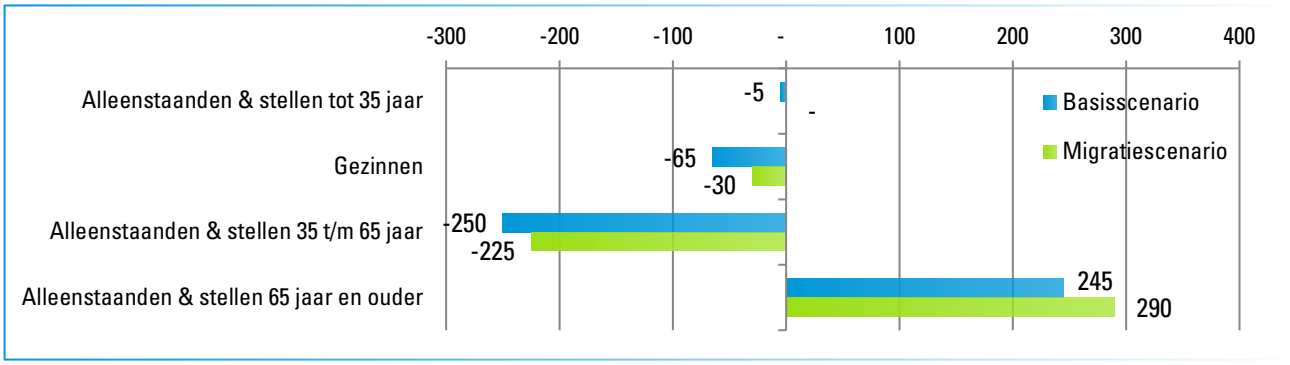

Bron: CBS (2021) Bewerking Stec Groep (2021).

In beide scenario's is sprake van huishoudensverdunning en vergrijzing

De komende tien jaar krijgt de gemeente Voerendaal te maken met huishoudensverdunning en verdere vergrijzing, zowel in het basis- als migratiescenario. Het aantal gezinnen en (jonge) huishoudens tot 35 jaar neemt in het basisscenario lichtelijk af en blijft in het migratiescenario gelijk. Het aantal alleenstaanden en stellen van 35 tot 65 jaar neemt het sterkst in omvang af. Niet omdat deze huishoudens allemaal de gemeente verlaten, maar omdat zij in de komende tien jaar ouder worden. Daarmee belandt een groot deel van deze huishoudens in de doelgroep 65-plushuishoudens. In onderstaand figuur is te zien dat alleen het aantal 65-plussers nog toeneemt de komende tien jaar.

Figuur 47: Huishoudensontwikkeling in de gemeente Voerendaal naar doelgroep van 2022 tot 2032

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Aantal 65-plus doelgroepen neemt het sterkst toe, aantal doelgroepen van 35 tot 65 jaar neemt af

In de top vijf van doelgroepen die de aankomende tien jaar het meest zullen groeien komen voornamelijk de oudere doelgroepen terug. Alle 65-plus doelgroepen groeien in de gemeente Voerendaal. De toename zit vooral in 65-plushuishoudens wonend in een suburbaan woonmilieu.[23]

De doelgroepen die het sterkst in aantal afnemen zijn alleenstaanden en stellen tussen 35 en 65 jaar. De twee grootste afnemende doelgroepen zijn doelgroepen wonend in een suburbaan woonmilieu ('Woonerf Welgestelden' en 'Jong geleerd, oud gedaan'). Ook daalt het aantal suburbaan wonende gezinnen in de gemeente met enkele tientallen, zowel met hoge als lage of midden inkomens.

Tabel 25: Stand en ontwikkeling doelgroepen (top-5 groeiers en top-5 dalers)

Grootste doelgroepen (top-5 toename)	Samenstelling en leeftijd huishouden	Woonmilieu	Inkomen	Stand 2022	Ontwikkeling 2022-2032 BASIS	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIE
Suburbane Senioren	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Suburbaan	Laag	1.090	125	150
Ruim(t)egenieters / zilveren rand	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Suburbaan	Midden en hoog	705	80	95
Landelijke eenvoud	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Landelijk	Laag	205	25	30
Landelijke luxe	Alleenstaanden en stellen 65 jaar en ouder	Landelijk	Midden en hoog	130	15	20
Blijvers en Terugkeerders / Relaxed Ruraal	Alleenstaanden & stellen tot 35 jaar	Landelijk	Midden en hoog	30	0	0
Subtotaal toenemende doelgroepen				2.125	245	290

[23] In Voerendaal zijn alleen suburbane en landelijke woonmilieus aanwezig, stedelijke doelgroepen zijn er om die reden niet.

Grootste doelgroepen (top-5 afname)	Samenstelling en leeftijd huishouden	Woonmilieu	Inkomen	Stand 2022	Ontwikkeling 2022-2032 BASIS	Ontwikkeling 2022-2032 MIGRATIE
Woonerf Welgestelden	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Suburbaan	Midden en hoog	720	-140	-125
Jong geleerd, oud gedaan (voortbordurend op vroeg volwassen)	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Suburbaan	Laag	380	-75	-65
Ruimtezoekers voor de kinderen / Ruimte en Gemak	Gezinnen	Suburbaan	Hoog	1.050	-40	-15
Stadsontwijkers / Off the (Urban) grid	Alleenstaanden en stellen 35 - 64 jaar	Landelijk	Midden en hoog	135	-25	-25
Familie doorzon	Gezinnen	Suburbaan	Laag en midden	495	-20	-10
Subtotaal afnemende doelgroepen				3.475	-325	-250
Eindtotaal gemeente				**5.600**	**-80**	**40**

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

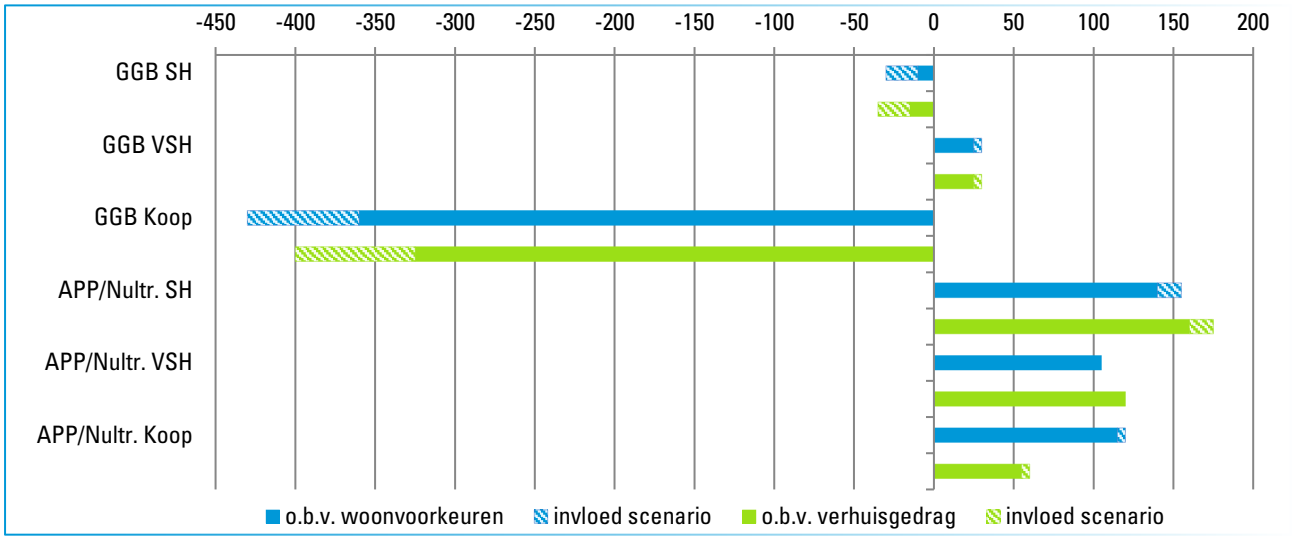
11.2 Woonbehoefte 2022 tot 2032

Behoefte komende tien jaar gaat vooral uit naar appartementen en nultredenwoningen

Onderstaand figuur toont de kwalitatieve behoefte aan verschillende woningtypen voor de komende tien jaar. Hierin is inzichtelijk wat de behoefte is vanuit woonvoorkeuren (blauw) en recent verhuisgedrag (groen) van huishoudens. Daarnaast is de invloed van het scenario zichtbaar: in het geval van een behoefte komt de arcering erbij, in het geval van een overschot valt de arcering eraf. Het volgende valt op:

- Er is een klein overschot aanwezig bij grondgebonden woningen in de **sociale huur**. Bij appartementen in de sociale huur ontstaat een behoefte, zowel vanuit de woonvoorkeuren als het verhuisgedrag.
- In de **vrijesectorhuur** is voornamelijk een behoefte aanwezig bij appartementen. Ook hier is de behoefte door de woonvoorkeuren ongeveer net zo groot dan op basis van het verhuisgedrag.
- In de koopsector ontstaat een relatief groot overschot naar grondgebonden woningen. Op basis van de woonvoorkeuren is dit overschot nog groter dan op basis van verhuisgedrag. Aan appartementen en nultredenwoningen in de koopsector bestaat wel een behoefte, voornamelijk op basis van voorkeuren.

Figuur 48: Kwalitatieve behoefte 2022 tot 2032 op basis van Stec-doorstroommodel

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Tabel 26: Kwalitatieve behoefte 2022 tot 2032 op basis van Stec-doorstroommodel

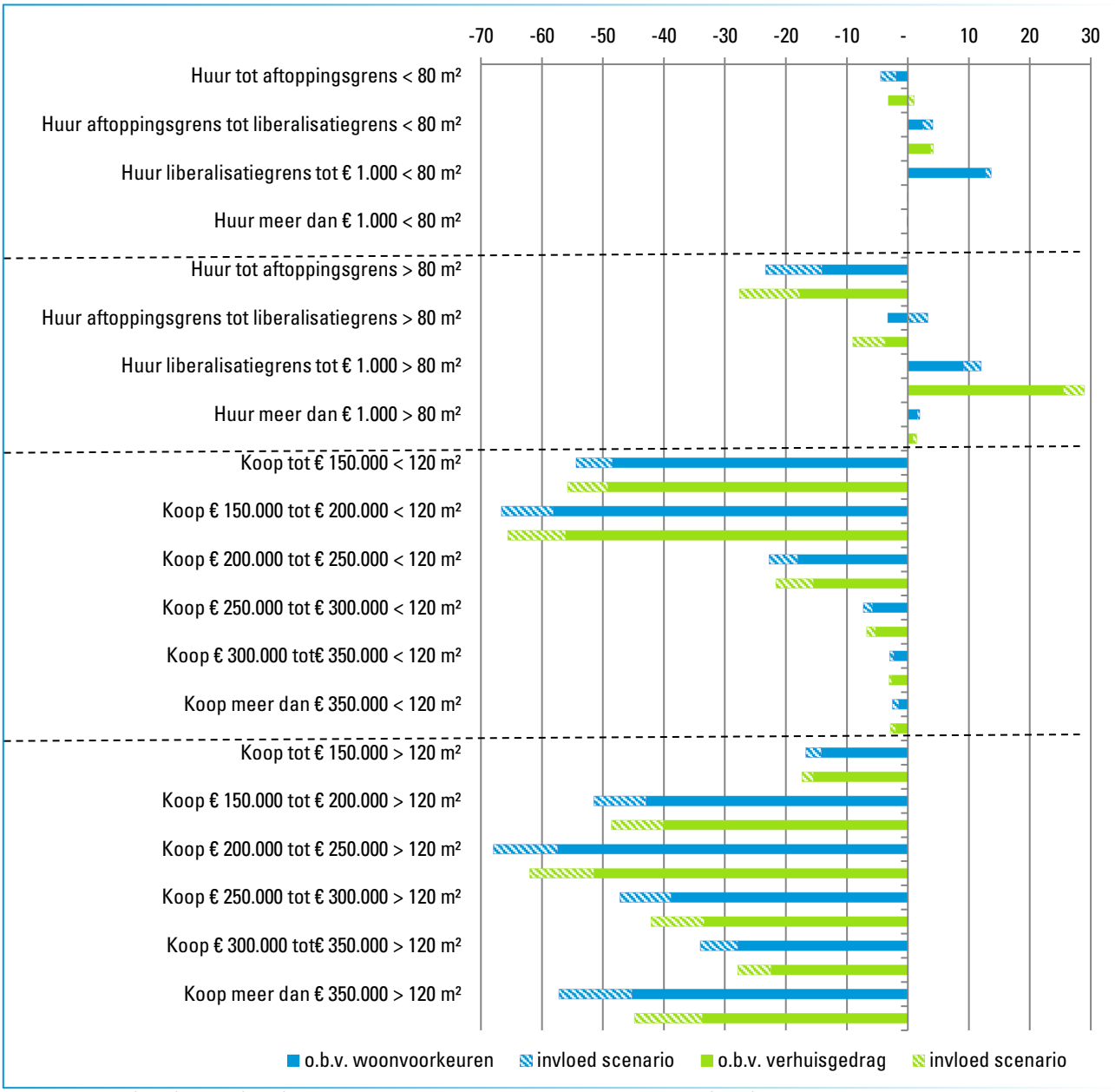
Woningtype	Woonvoorkeuren		Verhuisgedrag	
	Basisscenario	Migratiescenario	Basisscenario	Migratiescenario
Grondgebonden sociale huur	-30	-10	-35	-15
Grondgebonden vrijesectorhuur	25	30	25	30
Grondgebonden koop	-430	-360	-400	-325
Appartementen/nultredenwoningen sociale huur	140	155	160	175
Appartementen/nultredenwoningen vrijesectorhuur	105	105	120	120
Appartementen/nultredenwoningen Koop	115	120	55	60
Totaal	**-75**	**40**	**-75**	**45**

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

Grootste overschot grondgebonden woningen aanwezig in betaalbaar koopsegment

- De behoefte aan kleinere woningen in de **sociale huur** (tot 80 m²) is in balans. Voor grotere sociale huurwoningen (vanaf 80 m²) ontstaat een overschot, vanuit woonvoorkeuren en verhuisgedrag.
- In het grondgebonden **middenhuur** segment (tussen liberalisatiegrens en € 1.000) is er voornamelijk nog een behoefte aan grondgebonden woningen tot 80 m² op basis van woonvoorkeuren. Op basis van verhuisgedrag is er ook een behoefte aan grondgebonden middenhuur, deze gaat echter voornamelijk uit naar middenhuurwoningen vanaf 80 m².
- In de **koopsector** ontstaat een overschot in alle segmenten. In kleinere woningen (tot 120 m²) treden de grootste overschotten op in het segment tot € 200.000, zowel vanuit voorkeuren als verhuisgedrag. Bij grondgebonden koopwoningen vanaf 120 m² is in elke prijsklasse een overschot zichtbaar. Vooral bij woningen tussen € 150.000 en € 250.000, of vanaf € 350.000 is een relatief groot overschot zichtbaar.

Figuur 49: Product-marktcombinatie: grondgebonden woningen (niet levensloopgeschikt)

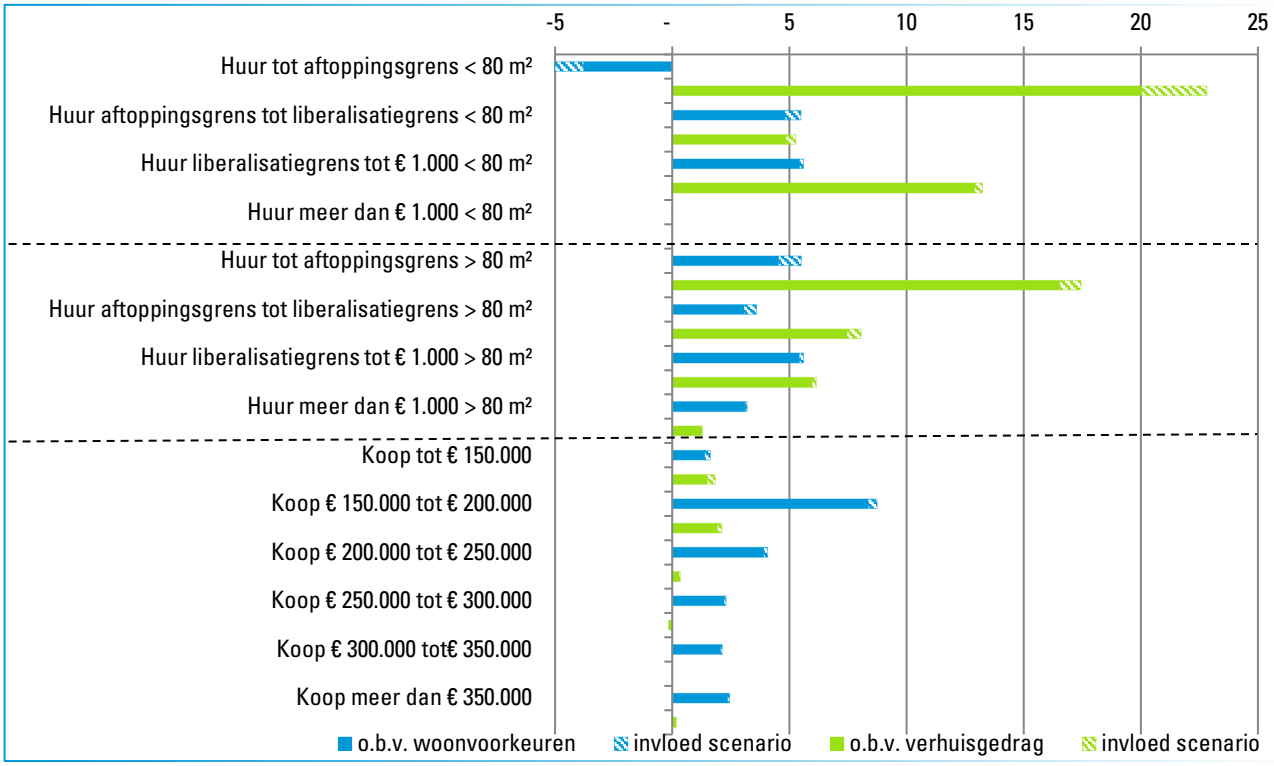

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Vooral behoefte aan goedkopere sociale huur- en koopappartementen (niet levensloopgeschikt)

- Het overschot bij niet levensloopgeschikte appartementen treedt alleen op bij de kleinere (tot 80 m²) goedkopere **sociale huurwoningen** (tot de aftoppingsgrens). Wat opvalt is dat dit overschot alleen optreedt vanuit woonvoorkeuren, terwijl op basis van verhuisgedrag de behoefte positief is. Dit betekent dat huishoudens deze woningen niet per sé willen betreden, maar dit de afgelopen jaren – vanwege gebrek aan andere aanbod – wel hebben gedaan.
- Voor niet levensloopgeschikte appartementen in de **middenhuur** (tussen liberalisatiegrens en € 1.000) bestaat een uitbreidingsbehoefte van enkele woningen. Hierbij gaat de behoefte iets sterker uit naar appartementen tot 80 m² op basis van verhuisgedrag.
- Voor niet levensloopgeschikte appartementen in de **koopsector** is een kleine behoefte zichtbaar in het goedkope segment tot € 200.000. Op basis van de woonvoorkeuren is er een behoefte aanwezig voor woningen tussen € 150.000 en € 200.000. Bij de duurdere niet levensloopgeschikte koopappartementen is de behoefte telkens min of meer in balans met de bestaande woningvoorraad.

Figuur 50: Product-marktcombinatie: appartementen (niet levensloopgeschikt)

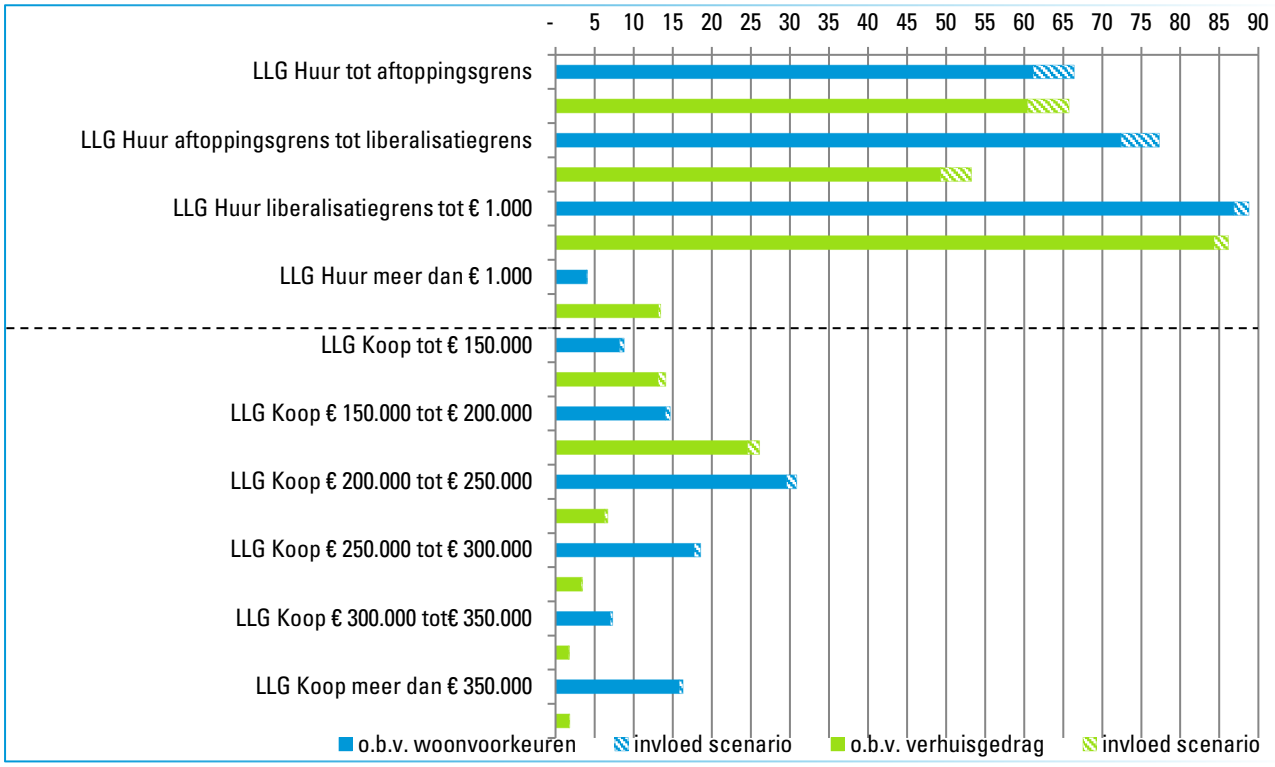
Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

Relatief grote behoefte aan levensloopgeschikte huurwoningen tussen aftoppingsgrens en € 1.000

In Voerendaal bestaat een relatief grote behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en (grondgebonden) nultredenwoningen. Waar we voor niet levensloopgeschikte appartementen nog overschotten constateren, zien we bij de levensloopgeschikte woningen bijna alleen maar een behoefte. Het volgende valt op:

- In de **sociale huur** is tussen zowel tot de aftoppings- als de liberalisatiegrens een behoefte aanwezig Deze is vanuit woonvoorkeuren iets groter dan vanuit verhuisgedrag.
- De grootste behoefte gaat uit naar middenhuurwoningen (tussen liberalisatiegrens en € 1.000). Vanuit woonvoorkeuren is deze behoefte nog net iets groter dan vanuit verhuisgedrag.
- In de **koopsector** zien we een behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen in alle prijssegmenten. Op basis van verhuisgedrag is er de grootste behoefte aanwezig voor woningen tot € 200.000. Vanuit woonvoorkeuren ligt de grootste behoefte tussen € 200.000 en € 250.000.

Figuur 51: Product-marktcombinatie: appartementen/nultredenwoningen (levensloopgeschikt)

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021). Afgerond op vijftallen.

WONINGBEHOEFTE EN OPGAVEN VAN GEMEENTE VOERENDAAL OP HOOFDLIJNEN

- Het aantal huishoudens in de gemeente Voerendaal neemt de komende tien jaar naar verwachting af met 80 in het basisscenario en neemt toe met 40 in het migratiescenario. In beide scenario's is er sprake van vergrijzing. De doelgroepen die in omvang toenemen zijn voornamelijk 65-plushuishoudens, zowel met lage als midden en hoge inkomens.
- In Voerendaal is voornamelijk een behoefte aan levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen. Deze behoefte bestaat uit sociale huur, middeldure huur en koop. De behoefte is er vanuit zowel woonvoorkeuren als verhuisgedrag.
- Er ontstaat de komende tien jaar een overschot van circa 300 tot 450 grondgebonden koopwoningen in de gemeente. Deze overschotten ontstaan in alle koopsegmenten, zowel betaalbaar als duurder. Wel is er nog een relatief kleine behoefte aan grondgebonden middenhuurwoningen (vanaf 80 m²).
- No-regret keuzes: levensloopgeschikte huurappartementen en -nultredenwoningen tot € 1.000 en levensloopgeschikte koopappartementen en -nultredenwoningen tussen de € 150.000 en € 350.000.
- Kansen in de bestaande voorraad: verhuren van bestaande grondgebonden koopwoningen, zo wordt voorzien in een behoefte aan grondgebonden middenhuur, en gelijktijdig een overschot in de koop 'onttrokken'. Tevens kunnen grondgebonden koopwoningen mogelijk levensloopgeschikt gemaakt worden.
- Niet (veel) toevoegen: reguliere grondgebonden koopwoningen, grondgebonden sociale huurwoningen en kleine, niet levensloopgeschikte appartementen.

Bijlage A: Woonwens en verhuisgedrag

A.1 Primaire woonvoorkeuren van verschillende doelgroepen

Naam doelgroep	Woonmilieu	Stand 2022*	Ontwikkeling 2022 - 2032	SH GGB	VSH GGB	KOOP GGB	SH APP/ NULT	VSH APP/ NULT	KOOP APP/ NULT
JULB (jong urbaan, laag budget)	Stedelijk	3.940	-605	16%	6%	19%	35%	12%	9%
JUMI (Jong, Urbaan, MiddenInkomen)		815	-120	6%	6%	56%	16%	8%	7%
Yuppies		1.040	-155	0%	3%	81%	1%	7%	7%
Stadse drukte		7.045	-370	51%	8%	25%	11%	3%	3%
Stads-elite		7.270	-390	3%	5%	86%	2%	3%	5%
KISS (klein inkomen, stedelijke setting)		8.510	-1.585	22%	3%	13%	52%	6%	5%
Midlife, Mid-City		6.565	-1.240	5%	4%	60%	12%	7%	16%
Oudere eenvoud stedelijk		12.395	+2.005	12%	1%	2%	65%	12%	7%
Stedelijk genieten		4.610	+755	2%	2%	16%	23%	29%	33%
Vroeg Volwassen	Suburbaan/ dorps	3.850	-540	13%	6%	30%	38%	13%	6%
Veel voor weinig		2.410	-310	2%	5%	89%	0%	2%	3%
Familie doorzon		8.510	-370	44%	10%	42%	6%	1%	2%
Ruimte en Gemak		10.955	-460	5%	3%	83%	2%	1%	7%
Jong geleerd, oud gedaan		9.745	-1.745	30%	2%	22%	40%	3%	5%
Woonerf Welgestelden		9.195	-1.670	5%	2%	57%	7%	6%	21%
Suburbane Senioren		15.790	+2.495	14%	2%	3%	53%	11%	9%
Ruim(t)e genieters / zilveren rand		6.335	+985	2%	2%	25%	11%	20%	33%
JOLO (JOng LOkaalgebonden)	Landelijk	245	-25	24%	12%	45%	23%	0%	0%
Blijvers en Terugkeerders		255	-25	7%	2%	78%	0%	0%	0%
Rurale ruimtezoekers gezin		555	-10	23%	3%	40%	2%	0%	0%
Gegoed ruraal gezin		1.600	-30	6%	3%	79%	4%	1%	5%
Blijf-in-de-wijkers		675	-110	33%	3%	11%	42%	3%	7%
Stadsontwijkers / Off the (Urban) grid		990	-165	7%	0%	69%	3%	5%	14%
Landelijke eenvoud		1.540	+225	22%	3%	19%	37%	14%	12%
Landelijke luxe		805	+115	17%	8%	45%	11%	10%	13%

Bron: WoOn2015, WoOn2018, LMW (2019), Prognef 2021. Bewerking Stec Groep (2021). Kolom 3 en 4 afgerond op vijftallen. Kolom 5 t/m 10 afgerond op hele percentages. * Stand en ontwikkeling van doelgroepen op niveau van regio Parkstad Limburg.

A.2 Gerealiseerd verhuisgedrag van verschillende doelgroepen

Naam doelgroep	Woonmilieu	Stand 2022*	Ontwikkeling 2022 - 2032	SH GGB	VSH GGB	KOOP GGB	SH APP/ NULT	VSH APP/ NULT	KOOP APP/ NULT
JULB (jong urbaan, laag budget)	Stedelijk	3.940	-605	7%	3%	12%	54%	9%	14%
JUMI (Jong, Urbaan, MiddenInkomen)		815	-120	5%	2%	28%	19%	36%	11%
Yuppies		1.040	-155	9%	7%	30%	20%	19%	15%
Stadse drukte		7.045	-370	47%	8%	21%	24%	0%	1%
Stads-elite		7.270	-390	6%	9%	79%	2%	2%	1%
KISS (klein inkomen, stedelijke setting)		8.510	-1.585	19%	0%	15%	60%	7%	0%
Midlife, Mid-City		6.565	-1.240	3%	7%	44%	12%	12%	22%
Oudere eenvoud stedelijk		12.395	+2.005	14%	0%	0%	37%	33%	17%
Stedelijk genieten		4.610	+755	0%	7%	16%	3%	12%	61%
Vroeg Volwassen	Suburbaan/ dorps	3.850	-540	15%	0%	11%	67%	3%	4%
Veel voor weinig		2.410	-310	9%	2%	72%	4%	9%	3%
Familie doorzon		8.510	-370	41%	13%	24%	16%	4%	2%
Ruimte en Gemak		10.955	-460	3%	4%	92%	0%	0%	2%
Jong geleerd, oud gedaan		9.745	-1.745	35%	5%	7%	49%	2%	3%
Woonerf Welgestelden		9.195	-1.670	7%	4%	66%	5%	8%	11%
Suburbane Senioren		15.790	+2.495	17%	4%	6%	45%	15%	13%
Ruim(t)e genieters / zilveren rand		6.335	+985	11%	2%	41%	11%	23%	13%
JOLO (JOng LOkaalgebonden)	Landelijk	245	-25	30%	0%	30%	41%	0%	0%
Blijvers en Terugkeerders		255	-25	9%	9%	70%	4%	9%	0%
Rurale ruimtezoekers gezin		555	-10	65%	9%	8%	18%	0%	0%
Gegoed ruraal gezin		1.600	-30	6%	5%	89%	0%	0%	0%
Blijf-in-de-wijkers		675	-110	83%	0%	0%	17%	0%	0%
Stadsontwijkers / Off the (Urban) grid		990	-165	2%	12%	78%	1%	8%	0%
Landelijke eenvoud		1.540	+225	49%	0%	0%	14%	37%	0%
Landelijke luxe		805	+115	3%	0%	95%	0%	0%	2%

Bron: WoOn2015, WoOn2018, LMW (2019), Prognef 2021. Bewerking Stec Groep (2021). Kolom 3 en 4 afgerond op vijftallen. Kolom 5 t/m 10 afgerond op hele percentages. * Stand en ontwikkeling van doelgroepen op niveau van regio Parkstad Limburg.

A.3 Verschil tussen primaire woonvoorkeur en gerealiseerd verhuisgedrag

Naam doelgroep	Woonmilieu	Stand 2022*	Ontwikkeling 2022 - 2032	SH GGB	VSH GGB	KOOP GGB	SH APP/ NULT	VSH APP/ NULT	KOOP NULT
JULB (jong urbaan, laag budget)	Stedelijk	3.940	-605	-9%	-3%	-7%	+19%	-3%	+5%
JUMI (Jong, Urbaan, MiddenInkomen)		815	-120	-1%	-4%	-28%	+3%	+28%	+4%
Yuppies		1.040	-155	+9%	+4%	-51%	+19%	+12%	+8%
Stadse drukte		7.045	-370	-4%	0%	-4%	+13%	-3%	-2%
Stads-elite		7.270	-390	+3%	+4%	-7%	0%	-1%	-4%
KISS (klein inkomen, stedelijke setting)		8.510	-1.585	-3%	-3%	+2%	+8%	+1%	-5%
Midlife, Mid-City		6.565	-1.240	-2%	+3%	-16%	0%	+5%	+6%
Oudere eenvoud stedelijk		12.395	+2.005	+2%	-1%	-2%	-28%	+21%	+10%
Stedelijk genieten		4.610	+755	-2%	+5%	0%	-20%	-17%	+28%
Vroeg Volwassen	Suburbaan/ dorps	3.850	-540	+2%	-6%	-19%	+29%	-10%	-2%
Veel voor weinig		2.410	-310	+7%	-3%	-17%	+4%	+7%	0%
Familie doorzon		8.510	-370	-3%	+3%	-18%	+10%	+3%	0%
Ruimte en Gemak		10.955	-460	-2%	+1%	+9%	-2%	-1%	-5%
Jong geleerd, oud gedaan		9.745	-1.745	+5%	+3%	-15%	+9%	-1%	-2%
Woonerf Welgestelden		9.195	-1.670	+2%	+2%	+9%	-2%	+2%	-10%
Suburbane Senioren		15.790	+2.495	+3%	+2%	+3%	-8%	+4%	+4%
Ruim(t)e genieters / zilveren rand		6.335	+985	+9%	0%	+16%	0%	+3%	-20%
JOLO (JOng LOkaalgebonden)	Landelijk	245	-25	+6%	-12%	-15%	+18%	0%	0%
Blijvers en Terugkeerders		255	-25	+2%	+7%	-8%	+4%	+9%	0%
Rurale ruimtezoekers gezin		555	-10	+42%	+6%	-32%	+16%	0%	0%
Gegoed ruraal gezin		1.600	-30	0%	+2%	+10%	-4%	-1%	-5%
Blijf-in-de-wijkers		675	-110	+50%	-3%	-11%	-25%	-3%	-7%
Stadsontwijkers / Off the (Urban) grid		990	-165	-5%	+12%	+9%	-2%	+3%	-14%
Landelijke eenvoud		1.540	+225	+27%	-3%	-19%	-23%	+23%	-12%
Landelijke luxe		805	+115	-14%	-8%	+50%	-11%	-10%	-11%

Bron: WoOn2015, WoOn2018, LMW (2019), Prognef 2021. Bewerking Stec Groep (2021). Kolom 3 en 4 afgerond op vijftallen. Kolom 5 t/m 10 afgerond op hele percentages. * Stand en ontwikkeling van doelgroepen op niveau van regio Parkstad Limburg.

Bijlage B: Tabellen PMC's regio Parkstad[24]

B.1 product-marktcombinatie: grondgebonden woningen (niet levensloopgeschikt)

Woningtype	Woonvoorkeuren		Verhuisgedrag	
	Basisscenario	Migratiescenario	Basisscenario	Migratiescenario
Grondgebonden huur tot 80 m²				
Huur tot aftoppingsgrens < 80 m²	30	95	220	310
Huur aftoppingsgrens tot liberalisatiegrens < 80 m²	140	170	40	50
Huur liberalisatiegrens tot € 1.000 < 80 m²	290	315	-25	-20
Huur meer dan € 1.000 < 80 m²	-5	-5	-15	-10
Subtotaal grondgebonden huur tot 80 m²	**455**	**575**	**220**	**330**
Grondgebonden huur vanaf 80 m²				
Huur tot aftoppingsgrens > 80 m²	-110	125	40	305
Huur aftoppingsgrens tot liberalisatiegrens > 80 m²	140	290	105	220
Huur liberalisatiegrens tot € 1.000 > 80 m²	-20	45	510	595
Huur meer dan € 1.000 > 80 m²	-10	-	120	140
Subtotaal grondgebonden huur vanaf 80 m²	**-**	**460**	**775**	**1.260**
Grondgebonden koop tot 120 m²				
Koop tot € 150.000 < 120 m²	-1.030	-860	-1.660	-1.485
Koop € 150.000 tot € 200.000 < 120 m²	-1.265	-1.035	-1.935	-1.700
Koop € 200.000 tot € 250.000 < 120 m²	-330	-235	-505	-410
Koop € 250.000 tot € 300.000 < 120 m²	-50	-10	-135	-110
Koop € 300.000 tot € 350.000 < 120 m²	-5	10	-45	-40
Koop meer dan € 350.000 < 120 m²	-10	10	-30	-20
Subtotaal grondgebonden koop tot 120 m²	**-2.690**	**-2.120**	**-4.310**	**-3.765**
Grondgebonden koop vanaf 120 m²				
Koop tot € 150.000 > 120 m²	-235	-170	-470	-420
Koop € 150.000 tot € 200.000 > 120 m²	-730	-555	-1.110	-950
Koop € 200.000 tot € 250.000 > 120 m²	-1.000	-805	-1.310	-1.120
Koop € 250.000 tot € 300.000 > 120 m²	-680	-530	-885	-735
Koop € 300.000 tot € 350.000 > 120 m²	-445	-350	-485	-400
Koop meer dan € 350.000 > 120 m²	-690	-525	-770	-620
Subtotaal grondgebonden koop vanaf 120 m²	**-3.780**	**-2.935**	**-5.030**	**-4.245**
Totaal	**-6.015**	**-4.020**	**-8.345**	**-6.420**

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

[24] Let op: omdat we werken met afronding op vijftallen kunnen de totalen uit de tabellen verschillen met de totalen zoals weergegeven in het Stec-doorstroommodel.

B.2 product-marktcombinatie: appartementen (niet levensloopgeschikt)

Woningtype	Woonvoorkeuren		Verhuisgedrag	
	Basisscenario	Migratiescenario	Basisscenario	Migratiescenario
Appartement huur (niet LLG) tot 80 m²				
Huur tot aftoppingsgrens < 80 m²	-2.110	-1.975	-790	-610
Huur aftoppingsgrens tot liberalisatiegrens < 80 m²	-220	-195	-65	-35
Huur liberalisatiegrens tot € 1.000 < 80 m²	310	325	305	320
Huur meer dan € 1.000 < 80 m²	25	25	55	60
Subtotaal appartement huur (niet LLG) tot 80 m²	**-1.995**	**-1.820**	**-495**	**-265**
Appartement huur (niet LLG) vanaf 80 m²				
Huur tot aftoppingsgrens > 80 m²	-410	-360	-55	5
Huur aftoppingsgrens tot liberalisatiegrens > 80 m²	-150	-135	-	20
Huur liberalisatiegrens tot € 1.000 > 80 m²	115	120	150	155
Huur meer dan € 1.000 > 80 m²	55	60	50	50
Subtotaal appartement huur (niet LLG) vanaf 80 m²	**-390**	**-315**	**145**	**230**
Appartement koop (niet LLG)				
Koop tot € 150.000	-15	15	-30	-5
Koop € 150.000 tot € 200.000	70	80	55	70
Koop € 200.000 tot € 250.000	45	50	5	5
Koop € 250.000 tot € 300.000	30	35	-	-
Koop € 300.000 tot € 350.000	20	20	-	-
Koop meer dan € 350.000	25	25	5	5
Subtotaal appartement koop (niet LLG)	**175**	**225**	**35**	**75**
Totaal	**-2.210**	**-1.910**	**-315**	**40**

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

B.3 product-marktcombinatie: appartementen/nultredenwoningen (levensloopgeschikt)

Woningtype	Woonvoorkeuren		Verhuisgedrag	
	Basisscenario	Migratiescenario	Basisscenario	Migratiescenario
Appartement/nultredenwoning huur (LLG)				
LLG huur tot aftoppingsgrens	-70	140	470	725
LLG huur aftoppingsgrens tot liberalisatiegrens	1.560	1.760	525	660
LLG huur liberalisatiegrens tot € 1.000	1.645	1.715	2.270	2.355
LLG huur meer dan € 1.000	145	150	200	210
Subtotaal appartement/nultredenwoning huur (LLG)	**3.280**	**3.765**	**3.465**	**3.950**
Appartement/nultredenwoning koop (LLG)				
LLG koop tot € 150.000	90	115	360	400
LLG koop € 150.000 tot € 200.000	260	285	630	670
LLG koop € 200.000 tot € 250.000	505	535	430	455
LLG koop € 250.000 tot € 300.000	290	305	275	285
LLG koop € 300.000 tot € 350.000	190	200	80	85
LLG koop meer dan € 350.000	260	270	80	85
Subtotaal appartement/nultredenwoning koop (LLG)	**1.595**	**1.710**	**1.855**	**1.980**
Totaal	**4.875**	**5.475**	**5.320**	**5.930**

Bron: Progneff (2021), LMW (2019), WoOn2015 en WoOn2018. Bewerking Stec Groep (2021).

PARKSTAD LIMBURG

WOONVISIE BRUNSSUM

CIRCUSVIS

DE REGIONALE EN LOKALE WOONVISIE

18 APRIL 2023

WOONVISIE

HET PROCES TOT NU TOE

Achtergrond
Aflopen woonvisie 2017 – 2021
(was gerenommeerd voorbeeld!)

Voor de verkiezingen eerst een synopsis

- Situatie en inzichten sinds vorige Woonvisie
- Situatieschets door interviews bestuurders, stakeholders, ambtenaren en bewoners + straatinterviews. = 13 kwesties

Nu regionale en 7 lokale woonvisies

- Recente landelijke input.
- Uitwerking van visie, doelstellingen en strategieën.
- Met betrokkenheid stakeholders, bewoners en bestuurders.

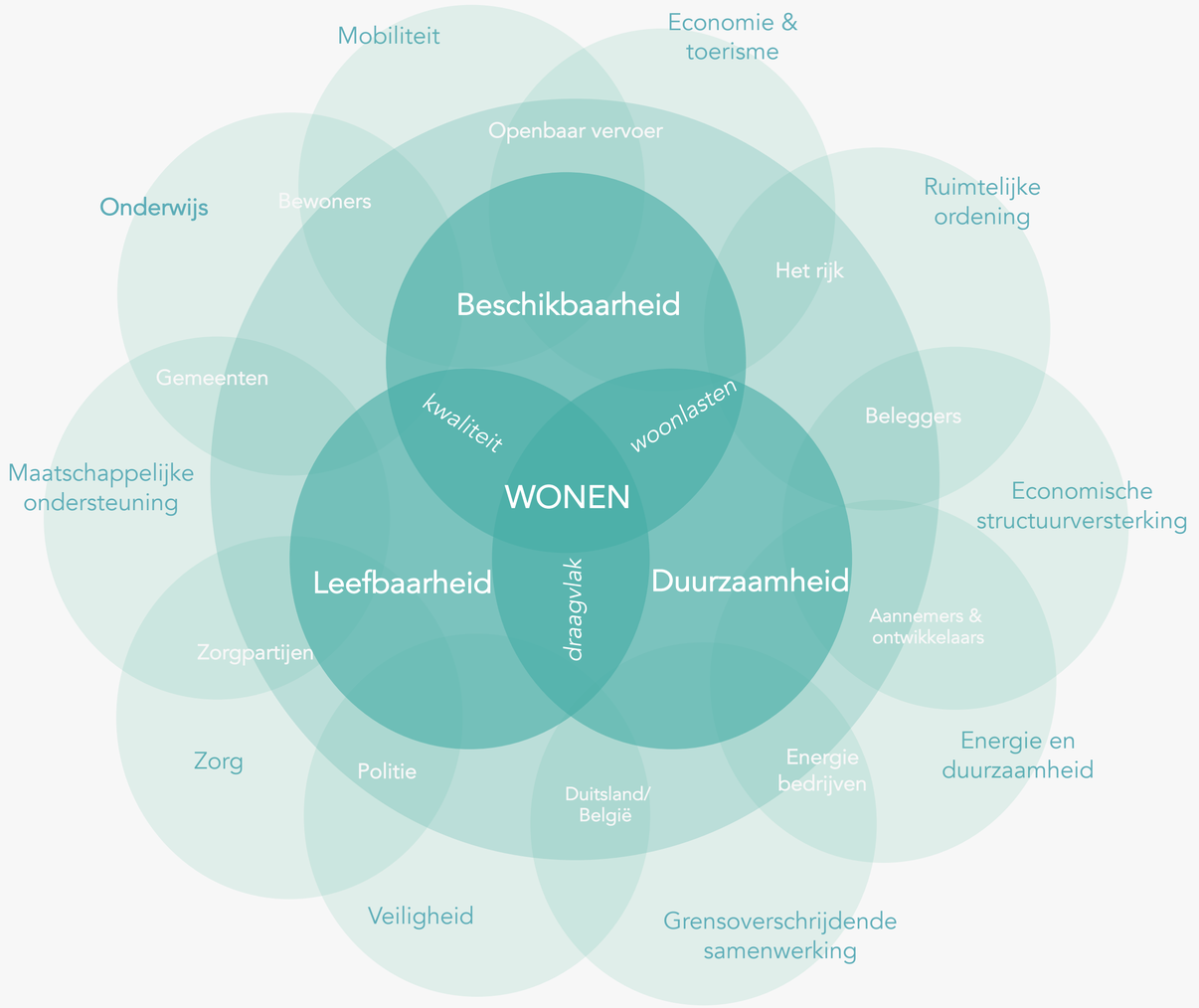
CONTEXT WOONVISIE

WOONOPGAVEN IN EEN COMPLEXE WERELD

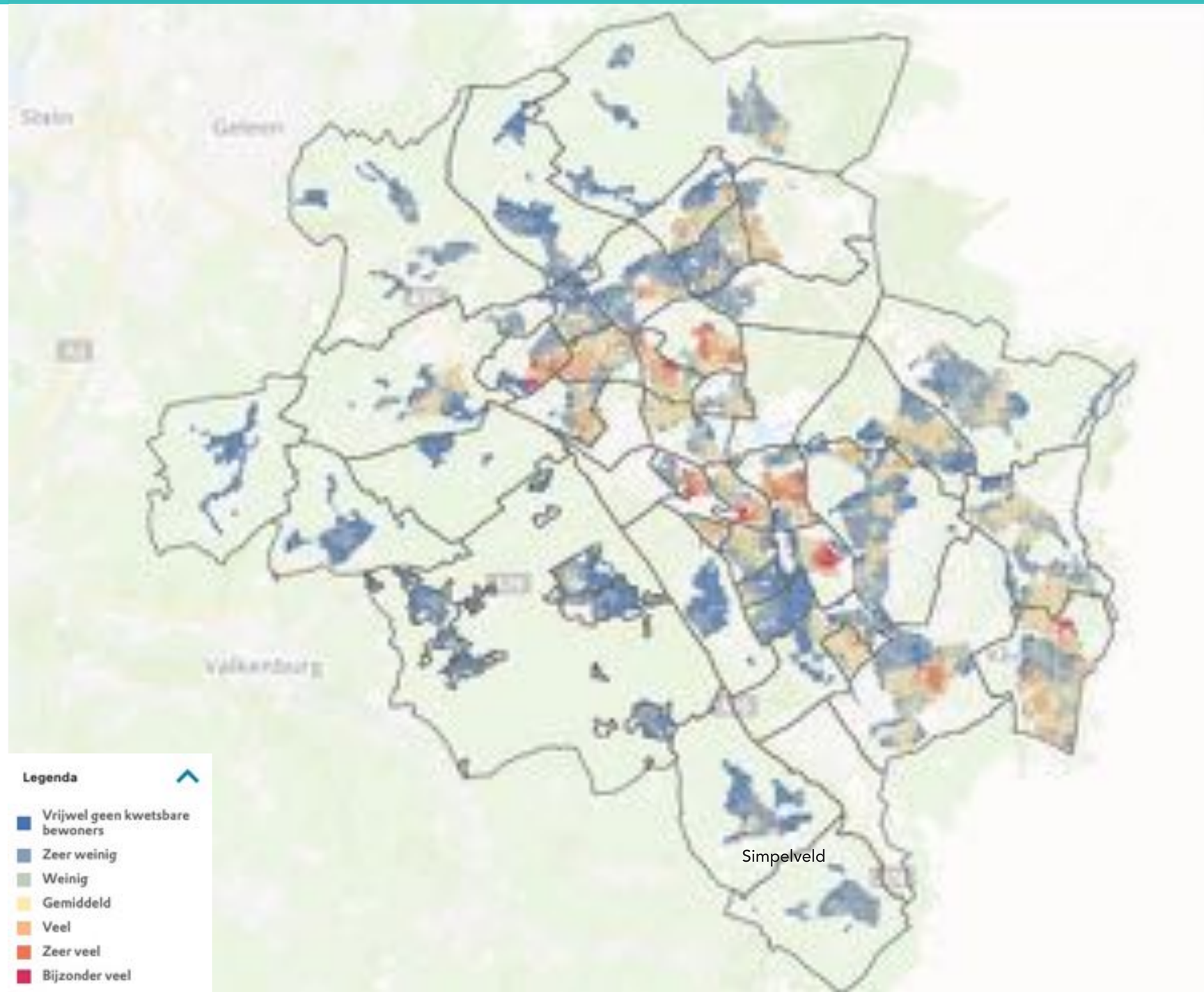
- Sterke **samenhang** tussen thema's en grote betrokkenheid andere partijen/domeinen.
- **Woningaanbod:** Op korte termijn verhoogde woningvraag. Op de langere termijn vooral kwalitatieve opgaven.
- **Duurzaamheid:** Er ligt onveranderd een enorme opgave in de verduurzaming woningvoorraad, vooral in de particuliere sector.
- **Leefbaarheid**: Toenemende concentratie kwetsbare bewoners gaat aantoonbaar samen met meer overlast en minder veiligheid.

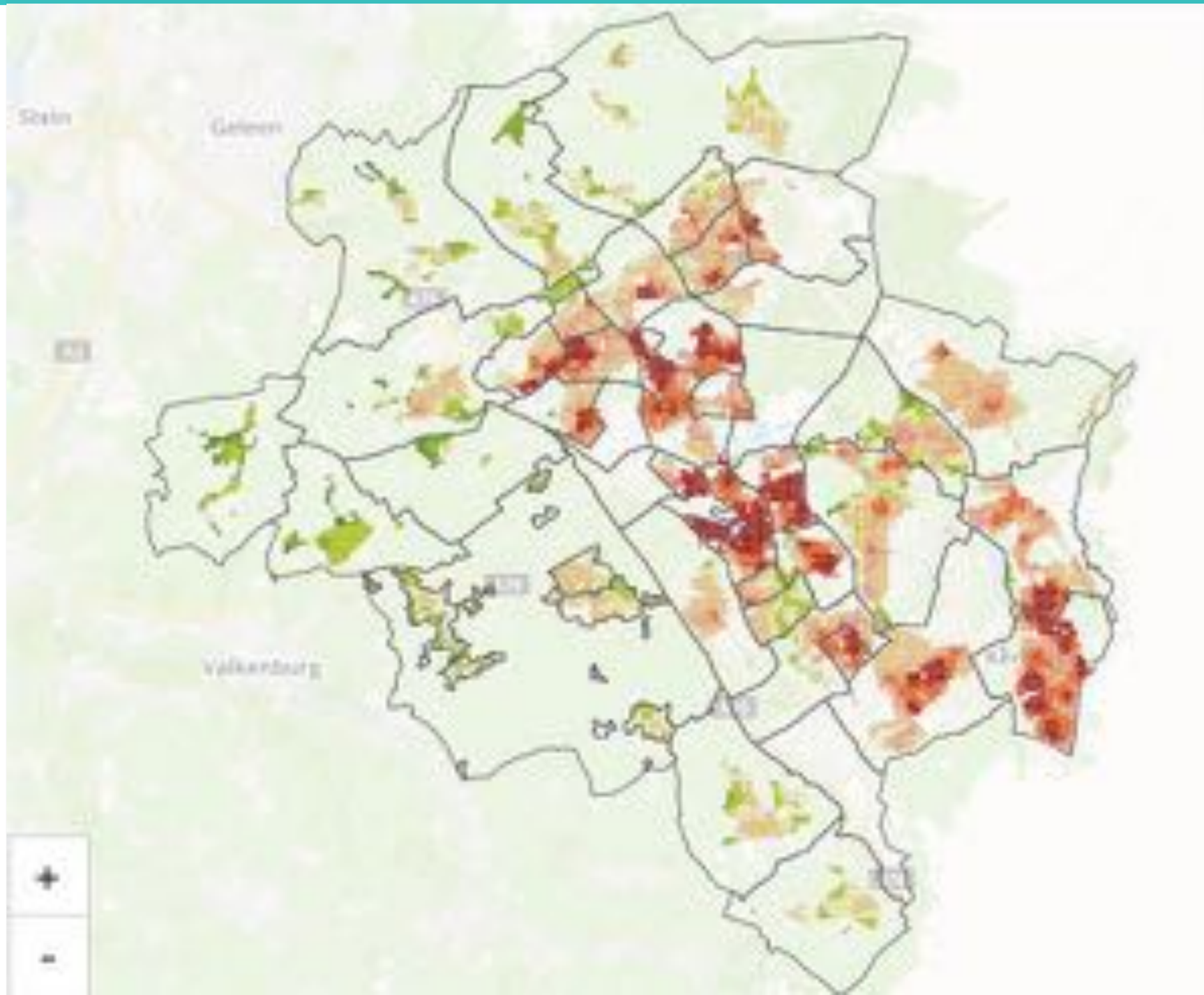

BEWONERS IN EEN KWETSBARE POSITIE

OVERLAST EN VEILLIGHEID

CONTEXT

13 KWESTIES UIT SYNOPSIS

1. Op welke wijze kunnen afspraken over een **evenwichtiger verdeling** van draagkrachtige en minder draagkrachtige bewoners vorm en inhoud krijgen?
2. Welke bijdrage kan de regionale en lokale woonvisie hebben om te komen tot **domein overstijgende samenwerking en oplossingen**?
3. Wat is het **nieuwe perspectief** voor Parkstad Limburg, dat als alternatief kan dienen voor het huidige verhaal van krimp?
4. Op welke wijze kan het **zoet en zuur** in de regio effectief worden verbonden?
5. Wat is de gewenste kwalitatieve invulling van het **regionale bouwprogramma** en op welke wijze kan hier effectief worden gestuurd?
6. Hoe wordt de samenwerking tussen het **woon- en het zorgdomein** in de bouw- en de transformatie opgave versterkt?
7. Op welke wijze kan het **zoet en zuur** in de regio effectief worden verbonden?
8. Wat is de gewenste kwalitatieve invulling van het **regionale bouwprogramma** en op welke wijze kan hier effectief worden gestuurd?
8. Op welke wijze kunnen afspraken tussen gemeenten over het aanbod naar betaalbaarheidsklasse en eigendomsvorm, bijdragen aan de **beschikbaarheid van betaalbare en goedkope woningen** in de delen van de regio waar nu weinig betaalbare woningen zijn?
9. Welke interventies kunnen worden ingezet om de betaalbaarheid voor jongeren, mensen met betalingsproblemen en energiearmoede te verbeteren? En wat is daar regionaal over af te spreken tussen gemeenten?
10. Welke **prioriteit krijgt de verduurzaming** ten opzichte van andere opgaven in de woonvisie en wat vraagt dat van het draagvlak onder bewoners en andere partijen?
11. Welke rol gaan de gemeenten oppakken in het stimuleren van mogelijkheden om verduurzaming en een aantrekkelijke gezonde en leefbare woonomgeving te combineren?
12. Op welke wijze willen de gemeenten sturen op de **particuliere verhuur**, en welke regionale afspraken passen hierbij?
13. Wordt de **huisvesting van arbeidsmigranten** een volwaardig onderdeel van het woonbeleid van gemeenten en van de regionale woonvisie?

CONTEXT

BOUW EN TRANSFORMATIE

EEN INSPIREREND VERHAAL

LEEFBARE WIJKEN

BETAALBAAR WONEN

REGIO IN BALANS

DUURZAAMHEID

1. Op welke wijze kunnen afspraken over een **evenwichtiger verdeling** van draagkrachtige en minder draagkrachtige bewoners vorm en inhoud krijgen?
2. Welke bijdrage kan de regionale en lokale woonvisie hebben om te komen tot **domein overstijgende samenwerking en**?
3. Wat is het **nieuwe perspectief** voor Parkstad Limburg, dat als alternatief kan dienen voor het huidige verhaal van krimp?
4. Op welke wijze kan het **zoet en zuur** in de regio effectief worden verbonden?
5. Wat is de gewenste kwalitatieve invulling van het **regionale bouwprogramma** en op welke wijze kan hier effectief worden gestuurd?
6. Wat is het **nieuwe perspectief** voor Parkstad Limburg, dat als alternatief kan dienen voor het huidige verhaal van krimp?
7. Op welke wijze kan het **zoet en zuur** in de regio effectief worden verbonden?
8. Wat is de gewenste kwalitatieve invulling van het **regionale bouwprogramma** en op welke wijze kan hier effectief worden gestuurd?
8. Op welke wijze kunnen afspraken tussen gemeenten over het aanbod naar betaalbaarheidsklasse en eigendomsvorm, bijdragen aan de **beschikbaarheid van betaalbare en goedkope woningen** in de delen van de regio waar nu weinig betaalbare woningen zijn?
9. Welke interventies kunnen worden ingezet om de betaalbaarheid voor jongeren, mensen met betalingsproblemen en energiearmoede te ver[illegible]. En wat is daar regionaal over af te spreken tussen gemeenten?
10. Welke **prioriteit krijgt de verduurzaming** ten opzichte van andere opgaven in de woonvisie en wat vraagt dat van het draagvlak onder bewoners en andere partijen?
11. Welke rol gaan de gemeenten op[illegible] het stimuleren van mogelijkheden om verduurzaming en een aantrekkelijke gezonde en leefbare woonomgeving te combineren?
12. Op welke wijze willen de gemeenten sturen op de **particuliere verhuur**, en welke regionale afspraken passen hierbij?
13. Wordt de **huisvesting van arbeidsmigranten** een volwaardig onderdeel van het woonbeleid van gemeenten en van de regionale woonvisie?

KANSRIJK WONEN VOOR IEDEREEN, NU EN IN DE TOEKOMST

ÉÉN OOGMERK, DOOR UITVOERING DRIE STRATEGIEËN

DOEL DOOR DOEN

KANSRIJK WONEN VOOR IEDEREEN, NU EN IN DE TOEKOMST

1 KANSRIJK WONEN:

- Door nieuwbouw die aansluit bij wensen van huidige en nieuwe bewoners.
- Door herstructurering en transformatie.
- Door passende woningen bijzondere doelgroepen en wonen met zorg.
- Door betaalbaar wonen

2 KANSRIJKE WOONOMGEVING:

- Door variatie in het woningaanbod
- Door balans in het woningaanbod
- Door goede verhuur van woningen

3 NU EN IN DE TOEKOMST:

- Door kwaliteit,
- Door duurzaam
- Door waardevol en met identiteit

1 KANSRIJK WONEN

VOOR IEDEREEN

Door nieuwbouw (7.500) die aansluit bij wensen van huidige en nieuwe bewoners

- Mensen een reden geven om te blijven en zich te vestigen
- Meer en gevarieerd aanbod
- Sneller bouwen voor de woonbehoefte, ook via tijdelijke woonconcepten.

Door herstructurering en transformatie

- Kwalitatief verbeteren wijken (domein-overstijgend)
- Transformeren vastgoed

Door passende woningen voor bijzondere doelgroepen en wonen met zorg

- Woonzorgvisies

Door betaalbaar wonen

- Voldoende betaalbare woningen
- Tegengaan betalingsproblemen en energiearmoede

CIRCUSVIS

2 KANSRIJKE WOONOMGEVING

VOOR IEDEREEN

Dat kan wonen niet alleen! Eveneens van belang hoe om te gaan met de openbare ruimte, de veiligheid, de voorzieningen, het onderwijs, het werk en de mobiliteit.

Door variatie en balans in het woningaanbod

- Bouwen aan gevarieerde buurten en dorpen
- Sturen op drie segmenten door meer sociale huur voor de laagste inkomens in buurten en dorpen die nu een hoge veerkracht kennen. En meer woningen voor midden en hoge inkomens in buurten en dorpen met beperkte veerkracht.

Door goede verhuur van woningen

- Handhaven op goede verhuur
- Aandacht voor kwetsbare buurten en bewoners (samen met andere partners)
- Variatie in huurwoningen

3 NU EN IN DE TOEKOMST

Aansluiten op duurzaamheidsafspraken regionaal en landelijk

Door kwaliteit, duurzaam en waardevol

- Inzetten op energiezuinige woningen
- Energieopwekking aan de woning (zonnepanelen)
- Circulair bouwen
- Identiteit en innovatie

POMPGEBOUW

LOKALE ACCENTEN BRUNSSUM

1. KANSRIJK WONEN

DOOR NIEUWBOUW EN HERSTRUCTURERING

- **Nieuwe woningen toevoegen en oude vervangen,** conform woningbehoefte onderzoek STEC (voornamelijk levensloopgeschikt)
- Met **extra woningbouw** tegendruk geven aan vergrijzing door aantrekkelijk aanbod vrij te maken voor jongeren en door direct aanbod.
- Verkennen kansen grondgeboden koopwoningen te verhuren.

- Benutten fysieke opgaven om sociaal maatschappelijke doelen te bereiken.
- lopende **transformatie van portieketageflats** naar meer hedendaagse woonvormen wordt voortgezet.

1 KANSRIJK WONEN

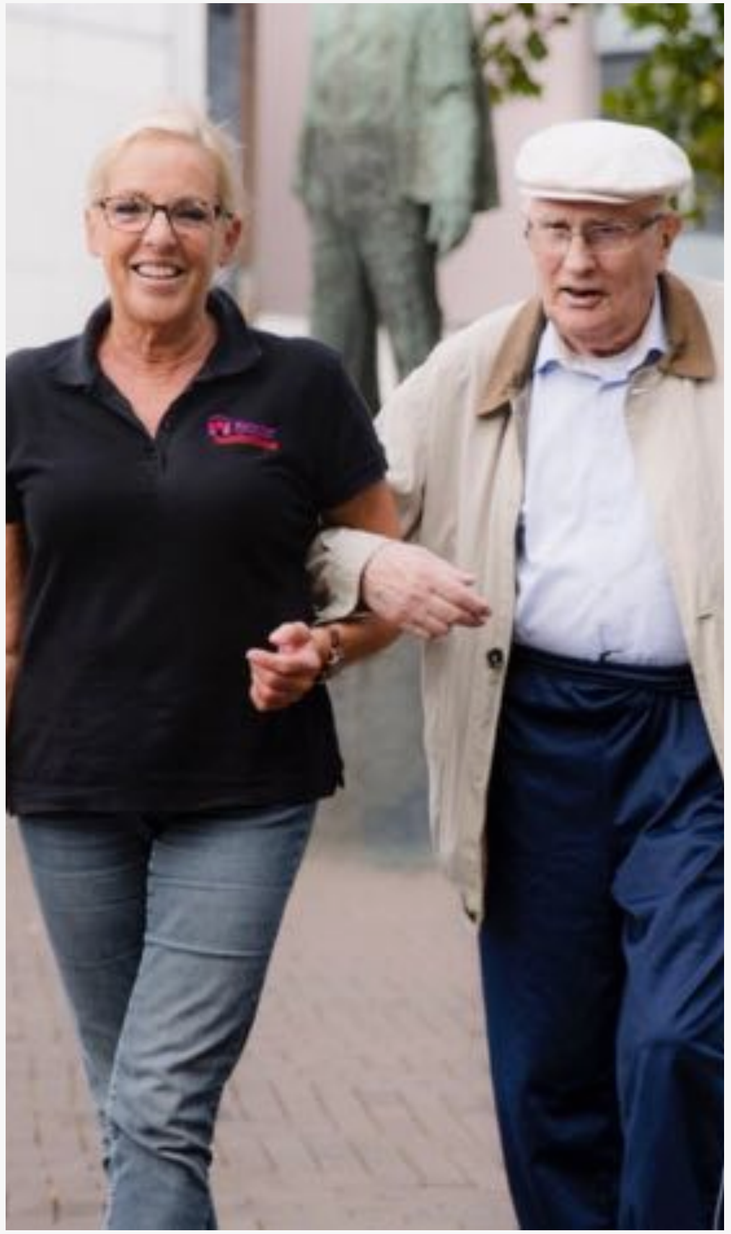
DOOR PASSENDE WONINGEN VOOR BIJZONDERE DOELGROEPEN EN WONEN MET ZORG

- Anno 2023 kent de gemeente Brunssum een breed scala aan woonzorgconcepten. Uit een nog op te stellen **woonzorgvisie** moet gaan blijken wat hieraan nog ontbreekt.

- Blijven voldoen aan de jaarlijkse **taakstelling huisvesting statushouders**. Daartoe zoekt ze naar mogelijkheden voor de inzet van flexwoningen.

- Ruimte bieden aan **innovatieve woonvormen** zoals bijvoorbeeld tiny houses en mantelzorgwoningen.

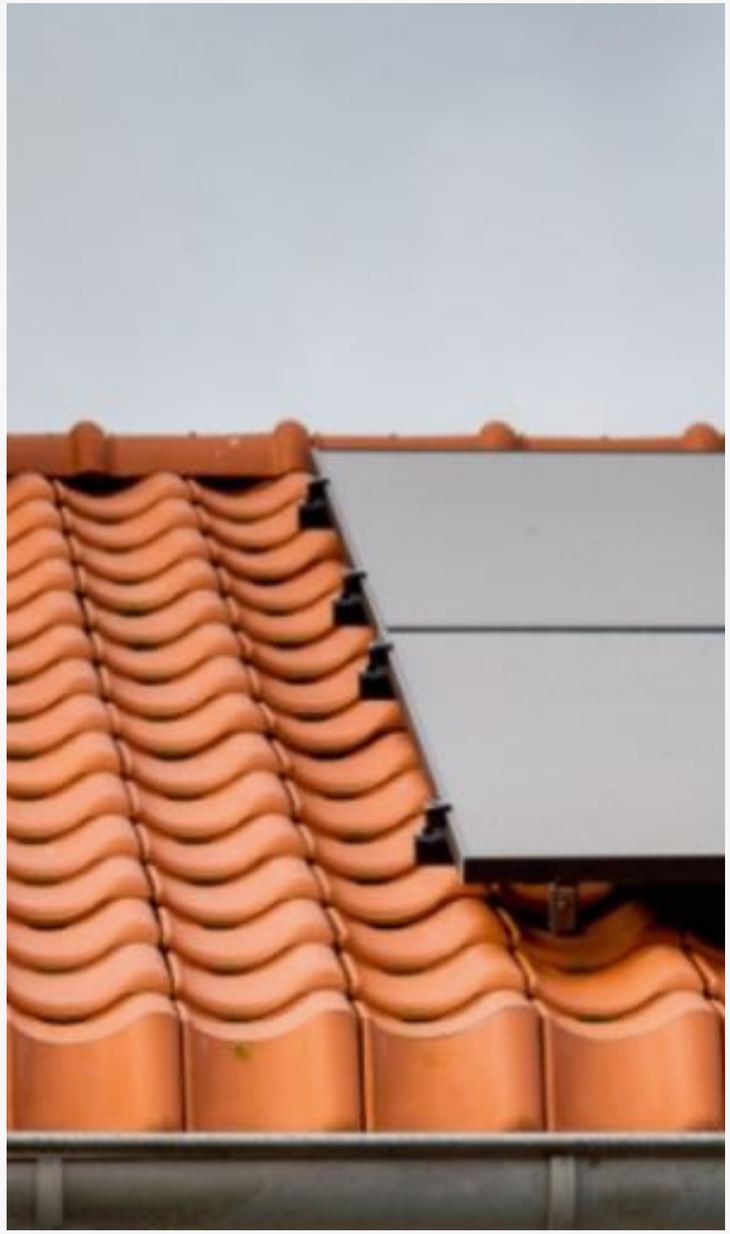
- Bijdragen aan opgave te voldoende aan voldoende **woonwagenstandplaatsen,** zoals benoemd in provinciaal behoefteonderzoek.

1 KANSRIJK WONEN

DOOR BETAALBAARHEID

- Betaalbaarheid is onderwerp van overleg met de in de gemeente werkzame woningcorporaties, onder meer over de **isolatie van woningen**.
- De gemeente sluit **prestatieafspraken met woningcorporaties** over vroegsignalering en een sociaal incassobeleid.
- Aandacht voor huishoudens met een laag inkomen **Verduurzaming van het woningaanbod en informatie voor bewustwording en gedrag**.
- Energiecoaches, VoorzieningenWijzer, samenwerken vroegsignalering en schuldhulpverlening en koppeling met sociaal domein.
- **Inzet Rijksmiddelen** voor energiebesparende maatregelen bij huishoudens.
- Gebiedsgerichte aanpak van buurten op basis van **Transitievisie Warmte**.
- **Regionaal isolatie- en verduurzamingsprogramma** zodat iedereen stappen kan zetten naar aardgasvrij.

2 KANSRIJKE WOONOMGEVING

DOOR VARIATIE EN BALANS IN HET WONINGAANBOD EN GOED VERHUURDERSCHAP

- De gemeente Brunssum zet in op het **middeldure huursegment in wijken met weinig veerkracht**, nu aangepaste regelgeving dit ook voor woningcorporaties eenvoudiger maakt.

- Met de wet **goed verhuurderschap** wordt getoetst op onevenredige benadeling, uitbuiting en welzijn van de huurders en gebruikers en aan leefbaarheid, strafbare feiten en slecht levensgedrag.

3 NU EN IN DE TOEKOMST

DOOR DUURZAAMHEID

- De herstructurering en verduurzaming is voor de woningen die vallen onder **beschermd stads- en dorpsgezicht** een uitdaging. Meeste woningen zijn onvoldoende geïsoleerd en de buurten moeten klimaatadaptief ingericht, met oog voor natuur en biodiversiteit.

- Verduurzaming van buurten is een kans om meerdere doelen te bereiken. Alleen door het **verbinden van de belangen van bewoners**, **eigenaren en de gemeenten** kunnen de kwaliteiten in de buurt behouden worden en de verduurzamingsopgaven worden gerealiseerd.

- Bij nieuwbouw en herstructurering aandacht voor **hittestress,** slimmere waterkringlopen. We bouwen en verbouwen **natuurinclusief,** waarbij we toewerken naar 100% circulair in 2050.

PLANNING

PLANNING WOONVISIE BRUNSSUM

- T/m 11 mei a.s. mogelijk zienswijzen in te dienen.

- Behandeling in de Raad is gepland voor 13 juni a.s.

VRAGEN?

Jeroen@circusvis.nl

CIRCUSVIS

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 6 juni 2023
Registratiekenmerk	: 202285670
Gemeentebladnr.	: 2023 nr. 48.
Afdeling opsteller	: Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Naam opsteller	: Michel Sloen
Bereikbaar onder	: +31455278651, michel.sloen@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Jaimy van Dijk
Raadsvergadering d.d.	: 11 juli 2023.
Uiterlijke datum	: Niet van toepassing

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Vaststelling Regionale Woonvisie Parkstad Limburg; onderdeel Brunssum.

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

In het Jaarplan 2021 heeft de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering van de Stadsregio Parkstad vastgelegd een nieuwe regionale woonvisie op te stellen met zeven lokale uitwerkingen voor de gemeenten. Op 16-02-2023 heeft de Bestuurscommissie ingestemd met het regionale deel van de concept Woonvisie en deze vervolgens ter consultatie vrijgegeven aan haar stakeholders voor de duur van 17 februari tot 17 maart 2023. Op 30 maart 2023 heeft de Bestuurscommissie kennis genomen van de 6 ingekomen reacties op het regionale deel van de concept Woonvisie en geconstateerd en beslist, dat deze reacties geen aanleiding vormen voor aanpassing van het concept van de regionale Woonvisie aangezien de reacties voornamelijk betrekking hadden op de vervolgstappen na vaststellen van de Woonvisie door de gemeenteraden, dan wel omdat de inhoudelijke reacties betrekking hadden op passages waarover reeds eerder overeenstemming bestond.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Op 21 maart 2023 heeft ons college kennis genomen van de concept-Regionale Woonvisie Parkstad Limburg en deze vervolgens vrij gegeven voor inspraak conform de gemeentelijke inspraakverordening. De concept Woonvisie bestaat uit een regionaal en een lokaal beleidsgedeelte. Het regionaal gedeelte is identiek voor de 7 Parkstadgemeenten. De lokale onderdelen bevatten de specifieke doorvertaling voor en door de gemeente in lokaal beleid. De inzage van de integrale Woonvisie waarin ook de lokale componenten verwoord zijn (zie bijlage 1) heeft plaatsgevonden van 30 maart 2023 tot en met 11 mei 2023. Gedurende deze periode was het voor eenieder mogelijk om een inspraakreactie in te dienen. In totaal zijn er 6 reacties ingediend op het regionale gedeelte van de ontwerp woonvisie en 3 reacties op de lokale onderdelen. Deze reacties zijn verwoord in bijlage 2 de Nota 'Reacties bij de Regionale en Lokale Woonvisie'.

Het Rijk heeft het Wetsvoorstel Versterking Regie op de Volkshuisvesting in voorbereiding. De wet zal naar verwachting in 2026 in werking treden. Overleg met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over dit wetsvoorstel en de impact hiervan op de concept Woonvisie, leidt tot volgende bepaling:

De Woonvisie kan worden vastgesteld als bouwsteen en inbegrepen worden in het volkshuisvestingsprogramma. Na vaststelling van de Omgevingsvisie door de gemeenteraad en na het in werking treden van de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting, dient de gemeente vanaf 2026 een volkshuisvestingsprogramma uit te werken. Het college van B&W stelt dit volkshuisvestingsprogramma vast. De Woonvisie kan volgens het Ministerie van BZK worden aangemerkt als één van de bouwstenen voor dit volkshuisvestingsprogramma. Een andere bouwsteen zal bijvoorbeeld de nog op te stellen woonzorgvisie zijn.

- In de woonvisie staat nu: "heeft de status van 'Woonprogramma' volgens het Wetsvoorstel Versterking Regie op de Volkshuisvesting". In de nota van inspraak wordt het voorstel gedaan de tekst conform aan te passen. Hieruit vloeit voort, dat de concept Woonvisie gewijzigd moet worden vastgesteld.

3. Gewenste situatie (WAT?

a. Wat willen we bereiken?

De regionale woonvisie op te stellen met zeven lokale uitwerkingen voor de gemeenten vormt het kader voor het volkshuisvestingsbeleid op het regionale niveau voor de Stadsregio Parkstad Limburg en op het lokale niveau voor de gemeente Brunssum. De Woonvisie is het integrale beleidsdocument waarin wordt aangegeven hoe de regio en de gemeenten samen met de op de woningmarkt actief zijnde partijen, de opgaven op de totale woningmarkt gaan aanpakken. Na vaststelling door de gemeenteraad vormt de Woonvisie bovendien de basis voor de woningcorporaties om hun biedingen in het kader van de lokale prestatieafspraken met de gemeenten en de huurdersorganisaties in te dienen. In samenhang met duurzaamheidsbeleid zoals de Transitievisie Warmte en bijv. de komende woonzorgvisie kunnen de lokale prestatieafspraken worden vormgegeven.

Met de vaststelling van de woonvisie en de woondeal zal ook (voor een belangrijk deel) gevolg zijn gegeven aan de door de Raad aangenomen motie inzake alternatieve woonconcepten (2021-2).

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming

21 maart jl. (zaaknr. 202285670) heeft het college besloten:

1. kennis te nemen van bijgevoegde concept Regionale woonvisie Parkstad Limburg gemeente Brunssum;
2. deze concept-woonvisie vrij te geven voor inspraak conform de gemeentelijke inspraakverordening;
3. deze concept-woonvisie aan de orde te stellen in een openbare raadsinformatieavond op 18 april a.s. en
4 deze concept-woonvisie voor commentaar toe te zenden aan de lokaal werkzame woningcorporaties en huurdersorganisaties.

2. traject tot dusverre

De totstandkoming van de concept Woonvisie 2023-2028 is als volgt verlopen:

Op 1 april 2021 heeft de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering besloten om voorbereidingen te treffen voor een nieuwe Woonvisie. Bureau Circusvis werd opdracht gegeven voor het opstellen van een rapportage over de belangrijkste inhoudelijke kwesties die in de aanloop naar en aanvullend op de reguliere elementen in een woonvisie, zouden moeten worden geadresseerd. Tijdens een Raadsinformatiebijeenkomst op 16 december 2021 werd de Raad geïnformeerd over het voornemen om een nieuwe Woonvisie op te stellen.

In de periode oktober 2021-februari 2022 voerde bureau Circusvis gesprekken met veel belanghebbenden en bewoners in de wijken en deed daarvan verslag in een zogenaamde synopsis: een weergave van de 13 belangrijkste onderwerpen waarin voor het maken van de Woonvisie keuzes gemaakt moesten worden. Deze keuzes hebben later in 2022 geleid tot een eerste uitwerking in de zogenaamde contourennotitie voor de concept Woonvisie. In de tussentijd heeft de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering ingestemd met het woonbehoefteonderzoek 2022-2032 (bijlage 10); als één van de bouwstenen voor de Woonvisie.

Vervolgens werd besloten om geen besluiten te nemen in de aanloop op de verkiezingen. De Bestuurscommissie hechtte er waarde aan om de nieuwe colleges hierbij in positie te brengen. Gedurende de periode na de verkiezingen en collegevorming zijn de belangrijke aandachtspunten uit de collegeprogramma's geraadpleegd en is verder met de ambtenaren wonen van de 7 gemeenten en Parkstad een scenarioanalyse door Circusvis uitgevoerd om te kijken welke maatregelen in ieder geval uitgevoerd zouden kunnen worden (no-regret) en welke maatregelen scenarioafhankelijk van economische en sociale ontwikkelingen zijn en om flexibiliteit vragen. Daarnaast heeft er een Veerkrachtanalyse plaatsgevonden (bijlage 7), op 12 september 2022 gevolgd door een Raadsinformatiebijeenkomst Parkstad gemeenten (fysiek en digitaal), zie presentatie in bijlage 8.

Op 21 oktober 2022 vond een zgn. visiedag van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering plaats met het Regionaal Overleg Woningcorporaties Parkstad en met het Ministerie van BZK in het teken van de concept Woonvisie in relatie tot de Regionale Prestatie Afspraken Parkstad (tussen Parkstad, de gemeenten, het ROW en de huurders

verenigd in het Regionaal Overleg Huurdersorganisaties), de Nationale Prestatieafspraken Corporaties (tussen Aedes, het Rijk en o.m. de VNG), de aanvraag voor de nieuwe Regio Deal en flexwonen. In de periode november 2022 en januari 2023 hield Circusvis wederom gesprekken van met bewoners in diverse wijken en vond ambtelijke invulling van de lokale onderdelen van de concept Woonvisie door de gemeente plaats. Tijdens een visiedag van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering werd gesproken over de Contourennotitie van de concept Woonvisie, over de relatie met de woonruimteverdeling door de corporaties en over de Woondeal Limburg. 15 december 2022 heeft de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering ingestemd met de zogenaamde Contourennota waarin de contouren van de Woonvisie geschetst werden. Daarbij een toelichting voor de wijze waarop aan de 13 kwesties uit de synopsis invulling gegeven is (zie bijlage 5).

20 januari 2023 vond behandeling van de 1e conceptversie van het regionale deel van de concept Woonvisie plaats gedurende een visiedag van de Bestuurscommissie, gevolgd door een bijeenkomst met de besturen van alle huurdersorganisaties van de corporaties in Parkstad. Daarin zijn de contouren van de concept Woonvisie besproken. Op 9 februari 2023 is het regionale deel van de concept Woonvisie gepresenteerd aan circa 80 stakeholders uit het bedrijfsleven (ontwikkelaars, makelaars en beleggers), aan de provinciale en rijksoverheid, en aan de huurdersbelangenvertegenwoordiging in Parkstad, aan de corporaties binnen Parkstad, aan Aedes (de landelijke belangenvertegenwoordiging van de corporaties) en aan het programmabureau van Nationaal Programma Heerlen Noord, waarna het definitieve concept van het regionale deel van de woonvisie door de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering werd behandeld en werd besloten om dit onderdeel voor consultatie te verspreiden onder alle 140 stakeholders met het verzoek om reflectie vóór 17 maart 2023. Besloten is daarbij tevens de formele inspraak via de gemeenten te laten verlopen. De 7 gemeenten leggen elk de integrale woonvisie ter inzage conform de bij de gemeenten geldende inspraakprocedure.

Tussentijds besloot de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering over de Woondeal Limburg. De ondertekening van de Woondeal Limburg met het Rijk, de Provincie en de corporaties door de voorzitter van de Bestuurscommissie en door portefeuillehouder wonen vond plaats op 9 maart 2023.

Op 30 maart 2023 werden de 6 ingekomen reacties van stakeholders op het regionale deel van de concept Woonvisie behandeld en werd een beslissing dienaangaande door de Bestuurscommissie genomen ten aanzien van de conceptversie. De reacties hebben inhoudelijk geen aanleiding gevormd om het regionale deel van de conceptversie van de Woonvisie aan te passen (zie bijlage 2 Nota 'Reacties bij de Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028). Wel heeft dit geleid tot een meer uitgebreide toelichting in voorliggend raadsvoorstel.

Overeenkomstig de inspraakverordening zijn de inwoners van Brunssum en andere, in de gemeente een belang hebbende, natuurlijke en rechtspersonen in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen hierover kenbaar te maken. Daartoe heeft de concept-woonvisie met ingang van 30 maart t/m 11 mei 2023 voor iedereen gedurende kantoortijden bij de gemeentewinkel van Brunssum, Loket Vergunningen, aan het Lindeplein 1 in Brunssum, ter inzage gelegen. De concept-woonvisie kon ook worden ingezien via de gemeentelijke website en is toegelicht tijdens een openbare raadsinformatiebijeenkomst op 18 april 2023. Inwoners en in de gemeente een belang hebbende, natuurlijke en rechtspersonen konden gedurende deze termijn zowel mondeling als schriftelijk hun zienswijze kenbaar maken. E.e.a. is op de in de gemeente gebruikelijke wijze bekend gemaakt.

Van deze mogelijkheid is door het Regionaal Overleg Huurdersorganisaties (ROH)/Huurderskoepel, de Stichting Seniorenraad Brunssum i.o. en Weller gebruik gemaakt.

3. rol/ bevoegdheden college van B en W

De Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering van de Stadsregio Parkstad Limburg is conform de 'Gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg' annex het 'Instellingsbesluit bestuurscommissies 2014' bevoegd om regionaal beleid voor te bereiden en vervolgens ter vaststelling aan te bieden aan de gemeenteraden van de 7 Parkstadgemeenten.

Het college van Burgemeester en Wethouders is bevoegd om lokaal beleid voor te bereiden en vervolgens ter vaststelling aan te bieden aan de gemeenteraad. Het vaststellen van kaderstellend beleid met doorwerking naar gemeenten, als bijvoorbeeld voorliggende Woonvisie, is een bevoegdheid van de afzonderlijke gemeenteraden.

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

De Woonvisie staat niet op zichzelf. Zowel op landelijk, provinciaal, regionaal als lokaal niveau zijn er diverse vigerende beleidskaders en wetten die van invloed zijn bij de vorming en status van deze concept Woonvisie. De concept Woonvisie is conform deze kaders en wetten tot stand gekomen en ingevuld. Voor een toelichting op deze kaders wordt verwezen naar bijlage 3. Verder vinden er zowel regionaal als lokaal inmiddels activiteiten plaats waarmee voor bepaalde onderdelen al voorbereidingen getroffen worden op of invulling wordt gegeven aan het beleid in de concept woonvisie. Voor andere onderdelen zullen regionaal en lokaal wel nog extra activiteiten moeten worden uitgerold. Voor een overzicht van bestaande activiteiten wordt verwezen naar bijlage 4. Meer hierover onder uitvoering van de Woonvisie.

De 'Herstructureringsvisie voor de woningvoorraad Parkstad Limburg' vastgesteld door de Parkstadraad in december 2009, bleef vigerend bij vaststellen van de woonvisie 2017-2021, maar wordt vervangen door de nieuwe woonvisie. Aan de gemeenteraad wordt derhalve gevraagd om de herstructureringsvisie in te trekken.

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?

De vaststelling van de woonvisie past binnen de opgaven en ambities van het coalitieakkoord 'Samen voor Brunssum'.

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

De woonvisie maakt onderdeel uit van programma 11 Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ontwikkeling van de begroting 2023. Aan de vaststelling van de woonvisie als zodanig zijn geen financiële consequenties. Voor zover hiervan bij de uitvoering daarvan wel sprake zal zijn, zal dit aan Uw raad worden voorgelegd.

c. Argumenten en overwegingen

De vigerende Woonvisie was vastgesteld voor de duur van 2017 tot 2021. Ze is wel nog vigerend, maar met het oog op alle ontwikkelingen in de afgelopen jaren en vanwege de reeds aangenomen en nog aanstaande wetswijzigingen, is het nu wel het moment om nieuw beleid vast te stellen. Temeer ook omdat het met het ingaan van de Omgevingswet opportuun is om over actueel volkshuisvestingsbeleid te beschikken dat meteen ook voldoet aan de voorziene wettelijke kaders van een volkshuisvestingsprogramma.

In 2015 is de nieuwe Woningwet ingegaan, die onder meer bepaalde, dat gemeenten over een Woonvisie dienen te beschikken, waarop woningcorporaties een 'bod' kunnen doen om samen met gemeenten en huurdersorganisaties tot prestatieafspraken te komen. Die Woningwet schrijft voor welke thema's de woonvisie in ieder geval dient te bevatten om een goede grondslag voor lokale prestatieafspraken te vormen.

De volkshuisvestelijke opgaven zijn de afgelopen jaren sterk veranderd en zijn weer nationale prioriteit geworden. De opgave was in de vigerende woonvisie 2017-2021 vooral gericht op vervanging en vernieuwing van de bestaande voorraad en herbestemming, in plaats van op uitbreiding. Daarnaast wordt vanuit het Rijk ingezet op de verduurzaming van de gebouwde omgeving waarmee ook bestaande woningen energiezuinig en aardgasvrij worden gemaakt. Met het nieuwe rijksbeleid wordt fors gestuurd op nieuwbouwproductie van betaalbare woningen en op een fair share in de verdeling van sociale huur. De herstructureringsopgave waarvan in de woonvisie 2017-2021 geconstateerd werd, dat die verschoven was van de huursector naar de koopsector is nog steeds aan de orde. Maar in voorliggende concept Woonvisie komt daarbij ook vanuit leefbaarheid de component nieuwbouwproductie bij. De Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering heeft de ambitie uitgesproken minimaal 7.500 woningen te realiseren in 10 jaar tijd tot en met 2031, maar heeft daarbij ook gemarkeerd, dat de ogen niet gesloten worden voor de herstructureringsopgaven in de wijken. In de Woondeal Limburg (afspraken tussen het Rijk, de provincie, de regio's en de gemeenten) heeft Parkstad de nieuwbouwambitie van 7.500 woningen én de herstructurering van 8.000 woningen benoemd (omgerekend naar de looptijd van de Woondeal tot en met 2030).

In voorliggende concept Woonvisie wordt de relatie gelegd met aspecten als leefbaarheid, veranderingen in het sociale domein, die effect hebben op de volkshuisvestelijke opgaven, duurzaamheid, energietransitie, klimaatadaptatie en

(historische) waarde. Deze elementen vormen de context en soms ook randvoorwaarde voor volkshuisvesting en de rol die de gemeente hierin kan of moet nemen. Door de programmalijnen van het Rijk en nieuwe en bestaande wetgeving, lopen er meer dan ooit veel en complexe dwarsverbanden tussen de diverse domeinen en met stakeholders van binnen en buiten de overheid. De burger staat centraal en wordt zoveel mogelijk betrokken. Dit gebeurt veelal lokaal, maar heeft ook in de aanloop op voorliggende concept Woonvisie een belangrijke rol gespeeld.

De lijn die al bij de vigerende Woonvisie was ingezet dat ouderen langer zelfstandig thuis blijven wonen, wordt voortgezet. Wat nieuw is, is de regie die vanuit het Rijk meer wordt opgelegd aan provincie en gemeenten als het gaat om (de huisvesting van) aandachtgroepen. In de voorbereiding op de concept Woonvisie is hieraan veel aandacht besteed, maar is ook geconstateerd, dat de verdieping op dit thema moet plaatsvinden in de Woonzorgvisies die de gemeenten uiterlijk 2024 moeten vaststellen. Lokaal vinden hiervoor al enkele voorbereidingen plaats. In de reacties op de concept woonvisie die voor wat betreft het regionale gedeelte ter consultatie is aangeboden aan stakeholders en die voor zowel het regionale als het lokale gedeelte ook nog via publicatie in het kader van inspraak ook nog ter inzage heeft gelegen, wordt door enkele respondenten duidelijk de zorg uitgesproken over de concrete invulling van dit specifieke onderdeel. Het is zaak hen de komende periode actief te betrekken bij de voorbereidingen op de woonzorgvisie.

Er is nog veel nieuwe en gewijzigde wetgeving aanstaande. Dat impliceert, dat de uitwerking daarvan nog niet concreet in de concept Woonvisie kan staan. Wel wordt in de conceptvisie al geanticipeerd op de nieuwe lijn van het Rijk en op de Woondeal Limburg die 9 maart jongstleden ondertekend is. Het concreet inregelen en vertalen van de woonvisie zal de komende jaren onder meer gebeuren in de lokale en regionale prestatieafspraken en in het regionale en lokale uitvoeringsprogramma. Dit gebeurt onder verantwoordelijkheid van het college en van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering.

Wonen heeft veel samenhang met bepaalde thema's uit andere domeinen. Er kunnen met een Woonvisie echter geen concrete beleidsmatige keuzes gemaakt worden, die onder de bevoegdheid van andere domeinen vallen. Bij de voorbereiding van de Woonvisie is wel nadrukkelijk stilgestaan bij raakvlakken met en afstemming geweest met de andere domeinen Zo draagt het uitvoeren van het duurzaamheidsbeleid bij aan de doelen in de woonvisie en visa versa. Dat zal andersom ook gebeuren als bijvoorbeeld de woonzorgvisie wordt opgesteld als die raakvlakken krijgt met volkshuisvesting. Veel partijen zijn gedurende de hele voorbereiding van de concept woonvisie nadrukkelijk betrokken geweest bij de verkenning over wat er nu wel en wat er niet zal worden meegenomen in de Woonvisie. Zij hebben aan de voorkant meegegeven wat ze wensen en verwachten en op onderdelen (bijvoorbeeld hoe om te gaan met het thema 'aandachtgroepen') hebben zij zich in werkgroepen mee kunnen buigen over de te kiezen insteek. Van de aanstaande woonzorgvisie is overwogen of die al meteen binnen de voorliggende Woonvisie gerealiseerd kon worden. In de Woonvisie 2017-2022 is een voorzichtige eerste aanzet gedaan binnen de kaders en bevoegdheden. Inmiddels en vrij recent is de sturing vanuit het Rijk op dit gebied substantieel toegenomen en liggen momenteel wetsvoorstellen voor om dit ook wettelijk in te regelen. Dit geeft de contouren weer voor uitwerking gedurende de komende jaren. Mede als gevolg hiervan lag het niet voor de hand al meer verstrekkende uitspraken over de woonzorgvisie te doen in de Woonvisie dan wat nu voorligt. Zie de Woonvisie als belangrijke bouwsteen om de Woonzorgvisie op te laten aansluiten en vise versa. Een ander voorbeeld in dit kader is het feit, dat in de concept woonvisie wordt aangesloten bij vigerend beleid van de gemeenteraad op het gebied van duurzaamheid.

Verder is bij het opstellen van de concept Woonvisie gebruik gemaakt van een groot aantal onderzoeken in opdracht van Parkstad en andere relevante bronnen. Een overzicht hiervan treft u aan in bijlage 9. Bijlage 10 is het Regionale Behoefteonderzoek 2022-2032.

In bijlage 2 treft u de Nota 'Reacties bij de Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028, gemeente Brunssum' aan.

Het valt op dat de indieners van inspraakreacties de gedefinieerde opgaven en de koers van de concept woonvisie op hoofdlijnen onderschrijven. Velen zijn dan ook gedurende een periode van ruim anderhalf jaar nauw betrokken geweest bij de voorbereidingen op de Woonvisie en de vraagstukken die daarbij ter tafel kwamen. Ook de indieners van de lokaal ingediende reacties onderschrijven e.e.a. op hoofdlijnen.

Het merendeel van de ingediende reacties gaat over de uitvoering van de Woonvisie na vaststelling, over de regie op de uitvoering en over de raakvlakken met de andere domeinen zoals zorg en welzijn, maar wordt ook aandacht gevraagd voor de stapeling van eisen die vanuit themavelden als duurzaamheid leiden tot verdere verzwaring bovenop de al aanwezige volkshuisvestelijke opgaven als leefbaarheid en disbalans in de woningmarkt.

De reacties uit de inspraak leiden niet zozeer tot aanpassing van de concept Woonvisie die ter inzage heeft gelegen, maar tot een oproep -ook aan andere disciplines binnen de gemeente- om oog te houden voor uitvoerbaarheid van alle visies en kaders.

d. Opties en keuze

Het is niet de intentie om in een Woonvisie tot een uitputtende lijst met afspraken te komen. Een visie heeft tot doel een stip op de horizon te zetten, die voor een geruime periode houvast geeft zodat partners de koers van de gemeente kennen en kunnen helpen deze in gang te zetten en in te vullen.

De concept woonvisie bevat en bepaalde mate aan beleidsvrijheid. Deels zijn bepaalde aspecten echter niet zelfstandig bepaald, maar zijn de een gevolg van bijvoorbeeld landelijke richtlijnen. Bijvoorbeeld richtlijnen die op het gebied van wonen voortvloeien uit:

1. de herziene Woningwet 2015
2. de Nationale Woon- en Bouwagenda
3. het Programma Woningbouw
4. het Programma Een thuis voor iedereen
5. het Programma Betaalbaar wonen
6. het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid
7. het Programma Verduurzaming gebouwde omgeving
8. het Programma Wonen en zorg voor ouderen
9. het Wetsvoorstel versterken regie op de volkshuisvesting
10. de Nationale Prestatieafspraken Corporaties

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester | Secretaris

Bijlagen:

1. Concept Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028, gemeente Brunssum (202308043)

2. Nota Reacties bij de Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028, gemeente Brunssum (202295271)
2a. Reactie ROH/Huurderskoepel op woonvisie Brunssum (202304041)
2b. Reactie Seniorenraad i.o. op woonvisie Brunssum (202304015)
2c. Reactie Weller op woonvisie Brunssum (202306802)

3. Beleidskaders en wetten (202295272)

4. Uitvoeringsprogramma Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028, gemeente Brunssum (202295273)

5. De 13 kwesties uit de Synopsis (202295274)

6. Scenario analyse (202295275)

gemeente Brunssum

7. Veerkrachtanalyse (20229576)

8. Presentatie over traject Woonvisie gedurende de Raadsinformatiebijeenkomst 12 september 2022 (202295278)

9. Onderzoeken en andere bronnen (202307219)

10. Woonbehoefteonderzoek Parkstad Limburg 2022 – 2032 (202295281)

11. Presentatie Woonvisie Brunssum Raadsinformatiebijeenkomst van 18 april 2023 (202303352)

gemeente Brunssum

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023 nr.48.
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 202285670

De raad van de gemeente Brunssum;

Overwegende,

dat het regionale deel van de concept woonvisie 2023-2028 van 17 februari tot 17 maart 2023 ter consultatie door Parkstad aan haar stakeholders is aangeboden;

dat de Concept Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028, gemeente Brunssum met ingang van 30 maart 2023 gedurende 6 weken voor een ieder ter inzage heeft gelegen;

dat van deze ter inzagelegging op de voorgeschreven wijze openbare kennisgeving is gedaan;

dat gedurende de inzagetermijn van 6 respondenten reacties zijn ontvangen op het regionale gedeelte en van 2 respondenten een reactie op het lokale gedeelte van de concept woonvisie.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 juni 2023, afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed;

Besluit:

1. de Nota 'Reacties bij de Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028, gemeente Brunssum, welke als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd, vast te stellen;
2. de concept 'Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028, gemeente Brunssum, welke als bijlage 1 bij dit besluit is gevoegd, mede naar aanleiding van bijlage 2, gewijzigd vast te stellen en tevens aan te merken als bouwsteen voor het volkshuisvestingsprogramma na inwerkingtreding van de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting;
3. de vigerende 'Regionale woonvisie Parkstad Limburg, Lokale woonvisie gemeente Brunssum 2017-2022' in te trekken.
4. de 'Herstructureringsvisie voor de woningvoorraad Parkstad Limburg' vastgesteld door de Parkstadraad in december 2009, in te trekken.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 11 juli 2023

De Raad vernoemd,

Voorzitter

Griffier

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 12-06-2023
Registratiekenmerk : 202309940
Gemeentebladnr. : 2023/56
Afdeling opsteller : Financiën en control
Naam opsteller : Marga van Mierlo-Meulenberg
Bereikbaar onder : marga.van.mierlo@brunssum.nl
Portefeuillehouder : Jaimy van Dijk
Raadsvergadering d.d. : 11-07-2023
Uiterlijke datum : Uiterste datum 11-07-2023
Motivatie datum: De jaarstukken 2022 dienen uiterlijk 15 juli 2023 te worden ingediend bij de provincie.

Aan de raad,

1. **Onderwerp**
   Jaarstukken 2022 gemeente Brunssum (definitief)

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding
Jaarlijks stelt de raad op voorstel van het college de jaarstukken van het voorgaande boekjaar vast. Dit dient uiterlijk voor 15 juli te gebeuren.
De jaarstukken bestaan uit:
- Het jaarverslag
- De jaarrekening
- De resultaatsbestemming

b. Huidige situatie/probleemstelling
Met de jaarstukken legt het college financieel en beleidsmatig verantwoording af aan de raad over het afgelopen begrotingsjaar.

3. **Gewenste situatie (WAT?**

a. Wat willen we bereiken?
Financieel en beleidsmatig verantwoording afleggen aan de raad over het afgelopen begrotingsjaar en de bestemming van het rekeningresultaat vastleggen.

b. Kaders
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
- Begroting 2022
- Financiële verordening 2019

c. Argumenten en overwegingen
De jaarstukken 2022 voor accountantscontrole zijn gestuurd naar de raad.
Bespreking in de rekeningcommissie vindt op 27 juni 2023 plaats.

Belangrijkste wijzigingen t.o.v. vorige versie

1. Enkele spelling- en grammaticale fouten;
2. De inleiding is toegevoegd;
3. De toelichting op taakveld overhead (XT-04) is toegevoegd;
4. Als onderdeel 2 van de jaarrekening zijn de incidentele baten en lasten toegevoegd;
5. Als onderdeel 7 van de jaarrekening is de complete SiSa bijlage toegevoegd;
6. De bijlage 7 rechtmatigheidsverantwoording is aangepast;

7. De belangrijkste verklaringen voor het positieve rekeningresultaat staan op pagina 13 van de jaarstukken weergegeven;
8. Bij de bedrijfsvoeringsparagraaf zijn de onderwerpen duurzaamheid, voortgang omgevingswet, integriteit en fraude opgenomen.
9. Er is een openbaarheidsparagraaf opgenomen (paragraaf 8)
10. Naar aanleiding van de accountantscontrole zijn de volgende zaken gewijzigd:

    De balans (onderdeel 4. van de jaarrekening) is gewijzigd ten opzichte van de vorige versie.

    Tevens is het rekeningresultaat gewijzigd. Het definitieve rekeningresultaat voor bestemming over 2022 bedraagt € 1.374.000 positief (in de vorige versie was dit € 1.718.000 positief). Na resultaatbestemming bedraagt het rekeningresultaat € 6.000.

    De volgende correcties hebben geleid tot de resultaatcorrectie voor bestemming van in totaal € 344.000. De voorgestelde bestemmingen bedragen in totaal € 1.368.000.

Resultaat voor bestemming concept boekwerk	**1.718.000**	**Positief resultaat**
(bedragen zijn afgerond op duizenden)		
Aanpassing GREX GTD locatie	-434.000	Nadelig
Complex 320420 Rode Beek	-26.000	Nadelig
Afrekening Sociaal Domein	92.000	Voordelig
SiSa F9 Extern advies warmtetransitie	-12.000	Nadelig
SiSa H8 Sportakkoord	27.000	Voordelig
SiSa A16 Opvang ontheemden Oekraïne	61.000	Voordelig
SiSa B2 Gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	-43.000	Nadelig
SiSa H12 Lokale preventieakkoorden	-9.000	Nadelig
Totaal boekingen met resultaatimpact	**-344.000**	**Nadelig**
Nieuw resultaat voor resultaat bestemming	**1.374.000**	**Positief resultaat**
Parkstad route (Leisure Lane), resultaatbestemming	-389.000	Nadelig
Energiearmoede gelden, resultaatbestemming	-979.000	Nadelig
Nieuw resultaat na bestemming	**6.000**	**Positief resultaat**

    Daarnaast is er een versie van de jaarrekening bij dit voorstel opgenomen waarin de wijzigingen t.o.v. van het concept zichtbaar zijn gemaakt.

d. Opties en keuze
   De raad bepaalt wat er met het rekeningresultaat voor- en na bestemming zal gebeuren.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/56
Afdeling : Financiën en control
Registratiekenmerk : 202309940

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2023/56;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 12-06-2023, afdeling Financiën en control ;

Besluit:

1. De Jaarstukken 2022 vast te stellen.
2. Het positieve rekeningresultaat voor bestemming ter hoogte van € 1.374.000 te bestemmen voor Parkstad route (Leisure Lane) (€ -389.000) en Energiearmoede (€ -979.000). Het positieve rekeningresultaat na bestemming ter hoogte van € 6.000 (afgerond) toe te voegen aan de Algemene Reserve – vrij besteedbaar

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 11-07-2023

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

GEMEENTE BRUNSSUM

JAARSTUKKEN 2022

Definitieve versie d.d. 12 juni 2023

INHOUD

Voorwoord 6

Leeswijzer 7

JAARVERSLAG 2022 8

Inleiding 9

Algemeen financiële verslaggeving 12

Terugblik op de Programma's 14

Programma 1 Bestuur en Burger 15

Taakveld: Bestuur (XT-01) **15**
Taakveld: Burgerzaken (XT-02) **20**

PROGRAMMA 2 VEILIGHEID 23

Taakveld: Crisisbeheersing en brandweer (XT-11) **23**
Taakveld: Openbare orde en veiligheid (XT-12) **26**

PROGRAMMA 3 SOCIAAL DOMEIN 31

Taakveld: Inkomensregelingen (XT-63) **32**
Taakveld: Begeleide participatie (XT-64) **35**
Taakveld: Arbeidsparticipatie (XT-65) **38**
Taakveld: Maatwerkvoorzieningen (Wmo) (XT-66) **39**
Taakveld: Maatwerkdienstverlening 18+ (XT-671) **42**
Taakveld: Maatwerkdienstverlening 18- (XT-672) **45**
Taakveld: Geëscaleerde zorg 18+ (XT-681) **49**
Taakveld: Geëscaleerde zorg 18- (XT-682) **51**

PROGRAMMA 4 VOLKSGEZONDHEID 52

Taakveld: Volksgezondheid (XT-71) **53**

PROGRAMMA 5 ONDERWIJS EN EDUCATIE 57

Taakveld: Openbaar basisonderwijs (XT-41) **57**
Taakveld: Onderwijshuisvesting (XT-42) **58**
Taakveld: Onderwijsbeleid en leerlingzaken (XT-43) **61**

PROGRAMMA 6 WIJKGER. WERKEN, INTEGR., PARTICIP. 66

Taakveld: Samenkracht en burgerparticipatie (XT-61) **66**
Taakveld: Wijkteams (XT-62) **71**

PROGRAMMA 7 VERKEER,VERVOER EN WATERSTAAT 74

Taakveld: Verkeer en vervoer (XT-21) **74**
Taakveld: Parkeren (XT-22) **78**

PROGRAMMA 8 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE 79

Taakveld: Sportbeleid en -activering (XT-51) **79**
Taakveld: Sportaccommodaties (XT-52) **81**
Taakveld: Cultuurpresentatie, prod.partic. (XT-53) **85**
Taakveld: Media (XT-56) **88**
Taakveld: Openbaar groen en recreatie (XT-57) **89**

PROGRAMMA 9 MILIEU 93

Taakveld: Riolering (XT-72) **93**
Taakveld: Afval (XT-73) **96**
Taakveld: Milieubeheer (XT-74) **97**
Taakveld: Begraafplaats (XT-75) **104**

PROGRAMMA 10 ECONOMIE EN TOERISME 106

Taakveld: Economische ontwikkeling (XT-31) **106**

Taakveld: Fysieke bedrijfsinfrastructuur (XT-32) **108**
Taakveld: Bedrijfsloket en -regelingen (XT-33) **110**
Taakveld: Economische promotie (XT-34) **112**
PROGRAMMA 11 VOLKSHUISVESTING EN RO 114
Taakveld: Ruimtelijke ordening (XT-81) **114**
Taakveld: Grondexpl.(niet-bedr.terreinen) (XT-82) **118**
Taakveld: Wonen en bouwen (XT-83) **123**
PROGRAMMA 12 ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN 128
Taakveld: Mutaties reserves (XT-010) **128**
Taakveld: Beheer overige gebouwen en gronden (XT-03) **129**
Taakveld: Overhead (XT-04) **131**
Taakveld: Treasury (XT-05) **138**
Taakveld: OZB woningen (XT-061) **139**
Taakveld: OZB niet-woningen (XT-062) **140**
Taakveld: Belastingen overig (XT-064) **140**
Taakveld: Algemene uitkering gemeentefonds (XT-07) **141**
Taakveld: Overige baten en lasten (XT-08) **142**
Taakveld: Vennootschapsbelasting (XT-09) **144**
Paragraaf 1 Lokale Heffingen 146
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 154
paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen 161
Paragraaf 4 Financiering 171
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering 175
Paragraaf 6 Verbonden Partijen 180
PARAGRAAF 7 GRONDBELEID 211
Paragraaf 8 Openbaarheidsparagraaf 218
JAARREKENING 2022 219
1. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 220
2. Overzicht incidentele baten en lasten 222
3. Structurele onttrekkingen en stortingen in reserves 226
4. Balans en toelichting 227
5. Gebeurtenissen na balansdatum 254
6. Wet Normering Topinkomens (WNT) verantwoording 2022 255
7. Sisa-bijlage 2022 257
bijlage 1 Overzicht restantkredieten 271
Bijlage 2 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld 272
Financiële afwijkingen per taakveld **272**
Financiële afwijkingen per programma **274**
Bijlage 3 Subsidieregister 275
Bijlage 4 Overzicht wettelijke indicatoren Kerngegevens 279
Bijlage 5 Kerngegevens per 1 januari 282
Bijlage 6 Overzicht coronagelden 2022 283
Bijlage 7 rechtmatigheidsverantwoording 284

VOORWOORD

Geachte raadsleden,

Bij deze bieden wij u de jaarstukken 2022 aan. Hierin leggen wij verantwoording af over de uitvoering van het door de raad vastgestelde beleid dat is vastgelegd in de programmabegroting 2022 en is bijgesteld bij de 1e en 2e bestuursrapportage 2022.

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening.

De jaarrekening is gecontroleerd door de accountant.

In het jaarverslag is de programmaverantwoording (12 programma's) opgenomen. Over elk voorgenomen resultaat uit de begroting wordt in de programmaverantwoording verantwoording afgelegd.

In de jaarstukken kijken we vooral terug. Het (financieel) resultaat heeft echter ook betekenis voor de toekomst.

Brunssum, 12 juni 2023.

Burgemeester en wethouders van Brunssum

LEESWIJZER

De jaarstukken bestaan uit het Jaarverslag en de Jaarrekening alsmede een aantal bijlagen. Het Jaarverslag is ingedeeld in een aantal onderdelen.

Inleiding
Hierin leest u de algemene inleiding.

Algemene financiële verslaglegging
U treft hier de financiële verslaglegging op hoofdlijnen aan en het algemene beeld over de vermogenspositie c.q. de Reserves en Voorzieningen.

Duiding van positieve/negatieve getallen
Wat betreft de duiding van de + en de – in de jaarstukken. Er wordt geredeneerd vanuit kosten. Daarom is een – een voordeel voor de gemeente en een + een nadeel.

Terugblik op de programma's
Dit hoofdstuk bevat de programmaverantwoording. Deze is als volgt opgebouwd:
- Per programma een algemene inhoudelijke terugblik en verantwoording over het uitgevoerd beleid;
- Binnen een programma per taakveld een terugblik en verantwoording voor elk resultaat dat we wilden gaan realiseren in 2022;
- Een verklaring van de belangrijkste financiële afwijkingen per taakveld (afwijkingenrapportage);

In de optellingen kunnen afrondingsverschillen voorkomen vanwege verslaglegging in duizendtallen.

Paragrafen
De in het BBV voorgeschreven verplichte paragrafen zijn hierin opgenomen. De analyse en verantwoording van de salarissen gebeurt op concernniveau in de paragraaf Bedrijfsvoering en niet in de terugblik op de programma's.

Jaarrekening 2022
In het onderdeel Jaarrekening treft u de volgens het BBV verplichte onderdelen aan, die ook aan goedkeuring van de accountant onderhevig zijn. Meer specifiek gaat het om de Balans, het overzicht van Baten en Lasten en de SiSa-bijlage.

Bijlagen
In de bijlagen treft u nog een aantal overzichten aan waaronder het Subsidieregister 2022, Kerngegevens van Brunssum en een afkortingenlijst.

JAARVERSLAG 2022

INLEIDING

In dit Jaarverslag kijken we terug op het begrotingsjaar 2022.

Het was een bijzonder jaar. Een jaar dat fungeerde als scharnier, waarbij de deur werd opengezet naar een nieuw tijdperk, met nieuwe uitdagingen en nieuwe kansen.

Zo was 2022 het eerste post-corona jaar. Een jaar waarin Nederland weer openging en inwoners en ondernemers weer de ruimte en vrijheid kregen om leven en werken in Nederland te vieren en te ondernemen op een wijze die past bij onze geschiedenis, bij onze cultuur en bij onze ambities.

Tegelijkertijd dienden zich vorig jaar nieuwe crises aan. Het beginpunt hiervan werd gemarkeerd door de brute inval in Oekraïne in februari 2022. De gevolgen hiervan waren onvoorzien, ongekend en ook direct merkbaar, in de wereld, in Nederland, maar ook in ons Brunssum. Zorgen over onze eigen veiligheid gingen gepaard met de zorg voor vluchtelingen uit Oekraïne. Tegelijkertijd volgde op de sociaal-economische dreun van de coronajaren de klap van exploderende energieprijzen en daarmee (be)dreigende energiearmoede voor velen.

In dit turbulente tijdsgewricht trad in de zomer van 2022 ons nieuwe college aan. Een ambitieus college dat bij het aantreden een nieuwe manier van werken introduceerde. Hierbij staat het principe van 'Samen voor Brunssum' centraal. 'Samen' staat voor: een constructief bestuurlijk-ambtelijke samenwerking. Een goede relatie met onze samenwerkingspartners. Maar bovenal: een verankering van burgerparticipatie in de nieuwe manier van werken.

In 2022 is het nieuwe college voortvarend aan de slag gegaan om aan de hand van dit nieuwe werken de bestuurlijke ambities te realiseren. Delen van ons coalitieakkoord zijn afgerond en veel is in de steigers gezet en uitgerold in de kaders zoals geschetst in de Programmabegroting 2023 en het Uitvoeringsprogramma van ons coalitieakkoord.

Voorbeelden van de nieuwe aanpak in uitvoering is de georganiseerde burgerparticipatie rondom projecten als het OV Overstapstation, het Lindeplein en de voormalige GTD-locatie. Er is een start gemaakt met gebiedsgerichte projecten, zoals het Schutterspark en de Oostflank. De herstructurering van het nieuwe centrum van Brunssum heeft in 2022 meer concrete vorm gekregen waarmee we vanaf 2023 tot uitvoering in fases kunnen overgaan. Daarvoor hebben we ruim €3 miljoen vrijgemaakt vanuit de jaarcijfers 2022.

We gaven in 2022 ook een impuls aan het sociaal weefsel dat Brunssum al generaties lang tot zo'n fijne woon- en leefgemeenschap maakt. We kozen ook voor investeren in behoud en versterking van het wijkgericht werken. En we helpen verenigingen, zo cruciaal voor de sociale verbindingen in onze wijken en buurten, door initiatieven als het onlangs gesloten Muziekakkoord Crescendo.

Extra aandacht was er voor de groepen inwoners waarop de corona een relatieve grote impact heeft gehad. Het Programma Kom op de Kerst werd opgezet om eenzaamheid te bestrijden. Ook gaven we uitvoering, samen met maatschappelijke partners, aan projecten en programma's die zijn gericht op het scheppen van gelijke kansen voor kinderen, in het onderwijs en daarbuiten, zoals de Gelijke Kansen Alliantie en herstelprogramma Nationaal Programma Onderwijs.

Ook vanuit het cultuurbeleid kwam een impuls voor versterking van het lokale sociaal weefsel. Uitgangspunt van dit beleid is dat cultuur een belangrijke sociale functie vervult en dat investeren in cultuur betekent dat je tevens investeert in het welbevinden en de sociale cohesie binnen de lokale gemeenschap. Op cultureel gebied was 2022 ook een bijzonder jaar omdat het nieuwe, overkapte, openluchttheater een eerste volledig, drukbezocht, seizoen kende, met een gevarieerd programma-aanbod.

In ons coalitieakkoord 2022-2026 schrijven we dat dit college ambitieus maar realistisch is. We leggen het accent op uitvoering, zodat we afgerekend kunnen en mogen worden op duidelijke, aansprekende resultaten. Tegelijkertijd stellen we vast dat die uitvoering in toenemende mate onder grote druk staat. Taken van het Rijk en verwachtingen van onze omgeving leiden ertoe dat er steeds meer op het bordje van de lokale overheid komt te liggen. Dat leidt tot een extra belasting van ons ambtelijk apparaat. Dit was al merkbaar in 2022 en zal in 2023, als er meer ambities daadwerkelijk in uitvoering komen, alleen maar meer dreigen te gaan knellen. Dit vraagt om het vinden en behouden van een goede balans tussen de vraag aan ambtelijke inzet en de uitvoeringskosten die met deze inzet gepaard gaan.

Uit de Jaarstukken die voor u liggen, blijkt dat de gemeente Brunssum de zaken financieel op orde heeft. We liggen op koers om een toekomstbestendig Brunssum verder vorm en inhoud te geven, zowel in ruimtelijk-economisch als in sociaal-maatschappelijk opzicht. In de diverse programma's in deze jaarstukken geven we een nadere toelichting op de geboekte resultaten.

2022 is daarmee een jaar waarin dit college een brede en stevige basis heeft gelegd voor de toekomst. Een basis van waaruit wij de lijnen van ons programma uitzetten, gedragen door onze ambities om de grote maatschappelijke opgaven aan te pakken in een goed samenspel tussen inwoners, partners, ambtenaren en politiek.

Want we doen het 'Samen voor Brunssum'.

Financieel

Ingevolge artikel 3 lid 3 van de financiële verordening wordt hieronder het verloop van de begrotingscijfers weergegeven.

Prog.	Omschrijving	Oorspronkelijke begroting 2022	wijziging 1 Emmapark	wijziging 2 1e Berap	wijziging 3 MPG	wijziging 4 2e Berap	wijziging 5 nota R & V	Bijgestelde raming
UITGAVEN								UITGAVEN
1	Bestuur en ondersteuning	3.383.291		107.055	0	120.000		3.610.346
2	Veiligheid	2.877.640		147.000	0	60.000		3.084.640
3	Sociaal Domein	50.633.131		2.015.005	0	1.606.636		54.254.772
4	Volksgezondheid	1.262.644		5.000	0	-5.000		1.262.644
5	Educatie en Gezondheid	4.376.137		182.766	0	0		4.558.903
6	Wijkger. werken, integr., partic	3.625.478		367.500	0	-38.000		3.954.978
7	Verkeer,vervoer en waterstaat	3.782.762		376.933	0	-17.650		4.142.045
8	Sport, cultuur en receatie	7.472.120		262.321	0	-317.222		7.417.219
9	Mileu	7.073.915		660.035	0	502.642		8.236.592
10	Economie en toerisme	878.960		0	27.315	-50.000		856.275
11	Volkshuisvesting en RO	14.833.134		303.600	-1.356.404	1.327.778		15.108.108
12	Algemene middelen	18.820.816		240.689	0	2.676.183	67.045	21.804.733
	Totaal uitgaven	119.020.028	0	4.667.904	-1.329.089	5.865.367	67.045	128.291.255
INKOMSTEN								INKOMSTEN
1	Bestuur en ondersteuning	-249.216		0	0	-20.000		-269.216
2	Veiligheid	-18.876		0	0	0		-18.876
3	Sociaal Domein	-12.386.349		547.267	0	129.158		-11.709.924
4	Volksgezondheid	0		-20.000	0	0		-20.000
5	Educatie en Gezondheid	-2.305.675		-84.513	0	0		-2.390.188
6	Wijkger. werken, integr., partic	-40.977		0	0	0		-40.977
7	Verkeer,vervoer en waterstaat	-145.117		0	0	-618.698		-763.815
8	Sport, cultuur en receatie	-708.128		0	0	0		-708.128
9	Mileu	-7.953.397		-455.028	0	-429.399		-8.837.824
10	Economie en toerisme	-552.007		0	-27.315	0		-579.322
11	Volkshuisvesting en RO	-12.954.531		-98.600	1.356.404	-1.442.778		-13.139.505
12	Algemene middelen	-81.705.754		-4.557.030	0	-3.483.650	-67.045	-89.813.479
					0			
	Totaal inkomsten	-119.020.028	0	-4.667.904	1.329.089	-5.865.367	-67.045	-128.291.255
	Saldo uitgaven / inkomsten	0	0	0	0	0	0	0

<u>Begroting(swijzigingen) met datum raadsbesluit:</u>
Oorspronkelijke begroting inclusief amendementen Raadsbesluit 2021/88 dd 2 november 2021
1e begrotingswijziging 2022 Point of Interest (POI) Emmapark Raadsbesluit 2022/44 dd 31 mei 2022
2e begrotingswijziging 2022 1e Bestuursrapportage 2022 Raadsbesluit 2022/54 dd 12 juli 2022
3e begrotingswijziging 2022 MPG Grondbedrijf Raadsbesluit 2022/102 dd 29 november 2022
4e begrotingswijziging 2022 2e Bestuursrapportage 2022 Raadsbesluit 2022/81 dd 27 september 2022
5e begrotingswijziging 2022 Nota Reserves en Voorzieningen 2022 Raadsbesluit 2022/80 dd20 december 2022

ALGEMEEN FINANCIËLE VERSLAGGEVING

1. FINANCIEEL RESULTAAT EN ANALYSE

Resultaat

Het financieel resultaat over 2022 is € 1.374.000,- positief. In 2021 was het financieel resultaat € 4.365.000,- positief.

Resultaat analyse

Het rekeningresultaat 2022 werd in belangrijke mate beïnvloed door de hogere uitgaven voor jeugd. Deze werden echter grotendeels gedekt doordat het vrijvallen van de reserve jeugd. Verder is er een nadeel op de grondexploitatie door verliesneming op het project Doorsteek en GTD en door actualisering van het ontwikkelprogramma project Hofplan. Ook zijn o.a. vanwege de invloeden van corona een aantal budgetten niet helemaal benut. Verder konden de laatste wijzigingen van de algemene uitkering niet meer in de begroting worden verwerkt.

Voorgesteld 2022

Het rekeningresultaat wordt voor € 1.368.000,- positief beïnvloed door zaken die in 2022 niet volledig zijn afgerond, of gelden waarvan besteding in het jaar 2023 en verder is voorzien. De daarvoor benodigde voorstellen tot resultaatbestemming worden hieronder verder toegelicht.

Onderwerp	**Toelichting**	**Bedrag**
Leisure Lane	Niet gebruikt budget, voorgestelde resultaatbestemming.	€ 389.000
Energiearmoede gelden	In 2022 via algemene uitkering ontvangen gelden, te besteden in 2023.	€ 979.000
Totaal		**€ 1.368.000**

Het resultaat 2022 voor resultaatbestemming bedraagt € 1.374.000,- na bovenstaande voorgestelde resultaatbestemmingen bedraagt het resultaat €6.000, positief. Voorgesteld wordt om dit bedrag toe te voegen aan de algemene reserves.

2. BELANGRIJKSTE AFWIJKINGEN TEN OPZICHTE VAN DE BIJGESTELDE BEGROTING

Omschrijving (- = voordeel, + = nadeel)	taakveld	bedrag x €1 miljoen
Extra storting wachtgeld	XT-01	€ 0,3
Crisisbeheersing (opvang Oekraïners)	XT-11	€ -1,3
Vrijval project Leisure Lane	XT-57	€ -0,4
Lagere uitgaven Wijkteams	XT-62	€ -0,4
Lagere sociale uitkeringen	XT-63	€ -0,4
Minder uitgaven sociale werkvoorziening	XT-64	€ -0,4
Hogere uitgaven Jeugdhulp	XT-672	€ 1,3
Grondexplotatie: verliesneming en gewijzigd projectplan	XT-82	€ 3,7
Reserves: vrijval reserve jeugd, diverse dotaties en onttrekkingen	XT-010	€ -0,5
Algemene uitkering mutaties laatste circulaires nog niet begroot	XT-07	€ -2,7
Stelposten begroot maar niet ingezet	XT-08	€ 0,5
Overige kleine afwijkingen taakvelden (toelichting bij de taakvelden)	div.	€ -1,1
Totaal		€ -1,4

3. RESERVES EN VOORZIENINGEN

Per 31-12-2022 is de vermogenspositie van de gemeente als volgt weer te geven (bedrag x € 1.000):

Omschrijving	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
Algemene Reserve		24.753
Bestemmingsreserves		17.641
Reserve ter dekking van kapitaallasten		10.998
Voorzieningen	3.885	
voorzieningen negatief onder activa		
Voorziening Dubieuze Debiteuren Algemeen	45	
Voorziening Dubieuze Debiteuren Belastingen	47	
Voorziening oninbare Verhaalsdebiteuren soza	1.301	
Voorziening toekomstige verliezen GREX	10.456	
Totaal	15.734	53.392

Eigen vermogen en voorzieningen bij elkaar bedragen per 31-12-2022 totaal € 69.126 (afgerond bedrag). Voor een meer gedetailleerd overzicht van de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar de balans en de toelichting daarop.

TERUGBLIK OP DE PROGRAMMA'S

PROGRAMMA 1 BESTUUR EN BURGER

TERUGBLIK

Brunssum is een zelfstandige gemeente. Brunssum is financieel gezond en dat willen we graag zo houden. Als gemeentebestuur zijn we in 2022 herkenbaar, nabij en aanspreekbaar geweest voor de lokale gemeenschap.
Verder is er in 2022 intensief samengewerkt in de regio, waarbij de primaire focus in Parkstad lag. Zo is er in Parkstadverband samengewerkt op de thema's Wonen en Herstructurering, Economie en Toerisme, Ruimte en Mobiliteit, Duurzaamheid en Sociaaleconomische structuurversterking.
Middels een 'continu-ontwikkel-aanpak' hebben we in 2022 ingezet op optimale dienstverlening voor onze burgers en ondernemers. Burgers, bedrijven en verenigingen prevaleren steeds vaker het digitale kanaal om zaken te doen met de gemeente. Uiteraard zijn de conventionele kanalen (telefonie, balie) beschikbaar gebleven in 2022. We zijn actief met hen de dialoog aangegaan en zijn transparant geweest in onze besluitvorming.
Burgerbetrokkenheid stond ook in 2022 hoog in het vaandel. Inwoners en organisaties werden actief uitgenodigd om mee te denken en initiatief te nemen.
In 2022 is verder ingezet op het - waar nodig - verbeteren van interne verhoudingen en ambtelijk-bestuurlijke samenwerking. De uitvoeringsagenda en jaarlijkse outputagenda fungeerden als lei- draad bij het realiseren van voorgenomen (beleids)ambities.

Taakveld: Bestuur (XT-01)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	De raad geeft actief richting aan beleidsonderwerpen en –ontwikkelingen, dient daartoe initiatiefvoorstellen in, maakt politieke keuzes en stelt prioriteiten.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Inzicht krijgen in de (vroegtijdige) betrokkenheid van de raad bij beleidsprocessen.	Door middel van goede schriftelijke informatievoorziening en vele informatie-momenten (informatie- en discussieavonden) is de raad in 2022 vroegtijdig bij beleidsontwikkelingen betrokken.
1.2	Raadsleden verzoeken actief deel te nemen aan info avonden en raadswerkgroepen.	Raadsleden hebben in 2022 actief deelgenomen aan informatieavonden en werkgroepen. Zo zijn in 2022 de werkgroep bouwcontingenten, actualisatie accommodatiebeleid en hondenbelasting actief geweest en hebben zij middels deze werkgroepen sturing kunnen geven. Tot slot zijn vanuit de werkgroep 'Verbinden' initiatieven wederom ontplooid om de raad meer in positie te brengen.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	De raad houdt controle op uitvoering door het college, heeft zicht op de effecten van gemeentelijk beleid, wordt vroegtijdig betrokken en stuurt zo nodig bij op basis van actieve beleidsevaluatie.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**

2.1	De raad wordt vroegtijdig betrokken bij belangrijke beleidsprocessen.	Er werd ook in 2022 actief gebruik gemaakt van de informatiemomenten om de raad mee te nemen in ontwikkelingen en beleidsprocessen. Aan de hand van de nieuwe nota Actieve en Passieve informatieverstrekking is ook in 2022 beoogd meer richting te geven aan (en afspraken te maken voor) het uitvoeren van die informatieplicht.
2.2	Raadsleden hebben inzicht in de toepassing van formele raadsinstrumenten en daarmee in de workload van het college van B en W en de ambtelijke organisatie.	Raadsleden hebben inzicht in raadsinstrumenten en zijn zich bewust van het feit dat het benutten van enkele van deze instrumenten ook werk voor het college en de ambtelijke organisatie met zich meebrengen. Daarnaast hebben ze middels de outputkalender en het uitvoeringsprogramma ook een overzicht van op de planning staande besluiten.
2.3	Openbare collegebesluiten zijn zodanig geredigeerd, dat een raadslid eruit kan opmaken met welk beleidsveld het besluit te maken heeft en wat het besluit concreet inhoudt.	Het nieuwe BBV-format omvat een duidelijke structuur om te komen tot voldragen college- en raadsvoorstellen, een (voor zover van toepassing) integrale afweging en weloverwogen besluiten. De logische opzet van het format (beantwoording waarom-, wat- en hoe-vragen) dwingt ambtelijke organisatie en bestuur om de voorstellen resp. besluitvorming goed aan te laten sluiten bij de rolverdeling tussen raad en college.
2.4	De raad ontvangt aan het begin van elk jaar een beleidsagenda, zodat inzichtelijk is welke beleidsdocumenten (naar verwachting) ter besluitvorming aan college en raad worden voorgelegd en op welke datum.	In 2022 is geprobeerd op een effectievere manier een vervolg te geven aan de invulling en uitwerking van de outputkalender door het college en het ambtelijk apparaat, waarbij deze zo veel als mogelijk geactualiseerd is.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	De raad weet wat er speelt in de samenleving en bij de achterban, koppelt dit terug in de politieke arena en legt publieke verantwoording af.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	De raad ontvangt een voorstel over het instellen van een denktank voor het (on)gevraagd adviseren van ons gemeentebestuur.	De denktank heeft gestalte gekregen rondom de thema's 'duurzaamheid' en 'jeugdzorg'. Daar zijn uitvoerders, beleidsmakers, burgers en belangengroepen op voet van gelijkwaardigheid de dialoog met elkaar aangegaan over thema's en inhoud, die tot beter beleid, verbetervoorstellen voor de uitvoeringspraktijk of innovatieve ideeën voor de toekomst kunnen leiden. Het voorstel van een algemene denktank is in de werkgroep verbinden aan de orde geweest. Daarbij zijn er verschillende pogingen gedaan om deze te bemensen. Dit is helaas mislukt, waardoor het instellen van een algemene denktank is losgelaten.
3.2	De raad ontvangt een voorstel over het instellen van een laagdrempelige ombudsfunctie voor advies en ondersteuning aan burgers. Na positieve besluitvorming door de raad zet het college de (formeel) benodigde stappen, zodat deze voorziening in de loop van 2022 operationeel is.	Het ombudswerk in de zin van 'burgers voor burgers' is niet tot stand gekomen als autonoom initiatief, omdat uiteindelijk door allerlei persoonlijke oorzaken mensen afhaakten. Ombudswerk heeft wel plaatsgevonden door vrijwilligers van bijvoorbeeld het CMWW, in de zin van bezoeken aan ouderen boven de 80, ouderenadviseurs vanuit de KBO, activiteiten vanuit de lokale FNV en dergelijke activiteiten.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	Open, integer en vakbekwaam handelen van de gemeente/ het gemeentebestuur. Raad en college van B en W werken in de praktijk constructief samen in het belang van de burgers van Brunssum.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
4.1	Uitvoering van het actieplan van de raadswerkgroep 'verbinden' en initiatieven van de commissie integriteit dragen bij aan goede bestuurlijke verhoudingen en een goede samenwerking tussen raad, college van B en W en de ambtelijke organisatie/ griffie. De raadswerkgroep koppelt periodiek terug over de voortgang en resultaten van het actieplan aan de voltallige raad.	De raadswerkgroep verbinden heeft de afgelopen periode op verschillende wijzen bijgedragen aan de samenwerking tussen de raad en ambtelijke organisatie enerzijds en het bestuur en burgers anderzijds. Daarbij wordt met name ingezet op burger- en overheidsparticipatie, maar zijn er ook initiatieven geweest op het gebied van een kinderburgemeester en kindergemeenteraad. De commissie integriteit heeft middels een heidag een gezamenlijke bijeenkomst ter bevordering van integriteit georganiseerd. Daarnaast is zij gericht bezig geweest met het actualiseren van de gedragscodes van de raad en het college.
4.2	Deskundigheid/professionaliteit borgen en specifieke vakkennis actualiseren binnen het college van B&W. Dit middels het volgen van opleiding, bijscholing en gebruik maken van externe advisering/coaching.	Een aantal collegeleden hebben in 2022 gebruik gemaakt van de mogelijkheid individueel opleidingen en trainingen te volgen voor professionele en persoonlijke ontwikkeling.

	Doel: Wat wilden we bereiken
5	Effectieve samenwerking in Parkstad Limburg en meer grip op gemeenschappelijke regelingen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik

5.1	Het in 2019 vastgestelde implementatieplan t.b.v. voortzetting van de regionale aanpak van verbonden partijen wordt in 2022 verder uitgerold en er wordt een compacte ontwikkelagenda opgesteld (doel, resultaat en planning). Een regionaal afgestemde sturing op gewenste resultaten en kosten moet (op termijn) leiden tot schaalvoordelen en minder uitgaven aan verbonden partijen.	In 2022 is een concept jaaragenda en stappenplan opgesteld. De sporen/stappen die daarin zijn aangegeven hebben in de loop van 2022 vervolg gekregen. Het adoptiemodel, de harmonisatie van de P&C-cyclus en de informatievoorziening aan de raad is verder uitgerold. Steeds meer gemeenten hebben zich aangesloten bij de werkwijze. In 2022 is begonnen met de implementatie van de wijzigingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen. Deze implementatie vormde tevens een katalysator ten aanzien van Samen Grip Op Verbonden Partijen (SGOVP).
5.2	Met de herziening van de Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg, waartoe in 2021 door alle gemeenteraden van Parkstad is besloten, versterken we onze bestuurs- en uitvoeringskracht, in het bijzonder door een intensivering van de samenwerking op de terreinen sociaaleconomische structuurversterking, grensoverschrijdende samenwerking en duurzaamheid.	De GR Stadsregio Parkstad Limburg is laatstelijk gewijzigd op 1 mei 2021. Inmiddels wordt ambtelijk gewerkt aan de implementatie van de wijziging van de Wgr (1 juli 2022). De bestuurscommissies Duurzaamheid en Sociaaleconomische structuurversterking zijn ingesteld en hebben hun werkzaamheden opgepakt en besluiten genomen. Het Dagelijks Bestuur heeft het thema grensoverschrijdende samenwerking op zich genomen.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Bestuur (XT-01) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
010000 - Salarissen Bestuur			
010001 - Burgemeester & Wethouders	921	1.214	293
010002 - Raad	428	434	7
010003 - Raadsvergaderingen	42	46	4
010005 - Denktank & Ombudsman	10	0	-10
010010 - Rekenkamer en externe accountant	67	50	-18
010030 - Raadsgriffie	302	309	7
010040 - GR Parkstad	527	526	0
310007 - Bijdrage IBA	33	33	0
TOTAAL LASTEN	2.329	2.612	282
010000 - Salarissen Bestuur			
010001 - Burgemeester & Wethouders	-3	-3	-1
010002 - Raad			
010003 - Raadsvergaderingen			
010005 - Denktank & Ombudsman			
010010 - Rekenkamer en externe accountant			
010030 - Raadsgriffie			
010040 - GR Parkstad			
310007 - Bijdrage IBA			
TOTAAL BATEN	-3	-3	-1
Resultaat	**2.327**	**2.609**	**282**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
010001 – Burgemeester en Wethouders	Het is verplicht om de wachtgelden over de periode 2023 t/m 2025 te storten in de daarvoor bestemde voorziening wachtgelden College. De stand van de voorziening wachtgelden College bedroeg nog € 53.708. Om de voorziening toereikend te maken en aan de verplichte wachtgelden te kunnen voldoen is er in 2022 een bedrag gestort van € 280.051. Deze toevoeging aan de voorziening veroorzaakt het negatieve verschil op dit product.
010010 – Rekenkamer en externe accountant	De lagere uitgaven Rekenkamer hebben vooral te maken met de gerealiseerde geringe kosten bij de Rekenkamercommissie. Dit is mede het gevolg van het verkiezingsjaar en de onderbreking van de werkzaamheden van de rekenkamercommissie dientengevolge. Dit budget kan niet bijgesteld worden c.q. dient gehandhaafd te blijven, omdat hiermee de onafhankelijkheid van de Rekenkamercommissie gewaarborgd wordt.

Taakveld: Burgerzaken (XT-02)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	De dienstverlening is klantgericht en redenerend vanuit de vraagwijze van de klant, met inachtneming van de geldende uitvoeringsregels en een efficiënte bedrijfsvoering.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Het vastleggen van persoonsgegevens (brongegevens) van inwoners van Nederland (ingezetenen), meer in het bijzonder de gemeente Brunssum en van personen die Nederland hebben verlaten, het verstrekken van gegevens, reisdocumenten en rijbewijzen (alles op basis van maximale kostendekkendheid).	Kerntaak van team Klantcontacten (onderdeel Burgerzaken) is bronhouder van de BRP voor andere (overheids)instanties en zorgdragen voor een correcte registratie en tijdige verwerking van persoonsgegevens. Een afgeleide taak is het garanderen van de veiligheid en leefbaarheid van de gemeente. Tevens houdt Burgerzaken zich bezig met het in behandeling nemen van aanvragen voor, onder andere, identiteitsdocumenten en rijbewijzen. In dit proces staat de burger altijd centraal. Er is veel aandacht voor verdere digitalisering in relatie tot klantgerichtheid, fraudebewustzijn en werkprocessen.
1.2	Het verrichten van activiteiten die te maken hebben met geboorte, huwelijk, geregistreerd partnerschap, echtscheidingen en overlijden.	Deze taken zijn ondergebracht bij team Klantcontacten (onderdeel Burgerlijke Stand). Er is een lichte daling te zien in het aantal geboortes en overlijdens t.o.v. 2021. Door wetswijzigingen veranderen processen, o.a. op het gebied van erkenning en gezag. Nieuwe regels worden direct geïmplementeerd. Ook zijn 3 nieuwe Babsen aangenomen, en is aandacht besteed aan uitvoering van het huwelijksbeleid. Brunssum kan zo zich nog meer als trouwgemeente profileren.
1.3	Van alle aan de gemeente gestelde vragen wordt 80% eenduidig, direct en centraal beantwoord.	De formatie van het KCC is in 2022 op orde gebracht. Verdere doorontwikkeling is daarmee mogelijk geworden. Doel is om zoveel mogelijk klantcontacten door het KCC af te laten handelen.
1.4	Het binnen de wettelijke kaders en procedures verlenen van de Nederlandse nationaliteit aan vreemdelingen die daarom vragen.	In 2022 zijn er 74 personen Nederlander geworden door naturalisatie of optie. Dit is een stijging ten opzichte van voorgaande jaren (2021:48 en 2020:40). Een verklaring daarvoor is enerzijds dat naturalisaties niet planbaar zijn en er toevallig meer aanvragen zijn geweest dan in voorgaande jaren. Anderzijds zijn veel vluchtelingen uit Syrië inmiddels 3 jaar in Nederland, waardoor ze voor deze versnelde naturalisatie in aanmerking komen. Ook bereiken vluchtelingen uit voormalig Joegoslavië inmiddels de leeftijd van 65 jaar. Vanaf dat moment kunnen ze in plaats van naturalisatie aan te vragen, kiezen voor een eenvoudigere manier voor verkrijging van het Nederlanderschap, namelijk door middel van opteren. Dat is laagdrempeliger, maar valt ook onder dit product. We weten dat er in 2022 meer opties zijn geweest dan voorheen, hetgeen de meer inkomsten voor een deel verklaart. Tevens zijn er meer inkomsten omdat een groep oudere

		vluchtelingen door de 2e en 3e generatie worden aangespoord om ook Nederlander te worden en dus naturalisatie aanvragen.
1.5	Het zorgdragen van een ordentelijk verloop van het verkiezingsproces.	De afgelopen jaren hebben jaarlijks verkiezingen plaatsgevonden. De Gemeenteraadsverkiezingen van 2022 stonden in het teken van de toen geldende coronaregels. Zo kon er op drie dagen worden gestemd ('early voting') en waren veel extra maatregelen nodig om alles veilig en hygiënisch te laten verlopen. Dit heeft veel extra capaciteit en inspanning gevergd van het team Klantcontacten (onderdeel Burgerzaken). De Verkiezingen zijn goed verlopen, de resultaten konden tijdig bekend worden gemaakt en een hertelling was niet noodzakelijk.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Burgerzaken (XT-02) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
020000 - Salarislasten Burgerzaken	1.001	1.001	0
020001 - Basis Registratie Personen	139	123	-16
020002 - Burgerlijke Stand	5	8	3
020003 - Baliewerkzaamheden	1	0	-1
020004 - Klanten Contact Centrum	4	4	0
020020 - Naturalisaties	18	30	12
020030 - Verkiezingen	113	109	-4
TOTAAL LASTEN	1.281	1.275	-6
020000 - Salarislasten Burgerzaken			
020001 - Basis Registratie Personen	-200	-280	-80
020002 - Burgerlijke Stand	-33	-44	-10
020003 - Baliewerkzaamheden			
020004 - Klanten Contact Centrum			
020020 - Naturalisaties	-33	-42	-9
020030 - Verkiezingen			
TOTAAL BATEN	-266	-365	-99
Resultaat	**1.015**	**910**	**-105**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
020001 – Basis Registratie Personen	Doordat tijdens corona minder is gereisd, zijn toen minder reisdocumenten aangevraagd. Nadat de coronamaatregelen zijn geëindigd, is een inhaalslag gemaakt waardoor er meer aanvragen gedaan zijn voor reisdocumenten. De toename van deze legesinkomsten zorgen hierdoor voor een positief verschil van € 80.000 op dit product.

PROGRAMMA 2 VEILIGHEID

TERUGBLIK

Vanuit onze zorg voor een leefbare omgeving waarin mensen zich veilig voelen hebben we in 2022 (o.a. in SVBBL-verband, in Parkstad, in de Veiligheidsregio en met partners als politie, OM, brandweer, zorgpartijen en het RIEC), ingezet op een reeks aan thema's, zoals woon- en jeugdoverlast, huiselijk geweld, drugscriminaliteit, ondermijning, witwassen, etc.
Het belang van samenwerking tussen Zorg en Veiligheid in de aanpak van overlast van personen met psychische problemen stond in 2022 steeds duidelijker op ieders netvlies. Dat gebeurde overigens niet alleen lokaal, maar ook op het niveau van Parkstad en Zuid-Limburg (bestuurlijke commissie Zorg & Veiligheid).
Op terrein van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit hebben we op Limburgs niveau samengewerkt om burgers en ondernemers bewust te maken van de online gevaren en ze weerbaar(der) te maken en te beschermen tegen deze vorm van criminaliteit.
Verder hebben we in 2022 uitvoering gegeven aan de gezamenlijk met de gemeenten Simpelveld, Voerendaal, Beekdaelen en Landgraaf opgestelde Kadernota integrale veiligheid.
Op het gebied van rampenbestrijding/crisisbeheersing stond de aandacht in 2022 vooral in het teken van de gecoördineerde opvang en registratie van de Oekraïense vluchtelingen in Brunssum. Daarin hebben we nauw samengewerkt met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg.
De jeugdoverlast laat in 2022 cijfermatig een sterke daling zien. Er is het afgelopen jaar ook geen gebruik gemaakt van bepaalde bevoegdheden, zoals samenscholings- of gebiedsverboden. Signalen uit de samenleving laten echter een verschil zien tussen subjectieve (gevoel) en objectieve (cijfers) veiligheid zien. Dit vraagt dus blijvende aandacht.
De politiecapaciteit in Limburg stond afgelopen jaar ernstig onder druk. De burgemeester en haar ambtsgenoten uit overige Limburgse gemeenten hebben zich in 2022 daarom sterk gemaakt richting Den Haag voor uitbreiding van de politiecapaciteit.

Taakveld: Crisisbeheersing en brandweer (XT-11)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Iedereen die in Brunssum / Zuid-Limburg woont, werkt of verblijft, wordt beschermd tegen gezondheidsrisico's en risico's van crises, rampen en branden. Risico's zijn beheersbaar door preventie, en pro-actie; de gevolgen van incidenten zijn zo beperkt mogelijk door een goede voorbereiding, repressie en nazorg.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Met de andere 15 gemeenten, die zijn aangesloten bij de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, sturen we op een adequate organisatie van de rampenbestrijding/crisisbeheersing en brandweerzorg.	Samen met onze partners hebben wij ook in 2022 inhoud gegeven aan de multidisciplinaire samenwerking op het gebied van de rampenbestrijding/crisisbeheersing en brandweerzorg. 2022 heeft hierbij vooral in het teken gestaan van de gecoördineerde opvang en registratie van de Oekraïense vluchtelingen in Brunssum. Daarin hebben we nauw samen gewerkt met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg.
1.2	De komende 2 jaar gaan we met onze partners in de Veiligheidsregio de dialoog voeren over de brandweerzorg voor de toekomst, met als op te leveren resultaten:	Afgelopen periode is gebruikt om enerzijds de op ons afkomende (wettelijke) ontwikkelingen te doorgronden en anderzijds het bestuur in de positie te brengen om te kunnen onderzoeken welke vernieuwing gewenst en haalbaar is.

	een actueel brandweerrisicoprofiel, een actueel dekkingsplan, een visie op de inrichting van de risicobeheersing (van regelgericht naar risicogericht), inzicht in de consequenties van taakdifferentiatie/2e loopbaanbeleid en toekomstige huisvestingsscenario's.	Deze opbrengst bepaalt de inrichting van goede en verantwoorde brandweerzorg 2024-2030 en is daarmee ook medebepalend voor het op te stellen nieuwe regionale beleidsplan 2024-2027 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. De juiste verbinding met Crisisbeheersing en Rampenbestrijding en Bedrijfsvoering wordt hierbij gezocht, met inbegrip van relevante aansluiting bij het regionale risicoprofiel, regionaal crisisplan en grootschalig en bijzonder optreden.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Bevolkingszorg/de gemeentelijke taken bij een crisis of een ramp worden professioneel uitgevoerd.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Bestuurders en ambtenaren volgen de noodzakelijke opleidingen, trainingen en oefeningen.	De betrokken ambtenaren en collegeleden hebben grotendeels de noodzakelijke opleidingen gevolgd en de daaraan gekoppelde certificaten behaald.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Crisisbeheersing en brandweer (XT-11) exploitatie (x € 1.000)	**Begroting 2022**	**Realisatie 2022**	**Realisatie - Begroting**
110000 - Salarislast Crisisbeh. en Brandweer	39	39	0
110001 - Brandweerbeleid / Account Brandweer	1.927	2.013	85
110002 - Rampenbestrijding	76	63	-13
110003 - Opvang vluchtelingen Oekraïne	60	721	661
TOTAAL LASTEN	2.102	2.836	734
110000 - Salarislast Crisisbeh. en Brandweer			
110001 - Brandweerbeleid / Account Brandweer			
110002 - Rampenbestrijding			
110003 - Opvang vluchtelingen Oekraïne	0	-2.003	-2.003
TOTAAL BATEN	0	-2.003	-2.003
Resultaat	**2.102**	**833**	**-1.269**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
110001 – Brandweerbeleid/Account Brandweer	Deze overschrijding is het gevolg van een besluit d.d. 2 december 2022 van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio inzake de ‘Afrekening index 2022’. Deze index wordt met de jaarrekening over het betreffende jaar na gecalculeerd. Tijdens het opstellen van de 2e bestuursrapportage 2022 was deze informatie inzake 'afrekening index 2022' nog niet beschikbaar. Nacalculatie blijft ook in de toekomst plaatsvinden, maar wordt voortaan reeds voor afloop van het boekjaar (in oktober) verrekend. Tevens vindt dan voor aanvang van het nieuwe begrotingsjaar een bijstelling van de komende begroting plaats.
110003 – Opvang Oekraïne	In 2022 zijn er in de gemeente Brunssum 3 locaties geopend voor de opvang van Oekraïners binnen onze gemeente. Hiervoor zijn uitvoeringskosten en transitiekosten gemaakt. Op basis van de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne vergoedt het Rijk de gemeentelijke kosten voor de opvang van ontheemden voor zowel de Gemeentelijke Opvang Oekraïners (GOO) als de Particuliere Opvang Oekraïners (POO). De regeling gaat met terugwerkende kracht in vanaf 1 maart 2022. De vergoeding die we hebben ontvangen gebeurt op basis van een Specifieke Uitkering (SPUK). De bekostigingsregeling wordt op basis van normbedragen vergoed. De gemeente moet bij deze jaarrekening een verantwoording geven. In oktober hebben we een voorschot ontvangen voor de kosten op te vangen die zijn gemaakt. Via de Sisa bijlage in deze jaarrekening wordt de totale eindverantwoording voor 2022 opgenomen. Op basis van deze eindverantwoording wordt de definitieve subsidiebijdrage bepaald. In juni 2023 is het bedrag wat we van het Rijk voor het jaar 2022 zullen ontvangen definitief duidelijk. Een overschot vloeit terug in de algemene middelen.

Taakveld: Openbare orde en veiligheid (XT-12)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Overlast en criminaliteit zijn zo veel mogelijk beperkt en teruggedrongen. De cijfers van High Impact Crime/veel voorkomende criminaliteit (vvc) blijven minimaal stabiel en het aantal meldingen van overlast neemt af.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	We acteren op basis van juiste en actuele informatie. We signaleren (potentiële) problemen tijdig en proberen ze zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Maar als repressie noodzakelijk is, pakken we door.	Met alle partners binnen het Veiligheidsdomein hebben we in 2022 samengewerkt om zodoende mogelijke negatieve ontwikkelingen vroegtijdig in de kiem te smoren. Daar waar dit niet is gelukt, is van gemeentewege handhavend opgetreden en zijn bestuursrechtelijke sancties toegepast. In voorkomend geval is met ketenpartners gekeken waar strafrecht en bestuursrecht elkaar kunnen aanvullen en versterken.
1.2	Nu de afname van veel voorkomende criminaliteit lijkt door te zetten en de cijfers met betrekking tot cybercriminaliteit stijgen, gaan we ons ook hierop meer richten.	Met de Taskforce Cyber Limburg is in 2022 gemeentegrensoverschrijdend met elkaar samengewerkt om burgers en ondernemers weerbaar te maken en te beschermen tegen deze vorm van criminaliteit. Zo zijn er bijvoorbeeld provinciale bewustwordingscampagnes geweest, die ook lokaal zijn uitgerold.
1.3	We versterken de interne samenwerking en benaderen veiligheids- en leefbaarheidsproblemen vanuit een gedeelde visie op veiligheid, zorg en ruimtelijke kwaliteit.	Zowel in de interne organisatie als extern bij ketenpartners zijn vele professionaliseringslagen gemaakt en is de samenwerking in de loop der jaren verbeterd. Intern heeft team VTH nu samen met team jeugd tweewekelijks afstemmingsoverleg. Op deze wijze worden gezamenlijke problemen/casussen geordend, geconcretiseerd, geprioriteerd en integraal benaderd en opgepakt.
1.4	In 2022 blijven we – samen met zorg- en veiligheidspartners – werken aan het versterken van de vastgestelde aanpak van verwarde personen. Daarnaast blijven we ook investeren in de zorg- en veiligheidsnetwerken rondom andere thema's op het snijvlak van zorg en veiligheid, zoals geweld in afhankelijkheidsrelaties.	In 2022 zijn er – mede dankzij een bestuurlijke commissie Zorg & Veiligheid – flinke stappen gezet in de aanpak van verwarde personen. Informatiedeling tussen de pijlers Zorg & Veiligheid blijft – vanwege medisch geheim/AVG – een punt van aandacht. In 2022 is ook het regionale Veiligheidshuis Parkstad omgeturnd tot Zorg- en Veiligheidshuis waardoor nog meer (keten)partners aansluiting bij elkaar hebben gevonden.
1.5	Aan de hand van een systeem van vergunning, melding en algemene regels toepassing geven aan relevante en aanpalende wet- en regelgeving, gericht op de openbare orde, veiligheid, gezondheid.	Het team VTH houdt toezicht (planmatig) middels de informatie die is vastgelegd in systemen van vergunningen en meldingen, maar houdt ook toezicht op niet gemelde activiteiten (signaaltoezicht) c.q. op zaken die de teamleden tijdens surveillances waarnemen.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Behouden en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van de woonomgeving en het terugdringen van verloedering.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Toezicht en handhaving door Boa's en stadswachten wordt gericht en op actuele problematiek ingezet, al dan niet projectmatig en in goede samenspraak met partners.	Tijdens de behandeling van de Veiligheidscijfers met de raadsleden op 23 november 2022 is gesproken over de prioritaire thema's. Daarop is Toezicht & Handhaving ingezet in 2022. In 2022 zijn ook diverse nieuwe Boa's aangetrokken en hadden we voor elke wijk 1 Boa. De samenwerking tussen de diverse partners in de wijken verliep daardoor steeds beter. Eind 2022 tekende zich echter een verloop van Boa's aan, waardoor weer nieuw personeel aangetrokken moet worden.
2.2	We versterken de samenwerking tussen gemeentelijk blauw en politie. Zij zijn zichtbaar aanwezig in de wijken.	De capaciteit van de politie staat onder druk. De zichtbaarheid van de politie in de wijken heeft hieronder in 2022 enorm te lijden gehad.
2.3	We zetten in op het behoud van de politiecapaciteit voor basisteam en district.	De burgemeester én haar ambtsgenoten uit de overige Limburgse gemeenten zijn druk in de weer om de politiecapaciteit op orde te brengen/krijgen.
2.4	We trekken voor 2022 tijdelijk extra Boa capaciteit aan ten behoeve van een soepele overdracht van taken in verband met de pensionering van een van de huidige Boa's.	Zie ook 2.1. Er is in 2022 tijdelijk extra Boa-capaciteit aangetrokken. De extra aangetrokken capaciteit heeft echter na 3 maanden gekozen voor een voortzetting van de maatschappelijke carrière bij de politie, waardoor deze functie eind 2022 vacant was.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Onze inwoners en maatschappelijke partners betrekken bij, en medeverantwoordelijkheid geven voor de leefbaarheid en veiligheid in hun buurt en wijk; het veiligheidsgevoel neemt toe.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Samen met wijkbewoners en professionele wijkpartners geven we verder invulling aan de wijkveiligheid, rekening houdend met de beperkingen als gevolg van corona-maatregelen.	Vanwege de versoepelde coronamaatregelen konden de overleggen met externe partners weer opgepakt worden. De wijkmanagers hebben hierin een coördinerende rol gehad en hebben in 2022 een eerste aanzet gemaakt voor 'Wijkplannen'. De wijk Oost is daarbij de blauwdruk. Het onderdeel 'Veiligheid' wordt daarbij door team VTH voor de betreffende wijk aangeleverd.
3.2	Stimuleren van risicobewustzijn, zelfredzaamheid en signalering o.a. met behulp van meldpunt overlast, Burgernet, buurtapps en MMA (meld misdaad anoniem) en "camera in beeld".	Eind 2022 is het initiatief genomen om een nieuwe "overlast-kaart" in productie te nemen en deze aan alle inwoners te gaan toesturen, waarbij door middel van een begeleidend schrijven ook MMA, buurtapps, etc. gestimuleerd gaan worden.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	Voorkomen en terugdringen van structurele jeugdoverlast.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
4.1	We treden op tegen jeugdoverlast op de wijze als is beschreven in de Nota aanpak jeugdoverlast Brunssum, die in 2021 is vastgesteld. Indien nodig maken we gebruik van openbare orde bevoegdheden zoals samenscholingsverbod of gebiedsverbod.	De jeugdoverlast laat cijfermatig in 2022 een sterke daling zien. In 2022 is ook geen gebruik gemaakt van de bevoegdheden zoals samenscholings- of gebiedsverboden. Signalen uit de samenleving laten echter een verschil zien tussen subjectieve- (gevoel) en objectieve (cijfers) veiligheid zien. Samen met partners als politie, CMWW en straatcoaches hebben we wekelijks overleg en monitoren we de jeugd.
4.2	Indien er sprake is van criminaliteit hanteren we een integrale aanpak onder regie van het Veiligheidshuis.	In Parkstadverband loopt een project rondom de aanpak van criminele jongeren. Brunssum participeert in dit project.
4.3	We voeren het Handhavingsprogramma Alcoholwet 2021-2024 uit.	In 2022 hebben we de horeca "op rust" laten komen ná een woelige Corona-periode.

	Doel: Wat wilden we bereiken
5	Brunssum nog meer een onaantrekkelijke gemeente maken voor ondermijnende criminaliteit en de bestuurlijke en ambtelijke weerbaarheid vergroten.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
5.1	Op basis van de uitkomsten van het Integrale ondermijningsbeeld zetten we met voorrang in op de thema's: drugscriminaliteit en witwassen.	Het vigerende beleid is in 2022 voortgezet. Eind 2022 is een aanvang gemaakt met een nieuwe Kadernota Integrale Veiligheid 2023-2026.
5.2	We geven optimaal invulling aan de eisen voor bestuurlijke weerbaarheid: - we actualiseren het integriteitsbeleid voor de gemeentelijke organisatie en zorgen voor een veilige werkomgeving. - we beschikken over een goede en veilige informatiehuishouding. - we hebben de aanpak en de inrichting van de organisatie van de bestuurlijke aanpak op orde.	De gemeenteraad heeft in dec 2022 voor college, raad en commissies de geactualiseerde gedragscodes integriteit vastgesteld. In de zomer van 2022 was hiertoe een traject opgestart. Daarnaast is in 2022 het beleidsplan Integriteit voor de ambtelijke organisatie van de gemeente Brunssum 2022-2026 vastgesteld en zijn in 2022 de voorbereidingen getroffen voor een Training Morele oordeelsvorming, welke in 2023 van start gaat.
5.3	We voeren het plan van aanpak ondermijning uit, waarin nadrukkelijk aandacht is voor de problematiek rond mensenhandel. We implementeren het beleid voor de aanpak van mensenhandel.	Het beleid Aanpak Mensenhandel is in regionaal verband in 2022 opgesteld en vastgesteld. Brunssum is hierbij kartrekker geweest. Verder hebben we in 2022, aan de hand van een tentoonstelling in het Vijverpark, aandacht gevraagd voor de (vaak onzichtbare) mensenhandel. We hebben tevens een interne training georganiseerd voor het herkennen van signalen van mensenhandel en vanuit team VTH zijn in 2022 integrale controles op illegale thuisprostitutie en arbeidsmigranten uitgevoerd.
5.4	We geven uitvoering aan de -nieuwe- ondermijningsbepalingen in de APV, zoals het aanwijzen van risicovolle branches, het sluiten van openbare lokalen bij ondermijnende activiteiten en het verbod op het dragen van zogeheten "colours" door leden van Outlaw Motorgangs (OMG), die bij rechterlijke uitspraak zijn verboden.	De APV is in 2022 op een aantal aspecten aangepast en verder aangescherpt.
5.5	We versterken de bewustwording bij ondernemers ten aanzien van de ondermijnende criminaliteit door 2 projecten uit te voeren in het kader van de Regiodeal, 1 project in een deel van de Rumpenerstraat en 1 op Haefland-Rode Beek (KVO).	In (november) 2022 zijn, in combinatie met een Veiligheidsdag op het Lindeplein, in de gehele Rumpenerstraat controles uitgevoerd. Hierbij is ook nadrukkelijk gewezen op bewustwording t.a.v. ondermijnende criminaliteit bij ondernemers. De voorbereidingen voor het ondertekenen door alle betrokken partijen en het daadwerkelijk van start gaan van het KVO (Keurmerk Veilig Ondernemen) Haefland zijn in 2022 getroffen.
5.6	We versterken onze informatiepositie o.a. door aangesloten te blijven bij de City Deal 'Zicht op Ondermijning' en door gebruik te maken van nieuwe methoden van digitale opsporing.	In 2022 hebben we hiervan gebruik gemaakt en zodoende beter zicht gekregen op de voedingsbodem van ondermijnende criminaliteit in wijken en buurten.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Openbare orde en veiligheid (XT-12) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
120000 - Salarislast Openbare orde Veiligheid	643	643	0
120001 - Bijzondere Wetten			
120002 - APV(vergunningen e.d.)	1	1	0
120003 - Dierenwelzijn	20	14	-6
120004 - Criminaliteitspreventie	201	221	20
120005 - Toezicht & Handhaving openbare ruimt	0	0	0
120006 - Integrale Veiligheid	9	12	3
120008 - Fysieke veiligheid	91	108	17
120009 - Doodschouw/kosten GGD	18	38	20
TOTAAL LASTEN	983	1.036	54
120000 - Salarislast Openbare orde Veiligheid			
120001 - Bijzondere Wetten	-11	-5	7
120002 - APV(vergunningen e.d.)	-8	-7	0
120003 - Dierenwelzijn			
120004 - Criminaliteitspreventie	0	-12	-12
120005 - Toezicht & Handhaving openbare ruimt	0	0	0
120006 - Integrale Veiligheid			
120008 - Fysieke veiligheid			
120009 - Doodschouw/kosten GGD			
TOTAAL BATEN	-19	-24	-5
Resultaat	**964**	**1.012**	**48**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
120003 - Dierenwelzijn	In 2022 heeft de Dierenambulance Limburg Zuid de samenwerking met de gemeente Brunssum stopgezet. Het ophalen en opslaan van kadavers wordt nu door de dienst Openbare Ruimte uitgevoerd waardoor € 6.000 minder is besteed dan begroot.
120008 – Fysieke veiligheid	Er is sprake van een overschrijding van € 17.000, welke wordt veroorzaakt door de verrekening van het begrotingstekort 2021 door het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad alsmede door de projectinzet door het Zorg- en Veiligheidshuis t.b.v. het Bestuurlijk Akkoord Nazorg 2022.
120009 – Doodschouw/kosten GGD	Het betreft hier de kosten voor het vaststellen van de doodsoorzaak door de GGD-arts. Een belangrijke oorzaak voor een stijging is de oversterfte in 2022.

PROGRAMMA 3 SOCIAAL DOMEIN

TERUGBLIK

Bij de uitvoering van schuldhulpverlening, armoedebestrijding, re-integratie en participatie heeft de energiecrisis en de inflatie in de tweede helft van 2022 veel inzet gevraagd. Naast initiatieven van uw raad heeft ook de rijksoverheid een aantal maatregelen getroffen, die vervolgens naar de gemeenten werden overgeheveld om uit te voeren. Zo is de uitbetaling van de energietoeslag een flinke aanslag geweest op de capaciteit. Alles werd in het werk gesteld om de procedure, aanvragen en uitbetalingen vlot en zo eenvoudig mogelijk te laten verlopen. Alle ketenpartners waren tevens aangehaakt om zo preventief mogelijk te ondersteunen en vragen te beantwoorden.
Hoewel het Noodfonds Minima, door CMWW uitgevoerd, in 2022 is uitgeput, heeft de crisis (nog) niet geleid tot een enorme toename schuldhulpverlening of hogere deelname aan de Voedselbank die verwacht werd. De enorme creativiteit, extra hulp van burgers en initiatieven van allerlei organisaties in deze moeilijke tijd was en is hartverwarmend.

De re-integratieopdracht; zoveel als mogelijk uitstroom naar werk realiseren, is gelukt met een duurzame uitstroom van cliënten uit de Participatiewet ad 5,9 % Het resultaat in de BUIG laat dan ook weer een overschot zien.
De uittreding van Onderbanken bij ISD BOL is gerealiseerd per 1-1-2022.

Ten aanzien van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is te zien dat de vraag naar én het gebruik van maatwerkvoorzieningen, door de hulpbehoevende inwoner in 2022 weer is aangetrokken na de door coronabeperkingen gestuurde jaren 2020 en 2021. Dit heeft z'n uitwerking gehad op de uitvoering Wmo van de gemeente Brunssum; het heeft bijvoorbeeld geleid tot langere doorlooptijden van een Wmo-melding. Door goed te prioriteren en tomeloze inzet zijn de knelpunten in dit proces zo goed mogelijk opgepakt en verbeterd, ten behoeve van de hulpbehoevende inwoner in Brunssum. Uit het cliëntervaringsonderzoek (CEO) blijkt dat de algehele ervaring van de Wmo-uitvoering, zowel contact met de toegang als de ondersteuning van zorgaanbieders in Brunssum goed is. De hulpbehoevende inwoner weet over het algemeen waar hij/zij moet zijn, voelt zich serieus genomen, wordt op tijd geholpen en is positief over de ondersteuning die geboden wordt. Uit het CEO van het CMWW blijkt eveneens dat de inwoners de ondersteuning van het CMWW, in de vorm van algemene voorzieningen, goed beoordelen.

Er zijn veel ontwikkelingen binnen het domein van de jeugdwet. Regionaal wordt op een vernieuwde wijze de zorg ingekocht. Er wordt ingezet op versterken van het voorliggende veld en de onderlinge samenwerking tussen de aanbieders. Ook streven we naar een kritische triage van onze eigen medewerkers. Gemeente Brunssum wil de regie op het proces van toegang tot jeugdzorg. Een complicerende factor hierbij is de druk op arbeidsmarkt. Ook binnen Brunssum hebben we te maken met verloop van personeel, zeker ook binnen team jeugd. Hierdoor is het creëren van stabiliteit lastig en is er regelmatig sprake van onderbezetting. Dit leidt tot langere doorlooptijden van jeugdhulp aanmeldingen. Eind 2022 hadden 665 jeugdigen één of meerdere voorzieningen op grond van de jeugdwet.

Kortom 2022 stond meer in het teken van reageren op crisiseffecten dan van verder innovatie in het sociaal domein.

Taakveld: Inkomensregelingen (XT-63)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Uitvoering geven aan de wettelijke taken onder de Participatiewet, zoals het verstrekken van uitkeringen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Uitkeringen worden rechtmatig, doelmatig en tijdig verstrekt.	Dit is onderdeel van bestaand beleid.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Iedereen participeert naar vermogen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Het aantal uitkeringsgerechtigden daalt met 2%. Indicator: Duurzame uitstroom uitkeringsgerechtigden Streefwaarde: –2	De daling van het aantal uitkeringsgerechtigden verliep boven verwachting. Eind 2022 is het bestand gedaald met 5,9%.
2.2	Voortgang monitoren van het amendement "3e impuls innovatieve en onorthodoxe toeleiding van cliënten naar de arbeidsmarkt bereiken.	De leer-werklijnen logistiek en nieuwe leer-werklijn horeca zijn gerealiseerd en lopend. Bij de logistieke leerwerklijn zijn 38 trajecten opgestart en de eerste praktijkverklaringen zijn uitgereikt. In de leer-werklijn horeca zijn in 2022 8 deelnemers ingestroomd. 18 deelnemers logistiek stroomden uit naar een betaalde baan en bij horeca 4 deelnemers.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Een efficiënte uitvoering, en integrale benadering sociaal domein breed, van de Participatiewet.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Het effect van het uittreden van de gemeente Onderbanken per 01-01-2022 aangaande bedrijfsvoeringskosten, uittredesom en de financiële consequenties daarvan voor gemeente Brunssum worden gecorrigeerd met de 1e Berap 2022.	De uittredesom voor Beekdaelen is vastgesteld en gecorrigeerd met de 1e bestuursrapportage 2022. Extra kosten over 2022 en eventuele extra kosten voor personeel zijn niet aan de orde.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	Realisatie meerjaren beleidsplan ISD-BOL 2023-2026.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
4.1	Besluitvorming Raad in 2022.	Het beleidsplan is in november 2022 vastgesteld in de raadsvergadering.

	Doel: Wat wilden we bereiken
5	Armoede structureel terugdringen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
5.1	Voor kinderen in minimagezinnen wordt extra geïnvesteerd. Er wordt uitvoering gegeven aan het beleidsplan 2021-2024.	Er werd een zomerkledingpakket verstrekt. Het ANWB-plan voor gratis kinderfietsen is gestart. Voor kinderen van minima met een beperking werd extra geïnvesteerd in zwem/sportlessen. De voorbereidingen zijn getroffen om kinderen uit gezinnen met een inkomen tot 130% een winterkledingpakket te bezorgen.
5.2	Incidentele aanbieders van minimaregelingen worden ingezet om de beleidsdoelen te kunnen realiseren.	Er is meer samenwerking met organisaties die lokaal bijdragen aan de beleidsdoelen. Voorbeelden zijn: Uitdeelpunt Menstruatiemiddelen, Levensmiddelen uitdeelpunt, Dierenvoedselbank.
5.3	Via het rekeningresultaat 2020 is € 75.000 beschikbaar gesteld voor extra initiatieven in het kader van de kinderarmoede. De inzet in 2021 is wegens Corona vertraagd en daarom overgeheveld naar 2022.	De scholen in Brunssum hebben extra budget gekregen om kwetsbare gezinnen te helpen. We zijn nu ook aangesloten bij de alliantie Kinderarmoede.
5.4	De locatie "Os Hoes" heeft een spilfunctie in het bereiken en ondersteunen van de minima. De professionals werken vanuit het oogpunt van stress-sensitieve dienstverlening.	De locatie Os Hoes is verplaatst naar wijksteunpunt Noord van CMWW (Distelenveld). De professionals werken volgens de methode stress-sensitieve dienstverlening. De landelijke dag van de armoede in oktober 2022 is hier georganiseerd.
5.5	De Klijnsma-gelden worden optimaal besteed voor vroegsignalering en het terugdringen van armoede onder kinderen in minimahuishoudens.	Het budget is volledig besteed voor activiteiten en faciliteiten in het kader van vroegsignalering en terugdringen van armoede.
5.6	Burgers in Brunssum praten mee over de aard en inzet van de minimaregelingen.	Perron 045 voerde gesprekken met jongeren in april 2022 over het armoedebeleid en de minimaregelingen. Ook via de buurtnetwerken, bij straathoeksessies en de klantvertegenwoordigers, (zoals FNV en Ouderenbonden) spraken we over aard en inzet minimaregelingen.
5.7	De incidentele middelen uit de 4e tranche corona compensatie van het Rijk worden ingezet in 2022 wegens beperkingen in de uitvoering door de corona maatregelen in 2021.	De hulp aan ondernemers met financiële problemen is opgestart met hulp van ketenpartners CMWW, KBL en professionele schuldhulpverleners voor ondernemers. De pilot met de expertgroep is afgerond en de dienstverlening wordt structureel ingezet.
5.8	In 2022 besteden we het budget van de Coronasteunmaatregelen onder meer aan twee ‘buddy’ projecten waarbij we individuele ondersteuning aanbieden aan burgers. Enerzijds aan mensen die door omstandigheden nog niet participeren, anderzijds aan mensen die moeilijk betaald werk vinden.	Eind 2022 waren er 128 cliënten aangemeld voor het buddy-project, waarvan er 86 bezocht waren door CMWW/Levanto.

	Doel: Wat wilden we bereiken
6	Uitvoering Minima Effect Rapportage (MER) in 2022 conform 2-jaarlijkse cyclus.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
6.1	Oplevering en vaststelling MER in 2022	De rapportage is in juli 2022 opgeleverd en vastgesteld.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Inkomensregelingen (XT-63) exploitatie (x € 1000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
630000 - Salarislasten inkomensregelingen	77	77	0
630001 - BUIG (ISD- BOL)	407	340	-67
630002 - Kwijtschelding Belastingen	243	231	-12
630003 - Armoedebeleid	17.847	17.618	-229
TOTAAL LASTEN	18.574	18.266	-308
630000 - Salarislasten inkomensregelingen			
630001 - BUIG (ISD- BOL)	-10.760	-10.540	220
630002 - Kwijtschelding Belastingen			
630003 - Armoedebeleid	-171	-345	-174
TOTAAL BATEN	-10.931	-10.884	47
Resultaat	**7.643**	**7.382**	**-262**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
630001 - BUIG (ISD- BOL)	Op de BUIG is in 2022 er een negatief resultaat van € 153.000 gerealiseerd. De belangrijkste afwijkingen betreffen: - € 87.000 nadeel, minder baten wegens lagere ontvangen BUIG gelden door correctie uitstroom 2020 vanuit het historisch verdeelmodel BUIG. - € 51.000 voordeel, minder uitgaven IOAW-uitkeringen. - € 16.000 voordeel, minder uitgaven BBZ-uitkeringen. - € 66.000 nadeel, minder restitutie BBZ-uitkeringen. - € 67.000 nadeel, terug te betalen Rijk wegens ontvangsten vorderingen betreffende onterechte Tozo uitkeringen en aflossingen Bedrijfskredieten.
630003 - Armoedebeleid	Het product 630003 Armoedebeleid heeft lagere lasten (€ 229.000) en hogere baten (€ 174.000). Per saldo betekent dat een voordeel van € 403.000,- bij dit product. De belangrijkste afwijkingen bij het totaal lagere lasten (€ 229.000,-) zijn: - De uitgaven ABW: ISD BOL heeft in 2022 de ten doel gestelde reductie van 2% van het cliëntenbestand weer overtroffen met -/-5,9%, waardoor er een voordeel van € 472.000 betreffende minder betaalde uitkeringen is. - De kosten bedrijfsvoering zijn € 149.000 voordeliger door lagere personeelskosten en minder inhuur. - De uitgaven voor de bijdragen Kinderopvang zijn in totaal € 27.000 lager door een te hoge bijraming in 2022.

	- Ter dekking van mogelijke oninbaarheid van uitstaande vorderingen van ISD-BOL (stand “verhaalsdebiteuren" 2022 € 1.310.000) bestaat een voorziening "Dubieuze Debiteuren" ad. € 707.000,-. In 2022 veroorzaakt dotatie aan deze voorziening wegens “verwachte oninbaarheid” een nadeel van € 61.000,-. - Aanvragen voor Bijzondere Bijstand waren € 55.000,- nadeliger doordat er meer uitvraag blijkt te zijn. - Vroegsignalering SHV: Het aantal ondernemers dat zich meldde met schulden is beperkt gebleven waardoor er minder trajecten zijn ingekocht en hierdoor komen zijn de uitgaven € 22.000,-. - Energietoeslag: De aanvragen voor de energietoeslag lopen nog door in 2023 en blijken met € 421.000,- ruim overschreden te zijn door het hoge aantal minima-huis houdens. Daarnaast moeten ook de uitvoeringskosten uit dit budget betaald worden die daardoor ook hoger uitval len. Brunssum koos er tevens voor met minimale controle zo snel mogelijk de armoede te verzachten. Indien moge lijk claimen wij dit tekort bij het Rijk wegens onjuiste bere kening van het aantal minima huishoudens in Brunssum. - € 67.000 voordeel, terug te ontvangen vanuit Maastricht wegens ontvangen vorderingen voor onterechte Tozo uitkeringen (308 vorderingen; totaal € 563.000; open staand 2022 € 74.000 zijnde 13%) en aflossingen Bedrijfs kredieten (63 vorderingen; totaal € 599.000; openstaand 2022 € 442.000 zijnde 74%), waarbij opgemerkt moet worden dat aflossing bedrijfskredieten pas vanaf 2022 verricht hoeven te worden. - Overige lagere kosten van € 29.000,- wegens minder uitgaven Minima-effect-rapportages en onderzoekskosten rechtmatigheid. <u>De belangrijkste afwijkingen bij het totaal hogere baten (€ 174.000,-)</u>: Dit komt niet vanwege hogere restitutie uitkeringen ISD-BOL, maar omdat deze post te laag was begroot.

Taakveld: Begeleide participatie (XT-64)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	WOZL: Reductie van het aantal mensen in een beschutte werkomgeving en toename van (groep)deta-cheringen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor ge-daan	**Terugblik**
1.1	We kijken bij werkgevers naar functies en werkprocessen en splitsen te uit te voeren taken uit. Waardoor de taken geschikt wor-den voor de betreffende medewerkers. Hiervoor wordt jobcarving ingezet en ook passen we de contractuele afspraken over	Dit is onderdeel van bestaand beleid.

	‘Social Return on Investment’ toe: bij opdrachtnemers van gemeentelijke opdrachten zetten we mensen uit de doelgroep in vanuit de inkoopafspraken.	

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Iedereen die 'werk-fit' (80-100) verklaard is stroomt binnen 3 maanden uit naar betaald werk.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	De uitstroomdoelstelling van werk-fitte (80-100) kandidaten behalen met Betere Buren, ISD BOL en WSP. Indicator: uitstroom binnen 3 maanden Streefwaarde: 60	De doelstelling om 60% van de nieuw ingestroomde kandidaten binnen drie maanden te laten uitstromen is niet behaald. Nieuwe kandidaten hadden een langdurigere begeleiding nodig om uit te stromen naar een baan. Desondanks is de uitstroomdoelstelling (afname met 2%) met 5,9% ruimschoots behaald.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Begeleide participatie (XT-64) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
640000 - Sal.lasten Soc.werkvoorziening	58	58	0
640001 - Sociale Werkvoorziening WOZL	9.379	9.427	48
640002 - Sociale Werkvoorziening WSP	817	330	-487
650001 - Begeleide participatie	2.289	2.097	-191
650004 - Uitvoering Banenafspraak	213	219	6
TOTAAL LASTEN	12.755	12.131	-624
640000 - Sal.lasten Soc.werkvoorziening			
640001 - Sociale Werkvoorziening WOZL	-163	-163	0
640002 - Sociale Werkvoorziening WSP			
650001 - Begeleide participatie			
650004 - Uitvoering Banenafspraak			
TOTAAL BATEN	-163	-163	0
Resultaat	**12.593**	**11.968**	**-624**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
640001 - Sociale Werkvoorziening WOZL	De totale uitgaven komen € 48.000 hoger uit dan begroot wegens: meer SW-medewerkers in dienst dan vooraf geprognosticeerd, de door Brunssum ontvangen Rijksbijdrage wordt doorbetaald naar WOZL en komt daarom in 2022 € 154.000 hoger uit dan begroot.
640002 - Sociale Werkvoorziening WSP	Ook geldt dat door deze hogere Rijksbijdrage per AJ, naast een beter Operationeel Resultaat, de tekortbijdrage van de exploitatie van GR WSP voor de gemeente Brunssum € 487.000 lager uit komt.
650001 - Begeleide participatie	De totale uitgaven komen € 191.000 lager uit dan begroot wegens: - De latere start van de leer-/werklijn logistiek en daarmee ook de lagere personeelskosten; - minder startende kandidaten bij Balanz@Work dan voorzien; - het niet doorgaan van project NL Actief/Gezonde leefstijl.

Taakveld: Arbeidsparticipatie (XT-65)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	De re-integratietaken worden door Betere Buren uitgevoerd.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Betere Buren is werkgever voor de mensen uit de Participatiewet, ter vervanging van de uitstroom van medewerkers uit de Sociale Werkvoorziening. En Betere Buren is de werkgever voor de medewerkers die bij de gemeente een contract voor onbepaalde tijd hebben in het kader van de Banenafspraak.	Dit is onderdeel van bestaand beleid.
1.2	Wij investeren in verband met coronacrisis in 2022 € 450.000 om uitstroom uit Participatiewet naar de arbeidsmarkt te bevorderen. (3e impuls).	In het initiatief logistieke leerwerklijn zijn 38 trajecten opgestart en de eerste praktijkverklaringen zijn uitgereikt. Daarnaast is een leerwerklijn horeca opgestart met 8 deelnemers. 18 deelnemers logistiek stroomden uit naar een betaalde baan en bij horeca 4 deelnemers.
1.3	Betere Buren voert voor alle inburgeringsplichtige inwoners van Brunssum een brede intake uit. Vervolgens bieden wij via Betere Buren aan alle uitkeringsgerechtigde inburgeringsplichtigen een taaltraject en een participatietraject aan. Voor niet-uitkeringsgerechtigde inburgeringsplichtigen volgen wij via Betere Buren de voortgang van het taaltraject.	Dit is in 2022 gerealiseerd.
1.4	We ontwikkelen bij Betere Buren de leerwerklijn logistiek met ontwikkel- en werkervaringsplekken binnen deze sector.	Dit is in 2022 gerealiseerd.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Inwoners Brunssum uit de Participatiewet begeleiden naar werk.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Het aantal inwoners met een Participatiewet-uitkering via ISD BOL neemt jaarlijks met 2% af. Indicator: Duurzame uitstroom cliënten met PW uitkering Streefwaarde: –2%	De daling van het bestand liep boven verwachting, eind december is de uitstroom 5,9%.
2.2	Afhankelijk van de keuze die wordt gemaakt voor de ontwikkeling van het wijkgericht werken zullen we ook de dienstverbanden uitbreiden voor deelnemers die	De evaluatie en doorontwikkeling van wijkgericht werken is nog niet afgerond.

	langdurig zijn aangewezen op ondersteuning naar werk.	

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Het uitvoeren van een brede intake en het aanbieden van een taaltraject en een participatietraject aan inburgeringsplichtigen.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Arbeidsparticipatie (XT-65) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
650000 - Salarislasten Arbeidsparticipatie	48	48	0
650002 - Inburgering	316	286	-30
650003 - Betere Buren Brunssum BV	540	504	-36
TOTAAL LASTEN	904	839	-65
650000 - Salarislasten Arbeidsparticipatie			
650002 - Inburgering	-195	-175	21
650003 - Betere Buren Brunssum BV			
TOTAAL BATEN	-195	-175	21
Resultaat	**709**	**664**	**-45**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
650002 – Inburgering	De uitgaven Inburgering 2022 betreft voornamelijk de overboeking van de baten die in het kader van de SPUK voor inburgeringsvoorzieningen zijn ontvangen. Er zijn in 2022 nog geen facturen voor deze voorzieningen ontvangen. Dit komt in de eerste plaats doordat Vista College problemen heeft met de facturatie en deze pas in de loop van 2023 in zal dienen. In de tweede plaats zijn er achterstanden ontstaan in de afhandeling van de intakes, waardoor veel voorzieningen pas in 2023 starten. Dit hoeft geen probleem te zijn, aangezien de financiering van deze voorzieningen zo is opgebouwd dat de middelen grotendeels meegenomen kunnen worden naar volgende jaren.
650003 - Betere Buren Brunssum BV	Betere Buren heeft over 2022 minder uitgaven gedaan dan begroot. Per saldo is er een bedrag van € 36.000 terugbetaald aan de gemeente.

Taakveld: Maatwerkvoorzieningen (Wmo) (XT-66)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	De Brunssumse burger woont zo lang mogelijk in de eigen omgeving. De Brunssumse burgers zo goed mogelijk maatschappelijk te laten participeren (samen redzaam zijn). De zelfredzaamheid van de Brunssumse burger te stimuleren en waar nodig op maat te ondersteunen.

Daling van maatwerkvoorzieningen Wmo.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Het contact met de maatwerker als onderdeel van toegang tot ondersteuning, wordt door de cliënt als prettig ervaren. Indicator: Cliënt ervaringsonderzoek Streefwaarde: 80	Uit het richtinggevende cliëntervaringsonderzoek (CEO) 2021 komt naar voren dat het contact met de maatwerker van de gemeente Brunssum gemiddeld wordt beoordeeld met een 7,7. Ondanks de achterstanden die er in 2022 waren bij de Wmo-toegang wordt het algehele contact met de Wmo-toegang van de gemeente Brunssum als goed ervaren.
1.2	De klant van de hulpmiddelenleverancier waardeert de dienstverlening als goed. Indicator: Klanttevredenheid Streefwaarde: Goed	Uit het CEO komt naar voren dat hulpmiddelenleverancier Medipoint door cliënten met een rapportcijfer van 7.8 wordt beoordeeld. Otolift (trapliften) wordt met een 8,5 beoordeeld. Hierbij moet bij vermeld worden dat het aantal respondenten (n) laag was.
1.3	De klant van het doelgroepenvervoer ervaart de dienstverlening als goed. Indicator: Klanttevredenheidsonderzoek Omnibuzz Streefwaarde: 8	De dienstverlening door Omnibuzz wordt als voldoende tot goed ervaren gezien het aantal (geregistreerde) klachten (Rapportage Omnibuzz, gemeenten januari 2023, over het jaar 2022). In de gemeente Brunssum zijn 82 klachten geregistreerd, waarvan 44 gegrond verklaard (53,6%). Dit is te verklaren door de chauffeurstekorten die er waren bij Omnibuzz in 2022 en de daardoor tijdelijk aangepaste dienstverlening. Bijna één derde van de gegronde klachten in heel Limburg hebben betrekking op 'te laat opgehaald'.
1.4	Minimaal 75% van de cliënten met een maatwerkvoorziening ervaren dat de kwaliteit van hun leven is verbeterd. Indicator: Cliëntervaringsonderzoek Streefwaarde: 75	62% Van de cliënten heeft in 2021 door de ondersteuning /hulp een betere kwaliteit van leven ervaren, blijkt uit het CEO van september 2022. 77% Van de cliënten geeft aan zich beter te kunnen redden en 77% zegt dat ze beter de dingen kan doen die ze wil. De causaliteit tussen ondersteuning en kwaliteit van leven is klein, mogelijk zijn er andere factoren van invloed geweest op de totale beoordeling van kwaliteit van leven (zoals inflatie, corona-effecten).
1.5	Een verschuiving realiseren van maatwerkvoorzieningen naar collectieve en voorliggende voorzieningen.	De afgelopen jaren is er een divers aanbod ontwikkeld in het voorliggend veld. Het CMWW is hierbij een belangrijke partner. In 2022 is in de samenwerking tussen CMWW en Samenkracht nieuw aanbod in ontwikkeling: 'Samen Start'. Een voorliggende voorziening voor geïndiceerde begeleiding, met als doel om vóór de indicatie Wmo begeleiding te bekijken, in groepsverband, wat er nodig is bij de cliënt op het gebied van ondersteuning. Uit de rapportages van het CMWW (2021 en 1e helft 2022) blijkt dat er door het team Wmo, Jeugd en door SamenKracht zeer regelmatig casussen worden doorverwezen naar het CMWW.

		Ten slotte zien we ook dat het aantal mensen die op welke wijze dan ook door het CMWW ondersteund worden, toeneemt. Dit geeft aan dat de algemene voorzieningen van het CMWW goed gebruikt worden.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	In 2022 worden er 2 a 3 Skaeve Huse als beschermde woonvorm ontwikkeld in de gemeente Brunssum.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1		In 2022 is het integrale voorbereidende werk ten aanzien van het realiseren van Skaeve Huse gedaan en grotendeels afgerond.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Maatwerkvoorzieningen (WMO) (XT-66) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
660000 - Salarislasten Maatwerk WMO	465	465	0
660001 - Wonen en hulpmiddelen	809	779	-30
660002 - Gehandicapten parkeerkaart	14	8	-6
660003 - Doelgroepenvervoer	795	781	-14
660004 - Eigen bijdrage Doelgroepenvervoer			0
TOTAAL LASTEN	2.084	2.033	-51
660000 - Salarislasten Maatwerk WMO			
660001 - Wonen en hulpmiddelen			
660002 - Gehandicapten parkeerkaart	-13	-12	1
660003 - Doelgroepenvervoer			
660004 - Eigen bijdrage Doelgroepenvervoer	-108	-100	9
TOTAAL BATEN	-121	-112	9
Resultaat	**1.962**	**1.921**	**-42**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
660001 - Wonen en hulpmiddelen	De totaal uitgaven aan wonen en hulpmiddelen komen € 30.000 lager uit dan begroot. Op kostensoorten wordt het specifieke budget overschreden woningaanpassingen en onderhoud rolstoelen dan wel onderschreden op verhuis en inrichtingskosten/individueel vervoer en afschrijvingskosten hulpmiddelen.
660003 - Doelgroepenvervoer	De uitgaven doelgroepenvervoer liggen in lijn met de bijgestelde begroting van GR Omnibuzz. De afrekening 2022 is nog niet ontvangen. Ook in 2022 is 11% minder gebruik gemaakt dan begroot en veroorzaakt € 14.000 lagere uitgaven.
660004 - Eigen bijdrage Doelgroepenvervoer	Door het verminderde doelgroepenvervoer zijn de inkomsten uit de eigen bijdrage € 8.000 lager uitgekomen dan begroot.

Taakveld: Maatwerkdienstverlening 18+ (XT-671)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	De Brunssumse burger woont zo lang mogelijk in de eigen omgeving. De Brunssumse burgers zo goed mogelijk maatschappelijk te laten participeren (samen redzaam zijn). De zelfredzaamheid van de Brunssumse burger te stimuleren en waar nodig op maat te ondersteunen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	De dienstverlening door de maatwerker als onderdeel van toegang tot ondersteuning, wordt door de cliënt als goed ervaren. Indicator: Doorlopend cliënt-ervaringsonderzoek Streefwaarde: Goed	Uit het richtinggevende cliëntervaringsonderzoek (CEO) 2021 komt naar voren dat het contact met de maatwerker van de gemeente Brunssum gemiddeld wordt beoordeeld met een 7,7. Ondanks de achterstanden die er in 2022 waren bij de Wmo-toegang wordt het algehele contact met de Wmo-toegang van de gemeente Brunssum als goed ervaren.
1.2	80% Van de cliënten is tevreden over de kwaliteit van de geleverde Wmo-ondersteuning. Indicator: Doorlopend cliënt-ervaringsonderzoek Streefwaarde: 80	Uit het CEO komt naar voren dat 92% van de cliënten in 2021, tevreden is over de kwaliteit van de Wmo ondersteuning. Daarnaast geven veruit de meeste cliënten (89%) aan dat de ondersteuning past bij de hulpvraag en 96% geeft aan dat ze vinden dat ze de hulp krijgen zoals afgesproken.
1.3	Het effect van de toename van de zorgvraag Wmo begeleiding op de werkwijze en personele capaciteit is helder en eventuele bijraming volgt via de 1ste bestuursrapportage 2022.	De ontwikkeling van cliënt-aantallen laat geen substantiele verhoging zien. Wel neemt de complexiteit van de zorg toe. Net als in meer sectoren hebben de zorgaanbieders te maken met personeelskrapte. Deze heeft niet geleid tot een bijraming van de kosten behoudens de contractuele indexering van de lumpsum.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Conform wetgeving abonnementstarief hanteren.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	meerkosten à €118.000 verwerkt in begroting.	Dit is onderdeel van bestaand beleid.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	De pilot rondom schuldhulpverlening voor ondernemers wordt afgesloten en de dienstverlening zal worden aangepast op de uitkomsten.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Voor ondernemers is een sluitend pakket aan schuldhulp dienstverlening gerealiseerd via de GR Kredietbank Limburg.	De dienstverlening is sluitend, eind 2022 is gekozen de specialistische hulp aan ondernemers voorlopig in te kopen bij externe partners. Reguliere schuldhulp wordt ingekocht bij de bestaande partners.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Maatwerkdienstverlening 18+ (XT-671) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
671000 - Sal.lasten Maatwerk 18plus	576	576	0
671001 - Hulp bij het huishouden	3.432	3.598	166
671002 - Begeleiding WMO	3.258	3.086	-172
671003 - Eigen bijdrage WMO			
671004 - Tegemoetkoming eigen risico	230	172	-58
671005 - Schuldhulpverlening	424	411	-13
TOTAAL LASTEN	7.920	7.843	-77
671000 - Sal.lasten Maatwerk 18plus			
671001 - Hulp bij het huishouden			
671002 - Begeleiding WMO			
671003 - Eigen bijdrage WMO	-300	-270	30
671004 - Tegemoetkoming eigen risico			
671005 - Schuldhulpverlening			
TOTAAL BATEN	-300	-270	30
Resultaat	**7.620**	**7.573**	**-47**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
671001 – Hulp bij het huishouden	In 2022 is door de toename van het aantal cliënten 3,8% meer Hulp bij het Huishouden geleverd. Daarnaast zijn op basis van de contractuele afspraken, de tarieven verhoogd met gemiddeld 2,7%.; waardoor een nadeel ontstaat van € 197.000 t.o.v. begroot. Het tekort is deels opgevangen door een overschot ad. € 31.000 op de HbH- Persoonsgebonden Budgetten (PGB) wegens -4% toewijzingen t.o.v. 2021 en een

	verzilveringspercentage van 95,95% in 2022. De totale overschrijding bedraagt aldus € 166.000.
671002 - Begeleiding Wmo	Wmo Begeleiding wordt uitgevoerd door het samenwerkingsverband Samenkracht op basis van Lumpsum. In 2022 ontstond er een overschot ad. € 79.000 wegens het (vooralsnog) niet kunnen benutten van middelen uit het Corona steunpakket 4 en een lagere indexering dan voorzien. Ook is een overschot ontstaan ad. € 93.000 op Begeleiding Persoonsgebonden Budgetten (PGB) wegens -6% toewijzingen t.o.v. 2021 en een verzilveringspercentage van 86,8% in 2022 (tegen 87,1% over 2021). De totale onderschrijding bedraagt aldus € 172.000.
671004 - Tegemoetkoming eigen risico	We zien dat dit budget meer dan toereikend is. Dit wordt mede veroorzaakt door een -al jaren afnemende- bijstandspopulatie. Door de extra inzet op de deelname aan de gemeentepolis voor minima in 2021, zagen we in 2022 een kleinere doelgroep voor de tegemoetkoming eigen risico. Als gevolg hiervan zijn de uitgaven € 58.000 lager.
671005 – Schuldhulpverlening	Bijdrage Kredietbank Limburg viel € 20.000 hoger uit dan begroot wegens tegenvallende exploitatie door minder afroep producten. Vroegsignalering Schuldhulpverlening kwam € 33.000 lager uit dan begroot doordat het aantal ondernemers waarvoor schuldhulpverlening moest worden ingezet is in Brunssum tot 5 beperkt gebleven. De totale overschrijding bedroeg aldus € 13.000.
671003 - Eigen bijdrage Wmo	De extra ontvangsten vanwege het inlopen van achterstanden door het CAK over 2021 waren in 2022 niet meer aan de orde, waardoor de geïnde eigen bijdrage € 30.000 lager uit kwam dan begroot.

Taakveld: Maatwerkdienstverlening 18- (XT-672)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Het gezin en haar omgeving, waar de jeugdige zorgvrager deel van uit maakt, is in staat toekomstige problemen te voorkomen of op te lossen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Bij inventarisatie van de hulpvraag middels 1G1P én gedurende inzet ondersteuning altijd de mogelijkheden van het eigen systeem meenemen.	Dit is onderdeel van bestaand beleid.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Een opvoedkundig klimaat in gezinnen: de-medicaliseren, ontzorgen en normaliseren.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Via samenwerking investeren we in het opvoedkundig klimaat in gezinnen, wijken, scholen, de kinderopvang en peuterspeelzalen.	Deze samenwerking is gerealiseerd door het inzetten van doelgroep arrangementen en het gebruiken van knooppunt-overleggen. Echter blijft er doorontwikkeling nodig om deze samenwerking beter op elkaar af te stemmen.
2.2	Informatiebijeenkomsten om kennis op specifieke thema's te vergroten en korte lijnen met het voorliggend veld.	In 2021 zijn veel nieuwe medewerkers gestart bij team Jeugd. In 2022 heeft het nieuwe team kennis gemaakt met de meest voorkomende zorgaanbieders en hun aanbod. Daarnaast is de samenwerking met het CMWW 'nieuw leven ingeblazen.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Vroegtijdig signaleren en op het juiste moment op- en afschalen van zorg.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Doorverwijzers informeren en instrueren over mogelijkheden voorliggend veld, sociale kaart en de toegang tot gemeentelijke voorzieningen.	Onze toegangsmedewerkers hebben direct contact met het voorliggend veld. Er is wekelijks contact met het CMWW om samen de binnengekomen hulpvragen te triageren.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	Het bieden van integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
4.1	Jeugdhulp wordt ingezet in afstemming tussen betrokken partijen waarbij 1G1P een middel is om o.a. het totale systeem van een jeugdige met al haar mogelijkheden in kaart te brengen, om gezamenlijk doelen te formuleren en resultaten te bewaken.	Dit is onderdeel van bestaand beleid.

	Doel: Wat wilden we bereiken
5	Meer doen (kwaliteitsverbetering) voor minder geld (op termijn).

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
5.1	Harmonisatie van de administratieve afhandeling van ambulante jeugdhulp middels het "berichtenverkeer".	Dit is grotendeels gerealiseerd in 2022. Er is nog een sterfhuisconstructie vanuit een eerder contract, maar de betalingen op basis van deze constructie is zeer beperkt.
5.2	Verschuiving van individuele – naar groepsarrangement en meervoudige problematiek integraal benaderen. Het college heeft vanuit de Uitvoeringsagenda € 20.000 experimenteerbudget ter beschikking gesteld voor groepsacitviteiten. Als mindset hanteren we de “omgekeerde toets”.	Er worden nog veel individuele arrangementen afgegeven. De hulpvraag wordt integraal benaderd. Om dit nog intensiever te gaan doen is er een nog betere samenwerking nodig met verschillende domeinen. Dit is in de aanbestedingen geland en zal de komende jaren een belangrijk uitgangspunt zijn.
5.3	Verschuiving van zorgarrangementen naar mogelijkheden via voorliggend veld.	Om de samenwerking met het voorliggend veld te verbeteren, is er een onderzoek uitgevoerd naar het voorliggend veld. De aanbevelingen uit dit onderzoek worden in de komende jaren verwerkt. Ook via de aanbestedingen die lopen via Zuid-Limburg wordt gestuurd op een verschuiving naar het voorliggend veld.

	Doel: Wat wilden we bereiken
6	Bij ambulante jeugdhulp zoveel mogelijk met gecontracteerde aanbieders werken.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
6.1	Bij ambulante jeugdhulp (eigen inkoop) gebruik maken van onze gecontracteerde partners (30 aanbieders). Alleen als maatwerk aan de orde is, ook andere aanbieders inzetten.	Dit is in 2022 gerealiseerd.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
7	Doorontwikkelen inkoop Zuid-Limburg, o.a. verblijf, crisis en doelgroepenarrangementen (kwaliteitsverbetering methodiek / beleid inkoop).	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
7.1	Uitvoering geven aan uitgangspunten ambulante jeugdhulp (eigen inkoop).	Dit is in 2022 gerealiseerd. Daarnaast hebben, vooruitlopend op de nieuwe contracten in 2022, een viertal aanbestedingen gelopen voor de doorontwikkeling van de ambulante jeugdhulp via de centrumgemeente Maastricht.
7.2	Verwerving Jeugdhulp voor het onderdeel "verblijf" via Zuid-Limburg met ingang van 2022.	Per 01-07-2022 zijn de contracten van het segment GIK-J (Gesloten en intensieve klinische Jeugdhulp) gestart via de centrumgemeente Maastricht. Daarnaast heeft in 2022 een aanbesteding voor het segment wonen gelopen en zijn hiervoor twee contractpartijen gegund.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
8	Beheersbare uitgaven jeugdhulp.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
8.1	Kritische triage vanuit de eigen toegang van de gemeente en de overige doorverwijzers (huisartsen, Gecertificeerde Instellingen) naar jeugdhulp én een goede samenwerking met jeugdhulpaanbieders (korte, efficiëntere lijnen). Gemeente Brunssum wil de regie op het proces van toegang tot Jeugdzorg en de daarmee gepaard gaan financiële middelen, dus op de I en U van het In- door en Uitstroomproces (IDU). Dit is een belangrijk uitgangspunt bij de uitvoering van deze inkoopstrategie.	Door de grote personele wisselingen in 2021, zijn er achterstanden ontstaan. Deze had een nasleep in 2022. Daarnaast is het huidige cliëntenaantal, ruim 600 jeugdigen, te hoog om aan elke aanvraag/verlenging een actieve medewerker te koppelen. De afdeling streeft wel naar een kritische triage.
8.2	Zicht op effect van de vóór 1-1-2021 afgegeven arrangementen, de nieuw afgegeven arrangementen én de data vanuit Maastricht (om goede doorrekening te kunnen maken) en via de 1ste bestuursrapportage 2022 de meerkosten Jeugd structureel bijramen.	Dit is in 2022 gerealiseerd.

	Doel: Wat wilden we bereiken
9	Wachtlijst, i.v.m. uitbreiding caseload, voorkomen door structurele uitbreiding van 1 fte.
	Resultaat: De uitbreiding van de formatie heeft incidenteel plaatsgevonden en loopt door tot begin 2023. Eind 2022 is gestart met het in kaart brengen van de gehele formatie en organisatie van afdeling Zorg in relatie tot het aantal meldingen.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Maatwerkdienstverlening 18- (XT-672) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
672000 - Sal.lasten Maatwerk 18 min	826	826	0
672010 - Jeugdhulp	10.641	11.931	1.290
TOTAAL LASTEN	11.467	12.756	1.290
672010 - Jeugdhulp	0	0	0
TOTAAL BATEN	0	0	0
Resultaat	**11.467**	**12.756**	**1.290**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
672010 - Jeugdhulp	De uitgaven Jeugdhulp komen per saldo € 1.290.000 hoger uit dan begroot; de belangrijkste afwijkingen betreffen: - PGB Jeugdhulp een nadeel van € 15.000 wegens 15% meer verstrekkingen t.o.v. 2021 met een verzilverings-percentage van 88,1% (87% in 2021); - De overschrijding op ambulante jeugdhulp veroorzaakt een nadeel van € 901.000: door wachttijden en verergering van de problematiek worden zwaardere arrangementen en dus duurdere zorg ingezet. Daarnaast zien we dat uitstroom uit de geïndiceerde jeugdhulp achter blijft. Het verschil tussen de overloop 2021-2022 en 2022-2023/24 veroorzaakt een voordeel van € 993.000. - De uitgaven specialistische jeugdhulp, ingekocht via SD Maastricht komen € 503.000 hoger uit dan begroot wegens € 253.000,- additionele afrekeningen over 2018-2021 en € 250.000,- doordat de problematiek heviger wordt en er sprake is van langere wachttijden door arbeids-problematiek ontstaan er meer situaties waar jeugdigen gebruik hebben gemaakt van crisishulp of (tijdelijk) uit huis zijn geplaatst. Opmerkelijk blijft dat de aantallen individuele cliënten daalt van 116 naar 106, maar de uitgaven met fors duurdere arrangementsprijzen tot +/+ 28% uitkomt. Met de uiteindelijke eindafrekening kunnen hier nog wijzigingen komen. - De uitgaven jeugdzorgplus komen € 56.000 lager uit dan begroot. We zien een verschuiving van jeugdzorgplus naar specialistische jeugdhulp. Landelijk wordt erop gestuurd zo min mogelijk jeugdigen gesloten te plaatsen. - De uitgaven jeugdbescherming komen € 125.000 lager uit dan begroot wegens lagere uitgaven voor het Bureau Jeugdzorg en de William Schrikker Groep. - De uitgaven Beleidsontwikkeling en Innovatie jeugd en Ambulante jeugdzorg komen € 116.000,- hoger uit wegens extra uitgaven voor het Landelijk Transitie Arrangement (LTA) - De uitgaven bedrijfsvoeringskosten Inkoop ZL (SD Maastricht) komen € 41.000 lager uit dan begroot. - Als gevolg van de personele wisselingen en de toename van het aantal meldingen, zijn de doorlooptijden in 2021 langer geweest dan gebruikelijk. Zoals destijds gemeld zijn dan ook facturen ten laste van het budget in 2022 binnengekomen die voor een deel betrekking hadden op 2021.

	Ter dekking van de overschrijding van het budget Jeugd-hulp met € 1.290.000.-, is er een bedrag van € 1.075.000,- onttrokken uit de reserve Jeugd. Dit bedrag is toegevoegd op taakveld XT-010, Mutaties reserves. Het restant van deze reserve na onttrekking is nihil.

Taakveld: Geëscaleerde zorg 18+ (XT-681)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Ook kwetsbare burgers wonen in een stabiele woonomgeving in de wijk, midden in de samenleving. We werken toe naar kleinschalige woonvormen met persoonsgerichte zorg met focus op herstel en participatie. Iedereen telt en doet mee.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Veilig Thuis voert het vastgestelde beleid voor geëscaleerde zorg, conform de GR, uit.	Dit is onderdeel van bestaand beleid
1.2	De aangescherpte meldcode, die vanaf 2019 geldt, monitoren.	Veilig thuis draagt zorg voor de monitoring.
1.3	Sturen op de beheersbaarheid van de wachtlijsten bij geëscaleerde zorg.	Alle aanmeldingen zijn binnen de afgesproken termijn opgepakt en afgehandeld

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Een goede overgang van Beschermd wonen van de centrumgemeente Heerlen naar de eigen gemeente Brunssum in 2022 met betrekking tot het benodigd aanbod, de governance structuur, financiën en het inkoopproces voor beschermd wonen die opnieuw moeten worden vormgegeven.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	In 2022 moet er een nieuwe inkoop afgerond zijn, een governance structuur staan en een toegang gerealiseerd zijn voor (opvang en) BW waar alle Parkstadgemeenten zich bestuurlijk aan gecommitteerd hebben.	Dit resultaat is afgerond middels een samenwerkingsverband van 17 aanbieders die de voorziening Beschermd Wonen aanbieden voor de Parkstadgemeenten, vanaf begin 2023.
2.2	Uiterlijk in 2022 worden er 2 a 3 Skaeve Huse gerealiseerd.	De integrale voorbereidingen voor de vergunningaanvraag Skaeve Huse zijn gedaan.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
3.1	Activiteiten en betere beschikbaarheid voor medewerkers. Daartoe is het budget met €11.000,- verruimd.	ADV zette zich in 2022 verder in om discriminatie te bestrijden en om de bewustwording van discriminatie in de maatschappij te vergroten. Zij doen dit op scholen, bij bedrijven en bij andere organisaties. Er is door maatschappelijke ontwikkelingen een grote toename van meldingen van discriminatie. Om deze meldingen adequaat

		te kunnen behandelen en daarnaast nog goede voorlichting te kunnen blijven geven, zal het aantal fte bij ADV Limburg moeten worden uitgebreid. Voor versterking van de ADV heeft het Rijk extra budget toegekend aan de gemeenten.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Geëscaleerde zorg 18+ (XT-681) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
681000 - Maatschappelijke Zorg	143	57	-85
681001 - Veilig thuis	329	339	10
TOTAAL LASTEN	472	396	-76
681000 - Maatschappelijke Zorg			
681001 - Veilig thuis	0	-49	-49
TOTAAL BATEN	0	-49	-49
Resultaat	**472**	**347**	**-125**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
681000 - Maatschappelijke Zorg	De door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor dak- en thuisloosheid en versterking gemeentelijke antidiscriminatiewet voorziening hebben het budget bijna verdubbeld. In 2022 is echter het aantal meldingen opnieuw ver onder de raming gebleven, waardoor de kosten ook €85.000 lager uitkwamen dan begroot.
681001 - Veilig thuis	Wegens een ontvangen compensatiebijdrage Veilig Thuis via de Centrum Gemeente Heerlen is een voordeel ontstaan van €49.000 naast €10.000 hogere uitgaven wegens een niet voorziene bijstelling van de index 2022.

Taakveld: Geëscaleerde zorg 18- (XT-682)

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Geëscaleerde zorg 18- (XT-682) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
682000 - Salarislasten Geëscaleerde zorg 18-	79	79	0
TOTAAL LASTEN	79	79	0
682000 - Salarislasten Geëscaleerde zorg 18-			
TOTAAL BATEN	0	0	0
Resultaat	**79**	**79**	**0**

PROGRAMMA 4 VOLKSGEZONDHEID

TERUGBLIK

Nadat de gezondheid van onze inwoners onder druk heeft gestaan tijdens de Covid 19 periode, werden we dit jaar geconfronteerd met andere ingrijpende gebeurtenissen die wederom invloed hebben op de gezondheid van onze inwoners. De energiecrisis, de toevlucht van Oekraïners t.g.v. de oorlog met Rusland, maar ook de stikstof crisis hebben impact gehad op het leven en de gezondheid van een groot aantal mensen.
Door de toename van gezinnen met armoede werd het nog meer zichtbaar dat kinderen behoefte hebben aan initiatieven zoals de gezonde Basisschool van de Toekomst, de Gezonde scholen en het door de gemeente aanbieden van groente en fruitsnacks op de scholen.

De Jeugdgezondheidszorg levert ondanks de coronapandemie en andere crisissen overal in Zuid-Limburg dezelfde basiszorg. Daarnaast voert de GGD aanvullende projecten uit en reageert op onverwachte gebeurtenissen.

Veilig thuis heeft geen wachtlijsten meer, casussen worden binnen de gestelde termijnen opgepakt en afgerond.

In samenwerking met de GGD is voorlichting omtrent rookvrije omgeving onder de aandacht door middel van posters en het plaatsen van de Stoptober-Camper op de braderie te Treebeek.

Zowel vanuit de gemeente als extern is er ook in 2022 nauw samengewerkt vanuit Volksgezondheid met de beleidsterreinen Onderwijs en Sport. Dit kwam o.a. tot uiting door bij vier scholen in 2022 groente en fruit in de pauze aan te bieden. Dit geldt ook voor het realiseren van twee leefstijlprogramma's voor volwassenen zoals Brunssum gezond leven en HealthyLife.
In 2022 is ambulance zorg Zuid-Limburg gefuseerd met de ambulancezorg van Noord Limburg.

De GGD kampt net als in andere branches met personeelstekorten.

Taakveld: Volksgezondheid (XT-71)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Het positief beïnvloeden van de gezondheid van onze burgers op basis van het regionale en lokale gezondheidsbeleid. Vanuit Burgerkracht leiden we inwoners op en geven we voorlichting over positieve gezondheid.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	De GGD voert het vastgestelde gezondheidsbeleid uit, conform de Gemeenschappelijke Regeling.	Onderdeel van bestaand beleid
1.2	We betrekken ouderen bij activiteiten met het doel de gezondheid te bevorderen. Door bezig te zijn, te bewegen, gezien en gehoord te worden, beperken we negatieve gezondheidseffecten.	Onderdeel van bestaand beleid. 'Meer bewegen voor ouderen' is een mooi initiatief dat sinds 2022 vorm heeft gekregen in Brunssum. Daarnaast heeft het CMWW diverse activiteiten in dit kader.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Een groter aantal inwoners dat hun gezondheid als positief ervaart en daardoor een betere levensverwachting heeft.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Deelnemen aan het Zuid-Limburgse programma "Kansrijke Start" als eerste onderdeel van het programma "Trendbreuk". Op basis van het programma Kansrijke start worden slechtere c.q. minder goede gezondheidssituaties rondom zwangerschap en geboorte teruggedrongen in samenwerking met GGD, team Jeugd, verloskundigen en gynaecologen.	De programma's Nu Niet Zwanger, Voorzorg en Stevig Ouderschap (Kansrijke Start/Trendbreuk) worden steeds bekender en steeds vaker gebruikt. Tijdens de prenatale huisbezoeken worden hulpvragen vroegtijdig gesignaleerd en kan laagdrempelig hulp worden ingezet zoals bijv. geboortezorg Flex.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Verbeteren van de motorische vaardigheden van kinderen en verminderen van obesitas in het primair onderwijs.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Er is een sluitende ketenaanpak en een gevarieerd aanbod voor kinderen met overgewicht en obesitas.	Kinderen met obesitas kunnen gebruik maken van het programma "Keigezond Limburg". Deze aanpak geeft een helpende hand en positieve impuls aan kinderen en hun omgeving.
3.2	Uitvoeren gezondheidsprogramma's met voorscholen, kinderopvang en basisonderwijs m.b.t. gezonde leefstijl en gezond gewicht (o.a. Jongeren op Gezond Gewicht en Gezonde Basisschool van de Toekomst).	In 2022 krijgen kinderen op 3 basisscholen en de Compass fruit en groente aangeboden, kinderen en ouders kunnen meedoen aan de workshop Zin in koken, één school heeft in 2022 de volledige interventie GBT geïmplementeerd, op alle basisscholen wordt het JOGG-programma uitgevoerd en de meeste basisscholen hebben 1

	Waar nodig aanbieden van aanvullende interventies op het gebied van leefstijl en/of motorische achterstanden.	of meerdere vignetten van de Gezonde Basisschool. Tevens zijn er voor de kinderen na school extra sport - en spel- bijeenkomsten georganiseerd.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	Verlagen van maatschappelijke bedreigingen voor kinderen (zoals kinderarmoede, kindermishandeling en schoolverzuim).

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
4.1	Uitvoeren programma "Veilig thuis" op basis van het vastgestelde handelingsprotocol en de aangescherpte Meldcode.	Onderdeel van bestaand beleid
4.2	De GGD stimuleert het onderwijs aandacht te geven aan een gezonde leefstijl voor kinderen (waaronder verslavingsproblematieken en seksueel overdraagbare aandoeningen).Via het JOGG programma worden kinderen gestimuleerd te bewegen en gezond te eten en drinken.	De GGD werkt samen met de het onderwijs aan een gezonde leefstijl voor kinderen (gezonde vignetten en kookworkshops), stimuleert de rookvrije generatie, en biedt ondersteuning bij seksuele vraagstukken.

	Doel: Wat wilden we bereiken
5	Er komt geen geweld meer voor in afhankelijkheidssituaties.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
5.1	Ontwikkelen en implementeren Regiovisie Zuid-Limburg "Geweld hoort nergens thuis", waarmee geweld snel in beeld komt en voor altijd stopt, met aandacht voor specifieke doelgroepen.	De regiovisie is reeds geïmplementeerd. Alle professionals hebben een meldplicht volgens de meldcode. Nadat de pilot *Handle with care* is afgerond, wordt deze op alle scholen geïmplementeerd waarbij een leerkracht wordt geïnformeerd als er sprake is van huiselijke geweld bij een leerling.

	Doel: Wat wilden we bereiken
6	Alle kinderen hebben recht op een kansrijke start en groeien gezond op.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
6.1	De JGZ voert de wettelijke en preventieve taken voor de gemeente uit en heeft de kinderen van alle leeftijdsfasen in beeld. Door vroegsignalering kunnen de interventies Nu Niet Zwanger, Stevig Ouderschap en Voorzorg tijdig worden ingezet. Het concept van de gezonde Basisschool van de toekomst wordt op twee scholen ingevoerd. In de regio worden op de Mbo-scholen Mbo-knooppunten opgezet. Voor het terugdringen van roken, overgewicht en overmatig alcoholgebruik wordt het regionaal Preventieakkoord gevolgd.	Regulier beleid wordt uitgevoerd.

	Doel: Wat wilden we bereiken
7	Brede vormen van voorlichting rondom gezondheid, zoals bevorderen van rookvrije ruimten, voorkomen van gebruik van alcohol en tabak.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
7.1		In het 2de kwartaal heeft de gemeente samen met de GGD Posters in Brunssum opgehangen en visitekaartjes uitgedeeld om de burgers te stimuleren te stoppen met roken. In september 2022 heeft de Stoptober-camper op de braderie in Treebeek gestaan.

	Doel: Wat wilden we bereiken
8	Voortzetten en implementeren concept Gezonde Basisschool van de Toekomst (zie programma onderwijs) op 2 basisscholen in Brunssum.

	Doel: Wat wilden we bereiken
9	Gezondheidsprogramma's voor jongeren en ouderen (zie ook programma Sport).

	Doel: Wat wilden we bereiken
10	Voorkomen en aanpakken van eenzaamheid onder de Brunssumse bevolking. (zie hiervoor programma 3)

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Volksgezondheid (XT-71) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
710000 - Salarislasten Volksgezondheid	66	66	0
710001 - Preventieve en Curatieve Zorg	1.156	1.204	48
710002 - Burgernoodhulp / AED	17	20	3
710005 - Volksgezondheid	23	3	-20
TOTAAL LASTEN	1.263	1.294	31
710000 - Salarislasten Volksgezondheid			
710001 - Preventieve en Curatieve Zorg	-20	-22	-2
710002 - Burgernoodhulp / AED	0	-2	-2
710005 - Volksgezondheid			
TOTAAL BATEN	-20	-24	-4
Resultaat	**1.243**	**1.269**	**27**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
710001 - Preventieve en Curatieve Zorg	Hogere lasten van € 47.914,- komen enerzijds voort uit de bijgestelde index 2022 ad. € 39.175,-zoals die door de GR GGD (vastgesteld in het AB) aan ons is doorgevoerd en anderzijds wegens overboeking naar 2023 van niet bestede middelen ad. € 8.739,- betreffende de specifieke uitkering Preventie Akkoord.
710005 - Volksgezondheid	€ 20.000,- lagere uitgaven wegens minder geplande activiteiten projecten Volksgezondheid.

PROGRAMMA 5 ONDERWIJS EN EDUCATIE

TERUGBLIK

Het hoofddoel van ons onderwijsbeleid is om kinderen te laten opgroeien en onderwijs te laten genieten, liefst via de reguliere route. Dat het kind zich cognitief mag ontwikkelen volgens zijn/haar eigen ontwikkellijn, dat het kind zich sociaal en emotioneel mag ontplooien in een veilige omgeving, waarbij aandacht is voor kansen en talentontwikkeling.
In 2022 hebben we samen met alle partners verder kunnen werken aan gelijke kansen voor alle kinderen in Brunssum. Uitgangspunt hierbij was dat ieder kind de reguliere route kan volgen. We hebben diverse voorzieningen en aanpakken die de reguliere route kunnen bevorderen als er extra ondersteuning, tijd of zorg nodig is. De samenwerking tussen de partners (zoals basisscholen, kinderopvangorganisaties, maatschappelijk werk en jeugdgezondheidszorg) is verstevigd.
Met betrekking tot de Integrale Kind-centra zijn in 2022 in concept de “Programma’s van Eisen” van de beide locaties opgezet.
Verder zijn er diverse projecten opgezet c.q. voortgezet in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid, de “Lokaal Educatieve Agenda”, “Gelijke Kansen Alliantie”,” Herstelprogramma Nationaal Programma Onderwijs Brunssum” en het “Voorloperstraject van de Rijke Schooldag”.
Regionaal is het ambitiedocument “Onderwijs en Kindontwikkeling Parkstad” opgesteld.

Taakveld: Openbaar basisonderwijs (XT-41)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Kinderen zijn bij schoolverlaten voldoende redzaam om een volgende stap te zetten naar studeren of naar werken.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Alle jongeren een startkwalificatie. Daarom vroeg signaleren en vroeg aanpakken van ontwikkelingsproblematieken bij alle initiatieven in en rondom het onderwijs, de voorscholen en de kinderopvang.	Dit beleid is gecontinueerd.
1.2	Er zijn geen vroegtijdige schoolverlaters c.q. thuiszitters.	Het aantal Brunssumse voortijdig schoolverlaters c.q. thuiszitters was in 2022 stabiel ten opzichte van 2021.
1.3	Alle schoolverlaters hebben een startkwalificatie.	Dit beleid is gecontinueerd.
1.4	Stimuleren verdergaande samenwerking tussen Compass van LVO en het Brunssums basisonderwijs.	Dit beleid is gecontinueerd.
1.5	Wij voeren de wettelijke taken ten aanzien van openbaar onderwijs uit.	Dit beleid is gecontinueerd.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Openbaar basisonderwijs (XT-41) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
410000 - Salarislasten Openbaar Onderwijs	9	9	0
410001 - Openbaar Onderwijs			
TOTAAL LASTEN	9	9	0
410000 - Salarislasten Openbaar Onderwijs			
410001 - Openbaar Onderwijs			
TOTAAL BATEN	0	0	0
Resultaat	**9**	**9**	**0**

Taakveld: Onderwijshuisvesting (XT-42)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Zorgen voor het onderhoud van de door de gemeente beheerde brede scholen en uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan voor het Brunssumse basisonderwijs. Hierbij is duurzaamheid van het gebouw uitgangspunt, evenals een goed binnenklimaat. Tevens zetten we in op een meer groene omgeving voor de leerlingen: groene speelplaatsen, moestuintjes, etc.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Uitvoering van het Meerjaren Onderhoudsplan Onderwijshuisvesting.	Het Meerjaren Onderhoudsplan van de Brunssumse scholen wordt uitgevoerd, daar waar de actuele situatie leert dat onderhoud noodzakelijk is. Concreet is er bij de BMV in Brunssum Oost in 2022 de warmtepomp vervangen.
1.2	Inzet is om op 2 locaties in Brunssum Integrale Kind Centra (IKC) vorm te geven; eventuele noodzakelijke aanpassingen aan de gebouwen vanwege het realiseren van IKC's zijn meegenomen in het IHP.	Voor de IKC's in Brunssum Oost en Brunssum Zuid zijn de ruimtelijke programma's in overleg met de partners afgerond. Inhoudelijk is voor beide locaties een pedagogische en didactische visie opgesteld.
1.3	Uitwerking van de businesscases uit het IHP hetgeen leidt tot uitwerking en/of aanbesteding van de eventuele bouwplannen die voortvloeien uit deze businesscases.	De twee businesscases voor Brunssum Oost en Brunssum Zuid zijn in ontwikkeling.
1.4	De bekostiging van de kind gerelateerde aspecten of de voor de wijk wenselijke zaken, samen met de partners in beeld brengen, evenals de financiering hiervan.	Deze zaken hebben o.a. betrekking op het binnenklimaat van de scholen (frisse scholen). In verschillende gebouwen komt de huidige situatie niet overeen met de actuele wensen/eisen van de gebruikers. De gemeente neemt hierin proactief actie en werkt hierin samen met de schoolbesturen om te komen tot een overzicht van maatregelen om het klimaat in de scholen te optimaliseren. In 2022 zijn met de scholen

		oriënterende overleggen geweest over het vergroenen van schoolpleinen.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Naast Compass (LVO) in het gebouw van het voormalig Romboutscollege, huisvesten we andere partners uit het sociale, maatschappelijke domein, waardoor nieuwe dynamiek in het gebouw én tussen de partners in het gebouw ontstaat.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Het vinden van partners die zich in het Rombouts gebouw gaan vestigen waardoor ook per saldo het negatieve exploitatieresultaat zal afnemen.	Het gebouw van het voormalig Romboutscollege is volledig bezet door Compass, de Internationale Schakelklassen (ISK, onderdeel van Emmacollege), CMWW en Talent. Vanuit het vigerend accommodatiebeleid hebben we in de strategische, wijkgerichte aanpak een business case voorbereid voor het Rombouts (met daarin o.a. een exploitatieoverzicht). Eind 2022 werden we geconfronteerd met een grote instroom van leerlingen met Nederlands als 2e taal (o.a. Oekraïense leerlingen). Naast het uitwerken van de business case, wordt eveneens gekeken naar oplossingen voor de grote instroom van ISK leerlingen in combinatie met beschikbare ruimte in het gebouw.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Onderwijshuisvesting (XT-42) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
420000 - Salarislasten Onderwijshuisvesting	181	181	0
420002 - Financiering Basisonderwijs	382	407	25
420003 - Financiering Voortgezet Onderwijs	38	26	-12
420004 - Exploitatie Romboutsgebouw	518	590	72
612022 - B.M.V. Bronsheim	395	442	47
612023 - Brede School Langeberg	215	218	3
612024 - Brede School Treebeek	445	511	66
612025 - Brede school Centrum	485	470	-15
TOTAAL LASTEN	2.659	2.845	186
420000 - Salarislasten Onderwijshuisvesting			
420002 - Financiering Basisonderwijs	-23	-43	-20
420003 - Financiering Voortgezet Onderwijs			
420004 - Exploitatie Romboutsgebouw	-329	-300	29
612022 - B.M.V. Bronsheim	-296	-271	25
612023 - Brede School Langeberg	-147	-169	-21
612024 - Brede School Treebeek	-224	-249	-26
612025 - Brede school Centrum	-243	-253	-11
TOTAAL BATEN	-1.262	-1.286	-24
Resultaat	**1.397**	**1.559**	**162**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
420002 – Financiering Basisonderwijs	Meer inkomsten verhuur Adelante noodopvang overstroming Valkenburg. Hogere lasten door extra uitgaven NEN1010 keuringen (€5.000), opstellen MJOP's en energielabels (€13.000) en advieskosten Integraal Huisvestingsplan/Businesscase Oost en Zuid (€6.500).
420004 - Exploitatie Romboutsgebouw	Hogere uitgaven (€72.000) door het vervangen van installaties, meer onderhoud dan voorzien en budgetten deels nog gebaseerd op inschattingen en niet op ervaringscijfers.
612023 – Brede School Langeberg	Hogere huuropbrengsten betreffen inkomsten Humankind.
612024 – Brede School Treebeek	Hogere huuropbrengsten door verhuur aan derden en de jaarlijkse indexering huurbijdragen bredeschoolpartners. Oorzaak hogere uitgaven door verhoging OZB, energielasten en onvoorziene reparaties (o.a. installatie en zonwering).

Taakveld: Onderwijsbeleid en leerlingzaken (XT-43)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	In Brunssum is een breed aanbod aan onderwijsvoorzieningen aanwezig, zowel voorscholen (peuteropvang) als basisonderwijs en behoud Compass als voortgezet onderwijs. Bevorderen van regionale spreiding van voortgezet onderwijs in de regio Parkstad. We blijven de ontwikkelingen volgen van de gemeente Kerkrade rondom Martin Buber onderwijs.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Toepassen verordening leerlingenvervoer voor kinderen die vanwege handicap, didactische of pedagogische ontwikkeling of levensovertuiging niet in Brunssum naar school kunnen. Bij de toepassing van de verordening wordt een integrale afweging gemaakt.	Dit reguliere beleid is uitgevoerd hoewel het aangepast vervoer als gevolg van een regionale toename in het aantal te vervoeren leerlingen enigszins onder druk stond (mede vanwege de leerlingen uit Oekraïne). Dit heeft voor de Brunssumse leerlingen echter niet tot daadwerkelijke problemen geleid.
1.2	Alle Brunssumse locaties voor kinderopvang en peuteropvang voldoen aan de wettelijke voorwaarden op grond van de Wet Innovatie kwaliteit Kinderopvang (IKK).	Dit reguliere beleid is uitgevoerd. Er is in 2022 geen handhaving geweest voor de Brunssumse locaties kinder- en peuteropvang.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Alle jongeren halen een startkwalificatie.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Deelname van 2 Brunssumse basisscholen in 2022 aan het concept van de "Gezonde basisschool van de Toekomst" (GBT). Dit concept wordt in de regio Parkstad uitgevoerd in samenwerking met de schoolbesturen, de betreffende scholen en de gemeente. Dit is mogelijk door subsidie vanuit de Regiodeal en cofinanciering door de gemeente (vanuit de middelen Onderwijsachterstandenbeleid).	In 2022 is op BS Langeberg het volledige concept van de GBT geïmplementeerd. Op vier andere scholen is in 2022 gestart met groente en fruit in de pauze.
2.2	85% van alle doelgroepkinderen die door de GGD-Jeugdgezondheidszorg als zodanig zijn geïndiceerd, gaan naar een voorschoolse voorziening en worden gevolgd in de monitor Nipia.	We hebben in 2022 bijna 100 % van de doelgroepkinderen bereikt met een aanbod voorschoolse educatie (71 doelgroeppeuters bereikt van de 72).
2.3	Uitvoering aanpak Talentontwikkeling met alle partners voor kinderen van 2-18 jaar.	Diverse methoden zijn ingezet in het kader van talentontwikkeling. Op de basisscholen is o.a. Jinc ingezet. Hierbij volgen leerlingen bliksemstages bij bedrijven om kennis te maken met verschillende beroepen. Daarnaast loopt het project Meer Harmonie in de Samenleving door, waarbij alle leerlingen van de basisscholen iedere week muziekles krijgen.

		Op het voortgezet onderwijs worden ook methoden en programma's ingezet om de leerlingen hun talenten te laten ontdekken.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Vroeg signaleren en vroeg aanpakken van ontwikkelingsproblematieken staan centraal in de voorscholen en vroegscholen. Voor alle leerlingen gelijke kansen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
3.1	Signaleren en aanpakken ongeoorloofd schoolverzuim	Dit reguliere beleid is uitgevoerd.
3.2	De coaches op de voorscholen signaleren op de peuteropvang en kinderopvang vroegtijdig ontwikkelingsachterstanden bij peuters en gaan hiermee met deze kinderen (samen met ouders en overige partners) aan de slag.	Dit structurele gemeentelijke beleid is uitgevoerd.
3.3	Zoveel mogelijk kinderen doorlopen hun schoolloopbaan in het reguliere onderwijs, waar nodig door de inzet van Zorggroep de Rupsjes, startklas en schakelklassen of overige arrangementen. Samenwerking en afstemming vindt plaats tussen onderwijs en zorg.	Dit beleid is voortgezet.
3.4	Uitvoeren Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) voor de periode t/m 2022. De extra rijksmiddelen OAB inzetten voor aanvullende activiteiten en projecten met alle samenwerkingspartners, zoals opgenomen in het Onderwijsachterstandenbeleid Brunssum/Parkstad. Jaarlijks evalueren van het OAB-plan. De uitvoering van het OAB-plan combineren met de inzet van de extra middelen vanuit het Corona-steunpakket Na-	Het Brunssumse plan Onderwijsachterstandenbeleid (vastgesteld door de gemeenteraad) is in 2022 uitgevoerd. Dit geldt ook voor het Brunssumse plan in het kader van het Corona-steunpakket Nationaal Programma Onderwijs.

	tionaal Programma Onderwijs, dat de gemeente ontvangt van het Rijk. De middelen zijn bedoeld om onderwijsvertragingen in te halen die kinderen hebben opgelopen als gevolg van de coronapandemie. Deze middelen ontvangt de gemeente in termijnen over een periode van 2 jaar (t/m juli 2023). Het totale bedrag voor de gemeente Brunssum bedraagt €294.000. Een deel van deze extra middelen zetten we in voor School Maatschappelijk Werk op de Brunssumse Basisscholen, uitgevoerd door het CMWW.	
3.5	Voortzetten VVE-monitor en uitbreiden met andere voorschoolse aanbieders. De VVE-monitor Nipia ook uitbreiden met de Jeugdgezondheidszorg m.b.t. de indicering van doelgroepkinderen.	De VVE-monitor Nipia is door alle partners gebruikt en technisch doorontwikkeld.
3.6	Behoud en versterken erkend VVE-aanbod op alle Brunssumse peuteropvang-locaties ter voorbereiding op de basisschool. Uitbreiding van het aantal aanbieders van VVE-aanbod aan peuters.	In 2022 is het VVE-aanbod versterkt met de partners.
3.7	Uitvoeren van de integrale doorgaande leerlijn van - 9 maanden tot 18 jaar met alle partners rondom het kind en het gezin. Onderwijs, sport/bewegen, gezondheid, zorg, kunst/cultuur en minimabeleid komen hier samen, in combinatie met preventie en vroegsignalering.	Aan de doorgaande leerlijn is verder gebouwd. In 2022 hebben wij een lokaal aanbod opgestart van naschools bewegen, op diverse locaties.
3.8	Uitvoeren van de Lokaal Educatieve Agenda 2019-2022 "Samen op weg voor het Brunssumse kind" met alle partners.	De Lokaal Educatieve agenda Brunssums (LEA) is zoveel als mogelijk uitgevoerd.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Onderwijsbeleid en leerlingzaken (XT-43) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
430000 - Salarislst Onderwijsbel. leerl.zaken	89	89	0
430001 - Peuteropvang	103	79	-24
430002 - Leerlingenvervoer	330	329	-1
430003 - Zwemonderwijs Scholen	49	51	2
430004 - Onderwijs Algemeen	14	6	-8
430005 - Onderwijs Achterstanden Beleid	1.139	1.187	49
430006 - Leerplichtbureau VSV	157	141	-16
430007 - Laaggeletterdheid	10	5	-5
TOTAAL LASTEN	1.891	1.888	-3
430000 - Salarislst Onderwijsbel. leerl.zaken			
430001 - Peuteropvang		0	0
430002 - Leerlingenvervoer			
430003 - Zwemonderwijs Scholen			
430004 - Onderwijs Algemeen			
430005 - Onderwijs Achterstanden Beleid	-1.128	-1.170	-42
430006 - Leerplichtbureau VSV			
430007 - Laaggeletterdheid			
TOTAAL BATEN	-1.128	-1.170	-42
Resultaat	**763**	**718**	**-44**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
430001 - Peuteropvang	Op de post Toezicht Kinderopvang is er een onderschrijding van €10.000 (voordeel dus) omdat er minder inspecties c.q. volledige inspecties zijn uitgevoerd door GGD bij de kinderopvang en peuteropvang dan voorzien. Verder zijn er op de post Peuteropvang er €14.000 minder uitgaven met betrekking tot de uitvoering van de Lokaal Educatieve Agenda (LEA). In totaal dus een voordeel van €24.000.
430005 - Onderwijs Achterstanden Beleid	Omdat op doeluitkeringen en Specifieke Uitkeringen nooit een rekeningresultaat mag overblijven, zijn de uitgaven Onderwijs Achterstanden Beleid in evenwicht gebracht middels een overboeking naar 2023 ad €486.318. Van het budget 2022 ad. €990.492 mogen we maximaal 50% mee over nemen naar 2023. Vanuit de jaren 2019 t/m 2021 hadden we een reserve opgebouwd van €918.369. Derhalve hadden we in 2022 een budget van: €1.908.861 waarvan €1.468.608 is uitgegeven. Ook zijn de uitgaven ad €180.000 inzake de subsidie Regiodeal Parkstad (Gezonde Basisschool) en NPO-gelden in evenwicht gebracht met de verstrekte subsidie middels overboeking ad. €193.000 naar 2023 ter financiering van de door Corona uitgestelde projecten en nieuwe projecten NPO (Covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen).

	Wegens minder projecten en uitgaven moeten we in 2023 rekening houden met gedeeltelijke terugbetaling van ontvangen middelen Regiodeal Parkstad.
430006 - Leerplichtbureau VSV	De bijdrage vanuit de centrumgemeente Heerlen betreffende Bureau VSV is €16.000 lager uitgekomen.

PROGRAMMA 6 WIJKGER. WERKEN, INTEGR., PARTICIP.

TERUGBLIK

Hoe belangrijk het is om een sterke sociale basis te hebben blijkt met crises van de afgelopen jaren des te meer. Wat dat betreft gebeuren er ook, steeds meer, goede dingen in Brunssum. Zeker op uitvoerend vlak zijn er in wijken veel initiatieven tot stand gekomen en is er steeds meer sprake van verbinding tussen inwoners en ook instanties. De crises dwingen ons in een acteren, organiseren en oplossen. Daardoor schiet het er beleidsmatig soms bij in. Dat is ook het geval met de doorontwikkeling van wijkgericht werken. Er gebeuren veel goede dingen, echter de samenhang en het beleidsmatig kader heeft te weinig aandacht kunnen krijgen. We hebben gezien dat ons subsidiebeleid qua inhoud en qua proces tekortkomingen kent. Een ambtelijke werkgroep is begonnen aan een verbeterplan.

Taakveld: Samenkracht en burgerparticipatie (XT-61)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	In 2022 heeft Brunssum een lokale inclusie agenda.
	Het is in 2022 niet gelukt om een Lokale Inclusie Agenda (LIA) vast te stellen. Dit heeft meerdere oorzaken, namelijk onderbezetting, maar ook met verbeterslagen die gemaakt worden en strategische positionering van de LIA, gezien inclusie (iedereen doet mee) een belangrijk speerpunt is van het nieuwe college. Voorgaande laat onverlet dat er intern steeds meer aandacht is voor inclusie.

	Doel: Wat wilden we bereiken
5	In 2022 zal de aanpak tegen eenzaamheid vorm krijgen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
5.1	In 2022 zal er door het CMWW een extra FTE worden ingezet ten behoeve van het Jeugd en Jongerenwerk.	Er is een straathoekwerker ingezet. Zie verder bij doel 6 hieronder.
5.2	In 2022 is er een plan van aanpak tegen eenzaamheid ontwikkeld. Daartoe is er via de 2 de bestuursrapportage 2022 €25.000 overgeheveld naar product 612033 (Welzijnswerk CMWW).	Er is in oktober 2022 een plan van aanpak tegen eenzaamheid vormgegeven en aan uw raad gecommuniceerd. Daarnaast is het noemenswaardig dat het door uw raad geïnitieerde kerstdiner 'Kom op de Kerst' een groot succes was waar mensen in Brunssum nu nog over praten.

	Doel: Wat wilden we bereiken
6	In 2022 zal er extra ingezet worden op Jeugd en Jongerenwerk om jongeren te bereiken die nu niet (voldoende) worden bereikt door het reguliere Jeugd en Jongerenwerk.
	Aanvullend op het reguliere jeugd en jongerenwerk is er in 2022 een straathoekwerker ingezet vanuit het coronasteunpakket Jeugd en deze functionaris heeft zich met name gericht op moeilijk te bereiken jongeren.

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	De Brunssumse burger kan gebruik maken van algemene en collectieve voorzieningen in de eigen omgeving.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Inwoners van Brunssum kunnen gebruik maken van collectieve voorzieningen zoals was- en strijkservice en de rolstoel- en scootmobielpool.	Conform bestaand beleid. Eind 2022 maakten er 335 mensen gebruik van de was- en strijkservice in Brunssum en circa 50 mensen maakten gebruik van de scootmobielpool.
1.2	Cliëntervaringsonderzoeken uitvoeren met als resultaat dat 75% van de gevraagde clienten aan tevreden, is over de bejegening, dienstverlening en voorziening in het kader van de Wmo.	Volgens het Cliënt Ervaringsonderzoek (CEO) van september 2022 is 92% van de cliënten tevreden over de kwaliteit van de Wmo ondersteuning. En 89% van de clienten vindt de ondersteuning passen bij hun hulpvraag. Het gesprek met de maatwerkers wordt beoordeeld met een 7,7. De zorgaanbieders binnen de Wmo die hulp en ondersteuning bieden worden gemiddeld met een 7,7 beoordeeld.
1.5	De cliënten ervaren het effect van de ondersteuning, uitgevraagd in het cliëntervaringsonderzoek, toenemend positief.	Het cliëntervaringsonderzoek Wmo 2021 (CEO) laat zien dat de cliëntervaring t.a.v. 'past de ondersteuning bij de hulpvraag' (2020: 80%, 2021: 89%) toeneemt. Daarnaast nam de tevredenheid over de kwaliteit van de Wmo ondersteuning toe (2020: 89%, 2021: 92%). Ten slotte gaf in 2020 75% van de respondenten van het CEO aan dat zich beter kunnen redden door de ondersteuning die ze krijgen, in 2021 was dit 77%.
1.6	De gemeente Brunssum telt veel organisaties die zich inzetten voor de inwoners van Brunssum. De organisaties dragen bij aan de leefbaarheid, de sociale cohesie, het welzijn, de gezondheid en de burgerkracht in Brunssum. De gemeente subsidieert organisaties die een bijdrage leveren aan de maatschappelijke doelen van de gemeente.	Het subsidiebeleid werd in 2022 uitgevoerd. Daarnaast werd in 2022 aanvullend subsidie verleend ter bevordering van ledenbinding in verband met mogelijk ledenverlies als gevolg van Corona. Van deze mogelijkheid maakten 54 verenigingen gebruik.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	De Brunssumse burger, die vrijwillige- en mantelzorg verleent, wordt gewaardeerd en krijgt waar nodig goede ondersteuning om overbelasting te voorkomen. Regionaal wordt de (keten)samenwerking in de informele zorg, vooral t.a.v. dementie, verder doorontwikkeld en geoptimaliseerd.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Een regionaal beter opleidings- en ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers en vrijwilligers.	In samenwerking met het Steunpunt Mantelzorg is een begin gemaakt met het in kaart brengen van de behoeften van de doelgroep om van daaruit het opleidings- en ondersteuningsaanbod beter af te stemmen. De volgende stap is het ontwikkelen van een regionale website om het bestaande aanbod onder de aandacht van de doelgroep te brengen.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	De Brunssumse burger kan laagdrempelig gebruik maken van goede algemene- en voorliggende ondersteuning.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	De (algemene- en voorliggende) voorzieningen en dienstverlening wordt door de Brunssumse burger als goed en laagdrempelig ervaren.	Het gebruik van de algemene voorzieningen die door CMWW en Betere Buren worden aangeboden is goed en neemt gestaag toe. Uit het cliënt-ervaringsonderzoek van het CMWW blijkt dat over het eerste half jaar van 2022 de ondersteuning en activiteiten van het CMWW met een 8,1 beoordeeld worden.
3.2	Doelmatig en rechtmatig subsidiebeleid; het herijken van de beschikbare maatschappelijke dienstverlening. Regelmatig evalueren en bijstellen, door middel van periodiek ambtelijk- en bestuurlijk overleg, van de dienstverlening en de innovatieprojecten.	Evaluatie geschiedt voortdurend via overleggen met de betrokken partijen.
3.4	De Brunssumse burger is tevreden over de dienstverlening van het CMWW. De ondersteuning is laagdrempelig beschikbaar en heeft geen (of een voor de burger acceptabel lage) wachttijd.	Uit het cliënt-ervaringsonderzoek van het CMWW blijkt dat men de ondersteuning en/of activiteiten van het CMWW met een 8,1 beoordeelt. Uit datzelfde onderzoek blijkt dat 80% van de respondenten van mening is dat ze snel terecht konden bij het CMWW.
3.5	De algemene voorzieningen worden vernieuwd door de inzet van innovatieve projecten.	Conform bestaand beleid spelen we in op de behoeften vanuit de Brunssumse samenleving op het gebied van algemene voorzieningen. Samen Start is bijvoorbeeld een innovatief project dat loopt en verder uitgerold wordt samen met Samen Kracht (waar het CMWW ook in zit). Samen Start is een voorliggende algemene voorziening op de maatwerkvoorziening Wmo begeleiding. Daarnaast heeft er in het kader van versterking voorliggend veld en de transformatieopgave Jeugd een verkenning plaatsgevonden t.a.v. het voorliggend veld Brunssum.
3.6	Het aanbod van de algemene- en voorliggende ondersteuning wordt geëvalueerd	Dit gebeurt conform bestaand beleid.

	en waar nodig verbeterd om het beschikbaar subsidiebudget zo effectief en efficient mogelijk in te zetten.	
3.7	De samenwerking tussen de maatschappelijke partners en de gemeente wordt versterkt.	De goede samenwerking met maatschappelijke partners in Brunssum is conform bestaand beleid en relatiebeheer gecontinueerd en waar nodig verstevigd. Denk bijvoorbeeld aan de intensieve samenwerking met het CMWW, regulier, maar ook ten aanzien van additionele projecten. Het kerstdiner 'Kom op de Kerst' is wat dat betreft exemplarisch.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Samenkracht en burgerparticipatie (XT-61) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
610000 - Salarislasten Samenkracht burgerpart	238	238	0
610010 - Subsidies Seniorenverenigingen	20	21	1
612010 - Buurtverenigingen	1	1	0
612020 - Gemeenschapshuizen algemeen	0	45	45
612021 - D'r Brikke-Oave	123	115	-7
612026 - Gemeenschapshuis Klaver 4	1	1	0
612030 - Collectieve voorzieningen WMO	411	404	-7
612033 - Welzijnswerk CMWW	1.859	1.851	-8
612037 - Het Huishouden op Orde	13	47	34
612038 - Informele Zorg	125	102	-24
612041 - Samenkracht en burgerparticipatie	59	11	-48
612045 - Bedrijfsvoeringskosten	248	104	-144
612048 - Bedrijfsvoeringsbudget WMO	32	13	-19
612060 - Innovatie sociaal domein(Alg.res)	100	50	-50
612100 - Subsidies Jeugdverenigingen	86	81	-5
612105 - Toezicht kinderopvang/peuterspeelz.			
TOTAAL LASTEN	3.317	3.084	-233
610000 - Salarislasten Samenkracht burgerpart			
610010 - Subsidies Seniorenverenigingen			
612010 - Buurtverenigingen			
612020 - Gemeenschapshuizen algemeen			
612021 - D'r Brikke-Oave	-41	-3	38
612026 - Gemeenschapshuis Klaver 4			
612030 - Collectieve voorzieningen WMO			
612033 - Welzijnswerk CMWW			
612037 - Het Huishouden op Orde			
612038 - Informele Zorg			
612041 - Samenkracht en burgerparticipatie			
612045 - Bedrijfsvoeringskosten			
612048 - Bedrijfsvoeringsbudget WMO			
612060 - Innovatie sociaal domein(Alg.res)			
612100 - Subsidies Jeugdverenigingen			
612105 - Toezicht kinderopvang/peuterspeelz.	0	0	0
TOTAAL BATEN	-41	-4	37
Resultaat	**3.276**	**3.080**	**-196**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
612037 - Het Huishouden op Orde	De uitgaven voor het project Huishouden op Orde werden in het verleden gedekt uit de egalisatiereserve Huishouden op Orde (B120617) uit 2015. Het saldo op deze reserve is in 2022 volledig uitgeput en veroorzaakt hierdoor een overschrijding van €34.000. Dit betreft uitgaven voor 'lunches in de wijk' en de max. 10 uur ondersteuning mantelzorgers door Betere Buren.
612038 - Informele Zorg	Deze post komt €24.000 lager uit dan begroot wegens minder uitgaven mantelzorg. Door verlenging van de aanvraagtermijn voor het mantelzorg compliment is hier spraken van een open einde financiering met eventueel nagekomen uitgaven. Over 2022 was dit niet het geval.
612041 - Samenkracht en burgerparticipatie	Er zijn geen initiatieven geweest in het kader van samenkracht en burgerparticipatie waar er vanuit de vakinhoudelijke producten niet voldoende budget was en daardoor komt deze post €48.000 lager uit dan begroot.
612045 - Bedrijfsvoeringskosten	Inzake Bedrijfsvoeringskosten is totaal €144.000 minder uitgegeven wegens €25.000 meevallende bijdragen GGD producten (o.a. Wmo Adviesteam); €69.000 lagere kosten juridische adviseringen Wmo; €25.000 minder doorbelaste meerkosten Corona (mogelijk na-ijleffect in 2023) en €25.000 minder uitgaven CEO onderzoeken en overige bedrijfsvoeringskosten Wmo.
612048 - Bedrijfsvoeringsbudget WMO	De bedrijfsvoeringkosten komen € 19.000 lager uit wegens minder/geen specifieke Wmo projecten.
612060 - Innovatie sociaal domein(Alg.res)	Daar 2022 politiek gezien een overgangsjaar was zijn er in het sociaal domein geen nieuwe projecten gestart en komt deze post € 50.000 lager uit dan begroot.

Taakveld: Wijkteams (XT-62)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Versterken burgerkracht en door de burger gedragen beleid.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Evaluatie pilot Wijkbedrijf Brunssum Noord en bestendigen structureel beleid.	Hoewel gestart is met de evaluatie is het proces vertraagt vanwege personele mutaties (waaronder loco-secretaris en vertrek projectleider)
1.2	De Wijkmanagers beschikken over een wijkbudget om de leefbaarheid in de wij-	Van dit wijkbudget zijn diverse activiteiten gerealiseerd om de leefbaarheid en veiligheid in de wijken te vergroten. Zoals o.a. de *social sofa* activiteit in Brunssum-

	ken te vergroten. Via de 2de bestuursrapportage 2021 is er € 25.000,- over geheveld.	Noord, diverse bijeenkomsten en acties inzake jeugdoverlast, buurtpreventie borden en een bijdrage aan spil in de wijk. Het budget is niet volledig benut. De kosten waren laag maar de wijkmanagers hebben desondanks veel kunnen doen met en voor de wijken.
1.3	In de periode 2019-2022 heeft iedere wijk een wijkwethouder als eerste bestuurlijke aanspreekpunt.	Dit loopt.
1.3	In iedere wijk is er een team van vrijwilligers (in evt. wisselende samenstelling) beschikbaar die initiatieven namens de wijk ontplooien en die een bijdrage leveren aan het tot stand komen van beleids- en uitvoeringsplannen voor zover die betrekking hebben op de wijk.	De buurtnetwerken hebben allemaal nieuwe leden erbij. Ook is in veel wijken een buurtverbinder (samen aan zet) die zich inzet voor de leefbaarheid in de wijk.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Het concept van wijkgericht, integraal (samen)werken verder ontwikkelen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Procesmatige, meerjarige, aanpak waarbij afzonderlijke vraagstukken ter besluitvorming aan de Raad voorgelegd worden inclusief begrotingswijzigingen.	

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Wijkteams (XT-62) exploitatie (x € 1.000)	**Begroting 2022**	**Realisatie 2022**	**Realisatie - Begroting**
620000 - Salarislasten Wijkgericht Werken	136	136	0
620001 - Subsidies wijkteams	42	33	-9
620003 - Verbetering Leefbaarheid in de wijk	164	9	-155
620005 - Pilot Wijkbedrijf Brunssum Noord	296	65	-231
TOTAAL LASTEN	638	244	-394
620000 - Salarislasten Wijkgericht Werken			
620001 - Subsidies wijkteams			
620003 - Verbetering Leefbaarheid in de wijk			
620005 - Pilot Wijkbedrijf Brunssum Noord			
TOTAAL BATEN	0	0	0
Resultaat	**638**	**244**	**-394**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
620003 - Verbetering Leefbaarheid in de wijk	Onderschrijding € 16.000,- omdat de kosten van ingezette diensten en activiteiten lager zijn uitgevallen dan verwacht. Verder zijn de middelen ad. € 139.000,- die het Rijk heeft toegekend, in het kader van de kinderopvang toeslagaffaire, aan de gemeente om het wijkgericht werken te versterken, niet benut.
620005 - Pilot Wijkbedrijf Brunssum Noord	Dit zijn kosten verbonden aan het gebruik van het Noorderhuis (bijv. schoonmaakkosten, gebruik koffie, wassen theedoeken, etc.). Deze kosten komen € 18.000,- hoger uit dan begroot. Doordat externe inhuur vervangen is door (extra) eigen formatie ontstaat hier een forse onderschrijding (€ 249.000,-) die in verhouding gezien moet worden met de personeelskosten MO (043000). Bezien zal moeten worden of deze begrotingspost structureel (gedeeltelijk) afgeraamd gaat worden hierdoor. Totale afwijking t.o.v. begroot bedraagt aldus € 231.000,- voordelig.

PROGRAMMA 7 VERKEER,VERVOER EN WATERSTAAT

TERUGBLIK

Taakveld: Verkeer en vervoer (XT-21)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	De infrastructuur staat borg voor een goede bereikbaarheid te voet, per fiets met de auto en openbaar vervoer vanuit de woning naar alle gewenste bestemmingen. Tegelijkertijd moeten de negatieve effecten van mobiliteit voor veiligheid en voor milieu zoveel mogelijk worden beperkt.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Continuering van de monitoring van de werkelijke verkeersbelasting op onderliggend wegennet van de Buitenring.	In 2022 heeft de monitoring op veel wegen in Brunssum plaatsgevonden.
1.2	In 2022 zal een vervolg gegeven worden aan het actualiseren van de verkeersmodellen.	In 2022 is het nieuwe verkeersmodel opgeleverd.
1.3	Het opstellen van een nieuw gemeentelijk verkeers- en vervoersplan.	Het nieuwe Mobiliteitsplan is in 2022 opgesteld en begin 2023 door de raad vastgesteld.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Een goed onderhouden openbare ruimte die door iedereen op een veilige manier gebruikt kan worden.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Het onderhoud, vervanging en schoonhouden van wegen gebeurt conform MOP-OR 2022-2025 op kwaliteitsniveau CROW-B. Voor 2022 worden de projecten benoemd in paragraaf 3 Onderhoud Kapitaalgoederen, onderdeel "Wegen", uitgevoerd.	Het onderhoud en schoonhouden van wegen is conform kwaliteitsniveau B uitgevoerd. Voor de projecten zie paragraaf 3 onderhoud kapitaalgoederen behorende bij deze jaarrekening.
2.2	Het bestrijden van de gladheid van het hoofdwegennet wordt conform het uitvoeringsplan gladheidsbestrijding uitgevoerd.	Het uitvoeringsplan gladheidsbestrijdingsplan is in 2022 geactualiseerd. Gladheidsbestrijding heeft conform dit plan plaatsgevonden.
2.3	Hondenuitlaatplaatsen wekelijks reinigen en de hondenpoepbakken tijdig ledigen.	Hondenuitlaatplaatsen zijn wekelijks gereinigd en hondenpoepbakken twee keer per week geledigd.
2.4	Instandhouding openbare verlichting conform het onderhoudsniveau volgens MOP-OR 2022 - 2025.	Instandhouding openbare verlichting is conform MOP-OR uitgevoerd.
2.5	Ervoor zorgen dat de verkeerslichtinstallaties goed blijven functioneren.	Jaarlijks wordt er onderhoud aan de verlichtingsinstallaties uitgevoerd.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Bereikbaar en toegankelijk Openbaar vervoer met goede busverbindingen naar de Intercitystations.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik

3.1	In de civiele- en verkeerstechnische planvorming houden wij rekening met het lijnennetwerk van het openbaar vervoer.	Binnen planvorming is hiermee rekening gehouden.
3.2	Indien nodig overleg met de Provincie en Arriva over optimalisatie van het openbaar vervoer in Brunssum.	Jaarlijks meerdere malen overleg geweest met Arriva en de Provincie.
3.3	Onderzoek naar de mogelijkheden van een nieuw overstapstation in of bij het centrum.	Het onderzoek is afgerond en het project is met omwonenden besproken en wordt technisch uitgewerkt.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	De doelstelling is 0-dodelijke verkeersslachtoffers.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
4.1	Wij rusten verkeersdeelnemers beter toe op hun verkeerstaak via projecten op het gebied van verkeerseducatie, handhaving en voorlichting samen met Parkstad en Veilig Verkeer Nederland.	Stimulatie van educatief onderwijs op zowel het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs heeft in 2022 plaatsgevonden. Middels een samenwerkingsovereenkomst wordt hiervoor per gemeente in Parkstad een bedrag (jaarlijks) overgemaakt aan het ROVL
4.2	Wij dragen zorg voor de opleiding van verkeersbrigadiers.	Op kosten van de gemeente verzorgt het VVN de opleiding en aankleding voor verkeersbrigadiers.
4.3	Het oplossen van kleine knelpunten verkeersveiligheid gedurende het jaar.	Dit is een continu proces. Hiervoor zijn o.a. een vijftal verkeersdisplays aangeschaft en zijn verkeersremmende maatregelen en bebordingen aangebracht.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Verkeer en vervoer (XT-21) exploitatie (x €1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
210000 - Salarislasten Verkeer en vervoer	663	663	0
210001 - MOP-wegen	691	619	-72
210002 - Onderhoud Wegen	695	734	39
210004 - Overige Kosten wegen	95	92	-3
210005 - Opritten	2	0	-2
210040 - Onkruidbestrijding verhardingen	278	299	21
21005* - Straatreiniging / Bladreiniging	395	447	52
210052 - Hondenpoepbestrijding	54	58	4
210060 - Gladheidsbestrijding	125	98	-28
210070 - Onderhoud Straatmeubilair	41	29	-12
210200 - Verkeersborden/Wegmarkeringen	45	34	-11
210201 - Verkeerszuilen/Verkeerslichten	55	32	-22
210202 - Kapitaallasten Straatverlichting	125	118	-7
210203 - Openbare Straatverlichting MOP-OR	669	430	-239
210210 - Verkeerscoördinatie	81	69	-12
210211 - Verkeers- en vervoersbeleid	90	84	-6
TOTAAL LASTEN	4.104	3.807	-297
210000 - Salarislasten Verkeer en vervoer			
210001 - MOP-wegen			
210002 - Onderhoud Wegen	-508	-577	-68
210004 - Overige Kosten wegen	-80	-82	-2
210005 - Opritten	-10	-6	4
210040 - Onkruidbestrijding verhardingen			
21005* - Straatreiniging / Bladreiniging	0	0	0
210052 - Hondenpoepbestrijding			
210060 - Gladheidsbestrijding			
210070 - Onderhoud Straatmeubilair	-22	-22	0
210200 - Verkeersborden/Wegmarkeringen	-5	0	5
210201 - Verkeerszuilen/Verkeerslichten			
210202 - Kapitaallasten Straatverlichting			
210203 - Openbare Straatverlichting MOP-OR	-120	-121	-1
210210 - Verkeerscoördinatie	-19	-10	8
210211 - Verkeers- en vervoersbeleid			
TOTAAL BATEN	-764	-819	-55
Resultaat	**3.340**	**2.989**	**-352**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
210001 – MOP-wegen	De onderschrijding van de uitgaven op het product MOP-wegen ad € 71.500,- is met name een gevolg van restant-kredieten per 31 december 2022 voor een totaalbedrag van € 1.600.000,-. De hiermee gemoeide kapitaallasten werden nog niet toegerekend aan het product MOP-wegen.
210002 – Onderhoud wegen	Overschrijding van het budget (met € 40.000,-) wordt met name veroorzaakt door een calamiteit in de Boschstraat dat veroorzaakt is door een nutsbedrijf. Bij het betreffende bedrijf is een claim ingediend ter hoogte van € 30.000,-. Daarnaast hebben er extra freeswerkzaamheden plaatsgevonden aan de Prins Hendriklaan om deze te conserveren.
210040 – Onkruidbestrijding verhardingen	Door groeizaam weer in (zachte) winterperiode was het noodzakelijk om een extra borstelbeurt te laten uitvoeren om gewenste beeldkwaliteit te handhaven. Overschrijding hierdoor met € 21.000,-.
21005* - Straat-/bladreiniging	Overschrijding ad € 52.000,- ontstaan door onder andere extra aankoop afvalbakken t.g.v. vuurwerkschade (€ 16.000) en extra inzet veegauto i.c.m. blad reinigen (€15.000).
210052 - Hondenpoepbestrijding	Overschrijding ad € 4.000,- betreft meer en duurdere aanschaf van hondenpoepzakken.
210060 - Gladheidsbestrijding	Wegens de milde winterperiode heeft er relatief weinig gladheidsbestrijding plaats hoeven te vinden. Hierdoor zijn de variabele kosten voor gladheidsbestrijding gering gebleven (onderschrijding met € 27.000,-).
210070 – Onderhoud Straatmeubilair	Het niet boeken van elektriciteitskosten op deze post heeft geleid tot een onderschrijding van € 12.000,-.
210200 – Verkeersborden/Wegmarkeringen	Onderschrijding ad € 11.000,- door met name het noodgedwongen uitstel van aanbrengen markeringen op de freesvakken Prins Hendriklaan.
210201 – Verkeerszuilen/-lichten	Onderhoud aan de ANWB-masten aan de Bodempleinroute heeft niet plaatsgevonden. Tevens is de verkeersregelinstallatie aan de Trichterweg geamoveerd waardoor geen onderhoud hieraan meer noodzakelijk is. Als gevolg een onderschrijding van € 22.000,-.
210203 – Openbare straatverlichting MOP-OR	Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening is de eindafrekening 2022 van de energieleverancier nog niet ontvangen. Naar verwachting zal een nabetaling moeten gebeuren in het jaar 2023. Daarom wordt het bedrag van de onderschrijding op dit product ad € 239.000,- gestort in de egalisatiereserve MOP-OR OV ter dekking hiervan. Dit gebeurt via het taakveld XT-010 Mutaties reserves onderdeel van Programma 12.
210210 - Verkeerscoördinatie	Het vertrek van een ingehuurde medewerker WSP en het minder noodzakelijk zijn van uitvoeren van kleinschalige onderhoudswerkzaamheden heeft geleid tot een onderschrijding van € 12.000,-.

Taakveld: Parkeren (XT-22)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Een verantwoorde parkeerbalans.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Monitoren of er voldoende parkeercapaciteit is in de gemeente.	Op basis van meldingen m.b.t. parkeerdruk wordt onderzocht of er voldoende parkeercapaciteit is conform de normering
1.2	In de ruimtelijke plannen houden wij rekening met parkeerbehoefte en -norm.	Binnen ruimtelijke plannen wordt getoetst aan de parkeernormen
1.3	Zoveel mogelijk parkeren op eigen terrein.	Dit is geborgd in de nieuwe parkeernota 2022
1.4	Onderzoeken of het huidige ontheffingenbeleid geactualiseerd moet worden.	Het ontheffingsbeleid is geactualiseerd.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Parkeren (XT-22) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
220000 - Parkeren	38	38	0
220010 - Fietsenstalling Centrum Brunssum	0		0
TOTAAL LASTEN	38	38	0
220000 - Parkeren			
220010 - Fietsenstalling Centrum Brunssum			
TOTAAL BATEN	0	0	0
Resultaat	**38**	**38**	**0**

PROGRAMMA 8 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

TERUGBLIK

Na corona ontstonden veel initiatieven vanuit de samenleving. De samenleving liet merken er weer zin in te hebben. Dit werd ondersteund door het Rijk met extra middelen. Hoewel initiatieven soms toch strandden op beschikbaarheid van mensen of middelen werden er wel voorbereidingen getroffen. Dat vroeg ook veel inzet van de gemeente. Met alle ambities en initiatieven bleek het ook nodig om verder te professionaliseren. Zo is de evaluatie sport in gang gezet, professionalisering van het OLT en is helder geworden dat ons subsidiebeleid voor verbetering vatbaar is. We kijken terug op een geslaagd jaar voor wat betreft sport, cultuur en evenementen. Brunssum bruiste in 2022!

Taakveld: Sportbeleid en -activering (XT-51)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	In het sportstimulerings- en gezondheidsbeleid richt de gemeente Brunssum zich op de gezondheid van al haar bewoners.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Om dit te bewerkstelligen blijven we deelnemen aan het landelijke project Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG).	JOGG heeft thans ook een overleg JOGG Zuid-Limburg waarvan wij deel uit maken. Dit spitst zich meer toe op de regionale gezondheidsproblemen dan landelijk.
1.2	Kinderen in het basisonderwijs worden getest op motorische vaardigheden en hun BMI wordt gemeten. A.d.h.v. resultaten worden leefstijl-interventies m.b.t. gezonde voeding en bewegen georganiseerd. Bij de Gezonde Basisschool van de Toekomst verzorgen we, samen met enkele partners, de Tussen Schoolse Opvang die met name gericht is op beweging (sport & spel).	Na 2 corona jaren waarin geen testen hebben plaatsgevonden hebben we in 2022 weer getest. Uit de rapportage blijkt dat 22,1% van de in geteste kinderen kampt met overgewicht of ernstig overgewicht. Daarnaast heeft 31,3 % een achterstand op het gebied van motorische vaardigheden. Zowel bij het BMI alsook de motorische vaardigheden zien we een lichte toename ten opzichte van de periode voor corona.
1.3	Senioren te stimuleren om te gaan genieten van sport en bewegen.	Er zijn activiteiten gestart voor 55+ ers, zowel in de natuur als in de zaal. Deelname is positief te noemen.
1.3	Brunssum biedt ook personele Ondersteuning bij een 2de Gezonde Basisschool van de Toekomst (€ 14.000,- structureel).	Wij verzorgen, met partners, de tussen schoolse opvang (TSO) bij 2 Brunssumse basisscholen. Deze TSO staat in het teken van sport en spel (bewegen).
1.4	Door deelname aan het project IKS (Iedereen Kan Sporten Parkstad) is er een match tussen het sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking en de behoefte daartoe.	Gelet op het feit dat de resultaten van IKS positief zijn is in 2022 besloten om de deelname met 2 jaar te verlengen. Ondertussen vind er een onderzoek plaats naar een samenwerkingsverband op Zuid Limburgse schaal

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Het effect van corona, dat mensen meer thuis zijn (geweest) en minder bewegen, terugdringen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Motivatie en feitelijke beweging neemt toe. In iedere wijk vinden er stimulerende activiteiten plaats. Hiertoe is in de voorjaarsbrief voor 2 jaar een budget van € 30.000,- voorgesteld.	In 2022 zijn er reeds 2 groepen gestart; 1 vanuit de wijk Zuid (deelname voor eenieder) en 1 in het centrum (ook deelname voor eenieder).

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Vitaliteit en veerkracht van jeugd.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Breed aanbod voor 4-12 jarigen op gebied van sport en cultuur. Hiertoe is € 12.600,- vanuit de 2de bestuursrapportage 2021 overgeheveld.	In 2022 is het boekje “Sjors sportief en creatief” opgesteld en verdeeld onder ruim 2000 basisschool leerlingen. Hierin stonden 41 verschillende aanbieders van activiteiten. In totaal hebben 436 kinderen hiervan gebruik gemaakt.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Sportbeleid en -activering (XT-51) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
510000 - Salarislast Sportbeleid en activering	167	167	0
510001 - Sportsubsidies(incl. Kapitaallasten)	198	150	-47
510004 - Sportbeleid	104	68	-36
TOTAAL LASTEN	469	386	-83
510000 - Salarislast Sportbeleid en activering			
510001 - Sportsubsidies(incl. Kapitaallasten)			
510004 - Sportbeleid	0	-40	-40
TOTAAL BATEN	0	-40	-40
Resultaat	**469**	**346**	**-124**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
510001 - Sportsubsidies(incl. Kapitaallasten)	Er werd minder vaak een beroep gedaan op de betreffende regeling dan verwacht. Dit ondanks het feit dat de subsidieregeling weinig voorwaarden kende en er meerdere oproepen werden gedaan om de subsidie aan te vragen. € 47.000,- lagere uitgaven hierdoor.
510004 - Sportbeleid	De onderschrijding komt met name door het feit dat de geplande gezondheid-/beweeg interventies op alle 10 de scholen in het Primair Onderwijs, i.h.k.v. JOGG, in de coronajaren 2020 en 2021 niet zijn doorgegaan maar vervolgens wel zijn uitgevoerd in 2022. De kosten van deze interventies zijn in 2020 en

	2021 reeds voldaan en derhalve hebben we in 2022 deze interventies niet meer hoeven in te “kopen”. Tevens zijn de kosten van project Smile (grote sport en speldag voor de groepen 7 van het Primair Onderwijs) veel lager dan de voorgaande jaren door dezelfde reden. Betaling van materiaal en inhuur personeel heeft in 2021 plaatsgevonden terwijl door Corona het project niet is doorgegaan en de daadwerkelijke uitvoering Smile is doorgeschoven naar 2022. Derhalve in 2022 vrijwel geen kosten. De niet bestede middelen uit de specifieke uitkering Sportakkoord en Leefstijlinterventies ad. € 27.290,- zijn overgeboekt naar 2023

Taakveld: Sportaccommodaties (XT-52)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Zorgdragen voor veilige, hygiënische en goed onderhouden accommodaties waar op verantwoorde wijze gesport kan worden.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Zorgdragen voor cultuurtechnisch onderhoud van de velden voor een goede beoefening van de sport en onderhouden van veldinrichting.	In 2022 zijn de voorgenomen acties voor wat betreft het cultuurtechnisch onderhoud volgens het bestek naar tevredenheid uitgevoerd. De acties hebben plaatsgevonden binnen de kaders van het vastgestelde budget 2022. Hierbij zijn 2 velden volgens het MJOP gerenoveerd.
1.2	Zorgdragen voor het verrichten van onderhouds- en/of vervangingswerkzaamheden aan het gebouw conform de verplichtingen vanuit de eigenaar/verhuurder.	De onderhoudsverplichtingen vanuit het MJOP zijn uitgevoerd (niet-planmatig/klachten en contractenonderhoud). De voorgenomen planmatige werkzaamheden zijn voor een deel uitgevoerd. De niet uitgevoerde planmatige werken ofwel verschuivingen leiden niet tot risico’s voor o.a. de gebruikers. De reden van uitstel is gelegen in het maken van keuzes m.b.t. de inzet capaciteit van de organisatie (team Vastgoed).

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Uitvoering geven aan het in 2019 vastgestelde accommodatiebeleid.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Opstellen van het vastgoedbeleid.	In 2022 heeft actualisatie van het accommodatiebeleid plaatsgevonden waarin een strategische aanpak in het kader van wijkgerichte aanpak door de raad is geaccordeerd. In 2022 zijn vanuit deze aanpak een aantal businesscases geformuleerd en worden per case middels een BBV voorgelegd aan college en raad. Het beleid voor vastgoed dient nog opgesteld te worden en krijg een vervolg in 2023. De gewijzigde omstandigheden zoals het klimaatakkoord, voorbeeldrol, energiecrisis, lange levertijden, hoge loon- en materiaalkosten leiden ertoe dat het vigerend accommodatiebeleid hierop aangepast moet worden. In de 1e helft van 2023 volgt een voorstel en wordt dit ter besluitvorming voorgelegd aan het College en de Raad.
2.2	Besluitvorming over het eventueel multifunctioneel maken en/of deels afstoten van verenigingsgebouwen en sportaccommodaties inclusief de financiële consequenties.	Tijdens de uitwerking van de business case wordt onderzoek verricht naar het multifunctioneel inzetten van de accommodatie. Ingeval de mogelijkheid bestaat om de accommodatie multifunctioneel in te zetten, wordt in het BBV een voorstel opgenomen en ter besluitvorming voorgelegd aan het college en/of raad. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de gewijzigde omstandigheden (zie 2.1) en worden in het nieuwe accommodatiebeleid/vastgoedbeleid keuzes gemaakt op basis van investeringen en exploitaties. Verschillende scenario's zijn mogelijk waaronder bijv. multifunctioneel gebruik bestaande accommodatie, sloop, nieuwbouw et cetera.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Sportaccommodaties (XT-52) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
520000 - Salarislasten Sportaccommodaties	715	715	0
520002 - Sporthal Rumpen	115	74	-41
520004 - Sporthal Bredeschool Treebeek	88	70	-17
520010 - Gymzaal Brunssum-Noord	44	36	-8
520011 - Gymzaal Ir. De Katstraat	26	15	-10
520408 - Sportpark Houserveld, Terreinen	62	59	-3
520409 - Sportpark In De Struiken, Terreinen	20	29	9
520410 - Sportpark Peerdendries, Terreinen	20	19	-1
520411 - Sportpark Klingelsberg, terreinen	11	24	13
520412 - Terreinen Algemeen	285	285	0
520413 - Tennispark ATIVU	1	3	3
520414 - Tennispark LTCB	35	35	0
520416 - Sporthal Rumpen	60	62	2
520417 - Sporthallen Algemeen	27	27	0
520418 - Sportzaal Brunssum-Noord, Microhal	19	26	7
520419 - Gymzaal Ir. De Katstraat/Planeetstr	8	9	1
520420 - Sport- en Gymzalen Algemeen	9	5	-4
520422 - Zwembad De Bronspot	73	136	63
521000 - Accommodatie BSV-Limburgia	90	80	-10
521001 - Accommodatie SV Langeberg	149	146	-2
521002 - Accommodatie SV Brunssum	51	56	5
521003 - Accommodatie SV de Leeuw	98	95	-3
521004 - Sportvoorziening Algemeen	15	0	-15
521010 - Tennispark LTCB	18	23	5
521012 - Accommodatie Robin Hood	2	1	-1
521013 - Golfbaan	16	17	1
522000 - Zwembad de Bronspot	259	232	-27
522001 - Buffet Bronspot	11	10	-1
TOTAAL LASTEN	2.325	2.290	-35
520000 - Salarislasten Sportaccommodaties			
520002 - Sporthal Rumpen	-88	-110	-22
520004 - Sporthal Bredeschool Treebeek	-53	-68	-15
520010 - Gymzaal Brunssum-Noord	-30	-31	-2
520011 - Gymzaal Ir. De Katstraat	-11	-13	-3
520408 - Sportpark Houserveld, Terreinen	-4	-2	3
520409 - Sportpark In De Struiken, Terreinen	0	-9	-9
520410 - Sportpark Peerdendries, Terreinen	-9	-8	1
520411 - Sportpark Klingelsberg, terreinen	-2	-15	-13
520412 - Terreinen Algemeen			

520413 - Tennispark ATIVU	0	-3	-3
520414 - Tennispark LTCB	0	0	0
520416 - Sporthal Rumpen	0	-2	-2
520417 - Sporthallen Algemeen			
520418 - Sportzaal Brunssum-Noord, Microhal	0	-7	-7
520419 - Gymzaal Ir. De Katstraat/Planeetstr	0	-1	-1
520420 - Sport- en Gymzalen Algemeen	-5	-1	4
520422 - Zwembad De Bronspot	-21	-84	-63
521000 - Accommodatie BSV-Limburgia	-31	-37	-5
521001 - Accommodatie SV Langeberg	-27	-39	-12
521002 - Accommodatie SV Brunssum	-3	-9	-7
521003 - Accommodatie SV de Leeuw	-27	-35	-8
521004 - Sportvoorziening Algemeen			
521010 - Tennispark LTCB	-38	-15	22
521012 - Accommodatie Robin Hood	-3	-2	1
521013 - Golfbaan			
522000 - Zwembad de Bronspot	-234	-309	-75
522001 - Buffet Bronspot	-21	0	21
TOTAAL BATEN	-608	-802	-194
Resultaat	**1.717**	**1.488**	**-229**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
520002 – Sporthal Rumpen	Lagere uitgaven door minder (sport)materialen aangekocht. Hogere baten door meer huurinkomsten van scholen en verenigingen.
520004 – Sporthal Brede school Treebeek	Minder uitgaven OZB en GWL en nog niet ontvangen afrekeningen. Geen kosten door inbraak (€ 1.000,00). Hogere baten door extra inhuur incidentele gebruikers en hogere bijdrage vergoeding gymnastiekonderwijs.
520411 – Sportpark Klingelsberg, terreinen	Hogere lasten als gevolg van het herstellen van gebreken o.a. in verband met legionella preventie.
520422 – Zwembad De Bronspot	Hogere uitgaven door o.a. herstellen noodverlichting en overige reparaties.
521000 – Accommodatie BSV-Limburgia	Minder onderhoudsuitgaven dan gepland.
521004 – Sportvoorziening algemeen	Advieskosten haalbaarheidsstudie. Kosten elders geboekt en overboeken naar budget Accommodaties.
521010 – Tennispark LTCB	Lagere baten doordat huur nog niet geheel verrekend is i.v.m. levensvatbaarheid vereniging
522000 – Zwembad de Bronspot	Geen uitgaven inhuur en hogere baten door Corona SPUK regeling Rijksoverheid.
522001 – Buffet Bronspot	Inkomsten zijn op 522000 geboekt en op 522001 begroot.

Taakveld: Cultuurpresentatie, prod.partic. (XT-53)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Investeren in cultuur betekent investeren in het welbevinden van mensen en in de sociale cohesie van de gemeenschap waarvan ze deel uitmaken. Vandaar dat de gemeente een verbinding wil leggen tussen cultuur, het lokale verenigingsleven en vrijetijdsbesteding.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Voor het digitaal ontsluiten van wandel- en fietsroutes langs culturele bezienswaardigheden in Brunssum is € 5000,- vanuit de begroting structureel beschikbaar (530003).	De Vijverparkroute (wandelroute langs beeldende kunst en OLT via de groene corridor) is naar komend jaar verschoven wegens personele mutaties.
1.2	Een breed gevarieerd cultuuraanbod in het vernieuwde overdekte openluchttheater. In 2022 is € 12.500,- extra opgenomen om hier een impuls aan te geven.	Het programma van 2022 was toegankelijk voor allerlei doelgroepen met een aanbod van diverse kindervoorstellingen, optredens van harmonie, zangkoor en fanfare, klassiek concert, Carnavalsmuziek, Limburgstalige artiesten en tributes.
1.3	Heemkunde als drager om de geschiedenis en cultuur van Brunssum levendig te houden.	Onderdeel van bestaand beleid.
1.4	Initiatieven m.b.t. podiumkunsten in de Brikke Oave en het OLT stimuleren we door middel van een revolverend fonds.	De voorbereidingen m.b.t. revolverend fonds zijn getroffen ter voorbereiding op het komende seizoen.
1.5	Ook komend jaar zal het Brunssumse partnerschapscomité Alsdorf de contacten met onze Duitse partnergemeente Alsdorf op inspirerende wijze onderhouden. Extra aandacht zal uitgaan naar contacten tussen de jeugd van Alsdorf en Brunssum.	Samenwerkingsverbanden tussen verenigingen en comités vanwege coronamaatregelen weer langzaam opgestart. Zoals; Staffellauf, Concert RMK, Europafest, uitwisseling diverse sport-cultuurverenigingen.
1.6	De gemeente Brunssum telt veel organisaties die zich inzetten voor de inwoners van Brunssum. De organisaties dragen bij aan de leefbaarheid, de sociale cohesie, het welzijn, de gezondheid en de burgerkracht in Brunssum. De gemeente subsidieert organisaties die een bijdrage leveren aan de maatschappelijke doelen van de gemeente.	Onderdeel van bestaand beleid. Eind 2022 is een start gemaakt met het Crescendo Brunssum Muziekakkoord: een samenwerking tussen de blaasmuziekverenigingen van Brunssum, gefaciliteerd door de gemeente. Het boekje ‘Sjors Creatief’ kan als een soort culturele kaart worden gezien.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Professionalisering programmering Openlucht theater.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	In 2022 hebben wij advies hoe we het programmeren van het Openluchttheater zo goed mogelijk kunnen organiseren (programmeren is een vak). Voor 2022 is daar €15.000,- voor opgenomen in de begroting waarna € 20.000,- structureel (zie voorjaarsbrief 2021).	Nota ambtelijk advies professionalisering programmering en organiseren in college vastgesteld december 2022. Zie ook raadsinformatiebrief. Het betreft een meerjarenplan dat loopt tot 2026.
2.2	Interne evaluatie en verbeterplan van het Openluchttheater qua organisatie, voorzieningen, faciliteiten.	Na evaluatie van 2 seizoenen programma (2021 en 2022) met gerealiseerde overkapping is de nota advies professionalisering programmering en organiseren in college vastgesteld in december 2022.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Via de 2de bestuursrapportage 2021 is vanuit product 530003 € 120.000,- overgeheveld naar 2022 omdat niet alle plannen uitgevoerd kunnen worden. Vanuit dit bedrag is € 25.000 beschikbaar voor het revolverend fonds. Vanwege de nasleep van Corona en personele mutaties is het Revolverend Fonds niet in werking getreden in 2022. Het wordt in 2023 gelanceerd.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	Plannen welke in 2021 niet uitgevoerd zijn alsnog uitvoeren. Vanuit de overheveling 2de bestuursrapportage 2021 is daartoe (€ 120.000,- -/- € 25.000,-) € 95.000,- beschikbaar. terugblik: In het eerste kwartaal van 2022 had heel Nederland nog te maken met strenge coronamaatregelen. In maart zijn de meeste maatregelen opgeheven. Echter dit heeft nog veel invloed gehad op activiteiten in het eerste half jaar van 2022. Pas vanaf het najaar zijn de meeste reguliere activiteiten weer opgestart.

	Doel: Wat wilden we bereiken
5	Instandhouden bestaande kunstwerken.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
5.1	In 2022 is ruimte voor herplaatsing en specialistisch onderhoud van enkele kunstwerken. Via de voorjaarsbrief 2021 is € 50.000,- voorgesteld.	De herplaatsing en specialistisch onderhoud, werden voorbereid, maar is feitelijk achtergebleven door vertraging in fondsenwerving en personele mutaties.

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Een aantrekkelijk evenementenaanbod van hoge kwaliteit.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Voor 2022 staat een kleinere editie van de Parade gepland.	Is gerealiseerd. Het was een geslaagde korte parade van 4 dagen.
1.2	Conform Raadsbesluit is voor een jaarlijks kerstfeest € 35.000 meerjarig begroot.	In 2022 heeft Christmas Village plaatsgevonden. Het was een 2-daags geslaagd kerstevent. Ondernemers en verenigingen uit Brunssum zijn nauw betrokken geweest bij

		dit evenement. Er is gebleken dat tarieven flink onder druk staan.
1.3	Voor 2022 is er enige ruimte voor (een) extra evenement(en) daar er i.v.m. corona in 2021 nauwelijks evenementen zijn geweest en er budget via de 2de bestuursrapportage overgeheveld is/wordt.	Ook in 2022 is het nog lastig geweest om evenementen te organiseren door het tekort aan vrijwilligers, materialen etc., vandaar dat het overgehevelde bedrag nog niet extra is uitgegeven.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Alle kinderen op de Brunssumse basisscholen kunnen muziekles volgen met een professionele leerkracht.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Via het project meer harmonie in de samenleving (MHIDS) hebben 7 basisscholen toegang tot professioneel muziekonderwijs.	De kinderen van alle basisscholen in Brunssum nemen deel aan “Meer harmonie in de samenleving”.
2.2	Parallel aan het project MHIDS loopt onderzoek naar de effecten op de lange termijn ontwikkeling van het kind.	Dit onderzoek is nog niet gestart.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Cultuurpresentatie, prod.partic. (XT-53) exploitatie (x € 1.000)	**Begroting 2022**	**Realisatie 2022**	**Realisatie - Begroting**
530000 - Salarislasten Cultuurpresentatie	392	392	0
530001 - Muziek Onderwijs	326	327	1
530002 - Amateuristische Kunstbeoefening	76	78	2
530003 - Cultuur	171	82	-90
530004 - Evenementenbeleid	143	95	-48
530005 - Volksfeesten	43	46	3
TOTAAL LASTEN	1.152	1.020	-132
530000 - Salarislasten Cultuurpresentatie			
530001 - Muziek Onderwijs			
530002 - Amateuristische Kunstbeoefening	0	0	0
530003 - Cultuur	0	-6	-6
530004 - Evenementenbeleid			
530005 - Volksfeesten	0	-1	-1
TOTAAL BATEN	0	-8	-7
Resultaat	**1.151**	**1.012**	**-139**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	**Toelichting belangrijkste afwijkingen**
530003 - Cultuur	In het eerste kwartaal van 2022 had heel Nederland nog te maken met strenge coronamaatregelen. In maart zijn de meeste maatregelen opgeheven. Echter dit heeft nog veel invloed gehad op activiteiten in het eerste half jaar van 2022. In 2021

	hebben we extra coronagelden vanuit het Rijk gekregen voor culturele activiteiten. Mede als gevolg van hiervoor genoemde redenen is dit budget ook in 2022 niet volledig gebruikt. Een deel van dit budget (i.c. € 134.000,-) is overgeheveld naar 2023. Desondanks is in 2022 € 95.000,- minder uitgegeven dan begroot.
530004 - Evenementenbeleid	Doordat er in 2022 nog steeds onzekerheden waren door corona, zijn er niet meer aanvragen geweest om evenementen te organiseren. Ook werden de organisatoren beperkt met het inhuren van personeel en materialen, waardoor het moeilijk is een evenement te organiseren. Veel organisatoren durfden het risico nog niet te nemen. Hierdoor werd er € 48.000,- minder uitgegeven dan begroot.

Taakveld: Media (XT-56)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Bibliotheekwerk draagt bij aan de verwezenlijking van beleidsdoelen op gebied van participatie, educatie, dienstverlening, jeugd, onderwijs en cultuur.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	In 2022 wordt de toekomst van de bibliotheek in Brunssum veiliggesteld door een fusie met de bibliotheek Kerkrade, binnen de door de raad vastgestelde kaders. Verder wordt de bibliotheek Brunssum getransformeerd naar een moderne bibliotheek die midden in de samenleving staat.	De fusie met de Bibliotheek Kerkrade e.o. is in 2022 gerealiseerd, binnen de door de raad vastgestelde kaders. De transformatie naar een moderne bibliotheek die midden in de samenleving staat is in gang gezet. Hiervoor is het overleg met de bibliotheek geïntensiveerd. Op 11 oktober heeft de bibliotheek in een raadsinformatieavond haar Position-paper gepresenteerd.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Media (XT-56) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
560000 - Salarislasten Media	20	20	0
560001 - Openbare Bibliotheek	524	706	183
TOTAAL LASTEN	544	727	183
560000 - Salarislasten Media			
560001 - Openbare Bibliotheek			
TOTAAL BATEN	0	0	0
Resultaat	**544**	**727**	**183**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
560001 - Openbare Bibliotheek	De uitgaven 2022 kwamen € 183.000,- hoger uit dan begroot. De resterende subsidie voor de fusie investeringen van € 166.000 zijn alsnog aan de bibliotheek overgemaakt. Behalve dit zijn tevens de gerealiseerde investeringen ad. € 34.000,- welke aan Brunssum waren doorberekend overgeboekt naar dit product. Aan de uitbetaling van de investeringssubsidie is tevens de verplichting gekoppeld om aan de gemeente concreet kenbaar te maken hoe deze in de komende jaren ingezet wordt en hoe hierover gerapporteerd wordt. Daarnaast is aan de bibliotheek toestemming verleend om het overschot 2021 op de algemene reserve om te zetten in een bestemmingsreserve die zal dienen voor reguliere, Brunssum-specifieke zaken.

Taakveld: Openbaar groen en recreatie (XT-57)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Goed verzorgde en bereikbare groen- en natuurgebieden waar onze inwoners en gasten kunnen recreëren.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Adequaat ingericht en onderhouden openbaar groen en bos- en natuurgebieden conform het MOP-OR 2021 - 2025 met vastgesteld onderhoudsniveau CROW-B.	In 2022 is het groenonderhoud in de openbare ruimte conform CROW-B uitgevoerd. De aanplant van de Trichterweg en het Treebeekplein is verzorgd. Renovatie van het groen in de Ingenieur de Katstraat en de Ridder Ulrichstraat.
1.2	Een verkeersveilige en goed afwaterende berm met zoveel mogelijk bloeiende kruiden.	In 2022 zijn op diverse plaatsen bloemrijke bermen aangebracht. Locaties zijn de hoek Wieënweg, rotonde Karel Doormanstraat en de Merkelbeekerstraat.
1.3	Uitvoering geven aan de wettelijke zorgplicht met betrekking tot het bomenbestand.	In 2022 is de boomveiligheid opgenomen van de bomen in Noord en Oost. Hierbij zijn de behorende snoeimaatregelen uitgevoerd.
1.4	Onder regie van de Provincie wordt gewerkt aan de voorbereidingen van de	In 2022 is gestart met het aanleggen van het eerste gedeelte (gedeelte Beekdaelen) van de Parkstadroute

	hoogwaardige fietsroute (de IBA Parkstad-route (voorheen Leisure Lane).	(voorheen de Leisure Lane) en zijn de tracés van Brunssum nader uitgewerkt. Echter heeft de Raad van State in november 2022 geoordeeld dat de bouwvrijstelling niet gebruikt mag worden bij bouwprojecten en moet ook voor de bouwfase van de Parkstadroute de stikstofdepositie berekend worden. Op basis hiervan is een onderzoek gestart en zal in 2023 bepaald te worden wat de invloed hiervan is op de planning en financiële ontwikkelingen.
1.5	Werken aan de verdere ontwikkeling van Schutterspark, waarbij het park openbaar toegankelijk blijft, maar ook een diversiteit aan activiteiten biedt op het gebied van natuurbeleving, passieve en actieve ontspanning en horeca, gericht op breed publiek.	De inzet van de afgelopen jaren heeft geleid tot het vaststellen van de visie Schutterspark begin 2022. Deze geeft richting voor de toekomstige ontwikkeling. Om de uitgangspunten van de visie mogelijk te maken is gestart met de voorbereiding om het bestemmingsplan te actualiseren. Daartoe is een aanbestedingstraject opgestart. Eveneens is de trap in Schutterspark vernieuwd waardoor de verbinding tussen de vijver en de bovenzijde van het park is hersteld. Eind 2022 is bij IBA een ontvankelijke subsidieaanvraag ingediend om financieel te ondersteunen in de kwaliteitsimpuls van de Schuttерspromenade. Voorts is met het oogpunt van het versterken van de identiteit van Schutterspark over gegaan tot het optuigen van een website en het maken van een nieuwe plattegrond.
1.6	Realiseren van activiteiten op grond van het uitvoeringsprogramma Toerisme	In 2022 zijn diverse marketingmaterialen vernieuwd en in samenwerking met Visit Zuid-Limburg verspreid. Op gebied van routes is Brunssum aangesloten op de Liberation Route Europe en zijn voorbereidingen getroffen om het Knopen Lopen te ontwikkelen. Er zijn twee recreatieve themaroutes ontwikkeld. Er is een lokaal uitvoeringsprogramma vastgesteld op basis van de Zuid-Limburgse visie met concrete acties voor 2023. Er zijn diverse gezamenlijke activiteiten in Schutterspark ontwikkeld vanuit de marketingaanpak. De marketingcampagne ‘dit is Parkstad’ is live gegaan, Brunssum is onderdeel van deze campagne.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Openbaar groen en recreatie (XT-57) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
030020 - Speeltuingebouw Klaver 4	9	14	5
030022 - Pand Klaver 4	39	32	-7
570000 - Salarislast Openbaar Groen recreatie	646	646	0
570005 - Groen- toerisme en recr.beleid	417	8	-409
570020 - Speeltuinen	96	116	20
570021 - Openbare Speelplekken	24	29	6
570022 - Speeltuin Buschkesberg	5	14	9
570023 - Speeltuin Treebeek	7	9	2
570050 - Schutterspark Algemeen	215	251	36
570052 - Schutterspark Kinderboerderij	8	5	-3
570054 - Schuttershüske	3	2	-1
570055 - Exploitatie pompgebouwen	26	34	7
570200 - Groencoördinatie	22	11	-10
570201 - Bosbeheer	73	65	-8
570202 - Groen- en natuurbeleid	0	16	16
570203 - Onderhoud Gereedschap Machines	40	34	-6
570204 - Plantsoenen	822	868	47
570205 - Vijverpark/Edenpark/Emmapark	40	16	-24
570207 - Sanering-/Reconstr. Bomenbestand	230	241	11
570209 - Directe Kap.Lasten etc.Plantsoenen	114	31	-82
570210 - Fontein Vijverpark	6	23	17
570211 - Fontein Lindeplein	24	21	-3
570212 - Straatbeelden/Kunstwerken	54	50	-4
TOTAAL LASTEN	2.920	2.536	-383
030020 - Speeltuingebouw Klaver 4	-6	-11	-5
030022 - Pand Klaver 4	-17	-10	7
570000 - Salarislast Openbaar Groen recreatie			
570005 - Groen- toerisme en recr.beleid			
570020 - Speeltuinen			
570021 - Openbare Speelplekken			
570022 - Speeltuin Buschkesberg	-5	-13	-9
570023 - Speeltuin Treebeek	0	-2	-2
570050 - Schutterspark Algemeen	-34	-4	30
570052 - Schutterspark Kinderboerderij	-3	-3	0
570054 - Schuttershüske			
570055 - Exploitatie pompgebouwen			
570200 - Groencoördinatie	-1	0	1

570201 - Bosbeheer	-8	-8	0
570202 - Groen- en natuurbeleid	-6	-1	4
570203 - Onderhoud Gereedschap Machines			
570204 - Plantsoenen	0	0	0
570205 - Vijverpark/Edenpark/Emmapark			
570207 - Sanering-/Reconstr. Bomenbestand			
570208 - Onderhoud etc. Wegbermen			
570209 - Directe Kap.Lasten etc.Plantsoenen			
570210 - Fontein Vijverpark	-6	-23	-17
570211 - Fontein Lindeplein	-9	0	9
570212 - Straatbeelden/Kunstwerken	-4	0	4
TOTAAL BATEN	-100	-76	24
Resultaat	**2.820**	**2.460**	**-359**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
570005 – Groen-, toersime en recr. beleid	De onderschrijding op dit product van € 409.000,- heeft twee oorzaken: - De aanbesteding van het aanleggen van het regionale Knopen Lopen-project, was vertraagd. Daardoor zijn deze uitgaven niet in 2022 gedaan (€ 20.000,-). - Een onderschrijding van de lasten op dit product van € 389.000,- als gevolg van het nog niet gereed zijn van het project Parkstadroute (voorheen Leisure Lane). De nu in 2022 nog niet ingezette middelen dienen voor dit project beschikbaar te blijven voor het jaar 2023. Dit dient te gebeuren door middel van een bestemmingsresultaat bij de vaststelling van de jaarrekening 2022 door de gemeenteraad.
570209 – Directe kapitaallasten etc. plantsoenen	De afronding van het werk Herinrichting Treebeekplein vindt plaats in het 2e kwartaal van het jaar 2023. Als gevolg hiervan een onderschrijding van de geraamde kapitaallasten op dit product met € 82.000,-.
570020 – Speeltuinen	Meer noodzakelijk onderhoud uitgevoerd dan voorzien.
570050 – Schutterspark algemeen	Hogere uitgaven doordat in de eerste helft van 2022 nog kosten zijn gemaakt aan de externe gebiedsregisseur (€ 36.000,-). Lagere baten doordat vanwege de corona pandemie de huren voor ondernemers in het Schutterspark zijn kwijtgescholden (nadeel € 30.000,-)
570202 – Groen- en natuurbeleid	Niet voorziene kosten ten aanzien van bomen (€ 16.000,-). Deze kosten worden gedekt door middel van een onttrekking uit de reserve Bomenfonds voor een bedrag van € 16.000,- via het taakveld XT-010 Mutaties reserves.
570210 – Fontein Vijverpark	Extra uitgaven als gevolg van vervangen pompinstallatie, algen verwijderen, huren tijdelijke pompinstallatie i.v.m. zuurstofproblemen. Hogere uitgave worden gedekt door een onttrekking uit de onderhoudsvoorziening.

PROGRAMMA 9 MILIEU

TERUGBLIK

Het afgelopen jaar is er beleid ontwikkeld en uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan de klimaatdoelen van Parijs en aan de lokale opgaven. In het kader van de Regionale Energiestrategie is er gewerkt aan de ontwikkeling van het voormalige Terca-terrein tot zonnepark. Om tot een klimaat adaptief Brunssum te komen zijn de risico's die het veranderende klimaat met zich meebrengt in kaart gebracht; daarnaast heeft het Rijk met het oog op klimaatadaptatie nieuwe kaders bepaald waarmee water en bodem sturend worden bij ruimtelijke ontwikkelingen. Regionaal is er gewerkt aan een circulaire economie-strategie waarin de opgaven van de regio als kans kunnen worden ingezet voor een nieuw en duurzaam economisch perspectief. Ook is er in 2022 gewerkt aan de verdieping op de Transitievisie Warmte 1.0 om daarmee stappen te zetten naar de Transitievisie Warmte 2.0.

In projecten is er net als in eerdere jaren samen met de regio gewerkt aan het voorkomen van wateroverlast en aan een duurzame invulling van de rioleringszorg. In reactie op de energiecrisis is er in regionaal verband een project geïnitieerd om huishoudens met een laag inkomen te ondersteunen bij het treffen van energiebesparende maatregelen. Verder is het besluit genomen om vanaf 2023 aan de slag te gaan met operatie Steenbreek om daarmee de vergroening te stimuleren die nodig is voor een gezond en klimaat adaptief Brunssum.

De komende jaren zal gestuurd blijven worden op een verdere toename van de gescheiden inzameling van grondstoffen, ook zal de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen en het voorkomen van afval nadrukkelijk aandacht krijgen.

Taakveld: Riolering (XT-72)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Instandhouding riolering conform MIP-OR 2018-2021.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Verkrijgen van inzicht in toestand en functioneren van de riolering.	Voor het verkrijgen van inzicht in het rioolstelsel is circa 10 km riool geïnspecteerd. Daarnaast is binnen het samenwerkingsverband Parkstadgemeente het BRP (hydraulische berekening van het rioolstelsel) opgesteld. Dit BRP zal naar verwachting gereed zijn in O2-2023.
1.2	Voldoen aan de wettelijk verplichte basisinspanning ten behoeve van overstorten.	We voldoen aan zowel de verplicht basisinspanning als ook aan de KRW (Kader Richtlijn Water) verplichting.
1.3	In stand houden riolering en met name de huisaansluitingen op gemeentelijk eigendom.	Is een continu proces. In 2022 zijn circa 32 huisaansluitingen hersteld.
1.4	(Nieuwe) woningen / bedrijven voorzien van een aansluiting op gemeentelijk riool.	Is een continu proces. In 2022 zijn 47 woningen/bedrijven aangesloten op het gemeentelijke riool.
1.5	Inzake kolkreiniging zorg dragen voor goede afwatering van de weg en een vrije afvoer van (afval)water.	Circa 8.100 stuks kolken zijn gereinigd conform het onderhoudsschema.
1.6	In 2022 worden de projecten benoemd in paragraaf 3 Onderhoud Kapitaalgoederen, onderdeel "Riolering" uitgevoerd.	De benoemde projecten zijn uitgevoerd. Het betreffen de binnen het project "gebiedsinrichting Clemensdomein" uitgevoerd aanpassingen aan het riool en aanleggen van de buffer nabij de Beekweg. Tevens is binnen het project "Herinrichting Treebeekplein het riool aangepast

		en is de bestaande buffer omgevormd tot een vijver met een grotere capaciteit en infiltratievoorzieningen. Daarnaast hebben er rioolwerkzaamheden plaatsgevonden binnen het bouwplan “Hof van Oeloven” en is een deel van het riool in de Cronjéstraat gerenoveerd middels het aanbrengen van een kousrelining.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Klimaatadaptatie – water gerelateerde aspecten worden beleidsmatig verankerd en bewustwording moet worden gecreëerd.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Het stimuleren van burgers om eigen hemelwater afkomstig van daken en tuinen af te koppelen van het riool middels een gezamenlijke subsidieregeling van het Waterschap en de gemeente Brunssum i.c.m. een “waterbewust” campagne (loopt nog door t/m eind 2022).	Per 1 januari 2022 is de subsidieregeling vervangen door de “Vervolg stimuleringsregeling afkoppelen private terreinen”. Deze heeft een doorlooptijd tot 31-12-2023. De afhandeling hiervan wordt door de WoonWijzerWinkel uitgevoerd.
2.2	Het in Parkstad verband onderzoeken van nieuwe mogelijkheden om de gezamenlijke wateropgave zo effectief en efficiënt mogelijk in te richten (cf. Samenwerkingsovereenkomst Waterketen regio Parkstad).	In 2022 zijn de onderzoeken opgestart om het thema water toe te voegen aan het takenpakker van de Stadsregio Parkstad Limburg. Dit onderzoek zal naar verwachting medio 2023 worden afgerond.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Riolering (XT-72) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
720000 - Salarislasten riolering	429	429	0
720001 - MIP-Riolering	1.717	1.795	77
720002 - Onderhoud Riolering	164	204	40
720003 - Rioolinspecties	31	39	8
720004 - Overige Kosten-baten Riool	179	183	4
720006 - Bijdrage aan Heerlen Caumerbeek	4	7	3
720007 - Rioolaansluitingen	10	37	27
720009 - Rioolreiniging	68	60	-9
TOTAAL LASTEN	2.602	2.753	151
720000 - Salarislasten riolering			
720001 - MIP-Riolering			
720002 - Onderhoud Riolering	0	0	0
720003 - Rioolinspecties			
720004 - Overige Kosten-baten Riool	-3.562	-3.583	-21
720005 - Aandeel reiniging kosten riolering			
720006 - Bijdrage aan Heerlen Caumerbeek			
720007 - Rioolaansluitingen	-23	-18	5
720009 - Rioolreiniging			
TOTAAL BATEN	-3.585	-3.602	-16
Resultaat	**-983**	**-848**	**135**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
720001 – MOP-riolering	De overschrijding van de uitgaven met een bedrag van € 77.000,- is met name een gevolg van hogere kosten voor dataverwerking, voor de samenwerking waterketen, diverse advieswerkzaamheden en de subsidieregeling afkoppelen.
720002 – Onderhoud riolering	Overschrijding van € 40.000,- als gevolg van diverse calamiteiten die hebben plaatsgevonden in 2022. Met name door een calamiteit ter plaatse van riool Schutterspark en aanleg riool in overleg met het waterschap Limburg.
720003 - Rioolinspecties	Er zijn meer rioolinspecties uitgevoerd i.v.m. calamiteiten en onderzoek t.b.v. op stapel staande projecten. Hierdoor een overschrijding van € 8.000,-.
720007 - Rioolaansluitingen	Hogere kosten ad € 27.000,- als gevolg van het realiseren van nieuwe huisaansluitingen.

Taakveld: Afval (XT-73)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	De landelijke doelstellingen ten aanzien van de productie van huishoudelijk restafval behalen.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Continuering van de gescheiden afvalinzameling.	De gescheiden afvalinzameling is gecontinueerd.
1.2	Afvalinzameling waarin het hergebruik van grondstoffen voorop staat en dat tegen een zo gunstig mogelijk tarief voor onze burger en maatschappelijk verantwoord.	Hergebruik van grondstoffen wordt zo veel mogelijk gerealiseerd, o.m. door scheidings- en aanbiedgedrag van inwoners bij te sturen door communicatie en het service-level continu te monitoren en waar mogelijk te verbeteren (bijv. bij de milieuparken). Extra aandacht is besteed aan de kwaliteit van het GFT door het uitvoeren van gerichte acties, o.m. het inzetten van voorlopers, de 'Mühlsherrif' (detectie-apparaat) en brede communicatie. In 2022 is een scheidingspercentage van 70,2% gerealiseerd; dit is iets minder dan in 2021 (71,3%), hetgeen te wijten is aan de invoering van statiegeld op kleine plastic flesjes. De hoeveelheid restafval blijft gestaag afnemen.
1.3	Uitvoering van het grondstoffenplan 2022-2026	Onder andere: nieuwe website en app Rd4; sorteeranalyses; inzamelbeleid verdergaand geüniformeerd (o.m. verordeningen); milieuparken meer ingericht als grondstoffenpark (bebording; grondstoffen verder uitsplitsen, bijv. zacht PVC).

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Burgers en bedrijven moeten niet in de verleiding worden gebracht om afval in het milieu te dumpen daarom wordt het gebruik van het milieupark gestimuleerd.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	De gemeente zal het twee keer per jaar gratis aanbieden van grofvuil handhaven.	Dit is gehandhaafd. De 'corona-piek' in aanbod op het milieupark is verdwenen, d.w.z. het aanbod zit weer op pré-coronaniveau (120 kg/inw in 2022).
2.2	Zoeken naar creatieve manieren om zwerfvuil tegen te gaan.	In 2022 is een start gemaakt met een Plan van aanpak zwerfafval. Hiertoe is een vooronderzoek uitgevoerd, dat in 2023 moet leiden tot een planmatige, effectieve en efficiënte aanpak.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Afval (XT-73) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
730000 - Salarislasten afval	49	49	0
730001 - Kosten-baten afval	2.665	2.408	-256
730002 - Kosten-baten PMD-papier etc.	650	575	-75
TOTAAL LASTEN	3.364	3.032	-332
730000 - Salarislasten afval			
730001 - Kosten-baten afval	-3.652	-3.597	55
730002 - Kosten-baten PMD-papier etc.	-650	-328	322
TOTAAL BATEN	-4.302	-3.925	377
Resultaat	**-938**	**-893**	**46**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
730001 – Kosten-baten afval	Belangrijkste verklaring voor de lagere lasten en de lagere baten is dat de afrekening van Nedvang over 2021 (naar verwachting circa € 250.000,-) nog niet is doorberekend.
730002 – Kosten-baten PMD-papier etc.	Tot en met 2021 is het PMD ingezameld via het zgn. ketenmodel, waarbij sortering en vermarkting door Veolia gebeurde voor een (bruto) opbrengst van € 656,- per ton. Vanwege mogelijke risico's voor de gemeenten bij de vermarkting is in ASL-verband eind 2020 besloten dit te wijzigen in een bronscheidingsmodel, waarbij het ingezamelde PMD rechtstreeks naar Nedvang gaat. Dat loopt sinds januari 2022, tegen een vergoeding van 218,- per ton. Dit verklaart de lagere inkomsten (218,- i.p.v. 656,- per ton) en de lagere lasten (bij de opbrengst van 656,- bij Veolia moesten kosten voor sortering en vermarkting nog worden verrekend, bij de 218,- bij Nedvang niet).

Taakveld: Milieubeheer (XT-74)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	We leveren onze bijdrage aan de landelijke klimaatdoelstellingen m.b.t. 'gebouwde omgeving' en 'elektriciteit' via de RES Zuid-Limburg. Deze bijdrage wordt samen met de doelstellingen in PALET uitgewerkt in een integraal uitvoeringsprogramma RES Zuid Limburg - PALET periode 2021 - 2025.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	B&W stelt het uitvoeringsprogramma RES Zuid Limburg - PALET 2021-2025 vast.	De uitvoeringsagenda Regionale Energiestrategie Zuid-Limburg is vastgesteld in de stuurgroep RES-ZL. Daarnaast is de voortgang van het programma Parkstad Limburg Energietransitie in kaart gebracht, de resultaten daarvan worden in 2023 met de raad gedeeld. Duidelijk is dat de regio inclusief Brunssum nog grote stappen zal moeten zetten op het vlak van de grootschalige opwek van hernieuwbare energie, zie ook punt 1.4.
1.2	De gemeente werkt de RES 2.0. uit in Parkstad-verband als onderdeel van RES Zuid Limburg.	De herijking van de Regionale Energiestrategie – leidend tot een RES 2.0 – vindt in samenwerking met de andere Parkstadgemeenten plaats; proces loopt door tot in de 2e helft van 2023. Er is landelijk geen vast oplevermoment voor de RES 2.0 bepaald.
1.3	De gemeente geeft invulling aan haar voorbeeldrol middels verduurzamen van (deel) eigen vastgoed.	Verduurzaming van het eigen vastgoed is een prioriteit van het college. Dit is een doorlopend proces, dat extra urgentie heeft gekregen door de energiecrisis. In het najaar is er bovendien besloten om een breed maatregelenpakket uit te voeren waarmee er ook op korte termijn al aanzienlijk bespaard kan worden op het gemeentelijke energiegebruik.
1.4	De gemeente werkt de zoekgebieden verder uit voor zonne- en windenergie zoals opgenomen in de RES 1.0 en ontwikkelt hernieuwbare energie op eigen grondgebied, zoals het Terca-terrein.	Geschikte locaties voor de grootschalige opwek van wind- en zonne-energie worden nader bepaald binnen de eerder vastgestelde zoekgebieden, dit proces loopt door tot in 2023. Ten aanzien van het beoogde zonnepark op het Terca-terrein zijn grote vorderingen gemaakt bij het landschappelijk en technisch ontwerp en bij de voorbereiding van de vergunningsaanvraag. Ook heeft er een goedbezochte bewonersavond over het zonnepark plaatsgevonden. Door transport schaarste op het elektriciteitsnet zijn de netbeheerders sinds medio 2022 terughoudend met het uitgeven van aansluitcapaciteit, ook voor het zonnepark is de netaansluiting een onzekere factor gebleken. In nauw overleg met Enexis is daarom nagegaan hoe vrijgegeven netwerkcapaciteit snel benut kan worden.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Een “circulaire economie” is een economie gericht op een inclusieve maatschappij waarin iedereen mee doet en waarbij de klimaatproblemen worden aangepakt vanuit de gedachte, people, planet en profit / prosperity. Om invulling te kunnen geven aan de ambities uit het coalitieakkoord 2018-2022 zal er een visie ontwikkeld worden en zal er beleid geformuleerd worden.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Op basis van de Startnotitie Circulaire Economie wordt een visie- en beleidskader ontwikkeld.	Regionaal gewerkt aan een Regionale Circulaire Economie Strategie. Deze is in concept tijdens de college regiodagen in september 2022 besproken. Dit stuk wordt momenteel afgerond om in het voorjaar 2023 te worden vastgesteld. Na vaststelling kan deze worden vertaald naar een uitvoeringsprogramma.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	We werken via visie- en planvorming toe naar een aardgasvrij Brunssum in 2050. We doen al ervaring op in de Proeftuin Aardgasvrije wijk Brunssum Noord en in 2022 stellen we de uitgewerkte Transitievisie Warmte vast net als de andere Parkstad-gemeenten.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	De gemeenteraad stelt de Transitievisie Warmte Brunssum vast (waar nodig en mogelijk in samenhang met de warmteparagraaf in de RES).	In 2022 zijn verdiepende sessies geweest met ambtenaren, woningcorporaties, Enexis en WML maar ook met de gemeenteraad. Naast deze sessies zijn inwoners betrokken middels een enquête. Ook is er een webinar geweest om inwoners mee te nemen in deze ontwikkeling en is er een nieuwe website gemaakt om inwoners van de benodigde informatie te voorzien. Vaststelling TVW 2.0 is in Q2 2023 voorzien.
3.2	Uitwerking van een (buurt/wijk) uitvoeringsprogramma, samen met bewoners en andere stakeholders, voor prioriteitsgebieden en panden zoals aangewezen in de Transitievisie Warmte.	Na de vaststelling van de TVW 2.0 moet bij de buurten die aan de beurt zijn, een verdiepend plan worden uitgewerkt, het buurt/ wijk uitvoeringsplan. In de Proeftuin Brunssum Nood – Lemmender zijn hiervoor al de eerste stappen gezet.
3.3	Proeftuin Aardgasvrije Wijken Brunssum Noord (Lemmender): - Uitwerken rolverdeling, organisatie en uitwerken overeenkomsten (t.b.v. contract close/realisatie/exploitatie/beheer); - Uitwerken financiële afspraken (t.b.v. financial close, rekening houdend met garantstellingen door overheid/overheden en externe financiering); - Opstarten en intensiveren participatieproces met de wijk / onderdeel van totaalprogramma wijk Brunssum Noord; - Faciliteren besluitvormingsprocessen betrokken partijen op go-no go momenten.	- Gemeente en Weller namen afscheid van Mijnwater als programmapartner PAW; - Lage temperatuur warmtenet Mijnwater als alternatief voor aardgas in Lemmender is losgelaten; - De focus ligt nu op het ontwikkelen van gebouwgebonden oplossingen per doelgroep (koopwoningen, vereniging voor eigenaren, huurwoningen Weller en gemeentelijke gebouwen); - Samen met Weller en buurtnetwerk Noord is het participatieproces met inwoners van de wijk voorbereid; - De Raad is geïnformeerd en er is afgesproken is om in de 2e helft van 2023 een wijkuitvoeringsprogramma te presenteren.
3.4	Start traject verduurzamen ruim 300 koopwoningen particulieren (en VVE) Brunssum Noord (en Schuttersveld) in relatie tot subsidie Volkshuisvestingsfonds in samenwerking met Parkstad.	Verwezen wordt naar XT 83, punt 1.1 en 1.2 De eerste stappen m.b.t. de verbetering van het particulier woningbezit in de voormalige mijnkolonie Schuttersveld en in de Lemmender in het kader van het volkshuisvestingsfonds konden worden gezet.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	- Er moeten voldoende toepassingsmogelijkheden voor grond en voor het duurzaam hergebruiken van gebiedseigen mijnsteen blijven bestaan, zodat maatschappelijke ontwikkelingen worden gefaciliteerd,

	maar waarbij risico's voor mens en milieu worden uitgesloten en de bodemkwaliteit op klasse-niveau niet verslechtert. - Wet basisregistratie ondergrond (BRO): om te voldoen aan de lever-, gebruiks-, meld- en onderzoeksplicht en om het delen en opslaan van informatie en gegevens voor de ondergrond te stroomlijnen (verbeteren dienstverlening) levert de gemeente Brunssum als bronhouder geotechnische sonderingen, boormonster beschrijvingen en grondwater monitoringsputten (die on opdracht van de gemeente zijn uitgevoerd) aan voor de Landelijke voorziening.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
4.1	Starten met de actualisering van de bodemkwaliteitskaart mijnsteen Brunssum, vanwege de actualiseringsverplichting van 1 maal per 5 jaar.	De bodemkwaliteitskaarten mijnsteen zijn geactualiseerd in 2022.
4.2	Zorgdragen voor instandhouding en verbetering van bodemkwaliteit, door het uitvoeren van taken en voldoen aan normen voortvloeiend uit de Wet Bodembescherming, het Besluit Bodembescherming en het Besluit Bodemkwaliteit. En het zoveel mogelijk beperken van bodemvervuiling.	Dit is een doorlopend proces, toezicht Besluit Bodemkwaliteit en Wet Bodembescherming ligt bij de RUD en taken worden goed uitgevoerd. Gemeente heeft de regie hierin en zo wordt bodemverontreiniging voorkomen.
4.3	Als bronhouder er voor zorgdragen dat wordt voldaan aan de wettelijke verplichting op grond van de BRO, door een tijdige en betrouwbare gegevensuitwisseling aan de landelijke voorzieningen.	BRO is opgestart en er zijn al gegevens ingevoerd. Proces loopt en gegevens worden ook dit jaar weer uitgewisseld. Dit gaat in samenwerking met een adviesbureau die de data in het landelijk systeem invoeren.

	Doel: Wat wilden we bereiken
5	Dat de luchtkwaliteit, geluid en omgevingslawaai blijven binnen de geldende landelijke en Europese normen. Dat geldt eveneens voor blootstelling aan onaanvaardbare externe veiligheidsrisico's van vervoer, opslag en verwerken van gevaarlijke stoffen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
5.1	Zorgdragen voor een aangenaam woon- en leefklimaat, door taken en normen voortvloeiend uit de Wet Geluidhinder en de Wet Milieubeheer te respecteren bij te volgen ruimtelijke planprocedures.	De actualisering van de geluidsbelastingkaart heeft plaatsgevonden. Dit is een belangrijk hulpmiddel bij de gemeentelijke geluidstaken en vormt de basis voor het in 2024 vast te stellen actieplan geluid.
5.2	Monitoring luchtkwaliteit via landelijke `Monitoringstool'.	Met behulp van het eind 2022 geactualiseerde verkeersmodel kunnen de gegevens in de monitoringstool worden bijgewerkt.

	Doel: Wat wilden we bereiken
6	Alle negatieve gevolgen voor het milieu door bedrijfsmatige activiteiten (van onder de Wet milieubeheer vallende inrichtingen) worden voorkomen of zoveel mogelijk beperkt.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
6.1	Uitvoering Wet milieubeheer en toepassing geven aan alle andere relevante wet- en regelgeving op gebied van milieu (bij bedrijven).	Diverse procedures van meldingen Activiteitenbesluit tijdig verwerkt. Tevens enkele procedures omgevingsvergunningen milieu gecoördineerd en door de RUD Z-L laten uitvoeren (basistaak).

6.2	Zorgdragen voor een aangenaam woon- en leefklimaat, door het uitvoeren van taken en voldoen aan normen voortvloeiend uit de Wet Geluidhinder en de Wet Milieubeheer.	Wet milieubeheer: nieuw gemelde activiteiten bespreken met aanvrager (bedrijf) en hierbij ingaan op de gestelde voorschriften. Hierbij ook het indienen van een volledige melding Activiteitenbesluit. De nieuwe activiteiten zijn teruggekoppeld met de toezichthouders milieu van het team VTH, zodat (opleverings)controles gepland konden worden. Wet Geluidhinder: Voor diverse bouw- en ontwikkelingslocaties zijn in het kader van de bestemmingsplan-, dan wel vrijstellingsprocedures hogere grenswaarden procedures gevolgd, waarbij een toetsing heeft plaatsgevonden aan een goed woon- en leefklimaat.
6.3	Het monitoren van grote evenementen waar potentieel veel geluid wordt geproduceerd.	Bij elk vergunningplichtig evenement verricht het Team Veiligheid, Toezicht & Handhaving (VTH) geluidmetingen. De vergunninghouder krijgt een link naar een internetsite zodat deze gedurende het evenement ook de intensiteit van het geluid op het meest nabijgelegen geluidsgevoelige object kan volgen.
6.4	Het inventariseren van de subsidie mogelijkheden voor het saneren van geluidsoverlast situaties (wegverkeerslawaai).	A-lijst woningen zijn gesaneerd.
6.5	Inzetten voor een instandhouding en verbetering van een goede luchtkwaliteit op grond van de Wet milieubeheer.	In 2022 zijn geen (belangrijke) activiteiten bij nieuwe en bestaande bedrijven toegevoegd die de luchtkwaliteit negatief beïnvloeden. Bij milieucontroles (team VTH) wordt bij bestaande bedrijven, indien van toepassing, gelet op uitstoot van schadelijke stoffen en de werking van eventueel benodigde luchtbehandelingsinstallaties.
6.6	Zorgdragen voor instandhouding en verbetering van bodemkwaliteit, door het uitvoeren van taken en voldoen aan normen voortvloeiend uit de Wet Bodembescherming, het Besluit Bodembescherming en het Besluit Bodemkwaliteit. En het zoveel mogelijk beperken van bodemvervuiling.	Zie 4.2

	Doel: Wat wilden we bereiken
7	Brunssum streeft naar een gerichte, kwalitatief en kwantitatief adequate wijze van uitvoering van de wettelijke handhavingstaken op het terrein van de fysieke leefomgeving – onderdeel milieu. We dragen zorg voor een correct naleefgedrag van regelgeving.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
7.1	Een correct naleefgedrag van milieuregelgeving; toezicht milieuaspecten uitgevoerd conform de geprogrammeerde opgave.	Jaarlijks wordt een planning gemaakt van de te controleren bedrijven, op basis van de geldende milieucategorieën. De bedrijven worden door toezichthouders bezocht en waar nodig volgt er een handhavingstraject bij de bedrijven waar overtredingen van milieuregelgeving werden geconstateerd.
7.2	Het opstellen van het jaarprogramma toezicht en handhaving fysieke leefomgeving en integrale veiligheid 2023 en het jaarverslag 2021.	Er wordt 2-jaarlijks een zogenaamd Uitvoeringsprogramma VTH gemaakt. In dat plan wordt per clusteronderdeel aangegeven waar men zich in de komende periode mee gaat bezighouden en waar de speerpunten op het gebied van de handhaving zullen liggen. Jaarlijks wordt de raad in een informatieavond meegenomen in de bevindingen van het voorafgaande jaar en wordt aan de raad gevraagd om in te stemmen met de prioritaire thema's voor het daaropvolgende jaar.

	Doel: Wat wilden we bereiken
8	Het voorkomen van overlast door plaagdieren en kadavers.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
8.1	Het kadavervrij houden van de openbare ruimte.	Conform uitgevoerd.
8.2	Overlast van plaagdieren zoveel mogelijk voorkomen en bestrijden.	Conform uitgevoerd.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Milieubeheer (XT-74) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
740000 - Salarislasten Milieubeheer	557	557	0
740001 - Handhaving Milieubeheer	97	95	-2
740002 - Milieubeleid	146	40	-106
740003 - Bodem, Geluid & Lucht	4	4	0
740004 - AWACS aangelegenheden	21	23	2
740005 - Omgev.verg.: Milieu & Milieumelding	8	1	-7
740006 - Ongediertebestrijding	27	22	-5
740007 - Kadaverdepot	3	0	-2
740008 - Proeftuin aardgasvrije wijk	250	52	-198
740009 - Uitvoering Energie armoede	727	716	-11
740010 - Milieu- transitie warmte	65	58	-7
740011- Milieu - Terca terrein zonneweide	70	48	-22
740012 - Milieu - Groene Daken	100	8	-92
740013 - Nationaal Isolatie programma	148	148	0
TOTAAL LASTEN	2.222	1.769	-452
740000 - Salarislasten Milieubeheer			
740001 - Handhaving Milieubeheer			
740002 - Milieubeleid	0	3	3
740003 - Bodem, Geluid & Lucht			
740004 - AWACS aangelegenheden	-5	-8	-3
740005 - Omgev.verg.: Milieu & Milieumelding			
740006 - Ongediertebestrijding			
740007 - Kadaverdepot			
740008 - Proeftuin aardgasvrije wijk			
740009 - Uitvoering Energie armoede	-727	-716	11
740010 - Milieu- transitie warmte	0	-4	-4
740011- Milieu - Terca terrein zonneweide			
740012 - Milieu - Groene Daken			
740013 - Nationaal Isolatie programma	-148	-148	0
TOTAAL BATEN	-879	-871	8
Resultaat	**1.342**	**898**	**-444**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
740002 - Milieubeleid	Er zijn minder kosten gemaakt voor onderzoeken in het kader van de RES en klimaatadaptatie. Een aantal ontwikkelingen in het kader van de RES zijn in afwachting van nader overleg met andere betrokken partijen en de gebiedsontwikkeling Oost-flank, vertraagd. Klimaatadaptatie is gedekt uit het regionaal budget waardoor er gemeentelijk budget over is gebleven. Er was voorzien om bij te dragen aan het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed (onderzoek) deze kosten zijn gemaakt vanuit de proeftuin en ook daar verantwoord. In totaal zijn de lagere uitgaven € 106.000,-.
740008 – Proeftuin aardgasvrije wijk	Minder uitgaven dan voorzien. O.a. doordat er besloten is om niet verder te gaan met mijnwater als alternatief voor aardgas. Hierdoor is er vertraging ontstaan waardoor er ook minder inhuur is ingezet dan geraamd was. Het restant saldo wordt via XT-010 Mutaties reserves gestort in de Reserve Proeftuin aardgasvrije wijk.
740011 – Milieu-terca Terrein zonneweide	Er zijn minder middelen onttrokken, omdat door de ontstane netwerkcongestie er vertraging is ontstaan. Er is aanvullend onderzoek uitgezet om deze ontwikkeling toch mogelijk te maken. Budget dat in 2022 nog niet is besteed zal in 2022 wel worden besteed ten laste van de reserve PALET.
740012 – Milieu-Groene Daken	Bij de vaststelling van de Stimuleringsregeling groene daken zijn de totale middelen voor deze regeling onttrokken uit de reserve PALET, omdat niet duidelijk was hoe groot het beroep op de regeling zou zijn. Het restant wordt nu teruggestort in de reserve.

Taakveld: Begraafplaats (XT-75)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Voldoen aan de wettelijke taken van de Wet op de Lijkbezorging.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Het ter aarde bestellen en de uitvaart verzorgen als niemand kan of wil zorgdragen voor de uitvaart van een persoon.	In 2022 hebben wij 3 gemeentelijke uitvaarten verzorgd via een uitvaartonderneming. De kosten verschillen per uitvaart, maar bedragen gemiddeld tussen € 1.500,- en € 2.000,-.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Begraafplaats (XT-75) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
750000 - Salarislasten Begraafplaats	16	16	0
750001 - Openbare Begraafplaats	15	24	9
750002 - BGG Openbare Begraafplaats	1	2	2
750003 - Begraafrechten Begraafplaats	12	12	0
750010 - Wet op de Lijkbezorging	5	7	2
TOTAAL LASTEN	49	62	13
750000 - Salarislasten Begraafplaats			
750001 - Openbare Begraafplaats	0	0	0
750002 - BGG Openbare Begraafplaats	-1	-2	-2
750003 - Begraafrechten Begraafplaats	-70	-116	-46
750010 - Wet op de Lijkbezorging			
TOTAAL BATEN	-71	-118	-48
Resultaat	**-22**	**-57**	**-35**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
750003 - Begraafrechten Begraafplaats	De hogere inkomsten begraafrechten kunnen worden verklaard als resultaat van een inhaalslag, nadat de uitvoerende werkzaamheden anders zijn georganiseerd. Ook zijn er in 2022, t.o.v. eerdere jaren, relatief veel verlengingen van grafrechten voor 5 jaar verleend.

PROGRAMMA 10 ECONOMIE EN TOERISME

TERUGBLIK

In programma 10 staan het Centrumplan, de gebiedsontwikkeling van de Oostflank, het algemene ondernemersklimaat en de ontwikkeling van de vrijetijdseconomie centraal.

Binnen deze hoofdthema's doen zich verschillende deelprojecten voor, zoals de verschillende woningbouw ontwikkellocaties in het Centrum, het Victoriapark, de stimuleringsregeling voor nieuw ondernemerschap, de transformatie van de Kerkstraat Noord en Rumpenerstraat, de ontwikkelstrategie voor de groeve Mourik en de herstructurering van bedrijventerrein Haefland en omgeving. Het betreft langlopende programma's en processen die meerdere coalitieperiodes beslaan en daarmee de strategische koers tot 2030 medebepalen.

Van jaar tot jaar wordt er vooruitgang geboekt op projectniveau, soms een stapje terug en dan weer twee vooruit. Dat is inherent aan de complexiteit en maatschappelijke context. Die complexiteit komt tot uitdrukking in de noodzakelijke afstemming met de andere beleidsthema's en de participatie van inwoners. Voorbeelden van beleidsprogramma's die zeer nauw verbonden zijn met dit programma zijn de mobiliteitsvisie, de regionale woonvisie, klimaatbeleid, R.O en de sociaaleconomische opgave.

Uw raad is actief geïnformeerd over de resultaten van het centrumplan in 2022. Met daarin onderwerpen als Buro Brunssum, de NATO-journey, de fietsenstalling, het Victoriapark, het OV-overstapstation. De verscheidene woningbouwlocaties die gaan zorgen voor doorstroming op de lokale woningmarkt. Maar ook de ondersteunende activiteiten binnen het programma; communicatie, diensten en ontmoeten. En last but not least, het nieuw ondernemerschap dat dankzij gerichte acquisitie weer in de lift zit.

In de Rumpenerstraat zijn de voorbereidingen gestart voor een bredere gebiedsaanpak in samenwerking met Weller, het buurtnetwerk Centrum e.a. maatschappelijke partners. Hiertoe hebben diverse omgevingsgesprekken plaatsgevonden. Doel is om op middellange termijn te komen tot een opwaardering van de 'entree van Brunssum Centrum'. Wij verwachten begin Q2 2023 een startnotitie vast te stellen met een beschrijving van de opgave en de uitgangspunten voor de voorgestelde aanpak.

Op het bedrijventerrein Houserveld realiseert Vastadis B.V. een nieuw en modern bedrijfsverzamelgebouw voor MKB-bedrijven. Een vliegwiel voor de gebiedsgerichte opwaardering van de werklocatie Haefland-Rode Beek.

Aan de Oostflank is de groeve Mourik verworven, samen met provincie Limburg en Parkstad. De herontwikkeling van deze groeve speelt een prominente rol in de verdere gebiedsontwikkeling. Partijen werken een ontwikkelstrategie uit die uitgaat van een optimaal maatschappelijk rendement.

Op basis van de visie VTE Zuid-Limburg is het project Knopen Lopen gestart en zijn samen met stakeholders de Brunssumse routes in concept bepaald. Er zijn diverse thema-routes ontwikkeld welke in 2023 uitgerold worden. Er zijn diverse gezamenlijke activiteiten in Schutterspark ontwikkeld vanuit de marketingaanpak. De marketingcampagne 'dit is Parkstad' is live gegaan.

Kortom, 2022 was na twee Covid-jaren een dynamisch jaar waarin veel nieuwe projecten samen met uw raad, met inwoners en met maatschappelijke partners zijn geïnitieerd.

Taakveld: Economische ontwikkeling (XT-31)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Realiseren van een toekomstbestendig en vitaal centrumgebied voor inwoners en ondernemers.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Uitvoering geven aan de deelprojecten die zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma Centrum 2020-2026, denk hierbij o.a. aan de woningbouwprogrammering rond het Centrum, de herinrichting van de openbare ruimte en transformatie van (winkel) vastgoed.	De raad is via afzonderlijke raadsinformatiebrief breed over diverse thema's geïnformeerd m.b.t. de programmaresultaten in 2022.
1.2	Stimuleringsregeling voor binnenstedelijk ondernemerschap, gevelrenovatie, transformatie en/of bedrijfsverplaatsing.	In 2022 zijn 4 nieuwe ondernemers gestart in Brunssum Centrum. Twee daarvan zijn gehonoreerd met een bijdrage uit de door de raad vastgestelde stimuleringsregeling.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Revitalisering van het promenadegebied om een prettig ondernemers- en verblijfsklimaat te realiseren.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Een groener en dorpser georganiseerd promenadegebied, dat voorzien is van modern straatmeubilair en kwalitatieve entrees zoals het Doorvaartplein, de stadstuin Victoria en het plein Oude Raadhuis.	In een studie naar de kwaliteitsverbetering van het Vijverpak is er ook gekeken naar de verbinding richting het centrumgebied. Het Vijverpark mist namelijk een aantrekkelijke looproute via het Doorvaartplein naar de Kerkstraat. Ten behoeve van het project Victoriapark zijn twee percelen aangekocht om voldoende regie te hebben op de realisatie van de Kerkstraat Zuid-entree. De voorbereidingsfase sloop Zuid-entree is gestart.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Versterken van de regionale economische structuur o.a. op het gebied van retail. vrijetijdseconomie en bedrijventerreinen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	De gemeente spant zich in voor de uitvoering van de bedrijventerreinenvisie, de visie vrijetijdseconomie en het uitvoeringsprogramma Retail.	De uitvoeringsprogramma's Bedrijventerreinen en Retail zijn beide geëvalueerd en/of geactualiseerd onder regie van de bestuurscommissie Economie en Toerisme.
3.2	De gemeente geeft uitvoering aan de gebiedsontwikkeling Brunssum Centrum/transitie Rumpenerstraat in het kader van de 3e tranche van de Regiodeal Parkstad Limburg. Daarnaast wordt in het kader van de 2e tranche van de Regiodeal de gebiedsontwikkeling Brunssum Noord samen met partners opgepakt.	De raad is via afzonderlijke raadsinformatiebrief breed over diverse thema's geïnformeerd m.b.t. de tussentijdse resultaten van het centrumplan in 2022. Het project Stratenaanpak is in 2022 van start gegaan. In Brunssum worden de eerste gehonoreerde businesscases verwacht in de 1e helft van 2023 (o.a. sloop/nieuwbouw Bristol).
3.3	De gemeente spant zich in voor de realisatie van enkele IBA-projecten zoals het Open Lucht Theater, het Treebeekplein en het Clemensdomein.	Genoemde projecten zijn voltooid. Nog te realiseren zijn de projecten Schuttersveld en Emmapark.

3.4	De gemeente levert een bijdrage aan de zogenaamde 'regionale initiatieven Parkstad' zoals het starterscentrum, het vestigingenregister, Bedrijven Terreinen Management en de VVV.	Geen bijzonderheden.
3.5	Een werkbudget om te participeren in relevante regionale samenwerking op het gebied van economie en arbeidsmarkt.	Gemeente Brunssum heeft via de regionale samenwerking een bijdrage geleverd aan verschillende private projecten op het gebied van de voedselketen, circulaire economie en innovatie.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Economische ontwikkeling (XT-31) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
310000 - Salarislast Economische ontwikkeling	117	117	0
310001 - Economische Activiteiten	20	20	0
310002 - Economisch beleid	92	89	-3
310004 - Bijdrage Parkstad init VVV etc.			
310005 - Economische samenwerking	25	25	0
310006 - Werkkapitaal IBA	0	0	0
TOTAAL LASTEN	254	251	-3
310000 - Salarislast Economische ontwikkeling			
310001 - Economische Activiteiten			
310002 - Economisch beleid			
310004 - Bijdrage Parkstad init VVV etc.			
310005 - Economische samenwerking			
310006 - Werkkapitaal IBA			
TOTAAL BATEN	0	0	0
Resultaat	**254**	**251**	**-3**

Taakveld: Fysieke bedrijfsinfrastructuur (XT-32)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Uitvoering geven aan de gebiedsvisie Oostflank en de samenwerkingsovereenkomst met de provincie Limburg en stadsregio Parkstad.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Realiseren van herontwikkelingen op het gebied van logistiek, landschap, bedrijventerreinen en Leisure.	De gemeente heeft samen met provincie Limburg en stadsregio Parkstad de groeve Mourik verworven. Hiermee krijgen publieke partijen een sterke (grond)positie in de toekomstige gebiedsontwikkeling.
1.2	Continueren van het projectmanagement ten aanzien van de gebiedsontwikkeling Oostflank.	Er is conform coalitieakkoord een vaste interne medewerker aangetrokken die regie voert op de gebiedsontwikkeling van de Oostflank.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Behoud en uitbreiding van werkgelegenheid op de bedrijventerreinen in Brunssum.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Uitgifte van bedrijfskavels op de bedrijventerreinen BSV Limburgia en Ora et Labora.	Op het bedrijventerrein Houserveld zijn in 2022 twee bedrijfskavels verkocht aan Vastadis B.V. Deze kavels worden op dit moment bebouwd met een bedrijfsverzamelgebouw voor MKB-ondernemers.
2.2	Voorbereiding voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein Rode Beek (uitbreiding) in samenwerking met de gemeente Beekdaelen.	De gemeenteraad van Beekdaelen heeft de opdracht gekregen van de Raad van State om het bestemmingsplan Rode Beek aan te passen. Er is sprake van een principieel conflict tussen Beekdaelen en het Ministerie van Defensie over de invliegfunnel voor Awacs.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Fysieke bedrijfsinfrastructuur (XT-32) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
320000 - Salarislast Fysieke bedrijfsinfrastru			
320410 - Complex 41 Haefland			
320420 - Complex 42 Rode Beek	126	5	-121
320421 - Compl 42 Rode Beek Onderb/Brs			
320430 - Complex 43 Bouwberg			
320460 - Complex 46 Voormalig BSV terrein	237	353	116
320470 - Complex 47 Bosveld Schinveld			
320740 - Complex 74 Oostflankontwikkelng			
320741 - Werkkapitaal Oostflank	50	84	34
TOTAAL LASTEN	414	442	28
320000 - Salarislast Fysieke bedrijfsinfrastru			
320410 - Complex 41 Haefland			
320420 - Complex 42 Rode Beek	-126	-2	124
320421 - Compl 42 Rode Beek Onderb/Brs			
320430 - Complex 43 Bouwberg			
320460 - Complex 46 Voormalig BSV terrein	-237	-510	-273
320470 - Complex 47 Bosveld Schinveld			
320740 - Complex 74 Oostflankontwikkelng			
320741 - Werkkapitaal Oostflank	0	-30	-30
TOTAAL BATEN	-364	-542	-179
Resultaat	**50**	**-101**	**-151**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
320420 – Complex 42 Rode Beek	De geraamde investeringslasten hebben niet op boekjaar 2022 gedrukt vanwege het feit dat het ministerie van Defensie een procedure heeft aangespannen tegen de gemeente Beekdaelen bij de Raad van State. Hierdoor is de grondexploitatie vertraagd, de geraamde baten worden ook later gerealiseerd.
320460 – Complex 46 Voormalige BSV terrein	Hogere baten (€ 273.000,-) door hogere grondopbrengsten dan in de jaarschijf geraamd, als gevolg van verkoop 2 aangrenzende bedrijfskavels. Lasten zijn in lijn met de begroting.
320741 - Werkkapitaal Oostflank	Hogere uitgaven door meer inhuur dan voorzien voor de Oostflank. Daar staan hogere inkomsten tegenover. Per saldo is er op dit product een nadeel van € 4.000,-.

Taakveld: Bedrijfsloket en -regelingen (XT-33)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Goede dienstverlening aan (startende) ondernemers.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Centraliseren van de klantcontactstromen via het gemeentelijk ondernemersloket.	De dienstverlening aan (startende) ondernemers loopt zoveel mogelijk via een centraal punt in de gemeentelijke organisatie, nl. de bedrijvencontactpersoon.
1.2	Keuze voor een duurzame locatie voor de zaterdagmarkt (in de context van het Centrumplan).	Een plan voor doorontwikkeling van de markt zal in 2023 worden opgesteld.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Bedrijfsloket en -regelingen (XT-33) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
330000 - Salarislasten Bedrijfsloket en -rege	67	42	-25
330001 - Markten	17	8	-9
TOTAAL LASTEN	84	51	-34
330000 - Salarislasten Bedrijfsloket en -rege			
330001 - Markten	-13	0	13
TOTAAL BATEN	-13	0	13
Resultaat	**72**	**51**	**-21**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
330000 – Salarislasten Bedrijfsloket en -rege	De bijdrage aan stichting Streetwise van € 25.000,- is geboekt op product 310005. Op dit product was eveneens een budget gereserveerd, bestemd voor bijdrage aan projecten i.h.k.v. regionale economische samenwerking. Daarom op dit product een lagere realisatie van € 25.000,-.

Taakveld: Economische promotie (XT-34)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Doorontwikkelen van het recreatief aanbod, de woon- en vrijetijd voorzieningen voor inwoners, bezoekers en ondernemers.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	
1.	Organiseren van een voorjaarskermis (Lindeplein) en najaarskermis (Koutenveld). De voorjaarskermis is expliciet gericht op jongeren.	De voorjaarskermis heeft in het voorjaar eenmalig op het Lindeplein georganiseerd. De organisatiemogelijkheden waren beperkt a.g.v. corona. Er is veel geld geïnvesteerd besteed aan beveiliging en afhekken v/h kermisterrein om excessen zoals elders in de regio te voorkomen. In 2023 vindt een nieuwe opzet plaats van de kermis.
1.1	Ontwikkeling en uitvoering van een strategisch Citybranding programma gericht op de aanwas van de bevolkingsdoelgroep 20-45 jaar.	2022 stond in het teken van zichtbaarheid, verankering en maatwerk. In de praktijk betekende dit dat er op basis van de uitvoeringsstrategie Citybranding, samen met Brunssumers, weer verschillende zichtbare initiatieven zijn ontwikkeld en uitgevoerd met als doel het behouden en aantrekken van 20 tot 45 jarigen. Concreet heeft zich dit vertaald in de volgende initiatieven: het #onsbrunssummomentje, een voucherset voor 18 tot 30 jarigen, zichtbaarheid op de Parade met de 'Let's Swing into the Parade'-schommel en een eigen merchandise en twee succesvolle edities van Brunssum Borrelt. Naast offline-initiatieven was Brunssum ook digitaal prominent aanwezig. Door voortdurend aanwezig te zijn op social media kanalen en artikelen te produceren voor het contentplatform OnsBrunssum, werd de zichtbaarheid van Brunssum verbeterd.
1.2	Vormgeven aan een lokaal uitvoeringsprogramma vrijetijdseconomie door samenwerking met strategische partners en lokale ondernemers (Parkstad, Visit, Schutterspark).	In 2022 is op basis van de visie VTE Zuid-Limburg het project Knopen Lopen gestart en zijn samen met stakeholders de Brunssumse routes in concept bepaald. Er zijn diverse thema-routes ontwikkeld welke in 2023 uitgerold worden. Er zijn diverse gezamenlijke activiteiten in Schutterspark ontwikkeld vanuit de marketingaanpak. De marketingcampagne 'dit is parkstad' is live gegaan.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Economische promotie (XT-34) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
340000 - Salarislasten Economische promotie	58	58	0
340001 - Baten Toeristenbelasting			
340002 - Kermis	47	54	7
TOTAAL LASTEN	105	112	7
340000 - Salarislasten Economische promotie			
340001 - Baten Toeristenbelasting	-172	-165	7
340002 - Kermis	-31	-23	8
TOTAAL BATEN	-203	-188	15
Resultaat	**-98**	**-76**	**22**

PROGRAMMA 11 VOLKSHUISVESTING EN RO

TERUGBLIK

Met de herinrichting van het Treebeekplein en de realisatie van de multifunctionele voorzieningen met de daarbij behorende woningbouw en infrastructurele werken is de herstructurering van dit deel van Treebeek nagenoeg afgerond. Resteert nog de opwaardering van het Emmapark, dat inmiddels in uitvoering is genomen. Daarnaast spelen diverse transformaties in de vorm van particuliere woningbouwinitiatieven in het westelijk deel van Treebeek (Horizonstraat e.o.)
(Vervangende) nieuwbouwprojecten konden verspreid over de wijken worden gerealiseerd dan wel worden opgestart.
Eerste stappen konden worden gezet met de verbetering en verduurzaming van particulier woningbezit in het kader van het volkshuisvestingsfonds.

Taakveld: Ruimtelijke ordening (XT-81)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	De gemeente Brunssum voldoet bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet op zijn minst aan de (implementatie)eisen die ingevolge deze wet en bijbehorende regelgeving zijn gesteld, e.e.a. om naar de letter van deze wet te kunnen werken.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn alle documenten en werkprocessen op het gebied van de fysieke leefomgeving gereed voor toepassing van de wet (waaronder juiste verwijzingen naar de nieuwe wet, toetsingscriteria, rechtsbeschermingsmogelijkheden, en dergelijke).	In 2022 was sprake van het scenario dat op 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking zou treden. Gelet daarop zijn alle benodigde raadsbesluiten voorbereid. Deze zouden in december 2022 aan de raad worden voorgelegd maar gezien het uitstel van de wet is dit verplaatst naar 2023. De overige zaken zullen in 2023 worden opgepakt, zoals het inzichtelijk maken van de werkprocessen.
1.2	Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet voldoet de (digitale) informatievoorziening (waaronder publicaties en beschikbaarstelling ruimtelijke plannen) aan de minimale eisen die ingevolge rijksregelgeving daaraan worden gesteld.	Alle benodigde applicaties zijn aangeschaft en functioneren. Voor het maken van een omgevingsplan (opvolger bestemmingsplan/beheersverordening) is NedOmgeving aangeschaft. Via deze applicatie kunnen plannen beschikbaar worden gesteld en via het DSO ontsloten worden.
1.3	Bij de inwerkingtreding van de wet zijn alle medewerkers die ook maar (enigszins) betrokken zijn bij de fysieke leefomgeving bijgeschoold over de toepassing en impact van de wet, alsmede op de hoogte van de inwerkingtreding van de wet, de nieuwe werkprocessen en de aangepaste documenten (kortom in staat om ingevolge de nieuwe wet te werken).	In 2022 hebben diverse opleidingen plaatsgevonden, waaronder een opleiding Wkb en een opleiding buitenplanse omgevingsplan activiteit. Eenieder kon hier naar wens aan deelnemen. Daarnaast heeft een knoppentraining voor de applicatie t.b.v. het omgevingsplan plaatsgevonden. T.a.v. de overige opleidingen is gelet op de uitgestelde inwerkingtreding besloten om dit naar 2023 te verplaatsen.
1.4	Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet is ook besloten welke taken al dan niet ter uitvoering bij de RUD Zuid-Limburg worden gelegd.	De afspraken die zijn gemaakt met de RUD Zuid-Limburg worden voortgezet. Alleen de basistaken worden afgenomen. Deze afspraken worden in 2023 nogmaals tegen het licht gehouden.
1.5	Voor wat betreft `een andere manier van werken' wordt aansluiting gezocht bij het	In het ambitiedocument zoals vastgesteld 2021 is opgenomen dat een twee-sporen aanpak gehanteerd wordt.

	organisatie brede traject dienaangaande. Die andere manier van werken betreft o.a. het omgaan met uitnodigingsplanologie, co-creatie en burgerparticipatie, integraal werken (gebiedsgericht in plaats van sectoraal gericht), in- en externe samenwerking, enz.	De nieuwe manier van werken is daarin opgenomen als spoor 2 en dit houdt in dat daarmee gestart zal worden na inwerkintreding. Deze lijn is in 2022 doorgezet omdat de aandacht lag op spoor 1, het uitvoeren van de minimale acties omdat dit het meest urgent was.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	De gemeente Brunssum stelt ambities vast om de beleidsopgave te realiseren en geeft daarmee invulling aan de veranderopgave die noodzakelijk is om conform de nieuwe Omgevingswet te kunnen werken.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Voor ontwikkelingen die niet passen in het bestemmingsplan, maar wel gewenst zijn, wordt ofwel een nieuw ontwikkelingsgericht bestemmingsplan vastgesteld of wordt een uitgebreide omgevingsvergunningprocedure gevoerd.	In 2022 zijn diverse procedures, zowel bestemmingsplanprocedures als uitgebreide omgevingsvergunningsprocedures doorlopen dan wel opgestart teneinde ontwikkelingen die niet passen in het bestemmingsplan mogelijk te maken. Voor de plannen Entree Dorpstraat en Raadhuisstraat zijn ontwerpbestemmingsplannen ter inzage gelegd. Voor Houserveld is de uitgebreide procedure afgerond.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Een duurzaam, veilige en efficiënt ruimtegebruik van de fysieke leefomgeving waarborgen en daarmee een bijdrage leveren aan de kwaliteit van wonen, werken en recreëren in Brunssum.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
3.1	Instandhouding en verbeteren van de ruimtelijke, landschappelijke en stedenbouwkundige kwaliteit van onze leefomgeving.	Dit heeft continu aandacht door uitvoering van de wettelijke taken op dit gebied.
3.2	Het in stand houden van de bijzondere karakteristieken van het gebied dat is aangewezen als beschermd stads- en dorpsgezicht.	Dit heeft continu aandacht door uitvoering van de wettelijke taken op dit gebied.
3.3	Vergunningen verlenen, waarbij gestreefd wordt naar maximale kostendekkendheid, en toezicht houden op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) voor ruimtelijk/planologische afwijkingsactiviteiten.	In de paragraaf Lokale heffingen wordt ingegaan op de kostendekkendheid van de leges.
3.4	Het vanuit cultuurhistorisch oogpunt onderbouwd in kaart brengen van de bouwwerken die weliswaar binnen het beschermd stads- en dorpsgezicht zijn gesitueerd, maar op grond van hun architectonische en/of stedenbouwkundige verschijningsvorm en bouwperiode feitelijk geen enkele bijdrage leveren aan de aan het gebied toebedeelde beschermingswaardige	Als bij aanvragen blijkt dat dit het geval is, zal hierin in de afweging rekening mee gehouden worden. Een onderzoek of lijst met adressen is niet nog opgesteld.

	kwaliteiten en de daarmee gepaard gaande opgelegde beperkingen.	
3.5	Besluitvorming over de toekomst van de IBA-organisatie.	IBA Parkstad B.V. heeft in september 2022 het expojaar afgesloten. Na de financiële afsluiting van het expojaar wordt de reeds grotendeels ontmantelde IBA organisatie verder afgebouwd tot een klein team ingericht op de financiële afwikkeling van de resterende projecten met borging van de IBA-kwaliteiten.
3.6	Het opstellen van het Uitvoeringsprogramma Wabo vergunningverlening Wabo 2022 op basis van het vigerende Meerjarenbeleidsplan.	Is volgens plan gebeurd, op 7 december 2021 is het Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening Gemeente Brunssum 2022 vastgesteld. Inmiddels is dit ook reeds geëvalueerd en is er een programma voor 2023 opgesteld.
3.7	Het evalueren van het Uitvoeringsprogramma Wabo-vergunningverlening 2021.	Op 7 december 2021 is de Evaluatie Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening Gemeente Brunssum 2021 vastgesteld.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	Implementatie van de Wet kwaliteitsborging van het bouwproces (Wkb).

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
4.1	De wet treedt naar verwachting 1 juli 2022 in werking. De ruimtelijke component (toets Omgevingsplan, veiligheid) blijft bij de gemeente, de bouwtechnische toets (Bouwbesluit) en het toezicht vervalt en wordt overgenomen door een onafhankelijk "kwaliteitsborger", een private partij.	Het moment van inwerkingtreding van de wet is inmiddels meermaals uitgesteld. Inwerkingtreding is nu gepland op 1 januari 2024, tegelijk met de Omgevingswet.
4.2	De gemeentelijke rol van vergunningverlener bouwen verandert voor een belangrijk deel (bouwwerkzaamheden gevolgklasse 1) in die van procesbewaker. De organisatie moert hierop ingericht worden.	Hier heeft kennisvergaring voor plaatsgevonden, echter dient de kennis op dit vlak gedurende de voorbereiding op de invoering nog verder verdiept te worden.

	Doel: Wat wilden we bereiken
5	De gemeente Brunssum verhaalt planschade en andere plankosten op de ontwikkelende partij.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
5.1	Kosten van ontwikkeling worden afgewenteld op de projectontwikkelaar.	Deze kosten worden zoveel mogelijk in de GREX meegenomen of – indien planschade tot de risico's behoort – in een planschadeverhaalsovereenkomst ofwel anterieure overeenkomst afgedekt. Incidenteel komen kosten op basis van een voorafgaande risico inschatting planschade voor rekening van de gemeente.
5.2	Planschadeverzoeken worden adequaat binnen een redelijke termijn afgehandeld.	Hiervoor geldt de procedureverordening planschade Brunssum, daarin zijn termijnen opgenomen waar rekening mee gehouden dient te worden. De termijnen worden zoveel mogelijk in acht genomen. Vaak dient een advies van een deskundig bureau opgevraagd te worden, ook daarbij wordt gestuurd om binnen de termijnen een adequaat advies te krijgen.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Ruimtelijke ordening (XT-81) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
810000 - Salarislasten Ruimtelijke ordening	661	661	0
810001 - Bestemmingsplannen	40	51	11
810002 - Planschade- en kostenverhaal			
810003 - Ruimtelijke kwaliteitszorg	23	16	-7
810004 - Omgevingsvergunning: RO (Plan-/vrij)			
810005 - Omgevingswet	150	159	9
TOTAAL LASTEN	874	887	13
810000 - Salarislasten Ruimtelijke ordening			
810001 - Bestemmingsplannen			
810002 - Planschade- en kostenverhaal	0	0	0
810003 - Ruimtelijke kwaliteitszorg			
810004 - Omgevingsvergunning: RO (Plan-/vrij)			
810005 - Omgevingswet			
TOTAAL BATEN	0	0	0
Resultaat	**874**	**887**	**13**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
810001 - Bestemmingsplannen	Hogere uitgaven doordat meer onderzoeken dan gepland moesten worden uitgevoerd (€ 11.000,-).

Taakveld: Grondexpl.(niet-bedr.terreinen) (XT-82)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Uitvoering geven aan de nota grondbeleid.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Verder uitvoering geven aan de ontwikkellocaties die bestuurlijk prioriteit hebben (o.a. Erkenslocatie/Oeloven, Raadhuisstraat/Dorpstraat, Lindeplein, Kloosterstraat, Kruisbergstraat, Wieënweg).	Erkens/Oeloven zie onder XT-82 punt 2.5 Raadhuisstraat en Entree Dorpstraat zie onder XT-82 punt 2.2 Lindeplein en Kloosterstraat zie onder XT-83 punt 1.3 Wieënweg zie onder XT-83 punt 1.4
1.2	Via het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) meer inzicht bieden in de grondexploitatie en de grondportefeuille.	Jaarlijks worden de grondexploitaties conform wet- en regelgeving geactualiseerd. Medio 2022 is het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties vastgesteld door de gemeenteraad. In 2023 wordt het proces verder geoptimaliseerd.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Uitgifte van bouwrijpe grond binnen de gestelde financiële kaders.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Afronding locatie Zorgplein.	In de 2de helft van 2021 is een begin gemaakt met de bouw van 23 ruime betaalbare zorgwoningen in het sociale huursegment annex het zorgplein. Ontwikkelaar Holikiday B.V. en zorgondernemer Het Andere Wonen gaan er, in samenwerking met eigenaar Wonen Limburg, een prettige en veilige woonplek realiseren voor kwetsbare ouderen met een zorgindicatie. De verwachting is dat e.e.a. medio 2023 is afgerond.
2.2	Ontwikkeling locatie Raadhuisstraat binnen de gestelde kaders.	**Raadhuisstraat/Dorpstraat** (22 grondgebonden woningen en 30 appartementen; middenhuursegment) **Entree Dorpstraat** (39 appartementen; sociale huur) In 2022 is de volgende voortgang geboekt: - Ontwerp-bestemmingsplannen in procedure gebracht - Zienswijzen -> opstellen zienswijzennota's - Inrichtingsopzet gemaakt van de openbare ruimte - Raadhuisstraat: gestart met het bestek gereedmaken van de openbare ruimte Uitloop qua planning in verband met hernieuwd stikstofonderzoek.
2.3	Een fysieke infrastructuur die bijdraagt aan een prettig woonklimaat.	Geen bijzonderheden te melden.

2.4	Een opgewaardeerd en levendig centrum winkelgebied voor Brunssum (Masterplan centrum).	Kent diverse woningbouwlocaties waar een grex van op toepassing is: **Lindeplei**n (820080): RO-groep verkozen tot partij voor de ontwikkeling van het voormalige 'Brikke Oave' terrein, de realisatie van een appartementencomplex met commerciële plint. **Kloosterstraat** (820042): perceel aangekocht t.b.v. betere ontwikkelruimte. Gestart met de selectieprocedure voor een ontwikkelaar. **Victoriapark** (820050, 820051, 820052, 820053) : 1,5 miljoen subsidie verkregen via een Regio Deal Parkstad en de zogenaamde 'krimpgelden'. Twee percelen aangekocht om voldoende regie te hebben op de realisatie van de Kerkstraat Zuid-entree. Mogelijkheden van andere strategische aankopen onderzocht, alternatieven bouwprogramma t.b.v. versnelling realisatie in beeld gebracht. Onderzoeken uitgevoerd t.b.v. bestemmingsplanprocedure. Voorbereidingsfase sloop Zuid-entree gestart, o.a. selectieprocedure sloper.
2.5	Ontwikkeling Erkenslocatie.	Begin 2022 is de aanmeldingsprocedure voor een bouwkavel "Hof van Oeloven" gestart gevolgd door de loting. In het 4de kw 2022 is de betrokken makelaar begonnen met het toewijzen van de 20 bouwkavels voor particuliere zelfbouw gevolgd door reserverings- resp. koopovereenkomsten. Begin 2023 hebben we 9 getekende koopovereenkomsten, 9 getekende reserveringsovereenkomsten en 2 bouwkavels in de vrije verkoop. Tevens is in 2022 het bouw- en woonrijp maken van het plangebied besteksmatig uitgewerkt en is de uitvoering hiervan openbaar aanbesteed. In september 2022 is opdracht gegeven aan firma Hoogmartens BV uit Maasbree. De start van Fase 1 "Bouwrijpmaakfase" was rond medio oktober 2022. Naar verwachting zullen in de 2de helft van 2023 de eerste bouwactiviteiten gaan plaatsvinden.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Grondexpl.(niet-bedr.terreinen) (XT-82) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
820000 - Salarislasten Grondexpl. niet/bedr.	159	159	0
820001 - Exploitatie Erfpacht gronden	3	0	-3
820002 - Dorpstraat 3			
820003 - Eindstraat 6			
820004 - Eindstraat 8			
820005 - Eindstraat 2			
820006 - Eindstraat 10			
820007 - Dorpstraat 29			
820008 - Dorpstraat 27	0	0	0
820009 - Algemene Kosten Grondexploitatie	196	189	-8
820040 - Masterplan Centrum Alg.Kosten	9	0	-8
820041 - Entree Dorpstraat MP Centr	150	155	5
820042 - Kloosterstraat Masterplan Centrum	129	213	84
820043 - Raadhuisstraat Masterplan Centrum	272	117	-155
820050 - Het Ei Locatie De Doorsteek	3.019	2.981	-37
820051 - Het Ei fase Transformatie Hofplan	2.841	4.007	1.166
820052 - Het Ei fase Transformatie Kerkstr Nr	2.959	2.502	-457
820053 - Het Ei Transformatie Kerkstr Zuid	445	258	-187
820060 - Kerkeveld MP Centrum	1	1	0
820061 - Kerkeveld Brede School Infra			
820070 - Zorgplein MP Centrum	1.502	1.533	31
820080 - Lindeplein MP Centrum	116	170	54
820170 - Complex 17 Peerdendries			
820510 - Complex 51 Heide			
820640 - Complex 64 Oeloven	245	576	331
820650 - Complex 65 Haansberg	38	603	565
820690 - Complex 69 Op De Haen			
820700 - Complex 70 Emma			
820730 - Masterplan Treebeek	820	267	-553
820731 - Masterplan Treebeek Infra	0	4	4
820732 - Maatschapp. Voorziening Treebeek	180	140	-40
TOTAAL LASTEN	13.084	13.875	791
820000 - Salarislasten Grondexpl. niet/bedr.			
820001 - Exploitatie Erfpacht gronden	-3	-1	2
820002 - Dorpstraat 3	-1	-1	0

820003 - Eindstraat 6	-1	0	1
820004 - Eindstraat 8	-2	0	2
820005 - Eindstraat 2	-1	0	2
820006 - Eindstraat 10	-1	0	1
820007 - Dorpstraat 29			
820008 - Dorpstraat 27	-1	0	1
820009 - Algemene Kosten Grondexploitatie	-125	-167	-41
820040 - Masterplan Centrum Alg.Kosten	-9	0	8
820041 - Entree Dorpstraat MP Centr	-150	-82	68
820042 - Kloosterstraat Masterplan Centrum	-129	-70	59
820043 - Raadhuisstraat Masterplan Centrum	-272	-40	232
820050 - Het Ei Locatie De Doorsteek	-3.019	-2.492	526
820051 - Het Ei fase Transformatie Hofplan	-2.841	-960	1.881
820052 - Het Ei fase Transformatie Kerkstr Nr	-2.959	-2.502	457
820053 - Het Ei Transformatie Kerkstr Zuid	-445	-258	187
820060 - Kerkeveld MP Centrum	-1	-1	0
820061 - Kerkeveld Brede School Infra			
820070 - Zorgplein MP Centrum	-1.502	-1.533	-31
820080 - Lindeplein MP Centrum	-116	-62	54
820170 - Complex 17 Peerdendries			
820510 - Complex 51 Heide			
820640 - Complex 64 Oeloven	-245	-487	-242
820650 - Complex 65 Haansberg	-38	-16	22
820690 - Complex 69 Op De Haen			
820700 - Complex 70 Emma			
820730 - Masterplan Treebeek	-820	-164	656
820731 - Masterplan Treebeek Infra	0	-4	-4
820732 - Maatschapp. Voorziening Treebeek	-99	-56	43
TOTAAL BATEN	-12.781	-8.896	3.885
Resultaat	**303**	**4.979**	**4.676**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
820009 – Algemene Kosten Grondexploitatie	Inschatting van verkoop reststroken, leveringen zijn afhankelijk van de feitelijke aanvragen.
820041 – Entree Dorpstraat MP Centrum	Kosten bouwrijp maken zijn doorgeschoven naar 2023 en 2024. Daarnaast hogere uitgaven door o.a. verplaatsen WAS-paal (luchtalarm), verwijderen verbindingsweg Dorpstraat-ventweg en uitvoering sanering. Deze grondexploitatie is geactualiseerd en vooral door hoge kostenstijgingen in 2022 en verder is het noodzakelijk gebleken de verliesvoorziening met een bedrag van € 72.914,- aan te vullen. Per saldo een nadeel van € 5.000,- bij de lasten en een nadeel van € 68.000,- bij de baten.
820042 - Kloosterstraat Masterplan Centrum	Aankoop perceel Cicero (€ 50.000), doorgeschoven van 2022 naar 2023. Het geraamde budget voor het verleggen van de

	gasleiding (€ 30.000) is ruim verdubbeld en slechts voor 50% in 2022 geboekt. De andere helft is doorgeschoven naar 2023. Deze grondexploitatie is geactualiseerd en vooral door hoge kostenstijgingen in 2022 en verder is het noodzakelijk gebleken de verliesvoorziening met een bedrag van € 142.515,- aan te vullen. Per saldo een nadeel van € 84.000,- bij de lasten en een nadeel van € 59.000,- bij de baten.
820043 – Raadhuisstraat masterplan Centrum	De werkzaamheden zijn uitgesteld naar 4e kwartaal 2023/1e kwartaal 2024 met als gevolg onderschrijding € 232.000,-. Deze grondexploitatie is geactualiseerd en vooral door hoge kostenstijgingen in 2022 en verder is het noodzakelijk gebleken de verliesvoorziening met een bedrag van € 77.169,- aan te vullen. Per saldo een voordeel van € 155.000,- bij de lasten en een nadeel van € 232.000,-.
820050 – Het Ei locatie De Doorsteek	Dit jaar overgegaan tot afsluiting van de GREX fase 1A/1B doorsteek 't Ei hetgeen leidt tot een verliesneming van € 489.000,-.
820051 – Het Ei fase Transformatie Hofplan	In december 2022 is gestart met een aangepast ontwikkelprogramma voor Victoriapark. Op 21 maart 2023 heeft de gemeenteraad hier een positief besluit op genomen. De financiële consequenties zijn verwerkt in het Meerjaren Prognose Grondexploitaties 2023, die ook separaat ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd.
820052 – Het Ei fase Transformatie Kerkstr Nr	Idem als 820051.
820053 – Het Ei transformatie Kerkstr Zuid	Idem als 820051.
820080 – Lindeplein MP Centrum	Er zijn minder activiteiten gerealiseerd dan gepland op diverse onderdelen, de budgetten zijn in het MPG 2023 hierop aangepast. Deze grondexploitatie is geactualiseerd en vooral door hoge kostenstijgingen in 2022 en verder is het noodzakelijk gebleken de verliesvoorziening met een bedrag van € 107.609,- aan te vullen. Per saldo een nadeel van € 54.000,- bij de lasten en een nadeel van € 54.000,- bij de baten.
820640 – Complex 64 Oeloven	Kosten BWM is aanbesteed, de inschrijvingen zijn qua waarde significant hoger dan de raming. Aanvullend zijn er extra juridische kosten gemaakt in verband met een bezwaarprocedure. De effecten zijn verwerkt in de actualisatie per 1-1-2023. Dit heeft geresulteerd in de overgang van een winstgevende exploitatie, naar een verlieslatende.
820650 – Complex 65 Haansberg	Het tekort op de GREX GTD is ten opzichte van vorig jaar behoorlijk toegenomen waardoor er dit jaar een extra storting heeft moeten plaatsvinden in de verliesvoorziening toekomstige tekorten grondexploitaties voor een bedrag van € 587.080,-. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar Paragraaf grondbeleid die onderdeel is van deze jaarrekening.
820730 – Masterplan Treebeek	Vertraging in uitvoering, uitgaven zijn doorgeschoven naar 2023 e.v.. Effecten zijn meegenomen in de actualisatie per 1 ja-

	nuari 2023. De verwachte opbrengst van de gronden aan Wonen Zuid waren afwijkend en de grondopbrengst aan de MFA nog niet geboekt en was al betaald vanuit onderwijs.
820732 – Maatschappelijke Voorziening Treebeek	Pand is later in het jaar in gebruik genomen waardoor de begrootte huuropbrengst niet volledig is gerealiseerd (onderschrijding € 43.000,-).

Taakveld: Wonen en bouwen (XT-83)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	De realisatie van de herstructureringsopgaven zoals o.a. is verwoord in de (envelop) herstructureringsvisie Parkstad Limburg en de lokale stadsdeelvisies.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	In de Egge zal gestart zijn de 3e en laatste fase (46 woningen) van de vervangende nieuwbouw in de voormalige mijnkolonie. In Schuttersveld zal de komende jaren met middelen vanuit het Volkshuisvestingsfonds worden gewerkt aan de verbetering van het particulier bezit in de voormalige mijnkolonie. De bouw van woningen op de voormalige 'Erkenslocatie' zal naar verwachting eveneens zijn gestart.	De laatste woningen van de vervangende nieuwbouw in de Egge werden in 2022 gebouwd en zullen in het voorjaar 2023 worden opgeleverd. De eerste stappen m.b.t. de verbetering van het particulier woningbezit in de voormalige mijnkolonie Schuttersveld, in het kader van het volkshuisvestingsfonds, konden worden gezet. Zo zijn door Weller de eerste woningen aangekocht.
1.2	In Brunssum Noord zal met de bouw van 15 huurwoningen en 12 zorgwoningen aan de Poorterstraat een aanvang zijn gemaakt. In de Lemmender zal de komende jaren met middelen vanuit het volkshuisvestingsfonds worden gewerkt aan de verbetering van het particulier bezit. Het Bexhoes zal zijn gesloopt en plannen worden voorbereid voor vervangende nieuwbouw ter plaatse van de gesloopte en te slopen portieketageflats rond de Europalaan.	De 27 woningen Poorterstraat zullen in het voorjaar 2023 worden opgeleverd. De eerste stappen m.b.t. de verbetering van het particulier woningbezit in de Lemmender in het kader van het volkshuisvestingsfonds konden worden gezet. Zo is bv. aan de VVE een subsidie verstrekt voor een haalbaarheidsonderzoek. Het Bexhoes is gesloopt en de plannen voor vervangende nieuwbouw ter plaatse van de gesloopte en de nog te slopen woningen Regentessestraat/Europalaan worden voorbereid.
1.3	Er is duidelijkheid rond de realisatie van woningbouwplannen op een aantal Centrumlocaties (Lindeplein, Raadhuisstraat, Dorpstraat/Schinvelderstraat, Victoriapark). Met de bouw van 23 zorgwoningen aan het zorgplein zal een aanvang zijn gemaakt. Plannen worden voorbereid om te komen tot vervangende nieuwbouw portieketageflats Muziekbuurt en invulling voormalige 'GTD' l-locatie.	- In 2022 zijn de koopovereenkomsten voor beide woningbouw-ontwikkellocaties (Raadhuisstraat en Entree Dorpstraat) met Wonen Limburg getekend. - Eveneens is de ontwikkel- en koopovereenkomst voor Lindeplein getekend met RO-groep Zuid BV. - Ontwikkellocatie Kloosterstraat is eind 2022 gestart met de procedure om een ontwikkelaar te vinden. - In 2022 heeft de ruw- en afbouw van 23 zorgwoningen annex het zorgplein verder voortgang geboekt. Eind 1e[e]

		kwartaal 2023 zullen de eerste bewoners hier hun intrek nemen. - De portieketagewoningen in de Componistenbuurt zijn ultimo 2022 (nagenoeg) gesloopt en de plannen voor vervangende nieuwbouw ter plaatse worden voorbereid.
1.4	De mogelijkheden worden verder onderzocht om te komen tot een transformatie van het voormalig schoolgebouwtje aan de Wieënweg naar een woonbestemming.	In 2022 is de herontwikkeling van de voormalige St. Jozefschool aan de Wieënweg 6 onderwerp van gesprek geweest met de corporatie Vanhier Wonen. Na buurtconsultatie wordt begin 2023 gekeken naar een alternatieve planvorming.
1.5	Samen met de lokale ondernemers plannen ontwikkelen om het bewegen door bewoners in Treebeek te stimuleren. Plannen voor de realisatie van een beweegtuin in het Emmapark zullen zo mogelijk worden gecombineerd met een Point Of Interest (IBA)	De uitvoering van de plannen m.b.t. het Emmapark wordt voorbereid. De IBA-bijdrage is ontvangen.
1.6	Kosten die de gemeentelijke overheid aan ondernemers, burgers en andere marktpartijen in rekening brengt voor het leveren van een gevraagde dienst. Hierbij wordt gestreefd naar maximale kostendekkendheid.	Vooruitlopend op een beleidsnotitie kostenverhaal, worden ad hoc anterieure overeenkomsten gesloten met initiatiefnemers.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Actueel houden van het regionaal en lokaal volkshuisvestingsbeleid en van het woningbouwprogramma.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Een geactualiseerde structuurvisie wonen, regionale en lokale woonvisie en prestatieafspraken.	Een geactualiseerde regionale en lokale woonvisie is in voorbereiding en zal medio 2023 aan de Raad ter vaststelling worden aangeboden.
2.2	Een geactualiseerde regionale en lokale woningbouwprogrammering.	De regionale en lokale woningbouwprogrammering worden doorlopend geactualiseerd.
2.3	Geactualiseerde envelop regionale en lokale herstructureringsvisie.	In 2022 weinig nieuwe ontwikkelingen. Wel is inmiddels een regionaal afstemmingskader in het kader van de toekomstige Omgevingswet vastgesteld.
2.4	Regionale en lokale prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties op het gebied van beschikbaarheid, betaalbaarheid, duurzaamheid, wonen en zorg en evt. andere nog toe te voegen thema's.	Prestatieafspraken konden opnieuw worden gemaakt en zijn voor de Raad ter inzage gelegd.
2.5	Subsidieverwerving t.b.v. taakstelling transformatie woningvoorraad.(o.a. Regiodeal, Kwaliteitskader Limburgse Centra, Volkshuisvestingsfonds).	Aanvragen Regiodeal en WoningBouwImpuls voor 2023 in voorbereiding genomen.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Naast de ontwikkeling van bestaande potentiële woningbouwlocaties zal ruimte worden gemaakt om daar waar nodig strategische aankopen te kunnen doen om ook in de toekomst te kunnen blijven voorzien in nieuwe huisvestingsmogelijkheden.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Het doen van strategische aankopen door het college binnen het beschikbaar gestelde budget en het informeren van de raad hierover.	Zie voor een overzicht van de in 2022 gedane strategische aankopen de Paragraaf Grondbeleid.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	In regionaal verband wordt samengewerkt om te komen tot regionale en lokale prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties op het gebied van beschikbaarheid, betaalbaarheid, duurzaamheid, wonen en zorg en evt. andere nog toe te voegen thema's.

	Doel: Wat wilden we bereiken
5	Een duurzame en veilige ruimtelijke kwaliteit van de (bebouwde) leefomgeving waarborgen en daarmee een bijdrage leveren aan de woonkwaliteit in Brunssum.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
5.1	Vergunningen verlenen op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voor bouwen, slopen en brandveilig gebruik conform wet- en regelgeving.	Dit is -net als in voorgaande jaren- gebeurd.
5.2	Het in stand houden en beschermen van monumenten, het beschermde gebied mijnkoloniën en beschermde archeologische waarden binnen de gemeente door het voeren van een actief vergunningenbeleid.	Beschermde gebieden, monumenten en archeologische waarden zijn bij vergunningaanvragen in acht genomen. Afhankelijk van de aard en omvang van de plannen is advies gevraagd aan de stedenbouwkundige, de stadsbouwmeester, de monumentendeskundige en de regioarcheoloog.
5.3	Het opstellen van een beleidsnota omtrent het aanbrengen van airco's en warmtepompen.	In 2022 is geïnventariseerd voor welke onderwerpen beleid gewenst is t.b.v. de vergunningverlening. Beleid voor airco’s en warmtepompen is daar één van. Deze zaken worden opgenomen in een beleidsregel buitenplanse afwijkingen.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Wonen en bouwen (XT-83) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
830000 - Salarislasten Wonen en bouwen	703	703	0
830001 - Monumenten/archeologie	5	5	0
830002 - Volkshuisvesting algemeen	4	4	0
830003 - Uitgaven t.l.v. Herstructureringsres			
830004 - Stedelijke vernieuwing/ISV			
830010 - Leges omgevingsvergunning			
830011 - Bouwtekeningen			
830012 - Omg. verg.Bouw/sloop Brandveiligh	36	33	-3
830020 - Toezicht en Handhaving	37	11	-25
830030 - Info. Man. Applicatiebeheer vastgoed	165	165	-1
830040 - Brs Nrd Renovatie woningen			
830041 - Brs Nrd Herinrichting Openbare Ruimt			
830042 - Brs Nrd Uitvoeringskosten Gemeente	100	36	-64
830050 - Schuttersveld Woningen aankoop etc			
830051 - Schuttersveld Renovatie woningen			
830052 - Schuttersveld Uitvoeringskosten	100	0	-100
TOTAAL LASTEN	1.150	957	-193
830000 - Salarislasten Wonen en bouwen			
830001 - Monumenten/archeologie			
830002 - Volkshuisvesting algemeen	-8	-8	0
830003 - Uitgaven t.l.v. Herstructureringsres			
830004 - Stedelijke vernieuwing/ISV			
830010 - Leges omgevingsvergunning	-349	-258	91
830011 - Bouwtekeningen			
830012 - Omg. verg.Bouw/sloop Brandveiligh			
830020 - Toezicht en Handhaving	-2	-15	-14
830030 - Info. Man. Applicatiebeheer vastgoed	0	0	0
830040 - Brs Nrd Renovatie woningen			
830041 - Brs Nrd Herinrichting Openbare Ruimt			
830042 - Brs Nrd Uitvoeringskosten Gemeente			
830050 - Schuttersveld Woningen aankoop etc			
830051 - Schuttersveld Renovatie woningen			
830052 - Schuttersveld Uitvoeringskosten			
TOTAAL BATEN	-358	-281	77
Resultaat	**792**	**676**	**-116**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
830042 – Brs Nrd Uitvoeringskosten Gemeente	Uitbetaling van de bijdrage in het kader van het Volkshuisvestingsfonds vanuit de Stadsregio Parkstad heeft in 2022 niet plaatsgevonden. De voor de cofinanciering hiervan gereserveerde middelen konden daarom ook niet (ten volle) worden benut. Uitbetaling is beperkt gebleven tot de voorfinanciering van uitvoeringskosten, die geen verder uitstel konden lijden.
830052 – Schuttersveld Uitvoeringskosten	Uitbetaling van de bijdrage in het kader van het Volkshuisvestingsfonds vanuit de Stadsregio Parkstad heeft in 2022 niet plaatsgevonden. De voor de cofinanciering hiervan gereserveerde middelen konden daarom ook niet (ten volle) worden benut. Uitbetaling is beperkt gebleven tot de voorfinanciering van uitvoeringskosten, die geen verder uitstel konden lijden.
830010 – Leges omgevingsvergunning	De legesinkomsten zijn afhankelijk van het werkelijk aantal aangevraagde omgevingsvergunningen in een kalenderjaar. Dit is niet beïnvloedbaar. Met name de professionele aanvragen (door woningcorporaties, bedrijven en organisaties) zijn in 2022 lager dan vooraf ingeschat. Eind december 2022 is nog een aanvraag omgevingsvergunning ingekomen, waarmee de legesinkomsten voor 2022 nagenoeg sluitend zouden zijn geweest. Als gevolg van feestdagen kan deze aanvraag pas in januari 2023 in behandeling worden genomen. De legeskomsten komen dientengevolge ten gunste van kalender 2023.

PROGRAMMA 12 ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

TERUGBLIK

Taakveld: Mutaties reserves (XT-010)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Een structureel en reëel begrotingsevenwicht.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	De gemeente Brunssum valt in 2022 onder repressief toezicht vanuit de provincie.	Ook in 2022 valt de gemeente weer onder repressief toezicht.
1.2	Voor de Jaarstukken 2021 een goedkeurende accountantsverklaring verkrijgen.	De goedkeurende accountantsverklaring over boekjaar 2021 is verkregen

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Een efficiënt werkende financiële administratie.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Van de binnenkomende facturen wordt 90% binnen de betaaltermijn van 30 dagen betaald. Indicator: % binnen 30 dagen betaalde inkomende facturen Streefwaarde: 90	Binnenkomende facturen worden in gemiddeld 24,63 dagen betaald. Van alle binnenkomende facturen wordt er 83% binnen 30 dagen betaald.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Een Planning & Control cyclus op basis waarvan de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende rol optimaal kan vervullen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	De Jaarstukken, 1e en 2e bestuursrapportage, voorjaarsbrief en begroting zijn tijdig klaar en bevatten de benodigde sturingsinformatie.	Deze stukken met de benodigde informatie zijn tijdig aangeboden.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Mutaties reserves (XT-010) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
TOTAAL LASTEN RESERVES	7.023	8.030	1.008
TOTAAL BATEN RESERVES	-9.178	-10.635	-1.457
Resultaat	**-2.155**	**-2.604**	**-449**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen

01010* - Stortingen reserves	Onder andere de restantbudgetten op de onderdelen MOP-OR onderhoud wegen (€ 44.000,-) en MOP-OR openbare verlichting (€ 268.000,-), taakveld XT-21, leiden tot een hogere storting in de reserve. De storting in de Decentralisatie reserve onderwijs is € 30.000,- hoger als de raming. Het restantbudget Proeftuin Aardgasvrije wijk op het taakveld XT-74 (€ 198.000,-) wordt via dit taakveld gestort in de desbetreffende reserve. Conform amendement bij de begroting 2023 wordt per 31-12-2022 overgegaan tot instelling van de reserve Crisismaatregelen voor een bedrag van € 487.609,- door opheffing van de Reserve Coronafonds.
01010* - Onttrekkingen reserves	Met name door de mindere uitgaven inzake zonneweide Terca en Groene Daken (Taakveld XT-74) wordt er een bedrag van € 114.000,- minder onttrokken uit de reserve Palet. Ter dekking van de overschrijding van het budget Jeugdhulp met € 1,3 mln (Taakveld XT-672), wordt er een bedrag van € 1.075.000,- onttrokken uit de reserve Jeugd. Deze reserve is na onttrekking nihil. Conform amendement bij de begroting 2023 wordt per 31-12-2022 overgegaan tot opheffing van de Reserve Coronafonds ten behoeve van de instelling van de reserve Crisismaatregelen voor een bedrag van € 487.609,-.

Taakveld: Beheer overige gebouwen en gronden (XT-03)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	We beheren en onderhouden ons gemeentelijk onroerend goed volgens een meer jaren onderhoudsplanning (MOP).

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Een actueel MOP gebouwen in 2021.	In 2022 is het MJOP verder opgezet en ontbrekende gegevens aangevuld. De latente verplichtingen voor wat betreft het goed onderhouden van de accommodatie zijn in het MJOP inzichtelijk gemaakt. Het betreft de onderdelen reparatieverzoeken (het zgn. Klachtenonderhoud) op basis van normbedragen, het planmatig onderhoud (het zgn. Groot Onderhoud) en het Contractenonderhoud. Daarnaast is voor nagenoeg iedere accommodatie een energieprestatiescan uitgevoerd en een energielabel voorhanden. Deze gegevens zijn noodzakelijk om na te gaan welke maatregelen nodig zijn in het kader van de verduurzamingsopgave. Al deze gegevens maken straks onderdeel uit hoe we in de toekomst omgaan met onze vastgoedportefeuille en vindt zijn vertaalslag in het te actualiseren van het accommodatiebeleid en opstellen van vastgoedbeleid. Het opnieuw actualiseren van het accommodatiebeleid wordt veroorzaakt door de omstandigheden waarin we ons bevinden (verhoging energieprijzen, stijging loon- en materiaalkosten et cetera). In

		2023 wordt hiervoor een voorstel/advies voorgelegd aan college en raad.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Beheer overige gebouwen en gronden (XT-03) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
TOTAAL LASTEN			
BEHEER GEBOUWEN / GRONDEN	193	300	107
TOTAAL BATEN			
BEHEER GEBOUWEN / GRONDEN	-197	-304	-107
Resultaat	**-4**	**-4**	**0**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
030007 – Gebouwen algemeen	Extra kosten (o.a. schoonmaak, herstellen gebreken NEN 1010, verhuurmodule Ultimo) ad € 31.000,-. Meer onderhoud uitgevoerd leidt tot een hogere onttrekking uit de onderhoudsvoorziening ad € 31.000,-.
030008 – Gebouw Zonnestraat 8a	Extra kosten onderhoud ad € 12.000,-. Meer onderhoud uitgevoerd leidt tot een hogere onttrekking uit de onderhoudsvoorziening ad € 12.000,-.
030011 – Dorpstraat 18D, Scout. Franciscus	Extra kosten herstelpunten NEN 1010 en onderhoud dakgoten ad € 6.000,-.
030012 – Pr. Hendriklaan, Scout. St. Vincentius	Extra kosten onderhoud ad € 5.000,-.
030013 – Spoorstraat 32, Sct. St. Willibrordus	Extra kosten herstelpunten NEN 1010 en onderhoud ad € 9.000,-.
030014 – Ontmoetingscentrum D'r Brikke Oave	Extra kosten herstelpunten NEN 1010, verschillende klachten en planmatige vervanging kozijn ad € 27.000,-.
030017 – De Gasperistraat 3	Meer energielasten ad € 13.000,-. Meer huuropbrengsten ad € 3.000,-, maar hogere energielasten leiden tot een hogere onttrekking uit de onderhoudsvoorziening ad € 9.000,-.

Taakveld: Overhead (XT-04)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
5	Een organisatie die in control is en die de doelmatigheid en doeltreffendheid van processen continu verbetert.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
5.1	Het gevraagd en ongevraagd adviseren van het college over de financiële rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het middelenbeleid, het middelenbeheer en de beleidsuitvoering.	Afdeling Financiën en Control wordt steeds meer betrokken bij diverse beleidsonderwerpen (inhoudelijk alsook financieel). In 2022 is de afdeling betrokken geweest bij diverse projecten zoals bij de opzet van een verplichtingenadministratie, de implementatie van zaakgericht werken (Djuma) en deelname aan de projectgroep verbetering subsidiebeleid. Daarnaast is geadviseerd bij diverse SiSa regelingen, en uitbetaling energietoeslag.
5.2	De organisatie wordt erop ingericht dat vanaf 2022 de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening is opgenomen. Vanaf 2022 ligt deze verplichting bij het college van B&W, de accountant controleert alleen nog op getrouwheid.	Vanaf verslagjaar **2023** zal de rechtmatigheidsverantwoording in werking treden. Wel doen we bij de jaarrekening 2022 al een proef rechtmatigheidsverantwoording. De voorbereidingen met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording zijn de afgelopen jaren al in gang gezet, zoals het opzetten en vaststellen van een Algemeen Controle Plan welke als leidraad dient voor de organisatie m.b.t. de (rechtmatigheids)controles.
5.3	Uitvoering van het Algemeen Controle Plan (ACP) en het op basis daarvan doen van verbetervoorstellen aan de organisatie.	Het Algemeen Controle Plan (ACP) wordt al deels toegepast waarbij de significante processen zijn benoemd en aanvullend per processtroom werkplannen zijn opgesteld. Tevens is gewerkt aan een opzet voor een voortgangs- en eindrapportage. In 2023 zullen de vakafdelingen verder betrokken middels het benoemen van een proceseigenaar met als doelstelling de interne beheersing te borgen op de vak-afdeling.
5.4	Opzetten van een Internal Control Framework (ICF). Waarbij de AO/IC van (significante) bedrijfsprocessen, belastingen, privacy en informatiebeveiliging cyclisch worden vastgelegd, gecontroleerd en indien nodig bijgesteld.	2022 heeft in het teken gestaan van marktoriëntatie om dit gehele proces onder te brengen in een Internal Control Framework (Key2Control). De onder 5.3 vermelde werkplannen per processtroom dienen als input om in 2023 aan de slag te gaan met dit Management Control Systeem.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Het ambtelijk apparaat blijft het bestuur deskundige ondersteuning bieden met gevoel voor politiek-bestuurlijke verhoudingen en goed opdrachtnemerschap.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	De adviezen (betreffende P&O) vanuit de diverse projectgroepen implementeren binnen het Programma Organisatieontwikkeling.	Het programma Organisatie Ontwikkeling is afgerond. Een groot deel van de voornemens van het oorspronkelijke programma Organisatie Ontwikkeling zijn inmiddels door de projectgroepen opgeleverd en afgerond. Een aantal zaken worden in 2023 nog verder geïmplementeerd door de betrokken stafafdelingen. De projecten 'Kernwaarden' en 'Flexibel en Resultaatgericht Werken' worden de komende tijd onder aansturing van het MT verder voortgezet. Dit gebeurt samen met het verder invoeren van integraal management om de nieuwe ambities die in het coalitieakkoord staan te kunnen verwezenlijken.
1.2	Functieboek en -waardering d.m.v. implementatie HR21.	Dit onderwerp heeft vertraging opgelopen. Eind 2022 is er een pilot gestart en afgerond om "schoon door de poort" te gaan met het huidige functieboek door de functieprofielen van één grote afdeling te updaten. Deze aanpak is effectief en inzichtelijk gebleken en wordt daarom uitgerold voor de gehele organisatie. Op deze manier is er een geüpdatet functieboek, om vervolgens over te gaan naar HR21. De OR heeft verder ingestemd met het systeem "HR21" en ook het college heeft akkoord gegeven. De planning is dat in 2023 het gehele traject van functiewaardering wordt afgerond.
1.3	Implementatie introductiebeleid.	De implementatie van het introductiebeleid loopt. De introductiedagen worden 3x per jaar gehouden. Hierin is ook het afleggen van de eed/belofte geborgd. Tevens is er een enquête gehouden onder de deelnemers van de introductiedagen, met als doel om het concept door te ontwikkelen. Een aantal praktische zaken lopen ook nog; denk aan het drukken van een introductiegids en het updaten van het wervings- en selectiebeleid. We gebruiken het jaar 2023 nog om door te ontwikkelen, zodat er een stevig introductieprogramma kan worden neergezet.
1.4	Plan van aanpak arbeidsmarktcommunicatie/ employer branding.	Door de vertraging van de implementatie van HR21 is dit project ook doorgeschoven. Voor dit onderwerp is het namelijk van belang dat we een up-to-date functiehandboek en functiewaardering hebben.
1.5	Implementatie lokale regelingen en eventuele CAO wijzigingen (huidige CAO is 31-12-2020 afgelopen; we zijn in afwachting van een nieuwe CAO).	De lokale regelingen zijn allen akkoord bevonden en geïmplementeerd. Momenteel zijn we in afwachting van een nieuwe Cao Gemeenten.
1.6	Migratie naar de opvolger van ons huidige personeelsinformatiesysteem (PIMS/Youpp wordt Motion).	Dit traject heeft van februari 2022 t/m mei 2022 gelopen. Hiermee zijn we overgestapt van PIMS/Youpp naar Motion. De laatste stap van de implementatie zijn de digitale personeelsdossiers. Daarvoor is instemming verkregen van de ondernemingsraad. Met ingang van 1 januari 2023 is er een start gemaakt om alle digitale personeelsdossiers te vullen. Gezien de omvang hiervan, zal

		het digitaliseren van deze P-dossiers heel 2023 in beslag nemen.
1.7	Behoorlijke klachtafwikkeling (waarbij bij iedere klacht geprobeerd wordt om door middel van een minnelijk gesprek te komen tot een oplossing met klager).	In ons Klachtenreglement is geregeld hoe de gemeente Brunssum nadere invulling geeft aan de klachtenprocedure. Ook in 2022 hebben we ingeval van klachten eerst onderzocht of er een minnelijke oplossing voor de klacht kon worden gevonden. Deze informele afhandeling leidt doorgaans tot een hoge(re) tevredenheid over de afhandeling van de klacht bij de klager. Door de informele afhandeling wordt 'de angel' er namelijk uit gehaald, bijvoorbeeld doordat er een toelichting wordt gegeven en doordat de klager zich gehoord voelt.
1.8	College- en raadsvoorstellen zijn van goede kwaliteit.	In 2022 is er vanuit de kwaliteitstoetsing toezicht geweest op de kwaliteit van de redactie van college- en raadsvoorstellen.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Het continu optimaliseren van onze (digitale) dienstverlening: het samenhangend inrichten, verbeteren en digitaliseren van (werk)processen, een toenemende focus op informatiebeveiliging en privacy en onverminderde aandacht voor het conventionele analoge kanaal (telefonie en balie) zijn enkele speerpunten van beleid.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Een groot deel van de processen van de publieke dienstverlening en van de interne processen is geoptimaliseerd. Indicator: Processen opgenomen in de Zaaktypecatalogus (ZTC). Processen beschreven en geoptimaliseerd (ENGAGE) Streefwaarde: 40	Vrijwel alle processen (90%) zijn opgenomen in de ZTC. Een niet onaanzienlijk deel (400) hiervan is volledig beschreven en geoptimaliseerd.
2.10	Verbetering kwaliteit en kwantiteit ondersteuning frontoffice (Support, DIV, Facilitair minimaal een 7) Indicator: Meldingssysteem Informatiemanagement Streefwaarde: 70	Door de krapte op de arbeidsmarkt is het nog niet gelukt om alle functies voldoende te bezetten. Met name in de doorlooptijd van de ondersteuning is dit zichtbaar geworden.
2.2	De gehele organisatie werkt zaakgericht en uiteraard digitaal. Hierbij wordt o.a. gebruik gemaakt van een generiek zaaksysteem Indicator: Nieuw zaaksysteem geïmplementeerd Streefwaarde: Gerealiseerd	In 2022 is gestart met de verdere doorontwikkeling van het zaakgericht werken. Hierbij sturen we steeds meer op vergaande integratie met procesmanagement en een inrichting die van begin af aan voldoet aan de normenkaders van bedrijfsvoering. O.a. Informatieveiligheid, Privacy, Archiefbeheer, rechtmatigheid enz.
2.3	Een gedeelte van de GEO-informatie zal aan burgers en bedrijven op een interactieve manier beschikbaar worden gesteld.	De beschikbaarheid van nieuwe thema's in combinatie met de toegenomen actualisatie van de informatievoorziening van de openbare ruimte leiden tot een stijging

	Indicator: Raadpleegbare digitaal kaartmateriaal via de website van Brunssum. Streefwaarde: 50%	van het gebruik van de eigen GEO-informatievoorziening. Daarnaast is aandacht geweest voor de vormgeving.
2.4	In samenwerking met de uitvoerende en beleidsafdeling wordt een blauwdruk geïmplementeerd voor de inrichting van de informatievoorziening voor het sociaal domein conform de uitgangspunten van het masterplan. Indicator: Streefwaarde: Aanwezig	In 2022 is een begin gemaakt met het verbeteren van de gegevensanalyse zodat beleidsmatige keuzes beter onderbouwt en gemonitord kunnen worden.
2.5	De informatievoorziening is zodanig ingericht dat voldaan wordt aan (externe) audits. Indicator: ENSIA (BIG-BIO), Zelfevaluatie BRP, PNIK, Controle Inrichting informatievoorziening bij jaarrekening, Digidassessement Streefwaarde: Behaald	Ook voor 2022 geldt dat Brunssum aan alle geldende normenkaders voldoet. Vanaf 2022 zal ook voldaan moeten worden aan de Wet Politie Gegevens. Deze indicator wordt vanaf 2023 toegevoegd.
2.6	Stabiele en continue beschikbaarheid van de informatievoorziening onafhankelijk van tijd, plaats en apparaat 99,8% Indicator: KPI-rapportage dienstverlening Parkstad-IT Streefwaarde: 99,8	De streefwaarde van 99,8% beschikbaarheid wordt gehaald. Het aantal verstoringen is t.o.v. 2021 gedaald.
2.7	Digitale vaardigheden die passen bij de ambities Indicator: E-Learning module, certificaten deelname, diploma Streefwaarde: 90% voldoende	Met digitale vaardigheden bedoelen we niet alleen het gebruik van computerapparatuur en software maar ook het onder de knie hebben van de uitgangspunten van zaakgericht werken, informatieveiligheid & privacy. Middels e-learning, korte enquêtes en workshops nemen we onze collega's hierin mee.
2.8	Significante afname ongestructureerde informatie (20%) Indicator: Afname aanwezigheid ongestructureerde informatie in mailboxen en mappen. Streefwaarde: Afname 20%	Het kwaliteitssysteem Informatie- en archiefbeheer en het onderliggende beleid is inmiddels geïmplementeerd. In combinatie met het door ontwikkelen van het zaakgericht werken constateren we een verhoogd bewustzijn van het correct opslaan van gegevens in de daarvoor aangewezen systemen.
2.9	Proactieve ondersteuning van onze klanten op alle fronten (Strategisch, Tactisch, Operationeel) Indicator: Streefwaarde: 90% IM betrokken	Op diverse fronten heeft Informatiemanagement proactief ondersteund en geadviseerd. De uitvoeringsplannen van publieksdiensten en communicatie zijn integraal afgestemd met het bedrijfsinformatieplan.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	We zorgen voor een effectieve communicatie, waarbij we in toenemende mate gebruik maken van de mogelijkheden van digitale media (social media).

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Effectueren media mix (communicatiekanalen), zoals bijvoorbeeld (doch niet beperkt tot) de Knipselkrant.	In 2022 werd verder uitvoering gegeven aan de media-mix. In 2022 werd tevens een aanzet gegeven om te komen tot een actualisatie van het huidige communicatiebeleidsplan (uit 2012). In dit nieuwe communicatiebeleidsplan wordt, op basis van ontwikkelingen in de samenleving maar specifiek ook binnen het medialandschap, de richting en kaders aangegeven waarbinnen de huidige middelen verbeterd ingezet kunnen worden en eventuele nieuwe middelen ontwikkeld kunnen worden, zodanig dat invulling wordt gegeven aan de ambitie om al onze inwoners juist, tijdig en volledig te informeren. Het geactualiseerde beleidsplan wordt naar verwachting in de eerste helft van 2023 aan de gemeenteraad ter vaststelling aangeboden.
3.2	Optimaliseren projectcommunicatie.	Communicatie is vertegenwoordigd in project- en programmagroepen, voor onder andere Proeftuin Brunssum-Noord (Aardgasvrije wijken), Transitievisie Warmte, het Volkshuisvestingsfonds, ontwikkellocaties en Centrumontwikkeling. Daarnaast sluit een communicatieadviseur aan bij het portefeuille-overleg en heeft deze adviseur structureel overleg met een aantal teams, waardoor het mogelijk is om vanaf de start kleine en grote projecten te adviseren en te ondersteunen.
3.3	Implementatie intern communicatieplan.	In juli 2022 is het startschot gegeven aan het interne communicatieplan met een aantal activiteiten die kennis van elkaars werkzaamheden bevorderen. Zo zijn er Lunchinspiratiesessies georganiseerd, voorbereidingen getroffen voor het nieuwe intranet en ideeën/ initiatieven opgehaald vanuit de organisatie m.b.t. acties rondom interne communicatie.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	Binnen het project Citybranding zorgen wij ervoor dat t.b.v. "het merk Brunssum" een stevige effectieve basis wordt neergezet. Dat doen we door de eerste stappen te zetten op het gebied van (doelgroep)campagnes en contentmarketing.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
4.1	Bestaande initiatieven van het uitvoeringsplan Citybranding onderhouden en nieuwe initiatieven op dat vlak ontplooien.	Het jaar 2022 stond in het teken van zichtbaarheid, verankering en maatwerk. In de praktijk betekende dit dat er op basis van de uitvoeringsstrategie Citybranding, samen met Brunssumers, weer verschillende zichtbare initiatieven zijn ontwikkeld en uitgevoerd. Zo werd de “Onze Nieuwe Buur” - Campagne gelanceerd, werd de #onsbrunssummomentje-voucherset voor 18 tot 30-jarigen in het leven geroepen, was het merk OnsBrunssum zichtbaar op de Parade met de ‘Let’s Swing into the Parade’-schommel en een eigen merchandise, vonden er twee succesvolle edities van Brunssum Borrelt plaats,

		werd er een pilot gedraaid om meer te zoeken in samenwerkingen met echte Brunssumse partners en tenslotte kreeg het concept “Warm Welkom Brunssum” vorm. De voornaamste focus lag in 2022 op het verstevigen van de (digitale) basis van het merk “OnsBrunssum” bij de Brunssumers in de leeftijdscategorie van 20 tot 45 jaar. Met als doel om deze doelgroep proactief zijn/ haar trots voor Brunssum te laten uitdragen, met als effect een geloofwaardig en authentiek verhaal dat zich geleidelijk verspreid. Daarnaast is er veel aandacht besteed aan de verdere (door)ontwikkeling van contentplatform “OnsBrunssum” om de zichtbaarheid van Brunssum (online) te verbeteren met als resultaat een stijging aan websitebezoekers.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Overhead (XT-04) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
TOTAAL LASTEN OVERHEAD	13.905	14.027	122
TOTAAL BATEN OVERHEAD	-891	-1.363	-472
Resultaat	**13.014**	**12.664**	**-350**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
Overhead	Het voordelig saldo Overhead in 2022 bedraagt € 350.000,-. Dit voordelig saldo is de optelsom van hogere lasten (€ 122.000,-) en hogere baten (€ 472.000,-) ten opzichte van de begroting. Overhead is de verzamelnaam voor alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Dit betreft personeelskosten en kosten voor facilitering. Personeelskosten ambtelijke organisatie vormen het grootste aandeel in het product Overhead. De personeelskosten ambtelijke organisatie worden verantwoord in de tabel “Personeel in cijfers 2022” opgenomen in Paragraaf 5 Bedrijfsvoering. **N.B.:** De tabel “Personeel in cijfers 2022” is na distributie van het “concept jaarstukken 2022” nog aangepast. Deze aanpassing is extra comptabel met de volgende reden: Bij de analyse van de budgetten Overhead is een stelpost getraceerd, bestemd als begrotingsbudget (dekking) voor extra bedrijfsvoering kosten jeugd (afdeling Zorg). Om dit zuiver te rapporteren is het alsnog meegenomen bij de personeelskosten. Daar zijn immers ook de kosten gemaakt. Het voordeel personeelskosten wordt hierdoor hoger, en het resultaat overhead (exclusief personeelskosten) voor eenzelfde bedrag lager. Hiermee verloopt dit binnen Taakveld 04 neutraal. Het voordelig saldo personeelskosten zoals vermeld bij paragraaf 5 (zie blz. 177) is onderdeel van Taakveld 04 Overhead. Op pagina 177 wordt vermeld dat het voordeel op de totale personeelskosten € 658.000 bedraagt. Dit voordeel, samen met de hieronder toegelichte belangrijkste afwijkingen, die een nadeel van in totaal € 230.000 opleveren, verklaart grotendeels het saldo van € 350.000 op taakveld overhead. Belangrijkste afwijkingen lasten Overhead: - Bestuursondersteuning: nadeel van € 33.000,- door incidentele kosten i.v.m. met name door de overgang van oude naar nieuwe college en raad; - Ondersteuning organisatie: nadeel van ca. € 37.000,- door lokale cadeaukaarten als kerstattentie aan medewerkers, college en raad; - Personeelskosten: nadeel van € 79.000,- door inhaalslag van opleidingen en loopbaanontwikkeling; - Elektra: voordeel van € 44.000,- door minder verbruik op oud gemeentehuis en Bestuurscentrum; - Voorziening bovenwettelijk spaarverlof: nadeel van € 118.000,- door wettelijke verplichting opname voorziening;

	- Telefonie: nadeel van € 73.000,- door overgang naar nieuw telefonieplatform en extra incidentele kosten voor overgang van mobiele abonnementen en vervanging van mobiele toestellen o.a. bij ISD-BOL - Technische infrastructuur: nadeel van € 45.000,- door toegenomen onderhoudskosten en aanschaf extra randapparatuur; - Veiligheid: nadeel van € 31.000,- door extra kosten i.v.m. inzet beveiligingsfunctionaris - <u>Belangrijkste afwijkingen baten Overhead</u>: - Telefonie: Voordeel van € 23.000,- door doorbelasting telefoonkosten aan ISD BOL. - Overhead: Voordeel van € 50.000,- door doorbelasting van uren voor het project opvang Oekraïne. - Subsidie Rijk conform SPUK-regeling: Voordeel van € 32.000,- door gebruik te maken van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport.”

Taakveld: Treasury (XT-05)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Het goed sturen en beheersen van de financiële vermogenswaarden, de geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Alsmede het toezicht houden hierop en het verantwoording afleggen hierover.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Het tegen zo laag mogelijke kosten lenen van geld.	Bij het aantrekken van kasgeld wordt gekozen voor de gunstigste offerte binnen het kader van het treasurystatuut.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Treasury (XT-05) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
050000 - Salarislasten Treasury			
050001 - Geldleningen-uitzettingen < 1 jaar	24	13	-11
050002 - Geldleningen-uitzettingen 1 jaar	117	63	-54
050003 - Overige Financiële Middelen	100	90	-10
051300 - Deelneming in Nutsbedrijven			
TOTAAL LASTEN	241	166	-75
050000 - Salarislasten Treasury			
050001 - Geldleningen-uitzettingen < 1 jaar	-1	0	1
050002 - Geldleningen-uitzettingen 1 jaar	-622	-458	165
050003 - Overige Financiële Middelen	-570	-560	11
051300 - Deelneming in Nutsbedrijven			
TOTAAL BATEN	-1.194	-1.017	176
Resultaat	**-952**	**-851**	**101**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
050002 - Geldleningen-uitzettingen 1 jaar kostensoort rente onderhandse geldleningen	In het jaar 2022 was het nog niet noodzakelijk om over te gaan tot het afsluiten van een nieuwe geldlening waardoor er een onderschrijding is van rentelasten ad € 54.000,-. Een overschrijding van € 19.000,- als gevolg van meer ontvangen rente inzake verstrekte nieuwe geldleningen zonnepanelen in het jaar 2022. Er werd een bedrag van € 59.000,- minder doorbelast als rentekosten naar producten doordat nog niet alle geplande investeringen in het jaar 2022 gereed zijn voor activering. Bij de samenstelling van de begroting 2022 werd abusievelijk op deze post de doorbelaste rente inzake geactiveerde investeringen dubbel geraamd. Hierdoor een verschil van € 125.000,-.

Taakveld: OZB woningen (XT-061)

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

OZB woningen (XT-061) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
061000 - Baten OZB eigenaren woningen			
TOTAAL LASTEN			
061000 - Baten OZB eigenaren woningen	-4.452	-4.538	-86
TOTAAL BATEN	-4.452	-4.538	-86
Resultaat	**-4.452**	**-4.538**	**-86**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
061000 - Baten OZB eigenaren woningen	De afwijking van de totale OZB-opbrengsten eigenaren woningen bedraagt 2% t.o.v. het begrote bedrag.

Taakveld: OZB niet-woningen (XT-062)

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
062000 - Baten OZB eigenaren niet-woningen	De afwijking van de totale OZB-opbrengsten niet woningen bedraagt 2% t.o.v. het begrote bedrag.

Taakveld: Belastingen overig (XT-064)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Het continueren van horizontaal toezicht door de belastingdienst

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Het heffen en innen van belastingen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Het opstellen van een Nota belastingenbeleid.	De nota belastingbeleid is nog niet opgesteld.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Belastingen overig (XT-064) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
064000 - Baten Hondenbelasting			
064001 - Baten Reclamebelasting			
064002 - Baten Precariobelasting			
064100 - Kosten BsGW etc.	564	555	-9
TOTAAL LASTEN	564	555	-9
064000 - Baten Hondenbelasting	-289	-275	14
064001 - Baten Reclamebelasting	-43	-41	2
064002 - Baten Precariobelasting	0	0	0
064100 - Kosten BsGW etc.	-1	-1	0
TOTAAL BATEN	-333	-317	17
Resultaat	**231**	**238**	**8**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
064000 –Baten Hondenbelasting	Minder opbrengst dan begroot doordat er minder honden waren dan waarmee bij het opstellen van de begroting rekening werd gehouden. Het betreft 100 x tarief 1e hond en 25 x tarief 2e hond.

Taakveld: Algemene uitkering gemeentefonds (XT-07)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Optimaal toetsen Algemene Uitkering.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Een zo reëel mogelijke inschatting/berekening van de te ontvangen algemene uitkering gemeentefonds.	

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Algemene uitkering gemeentefonds (XT-07) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
070000 - Algemene Uitkering Gemeentefonds			
070001 - Integratie-uitkering Sociaal Domein			
070002 - Algemene Uitkering Gemeentefonds			
TOTAAL LASTEN			
070000 - Algemene Uitkering Gemeentefonds	-60.758	-63.929	-3.171
070001 - Integratie-uitkering Sociaal Domein	-10.832	-10.325	506
070002 - Algemene Uitkering Gemeentefonds			
TOTAAL BATEN	-71.590	-74.255	-2.665
Resultaat	**-71.590**	**-74.255**	**-2.665**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
070000 – Algemene uitkering Gemeentefonds	De mutaties gemeentefonds zijn in de begroting bijgewerkt tot en met de meicirculaire. De aangekondigde mutaties uit de september- en decembercirculaire ad. € 2.335 (x € 1.000) zijn wel verwerkt in de realisatie, maar niet in de begroting. Dit verklaart grotendeels het verschil.
070001 – Integratie-uitkering Sociaal Domein	In de loop van 2022 is de integratie-uitkering aangepast. Dit kon niet meer in de begroting worden verwerkt.

Taakveld: Overige baten en lasten (XT-08)

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Overige baten en lasten (XT-08) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
080000 - Overige baten en lasten	-122	383	505
TOTAAL LASTEN	-122	383	505
080000 - Overige baten en lasten	-278	-439	-161
TOTAAL BATEN	-278	-439	-161
Resultaat	**-400**	**-56**	**344**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
080000 – Overige baten en lasten	Lasten: Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door de stelpost taakstellingen bij dit product. Taakstelling kleine budgetonderschrijdingen (€ 300.000,-) wordt gerealiseerd door afroming van het rekeningsaldo en is bedoeld voor kleine verschillen door de exploitatie heen. Hiermee werd in de begroting al een “voorschot” op het rekeningresultaat genomen. Dan is er nog de generieke taakstelling inkoop (€ 200.000,-) die niet werd gerealiseerd. Deze taakstelling is opgevoerd met de meerjaren begroting 2020 en niet meer haalbaar met de actuele (gestegen) marktprijzen.

080000 – Overige baten en lasten	Baten: Voornamelijk de ontvangst aanvulling SPUK sport 2020 van € 35.494,- doorbetaling uitkering bevolkingsdaling van € 81.400,- en afboeken voorziening GBRD € 31.000,- (conform eindafrekening) waren niet in de begroting voorzien en zijn daarmee bepalend bij dit voordeel.

Taakveld: Vennootschapsbelasting (XT-09)

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Vennootschapsbelasting (XT-09) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
090000 - Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	-1	-1
TOTAAL LASTEN	0	-1	-1
090000 - Vennootschapsbelasting (Vpb)			
TOTAAL BATEN	0	0	0
Resultaat	**0**	**-1**	**-1**

PARAGRAFEN

PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN

ALGEMEEN

De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken de burgers, bedrijven en instellingen direct in hun portemonnee. Gemeentelijke heffingen staan dan ook sterk in de politieke belangstelling.
Jaarlijks stelt de Raad de belastingverordeningen en de daarbij behorende tarieven vast.
De tarieven voor 2022 zijn vastgesteld op 30 nov. 2021.

BELEID EN TARIEFSTELLING

Het totale pakket van de verschillende gemeentelijke belastingen en heffingen wordt gelegitimeerd met belastingverordeningen. Voor de hoogte van tarieven/leges gelden de volgende uitgangspunten:
1. Voortzetten van gemaakte keuzes uit het verleden, onder de voorwaarde dat deze keuzes voldoende aansluiten bij de huidige situatie.
2. Tarieven en leges welke maximaal 100% kostendekkend mogen zijn.
3. Prijsindexering. Lokale heffingen, leges en overige inkomsten, waaronder huren en inkomsten sportaccommodaties worden jaarlijks aangepast voor inflatie. De gehanteerde indexering bedroeg voor 2022 1,5%.
4. De legestarieven mogen de wettelijk vastgestelde bedragen niet overschrijden.
5. De kosten van de BsGW worden toegerekend aan de verschillende belastingsoorten. Conform het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) geeft de BsGW de verdeelsleutel aan op basis waarvan hun kosten verdeeld dienen te worden. De BsGW verdeelt daarbij de kosten naar rato van de prognose belastingopbrengsten per belasting.

Het verdere beleid voor de lokale lasten wordt hierna per heffing afzonderlijk vermeld.

SOORTEN LOKALE HEFFINGEN

Soort Heffing	Datum verordening	Heffingsgrondslag
Onroerende zaakbelastingen (a)	30-11-2021	Tarief is een percentage van de vastgestelde WOZ-waarde
Afvalstoffenheffing (b)	30-11-2021	Vast tarief per perceel.
		Daarnaast aanslag voor het aantal ledigingen (volume-frequentie)
Rioolheffing (c)	30-11-2021	Tarief voor eigenarendeel gebaseerd op WOZ-waarde
		onderverdeeld in 3 categorieën
Toeristenbelasting (d)	30-11-2021	Per persoon per overnachting
Hondenbelasting (e)	30-11-2021	Aantal honden, tarief is progressief
Precariobelasting (f)	30-11-2021	Per m2 per jaar; per m2 per maand of een kortere periode
Reclamebelasting (g)	30-11-2021	vast bedrag per jaar voor één of meer aankondigingen
Marktgelden (h)	30-11-2021	Los tarief per m2/dag of vast tarief per m2/jaar
Begraafrechten (i)	30-11-2021	Diverse tarieven opgenomen in aparte tarieventabel
Leges (j)	30-11-2021	Diverse tarieven opgenomen in aparte tarieventabel

INKOMSTEN EN KOSTENTOEREKENING AAN LEGES EN RECHTEN

Conform het wijzigingsbesluit Besluit Begroting en verantwoording (BBV) worden kosten verantwoord op de taakvelden. Vanuit de taakvelden zijn de directe kosten toegerekend aan de betreffende leges en rechten. De kosten van overhead (indirecte kosten) worden toegerekend conform een intern vastgestelde methodiek namelijk op basis van de geraamde salariskosten per taakveld.
Hieronder worden de inkomsten voor de gemeente en de heffing voor de burger per belasting/ heffing in beeld gebracht en toegelicht.

a. Onroerende zaakbelastingen (XT-061)

De onroerende zaakbelastingen (OZB) hebben tot doel om de gemeente te voorzien van algemene middelen. Voor de OZB is de herwaardering ingevolge de Wet waardering onroerende zaak (Wet WOZ) van belang. Deze WOZ-waarde wordt jaarlijks vastgesteld. Voor het belastingjaar 2022 gaat het daarbij om de waarde op peildatum 1 januari 2021. Het OZB-bedrag per individueel huishouden kan naast de jaarlijkse

tariefaanpassing wijzigen, indien de waardeontwikkeling van de individuele woning afwijkt ten opzichte van de gemeente brede waardeontwikkelingen van alle woningen.

Ontwikkeling WOZ-waarden (bedragen in €) conform rapportages en prognose BsGW

Jaar	2020	2021	2022 4e kw
Totale waarde woningen	€ 2.325.333.000	€ 2.486.795.897	€ 2.734.854.002
Totale waarde niet-woningen Eigenaar	€ 370.897.000	€ 360.170.124	€ 356.408.162
Totale waarde niet-woningen Gebruiker	€ 240.776.000	€ 228.419.147	€ 224.602.111
Tarieven:	**2020**	**2021**	**2022**
OZBE woning	0,1886%	0,1772%	0,1659%
OZBE niet-woning	0,2958%	0,3223%	0,3199%
OZBG niet-woning	0,2405%	0,2779%	0,2653%

Heffing OZB / Inkomsten OZB gemeente Brunssum

Inkomsten onroerende zaakbelastingen:	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Onroerende zaakbelastingen	€ 6.194.000	€ 6.152.000	€ 6.274.000

b. Afvalstoffenheffing (XT-73)

De kosten voor de verwijdering van huisvuil bij particuliere huishoudingen worden verhaald door een heffing van de feitelijke gebruiker van het perceel. De afvalstoffenheffing mag maximaal 100% kostendekkend zijn*. Onderdeel van het vaste tarief zijn de geraamde kosten van de kwijtschelding (zie hiervoor onderdeel “kwijtschelding afvalstoffenheffing” van deze paragraaf).

* Sinds 2003 kunnen gemeenten met het btw-compensatiefonds toch een belangrijk deel de btw terugvragen die ze hebben betaald over uitbesteed werk. Ter voorkoming van een budgettair probleem is bepaald dat de omzetbelasting inzake de afvalstoffenheffing en rioolrecht tot de lasten blijft behoren voor de bepaling van de tarieven.

Afvalstoffenheffing x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Kosten afval:			
Kosten Rd4	€ 2.627	€ 2.655	€ 2.654
Overige kosten	€ 13	€ 10	€ 1
Rd4, geprognotiseerd batig saldo	€ 0	€ 0	€ 0
Aandeel kosten overhead	€ 55	€ 55	€ 55
Kosten BsGW	€ 94	€ 94	€ 94
BTW-component	€ 493	€ 505	€ 557
Aandeel kosten straatreiniging	€ 171	€ 186	€ 193
Kwijtschelding (incl. kosten overhead)	€ 242	€ 264	€ 254
TOTAAL DOOR TE BEREKENEN KOSTEN (A)	*€ 3.695*	*€ 3.769*	*€ 3.808*
Heffingsbedragen afval:			
Vast bedrag	€ 189,91	€ 189,91	€ 189,91
per lediging 240 l. container rest	€ 10,75	€ 10,75	€ 10,75
per lediging 140 l. container rest	€ 7,90	€ 7,90	€ 7,90
per zak of inworp verzamelcontainer 60 l.	€ 1,95	€ 1,95	€ 1,95
Inkomsten afval:			
Afvalstoffenheffing	€ 3.633	€ 3.652	€ 3.593
Bijdragen van derden (zwerfafval o.a.)	€ 0	€ 0	€ 4
TOTAAL INKOMSTEN AFVAL (B)	*€ 3.633*	*€ 3.652*	*€ 3.597*
Kostendekkendheid (B / (A-(A-B))	*100%*	*97%*	*94%*
t.l.v. algemene middelencnfrm begrotin	€ 0	€ 117	€ 117
SALDO TEN LASTE (+)/ GUNSTE (-) VAN VOORZIENING (A-B)	*€ 62*	*€ 117*	*€ 211*

De afvalstoffenheffing is in 2022 € 59.000 lager dan begroot. Diftar valt € 17.000 lager uit en er zijn onthef-fingen uit 2021.
De werkelijke Kosten van RD4 vallen hoger uit.

Kwijtschelding afvalstoffenheffing
In de gemeente Brunssum kan alleen kwijtschelding worden aangevraagd voor de afvalstoffenheffing.
Het maximale jaarlijkse kwijtscheldingsbedrag is gelijk aan dat van 2021 en wordt bepaald op basis van vast tarief 2022 en voor de ledigingen is het bedrag afhankelijk van de grootte van het huishouden.

Gezinssamenstelling	maximaal bedrag 2022
1-persoonshuishouden	€ 55,00
2-persoonshuishouden	€ 75,00
3-persoonshuishouden	€ 90,00
4 en meer personen in een huishouding	€ 100,00

Kwijtschelding	2019	2020	2021	2022
Vast tarief 2022: € 189,91	€ 161.121	€ 152.793	€ 175.427	€ 173.493
Diftar	€ 50.000	€ 47.000	€ 48.000	€ 54.000
Verrekening voorgaande jaren	€ 5.713	€ 2.414	-€ 4.648	€ 3.771
Totaal	€ 216.834	€ 202.207	€ 218.780	€ 231.264

Er werd voor 2022 met een hoger bedrag aan kwijtschelding rekening gehouden dan in 2022 nodig is geweest.

c. Rioolheffing (XT-72)

De kosten die gemaakt worden voor de rioleringszorg worden gedekt uit de rioolheffing. De rioolheffing mag maximaal 100 % kostendekkend zijn. De belasting wordt geheven via een eigenarenheffing naar de waarde van een perceel in het economisch verkeer.

Rioolheffing x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Kosten riool:			
Kosten	€ 1.584	€ 1.490	€ 1.758
Vervangingsinvesteringen	€ 0	€ 0	€ 0
Kapitaallasten	€ 539	€ 531	€ 529
Aandeel kosten overhead	€ 806	€ 806	€ 806
Kosten BsGW	€ 107	€ 107	€ 107
Aandeel kosten onkruidbestrijding verharding	€ 93	€ 72	€ 123
Aandeel kosten straatreiniging	€ 242	€ 263	€ 272
BTW-component	€ 315	€ 294	€ 336
TOTAAL DOOR TE BEREKENEN KOSTEN (A)	*€ 3.686*	*€ 3.563*	*€ 3.931*
Heffingsbedragen riool:			
Rioolrecht eigenaar ≥ € 30.000,-	€ 233,75	€ 233,75	€ 233,75
Rioolrecht eigenaar ≤ 30.000,-	€ 22,80	€ 22,80	€ 22,80
Inkomsten riool:			
Bijdragen van derden	€ 0	€ 0	€ 0
Rioolheffing	€ 3.565	€ 3.563	€ 3.583
TOTAAAL INKOMSTEN RIOOL (B)	*€ 3.565*	*€ 3.563*	*€ 3.583*
Kostendekkendheid (B / (A-(A-B))	*100%*	*100%*	*91%*
SALDO TEN LASTE (+)/ GUNSTE (-) VAN VOORZIENING (A-B)	*€ 121*	*€ 0*	*€ 348*

Er is € 20.000 meer rioolheffing ontvangen dan begroot in 2022.

In de loop van 2022 is gebleken dat de kosten van rioolonderhoud, -renovatie en –reiniging fors gestegen zijn. Hetzelfde geldt voor onkruidbestrijding verhardingen. In 1e en 2e Berap zijn de budgetten al bijgesteld. De prijsstijgingen in de loop van het jaar zijn niet doorberekend in het tarief van de rioolheffing.
Omdat de stand van de voorziening riool egalisatie tarieven/onderhoud nihil is komt de overschrijding van de kosten € 348.000,00 ten laste van de algemene middelen.

d. Toeristenbelasting (XT-34)

Door de heffing van een toeristenbelasting is het mogelijk om een bijdrage te verkrijgen in de kosten van de (algemene) voorzieningen waarvan ook de toeristen profiteren. Dit betekent dat bij de toeristenbelasting sprake is van een algemene heffing waarvan de opbrengst ten goede komt aan de algemene middelen. De toeristenbelasting is € 6.700 lager dan begroot. Er zijn minder overnachtingen geweest dan bij het opstellen van de begroting verwacht werd.

Inkomsten toeristenbelasting:	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Toeristenbelasting	€ 191.000	€ 171.500	€ 164.800

e. Hondenbelasting (XT-064)

De hondenbelasting is een belasting die bijdraagt aan de algemene middelen van de gemeente. De Hoge Raad acht het niet nodig dat de gemeente een relatie legt tussen de opbrengst van de hondenbelasting en de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan de vervuiling door honden.

De controle op de hondenbelasting is een belangrijk instrument om nog niet aangemelde honden alsnog in de belasting te betrekken.

Inkomsten hondenbelasting:	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Hondenbelasting	€ 289.400	€ 289.000	€ 274.600

De hondenbelasting is € 14.400 lager dan begroot. Er waren in werkelijkheid minder honden dan waarmee in de begroting rekening is gehouden.

f. Precariobelasting (XT-064)

Precariobelasting is een heffing voor het gebruiken van voor de openbare dienst bestemde gemeente-grond. Naast onderdelen van gebouwen, zoals luifels en balkons, gaat het bijvoorbeeld om reclamevoor-werpen als uithangborden, zonneschermen, lichtreclames, het uitstallen van winkelgoederen en terrassen. Het tarief is afhankelijk van het soort voorwerp.

Inkomsten precariobelasting:	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Precariobelasting	€ 0	€ 0	€ 0

In 2022 is net als in 2021 besloten om geen precariobelasting te heffen.

g. Reclamebelasting (XT-064)

Reclamebelasting wordt binnen het centrumgebied geheven over de periode waarin daadwerkelijk aankon-digingen zichtbaar zijn. Op initiatief van de ondernemers wordt zo een ondernemersfonds gevoed waarmee

allerlei voorzieningen, activiteiten en projecten in het kernwinkelcentrum worden gefinancierd. De geïnde belasting wordt doorbetaald aan de ondernemersvereniging.

Inkomsten reclamebelasting	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Reclamebelasting	€ 41.300	€ 43.400	€ 41.400
Doorbetaling aan de ondernemersvereniging			
Reclamebelasting	€ 41.300	€ 43.400	€ 41.400

h. Marktgelden (XT-33)
In 2022 is besloten om geen marktgelden te heffen.

Inkomsten Marktgelden	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Marktgelden	€ 0	€ 9.100	€ 0

i. Begraafrechten (XT-75)

Inkomsten begraafrechten	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Begraafrechten	€ 96.100	€ 70.100	€ 116.000

In 2022 zijn de opbrengsten € 45.900 hoger dan begroot als gevolg van meer begrafenissen.

j. Leges (div. taakvelden)
Het betreft hier de volgende leges:

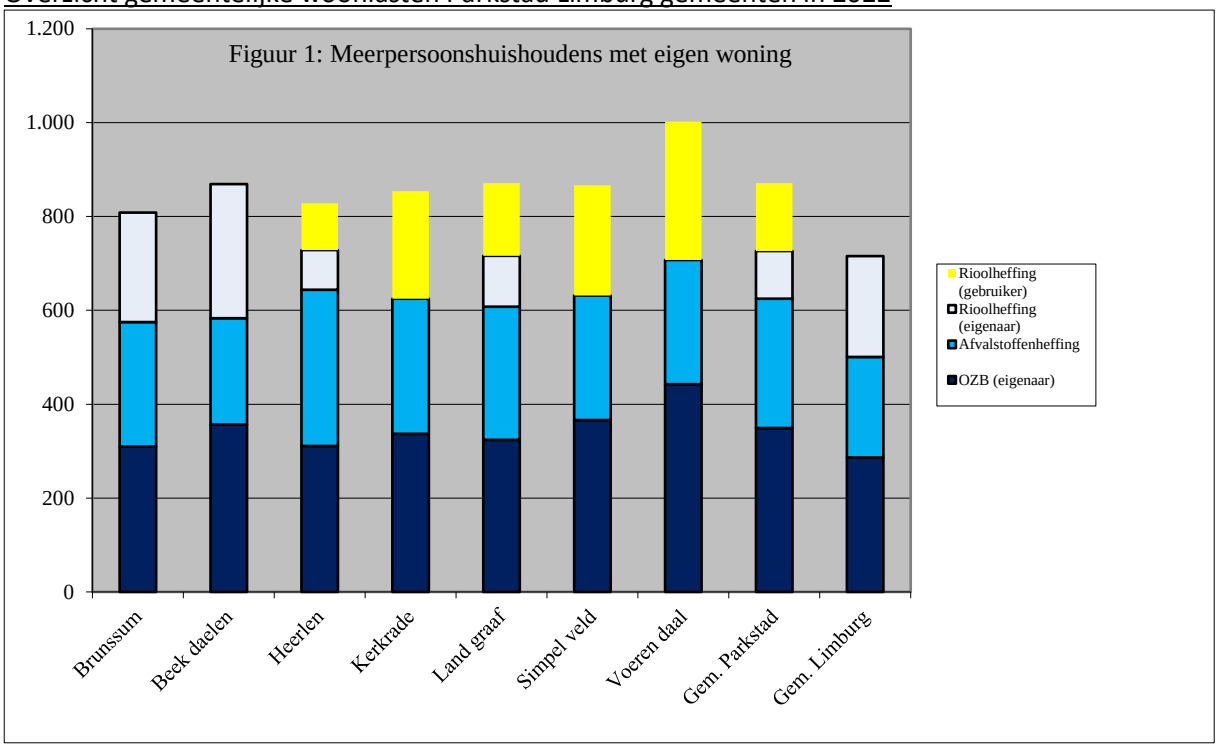
1. Burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen, verstrekkingen uit de BRP.
2. Bestuursstukken, vastgoedinformatie, gemeentearchief, leegstandswet, kansspelen, kinderopvang, telecommunicatie, verkeer en vervoer, verstrekken van afschriften, begraven op eigen terrein
3. Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/Wabo
4. Tarieven werken voor derden
5. Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

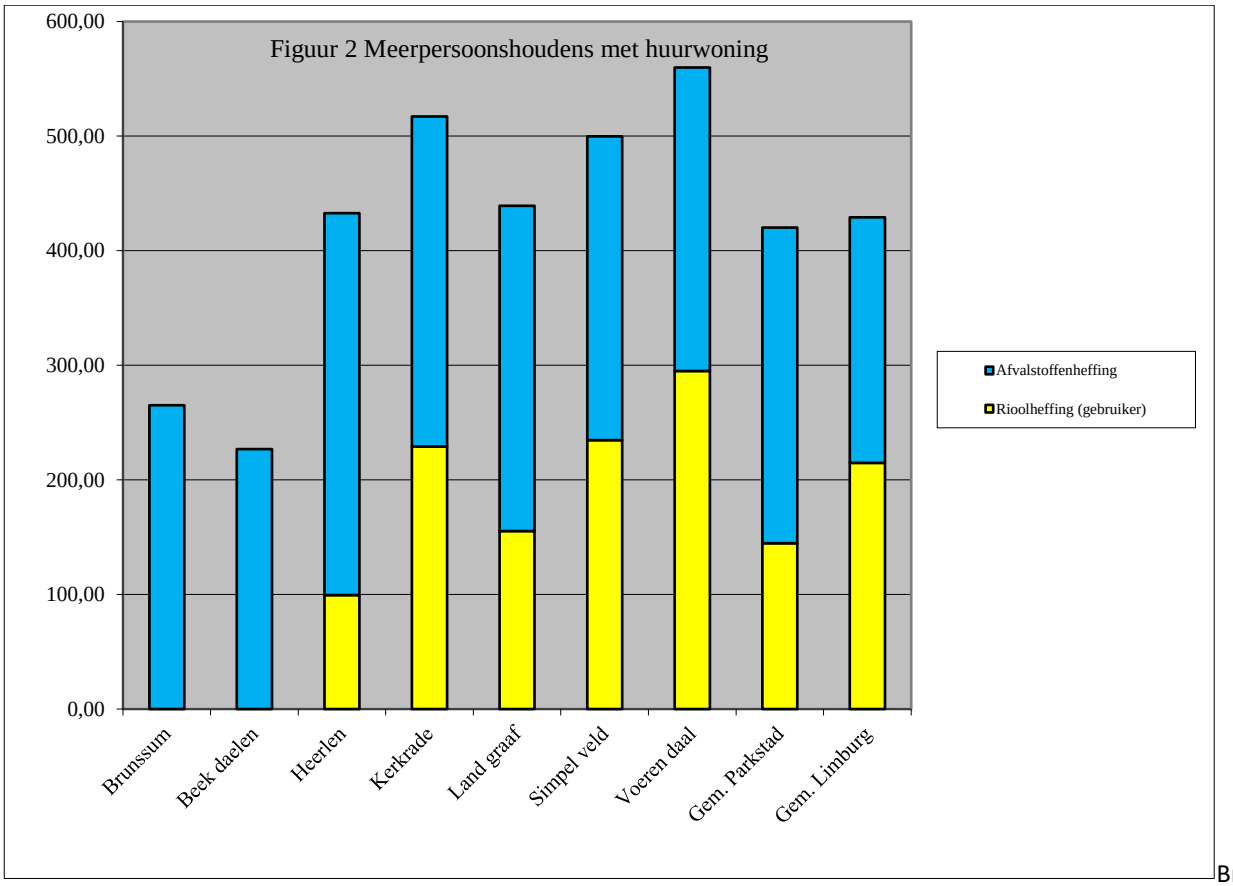
Er wordt gestreefd naar maximaal 100% kostendekkendheid met uitzondering van de door het rijk bepaalde tarieven.

TOTAAL OVERZICHTEN LOKALE HEFFINGEN TABEL

Geraamde inkomsten	Realisatie	Begroting	Realisatie
(bedragen x € 1.000)	2021	2022	2022
Specificatie:			
Onroerende zaakbelastingen (a)	€ 6.194	€ 6.152	€ 6.274
Afvalstoffenheffing (b)	€ 3.633	€ 3.652	€ 3.593
Rioolheffing (c)	€ 3.565	€ 3.562	€ 3.583
Toeristenbelasting (d)	€ 191	€ 172	€ 165
Hondenbelasting (e)	€ 289	€ 289	€ 275
Precariobelasting (f)	€ 0	€ 0	€ 0
Reclamebelasting (g)	€ 41	€ 43	€ 41
af: doorbetaling reclamebelasting	-€ 41	-€ 43	-€ 41
Marktgelden (h)	€ 0	€ 9	€ 0
Begraafrechten (i)	€ 96	€ 70	€ 116
lokale belastingen (excl. Leges) bedraagt TOTAAL	€ 13.968	€ 13.906	€ 14.006
Leges (j)	€ 918	€ 677	€ 669

Overzicht gemeentelijke woonlasten Parkstad Limburg gemeenten in 2022

Bron: Belastingoverzicht 2022 van de Provincie Limburg

PARAGRAAF 2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING

BELEIDSUITGANGSPUNTEN

Het beleid is vastgelegd in de "Nota risicomanagement 2021" vastgesteld door de Raad op 23 februari 2021. Uitgangspunt is dat het weerstandsvermogen van de gemeente voldoende moet zijn om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat de continuïteit van de gemeente in gevaar komt. Het streven is een weerstandsratio van 1,4 of hoger (dit is ruim voldoende of beter).

AANLEIDING EN ACHTERGROND

Het is nodig om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. De gemeente voert hiertoe twee keer per jaar een gemeente brede risico-inventarisatie uit. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie van ultimo 2022. Op basis van de geïnventariseerde risico's is het weerstandsvermogen berekend.

RISICOPROFIEL

Om de risico's van Gemeente Brunssum in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Het risicoprofiel is tot stand gekomen door gebruik te maken van een rekenmodel (van de BNG) waarmee risico's in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld. Het definiëren van de maatregelen en het inschatten van het effect van deze maatregelen op de gevolgen is ook onderdeel van de risico-inventarisatie. In de inventarisatie zijn in het totaal 111 risico's in beeld gebracht. Een aantal daarvan heeft geen financiële gevolgen of de gevolgen worden beperkt door het treffen van maatregelen. Bij andere risico's blijft een kans op een financieel gevolg bestaan. Het totaal van deze financiële gevolgen is maximaal € 24.846.000 ("als alles tegen zit"). Het totaal van de risico's bestaat uit grote en kleine risico's, risico's met interne en/of externe oorzaak, met geen tot grote financiële gevolgen en operationeel dan wel strategisch van aard.
De grootste risico's lopen we bij de risico's in de grondexploitatie. Dit is met 0,4 miljoen gestegen, voornamelijk hogere financiële risico's als gevolg van schaarste op de woningmarkt en daardoor stijgende kosten.
Als tweede lopen we meer risico bij het Sociaal Domein. Dit is met € 2,4 mln. gestegen. Dat komt enerzijds doordat de bijdragen aan verbonden partijen flink gaan stijgen door hogere kosten als gevolg van de inflatie.
Als derde lopen we -zoals veel gemeenten- risico's bij de financiering. Dit is met 3,0 mln. gedaald.
Dat komt omdat het risico voor extra coronakosten en het risico op bevriezen van het gemeentefonds s voor 2022 zijn komen te vervallen.
Als vierde lopen we risico's bij de bedrijfsvoering. Dit is met € 1,6 miljoen gedaald. Dit betreft voornamelijk het wegvallen van de risico's van de coronacrisis, zoals risico op lagere inkomsten van gemeentelijke belastingen en extra kosten voor personeel (ziekte).

In onderstaand overzicht worden de tien risico's gepresenteerd die de hoogste bijdrage hebben aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Hierbij is aangeven onder welke cluster het risico valt (GREX, sociaal domein, bedrijfsvoering, financiering). De risico's worden vergeleken met de laatst gemaakte risico-inventarisatie; dit is medio 2022 gebeurd bij het opstellen van de begroting 2023.

TABEL 1: BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S

	PRG	RISICO	OMSCHRIJVING	KANS	MAX. FIN. GEVOLG	IN-VLOED	BEDRAG JAAR- RE-KENING 2022

1	12	Jeugdhulp, extra middelen vanaf 2023 in gemeentefonds (Financiering)	Gemeenten mogen onder voorwaarden een structurele stelpost opnemen voor nog te ontvangen rijksmiddelen jeugdzorg. Voor 2022 zijn incidenteel gelden verstrekt. Brunssum heeft vanaf 2023 een structurele stelpost opgenomen.	50%	1.628.000	8,7%	1.628.000
2	11	Hogere uitgaven aan verbonden partijen	Voor de meeste verbonden partijen is er geen indexering van toepassing. Gezien de hoge inflatie bestaat het risico op overschrijden van de begroting en liquiditeitsproblemen.	70%	1.000.000	7,4%	1.000.000
3	12	Verhoogd debiteurenrisico (Financiering)	Het verhoogde debiteurenrisico (met als gevolg lagere inkomsten gemeentelijke belastingen) blijft ook nu voor de gemeente Brunssum nog niet of zeer moeilijk in te schatten, mede ook door de enorme inflatiecijfers en de energiecrisis.	90%	650.000	6,4%	650.000
4	3	Ambulante jeugdhulp (Sociaal Domein)	Ondanks bijstelling in de 1e Bestuursrapportage 2022 op basis van gerealiseerd verbruik 2021 constateren we hier in 2022 een verdere stijging bij (nagenoeg) gelijkblijvend aantallen cliënten met ±25% duurdere arrangementen bij zwaardere problematieken.	90%	500.000	4,9%	500.000
5	3	Jeugdzorg (Sociaal Domein)	Op basis van de huidige beschikbare gegevens, waarbij een forse toename aan arrangementen is te zien, verwachten wij een overschrijding ing op de begroting van ruim € 5 miljoen met € 500.000. Einde oktober zal de Raad hierover geïnformeerd worden aangezien op dat moment uit de beschikbare informatie een betere prognose opgesteld kan worden.	90%	500.000	4,9%	500.000
6	12	Lagere uitkering gemeentefonds	Door recente ontwikkelingen wordt een lagere Algemene uitkering verwacht	70%	500.000	4,6%	500.000

7	3	Ambulante jeugdhulp (Sociaal Domein)	Vanaf 01-01-2023 wordt ambulante jeugdhulp ingekocht via de centrumgemeente Maastricht. Hierdoor kunnen de komende jaren 2 systemen door elkaar kunnen lopen met tijdelijk hogere uitgaven.	90%	500.000	3,8%	500.000
8	11	GTD (GREX)	De grond is functioneel gesaneerd. Extra saneringskosten zijn waarschijnlijk noodzakelijk. Indien de vervuilde grond moet worden afgevoerd bedraagt het risico € 375.000. Indien de grond kan worden verwerkt in de geluidswal dan zijn de kosten en daarmee het risico, lager.	70%	375.000	3,6%	375.000
9	11	Masterplan Centrum (GREX)	Afzetmogelijkheden commerciële ruimte	50%	400.000	3,3%	400.000
10	1	Datalekken (Bedrijfsv.)	We spreken van een datalek als persoonsgegevens in handen vallen van derden die geen toegang tot die gegevens zouden mogen hebben. Continue worden er verbeteringen doorgevoerd in de processen, informatiesystemen en automatisering om het risico op datalekken te beperken. Daarnaast zien we een stijgende lijn in de bewustwording bij onze medewerkers inzake privacy en datalekken. Echter door de complexiteit, de vergaande integratie en tempo waarmee bedrijfsprocessen aan de digitale transformatie worden onderworpen blijft het risico van een datalek altijd aanwezig en kan de impact -ondanks alle inspanningen - behoorlijk fors zijn.	70%	410.000	3,1%	410.000

	JAARREKENING 2022	BEGROTING 2023
Totaal 10 grootste risico's	€ 6.463.000	€ 7.810.500
Overige risico's	€ 16.133.000	€ 14.789.500
Totaal alle risico's	€ 24.846.000	€ 22.600.000

BENODIGDE WEERSTANDSCAPACITEIT

Op basis van de ingevoerde risico's is met behulp van het rekenmodel een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Onderstaande tabel 2 toont de resultaten van de risicosimulatie. In Nederland wordt bij de meeste gemeenten een zekerheidspercentage tussen de 80-90% gehanteerd.

TABEL 2: BENODIGDE WEERSTANDSCAPACITEIT BIJ MEERDERE ZEKERHEIDSPERCENTAGES	
Percentage	Bedrag
75%	€ 4.400.000
80%	€ 4.600.000
85%	€ 4.800.000
90%	**€ 5.100.000**
95%	€ 5.600.000

Uit de tabel volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 5.100.000 (benodigde weerstandscapaciteit) In de begroting 2023 was dit nog € 5.200.000. De daling wordt veroorzaakt door de lagere risico's; dit is toegelicht bij het onderdeel risicoprofiel.

BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

De beschikbare weerstandscapaciteit van Gemeente Brunssum bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit	
	31-12-2022
algemene reserve - vrij besteedbaar 31/12/2022	*12.753*
af: overheveling van 2022 naar 2023	*-1.571*
algemene reserve -weerstandsvermogen	*12.000*
Totale weerstandscapaciteit per 31/12/2022	*23.182*

RELATIE BENODIGDE EN BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT PER 31/12/2022

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare Weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde Weerstandcapaciteit}} = \frac{€\ 23.182.000}{€\ 5.100.000} = 4{,}55$$

VERLOOP WEERSTANDSVERMOGEN VOOR DE JAREN 2023 T/M 2025

Bedragen x € 1.000	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar
	2023	2024	2025	2026
	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026
Algemene reserve vrij besteedbaar 1/1	€ 12.753	€ 9.472	€ 12.530	€ 17.334
Sluitend maken begroting 2023-2026	€ 32	€ 2.252	€ 4.858	€ 1.116
Bij: September circulaire 2022 algemene uitkering	€ 85	€ 1.006	€ 66	€ 1.449
Af: herijking strategische visie	€ -100			
Af: klimaatbeheersing/vergroening schoolpleinen	€ -200			
Af: Prijsstijgingen Energiekosten	€ -808			
Af: budget Omgevingsplan cnfrm Voorjaarsbrief 2021	€ -50			
Af: budget Sportbeleid cnfrm Voorjaarsbrief 2021	€ -30			
Af: budget doorontwikkeling afd. ROV cnfrm Voorjaarsbrief 2021	€ -155	€ -155	€ -75	€ -75
Af: Parade 2024	€ -400			
Af: overhelingen van 2022 naar 2023	€ -1.571			
Af: Budget verkeersbeleid nav 1e begr. Wijz. 2023	€ -45	€ -45	€ -45	€ -75
Af: Budget Stichting de Positieve Stad (3e begr. Wijz. 2023)	€ -40			
Algemene reserve vrij besteedbaar 31/12	9.472	12.530	17.334	19.749
Algemene reserve - weerstandsvermogen 1/1 - 31/12	12.000	12.000	12.000	12.000
Raming Algemene reserve - totaal per 31 dececember	21.472	24.530	29.334	31.749
= A. Beschikbaar weerstandsvermogen				
B. Benodigde weerstandscapaciteit	5.100	5.100	5.100	5.100
ratio weerstandsvermogen (A / B)	4,21	4,81	5,75	6,23

Bij de laatste berekening bij de begroting 2023 was de ratio 4,12 (per ultimo 2023). De ratio is dus vrijwel ongewijzigd. (Zie hiervoor de toelichting bij het onderdeel Risicoprofiel).
Voor de begroting 2023 is de verwachte stand van de Algemene reserve per 1 januari 2023 gebruikt.

De benodigde weerstandscapaciteit is voor de 2022 tot en met 2025 hetzelfde. Alle bekende toekomstige ontwikkelingen zijn betrokken bij deze recente risico-inventarisatie en bepaling van de benodigde weer-standscapaciteit. Bij de bepaling van de beschikbare weerstandsvermogen is rekening gehouden met alle bekende mutaties.
De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio. De huidige ratio van 4,12 is dan uitstekend.

TABEL 4: WEERSTANDSNORM

WAARDERINGSCIJFER	RATIO	BETEKENIS
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4-2,0	ruim voldoende
C	1,0-1,4	Voldoende
D	0,8-1,0	Matig
E	0,6-0,8	Onvoldoende
F	<0,6	ruim onvoldoende

VERPLICHTE KENGETALLEN

Een deugdelijke en transparante begroting is in het belang van de horizontale controle door de raad op de financiële positie van de gemeente. Door de Adviescommissie Vernieuwing BBV zijn ter versterking van de horizontale verantwoording 5 verplichte financiële kengetallen vastgesteld.

Jaarrekening 2022							
	Rekening	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening
Kengetallen:	2019	2020	2020	2021	2021	2022	2022
netto schuldquote	1,2%	11,5%	5,9%	8,9%	6,2%	12,4%	2,8%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-6,8%	4,3%	-5,0%	1,8%	-2,8%	3,9%	-4,8%
solvabiliteitsratio	66,0%	65,6%	64,0%	63,5%	64,2%	64,2%	64,2%
grondexploitatie	5,3%	4,0%	5,5%	1,1%	2,9%	5,0%	0,1%
structurele exploitatieruimte	-0,9%	-2,6%	0,2%	1,0%	0,5%	1,6%	-0,5%
belastingcapaciteit	104,7%	107,1%	107,1%	103,5%	103,5%	99,6%	89,4%

Beoordeling kengetallen algemeen
Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Noch hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs een negatieve invloed te hebben indien de structurele exploitatieruimte groot is of men over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt, omdat er dan ruimte is om tegenvallers op te vangen. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden bezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente.

Beoordeling kengetallen Brunssum
Kijkend naar de kengetallen kan hieruit worden geconcludeerd dat Brunssum een goede netto schuldquota heeft. De structurele begrotingsruimte is slecht (is negatief) en de belastingcapaciteit is hoger dan het landelijk gemiddelde. De solvabiliteitsratio is zeer goed.

Hieronder wordt per kengetal weergeven welke verhouding wordt uitgedrukt en wat het kengetal inhoudt.
1 Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)
Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.
Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100% (groen). Afhankelijk of een gemeente net grote investeringen achter de rug heeft, is de netto schuldquote hoger of lager. Op het moment dat de netto schuldquote boven de 100% komt springt het licht op oranje. Boven de 130% springt het licht op rood, er is dan sprake van een zeer hoge schuld.

2 Solvabiliteitsrisico
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.
De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.
Hoe hoger het percentage hoe beter de gemeente is toegerust om verplichtingen na te komen. Bij een solvabiliteitsratio van lager dan 20% bevindt de gemeente zich op glad ijs.

3 Kengetal grondexploitatie
De afgelopen jaren is landelijk gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiele positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde van de grondexploitatie) is ten opzichte van de totale baten exclusief mutaties reserves.
Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio. De accountant beoordeelt ieder jaar of de

gronden tegen de actuele waarde op de balans zijn opgenomen en of een eventueel gevormde voorziening van voldoende omvang is.
Hoe lager de ratio hoe minder invloed het grondbedrijf heeft op de exploitatie.

4 Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen de structurele en incidentele lasten. Bij incidentele baten en lasten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.
Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Bij een ratio van 0% zijn de structurele baten gelijk aan de structurele baten. Bij een negatieve ratio is de gemeente structureel niet in evenwicht. Als de ratio positief is dan zijn de structurele baten toereikend om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

5 Belastingcapaciteit

De OZB is de belangrijkste eigen belastinginkomst van een gemeente. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten van meerpersoonshuishoudens. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente. De reden dat tevens wordt gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing is dat deze heffing maximaal kostendekkend mag zijn.

PARAGRAAF 3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

In deze paragraaf wordt ingegaan op het onderhoud van de kapitaalgoederen van de gemeente Brunssum. De kapitaalgoederen kunnen als volgt gerubriceerd worden:

- Infrastructuur (wegen, verkeersregelinstallaties, riolering)
- Voorzieningen (openbaar groen, openbare verlichting)
- Gebouwen
- Brede Maatschappelijke Voorzieningen (BMV)

Beleidsuitgangspunten:
Het onderhoud van wegen, riolering, groen en openbare verlichting is opgenomen in het Meerjaren Onderhoudsplan Openbare Ruimte 2022-2025 (MOP-OR 2022-2025). Dit programma is in september 2021 goedgekeurd door de gemeenteraad van Brunssum. Het MOP-OR is gebaseerd op diverse beheerplannen. Deze beheerplannen zijn opgezet vanuit het uitgangspunt 'planmatig beheer'. De financiering vindt plaats vanuit een compartimentbenadering. Dit houdt in dat eventuele restbudgetten in enig jaar in een egalisatiereserve zullen worden gestort. Hiermee wordt over meerdere jaren een gelijkmatig uitgavenpatroon bereikt. Basis voor het rioolbeheer is het MOP-OR 2022-2025 en het Watertakenplan Brunssum 2020-2024. Ook in dit nieuwe Watertakenplan is de Wet Gemeentelijke Watertaken geïmplementeerd

Wegen

Beleid
Met de vaststelling van het MOP-OR 2022-2025 heeft de Raad gekozen voor CROW-kwaliteit B (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek) voor het hele wegennet van de gemeente.

Areaal
Het wegennet van de gemeente, ten tijde van het opstellen van het MOP-OR, is 143 km lang en de oppervlakte bedraagt 159 hectare.

Uitvoering
Grootschalig onderhoud.
De herinrichting van de Trichterweg en een gedeelte van de Maastrichterstraat is in 2022 afgerond. Het betreft een volledige herinrichting. D.w.z. dat zowel de weg, het riool, alsmede fietspaden, trottoirs en het groen zijn vernieuwd. Eind 2022 is de evaluatie nog lopende en vanuit afstemming met burgers kan dit in 2023 mogelijk nog tot aanpassingen leiden.

Ook is de gebiedsontwikkeling van de openbare ruimte rondom het Clemensdomein in 2022 afgerond. De herinrichting van de openbare ruimte rondom het bouwplan Hof van Oeloven is in 2022 opgestart en zal in 2023 worden afgerond. Daarnaast hebben kleinschalige afrondingswerkzaamheden plaatsgevonden in de gereconstrueerde Merkelbeek- en Rembrandtstraat

Vervolgens is in 2022 gestart met de planvorming en voorbereiding van het groot asfaltonderhoud aan de Karel Doormanstraat/Akerstraat en de N276 en reconstructie van Haefland.

De start van de uitvoering reconstructie Kerkstraat-Kerkeveldstraat was voorzien in het najaar 2022, echter door beperkte personele capaciteit en planologische ontwikkelingen heeft de aanbesteding van het werk een aantal weken later dan gepland plaats gevonden waarmee de uitvoering uiteindelijk over de winter heen is getild en begin 2023 zal starten.

Stand restant krediet inzake investeringen wegen		
Stand per 1-1-2022:		
Restant	1.206.739,19	
Budget investeringen 2022	1.915.000,00	
Totaal		*3.121.739,19*
Werkelijke uitgaven 2022:		
Loonkosten 2022	80.000,00	
Verzekering	8.561,01	
Civiel technisch werk Emma	13.613,51	
Reconstructie Trichterweg	1.080.132,67	
Gebiedsontwikkeling Clemensdomein	287.247,41	
Groot onderhoud K. Doormanstraat/Akerstraat	22.030,00	
Reconstructie Haefland	589,05	
Bouwplan Hof van Oeloven	34.618,22	
Reconstructie Merkelbeekerstraat	3.725,35	
Reconstructie Rembrandtstraat	6.072,03	
Reconstructie Maastrichterstraat	4.631,25	
Totaal onttrekking		*-1.541.220,50*
Restantkrediet investeringen wegen per 31-12-2022		**1.580.518,69**

Regulier onderhoud.
De prioriteitstelling bij de aanpak van regulier onderhoud wordt in hoge mate bepaald door winterschade aan wegen. Elk voorjaar wordt daarom aan de hand van de actuele schadebeelden het onderhoudsprogramma voor het betreffende jaar bepaald. Uitgangspunt voor het onderhoudsniveau van wegen en trottoirs is CROW-kwaliteitsniveau B, dit conform het MOP-OR 2022-2025.

Daarnaast zullen binnen nu en enkele jaren een aantal hoofdwegen (Karel Doormanstraat, N276, Rumpenerstraat, Bodemplein tot aan de rotonde bij de Afcent, Prins Hendriklaan N-Z en de Schinvelderstraat) aan groot onderhoud toe zijn. Hierbij wordt rekening gehouden met de gewijzigde verkeersbelasting (afname) op een aantal hoofdwegen a.g.v. de in gebruik name van de Buitenring. Derhalve is het onderhoud aan deze wegen de afgelopen jaren ook steeds uitgesteld c.q. getemperd. Asfaltreparaties aan de Prins Hendriklaan hebben plaatsgevonden.

Fase 1 van herstel van de bestrating in de Kling is in 2022 gerealiseerd. In verband met uitgestelde werkzaamheden van WML worden de resterende herstelbestratingen pas in 2024 uitgevoerd.

Verder zijn in het kader van verkeersveiligheid in Schuttersveld, 5 tijdelijke drempels vervangen door permanente klinkerdrempel. Ook zijn bij de inritconstructies van de Mozartstraat en Doorvaartstraat de trottoirtegels vervangen dor betonstenen in verband met de hoge verkeersbelasting. In verband met wortelschade zijn op verschillende locaties het straatwerk hersteld of straatwerk vervangen door halfverharding. Tot slot zijn er asfaltreparaties uitgevoerd op verschillende locaties binnen de gemeente. Ook is scheurvulling en markering aangebracht op diverse wegvakken verspreid over de hele gemeente.

Stand MOP - Wegen onderhoud		
Stand per 1-1-2022:		

Restant in MOP	0,00	
Totaal		*0,00*
Ten gunste gebracht van het MOP - Wegen onderhoud 2022:		
Saldo producten onderhoud wegen 2022	43.930,77	
Ontvangen vergoeding Provincie Limburg ten behoeve van het beheer en onderhoud van het wegvak N276.	498.698,00	
Totaal storting		*542.628,77*
Restant in MOP - wegen onderhoud per 31-12-2022		**542.628,77**

Verkeersregelinstallaties (VRI's)

Beleid

In het verleden was het aantal voertuigen op een kruisingsvlak maatgevend om wel of geen afwikkeling middels een verkeerslicht toe te passen. Ook het ongevallenbeeld speelde een rol bij die afweging. De laatste jaren worden bij reconstructies de verkeerslichten zoveel mogelijk vervangen door rotondes (betere doorstroming, verkeersveilig), dit voor zover de ruimte dit toelaat en passend is binnen het verkeersaanbod op betreffende kruising.

Areaal

Momenteel staan er binnen de gemeente Brunssum nog 7 VRI's op kruispunten. Verder is de toegang tot het promenade gebied geregeld middels een 3-tal dynamische afsluitingen (zakpalen).

Uitvoering

Tijdens de herinrichting van de Trichterweg-Maastrichterstraat is de VOP (voetgangersoversteekplaats) verwijderd.

Riolering

Beleid

Basis voor het rioolbeheer is het MOP-OR 2022-2025 en het Watertakenplan Brunssum. Ook in dit Watertakenplan is de Wet Gemeentelijke Watertaken geïmplementeerd. Verder ligt er de opgave om het watersysteem 'robuust' vorm te geven. Dat betekent dat riolering, openbare ruimte en oppervlaktewater in staat moeten zijn om de extremer wordende weersomstandigheden (met meer en heviger regenval) aan te kunnen. Het ligt voor de hand om alle wateropgaven gezamenlijk te analyseren en te vertalen in één samenhangend maatregelenpakket. Omdat water zich niet houdt aan bestuurlijke grenzen, is bovendien samenwerking met buurgemeenten, Het Waterschap, Het Waterschapsbedrijf Limburg Provincie Limburg en Rijkswaterstaat noodzakelijk. De voordelen hiervan zijn slimmere en effectievere oplossingen, tegen lagere totale kosten. In 2012 is een grootschalige studie naar optimalisatie mogelijkheden in de afvalwaterketen met positief resultaat afgerond (OAS-studie). Belanghebbende partijen daarbij zijn Provincie Limburg, Waterschap Limburg, Waterschapsbedrijf Limburg en de Limburgse gemeenten. In 2022 zijn binnen het samenwerkingsverband Parkstad de hydraulische herberekeningen (BRP) van de rioolstelsels opgestart. Naar verwachting zal deze voor Brunssum in Q1 2023 gereed zijn.

In Parkstadverband werken de betrokken gemeenten samen op navolgende onderdelen:

1. 1. Planvorming:
   - Communicatiecampagne middels redactieteam en website waterklaar.nl en de communicatiekanalen van de Woonwijzerwinkel.
   - Continueren van een vervolg subsidieregeling afkoppelen private terreinen (opvangen regenwater in de tuin) samen met het Waterschap Limburg via de Woonwijzerwinkel.

- Klimaatadaptatiestrategie Parkstad Limburg en Klimaatadaptatie actieprogramma.
- Het verder optimaliseren van de Klimaatatlas Parkstad.
- Verkenning samenwerking met Stadsregio Parkstad.

2. Operationele onderdelen:
   - Gegevensbeheer riolering
   - Meten-Monitoren-Rekenen
   - Actualiseren verhard oppervlak t.b.v. actualisatie BRP (Basis Riolering Plan)
   - Uitvoering subsidieregeling afkoppelen private terreinen
   - Uitvoeren risicodialoog en opstellen regionale en lokale uitvoeringsagenda's
   - Kolkreiniging, rioolreiniging en rioolinspectie
   - Relining van rioolstelsel
   - Beheer en onderhoud van pompen en gemalen

Om in de toekomst het hoofd te kunnen bieden aan de gevolgen van het veranderende klimaat is in 2018 in hetzelfde samenwerkingsverband de klimaatatlas opgesteld. Hierna genoemde kaarten zijn onderdeel hiervan. Er zijn berekeningen gemaakt van de wateroverlast als gevolg van extreme regenbuien. Daarvan zijn overzichtskaarten (een regenwaterstructuurkaart en een wateropstraatkaart) gemaakt. Deze kaarten geven een beeld waar bij extreme buien water op straat ontstaat. Verder is er een waterdroogte kaart gemaakt. Deze laat zien wat de grondwaterstand bij extreme droogte is. Tot slot is ook een hitte kaart opgesteld welke inzichtelijk maakt waar zich bij extreem warm weer de warmste plekken bevinden. In 2022 zijn op basis van deze kaarten onderzocht welke maatregelen mogelijk c.q. noodzakelijk zijn (zowel technisch alsook financieel). In 2023 wordt dit afgerond. Dit alles in samenspraak (de zgn. risicodialoog) met de diverse stakeholders (inwoners, hulpdiensten, zorginstellingen etc.) Aan de hand van deze risicodialoog worden uiteindelijk de maatregelen en bijbehorende prioritering bepaald (Klimaatadaptatie actieprogramma).

<u>Areaal</u>
De gemeente beschikt over 174 km vrij verval riolering. Verder nog de nodige huisaansluitingen, verzamelriolen en kolkaansluitingen en daarnaast de nodige schuiven, kleppen, pompen, bassins, etc.

<u>Uitvoering</u>
Voor de realisatie van de wettelijk verplichte basisinspanning (verminderen vervuilende overstorten op beken) en de KRW-verplichtingen (groene bergingen achter overstorten) zijn de benodigde investeringen gedaan. De gemeentelijke riolering voldoet daarmee aan de wettelijke eisen.

In het MOP wordt verder rekening gehouden met de exploitatiekosten voor riolering, noodzakelijke jaarlijkse vervanging en verbetering van verouderde riolering. Door deze investering blijft het rioolstelsel ook op de lange termijn in stand op een adequaat niveau.
Op plaatsen zal het riool incidenteel geïnspecteerd, gereinigd en gerelined worden. Dit op basis van klachten (wateroverlast) c.q. verstoppingen of verzakkingen (curatief).

Stand MOP - Riolering inzake investeringen		
Stand per 1-1-2022:		
Restant in MOP	793.087,79	
Budget vervanging 2022	1.114.000,00	
Totaal		1.907.087,79
Ten laste gebracht van het MOP - Riolering in 2022:		
Gebiedsontwikkeling Clemensdomein	141.480,07	
Reconstructie Trichterweg	532.005,64	
Reconstructie Rembrandtstraat	12.327,98	
Reconstructie Merkelbeekerstraat	7.563,59	
Reconstructie Haefland	1.143,45	
Bouwplan Hof van Oeloven	70.285,44	
BBB Molenvaart	98.731,21	
Rioolvervanging De Kling	63.229,19	
Renovatie BBB Loopgraaf	13.431,21	
Relining riool Treebeek	255.638,95	
Onderhoud KRW dam Breukberg	99.560,10	
Overige kosten inzake vervanging (o.a. onderzoekskosten, verzekeringen, herstel schade riool)	10.274,86	
Totaal onttrekking		1.305.671,69
Restant in MOP - riolering inzake investeringen per 31-12-2022		601.416,10

Stand MOP - Riolering tarieven/onderhoud		
Stand per 1-1-2022:		
Restant in MOP	0,00	
Totaal		*0,00*
Ten laste gebracht van het MOP - Riolering tarieven/onderhoud in 2022:		
Totaal onttrekking		*0,00*
Restant in MOP - riolering tarieven/onderhoud per 31-12-2022		**0,00**

Openbaar groen

Beleid

Met de vaststelling van het MOP-OR 2022-2025 heeft de Raad gekozen voor CROW kwaliteit B (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek) voor de volledige openbare groenvoorziening van de gemeente. Dit niveau houdt onder andere in dat herinrichting, omvorming en vervanging in stand wordt gehouden en dat er mechanische onkruidbestrijding wordt toegepast. Met ingang van 2016 is er een verbod gekomen op de toepassing van glyfosaat op open verhardingen. Dit betekent dat het onkruid mechanisch bestreden wordt. Het gewenste kwaliteitsniveau wordt hiermee

echter zelden behaald. Voorts leidt mechanische bestrijding in enkele gevallen tot hogere slijtage van trottoirs en wegen (a.g.v. borstelen) waardoor onderhoud c.q. vervanging in de toekomst wellicht eerder dan gepland noodzakelijk is.

Areaal
Het huidige groenareaal van de gemeente Brunssum beslaat 106 hectare exclusief sportcomplexen (inclusief 116 hectare). Dit areaal bestaat uit 43 hectare plantsoenen en 63 hectare gras en bermen. Tevens staan er in de gemeente Brunssum 10.500 zogenaamde 'structuurbomen'.

Uitvoering
Het reguliere onderhoud is conform het MOP-OR en volgens planning uitgevoerd, deels door medewerkers in eigen dienst, deels door medewerkers Betere Buren Brunssum en deels door medewerkers WSP Parkstad. Omvormingen en andere specialistische werken zijn uitgevoerd door lokale c.q. regionale bedrijven op basis van onderhoudsbestekken en incidentele inhuur.
Verdeeld over de gemeente zijn er, daar waar beplanting aan vervanging onderhevig was, groenpercelen omgevormd en/of heringericht.

In 2017 is gestart met het op diverse plaatsen omvormen van wegbermen tot bloemenrijke bermen. Deze omvormingen hebben ook in 2022 plaats gevonden. Het omvormen (verbloemen) van wegbermen is een proces van de lange adem. Reeds in de voorgaande jaren is gebleken dat het jaren kan duren eer het gewenste eindbeeld wordt bereikt. M.n. in de eerst omgevormde bermen (die uit 2017 en 2018) wordt het resultaat nu pas zichtbaar. Hopelijk zet deze trend zich de komende jaren door. Het verbloemen van wegbermen draagt daarmee bij aan het vergroten van de biodiversiteit.

Stand MOP - Groen		
Stand per 1-1-2022:		
Restant in MOP	0,00	
Totaal		*0,00*
Ten laste gebracht van het MOP - Groen 2022:		
Totaal onttrekking		*0,00*
Restant in MOP - Groen per 31-12-2022		**0,00**

Openbare Verlichting

Beleid
Basis voor het beheer van de openbare verlichting is het MOP-OR 2018-2021. Het gekozen kwaliteitsniveau voldoet aan de criteria van het Politiekeurmerk Veilig Wonen. In 2022 is gestart met het actualiseren van het beleidsplan Openbare verlichting. Deze zal in Q1-2023 worden afgerond.

Areaal
Het verlichtingsareaal van de gemeente Brunssum uit circa 6.200 masten en 6.300 armaturen. De wijzigingen van het areaal worden telkens bij de opstelling van een nieuw MOP-OR geactualiseerd.

Uitvoering
Het streven is om zoveel mogelijk armaturen om te bouwen naar LED-armaturen.

Stand MOP - Openbare verlichting		
Stand per 1-1-2022:		
Restant in MOP	47.344,64	
Totaal		*47.344,64*
Ten gunste gebracht van het MOP - Openbare verlichting 2022:		
Saldo producten Openbare verlichting 2022	-267.827,12	
Ontvangen vergoeding Provincie Limburg inzake VRI (verkeersinstallatie aan de Rimburgerweg	-120.000,00	
Totaal storting		*387.827,12*
Restant in MOP - Openbare verlichting per 31-12-2022		**435.171,76**

Gebouwen

Accommodatiebeleid

Uitgangspunt bij het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is dat zij moeten voldoen aan de hedendaagse eisen en functionaliteit. In 2022 zijn voor nagenoeg alle vastgoedobjecten een meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) opgesteld op basis van de uitgevoerde conditiemetingen volgens de NEN 2767. Vervolgens heeft de raad in januari 2022 de actualisatie van het Accommodatiebeleid geaccordeerd met daarin een strategische koers, namelijk een wijkgerichte aanpak. De koers bestaat uit het uitwerken van verschillende business cases in de wijk West en in de opvolgende jaren worden alle vastgoedobjecten in de wijken Oost, Zuid, Centrum en vervolgens Noord opgepakt en uitgewerkt.

In de uitwerking van de business cases wordt nagegaan of we het vastgoed door exploiteren, investeren in o.a. duurzaamheidsmaatregelen en/of afstoten van de bestaande accommodatie, slopen en/of nieuwbouw realiseren. De uitwerking van de afzonderlijke business cases worden in een bestuurlijk behandelvoorstel voorgelegd aan College en Raad ter besluitvorming. In de uitwerking wordt ook onderzoek gedaan naar het eventueel samen gebruikmaken van de accommodatie door diverse gebruikers oftewel het multifunctioneel inzetten van de accommodatie. Naast het uitwerken van de verschillende business cases zijn diverse onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd om het vastgoed/accommodatie in stand te houden. Zo zijn ook – in het kader van veiligheid – de gebreken vanuit de NEN 1010 keuringen opgeheven en legionella maatregelen uitgevoerd. Laatstgenoemde activiteiten en het uitwerken van de business cases hebben een dusdanige weerslag gehad op de capaciteit van het cluster vastgoed dat verschillende voorgenomen planmatige vervangingen zijn verschoven ofwel uitgesteld. Daarbij zijn de risico's bekeken voor wat betreft het gebruik van de accommodatie en de impact op het toekomstig onderhoud (verantwoorde uitstel).

In 2022 bedraagt de jaarlijkse storting in het onderhoudsfonds gemeentelijke gebouwen € 246.080,-.

In het kader van groot onderhoud aan gemeentelijke eigendommen waren voor het jaar 2022 onder andere de volgende werkzaamheden gepland c.q. uitgevoerd:

Overzicht rekening 2022 inzake Groot Onderhoud gemeentelijke eigendommen						
Proj. Nr.	**Accommodatie**	**Begroting na wijziging 2022**	**Werkelijk 2022**	**Gepland en uitgevoerd**	**Gepland maar niet uitgevoerd**	**Niet gepland maar wel uitgevoerd**
G043101	Bestuurscentrum	0,00	12.746,96			Meer onderhoud
G043102	Oude Raadhuis	50.000,00			Renoveren entree/trappen niet uitgevoerd door gebrek aan personele capaciteit en prioriteiten stellen	
G043103	Muziekschool	50.000,00	13.988,51	Verschillende onderdelen uitgevoerd	Diverse werkzaamheden uitgesteld i.v.m. capaciteit	
G043104	Houserveld BSV Limburgia	63.425,00	-8.715,17	Extra kosten vervangen haag aan voorzijde complex (Jonker van Weertstraat) incl. plaatsen staafmathekwerk, begroeiing en leges kosten.		
G043105	In de Struiken Langeberg		4.772,24			Vervangen ventilator WTW
G043106	Sportpark Klingelsberg	1.692,00	-263,80	Meer uitgaven klachtenonderhoud		
G043109	Sporthal Rumpen	35.000,00	29.486,47		Verschillende planmatige vervangingen niet uitgevoerd	
G043110	Sportzaal Brunssum Noord	2.500,00	7.472,25			Extra kosten i.v.m. valbeveiliging aanbrengen i.h.k.v. borgen veiligheid werken op dak
G043111	Sportzaal Treebeek		-1.149,79			Extra klachtenonderhoud
G043112	Bronspot	109.551,00	25.686,37		In afwachting van uitwerking business case verschillende planmatige werken uitgesteld	
G043113	Rumpenerhof		6.550,25			Vervangen sanitair i.v.m. verhuur leegstaande ruimten
G043115	Fontein Vijverpark	45.000,00	74.811,58			Fontein vervangen en extra aansluiting stroomkast + grond boringen gerealiseerd
G043116	Rembrandtstraat sanitaire gebouwen	90.000,00	3.295,00		Project gestart 2022 en nog in uitvoering	
G043117	Speeltuingebouw Buschkesberg		1.464,71			Vervangen meterkast n.a.v. NEN 1010
G043118	Speeltuingebouw Klaver-4	16.000,00	4.634,30		Verschillende vervangingen niet uitgevoerd	
G043119	CMWW, Pr. Beatrixstr. 1a	54.000,00			Verschillende planmatige vervangingen niet uitgevoerd door vertrek huurder uit pand per 1-2-2023. Voorstel volgt toekomst van pand	
G043121	Pr. Hendriklaan Vincentius		2.028,53			Extra herstelwerkzaamheden n.a.v. NEN 1010

Overzicht rekening 2022 inzake Groot Onderhoud gemeentelijke eigendommen						
Proj. Nr.	Accommodatie	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Gepland en uitgevoerd	Gepland maar niet uitgevoerd	Niet gepland maar wel uitgevoerd
G043122	Spoorstraat 32 Willibrordus	25.500,00	3.472,10		Verschillende planmatige werkzaamheden niet uitgevoerd	
G043124	Gemeenschapshuis Klaver Vier		83.333,20			Verschillende planmatige vervangingen uitgevoerd
G043127	Begraafplaats	100.000,00			Renovatie keermuur uitgesteld	
G043128	Galerijen Op Gen Hoes	500,00	1.158,93			Herstellen scheurvorming metselwerk
G043132	Planeetstraat 1	44.232,00			Dakrenovatie uitgesteld i.v.m. onderzoek business case	
G043135	Straatbeelden en kunstwerken	15.000,00			In afwachting van inventarisatie geen groot onderhoud uitgevoerd	
G043138	Kinderboerderij		4.651,00			Dak van de stalling vervangen
G043146	Openluchttheater	21.000,00			Startjaar is geen onderhoud nodig, vanaf 2024 volgt onderhoud	
Totale uitgaven groot onderhoud		**723.400,00**	**269.423,64**			

In onderstaande tabel wordt een weergave gedaan van het verloop van de voorziening groot onderhoud gemeentelijke eigendommen voor het jaar 2022 op basis van begroting en rekening.
Deze cijfers zijn inclusief de begrote en werkelijke exploitatielasten 2022 van de diverse gemeentelijke eigendommen.

Verloop 2022 Voorziening Onderhoud Gemeente eigendommen (G043100)		
Omschrijving	**Begroting 2022**	**Rekening 2022 + = onttrekking - = storting**
Beginstand Voorziening per 1-1-2022	-1.404.567,45	-1.404.567,45
Diverse gemeentelijke eigendommen:		
Uitgaven:		
Belastingen (o.a. btw/riool/ozb)	54.019,00	56.932,05
Energiekosten	37.096,00	59.989,03
Onderhoud (klein/klachten)	578.248,00	659.534,21
Onderhoud (groot)	723.400,00	269.423,64
Verzekering	28.302,00	61.734,47
Kapitaallasten	222.163,00	212.386,31
Adviesbureaus		

Doorbelasting anders	140.480,00	140.480,34
Loonkosten medewerkers		
Inkomsten:		
Geraamde budgetten 2022	-1.329.477,51	-1.329.477,51
Huur derden	-113.661,00	-113.100,04
Bijdragen van derden	-6.846,00	-29.107,59
Opbrengst verkoop panden		
Jaarlijkse storting	-246.080,00	-246.080,00
Stand per 31-12-2022	**-1.316.923,96**	**-1.661.852,54**

Met name door niet uitgevoerde/uitgestelde Groot Onderhoudswerkzaamheden in het jaar 2022 (voor een bedrag van € 454.000,-) wordt er in 2022 minder onttrokken aan de voorziening dan bij de begroting 2022 werd gepland.

Overzicht voorzieningen BMV's/ Brede scholen jaarrekening 2022

Bij de instandhouding van de BMV's (Brede Maatschappelijke Voorzieningen) is het uitgangspunt dat de gebouwen moeten voldoen aan de hedendaagse eisen, zowel technisch als onderwijskundig. Periodiek worden de gebouwen gecontroleerd/geïnspecteerd op basis van het vigerende Bouwbesluit.
Daarnaast dient de instandhouding te geschieden binnen de beschikbare middelen, die bestaan uit een rijksvergoeding die de scholen ontvangen voor gebouw gebonden kosten en de (hierop gebaseerde) medegebruiksvergoedingen en huurvergoedingen die worden betaald door andere gebruikers. De hoogte van de voorzieningen bedragen per 31 december 2022 in totaliteit € 1.086.310,-.

In onderstaande tabel is rekening gehouden met de jaarlijkse stortingen en de uitgevoerde werkzaamheden in het jaar 2022.

Overzicht voorzieningen BMV's / Brede scholen jaarrekening 2022				
Naam voorziening	**Beginstand 1-1-2022**	**Vermeerdering**	**Vermindering**	**Eindstand 31-12-2022**
Voorziening groot onderhoud BMV Bronsheim	384.917,04	85.618,00	85.268,10	385.266,94
Voorziening groot onderhoud BS Centrum	178.590,48	34.128,63		212.719,11
Voorziening groot onderhoud BS Langeberg	65.417,25	20.852,35	4.407,45	81.862,15
Voorziening groot onderhoud BS Treebeek	256.882,00	41.909,00		298.791,00
Voorziening groot onderhoud Sporthal Treebeek	87.671,10	20.000,00		107.671,10
Totaal van deze voorzieningen	**973.477,87**	**202.507,98**	**89.675,55**	**1.086.310,30**
saldo vermeerderingen/verminderingen			112.832,43	

Bij de BMV Bronsheim hebben de volgende werkzaamheden plaatsgevonden namelijk het vervangen en betalen van 2 termijnen van de warmtepompinstallatie (kosten € 82.000,-) en vervanging van optische rookmelders (kosten € 3.500,-) in het kader van veiligheid.

Bij de BS Langeberg zijn het vervangen van de intercom en deursloten (€ 4.400,-) uitgevoerd.

PARAGRAAF 4 FINANCIERING

BELEIDSUITGANGSPUNTEN

De uitgangspunten voor de financiering zijn vastgelegd in het Treasury statuut 2020 dat op 28 jan. 2020 door de raad is vastgesteld (gemeentebladnr. 2019/101).
Brunssum hanteert als algemeen uitgangspunt een risicomijdend financieringsbeleid dat binnen de kaders van de Wet Fido past. (Wet Financiering Decentrale Overheden). De financieringsfunctie moet ervoor zorgen dat er altijd voldoende geld beschikbaar is om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen.

RISICOBEHEER

Uitzettingen

Er is in 2022 een renteloze lening verstrekt van € 16.050 aan een muziekvereniging in navolging op het raadsbesluit van september 2022.
De lening voor het opstarten en financieren van de Woon Wijzer Winkel Zuid Limburg is in 2022 verhoogd met € 29.000. Het gaat om een bedrag van totaal € 144.716,- dat in 5 jaar termijnen aan de Woon Wijzer Winkel wordt uitbetaald (raadsbesluit 28 jan. 2020). Het rentepercentage is 4%.

Kredietrisico op verstrekte gelden

Met/zonder Hypothecaire Zekerheid	Restantschuld In € 1.000 op 1-1-2022	Restantschuld In € 1.000 op 31-12-2022
Verrekening	€ 807	€ 715
Zonder hyp.	€ 73	€ 102
Zonder hyp.	€ 2.000	€ 2.000
Verr.via subsidie	€ 8	€ 22
Debiteurenrisico bij Volta	€ 2.547	€ 2.538
Totaal verstrekte gelden	**€ 5.435**	**€ 5.377**

FINANCIERING

Kortlopende financiering

In principe worden de investeringen gefinancierd via kas- of call-geldleningen. Hiertoe worden twee offertes aangevraagd. Een bij de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten) en een bij een andere partij. Dit is vastgelegd in het Treasury statuut.
In de loop van 2022 heeft de ECB besloten om de rente te verhogen met als doel het beperken van de inflatie. Dit heeft als gevolg dat lenen voor de gemeente duurder is geworden.

overzicht renteniveau's kortlopende financiering 2022	bron: BNG/global rates	gemiddeld 2022
1 maands-Euribor:	varieerde van -0,576% tot 1,913%	0,094%
1 maands kasgeld BNG	op aanvraag	

In 2022 zijn 5 kasgeldleningen afgesloten met een waarde variërend tussen € 6 en € 8 miljoen. De maximale looptijd was 2 maanden. De rente varieerde van -0,46% in het begin van 2022 tot 3 % aan het eind van het jaar.

Financiering via Leasecontracten

Er zijn leasecontracten afgesloten voor de dienstauto van Toezicht en Handhaving, mobiele telefoons, koffieautomaten, multifunctionals, couverteermachine en vouwmachine.
De nog te betalen leasetermijnen staan vermeld in de Balans, onder de niet in de balans opgenomen verplichtingen aan de creditzijde van de Balans.

Langlopende financiering

Om de renterisico's zoveel mogelijk tegen te gaan, worden meestal onderhandse leningen aangetrokken. Deze hebben een rentevast periode van minimaal 10 jaar, of zijn rentevast gedurende de gehele looptijd. Voor de leningen van de gemeente wordt geen renterisico gelopen. Dat komt omdat de reeds afgesloten leningen een rentevaste periode hebben, die gelijk is aan de looptijd van de lening. Tot op heden zijn alleen leningen aangegaan met een lineaire aflossing, waardoor het renterisico ook beperkt is tot het schuldrestant op het moment van renteherziening, aangezien dan geen herfinanciering plaats hoeft te vinden.
In 2022 zijn er geen nieuwe langlopende leningen afgesloten.

Mutaties in de leningenportefeuille

Omschrijving (bedragen x € 1.000,--)	Begroting 2022	Rekening 2022
Stand per 1 januari 2022	€ 5.616	€ 5.616
Nieuwe leningen	€ 0	€ 0
Reguliere aflossingen	€ 808	€ 808
Stand per 31 december 2022	€ 4.808	€ 4.808

WET VERPLICHT SCHATKISTBANKIEREN

Vanaf december 2013 dienen overtollige gelden bij de schatkist te worden gestald.
Met ingang van 1 juli 2021 is de drempel voor schatkistbankieren verhoogd van 0,75% naar 2 % van het begrotingstotaal. Voor 2022 € 2.290.260 . Dit bedrag mag buiten de schatkist worden aangehouden per dag.
De rentevergoeding van de schatkist is de daggeldrente. Het eerste halfjaar bedroeg de rente 0,00%, in het 3^{e} kwartaal 0,66% en eind 4^{e} kwartaal 2 %.

TOETSING AAN DE WET FIDO

De wet Fido (Wet Financiering Decentrale Overheden) verbiedt overschrijding van de zogenaamde 'kasgeldlimiet'. Deze wordt bepaald aan de hand van 8,5% van de totale omvang van de begroting, zoals hierboven vermeld. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet moet door de gemeente worden aangegeven op welke termijn en op welke wijze er voor wordt gezorgd dat de netto vlottende schuld weer lager zal worden dan de kasgeldlimiet.

	Overzicht toetsing aan kaders Wet Fido				
	Omschrijving (bedragen x €1.000)	1e kw.2022	2e kw.2022	3e kw.2022	4e kw.2022
	Omvang begroting per 1-1-2022: € 114.513				
1	Toegestane kasgeldlimiet op jaarbasis				
	-in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
	-in Euro	€ 9.734	€ 9.734	€ 9.734	€ 9.734
2	Omvang vlottende schuld				
	Opgenomen gelden < 1 jaar kasgelden	€ 8.000	€ 8.000	€ 6.333	€ 2.000
	Schuld in rekening-courant	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Gestorte gelden door derden	€ 85	€ 90	€ 88	€ 90
	Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld				
	Totaal vlottende schuld	€ 8.085	€ 8.090	€ 6.421	€ 2.090
3	Vlottende middelen				
	Contante gelden in kas	€ 13	€ 15	€ 17	€ 14
	Tegoeden in rekening-courant	€ 432	€ 440	€ 491	€ 480
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Tegoeden bij de schatkist	€ 2.759	€ 4.255	€ 7.649	€ 5.792
	Totaal vlottende middelen	€ 3.204	€ 4.710	€ 8.157	€ 6.286
4	Toets kasgeldlimiet				
	Totaal netto vlottende schuld	€ 4.881	€ 3.380	-€ 1.736	-€ 4.196
	Toegestane kasgeldlimiet	€ 9.734	€ 9.734	€ 9.734	€ 9.734
	Ruimte(+)Overschrijding(-) 1-4	€ 4.853	€ 6.354	€ 11.470	€ 13.930

Conclusie: uit bovenstaande toetsing is dat de kasgeldlimiet in 2022 niet is overschreden.

EMU SALDO (ONTWIKKELING)

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden, zoals de gemeenten, een aandeel.
Hoeveel het tekort van een gemeente mag zijn, wordt jaarlijks bekend gemaakt in de septembercirculaire. Deze zogenaamde referentiewaarde wordt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken bepaald. In onderstaand overzicht wordt het berekend exploitatieresultaat weergegeven en de referentiewaarde waaraan Brunssum moet voldoen. Brunssum blijft ruim beneden de referentiewaarde.

BEDRAGEN * € 1.000			2021	2022	2022
			realisatie	raming	realisatie
Berekend EMU-saldo			**-€ 710**	**€ 1.894**	**€ 2.980**
Referentiewaarde gemeente Brunssum			-€ 3.754	-€ 4.009	-€ 4.009

BBV EN RENTETOEREKENING

Het nieuwe BBV bevat voorschriften met betrekking tot de rentetoerekening. Vanaf 2018 is de nieuwe regelgeving in werking getreden waarbij de interne rentetoerekening mede afhankelijk is geworden van de verhouding netto rentelasten afgezet tegen de integraal gefinancierde activa.
Onderstaand schema geeft nader inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

Boekwaarde investeringen per 1-1-jaar 2022 (incl. grondbedr.)		€ 60.903.364,00	A
Af: vaste eigen financiële middelen			
reserves en voorzieningen per 1-1-jaar 2022		€ 52.554.394,00	B
restantschuld geldleningen		€ 4.808.333,00	C
		€ 57.362.727,00	B + C
Financieringstekort		€ 3.540.637,00	A - (B+C)
Rentelasten/-baten			
rente vaste schulden		€ 63.193,00	D
rente eigen (interne) financieringsmiddelen (incl spaartegoeden)		€ 115.095,00	E
rente financieringstekort/-overschot		€ 0,00	F
Totaal rentekosten		€ 178.288,00	D+E+F
Boekwaarde investeringen per 1-1- jaar 2022		€ 60.903.364,00	A
af: investeringen met vast rentepercentage		-€ 7.589.802,00	G
rente te verdelen over		€ 53.313.562,00	A-G
totaal rentekosten		€ 178.288,00	D+E+F
af: vaste rente van investeringen		-€ 68.308,00	H
te verdelen rente		€ 109.980,00	D+E+F-H
te verdelen rente (D+E+F-H)			
	x % = omslagrente	**0,21%**	
0,5 % rente te verdelen over (A-G)			

PARAGRAAF 5 BEDRIJFSVOERING

De paragraaf bedrijfsvoering is een verplichte paragraaf volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV; art 9 lid 2 sub e). De paragraaf moet “ten minste inzicht geven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering” (BBV art 14) en omvat de onderdelen Personeel en Organisatie, Informatievoorziening, Facilitaire Zaken, Communicatie, Financiën en Algemeen Juridische Zaken en moet in samenhang worden gelezen met de in programma 12 ‘Algemene Dekkingsmiddelen’ opgenomen doelen en resultaten op het gebied van bedrijfsvoering.

PERSONEEL EN ORGANISATIE

Het programma Organisatie Ontwikkeling is in 2022 afgerond. Dit programma had tot doel om de ambtelijke organisatie en bedrijfsvoering verder te professionaliseren en de ambtelijk-bestuurlijke samenwerking te optimaliseren. Een groot deel van de voornemens van het oorspronkelijke programma Organisatie Ontwikkeling zijn inmiddels door de projectgroepen opgeleverd en afgerond. Een aantal zaken worden in 2023 nog verder geïmplementeerd door de betrokken stafafdelingen.

De projecten ‘Kernwaarden’ en ‘Flexibel en Resultaatgericht Werken’ worden de komende tijd onder aansturing van het MT verder voortgezet. Dit gebeurt samen met het verder invoeren van integraal management om de nieuwe ambities die in het coalitieakkoord staan te kunnen verwezenlijken.

Het thema binden en boeien is in 2022 opgepakt en er is een planning gemaakt. De arbeidsmarkt blijft krap.

Verder is in 2022 een start gemaakt met het traject functiewaardering. De gerede verwachting is dat dit traject in 2023 volledig zal zijn afgerond in relatie tot HR21.

Daarnaast is er in 2022 een nieuw beleidsplan Integriteit en een nieuwe Gedragscode opgeleverd en is de nieuwe medewerkersreis verder uitgerold; vacatureteksten zijn herschreven en in een nieuw jasje gestoken, nieuwe medewerkers worden middels fysieke introductiedagen welkom geheten en krijgen een rondleiding langs de highlights in Brunssum. We presenteren onze vacatures ook op onze social mediakanalen en doen dit op een meer professionele wijze, waarin ook inkijk wordt gegeven door middel van foto’s met medewerkers van de gemeente Brunssum. De contouren van de introductiegids voor nieuwe medewerkers zijn daarnaast klaar en we hebben in 2022 ingezet op houding en gedrag en werken op basis van vertrouwen. We zien hierdoor de zelfredzaamheid en het pakken van eigen regie in onze organisatie groeien.

INFORMATIEMANAGEMENT

In 2022 hebben we op basis van de pijlers van ons bedrijfsinformatieplan onze informatiehuishouding verder versterkt. Het door ontwikkelen van het zaakgericht werken wordt steeds meer gecombineerd met onze uitgangspunten van het procesmanagement, waarbij we de processen vanaf de start ontwerpen op basis van de geldende bedrijfsvoering kaders. De invoering van de Wet Open Overheid (WOO) en de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer blijken een katalysator te zijn voor onze eigen ambities inzake een transparante dienstverlening en bedrijfsvoering.

In de modernisering van onze informatiesystemen hebben we in 2022 steeds vaker gekozen voor oplossingen die in een zogenaamde SAAS/Cloud omgeving worden beheerd. Daarbij maken we zoveel mogelijk gebruik van een standaard koppelingsomgeving en worden systemen zoveel mogelijk geïntegreerd en dan met name met de basisregistraties. Voorbeelden hiervan zijn terug te vinden in de systemen voor de Omgevingswet, Klantgeleiding, het zaakgericht werken, Beheer Openbare Ruimte en het Sociale Domein.

De invoering van het kwaliteitssysteem Informatie- en archiefbeheer heeft in 2022 een boost gegeven aan de optimalisatie van onze informatievoorziening. Zowel de provincie alsmede de gemeentearchivaris geven de huidige inrichting en beheer een voldoende.

In samenwerking met onze ketenpartner Parkstad-IT is de stabiliteit van de ICT-infrastructuur significant

verbeterd. Het nieuwe telefonieplatform heeft de mogelijkheden voor tijd- en plaats onafhankelijk werken verder versterkt en biedt ons meer mogelijkheden in de flexibiliteit van onze dienstverlening.

INFORMATIEBEVEILIGING & PRIVACY

In 2022 is veel aandacht geschonken aan de verdere risicobeheersing van de maatregelen. Naast de aanwezigheid van de diverse procedures, is ook de bewijslast in kaart gebracht om een juiste werking van de protocollen te kunnen toetsen. De eerste gezamenlijke test van het bedrijfscontinuiteitsplan met de gemeente Landgraaf heeft de nodige inzichten gegeven om de risico's beter te beheersen. Daarnaast is in 2022 een eerste start gemaakt met het periodiek en systematisch controleren van loggings. We zien steeds vaker dat bij de (her)inrichting van processen het aspect van informatiebeveiliging & privacy vanaf het begin wordt meegenomen in het ontwerp. Eind 2022 zijn we gestart met een andere vorm van bewustwording, door bijna wekelijks korte berichten en mini-enquetes rond te sturen over het bovengenoemde onderwerp. Hierdoor kunnen we snel reageren op de actualiteit.

Voor meer informatie wordt verwezen naar de jaarlijkse verantwoording, evaluatie en planning door het college op dit vlak. Tevens is er structurele monitoring rondom dit thema als vast agendapunt voor de auditcommissie.

FACILITAIRE ZAKEN

De eerste voorzichtige stappen voor het aanpassen van de kantoorinrichting aan de uitgangspunten van Flexibel en Resultaatgericht Samenwerken zijn gezet. De twee grote vergaderzalen in de laagbouw alsmede de vergaderlocatie op de 7e etage hoogbouw zijn hybride ingericht. Deze inrichting geldt als blauwdruk voor de overige vergader- en overleglocaties.

COMMUNICATIE

Mediamix

In 2022 werd verder uitvoering gegeven aan de mediamix, het totaal aan kanalen (digitaal, visueel, print) die de gemeente inzet om inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden te informeren over gemeentelijke besluiten, voornemens en activiteiten. In 2022 werd tevens een aanzet gegeven om te komen tot een actualisatie van het huidige communicatiebeleidsplan (uit 2012). In dit nieuwe communicatiebeleidsplan wordt, op basis van ontwikkelingen in de samenleving maar specifiek ook binnen het medialandschap, de richting en kaders aangegeven waarbinnen de huidige middelen verbeterd ingezet kunnen worden en eventuele nieuwe middelen ontwikkeld kunnen worden, zodanig dat invulling wordt gegeven aan de ambitie om al onze inwoners juist, tijdig en volledig te informeren. Het geactualiseerde beleidsplan wordt naar verwachting in de eerste helft van 2023 aan de gemeenteraad ter vaststelling aangeboden.

Projectcommunicatie

Communicatie, vertegenwoordigd door een van de communicatieadviseurs, is in 2022 een structureel onderdeel geworden binnen project- en programmagroepen zoals de Proeftuin Brunssum-Noord (Aardgasvrije wijken), Transitievisie Warmte, het Volkshuisvestingsfonds, ontwikkellocaties en Centrumontwikkeling. Daarnaast wordt er aangesloten bij portefeuille-overleg en is er structureel overleg met een aantal projectteams om op deze manier -vanaf de start- kleine en grote projecten te adviseren c.q. ondersteunen. Op deze wijze ontstaat er meer samenhang tussen projecten en in de communicatie vanuit de gemeente over projecten. Deze ontwikkeling wordt in 2023 verder doorgezet.

Interne communicatie

In juli 2022 is het startschot gegeven aan het interne communicatieplan met een aantal activiteiten die kennis van elkaars werkzaamheden bevorderen. Zo zijn er Lunchinspiratiesessies georganiseerd, voorbereidingen getroffen voor het nieuwe intranet en ideeën/ initiatieven opgehaald vanuit de organisatie m.b.t. acties rondom interne communicatie.

Citybranding
Het jaar 2022 stond in het teken van zichtbaarheid, verankering en maatwerk. In de praktijk betekende dit dat er op basis van de uitvoeringsstrategie Citybranding, samen met Brunssumers, weer verschillende zichtbare initiatieven zijn ontwikkeld en uitgevoerd. Zo werd de “Onze Nieuwe Buur” - Campagne gelanceerd, werd de #onsbrunssummomentje-voucherset voor 18 tot 30 jarigen in het leven geroepen, was het merk OnsBrunssum zichtbaar op de Parade met de ‘Let’s Swing into the Parade’-schommel en een eigen merchandise, vonden er twee succesvolle edities van Brunssum Borrelt plaats, werd er een pilot gedraaid om meer te zoeken in samenwerkingen met echte Brunssumse partners en tenslotte kreeg het concept “Warm Welkom Brunssum” vorm. De voornaamste focus lag in 2022 op het verstevigen van de (digitale) basis van het merk “OnsBrunssum” bij de Brunssumers in de leeftijdscategorie van 20 tot 45 jaar. Met als doel om deze doelgroep proactief zijn/ haar trots voor Brunssum te laten uitdragen, met als effect een geloofwaardig en authentiek verhaal dat zich geleidelijk verspreid. Daarnaast is er veel aandacht besteed aan de verdere (door)ontwikkeling van contentplatform “OnsBrunssum” om de zichtbaarheid van Brunssum (online) te verbeteren met als resultaat een stijging aan websitebezoekers.

FINANCIËN EN CONTROL

De beleidsvoornemens voor wat betreft financiën en control zijn in de vorm van doelen en resultaten opgenomen in programma 12 Algemene Dekkingsmiddelen.

PERSONEELSFORMATIE EN-KOSTEN

Formatie en bezetting van de ambtelijke organisatie (inclusief Griffie) 2022 in fte

	31/12/ 2021	31/12 2022
Formatie:	210,44	224,00
Bezetting:	196,76	219,61

PERSONEEL IN CIJFERS 2022			
Salarissen	**Begroting**	**Realisatie**	**R -/- B**
	2022	**2022**	**2022**
Ambtelijke organisatie	17.959.186	16.896.385	-1.062.801
	17.959.186	**16.896.385**	**-1.062.801**
Externe inhuur	**Begroting**	**Realisatie**	**R -/- B**
	2022	**2022**	**2022**
Externe inhuur	839.074	1.723.947	884.873
Diensverlening andere overheid	44.440	56.867	12.427
Inhuur WSW	114.000	54.255	-59.745
	997.514	**1.835.069**	**837.555**
Terugontvangen personeelskosten	**Begroting**	**Realisatie**	**R -/- B**
	2022	**2022**	**2022**
Ontvangen personeelskosten	-2.838	-211.666	-208.828
	-2.838	**-211.666**	**-208.828**
SALDO SALARISSEN/INHUUR & TERUGONTV	**18.953.862**	**18.519.788**	**-434.074**
Overige personeelskosten	**Begroting**	**Realisatie**	**R -/- B**
	2022	**2022**	**2022**
	578.316	638.457	60.141
	578.316	**638.457**	**60.141**
	19.532.178	**19.158.245**	**-373.933**
Stelpost bedrijfsvoeringskosten Jeugd	**284.000**	**-**	**-284.000**
TOTAAL PERSONEELSKOSTEN	**19.816.178**	**19.158.245**	**-657.933**

N.B.:
De tabel “Personeel in cijfers 2022” is na distributie van het “concept jaarstukken 2022” nog aangepast.
Deze aanpassing is extra comptabel met de volgende reden:
Bij de analyse van de budgetten Overhead is een stelpost getraceerd, bestemd als begrotingsbudget (dekking) voor extra bedrijfsvoering kosten jeugd (afdeling Zorg).
Om dit zuiver te rapporteren is het alsnog meegenomen bij de personeelskosten. Daar zijn immers ook de kosten gemaakt.
De personeelskosten ambtelijke organisatie gemeente Brunssum kennen per saldo na de aanpassing een voordeel van € 657.933,-.

Toelichting op de cijfers personeelskosten

Ambtelijke organisatie
In de tabel personeel in cijfers zien we lagere uitgaven bij de salarissen ambtelijke organisatie.
De krapte op de arbeidsmarkt speelt hierbij een rol. Het aantal reacties van potentiele kandidaten op openstaande vacatures is lager dan we gewend zijn. Tevens blijft het moeilijk vacatures met gekwalificeerde eisen ingevuld te krijgen.
Indirect zijn de grote wisselingen in de bezetting van personeel ook nog van invloed geweest.
De tegenhanger in de lagere uitgaven salarissen zijn de hogere uitgaven voor externe inhuur.
Dat is in die zin logisch waar het niet uitgegeven geld aan salarissen wordt aangewend om een openstaande vacature (tijdelijk) in te vullen met ingehuurd personeel.
Externe inhuur wordt daarnaast ook ingezet voor specialistische deskundigheid en projectmatige (deeltijd) opdrachten en bij vervanging van langdurig zieken op posities waar dat voor continuïteit van werkzaamheden noodzakelijk is.
De post terugontvangen personeelskosten heeft een fluctuerend en onvoorspelbaar karakter. De realisatie wordt gevormd door van derden ontvangen bijdragen aan onze personeelskosten. Dit betreft voornamelijk UWV gerelateerde bijdragen (zwangerschapsverlof, ouderschapsverlof, transitievergoedingen en ziektewet)en vergoedingen voor piketdiensten.

Externe inhuur in % tot personeelskosten
Externe inhuur (1.835) uitgedrukt in percentage van de gerealiseerde personele uitgaven (salaris en inhuur = 18.520) bedraagt: 9,9 %. Dit percentage is ten opzichte van voorgaande jaren licht gedaald. De daling is het gevolg van een lager volume externe inhuur, dan voorgaand jaar.

Overige personeelskosten
De overige personeelskosten bestaan o.a. uit de budgetten beloningsdifferentiatie, eindheffing WKR (werkkostenregeling), kosten voormalig personeel en reiskosten.
De lagere uitgaven bij overige personeelskosten zijn merendeels het gevolg van een lagere aangifte werkkostenregeling. In 2021 werkten veel mensen thuis i.v.m. Corona en werd er niet voldaan aan de 128-dagen regeling welke verplicht is voor het onbelast uitbetalen van de reiskostenvergoeding. In 2022 wordt hier wel weer aan voldaan en is het mogelijk om de reiskostenvergoeding onbelast uit te betalen. De eindheffing van de WKR valt daardoor lager uit.

ALGEMEEN-JURIDISCHE ZAKEN
De werkzaamheden bestreken een breed terrein. Het betreft onder meer juridische toetsing van de kwaliteit van producten en diensten, het afwikkelen van bezwaarschriften, (informele) klachtafwikkeling, interne advisering over taken die het primaire proces overstijgen (Algemene Wet Bestuursrecht, Wet Openbaarheid van Bestuur/ Wet open overheid, verordeningenbeheer) en privaatrechtelijke aangelegenheden.

DUURZAAMHEID
De gemeente Brunssum zet zich in voor duurzaamheid. Ook in 2022 zijn hier stappen in gezet, o.a. op het gebied van energiebesparing en verduurzaming van gebouwen. De gemeente blijft zich inzetten voor een duurzame en energiezuinige toekomst en zal periodiek verslag doen van de genomen maatregelen en behaalde resultaten.

OMGEVINGSWET

De gemeente Brunssum heeft zich voorbereid op de implementatie van de Omgevingswet en heeft diverse acties ondernomen om ervoor te zorgen dat de dienstverlening voldoet aan de minimale eisen van de wet. In 2023 zal de gemeente zich verder inzetten om de implementatie van de Omgevingswet vorm te geven en te zorgen voor een succesvolle invoering.

FRAUDE EN INTEGRITEIT

Gemeente Brunssum hecht grote waarde aan integriteit en het voorkomen van fraude binnen de organisatie. Daarom heeft de gemeente integriteitsbeleid opgesteld dat erop gericht is om integriteitsschendingen en fraude te voorkomen en op te sporen. Het integriteitsbeleid is vastgelegd in een gedragscode, die op 20 december 2022 is geactualiseerd, en in september 2022 is het Beleidsplan Integriteit 2022-2026 door het college van B&W vastgesteld. Daarnaast is besloten om in 2023 een integriteitsfunctionaris aan te stellen (0,5 te).

Naast het integriteitsbeleid zijn er interne controlemaatregelen genomen om fraude en corruptie te voorkomen en op te sporen. De gemeentelijke accountant is betrokken bij het signaleren van mogelijke fraude en integriteitsschendingen en heeft hierin een belangrijke rol vanuit zijn controlefunctie.

De gemeente Brunssum werkt samen met andere overheidsinstanties en externe partijen om fraude en integriteitsschendingen te voorkomen en op te sporen. Gemeente Brunssum zal blijven investeren in integriteit en fraudepreventie en zal periodiek verslag doen van de genomen maatregelen en behaalde resultaten.

PARAGRAAF 6 VERBONDEN PARTIJEN

De gemeente Brunssum neemt deel in een aantal maatschappelijke organisaties waarbij sprake is van een financieel en bestuurlijk belang. Dit zijn de zogenaamde verbonden partijen. Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente.

We spreken van een financieel belang wanneer de gemeente de middelen die zij aan een organisatie ter beschikking heeft gesteld, in het geval van faillissement niet terugkrijgt. Of wanneer financiële problemen op de gemeente kunnen worden verhaald. De gemeente blijft dus risicodragend.
Er is sprake van een bestuurlijk belang als de gemeente zeggenschap heeft in een organisatie. Dat kan door middel van een bestuurszetel, of door het uitoefenen van stemrecht als aandeelhouder.
Toezicht wordt in veel gevallen uitgeoefend via het bestuur. Daarin heeft een afvaardiging zitting uit het college van B&W of uit de gemeenteraad. Op ambtelijk niveau vindt ondersteuning op dit toezicht plaats via de deelname in financiële en beleidscommissies.

Op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen wordt van de verbonden partijen gevraagd om de vastgestelde jaarrekening/jaarverslag en de begroting aan te bieden aan de gemeente. Hieraan voorafgaand dienen de Algemene en Financiële Beleidsmatige Kaders (AFBK) aan de raad te worden aangeboden. Deze stukken worden eerst ambtelijk getoetst en vervolgens via het college van B en W ter informatie c.q. voor een zienswijze aan de gemeenteraad verstrekt.

De gemeente voert taken uit via de inzet van verbonden partijen. Het is, gezien het feit dat een substantieel deel van de gemeentelijke begroting hiermee op afstand staat, van groot belang om als individuele gemeente grip te kunnen uitoefenen op deze verbonden partijen. Begin 2016 heeft de raad de nota “In verbinding met verbonden partijen” vastgesteld. Deze kadernota omvat een algemeen beleidskader en een sturingskader om de grip op verbonden partijen te versterken.

Vanuit het besef, dat we als individuele gemeente niet in staat zijn om onze zeggenschap binnen een gemeenschappelijke regeling wezenlijk te vergroten, hebben de Parkstadgemeenten vanaf 2016 de krachten gebundeld. Deze regionale aanpak heeft geleid tot het document ´Zo doen we dat in Parkstad´. In dit document zijn afspraken vastgelegd, die beogen om de raden beter in positie te brengen, de verbinding met verbonden partijen te versterken, het ambtelijk collectief te organiseren en de colleges van B en W optimaal te faciliteren.

De Parkstadgemeenten hebben met een aantal GR-en de volgende afspraken gemaakt:
1. Gemeenschappelijke regeling en meerjarenplan vormen de basis voor kaderstelling door de raad
2. Gemeenten organiseren samen met de GR-en collectiviteit in de ambtelijke voorbereiding
3. GR-en organiseren informatiebijeenkomsten voor raads- en commissieleden
4. GR-en sturen voorafgaand aan het indienen van begroting en jaarrekening hun Algemene Financiële en Beleidsmatige Kaders (AFBK) op naar de raden
5. Sturing vindt gedurende het jaar plaats.

Uiterlijk 1 juli 2024 moeten een aantal wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn doorgevoerd. Hiertoe trekt Brunssum samen op met de andere deelnemers aan de GR in Zuid-Limburg.
De wijzigingen zijn onder te verdelen in:
-versterking van de positie van gemeenteraden in de besluitvorming;
-de introductie van aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden;
-het verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN PER CATEGORIE

Gemeenschappelijke regelingen (in overeenstemming met de nota verbonden partijen zijn lichte gemeenschappelijke regelingen ook opgenomen in deze opsomming):

- Stadsregio Parkstad Limburg
- Belastingsamenwerking Gemeente en Waterschappen (BSGW)
- Veiligheidsregio Zuid-Limburg (met als onderdelen Brandweer en GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen)
- GGD (Gemeenschappelijke Gezondheidszorg) Zuid Limburg
- Kredietbank Limburg (Gemeenschappelijke Regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening Limburg)
- Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL)
- GR Werkgeversservicepunt Parkstad (WSP)
- Regionale reinigingsdienst (Rd4)
- Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening Limburg
- Intergemeentelijke sociale dienst BOL (ISD BOL)
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)
- Lichte GR Parkstad IT (PIT)
- Lichte GR beheer afvalwaterketen
- GR Het Gegevenshuis
- Centrumregeling Verwerving Jeugdhulp Regio Zuid-Limburg 2019
- Omnibuzz
- Samenwerking Watertaken Parkstad

<u>Vennootschappen/Deelnemingen:</u>

- Betere Buren BV
- IBA Parkstad BV
- Bank Nederlandse Gemeenten NV
- Enexis BV (nieuw energienetwerkbedrijf; vroeger onderdeel van Essent BV)
- Rd4 NV
- WML
- Nazorg Limburg BV
- Woon Wijzer Winkel BV

Stadsregio Parkstad Limburg, programma 1	
Visie	Met de samenwerking willen we het hoofd bieden aan de gevolgen van krimp en vergrijzing en aan sociale achterstanden.
Doel/openbaar belang	Om op basis van de onderwerpen genoemd in de Kern-agenda en de Keuze-agenda de samenwerking tussen de deelnemende gemeenten te faciliteren en te komen tot een samenhangend beleid en uitvoering daarvan op de gebieden van ruimte & mobiliteit, economie & toerisme, wonen & herstructurering, energie en duurzaamheid (inclusief klimaatadaptatie en circulaire economie), sociaaleconomische structuurversterking en grensoverschrijdende samenwerking. De vorm van de samenwerking kan verschillen. Aan de onderwerpen die deel uitmaken van de Kern-agenda nemen alle gemeenten deel. Daarbij is het Regiobureau procesmatig en inhoudelijk verantwoordelijk. Aan de onderwerpen die deel uit maken van de keuze-agenda nemen alleen Gemeenten deel die daarvoor kiezen. Daarbij heeft het Regiobureau ten minste een monitorende en versterkende taak. Tot de onderwerpen van de Kern-agenda behoren in elk geval: Ruimte Energie en duurzaamheid, Mobiliteit, Economie & toerisme; Wonen & herstructurering, Sociaaleconomische structuurversterking (verbinding onderwijs/arbeidsmarkt, Gezonde Basisschool van de Toekomst, verlengde schooldag en kansrijke start) en Grensoverschrijdende samenwerking.
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2022 € 526.326,- (product 010040) incl. -€ 16.000,- resultaatuitkering 2021
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	DB: burgemeester van elke gemeente; ieder lid beschikt over 1 stem. AB: burgemeester en 1 portefeuillehouder van elke gemeente; ieder lid krijgt de helft van het aantal per gemeente toebedeelde stemmen. Iedere gemeente beschikt over 1 stem + 1 stem per iedere 10.000 inwoners, maar heeft nooit minder dan 3 stemmen ongeacht het inwoneraantal. Brunssum heeft 4 van de 37 stemmen. Bestuurscommissies (er zijn er 5): 1 portefeuillehouder per gemeente; iedere gemeente beschikt over 1 stem + 1 stem per iedere 10.000 inwoners, maar heeft nooit minder dan 3 stemmen ongeacht het inwoneraantal. Brunssum heeft 4 van de 37 stemmen.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Reeds decennia wordt met de samenwerking gewerkt aan het oplossen van de problematiek die is ontstaan door vergrijzing en krimp: door inzet op herstructurering en economische structuurversterking. Met de in 2019 met het Rijk gesloten Regiodeal en die afloopt op 31 december 2022 wordt nog meer ingezet op sociaaleconomische thema's, zoals het bestrijden van onderwijsachterstanden en gezondheidsproblematiek, de verbetering van perspectief op werk voor kwetsbare groepen, het zorgen voor voldoende gekwalificeerd personeel voor bedrijven, het vergroten van de veiligheid voor burgers en het voorzien in en versterken van de sociale infrastructuur. Dit heeft formeel zijn beslag gekregen in de uitbreiding van de samenwerking per 1 mei 2021 met het instellen van de Bestuurscommissie sociaaleconomische structuurversterking en het beleggen van het thema grensoverschrijdende samenwerking bij het DB. De ingezette lijn via de Regio Deal 2019 – 2022 wordt voortgezet. In november 2022 is door Stadsregio Parkstad Limburg een aanvraag bij het Rijk ingediend voor de Regio Deal 2023-2025.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De financiële risico's worden beschreven in de begroting van Parkstad. Parkstad voert het door het Bestuur vastgestelde jaarplan uit.

Ontwikkelingen	Om de grote en complexe opgaven voor de gemeenten in Parkstad te kunnen aanpakken, blijft de samenwerking binnen de Gemeentelijke regeling essentieel. Het inhoudelijke kompas voor de Stadsregio Parkstad Limburg en de Parkstad gemeenten vormt de Strategische Agenda Parkstad 2021-2030. Belangrijke zaken zijn: - Het verder versterken van aanpak van de sociaaleconomische achterstanden/brede welvaart - Meer dan in het verleden benutten van kansen, zoals de ontwikkeling op de bedrijventerreinenmarkt, die sneller gaat dan de afgelopen 40 jaar - Het inzetten op het verkrijgen van financiële middelen van het rijk uit de gelden die zijn bedoeld voor inzet in stedelijke vernieuwingsgebieden en grens- en krimpregio's - Het meer gebruik maken van de mogelijkheden van grensoverschrijdende samenwerking - Het uitvoeren van de energietransitie				
	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
	6.264.000	6.145.000	38.131.000	61.111.000	299.000

	Veiligheidsregio Zuid-Limburg crisisbeheersing en brandweerzorg, programma 2				
Visie	Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) is één van de 25 veiligheidsregio's van ons land. Binnen VRZL werken de 16 gemeenten, Brandweer, Politie en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR, onderdeel van GGD Zuid-Limburg) met elkaar samen om bij een ramp of crisis zo effectief mogelijk op te kunnen treden. Op basis van de gemeenschappelijke regeling is elke gemeente van de regio deelnemer van VRZL en daardoor medeverantwoordelijk voor de bestuurlijke en organisatorische aansturing van de organisatie.				
Doel/openbaar belang	Het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie en uitvoering van de brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing binnen het werkgebied van de Veiligheidsregio.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage aan Veiligheidsregio 2022: € 1.957.287,- - product brandweerbeleid 110001-441205: € 1.904.702,- - product Rampenbestrijding/GHOR 110002-441205: € 52.585,-				
Vestigingsplaats	Maastricht				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger/ burgemeester in AB. Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de 16 gemeenten. De leden van het AB hebben ieder één stem en daarboven één stem per volledig veelvoud van 25.000 inwoners.				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Kerntaak van de Veiligheidsregio is om iedereen die in Zuid-Limburg woont, werkt of verblijft te beschermen tegen gezondheidsrisico's, crises en rampen. Dat gebeurt door: - voorkomen: risico's in kaart brengen en treffen van voorbereidingen op maat; - bestrijden: effectief optreden tijdens een crisis of ramp om levens te redden en schade te beperken; - herstellen: inzetten op slachtofferhulp, nazorg en herstel van materiële schade. Fysieke veiligheid, waar een adequate brandweerzorg en crisisbeheersing toe worden gerekend, is een van de thema's van het gemeentelijke veiligheidsbeleid. De ambities van de Veiligheidsregio, sluiten aan op de ambities van het gemeentelijk veiligheidsbeleid.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	De risico's worden beschreven in de jaarlijkse begroting van de Veiligheidsregio. Specifiek voor de Voorziening Functioneel Leeftijdsontslag VRZL geldt dat dit dossier nauw op inhoud en effecten wordt gemonitord. Conform diverse bestuurlijke afspraken vinden komende twee jaren nieuwe herijkingen plaats.				
Ontwikkelingen	Afgelopen periode is gebruikt om enerzijds de op ons afkomende (wettelijke) ontwikkelingen te doorgronden en anderzijds het bestuur in de positie te brengen om te kunnen onderzoeken welke vernieuwing gewenst en haalbaar is. Deze opbrengst bepaalt de inrichting van goede en verantwoorde brandweerzorg 2024-2030 en is daarmee ook medebepalend voor het op te stellen nieuwe regionale beleidsplan 2024-2027 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg.				
	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
	6.364.648	4.641.202	46.939.616	55.556.432	-120.000

	Betere Buren BV, programma 3				
Visie	Medewerkers van Betere Buren werken voor hun wijk en in hun wijk en werken ondertussen aan hun eigen ontwikkeling.				
Doel/openbaar belang	Betere Buren is een mens ontwikkelbedrijf dat zichzelf tot doel stelt te zorgen dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zich zodanig ontwikkelen dat de afstand tot de reguliere arbeidsmarkt verkleind wordt.				
Financieel belang	Bijdrage 2022 vanuit de gemeente Brunssum: €504.393,- (650003/438103) incl. restitutie ad. € 35.690,-				
Vestigingsplaats	Brunssum				
Zeggenschap	Gemeente Brunssum is 100% aandeelhouder				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Betere Buren is gepositioneerd als integrale uitvoeringschakel. Zo voorziet Betere Buren in diensten van de WMO, zoals bijvoorbeeld de was- en strijkservice, de scootmobiel pool en de mantelzorgondersteuning. Anderzijds dragen medewerkers bij aan het onderhoud van het openbaar groen en grijs binnen de gemeente, terwijl zij werken aan hun eigen ontwikkeling. Betere Buren werkt 'ontschot'; er zijn zowel medewerkers die werken aan hun ontwikkeltraject op basis van de Participatiewet en SW-medewerkers.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Betere Buren is voor een groot deel (min. 80% van de omzet) afhankelijk van de inbestedingsopdrachten van gemeente Brunssum. Het niet of minder inbesteden bij Betere Buren heeft derhalve directe impact op de bedrijfsvoering en de organisatie van ontwikkeltrajecten. De verschillende bijdragen vanuit de gemeente worden al sinds 2015 niet geïndexeerd. Dit terwijl de kosten jaarlijks stijgen, waarbij de kosten in 2023 naar verwachting zelfs explosief (+15%) zullen stijgen.				
Ontwikkelingen	Betere Buren is strakker gepositioneerd als schakel in het in- door- en uitstroomproces voor toeleiding naar werk. Iedere klant die ontwikkeling kan doormaken wordt aangemeld voor een (praktijk)diagnose. Daarnaast vervult Betere Buren sinds 2019 het werkgeverschap voor medewerkers die vanuit de banenafspraak hun werkzaamheden bij de gemeente Brunssum vervullen. In 2022 is gestart met leer-/werklijnen in de logistiek en horeca.				
	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
	48.720	48.720	164.800	340.549	0

	Centrumregeling Verwerving Jeugdhulp Regio Zuid-Limburg programma 3				
Visie	Sinds 2016 werken de Zuid-Limburgse gemeenten intensief samen op het gebied van Jeugdhulp, waarbij de gemeente Maastricht fungeert als centrumgemeente en (een groot deel van) Jeugdhulp inkoopt namens de 16 gemeenten. In 2019 is deze centrumregeling herzien en er werd een SLA (Service Level Agreement) opgesteld inzake de kwaliteit van de dienstverlening. Met ingang van deze nieuwe centrumregeling werd een verplicht basispakket geïntroduceerd welke alle gemeenten afnemen en een facultatief keuzepakket voor met name ambulante jeugdhulp. De gemeente Brunssum koopt reeds sinds 2017 ambulante jeugdhulp zelf in. Gemeente Brunssum participeert in diverse overlegstructuren Zuid-Limburg inzake beleid en verwerving (inkoop) om de koppeling met de eigen strategische keuzes goed te stroomlijnen.				
Doel/openbaar belang	De centrumregeling is gericht op verwerving van de dienstverlening van de jeugdhulp t.b.v. de deelnemende gemeenten en regionaal beleid te formuleren				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2022 € 4.560.336,- ; incl. kosten programma bureau conform bevoorschotting 2022 in afwachting van definitieve afrekening. (prod. 672010 /438103 /443852/443853/443856)				
Vestigingsplaats	Maastricht				
Zeggenschap	De Stuurgroep Jeugd is het bestuurlijk adviesorgaan inzake de inkoop van Jeugdhulp. Zij adviseren de centrumgemeente Maastricht of het Bestuurlijk Overleg van de 16 gemeenten inzake besluitvormingsvoorstellen. In deze Stuurgroep nemen van elke regio 2 vertegenwoordigers deel (in totaal 6). Namens regio Parkstad nemen de gemeenten Heerlen en Kerkrade deel. Via het Bestuurlijk Overleg Parkstad, waar alle wethouders Jeugd van de Parkstadgemeenten deelnemen, kunnen adviezen worden meegegeven aan de vertegenwoordigers in de Stuurgroep.				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Jeugdhulp is onderdeel van het Sociaal Domein en draagt eraan bij dat jongeren en jeugdigen en hun gezinssysteem daar waar nodig ondersteuning ontvangen van een professional. Deze hulp is gericht op het herstellen of behouden van de zelfredzaamheid en participatie van de jeugdige/ het gezin.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Brunssum wil regie houden op het proces (toegang, uitstroom en financieel).				
Ontwikkelingen	In deze lichte gemeenschappelijke regeling wordt gemeente Maastricht aangewezen als centrumgemeente en verwervende partij voor jeugdhulp. Brunssum koopt sinds 2017 de lichtere vormen (ambulant) zelf in .				
Onderdeel Gemeente Maastricht	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
					0

	Werkgevers Servicepunt Parkstad Limburg BV, programma 3				
Visie/Doel/openbaar belang	De gemeente Brunssum neemt deel aan het Werkgevers Servicepunt Parkstad BV (WSP) vanwege de bundeling van kennis en expertise wat betreft de regionale arbeidsmarkt en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de werkgeversbenadering in Parkstad. WSP Parkstad Limburg heeft tot doel: Het leveren van dienstverlening die gericht is op duurzame participatie van personen op de arbeidsmarkt. Deze personen hebben een dienstverband bij de GR WOZL óf hebben een uitkering in het kader van de Participatiewet en hebben een loonwaarde tussen de 30 en 100 procent van het wettelijke minimumloon.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2022 € 330.064,- (prod. 640002/443300) incl. -€ 219.211,- afrekening 2021.				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in de aandeelhoudersvergadering (AVA WSP)				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	WSP Parkstad is hét aanspreekpunt voor werkgevers in de regio Parkstad en ondersteunt ondernemers en ondernemingen in het realiseren van hun economische, sociaal-maatschappelijke en juridische doelstellingen. Dit doet WSP Parkstad door vanuit één loket het beschikbare aanbod van kandidaten in de regio te bemiddelen naar duurzaam betaalde arbeid bij werkgevers. Kandidaten zijn ofwel afhankelijk van een uitkering vanuit de Participatiewet ofwel hebben een dienstverband in het kader van de (oude) Wsw. WSP Parkstad is dé specialist in het vormgeven van het nieuwe denken waar bij werkgevers beschikbaar werk geschikt gemaakt wordt voor personen met een loonwaarde tussen de 30 en 80 procent van het wettelijk minimumloon. Medewerkers van WSP Parkstad participeren actief in relevante netwerken en geven samen met de gemeenten invulling aan de 'couleur locale'. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de lokale krachten om de participatiegraad te kunnen verhogen.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	WSP Parkstad Limburg BV is opgericht in maart 2017 en heeft per 1 januari 2018 een Gemeenschappelijke Regeling als rechtsvorm. Het herplaatsen van medewerkers t.g.v. het einde van de samenwerking met Multifix heeft geen financiële gevolgen gehad. Het merendeel van de medewerkers is met marktconforme tarieven bij andere opdrachtgevers geplaatst.				
Ontwikkelingen	WSP Parkstad Limburg is georganiseerd in GR- vorm, waarin de onderdelen Detachering OZL en Ondersteuning OZL zijn opgenomen. In lijn met het beleidsuitgangspunt 'Van binnen naar buiten', worden zoveel mogelijk medewerkers naar vermogen geplaatst bij reguliere werkgevers. De groei van het aantal detacheringen van SW- medewerkers stagneert omdat steeds meer vak-vaardige en productieve medewerkers uitstromen door pensioen. Dat geldt ook voor de werkbegeleiders. Vervanging door mensen uit de Participatiewet heeft daarom volle aandacht. Ook hier zien we dat de meest kansrijke mensen aan het werk zijn. WSP Parkstad werkt veel samen met de andere WSP's in de regio Zuid-Limburg opdat het arbeidsmarktbeleid en de dienstverlening meer afgestemd en de herkenbaarheid voor werkzoekenden en werkgevers beter wordt. GR WSP is inmiddels vaste partner in aansluiting op alle gewestelijke en regionale ontwikkelingen en initiatieven die mobiliteit en uitstroom bevorderen.				
	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
	€ 2.777.000	€ 1.804.000	€ 1.748.000	€ 2.822.000	€ 1.804.000

	Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg, programma 3				
Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg (GR WOZL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken op basis van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW).				
Doel/openbaar belang	Het Werkvoorzieningsschap heeft tot doel: 1. Het voorzien in en het bieden van passende werkgelegenheid en arbeidsrevalidatie voor ingezetenen, die blijkens een door het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) afgegeven indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn op basis van de WSW. 2. Uitvoering geven aan de door de deelnemende Gemeenten opgedragen werkzaamheden in het kader van een beschutte werkomgeving				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2022 € 9.264.280,- (640001/441200-443300) incl. € -162.566,- correctie afrekening 2021.				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB en DB				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	WOZL heeft tot doel om de SW-doelgroep tewerk te stellen die aangewezen is op beschut werk volgens de oude WSW systematiek. De strategische doorontwikkeling van de GR WOZL en haar uitvoeringsorganisaties dient onverkort de koers, waartoe de 11 deelnemende gemeenten met betrekking tot de uitvoering van de WSW hebben besloten.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Het tekort op de uitvoering van de WSW, bovenop de ontvangen rijkssubsidie, komt ten laste van de deelnemende gemeenten. Monitoring hieromtrent vindt plaats via ambtelijke beleids-, en financiële commissies, een auditwerkgroep en het dagelijks- en algemeen bestuur WOZL. De Rijksbijdrage per Arbeidsjaar viel in 2022 hoger uit dan vooraf verwacht.				
Ontwikkelingen	De Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) is met ingang van 2015 op slot gegaan. De cliënten die onder de WSW vallen, behouden hun rechten en plichten. WOZL is de door gemeente Brunssum aangewezen uitvoerder van de WSW. Vanwege het afnemende aantal WSW-ers, is in 2015 de basis gelegd voor de verdere afbouw van de uitvoeringsorganisatie WOZL. De onderdelen Detachering OZL en Ondersteuning zijn in 2018 opgegaan in de GR WSP. Daarmee heeft de GR WOZL nog twee belangrijke taken: het werkgeverschap voor alle SW medewerkers van de 11 deelnemende gemeenten én het bieden van werkplekken voor SW medewerkers die zijn aangewezen op een beschutte werkplek. Na ingang van het adoptieplan 'Grip op de GR' neemt Gemeente Brunssum het voortouw voor de coördinator rondom de GR WOZL, met back up van gemeente Landgraaf. Door de afgestemde en procesmatige overlegstructuur houden we goede sturingsmogelijkheden op de resultaten van de GR.				
	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
	1.199.000	871.000	9.611.000	7.243.000	789.000

	ISD BOL Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum & Landgraaf, programma 3
Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum & Landgraaf (GR ISD BOL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken op basis van de Participatiewet alsmede administratief-financiële processen, werkgeversdienstverlening, scholing/re-integratie en fraudebestrijding.
Doel/openbaar belang	De ISD BOL heeft als doel het op bedrijfsmatige wijze uitvoeren van taken op terreinen van a. de Participatiewet inclusief de invoeringswet, de uitvoering van de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers (IOAW) en de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ), de uitvoering van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) en bij deze wetten behorende algemene maatregelen van bestuur en uitvoeringsregelingen. b. de uitvoering van andere door een of meer deelnemende gemeenten aan de dienst opgedragen taken binnen het sociaal domein. c. het verlenen van diensten aan gemeenten en andere organisaties buiten het onder artikel 3 lid 2 genoemde rechtsgebied, met dien verstande dat het algemeen bestuur hiermee dient in te stemmen. De diensten worden verleend tegen een vooraf overeengekomen prijs. Verschuldigde BTW wordt apart in rekening gebracht.
Financieel belang	De voorlopige uitvoeringskosten ISD BOL 2022 € 2.881.613,- (prod.630003, 441200). Doorbetaling Participatiewet, Bijzondere bijstand, gebundelde uitkering, BBZ: € 15.882.447,-.
Vestigingsplaats	Brunssum
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in DB, 3 vertegenwoordigers in AB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	ISD BOL is een van onze uitvoeringspartners in het sociaal domein, specifiek voor de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante taken. We gaan ervan uit dat al onze inwoners meedoen naar vermogen. Indien dit niet kan via een betaalde baan, kijken we naar andere manieren van participatie. We bieden een (tijdelijk) vangnet en ondersteuning aan inwoners als zij het op eigen kracht, met hun sociaal netwerk of via vrijwilligers niet redden. Doelstelling is dat inwoners - op termijn- weer zelfstandig kunnen functioneren, al dan niet met ondersteuning van hun sociaal netwerk of via vrijwilligers.
Risico's financieel/ beleidsmatig	ISD BOL bouwt geen weerstandvermogen op. Financiële risico's ten aanzien van de programmakosten worden afgedekt door de aan de ISD BOL verbonden partijen. Hierom zijn de reserves en voorzieningen ondergebracht bij de twee BOL-gemeenten. Het is tevens de verantwoordelijkheid van de gemeenten om de gevormde reserves en voorzieningen in stand te houden en in relatie tot de potentiele risico's aan te passen. ISD BOL heeft wel een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen in de begroting. Per 1 januari 2023 zijn de PW-uitkeringen met 10% verhoogd. Het BUIG-budget voorziet hier nog niet in. Vooruitlopend op de (voorlopige) bijstelling van het BUIG-budget 2023, wordt aan ISD BOL een extra bijdrage voor de betaling van de PW-uitkeringen verstrekt.
Ontwikkelingen	De gemeenteraad heeft in november 2022 een nieuw beleidsplan vastgesteld voor 2023 -2026. In de komende jaren blijven inkomensverstrekking en uitvoering van het minimabeleid de belangrijkste taken, waarbij beleid en uitvoering permanent langs de menselijke maat gelegd worden.

	Daarnaast speelt ISD BOL een belangrijke rol in de administratieve ondersteuning van Betere Buren.				
	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
	0	0	6.572.048	6.954.982	0

	Kredietbank Limburg, programma 3				
Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg (GR KBL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken op basis van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS).				
Doel/openbaar belang	De GR KBL heeft tot doel: a. hulp te verlenen aan burgers die door hun schuldenlast in maatschappelijke problemen zijn of kunnen komen, door middel van Schuldhulpverlening; b. hulp te verlenen aan burgers die zelf niet in staat zijn hun financiële zaken te behartigen, hetzij door middel van budgetbeheer, hetzij door middel van beschermingsbewind; c. het op een verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan krediet, door middel van sociale kredietverlening.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2022 € 356.439 (prod.671005, 443301)				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in DB, 1 vertegenwoordiger in AB				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De doelen van de Kredietbank Limburg zijn tot op heden in lijn met de doelen van gemeente Brunssum. Het is de ambitie van de KBL om flexibele, doelmatige en adequate schuldhulpverlening te leveren, waarbij de individuele mogelijkheden en de eigen verantwoordelijkheid van de burger centraal staan. Dit past binnen de Brunssumse visie verwoord in het 'Masterplan Sociaal Domein'.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Indien KBL een (toekomstig) tekort heeft dat niet kan worden opgevangen binnen het eigen vermogen van de KBL, komt dit ten laste van gemeentelijke exploitatie van de deelnemende GR-gemeenten. Monitoring hieromtrent vindt plaats via een ambtelijke adviescommissie, een directeurenoverleg KBL en het dagelijks bestuur KBL. Aanvullend is er een voorziening oninbare kredieten ingesteld. Indien geen voorziening was ingesteld zouden de oninbare posten ten laste van gemeentelijke exploitatie komen. Met instemming van het bestuur heeft KBL de rentepercentages voor de leningen (uitgezonderd de saneringskredieten) verlaagt naar 2%. Het verschil in rente- inkomsten wordt gecompenseerd door de aangesloten gemeenten.				
Ontwikkelingen	Een voorstel voor herijking van het financiering- en kostenstructuur werd in 2022 verwacht maar moest uitgesteld worden door diverse ontwikkelingen, waaronder de aangekondigde uittreding uit de GR van gemeente Heerlen.. De schuldienstverlening aan ondernemers zal buiten KBL ingeregeld worden, zo was de conclusie van de in 2021 en 2022 uitgevoerde pilot. De gesprekken over de consequenties van de uittreding zijn gepland. Daarnaast zal de wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen bij KBL ook nog geïmplementeerd moeten worden.				
	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
	0	0	14.476.761	13.025.023	0

	GR Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening Limburg, programma 3				
Visie	Het voorkomen en bestrijden van discriminatie en het bevorderen van gelijke behandeling.				
Doel/openbaar belang	ADV Limburg voert de wettelijke taken uit voor gemeenten in Limburg rondom het voorkomen en bestrijden van discriminatie en ongelijke behandeling.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2022 € 12.184 (prod.681000)				
Vestigingsplaats	Maastricht en Roermond				
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging. Centrumgemeenten Maastricht en Roermond coördineren informatie- en geldstromen en houden een vinger aan de pols.				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	ADV behandelt en registreert meldingen van discriminatie, rapporteert, adviseert en zet zich in voor preventie en voorlichting.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Geen risico's. Geen				
Ontwikkelingen	ADV zette zich in 2022 verder in om discriminatie te bestrijden en om de bewustwording van discriminatie in de maatschappij te vergroten. Zij doen dit op scholen, bij bedrijven en bij andere organisaties. Er is door maatschappelijke ontwikkelingen een grote toename van meldingen van discriminatie. Om deze meldingen adequaat te kunnen behandelen en daarnaast nog goede voorlichting te kunnen blijven geven zal het aantal fte bij ADV Limburg moeten worden uitgebreid. Voor versterking van de ADV heeft het Rijk extra budget toegekend aan de gemeenten.				
	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
	243.186	222.029	45.417	79.120	-21.157

	GGD Zuid Limburg, programma 4
Visie	De gemeenten hebben de wettelijke taak om de lokale publieke belangen op het gebied van volksgezondheid te behartigen. Eveneens is het een wettelijk verplichte taak voor gemeenten om Jeugdgezondheidszorg, inclusief het rijksvaccinatieprogramma, te realiseren binnen de gemeente. De GGD ZL voert de gemeentelijke taken op het gebied van de volksgezondheid uit en draagt bij aan het actief deelnemen aan onze samenleving door oud en jong.
Doel/openbaar belang	Zorgdragen voor publieke gezondheid waaronder de jeugdgezondheidszorg, toezicht op de kwaliteit WMO, Veilig Thuis, ambulancezorg, GHOR en sociaal medische advisering
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2022 GGD (incl. 1JGZ & RVP): € 1.171.077,- (product 710001/443302-443820-443821); incl. -€ 22.447,- spuk preventie-accoord zoals overgeboekt uit 2021; Bijdrage Veilig Thuis € 289.941,- (product 681001/443820); incl. -€ 48.950,- compensatiebijdrage Rijk via centrumgemeente Heerlen. Totaal GGD € 1.461.018,-.
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De visie en de doelen van de GGD-ZL sluiten aan op de uitgangspunten in de strategische visie Brunssum het Masterplan Sociaal Domein “Wij zijn Brunssum” en programma 4 uit de programmabegroting Volksgezondheid. De GGD-ZL levert een bijdrage in het verbeteren van de gezondheid van onze inwoners d.m.v. het stabiliseren en verminderen van de gezondheidsproblemen en de sociale achterstanden, het vergroten van de zelfredzaamheid van onze inwoners en in een goed vangnet voor jong en oud die ondersteuning nodig hebben. Om een omslag in de achterstanden op het gebied van gezondheid en participatie ten opzichte van de rest van het land te gaan inlopen staat de aanpak van de Trendbreuk centraal. De Jeugd Gezondheidszorg biedt sinds 2021 in alle Zuid-Limburgse gemeenten dezelfde werkwijze aan d.m.v. van het nieuw samengesteld basispakket. Veilig Thuis is zowel regionaal als landelijk een aandachtspunt: Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn de meest voorkomende vormen van geweld die Nederland kent. Landelijke wordt een breed pakket van maatregelen ingezet. De meldcode is aangescherpt en om duurzaam veiligheid te bieden blijft Veilig Thuis langere betrokken bij een casus
Risico’s financieel/ beleidsmatig	Indien de GGD ZL een (toekomstig) tekort heeft dat niet kan worden opgevangen binnen het eigen vermogen, komt dit ten laste van de Zuid-Limburgse Gemeenten. Voor de periode 2020-2023 hebben de gemeenten de beleidsagenda bepaald. De regionale gezondheidsnota: “Zuid springt eruit”, “Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid” en het “Meerjarenperspectief 2020-2023 van de GGD Zuid Limburg” zijn hierbij de leidende documenten. De GGD was ook in 2022 de belangrijkste speler bij de aanpak van het coronavirus. Zij verzorgden de testen, de booster-vaccinaties en doen aan bron- en contactonderzoek. Het ministerie VWS vergoedt in 2022 net als in 2020-2021 de meeste meerkosten als gevolg van Covid-19.
Ontwikkelingen	In de beleidsperiode 2020-2023 starten de GGD, de gemeenten en de regionale partners met het implementeren van een onderdeel van de Trendbreuk, namelijk de Kansrijke Start, waaronder bij de GGD geborgde interventies Nu niet zwanger, Voorzorg en Stevig ouderschap. In 2022 heeft een uitbreiding van interventies plaatsgevonden om a.s. ouders waar nodig te helpen bij een kansrijke start voor hun kindje. De GBT (gezonde basisschool van de Toekomst), Your Coach Next Door, JOGG, zijn bewezen interventies die onderdeel uitmaken van de Trend-

	breuk om de gezondheid van de kinderen te verbeteren. Veilig Thuis blijft een belangrijk onderdeel van de GGD. De aanmeldingen worden binnen de gestelde termijnen opgepakt en afgehandeld. In 2022 is besloten dat het concept Handle with Care bij alle basisscholen wordt ingevoerd. (leerkrachten worden geïnformeerd als er huiselijk geweld heeft plaatsgevonden bij een leerling thuis) De ambulancezorg is sinds 1 januari 2022 gefuseerd met de ambulancezorg Noord Limburg en geen onderdeel meer van de GGD ZL. Door een tekort aan personeel kampt de Sociaal Medische Advisering met wachtlijsten voor keuringen. De keuringen zijn noodzakelijk om vast te stellen of er een medische noodzaak is voor de gevraagde ondersteuning. Er heeft in 2022 een tijdelijke stop voor aanmeldingen plaatsgevonden. Afdeling zorg heeft gebruik gemaakt van een ander adviseringsbureau. Voor de toekomst wordt samen met de GGD naar een oplossing gezocht. Ook de forensische zorg heeft een tekort aan deskundig personeel. Een samenwerking met GGD Noord Limburg geeft ruimte.

	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
	2.329.577	2.201.332	49.184.747	39.032.001	221.755

	GR Omnibuzz, programma 6				
Visie	Goed, veilig, betrouwbaar en betaalbaar doelgroepenvervoer.				
Doel/openbaar belang	Ervoor zorgen dat inwoners met een beperking in mobiliteit (ook diegenen die daarbij ondersteuning nodig hebben) optimaal vervoerd worden en daardoor deel kunnen blijven nemen aan maatschappelijke activiteiten.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2022 incl. verrekening eigen bijdragen € 707.809 voorlopig saldo (prod. 660003/434318; 660004/838206); incl. Corona garanties conform VNG richtlijn.				
Vestigingsplaats	Sittard				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger AB, beleidsmedewerker neemt deel aan voorbereidend co-ordinatorenoverleg.				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Mensen in staat stellen zo lang mogelijk zelfstandig te functioneren en deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Draagt bij aan “op eigen kracht”.				
Risico’s financieel/ beleidsmatig	De bijdrage aan Omnibuzz bestaat uit twee componenten: de organisatiekosten van Omnibuzz en de werkelijke vervoerskosten (fluctueert). Op de totale kosten wordt een indexering gehanteerd. De omvang van het klantenbestand en het daadwerkelijk gebruik van het vervoer zijn van invloed op de jaarlijkse kostprijs. De vervoerskosten zijn sinds 2017 tot en met 2019 (het aantal ritten) sterk toegenomen. Hiervoor zijn, in combinatie met de beheersing van de stijgende kosten van de bedrijfsvoering, beheersmaatregelen ontwikkeld. Door de uitbraak van het Coronavirus is het vervoer sterk afgenomen, ten opzichte van het pré corona tijdperk. Per 2022 zien we dat het aantal ritten weer flink is toegenomen, het is in feite weer op het niveau van 2019. Voorts is in 2022 een chauffeurstekort aan de orde geweest, dit heeft geleid tot een aangepaste dienstregeling. Eind 2022 kwam de kwaliteit van de dienstverlening weer op de oude niveau door extra wervingsacties bij de vervoerders.				
Ontwikkelingen	De gemeente Brunssum is sinds eind 2016 tot Omnibuzz toegetreden. Per 1 januari 2023 geldt de nieuwe afrekensystematiek: de directe vervoerskosten op basis van kilometers in plaats van zones en de indirecte vervoerskosten worden al naar gelang gebruik en aantal inwoners afgerekend.				
	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
	4.071.959	4.241.986	4.516.798	3.625.799	2.885.894

	Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten (RD4), programma 9				
Visie	De gemeente neemt deel aan de GR omdat voor de gemeente een wettelijke inzamelplicht van afval geldt en de gemeente zelf niet meer inzamelt.				
Doel/openbaar belang	Het gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval, beheer en exploitatie van milieuparken, beheer en exploitatie van straatvoorzieningen ten behoeve van de samenwerkende gemeenten.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2022 basispakket € 2.407.627,- (prod. 730001, 443300) incl, € -37.661,- afrekening overschot 2021.				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB en DB				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Door voortdurende bijstelling van het beleid wordt gestreefd het afval op zo goed mogelijke milieuverantwoorde manier in te zamelen tegen een zo'n gunstig mogelijk tarief.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Het aanwezige weerstandsfonds wordt voldoende geacht om risico's te kunnen dekken.				
Ontwikkelingen	Het GFT en PMD-afval wordt 1x per 2 weken opgehaald. Het restafval wordt 1 x per 4 weken opgehaald. Ook in de hoogbouw is ~~ook~~ het gescheiden aanbieden van GFT mogelijk. Dit beleid wordt vooralsnog bestendigd. Inwoners van Brunssum kunnen 2 x per jaar restafval gratis aanbieden op het milieupark Brunssum. De kosten voor afvalverwerking blijken door factoren buiten de invloedsfeer van Rd4 (belastingen, brandstof, salarislasten toe te nemen.				
	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
	3.040.249	4.027.084	41.314.294	38.832.517	1.666.558

	GR Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg, programma 9				
Visie	De RUD Zuid-Limburg voert voor de 16 gemeenten van Limburg en de provincie minimaal de basistaken uit de milieuwetgeving op een adequaat niveau uit.				
Doel/openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de deelnemers ter zake de uitvoering van taken van vergunningverlening, toezicht en handhaving van het omgevingsrecht.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2022: € 74.634,- prod. 740001, 443300) Incl. € -7.103,- resultaatuitkering 2021.				
Vestigingsplaats	Maastricht				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB. Het aantal stemmen per lid is afhankelijk van de mate van deelname c.q. de urenafname. Brunssum heeft 2 van de 100 stemmen.				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Bij wet is bepaald dat gemeenten en provincies op het terrein van de Wabo-taken samenwerken binnen een omgevingsdienst. De samenwerking is verplicht voor de zogenaamde basistaken. Voor de overige specialistische milieu en Wabo-taken is dat optioneel. De achterliggende gedachte voor een RUD is dat het door het Rijk voorgestane kwaliteitsniveau (kwaliteitscriteria) van uitvoering van de basistaken, alleen door regionale samenwerking in zo'n omgevingsdienst kan worden bereikt. Brunssum heeft ervoor gekozen om de samenwerking te beperken tot de verplichte basistaken.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Financieel zijn er in algemene zin geen risico's; de RUD heeft voldoende weerstandsvermogen. Beleidsmatig zijn er geen risico's; de RUD verricht alleen uitvoeringstaken. Brunssum betaalt voor de geleverde diensten.				
Ontwikkelingen	Met de (mogelijke) komst van de Omgevingswet zal de doorontwikkeling van de RUD ook verder gestalte gaan krijgen. Deze doorontwikkeling zal ook gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering (aantal fte's, uit te voeren taken) en dus voor de financiële bijdrage die elke individuele gemeente aan de RUD zal doen.				
	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
	1.499.233	2.218.613	2.332.370	2.161.161	1.081.483

	Lichte GR beheer afvalwaterketen tussen gemeente Brunssum en Waterschapsbedrijf Limburg, programma 9				
Visie	Duurzaam inrichten en beheren van de afvalwaterketen.				
Doel/openbaar belang	Oogmerk van de samenwerking is het duurzaam inrichten en beheren van de afvalwaterketen tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2022 voor onderhoud pompen en gemalen volgens contract incl. calamiteiten alsmede incidenteel onderhoud (op factuurbasis afgerekend) € 53.008,-. Werkelijke bijdrage 2022 voor onderhoud IBA's volgens contract incl. calamiteiten alsmede incidenteel onderhoud (op factuurbasis afgerekend) € 4.392,-. Werkelijke bijdrage 2022 voor onderhoud BBB Molenvaart volgens contract incl. incidenteel onderhoud alsmede stortkosten (factuurbasis afgerekend) € 131.186,-. Werkelijke bijdrage op huurbasis loggers € 4.794,-.				
Vestigingsplaats	Roermond				
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiger in AB				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De gemeente draagt bij door middel van financiële bijdragen				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Beleidsmatig gezien is het risico klein, het betreft een samenwerking tussen overheden met als doel het vergroten van kennis en minder kwetsbaar maken van het watersysteem.				
Ontwikkelingen	We hebben een samenwerkingsovereenkomst met alle Parkstad gemeenten afgesloten waarbij de gemeente Heerlen penvoerder is, passend binnen de reeds bestaande samenwerkingsovereenkomst afvalwaterketen.				
onderdeel van Waterschapbedrijf	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021

	Woonwijzerwinkel BV programma 9
Visie	De gemeente neemt deel aan de BV om via de WWW bij te dragen aan het behalen van de eigen en gedeelde regionale doelstellingen op het gebied van het klimaat-/energiebeleid.
Doel/openbaar belang	Het verduurzamen van (koop)woningen in Parkstad / Brunssum (energiebesparing)
Financieel belang	De deelnemende gemeenten verstrekken de 1ste 5 jaar marktconforme leningen. Voor Brunssum betekent dit: *2020: € 42.716* 2021: € 30.000 ***2022: € 29.000*** 2023: € 21.000 2024: € 22.000 Deze leningen worden opgenomen op de staat uitgeleende gelden van de Gemeente Brunssum en geadministreerd op de balans. De rente komt jaarlijks ten gunste van de algemene middelen
Vestigingsplaats	Kerkrade
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in de AvA van de BV
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Invullen van de PALET-doelstellingen; het regionale en lokale beleidskader voor de energietransitie. Bijdrage leveren aan klimaatadaptatie; adviesgesprekken voor stimuleringsregeling Waterklaar. Ook aanbod voor groene daken en andere maatregelen die bijdrage aan inperken van hitte-stress zijn aanwezig.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Het financiële risico voor de Gemeente Brunssum is in totaal € 147.000 na 5 jaar (dit is inclusief het ingelegde aandelenkapitaal in 2020 à € 2.284,-). Dat is het totaal aan verstrekte leningen in de eerste 5 jaar van het project. Bij een conversiepercentage van 20% voorziet de prognose in een situatie waarin de WoonWijzerWinkel break-even draait. Er zijn afspraken gemaakt omtrent resultaten die binnen 10 jaar gerealiseerd zouden worden. Gedurende deze periode blijft dit risico dan ook bestaan. Het risico van max. € 147.000,- moet jaarlijks worden meegenomen in de risicoparagraaf van de jaarrekening en de programmabegroting. Als deelnemer aan het economisch verkeer loopt de B.V. risico's, zoals bijvoorbeeld exploitatieverlies en interne en externe aansprakelijkheid. Indien deze risico's zich mochten voordoen, dan is het risico waarvoor de B.V. verhaal biedt in beginsel niet groter dan haar eigen vermogen. De mogelijkheid bestaat dat de B.V. failliet gaat. Aanloopverliezen zullen leiden tot interen op eigen vermogen, en het verstrekken van leningen, maar fiscale verliezen zijn wel fiscaal verrekenbaar met fiscale winsten in daaropvolgende jaren.
Ontwikkelingen	

	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
	20.000	227.972	187.444	919.923	-60.548

	Nazorg Limburg BV, programma 9				
Visie	Nazorg Limburg BV beheert en beheerst afgewerkte stortplaatsen in Limburg. Bodemzorg Limburg is verantwoordelijk voor de nazorg van locaties die zijn gesloten vóór 1 september 1996. Voor locaties die na voornoemde datum zijn gesloten ligt de verantwoordelijkheid voor de nazorg bij de Provincie Limburg. De Limburgse gemeenten zijn voor 50% aandeelhouder.				
Doel/openbaar belang	Nazorg en beheer van 14 voormalige stortlocaties in Limburg.				
Financieel belang	Met ingang van 2022 is geen eigen bijdrage meer gevraagd aan de Limburgse gemeenten.				
Vestigingsplaats	Maastricht				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma	Nazorg Limburg BV zoekt duurzame oplossingen voor gesloten stortplaatsen en is gespecialiseerd in het maken van risicoberekeningen, in monitoring en in risicobeheersing van dit soort locaties. Er worden nieuwe functies gecreëerd, waarbij gedacht kan worden aan natuur en landschap, recreatie en zonneparken.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Per 2022 is de bijdrage van 0,25 per inwoner vervallen. Het vermogen wordt gefinancierd uit de exploitatie van de zonneparken en beleggingsactiviteiten. Het eigen vermogen van Nazorg wordt voldoende geacht om de risico's te dekken.				
Ontwikkelingen	Voortzetting van bestaand beleid. In 2022 hebben geen veranderingen plaatsgevonden. Het eigen vermogen is (virtueel) vergroot als gevolg van gunstige langetermijnbeleggingen, met 2042 als beleggingshorizon.				
	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
	5.640.872	8.744.317	32.285.161	32.736.016	3.103.445

	IBA Parkstad BV, programma 10				
Visie	IBA Parkstad is een transformatie- en herstructureringsinstrument voor de regio Parkstad dat bestaande en nieuwe fysiek-ruimtelijke en sociale projecten op een hoger plan brengt en haar hoogtepunt kent middels een Internationale Bau-aus-stellung in Parkstad in het i.v.m. corona tot 2022 uitgestelde expojaar.				
Doel/openbaar belang	Het versterken van de economische structuur van de regio. Tot 2020 functioneert IBA Parkstad als laboratorium en is het een motor voor vernieuwende ideeën en toonaangevende projecten, die Parkstad moeten gaan transformeren en vernieuwen. De IBA is daarbij te zien als een kwaliteitsmachine die voor het allerbeste staat. De projecten moeten in 2021 gereed zijn (of in uit-voering) en worden tijdens de slotmanifestatie van IBA in 2022 tentoongesteld.				
Financieel be-lang	Werkelijke bijdrage 2022 bedraagt € 32.749 (product 310007, 441200)				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AVA				
Op welke wijze wordt bijgedra-gen aan het pro-gramma?	Met de aanpak van IBA krijgen herstructurering en economische structuurver-sterking, maar ook de sociale agenda in Parkstad, een extra kwaliteitsimpuls. Een IBA verbindt mensen en projecten met elkaar en brengt die projecten op een ho-ger plan: fysiek, economisch, sociaal en cultureel. IBA creëert zodoende een dy-namisch uitvoeringsprogramma met een hoge graad van samenwerking.				
Risico's financi-eel/ beleidsma-tig	De maximale afgesproken bijdrage in de apparaats- en proceskosten zijn tot en met 2022 verantwoord. Het negatieve resultaat over 2023 kan worden gedekt uit opgebouwde de alge-mene reserve.				
Ontwikkelingen	IBA Parkstad B.V. heeft in september 2022 het expojaar afgesloten. Na afsluiting van het boekjaar 2022 verkeert IBA Parkstad in de fase waarin de nog lopende projecten op een financieel en kwalitatief inhoudelijke correcte wijze moeten worden afgerond en vastgesteld. Van de 48 projecten die voor subsidie in aan-merking komen, is voor 24 projecten de subsidie vastgesteld. De laatste subsidie-uitbetaling staat gepland voor het najaar 2025. Na de financiële afsluiting van het expojaar wordt de reeds grotendeels ontman-telde IBA organisatie verder afgebouwd tot een klein afbouwteam ingericht op de financiële afwikkeling van de resterende projecten met borging van de IBA-kwaliteiten				
	Eigen Ver-mogen 1-1-2021	Eigen Ver-mogen 31-12-2021	Vreemd ver-mogen 1-1-2021	Vreemd ver-mogen 31-12-2021	Financiële resul-taat 2021
	1.594.817	2.118.313	14.136.650	11.436.227	523.496

	Het Gegevenshuis, programma 11				
Visie/Doel/openbaar belang	Behartiging van de (wettelijke) belangen van de deelnemers op het gebied van de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT)				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2022 € 151.533,-: Geo-informatie € 75.217,- (830030/438212); MIP € 0,- (720002/438262); Wibon[1]/KlicWin 2022 € 66.316,- (MOP Riolering 720001/438262) Mutatiesignalering WOZ € 10.000,- (064100/441206				
Vestigingsplaats	Landgraaf				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in DB en AB				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De diensten die in het kader van de BGT worden afgenomen van het Gegevenshuis zorgen ervoor dat de gemeente Brunssum aan haar wettelijke verplichtingen inzake de BGT voldoet.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Door de beperkte afname van diensten bij het Gegevenshuis is er op dit moment geen sprake van beleidsmatige risico's. Hierdoor worden de financiële risico's tot een minimum beperkt.				
Ontwikkelingen	De dienstverlening van HGH op het gebied van de BGT en landmeetkundige diensten zijn intensief gemonitord en daar waar nodig aangepast. E.e.a. moet de basis vormen voor een vergaande centralisatie van het Beheer Openbare Ruimte (BOR) binnen gemeente Brunssum. Tevens is in regionaal verband gestart met watermanagement. De registratie hiervan is belegd bij het Gegevenshuis. Vanaf 2019 wordt er een nieuw product bij het Gegevenshuis afgenomen. Dit betreft de uitvoering van werkzaamheden in het kader van de WIBON. De kosten zijn jaarlijks ongeveer €3.000,-				
	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
	€ 182.508	€ 318.557	€ 2.048.780	€ 1.079.295	261.542

[1] Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken. Bijvoorbeeld glasvezel, riool, electriciteitsbekabeling

	BSGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen, programma 12
Visie	Samenwerking gericht op kwaliteitsverbetering, efficiencyverhoging en kosten- reductie.
Doel/openbaar belang	Het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen.
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2022 € 504.448,- (Kosten BsGW 064100,441200); exploitatiebijdrage 2022 € 463.832, € 17.399,- Corona compensatie 2021, € 23.217,- aanvulling weerstandsvermogen 2021
Vestigingsplaats	Roermond
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger AB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Via de BSGW worden de gemeentelijke belastingen geïnd.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De extra proceskosten in verband met bezwaarschriften inzake de OZB, kunnen het saldo negatief beïnvloeden. Vanaf 2018 worden de proceskosten structureel opgenomen in de Begroting. Mocht dit niet voldoende blijken dan kan een aanvullende bijdrage aan de deelnemers worden gevraagd.
Ontwikkelingen	**Positief resultaat 2022** De BsGW verwacht in 2022 een positief resultaat te behalen van € 623.000. Dit overschot wordt veroorzaakt door: • Covid 19 kosten € -107.000,- • Minder WOZ bezwaren € 578.000,- • CAO/Inflatie € -346.000,- • Reguliere bedrijfsvoering € 498.000,- **Proceskosten** Landelijk staat het terug dringen van de proceskosten hoog op de agenda. BsGW levert hiervoor input aan de voorkant en tijdens het proces. Afgelopen aanslagronde (2022) is op strategisch en communicatief vlak intensief samengewerkt met andere samenwerkingsverbanden. Tevens zijn processen en werkwijzen aangepast en verbeterd. BsGW heeft ook in 2022 actief ingezet om burgers en bedrijven contact op te laten nemen met BsGW (flitsbezwaren) om zo het aantal ingediende bezwaren via een gemachtigde te reduceren en daarmee ook de proceskosten. Het bovenstaande in combinatie met het opschonen van de bestanden m.b.t. de secundaire object-kenmerken, dus een verbetering van de datakwaliteit zijn waarschijnlijk redenen dat het aantal bezwaren in 2022 fors lager is ten opzichte van 2021. **Waarderen op gebruiksoppervlakte** Vanaf 1 jan. 2022 is er een wettelijke verplichting om woningen te waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte (m2). De omzetting van de bestanden is in 2021 afgerond. Om de gegevens actueel te houden vindt periodiek een mutatiedetectie plaats. Via het regieportaal is het nu mogelijk om op een snelle en veilige manier gegevens uit te wisselen tussen gemeenten, BsGW en het gegevenshuis. Brunssum heeft daarom nu ook een overeenkomst met het Gegevenshuis. **Rekenkamerrapport** In 2021 is het gezamenlijke rapport van de rekenkamercommissies van 11 BsGW gemeenten opgeleverd. BsGW heeft een plan van aanpak opgesteld inzake de 6 aanbevelingen van het rekenkamerrapport: • Gefaseerde ontwikkeling van een volledige en samenhangende set kwaliteitsindicatoren; • Ontwikkeling van een overzichtelijk dashboard met relevante financiële gegevens;

<table>
<tr><td></td><td colspan="5">

Actiever en gerichtere communicatie met gemeenteraden;
Opstellen en vaststellen van een strategische aanpak ten einde de proceskosten terug te dringen;
Organiseren van het harmonisatietraject incl. het bijbehorende kostenaspect;
Het maken van afspraken ter verbetering van het samenspel tussen Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur.

Middels de Bestuursrapportage wordt ieder kwartaal gerapporteerd over de voortgang van deze aanbevelingen.
Kinderopvangtoeslag affaire
BsGW is in het tweede kwartaal van 2022 gestart met het kwijtschelden van belastingschulden van gedupeerden. De vergoeding die de gemeente hiervoor krijgt van het rijk wordt doorbetaald aan BsGW.
</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td>Eigen Vermogen 1-1-2021</td><td>Eigen Vermogen 31-12-2021</td><td>Vreemd vermogen 1-1-2021</td><td>Vreemd vermogen 31-12-2021</td><td>Financiële resultaat 2021</td></tr>
<tr><td>-889.000</td><td>-362.000</td><td>9.101.000</td><td>9.395.000</td><td>-1.565.000</td></tr>
</table>

	Bank Nederlandse Gemeenten NV, programma 12				
Visie/Doel/openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.				
Financieel belang	Dividend ontvangen in 2022 over 2021 € 197.580 (2020: € 156.851) (prod. 050003/852002)				
Vestigingsplaats	Den Haag				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Dit zijn inkomsten die ingezet worden als algemene middelen.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Er worden geen risico's verwacht.				
Ontwikkelingen	Voortzetting van bestaand beleid. Het dividendpercentage is 50% van de winst.				
	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
	5.097 mln	5.062 mln	155.262mln.	143.995 mln	236 mln

	Enexis BV, programma 12				
Visie/Doel/openbaar belang	Altijd en overal in het voorzieningengebied van Enexis kunnen beschikken over stroom en gas, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven.				
Financieel belang	Ontvangen dividend in 2022 over 2021 € 240.282,- (2020: € 181.869,-) product 050003/852001.				
Vestigingsplaats	Zwolle.				
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging.				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Dit zijn inkomsten die ingezet worden als algemene middelen.				
Risico's financieel/beleidsmatig	De investeringsuitdaging wegens de energietransitie kunnen negatieve gevolgen hebben op de exploitatiecijfers van Enexis BV en indirect leiden tot lagere dividend uitkeringen, onafhankelijk van verwateringseffecten in het aandelenkapitaal zoals hieronder nader toegelicht.				
Ontwikkelingen	In 2022 is door de aandeelhouders van Enexis een nieuw strategisch plan vastgesteld. Deze komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties en digitale transformaties. De energietransitie leidt voor Enexis tot een grote investeringsopgave en kapitaalbehoefte, die op lange termijn waarschijnlijk niet door de huidige aandeelhouders kan worden ingevuld. Enexis en haar aandeelhouders zijn in gesprek over de ontwikkelingen en mogelijke maatregelen om te zorgen dat Enexis een financieel solide basis behoudt. Ook het Rijk heeft voert overleg met de regionale netbeheerders en hun aandeelhouders over een eventuele participatie door het Rijk. Op basis van de huidige inzichten is de prognose dat Enexis voor de middellange termijn (huidige reguleringsperiode tot 2027) aan de vastgesteld ratio's blijft voldoen. Participatie door het Rijk middels emissie nieuwe aandelen kan gepaard gaan met verwatering van onze deelneming en lagere dividenden voor de aandeelhoudende gemeenten.				
	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
	€ 4.116 mln.	€ 4.241 mln.	€ 4.635 mln.	€ 5.154 mln.	€ 108 mln.

<table>
<tr><th></th><th colspan="5">Lichte GR Parkstad-IT (PIT), programma 12</th></tr>
<tr><td>Visie</td><td colspan="5">PIT biedt haar klanten en gemeenten efficiënte en kwalitatief hoogwaardige diensten op het gebied van ICT en draagt zo bij aan een verbeterde bedrijfsvoering en dienstverlening van deze klanten en gemeenten aan hun burgers, bezoekers en bedrijven.</td></tr>
<tr><td>Doel/openbaar belang</td><td colspan="5">Het leveren van een continue ICT-dienstverlening conform wet & regelgeving en de eisen van de Informatiebeveiliging (BIO). Door samenwerking wordt kostenbeheersing en synergie nagestreefd.</td></tr>
<tr><td>Financieel belang</td><td colspan="5">Werkelijke bijdrage 2022 € 1.087.970,- (product 041112/kostensoort 441200).</td></tr>
<tr><td>Vestigingsplaats</td><td colspan="5">Heerlen</td></tr>
<tr><td>Zeggenschap</td><td colspan="5">Op bestuurlijk niveau via het deelnemersoverleg waarin bestuurders en directeuren bedrijfsvoering/gemeentesecretaris zijn vertegenwoordigd. Tactisch en operationele aansturing via het bedrijfsvoeringsoverleg waarin de contractmanagers van de deelnemers zijn vertegenwoordigd.</td></tr>
<tr><td>Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?</td><td colspan="5">De bijdrage van PIT heeft grotendeels betrekking op de verbetering van de informatievoorziening en de ambitie om te komen tot een excellente gemeentelijke dienstverlening. De bijdrage is concreet te vertalen in de volgende onderdelen:
· Het borgen van continuïteit, bedrijfszekerheid en innovatiekracht door beperking van organisatorische kwetsbaarheid;
· borgen van de kwaliteit van processen; waardoor de gemeente beter kan functioneren;
· realiseren van besparingen door schaalvoordelen en gezamenlijke inkoop.</td></tr>
<tr><td>Risico’s financieel/ beleidsmatig</td><td colspan="5">De kostenstructuur is gebaseerd op de afname van de diensten en producten door de deelnemers. Hierbij bestaat de mogelijkheid om te sturen op het aantal accounts, beheer van applicaties en de apparatuur (zogenaamde pijlers). Er zijn twee ijkmomenten per jaar waarop de afname voor de daaropvolgende begrotingsjaar wordt bepaald.
Kijken we verder vooruit dan zal er de komende jaren rekening moeten worden gehouden met een verdere toename van de kosten voor Parkstad-IT. Niet als gevolg van een aanpassing van de tariefstelling maar met name door ontwikkelingen in de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering. Hierbij moet o.a. gedacht worden aan:
· De toename van maatregelen in het kader van de Informatiebeveiliging & Privacy
· Landelijke ontwikkelingen zoals de Wet Open Overheid, Wet Modernisering Bestuurlijk Verkeer, Omgevingswet enz.
· Mogelijke uittreding Veiligheidsregio als deelnemer van de GR PIT.
Momenteel is het nog niet mogelijk om concreet aan te geven welke effecten bovengenoemde ontwikkelingen gaan hebben voor de bijdrage aan PIT.</td></tr>
<tr><td>Ontwikkelingen</td><td colspan="5">In 2022 hebben onder andere de volgende ontwikkelingen een rol gespeeld:
· Behoorlijke prijsstijgingen a.g.v. de tekorten op de chipmarkt, overspannen arbeidsmarkt en wereldwijde verhoogde inflatie
· Positionering van Parkstad-IT als hybride dienstverlener als gevolg van toename SAAS/Cloud omgevingen in combinatie met vergaande integratie/koppelingen.
· Voorbereiden op nieuwe GR-structuur op basis van het Berenschot rapport Toekomst Parkstad-IT.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Vormt een afdeling van de gemeente Heerlen. Een aparte</td><td>Eigen Vermogen 1-1-2021</td><td>Eigen Vermogen 31-12-2021</td><td>Vreemd vermogen 1-1-2021</td><td>Vreemd vermogen 31-12-2021</td><td>Financiële resultaat 2021</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>150.795</td></tr>
</table>

balans is niet voorhanden.					

	NV Reinigingsdiensten Rd4, programma 12				
Visie	In de NV nemen we deel, omdat we ons materieel bij opheffing van de eigen dienst hebben overgeheveld naar de NV Rd4.				
Doel/openbaar belang	Het op commerciële basis aanbieden van diensten tegen marktconforme tarieven op het gebied van bedrijfsafvalstoffen. Aan gemeenten wordt het “pluspakket” aangeboden, waarbij een goede balans tussen kosten en serviceniveau als doelstelling geldt.				
Financieel belang	Het in 2022 over het jaar 2021 ontvangen dividend € 29.222,- (excl. dividendbelasting) (050003/852001)				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Bedrijven worden met concurrerende offertes verleid om werkzaamheden door de NV Rd4 te laten uitvoeren. Ook wordt op commerciële basis het “pluspakket “aangeboden aan gemeenten. De jaarlijkse winstuitkering wordt toegevoegd aan de algemene middelen van onze gemeente.				
Risico’s financieel/ beleidsmatig	Mocht de winstuitkering stoppen, dan kan overwogen worden de NV op te heffen. Tussentijds vindt echter voortdurend bijstelling plaats.				
Ontwikkelingen	Voortzetting van bestaand beleid, zoals vastgelegd in het Strategisch Meerjarenplan 2022-2026. Ingezet wordt onder meer op het versterken van de commerciele diensten en het inzetten op een steeds meer circulaire dienstverlening. Ook de infrastructuur m.b.t. op- en overslag, bufferen en sorteren wordt versterkt.				
	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
	884.199	1.211.664	5.843.305	10.213.782	518.900

	WML, Waterleiding-maatschappij Limburg NV, programma 12				
Visie/Doel/openbaar belang	Verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening in de provincie Limburg				
Financieel belang	Er wordt geen dividend uitgekeerd.				
Vestigingsplaats	Maastricht.				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger.				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Via dit aandelenbezit wordt de drinkwatervoorziening in de gemeente Brunssum gewaarborgd.				
Risico's financieel/beleidsmatig	Indien recente klimaatontwikkelingen ook in Limburg structureel blijken te zijn, dan kunnen noodzakelijk investeringen en optimalisaties ten kosten gaan van de exploitatiecijfers en leiden tot hogere drinkwatertarieven voor de consumenten.				
Ontwikkelingen	Er zijn ontwikkelingen op de kapitaalmarkt die nadelig zijn voor WML. Hiervoor heeft WML in 2021 haar drinkwatertarief en het aansluitpunttarief éénmalig verhoogd met 10% bovenop 2% inflatiecorrectie. In de periode 2022 t/m 2025 worden de tarieven met louter inflatie gecorrigeerd worden. Verder voortzetting van bestaand beleid.				
	Eigen Vermogen 1-1-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Financiële resultaat 2021
	€ 188 mln.	€ 194 mln.	€ 397 mln.	€ 387 mln.	€ 6 mln.

PARAGRAAF 7 GRONDBELEID

INLEIDING

In deze paragraaf wordt het grondbeleid over 2022 toegelicht. De nadruk ligt daarbij op verslaglegging over het afgelopen jaar en een doorkijk op de korte termijn.
De informatie in de paragraaf maakt onderdeel uit van het begrotingsprogramma 10 (Economie en toerisme) en begrotingsprogramma 11 Volkshuisvesting en RO.
Met de exploitatie van gronden wordt bijgedragen aan de visie op de stad en de doelstelling tot het verbeteren van het vestigings- en ondernemingsklimaat. De centrale ambitie hierbij is een aantrekkelijke leefomgeving en een goede bereikbaarheid van voorzieningen met aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bewoners en bedrijfsleven. Dit is vertaald in de Structuurvisie Brunssum 2025.

BELEIDSUITGANGSPUNTEN: GRONDBELEID IN BRUNSSUM

Het grondbeleid was vastgelegd in de Evaluatienota Grondbeleid Gemeente Brunssum uit 2009. In maart 2019 is een nota grondbeleid voor de periode 2019 – 2022 vastgesteld. In 2023 zal er een geactualiseerde nota grondbeleid ter besluitvorming aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

In de vastgestelde nota grondbeleid is vastgelegd dat de gemeente Brunssum de komende beleidsperiode een situationeel grondbeleid voert: per geval wordt de afweging gemaakt of de gemeente het initiatief bij de markt laat en een faciliterende/kaderstellende rol inneemt of dat de gemeente actief ingrijpt op de grondmarkt en op die wijze de ruimtelijke doelstellingen wil bereiken. Dit hangt af van de ambities van de gemeente, de houding van de markt ten opzichte van de betreffende ontwikkeling, grondposities en de risico's die met een ontwikkeling gepaard gaan.

Via het grondbeleid kan de gemeente Brunssum mede sturing geven aan het grondgebruik. Hiervoor zijn financiële middelen nodig die binnen het grondbedrijf gegenereerd dienen te worden. Met deze paragraaf grondbeleid wordt inzicht verstrekt in de (financiële) positie van het grondbedrijf alsmede in de te verwachten resultaten. Voor de risico's verwijzen we naar de paragraaf Weerstandsvermogen.

FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN GRONDEXPLOITATIES

Binnen de Gemeente Brunssum vindt minimaal 1 x per jaar een actualisatie plaats van alle lopende grondexploitatiecomplexen, bij de jaarrekening. Bij de actualisatie in het kader van de jaarrekening worden in de exploitaties:

- de kosten en opbrengsten over het afgelopen jaar verwerkt;
- eventuele aanpassingen aan het kostenstijgingspercentage opbrengstenstijgingspercentage;
- daarnaast wordt de fasering van de nog te maken kosten en opbrengsten tegen het licht gehouden en waar nodig aangepast.

Het totale resultaat op netto contante waarde (oftewel de huidige waarde) is het saldo van de positieve en negatieve resultaten van alle grondexploitatieprojecten.

<u>Rapportage Meerjaren Prognose Grondexploitaties</u>
De cijfers die in deze paragraaf grondbeleid worden vermeld zijn eveneens toegelicht in de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG). In dit MPG worden de ontwikkelingen op portefeuilleniveau en projectniveau toegelicht en de belangrijkste verschillen ten opzichte van het vorig jaar verklaard.

<u>Winst en verliesnemingen</u>
Het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna BBV) schrijft voor dat geprognosticeerde verliezen op grondexploitaties direct moeten worden genomen door het vormen van een verliesvoorziening ter hoogte

van het begrote tekort. Zie hiervoor het kopje ‘Reserves en voorzieningen verwachte tekorten grondexploitaties’.

Bij winstgevende exploitaties wordt winst genomen bij het afsluiten van het project, maar volgens de regels van het BBV, ook tussentijds indien voldoende zekerheid bestaat over de winst (zie hiervoor het kopje ‘Winstnemingen’).

BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN BINNEN DE MAJEURE PROJECTEN HET AFGELOPEN JAAR:

	Boekwaarde 1-1-2022	Mutaties 2022	Boekwaarde 31-12-2022	Nog te maken Kosten	Opbrengsten	Eindwaarde	CW per 1-1-2023	
Masterplan Treebeek	-505.781	-44.173	**-549.953**	579.960	126.841	-96.835	**-93.075**	positief
Masterplan Brunssum Centrum	5.586.924	2.581.049	**8.167.974**	10.442.864	8.244.567	10.366.221	**9.192.986**	negatief
Totaal Masterplannen	5.081.143	2.536.877	**7.618.020**	11.022.824	8.371.408	10.269.386	**9.099.912**	negatief
Overige complexen in exploitatie								
Rode Beek	237.206	2.135	**239.341**	24.496	102.772	161.064	**157.906**	negatief
vm BSV terrein	150.435	-307.282	**-156.846**	18.008	152.500	-291.339	**-285.626**	positief
Oeloven	735.919	483.956	**1.219.875**	517.919	1.648.046	89.748	**84.572**	negatief
vm GTD locatie	1.384.296	16.383	**1.400.679**	1.239.050	1.556.520	1.083.209	**1.020.732**	negatief
Totaal overigen	2.507.857	195.192	**2.703.049**	1.799.473	3.459.839	1.042.683	**977.584**	negatief
TOTAAL GRONDEXPLOITATIES	**7.589.000**	**2.732.069**	**10.321.069**	12.822.297	11.831.247	11.312.069	**10.077.495**	negatief
TOTAAL C-STAAT 830 (excl. Strategische gronden)			**10.321.069**					

Masterplan Treebeek

- De gymzaal aan de Schildstraat is gesloopt.
- De appartementen boven het MFA zijn verkocht.
- De nog uit te voeren werkzaamheden betreffen ‘Aanpassing Wijenweg/Schildstraat’ en ‘Plaatsen speeltoestel fase 6’.

Masterplan Centrum: Doorsteek 't Ei

- Per 21 maart 2023 is een nieuw ontwikkelprogramma door de gemeenteraad vastgesteld;
- In 2022 zijn er voorbereidende werkzaamheden verricht voor het nieuwe ontwikkelprogramma;
- Zijn er verwervingen gerealiseerd om onder andere het nieuwe programma mogelijk te maken;
- Is het gewijzigde bestemmingsplan voorbereid.

Vm GTD Locatie

Het tekort op de GREX GTD is ten opzichte van vorig jaar behoorlijk toegenomen. Hiervoor is aantal oorzaken aan te wijzen. De belangrijkste zijn:

- Herberekening van de verhouding tussen uitgeefbare grond en openbare ruimte en de hieraan gekoppelde opbrengsten / kosten. Met name t.o.v. de eerder geprognotiseerde kosten voor aanleg van de openbare ruimte is sprake van een forse stijging ten opzichte van vorig jaar.
- Algemene kostenstijgingen als gevolg van prijsstijgingen voor materialen (inflatie)

Masterplan Centrum: Lindeplein/Brikke Oave

- Om tot herontwikkeling van de locatie gelegen naast de Brikke Oave te komen is in 2022 een tender gerealiseerd om een ontwikkelaar te binden.

STRATEGISCHE AANKOPEN

Strategische aankopen dragen bij aan de ruimtelijke ontwikkeling van een gebied in de toekomst. Om beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren kan het van belang zijn dat de gemeente strategische grondposities inneemt als de kans zich voor doet. Het betreft aankopen van gronden/panden die (nog) geen deel uitmaken van een bestaand exploitatiegebied en bijbehorende (grond) exploitatiebegroting.

Strategische aankopen worden pas gedaan als de bewuste percelen grond geografisch strategisch in het beoogde plangebied zijn gelegen én noodzakelijk worden geacht vanuit sturingsmogelijkheden. Een andere reden kan zijn dat de gronden aangekocht worden vanuit een mogelijk
vereveningsperspectief of vanuit noodzaak tot planrealisatie (maatschappelijk rendement).
Strategische verwervingen moeten worden bezien in het kader van de noodzaak/wens om een
locatie ruimtelijk te ontwikkelen en de financiële en maatschappelijke rendementen van de aankoop.

Het college heeft mandaat vanuit de Nota Grondbeleid 2019-2022 (vastgesteld door de raad in de raadsvergadering van 11 maart 2019). Via dit raadsbesluit is het college gemandateerd tot het onder voorwaarden doen van strategische aankopen tot een bedrag van € 2.000.000,-. In 2021 zijn de voorwaarden voor strategische aankopen (inhoudelijk en procesmatig), verder aangescherpt. Dit naar aanleiding van door de raad overgenomen aanbevelingen van de concerncontroller.

Ten behoeve van het doen van strategische aankopen is, ná raadsbehandeling in maart 2019, een separaat werkbudget in het leven geroepen. Met betrekking tot dit werkbudget wordt vanaf 2019 de volgende werkwijze gehanteerd:
- het college neemt (na consultering raad) een gemotiveerd besluit tot het doen van een strategische aankoop;
- de aankoop wordt administratief tijdelijk ten laste van het werkbudget strategische aankopen geboekt
- op een bepaald moment wordt de aankoop administratief opgenomen in een GREX dan wel overgeheveld worden naar de staat van activa. Dit gebeurt via de P&C cyclus dan wel bij de actualisering van het MPG (gaat dus via een raadsbesluit)
- zodra de aankoop niet meer op het werkbudget drukt, is er weer meer werkbudget beschikbaar (tot maximaal € 2.000.000,-)

In 2022 zijn er 3 aankopen gedaan ten laste van het strategisch aankoopkrediet. Van de aankopen zijn er 2 uitgaven gedaan in het kader van de gebiedsontwikkeling van het centrumplan. De uitgaven waren reeds in het MPG 2022 verantwoord en vastgesteld door de raad. De uitgaven zijn vanaf het voorbereidingskrediet door geboekt naar de grondexploitatie, daarmee neem het beschikbaar saldo van het krediet weer toe. Het werkbudget strategische aankopen per 31-12-2022 bedraagt afgerond
€ 1,85 mln.

Het verloop van het strategisch aankoopkrediet vanaf 2020, wordt in onderstaande tabel volledig weergegeven:

Kredietruimte			**2.000.000**
Aankoop Van Eeghempanden			-851.269
Saldo < 31 december 2020			**1.148.731**
Aankoop perceel Clemensdomein			-150.959
Saldo 31 december 2020			**997.772**
Mutaties 2021			0
Saldo 31 december 2021			**997.772**
Mutaties 2022			
1	Overboeking Van Eeghempanden t.l.v. Victoriapark	851.269	
2	Aankoop 61C	-181.120	
3	Overboeking Kerstraat 61C t.l.v. Victoriapark	181.120	
4	Aankoop 61D	-151.531	
5	Overboeking Kerstraat 61D t.l.v. Victoriapark	151.531	
	Subtotaal mutaties		**851.269**
Saldo 31 december 2022			**1.849.041**

TUSSENTIJDSE WINSTNEMING

Op basis van de regelgeving van het BBV moet op positieve grondexploitaties winst worden genomen in het tijdsvak waarin de winst wordt gerealiseerd en niet pas aan het einde van de looptijd van de grondexploitatie. Dit betekent dat voor positieve grondexploitaties tussentijdse winstneming aan de orde kan zijn. Het percentage gerealiseerde kosten en opbrengsten van de totale geraamde kosten en opbrengsten én de projectspecifieke risico's bepalen de hoogte van de tussentijdse winstneming. Door veranderingen in marktomstandigheden kan het voorkomen dat er in voorgaande jaren te veel winst is genomen. Als dat het geval is moet er winst worden teruggeboekt. Dat is in 2022 het geval voor de grondexploitaties Treebeek en Oeloven.
De berekening van de winstneming over 2022 is als volgt:

Berekening Winstneming Treebeek		**2022**
	herziening	
Kosten totaal	€	3.637.811
Kostenstijging	€	29.690
Rentekosten	€	-
Totale kosten op ew	€	3.667.501
Gerealiseerde kosten	€	3.087.541
% gerealiseerd		84,2%
Opbrengsten totaal	€	3.756.494
Opbrengstenstijging	€	-
Renteopbrengsten	€	7.841
Totale opbrengsten op ew	€	3.764.335
Opbrengsten gerealiseerd	€	3.637.494
% gerealiseerd		96,6%
% gerealiseerd kosten en opbrengsten		81,3%
saldo op ew	€	96.834
winstneming totaal	€	78.774
eerdere winstneming	€	181.789
nieuwe tussentijdse winstneming	**€**	**-103.015**

Berekening winstneming vm BSV		**2022**
	herziening	
Kosten totaal	€	418.842
Kostenstijging	€	490
Rentekosten	€	-
Totale kosten op ew	€	419.332
Gerealiseerde kosten	€	401.324
% gerealiseerd		95,7%
Opbrengsten totaal	€	707.770
Opbrengstenstijging	€	1.489
Renteopbrengsten	€	1.412
Totale opbrengsten op ew	€	710.671
Opbrengsten gerealiseerd	€	558.170
% gerealiseerd		78,5%
% gerealiseerd kosten en opbrengsten		75,2%
saldo op ew	€	291.339
winstneming totaal	€	218.995
eerdere winstneming	€	61.812
nieuwe tussentijdse winstneming	**€**	**157.183**

Berekening winstneming Oeloven		**2022**
	herziening	
Kosten totaal	€	1.904.738
Kostenstijging	€	27.258
Rentekosten	€	10.979
Totale kosten op ew	€	1.942.975
Gerealiseerde kosten	€	1.425.056
% gerealiseerd		73,3%
Opbrengsten totaal	€	1.851.773
Opbrengstenstijging	€	-
Renteopbrengsten	€	1.454
Totale opbrengsten op ew	€	1.853.227
Opbrengsten gerealiseerd	€	205.181
% gerealiseerd		11,1%
% gerealiseerd kosten en opbrengsten		8,1%
saldo op ew	€	-89.748
winstneming totaal	€	-7.288
eerdere winstneming	€	4.575
nieuwe tussentijdse winstneming	**€**	**-4.575**

RESERVES EN VOORZIENINGEN VERWACHTE TEKORTEN GRONDEXPLOITATIES

De omvang van de Voorziening tekorten toekomstige grondexploitaties moet volgens het BBV toereikend zijn om de tekorten te dekken van de grondexploitaties en het saldo van het begrote tekort van het grondbedrijf (saldo van kosten en opbrengsten die niet direct aan de grondexploitaties zijn toe te rekenen zoals een deel van de loonkosten, OZB en huren). Bij de jaarrekening zijn er tekorten (op netto contante waarde) berekend bij het Masterplan Centrum (€ 9.192.986), Rode Beek (€ 157.906), Oeloven (€ 84.572) en complex GTD (€ 1.020.732). In totaal is dat een tekort van € 10.456.196.

Bij de jaarrekening 2021 bedroeg de verliesvoorziening € 4.801.446. Via de 2e BeRap 2022 werd het gerealiseerde resultaat van € 1.532.778 door het afsluiten van de Grex Zorgplein, toegevoegd aan de verliesvoorziening. Nu bij de jaarrekening 2022 dient vanwege toegenomen tekorten een extra bedrag van € 4.121.972 ten laste van de algemene middelen, gestort te worden in de verliesvoorziening. Het betreft de grondexploitaties Masterplan Centrum (stijging van €3.447.367), Rode Beek (stijging van €2.953), Oeloven (stijging van €84.572) en grondexploitatie complex GTD (stijging van € 587.080).

Hoewel de resterende looptijd van het Masterplan Centrum de 10-jaars horizon niet overschrijdt, is de totale looptijd vanwege aanpassingen in het programma, met name Victoriapark, wel langer dan 10 jaar. Gezien de resterende looptijd worden extra beheersmaatregelen niet noodzakelijk geacht.

Reserves en voorzieningen	Mutaties	Saldi
Voorziening verwachte tekorten BIE's		
Stand per 1 januari 2022		€ 4.801.446
Storting 2de berap 2022 Afsluiten Zorgplein		€ 1.532.778
resultaten BIE's:		
ten laste van de algemene middelen		€ 4.121.973
Stand verliesvoorziening BIE's per 31-12-2022		€ 10.456.197
Reserve grondexploitaties		
Stand per 1-1-2022		€ -
Storting:	-	
Onttrekking:	-	
Reserve bovenwijkse voorziening, stand per 31-12-2022		€ -
Reserve bovenwijkse voorziening		
Stand per 1-1-2022		€ 177.809
Storting:	-	
Onttrekking:	-	
Reserve bovenwijkse voorziening, stand per 31-12-2022		€ 177.809

ALGEMENE RESERVE GRONDEXPLOITATIE

In december 2019 heeft de raad de Nota reserves en voorzieningen (verseonnr. 941174) vastgesteld. Onderdeel daarvan was het instellen van een ‘Algemene reserve grondexploitaties’.
Het doel van de reserve is om een bufferfunctie te creëren voor het opvangen van risico’s en resultaten binnen het grondbedrijf. De reserve wordt gevoed met positieve resultaten op de grondexploitaties.

RISICO'S GRONDEXPLOITATIE

Ruimtelijke projecten zijn altijd omgeven met risico's. Risico's van operationele aard, strategische risico's maar zeker ook exogene risico's, zoals de huidige economische omstandigheden, waarop de gemeente niet of nauwelijks kan sturen.

Als algemene risico's in de grondexploitaties van het grondbedrijf kunnen onder andere de onderstaande aspecten genoemd worden:

- Conjuncturele risico's: vertraging in de afzet als gevolg van een lage (of geen) economische groei.
- Verwervingsrisico's: het niet tijdig kunnen verwerven van gronden en het stijgen van aankoopprijzen of de noodzaak tot dure onteigening.
- Ontwikkelingsrisico's: milieuaspecten zoals bodemsanering, stortrechten, infrastructuur, archeologie, planschade etc.
- Renterisico's: de vraag naar bouwgrond/woningen verschuift verder de toekomst in en renteverliezen kunnen ontstaan.
- Maatschappelijke en politieke invloeden: politieke besluitvorming omtrent de wijze waarop projecten worden uitgevoerd en ingevuld.

Brunssum spant zich in om dit soort risico's in de planontwikkeling te ondervangen. Dat gebeurt door het tijdig nemen van maatregelen en door een periodieke doorrekening van de grondexploitaties. Bovendien wordt in de exploitatieberekeningen zoveel mogelijk rekening gehouden met de genoemde risico's en worden de risico's ook nog 2x per jaar gewogen en geactualiseerd bij het samenstellen van de paragraaf weerstandsvermogen.

De project specifieke risico's blijken uit de jaarlijks te actualiseren exploitatieopzetten per complex. Voor een verwacht verlies op een complex dient een voorziening te worden getroffen ten laste van de voorziening tekorten toekomstige grondexploitaties. Normale risico's dienen zo veel mogelijk binnen de grondexploitatie zelf te worden opgevangen.

De risico's rondom de grondexploitaties maken deel uit van het integrale risicomanagement. Doel hiervan is om organisatie breed de risico's te kwalificeren en te kwantificeren en te koppelen aan het gemeentelijk weerstandsvermogen. Alle mogelijk risico's die niet worden opgevangen binnen de grondexploitaties zelf, zijn opgenomen in dit model.
De risico's die zijn meegenomen bij het hiervoor beschreven risicomanagement zijn opgenomen en beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen. Hier wordt kortheidshalve naar verwezen.

PARAGRAAF 8 OPENBAARHEIDSPARAGRAAF

In 2022 is een projectgroep gevormd die belast met het opstellen en uitvoeren van het plan “Informatiehuishouding op orde”. De Woo neemt hierbinnen een zeer prominente plek in. In het plan en de uitvoering van het project komen de volgende aspecten aan bod:

- Het op orde brengen van de informatiehuishouding (wanneer deze niet op orde is, kan de Woo namelijk niet goed uitgevoerd worden). Vanuit het plan wordt onder andere de verbinding gelegd met Zaakgericht Werken, Duurzaamheidsbeleid Informatieobjecten, Digitale Inclusie en Kwaliteitsbeleid Informatiebeheer.
- De invoering van de Woo integreren met ons eigen beleid inzake Informatiemanagement, procesmanagement, dienstverlening en participatie maar ook andere wet- en regelgeving zoals de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WMEBV), de Wet elektronische publicatie (Wep), Omgevingswet, Archiefwet etc.
- Bewustwording binnen de organisatie over de impact van de Woo en het effect op onze bedrijfsvoering.
- Op welke wijze positioneren we de Woo-contactpersoon en welke taken worden hierin ondergebracht?
- De ambitie die we gaan volgen bij de invoering van de Woo.
- Waar en hoe gaan wij onze publicaties doen in het kader van de Woo en in het verlengde hiervan aansluiten op het platform PLOOI (Platform Openbare Overheidsinformatie)

In 2022 zijn de volgende stappen reeds gezet:

- Anonimiseringssoftware is reeds geïmplementeerd in combinatie met ons zaaksysteem
- Interne richtlijnen t.b.v. anonimiseren zijn opgesteld en worden getoetst aan voortschrijdende inzichten en ervaringen. Betrokken medewerkers worden hiervoor direct opgeleid.
- Website en het zaaksysteem zijn voor passieve verzoeken ingericht.
- Er is nog geen Woo-contactpersoon aangewezen door het college. Tot die tijd worden Woo-verzoeken en vragen in behandeling genomen door een medewerker van Juridische zaken die voorheen altijd de WOB verzoeken afhandelde. Mogelijk dat in dit kader meer contactpersonen worden aangewezen.
- We hebben een nulmeting gehouden. Hierbij hebben wij een inventarisatie gemaakt van processen binnen de gemeente die de Woo raken. We zullen uiteindelijk nog in het plan moeten bepalen welke van deze processen wij op welke termijn actief gaan openbaar maken.

Momenteel worden in het kader van de actieve openbaarmaking de categorieën zoals genoemd in art. 3.3, lid 1 onder a, b, d en e, artikel 3.3, lid 2 onder a, c, d (besluitenlijsten van B&W en raad) gepubliceerd.
In het kader van de passieve openbaarmaking kunnen we mededelen dat in 2022 de gemeente 29 WOB/Woo-verzoeken heeft binnen gekregen. 25 van deze verzoeken zijn ingediend op basis van de Woo. Op 1 na (ingetrokken) zijn alle verzoeken beantwoord waarbij de informatie direct is verstrekt aan de aanvrager. Ter vergelijking: in 2021 ontvingen we 20 WOB-verzoeken.

JAARREKENING 2022

1. OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

Bedragen in Euro	Raming begrotingsjaar 2022 voor wijziging			Raming begrotingsjaar 2022 na wijziging			Realisatie begrotingsjaar 2022		
Omschrijving programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
01 Bestuur en ondersteuning	249.216	3.383.291	-3.134.075	269.216	3.610.346	-3.341.130	368.494	3.886.946	-3.518.452
02 Veiligheid	18.876	2.877.640	-2.858.764	18.876	3.084.640	-3.065.764	2.027.374	3.872.200	-1.844.826
03 Sociaal Domein	12.386.349	50.633.131	-38.246.782	11.709.924	54.254.772	-42.544.847	11.651.773	54.342.508	-42.690.735
04 Volksgezondheid	0	1.262.644	-1.262.644	20.000	1.262.644	-1.242.644	24.392	1.293.749	-1.269.357
05 Onderwijs en educatie	2.305.675	4.376.137	-2.070.462	2.390.188	4.558.903	-2.168.715	2.455.782	4.742.073	-2.286.291
06 Wijkger. werken, integr., particip.	40.977	3.625.478	-3.584.501	40.977	3.954.978	-3.914.001	3.736	3.327.609	-3.323.873
07 Verkeer,vervoer en waterstaat	145.117	3.782.762	-3.637.645	763.815	4.142.045	-3.378.230	818.604	3.845.231	-3.026.627
08 Sport, cultuur en recreatie	708.128	7.472.120	-6.763.992	708.128	7.417.219	-6.709.091	925.496	6.965.825	-6.040.329
09 Milieu	7.953.397	7.073.915	879.482	8.837.824	8.236.592	601.232	8.515.882	7.616.186	899.696
10 Economie en toerisme	552.007	878.960	-326.953	579.322	856.275	-276.953	755.858	880.753	-124.895
11 Volkshuisvesting en RO	12.954.531	14.833.134	-1.878.603	13.139.505	15.108.108	-1.968.603	9.151.934	15.693.533	-6.541.599
Subtotaal programma's	**37.314.273**	**100.199.212**	**-62.884.939**	**38.477.775**	**106.486.522**	**-68.008.746**	**36.699.327**	**106.466.614**	**-69.767.287**
Beheer overige gebouwen en gronden(X	197.013	193.076	3.937	197.013	193.076	3.937	303.973	300.036	3.937
Overhead XT-04	871.458	13.148.394	-12.276.936	891.458	13.905.072	-13.013.614	1.362.965	14.026.732	-12.663.767
Sub-totaal taakveld XT-03+XT-04	1.068.471	13.341.470	-12.272.999	1.088.471	14.098.148	-13.009.677	1.666.938	14.326.768	-12.659.830
Algemene Dekkingsmiddelen									
OZB woningen	4.452.000	0	4.452.000	4.452.000	0	4.452.000	4.538.413	0	4.538.413
OZB niet-woningen	1.700.000	0	1.700.000	1.700.000	0	1.700.000	1.735.115	0	1.735.115
Belastingen overig	333.378	513.832	-180.454	333.378	564.248	-230.870	316.771	555.231	-238.459
Algemene uitkering gemeentefonds	67.522.982	0	67.522.982	71.589.999	0	71.589.999	74.254.503	0	74.254.503
Overige baten en lasten	277.848	-196.747	474.595	277.848	-196.747	474.595	438.562	382.979	55.582
Treasury	1.075.842	321.461	754.381	1.193.842	241.461	952.381	1.017.352	166.142	851.210
Vennootschapbelasting	0	0	0	0	0	0	0	-645	645
Post Onvoorzien	0	75.000	-75.000	0	75.000	-75.000	0	0	0
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	**75.362.050**	**713.546**	**74.648.504**	**79.547.067**	**683.962**	**78.863.105**	**82.300.716**	**1.103.707**	**81.197.009**
			0			0			0
Gerealiseerde totaal van baten en laste	**113.744.794**	**114.254.228**	**-509.434**	**119.113.314**	**121.268.632**	**-2.155.318**	**120.666.980**	**121.897.088**	**-1.230.108**
Toevoeging/onttrekking									
aan reserves	5.275.234	4.765.800	509.434	9.177.941	7.022.623	2.155.318	10.634.748	8.030.496	2.604.252
Gerealiseerde resultaat	**119.020.028**	**119.020.028**	**0**	**128.291.255**	**128.291.255**	**0**	**131.301.728**	**129.927.584**	**1.374.144**

Voor een analyse van de afwijkingen tussen de ramingen en de werkelijke cijfers over 2022, wordt verwezen naar de programmaverantwoording in het jaarverslag. Hier staan de analyse per programma op taakveldniveau.

Begrotingsrechtmatigheid
De begrotingsrechtmatigheid wordt per afzonderlijk programma beoordeeld. Hierbij worden alleen de lasten beoordeeld. Indien de werkelijke lasten meer dan € 50.000 hoger zijn dan het door de raad vastgestelde budget, is er sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Programma 1 Bestuur en ondersteuning vertoont een overschrijding van € 277.000.
Er is € 277.000 meer uitgegeven aan Bestuur en ondersteuning. Dit betreft de verplichte storting in de voorziening wachtgelden College. Deze storting aan de voorziening veroorzaakt het negatieve verschil op dit product. De overschrijding op dit programma heeft geen invloed op het oordeel van de accountant t.a.v. rechtmatigheid.

Programma 2 Veiligheid vertoont een overschrijding van € 788.000.
De overschrijding heeft voor 661.000 te maken met de opvang van Oekraïners, hier staat ook een extra ontvangst van het Rijk tegenover. Verder zijn de uitgaven met 85.000 overschreden als gevolg van de afrekening index 2022 van de Veiligheidsregio. De overschrijdingen op dit programma heeft geen invloed op het oordeel van de accountant t.a.v. rechtmatigheid.

Programma 3 Sociaal domein vertoont een overschrijding van € 88.000.
Deze overschrijding wordt veroorzaakt door een forse overschrijding op ambulante jeugdhulp van € 901.000: door wachttijden en verergering van de problematiek worden zwaardere arrangementen en dus duurdere zorg ingezet. Daarnaast zien we dat uitstroom uit de geïndiceerde jeugdhulp achter blijft. De uitgaven specialistische jeugdhulp, ingekocht via SD Maastricht komen op basis na afrekening € 470.000 hoger uit dan begroot doordat de problematiek heviger wordt en er sprake is van langere wachttijden. Door arbeidsproblematiek ontstaan er meer situaties waar jeugdigen gebruik hebben gemaakt van crisishulp of (tijdelijk) uit huis zijn geplaatst. Ter dekking van de totale overschrijding van het budget Jeugdhulp is er een bedrag van € 1.075.000,- onttrokken uit de reserve Jeugd. De overschrijding op dit programma heeft geen invloed op het oordeel van de accountant t.a.v. rechtmatigheid.

Programma 5 Onderwijs en educatie vertoont een overschrijding van € 183.000.
Er is € 186.000 meer uitgegeven aan Onderwijshuisvesting. Deze overschrijding wordt grotendeels veroorzaakt door extra onderhoudskosten en hoger energiekosten. De overschrijding op dit programma heeft geen invloed op het oordeel van de accountant t.a.v. rechtmatigheid.

Programma 11 Volkshuisvesting en RO vertoont een overschrijding van € 585.000.
De overschrijding van de kosten binnen dit programma heeft betrekking op de grondexploitaties. In december 2022 is gestart met een aangepast ontwikkelprogramma voor Victoriapark. Op 21 maart 2023 heeft de gemeenteraad hier een positief besluit op genomen. De financiële consequenties zijn verwerkt in het Meerjaren Prognose Grondexploitaties 2023, die ook separaat ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd. De overschrijding op dit programma heeft geen invloed op het oordeel van de accountant t.a.v. rechtmatigheid.

Programma 12 Algemene dekkingsmiddelen vertoont een overschrijding van € 648.000, deze wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er op de lasten een taakstelling was begroot (negatief op de kosten) waar geen realisatie tegenover staat. De overschrijding op dit programma heeft geen invloed op het oordeel van de accountant t.a.v. rechtmatigheid.
Conclusie: De geconstateerde overschrijdingen hebben geen invloed op het oordeel van de accountant ten aanzien van de rechtmatigheid.

2. OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

taak-veld	Overzicht incidentele baten en lasten	Begroting	Begr. bijgesteld	Werkelijk	Tekstuele toelichting
	1e Bestuursrapportage 2021				
XT-07	Gemeenteraadsverkiezingen vanuit gemeentefonds	€ -62.055	€ -62.055	€ -62.055	Dekking doeluitkering Algemene Uitkering voor Gemeenteraadsverkiezingen
XT-07	Dekking overige incidentele lasten uit Algemene Middelen	€ -	€ -1.819.300	€ -1.819.300	Dekking saldo incidentele bijraming uitgaven
XT-07	Integratie uitkering Sociaal Domein volgens mei-circulaire 2022	€ -10.831.557	€ -10.831.557	€ -10.325.070	Effecten bijgestelde Integratie uitkeringen Participatiewet
XT-010	Gemeenteraadsverkiezingen vanuit reserve verkiezingen	€ -	€ -45.000	€ -45.000	Dekking incidentele bijraming uitgaven Gemeenteraadsverkiezingen
XT-010	Onttrekking reserve Sociaal domein inzake Jeugdhulp	€ -	€ -1.725.000	€ -1.725.000	Dekking incidentele bijraming uitgaven Jeugdhulp uit reserve Sociaal Domein
XT-010	Onttrekking reserve cofinanciering Volkshuisvestingsfonds	€ -	€ -200.000	€ -200.000	Dekking incidentele bijraming uitgaven Volkshuisvesting
XT-010	Onttrekking reserve zonneweide Terca	€ -	€ -70.000	€ -70.000	Dekking incidentele bijraming uitgaven zonneweide Terca
XT-010	Onttrekking bestemmingsreserve PALET Groendaken en Groengevels	€ -	€ -100.000	€ -100.000	Dekking incidentele bijraming uitgaven PALET Groendaken en Groengevels
XT-05	verlaging van het rentepercentage voor spaartegoeden	€ -	€ -80.000	€ -80.000	Aframing lagere uitgavan rentepercentage spaartegoeden medewerkers Brunssum
	Voorjaarsbrief 2021 t.b.v. begroting 2022				
	Dekking incidentele intensiveringen	€ -	€ -281.000	€ -281.000	Dekking incidentele bijraming uitgaven Voorjaarsbrief 2021
	Overhevelingen vanuit 2e berap 2021				
	Dekking overhevelingen 2021 naar 2022	€ -	€ -2.437.600	€ -2.437.600	Dekking incidentele bijraming overhevelingen uit 2e Berap 2021

XT-63	mutatie nadere voorlopige beschikking BUIGgelden	€ -11.265.929	€ -10.738.826	€ -10.652.051	Effecten bijgestelde BUIG beschikkingen 2022
XT-02	Meer legesinkomsten reisdocumenten	€ -200.000	€ -200.000	€ -279.627	Effecten meer ontvangen legesinkomsten
XT-11	Rijksvergoeding inzake opvang Oekraine vluchtelingen	€ -	€ -	€ -2.003.073	Ontvangen middelen Rijk inzake opvang vluchtelingen Oekraïne incl. afrekening en transitiekosten
XT-681	Extra bijdrage GGD DU VO2021	€ -	€ -	€ -48.950	Ontvangen middelen via Centrumgemeente Heerlen
XT-21	Leges Telecom/degeneratiekosten	€ -	€ -	€ -60.516	Effecten meer ontvangen legesinkomsten
XT-52	Subsidie Rijk cnfrm SPUK-regeling	€ -	€ -117.000	€ -117.000	Ontvangen middelen Specifieke Uitkeringen
XT-75	Inhaalslag inkomsten begraafrechten	€ -60.100	€ -70.100	€ -115.976	Effecten meer ontvangen inkomsten begraafrechten
XT-32	Winstneming Cmpl 46 Voormalig BSV terrein	€ -	€ -	€ -157.183	Baten Grondexploitatie
XT-82	Opbrengsten inzake verkoop losse gronden	€ -	€ -	€ -59.895	Baten Grondexploitatie
XT-010	Onttrekking reserve Jeugd #2	€ -	€ -1.075.000	€ -1.075.000	Dekking hogere uitgaven Jeugdhulp 2022 uit reserve Sociaal Domein
XT-07	Energietoeslag armoede 2023	€ -	€ -978.562	€ 978.562	Ontvangen middelen Rijk inzake uitbetaling Energietoeslag minima
XT-07	Energietoeslag armoede 2022	€ -	€ -210.000	€ -210.000	Ontvangen middelen Rijk inzake uitbetaling Energietoeslag minima
XT-07	Omgevingswet	€ -	€ -228.000	€ -228.000	Ontvangen middelen Rijk inzake Omgevingswet
XT-07	Voodgij +	€ -	€ -192.000	€ -192.000	Ontvangen middelen Rijk inzake uigaven Voorgdij 18+
XT-07	Bijzondere bijstand	€ -	€ -68.575	€ -68.575	Ontvangen middelen Rijk inzake extra uitgaven Bijzondere Bijstand
XT-07	Leerlingenvervoer Oekraine	€ -	€ -50.000	€ -50.000	Ontvangen middelen Rijk inzake extra uitgaven leerlingenvervoer Oekraïnse vluchtelingen
XT-07	Overig (o.a. BCF plafond ad 567K)	€ -	€ -608.000	€ -608.000	Ontvangen middelen Rijk inzake BTW Compensatiefonds
XT-05	Dividend uitkeringen Enexis en BNG	€ -	€ -118.000	€ -118.000	Ontvangen dividenden Verbonden Partijen; deelnemingen
XT-07	Uitvoeringkosten klimaataccoord	€ -	€ -215.367	€ -215.367	Ontvangen middelen Rijk inzake uitgaven klimaataccoord
XT-83	Incidenteel lagere leges bouwvergunningen	€ -	€ -348.761	€ -257.691	Effecten minder ontvangen legesinkomsten
	TOTAAL INCIDENTELE BATEN	**€ -22.419.641**	**€ -32.869.703**	**€ -32.683.367**	

XT-01	Storting in voorziening wachtgelden wethouders			€ 280.052	Extra uitgaven wachtgeldvoorziening
XT-11	Opvang Oekraine vluchtelingen	€ 60.000	€ 661.253	€ 721.253	Extra uitgaven opvang vluchtelingen Oekraïne
XT-63	Budget inzake incidentele stijging cliënten ABW	€ 155.000	€ -	€ -472.000	Verwachte stijging ABW cliënten uitgekomen op -5,9% daling
XT-63	Noodfonds Energie armoede	€ 176.412	€ 3.154.046	€ 3.004.726	Extra uitgaven energietoeslag minima huishoudens
XT-64	Participatie: participatiewet extra uitstroom	€ 250.000	€ 250.000	€ 251.952	Stimuleren duurzame uitstroom Bijstandsgerechtigden: realisatie -5,9% (target -2%)
XT-672	Transformatieplan Jeugd	€ 66.000	€ 72.000	€ 113.935	Hogere uitgaven bijdrage regionale transformatie via Inkoop ZL (Maastricht)
XT-21	het nieuw op te stellen mobiliteitsplan	€ 60.000	€ 90.000	€ 83.953	Uitgaven externe inhuur/jaarplan ZLB/mobiliteitsplan/doorontwikkeling verkeersmodellen
XT-56	Subsidie BIEB investeringen	€ 14.024	€ 182.690	€ 200.365	Extra uitgaven incidentele subsidie SOBB wegens annuleren investeringskrediet fusie
XT-56	Onderhoud kunstwerken	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	Uitgaven incl. toevoeging aan voorziening onderhoud kunstwerken
XT-32	Centrumvisie/revitalisering promenadegebied: projectmanagement	€ 50.000	€ 50.000	€ 70.000	Extra uitgaven wegens draagkrachtonderzoek voormalig mijnbouwgebied Hendrik
XT-81	Ruimtelijke ordening: Opstellen omgevingsplan	€ 150.000	€ 150.000	€ 158.612	Externe inuur en uitgaven groenstructuur- en boombeleidsplan
XT-82	Storting in verliesvoorziening inzake Entree Dorpstraat MP Centrum			€ 72.914	Extra uitgaven grondexploitatie
XT-82	Storting in verliesvoorziening inzake Kloosterstraat MP Centrum			€ 142.515	Extra uitgaven grondexploitatie
XT-82	Storting in verliesvoorziening inzake Raadhuisstraat MP Centrum			€ 77.169	Extra uitgaven grondexploitatie
XT-82	Verliesneming inzake afsluiting fase 1a/1B Het Ei De Doorsteek	€ 489.268	€ 489.268	€ 489.268	Extra uitgaven grondexploitatie
XT-82	Storting in verliesvoorziening inzake Victoriapark MP Centrum			€ 3.047.160	Extra uitgaven grondexploitatie
XT-82	Storting in verliesvoorziening inzake Lindeplein MP Centrum			€ 107.609	Extra uitgaven grondexploitatie
XT-82	Storting in verliesvoorziening inzake Complex 64 Oeloven			€ 84.572	Extra uitgaven grondexploitatie
XT-82	Storting in verliesvoorziening inzake Complex 65 Haansberg			€ 587.080	Extra uitgaven grondexploitatie
XT-82	Correctie op eerder genomen winstnemingen MP Treebeek			€ 103.015	Extra uitgaven grondexploitatie
XT-04	Dotatie voorziening spaarverlof (B111208)			€ 117.767	Extra uitgaven vanuit CAO Gemeenten betreffende spaarverlof medewerkers
	2e Bestuursrapportage 2022				
XT-64	GR WOZL correctie afroep door te betalen Rijkssubsidie 2022	€ 9.140.539	€ 9.149.988	€ 9.303.665	Effect door te betalen hogere Rijksbijdrage WSW wegens meer subsidie en hoger aantal AJ's GR WOZL
XT-64	GR WOZL correctie Corona compensatie uit resultaat 2021	€ 238.700	€ -401.266	€ -162.566	Effect bijdrage lagere exploitatie tekorten GR WOZL
XT-64	SW WSP afrekening 2021	€ 1.026.988	€ 816.937	€ 330.064	Effect bijdrage lager exploitatie tekort na afrekening 2021 GR WSP
XT-66	Bijraming woningaanpassingen welke in 2021 zijn opgestart, maar qua uitvoering vertraagd	€ 154.752	€ 254.752	€ 165.004	Extra uitgaven Wmo woningaanpassing conform beschikking
XT-04	stijging in juridische kosten. Door een cumulatie van rechtszittingen en vraagstukken in nieuwe en al langer lopende procedures en onverwachte incidenten.	€ 55.000	€ 135.000	€ 130.921	Extra uitgaven externe inhuur Juristen
XT-064	Aanvullende bijdrage Bsgw a.g.v. rekeningresultaat 2021, kosten bezwaar en beroep en mutatiedertectie WOZ	€ 463.832	€ 504.448	€ 504.448	Effect bijdrage GR BsgW conform begrotingswijziging

	1e Bestuursrapportage 2022				
XT-02	Gemeenteraadsverkiezingen	€ 6.000	€ 113.055	€ 109.166	Extra uitgaven organisatie Gemeenteraad- en Waterschapsverkiezingen 2022
XT-12	RIEC extra criminaliteitspreventie	€ 30.000	€ 109.000	€ 108.076	Extra uitgaven GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg inzake criminaliteitspreventie
XT-672	Jeugdhulp	€ 8.792.006	€ 10.569.006	€ 11.816.709	Bijstelling begroting inzake meerverbruik uitgaven Jeugdhulp 2022 (excl.uitgaven transformatieplan Jeugd)
XT-53	extra inspanningen op het lokaal cultuuraanbod van Brunssum	€ 37.786	€ 100.386	€ 42.842	Extra uitgaven lokaal Cultuur aanbod 2022 na Corona
XT-83	Brunssum Noord Uitvoeringskosten		€ 100.000	€ 35.740	Extra uitgaven ontwikkeling projecten Brunssum Noord
XT-83	Schuttersveld Uitvoeringskosten		€ 100.000	€ -	Extra uitgaven ontwikkeling projecten Schuttersveld
XT-04	Externe inhuur Financiën	€ 133.008	€ 208.008	€ 256.627	Extra uitgaven externe inhuur afdeling Financiën wegens bezettingsproblemen
	Overhevelingen vanuit 2e berap 2021				
XT-63	Schuldhulpverleningsprojecten	€ -	€ 40.000	€ 17.780	Extra uitgaven vroegsignalering schuldhulpverlening ondernemers
XT-63	projecten voor kinderen/gratis bibliotheek abonnement	€ -	€ 75.000	€ 25.000	Uitgaven implementatie ad. € 50.000 overhevelen naar 2023
XT-64	Uitgaven re-integratie PW € 450.000 overhevelen van 2021	€ -	€ 450.000	€ 450.000	Stimuleren duurzame uitstroom Bijstandsgerechtigden: realisatie -5,9% (target -2%)
XT-61	Corona steunpakket: Jeugdhulp bijgraamd bij CMWW 2022	€ -	€ 66.500	€ 66.500	Extra uitgaven Corona Stg CMWW inzake projecten Jeugd
XT-53	Corona steunpakket: cultuur	€ -	€ 120.000	€ -	Uitgaven Cultuur n.a.v. uitgestelde activiteiten wegens Corona overgeheveld naar 2023
XT-57	Leisure Lane	€ -	€ 350.000	€ 1.488	Extra uitgaven wegens projecten Leisure Lane
XT-74	Transitievisie Warmte	€ -	€ 125.000	€ 25.724	Extra uitgaven wegens projecten Energie transitie
XT-74	wijkuitvoeringsplan	€ -	€ 250.000	€ 51.798	Extra uitgaven wegens projecten Wijken
XT-34	werkbudget economisch beleid	€ -	€ 75.000	€ 48.004	Extra uitgaven wegens projecten Economie
XT-81	Invoering Omgevevingswet (uitgesteld tot 1 juli 2022)	€ 150.000	€ 250.000	€ 158.612	Extra uitgaven wegens projecten invoeren Omgevingswet
	TOTAAL INCIDENTELE LASTEN	**€ 21.749.315**	**€ 28.710.071**	**€ 32.777.518**	
	Per saldo	**€ -670.326**	**€ -4.159.632**	**€ 94.151**	

3. STRUCTURELE ONTTREKKINGEN EN STORTINGEN IN RESERVES

Omschrijving	Budget 2022	Werkelijk 2022
Toevoeging aan Egalisatiereserve Verkiezingen	€ 30.000	€ 30.000
Toevoeging aan Egalisatiereserve Speeltoestellen	€ 6.000	€ 6.000
Toevoeging aan reserve Revitalisering Landgraaf	€ 8.000	€ 8.000
Toevoeging aan reserve Bomenfonds	€ 11.000	€ 3.000
Toevoeging aan reserve PALET	€ 16.000	€ 16.000
Toevoeging aan diverse reserves ter dekking van kapitaallasten	€ 99.000	€ 88.000
Totaal van de structurele toevoegingen aan reserves	**€ 170.000**	**€ 151.000**
Onttrekking aan diverse reserves ter dekking van kapitaallasten	€ 647.000	€ 636.000
Totaal van de structurele onttrekkingen aan reserves	**€ 647.000**	**€ 636.000**

4. BALANS EN TOELICHTING

BALANS PER 31 DECEMBER 2022

(bedragen x € 1.000,-) ACTIVA	31-12-2022		31-12-2021	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		*32*		*36*
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	-		-	
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	32		36	
Materiële vaste activa		*58.510*		*59.288*
- Investeringen met een economisch nut				
- strategische gronden	1.558		1.558	
- overige investeringen met een economisch nut	32.788		34.445	
- Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten	10.326		10.797	
kosten een heffing kan worden geheven				
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	13.838		12.488	
Financiële vaste activa		*5.870*		*5.948*
- Kapitaalverstekkingen aan:				
- deelnemingen	313		313	
- gemeenschappelijke regelingen				
- overige verbonden partijen				
- Leningen aan:				
- woningbouwcorporaties	181		199	
- Overige langlopende leningen u/g	2.838		2.888	
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2.538		2.548	
Totaal vaste activa		**64.412**		**65.272**
Vlottende activa				
Voorraden		*1.187*		*3.036*
- Grond- en hulpstoffen:				
- overige grond- en hulpstoffen	-		-	
- Onderhanden werk:				
- gronden in exploitatie	890		2.788	
- winstneming complexen	297		248	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		*12.918*		*12.579*
- vorderingen op openbare lichamen	4.575		4.733	
- rekening-courantverhouding met het Rijk	6.806		6.109	
- overige vorderingen	1.537		1.737	
Liquide middelen		*573*		*603*
- Kassaldi	12		9	
- Banksaldi	561		594	
Overlopende activa		*7.281*		*5.750*
- De van Europese en Nederlandse Overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel nog te ontvangen van:				
- het Rijk	6		541	
- overige Nederlandse overheidslichamen	1.449		191	
- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	5.826		5.018	
Totaal vlottende activa		**21.959**		**21.968**
TOTAAL-GENERAAL		**86.371**		**87.240**

(bedragen x € 1.000,-) PASSIVA	31-12-2022		31-12-2021	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		*54.766*		*55.997*
- Algemene reserve	24.753		23.198	
- Bestemmingsreserves				
- ter dekking van kapitaallasten	10.998		11.546	
- overige bestemmingsreserves	17.641		16.888	
- Gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	1.374		4.365	
Voorzieningen		*4.910*		*3.302*
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.477		85	
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	2.832		2.420	
- Voorzieningen van derden verkregen middelen met specifiek doel	-		4	
- Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen	601		793	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		*9.992*		*11.460*
- Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-		-	
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	4.808		5.617	
- Door derden belegde gelden	5.160		5.819	
- Waarborgsommen gemeentewoningen	24		24	
Totaal vaste passiva		**69.668**		**70.759**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		*12.433*		*10.438*
- Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	-		-	
- Overige kasgeldleningen	6.000		7.005	
- Banksaldi	-		-	
- Overige schulden	6.433		3.433	
Overlopende passiva		*4.270*		*6.043*
- Verplichtingen in het begrotingsjaar opgebouwd en die op een volgend begrotingsjaar tot uitbetaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume				
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:				
- het Rijk	272		723	
- overige Nederlandse overheidslichamen	1.255		847	
- *Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen*	2.743		4.473	
Totaal vlottende passiva		**16.703**		**16.481**
TOTAAL-GENERAAL		**86.371**		**87.240**
Niet in de balans opgenomen verplichtingen(borg- en garanties en leaseverplichtingen)		***105.993***		***88.412***

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d.11 maart 2019 (nr.879971), de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, conform artikel 63 van de BBV. Op 9 maart 2021 heeft uw Raad de Nota Activabeleid 2021 vastgesteld. Voor investeringen met een economisch nut wordt de zgn. "bruto-methode" gehanteerd. Investeringen met een maatschappelijk nut worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. De activa en passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.
Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2018 en Addendum Kadernota rechtmatigheid 2021 van de commissie BBV het volgende.
Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie.
Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin betaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Waarderingsgrondslagen:

Artikel 59 BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een beperkt) economisch nut. (Investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten met economisch nut.
De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

BALANS

Vaste Activa

Onder activa worden de bezittingen verstaan waarvan het daarvoor benodigde vermogen voor een periode langer dan een jaar is vastgelegd.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdrage van derden, de jaarlijkse afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting structureel zijn.

Materiële vast activa met een economisch nut

De gemeente Brunssum kent geen erfpachtgronden.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of volledig worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Overige investeringen met een economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten) verminderd met de afschrijvingen en structurele waardeverminderingen.
Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.
Bij de waardering wordt in bijzondere gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze structureel is.
Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.
Op grondbezit met een economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.
Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2008 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt.
Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte levensduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit, met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Conform de nota Activabeleid 2021 (vastgesteld 9 maart 2021) worden navolgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Woonruimten/gebouwen	30 jaar
Bedrijfsgebouwen	30 jaar*
Schoolgebouwen en gymnastieklokalen nieuwbouw	40 jaar
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	15/20/25/30/40 jaar
Vervoermiddelen	5 jaar
Machines-, apparaten en installaties	10 jaar
ICT	4 jaar

Op het merendeel van de activa wordt lineair afgeschreven. Annuïtair wordt afgeschreven op de brede scholen Brunssum Oost, Langeberg Zuid en Treebeek en de Brikke Oave.

*Nadere toelichting afschrijvingstermijnen bedrijfsgebouwen

De gemeente Brunssum overweegt om in de toekomst de afschrijvingstermijn voor woonruimten, gebouwen en bedrijfsgebouwen te verhogen van 30 naar 40 jaar. Dit is overlegd met de accountant van de gemeente en er zijn diverse redenen voor. Zo worden gebouwen vaak 40 jaar onderhouden en is het onderhoudsplan gebaseerd op een levensduur van 40 jaar. Het lijkt daarom realistischer om de afschrijvingstermijn te verhogen naar 40 jaar, wat ook bij andere organisaties en gemeenten gebruikelijk is.

Het is belangrijk om te benadrukken dat deze beslissing zorgvuldig zal worden genomen en gebaseerd zal zijn op gedegen onderzoek. Er zal te zijner tijd een zorgvuldig voorstel worden gedaan, waarbij er wordt gestreefd naar een verantwoord en consistent beleid, waarbij het onderhoud van gebouwen op lange termijn gewaarborgd blijft. Het verhogen van de afschrijvingstermijn kan hieraan bijdragen en de gemeente Brunssum zal dit dan ook serieus overwegen in haar beleid.

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Onder activa met een meerjarig maatschappelijk nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het BBV, worden verstaan investeringen in aanleg en onderhoud van: (inrichting van) wegen, fietspaden, voetpaden, verkeerslichtinstallaties, openbare verlichting, straatmeubilair, civiele kunstwerken, groen en kunstwerken.
Aankoop en vervaardiging van activa met een meerjarig maatschappelijk nut worden onder aftrek van bijdragen van derden en bestemmingsreserves ten laste van de exploitatie gebracht. Hiervan kan bij raadsbesluit worden afgeweken. In geval van activering bij raadsbesluit wordt het actief lineair afgeschreven over de verwachte levensduur van het actief of een kortere, door de Raad aan te geven tijdsduur. Conform de Nota activabeleid wordt op deze investeringen een afschrijvingstermijn van 10 jaar aangehouden. Onder de afwaarderingen staan de structurele afwaarderingen vermeld.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.
Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van de BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.
Tot dusver is een dergelijke afwaardering nog niet noodzakelijk gebleken.
De obligatieportefeuille is gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en kosten). Zie verder de toelichting bij de financiële vaste activa.

Vlottende activa

Voorraden
Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.
De als "onderhanden werk" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en de kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.
Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt per debiteurensoort bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen
Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen(schulden) van de gemeente.
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichtingen c.q. het voorzienbare verlies.
-De voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's zijn gevormd ter dekking van toekomstige risico's, waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijze te schatten.
Tevens voor kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt, maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar.
-De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gevormd ter egalisatie van de kosten van groot onderhoud van gebouwen, gebaseerd op het meerjarig onderhoudsplan.
-De door derden beklemde middelen, betreffen van derden verkregen middelen die specifiek moeten worden besteed.
-Per voorziening is aangegeven onder welke van hierboven genoemde categorie voorzieningen deze valt.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer. De spaargelden gemeentepersoneel bevatten een harde kern, welke langer dan één jaar uitstaan. Vandaar de rubricering onder de vaste schulden. In principe kan een spaarder direct beschikken over zijn spaartegoed. Het zal echter nooit voorkomen dat het gehele spaartegoed van alle spaarders in één keer wordt opgevraagd.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.
Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Verplichtingen voortvloeiend uit leasing
De waardering van de verplichting uit hoofde van financial leasing van de vervoermiddelen en ICT vindt plaats tegen de nominale waarde van de contractueel nog verschuldigde leasetermijnen.

Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Kosten onderzoek en ontwikkeling	€ 0	€ 0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 31.910	€ 35.822
Totaal immateriële vaste activa	**€ 31.910**	**€ 35.822**

Materiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Niet in exploitatie genomen gronden	€ 1.558.415	€ 1.558.415
Overige investeringen met een economisch nut	€ 32.787.991	€ 34.445.162
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan geheven	€ 10.326.123	€ 10.796.523
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	€ 13.838.278	€ 12.488.228
Totaal materiële activa	**€ 58.510.807**	**€ 59.288.328**

Strategische gronden
Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde:

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Afschrijvingen	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2022
Strategische gronden	€ 1.558.415	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.558.415

Overige investeringen met een economisch nut
Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut weer.

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Naar grond-exploitatie	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	€ 1.247.614					-€ 851.270	€ 396.344
Woonruimten	€ 0						€ 0
Bedrijfsgebouwen	€ 29.581.070	€ 2.650.877	-€ 18.207	-€ 1.201.373			€ 31.012.367
Bedrijfsgebouwen onderhanden werk	€ 2.216.700	-€ 2.142.557					€ 74.143
Grond,- weg- en waterbouwkundige werken (Waarvoor ter bestrijding ksn. een heffing)	€ 10.796.523			-€ 470.400			€ 10.326.123
Grond, -wegwaterb. werken overig	€ 217.523			-€ 30.484			€ 187.039
Vervoermiddelen	€ 450.716	€ 242.331	-€ 2.320	-€ 251.023			€ 439.704
Machines, apparaten en	€ 731.539	€ 372.348		-€ 425.493			€ 678.394
Totaal investeringen economisch nut	**€ 45.241.685**	**€ 1.122.999**	**-€ 20.527**	**-€ 2.378.773**	**€ 0**	**-€ 851.270**	**€ 43.114.114**

Onder bijdragen zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens structurele waardeverminderingen.

De belangrijkste investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld. Per investering staat het ter beschikking gestelde krediet aangegeven en het in 2022 daadwerkelijk bestede bedrag dat ten laste van het krediet is gebracht.

Investeringen	Rubriek	Beschikbaar gesteld krediet	Investeringen in 2022
Maatschappelijke voorziening Treebeek 2022	Bedrijfsgebouwen	€ 2.150.000	€ 205.537
Vervangingsinvest. wegen MIP-OR 22	Grond,- weg- en waterbouwkundige werken	€ 3.121.739	€ 1.541.220
Ontwikkeling E-Brunssum 2022	Machines, apparaten en installaties	€ 138.865	€ 77.950
Aanschaf rolstoelen WVG 2022	Vervoermiddelen	€ 200.000	€ 160.083
Integrale GEO-informatie 2022	Machines, apparaten en installaties	€ 228.305	€ 151.451
ICT investeringen sociaal domein 2022	Machines, apparaten en installaties	€ 105.495	€ 105.495
Vervanging vervoermiddelen 2022	Vervoermiddelen	€ 86.662	€ 82.248
Accommodatie VV de Leeuw	Bedrijfsgebouwen OHW	€ 2.500.000	€ 74.143
Inrichting/meubilair Burg. Quintzaal 2022	Bedrijfsgebouwen	€ 60.000	€ 62.393
Sportpark Houserveld 2022	Bedrijfsgebouwen	€ 54.500	€ 60.029
Sportpark Peerdendries 2022	Bedrijfsgebouwen	€ 46.700	€ 57.723
Sportpark Klingelsberg 2022	Bedrijfsgebouwen	€ 40.100	€ 48.495
Modernisering primaire applicaties 22	Machines, apparaten en installaties	€ 40.000	€ 30.067
Professionalisering DIV.Digit.DSP 2022	Machines, apparaten en installaties	€ 106.977	€ 7.385
Bushaltes Maastrichterstr/ Trichterweg 2022	Grond,- weg- en waterbouwkundige werken	€ 17.054	€ 2.044
Totaal		**€ 8.896.397**	**€ 2.666.263**

Nadere toelichting op deze investeringen:
Er is geïnvesteerd in onderhoud en reconstructie van diverse wegen, voor specificatie zie in paragraaf 3 kapitaalgoederen de tabel inzake investeringen wegen.
De aanschaf van rolstoelen betreft de investeringen voor 2022, dit is een open eind regeling.
In 2022 is geïnvesteerd in diverse applicaties waaronder sociaal domein en GEO-informatie.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut, had het volgende verloop:

	31-12-2021	Investeringen	Mutatie OHW	Afschrijvingen	31-12-2022
Gronden en terreinen	€ 0				€ 0
Grond,- weg- en waterbouwkundige werken	€ 9.232.162	€ 1.543.264		-€ 678.862	€ 10.096.564
Grond,- weg- en waterbouwkundige werken, onderhanden werk	€ 3.256.066		€ 485.648		€ 3.741.714
Totaal invest. maatschappelijk nut	**€ 12.488.228**	**€ 1.543.264**	**€ 485.648**	**-€ 678.862**	**€ 13.838.278**

Investeringen 2022 betreffen de reconstructie van diverse wegen o.a. Trichterweg, Hof van Oeloven, Karel Doormanstraat/Akerstraat en de gebiedsontwikkeling Clemensdomein.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2022 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Aflossing / Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2022
Kapitaalverstrekkingen aan:				
- deelnemingen	€ 313.444			€ 313.444
Leningen aan:				
- woningbouwcorporaties	€ 199.296		-€ 18.237	€ 181.059
- overige verbonden partijen	€ 887.750	€ 45.050	-€ 94.828	€ 837.972
Lening project zonnepanelen	€ 2.547.465	€ 268.092	-€ 277.915	€ 2.537.642
Lening Enexis	€ 2.000.000			€ 2.000.000
Totaal financiële vaste activa	**€ 5.947.955**	**€ 313.142**	**-€ 390.980**	**€ 5.870.117**

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Grond- en hulpstoffen gespecificeerd naar:		
Onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	€ 889.693	€ 2.788.356
Onderhanden werk, vaste activa		
Gereed product en handelsgoederen	-	-
Winstneming complexen	€ 297.769	€ 248.176
	€ 1.187.462	**€ 3.036.532**

Bouwgronden in exploitatie

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2022 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Inkomsten	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening verliesgev. complex	Balanswaarde 31-12-2022
Voorraad woongebieden	€ 2.120.215	€ 504.122	-€ 3.783	€ 2.620.554	-€ 1.105.304	€ 1.515.250
Voorraad bedrijfsterreinen	€ 387.642	€ 44.533	-€ 349.680	€ 82.495	-€ 157.906	-€ 75.411
Centrumplan Treebeek	-€ 505.781	€ 113.327	-€ 157.500	-€ 549.954	€ 0	-€ 549.954
Masterplan centrum	€ 5.587.724	€ 5.536.344	-€ 2.956.095	€ 8.167.973	-€ 8.167.973	€ 0
Totaal bouwgronden in exploitatie	**€ 7.589.800**	**€ 6.198.326**	**-€ 3.467.058**	**€ 10.321.068**	**-€ 9.431.183**	**€ 889.885**

	Boekwaarde 31-12-2022	Geraamde kosten 2022 ev.	Geraamde opbrengsten 2022 ev.	Geraamd Resultaat* (eindwaarde)	Geraamd Resultaat* (contante waarde)
Voorraad woongebieden	€ 2.620.554	€ 1.302.811	-€ 3.211.502	€ 711.863	€ 670.805
Voorraad bedrijfsterreinen	€ 82.495	€ 42.503	-€ 255.273	-€ 130.274	-€ 127.720
Centrumplan Treebeek	-€ 549.954	€ 579.960	-€ 126.841	-€ 96.835	-€ 93.075
Masterplan centrum	€ 8.167.973	€ 10.442.865	-€ 8.244.567	€ 10.366.271	€ 9.192.986
Totaal bouwgronden in exploitatie	**€ 10.321.068**	**€ 12.368.139**	**-€ 11.838.183**	**€ 10.851.024**	**€ 9.642.996**

De waardering van de bouwgronden in exploitatie is gebaseerd op inzichten op peildatum 1-1-2023 en de daarbij behorende uitgangspunten van financiële parameters, uitgangspunten en risico's.
De financiële parameters waarmee de grondexploitaties zijn opgesteld zijn:

	2023	2024	2025	2026>
Opbrengsten				
Woningbouw	0,00%	0,00%	0,00%	2,00%
Bedrijven	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Kantoren	0,00%	1,00%	1,00%	2,00%
Winkels en Horeca	0,00%	0,00%	0,00%	2,00%
Maatschappelijk	0,00%	1,00%	1,00%	2,00%
Overige opbrengsten	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kosten				
GWW Kosten	6,00%	4,00%	2,00%	2,00%
Plankosten	5,00%	3,00%	2,00%	2,00%
Overige kosten	3,00%	2,00%	2,00%	2,00%

Disconteringsvoet	2,00%
Rente	0,90%

Indexatie GWW Kosten	7,50%
Indexatie plankosten	3,00%

De investeringsramingen zijn opgesteld in overleg met de Afdeling Openbare Ruimte. Voor de het bepalen van de opbrengsten worden de richtprijzen gehanteerd, zoals vermeld in de Grondprijzen-brief 2022 van de gemeente Brunssum. Per project is in beeld gebracht wat de actuele planning is en zijn de fasering van kosten en opbrengsten daarop afgestemd. Bovendien zijn per project de risico's geïnventariseerd en in relatie gebracht met het gemeentelijke weerstandsvermogen.

De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is conform richtlijnen van het BBV

voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone.

Voor een uitgebreide toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de toelichting op het programma 11 (Volkshuisvesting en RO) en de paragraaf 7 Grondbeleid van de programmarekening.

Uitzettingen een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2022	Balanswaarde 31-12-2021
Overige vorderingen	€ 2.460.020	€ 922.871	€ 1.537.149	€ 1.737.114
Vorderingen op openbare lichamen(gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, provincie en Rijk)	€ 4.575.075		€ 4.575.075	€ 4.732.669
Rekening-courantverhouding met het Rijk	€ 6.806.465		€ 6.806.465	€ 6.109.022
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**€ 13.841.560**	**€ 922.871**	**€ 12.918.689**	**€ 12.578.805**

Overige vorderingen en vorderingen op openbare lichamen:

De specificatie van de (overige) vorderingen per 31 december 2022 luidt als volgt:	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2022	Balanswaarde 31-12-2021
- debiteuren algemeen	€ 732.165		€ 687.165	€ 919.050
Af:: Voorziening dubieuze debiteuren		-€ 45.000		
tussenrekening deb. Inhoudingen		€ 0		
- debiteuren belastingen	€ 403.923		€ 357.039	€ 349.766
Af:-Voorziening debiteuren belastingen		-€ 46.884		
Totalen Debiteuren Algemeen en Belastingen	**€ 1.136.087**	**-€ 91.884**	**€ 1.044.203**	**€ 1.268.816**
- verhaalsdebiteuren cliënten Sociale Zaken	€ 1.310.096		€ 603.000	€ 596.518
Af: -Voorziening oninbare Sozadebiteuren		-€ 707.096		
Totaal Debiteuren Soza:	€ 1.310.096	-€ 707.096	€ 603.000	€ 596.518
-Claim inzake BTW Compensatiefonds	€ 4.575.075		€ 4.575.075	€ 4.732.669
- voorschotten kleine uitgaven en BTW inkoop	€ 13.837		€ 13.837	€ 1.819
subtotaal	€ 4.588.912		€ 4.588.912	€ 4.734.488
Af: -Voorziening oninbaar TOZO		-€ 123.891	-€ 123.891	-€ 130.039
Totaal overige vorderingen en vorderingen op openbare lichamen	**€ 7.035.095**	**-€ 922.871**	**€ 6.112.224**	**€ 6.469.783**

De voorziening voor de debiteuren algemeen bedraagt € 45.000 per balansdatum. Voor een aantal open posten zijn nog invorderingstrajecten gaande c.q. volgen nog correctiefacturen. Conform de Uitvoeringsregels Debiteurenbeheer wordt voor een oninbare post een voorziening getroffen ten laste van het budget waar de bate in eerste instantie is geboekt.

De voorziening debiteuren belastingen bedraagt € 46.884 per balansdatum. Dit bedrag is bepaald aan de hand van een weging per jaar van het nog openstaande bedrag. Er wordt rekening gehouden met een percentage te verwachten oninbaar.

De gewenste hoogte van de voorziening ad € 707.096 per balansdatum voor Soza-debiteuren is aangegeven door ISD-BOL.

Rekening-courant verhouding met het Rijk.
De drempel voor schatkistbankieren bedraagt 2% van het begrotingstotaal. Voor 2022 is dit €2.290.000. Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden.
In 2022 is het drempelbedrag gemiddeld niet overschreden.

Bedragen afgerond op 1.000	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten de schatkist van het Rijk aangehouden, gemiddeld per kwartaal	€ 433	€ 441	€ 491	€ 480
Drempelbedrag 2% van begrotingstotaal	€ 2.290	€ 2.290	€ 2.290	€ 2.290
Ruimte onder drempelbedrag	€ 1.857	€ 1.849	€ 1.799	€ 1.810
Overschrijding van het drempelbedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Liquide middelen
Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Kassaldi	€ 12.189	€ 8.943
Banksaldi	€ 561.208	€ 593.697
Totaal liquide middelen	**€ 573.397**	**€ 602.640**

Overlopende activa
De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- het Rijk	€ 6.334	€ 541.353
- Overheid	€ 1.448.877	€ 190.425
Overige vorderingen en overlopende activa	€ 5.826.056	€ 5.018.291
Totaal overlopende activa	**€ 7.281.267**	**€ 5.750.069**

Nog te ontvangen bijdrage Rijk
Onderstaand overzicht geeft het verloop van de nog te onvangen bijdragen van het Rijk:

	Saldo 31-12-2021	Toevoeging	Vrijval	Saldo 31-12-2022
Deb.Soza trans.post BBZ bijdr.Rijk	€ 10.433	€ 6.334	-€ 10.433	€ 6.334
Div. nog te ontv.vorderingen van Openbare lichamen	€ 530.920	€ 0	-€ 530.920	€ 0
Totaal nog te ontvangen bijdragen Rijk	**€ 541.353**	**€ 6.334**	**-€ 541.353**	**€ 6.334**

Voorschotten ontvangen van overheden
Onderstaand overzicht geeft het verloop van voorschotten ontvangen van overheden.

	Saldo 31-12-2021	Toevoeging	Vrijval	Saldo 31-12-2022
Vorderingen van overheden	€ 190.425	€ 1.357.171	-€ 190.425	€ 1.357.171
Afrekening 2022 SD Maastricht		€ 91.706		€ 91.706
Totaal	**€ 190.425**	**€ 1.448.877**	**-€ 190.425**	**€ 1.448.877**

Overige vorderingen en overlopende activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de overige vorderingen en overlopende activa.

	Saldo 31-12-2021	Toevoeging	Vrijval	Saldo 31-12-2022
Overb. saldo 2021 netto salarissen	€ 702		-€ 702	€ 0
corr.ontv.overschot Kerst 2021 in 22	€ 12.933		-€ 12.933	€ 0
OLT nto subs Prov. Limburg	€ 112.500		-€ 112.500	€ 0
OLT nto subs IBA Parkstad BV	€ 20.000		-€ 20.000	€ 0
corr.ovb.saldo OAB 2021 ivm Radar	€ 13.680		-€ 13.680	€ 0
voorb.eigen bijdrage Wmo dec 2021	€ 28.126		-€ 28.126	€ 0
Nog te ontvangen bouwleges 2021	€ 336.491		-€ 336.491	€ 0
Trans. post Ambulant JGZ	€ 1.465.881	€ 2.459.182	-€ 1.465.881	€ 2.459.182
Algemene uitkering verrekening 2022		€ 1.116.120		€ 1.116.120
Balanspost Diftar	€ 1.020.000	€ 975.852	-€ 1.020.000	€ 975.852
Vooruitbetaalde crediteuren	€ 1.622.566	€ 459.525	-€ 1.622.566	€ 459.525
basispakket januari 23 verkeerd bj		€ 254.843		€ 254.843
Afrekening ISD-BOL	€ 270.608	€ 183.530	-€ 270.608	€ 183.530
Nto leges Telecom/degeneratiekosten		€ 73.059		€ 73.059
corr.nagekomen fact.OAB naar 2023		€ 46.065		€ 46.065
Nto afdr. Dec. 2022 Zonnepanelen		€ 24.897		€ 24.897
NTO 2022 telefoonk ISD Bol		€ 23.371		€ 23.371
Vooruit betaald controle jaarr 2022		€ 16.875		€ 16.875
Overig	€ 858	€ 600		€ 1.459
Afrek TOZO 2021 te vord.M'tricht	€ 113.946	€ 67.086	-€ 113.754	€ 67.277
corr. Sisa-regeling A16/terugbetaling		€ 124.000		€ 124.000
Totaal overige vorderingen en overlopende activa	**€ 5.018.291**	**€ 5.825.005**	**-€ 5.017.241**	**€ 5.826.056**

PASSIVA

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Algemene reserve	€ 24.753.472	€ 23.198.277
Bestemmingsreserves:		
-ter dekking van kapitaallasten	€ 10.998.232	€ 11.545.689
-overige bestemmingsreserves	€ 17.641.247	€ 16.888.230
	€ 53.392.951	**€ 51.632.196**
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	€ 1.374.144	€ 4.365.007
	€ 54.767.095	**€ 55.997.203**

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. De "Nota Reserves en Voorzieningen 2022" is geactualiseerd in 2022 en door uw Raad vastgesteld op 20 december 2022.

Het verloop van de reserves in 2022 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

Nr.	Naam reserve / voorziening	programma	Raadsbesluit nieuw c.q.herzien	Omschrijving	Saldo aan het begin van 2022	Vermeerdering in 2022	Vermeerdering rente in 2022	Vermindering in 2022	Saldo aan het einde van 2022
	RUBRIEK A								
	Reserves van de Algemene Dienst								
B111110	Algemene Reserve - vrij besteedbaar	12	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 15.563.284	€ 3.019.092		€ 5.828.904	€ 12.753.472
B111111	Algemene Reserve - weerstandsvermogen	12	10-12-2019	Nota Reserves 2019	€ 12.000.000				€ 12.000.000
	Totaal rubriek A				€ 27.563.284	€ 3.019.092	€ 0	€ 5.828.904	€ 24.753.472
	RUBRIEK B								
	Bestemmingsreserves								
B120040	Reserve representatie Parade	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 45.380	€ 11.345			€ 56.725
B120043	Reserve Personele ontwikkelingen	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 143.500				€ 143.500
B120050	Reserve Risico Lening Atrium*	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 35.400			€ 35.400	€ 0
B121420	Reserve decentralisatie onderwijs	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 5.107.932	€ 433.179		€ 424.593	€ 5.116.518
B120614	Reserve "Kinderen doen mee"	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 31.431			€ 0	€ 31.431
B120830	Reserve bovenwijkse voorziening	6	23-5-2017	2e begr. wijz. 2017	€ 177.809				€ 177.809
B120834	Reserve PALET	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 392.646	€ 16.015		€ 55.678	€ 352.983
B120615	Reserve sociale vernieuwing/Wijkgerichte aanpak	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 46.408				€ 46.408
B120616	Reserve Wet Inburgering*	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 48.855			€ 48.855	€ 0
B120531	Reserve Ilse Frankenthalstichting*	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0
B120210	Reserve Revitalisering Landgraaf	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 82.321	€ 8.000			€ 90.321
B120510	Reserve Brunssum Beweegt (GIDS-gelden)	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 102.539				€ 102.539
B120573	Egalisatiereserve speeltoestellen	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 60.000	€ 6.000			€ 66.000
B120511	Reserve Knelpunten Verenigingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 236.405				€ 236.405
B120020	Egalisatiereserve verkiezingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 62.296	€ 29.747		€ 51.000	€ 41.043
B120572	Reserve Bomenfonds	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 34.126	€ 2.700		€ 16.162	€ 20.664
B120211	Egalisatiereserve MOP wegen onderhoud	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0	€ 542.629			€ 542.629
B120571	Egalisatiereserve MOP groen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0
B120212	Egalisatiereserve MOP Openbare verlichting	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 47.345	€ 387.827			€ 435.172
B120310	Egalisatiereserve economische ontwikkelingen	10	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 161.175			€ 25.000	€ 136.175
B120833	Reserve Calamiteitenfonds Mijnschade Brunssum	11	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 27.962			€ 27.962	€ 0
B120617	Egalisatiereserve Huishouden op orde	6	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 2.543				€ 2.543
B120618	Reserve Sociaal domein/Jeugd	3	2-11-2021	Begroting 2022	€ 0	€ 2.800.000		€ 2.800.000	€ 0
B120320	Reserve Werkkapitaal Oostflankontwikkeling	11	11-10-2016	Nota Reserves 2016	€ 418.988				€ 418.988
B120832	Herstructureringsreserve	11	10-11-2015	Jaarrekening 2018	€ 44.674				€ 44.674
B120835	Reserve Aardgasvrije wijken	11	25-6-2019	Nota Reserves 2019	€ 4.169.596	€ 198.202			€ 4.367.798
B111112	Algemene reserve grondexploitatie	7	10-12-2019	Raadsbesluit	€ 0				€ 0
B120836	Reserve Parkeerfonds	12	7-11-2006	Jaarrekening 2019	€ 0				€ 0
B120837	Reserve Coronafonds	10	30-6-2020	Begroting 2017	€ 631.455			€ 631.455	€ 0
B120838	Reserve Crisimaatregelen	ntb	1-11-2022	Begroting 2023	€ 0	€ 487.409			€ 487.409
B120838	Reserve Volkshuisvestingsfonds	11	28-9-2021	6e Begr. Wijz. 2021	€ 4.759.254			€ 35.740	€ 4.723.514
B120575	Reserve VVV / wandel- en fietsstructuren*	10	8-11-2016	Begroting 2017	€ 18.190			€ 18.190	€ 0
	Sub-totaal bestemmingsreserves				**€ 16.888.230**	**€ 4.923.053**	**€ 0**	**€ 4.170.035**	**€ 17.641.247**
*Deze reserves zijn in 2022 opgeheven bij de herijking van de nota reserves en voorzieningen									
	Reserves ter dekking van kapitaallasten								
B121520	Reserve All Weatherbanen LTCB	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 46.200		€ 231	€ 3.531	€ 42.900
B121617	Reserve gemeenschapshuis Klaver 4	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 26.209		€ 131	€ 1.442	€ 24.899
B121521	Reserve kleedlokalen VV de Leeuw	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 71.605		€ 358	€ 4.570	€ 67.393
B121524	Reserve Accommodatie Langeberg	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 1.071.600		€ 5.358	€ 58.938	€ 1.018.020
B121525	Reserve BSV-Limburgia accommodatie	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 339.088		€ 1.695	€ 19.542	€ 321.241
B121526	Reserve Ir.de Katstraat accommodatie TTV	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 114.174		€ 571	€ 6.914	€ 107.831
B121030	Reserve Renovatie Hoogbouw	1	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 964.143		€ 49.193	€ 159.305	€ 854.031
B121616	Reserve huisvesting Scouting Willibrordus	1	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 135.465		€ 677	€ 8.203	€ 127.939
B121210	Reserve rotonden Emmaweg	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 293.684		€ 1.468	€ 17.784	€ 277.368
B121612	Reserve Brede School Langeberg	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 1.883.655		€ 9.418	€ 65.745	€ 1.827.328
B121570	Reserve Opwaardering Pompgebouwen	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 204.785		€ 1.024	€ 11.802	€ 194.007
B121613	Reserve Brede School Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019	€ 632.234		€ 3.161	€ 20.830	€ 614.565
B121213	Reserve aanpassen bushaltes	7	23-5-2017	Nota Reserves 2019	€ 57.304		€ 287	€ 3.303	€ 54.288
B121527	Reserve huisvesting Robin Hood	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 112.784		€ 564	€ 5.935	€ 107.413
B121614	Reserve Brede School Centrum	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 511.700		€ 2.559	€ 17.609	€ 496.650
B121212	Reserve Verlichtingsplan Lindeplein	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 140.000		€ 700	€ 10.700	€ 130.000
B121615	Reserve Nieuwbouw Brikke Oave	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 848.402		€ 4.242	€ 27.196	€ 825.448
B121211	Reserve parkeerplaats Schinvelderstraat	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 20.000		€ 100	€ 1.433	€ 18.667
B121523	Nieuwe reserve Kunstgrasveld SV Brunssum	8	11-10-2016	ProRap 2016	€ 100.000		€ 500	€ 25.500	€ 75.000
B121214	Reserve renovatie Muziekbuurt	7	24-10-2017	ProRap 2017	€ 823.333		€ 4.117	€ 35.783	€ 791.667
B121528	Reserve SV De Leeuw kunstgrasveld (Toplaag)	8	7-11-2017	Begroting 2018	€ 199.661		€ 998	€ 29.521	€ 171.138
B121529	Reserve SV Langeberg kunstgrasveld (Toplaag)	8	7-11-2017	Begroting 2018	€ 199.661		€ 998	€ 29.521	€ 171.138
B121215	Reserve Voorbereidingskrediet Centrum	11	23-9-2020	2e berap 2021	€ 600.000				€ 600.000
B121618	Reserve Maatschappelijke voorziening Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019	€ 2.150.000			€ 70.700	€ 2.079.300
	Sub-totaal reserves ter dekking kap.lasten				**€ 11.545.689**	**€ 0**	**€ 88.351**	**€ 635.808**	**€ 10.998.232**
	Totaal rubriek B				**€ 28.433.919**	**€ 4.923.053**	**€ 88.351**	**€ 4.805.844**	**€ 28.639.479**
	Totaal rubrieken A + B				**€ 55.997.203**	**€ 7.942.145**	**€ 88.351**	**€ 10.634.748**	**€ 53.392.951**

AARD EN REDEN VAN DE RESERVES (TOELICHTING OP BOVENSTAANDE TABEL)

ALGEMENE RESERVES

Algemene Reserve –weerstandsvermogen: Dit gedeelte van de algemene reserve is de benodigde weerstandscapaciteit die noodzakelijk is voor het afdekken van de geïnventariseerde risico's

Algemene Reserve – vrij besteedbaar: Dit is het gedeelte van de algemene reserve dat geen deel uitmaakt van de benodigde weerstandscapaciteit die noodzakelijk is voor het afdekken van de geïnventariseerde risico's.

BESTEMMINGSRESERVE

Ter dekking van kapitaallasten: Deze reserves dienen ter dekking van kapitaallasten van het betreffende activa. De omvang van de reserves is gelijk aan de boekwaarde van de investering. De rente wordt toegevoegd aan de reserve.

Overige bestemmingsreserves:

- Egalisatiereserves dienen om pieken en dalen over de jaren heen te egaliseren
- Resterende reserves zie onderstaand overzicht.

Reserve	Toelichting
Personele ontwikkelingen	Mobiliteit, ontwikkeling en flexibiliteit van personeel en zal worden gebruikt bij onverwachte tegenvallers in personele bezetting als gevolg van reorganisatietrajecten.
Risico Lening Atrium (Zuyderland)	Risico opvangen betreffende aflossing van lening verstrekt aan het Atrium. Deze reserve is in 2022 bij de herijking van de nota Reserves en Voorzieningen opgeheven.
Decentralisatie onderwijs	Middelen voor huisvesting onderwijs, waarvoor de gemeente verantwoordelijk is.
"Kinderen doen mee"	Op grond van het amendement 7 uit de raadsvergadering van 1 november 2022 wordt de reserve bestemd voor uitbreiding van de bijstandsnorm voor winterkledingpakketten t.b.v. kinderen in armoede.
Bovenwijkse voorziening	Financiering van bovenwijkse voorzieningen (bijv. openbare parken, speelplaatsen en musea).
PALET	T.b.v. financiering van investeringen passende binnen het Uitvoeringsprogramma PALET
Sociale vernieuwing / Wijkgerichte aanpak	Incidentele wijkgerichte ontwikkelingen via wijkteams die gelegenheid krijgen om hun eigen plannen voor de toekomst te maken en uit te voeren.
Wet Inburgering	Gevormd uit de oude wet inburgering-middelen. Deze reserve is in 2022 bij de herijking van de nota Reserves en Voorzieningen opgeheven.
Ilse Frankenthalstichting	Ter dekking van de 3-jaarlijkse kunstmanifestatie. Deze reserve is in 2022 bij de herijking van de nota Reserves en Voorzieningen opgeheven.
Revitalisering Landgraaf	T.b.v. het via cofinanciering/subsidiëring van projecten in het Schutterspark.
Brunssum Beweegt	Dekking kosten inzake nationaal Actieplan Sport en Bewegen.
Speeltoestellen	T.b.v. het instandhouden van speeltoestellen.
Knelpunten Verenigingen	Knelpunten in accommodaties van de plaatselijke verenigingen oplossen
Bomenfonds	Onderhoud beeldbepalende bomen particulieren.

Economische ontwikkelingen	Ten behoeve van investeringen op het gebied van economische structuurversterking, acquisitie, herstructurering van werklocaties en activiteiten ter bevordering van werkgelegenheid.
Calamiteitenfonds Mijnschade Brunssum	Herstelkosten mijnschade. Het gemeentelijk aandeel, indien hier aanspraak op wordt gemaakt door Stichting Calamiteitenfonds Mijnschade Limburg.
Huishouden op orde	Dit wordt ingezet voor o.a. “Mantelzorgers verdienen een betere buur” en “Gezond lunchen in de buurt”. Mede met het oog op verder gaande dienstverlening richting wijken is deze reserve gehandhaafd.
Werkkapitaal Oostflankontwikkeling	Werkkapitaal voor gebiedsontwikkeling Oostflank t.b.v. voorbereidende onderzoeken, maatregelen in kader van noodzakelijke herstructurering, potentiële verwervingen van gronden en vastgoed, projectmanagement. Ook ingezet als cofinanciering voor de verkrijging van derdengelden (o.a. Parkstad, provincie Limburg, IBA).
Herstructureringsreserve	Verbetering van de leefbaarheid in de wijken. Uitgaven alleen in overleg met Weller.
Aardgasvrije wijken	T.b.v. de Aardgasvrije wijken
Algemene reserve grondexploitatie	Bufferfunctie voor het opvangen van risico’s en resultaten van grondexploitaties.
Parkeerfonds	Aanleg van compenserende parkeergelegenheid binnen het Bestemmingsplan Centrum. Er is tot nu toe geen gebruik gemaakt van het fonds en derhalve zijn nog geen bijdragen in het parkeerfonds gestort.
Coronafonds	Ter dekking van extra uitgaven a.g.v. het Covid-19 virus
Crisismaatregelen	Bij de vaststelling van de begroting 2023 is een amendement aangenomen om deze reserve in te stellen. Daarbij is aangegeven de reserve voor dit moment te bestemmen voor zowel de corona- als de energiecrisis.
Volkshuisvestingsfonds	Betreft Cofinanciering in het kader van een bijdrage uit het volkshuisvestingsfonds.
VVV / wandel- en fietsstructuren	T.b.v. verdere ontwikkeling toeristische infrastructuur (wandelnetwerk, toeristische bewegwijzering Buitenring). Deze reserve is in 2022 bij de herijking van de nota Reserves en Voorzieningen opgeheven.

Algemene Reserve onttrekkingen en stortingen:
In de loop van 2022 zijn de volgende begrotingswijzigingen vastgesteld, waarin **onttrekkingen** aan de Algemene Reserve zijn opgenomen:

Onderwerp	Bedrag
Primitieve begroting	€ 4.139.241
1e BeRap 2022	€ 676.495
2e BeRap 2022	€ 1.013.168
Totaal onttrekkingen	**€ 5.828.904**

De **stortingen** betreffen o.a.:

Onderwerp	Bedrag
Primitieve begroting	€ 1.380.967
4e begrotingswijziging 2022 2e BeRap 2022	€ 1.571.080
5e begrotingswijzingen 2022 Nota reserves en voorzieningen 2022	€ 67.045
Resultaat jaarrekening 2021	€ 4.365.007
Totaal stortingen	**€ 7.384.099**

In 2022 is het rekeningsaldo 2021 ad € 4.365.007 toegevoegd aan de Algemene Reserve.
Voor meer informatie inzake het doel en het nut en noodzaak van een betreffende reserve, verwijzen wij u naar de nota Reserves en Voorzieningen 2022.

Voorzieningen

De in de balans opgenomen voorzieningen bestaan uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	€ 1.476.554	€ 84.708
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	€ 2.832.263	€ 2.420.095
Voorzieningen voor van derden verkregen middelen met specifiek doel	€ 0	€ 3.543
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven	€ 601.416	€ 793.088
Totaal voorzieningen	**€ 4.910.233**	**€ 3.301.434**

Het verloop in 2022 wordt in onderstaand overzicht per voorziening weergegeven:

Voorzieningen	Saldo 31-12-2021	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2022
Verplichting/risico:					
Voorziening afwikkeling GBRD	€ 30.915			-€ 30.915	€ 0
Voorziening wachtgelden SMK	€ 85			-€ 70	€ 15
Voorziening wachtgelden B&W	€ 53.708	€ 280.051			€ 333.759
Voorziening Verlofsparen		€ 117.767			€ 117.767
Voorziening tekort toekomstige grondexploitatie	€ 0	€ 1.025.013			€ 1.025.013
Totaal voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	**€ 84.708**	**€ 1.422.831**	**€ 0**	**-€ 30.985**	**€ 1.476.554**
Onderhoudsvoorziening:					
Voorziening groot onderh. gem. gebouw.	€ 1.404.567	€ 932.776		-€ 675.490	€ 1.661.853
Voorziening groot onderh. Rombouts	€ 42.050	€ 42.050			€ 84.100
Voorziezing groot onderhoud BMV Bronsheim	€ 384.917	€ 85.618		-€ 85.268	€ 385.267
Voorziening groot onderhoud BMV-Zuid	€ 65.417	€ 20.852		-€ 4.407	€ 81.862
Voorz.groot onderh.Brede School Treebeek	€ 256.883	€ 41.908			€ 298.791
Voorz. groot onderh. Brede School Centrum	€ 178.590	€ 34.129			€ 212.719
Voorz. groot onderh. Sporthal Treebeek	€ 87.671	€ 20.000			€ 107.671
Totaal onderhoudsegalisatievoorzieningen	**€ 2.420.095**	**€ 1.177.333**	**€ 0**	**-€ 765.165**	**€ 2.832.263**
Egalisering kosten					
Voorziening Afval compartiment	€ 3.543			-€ 3.543	€ 0
Voorziening Riolering egalisatie tarieven/onderhoud	€ 0				€ 0
Totaal voorzieningen ter egalisering van kosten	**€ 3.543**	**€ 0**	**€ 0**	**-€ 3.543**	**€ 0**
Voorz. Bijdrage vervanging					
Voorz.MIP Riool-compartiment investeringen	€ 793.088	€ 1.114.000		-€ 1.305.672	€ 601.416
Voorz. v.bijdr. aan toekomstige vervangingsinv.	**€ 793.088**	**€ 1.114.000**	**€ 0**	**-€ 1.305.672**	**€ 601.416**
Algeheel totaal	**€ 3.301.434**	**€ 3.714.164**	**€ 0**	**-€ 2.105.365**	**€ 4.910.233**
Voorziening tekort toekomstige grondexplotatie in mindering gebracht op voorraden	€ 4.801.446	€ 4.629.737			€ 9.431.183
Algeheel totaal voorzieningen	**€ 8.102.880**	**€ 8.343.901**	**€ 0**	**-€ 2.105.365**	**€ 14.341.416**

De vorming van een voorziening, dan wel een toevoeging aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

AARD EN REDEN VAN DE VOORZIENINGEN (TOELICHTING OP BOVENSTAANDE TABEL)

VERPLICHTING/RISICO

Voorziening afwikkeling GBRD: Dekking van de kosten van de afwikkeling GBRD.
Voorziening wachtgelden SMK: Ter afdekking van toekomstig te betalen wachtgelden van het SMK.
Voorziening wachtgelden B&W: Dekking van de kosten van de wachtgelden van voormalige collegeleden.
Voorziening oninbare kredieten KBL: kosten inzake de door de KBL als oninbaar afgeboekte kredieten.
Voorziening verlofsparen: betreft verplichting van nog op te nemen spaarverlof.
Voorziening tekort toekomstige grondexploitatie: verliezen op grondexploitaties dienen voorzien te worden zodra ze verwacht worden. Deze worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de betreffende grondexploitatie. Voor het deel dat de verliesvoorziening hoger is dan de huidige boekwaarde wordt deze voorziening opgenomen.

ONDERHOUDSVOORZIENINGEN

Voorziening groot onderhoud divers gebouwen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van groot onderhoud o.b.v. opgestelde onderhoudsplanningen. Aan deze voorzieningen ter egalisatie van deze lasten over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag.

VOORZIENINGEN TER EGALISERING VAN KOSTEN.

Egalisatie van afval en riool-compartiment teneinde ontwikkelingen na het vaststellen van het tarief op te vangen.

VOORZIENINGEN VOOR BIJDRAGEN AAN TOEKOMSTIGE VERVANGINGSINVESTERING

Voorziening Riool-compartiment investeringen: voor onvoorziene overschrijdingen van lopende projecten. De bestemming van de gelden is vastgelegd in het door de Raad geaccordeerde MIP Openbare Ruimte.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer van één jaar of langer

De onderverdeling van in de balans opgenomen langlopende schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Onderhandse leningen:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 4.808.333	€ 5.616.667
	€ 4.808.333	**€ 5.616.667**
Door derden belegde gelden:	€ 5.160.270	€ 5.818.567
Waarborgsommen huren gemeentewoningen	€ 23.901	€ 23.901
Algeheel totaal vaste schulden	**€ 9.992.504**	**€ 11.459.135**

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar over het jaar 2022:

	Saldo 31-12-2021	Vermeerdering	Aflossingen	Saldo 31-12-2022
Onderhandse leningen	€ 5.616.667		-€ 808.334	€ 4.808.333
Fonds Sociale Voorzieningen	€ 31.290	€ 2.320		€ 33.610
Lief en Leedpotje O.R./afsplitsing FSV	€ 2.029		-€ 750	€ 1.279
Belegde pensioenpremie wethouders	€ 383.850	€ 22.842		€ 406.692
Spaargelden personeel/college/raad	€ 5.401.398	€ 942.509	-€ 1.625.218	€ 4.718.689
Waarborgsommen gemeentewoningen/eigendommen	€ 23.901			€ 23.901
	€ 11.459.135	**€ 967.671**	**-€ 2.434.302**	**€ 9.992.504**

De totale rentelast voor het jaar 2022 met betrekking tot vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 76.837.

Belegde pensioenpremie wethouders
In principe zou volgens de BBV hiervoor een Voorziening moeten worden gevormd. Zoals reeds bij de algemene waarderingsgrondslagen is vermeld vormt de Gemeente Brunssum geen voorzieningen

voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. (BBV art 44 lid 3). Dergelijke verplichtingen worden in de begroting en meerjarenraming opgenomen.

Uit het verleden is gebleken, dat er geen extreme schommelingen plaatsvinden in het afdekken van mogelijke pensioenbreuken. Om voornoemde reden is ervoor gekozen om geen voorziening te vormen voor pensioenverplichtingen van voormalige wethouders. Voor eventuele claims wordt de reserve Pensioenpremie wethouders aangewend. Mocht deze reserve niet toereikend blijken, dan kan dit binnen de algemene reserve worden opgevangen.

VLOTTENDE PASSIVA

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar bestaan uit de volgende posten:

	31-12-2022	31-12-2021
Kasgeldleningen	€ 6.000.000	€ 7.005.013
Banksaldi	-	-
Overige schulden	€ 6.432.985	€ 3.433.059
Totaal kortlopende schulden	**€ 12.432.985**	**€ 10.438.072**
Tot de overige schulden horen de volgende posten:	**31-12-2022**	**31-12-2021**
- crediteuren extern	€ 6.276.400	€ 3.348.607
- afdrachten BTW-bedrijfsmatige activiteiten	€ 65.689	€ 295
- ontvangen waarborgsommen (trottoir, gereedmelding Bouwvergunning etc.)	€ 90.896	€ 84.157
Totaal overige schulden	**€ 6.432.985**	**€ 3.433.059**

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- het Rijk	€ 272.478	€ 724.233
- overige Nederlandse overheidslichamen	€ 1.254.961	€ 847.108
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	€ 2.743.392	€ 4.472.966
Totaal overlopende passiva	**€ 4.270.831**	**€ 6.044.307**

Voorschotbedragen ontvangen van het Rijk:

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de in de overlopende passiva opgenomen voorschotten en afrekeningen met het Rijk:

	Saldo 31-12-2021	Toevoeging	Vrijval/ aanwending	Saldo 31-12-2022
Debiteuren Soza 2020 BBZ transitorisch	€ 118.490		-€ 118.490	€ 0
Min.I&W subsidie stimulering verkeersmaatregelen	€ 515.834		-€ 515.834	€ 0
Overb.SPUK prev.curat.zorg 2021	€ 20.000		-€ 20.000	€ 0
corr.SPUK Toeslagen Affaire nr.2022	€ 9.163	€ 42.842		€ 52.004
Overb. Subs. EAW 2020	€ 13.336		-€ 13.336	€ 0
Overb. Spuk IJZ 2020	€ 29.082		-€ 29.082	€ 0
Overb. Spuk IJZ 2021	€ 18.328		-€ 18.328	€ 0
BCF vooruitbet. facturen 2023		€ 93.944		€ 93.944
trans.post BBZ 2022		€ 89.250		€ 89.250
BTW fisc vooruitbet.facturen 2023		€ 10.343		€ 10.343
Overboeken spaarrente 4e kw. 2022		€ 6.199		€ 6.199
corr.Sisa H12 spuk lokaal preventie akkoord		€ 8.739		€ 8.739
corr. Sisa-regeling F9/ warmtetransitie		€ 12.000		€ 12.000
Totaal voorschotbedragen Rijk	**€ 724.233**	**€ 263.316**	**-€ 715.070**	**€ 272.478**

Voorschotbedragen ontvangen van overige Nederlandse overheidslichamen

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de in de overlopende passiva opgenomen voorschotten en afrekeningen met overige Nederlandse overheidslichamen:

	Saldo 31-12-2021	Toevoeging	Vrijval/ aanwending	Saldo 31-12-2022
Parkstadroute/Mijnspoor	€ 104.608	€ 0	€ 0	€ 104.608
Prov.Limb, Project Herinrichting Treebeekplein 2019	€ 62.500	€ 0	€ 0	€ 62.500
Herinrichting Treebeekplein	€ 125.000	€ 12.500	€ 0	€ 137.500
Prov.Limb. Investeringen Schutterspark	€ 225.000	€ 75.000	€ 0	€ 300.000
Restauratiefonds subs. Schutterspark	€ 0	€ 4.550	€ 0	€ 4.550
Subsidie waterschap groene berging KRW 2019	€ 50.000	€ 0	€ 0	€ 50.000
Prov.Limb.vs subs.Clemensdomein fase	€ 270.000	€ 0	€ 0	€ 270.000
Gebiedsinrichting Clemensdomein	€ 10.000	€ 0	€ 0	€ 10.000
Provincie Limburg, Busoverstapstation Centrum	€ 0	€ 230.596	€ 0	€ 230.596
Min I&W, Reconstructie Kerkstraat/Kerkeveldstr.	€ 0	€ 85.207	€ 0	€ 85.207
Totaal voorschotbedragen overige overheden	**€ 847.108**	**€ 407.853**	**€ 0**	**€ 1.254.961**

Overige vooruitontvangen bedragen

De overige vooruitontvangen bedragen kennen een volgend verloop:

	Saldo 31-12-2021	Toevoeging	Vrijval	Saldo 31-12-2022
Loonheffing dec. 2021	€ 824.526		-€ 824.526	€ 0
voorb.afrek.spec.JGZ M'tricht	€ 791.206		-€ 791.206	€ 0
CAO effect 2021 uitbet febr 2022	€ 337.146		-€ 337.146	€ 0
BCF vooruitbet. fact 2022	€ 79.313		-€ 79.313	€ 0
BTW vooruitb.fact. 2022	€ 29.776		-€ 29.776	€ 0
Overb. saldo 012924 n. 2022	€ 23.783		-€ 23.783	€ 0
voorb.LLV Heerlen dec.2021	€ 20.950		-€ 20.950	€ 0
voorb.SVB trekkingsrechten pgb 2021	€ 13.500		-€ 13.500	€ 0
Samenw. Waterketen afrek. 2021	€ 12.644		-€ 12.644	€ 0
corr.afrek. ISD-BOL 2021 app.kst.BBZ	€ 9.105	-€ 9.105		€ 0
Ovb saldo OAB	€ 904.688	€ 458.958	-€ 904.688	€ 458.958
LVO inz BIEB termijn 2 t/m 7	€ 440.000		-€ 110.000	€ 330.000
ntb afrek.BUIG/BBZ/Bijz.Bijstand2022		€ 302.069		€ 302.069
IBA Parkstad B.V subs.Treebeekplein	€ 240.000	€ 60.000	€ 0	€ 300.000
ovb saldo NPO Gez.BS (D14)	€ 1.279	€ 114.171	-€ 1.279	€ 114.171
Regiodeal Parkstad	€ 188.586	€ 55.141	-€ 188.586	€ 55.141
Onderwijsroute (G13)		€ 23.751		€ 23.751
overboeking SPUK Inburgering 2022-23		€ 174.698		€ 174.698
OVB budget SPUK Nationaal Isolatiepr		€ 147.523		€ 147.523
Aangifte WKR	€ 150.047	€ 141.924	-€ 150.047	€ 141.924
Verlofsparen 2022		€ 117.767	-€ 117.767	€ 0
ntb 22 restitutie bijdrage RIEC		€ 75.000		€ 75.000
ntb afrek.PW W-deel + Kinderopvang		€ 56.471		€ 56.471
overb.doeluitk.leefstijlgelden (H8)	€ 45.142	€ 27.290	-€ 45.142	€ 27.290
Balanspost Diftar 2021	€ 48.000	€ 54.000	-€ 48.000	€ 54.000
HF ntb 2022 energiekst Heufstr		€ 45.000		€ 45.000
Bijdrage derden gebiedsinrichting Clemensdomein	€ 0	€ 44.900	€ 0	€ 44.900
N.t.b. rente per 31-12	€ 54.686	€ 41.042	-€ 54.686	€ 41.042
IBA Parkstad B.V gebiedsinrichting Clemensdomein	€ 40.000	€ 0	€ 0	€ 40.000
voorb.prognose PGB Jeugdhulp 2022		€ 32.300		€ 32.300
basispakket januari 23 verkeerd bj		€ 27.844		€ 27.844
Rekening-courant Cultureel Fonds	€ 25.000			€ 25.000
Negatieve bedragen in saldo debiteuren	€ 32.523	€ 22.231	-€ 32.523	€ 22.231
HF ntb 2022 energiekst Heufstr		€ 20.000		€ 20.000
voorb.prognose PGB Wmo BG 2022		€ 17.400		€ 17.400
Bijdrage 50% POI Treebeekplein	€ 0	€ 11.190	€ 0	€ 11.190
ZO ntb 2022 energiekst Barbarahoes		€ 11.000		€ 11.000
IBA Parkstad B.V herinrichting Emmapark	€ 0	€ 10.445	€ 0	€ 10.445
voorb.prognose PGB Wmo HH 2022		€ 6.241		€ 6.241
ntb 22 id en pasp dec 2022		€ 3.936		€ 3.936
Saldo tussenrek. Cadeaukaart Ons Brunssum	€ 30.337	€ 635	-€ 30.337	€ 635
ntb 22 VOG december 2022		€ 406		€ 406
Overb. saldo netto salaris n. 2023		€ 12		€ 12
Afrek TOZO 2021 te bet Rijk	€ 130.727	€ 73.234	-€ 144.147	€ 59.814
corr. Sisa-regeling A16/terugbetaling Oekraine		€ 63.000		€ 63.000
Totaal overige vooruit ontvangen bedragen	**€ 4.472.966**	**€ 2.230.474**	**-€ 3.960.047**	**€ 2.743.392**

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

Borg- en garantstellingen
Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

	Aard/ Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Percentage leningsbedrag borgstelling	Restant 31-12-2021	Restant 31-12-2022
Gewaarborgde geldleningen t.b.v. stichtingen en verenigingen	Woningbouw, etc	€ 378.615.633	100%	€ 85.681.410	€ 103.765.557
Gewaarborgde geldleningen t.b.v. particuliere woningbouw	Woningbouw	€ 19.160.045	100%	€ 2.603.717	€ 2.169.434
	Totaal	€ 397.775.678		€ 88.285.127	€ 105.934.991

Conform het raadsbesluit van 20 juli 2021 (2021/57) betreffende de nieuwe achtervangovereenkomst Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) lopen nieuwe borgstellingen via dit fonds.

Niet in de Balans opgenomen langlopende financiële verplichtingen
De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

		Nog verschuldigde termijnen 31-12-2021	Nog verschuldigde termijnen 31-12-2022
Operational lease-contracten nog verschuldigde termijnen	Excl. BTW	€ 127.237	€ 58.140
			Looptijd in maanden
Auto VTH			34
Koffie automaten			15
Couverteermachine			30
Vouwmachine			28
Lease T930 Printer (Civ.Tech)			12

Meerjarige verplichtingen

Het betreft de belangrijkste financiële verplichtingen (niet zijnde subsidieverstrekkingen) waaraan de organisatie voor een aantal toekomstige jaren is verbonden doordat er langlopende overeenkomsten over zijn afgesloten die Europees zijn aanbesteed. Overeenkomsten met samenwerkingsverbanden zijn in dit overzicht niet meegenomen.

Levering/dienst	Leverancier	Contract-waarde	Ingang	Einde	Optie tot verlenging
Schoonmaak gebouwen	Vebego		2023	2027	2029
Openbare verlichting	Spie Infratechniek	P*Q	2014	2024	
Energie	Vattenfall	P*Q	2023	2025	2028
Bomenonderhoud	Dolmans Landscaping		2019	2027	
Maaien gazons	Dolmans Landscaping		2021	2023	
Plantsoenen en boomspiegels	Attender Groen		2020	2024	
Inkoop ambulante hulp	Diverse leveranciers		2021	2022	2026
Kredietfaciliteit BNG € 300.000	BNG		2019	onbeperkt	

Vakantiedagenverplichting

	31-12-2021	31-12-2022
Verplichting in geld	948.162	1.185.127

5. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die het beeld van de jaarrekening beïnvloeden.

6. WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT) VERANTWOORDING 2022

De WNT is van toepassing op de gemeente Brunssum. Het voor de Gemeente Brunssum toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000 (Algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2022			
bedragen x € 1	**OLGM. Eussen**	**HGM. V.d. Roer**	**P. Peeters**
Functiegegevens	**Secretaris**	**Plv. Secretaris**	**Griffier**
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/05	21/02- 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	58.585	106.734	108.611
Beloningen betaalbaar op termijn	9.373	18.863	20.856
Subtotaal	67.958	125.596	129.467
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	89.359	185.819	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet teruggontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**67.958**	**125.596**	**129.467**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021			
bedragen x € 1	**OLGM. Eussen**	**HGM. V.d. Roer**	**P. Peeters**
Functiegegevens	**Secretaris**	**Plv. secretaris**	**Griffier**
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	-	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	-	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	-	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	130.865[1)]	-	102.290
Beloningen betaalbaar op termijn	22.107	-	16.538
Subtotaal	*152.972*[1)]	-	*118.828*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	-	209.000
Bezoldiging	**152.972**	**-**	**118.828**

1) In de jaarrekening 2021 zijn abusievelijk onjuiste cijfers opgenomen. Deze zijn nu juist opgenomen in het verantwoordingsmodel 2022. Dit is conform de uitvoeringsregeling WNT artikel 5d. De totaal beloningen zijn aangepast nu € 152.972 (in plaats van € 152.909 in jaarrekening 2021)

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Hier is voor de gemeente Brunssum geen sprake van in 2022.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Hier is voor de gemeente Brunssum geen sprake van in 2022.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder

Hier is voor de gemeente Brunssum geen sprake van in 2022.

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800

Hier is voor de gemeente Brunssum geen sprake van in 2022.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

Hier is voor de gemeente Brunssum geen sprake van in 2022.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Hier is voor de gemeente Brunssum geen sprake van in 2022.

Tabel 2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Gegevens 2022	
bedragen x € 1	**OLGM. Eussen**
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Secretaris
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2022
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000
Individueel toepasselijk maximum	75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000
Waarvan betaald in 2022	75.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Tabel 3. Bezoldiging niet-topfunctionarissen

Hier is voor de gemeente Brunssum geen sprake van in 2022.

7. SISA-BIJLAGE 2022

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten		Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
				€ 1.542.000	€ 524.062	€ 0	€ 82.753	€ 20.285	€ 37.229
				Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/11*	
				€ 0	€ 22.260	€ 2.228.589	€ 2.228.589	Nee	
JenV	A18B	**Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's (SiSa tussen medeoverheden)** SiSa tussen medeoverheden		Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18B/01*	Naam kostensoort *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18B/02*	Besteding per kostensoort (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A18B/03*			
			1	050706 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Meerkosten coördinerende gemeente	€ 0			
			2		Hotels/centra	€ 0			
			3		Overige specifieke meerkosten	€ 0			
			4		Overige Meerkosten	€ 0			
				Project afgerond in jaar T? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18B/04*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18B/05*				
				Nee					

FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
			0	33	0	11	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/09*			
			Nee					
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*
			€ 0	€ 0			€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*
			€ 0	€ 12.540	€ 0	€ 38.148	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/26*	
			€ 0	€ 12.000	€ 0	€ 0	€ 0	

BZK	C41B	**Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/01*	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: C41B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/03*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C41B/04*	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/05*	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/06*
		1	030011 Provincie Limburg	€ 88.160	€ 88.160	€ 52.160	3	3
		2						
		3						
		4						
		5						
			Kopie provinciecode *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/07*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/09*			
		1	030011 Provincie Limburg	82	Ja			
		2						
		3						
		4						
		5						
BZK	**C55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			959	€ 214.471	€ 214.471	253	€ 53.515	€ 53.515
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			393	€ 38.514	€ 38.514			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			0	0	0	0	393	0

BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*					
			€ 1.291	Nee					
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*		
			€ 484.204	€ 0	€ 984.404	€ 0	€ 904.690		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/09*	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*		
		1	060899 Gemeente Brunssum	€ 0	060899 Gemeente Brunssum	€ 0	€ 412.893		
		2							
		100							
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*		
			€ 66.578	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.279		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*			
		1	060899 Gemeente Brunssum	€ 0	060899 Gemeente Brunssum	€ 0			
		2							
		10							

IenW	E20	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*		
			€ 1.077.825	€ 2.632.568	€ 1.849.488	Nee		
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*		
		1	107 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg | aantal in meters	Ja	3.580			
		2	118 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats | aantal in st	Ja	5			
		3	118 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats | aantal in st	Ja	2			
		4	207 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg | aantal in meters	Nee	0			
		5	215 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom | aantal in st	Nee	0			
		100						
IenW	E44B	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/03*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/04*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
		1	060917 Gemeente Heerlen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		2						
		15						
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
		1	060917 Gemeente Heerlen	Ntb	Nee			
		2						
		15						

IenW	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
				Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*	
			1	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h|aantal in Stuks	Nee	0		
			2	334 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraten GOW naar 30 km/uur-zone|aantal in Stuks	Nee	0		
			50	344 Het volwaardig afwaarderen van een GOW 50 km/h naar een ETW 30 km/h|aantal in meters	Nee	0		
EZK	**F9**	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**	Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F9/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*	
			1	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	€ 950	€ 8.274	Ja	Verantwoording is in 2022 afgerond middels indienen verslag en eindgesprek - uitgevoerd door Entra management	
			2						
			3						
			4						
			5						
			6						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/06*					
				Ja					

SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Nee				

SZW	G2A	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2021**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) **IOAW**	Baten (jaar T-1) **IOAW** (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) **IOAZ**
				Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)		I.1 Participatiewet (**PW**)	I.1 Participatiewet (**PW**)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/01*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
		1	060899 Gemeente Brunssum	€ 9.970.699	€ 260.060	€ 296.465	€ 311	€ 91.094
		2						
		100						

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) **IOAZ** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**)	Besteding (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**)	Baten (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**)	Baten (jaar T-1) **WWIK** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/07*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
		1	060899 Gemeente Brunssum	€ 3.114	€ 45.224	€ 2.104	€ 0	€ 525.664
		2						
		100						

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (**PW**)	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (**PW**)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/13*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/14*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/15*	*Aard controle D2* *Indicator: G2A/16*
		1	060899 Gemeente Brunssum	€ 0	€ 0	€ 0
		2				
		100				

SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	**G3A**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/01*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/06*
		1	060899 Gemeente Brunssum	€ 0	€ 0	€ 13.910	€ 0	€ 0
		2						
		100						
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/07*	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/09*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T -1 (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/10*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/11*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/12*
		1	060899 Gemeente Brunssum	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2						
		100						

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 11.520	€ 15.105	€ 1.869
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 6.721	€ 0	€ 7.153	€ 21.945	€ 917
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 147	€ 0	€ 2.097	€ 11.079	€ 826
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 203	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 542	€ 690	€ 8
			6 Totaal	€ 6.868	€ 0	€ 21.515	€ 48.819	€ 3.620
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6 Totaal	0	0			
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvantoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6 Totaal	0	0	0		

SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*		
			€ 0	€ 174.698	Ja		
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/04*		
			€ 0	€ 0	Nee		
SZW	**G12A**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12A/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12A/02*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12A/03*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) , jaar T-1. *Aard controle R* *Indicator: G12A/04*	
		1	060899 Gemeente Brunssum	€ 0	€ 0	0	
		2					
		20					
SZW	**G13**	**Onderwijsroute 2022_ deel gemeente** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05
			€ 0	€ 23.751	€ 0	€ 0	Ja

VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 180.925	€ 247.442				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	1.1 onroerende zaken nieuwbouw	€ 12.975	€ 12.975			
		2	1.2 onroerende zaken renovatie	€ 29.093	€ 29.093			
		3	1.3 onroerende zaken onderhoud	€ 4.597	€ 4.597			
		4	2.1 roerende zaken aankoop	€ 964		€ 964		
		5	2.2 roerende zaken dienstverlening door derden	€ 80.603		€ 80.603		
		6	2.3 roerende zaken beheer en exploitatie	€ 70.901		€ 70.901		
		7	3.1 mengpercentage	€ 48.309			€ 48.309	
		100						

VWS	H8	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1042416	€ 20.000	€ 0	€ 20.000	€ 0	€ 20.000
		2	1042416	€ 17.717	€ 0	€ 17.231	€ 0	€ 17.231
		3	999355	€ 45.142	€ 0	€ 18.121	€ 0	€ 18.121
		4						

			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*
		1	1042416	Ja
		2	1042416	Ja
		3	999355	Ja
		4		

VWS	H12	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*			
			€ 33.507	Ja	Nee			

VWS	H25	**Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)**	Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/01*	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/02*	Totale definitieve exploitatietekort *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/03*	Totale cumulatieve besteding *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/04*	Eindverantwoording *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/05*	
		1	*SPUKIJZ21-22139*	-€ 23.192	€ 32.839	€ 23.192	Ja	
			Naam locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/06*	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022? *Aard controle R* *Indicator: H25/07*	Totale toezegging per locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/08*	Hoogte definitief exploitatietekort per locatie *Aard controle R* *Indicator: H25/09*	Besteding per locatie *Aard controle R* *Indicator: H25/10*	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/11*
		1	*Zwembad de Bronspot*	*Nov + dec 2021*	€ 17.774	€ 17.774	€ 17.774	€ 17.774
		2	*Zwembad de Bronspot*	*jan-22*	€ 5.418	€ 15.065	€ 5.418	€ 5.418
		50						

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 OVERZICHT RESTANTKREDIETEN

OMSCHRIJVING	Raads-besluit van	RESTANT KREDIET per 1-1-2022 (excl. btw)	Afvoering/op-boeking van krediet inz. oude kred.	BEGROTING/ BEGR.WIJZ. 2022 (incl BeRaps	KAPITAAL-UITGAVEN 2022	RESTANT-KREDIET 31-12-2022 (excl. btw)	BIJDRAGEN/ RESERVES	NETTO-KREDIET 31-12-2022 (excl. btw)	(verwachte) maand en jaar van afronding
Afdeling Informatie Management									
Ontwikkeling E-Brunssum	2-11-2021	€ 38.865		€ 100.000	€ 77.950	60.914,20		60.914,20	2023
Project centraal gegevensbeheer	13-11-2018	€ 0				0,00		0,00	
Modernisering werkplekken	13-11-2018	€ 19.360				19.359,50		19.359,50	2023
Modernisering primaire-applicaties	2-11-2021	€ 0		€ 40.000	€ 30.067	9.933,33		9.933,33	2023
Integrale GEO-informatievoorziening	2-11-2021	€ 178.800	-€ 50.495	€ 100.000	€ 151.451	76.853,83		76.853,83	2023
Professionalisering DIV., Digit., DSP	2-11-2021	€ 46.977		€ 60.000	€ 7.385	99.592,69		99.592,69	2023
ICT Investeringen Sociaal domein	2-11-2021	€ 0	€ 50.495	€ 55.000	€ 105.495	0,00		0,00	
Inrichting Burgemeester Quintzaal						0,00		0,00	
Totaal investeringen afd. IM		***€ 284.002***	***€ 0***	***€ 355.000***	***€ 372.348***	***€ 266.654***	***€ 0***	***€ 266.654***	
Afdeling Publieksdiensten									
Totaal investeringen afd. PBDNST		*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling									
Investeringen BIEB	28-10-2020	€ 196.600	-€ 196.600			0,00		0,00	
Totaal investeringen afd. MO		*€ 196.600*	-€ 196.600	€ 0	*€ 0*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	
Afdeling Openbare Ruimte									
Vervanging voertuigen/werkmaterieel wegen	12-11-2019	€ 10.426				10.426,40		10.426,40	Dec. 2023
Vervangingsinvesteringen wegen MIP-OR	2-11-2021/12-7-2022/27-9-2022	€ 1.206.739		€ 1.915.000	€ 1.541.221	1.580.518,69		1.580.518,69	2023
Vervanging vervoermiddelen verkeer	2-11-2021	€ 11.662		€ 75.000	€ 82.248	4.413,91		4.413,91	2023
VOP Kasten	12-11-2019	€ 79.365				79.365,40		79.365,40	Dec. 2023
Langeberg, aanleg Groene Berging (KRW)	23-5-2017	€ 70.908	-€ 70.908			0,00		0,00	
Materieel plantsoenen, incl. bussen	12-11-2019/ 2-11-2021	€ 88.575		€ 127.500		216.075,00		216.075,00	Dec. 2023
Herinrichting Treebeekplein	13-11-2018/ 28-09-2021	€ 2.145.000				2.145.000,00		2.145.000,00	2023
Bushaltes Maastrichterstr/Trichterweg	18-9-2018	€ 17.054			€ 2.044	15.009,49		15.009,49	Dec. 2023
Rimburger-/Europa-/Grensweg	21-5-2019	€ 0				0,00		0,00	
Totaal investeringen OPBRMT		***€ 3.629.730***	***-€ 70.908***	***€ 2.117.500***	***€ 1.625.513***	***4.050.808,89***	***0,00***	***4.050.808,89***	
Afdeling Ruimtelijke ordening en Vastgoed									
Investeringen Schutterspark	22-10-2019	€ 290.000				290.000,00		290.000,00	Dec-2024
Burg. Quintzaal inrichting/meubilair	12-7-2022			€ 60.000	€ 62.392	-2.392,49			afgesloten
Busoverstapstation Centrum	8-11-2021	€ 0		€ 500.000		500.000,00		500.000,00	Dec-2025
Herinrichting Emmapark	31-5-2022	€ 0		€ 402.150		402.150,00		402.150,00	Dec-2026
Brede School Centrum	5-11-2011	€ 137.522				137.521,88		137.521,88	Dec-2023
Sportpark Klingelsberg	2-11-2021	€ 0		€ 40.100	€ 48.495	-8.395,27	7.022,46	-1.372,81	afgesloten
Sportpark Houserveld, natuurgrasveld/wedstrijdveld	2-11-2021	€ 0		€ 54.500	€ 60.029	-5.529,02	5.166,99	-362,03	afgesloten
SV Langeberg, zandgras oefenveld	12-11-2019 /28-10-2020	€ 0				0,00		0,00	
Sportpark Peerdendries	2-11-2021	€ 0		€ 46.700	€ 57.723	-11.023,25	6.017,41	-5.005,84	afgesloten
Maatschappelijke Voorziening Treebeek	22-10-2019	€ 2.150.000			€ 2.422.237	-272.236,94		-272.236,94	afgesloten
Werkbudget Strategische aankopen	11-3-2019	€ 997.772				997.771,94	851.269,24	1.849.041,18	Geen einddatum
Krediet Centrumvisie	28-9-2021	€ 600.000				600.000,00		600.000,00	Dec-2026
GREX Grondexploitaties (820040-820730)		€ 0				0,00		0,00	
Totaal investeringen afdeling ROV		*€ 4.175.294*	*€ 0*	*€ 1.103.450*	*€ 2.650.877*	*€ 2.627.867*	*€ 869.476*	*€ 3.499.735*	
Afdeling Zorg									
Aanschaf rolstoelen WVG	2-11-2021	€ 0		€ 200.000	€ 160.083	39.917,16	2.320,17	42.237,33	
Totaal investeringen afd. Zorg		*€ 0*	€ 0	€ 200.000	*€ 160.083*	*39.917,16*	*2.320,17*	*42.237,33*	
DEKKINGSMIDDELEN									
Overboeking naar Balansrekeningen						0,00		0,00	
Totaal sluitpost		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00	0,00	0,00	
TOTAAL investeringen		€ 8.285.625	-€ 267.508	€ 3.775.950	€ 4.808.821	6.985.246,45	871.796,27	7.859.435,21	

BIJLAGE 2 OVERZICHT GEREALISEERDE BATEN EN LASTEN PER TAAK-VELD

Financiële afwijkingen per taakveld

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
taakvelden			
XT-01 - Bestuur	2.329	2.612	282
XT-010 - Mutaties reserves	7.023	8.030	1.008
XT-02 - Burgerzaken	1.281	1.275	-6
XT-03 - Beheer overige gebouwen en gronden	193	300	107
XT-04 - Overhead	13.905	14.027	122
XT-05 - Treasury	241	166	-75
XT-064 - Belastingen overig	564	555	-9
XT-08 - Overige baten en lasten	-122	383	505
XT-09 - Vennootschapsbelasting	0	-1	-1
XT-11 - Crisisbeheersing en brandweer	2.102	2.836	734
XT-12 - Openbare orde en veiligheid	983	1.036	54
XT-21 - Verkeer en vervoer	4.104	3.807	-297
XT-22 - Parkeren	38	38	0
XT-31 - Economische ontwikkeling	254	251	-3
XT-32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	414	442	28
XT-33 - Bedrijfsloket en -regelingen	84	51	-34
XT-34 - Economische promotie	105	112	7
XT-41 - Openbaar basisonderwijs	9	9	0
XT-42 - Onderwijshuisvesting	2.659	2.845	186
XT-43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.891	1.888	-3
XT-51 - Sportbeleid en -activering	469	386	-83
XT-52 - Sportaccommodaties	2.325	2.290	-35
XT-53 - Cultuurpresentatie, prod.partic.	1.152	1.020	-132
XT-54 - Musea	7	7	0
XT-56 - Media	544	727	183
XT-57 - Openbaar groen en recreatie	2.920	2.536	-383
XT-61 - Samenkracht en burgerparticipatie	3.317	3.084	-233
XT-62 - Wijkteams	638	244	-394
XT-63 - Inkomensregelingen	18.574	18.266	-308
XT-64 - Begeleide participatie	12.755	12.131	-624
XT-65 - Arbeidsparticipatie	904	839	-65
XT-66 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.084	2.033	-51
XT-671 - Maatwerkdienstverlening 18+	7.920	7.843	-77
XT-672 - Maatwerkdienstverlening 18-	11.467	12.756	1.290
XT-681 - Geëscaleerde zorg 18+	472	396	-76
XT-682 - Geëscaleerde zorg 18-	79	79	0
XT-71 - Volksgezondheid	1.263	1.294	31
XT-72 - Riolering	2.602	2.753	151
XT-73 - Afval	3.364	3.032	-332
XT-74 - Milieubeheer	2.222	1.769	-452

XT-75 - Begraafplaats	49	62	13
XT-81 - Ruimtelijke ordening	874	887	13
XT-82 - Grondexpl.(niet-bedr.terreinen)	13.084	13.875	791
XT-83 - Wonen en bouwen	1.150	957	-193
TOTAAL LASTEN	128.291	129.928	1.636
taakvelden			
XT-01 - Bestuur	-3	-3	-1
XT-010 - Mutaties reserves	-9.178	-10.635	-1.457
XT-02 - Burgerzaken	-266	-365	-99
XT-03 - Beheer overige gebouwen en gronden	-197	-304	-107
XT-04 - Overhead	-891	-1.363	-472
XT-05 - Treasury	-1.194	-1.017	176
XT-061 - OZB woningen	-4.452	-4.538	-86
XT-062 - OZB niet-woningen	-1.700	-1.735	-35
XT-064 - Belastingen overig	-333	-317	17
XT-07 - Algemene uitkering gemeentefonds	-71.590	-74.255	-2.665
XT-08 - Overige baten en lasten	-278	-439	-161
XT-11 - Crisisbeheersing en brandweer	0	-2.003	-2.003
XT-12 - Openbare orde en veiligheid	-19	-24	-5
XT-21 - Verkeer en vervoer	-764	-819	-55
XT-32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-364	-542	-179
XT-33 - Bedrijfsloket en -regelingen	-13	0	13
XT-34 - Economische promotie	-203	-188	15
XT-42 - Onderwijshuisvesting	-1.262	-1.286	-24
XT-43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.128	-1.170	-42
XT-51 - Sportbeleid en -activering	0	-40	-40
XT-52 - Sportaccommodaties	-608	-802	-194
XT-53 - Cultuurpresentatie, prod.partic.	0	-8	-7
XT-57 - Openbaar groen en recreatie	-100	-76	24
XT-61 - Samenkracht en burgerparticipatie	-41	-4	37
XT-62 - Wijkteams	0	0	0
XT-63 - Inkomensregelingen	-10.931	-10.884	47
XT-64 - Begeleide participatie	-163	-163	0
XT-65 - Arbeidsparticipatie	-195	-175	21
XT-66 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-121	-112	9
XT-671 - Maatwerkdienstverlening 18+	-300	-270	30
XT-681 - Geëscaleerde zorg 18+	0	-49	-49
XT-71 - Volksgezondheid	-20	-24	-4
XT-72 - Riolering	-3.585	-3.602	-16
XT-73 - Afval	-4.302	-3.925	377
XT-74 - Milieubeheer	-879	-871	8
XT-75 - Begraafplaats	-71	-118	-48
XT-81 - Ruimtelijke ordening	0	0	0
XT-82 - Grondexpl.(niet-bedr.terreinen)	-12.781	-8.896	3.885
XT-83 - Wonen en bouwen	-358	-281	77
TOTAAL BATEN	-128.291	-131.302	-3.010
Resultaat	**0**	**-1.374**	**-1.374**

Financiële afwijkingen per programma

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie - Begroting
Programma's			
01 - Bestuur en Burger	3.610	3.887	277
02 - Veiligheid	3.085	3.872	787
03 - Sociaal Domein	54.255	54.343	88
04 - Volksgezondheid	1.263	1.294	31
05 - Onderwijs en educatie	4.559	4.742	183
06 - Wijkger. werken, integr., particip.	3.955	3.328	-627
07 - Verkeer,vervoer en waterstaat	4.142	3.845	-297
08 - Sport, cultuur en recreatie	7.417	6.966	-451
09 - Milieu	8.237	7.616	-621
10 - Economie en toerisme	856	881	-1
11 - Volkshuisvesting en RO	15.108	15.694	611
12 - Algemene Dekkingsmiddelen	21.805	23.461	1.656
TOTAAL LASTEN	128.291	129.928	1.636
Programma's			
01 - Bestuur en Burger	-269	-368	-99
02 - Veiligheid	-19	-2.027	-2.008
03 - Sociaal Domein	-11.710	-11.652	58
04 - Volksgezondheid	-20	-24	-4
05 - Onderwijs en educatie	-2.390	-2.456	-66
06 - Wijkger. werken, integr., particip.	-41	-4	37
07 - Verkeer,vervoer en waterstaat	-764	-819	-55
08 - Sport, cultuur en recreatie	-708	-925	-217
09 - Milieu	-8.838	-8.516	322
10 - Economie en toerisme	-579	-756	-177
11 - Volkshuisvesting en RO	-13.140	-9.152	3.988
12 - Algemene Dekkingsmiddelen	-89.813	-94.602	-4.789
TOTAAL BATEN	-128.291	-131.302	-3.010
Resultaat	**0**	**-1.374**	**-1.374**

BIJLAGE 3 SUBSIDIEREGISTER

Regeling	Organisatie	Subsidie	Totaal
1. Maatschappelijke ondersteuning 2022			
Maatschappelijk werk en welzijnswerk	CMWW	€ 2.038.347,00	
Informele zorgondersteuning	CIZOP (Meander)	€ 54.063,00	
	Levantogroep vrijwilligers	€ 6.072,00	
	Buddyzorg	€ 1.538,00	
	ZMP Levanto (Housing Plus)	€ 10.772,00	
	Totaal	**€ 2.110.792,00**	**€ 2.110.792,00**
2. Voorschoolse educatie Brunssum 2021			
	CMWW	€ 559.927,00	
	Humankind	€ 41.143,60	
	Kinderopvang Parkstad	€ 13.716,30	
	Agrarisch kinderdagverblijf Pimpampoentje	€ 20.571,80	
	Totaal	**€ 635.358,70**	**€ 635.358,70**
3. Bibliotheekwerk 2022			
	Stichting Openbare Bibliotheek Brunssum	€ 506.000,00	
	Totaal	**€ 506.000,00**	**€ 506.000,00**
4. Muziekonderwijs 2022			
	Stichting SMK	€ 326.006,00	
	Totaal	**€ 326.006,00**	**€ 326.006,00**
5. Cultuur 2022			
Instrumentale verenigingen	Fanfare St.Barbara	€ 7.959,00	
	Chr. Harmonie de Bazuin	€ 5.807,00	
	Showband Drumfanfare Parcifal	€ 7.563,00	
	Harmonie-Orkest Brunssum 1907	€ 4.203,00	
	Fanfare Harpe Davids	€ 4.519,00	
	Bazuinenkorps Jong-Leven	€ 5.029,60	
	Harmonie-Orkest Concordia Treebeek	€ 5.613,00	
	Jeugd Orkest Stad Brunssum	€ 4.860,00	
	Scoutingband Vincentius	€ 2.197,45	
	Mandolinever. Troubadour	€ 1.126,00	
Zangverenigingen	Jeugdkoor de Pareltjes	€ 2.275,00	
	Jokola	€ 3.422,50	
	Gemengd koor Cantate	€ 3.234,50	
	Mannenkoor R.M.K. 1921	€ 2.860,00	
	Brunssums Mannenkoor	€ 1.942,50	
	Zangvereniging Aurora	€ 1.907,00	
	Dameskoor Michel	€ 2.155,00	
	Poolse zang dans Wesoly Tulacz	€ 1.722,50	
Schutterij	Schutterij St Gregorius de grote	€ 3.486,35	
Dansvereniging	Poolse dansverening Podlasie	€ 2.676,50	
	Totaal	**€ 74.558,90**	**€ 74.558,90**
6. Sport 2022			
Binnensport	Zwemsport Parkstad (fusie met o.a. ZVB)	€ 3.160,00	
	Gymnastiekvereniging Fidelitas	€ 3.840,00	
	Watervrienden Brunssum	€ 2.660,00	
	Badmintonclub Brunssum	€ 2.090,00	
	Handbalvereniging Brunssum	€ 2.893,00	
	Gymnastiekvereniging DOC	€ 2.140,00	
	Taekwondo Pal Gwe	€ 1.535,00	
	Aikidovereniging Brunssum fudo jyuku dojo	€ 1.480,00	
	TTV Brunssum	€ 1.810,00	
	Judoclub Brunssum	€ 1.697,30	
	ZVV Koutenveld	€ 962,50	
	Brunssumse Trimvereniging	€ 880,00	
	Zwemgroep MBVH	€ 560,00	
	Bridgeclub bronsbeek	€ 1.390,00	
	Bridgeclub No Smoking	€ 430,00	
	Bridgeclub Rode Beek	€ 460,00	
Buitensport	RKVV de Leeuw	€ 5.240,00	
	BSV / Limburgia	€ 4.670,00	
	SV Langeberg	€ 5.050,00	
	SV Brunssum	€ 3.430,00	
	LTC Brunssum	€ 1.700,00	
	Hengelsportvereniging Brunssum	€ 5.990,00	
	AVON	€ 1.300,00	
	ATIVU	€ 1.660,00	
	Tennisvereniging MED	€ 690,00	
	Totaal	**€ 57.717,80**	**€ 57.717,80**

Regeling	Organisatie	Subsidie	Totaal
7. Gehandicaptensport 2022			
	Bijzonder in Beweging (stg Basissport Limburg)	€ 350,00	
	Huis voor de Sport	€ 1.383,50	
	BrunssumseGehandicaptenSport	€ 770,00	
	SVG Mijnstreek	€ 630,00	
	Totaal	**€ 3.133,50**	**€ 3.133,50**
8. Speeltuinwerk 2022			
	Speeltuinvereniging Klaver 4	€ 10.375,00	
	Speeltuinvereniging Buschkesberg	€ 9.250,00	
	Speeltuinvereniging Treebeek-Hoensbroek	€ 9.109,00	
	Totaal	**€ 28.734,00**	**€ 28.734,00**
9. Scouting 2022			
	Scouting Landgraaf	€ 29.912,50	
	Scouting St Willibrordus Treebeek	€ 10.300,00	
	Scouting St Vincentius	€ 13.125,00	
	Scouting St Franciscus	€ 8.705,58	
	Totaal	**€ 62.043,08**	**€ 62.043,08**
10. Compensatie onroerendezaakbelasting 2022			
	SV Brunssum	€ 1.498,95	
	SV Langeberg	€ 3.135,85	
	RKVV De Leeuw	€ 1.318,54	
	BSV Limburgia	€ 2.844,02	
	ATIVU	€ 1.509,81	
	LTC Brunssum	€ 859,57	
	MED	€ 321,87	
	Scouting St. Franciscus	€ 732,23	
	Scouting St. Willibrordus	€ 175,10	
	Scouting St. Vincentius	€ 252,04	
	Scouting De Landgraaf	€ 1.111,88	
	Speeltuinvereniging Treebeek	€ 374,07	
	Speeltuinvereniging Buschkesberg	€ 705,70	
	Speeltuinvereniging Klaver 4	€ 1.002,83	
	Schutterij St Gregorius de grote	€ 100,81	
	Totaal	**€ 15.943,27**	**€ 15.943,27**
11. Seniorenverenigingen 2022			
	KBO St.Barbara	€ 1.525,00	
	KBO Rumpen	€ 1.262,50	
	Senioren Brunssum-Noord	€ 1.225,00	
	Ouderenbond Fatima KOV	€ 487,50	
	P.C.O.B.	€ 500,00	
	Vrouwenvereniging St.Barbara	€ 537,50	
	Totaal	**€ 5.537,50**	**€ 5.537,50**
12. Lotgenotenorganisaties 2022			
	Zonnebloem afd. Centrum	€ 2.500,00	
	Zonnebloem afd. Brs-Noord	€ 1.600,00	
	Zonnebloem afd. Treebeek	€ 1.025,00	
	IMV 'T Trepke	€ 1.080,00	
	Stg.Lotgenotengroep Autisme Limburg	€ 1.147,50	
	Alzheimer Café Parkstad	€ 387,50	
	De Dagvlinder	€ 945,00	
	BNMO	€ 877,50	
	Totaal	**€ 9.562,50**	**€ 9.562,50**
13. Adviesraad sociaal domein 2022			
	SMO-raad	€ 14.500,00	
	Totaal	**€ 14.500,00**	**€ 14.500,00**
14. Buurtnetwerken 2022			
	Buurtnetwerk Brunssum Centrum	€ 6.600,00	
	Buurtnetwerk Brunssum Zuid	€ 6.600,00	
	Buurtnetwerk Brunssum Noord	€ 6.600,00	
	Buurtnetwerk Brunssum West	€ 6.600,00	
	Buurtnetwerk Brunssum Oost	€ 6.600,00	
	Totaal	**€ 33.000,00**	**€ 33.000,00**
15. Buurtverenigingen 2022			
	Buurtvereniging Opbouw	€ 200,00	
	Buurtvereniging de Horizon	€ 200,00	
	Buurtvereniging Schuttersveld	€ 200,00	
	Buurtvereniging Langeberg	€ 200,00	
	Totaal	**€ 800,00**	**€ 800,00**

Regeling	Organisatie	Subsidie	Totaal
16. Overige maatschappelijke verenigingen en stichtingen 2022			
Cultuur, historie en tradities	Carnavalsroad Broenssem	€ 5.550,00	
	Kinderoptocht Comité	€ 1.588,23	
	Kindercarnaval Treebeek	€ 267,00	
	Oranjevereniging Treebeek	€ 1.150,00	
	Bond van wapenbroeders	€ 125,00	
	Stichting Land van Herle	€ 70,00	
Natuur	IVN	€ 2.500,00	
	Vrouwenbond kavo st. Brigida	€ 125,00	
	Vrouwenvereniging Langeberg	€ 125,00	
	Familiewerk Don Bosco	€ 400,00	
	Veteranen Brunssum	€ 500,00	
Overige	Stichting Slachtofferhulp	€ 5.650,00	
	Centrale van Bonden voor Ouderen	€ 450,00	
	Heemkundever. Bron van Brunsham	€ 500,00	
	Vrienden Clemensdomein	€ 1.000,00	
	Jack Aldewereld stg	€ 2.723,00	
	Totaal	**€ 22.723,23**	**€ 22.723,23**
Incidentele subsidieregeling 1: Evenementen 2022			
Cultuur en overig	Worldfestival Parade	€ 400.000,00	
	Veteranendag	€ 5.000,00	
Sport	Parelloop	€ 25.000,00	
	Totaal	**€ 430.000,00**	**€ 430.000,00**
Subsidieregeling: Ondersteuning ontmoeting verenigingen			
	Schutterij St. Gregorius de Grote Brunssum	€ 988,75	
	Karnevalsroad Broenssem	€ 1.942,50	
	KBO St. Barbara Treebeek	€ 560,00	
	KBO afdeling Rumpen	€ 446,25	
	De Zonnebloem afd. Brunssum-Treebeek	€ 406,88	
	Jeugd Orkest Stad Brunssum	€ 1.406,55	
	Scouting St. Willibrordus Treebeek	€ 1.111,25	
	Alzheimer Parkstad Limburg	€ 254,00	
	Stichting IMV 't Trèpke	€ 414,45	
	Taekwondovereniging Pal Gwe	€ 343,00	
	Vrouwenvereniging st Barbara Treebeek	€ 192,50	
	Kinjer Optoch Kommitee	€ 555,88	
	Sportvereniging Langeberg	€ 1.694,00	
	TTV Brunssum	€ 227,50	
	Aikido Vereniging Brunssum & Tempu Yoga	€ 175,00	
	Scouting de Landgraaf	€ 1.688,75	
	Tennisvereniging ATIVU	€ 584,50	
	Bridgeclub Roode Beek	€ 185,50	
	Rooms Katholiek Familiewerk Don Bosco	€ 140,00	
	Scouting Sint Franciscus	€ 883,75	
	Wesoly Tulacz	€ 478,63	
	Harmonieorkest Brunssum 1907	€ 1.206,80	
	Vrouwenvereniging Langeberg	€ 43,75	
	Bridgeclub No Smoking	€ 161,00	
	Gemengd Zangkoor Cantate	€ 875,88	
	Veteranen Brunssum	€ 175,00	
	Stichting Lotgenotengroep Autisme Limburg	€ 70,00	
	Badmintonclub Brunssum	€ 329,00	
	Drumfanfare Majorettepeloton Parcifal	€ 1.811,25	
	Zangkoor Jokola	€ 898,63	
	RKVV de Leeuw	€ 1.445,50	
	Harmonie Orkest Concordia Treebeek	€ 1.417,50	
	Bridgeclub Bronsbeek	€ 518,00	
	Mannenkoor R.M.K. 1921	€ 787,50	
	Buurtvereniging Langeberg	€ 200,00	
	Jeugdkoor de Pareltjes	€ 882,00	
	De Zonnebloem afd. Brunssum-Noord	€ 603,75	
	RK Fanfare St. Barbara	€ 2.100,00	
	Judoclub Brunssum	€ 422,89	
	Vereniging DagVlinder	€ 65,80	

Regeling	Organisatie	Subsidie	Totaal
	Fanfare Harpe Davids	€ 1.198,05	
	Poolse Zang en Dansvereniging Podlasie	€ 758,63	
	Heemkundevereniging Bron van Brunsham	€ 175,00	
	Seniorenvereniging Brunssum Noord	€ 402,50	
	Scoutingband St. Vincentius Brunssum	€ 813,75	
	Scouting Sint Vincentius	€ 1.041,25	
	Zwemvereniging voor hartpatiënten	€ 203,00	
	Gymnastiekvereniging D.O.C.	€ 504,00	
	Brunssums Mannenkoor	€ 609,00	
	Ouderenvereniging Fatima	€ 196,88	
	SV Brunssum	€ 1.060,50	
	Christelijke Harmonie de Bazuin Treebeek	€ 1.741,25	
	Buurtvereniging de Horizon	€ 70,00	
	Mandolinevereniging Troubadour	€ 350,00	
	Totaal	**€ 9.123,81**	**€ 37.817,70**
Overige incidentele subsidies			
	Movare (Gezonde Basisschool vd Toekomst)	€ 19.656,00	
	Humankind (Gezonde Basisschool vd Toekomst)	€ 38.766,48	
	Stichting Evenementen Brunssum (Kerstevenement)	€ 35.000,00	
	Iedereen Kan Sporten Parkstad	€ 8.455,00	
	Huis voor de Sport (ondersteunende diensten)	€ 1.383,70	
	Totaal	**€ 103.261,18**	**€ 103.261,18**
Totaal subsidies afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling 2022			**€ 141.078,88**

BIJLAGE 4 OVERZICHT WETTELIJKE INDICATOREN KERNGEGEVENS

Eigen berekening Brunssum

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM		
		REKENING 2021	BEGROTING 2022	REKENING 2022
Formatie	Fte per 1000 inwoners	7,60	7,65	8,28
Bezetting	Fte per 1000 inwoners	7,11	7,32	7,98
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	776	749	859
Externe inhuur	Kosten als % totale loonsom + totale kosten externen	11,5%	2,3%	9,3%
Overhead	% van totale lasten	10,8%	10,9%	11,7%

Bron: waarstaatjegemeente.nl

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDERLAND	PEILDATUM
Verwijzingen Halt (per 1.000 jongeren)	Aantal per 1.000 jongeren	12	8	2021
Totaal misdrijven (per 10.000 inwoners)	Aantal per 10.000 inwoners	99,67	119,18	4e kwartaal 2022

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDERLAND	PEILDATUM
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerlingen	3,1	2,7	2021
Relatief verzuim	Per 1.000 leerlingen	26	20	2021
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2,8%	1,9%	2021

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDERLAND	PEILDATUM
Aantal banen	Aantal per 1.000 inw 15-64 jr.	458	805,5	2021
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1%	1%	2020
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar dat in gezin met bijstandsuitkering leeft	6%	6%	2021
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. van de beroepsbevolking	65,8%	72,2%	2022
werkloosheid	% werklozen	3,5%	3,5%	2022
Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw.	427	431	2021
Aantal nieuwe re-integratie voorzieningen	per 1.000 inwoners	7,4	6,6	2e halfjaar 2018
Aantal beëindigde re-integratie voorzieningen	per 1.000 inwoners	7,9	5,7	2e halfjaar 2018
Jongeren met jeugdhulp	% aandeel jongeren tot 18 jaar	16,2%	10,5%	1e halfjaar 2022
Jongeren met jeugdbescherming	% aandeel jongeren tot 18 jaar	1,4%	1,1%	2022
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,5%	0,3%	2022
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Aantal per 10.000 inwoners	1020	640	2022

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDER-LAND	PEILDA-TUM
Niet sporters	%	59,7%	49,3%	2020

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDER-LAND	PEILDA-TUM
Omvang huishoudelijk rest-afval	Kg per inwoner	142	170	2020
Grof huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	9	33	2020
GFT afval	Kg per inwoner	132,3	89[1)]	2020
Bekende hernieuwbare elek-triciteit	%	10%	26,8%	2020

[1)] Nederland niet ingevuld op website; daarom ter vergelijk de vorige waarde gehandhaafd

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDER-LAND	PEILDA-TUM
Functiemenging	%	35,2%	53,3%	2021
Vestigingen (van bedrijven)	Per 1.000 inw. 15 t/m 64jr)	109,1	165,1	2021

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDER-LAND	PEILDA-TUM
Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	317	188	2022
Nieuwbouwwoningen	Aantal per 1.000 woningen	3,3	9,3	2022
Demografische druk	%	76,2	70,3	2022
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens	In Euro’s	846	823	2022
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	In Euro’s	899	905	2022

BIJLAGE 5 KERNGEGEVENS PER 1 JANUARI

Kerngegevens per 1 januari		2022	2021	2020
A.	SOCIALE STRUCTUUR			
1.	Aantal inwoners (volgens CBS) per 1 januari	27.674	27.677	27.821
	waarvan:			
	0-4 jaar	1.067	1.039	1.070
	5-14 jaar	2.370	2.405	2.435
	15-19 jaar	1.312	1.348	1.420
	20-24 jaar	1.386	1.330	1.302
	25-29 jaar	1.425	1.420	1.441
	30-49 jaar	6.085	6.173	6.263
	50-64 jaar	6.814	6.875	6.903
	65 jaar en ouder	7.215	7.087	6.987
	Geschat buitenlandse militairen	1.700	1.700	1.700
2.	Aantal particuliere huishoudens (volgens CBS)	13.603	14.045	14.028
	waarvan:			
	Eenpersoonshuishoudens	5.336	5.336	5.237
	Meerpersoonshuishoudens	8.267	8.709	8.791
	Gemiddeld aantal personen per huishouden	2	2	2
3.	Aantal periodieke uitkeringsgerechtigden (volgens ISD-BOL)	652	743	769
	uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	2,4%	2,7%	2,8%
	waarvan:			
	I.O.A.W.	17	21	26
	PW	635	722	743
4.	Aantal tewerkgestelden in sociale Werkvoorzieningschappen (in arbeidsjaren)	316,31	331,84	359,06
	uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	1,1%	1,2%	1,3%
5.	Overige aantallen *)			
	huishoudens met lage inkomens	5.423	5.413	5.404
	uitgedrukt in percentage van aantal huishoudens	39,9%	38,5%	38,5%
	eenouderhuishoudens	1.132	1.132	1.132
	uitgedrukt in percentage van aantal huishoudens	8,3%	8,1%	8,1%
	uitkeringontvangers (waaronder PW, IOAW/IOAZ, WAO, WSW)	3.605	3.609	3.668
	uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	13,0%	13,0%	13,2%
B.	FYSIEKE STRUCTUUR			
1.	Aantal bedrijfsvestigingen *)	1.960	1.960	1.913
2.	Oppervlakte land in hectare	1.725	1.725	1.725
	Oppervlakte binnenwater in hectare	9	9	9
3.	Aantal woonruimten *) **)	14.768	14.758	14.493

*) bron: gegevens uit berekeningspecificatie algemene uitkering; deze zijn gebaseerd op CBS-informatie.

**) vanaf 2021 inclusief 199 chalets (voorheen mochten deze maar als 1 geteld worden)

BIJLAGE 6 OVERZICHT CORONAGELDEN 2022

Financieel overzicht Corona 2022		
	ontvangsten	***lasten***
Coronareserve 1 miljoen (saldo 1/1/2022)		631.455
collegebesluit 2022		
Extra subsidie		-11.668
Kwijtschelding & compensatie huur		-100.641
Huurcompensatie gebruikers pand Rumpenerhof		-8.480
Exploitatietekort De Burcht 2021 & 2022		-4.500
Exploitatietekort Trefcentrum Treebeek 2021 & 2022		-17.500
Kwijtschelding overige huurders		-1.257
Binnensport (TVS-regeling)	11.120	-11.120
Buitensport (TVS-regeling)	15.330	-15.330
Opheffing coronareserve (31/12/2022) cnfrm amendement Raad 1-11-2022 begrotingsvergadering ten gunste van Reserve Crisismaatregelen		-487.409
Stand coronareserve (saldo 31/12/2022)		**-0**

BIJLAGE 7 RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

Ter voorbereiding op de vanaf boekjaar 2023 verplichte rechtmatigheidsverantwoording wordt in deze jaarrekening 2022 een proef rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Vanaf 2023 geeft het college van burgemeester en wethouders aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat het college in overeenstemming heeft gehandeld met de door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting, gemeentelijke verordeningen en aanhangige wet- en regelgeving. De rechtmatigheidsverantwoording betreft een verantwoording door het college aan de raad inzake de rechtmatige uitvoering van taken en omvat het begrotings-, voorwaarden- en misbruik en oneigenlijk gebruik criterium bij de desbetreffende financiële beheers handelingen en transacties. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 21.03.2023 vastgestelde normenkader (controle protocol accountantscontrole 2022) van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Voor deze proefverantwoording worden zijn een aantal processen geselecteerd uit boven vermeld normenkader. De processen welke geselecteerd zijn betreffen:

- Inkopen en aanbestedingen
- Debiteuren
- Crediteuren
- Personeelsbeleid
- Subsidieverstrekkingen

Deze proef rechtmatigheidsverantwoording ziet gelimiteerd toe op de bovenstaande processen met de daarbij behorende normenkaders.

De verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. De gehanteerde grens is voor de proef rechtmatigheidsverantwoording is gelijkgesteld aan de in het ‘Controleprotocol accountantscontrole jaarrekening 2022’ gestelde grensbedrag ten aanzien van de goedkeuringstolerantie. Deze grens is door de raad vastgesteld en bedraagt maximaal 1% van de totale lasten inclusief de dotaties in de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.28 miljoen.

Conclusie
Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 worden net als in het ‘Controleprotocol accountantscontrole jaarrekening 2022’ tot uitdrukking gebracht in deze verantwoording.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Nr.	Proces	Fouten	Toelichting fouten
1.	Inkopen en aanbestedingen	€ 99.019	Overschrijding Europese en interne normenkaders gestelde normen

BIJLAGE 8 OVERZICHT GEBRUIKTE AFKORTINGEN

1G1P	1Gezin 1Plan
ABW	Algemene Bijstandswet
ACP	Algemeen Controleplan
ADV	Anti Discriminatie Voorziening
AFBK	Algemene en Financiële Beleidsmatige Kaders
AED	Automatische Externe Defibrillator
AJ	Arbeidsjaren SW
ANWB	Algemene Nederlandse Wielrijdersbond
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ASL	Vereniging Limburgse gemeenten afvalsamenwerking
AvA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AWACS	Airborne Early Warning & Control System
B&W	Burgemeester en Wethouders
BBB	Bergbezinkbassin
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen
Berap	Bestuursrapportage
BGT	Basisregistratie Grootschalige Topografie
Bibob	(Wet) Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BMI	Body mass index
BMV	Brede Maatschappelijke Voorziening
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Bijzondere opsporingsambtenaar
BOR	Beheer Openbare Ruimte
BRO	Wet basisregistratie ondergrond
BRP (1)	Basis Registratie Personen
BRP (2)	Basis Rioleringsplan
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BSO	Buitenschoolse Opvang
BTM	Bedrijventerreinen Management
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten (Wet BUIG)
BW	Beschermd wonen
BWM	Taak bouwen, wonen en milieu
CAK	Centraal Administratiekantoor (eigenbijdrage Wmo)
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEO	Client ervaringsonderzoek
CMWW	Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijnswerk Brunssum-Onderbanken
COMPASS	Adaptief en gepersonaliseerd aanbodgericht en vraaggestuurd onderwijs
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
DIV	Documentaire Informatievoorziening

DSO	Digitaal stelsel omgevingswet
EAW	Extern advies warmtetransitie
ECB	Europese Centrale Bank
EMU	Europese en Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
Fte	Fulltime-equivalent
Fido	wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido)
FNV	Federatie Nederlandse Vakbeweging
GBRD	Gemeenschappelijke Belasting- en Registratiedienst
GBT	Gezonde Basisschool van de Toekomst
GEO-informatie	Geografische Informatie
GFT	Groente fruit en tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GIK-J	Gesloten en intensieve klinische jeugdzorg
GKA	Gelijke kansen alliantie
GOO	Gemeentelijke opvang Oekraïners
Grex	Grondexploitatie
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GTD	Gemeentelijke Technische Dienst
GWL	Gas-water-electra
HBH	Hulp bij het huishouden
HR	Human Resources
HRM	Human Resources Management
HUMANKIND	Landelijke kinderopvang
IBA	Internationale Bau Ausstellung
IBA (2)	Individuele behandeling van afvalwater
IDU	In-, door- en uitstroomproces jeugdhulp
ICF	Internal Control Framework
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IKC	Integrale kind centra
IKK	(Wet) Innovatie Kwaliteit Kinderopvang
IKS	Iedereen kan Sporten
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze Zelfstandigen
IOB	Integraal Ondermijningsbeeld
ISD BOL	Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum Landgraaf
ISD Kompas	Intergemeentelijke Sociale Dienst Kompas
ISK	Internationale schakelklassen
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
JFC HQ	Joint Force Command Headquarters van de NAVO
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JINC	Helpt jongeren op weg naar werk
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
KBL	Kredietbank Limburg

KBO	Katholieke Bond voor ouderen
KCC	Klant Contact Centrum
KOTA	Kinderopvangtoeslagaffaire
KRW	Kaderrichtlijn Water
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
LED	Licht Emitterende Diode
LIA	Lokale inclusie agenda
LPO	Loon- prijs ontwikkeling
LVO	Limburgs Voortgezet Onderwijs
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MHIDS	Meer harmonie in de samenleving (SMK)
MIP OR	Meerjaren Investeringsplan Openbare Ruimte
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MER	Minima effect rapportage
MMA	Meld misdaad anoniem
MO	Maatschappelijke ontwikkeling
MOO	Meerjaren onderhoudsplan onderwijshuisvesting
MOP	Meerjaren onderhoudsplan
MOP-OR	Meerjaren onderhoudsplan openbare ruimte
MPG	Meerjaren Perspectief Grondexploitaties
MPG (2)	Meerjaren Prognose Grondexploitaties
NAVO	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
NEDVANG	Landelijke organisatie recycling afvalstromen
NEN	Nederlandse Norm
NIEGG	Niet In Exploitatie Genomen Gronden
NIPIA	Moderne peuter-volg-monitor
NPO	Nationaal programma onderwijs
NWW	Nature Wonder World
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OAS	Optimalisatie afvalwaterstudie
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OLT	Openluchttheater
OM	Openbaar Ministerie
OMG	Outlaw motorgangs
OZB	Onroerende Zaak Belasting
OZL	Oostelijk Zuid-Limburg
P&C	Planning & Control
PALET	Parkstad Limburg Energie Transitie
PAW	Proeftuin aardgasvrije wijken
PGB	Persoonsgebonden Budget
PIMS	Personeelsinformatiesysteem
PIT	Parkstad IT-samenwerking
PLOOI	Platform openbare overheidsinformatie
PMD	Plastic, Metaal, Drinkpakken
PNIK	Zelfevaluatie paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten
POI	Point of interest
POO	Particuliere opvang Oekraïners

PW	Participatiewet
RES ZL	Regionale Energiestrategie Zuid-Limburg
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RO	Ruimtelijke Ordening
ROVL	Regionaal orgaan Verkeersveiligheid Limburg
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
SAAS	Software as a service (SAAS-Cloud)
SAM	Steunpunt Archeologie en Monumentenzorg (Limburg)
SD	Sociaal domein (Maastricht)
SGOVP	Samen grip op Verbonden Partijen
SHV	Schuldhulpverlening
SiSa	Single information, Single audit
SLA	Service level agreement
SMK	Stichting Muziekschool Kerkrade
SMO-raad	Raad voor Sociaal Maatschappelijke Ondersteuning
SOB	Stichting Ouderenwelzijn Brunssum
SOBB	Stichting Openbare Bibliotheek Brunssum
SPUK	Specifieke Uitkering
SROI	Social return on investment
SVBBL	(gemeenten) Simpelveld, Voerendaal, Beekdaelen, Brunssum, Landgraaf
UWV	Uitkeringsinstituut Werknemersverzekeringen
SW	Sociale Werkvoorziening
TPM	Third Party Mededeling
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers
TSO	Tussenschoolse opvang
TVWB	Transitievisie warmte Brunssum
VGRP	Verbeterd Gemeentelijk Rioleringsplan
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VOP	Voetgangersoversteekplaats
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRI	Verkeersregelinstallatie
VSV	(Bureau) Voortijdig Schoolverlaten
VT	Veilig Thuis
VTE	Visie vrijetijdseconomie
VTH	Veiligheid Toezicht & Handhaving
VVC	Veel voorkomende criminaliteit
VVN	Veilig Verkeer Nederland
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VVE (2)	Vereniging van eigenaren
VVV	Verkeersbureau toerisme
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WAS	Waarschuwingsstelsel
WEP	Wet electronische publicaties
WGA	Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
WGS	Wet Gemeenschappelijke Schuldhulpverlening
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
Wibon	Wet informatie uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken
WKB	Wet Kwaliteitsborging van het bouwproces

WMEBV	Wet modernisering electronisch bestuurlijk verkeer
WKR	Werkkostenregeling
WML	Watermaatschappij Limburg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOO	Wet open overheid
WOZ	wet Waardering Onroerende Zaken
WOZL	Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg
WSP	Werkgeversservicepunt Parkstad
WsW	Wet sociale Werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WWW	WoonWijzerWinkel bv
ZLB	Zuid Limburg bereikbaar
ZTC	Zaaktype catalogus (publieke dienstverlening)

Jaarstukken 2022
Vragen indienen t/m 4 mei 2022
Beantwoording 19 mei 2022

Paginanr.	Programma / paragraaf	Taakveld (nummering)	Vraagstelling	Beantwoording	Fractie
0			Op de versie die wij ontvangen hebben staat 'CONCEPT TBV COLLEGE OVERLEG 18 APRIL 2023'. Zijn er nog wijzigingen uit gekomen of is de jaarrekening vastgesteld zoals deze was?	Deze versie is door het college goedgekeurd vóór controle door de accountant. De accountantscontrole is nog niet afgerond, daarnaast worden in de definitieve versie nog enkele toevoegingen gedaan. Er zullen dus nog wijzigingen (o.a. naar aanleiding van de accountantscontrole) worden doorgevoerd. Om de gemeenteraad voldoende tijd te geven voor het stellen van vragen, is, in afstemming met de auditcommissie, voor deze werkwijze gekozen.	PVDA
7	Leeswijzer		Onder het kopje 'Paragrafen' staat dat salarissen in de paragraaf Bedrijfsvoering (en niet op de programma's) verantwoord worden. Geagregeerd dus? In het voorstel zoals opgenomen bij het raadsbesluit over het 'Crisis- en herstelfonds' was de motivatie juist om salariskosten op het 'project' en dus programma te laten drukken. Kaderstellend dus uitgesplitst en in de verantwoording geagregeerd. Strijdig met elkaar? En hoe te controleren door de raad?	De salarissen worden verantwoord op en toegerekend aan diverse taakvelden binnen de verschillende programma's. Paragraaf 5 (bedrijfsvoering) vormt een dwarsdoorsnede van de programma's waar de salarissen in totaliteit worden samengevoegd en toegelicht. In deze paragraaf is daarnaast een overzicht toegevoegd waarbij de salariskosten verder worden geanalyseerd.	PVDA
9	Inleiding	N.v.t.	U schrijft: Voor herstructurering van het centrum is 3 mln vrijgemaakt vanuit de Jaarcijfers 2022. Waar/ in welke tabel of hoofdstuk is dit terug te vinden?	Deze kosten zijn verwerkt op het taakveld XT-82 Grondexploitatie (product 820051) onderdeel van het Programma 11 Volkshuisvesting.	VVD
9	Inleiding		U heeft het over georganiseerd burgerparticipatie en noemt een aantal voorbeelden. Wanneer heeft de gemeenteraad kennis kunnen nemen of kan er nog kennis genomen worden van de plannen voor de GTD-locatie?	Op dit moment is er nog geen concreet plan voor de GTD-locatie. In de vorige bestuursperiode heeft laatstelijk een concreet plan voorgelegen. Deze is in de vorige bestuursperiode echter van tafel gegaan vanwege ontwikkelingen rondom het Didam arrest. Het huidige bestuur heeft nu gekozen voor een andere marsroute. Inhoudend dat wij met omwonenden zijn gaan praten voordat plannen gevormd worden. Wij zijn deze input nu aan het verwerken richting vervolgafsprakken. Wij zullen u daarom voor de zomer verder informeren over de invulling van het plan, de stand van zaken en het daarbij behorende proces.	PVDA
10	Inleiding	n.v.t.	U schrijft: Er moet een goede balans tussen de vraag aan ambtelijke inzet en de uitvoeringskosten zijn die met de inzet gepaard gaat. Kunt u deze balans nader toelichten of duiden?	Deze passage beschrijft vooral de wens vanuit de coalitie om te zoeken naar manieren om samen te werken op basis van vertrouwen. We blijven daarom alert of bepaalde controlemechanismen, zoals de grote hoeveelheid uitkomstmaten, qua opbrengsten in verhouding staan tot de ambtelijke inzet die het vraagt en de uitvoeringskosten die daarbij komen kijken.	VVD
11	Financieel		In de tabel staat onder 'wijziging 1' nergens een bedrag genoemd. Klopt dit? Zo ja, waarom is het een wijziging als er in financiële zin niets wijzigt? / Zo nee, waar kunnen we wijziging gepaard gaand met het POI Emmapark terug vinden?	Dat klopt. Bij deze wijziging werd het investeringskrediet geraamd ten behoeve van de herinrichting van het Emmapark. Voor de exploitatiebegroting 2022 had dit nog geen gevolgen. De raming van het investeringskrediet voor de herinrichting van het Emmapark, leidt pas in de begroting 2023 tot wijziging van budgetten in de exploitatiebegroting omdat dan voor het eerst de hiermee gemoeide kapitaallasten zijn geraamd.	PVDA
12	Algemeen		We hebben in maart 2023 het besluit genomen om het exploitatietekort op te hogen met ruim 4 miljoen? Dit wordt in de Jaarrekening 2022 dan vermeld. We moeten het tekort afdekken. Is het dan niet zo, dat het financieel resultaat ruim 3 miljoen hoger is, maar een groot deel van dit resultaat gebruikt wordt om het oplopende exploitatietekort nu wordt afgedekt????	Een tekort in de grondexploitatie dient te worden voorzien (in de vorm van een verliesvoorziening) zodra dit bekend is. Dit is conform daarvoor geldende regelgeving toegepast. De verwerking in de rekening 2022 heeft inderdaad gevolgen voor het rekeningresultaat 2022.	PAK
12	Algemene financiele verslaglegging	N.v.t.	U geeft aan dat het financieel resultaat over 2022 € 1.718.000,- positief is. Voor zover na te gaan wordt de toelichting op de resultaat pas op pagina 209 gegeven. Is dit correct?	Nee dat is niet correct. De toelichting wordt gegeven bij het onderdeel ALGEMEEN FINANCIËLE VERSLAGGEVING beginnend op pagina 12.	VVD
12	Resultaat		De niet verwerkte voordelen algemene uitkering: die moeten nog verwerkt worden €1,7 miljoen, betekend dit eigenlijk dat het positieve resultaat eigenlijk nihil is.	Indien de voordelen algemene uitkering in de begroting waren verwerkt, zouden deze op dat moment ten gunste van de algemene middelen zijn gekomen. In dat geval zou dit inderdaad invloed op het rekeningresultaat 2022 hebben.	Lijst Borger
13	Afwijkingen		De extra storting van het wachtgeld is dat voor diegene die nu wachtgelden ontvangen? Of hoe komt dit tot stand. Hoeveel personen krijgen momenteel wachtgeld?	De extra storting is voor gewezen wethouders uit het vorig college. Momenteel krijgen 2 personen wachtgeld.	Lijst Borger
13	Afwijkingen		Opvang Oekraïners zijn de financiën toereikend of legt de gemeente hierop bij.	De gemeente legt hier geen geld op bij. Vanuit het Rijk ontvangen we een bijdrage die toereikend is.	Lijst Borger
13	Afwijkingen		Meerkosten jeugd, komt dit op het bordje van de gemeente of zijn er extra middelen van het rijk.	In 2021 heeft het rijk extra middelen beschikbaar gesteld voor de kosten jeugd. De extra middelen Jeugd die door de Raad als Reserve Sociaal Domein vanuit het overschot 2021 is gevormd zijn in 2022 volledig ingezet middels de 1e Berap en het rekeningresultaat 2022. Daarbij blijft nog een saldo ad. ±€ 300.000,- ten laste van het rekeningresultaat 2022 wegens de hoge uitgaven Ambulant (hoger dan voorzien in de 1e Berap 2022) Specialistisch. Dit bedrag gaat ten laste van de algemene middelen van de gemeente.	Lijst Borger
13	Kleinere verschillen		1.4 miljoen is niet niks? Kan dit enigszins verhelderd worden?	Dit bedrag is het saldo van kleinere verschillen bij 48 taakvelden. Deze zijn terug te vinden bij de separate financiele overzichten van de taakvelden en tevens in de tabel: Financiële afwijkingen per taakveld op blz. 250. Het betreft dermate veel kleine verschillen, dat we het saldo daarvan toch benoemen in de tabel belangrijkste afwijkingen om u een sluitend totaal aan te bieden.	PAK
13	Meerkosten Jeugd		Zijn er al duidelijk plannen om dit tekort terug te brengen? Is er al een analyse? (Uiteraard hebben we het programma Sociaal Domein tot ons genomen. Het PAK ziet ze niet echt per taakveld toegelicht?	Zowel landelijk zijn er plannen die mee worden genomen in de hervormingsagenda jeugd en in de jeugdhulpregio Zuid-Limburg wordt hier ook op ingezet met een nieuwe beleidskader en nieuwe aanbestedingen. In Brunssum heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar het voorliggend veld en liggen er aanbevelingen die we op willen volgen. Daarnaast is in team jeugd gewerkt aan een efficiënter ingericht werkproces/jeugdwetdossier en zal de jeugdconsulent vanuit procesregie het proces gaan bewaken en de onderlinge afstemming coördineren met en tussen partners om zodoende meer zicht en informatie te verzamelen over de behaalde doelen en effectiviteit van de ingezette hulp.	PAK
13			Graag een overzicht van de post 'Stelposten begroot maar niet ingezet'	Dit betreft 2 stelposten. De taakstelling kleine budgetonderschrijdingen (€ 300.000,-) wordt gerealiseerd door afroming van het rekeningsaldo en is bedoeld voor kleine verschillen door de exploitatie heen. Hiermee werd in de begroting al een “voorschot” op het rekeningresultaat genomen. Dan is er nog de generieke taakstelling inkoop (€ 200.000) die niet werd gerealiseerd. Deze is opgevoerd met de meerjarenbegroting 2020-2023 en blijkt nu niet meer haalbaar, afgezet tegen de huidige marktprijzen.	PVDA
14	reserves		Volgende keer graag de reserves van het jaar ervoor bijvoegen, dat ter vergelijking.	Het betreft hier de financiële verslaggeving over het jaar 2022. Een meer gedetailleerd overzicht (inclusief de eindstand 2021) is opgenomen bij de balans en toelichting op pagina 212 van het boekwerk.	Lijst Borger
18	Bestuur	XT-01	3.2; Wat is de status over 2022 van de voorgenomen laagdrempelijke ombudsfunctie? Waarom is dit als autonoom initiatief niet van de grond gekomen? Allerlei persoonlijke oorzaken is redelijk vaag.	Dit was een van de punten van het vorige coalitieprogramma, welke door de werkgroep verbinden opgepakt is. Daarbij is gekozen voor een praktische aanpak. Dat betekent niet eerst beleid formuleren, maar in de praktijk bezien of het zou lukken een laagdrempelige ombudsfunctie op te zetten. Daarop zijn een aantal inwoners benaderd die in eerste instantie aangegeven hadden interesse te hebben. Uiteindelijk bleek dat deze inwoners om allerlei persoonlijke redenen alsnog afzagen van deelname. Dit had dus geen relatie met het initiatief zelf, dat uiteindelijk dus ook niet van de grond gekomen is.	VVD
18	Bestuur	XT-01	4.2; zijn er ook collectieve doelstellingen als college opgenomen en/ of uitgevoerd die de deskundigheid van het college als collectief hebben bevorderd.	De collegeleden staan, als onderdeel van het lokaal bestuur, geregeld stil bij de vraag op welke wijze zij een optimale bijdrage kunnen leveren aan een verdere verbetering en professionalisering van het lokale bestuur. Zo komt het voor dat het college zich in de vorm van een heisessie terugtrekt om de collegialiteit van het bestuur te doordenken of bestuurlijke-ambtelijke betrekkingen verder te verbeteren.	VVD
18	Bestuur en burger	4.2	Collegeleden hebben individuele opleidingen en trainingen gevolgd, aan wat voor trainingen moet ik dan denken?	Personal coaching, taaltrainingen en mediatraining.	Lijst Borger
20	1. Bestuur	XT-01	U geeft bij de toelichting afwijkingen aan dat de storting aan de voorziening wachtgelden het verschil bij 010001 verklaard wordt. Echter, de storting is 280K de afwijking 293K. Wat veroorzaakt de afwijking van 13K? Tevens. Waarom moest er afgelopen jaar ineens een dergelijk grote toevoeging in deze voorziening gedaan worden?	De afwijking van 293 K is het totaal verschil op het product 010001 B & W, waarvan de storting in de voorziening wachtgelden (280 K) deel uitmaakt. De afwijking van 13K is het saldo van meerdere posten op product 010001. De grote toevoeging in de voorziening wachtgelden is nodig om aan de verplichtingen betaling wachtgelden van gewezen wethouders te kunnen voldoen tot aan hun pensioengerechtigde leeftijd.	PVDA
20	Bestuur	XT-01	Er is een voorziening voor wachtgeldverplichtingen opgenomen van €293k, omdat de voorziening met €53k niet meer toereikend was. Heeft het college overwogen om een hogere voorziening in stand te houden, omdat bij iedere wisseling van een college het wachtgeld- issue naar voren kan komen? De voorziening is zichtbaar in het overzicht op pag. 232.	Een voorziening dient conform regelgeving BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) te zijn onderbouwd. Dat wil zeggen dat er aan de hand van beschikking(en) een rekensom aan ten grondslag ligt. Een overweging tot hogere/lagere voorziening is dus niet aan de orde.	VVD
20	Bestuur en burger	XT-01 010002 en 010003	Het tekort op de post raad en raadsvergadering waar moet ik dan aan denken? En kunnen wij als raad hier zelf iets aan doen (waar moeten we op letten bijvoorbeeld om zelf ook mee te denken om de kosten zo laag mogelijk te houden)	De post Raad bestaat uit zaken zoals: Presentiegelden, Reiskosten voor raads- en commissieleden, Studiekosten, excursies en adviesbureaus. De overschrijding zat m.n. bij presentiegelden en adviesbureaus. Dit zijn m.n. autonome ontwikkelingen, waarop de gemeenteraad zelf weinig tot geen invloed heeft. De post Raadsvergaderingen bestaat uit: Representatiekosten en kosten raadsvergaderingen en alle abonnementen die daarmee samenhangen, zoals Zoom, Company Webcast (streamen van de vergaderingen) en uitzendingen van de vergaderingen via de lokale omroep. Gelet op de keuze voor het uitzenden van de raadsvergaderingen via de lokale omroep, zijn er niet veel opties om deze kosten omlaag te brengen.	Lijst Borger
20	Bestuur en burger	XT-01 010030	Bij de raadsgriffie is ook iets meer uitgegeven als begroot, waar ligt dit verschil?	Dit is enerzijds gelegen in een kleine overschrijding van de begrote salariskosten en anderzijds het volgen van een opleiding door een van de medewerkers.	Lijst Borger
21	Burgerzaken	XT-02 1.2	Brunssum kan zich meer als trouwgemeente profileren; zijn er ook meer huwelijken geweest als anders?	Brunssum heeft in 2021 nieuw huwelijksbeleid vastgesteld. In dat beleid is als doelstelling opgenomen dat Brunssum zich meer profileert als trouwgemeente. In 2021 waren er, door de geldende coronamaatregelen, minder huwelijken en geregistreerde partnerschappen dan in andere jaren. In 2022 hebben we gezien dat er sprake was van een inhaalslag waardoor er relatief meer huwelijksvoltrekkingen waren. De verwachting is dat deze trend dit jaar weer stabiliseert. In 2023 concentreren we ons op verdere uitvoering van het vastgestelde beleid en wordt Brunssum nog meer als trouwgemeente geprofileerd, onder andere door effectievere communicatie en een verbeterde trouwpagina op de website.	Lijst Borger
24	Progr. 2 ; Veiligheid	XT-11	U schrijft in uw terugblik: inzet in thema's o.a. drugscriminaliteit. Wat heeft die inzet concreet in 2022 behelst?	Het thema drugscriminaliteit komt naar voren in diverse projecten. Met het project 'hensplantages de woonwijk uit', dat ook in 2022 heeft gelopen, probeert de gemeente samen met onder meer de politie en de netbeheerder wijken in de gemeente hennepvrij te maken en te houden. Op dit moment worden nog steeds in Brunssum permanente netmetingen uitgevoerd. Verder heeft de gemeente in 2022 warmtebeeldmetingen uitgevoerd wanneer meldingen omtrent mogelijke hennepplantages werden ontvangen. Anonieme meldingen in het kader van Meld Misdaad Anoniem (MMA) worden daarnaast ook adequaat opgenakt.	VVD
24	Progr. 2 ; Veiligheid	XT-11	U schrijft in uw terugblik: Het verschil tussen de beleefde jeugdoverlast en de cijfermatige overlast is in disbalans. Kunt u aangeven hoeveel minder incidenten/ klachten er waren in 2022 t.o.v. 2021?	Zoals reeds bij de presentatie van de Veiligheidscijfers op 23 november 2022 aan de raad meegedeeld, zijn de cijfers Jeugdoverlast gedaald van 167 in 2020, naar 147 in 2021 en naar 95 in 2022. Hierbij dient wel in gedachten te worden gehouden dat de cijfers van 2021 en 2022 zich sterk kenmerken door de Corona-periode.	VVD
24	Veiligheid		De politiecapaciteit staat onder druk. Welke acties zijn hier concreet op uitgezet?	Concreet zijn de zorgen vanuit de gemeente Brunssum, Parkstad en de regio Zuid-Limburg via de Regioburgemeester (mw. Penn-te Strake) gedeeld met Den Haag. De zorgen zijn geuit middels briefwisselingen met Den Haag, middels overleggen alsook middels het uitten van de zorgen in de media. Dit onderwerp is overigens continue punt van aandacht.	Lijst Borger
25	Progr. 2 ; Veiligheid	XT-11	110003; het verschil tussen de inkomsten en uitgaven van Opvang Oekraine is (1.942 inkomsten en 721 uitgaven). Hoe is dit grote verschil te verklaren? (Op pagina 26 schrijft u dat het overschot terugvloeit naar de algemene middelen).	Voor elke gerealiseerde opvangplek ontvangt de gemeente een vastgesteld bedrag van het Rijk. Van dat bedrag moeten alle kosten (onderhoud/energie/aanschaf goederen etc.) betaald worden. De daadwerkelijke gemaakte kosten zijn lager dan de ontvangen, vastgestelde, rijksbijdragen omdat we veel in eigen beheer en in collectiviteit oplossen.	VVD
25		XT-11	2.1; Kunt u aangeven hoeveel collegeleden inmiddels succesvol zijn opgeleid i.h..k.v. de crisis- en rampenbestrijding?	Op dit moment zijn twee collegeleden en de gemeentesecretaris succesvol opgeleid.	VVD

27	Veiligheid	xt-12	Welke bewustwordingscampagnes zijn er lokaal uitgerold mbt cybercriminaliteit?	In november 2022 is er een Veiligheidsdag op het Lindeplein georganiseerd, waarbij de Rabobank mensen o.a. heeft geïnformeerd over veilig bankieren. Ouderenbonden en seniorenflats zijn aangeschreven om een avond/ middag te organiseren, hetgeen ook heeft plaatsgevonden. Het Groene Kruis start verder nog een eigen training. Verder zijn er op de gemeentelijke website, lokale bladen en social media bewustwordingscampagnes geplaatst. In mei 2023 start het Project Hackshield. Hierbij worden jongeren (8-12 jaar) op een speelse manier bewust gemaakt van cybercrime.	PVDA
27	Veiligheid	xt-12	U geeft aan dat er flinke stappen gezet zijn in de aanpak van verwarde personen, zijn deze effectief gebleken? En welke stappen zijn dat? Dit omdat de politie in november een signaal liet uitgaan dat het blijft stijgen.	De "poten" Zorg & Veiligheid werken nauwer met elkaar samen als het gaat om de aanpak van personen met onbegrepen gedrag. Er zijn speciale leernetwerken opgericht waar op basis van casuïstiek oplossingsrichtingen worden bepaald die vervolgens worden uitgezet naar collega-instanties. Er is daarnaast een speciale bestuurlijke commissie opgericht om, daar waar nodig, vanuit het bestuur wijzigingen aan te brengen in de aanpak van deze problematieken.	PVDA
28	Openbare orde en veiligheid	XT-12	2.1 Wat over geheel 2022 de status van de bezetting van de formatie BOA?	Tot oktober 2022 hadden we de beschikking over zes Boa's.	VVD
28	Veiligheid	XT-12	Wat is de reden dat er zoveel verloop is bij de boa’s?	Twee Boa's hebben er voor gekozen om een opleiding tot politiefunctionaris te gaan volgen. Daarnaast heeft één Boa gekozen voor een dienstbetrekking dichter bij zijn woonplaats (minder reistijd). Een vierde Boa heeft ons verlaten wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Per 1 juni a.s. verwelkomen we 2 nieuwe Boa's. Per 1 juli a.s. komt daar vervolgens nog een Boa bij, zodat we tegen die tijd vier Boa's in huis hebben en drie stadswachten. Uw raad ontvangt daarover t.z.t. nog een separate raadsinformatiebrief.	Lijst Borger
29	Veiligheid	XT-12	Signalen uit de samenleving laten echter een verschil zien tussen subjectieve- (gevoel) en objectieve (cijfers) veiligheid zien. Welke acties worden ondernomen om dit gevoel bij de Brunssumse Burger te veranderen?	We proberen middels voorlichting (bijvoorbeeld de uitgifte van de Overlastkaart) mensen te enthousiasmeren om gevoelens van onveiligheid, overlast, etc., direct bij de juiste instanties kenbaar te maken. Door een goede opvolging van klachten/meldingen hopen we daarnaast de subjectieve veiligheidsbeleving te vergroten.	Lijst Borger
31	2	XT-12	Tenzij wij het verkeerd zien, wordt de GGD-arts doorgaans ingeschakeld bij lijkvindingen, niet-natuurlijke doodsoorzaken enzovoorts. Het ons inziens ongemakkelijke woord oversterfte omvat toch ook de door andere artsen vastgestelde doodsoorzaken. Kun u - zonder uiteraard aan de AVG voorbij te gaan - wat specifieker zijn betreffende de in de stukken aangegeven oversterfte?	Antwoord volgt z.s.m.	SP
31	Openbare orde en veiligheid	XT-12	Financiele afwijkingen: 120003; waarom is de samenwerking met de Dierenambulance stopgezet?	De kosten die de Dierenambulance maakt zijn al jaren hoger dan de vergoeding die verkregen wordt. Hierdoor is door de Dierenambulance Limburg Zuid het contract opgezegd inzake ophalen kadavers. De Dierenbescherming voert wel de wettelijke taken uit betreffende vermissing en opvang van de dieren.	VVD
31	Veiligheid	120009	Wanneer worden deze kosten gemaakt en waarom zijn deze voor de gemeente?	Het CBS heeft geconstateerd dat met name in de coronatijd sprake was van meer sterfgevallen dan normaal. Het is wettelijk geregeld dat een niet-natuurlijk overlijden altijd door een gemeentelijk lijkschouwer moet worden vastgesteld. Die taak hebben wij uitbesteed aan de GGD. Als gevolg van de oversterfte door corona zijn er ook meer lijkschouwingen door de GGD-arts gedaan. Dat is terug te zien in de kosten die wij daarvoor maken.	Lijst Borger
31	Veiligheid	xt-12	Tabel: Er is 20.000 meer uitgegeven aan criminaliteitspreventie, dit wordt niet nader verklaard. Kunt u deze uitleggen?	Dit is het gevolg van een (niet vooraf ingecalculeerde) onderhoudsronde aan de camera's, een mobiele tentoonstelling in het Vijverpark aangaande Mensenhandel en de aanschaf van een nieuw programma t.b.v. Digitale Opsporing.	
31		120003	Dierenwelzijn, waarom is de samenwerking gestopt.	De kosten die de Dierenambulance maakt zijn al jaren hoger dan de vergoeding die verkregen wordt. Hierdoor is door de Dierenambulance Limburg Zuid het contract opgezegd inzake ophalen kadavers. Dierenbescherming voert wel de wettelijke taken uit betreffende vermissing en opvang van de dieren.	Lijst Borger
34	3	XT-63	Er wordt extra geïnvesteerd in kinderen uit minimagezinnen. Zoals zomerkledingpakket, ANWB-plan voor gratis kinderfietsen en extra zwem/sportlessen. Is bekend hoeveel kinderen hiervan gebruik maken (ook t.o.v. eerdere jaren)?	Ja dat is bekend, totalen worden door de partners met de jaarrekening gerapporteerd. Extra zwem-sportlessen, bijvoorbeeld voor kinderen met een specifieke bepreking, worden niet bijgehouden ten opzichte van de reguliere zwem/sportlessen. Sommige regelingen zijn pas in 2022 (ANWB)of incidenteel geimplementeerd (kledingpakketten) waardoor geen vergelijking kan worden gemaakt met voorgaande jaren.	VVD
34	Sociaal domein	XT-63	De scholen in Brunssum hebben extra budget gekregen om kwetsbare gezinnen te helpen. Waar is dit precies voor gebruikt?	Met de informatie die we nu tot nu hebben weten we dat de uitgaven diverse posten betreffen: voorbeelden zijn: kastjes met gratis levensmiddelen, verstrekking van kleding, schoenen of speciale sportkleding op maat voor een kind/gezin. Afgesproken is dat de scholen eind mei via een format in grote lijnen aangeven waar de behoefte lag en waar de gemeente eventueel verder op kan aansluiten qua armoedebeleid.	Lijst Borger
35	3	XT-63	Eind 2022 waren er 128 cliënten aangemeld voor het buddy-project, waarvan er 86 bezocht waren door CMWW/Levanto. Waarom is de rest niet bezocht? Wordt hier in 2023 (extra) aandacht aan gegeven?	Het aanbod via het buddyproject was vrijwillig en een aantal inwoners gaven aan geen behoefte te hebben aan verdere ondersteuning of een gesprek, of participeerden inmiddels al actief. Op dit moment bespreken we of en hoe er een vervolg komt, ook in samenhang met de doorontwikkeling van wijkgericht werken	VVD
36	3	XT-63	Er wordt aangegeven dat uitgaven Armoedebeleid 2022 per saldo €403.000 en €229.000 voordeliger uitkomen. Waar kan ik het bedrag van €403.000 terugvinden in het overzicht?	Het product 630003 Armoedebeleid heeft lagere lasten (€ 229.000) en hogere baten (€ 174.000). Per saldo betekent dat een voordeel van € 403.000,- Dit bedrag is een saldo en zie je niet als zodanig terug.	VVD
36	3. Sociaal domein	XT-63	Toelichting 630003 Armoedebeleid. De eerste 2 zinnen. Welke is correct? Of is het eerste de optelling van baten en lasten? In dat geval klopt de zin niet.	De eerste zin is niet correct. Het product 630003 Armoedebeleid heeft lagere lasten (€ 229.000) en hogere baten (€ 174.000). Per saldo betekent dat een voordeel van € 403.000,-.	PVDA
36	Sociaal domein	630003	In de eerste regel staat voordeel € 403.000 en in de 2e vetgedrukte regel staat € 229.000, graag uitleg.	De eerste zin is niet correct. Het product 630003 Armoedebeleid heeft lagere lasten (€ 229.000) en hogere baten (€ 174.000). Per saldo betekent dat een voordeel van € 403.000,-.	Lijst Borger
36	Sociaal domein	630003	Mogelijke oninbaarheid van uitstaande vorderingen ISD-BOL waar moet ik dan aan denken? Zijn dit onterecht uitgekeerde uitkeringen of bijzondere bijstand? En waarom is dit oninbaar? (redenen)	Dit kan zijn teveel betaalde (aanvullende)uitkering, of onterecht blijkens steekproeven of nageleverde informatie. Redenen van oninbaarheid zijn divers: overlijden, verhuizing en onbekend nieuw adres, oninbaarheid wegens schuldsanering, inschakelen garantstelling bij betalingsregeling.	Lijst Borger
36	Sociaal domein	630003	Bij het 5e streepje staat dat er een nadeel zit bij de bijzondere bijstand doordat er meer uitvraag is gedaan. Wat word bedoeld met "meer uitvraag".	Bedoeld wordt dat er meer Bijzondere Bijstand is aangevraagd.	Lijst Borger
37	3	XT-64	Doelstelling 60% is niet behaald. Welk percentage is dan wel behaald?	21% is uitgestroomd. De afstand tot de arbeidsmarkt blijkt groter te zijn dan in eerste instantie geconstateerd. Ook kunnen ontwikkelingen in één van de leefgebieden een oorzaak zijn. Het percentage werkfit wordt dan naar beneden bijgesteld.	VVD
37	Sociaal domein	XT-64 2.1	Er staat vermeld dat 60% werkfitte burgers binnen 3 maanden uitgestroomd moeten zijn, dit is niet behaald door langdurige begeleiding naar uitstroom. Dit hadden we graag uitgelegd gekregen, hoe kan iemand werkfit zijn maar ondanks dat toch langdurige begeleiding nodig hebben om uit te stromen, zijn ze dan wel 80/100 werkfit?	De afstand tot de arbeidsmarkt blijkt groter te zijn dan in eerste instantie geconstateerd. Ook kunnen ontwikkelingen in één van de leefgebieden een oorzaak zijn. Het percentage werkfit wordt dan naar beneden bijgesteld.	Lijst Borger
38	3	XT-64	650001 komt €168.000 lager uit dan begroot. Waarom geeft het overzicht een ander getal weer?	Het juiste verschil is € 191.000, in de toelichting is een foutief bedrag opgenomen. Dit wordt gecorrigeerd.	VVD
38	3. Sociaal domein	XT-64	Toelichting 640001 Sociale Werkvoorziening WOZL. Is het € 48.000,- hoger zoals in de cijfers? Of € 154.000,- hoger zoals onderaan de toelichting? Graag uitleg.	WOZL is € 48.000 voordeliger: een lagere bijdrage aan het exploitatietekort, ten opzichte van onze begroting, de post € 154.000 heeft betrekking op de hogere Rijkssubsidie, die we ontvangen maar later op afroep en op basis van het actuele aantal SW-medewerkers wordt doorbetaald aan de GR.	PVDA
38	3. Sociaal domein	XT-64	Toelichting 650001 Begeleide participatie. De toelichting gaat over € 168.000,- terwijl de cijfers een verschil van € 191.000,- aangeven. Graag uitleg.	Het juiste verschil is € 191.000, in de toelichting is een foutief bedrag opgenomen.	PVDA
40	3	XT-65	2.2) Evaluatie en doorontwikkeling van wijkgericht werken is nog niet afgerond. Warom niet en wanneer wordt deze evaluatie verwacht?	De oplevering van de evaluatie wordt in juni 2023 verwacht.	VVD
40	3. Sociaal domein		Doel 3 staat geformuleerd, maar het resultaat is niet benoemd.	Het uitvoeren van een brede intake en het aanbieden van een taaltraject en een participatietraject inburgeringsplichtigen maakt onderdeel uit van reguliere dienstverlening. Iedereen die dit nodig heeft wordt voorzien van een aanbod. Vista is vaste partner voor taal en Betere Buren voert de participatietrajecten uit.	PVDA
40	Sociaal domein	XT-65	De evaluatie en doorontwikkeling van wijkgericht werken is nog niet afgerond. Waarom is dit nog niet afgerond en wat is de huidige stand van zaken?	De oplevering van de evaluatie wordt in juni 2023 verwacht.	Lijst Borger
41		xt 66	Zijn de chauffeurs te korten bij Omnibuzz inmiddels opgelost.	Grotendeels wel, de wervingscampagne heeft z'n vruchten afgeworpen. Het klanttevredenheidsonderzoek van Omnibuzz laat - ondanks het chauffeurstekort - goede resultaten zien, hieruit destilleren wij dat de kwaliteit van de dienstverlening van Omnibuzz voldoende tot goed is.	Lijst Borger
42	3. Sociaal domein		Doel 2 staat geformuleerd, maar het resultaat is niet (correct) benoemd.	Dat is correct. Het stuk tekst onder het doel "In 2022 worden er 2 a 3 Skaeve Huse als beschermde woonvorm ontwikkeld in de gemeente Brunssum.	PVDA
43	3	XT-66	660003 afrekening 2022 is nog niet ontvangen. Wanneer kunnen we deze afrekening verwachten?	12 juni komt dit in de raadsvergadering. De afrekening behelst een extra bijdrage van circa 17.000 euro	VVD
44	3. Sociaal domein		Resultaat 2.1 is vreemd geformuleerd. Hier zou toch moeten staan wat er bereikt zou moeten worden? En het resultaat met het bedrag zou dan toch bij de 'Terugblik' moeten staan?	Dat is correct. Het is echter voor de behandelend ambtenaar niet mogelijk om bij de jaarrekening doelen eruit te halen die door de raad in 2021 zijn vastgesteld. Bij de jaarrekening dienen deze doelen verantwoord te worden.	PVDA
45	Sociaal domein	671005	De bijdrage aan de KBL viel € 20.000 hoger uit dan begroot wegens tegenvallende exploitatie door minder afroep producten. Waar kan ik dit terug vinden? De getallen met de uitleg? Staat dit in de jaarrekening van de KBL?	Op 671005 staat een voordelig saldo van € 13.000. Dit is het saldo van vroegsignalering (€ 33.000, voordelig) en € 20.000 hogere uitgaven KBL (bijraming KBL). Op blz. 4 en 5 van de jaarrekening van KBL staat te lezen wat de daling aan inkoop bij KBL is en de lastenverzwaring voor KBL. De gevolgen voor de bijdrage van gemeente Brunssum (a.d.h.v het aandeel in KBL) staat in eigen jaarrekening.	Lijst Borger
48	3. Sociaal domein		Resultaat 9.1 en de terugblik zijn in de opmaak niet correct weergegeven.	Dat klopt. Wij hopen op korte termijn met een nieuwe format te kunnen werken.	PVDA
48		xt 672	8.1 wachtlijst jeugdzorg is die ondertussen korter of langer geworden en hoe zijn de vooruitzichten.	De complexiteit van casussen in Brunssum is groot en het aantal crisiszaken is relatief hoog. We hopen in de komende maanden meer rust en stabiliteit te creëren door o.a. een andere manier van werken. Medio mei wordt gestart met een efficiënter ingericht cliëntvolgsysteem. Daarnaast zal de jeugdconsulent vanuit procesregie het zorgtraject volgen, bijsturen indien noodzakelijk en de samenwerking tussen (zorg)partners stimuleren.Tevens is het van belang dat team Jeugd personeelsmatig weer wat meer in balans komt, echter blijft het risico op verloop aanwezig en vraagt het behouden en structureel inzetbaar houden van personeel prioriteit. Op die manier hopen wij zo snel als mogelijk tot verbeteringen te komen. Op dit moment is de situatie in team Jeugd namelijk nog niet verbeterd. Hierdoor is de huidige wachtlijst langer geworden. Voornoemde stappen worden de komende periode daarom met prioriteit opgepakt en geïmplementeerd.	Lijst Borger
49	3. Sociaal domein	XT-672	Toelichting 672010. Er is een bedrag van € 1.075.000,- onttrokken uit de Reserve Jeugd. Moeten we deze onttrekking in de tabel dan eigenlijk als bedrag bij de baten terug zien?	Onttrekkingen uit reserves dienen conform het regelgeving (BBV) verantwoord te worden op het taakveld XT-010 Mutaties reserves, onderdeel van Programma 12 Algemene dekkingsmiddelen. Daarom staat deze onttrekking niet als baten op het product 672010.	PVDA
49		xt672	Mutatie uit taakveld xt 010 deze is nu leeg, betekend dat bij volgende tekorten alles uit de algemene reserve gehaald moet worden of verwacht men extra financiën rijk.	Indien we geen extra middelen van het Rijk ontvangen, hetgeen pas met de mei-circulaire bekend wordt, zullen eventuele tekorten gedekt moeten worden uit de algemene middelen	Lijst Borger
50	3	XT-672	672010 overschrijding van 1.3 miljoen wordt voor 1.075 miljoen gedekt uit reserve jeugd. Deze reserve is daarna nihil. Zo ook realisatie lasten 2022: 12.848 in begroting staat 11.441 opgenomen. Is dit verstandig? Omdat de problematiek niet substantieel afneemt.	Tegenover de realisatie 2022 staat de onttrekking uit de reserve Sociaal Domein, zodat het saldo binnen het rekeningresultaat beperkt blijft tot € -332.000,-	VVD
50	3. Sociaal domein	XT-672	Toelichting 672010 laatste alinea. De reserve Jeugd is na onttrekking nihil. Welke consequenties heeft dat voor de toekomst en wordt deze reserve weer aangevuld om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen?	De reserve Sociaal Domein was gevormd uit het rekeningresultaat 2021. Het staat de Raad vrij om vanuit het rekeningresultaat 2022 weer een reserve te vormen voor toekomstige overschrijding uitgaven Jeugdhulp.	PVDA
51	Sociaal domein	XT-681	ADV Hoe groot is de toename van de meldingen? Worden die per gemeente bijgehouden?	Er is landelijk een toename van meldingen (herkomst, huidkleur), voornamelijk op het gebied van de arbeidsmarkt. Verder is er landelijk een toename van meldingen over voorvallen in wijken en in de openbare ruimte. De ADV houdt meldingen per gemeente bij en zijn deze inzichtelijk in de Anti-discriminatiemonitor 2022 van ADV Limburg. Bij de ADV zijn er vanuit Brunssum in 2022 19 meldingen gedaan (in 2021 waren dat er 20). Bij de Politie zijn er in 2022 13 incidenten geregistreerd, t.o.v. 8 in 2021.	PAK
54	4	XT-71	Kinderen met obesitas kunnen gebruik maken van het programma 'keigezond Limburg'. Is er bekend hoeveel kinderen in 2022 gebruik hebben gemaakt van dit programma (ook t.o.v. eerdere jaren)?	Keigezond had in 2022 78 deelnemers in Zuid Limburg, 2021 was een opstartjaar.	VVD

54	Volksgezondheid	XT-71	De programma's Nu Niet Zwanger, Voorzorg en Stevig Ouderschap (Kansrijke Start/ Trendbreuk) worden steeds bekender en steeds vaker gebruikt. Tijdens de prenatale huisbezoeken worden hulpvragen vroegtijdig gesignaleerd en kan laagdrempelig hulp worden ingezet zoals bijv. geboortezorg Flex. Zijn er ook aantallen beschikbaar bij deze trajecten?	In 2022 had Nu Niet zwanger 460 nieuwe deelnemers, werden 54 kwetsbare jonge moeders ondersteund door Voorzorg, 147 gezinnen werden ondersteund door Stevig oudersschap en 131 gezinnen ondersteund door flexzorg in Zuid Limburg	Lijst Borger
55	Volksgezondheid	XT-71	Hoe maken we de GBT nu structureel? Zie ook blz. 62.	Het streven is om de Gezonde Basisschool van de Toekomst structureel te maken, indien hiervoor structurele financiering voor komt. Vooralsnog wordt dit bekostigd vanuit de Regiodeal, in combinatie met cofinanciering door de gemeente. De verwachting is dat het Rijk hiervoor structule middelen beschikbaar stelt vanuit de Rijke Schooldag.	PAK
56	4	XT-71	7.) waarom geen resultaat zichtbaar? Kunnen we dit op geen enkele manier enigzins meten?	Via de (jeugd) gezondheidsmonitor van de GGD zijn de percentages van rokende bewoners inzichtelijk.	VVD
56	4. Volksgezondheid		Doel 8, 9 en 10 staan geformuleerd, maar er wordt verwezen naar andere programma's. Moeten we deze doelen nog wel op deze plek laten staan dan? Dit is onoverzichtelijk en blijkbaar dubbelop.	Wij hopen op korte termijn met een nieuwe format te kunnen werken en buigen ons over een betere aansluiting van doelen op de programma's.	PVDA
57	4	XT-71	710001 wat was deze voorziene bijstelling?	Deze bijstelling van € 38.000,- komt voort uit de bijgestelde index 2022 zoals die door de GR GGD (vastgesteld in het AB) aan ons is doorgevoerd.	VVD
57	4. Volksgezondheid	XT-71	710002 - Burgernoodhulp / AED. Het verschil tussen Begroting en Realisatie zou 7 moeten zijn. Op dit soort lagen bedragen kan dit toch geen afrondingsafwijking zijn? Hierdoor klopt het totaal van de Lasten in de realisatie en de afwijking realisatie versus begroting ook niet. Graag hele tabel controleren.	In het definitieve boekwerk van de jaarstukken wordt de tabel vervangen.	PVDA
57	Volksgezondheid	XT-71	De telling in realisatie begroting klopt niet	Correct, de weergave - (minus) en + is op een aantal plekken bij de saldi in het boekwerk abusievelijk andersom toegepast. Dit abuis is op 2 mei door de griffie middels e-mail bericht aan de Raadsleden gemeld. Uiteraard wordt dit aangepast naar een correcte weergave in de definitieve versie van de jaarstukken 2022.	Lijst Borger
58	Onderwijs en educatie	XT-41 1.2	Wat zijn de aantallen voortijdig schoolverlaters/thuiszitters?	Per 1 april 2023 waren er in de gemeente Brunssum 10 thuiszitters (2 basisonderwijs, 1 speciaal onderwijs, 7 voortgezet onderwijs). Per 1 maart 2023 waren er in Brunssum 25 voortijdig schoolverlaters. Dit betreft het aantal uitschrijvingen van een opleiding. Dit hoeven geen VSV'ers te worden (de betreffende leerlingen kunnen zich voor het nieuwe schooljaar inschrijven voor een nieuwe/andere opleiding). Bureau VSV stimuleert en begeleidt de leerlingen hierbij.	Lijst Borger
59	Onderwijs en educatie.	XT-42	Ruimtelijke programma's klaar. Sluiten de pedagogische en didactische visie hierop aan? Over welke visie(s) gaat het ?	De inhoud van het integrale kindcentrum is leidend voor het ruimtelijke programma. De pedagogische en didactische visie gaan derhalve hand in hand met het ruimtelijke concept.	PAK
60	5	XT-42	1.4) overzicht maatregelen. Wanneer worden deze maatregelen gecommuniceerd? Zijn deze er wel al in de basis of wordt hier nog altijd pro actief actie in ondernomen?	Het college heeft een bedrag beschikbaar gesteld voor het instellen van een onderzoek naar de noodzakelijke aanpassingen en maatregelen die noodzakelijk worden geacht om het binnenklimaat te verbeteren. Er is echter nog geen partij die een dergelijk onderzoek kan verzorgen. Pas als dat onderzoek af is en zicht is op de maatregelen die wenselijk of noodzakelijk zijn voor opwaardering kan er een beslissing t.a.v. de investeringen worden genomen en dan is ook pas communicatie verantwoord mogelijk.	VVD
60		idem	Belemmeren de vele gebruikers niet de groei van Compass?	De ruimte die Compass nodig heeft voor de leerlingen, is en blijft beschikbaar.	PAK
60		xt41	Exploitatie voormalig Rombouts: het gebouw is volledig bezet, dit is wel eens anders geweest, maar ondanks dat zijn de baten ruim minder dan 2021, hoe kan dat.	Het verschil is ontstaan vanwege een eenmalige bijdrage in 2021 van het product 560001 (openbare bibliotheek) ter hoogte van € 70.000,00.	Lijst Borger
60		XT-42	Is er al enig zicht op wat de verbetering van het binnenklimaat gaat kosten per school en totaal??	Op dit moment niet. In 2023 is een post gereserveerd voor het verrichten van onderzoeken binnenklimaat ('frisse' scholen). Er is nog geen partij gevonden die het onderzoek kan verrichten (verwachting medio Q2 2023). Onderzoek- en maatregelengegevens uiterlijk november 2023 gereed.	PAK
61	5. Onderwijs	XT-42	420004 - Exploitatie Romboutsgebouw. Hogere uitgaven en lagere opbrengsten zorgen voor een nadelig resultaat van ongeveer € 100.000,-. Voor het zoveelste jaar op rij hogere kosten dan geraamd. Kunt u ons een overzicht verstrekken van de gedane investeringen de afgelopen jaren (sinds de koop per 1-8-2019) en daarbij aangeven welke wél begroot en welke niet begroot waren? Tevens de vraag of het College expliciet besloten heeft akkoord te gaan met deze hernieuwde investering? Zo ja, mogen wij dit of deze Collegebesluit(en) ontvangen?	Er hebben geen extra investeringen plaatsgevonden (daarvoor loopt nu business case). De uitgaven betreffen extra, onvoorziene onderhoudsuitgaven die bij de overname niet geconstateerd zijn (visuele inspectie geweest). Het betreft herstellen/repareren dakconstructie, klimaat- en werktuigbouwkundige installaties, verlichting, legionella, asbest etc.. De business case betreft het inzichtelijk maken van de huidige exploitatie naar een gezonde exploitatie incl. investeringen en voorstel wordt in Q4 voorgelegd aan de Raad.	PVDA
65	5	XT-43	430005 overboeking naar 2023 van €486,318. Naar welke kostenpost wordt dit in 2023 overgeheveld?	Het restant-budget Onderwijsachterstandenbeleid 2022, wordt overgeboekt naar het begrotingsjaar 2023, op hetzelfde produktnummer (430005). Deze middelen zijn geoormerkt vanuit het Rijk en moeten ieder jaar met het Rijk worden afgerekend.	VVD
67	6	XT-61	De functie van straathoekwerker zou recentelijk aan een evaluatie moeten zijn ontworpen. Hoe is deze evaluatie afgelopen? Blijft dit project doorgaan?	Er is een evaluatie geweest van de inzet van deze extra Straathoekwerker (Streetcoach). Vanuit de praktijk blijkt dat de inzet meerwaarde heeft voor jongeren die niet of moeilijk bereikbaar zijn. Derhalve is de inzet van deze straathoekwerker verlengd.	SP
67	6. Wijkger. Werken, integr., particip.		Waarom begint de nummering bij Doel 4 en niet bij doel 1? In de opmaak zijn bij Doel 4 het resultaat en de terugblik niet goed weergegeven. Idem bij Doel 6. Resultaat 1.3, 1.4 en 3.3 ontbreken.	Omdat dit in november 2021, toen de begroting 2022 is vastgesteld, niet goed is gegaan. Nu verantwoorden we de doelen uit die vastgestelde begroting, inclusief opmaak.	PVDA
67	Wijkger. Werken integr. Enz	XT-61 6	Er is een straathoekwerker ingezet voor moeilijk bereikbare jongeren, zijn daar al resultaten van bekend?	Er is een evaluatie geweest van de inzet van deze extra Straathoekwerker (Streetcoach). Vanuit de praktijk blijkt dat de inzet meerwaarde heeft voor jongeren die niet of moeilijk bereikbaar zijn. Derhalve is de inzet van deze straathoekwerker verlengd.	Lijst Borger
67	Wijkgericht werken, enz.	XT-61	Wanneer kunnen we de agenda LIA tegemoet zien?	Deze ligt ter advies bij de Smo-raad. De LIA komt in Q3 of Q4 naar de raad, mede afhankelijk van de planning in relatie tot de ruimte die er is in de raadscyclus.	PAK
71	6. Wijkger. Werken, integr., particip.	XT-61	Toelichting op overschrijding begrote lasten met 45k op post 612020 'Gemeenschapshuizen algemeen' ontbreekt. Graag uitleg. Idem bij de afwijkingen op post 612021 D'r Brikke Oave.	De afwijkingen worden veroorzaakt door verleende Coronasteun dan wel kwijtschelding.	PVDA
71	Wijkger. Werken integr. Enz	XT-61 612020	Er is € 45.000 uitgegeven zonder dat het begroot is aan gemeenschapshuizen algemeen, waar moeten we aan denken dan?	De afwijkingen worden veroorzaakt door verleende Coronasteun dan wel kwijtschelding.	Lijst Borger
72	6	XT-61	612060 kostenpost komt €50.000 lager uit dan begroot. Wordt dit geld aan de kant gezet voor projecten in 2023? Of wordt deze kostenpost gebruikt?	Dit budget was en is bedoeld voor innovatie in het sociaal domein. We gebruiken dit budget enkel bij plannen waarbij het aannemelijk is dat deze effect gaan sorteren. Het geld dat niet uitgegeven wordt vloeit terug naar de algemene reserve, voor 2023 hebben we opnieuw budget.	VVD
72	idem	XT-62	Forse onderschrijdingen. Moeten we hier niet wat realistischer begroten?	Via de bestuursrapportage kan de begroting bijgesteld worden als blijkt dat de geplande ontwikkelingen vertraging oplopen.	PAK
76	7	XT-21	Waar zijn de verkeersremmende maatregelen en bebordingen aangebracht die hier worden benoemd?	Verkeersmaatregelen zijn aangebracht in Schuttersveld, Wilhelmina- en Schinvelderstraat. Bebording is aangebracht op diverse locaties.	SP
78	7	XT-21	Waarom heeft er geen onderhoud plaatsgevonden aan de ANWB-masten aan de Bodempleinroute?	Er is destijds besloten om het grootschalige onderhoud uit te stellen vanwege de aanstaande recontructie van de Bodempleinroute. Storingen worden gewoon opgevolgd en verholpen.	SP
78	7. Verkeer, vervoer en waterstaat	xt-21	Post 21005 wordt uitgelegd met een overschrijding van 52 k., maar ik mis daar een bedrag van € 21.000, want er wordt 31K uitgelegd.	Het tekort betreft een aangevraagde subsidie Nederland Schoon welke uiteindelijk pas in 2023 is uitgekeerd.	PVDA
78	verkeer vervoer	xt-21	Overschrijding van € 52.000 euro straat/bladreiniging, € 16.000 extra aankoop afvalbakken door vuurwerkbeschadiging. € 15.000 extra veegauto, wat zijn de overige € 21.000,-? aan uitgegeven?	Het tekort betreft een aangevraagde subsidie Nederland Schoon welke uiteindelijk pas in 2023 is uitgekeerd.	VVD
78	verkeer vervoer	xt-21	In welke wijk is schade aan afvalbakken door vuurwerkbeschadiging?	Schade aan afvalbakken heeft hoofdzakelijk plaatsgevonden in de buurten Treebeek Zuid, Emma en Vijverpark.	VVD
80	8	XT-51	2.1) in 2022 zijn er 2 groepen gestart. Is er bekend hoe deze activiteiten worden bezocht?	Gemiddeld bestaan deze groepen uit 20-25 personen per activiteit.	VVD
80	8. Sport cultuur en recreatie	xt-51	De getallen inzake overgewicht en/of motorische achterstand, zijn deze gestegen na 2 jaar corona?	De reultaten na 2 corona jaren laten zien dat er een lichte stijging is (3,3 %) van het aantal kinderen met overgewicht/ ernstig overgewicht. Op motorisch gebied is ligt dit verschil nog iets lager.	PVDA
80	Sport, cultuur en recreatie	XT-51	Zijn er inmiddels al cijfers bekend over het JOGG project?	De JOGG aanpak gericht op het verbeteren van de leefomgeving valt onder het regionale gezondheidsprogramma Trendbreuk. Buiten onze eigen monitoring op het gebied van BMI en motorische ontwikkeling van kinderen in de leeftijd 4 - 12 jaar gebruiken we de cijfers vanuit de GGD (gezondheidsatlas Zuid-Limburg).	Lijst Borger
80	Sport, cultuur en recreatie	XT-51	Wij verzorgen, met partners, de tussen schoolse opvang (TSO) bij 2 Brunssumse basisscholen. Deze TSO staat in het teken van sport en spel (bewegen). Worden hier ook sportverenigingen bij betrokken en zo ja, op welke manier?	In de voorfase zijn verenigingen benaderd om samen met PO en gemeente te kijken of en op welke wijze de verenigingen binnen de TSO een rol zouden kunnen spelen. Hieruit is gebleken dat er weinig verenigingen zijn die hieraan invulling kunnen geven. Vaak hebben zij helaas geen vrijwilligers/trainers overdag en gedurende een langere periode beschikbaar. Verenigingen die wel een rol kunnen spelen, hebben ook gezorgd voor aanbod tijdens of om de TSO heen.	Lijst Borger
81	8	XT-51	Constaterende dat er minder gebruik is gemaakt van sportsubsidies dan verwacht, wat zijn de plannen tot nu toe om daar iets aan te doen?	Deze subsidieregeling was een eenmalig budget (ivm corona) dat de raad ter beschikking heeft gesteld aan verenigingen. Deze subsidie regeling is inmiddels vervallen.	SP
81	8. Sport cultuur en recreatie	XT-51	Financiele afwijkingen: Wat verklaart de realisatie van 40K bij Baten van 510004 ? (dus de inkomsten, voor de afwijking bij de lasten staat reeds een verklaring)	€ 37.500 hebben wij van het Rijk ontvangen i.h.k.v. de uitvoering Lokaal Sportakkoord en € 2.500 hebben wij van de Provincie Limburg ontvangen i.h.k.v. van het project Beweegtassen voor het Primair Onderwijs.	PVDA
81		510004	Baten € 40.000 waar komen die vandaan.	€ 37.500 hebben wij van het Rijk ontvangen i.h.k.v. de uitvoering Lokaal Sportakkoord en € 2.500 hebben wij van de Provincie Limburg ontvangen i.h.k.v. van het project Beweegtassen voor het Primair Onderwijs.	Lijst Borger
83	8. Sport cultuur en recreatie	XT-52	Doel 3, 4 en 5 staan genoemd. Voor de resultaten wordt verwezen naar andere taakvelden. Deze doelen op deze plek handhaven? Onoverzichtelijk nu.	Deze horen daar inderdaad niet te staan. XT 52 betreft Sportaccommodaties.	PVDA
83	Sport, cultuur en recreatie	XT-52	Tijdens de uitwerking van de business case wordt onderzoek verricht naar het multifunctioneel inzetten van de accommodatie. Ingeval de mogelijkheid bestaat om de accommodatie multifunctioneel in te zetten, wordt in het BBV een voorstel opgenomen en ter besluitvorming voorgelegd aan het college en/of raad. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de gewijzigde omstandigheden (zie 2.1) en worden in het nieuwe accommodatiebeleid/vastgoedbeleid keuzes gemaakt op basis van investeringen en exploitaties. Verschillende scenario's zijn mogelijk waaronder bijv. multifunctioneel gebruik bestaande accommodatie, sloop, nieuwbouw et cetera. In hoeveel gevallen is dit inmiddels toegepast?	Het multifunctioneel inzetten van accommodaties wordt al toegepast, zoals Brede scholen (Brede school Treebeek, Brede school Bronsheim wijk Oost, Brede school Langeberg). Bij nieuwbouw VV De Leeuw gebruik voetbalvereniging, wijkbuurt, scholen. Business case tennis (ATIVU/LTCB) komt Q3 in de raad (één centrale tennislocatie met padel) eventueel in combinatie met voetbal.	Lijst Borger
83	Sport, Cultuur, enz.	XT-52	Aanpassing Accommodatiebeleid. Wanneer kunnen we die verwachten? Nemen we die aanpassing van het accommodatiebeleid op in de Outputkalender?	In voorbereiding, Behandeling in de raad is voorzien voor Q4.	PAK
84	Wijkger. Werken integr. Enz		Er staan sommige locaties dubbel vermeld zoals sporthal Rumpen (520002 en 520416) zo ook Gymzaal Ir de katstraat (520011 en 520419) waarom staan deze 2 voorbeelden dubbel vermeld bij de lasten?	Op het ene product worden de eigenaarslasten verantwoord en op het andere product gebruikerslasten. Dit onderscheid wordt gemaakt op diverse eigendommen.	Lijst Borger
84		520004/520011/ 520010/520011/ 520408	Deze optel/aftrek sommen kloppen niet. 88-70=18 / 26-15=11 enzovoort	Dit betreft een rekenkundig verschil dat ontstaat door afrondingen en de presentatie van getalnotatie (gedeeld door duizend): Voorbeeld: de niet afgeronde bedragen bij 520004 zijn: 87.750 -/- 70.347 = 17.404 Afgerond is dit: 88 -/- 70 = 17 Omdat alle saldi en totalen ook zo worden gegenereerd mag u van correctheid van zaken uitgaan. Wijziging is niet aan de orde omdat dit doorrekkening en correctheid van zaken verstoord. Zie ook de vermelding bij leeswijzer in het boekwerk pagina 7	Lijst Borger
84		520413/521001	3 -1 = 2 149-146=3	Dit betreft een rekenkundig verschil dat ontstaat door afrondingen en de presentatie van getalnotatie (gedeeld door duizend): Voorbeeld: de niet afgeronde bedragen bij 521001 zijn: 148.597 -/- 146.366 = 2.231 Afgerond is dit: 149 -/- 146 = 2 Omdat alle saldi en totalen ook zo worden gegenereerd mag u van correctheid van zaken uitgaan. Wijziging is niet aan de orde omdat dit doorrekkening en correctheid van zaken verstoord. Zie ook de vermelding bij leeswijzer in het boekwerk pagina 7	Lijst Borger

85	Sport, cultuur en recreatie	XT-52 521010	Tennispark LTCB Lagere baten doordat huur nog niet geheel verrekend is i.v.m. levensvatbaarheid vereniging. Wat is hier precies aan de hand en kunnen we hier als gemeente verder nog iets in betekenen?	Tennisvereniging verkeert in financiele problemen door ledenterugloop. Gemeente heeft de verhouding aanwezige tennisbanen in relatie met aantal leden teruggebracht conform normen KNLTB (Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond) en huurprijs hierop aangepast ter voorkoming dat tennisvereniging opgeheven wordt. Betalingsregeling is van kracht en wordt in 2023 ingevuld. Momenteel loopt onderzoek samenwerking LTCB met ATIVU naar één centrale tennislocatie in Brunssum met padelbanen. Raadsvoorstel volgt vóór zomerreces.	Lijst Borger
85		xt52	o.a. de Bronspot hogere baten, meer bezoekers of hogere prijzen.	Baten hoger door meer bezoekers in 2022 (afloop Corona) en de jaarlijkse indexering toegangsprijzen.	Lijst Borger
87	8. Sport cultuur en recreatie	XT-53	De resultaten en terugblik horend bij doel 3 en 4 staan niet op de juiste, overzichtelijke manier weergegeven. En onder doel 5, komt ineens doel 1 terug. Verkeerde nummering?	Heel vervelend. Wij hopen op korte termijn met een nieuwe format te kunnen werken en buigen ons over een betere aansluiting van doelen op de programma's én beter de tijd te nemen voor redactie.	PVDA
87		XT-53	Revolverend Fonds nog niet ingesteld. Wanneer gaat dit gebeuren? Outputkalender?	In het eerste kwartaal van 2023 is het revolverend fonds in werking getreden. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd per raadsinformatiebrief, d.d. 14 februari 2023.	PAK
88	8	XT-53	Is er, gezien de constatering dat tarieven onder druk staan, in 2022 al gekeken naar de toekomst en levensvatbaarheid van het kerstevenement. Zo ja, wat was de uitkomst daarvan?	Hier hebben wij bij de evaluatie al naar gekeken. Gezien de prijsstijgingen willen wij graag een indexering toepassen voor het kerstevenement zodat het ook volgend jaar weer doorgang kan krijgen.	SP
93		xt57	Zijn er geen inkomsten schuttershuuske en pompgebouwen.	De inkomsten die wij ontvangen van Schutterspark BV worden verantwoord op product 570050.	Lijst Borger
94	8	XT-57	Waarom was er meer onderhoud dan voorzien bij speeltuinen?	Diverse speeltoestellen zijn of waren afgekeurd. Speeltuinen hebben in nieuwe toestellen geïnvesteerd, waarbij de gemeente ook zijn bijdrage heeft gedaan.	SP
94	8. Sport cultuur en recreatie	XT-57	570202 - Groen- en natuurbeeleid. Kunt u uitleggen hoe en waarom er een afwijking is van € 16.000,- voor bomen?	Hier staat op geboekt het rapport van het vijverpark en de bomen van het Clemensdomein.	PVDA
94	8. Sport cultuur en recreatie	XT-57	Graag alsnog uitleg over de afwijkingen op de posten 570200, 570204, 570205, 570207 en 570209.	570200: betreft onderschrijding wegens het vertrek van een WSW medewerker. 570204: betreft met name extra werkzaamheden wegens meer inboet van planten door de droogte en aanpak achterstallig groen. 570205: betreft met name onderzoekskosten t.b.v. herinrichting Vijverpark. Dit proces is niet afgerond in 2022 en loopt nog door in 2023. 570207: in 2022 veel problemen met wortelopdruk opgetreden. Dit heeft geleid tot extra kosten aanpak wortelopdruk en groeiplaatsverbetering. 570209: de afronding van het werk Herinrichting Treebeekplein vindt plaats in het 2e kwartaal van het jaar 2023. Als gevolg hiervan een onderschrijding van de geraamde kapitaallasten op dit product met € 82.000,- omdat deze eerst geboekt worden na afronding. Dus voor het eerst nu in het jaar 2023 en niet in 2022.	PVDA
94		XT-57	Leisure Lane overal vervangen door Parkstadpad bij definitieve versie. Kan dat?	Binnen de deelnemende gemeenten is de tenaamstelling van de Leisure Lane veranderd in Parkstadroute. Hierover is de raad ook geïnformeerd. De voorgestelde tenaamstelling “Parkstadpad ”conflicteert hiermee en zal niet worden gehanteerd. In de definitieve versie zal de Leisure Lane vervangen worden door Parkstadroute.	PAK
97	9. Milieu	XT-72	720007 We boeken hogere kosten voor het realiseren van nieuwe huisaansluitingen, alleen zijn de baten gedaald. Hoe kan dat?	De kosten bestaan uit het aanleggen van de huisaansluitingen en de baten uit de legeskosten. De aanlegkosten zijn hoger dan de legeskosten die hiervoor worden ontvangen.	PVDA
97	riolering	xt-72	U schrijft dat de € 77.000 overschrijding vooral te maken heeft met dataverwerking voor de samenwerking waterketen, diverse advieswerkzaamheden en de subsidieregeling afkoppelen. Waarom is dit bedrag zo hoog uitgevallen?	De kosten voor dataverwerking (door het Gegevenshuis) bedragen circa € 62.000 en voor de samenwerking waterketen circa € 43.000. Daarnaast zijn er nog is er nog opdracht gegeven voor diverse kleine onderzoeksopdrachten € 17.000 terwijl hier een dekking tegenover staat van € 56.000.	VVD
97	riolering	xt-72	Hebben we het hier over de advieskosten van de woonwijzerwinkel? Zo nee, welke advieskosten dan? Zo ja, hoe hoog waren de advieskosten? En hoeveel huishoudens hebben hier gebruik van gemaakt en hoeveel huishoudens hebben succesvol het regenwater afgekoppeld? Kortom, zijn de advieskosten het waard?	Nee, het betreft niet de woonwijzerwinkel. Deze wordt gedekt vanuit een ander budget. Het betreft de advieskosten voor dataverwerking (door het Gegevenshuis) van circa € 62.000 en voor de samenwerking waterketen (circa € 42.000). Daarnaast zijn er nog opdrachten gegeven voor diverse kleine onderzoeksopdrachten (€ 18.000).	VVD
99	Milieu	XT-74	Startnotitie voorjaar 2023. Lukt dat nog??? Outputkalender opnemen?	Waarschijnlijk wordt gedoeld op de startnotitie genoemd op pagina 101. De regionale circulaire economie strategie wordt afgerond en op korte termijn behandeld in de BC Duurzaamheid.	PAK
100	9	XT-74	Is er in het kader van het Terca-terrein, gezien de terughoudendheid van netbeheerders om aansluitcapaciteit uit te geven, gekeken naar innovatieve mogelijkheden tot lokale energieopslag. Zo ja, wat is daaruit gekomen? Zo nee, waarom niet?	Er is onder meer gekeken naar de mogelijkheid om in combinatie met batterijopslag een kleinere netwerkaansluiting aan te vragen bij netbeheerder Enexis. Dit zou lagere aansluitingskosten met zich meebrengen en de kans op het snel verkrijgen van een aansluiting vergroten. Uit het onderzoek kwam echter naar voren dat er omvangrijke opslagcapaciteit nodig is om de teruglevering gespreid te laten plaatsvinden via zo’n kleinere aansluiting. Met de huidige marktprijs van bijna een miljoen euro per megawattuur (MWh) opslagcapaciteit wegen de kosten niet op tegen de baten, in aanmerking genomen dat de benodigde opslagcapaciteit meerdere MWh bedraagt. Meer informatie over dit onderwerp is desgewenst te vinden in het document projectbeschrijving (p. 35) op: https://www.brunssum.nl/zonnepark	SP
107		750003	toelichting moet 750003 zijn	Moet inderdaad onder nummer 750003 geplaatst worden.	Lijst Borger
108		Terugblik	Q2 2023 Startnotitie Rumpenerstraat Halen we dat? Staat wel al in de Outputkalender	De startnotitie is op 25 april jl. vastgesteld door het College en aan de raad - onder geheimhouding - toegezonden met een bijbehorende raadsinformatiebrief.	PAK
112	10	XT-32	Vanwaar was er meer inhuur t.b.v. Werkkapitaal Oostflank?	Inhuur was langer nodig vanwege overbrugging naar het moment dat de (in het coalitieakkoord opgenomen) gebiedsregisseur Oostflank in november in dienst kwam.	SP
112	10. Economie en toerisme	XT-32	320420 - Complex 42 Rode Beek. Weten we inmiddels niet al lang dat Beekdaelen deze ontwikkeling niet meer wil en kan deze daarmee niet beter volledig afgeboekt worden aan zowel de lasten- als de batenkant?	Vanuit Beekdaelen krijgen we ambtelijk en bestuurlijk signalen dat zij de ontwikkeling als bedrijventerrein nog als een reële optie beschouwen. Zij verwachten eind dit jaar meer duidelijkheid van de staatssecretaris van Defensie. Los daarvan kan de gemeente deze bedrijfskavel mogelijk zelfstandig verkopen in de toekomst.	PVDA
112	10. Economie en toerisme	XT-32	Bij de toelichting van product 320460 staat dat de lasten in lijn met de begroting zijn. Deze vallen echter 116K hoger uit. 50% meer…. Dat is niet in lijn met de begroting dus. Kunt U hiervoor een verklaring geven?	Bij het verantwoorden van grondexploitaties heeft de gemeente te maken met zeer specifieke verantwoordingseisen, de uitgaven en inkomsten mogen geen effect hebben op het resultaat van de gemeente met uitzondering van een tussentijdse winstneming of ingeval van een verlieslaten grondexploitatie het vormen van een voorziening. Het zijn dus vooral technische boekingen, de werkelijke uitgaven wijken circa € 3.600 af van de begroting (begroot € 22.700 / realisatie € 19.100). De tussentijdse winstneming bedraagt afgerond € 157.000.	PVDA
112		Financiële afwijkingen	Wat is begroot als werkkapitaal voor de Oostflank? Zie ook staat van Reserve en Voorzieningen!! 418988 euro Niets erbij, niets eraf??? Verklaring tegenstrijdigheid?	Er heeft geen onttrekking plaatsgevonden uit de reserve in 2022. De toelichting op product 320741 (pag. 112 onderaan) is niet juist. De juiste toelichting is: 'Hogere uitgaven door meer inhuur dan voorzien voor de Oostflank. Daar staat tegenover hogere inkomsten tegenover. Per saldo is er op dit product een nadeel van € 4.000,-.	PAK
113	10. Economie en toerisme	XT-33	De nummering van de Resultaten klopt niet.	Dit zal administratief worden gecorrigeerd.	PVDA
113	10. Economie en toerisme	XT-33	De baten bij product 330001 waren begroot op 13K maar gerealiseerd is 0. Heeft u hier een verklaring voor?	Vanwege corona, maar ook ter stimulering van de markt heeft in 2022 geen heffing van marktgelden plaatsgevonden.	PVDA
114	Economische promotie	xt-34	Er staat bij 1.1 dat 2022 in het teken stond van zichtbaarheid, verankering en maatwerk. Er word gesproken over uitvoeringsstrategie en Citybranding en dat Brunssum Digitaal Prominent aanwezig is. Bij punt 1.2 wordt dan gesproken over de marketingcampagne "dit is parkstad". Wie is verantwoordelijk en onderhoud de actualiteiten en de stand van zaken in het Brunssum-deel van de ditisparkstad-site?	Vanuit de samenwerkingsagenda toerisme en recreatie in Parkstad is er in 2021 met de collega Parkstad gemeenten, Visit Zuid Limburg en toerisitisch recreatieve ondernemers uit de regio besloten dat Parkstad als toeristisch recreatief merk een duidelijkere positie moet gaan claimen. Dit besluit heeft onder andere geleid tot de “Dit is Parkstad campagne”. Een on- en offline branding campagne voor de gehele Parkstadregio. Iedere gemeente draagt hierbij zijn eigen content aan en e.e.a. wordt in de campagne verwerkt. Visit Zuid Limburg heeft de uitvoerende rol in deze. Parkstad Limburg is opdrachtgever en de individuele gemeenten leveren content aan. E.e.a. gebeurd in nauw overleg met alle partijen.	VVD
116	Volkshuisvesting	XT-81	DSO betekent……?	Het DSO is het digitaal stelsel omgevingswet. Dit is een landelijk systeem ter ondersteuning van de Omgevingswet. Het is een digitaal loket waare onder meer aanvragen om vergunningen kunnen worden ingediend. Op 6 juni staat de Omgevingswet op de agenda van de raadsinformatieavond en zal hier nadere uitleg over worden gegeven.	PAK
118		XT-81	3.4 Deze passage zegt mij niets. Wat wordt bedoeld? Is dit opgeschreven naar aanleiding van de vervanging van de trap in het Schutterspark??	Het Beschermd Stads- en Dorpsgezicht Mijnkolonien (BSDG) omvat een aaneengesloten gebied van ruim 3.000 woningen en andere gebouwen en is hiermee het grootste BSDG van Nederland. Binnen dit gebied zijn echter ook woningen, woongebouwen en andere gebouwen gesitueerd die pas veel later zijn gebouwd en daarmee vanuit architectonisch oogpunt niet geraleteerd zijn aan het mijnverleden. Toch geldt voor deze gebouwen dezelfde beschermde status en de hiermee gepaard gaande (beperkende) regels. Inmiddels zijn deze gebouwen in kaart gebracht en wordt bij de toetsing aan bijvoorbeeld welstandseisen hiermee rekening gehouden. Er ligt dus geen specifieke relatie met de genoemde trap.	PAK
125	11	XT-83	Bestaan de plannen voor sloop en nieuwbouw aan de Regentessestraat/Europalaan uit woningen binnen dezelfde huurprijsklasse?	In het plangebied komen ca. 150 nieuwe woningen terug. Realisatie vindt gefaseerd plaats. Ca. 30% van deze 150 woningen wordt gerealiseerd door een marktpartij die appartementen zal realiseren in het middenhuur-segment (tot ca. € 1000).	SP
125	11. Volkshuisvesting en RO	XT-82	De afwijkingen aan zowel de lasten- als de batenkant zijn zo fors, dat wij graag uitvoeriger uitleg hebben over hoe deze afwijkingen zijn ontstaan, maar vooral ook welke verwachte invloed dit nog gaat hebben op de grex/projectkaart Masterplan Treebeek.	De effecten op de totale grondexploitatie is meegenomen in het Meerjaren Prognose Grondexploitaties, die nog ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de raad. Het resultaat is verslechterd, hierdoor is de winstneming van voorgaande jaren teruggedraaid. DIt wordt met name veroorzaakt door hogere kosten voor de aanleg van het Orionplein, hoger dan geplande ambtelijke inzet alsmede de hyperinflatie in 2022. Het effect is verwerkt in de jaarrekening 2022.	PVDA
125		XT-83	Hoeveel woningen zijn al verworven? Wat is het streefgetal van aantal te verwerven woningen?	10 van de 35 zijn ultimo 2022 verworven.	PAK
126	11	XT-83	Idem voor de gesloopte portieketagewoningen in de componistenbuurt?	In het plangebied komen circa 80 woningen terug. Een beperkt deel wordt ontwikkeld door RO-groep in het middenhuur segment, het overige betreft sociale huur.	SP
127	11	XT-83	Voldoet Brunssum, in het kader van de lokale en regionale prestatieafspraken, nu aan de norm 30% sociale huur? Zo, waarom niet en wat is men voornemens eraan te doen?	Ja, Brunssum voldoet. Het corporatiebezit omvat 28 % van de woningvoorraad. Daarnaast kan nog een gedeelte van de particuliere huurwoningenvoorraad (12%) tot de sociale huurwoningenvoorraad worden gerekend. Op grond van de woondeal dient de omvang van de sociale huurwoningen op minimaal 30% te worden gehandhaafd. Hierop wordt door het Rijk en Provincie toegezien.	SP
127	11. Volkshuisvesting en RO	XT-83	Resultaat bij doel 4 is niet benoemd.	In de begroting 2022 waren bij dit doel geen resultaten opgenomen. Daarom ook geen terugblik op resultaten bij dit doel.	PVDA
128	11. Volkshuisvesting en RO	XT-83	Kunt u de afwijkingen op post 830020 - Toezicht en handhaving uitleggen?	De belangrijkste verschillen ontstaan op de kostenposten 'Uitbesteed onderhoud-schoonmaakwerk' en 'Schadevergoedingen'. Op deze kostenposten zijn minder kosten uitgegeven. Daarnaast hebben we een dwangsom ingevorderd, hetgeen het verschil aan de opbrengstenkant verklaart.	PVDA
129	wonen & bouwen	xt-83	Op pagina 129 staat bij de toelichtingen afwijkingen van punt 830042 Brunssum Noord uitvoeringskosten en 830052 Schuttersverld uitvoeringskosten. Dat de bijdrage in het kader van het Volkshuisvestigingsfonds vanuit de stadsregioparkstad in 2022 niet heeft plaatsgevonden. Uitbetaling is beperkt gebleven tot de voorfinanciering van uitvoeringskosten. Wat wordt hier precies mee bedoelt? En kunnen wij dan wel in 2023 nog een uitbetaling verwachten? Zo ja, wat is het bedrag? Zo nee, waarom niet?	Uitbetaling van de bijdrage in het kader van het volkshuisvestingsfonds vanuit de Stadsregio Parkstad gebeurt op afroep op basis van de stand van zaken. De gemeentelijke kosten zijn in 2022 beperkt gebleven tot enige uitvoeringskosten die in 2022 nog niet konden worden gedeclareerd omdat Stadsregio Parkstad nog geen subsisiebeschikkingen had afggeven. Wordt verwacht in 2023.	VVD
130	12	XT-010	83% van alle facturen wordt betaald binnen 30 dagen terwijl de streefwaarde 90% is. Vanwaar deze discrepantie?	Er zijn een aantal redenen waardoor deze streefwaarde in 2022 niet is behaald en licht gedaald t.o.v. 2021: - Groot aantal nieuwe medewerkers en verloop. Deze dienen allemaal opnieuw te worden opgeleid in het coderen van facturen. - Door de overgang van het oude financieel naar het nieuwe financieel systeem is er vertraging opgetreden bij betaling van een aantal facturen. - Daarnaast is er in het nieuwe systeem t.o.v. het oude systeem geen signaalfunctie mogelijk. Er wordt geen melding ontvangen wanneer een medewerker een factuur dient te coderen. Op dit moment worden er diverse acties ondernomen om dit percentage te verhogen.	SP

130	Programma 12	XT-010	Van de binnengekomen facturen is 83% binnen 30 dagen betaald, doestelling was 90%. Hoe verhoudt zich de 83% t.o.v. cijfers over 2021? M.a.w. is er een stijgende lijn te ontdekken?	Er zijn een aantal redenen waardoor deze streefwaarde in 2022 niet is behaald en licht gedaald t.o.v. 2021: - Groot aantal nieuwe medewerkers en verloop. Deze dienen allemaal opnieuw te worden opgeleid in het coderen van facturen. - Door de overgang van het oude financieel naar het nieuwe financieel systeem is er vertraging opgetreden bij betaling van een aantal facturen. - Daarnaast is er in het nieuwe systeem t.o.v. het oude systeem geen signaalfunctie mogelijk. Er wordt geen melding ontvangen wanneer een medewerker een factuur dient te coderen. Op dit moment worden er diverse acties ondernomen om dit percentage te verhogen.	VVD
132	12. Algemene dekkingsmiddelen	XT-03	Planmatige vervanging kozijn ad € 27.000,- bij D'r Brikke Oave? Graag uitleg over welke werkzaamheden dit betreft en op wiens verzoek (gemeente of exploïtant) deze zijn doorgevoerd.	Planmatige vervanging kozijn heeft niet plaatsgevonden (omissie in tekst) maar hebben betrekking op extra noodzakelijke werkzaamheden zoals reparaties warmtepomp, gebreken NEN 1010, ruit vervangen. Werkzaamheden ten laste van eigenaar.	PVDA
132	Algemene dekkingsmiddelen	XT-03 030007	Wat wordt verstaan onder gebouwen algemeen?	Hierop worden kosten verantwoord die betrekking hebben op alle eigendommen maar die niet specifiek aan 1 eigendom kunnen worden toegewezen.	Lijst Borger
132	Algemene dekkingsmiddelen	XT-03 030008 en 030012	Bij de meeste punten hier staat vermeld waar de hogere kosten onderhoud uit bestaan bij deze niet, waar bestaat het extra onderhoud uit?	030008 betreft separate ingang (Veteranen/scouting) gerealiseerd: doorbraak, kozijn plaatsen, schilderwerk en electra wijzigen. 030012 betreft herstellen NEN 1010 gebreken.	Lijst Borger
132	Algemene dekkingsmiddelen	XT-03 030014	Hier staat verschillende klachten, wat voor klachten?	Gebreken NEN 1010 opgelost, aanpassingen buitenverlichting, reparatie warmtepomp en verstopte riolering betonvloer buitenberging.	Lijst Borger
133	12. Algemene dekkingsmiddelen	XT-04	Nummering resultaten en doelen klopt niet. Begint nu bij 5.	De nummering van de doelen en resultaten bij de diverse taakvelden is conform de begroting 2022 die is vastgesteld door uw Raad. Wij hanteren in dit boekwerk dezelfde volgorde.	PVDA
134	Algemene dekkingsmiddelen	XT-04 Overhead	Momenteel zijn we in afwachting van een nieuwe Cao Gemeenten. Wat is de huidige stand van zaken?	Woensdag 5 april hebben de leden en het bestuur van de VNG bijna unaniem ingestemd met het principeakkoord. Hiermee is de Cao Gemeenten/SGO 2023 een feit geworden.	Lijst Borger
135		XT-04	Waar ligt de verantwoordelijkheid van deze kwaliteitstoetsing?	De kwaliteitstoetsing vindt plaats vanuit het team Algemeen Juridische Zaken. Er wordt o.a. getoetst op formele kwaliteit (juiste en volledige toepassing van formats), tekstkwaliteit (begrijpelijkheid) en inhoudelijke kwaliteit (consistent en met aandacht voor gemaakte afwegingen).	PAK
139			De toelichting op de overhead nog toevoegen?	Correct, de weergave - (minus) en + is op een aantal plekken bij de saldi in het boekwerk abusievelijk andersom toegepast. Dit abuis is op 2 mei door de griffie middels e-mail bericht aan de Raadsleden gemeld. Uiteraard wordt dit aangepast naar een correcte weergave in de definitieve versie van de jaarstukken 2022.	PVDA
140	12	XT-061	Komt de afwijking in OZB-opbrengsten door bezwaren tegen de vastgestelde WOZ-waarde die in het gelijk zijn gesteld of is er een andere oorzaak?	Jaarlijks ontvangt de gemeente op 15 okt. de WOZ waardes van BsGW die de basis vormen voor de berekening van het OZB-tarief voor het volgende begrotingsjaar. In de periode na 15 okt tot aan het opleggen van de belastingaanslagen blijft de BsGw controles uitvoeren. Dit veroorzaakt het positieve verschil tussen begroting en werkelijkheid.	SP
141	12	XT-064	Is in deze cijfers al het effect meegenomen van het feit dat er bij BsGW verkeerd was begroot en dat zij het navenante verschil wilden doorberekenen aan deelnemende gemeenten?	Hierin zit het negatieve resultaat in van jaarrek. 2021 van BsGW € 23.217.	SP
141	12	XT-064	Hoeveel van de opgebrachte hondenbelasting is daadwerkelijk besteed aan hondenpoepbestrijding, hondenpoepzakjes, uitlaatveldjes etc. etc.?	**Er is € 144.000 besteed aan bestrijding hondenoverlast, incl.onderhoud veldjes**	SP
141	12	XT-064	Wat waren precies deze stelposten à €300.000 en €75.000 die hier genoemd worden?	Dit betreft 2 stelposten. De taakstelling kleine budgetonderschrijdingen (€ 300.000,-) wordt gerealiseerd door afroming van het rekeningsaldo en is bedoeld voor kleine verschillen door de exploitatie heen. Hiermee werd in de begroting al een “voorschot” op het rekeningresultaat genomen. Dan is er nog de generieke taakstelling inkoop (€ 200.000) die niet werd gerealiseerd. Deze is opgevoerd met de meerjarenbegroting 2020-2023 en blijkt nu niet meer haalbaar, afgezet tegen de huidige marktprijzen. De post onvoorzien van € 75.000 is wel begroot maar niet aangewend.	SP
141	12. Algemene dekkingsmiddelen	XT-064	De resultaten en terugblik horend bij doel 1 staat niet opgenomen. Eveneens bij XT-07	Terugblik bij XT-07: Om een zo reëel mogelijke inschatting/berekening van de algemene uitkering te waarborgen worden de bedragen door bureau Pauw doorgerekend.	PVDA
141	Algemene dekkingsmiddelen	XT-064 064000	Bij baten hondenbelasting staat 100x tarief 1e hond en 25x tarief 2e hond. Het lijkt mij heel erg sterk dat er maar 125 honden in Brunssum zijn. Klopt mijn beredenering en wat doen we eraan?	Het aantal en de bedragen genoemd in de toelichting betreft de afwijking van de realisatie ten opzichte van de begroting. In werkelijkheid is er dus opgeteld voor een aantal van 125 honden minder tarief opgelegd dan waar in de begroting mee werd gerekend.	Lijst Borger
141	programma 12	XT-064	Wanneer wordt de nota belastingbeleid opgesteld?	De nota belastingbeleid staat gepland voor najaar 2023.	VVD
142	12. Algemene dekkingsmiddelen	XT-08	De bedragen in de toelichting sluiten op geen enkele manier aan op de afwijkingen in de tabel. Graag specificeren en toelichten.	080000 – Overige baten en lasten Lasten: Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door de stelpost taakstellingen bij dit product. De taakstelling kleine budgetonderschrijdingen (€ 300.000,-) wordt gerealiseerd door afroming van het rekeningsaldo en is bedoeld voor kleine verschillen door de exploitatie heen. Hiermee werd in de begroting al een “voorschot” op het rekeningresultaat genomen. Dan is er nog de generieke taakstelling inkoop (€ 200.000) die niet werd gerealiseerd. Deze taakstelling is opgevoerd met de meerjaren begroting 2020 en niet meer haalbaar met de actuele (gestegen) marktprijzen. De overige verschillen hebben een voordelig saldo van € 21.000,-. Baten: Voornamelijk de ontvangst aanvulling SPUK sport 2020 van € 35.494, doorbetaling uitkering bevolkingsdaling van € 81.400,- en afboeken voorziening GBRD € 31.000,- (conform eindafrekening) waren niet in de begroting voorzien en zijn daarmee bepalend bij dit voordeel.	PVDA
147	Lokale Heffingen		De kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing is op het derde jaar op rij dalend; van 100% naar 97% naar 94%. Welke verklaring is hiervoor aan te dragen?	In de begroting 2022 werd het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid losgelaten en werd een bedrag van € 117.000,- structureel ten laste gebracht van de algemene middelen (kostendekkendheid 97%). Nu bij de jaarrekening 2022 blijkt dat met name de btw-component leidt tot hogere uitgaven ad € 39.000,- en dat de gerealiseerde inkomsten € 55.000,- lager zijn als geraamd. Dit laatste leidt tot een kostendekkendheid van 94% in de jaarrekening 2022.	VVD
147	paragraaf 1	XT-73	Hoe komt het dat de opbrengsten van de afvalstoffenheffing lager zijn dan begroot?	De opbrengsten Diftar vallen lager uit dan begroot. Bij het opstellen van de begroting kan niet ingeschat worden of er verhuizingen gaan plaatsvinden die leiden tot minder belastingopbrengst.	SP
147	paragraaf 1	XT-73	De realisatie BTW component ligt met 557 voor een bedrag van 52k boven begroting. Wat is hier de verklaring voor?	Bij de samenstelling van de begroting 2022 was de inschatting dat de btw component € 505.000,- zou bedragen bij een uitgaven bedrag van € 2,4 mln. De werkelijke uitgaven waarbij de btw compensabel was bedragen echter € 2,6 mln, hierdoor een bedrag van € 557.000,-.	VVD
148	Kwijtschelding lokale heffingen		Waarom werd er in 2022 rekening gehouden met een hoger bedrag aan kwijtschelding?	Het is vooraf niet 100 % in te schatten hoe hoog het kwijtscheldingsbedrag zal worden. Als iemand het ene jaar in aanmerking komt voor kwijtschelding dan wil dat niet zeggen dat deze persoon het volgende jaar ook in aanmerking komt voor kwijtschelding, dat hangt af van de persoonlijke omstandigheden.	VVD
149	Toeristenbelasting		In 2022 is er minder toeristenbelasting binnengehaald dan begroot, terwijl er na Corona juist meer mensen zijn gaan reizen. Wat is hier de verklaring voor?	Waarschijnlijk kiezen meer mensen er voor om de vakantie in het buitenland door te brengen nu er geen reisbeperkingen meer zijn. Het aantal overnachtingen kan niet exact voorspeld worden.	VVD
149		xt064	hondenbelasting zou toch met een kwart verminderen.	Het tarief voor de 1e hond is voor 2023 verlaagd met € 25 van € 79,56 naar € 54,56. Conform amendement 6. Voor 2022 was dit nog niet het geval.	Lijst Borger
156	Financiele risico's		In de Jaarstukken van 2021 stonden 2 risico's die verdwenen zijn in 2022: "ongestructureerde informatie" en "personele casussen". Wat is hier de verklaring voor?	Deze stonden in 2021 bij de 10 belangrijkste financiële risico's. Inmiddels horen deze niet meer bij de 10 belangrijkste financiële risico's, maar maken ze wel nog deel uit van het totaal van de risico's (resp. plaats 11 en 13)	VVD
157	Paragraaf 2		1.571 € Welke overheveling(en)? Graag een Specificatie	Het betreft de overhevelingen van 2022 naar 2023, waarvan een specificatie is opgenomen in de 2e bestuursrapportage 2022 en conform vastgesteld door de Raad. **Overhevelingen van 2022 naar 2023 (conform 2e BeRap 2022)** Programma | Taakveld | Product | Bedrag | Omschrijving 3 | XT-63 | 630003 | € 75.000 | initiatieven projecten kinderarmoede XT-64 | 650001 | € 247.080 | re-integratie initiatieven (buddy; logistieke leerlijn; Balanz@work) 4 | XT-71 | 710005 | € 10.000 | project centering pregnacy 6 | XT-61 | 612033 | € 25.000 | uitvoering plan van aanpak eenzaamheid 7 | XT-22 | 220010 | € 100.000 | Fietsenstalling Centrum Brunssum 8 | XT-51 | 510004 | € 20.000 | programmakosten 'Jeugd-op-gezond-gewicht' XT-53 | 530003 | € 134.000 | achterstanden Cultuur projecten XT-57 | 570005 | € 400.000 | Brug over de Akkerweg 9 | XT-73 | 730000 | € 20.000 | plan van aanpak zwerfvuil XT-74 | 740002 | € 180.000 | OVH gelden klimaatakkoord Rijk XT-74 | 740002 | € 60.000 | Transitievisie Warmte 10 | XT-34 | 310002 | € 50.000 | werkbudget voor economische activiteiten 11 | XT-81 | 810005 | € 250.000 | Implementatie Omgevevingswet Totaal overhevelingen € 1.571.080 **NB:** Het bedrag aan overhevelingen is op taakveld XT-010 product Mutaties reserves gestort in de Algemene Reserve en wordt in 2023 weer hieraan onttrokken.	PAK
157		Tabel 3	Er staat de totale weerstand capaciteit is € 23.182, vervolgens staat er bij het ratio weerstandsvermogen onder de tabel € 21.472, kunt u dit uitleggen wat is het verschil tussen het eerste bedrag van € 23.182 en het genoemde bedrag onderaan de pagina van € 21.472	Het bedrag van € 23.182 is de stand per 31-12-2022, het bedrag van € 21.472 is de stand eind 2023 dus incl. alle bekende mutaties 2023. In de definitieve jaarrekening passen we dit bedrag aan naar de stand per 31-12-2022, zodat dit verschil er niet meer is.	Lijst Borger
159	paragraaf 2		De structurele exploitatieruimte bedraagt 0,5 % , begroot was 2,2 %. In de begroting 2023 gaat deze zelfs naar - 1,6%. Welke structurele baten / lasten zorgen met name voor dit effect?	De geel gemarkeerde cijfers zijn nog niet geactualiseerd. De structurele exploitatieruimte kon nog niet bijgewerkt worden ten tijde van het opstellen van deze concept-jaarrekening omdat de incidentele baten en lasten nog niet waren bepaald. Het percentage 0,5% is derhalve nog hetzelfde percentage als opgenomen bij de rekening 2021.	VVD
162	Paragraaf 3		2014 zal 2024 moeten zijn vermoeden wij!!	Correct, dit moet 2024 zijn.	PAK
165	paragraaf 1		Hoe kan het dat de Stand MOP - riolering tarieven/onderhoud €0 is?	In de jaarrekening 2021 kon er nog ter dekking van het tekort op de producten van riolering (XT-72) ad € 121.000,-, een bedrag onttrokken worden van € 30.500,- uit deze voorzieng waardoor deze nihil werd. Aanvulling van deze voorziening gebeurd door overschotten in een jaar op de diverse producten van riolering, hierin te storten. Aangezien echter ook in het jaar 2022 de budgetten voor riolering werden overschreden, kon er geen bedrag gestort worden in de voorziening.	SP
166	paragraaf 3		Idem voor de Stand MOP – Groen?	In de jaarrekening 2021 kon er nog ter dekking van het tekort op de producten van Groenbeheer (XT-57) ad € 459.000,-, een bedrag onttrokken worden ad € 365.000,- uit deze egalisatiereserve waardoor deze nihil werd. Aanvulling van deze egalisatiereserve gebeurd door overschotten in een jaar op de diverse producten van Groenbeheer, hierin te storten. Aangezien echter ook in het jaar 2022 de budgetten voor Groenbeheer werden overschreden (met € 51.000,-), kon er geen bedrag gestort worden in de egalisatiereserve MOP-Groen.	SP

167			Welke VRI aan de Rimburgerweg? Valt dat dan niet onder MOP-Wegen onderhoud (zie blz. 163)	De Provincie heeft tijdens de aanleg van de N300 deze VRI aangelegd en is recentlijk door de Provincie aan de Gemeente overgedragen. Hierdoor was het niet eerder mogelijk om deze VRI in het MOP-Wegen onderhoud op te nemen en heeft de provincie hiervoor een eenmalige vergoeding verstrekt.	PAK
168	Onderhoud kapitaalgoederen	G043103	Er staat diverse werkzaamheden uitgesteld i.v.m. capaciteit, waarom en welke capaciteit?	Keuzes gemaakt in het wel/niet aanpakken van werkzaamheden enerzijds door gebrek aan personele capaciteit en op het feit dat muziekschool graag wilde verhuizen naar centrum (vooralsnog niet meer van toepassing).	Lijst Borger
168	Onderhoud kapitaalgoederen	G043105	Er staat vervangen ventilator WTW, waar staat WTW voor?	WTW staat voor warmteterugwinning.	Lijst Borger
168	Onderhoud kapitaalgoederen	G043109	Verschillende planmatige vervangingen niet uitgevoerd, wat en waarom niet?	Door een aantal niet vooraf geplande bijkomende activiteiten en invullen van business cases zijn enkele onderhoudswerkzaamheden niet uitgevoerd en geherpositioneerd in de meerjarenonderhoudsbegroting. Betreft: vervangen gevelbeplating overstekken.	Lijst Borger
168	paragraaf 3		Divers groot onderhoud is in 2022 niet uitgevoerd vanwege gebrek aan personele capaciteit. Behelst dit een structureel probleem of het gevolg van openstaande vacature(s)?	Door een aantal niet vooraf geplande bijkomende activiteiten en invullen van business cases zijn bepaalde groot onderhoudswerkzaamheden niet uitgevoerd en geherpositioneerd in de meerjarenonderhoudsbegroting. Is een structureel probleem, worden keuzes gemaakt en oplossingen bekeken.	VVD
169	Onderhoud kapitaalgoederen	G043122	Verschillende planmatige werkzaamheden niet uitgevoerd, wat en waarom niet?	Door een aantal niet vooraf geplande bijkomende activiteiten en invullen van business cases zijn groot onderhoudswerkzaamheden (o.a. schilderwerk e.d.) niet uitgevoerd en geherpositioneerd in de meerjarenonderhoudsbegroting.	Lijst Borger
169	Onderhoud kapitaalgoederen	G043124	Voor € 83.333,20 aan niet geplande vervangingen uitgevoerd, wat en waarom?	Vervangen toiletgroepen gemeenschapshuis Klaver 4 verschoven van 2021 naar 2022. Budget is niet doorgeschoven van 2021 naar 2022.	Lijst Borger
173	Paragraaf 4		Wat betekent de oplopende rente voor onze "eigen interne rekenrente"?	De omslagrente ("eigen interne rekenrente") die wij op dit moment gebruiken is 0,5%. Op basis van de werkelijke rentelasten die wij als gemeente Brunssum betalen voor de opgenomen geldleningen, is de gemiddelde rente 0,21%. Wij mogen minimaal 0,5% afwijken van dit percentage. Dus aanpassing van onze "eigen interne rekenrente" is nog niet nodig. Op het moment dat wij als gemeente een nieuwe geldlening moeten aangaan tegen een hoger rentepercentage, kan dit gevolgen hebben voor onze interne rekenrente als de gemiddelde rente stijgt tot boven de 1%. Dit laatste rentepercentage is niet gelijk aan het percentage dat op dit moment betaald moet worden op de kapitaalmarkt voor het opnemen van geldleningen.	PAK
175			De berekening in het donkerblauwe gedeelte te verdelen rente begrijpen wij niet graag uitleg.	Conform de berekening mogen wij een rentebedrag van € 109.980,- doorberekenen over de boekwaarde per 1-1-2022 van de staat van kapitaaluitgaven 2022 (Activa) zijnde € 53.313.562,-. Het bedrag van € 109.980,- wordt dan gedeeld door 1% van deze boekwaarde, zijnde € 533.135,62. De uitkomst hiervan is 0,21%	Lijst Borger
179	Bedrijfsvoering		Externe inhuur is €842.032 overschreden t.o.v. de begroting. In 2021 was de overschrijding €1.481.552 en in 2020 €1.490.140. Is er daarmee geen sprake van structureel te laag begroten?	Nee, de personeelsbegroting wordt elk jaar geactualiseerd. Er bestaat in grote mate een causaal verband tussen de hogere uitgaven externe inhuur en de lagere uitgaven salarissen in vergelijk met de begrotingsbudgetten. Derhalve dienen deze ook per saldo te worden beoordeeld. De overschrijding op inhuur wordt afgezet tegen de onderuitputting bij salarissen. Door o.a. de krapte op de arbeidsmarkt is het noodzakelijk om de vacatures door tijdelijke externen in te vullen om de taken en werkzaamheden uit te voeren. Het voornemen is en blijft om openstaande vacatures structureel in te vullen met gekwalificeerd personeel wat als gevolg heeft dat de externe inhuur naar verloop van tijd zal afnemen	VVD
179	paragraaf 5		Is de post externe inhuur te splitsen in kosten inhuur vanwege openstaande interne vacatures en de kosten voor specialistische inhuur?	Nee, er is in de jaarrekening geen onderscheid tussen inhuur mbt openstaande vacatures en specialistische inhuur. Openstaande vacatures vraagt vaak ook specialistiche inzet.	VVD
179	paragraaf 5		De post ontvangen personeelskosten wijkt zeer sterk af van de begroting. In de toelichting wordt vermeld dat deze fluctuerend en onvoorspelbaar van karakter is. Zijn er onderdelen die vooral zorgen voor deze sterke afwijking?	De opbrengsten die op deze post geboekt worden zijn in de meeste gevallen vooraf niet te begroten. De grootste afwijkingen hebben betrekking op een compensatie transitievergoeding die we hebben ontvangen vanuit het UWV en de opbrengsten voor detacheringen personeel.	VVD
184	paragraaf 6		Hoe komt het dat de Stadsregio Parkstad Limburg op 31-12-2021 een stuk minder vreemd vermogen had dan op 01-01-2021 (38 miljoen t.o.v. 61 miljoen)?	Het vreemd vermogen van Stadsregio Parkstad Limburg bedroeg per 1 januari 2021 € 38 miljoen en per 31 december 2021, als gevolg van een forse bijdrage uit het Nationale volkshuisvestigingsfonds, € 61 miljoen. In onze concept jaarrekening 2022 zijn deze bedragen per ongeluk verwisseld. Dit wordt aangepast.	SP
187	paragraaf 6		Hoe komt het dat het eigen vermogen van de GR WSP zo sterk is afgenomen?	Het jaarrekeningresultaat wordt bij het eigen vermogen geboekt en na vaststelling van de jaarrekening kan dit worden bestemd. Het AB kan besluiten dit uit te keren aan de deelnemende gemeenten. De GR heeft in principe dus geen eigen vermogen.	SP
189	paragraaf 6		Op welke termijn kan er naar verwachting duidelijkheid worden gegeven over de financiele gevolgen van de uittreding door de gemeente Heerlen?	Het ziet er nu naar uit dat eind 2023 hierover meer duidelijk wordt.	VVD
193	paragraaf 6		Bij de lichte GR beheer afvalwaterketen staat een bedrag genoemd van .131.18 . Wat is hier het correcte bedrag?	Het correcte bedrag dient te zijn: € 131.186,39	VVD
199			PIT We gevan meer dan 1 mio uit Wat Krijgen we ervoor en is dat in geld uit te drukken?	De huidige kostenverdeling binnen Parkstad-IT (PIT) is gebaseerd op een 3-tal pijlers namelijk apparatuur, accounts/gebruikers, en beheer van applicaties (indeling per type). Voor iedere pijler zijn gedifferentieerde tarieven bepaald. 1. Beheer, onderhoud, vervanging en gebruik van apparatuur. Dus notebooks, beeldschermen, pc's, randapparatuur enz. De kosten bedragen voor de gemeente Brunssum € 145.000,=. 3. Beheer van alle gebruikeraccounts. Met deze accounts krijgen de medewerkers van de gemeente Brunssum toegang tot het netwerk van de gemeente. Tijd- en plaats- en apparaat onafhankelijk. Het account is inclusief de licenties kantoorautomatisering, opslag bestanden, mail, informatiebeveiliging etc. De gemeente Brunssum heeft op dit moment ongeveer 300 accounts in gebruik de kosten bedragen: € 492.000,= 3. Technisch beheer van de applicaties. Voor alle applicaties die de gemeente Brunssum gebruikt zorgt PIT voor een correcte technische werking, beschikbaarheid en technische koppeling met andere systemen. Functioneel beheer en procesinrichting wordt door Brunssum Informatiemanagement uitgevoerd. Momenteel worden ongeveer een 140-tal applicaties beheerd. Kosten bedragen: € 450.970,=.	PAK
202	Grondbeleid		Bij Masterplan Treebeek staat bij de eerste punt "gymzaal Terborgstraat" is gesloopt, waar ligt de terborgstraat in Treebeek? Wij kunnen de straat niet in Treebeek plaatsen, wel in een andere wijk van Brunssum.	Moet zijn Schildstraat.	Lijst Borger
202			Terborgstraat is gesloopt. Bedoeld zal zijn Schildstraat?	Klopt.	PAK
206			BIE's Wat betekentdeze afkorting	Bouwgrond In Exploitatie	PAK
211			Incidente baten en lasten in defnitieve Jaarstukken of eerder?	Deze volgen in de definitieve jaarstukken, na controle door de accountant.	PAK
212	Jaarrekening		Waarom is er €3.000 ipv €11.000 toegevoegd aan reserve bomenfonds?	Het aantal deelnemers aan het bomenfonds bedraagt 18 burgers die hiervoor jaarlijks aan de gemeente een vergoeding betaling ad € 75,-. In 2022 hebben wij als bijdrage ontvangen een bedrag van € 1.350,-. Conform regeling verdubbeld de gemeente dit bedrag (naar € 2.700,-) en stort dit in de reserve bomenfonds. Bij de begroting werd uitgegaan van 75 deelnemers. Dit is de reden van het verschil.	VVD
225	Jaarrekening		Is er een verdere specificatie voorhanden van de opgenomen 707.096,- voorziening oninbare Soza debiteuren? Hier is een stijging te zien t.o.v. cijfers in jaarrekening 2021.	Er is een verdere specificatie voorhanden, maar die wordt vanwege de gedetailleerde gegevens niet verstrekt. Er is een minimale stijging soza debiteuren t.o.v. 2021. De voorziening stijgt daarmee ook minimaal. Die verhouding 2022 tegen 2021 betreft afgerond 54 tegen 53 procent.	VVD
228			B120320 Werkkapitaal Oostflank (zie vraag hiervoor.	Inzet werkkapitaal is toegelicht in de nota reserves en voorzieningen. Vastgesteld op 20 december 2022 door de raad.	PAK
232	Jaarrekening		In hoeverre wordt de opgenomen onderhoudsvoorziening Rombouts voldoende geacht in relatie tot de (onderhouds)toestand van dit gebouw?	Of de voorziening voldoende zal zijn moet blijken uit de businesscase Rombouts. Momenteel wordt jaarlijks vanuit de exploitatie Rombouts een bedrag overgeheveld naar de voorziening ter hoogte van 42.500 euro.	VVD
232	Jaarrekening		Er wordt 280k toegevoegd aan de voorziening wachtgelden B&W. Gaat het hier om een structurele verhoging van deze voorziening?	Het gaat hier om een verhoging tot aan de einddatum dat de verplichting voor de gemeente tot betaling van wachtgeld loopt. In dit geval zijn dat data in 2025.	VVD
233			Mip Openbare Ruimte -= MOP Openbare Ruimte?	De nieuwe benaming van het Meerjarig Investeringsplan Openbare Ruimte (MIP-OR) is met ingang van de Raadsvergadering van 28 september 2021 Meerjarig Onderhoudsplan Openbare Ruimte (MOP-OR).	PAK
234	Jaarrekening		De post 'overige schulden' onder vlottende passiva laat een forse stijging zien in de crediteuren extern het jaar 2022. Wat is hier de oorzaak van?	Deze post geeft de openstaande inkoopfacturen weer op 31-12-2022. Dit is een momentopname. De gemeente betaalt facturen binnen de betalingstermijn.	VVD
240	Wet normering topinkomens		In 2021 staat er bij de gemeentesecretaris een bezoldiging van € 152.909 voor 1 jaar, in 2022 staat bij diezelfde gemeentesecretaris van 1-1 tot 31-05 een bedrag van € 190.429. Dat is € 37.520 meer dan in 2021 voor maar 5 maanden werken? Hoe zit dit? En waarom krijgt de plaatsvervanger beduidend minder voor meer maanden in die functie?	In de concept jaarrekening is de WNT bijlage opgenomen zoals in eerste instantie voorgesteld door de accountant. Inmiddels heeft de accountant een review door een extern expert hierop laten plaatsvinden, daaropvolgend is er juridisch advies ingewonnen en blijkt de opstelling in de concept jaarrekening wijziging in presentatie behoeft. In de definitieve versie wordt de juiste bezoldiging opgenomen	Lijst Borger
241			Uitkering wegens beëindiging dienstverband topfuncionaris. Lijkt het PAK wel van toepassing, gezien vertrek gemeentesecretaris. Graag toelichting waarom hier niet aan de orde???	In de concept jaarrekening is de WNT bijlage opgenomen zoals in eerste instantie voorgesteld door de accountant. Inmiddels heeft de accountant een review door een extern expert hierop laten plaatsvinden, daaropvolgend is er juridisch advies ingewonnen en blijkt de opstelling in de concept jaarrekening wijziging in presentatie behoeft. In de definitieve versie wordt de juiste bezoldiging opgenomen	PAK
243 e.v			Niet te lezen voor ons.	Betreft Sisa-bijlage. Indien gewenst kan deze afzonderlijk worden aangeleverd. Een digitale versie komt ook altijd beschikbaar. Hierin kan worden ingezoomd.	PAK
Nergens	Algemeen	Oude afspraak	Waar vinden we de gelden terug van de Akkerbrug (400000 euro).?	In de 2e BeRap 2022 werd besloten om dit budget over te hevelen naar het jaar 2023. Daarom vind u dit niet meer terug in de jaarrekening 2022, maar wel in de tabel overhevelingen naar 2023 (bijgevoegd bij eerdere vraag over pagina 157 (paragraaf 2).	PAK
		XT-04	Overhead nog toevoegen. Komt dat pas bij de definitieve versie.	Deze volgen in de definitieve jaarstukken, na controle door de accountant.	PAK
			Kunt u alle aanpassingen vanaf nu zo inzichtelijk mogelijk naar de raad brengen, bijvoorbeeld andere kleur, lettertype o.i.d?	Wij kunnen een overzicht van wijzigingen toevoegen. Eventueel door het vergelijken van de twee betreffende bestanden.	PAK

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 12-06-2023
Registratiekenmerk : 202309940
Gemeentebladnr. : 2023/56
Afdeling opsteller : Financiën en control
Naam opsteller : Marga van Mierlo-Meulenberg
Bereikbaar onder : marga.van.mierlo@brunssum.nl
Portefeuillehouder : Jaimy van Dijk
Raadsvergadering d.d. : 11-07-2023
Uiterlijke datum : Uiterste datum 11-07-2023
Motivatie datum: De jaarstukken 2022 dienen uiterlijk 15 juli 2023 te worden ingediend bij de provincie.

Aan de raad,

1. **Onderwerp**
   Jaarstukken 2022 gemeente Brunssum (definitief)

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding
Jaarlijks stelt de raad op voorstel van het college de jaarstukken van het voorgaande boekjaar vast. Dit dient uiterlijk voor 15 juli te gebeuren.
De jaarstukken bestaan uit:
- Het jaarverslag
- De jaarrekening
- De resultaatsbestemming

b. Huidige situatie/probleemstelling
Met de jaarstukken legt het college financieel en beleidsmatig verantwoording af aan de raad over het afgelopen begrotingsjaar.

3. **Gewenste situatie (WAT?**

a. Wat willen we bereiken?
Financieel en beleidsmatig verantwoording afleggen aan de raad over het afgelopen begrotingsjaar en de bestemming van het rekeningresultaat vastleggen.

b. Kaders
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
- Begroting 2022
- Financiële verordening 2019

c. Argumenten en overwegingen
De jaarstukken 2022 voor accountantscontrole zijn gestuurd naar de raad.
Bespreking in de rekeningcommissie vindt op 27 juni 2023 plaats.

Belangrijkste wijzigingen t.o.v. vorige versie

1. Enkele spelling- en grammaticale fouten;
2. De inleiding is toegevoegd;
3. De toelichting op taakveld overhead (XT-04) is toegevoegd;
4. Als onderdeel 2 van de jaarrekening zijn de incidentele baten en lasten toegevoegd;
5. Als onderdeel 7 van de jaarrekening is de complete SiSa bijlage toegevoegd;
6. De bijlage 7 rechtmatigheidsverantwoording is aangepast;

7. De belangrijkste verklaringen voor het positieve rekeningresultaat staan op pagina 13 van de jaarstukken weergegeven;
8. Bij de bedrijfsvoeringsparagraaf zijn de onderwerpen duurzaamheid, voortgang omgevingswet, integriteit en fraude opgenomen.
9. Er is een openbaarheidsparagraaf opgenomen (paragraaf 8)
10. Naar aanleiding van de accountantscontrole zijn de volgende zaken gewijzigd:

    De balans (onderdeel 4. van de jaarrekening) is gewijzigd ten opzichte van de vorige versie.

    Tevens is het rekeningresultaat gewijzigd. Het definitieve rekeningresultaat voor bestemming over 2022 bedraagt € 1.374.000 positief (in de vorige versie was dit € 1.718.000 positief). Na resultaatbestemming bedraagt het rekeningresultaat € 6.000.

    De volgende correcties hebben geleid tot de resultaatcorrectie voor bestemming van in totaal € 344.000. De voorgestelde bestemmingen bedragen in totaal € 1.368.000.

Resultaat voor bestemming concept boekwerk	**1.718.000**	**Positief resultaat**
(bedragen zijn afgerond op duizenden)		
Aanpassing GREX GTD locatie	-434.000	Nadelig
Complex 320420 Rode Beek	-26.000	Nadelig
Afrekening Sociaal Domein	92.000	Voordelig
SiSa F9 Extern advies warmtetransitie	-12.000	Nadelig
SiSa H8 Sportakkoord	27.000	Voordelig
SiSa A16 Opvang ontheemden Oekraïne	61.000	Voordelig
SiSa B2 Gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	-43.000	Nadelig
SiSa H12 Lokale preventieakkoorden	-9.000	Nadelig
Totaal boekingen met resultaatimpact	**-344.000**	**Nadelig**
Nieuw resultaat voor resultaat bestemming	**1.374.000**	**Positief resultaat**
Parkstad route (Leisure Lane), resultaatbestemming	-389.000	Nadelig
Energiearmoede gelden, resultaatbestemming	-979.000	Nadelig
Nieuw resultaat na bestemming	**6.000**	**Positief resultaat**

    Daarnaast is er een versie van de jaarrekening bij dit voorstel opgenomen waarin de wijzigingen t.o.v. van het concept zichtbaar zijn gemaakt.

d. Opties en keuze
   De raad bepaalt wat er met het rekeningresultaat voor- en na bestemming zal gebeuren.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

gemeente Brunssum

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/56
Afdeling : Financiën en control
Registratiekenmerk : 202309940

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2023/56;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 12-06-2023, afdeling Financiën en control ;

Besluit:

1. De Jaarstukken 2022 vast te stellen.
2. Het positieve rekeningresultaat voor bestemming ter hoogte van € 1.374.000 te bestemmen voor Parkstad route (Leisure Lane) (€ -389.000) en Energiearmoede (€ -979.000). Het positieve rekeningresultaat na bestemming ter hoogte van € 6.000 (afgerond) toe te voegen aan de Algemene Reserve – vrij besteedbaar

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 11-07-2023

De Raad vernoemd,

Voorzitter

Griffier

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 20 juni 2023

Registratiekenmerk : 202315429

Gemeentebladnr. : 2023/59

Afdeling opsteller : Financiën en control

Naam opsteller : Marco Akkermans

Bereikbaar onder : +31455278439, marco.akkermans@brunssum.nl

Portefeuillehouder : Jaimy Dijk, van

Raadsvergadering d.d. : 11 juli 2023

Uiterlijke datum : Uiterste datum 11 juli 2023
Motivatie datum: <Bestuurlijke besluitvorming BsgW>

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

   Harmonisatie belastingen: kwijtschelding diftar, rioolheffing overig, extra container, rioolheffing, externe vorderingen

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

Naar aanleiding van het rekenkamerrapport uit 2021 is een traject opgestart om te komen tot een zekere harmonisatie van belastingen. Ambtelijk is geïnventariseerd welke vormen van heffingen goed te automatiseren zijn middels standaardsoftware en welke niet. Voor veel heffingen is de BsGW nog té afhankelijk van eigen medewerkers die scripts schrijven om informatie van derden te kunnen verwerken (o.a. waterverbruik van de WML) of specifieke wensen (o.a. extra afvalcontainer of bepaalde vormen van kwijtschelding en medische kortingen). Dat is niet efficiënt, maakt de organisatie afhankelijk van enkele personen en dus kwetsbaar en risicovol. Door het harmoniseren van belastingsoorten is het de bedoeling om de kwaliteit van de uitvoeringsprocessen en de dienstverlening te verbeteren en de risico's te mitigeren.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Momenteel worden sommige deelnemers, met weinig maatwerk, over één kam geschoren met deelnemers met veel maatwerk, met andere woorden: deelnemers met geen/weinig maatwerk betalen mee aan de uitvoering van belastingbeleid van deelnemers met (veel) maatwerk. De BsGW heeft in de nieuwe opzet gekozen voor een insteek waarbij de (extra) kosten die met maatwerk(verordeningen) zijn gemoeid apart in rekening zullen worden gebracht bij die desbetreffende deelnemers. Alleen de kosten voor de uitvoering van de verordeningen die binnen de voorkeursvarianten vallen (die goed te automatiseren zijn met standaardsoftware) zullen dan via de reguliere kostenverdeelmethodiek worden omgeslagen over de deelnemers: dat is conform bijdrage op basis van de begroting BsGW 2024. Het kiezen voor maatwerkvarianten valt dus buiten de kostenverdeelmethode (reguliere begroting BsGW) en wordt via het traject van prijsopgave rechtstreeks doorberekend aan de betreffende deelnemer.

In navolging van het harmonisatieproces zal ook de kostenverdeelmethode worden herijkt. De herijkte kostenverdeelmethodiek zal voor het eerst in de begroting BsGW 2025 toegepast moeten worden.

Om de uitvoering van de belastingverordeningen voor alle deelnemers voor het jaar 2024 te kunnen blijven garanderen, heeft BsGW behoefte aan inzicht in de wensen van de deelnemers. Om het automatiseringsvraagstuk tijdig te kunnen laten ontwikkelen, is het voor BsGW belangrijk om duidelijkheid te verkrijgen over de keuzes die gemeenteraden willen maken. Vóór 1 september 2023 dient de gemeenteraad een besluit te hebben genomen inzake wel/geen maatwerkvarianten oftewel niet/wel kiezen voor de voorkeursvariant en dit besluit kenbaar te hebben gemaakt aan BsGW.

In dit voorstel zijn meegenomen de afwegingen en mogelijke keuzes om maatwerk wel/niet voort te zetten of te kiezen voor de voorkeursvariant of (op basis van kleinschaligheid) de activiteit zelf uit te voeren. Vooralsnog is financieel in de begroting 2024 BsgW rekening gehouden met voortzetting van het bestaand beleid (autonome ontwikkeling), dat is exclusief het maatwerk waarvoor de gemeente Brunssum iets extra's dient te betalen. Dit zal wel worden bijgeraamd met de primitieve begroting 2024 Brunssum.

3. **Gewenste situatie (WAT?**

a. Wat willen we bereiken?

De gemeente heeft in het verleden bewust gekozen voor het ontzien van specifieke doelgroepen. Harmoniseren zou in meerdere gevallen consequenties hebben voor deze specifieke doelgroepen bij ongewijzigde tarifering. Dit wordt niet wenselijk geacht.

Niet harmoniseren brengt voor minimaal 3 jaar extra kosten met zich mee. BsGW zal ons dan extra kosten in rekening gaan brengen voor het maatwerk. De extra kosten zullen worden verdisconteerd in het tarief. Op basis van alle door de BsGW uitgebrachte maatwerkoffertes komt dit voor de periode 2024-2026 neer op een bedrag van maximaal € 77.414,- inclusief € 27.596,- eenmalige softwarekosten. Bij maximale keuze maatwerkvarianten betekent dit een structurele stijging van de kosten ad € 16.606,- per jaar.

Voorgesteld wordt om voor 'rioolheffing woz-objecten buurgemeente' op basis van de kleinschaligheid te kiezen voor zelf uitvoeren middels rechtstreekse facturatie. Over 3 jaar kan dit eventueel opnieuw worden bezien.

Brunssum specifiek:

De gemeente Brunssum heeft op dit moment 5 maatwerkvarianten, te weten:

- Afvalstoffenheffing extra container;
- Rioolheffing woz-objecten aangesloten op riolering van een buurgemeente;
- Rioolheffing eigenarendeel op basis van WOZ-waarde;
- Kwijtschelding diftar;
- Externe vorderingen leges, lijkbezorgingrechten en marktgelden.

b. Kaders

Begroting gemeente Brunssum 2024

Begroting GR BsGW 2024

Collegevoorstel begroting GR BsGW 2024 (Djuma 202301896)

Raadsvoorstel begroting GR BsGW 2024 (Djuma 202301899)

Belastingverordening 2023

c. Argumenten en overwegingen

Volledigheidshalve dient nog opgemerkt te worden dat BsGW eerder in haar meerjarenbegroting al heeft ingezet op het realiseren van kostenbesparingen c.q. het dempen van kostenstijgingen (ontwikkelingsplan organisatie) ad. € 1,3 mln. (aandeel Brunssum € 28.730,-) per jaar vanaf 2028. Het harmoniseren van belastingheffing moet daaraan bijdragen. Voorzover eventueel maatwerk in rekening wordt gebracht bij de deelnemers, zoals nu wordt voorgesteld, is het effect voor de begroting van BsGW per saldo hetzelfde.

d. Opties en keuze

De maatwerkvariant(en) worden voor de duur van drie jaar afgenomen bij BsGW. Alle maatwerkkosten, die voor de komende drie jaar gemaakt worden door BsGW, komen voor rekening van de opdrachtgever. Ook als de opdrachtgever binnen drie jaar besluit over te stappen op een voorkeursvariant of ander maatwerk.

Er zijn 5 maatwerkoffertes ontvangen:

1. Afvalstoffenheffing extra container

Bij het in gebruik hebben van meer dan 2 containers voor GFT-afval of 1 extra container voor restafval wordt per extra container per jaar of gedeelte daarvan aan de gebruiker € 10,- in rekening gebracht.

Deze belastingsoort wordt door alle RD4 gemeentes geheven.

Waarom deze faciliteit van extra container?

De prijs voor een extra container is gericht op het ontmoedigen van grote aantallen containers per huishouden en indirect het stimuleren van minder afval en betere afvalscheiding.

M.b.t. de extra container zijn er de volgende mogelijkheden:

1) continueren extra container = maatwerkvariant (met extra kosten)

2) afschaffen extra container zowel voor huur als ledigingen

3) extra container via Rd4 aanbieden en verrekenen

Ad 1)

Het maatwerk heeft betrekking op het aan de burger in rekening brengen van zowel een bedrag voor de extra containers alsmede het in rekening kunnen brengen van de hieraan gekoppelde ledigingen. Als de kosten voor de huur van extra container niet meer in rekening worden gebracht, heeft BsGW de mutatiebestanden van deze extra containers nog steeds nodig voor de ledigingen.

Taken

Om bovengenoemde maatwerkvariant uit te kunnen voeren, zal BsGW de volgende werkzaamheden voor de opdrachtgever verrichten:

- Eenmalige alternatieve inrichting extra containers.
- Inlezen bestanden afvalinzamelaars, controles, uitval verwerking tot en met het vervaardigen van de aanslag.

De kosten bij het in stand houden van deze maatwerkvariant bedragen:

Kosten maatwerk conform offerte BsGW	Eenmalige kosten	Jaarlijkse kosten	Totale periode (2024-2026)
Extra container	€ 6.368	€ 5.971	€ 24.281

Ad 2)

In Brunssum hebben we in 2022 (Urap 1e kwartaal 2023) een netto opbrengst van € 6.570,-. Op basis van deze kosten-baten analyse is de conclusie dat het maatwerk bijna evenveel kost als opbrengt en is afschaffen een optie vanuit financieel oogpunt bezien.

Er is nog de mogelijkheid om de huur niet meer in rekening te brengen, maar wel de ledigingen: een aparte regel voor huurbedrag extra container is dan niet meer aan de orde waardoor het maatwerk (inrichtingskosten) wel iets lager zal worden, maar niet volledig komt te vervallen. Echter het in rekening brengen van de ledigingen van deze extra container, wordt gezien als maatwerk. Afschaffen kan alleen dan financieel voordeel opleveren, als daadwerkelijk alle extra containers worden weg gehaald in de gemeente Brunssum en er dus geen huur en ledigingen in rekening meer hoeven te worden gebracht.

Conclusie: dit is geen realistische alternatief, maatwerk blijft (gedeeltelijk) noodzakelijk en daarmee ook de additionele kosten.

Ad 3)

Het idee om de huur van de extra container via Rd4 aan te bieden en te verrekenen, kan alleen als de mandatering van BsGW voor dit gedeelte overgaat naar de Rd4. De extra container staat vermeld in de verordening Afvalstoffenheffing en hoort hier ook als belastbaar feit thuis: als je iets via de belastingheffing kunt regelen, mag je niet op andere wijze dan via belastingheffing de kosten in rekening brengen. Je omzeilt daarmee het verplichte instrument van de belastingheffing.

Maar BsGW moet alsnog de extra container registreren om de ledigingen hieraan te koppelen. Dus met alleen het verleggen van de facturering huur extra container naar Rd4, is slechts sprake van een beperkte vermindering van de kosten maatwerk.

Conclusie: deze optie is onderzocht, maar maatwerk blijft (gedeeltelijk) noodzakelijk en daarmee ook de additionele kosten.

Advies

Continueren van extra container als zijnde maatwerk en de daarbij behorende additionele kosten opnemen in de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 als kosten toerekenen aan de afvalstoffenheffing. Dit betekent een tariefstijging van € 0,90 per aansluiting in 2024. Hiermee maakt Brunssum dezelfde keuze als de overige RD4 gemeenten binnen Parkstad.

2. Maatwerkvariant rioolheffing aansluiting buurgemeente

Enkele woz-objecten in Brunssum zijn aangesloten op de riolering van een buurgemeente. Omdat wij hierop geen invloed kunnen uitoefenen zal de maatwerkvariant niet te voorkomen zijn, tenzij we besluiten de kosten (conform belastingverordening) civielrechtelijk aan de betreffende eigenaren door te berekenen.

De kosten bij het in stand houden van deze maatwerkvariant bedragen:

Maatwerkvariant rioolheffing overig conform offerte BsGW	Eenmalige kosten	Jaarlijkse kosten	Totale periode (2024-2026)
Rioolheffing eigenaar andere gemeente	€ 4.964	€ 2.171	€ 11.477

Optie 1: Harmoniseren

Harmoniseren zal in dit geval niet mogelijk zijn omdat enerzijds woz-objecten van Onderbanken op de riolering van Brunssum zijn aangesloten en anderzijds woz-objecten van Brunssum op de riolering van Heerlen zijn aangesloten. Dit zal altijd een maatwerkvariant blijven met onevenredig hoge kosten. Voor de eigenaar van een woz-object blijft alles bij het oude. Volgens de Urap 1e kwartaal 2023 bedraagt de opbrengst 2022 hiervoor € 701,25

Optie 2: Niet harmoniseren: Kiezen voor een directe facturering van de rioolheffing door Brunssum aan de betreffende adressen i.p.v. BsgW.

De kosten voor de maatwerkvariant € 11.477,- voor de totale periode worden verdisconteerd in het afvalstoffentarief (100% kostendekkendheid), Het tarief neemt hierdoor toe met circa € 0,52 per aansluiting in 2024.

Advies:

Zelf factureren aan de betreffende bewoners (minder dan 10 woz-objecten) door de gemeente Brunssum conform geldende verordening. BsgW verstrekt ons de adressen van de woz-objecten.

3. Maatwerkvariant rioolheffing

Voor Brunssum wordt de rioolheffing berekend als vast bedrag gestaffeld aan de hoogte woz waarde:

a. voor een perceel met een WOZ-waarde van € 0 tot € 30.000, 00 een bedrag van € 23,64;

b. voor een perceel met een WOZ-waarde van € 30.000, - tot € 1.000.000,00 een bedrag van € 243,60;

c. voor een perceel met een WOZ-waarde van € 1.000.000,00 of hoger een bedrag van € 243,60 vermeerderd met € 243,60 voor elke € 500.000,00 aan WOZ-waarde of gedeelte daarvan waarmee de WOZ-waarde de € 1.000.000,00 overstijgt

De kosten bij het in stand houden van deze maatwerkvariant bedragen:

Maatwerkvariant rioolheffing conform offerte BsGW	Eenmalige kosten	Jaarlijkse kosten	Totale periode (2024-2026)
Gestaffelde woz-waarde	€ 7.772	€ 4.012	€ 19.808

Optie 1: Harmoniseren

Het harmoniseren met mogelijke voorkeursvarianten betreft:

aantal personen in huishouden **vast bedrag** **grote, uniforme staffels voor waterverbruik gericht op vast bedrag voor woningen)** **op basis van WOZ-waarde**

Optie 2: Niet harmoniseren

De kosten voor de maatwerkvariant van € 19.808,- voor de hele periode worden verdisconteerd in het tarief rioolheffing (100% kostendekkendheid). Dit betekent een tariefstijging van € 0,76 per aansluiting in 2024.

Advies:

Het harmoniseren met alle voorkeursvarianten brengt voor Brunssum een forse herverdeling van de belastingdruk met zich mee. Daarom is ook hier het advies te kiezen voor de maatwerkvariant en wellicht over 3 jaar (zijnde de contractperiode maatwerk) hierover te herbezinnen.

4. Maatwerkvariant kwijtschelding diftar

Indien het perceel waarop de aanslag afvalstoffenheffing betrekking heeft wordt gebruikt door één of meer personen, wordt kwijtschelding verleend tot een bedrag van maximaal:

Aantallen 2022 Totale kwijtschelding 2022:

Één persoon	€ 55,-	501	€ 27.555,-
Twee personen	€ 75,-	166	€ 12.450,-
Drie personen	€ 90,-	85	€ 7.650,-
Vier of meer personen	€ 100,-	67	€ 6.700,-
Totaal generaal 2022		819	€ 54.355

De kosten bij het in stand houden van deze maatwerkvariant bedragen:

Maatwerkvariant kwijtschelding diftar conform offerte BsGW	Eenmalige kosten	Jaarlijkse kosten	Totale periode (2024-2026)
Kwijtschelding op basis van personen per huishouden	€ 7.772	€ 3.372	€ 17.888

Optie 1: Harmoniseren

- Voor deze beleidsregel heeft de BsGW twee voorkeursvarianten:
  a. X-percentage (met/zonder max. bedrag)
  b. Vast bedrag ad. (bijvoorbeeld) € 65,- per aanvraag kwijtschelding

Optie 2: Niet harmoniseren

De kosten voor de maatwerkvariant van € 17.888 voor de hele periode worden verdisconteerd in het afvalstoffentarief (100% kostendekkendheid). Dit betekent een tariefstijging van € 0,81 per aansluiting in 2024.

Advies:

Harmoniseren veroorzaakt ook hier een herverdeling van belastingdruk omdat beide varianten een wijziging inhouden van het te ontvangen kwijtscheldingsbedrag omdat er dan geen koppeling bestaat met het aantal personen per huishouden. Het advies is om ook hier te kiezen voor de maatwerkvariant.

5. maatwerkvariant externe vorderingen dwanginvorderingen

Deze externe vorderingen zijn door BsGW per definitie aangemerkt als maatwerk, aangezien hiervoor software moet worden gebouwd en de werkzaamheden niet volledig geautomatiseerd kunnen worden uitgevoerd.

De kosten van deze maatwerkvariant bedragen:

Maatwerk externe vordering conform offerte BsGW	Eenmalige kosten	Jaarlijkse kosten	Totale periode (2024-2026)
Leges, lijkbezorgingsrechten en marktgelden	€ 720	€ 1.080	€ 3.960

Harmoniseren is mogelijk door zelf uit te voeren of betalen op factuurbasis (€ 80,- per uur) via BsgW dan wel een extern incassobureau dat momenteel ook voor gemeente debiteuren invordert. Ter illustratie: tussen de 10 en 20 dwangbevelen (à gem. 8 uur) per jaar zijn er gerealiseerd. Bezwaar & beroep: leges: 2019 4; 2020 9; 2021 6 en 2022 5 (à gem. 3 uur).

Advies:

Gelet op de beperkte kosten voor deze maatwerkvariant in relatie tot het declaratietarief BsgW van € 80,-/uur (en het ontbreken van een concrete offerte van een bestaande incasso relatie van de gemeente) adviseren wij hier te kiezen voor de maatwerkvariant.

Samenvattend:

De kosten van de BsGW worden geraamd in de begroting en de meerjarenbegroting van de gemeente Brunssum op product 064100 en kostensoort 441200. Hieronder een overzicht voor 2024 – 2026:

Maatwerkvarianten uit het harmonisatie traject:

		Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Afvalstoffenheffing extra container:				
Het in gebruik hebben van 1 extra container restafval of 2 groen container	**Maatwerk**	12.339	5.971	5.971
Rioolheffing overig:				
WOZ objecten welke aangesloten zijn op het riool van een buurgemeente	**zelf factureren**	-	-	-
Rioolheffing overig:				
Verschillende tarieven per WOZ-waarde: <€ 30.000; € 30.000><€ 1 mln.; >€ 1	**Maatwerk**	11.784	4.012	4.012
Kwijtschelding op diftar overig:				
Verschillende bedragen voor 1, 2, 3 en 4 persoons huishoudens	**Maatwerk**	11.144	3.372	3.372
Externe vorderingen:				
Verwerken t/m afhandelen van bezwaren en beroepen op leges en	**Maatwerk**	1.800	1.080	1.080
Totaal extra bijdrage indien gekozen wordt voor de maatwerkvariant		37.067	14.435	14.435
Bijdrage BSGW incl. maatwerk		**591.515,00**	**589.435,00**	**607.435,00**
	stijging in %	6,7%	2,5%	2,4%

De BsGW over de besluitvorming informeren met bijgevoegde antwoordbrief (documentnr. 202315865)

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/59

Afdeling : Financiën en control

Registratiekenmerk : 202289349

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2023/59;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 20 juni 2023, afdeling Financiën en control;

Besluit:

- De raad stemt in met vaststellen van het beleid met betrekking tot het harmoniseren van belastingen, concreet te kiezen voor:
  - Maatwerkvariant afvalstoffenheffing extra container;
  - Rioolheffing woz-objecten buurgemeente buiten BsgW om te berekenen
  - Maatwerkvariant rioolheffing;
  - Maatwerkvariant kwijtschelding diftar;
  - Maatwerkvariant externe vorderingen.
- De keuze voor voorkeursvariant c.q. maatwerkvariant per soort heffing n.a.v. het raadsbesluit aan BsGW kenbaar te maken.
- De uitwerking van deze keuzes mee te nemen in de begroting 2024 m.b.t. de meerkosten voor het maatwerk (financieel) en in de belastingverordeningen (juridisch) voor het jaar 2024.
- De BsGW over de besluitvorming informeren met bijgevoegde antwoordbrief (documentnr. 202315865)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 11 juli 2023

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffie

gemeente Brunssum

BsGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
Postbus 1275
6040 KG ROERMOND

Datum 12 juli 2023
Uw kenmerk BS23.0274 t/m BS23.0277
Ons kenmerk 202302836/202315865

Onderwerp Harmonisatie belastingen: kwijtschelding diftar, rioolheffing overig, extra container, rioolheffing, externe vorderingen.

Beste heer/mevrouw,

U heeft ons 5 prijsopgaven laten toekomen inzake te harmoniseren belastingsoorten van de gemeente Brunssum. Middels deze brief willen wij onze besluiten dienovereenkomstig doen toekomen:

- Maatwerkvariant afvalstoffenheffing extra container;
- Rioolheffing woz-objecten buurgemeente: buiten BsgW om te berekenen; wij ontvangen hiervoor graag per omgaande alle informatie betreffende de van toepassing zijnde woz-objecten;
- Maatwerkvariant rioolheffing;
- Maatwerkvariant kwijtschelding diftar;
- Maatwerkvariant externe vorderingen.

Conform de ontvangen prijsopgaven komen wij voor Brunssum tot onderstaande kostenopsomming:

Maatwerkvarianten uit het harmonisatie traject:

		Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Afvalstoffenheffing extra container:				
Het in gebruik hebben van 1 extra container restafval of 2 groen container	**Maatwerk**	12.339	5.971	5.971
Rioolheffing overig:				
WOZ objecten welke aangesloten zijn op het riool van een buurgemeente	**zelf factureren**	-	-	-
Rioolheffing overig:				
Verschillende tarieven per WOZ-waarde: <€ 30.000; € 30.000><€ 1 mln.; >€ 1	**Maatwerk**	11.784	4.012	4.012
Kwijtschelding op diftar overig:				
Verschillende bedragen voor 1, 2, 3 en 4 persoons huishoudens	**Maatwerk**	11.144	3.372	3.372
Externe vorderingen:				
Verwerken t/m afhandelen van bezwaren en beroepen op leges en	**Maatwerk**	1.800	1.080	1.080
Totaal extra bijdrage indien gekozen wordt voor de maatwerkvariant		37.067	14.435	14.435
Bijdrage BSGW incl. maatwerk		**591.515,00**	**589.435,00**	**607.435,00**
	stijging in %	6,7%	2,5%	2,4%

Telefoon
(045) 527 85 55
E-mail
gemeente@brunssum.nl
Website
www.brunssum.nl

Postadres
Postbus 250
6440 AG Brunssum
Bezoekadres
Lindeplein 1
6444 AT Brunssum

Bankgegevens
IBAN NL68BNGH0285001523
t.n.v. Gemeente Brunssum
KVK-nummer
14129999

parkstad stadsregio limburg

De financiële vertaling van efficiëntievoordelen die hieruit moeten voortvloeien zien wij graag terug in uw meerjarencijfers. De gemeente Brunssum rekent erop dat de BsgW voortgang blijft boeken bij het zichtbaar implementeren van de rekenkamer aanbevelingen alsmede het terugbrengen van de bedrijfsvoeringkosten die hiermee behaald kunnen worden over het geheel. Wat de gemeente Brunssum betreft, moet dat vervolgens een nog te communiceren financieel voordeel gaan opleveren in de realisatiecijfers 2024 e.v. Graag verzoeken wij u als BsGW om hierover de komende tijd te communiceren. Volledigheidshalve verwijzen wij u tevens naar onze zienswijze op uw begroting 2024 e.v.

Wij verzoeken u dit besluit te verwerken in uw meerjarenbegroting 2024 e.v.

Het college van burgemeester en wethouders van Brunssum,
krachtens mandaat,

Hoofd afdeling Financiën en Control
Frank van Kalsbeek

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 20 juni 2023

Registratiekenmerk : 202315429

Gemeentebladnr. : 2023/59

Afdeling opsteller : Financiën en control

Naam opsteller : Marco Akkermans

Bereikbaar onder : +31455278439, marco.akkermans@brunssum.nl

Portefeuillehouder : Jaimy Dijk, van

Raadsvergadering d.d. : 11 juli 2023

Uiterlijke datum : Uiterste datum 11 juli 2023
Motivatie datum: <Bestuurlijke besluitvorming BsgW>

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

   Harmonisatie belastingen: kwijtschelding diftar, rioolheffing overig, extra container, rioolheffing, externe vorderingen

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

Naar aanleiding van het rekenkamerrapport uit 2021 is een traject opgestart om te komen tot een zekere harmonisatie van belastingen. Ambtelijk is geïnventariseerd welke vormen van heffingen goed te automatiseren zijn middels standaardsoftware en welke niet. Voor veel heffingen is de BsGW nog té afhankelijk van eigen medewerkers die scripts schrijven om informatie van derden te kunnen verwerken (o.a. waterverbruik van de WML) of specifieke wensen (o.a. extra afvalcontainer of bepaalde vormen van kwijtschelding en medische kortingen). Dat is niet efficiënt, maakt de organisatie afhankelijk van enkele personen en dus kwetsbaar en risicovol. Door het harmoniseren van belastingsoorten is het de bedoeling om de kwaliteit van de uitvoeringsprocessen en de dienstverlening te verbeteren en de risico's te mitigeren.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Momenteel worden sommige deelnemers, met weinig maatwerk, over één kam geschoren met deelnemers met veel maatwerk, met andere woorden: deelnemers met geen/weinig maatwerk betalen mee aan de uitvoering van belastingbeleid van deelnemers met (veel) maatwerk. De BsGW heeft in de nieuwe opzet gekozen voor een insteek waarbij de (extra) kosten die met maatwerk(verordeningen) zijn gemoeid apart in rekening zullen worden gebracht bij die desbetreffende deelnemers. Alleen de kosten voor de uitvoering van de verordeningen die binnen de voorkeursvarianten vallen (die goed te automatiseren zijn met standaardsoftware) zullen dan via de reguliere kostenverdeelmethodiek worden omgeslagen over de deelnemers: dat is conform bijdrage op basis van de begroting BsGW 2024. Het kiezen voor maatwerkvarianten valt dus buiten de kostenverdeelmethode (reguliere begroting BsGW) en wordt via het traject van prijsopgave rechtstreeks doorberekend aan de betreffende deelnemer.

In navolging van het harmonisatieproces zal ook de kostenverdeelmethode worden herijkt. De herijkte kostenverdeelmethodiek zal voor het eerst in de begroting BsGW 2025 toegepast moeten worden.

Om de uitvoering van de belastingverordeningen voor alle deelnemers voor het jaar 2024 te kunnen blijven garanderen, heeft BsGW behoefte aan inzicht in de wensen van de deelnemers. Om het automatiseringsvraagstuk tijdig te kunnen laten ontwikkelen, is het voor BsGW belangrijk om duidelijkheid te verkrijgen over de keuzes die gemeenteraden willen maken. Vóór 1 september 2023 dient de gemeenteraad een besluit te hebben genomen inzake wel/geen maatwerkvarianten oftewel niet/wel kiezen voor de voorkeursvariant en dit besluit kenbaar te hebben gemaakt aan BsGW.

In dit voorstel zijn meegenomen de afwegingen en mogelijke keuzes om maatwerk wel/niet voort te zetten of te kiezen voor de voorkeursvariant of (op basis van kleinschaligheid) de activiteit zelf uit te voeren. Vooralsnog is financieel in de begroting 2024 BsgW rekening gehouden met voortzetting van het bestaand beleid (autonome ontwikkeling), dat is exclusief het maatwerk waarvoor de gemeente Brunssum iets extra's dient te betalen. Dit zal wel worden bijgeraamd met de primitieve begroting 2024 Brunssum.

3. **Gewenste situatie (WAT?**

a. Wat willen we bereiken?

De gemeente heeft in het verleden bewust gekozen voor het ontzien van specifieke doelgroepen. Harmoniseren zou in meerdere gevallen consequenties hebben voor deze specifieke doelgroepen bij ongewijzigde tarifering. Dit wordt niet wenselijk geacht.

Niet harmoniseren brengt voor minimaal 3 jaar extra kosten met zich mee. BsGW zal ons dan extra kosten in rekening gaan brengen voor het maatwerk. De extra kosten zullen worden verdisconteerd in het tarief. Op basis van alle door de BsGW uitgebrachte maatwerkoffertes komt dit voor de periode 2024-2026 neer op een bedrag van maximaal € 77.414,- inclusief € 27.596,- eenmalige softwarekosten. Bij maximale keuze maatwerkvarianten betekent dit een structurele stijging van de kosten ad € 16.606,- per jaar.

Voorgesteld wordt om voor 'rioolheffing woz-objecten buurgemeente' op basis van de kleinschaligheid te kiezen voor zelf uitvoeren middels rechtstreekse facturatie. Over 3 jaar kan dit eventueel opnieuw worden bezien.

Brunssum specifiek:

De gemeente Brunssum heeft op dit moment 5 maatwerkvarianten, te weten:

- Afvalstoffenheffing extra container;
- Rioolheffing woz-objecten aangesloten op riolering van een buurgemeente;
- Rioolheffing eigenarendeel op basis van WOZ-waarde;
- Kwijtschelding diftar;
- Externe vorderingen leges, lijkbezorgingrechten en marktgelden.

b. Kaders

Begroting gemeente Brunssum 2024

Begroting GR BsGW 2024

Collegevoorstel begroting GR BsGW 2024 (Djuma 202301896)

Raadsvoorstel begroting GR BsGW 2024 (Djuma 202301899)

Belastingverordening 2023

c. Argumenten en overwegingen

Volledigheidshalve dient nog opgemerkt te worden dat BsGW eerder in haar meerjarenbegroting al heeft ingezet op het realiseren van kostenbesparingen c.q. het dempen van kostenstijgingen (ontwikkelingsplan organisatie) ad. € 1,3 mln. (aandeel Brunssum € 28.730,-) per jaar vanaf 2028. Het harmoniseren van belastingheffing moet daaraan bijdragen. Voorzover eventueel maatwerk in rekening wordt gebracht bij de deelnemers, zoals nu wordt voorgesteld, is het effect voor de begroting van BsGW per saldo hetzelfde.

d. Opties en keuze

De maatwerkvariant(en) worden voor de duur van drie jaar afgenomen bij BsGW. Alle maatwerkkosten, die voor de komende drie jaar gemaakt worden door BsGW, komen voor rekening van de opdrachtgever. Ook als de opdrachtgever binnen drie jaar besluit over te stappen op een voorkeursvariant of ander maatwerk.

Er zijn 5 maatwerkoffertes ontvangen:

1. Afvalstoffenheffing extra container

Bij het in gebruik hebben van meer dan 2 containers voor GFT-afval of 1 extra container voor restafval wordt per extra container per jaar of gedeelte daarvan aan de gebruiker € 10,- in rekening gebracht.

Deze belastingsoort wordt door alle RD4 gemeentes geheven.

Waarom deze faciliteit van extra container?

De prijs voor een extra container is gericht op het ontmoedigen van grote aantallen containers per huishouden en indirect het stimuleren van minder afval en betere afvalscheiding.

M.b.t. de extra container zijn er de volgende mogelijkheden:

1) continueren extra container = maatwerkvariant (met extra kosten)

2) afschaffen extra container zowel voor huur als ledigingen

3) extra container via Rd4 aanbieden en verrekenen

Ad 1)

Het maatwerk heeft betrekking op het aan de burger in rekening brengen van zowel een bedrag voor de extra containers alsmede het in rekening kunnen brengen van de hieraan gekoppelde ledigingen. Als de kosten voor de huur van extra container niet meer in rekening worden gebracht, heeft BsGW de mutatiebestanden van deze extra containers nog steeds nodig voor de ledigingen.

Taken

Om bovengenoemde maatwerkvariant uit te kunnen voeren, zal BsGW de volgende werkzaamheden voor de opdrachtgever verrichten:

- Eenmalige alternatieve inrichting extra containers.
- Inlezen bestanden afvalinzamelaars, controles, uitval verwerking tot en met het vervaardigen van de aanslag.

De kosten bij het in stand houden van deze maatwerkvariant bedragen:

Kosten maatwerk conform offerte BsGW	Eenmalige kosten	Jaarlijkse kosten	Totale periode (2024-2026)
Extra container	€ 6.368	€ 5.971	€ 24.281

Ad 2)

In Brunssum hebben we in 2022 (Urap 1e kwartaal 2023) een netto opbrengst van € 6.570,-. Op basis van deze kosten-baten analyse is de conclusie dat het maatwerk bijna evenveel kost als opbrengt en is afschaffen een optie vanuit financieel oogpunt bezien.

Er is nog de mogelijkheid om de huur niet meer in rekening te brengen, maar wel de ledigingen: een aparte regel voor huurbedrag extra container is dan niet meer aan de orde waardoor het maatwerk (inrichtingskosten) wel iets lager zal worden, maar niet volledig komt te vervallen. Echter het in rekening brengen van de ledigingen van deze extra container, wordt gezien als maatwerk. Afschaffen kan alleen dan financieel voordeel opleveren, als daadwerkelijk alle extra containers worden weg gehaald in de gemeente Brunssum en er dus geen huur en ledigingen in rekening meer hoeven te worden gebracht.

Conclusie: dit is geen realistische alternatief, maatwerk blijft (gedeeltelijk) noodzakelijk en daarmee ook de additionele kosten.

Ad 3)

Het idee om de huur van de extra container via Rd4 aan te bieden en te verrekenen, kan alleen als de mandatering van BsGW voor dit gedeelte overgaat naar de Rd4. De extra container staat vermeld in de verordening Afvalstoffenheffing en hoort hier ook als belastbaar feit thuis: als je iets via de belastingheffing kunt regelen, mag je niet op andere wijze dan via belastingheffing de kosten in rekening brengen. Je omzeilt daarmee het verplichte instrument van de belastingheffing.

Maar BsGW moet alsnog de extra container registreren om de ledigingen hieraan te koppelen. Dus met alleen het verleggen van de facturering huur extra container naar Rd4, is slechts sprake van een beperkte vermindering van de kosten maatwerk.

Conclusie: deze optie is onderzocht, maar maatwerk blijft (gedeeltelijk) noodzakelijk en daarmee ook de additionele kosten.

Advies

Continueren van extra container als zijnde maatwerk en de daarbij behorende additionele kosten opnemen in de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 als kosten toerekenen aan de afvalstoffenheffing. Dit betekent een tariefstijging van € 0,90 per aansluiting in 2024. Hiermee maakt Brunssum dezelfde keuze als de overige RD4 gemeenten binnen Parkstad.

2. Maatwerkvariant rioolheffing aansluiting buurgemeente

Enkele woz-objecten in Brunssum zijn aangesloten op de riolering van een buurgemeente. Omdat wij hierop geen invloed kunnen uitoefenen zal de maatwerkvariant niet te voorkomen zijn, tenzij we besluiten de kosten (conform belastingverordening) civielrechtelijk aan de betreffende eigenaren door te berekenen.

De kosten bij het in stand houden van deze maatwerkvariant bedragen:

Maatwerkvariant rioolheffing overig conform offerte BsGW	Eenmalige kosten	Jaarlijkse kosten	Totale periode (2024-2026)
Rioolheffing eigenaar andere gemeente	€ 4.964	€ 2.171	€ 11.477

Optie 1: Harmoniseren

Harmoniseren zal in dit geval niet mogelijk zijn omdat enerzijds woz-objecten van Onderbanken op de riolering van Brunssum zijn aangesloten en anderzijds woz-objecten van Brunssum op de riolering van Heerlen zijn aangesloten. Dit zal altijd een maatwerkvariant blijven met onevenredig hoge kosten. Voor de eigenaar van een woz-object blijft alles bij het oude. Volgens de Urap 1e kwartaal 2023 bedraagt de opbrengst 2022 hiervoor € 701,25

Optie 2: Niet harmoniseren: Kiezen voor een directe facturering van de rioolheffing door Brunssum aan de betreffende adressen i.p.v. BsgW.

De kosten voor de maatwerkvariant € 11.477,- voor de totale periode worden verdisconteerd in het afvalstoffentarief (100% kostendekkendheid), Het tarief neemt hierdoor toe met circa € 0,52 per aansluiting in 2024.

Advies:

Zelf factureren aan de betreffende bewoners (minder dan 10 woz-objecten) door de gemeente Brunssum conform geldende verordening. BsgW verstrekt ons de adressen van de woz-objecten.

3. Maatwerkvariant rioolheffing

Voor Brunssum wordt de rioolheffing berekend als vast bedrag gestaffeld aan de hoogte woz waarde:

a. voor een perceel met een WOZ-waarde van € 0 tot € 30.000, 00 een bedrag van € 23,64;

b. voor een perceel met een WOZ-waarde van € 30.000, - tot € 1.000.000,00 een bedrag van € 243,60;

c. voor een perceel met een WOZ-waarde van € 1.000.000,00 of hoger een bedrag van € 243,60 vermeerderd met € 243,60 voor elke € 500.000,00 aan WOZ-waarde of gedeelte daarvan waarmee de WOZ-waarde de € 1.000.000,00 overstijgt

De kosten bij het in stand houden van deze maatwerkvariant bedragen:

Maatwerkvariant rioolheffing conform offerte BsGW	Eenmalige kosten	Jaarlijkse kosten	Totale periode (2024-2026)
Gestaffelde woz-waarde	€ 7.772	€ 4.012	€ 19.808

Optie 1: Harmoniseren

Het harmoniseren met mogelijke voorkeursvarianten betreft:

aantal personen in huishouden
vast bedrag
grote, uniforme staffels voor waterverbruik gericht op
vast bedrag voor woningen)
op basis van WOZ-waarde

Optie 2: Niet harmoniseren

De kosten voor de maatwerkvariant van € 19.808,- voor de hele periode worden verdisconteerd in het tarief rioolheffing (100% kostendekkendheid). Dit betekent een tariefstijging van € 0,76 per aansluiting in 2024.

Advies:

Het harmoniseren met alle voorkeursvarianten brengt voor Brunssum een forse herverdeling van de belastingdruk met zich mee. Daarom is ook hier het advies te kiezen voor de maatwerkvariant en wellicht over 3 jaar (zijnde de contractperiode maatwerk) hierover te herbezinnen.

4. Maatwerkvariant kwijtschelding diftar

Indien het perceel waarop de aanslag afvalstoffenheffing betrekking heeft wordt gebruikt door één of meer personen, wordt kwijtschelding verleend tot een bedrag van maximaal:

Aantallen 2022 Totale kwijtschelding 2022:

Één persoon	€ 55,-	501	€ 27.555,-
Twee personen	€ 75,-	166	€ 12.450,-
Drie personen	€ 90,-	85	€ 7.650,-
Vier of meer personen	€ 100,-	67	€ 6.700,-
Totaal generaal 2022		819	€ 54.355

De kosten bij het in stand houden van deze maatwerkvariant bedragen:

Maatwerkvariant kwijtschelding diftar conform offerte BsGW	Eenmalige kosten	Jaarlijkse kosten	Totale periode (2024-2026)
Kwijtschelding op basis van personen per huishouden	€ 7.772	€ 3.372	€ 17.888

Optie 1: Harmoniseren

- Voor deze beleidsregel heeft de BsGW twee voorkeursvarianten:
  a. X-percentage (met/zonder max. bedrag)
  b. Vast bedrag ad. (bijvoorbeeld) € 65,- per aanvraag kwijtschelding

Optie 2: Niet harmoniseren

De kosten voor de maatwerkvariant van € 17.888 voor de hele periode worden verdisconteerd in het afvalstoffentarief (100% kostendekkendheid). Dit betekent een tariefstijging van € 0,81 per aansluiting in 2024.

Advies:

Harmoniseren veroorzaakt ook hier een herverdeling van belastingdruk omdat beide varianten een wijziging inhouden van het te ontvangen kwijtscheldingsbedrag omdat er dan geen koppeling bestaat met het aantal personen per huishouden. Het advies is om ook hier te kiezen voor de maatwerkvariant.

5. maatwerkvariant externe vorderingen dwanginvorderingen

Deze externe vorderingen zijn door BsGW per definitie aangemerkt als maatwerk, aangezien hiervoor software moet worden gebouwd en de werkzaamheden niet volledig geautomatiseerd kunnen worden uitgevoerd.

De kosten van deze maatwerkvariant bedragen:

Maatwerk externe vordering conform offerte BsGW	Eenmalige kosten	Jaarlijkse kosten	Totale periode (2024-2026)
Leges, lijkbezorgingsrechten en marktgelden	€ 720	€ 1.080	€ 3.960

Harmoniseren is mogelijk door zelf uit te voeren of betalen op factuurbasis (€ 80,- per uur) via BsgW dan wel een extern incassobureau dat momenteel ook voor gemeente debiteuren invordert. Ter illustratie: tussen de 10 en 20 dwangbevelen (à gem. 8 uur) per jaar zijn er gerealiseerd. Bezwaar & beroep: leges: 2019 4; 2020 9; 2021 6 en 2022 5 (à gem. 3 uur).

Advies:

Gelet op de beperkte kosten voor deze maatwerkvariant in relatie tot het declaratietarief BsgW van € 80,-/uur (en het ontbreken van een concrete offerte van een bestaande incasso relatie van de gemeente) adviseren wij hier te kiezen voor de maatwerkvariant.

Samenvattend:

De kosten van de BsGW worden geraamd in de begroting en de meerjarenbegroting van de gemeente Brunssum op product 064100 en kostensoort 441200. Hieronder een overzicht voor 2024 – 2026:

Maatwerkvarianten uit het harmonisatie traject:

		Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Afvalstoffenheffing extra container:				
Het in gebruik hebben van 1 extra container restafval of 2 groen container	**Maatwerk**	12.339	5.971	5.971
Rioolheffing overig:				
WOZ objecten welke aangesloten zijn op het riool van een buurgemeente	**zelf factureren**	-	-	-
Rioolheffing overig:				
Verschillende tarieven per WOZ-waarde: <€ 30.000; € 30.000><€ 1 mln.; >€ 1	**Maatwerk**	11.784	4.012	4.012
Kwijtschelding op diftar overig:				
Verschillende bedragen voor 1, 2, 3 en 4 persoons huishoudens	**Maatwerk**	11.144	3.372	3.372
Externe vorderingen:				
Verwerken t/m afhandelen van bezwaren en beroepen op leges en	**Maatwerk**	1.800	1.080	1.080
Totaal extra bijdrage indien gekozen wordt voor de maatwerkvariant		37.067	14.435	14.435
Bijdrage BSGW incl. maatwerk		**591.515,00**	**589.435,00**	**607.435,00**
	stijging in %	6,7%	2,5%	2,4%

De BsGW over de besluitvorming informeren met bijgevoegde antwoordbrief (documentnr. 202315865)

gemeente Brunssum

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/59

Afdeling : Financiën en control

Registratiekenmerk : 202289349

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2023/59;

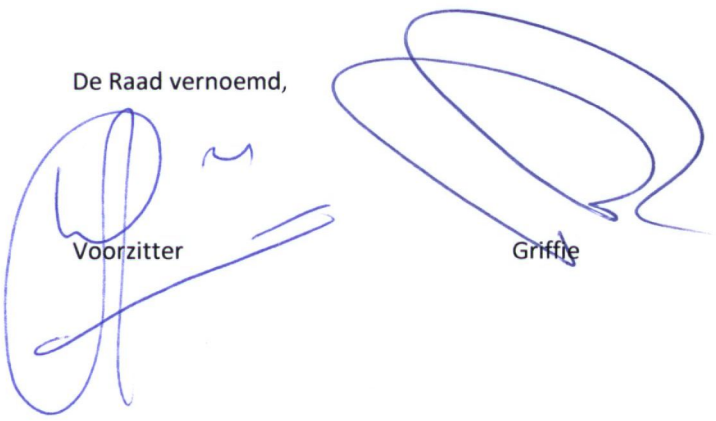
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 20 juni 2023, afdeling Financiën en control;

Besluit:

- De raad stemt in met vaststellen van het beleid met betrekking tot het harmoniseren van belastingen, concreet te kiezen voor:
  - Maatwerkvariant afvalstoffenheffing extra container;
  - Rioolheffing woz-objecten buurgemeente buiten BsgW om te berekenen
  - Maatwerkvariant rioolheffing;
  - Maatwerkvariant kwijtschelding diftar;
  - Maatwerkvariant externe vorderingen.
- De keuze voor voorkeursvariant c.q. maatwerkvariant per soort heffing n.a.v. het raadsbesluit aan BsGW kenbaar te maken.
- De uitwerking van deze keuzes mee te nemen in de begroting 2024 m.b.t. de meerkosten voor het maatwerk (financieel) en in de belastingverordeningen (juridisch) voor het jaar 2024.
- De BsGW over de besluitvorming informeren met bijgevoegde antwoordbrief (documentnr. 202315865)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 11 juli 2023

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffie

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 12 juni 2023
Registratiekenmerk	: 202300501
Gemeentebladnr.	: 2023/53
Afdeling opsteller	: Maatschappelijke ontwikkeling
Naam opsteller	: Angelo van Goethem
Bereikbaar onder	: angelo.van.goethem@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Vérénice Hermans
Raadsvergadering d.d.	: 11 juli 2023
Uiterlijke datum	: 7 augustus 2023 (8 weken na collegebesluit)

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Wijzigen "Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2020" in "Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2024".

In het kort

Uw raad wordt voorgesteld met een positieve zienswijze, inclusief aanvullende boodschap, te reageren op de voorgenomen wijziging van de "Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2020".
De directe aanleiding van de voorgenomen wijziging is de doordecentralisatie Beschermd Wonen. De doordecentralisatie Beschermd Wonen heeft betrekking op de middelen voor Beschermd Wonen: tot nu toe krijgt Heerlen de middelen voor Beschermd Wonen en vanaf 2025 (zoals het er nu uitziet, met de slag om de arm dat het parlement hiermee instemt) naar elke gemeente gaan. De verdere samenwerking rondom Beschermd Wonen en Opvang blijft inhoudelijk ongemoeid, het gaat puur om hoe elke parkstadgemeente bijdraagt aan het Beschermd Wonen aanbod in Parkstad.

Deze doordecentralisatie staat al geruime tijd op de planning en zou per 1 januari 2024 in werking treden. Op deze informatie is dit voorstel gebaseerd. Er is echter ten tijde van het opstellen van dit voorstel door de staatssecretaris besloten om het woonplaatsbeginsel, een belangrijk fundament waarop de doordecentralisatie van de middelen rust, opnieuw een jaar uit te stellen (naar 1 januari 2025). Bij sommige gemeenten was dit voorstel, voordat dit nieuws naar buiten kwam, al in procedure gebracht. Aangezien we de voorgenomen wijziging op uniforme wijze in willen brengen, is dit voorstel op dezelfde manier vormgegeven als bij de andere gemeenten (op basis van de ingangsdatum 2024), aangevuld met de nieuwe informatie die er is gekomen t.a.v. uitstel van de doordecentralisatie.
Om de “Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2020” te wijzigen dienen er 2 procedures naar de raad gevolgd te worden, namelijk de zienswijzeprocedure en toestemmingsprocedure. Dit voorstel dient voor de zienswijzeprocedure.

Ten aanzien van de aanvullende boodschap: aangezien de doordecentralisatie met een jaar is uitgesteld, gaat de gemeente Heerlen ook in het jaar 2024 geld overhouden op het taakveld Beschermd Wonen. Als de doordecentralisatie wel op 1 j januari 2024 van kracht zou gaan, was dit voordeel voor elke parkstadgemeente aan de orde geweest. Derhalve roepen wij de gemeente Heerlen op om dit overschot op eerlijke wijze te verdelen of in te zetten (eventueel reserveren voor de toekomst) ten behoeve van de taak Beschermd Wonen.

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

Sinds 2015 zijn de gemeenten behalve voor maatschappelijke opvang in het kader van de Wmo 2015 ook verantwoordelijk voor het vorm geven van beschermd wonen. De centrumgemeenten, waaronder Heerlen, ontvingen en ontvangen ook in 2023 de rijksmiddelen om hieraan uitvoering te geven in hun regio’s. In Parkstad is daarvoor een zgn. lichte gemeenschappelijke regeling (centrumregeling) getroffen, waarbij de overige gemeenten het college van Heerlen gemandateerd hebben opvang en beschermd wonen ook voor hun gemeenten vorm te geven. In 2019 is deze met ingang van 2020 voor het laatst aangepast.

Er zijn de laatste jaren veel landelijke ontwikkelingen op het terrein van Beschermd Wonen die noodzaken om met ingang van 2024 de gemeenschappelijke regeling te wijzigen:

- Een grote groep cliënten, die aanvankelijk onder de verantwoording van de gemeenten kwamen, is met ingang van 2021 ondergebracht in de Wet langdurige zorg. Het budget voor de centrumgemeenten is daarvoor aangepast (verlaagd). Middelen zijn overgeheveld naar de Wlz.
- De rijksmiddelen zijn vanaf 2015 tussen de centrumgemeenten verdeeld op basis van de verdeling zoals die op dat moment was: de centrumgemeenten ontvingen een historisch budget. Omdat Heerlen c.q. Parkstad op dat moment al over veel voorzieningen voor Beschermd Wonen beschikte was (en is) het budget navenant groot. Meer dan verreweg de meeste regio's ter beschikking kregen. Dit wordt het historisch budget genoemd.
- Op basis van een advies van de commissie Dannenberg ("beschermd thuis") werd besloten het beschermd wonen verder door te decentraliseren, naar alle gemeenten. Onderdelen daarvan zijn: de rijksmiddelen anders verdelen, op basis van objectieve criteria (het objectieve budget), en de invoering van een zgn. woonplaatsbeginsel om te bepalen welke gemeente verantwoordelijk is voor het bieden van beschermd wonen aan een cliënt.
- De zgn. norm voor opdrachtgeverschap werd overeengekomen binnen de VNG: gemeenten moeten bij het vorm geven aan beschermd wonen samenwerken op basis van solidariteit.

De invoering van het nieuwe stelsel is al een aantal keren uitgesteld, met als laatste nog een jaar uitstel van 2023 naar 2024. *De zogenoemde doordecentralisatie Beschermd Wonen is wederom uitgesteld door het rijk, de invoering is niet gepland per 1 januari 2024 maar per 1 januari 2025. Alvorens dit geschiedt dient het parlement hier nog mee akkoord te gaan.* [1]

In Parkstad werkten wij al aan de herijking van beschermd wonen in de vorm van een nieuwe gezamenlijke subsidietender. Per 2023 hebben wij deze gerealiseerd. Er is nu een samenwerkingsverband van aanbieders dat wij via een lumpsum-subsidie financieren, namelijk het samenwerkingsverband 'Beschermd Thuis Parkstad'.
Wij hebben u hierover regelmatig via raadsinformatiebrieven geïnformeerd.

In verband met de herverdeling van het rijksbudget op basis van objectieve criteria verandert het totale budget voor Parkstad: dit wordt minder; met een overgangstermijn van 10 jaar. Met eenzelfde overgangstermijn worden de middelen van de centrumgemeenten naar alle gemeenten overgeheveld.

Over de manier waarop de verschillende gemeenten van Parkstad bijdragen in de kosten van het beschermd wonen heeft discussie plaats gevonden. Er is inmiddels overeenstemming bereikt over een compromisregeling voor de jaren 2024 t/m 2027. **In de regeling is een escape opgenomen voor het geval dat deze onverhoopt toch nog weer een keer uitgesteld wordt: in artikel 14 is bepaald dat de regeling in werking treedt op 1 januari na bekendmaking ervan in het Gemeenteblad. Dit is dus gebeurd ten tijde van de opstelling van het raadsvoorstel en dit traject.**
Echter, doordat sommige gemeenten deze stukken al in procedure hadden voordat dit nieuws werd uitgebracht, brengen we de stukken op dezelfde wijze in procedure.
Voor de helderheid: deze nieuwe centrumregeling zal dus, mits het woonplaatsbeginsel Beschermd Wonen wordt aangenomen, in 2025 in.

Toelichting
Het historische budget dat Heerlen ontvangt wordt eerst gebruikt. Wanneer dit niet meer voldoende is worden de objectieve budgetten van de gemeenten aangesproken. Dit zou kunnen op basis van herkomst van cliënten, maar ook basis van de hoogte van de rijksbijdragen die ontvangen worden. Dit laatste had voor Heerlen de voorkeur, het doet recht aan de invulling van samenwerken op basis van solidariteit. Voor de gemeenten Beekdaelen, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal zijn de consequenties van de laatste optie negatief. Daar staat echter tegenover dat cliënten uit die gemeenten vaak naar stedelijk gebied gaan als zij in problemen beginnen te komen. Huisvesting is daar dan nog te vinden. Uit een analyse van de woongeschiedenis van een groot aantal van de huidige cliënten bleek dat zij eigenlijk allemaal cliënten van Parkstad zijn. Vaak hebben zij in veel gemeenten verbleven. Hierbij zij overigens aangetekend dat

[1] Wetsvoorstel woonplaatsbeginsel: koersen op invoering per 1 januari 2025 | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl

het eigenlijk over een verdeling van een **overschot** gaat: het totale rijksbudget is gedurende de volledige overgangstermijn van 10 jaar naar het zich nu laat aanzien (aanzienlijk) hoger dan de kosten die verwacht worden. Afgesproken is nu dat er een compromisregeling in de gemeenschappelijke regeling opgenomen wordt. Deze staat nu verwoord in artikel 4 van de regeling: de 4 genoemde gemeenten worden gecompenseerd met 50% van het verschil tussen de bijdrage op basis van herkomst van cliënten en de bijdrage op basis van de hoogte van de rijksbijdragen die ontvangen worden. Brunssum, Heerlen en Kerkrade betalen samen deze compensatie.
Ook is opgenomen dat er tijdig een evaluatie plaatsvindt van de afgesproken bijdragenverdeling.

De colleges blijven kiezen voor een lichte gemeenschappelijk regeling waarin het college van Heerlen gemandateerd wordt om voor alle gemeenten de taak uit te voeren. In combinatie met opvang, dat wel nog een taak gebleven is van de centrumgemeenten en waarvoor zij ook nog de rijksbijdrage ontvangen.

Procedure voor gemeenschappelijke regelingen tussen colleges.
Wij hebben een principebesluit genomen om de gemeenschappelijke regeling "Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2020" te wijzigen in "Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2025".

De Wet gemeenschappelijke regelingen bepaalt in artikel 1 dat de gemeenteraden een zienswijze op de ontwerpregeling kunnen geven binnen acht weken na ontvangst van het ontwerp.

De volgende stap is dat de gemeenteraden toestemming moeten verlenen voor het aangaan van de gemeenschappelijke regeling. Deze dubbele gang naar de gemeenteraad is het gevolg van de wetswijziging per 1 juli 2022. Tot slot moeten de colleges een besluit nemen om de gemeenschappelijke regeling aan te gaan.

3. Gewenste situatie (WAT?

a. Wat willen we bereiken?

Via dit raadsvoorstel leggen wij u voor om een positieve zienswijze te geven op de voorgenomen wijziging van de Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2020.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)

Niet van toepassing.

2. Planning

Colleges: uiterlijk begin juni besluitvorming over concept-regeling.
Gemeenteraden: uiterlijk binnen 8 weken na ontvangst concept-regeling besluitvorming over zienswijze (dan wel z.s.m. hun colleges melden dat zij afzien van een zienswijze).
Colleges: uiterlijk september besluitvorming over regeling en vragen toestemming raden.
Gemeenteraden: uiterlijk oktober toestemming voor samenwerking.
Colleges: uiterlijk november vaststellen regeling en publiceren.

3. rol/ bevoegdheden college van B en W

Het college van B en W doet aan uw raad een voorstel voor het indienen van een zienswijze en is betrokken in het traject om tot deze nieuwe Gemeenschappelijke Regeling te komen.

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

Wet gemeenschappelijke regelingen
Wmo 2015

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?

Het betreft een continuering van de centrumregeling Opvang en Beschermd Wonen en borduurt voort op eerder vastgestelde uitgangspunten over samenwerking en solidariteit in de regio.

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

De kosten die met de uitvoering van deze gemeenschappelijke regeling gemoeid zijn worden volledig bestreden door de ontvangsten uit de rijksbijdragen die Heerlen en de andere gemeenten van Parkstad hiervoor ontvangen. Er is sprake van een positief saldo.

Tot nu toe kwam het positieve saldo altijd ten goede van de gemeente Heerlen. Vanaf 2025 wordt dit (aanzienlijk) minder en gaan alle gemeenten geld overhouden.
Het betekent concreet dat de gemeente Heerlen in 2025 Beschermd Wonen nog financiert uit de overschotten die er waren. Vanaf 2026 gaat elke parkstadgemeente, conform de overeengekomen kostenverdeling, bijdragen aan de taak Beschermd Wonen. Aangezien het geld dat we gaan ontvangen meer is dan we gaan bijdragen, betekent dat er per jaar geld overblijft voor Beschermd Wonen voor de Brunssumse begroting. Hoeveel dit precies gaat zijn zal naar alle waarschijnlijkheid in de meicirculaire van 2024 zichtbaar worden. [2]

c. Argumenten en overwegingen

1. De doordecentralisatie leek er eindelijk aan te komen (maar deze is dus weer met een jaar vooruitgeschoven door het ministerie). We bereiden ons met deze aangepaste regeling voor op deze doordecentralisatie en vooral hoe we de kostenverdeling vormgeven. Het overschot op Beschermd Wonen kwam de afgelopen jaren ten gunste van de gemeente Heerlen. Doordat deze middelen nu doorgedecentraliseerd worden, krijgt elke gemeenten middelen voor Beschermd Wonen. We blijven de taak beschermd wonen gezamenlijk (met de 6 parkstadgemeenten) oppakken via het samenwerkingsverband van aanbieders ‘Beschermd Thuis Parkstad’.

In de concept gemeenschappelijke regeling zijn de afspraken vastgelegd met betrekking tot de consequenties van de zgn. doordecentralisatie van het beschermd wonen, onder andere:

- Het college van Heerlen voert de taken mede namens de andere colleges uit.
- Alle gemeenten van Parkstad dragen bij in kosten, vanaf het moment dat het historische budget dat Heerlen ontvangt niet meer voldoende is.
- Er is een compromisregeling opgenomen voor de bijdrages van de gemeenten, waarbij de negatieve verschillen tussen bijdragen “naar rato van herkomst van de cliënten” en “naar rato van de middelen op grond van de rijksbijdrage” verzacht worden.

2. Als gevolg van het uitstel van de doordecentralisatie houdt de gemeente Heerlen ook in 2024 veel middelen over op het taakveld Beschermd Wonen. Derhalve wordt in de zienswijze de aanvullende boodschap opgenomen dat de gemeente Heerlen dit overschot op eerlijke wijze verdeelt onder de parkstadgemeenten of inzet (eventueel reserveert voor de toekomst en de overige gemeenten hiermee compenseert) ten behoeve van de taak Beschermd Wonen. Dit zou kunnen geschieden, als voorbeeld, door middel van het eerst inzetten van het overschot van 2024, in 2026, alvorens de andere gemeenten gaan bijdragen aan de taak Beschermd Wonen (in 2025 wordt het restant van het budget in Heerlen ook ingezet).

d. Opties en keuze

De keuze die uw raad heeft is om een zienswijze af te geven met een andere strekking dan die wordt voorgesteld.

Bijlagen

Concept gemeenschappelijke regeling "Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2024".

---

[2] *De bedragen die in de concept GR staan opgenomen, over hoeveel elke gemeente bijdraagt, zijn derhalve indicatief. Voor de helderheid: hiervoor krijgt de gemeente Brunssum dus middelen vanuit het ministerie, per 2025. Deze zijn op basis van de huidige inzichten (zoals reeds vermeld) ruimschoots dekkend (we gaan geld overhouden), maar precieze bedragen zijn niet te noemen.*

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester

Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/53
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 202300501

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2023/53

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. , afdeling Maatschappelijke ontwikkeling;

Besluit:

Met een positieve zienswijze te reageren op de concept gemeenschappelijke regeling "Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2024" met de volgende aanvullende boodschap: de gemeente Brunssum roept de gemeente Heerlen op om de overschotten op het taakveld Beschermd Wonen over het jaar 2024, als gevolg van het uitstel van de doordecentralisatie, op eerlijke wijze te verdelen of in te zetten (eventueel reserveren) ten behoeve van de taak Beschermd Wonen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 11 juli 2023

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2024

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal, gezamenlijk verder te noemen: “partijen”,

overwegende dat:

- zij de uitvoering van de gemeentelijke verplichting om te voorzien in de behoefte aan beschermd wonen en opvang willen vormgeven door middel van een samenwerking, waarin Heerlen als centrumgemeente fungeert;
- zij deze samenwerking reeds hebben vastgelegd in de Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2020, maar dat het wenselijk is om deze regeling te wijzigen; ;

gelet op het bepaalde in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Wet gemeenschappelijke regelingen;

gelet op de toestemming van de raden van de deelnemende gemeenten;

besluiten:

de “Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2020” te wijzigen, waardoor deze als volgt komt te luiden:

Artikel 1
Definities

In deze gemeenschappelijke regeling wordt verstaan onder:

a. beschermd wonen: beschermd wonen als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
b. regeling: deze gemeenschappelijke regeling;
c. opvang: opvang als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, van de Wmo 2015;
d. college: het college van burgemeester en wethouders;
e. partijen: de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal;

f. stuurgroep: stuurgroep WMO Parkstad, bestaande uit de wethouders, die binnen elk van de partijen de verantwoordelijkheid dragen voor de portefeuille maatschappelijke ondersteuning, onderdeel opvang en beschermd wonen;
g. historisch budget: dat gedeelte van de rijksmiddelen voor beschermd wonen dat Heerlen in de overgangsfase van de Decentralisatie-uitkering Beschermd Wonen in het kader van het gemeentefonds nog op basis van de historische verdeelsleutel ontvangt;
h. objectief budget: dat gedeelte van de rijksmiddelen voor beschermd wonen dat partijen op basis van de objectieve verdeelsleutel van de Decentralisatie-uitkering Beschermd Wonen in het kader van het gemeentefonds vanaf 2024 ontvangen;
i. Wgr: Wet gemeenschappelijke regelingen;
j. Wmo 2015: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

Artikel 2
Doelstelling en taken van de regeling

De regeling heeft tot doel door middel van samenwerking een adequate uitvoering van taken en uitoefening van bevoegdheden van partijen op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning te realiseren, in het bijzonder met betrekking tot de gemeentelijke verplichting om te voorzien in de behoefte aan beschermd wonen en opvang, zoals vastgelegd in artikel 1.2.1, onder b en c, van de Wmo 2015.

Artikel 3
Bevoegdheden

1. De colleges van Beekdaelen, Brunssum, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal verlenen aan het college van Heerlen mandaat om te beslissen op aanvragen om een maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget ten behoeve van opvang of beschermd wonen.
2. De colleges van Beekdaelen, Brunssum, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal verlenen aan de Teammanager Juridische Zaken van de gemeente Heerlen mandaat om te beslissen op bezwaarschriften met betrekking tot besluiten over maatwerkvoorzieningen dan wel persoonsgebonden budget ten behoeve van opvang of beschermd wonen, alsmede tot het (in dat kader) voeren van verweer in beroep en hoger beroep ten overstaan van de administratieve rechter.
3. De colleges van Beekdaelen, Brunssum, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal machtigen voorts het college van Heerlen om alle andere handelingen te verrichten zoals beschreven in de Wmo 2015, in relatie tot een melding van een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning, voor zover deze handelingen betrekking hebben op (het onderzoek naar) de behoefte aan opvang of beschermd wonen.
4. Ter zake de uitoefening van de in de leden 1, 2 en 3 opgedragen bevoegdheden en taken geldt het recht van ondermandaat en ondermachtiging en het recht van substitutie.

Artikel 4
Financiering

1. De financiering van aanbieders van opvang of beschermd wonen verloopt via subsidiëring door het college van Heerlen.

2. Onder de in het derde lid bedoelde kosten worden, naast de kosten voor financiering van aanbieders van opvang of beschermd wonen, begrepen alle kosten van de gemeente Heerlen ter zake de uitvoering van deze regeling, waaronder ook de verstrekte persoonsgebonden budgetten.
3. Voor zover de kosten van de gemeente Heerlen, die zijn verbonden aan de uitvoering van deze regeling, hoger zijn dan de rijksmiddelen die Heerlen als historisch budget voor opvang en beschermd wonen ontvangt, worden deze voldaan door partijen naar rato van de hoogte van de rijksmiddelen voor opvang en beschermd wonen, vanuit het objectief budget.

4. In afwijking van het gestelde in lid 3 geldt vanaf het jaar volgend op het jaar van inwerkingtreding van deze gemeenschappelijke regeling voor 3 jaren een andere regeling:
   In die jaren wordt jaarlijks 50% van het verschil tussen de verdeling conform lid 3 en de in lid 5 genoemde bedragen in mindering gebracht op de bijdrage van Voerendaal, Beekdaelen, Simpelveld en Landgraaf. De gemeenten Heerlen, Brunssum en Kerkrade dragen 50% van het verschil tussen de verdeling conform lid 3 en de in lid 5 genoemde bedragen extra bij.

5. De in lid 4 bedoelde bedragen die in mindering gebracht worden c.q. extra worden bij gedragen zijn in de opeenvolgende jaren:

	1e jaar	2e jaar	3e jaar
Beekdaelen	€ 35.942	€ 238.625	€ 407.131
Brunssum	€ 124.853	€ 828.909	€ 1.414.244
Heerlen	€ 479.548	€ 3.183.766	€ 5.431.984
Kerkrade:	€ 174.037	€ 1.155.450	€ 1.971.371
Landgraaf:	€ 95.531	€ 634.241	€ 1.082.111
Simpelveld:	€ 15.134	€ 100.474	€ 171.424
Voerendaal:	€ 20.809	€ 138.152	€ 235.707

6. De gemeente Heerlen ontvangt als voorschot uiterlijk 31 maart van de andere partijen de bijdrage als bedoeld in de voorgaande leden ten behoeve van de uitvoering van de regeling in het lopende kalenderjaar.

Artikel 5
Bestuurlijk overleg in stuurgroep WMO Parkstad

1. In de stuurgroep treden de in artikel 1, onder f bedoelde wethouders op als gemachtigde van de respectievelijke partijen. De stuurgroep geldt als op overeenstemming gericht overleg, en heeft als zodanig geen beslisbevoegdheid.
2. In de stuurgroep wordt tenminste tweemaal per jaar de uitvoering van deze regeling als onderwerp van overleg geagendeerd aan de hand van de in artikel 7, eerste lid, bedoelde halfjaarrapportages. Dit geldt als evaluatie van deze regeling als bedoeld in artikel 11a van de Wgr. De eerste halfjaarrapportage bevat onder andere een prognose van de hoogte van

de noodzakelijke bijdragen van de deelnemende gemeenten zoals bedoeld in artikel 4, lid 3 tot en met 5 voor het volgende uitvoeringsjaar.

3. In het tweede jaar na de start van de in artikel 4 lid 4 bedoelde 3 jaren vindt een evaluatie plaats van de in lid 4 beschreven manier waarop de gemeentes bijdragen in de kosten.
4. Het college van Heerlen draagt met het oog op het in het eerste lid bedoelde overleg zorg voor agendering van onderwerpen met betrekking tot deze regeling in de stuurgroep, indien het college dit noodzakelijk acht dan wel op verzoek van een van de andere partijen.
5. In de stuurgroep zijn in elk geval onderwerp van overleg de conceptversies van de in artikel 6 bedoelde begroting en het in artikel 7 bedoelde jaarverslag.

Artikel 6
Begroting

1. Het college van Heerlen stelt jaarlijks een uitvoeringsplan met begroting vast voor de uitvoering van deze regeling in het opvolgende kalenderjaar, en zendt deze uiterlijk 31 december toe aan de andere partijen.
2. Uiterlijk 31 oktober wordt een ontwerp ten behoeve van overleg aangeboden aan de stuurgroep.

Artikel 7
Tussentijdse rapportages en jaarverslag

1. Het college van Heerlen informeert de stuurgroep tussentijds over de uitvoering van deze regeling door middel van halfjaarrapportages.
2. Het college van Heerlen stelt jaarlijks een inhoudelijk en financieel verslag vast inzake de uitvoering van deze regeling in het voorgaande kalenderjaar, en zendt deze uiterlijk 31 juli aan de andere partijen.
3. Uiterlijk 31 mei wordt een ontwerp jaarverslag ten behoeve van overleg aangeboden aan de stuurgroep.
4. In het financieel jaarverslag worden de werkelijk door partijen te betalen financiële bijdrages bepaald.
5. Uiterlijk 30 september vindt dan betaling plaats van het verschil tussen de bijdrages op grond van lid 4 en de op grond van artikel 4 lid 6 al betaalde bijdrages.

Artikel 8
Archiefbescheiden

1. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heerlen draagt zorg voor de archiefbescheiden van deze centrumregeling.
2. De secretaris/algemeen directeur van de gemeente Heerlen is belast met het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, voor zover deze niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
3. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heerlen stelt voorschriften vast voor het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, die nog niet naar de archiefbewaarplaats zijn overgebracht.
4. Voor de bewaring van de over te brengen archiefbescheiden van de centrumregeling wordt aangewezen de archiefbewaarplaats van het Historisch Centrum Limburg.

5. Met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats, is belast de archivaris van het Historisch Centrum Limburg.
6. De archivaris van het Historisch Centrum Limburg brengt tweejaarlijks aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heerlen verslag uit over het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
7. Het college van burgemeester en wethouders van Heerlen brengt tweejaarlijks verslag uit aan de gemeenteraad over de uitoefening van de aan hen opgedragen zorg voor de archiefbescheiden en de uitvoering van het archiefbeheer van de centrumregeling.
8. De deelnemers aan deze centrumregeling stellen tijdig aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heerlen de archiefbescheiden beschikbaar die nodig zijn voor de uitvoering van de gemandateerde taken.
9. Ten aanzien van het beheer van de archiefbescheiden van de gemandateerde bevoegdheden en opgedragen taken maken partijen nadere afspraken.
10. In een verklaring van terbeschikkingstelling worden de periode van terbeschikkingstelling en het toezicht op het beheer van de ter beschikking gestelde archiefbescheiden geregeld.
11. In de verklaring kunnen nadere voorwaarden worden gesteld aan de terbeschikkingstelling.

Artikel 9
Privacy

1. Partijen worden aangemerkt als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4 onder 7 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming.
2. Het college van Heerlen voert de taken in mandaat uit in de hoedanigheid van verwerker in de zin van de Algemene Verordening Gegevensbescherming.
3. Partijen maken in een afzonderlijke overeenkomst afspraken over de wijze waarop er met persoonsgegevens moet worden omgegaan.

Artikel 10
Klachten

Klachten als bedoeld in hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht over gedragingen van ter uitvoering van deze regeling onder verantwoordelijkheid van het college van Heerlen werkzame personen worden afgehandeld door dit college.

Artikel 11
Toetreden

Het toetreden tot de regeling door andere bestuursorganen dan partijen is uitgesloten.

Artikel 12
Wijzigen, opheffen, uittreden

1. De regeling kan worden gewijzigd of worden opgeheven bij eensluidende besluiten van partijen, met inachtneming van het bepaalde in artikel 1, tweede tot en met vierde lid, van de Wgr.
2. Een partij, met uitzondering van het college van Heerlen, kan besluiten om uit de regeling te treden.
3. Uittreden vindt niet eerder plaats dan per 1 januari 2028, met inachtneming van een termijn van aanzegging aan de andere partijen van ten minste twee jaar.
4. Een uittredende partij compenseert het college van Heerlen voor de financiële gevolgen van het uittreden vanwege door dat college ter uitvoering van de regeling aangegane verplichtingen alsmede voor de optredende frictiekosten.
5. Het college van Heerlen stelt daarvoor een overzicht op van deze gevolgen, waarna in overleg tussen de partijen de hoogte van de compensatie wordt vastgesteld.

Artikel 13
Geschillenregeling

1. Partijen verplichten zich om in geval van geschillen over de inhoud of uitvoering van deze regeling met elkaar in overleg te treden, waarbij zal worden getracht dergelijke geschillen in der minne te beslechten.
2. Indien niet in der minne tot een oplossing wordt gekomen, zullen partijen het geschil voorleggen aan gedeputeerde staten van Limburg conform artikel 28 van de Wgr.

Artikel 14
Inwerkingtreding en duur

De regeling treedt in werking op 1 januari van het jaar na de bekendmaking overeenkomstig artikel 15, eerste lid.

Artikel 15
Bekendmaking en citeertitel

1. Het college van Heerlen draagt zorg voor bekendmaking van de regeling door kennisgeving van de inhoud ervan in het Gemeenteblad.
2. Partijen dragen op de gebruikelijke wijze zorg voor het bekendmaken van deze regeling.
3. De regeling kan worden aangehaald als ‘Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2024’.

Het college van de gemeente Beekdaelen
De secretaris, De burgemeester,
Getekend op <> te
Het college van de gemeente Brunssum,
De secretaris, De burgemeester,
Getekend op <> te
Het college van de gemeente Heerlen,
De secretaris, De burgemeester,
Getekend op <> te

Het college van de gemeente Kerkrade,
De secretaris, De burgemeester,
Getekend op <> te
Het college van de gemeente Landgraaf,
De secretaris, De burgemeester,
Getekend op <> te
Het college van de gemeente Simpelveld,
De secretaris, De burgemeester,
Getekend op <> te
Het college van de gemeente Voerendaal,
De secretaris, De burgemeester,
Getekend

gemeente Brunssum

Gemeente Heerlen
Postbus 1
6400 AA HEERLEN

Datum 7 juni 2023
Uw kenmerk
Ons kenmerk 202300501/202312494

Onderwerp Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Opvang en Beschermd Wonen

Beste heer/mevrouw,

De gemeenteraad in Brunssum heeft op 11 juli 2023 besloten met een positieve zienswijze te reageren op de concept gemeenschappelijke regeling "Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2024" met de volgende aanvullende boodschap: de gemeente Brunssum roept de gemeente Heerlen op om de overschotten op het taakveld Beschermd Wonen over het jaar 2024, als gevolg van het uitstel van de doordecentralisatie, op eerlijke wijze te verdelen of in te zetten (eventueel reserveren t.b.v. 2026) ten behoeve van de taak Beschermd Wonen.

Het college van burgemeester en wethouders van Brunssum,
krachtens mandaat,

Hoofd afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
Trix Huizinga

Telefoon
(045) 527 85 55
E-mail
gemeente@brunssum.nl
Website
www.brunssum.nl

Postadres
Postbus 250
6440 AG Brunssum
Bezoekadres
Lindeplein 1
6444 AT Brunssum

Bankgegevens
IBAN NL68BNGH0285001523
t.n.v. Gemeente Brunssum
KVK-nummer
14129999

parkstad stadsregio limburg

Reuling, Marian (Brunssum)

Onderwerp: Vragen/antwoorden mbt agendapunt 4 Opvang beschermd wonen

Zie onderstaande vragen van de PAK fractie en de beantwoording t.a.v. commissievergadering Buza op 4 juli inzake Beschermd Wonen.

Vragen gaan over de Zienswijze centrumregeling Opvang en Beschermd Wonen

1. Kunt u ons aangeven hoeveel Brunssumse cliënten in aanmerking komen voor, of al verblijven in, een beschermd wonen situatie waarop deze regeling van toepassing is?
2. Deze regeling gaat o.i. in per 2025? Maar door het hele raadstuk 'zwermen' de jaartallen 2024, 2025 en 2026! Kunt u ons eens overzichtelijk aangeven wat er nu in welke jaar iets aan de orde is?
3. In de zienswijze wordt aangegeven dat de overschotten voor het jaar 2024 verdeeld mogen worden over de deelnemende gemeenten. Kunt u ons aangeven hoeveel overschot er was en wat er met het overschot van de voorgaande jaren is gebeurd?
4. We missen bij de stukken als bijlage het 'concept gemeenschappelijke regeling 2024', zoals vernoemd in het raadsvoorstel. Graag BIJVOEGEN svp.

Vraag 1: het gaat om circa 20 tot 25 mensen uit Brunssum die een lopende indicatie Beschermd Wonen hebben. U zult begrijpen, dit is een peildatum, als de lopende meldingen beoordeeld zijn, kan het leiden tot meer indicaties BW vanuit Brunssum. Daarnaast kan dit aantal fluctueren. Procentueel komt ons aandeel, als aantal Brunssumse cliënten van het totaal, uit op circa 13% procent. Hierbij dient de kanttekening gemaakt te worden dat het in de praktijk in voorkomende gevallen lastig te bepalen is wanneer iemand een Brunssumse cliënt is of een Landgraafse cliënt, zeker aangezien mensen met dit soort problematiek op meerdere plekken terechtkomen. Het woonplaatsbeginsel, dat nog ingevoerd moet worden (mits het parlement hiermee instemt), zal duidelijkheid geven over welke criteria er gehanteerd worden bij de bepaling van de herkomstgemeente van een 'cliënt'.

Vraag 2: de regeling zou ingaan per 1 januari 2024 maar de doordecentralisatie is uitgesteld naar inwerkingtreding per 2025. De doordecentralisatie Beschermd Wonen is al meerdere keren uitgesteld en het parlement moet nog instemmen met de doordecentralisatie Beschermd Wonen; op dit moment vindt er discussie over plaats over de gehele meerwaarde van de doordecentralisatie. We zijn daardoor afhankelijk van hetgeen het parlement hieromtrent gaat besluiten.

Toen we dit voorstel in de regio opstelden, waren we nog in veronderstelling dat het in zou gaan per 2024, maar ten tijde van de procedure om het richting uw raad te brengen is er besloten dat het uitgesteld is naar 2025. Er is gepoogd dat aan te geven in dit voorstel.

Vraag 3: Centrumgemeente Heerlen krijgt van 2015 de budgetten voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang voor de gehele Parkstad-regio. In de loop van 2020 werd duidelijk dat de beschikbare middelen vanuit de decentralisatie-uitkering, die opgenomen werden in de begroting van de gemeente Heerlen, niet overeenkwamen met de daadwerkelijke middelen die de gemeente Heerlen voor deze taak ontving. Het verschil tussen uitgaven en ontvangen middelen varieerde de afgelopen jaren. We hebben uit laten zoeken wat hieromtrent juridisch mogelijk is, maar helaas is dit een 'recht' van de centrumgemeente en zijn zij niet verplicht om het overschot op regionale middelen aan elke gemeente te laten toekomen.

Vraag 4: correct, dit is bij plaatsing op agenda niet goed gegaan, per abuis is de GR als bijlage niet aangevinkt door de behandelend ambtenaar. Excuses daarvoor.

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 12 juni 2023
Registratiekenmerk	: 202300501
Gemeentebladnr.	: 2023/53
Afdeling opsteller	: Maatschappelijke ontwikkeling
Naam opsteller	: Angelo van Goethem
Bereikbaar onder	: angelo.van.goethem@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Vérénice Hermans
Raadsvergadering d.d.	: 11 juli 2023
Uiterlijke datum	: 7 augustus 2023 (8 weken na collegebesluit)

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Wijzigen "Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2020" in "Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2024".

In het kort

Uw raad wordt voorgesteld met een positieve zienswijze, inclusief aanvullende boodschap, te reageren op de voorgenomen wijziging van de "Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2020".
De directe aanleiding van de voorgenomen wijziging is de doordecentralisatie Beschermd Wonen. De doordecentralisatie Beschermd Wonen heeft betrekking op de middelen voor Beschermd Wonen: tot nu toe krijgt Heerlen de middelen voor Beschermd Wonen en vanaf 2025 (zoals het er nu uitziet, met de slag om de arm dat het parlement hiermee instemt) naar elke gemeente gaan. De verdere samenwerking rondom Beschermd Wonen en Opvang blijft inhoudelijk ongemoeid, het gaat puur om hoe elke parkstadgemeente bijdraagt aan het Beschermd Wonen aanbod in Parkstad.

Deze doordecentralisatie staat al geruime tijd op de planning en zou per 1 januari 2024 in werking treden. Op deze informatie is dit voorstel gebaseerd. Er is echter ten tijde van het opstellen van dit voorstel door de staatssecretaris besloten om het woonplaatsbeginsel, een belangrijk fundament waarop de doordecentralisatie van de middelen rust, opnieuw een jaar uit te stellen (naar 1 januari 2025). Bij sommige gemeenten was dit voorstel, voordat dit nieuws naar buiten kwam, al in procedure gebracht. Aangezien we de voorgenomen wijziging op uniforme wijze in willen brengen, is dit voorstel op dezelfde manier vormgegeven als bij de andere gemeenten (op basis van de ingangsdatum 2024), aangevuld met de nieuwe informatie die er is gekomen t.a.v. uitstel van de doordecentralisatie.
Om de "Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2020" te wijzigen dienen er 2 procedures naar de raad gevolgd te worden, namelijk de zienswijzeprocedure en toestemmingsprocedure. Dit voorstel dient voor de zienswijzeprocedure.

Ten aanzien van de aanvullende boodschap: aangezien de doordecentralisatie met een jaar is uitgesteld, gaat de gemeente Heerlen ook in het jaar 2024 geld overhouden op het taakveld Beschermd Wonen. Als de doordecentralisatie wel op 1 j januari 2024 van kracht zou gaan, was dit voordeel voor elke parkstadgemeente aan de orde geweest. Derhalve roepen wij de gemeente Heerlen op om dit overschot op eerlijke wijze te verdelen of in te zetten (eventueel reserveren voor de toekomst) ten behoeve van de taak Beschermd Wonen.

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

Sinds 2015 zijn de gemeenten behalve voor maatschappelijke opvang in het kader van de Wmo 2015 ook verantwoordelijk voor het vorm geven van beschermd wonen. De centrumgemeenten, waaronder Heerlen, ontvingen en ontvangen ook in 2023 de rijksmiddelen om hieraan uitvoering te geven in hun regio's. In Parkstad is daarvoor een zgn. lichte gemeenschappelijke regeling (centrumregeling) getroffen, waarbij de overige gemeenten het college van Heerlen gemandateerd hebben opvang en beschermd wonen ook voor hun gemeenten vorm te geven. In 2019 is deze met ingang van 2020 voor het laatst aangepast.

gemeente Brunssum

Er zijn de laatste jaren veel landelijke ontwikkelingen op het terrein van Beschermd Wonen die noodzaken om met ingang van 2024 de gemeenschappelijke regeling te wijzigen:

- Een grote groep cliënten, die aanvankelijk onder de verantwoording van de gemeenten kwamen, is met ingang van 2021 ondergebracht in de Wet langdurige zorg. Het budget voor de centrumgemeenten is daarvoor aangepast (verlaagd). Middelen zijn overgeheveld naar de Wlz.
- De rijksmiddelen zijn vanaf 2015 tussen de centrumgemeenten verdeeld op basis van de verdeling zoals die op dat moment was: de centrumgemeenten ontvingen een historisch budget. Omdat Heerlen c.q. Parkstad op dat moment al over veel voorzieningen voor Beschermd Wonen beschikte was (en is) het budget navenant groot. Meer dan verreweg de meeste regio's ter beschikking kregen. Dit wordt het historisch budget genoemd.
- Op basis van een advies van de commissie Dannenberg ("beschermd thuis") werd besloten het beschermd wonen verder door te decentraliseren, naar alle gemeenten. Onderdelen daarvan zijn: de rijksmiddelen anders verdelen, op basis van objectieve criteria (het objectieve budget), en de invoering van een zgn. woonplaatsbeginsel om te bepalen welke gemeente verantwoordelijk is voor het bieden van beschermd wonen aan een cliënt.
- De zgn. norm voor opdrachtgeverschap werd overeengekomen binnen de VNG: gemeenten moeten bij het vorm geven aan beschermd wonen samenwerken op basis van solidariteit.

De invoering van het nieuwe stelsel is al een aantal keren uitgesteld, met als laatste nog een jaar uitstel van 2023 naar 2024. *De zogenoemde doordecentralisatie Beschermd Wonen is wederom uitgesteld door het rijk, de invoering is niet gepland per 1 januari 2024 maar per 1 januari 2025. Alvorens dit geschiedt dient het parlement hier nog mee akkoord te gaan.* [1]

In Parkstad werkten wij al aan de herijking van beschermd wonen in de vorm van een nieuwe gezamenlijke subsidietender. Per 2023 hebben wij deze gerealiseerd. Er is nu een samenwerkingsverband van aanbieders dat wij via een lumpsum-subsidie financieren, namelijk het samenwerkingsverband 'Beschermd Thuis Parkstad'.
Wij hebben u hierover regelmatig via raadsinformatiebrieven geïnformeerd.

In verband met de herverdeling van het rijksbudget op basis van objectieve criteria verandert het totale budget voor Parkstad: dit wordt minder; met een overgangstermijn van 10 jaar. Met eenzelfde overgangstermijn worden de middelen van de centrumgemeenten naar alle gemeenten overgeheveld.

Over de manier waarop de verschillende gemeenten van Parkstad bijdragen in de kosten van het beschermd wonen heeft discussie plaats gevonden. Er is inmiddels overeenstemming bereikt over een compromisregeling voor de jaren 2024 t/m 2027. **In de regeling is een escape opgenomen voor het geval dat deze onverhoopt toch nog weer een keer uitgesteld wordt: in artikel 14 is bepaald dat de regeling in werking treedt op 1 januari na bekendmaking ervan in het Gemeenteblad. Dit is dus gebeurd ten tijde van de opstelling van het raadsvoorstel en dit traject.**
Echter, doordat sommige gemeenten deze stukken al in procedure hadden voordat dit nieuws werd uitgebracht, brengen we de stukken op dezelfde wijze in procedure.
Voor de helderheid: deze nieuwe centrumregeling zal dus, mits het woonplaatsbeginsel Beschermd Wonen wordt aangenomen, in 2025 in.

Toelichting
Het historische budget dat Heerlen ontvangt wordt eerst gebruikt. Wanneer dit niet meer voldoende is worden de objectieve budgetten van de gemeenten aangesproken. Dit zou kunnen op basis van herkomst van cliënten, maar ook basis van de hoogte van de rijksbijdragen die ontvangen worden. Dit laatste had voor Heerlen de voorkeur, het doet recht aan de invulling van samenwerken op basis van solidariteit. Voor de gemeenten Beekdaelen, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal zijn de consequenties van de laatste optie negatief. Daar staat echter tegenover dat cliënten uit die gemeenten vaak naar stedelijk gebied gaan als zij in problemen beginnen te komen. Huisvesting is daar dan nog te vinden. Uit een analyse van de woongeschiedenis van een groot aantal van de huidige cliënten bleek dat zij eigenlijk allemaal cliënten van Parkstad zijn. Vaak hebben zij in veel gemeenten verbleven. Hierbij zij overigens aangetekend dat

[1] Wetsvoorstel woonplaatsbeginsel: koersen op invoering per 1 januari 2025 | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl

het eigenlijk over een verdeling van een **overschot** gaat: het totale rijksbudget is gedurende de volledige overgangstermijn van 10 jaar naar het zich nu laat aanzien (aanzienlijk) hoger dan de kosten die verwacht worden. Afgesproken is nu dat er een compromisregeling in de gemeenschappelijke regeling opgenomen wordt. Deze staat nu verwoord in artikel 4 van de regeling: de 4 genoemde gemeenten worden gecompenseerd met 50% van het verschil tussen de bijdrage op basis van herkomst van cliënten en de bijdrage op basis van de hoogte van de rijksbijdragen die ontvangen worden. Brunssum, Heerlen en Kerkrade betalen samen deze compensatie.
Ook is opgenomen dat er tijdig een evaluatie plaatsvindt van de afgesproken bijdragenverdeling.

De colleges blijven kiezen voor een lichte gemeenschappelijk regeling waarin het college van Heerlen gemandateerd wordt om voor alle gemeenten de taak uit te voeren. In combinatie met opvang, dat wel nog een taak gebleven is van de centrumgemeenten en waarvoor zij ook nog de rijksbijdrage ontvangen.

Procedure voor gemeenschappelijke regelingen tussen colleges.
Wij hebben een principebesluit genomen om de gemeenschappelijke regeling "Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2020" te wijzigen in "Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2025".

De Wet gemeenschappelijke regelingen bepaalt in artikel 1 dat de gemeenteraden een zienswijze op de ontwerpregeling kunnen geven binnen acht weken na ontvangst van het ontwerp.

De volgende stap is dat de gemeenteraden toestemming moeten verlenen voor het aangaan van de gemeenschappelijke regeling. Deze dubbele gang naar de gemeenteraad is het gevolg van de wetswijziging per 1 juli 2022. Tot slot moeten de colleges een besluit nemen om de gemeenschappelijke regeling aan te gaan.

3. Gewenste situatie (WAT?

a. Wat willen we bereiken?

Via dit raadsvoorstel leggen wij u voor om een positieve zienswijze te geven op de voorgenomen wijziging van de Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2020.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)

Niet van toepassing.

2. Planning

Colleges: uiterlijk begin juni besluitvorming over concept-regeling.
Gemeenteraden: uiterlijk binnen 8 weken na ontvangst concept-regeling besluitvorming over zienswijze (dan wel z.s.m. hun colleges melden dat zij afzien van een zienswijze).
Colleges: uiterlijk september besluitvorming over regeling en vragen toestemming raden.
Gemeenteraden: uiterlijk oktober toestemming voor samenwerking.
Colleges: uiterlijk november vaststellen regeling en publiceren.

3. rol/ bevoegdheden college van B en W

Het college van B en W doet aan uw raad een voorstel voor het indienen van een zienswijze en is betrokken in het traject om tot deze nieuwe Gemeenschappelijke Regeling te komen.

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

Wet gemeenschappelijke regelingen
Wmo 2015

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?

Het betreft een continuering van de centrumregeling Opvang en Beschermd Wonen en borduurt voort op eerder vastgestelde uitgangspunten over samenwerking en solidariteit in de regio.

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

De kosten die met de uitvoering van deze gemeenschappelijke regeling gemoeid zijn worden volledig bestreden door de ontvangsten uit de rijksbijdragen die Heerlen en de andere gemeenten van Parkstad hiervoor ontvangen. Er is sprake van een positief saldo.

Tot nu toe kwam het positieve saldo altijd ten goede van de gemeente Heerlen. Vanaf 2025 wordt dit (aanzienlijk) minder en gaan alle gemeenten geld overhouden.
Het betekent concreet dat de gemeente Heerlen in 2025 Beschermd Wonen nog financiert uit de overschotten die er waren. Vanaf 2026 gaat elke parkstadgemeente, conform de overeengekomen kostenverdeling, bijdragen aan de taak Beschermd Wonen. Aangezien het geld dat we gaan ontvangen meer is dan we gaan bijdragen, betekent dat er per jaar geld overblijft voor Beschermd Wonen voor de Brunssumse begroting. Hoeveel dit precies gaat zijn zal naar alle waarschijnlijkheid in de meicirculaire van 2024 zichtbaar worden. [2]

c. Argumenten en overwegingen

1. De doordecentralisatie leek er eindelijk aan te komen (maar deze is dus weer met een jaar vooruitgeschoven door het ministerie). We bereiden ons met deze aangepaste regeling voor op deze doordecentralisatie en vooral hoe we de kostenverdeling vormgeven. Het overschot op Beschermd Wonen kwam de afgelopen jaren ten gunste van de gemeente Heerlen. Doordat deze middelen nu doorgedecentraliseerd worden, krijgt elke gemeenten middelen voor Beschermd Wonen. We blijven de taak beschermd wonen gezamenlijk (met de 6 parkstadgemeenten) oppakken via het samenwerkingsverband van aanbieders 'Beschermd Thuis Parkstad'.

In de concept gemeenschappelijke regeling zijn de afspraken vastgelegd met betrekking tot de consequenties van de zgn. doordecentralisatie van het beschermd wonen, onder andere:

- Het college van Heerlen voert de taken mede namens de andere colleges uit.
- Alle gemeenten van Parkstad dragen bij in kosten, vanaf het moment dat het historische budget dat Heerlen ontvangt niet meer voldoende is.
- Er is een compromisregeling opgenomen voor de bijdrages van de gemeenten, waarbij de negatieve verschillen tussen bijdragen "naar rato van herkomst van de cliënten" en "naar rato van de middelen op grond van de rijksbijdrage" verzacht worden.

2. Als gevolg van het uitstel van de doordecentralisatie houdt de gemeente Heerlen ook in 2024 veel middelen over op het taakveld Beschermd Wonen. Derhalve wordt in de zienswijze de aanvullende boodschap opgenomen dat de gemeente Heerlen dit overschot op eerlijke wijze verdeelt onder de parkstadgemeenten of inzet (eventueel reserveert voor de toekomst en de overige gemeenten hiermee compenseert) ten behoeve van de taak Beschermd Wonen. Dit zou kunnen geschieden, als voorbeeld, door middel van het eerst inzetten van het overschot van 2024, in 2026, alvorens de andere gemeenten gaan bijdragen aan de taak Beschermd Wonen (in 2025 wordt het restant van het budget in Heerlen ook ingezet).

d. Opties en keuze

De keuze die uw raad heeft is om een zienswijze af te geven met een andere strekking dan die wordt voorgesteld.

Bijlagen

Concept gemeenschappelijke regeling "Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2024".

---

[2] *De bedragen die in de concept GR staan opgenomen, over hoeveel elke gemeente bijdraagt, zijn derhalve indicatief. Voor de helderheid: hiervoor krijgt de gemeente Brunssum dus middelen vanuit het ministerie, per 2025. Deze zijn op basis van de huidige inzichten (zoals reeds vermeld) ruimschoots dekkend (we gaan geld overhouden), maar precieze bedragen zijn niet te noemen.*

gemeente Brunssum

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester

Secretaris

gemeente Brunssum

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/53
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 202300501

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2023/53

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. , afdeling Maatschappelijke ontwikkeling;

Besluit:

Met een positieve zienswijze te reageren op de concept gemeenschappelijke regeling "Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2024" met de volgende aanvullende boodschap: de gemeente Brunssum roept de gemeente Heerlen op om de overschotten op het taakveld Beschermd Wonen over het jaar 2024, als gevolg van het uitstel van de doordecentralisatie, op eerlijke wijze te verdelen of in te zetten (eventueel reserveren) ten behoeve van de taak Beschermd Wonen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 11 juli 2023

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

Initiatief raadsvoorstel Commissie Klankbordgesprekken Burgemeester

Collegeverg. d.d. : N.v.t.
Registratiekenmerk :
Gemeentebladnr. : 2023/31
Afdeling : N.v.t.
Behandeld ambt. : N.v.t.
Bereikbaar onder : N.v.t.
Behandelvoorstelnr. :
Portefeuillehouder : n.v.t.
Onderwerp **:** Commissie klankbordgesprekken burgemeester
Raadsverg. d.d. : 11 juli 2023
Uiterlijke datum : N.v.t.

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Commissie klankbordgesprekken burgemeester

2. Uitgangssituatie

a. Aanleiding

De aanleiding is het opstappen van twee leden uit de commissie klankbordgesprekken burgemeester.

b. Huidige situatie/ probleemstelling

Op grond van de huidige verordening "van de gemeenteraad van de gemeente Brunssum houdende regels klankbordgesprek Verordening klankbordgesprekken burgemeester 2018" , bestaat de commissie uit 2 coalitie- en 2 oppositieleden. Door het opstappen van twee commissieleden is de commissie niet voltallig en voldoet niet langer aan artikel 2 lid 1 van de verordening. De geheimhouding als zijnde bepaalt in artikel 5 lid 2 zorgt voor een gebrek aan informatie over de reden van opstappen. Dit is een reden voor de coalitiepartijen om niemand af te vaardigen voor de commissie. De huidige verordening voorziet niet in de her-bemensing van de commissie.
Middels dit initiatiefvoorstel wordt met een wijziging van de verordening en de samen-stelling van de commissie het probleem opgelost.

3. Gewenste situatie

a. Wat willen we bereiken?

- Een actualisatie van de verordening klankbordgesprekken burgemeester

b. Kaders

Verordening klankbordgesprekken burgemeester 2018(versie 2)
Handreiking klankbordgesprekken 2021
Handreiking burgemeesters Benoeming, herbenoeming, klankbordgesprekken en afscheid van het ministerie van BZK december 2020

c. Argumenten en overwegingen

Het is wenselijk dat de gemeenteraad regelmatig het functioneren van de burgemeester evalueert. Verder is het wenselijk dat de burgemeester - in het kader van een zorgvuldig personeelsbeleid - er recht op heeft regelmatig tijdens de ambtsperiode van de raad te horen hoe over functioneren wordt gedacht.
De huidige samenstelling van de commissie houdt een onevenredige vertegenwoordiging van de raad in. Vanwege de op de commissie berustende geheimhouding betekent dit verder dat niet iedere fractie op de hoogte is van de voorbereidende handelingen en inhoud van de gesprekken. De huidige verordening is niet toereikend om de evenredigheid en functionaliteit van de commissie te waarborgen.
De volgende argumenten worden aangedragen om de huidige verordening in te trekken:

a. Geheimhouding:

Op basis van de gemeentewet en de handreiking klankbordgesprekken ligt er een bijzondere geheimhouding op de commissie klankbordgesprekken burgemeester. Dit betekent dat alleen leden van de commissie kennis mogen nemen van de informatie. Om een evenredige verdeling van geheime informatie te bewerkstelligen is een commissie bestaande uit alle fracties gewenst.

b. Samenstelling:

De huidige samenstelling van de commissie is geen evenredige vertegenwoordiging van de raad. Om deze evenredigheid te garanderen is het wenselijk dat alle fracties de mogelijkheid krijgen een commissielid aan te leveren, bij voorkeur de fractievoorzitter.

c. Verordening:

De huidige situatie bewijst dat de verordening klankbordgesprekken burgemeester niet toereikend is. Zowel voor evenredigheid als oplossen van problemen komt de verordening tekort. Voorgesteld wordt om een nieuwe verordening aan te nemen die meer houvast biedt voor het oplossen van onvoorziene problemen.

d. Opties en keuzes

a. Ontbinden huidige commissie

Na het opstappen van twee commissieleden kan niet meer aan het quorum voldaan worden. Zoals eerder aangegeven blijkt het benoemen van nieuwe commissieleden niet mogelijk. Met het ontbinden van de huidige commissie en het instellen van een nieuwe, kan het proces opnieuw opgestart worden.

b. Intrekken huidige verordening en aannemen nieuwe verordening

Het probleem met de her bemensing en het voldoen aan het quorum kan niet worden opgelost met de huidige verordening. Gesteld wordt om een nieuwe verordening aan te nemen die betere handvaten geeft voor dit soort situaties. De nieuwe verordening moet zorgen voor een samenstelling en quorum dat zowel evenredige vertegenwoordiging als voortgang van het proces waarborgt. Een commissie bestaande uit alle fractievoorzitters en een quorum van de helft plus één zorgen voor deze waarborging.

c. Commissie opnieuw bemensen

Het is een optie om de zittende commissie simpelweg aan te vullen met nieuwe leden, met of zonder nieuwe verordening. Echter, gelet op de probleemstelling en eerder gemaakte argumenten ligt hier niet de voorkeur. Een geheel nieuwe commissie zorgt dat het proces met een schone lei kan aanvangen.

Overwegend de eerder genoemde argumenten wordt voorgesteld om de huidige commissie te ontbinden, de huidige verordening in te trekken en een nieuwe verordening aan te nemen.

4. Bijlagen

- Verordening klankbordgesprekken burgemeester 2023
- Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Brunssum houdende regels klankbordgesprek Verordening klankbordgesprekken burgemeester 2018
- Handreiking burgemeesters Benoeming, herbenoeming, klankbordgesprekken en afscheid van het ministerie van BZK december 2020

Namens de gezamenlijke fracties PvdA, VVD Brunssum en Lijst Borger

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/31

Afdeling : N.v.t.

Registratiekenmerk :

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2023/31;

Gehoord het Presidium 20-06-2023,

Gelezen/gehoord de zienswijze van het college van burgemeester en wethouders.

Besluit:

1. De zittende commissie klankbordgesprekken burgemeester te ontbinden.
2. De “Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Brunssum houdende regels klankbordgesprek Verordening klankbordgesprekken burgemeester 2018” in te trekken.
3. De verordening klankbordgesprekken burgemeester 2023 vast te stellen.
4. En de volgende personen in de commissie af te vaardigen:
    a.
    b.
    c.
    d.
    e.
    f.
    g.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van …

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Handreiking burgemeesters

Benoeming, herbenoeming, klankbordgesprekken en afscheid

Versie december 2020

Dit bestand wordt met regelmaat geactualiseerd. Heeft u nu de laatste versie voor zich?

U kunt dit checken op: www.PolitiekeAmbtsdragers.nl

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
In samenwerking met Necker van Naem

Inleiding

Een ambt in ontwikkeling vraagt om een actuele handreiking

Het ambt van burgemeester is voortdurend in ontwikkeling. Zo zijn de bevoegdheden van de burgemeester op het terrein van openbare orde en veiligheid uitgebreid en heeft de burgemeester een wettelijke verantwoordelijkheid voor het bevorderen van de bestuurlijke integriteit van de gemeente gekregen. Ook hebben zich rond het selecteren en functioneren van burgemeesters nieuwe praktijken ontwikkeld die vragen om handvatten voor degenen die erbij betrokken zijn. Daarbij bestaat de ambitie om te werken aan een goede balans en mix van mensen in het openbaar bestuur en wordt gewerkt aan het realiseren van een balans tussen de 40-60% vrouw-man in het bestuur. De omgeving waarin burgemeesters werken verandert eveneens: de decentralisaties in het sociale domein hebben een integrale lokale beleidsafweging belangrijker gemaakt, de intensiteit van intergemeentelijke samenwerking neemt verder toe, het medialandschap is ingrijpend gewijzigd en in het (digitale) samenspel tussen overheid en samenleving ontstaan initiatieven. Burgemeesters staan daardoor voor nieuwe uitdagingen.

Die uitdagingen brengen verwachtingen met zich mee. Zo krijgt de rolinvulling van de burgemeester als bestuurder op het terrein van openbare orde en veiligheid meer aandacht, onder andere in relatie tot ondermijnende criminaliteit. Burgemeesters worden ook steeds meer als persoon beoordeeld door burgers, pers en politici. En de verhouding tussen de gemeenteraad en de burgemeester is een andere dan die jaren geleden was. Tegelijk wordt nog altijd van burgemeesters verwacht dat zij gezagsvol boven de partijen staan, het gezicht van gemeente en gemeenschap vormen en als verbinder optreden tussen maatschappelijke en bestuurlijke partijen.

Verschillende van deze ontwikkelingen en verwachtingen vragen om een actualisatie van bestaande handreikingen rond de benoeming van burgemeesters, het voeren van klankbordgesprekken met burgemeesters, herbenoeming en afscheid van burgemeesters. In het bijzonder is deze handreiking op de volgende punten vernieuwd:

- De handreiking is aangepast aan nieuwe wet- en regelgeving, waaronder de 'Circulaire benoeming, klankbordgesprekken en herbenoeming burgemeester' van 2017.
- In deze handreiking is meer aandacht voor een divers en inclusief openbaar bestuur. Dit raakt aan verschillende elementen van deze handreiking. Van het opstellen van de profielschets bij de zoektocht naar een nieuwe burgemeester, tot aan de samenstelling van de vertrouwenscommissie en de selectie van kandidaten.
- De handreiking is aanscherpt op basis van gebruikerservaringen met de vorige handreiking. Zo blijft de handreiking beantwoorden aan actuele vragen rondom de verschillende procedures.

Handreiking biedt geen blauwdruk, maar wel bouwstenen en houvast

Deze handreiking schrijft niet voor hoe de processen van benoeming, klankbordgesprekken, herbenoeming en afscheid nemen exact verlopen. Ze biedt evenmin een blauwdruk voor een succesvol benoemingsproces, geslaagde klankbordgesprekken, een voorspoedige herbenoemingsprocedure of een goede manier van afscheid nemen. Wél biedt de handreiking procesmatige houvast en bruikbare bouwstenen voor de praktijk. Dat gebeurt in de vier delen waaruit de handreiking is opgebouwd: (1) benoeming, (2) klankbordgesprekken, (3) herbenoeming en (4) afscheid nemen en ontstaan vacature. De delen hangen met elkaar samen zoals verbeeld in de afbeelding op de volgende pagina.

De handreiking en het wettelijk kader

Deze handreiking is geen vervanger van het wettelijk kader. Wetgeving is en blijft leidend. De handreiking biedt ook geen samenvatting van alle wetsbepalingen en regelingen. Wie verdieping of exacte duidelijkheid zoekt, kan bijvoorbeeld terecht in de Circulaire benoeming, klankbordgesprekken en herbenoeming burgemeester'. De handreiking biedt een praktische houvast voor betrokkenen, maakt afwegingen zichtbaar en geeft tips voor de invulling van de procedures. De handreiking wil zo bijdragen aan vertrouwelijkheid, zorgvuldigheid en kwaliteit en mogelijkheden bieden voor betrokkenen om eigen accenten te leggen.

Benoeming
Klankbordgesprekken
Herbenoeming
Afscheid nemen en ontstaan vacature

Over de handreiking

Doel
De handreiking wil met praktische ondersteuning bijdragen aan de kwaliteit, zorgvuldigheid, vertrouwelijkheid en het maatwerk van procedures rond benoeming, klankbordgesprekken, herbenoeming en afscheid nemen van burgemeesters.

Inhoud
De handreiking bestaat uit vier delen: benoeming, klankbordgesprekken, herbenoeming en het deel afscheid nemen en ontstaan vacature.

Benoeming
Gaat over de procedure van Kroonbenoeming van een burgemeester

Klankbordgesprekken
Gaat over het voeren van periodieke, niet-vrijblijvende gesprekken over wederzijdse ervaringen en verwachtingen, tussen een burgemeester en een delegatie uit de gemeenteraad

Herbenoeming
Gaat over de herbenoemingsprocedure van een zittende burgemeester

Afscheid nemen en ontstaan vacature
Gaat over situaties waarin een zittende burgemeester het ambt neerlegt of moet neerleggen en hoe het dan verder moet

Elk deel biedt procesmatige houvast, geeft suggesties en biedt richting om tot maatwerk te komen in de eigen situatie. Vaste onderdelen in de delen zijn de kopjes ‘Resultaat’, ‘Betrokkenen’ en ‘Keuzemarge en Tips’.

Voor wie
De handreiking kent verschillende doelgroepen:
- de gemeenteraad;
- de raadsgriffier (als eerste ondersteuner van de gemeenteraad, secretaris van de vertrouwenscommissie en hoofd van de griffie);
- de vertrouwenscommissie (inclusief ondersteuning en adviseurs);
- sollicitanten op een burgemeestersvacature;
- zittende burgemeesters;
- de commissaris van de Koning;
- de kabinetschef (als eerste adviseur van de commissaris van de Koning bij burgemeestersaangelegenheden en hoofd van het kabinet).

Keuzemarges
Maatwerk in benoeming, klankbordgesprekken, herbenoeming en afscheid nemen vereist dat betrokkenen zich de inhoud van de procedures eigen maken en van daaruit tot eigen keuzes komen. De handreiking helpt hierbij.

Navigeren
Snel de weg vinden in de handreiking kan op twee manieren. Ten eerste kunt u vanuit de inhoudsopgave direct naar iedere gewenste paragraaf. Ten tweede staan er onderaan elke pagina ‘snelknoppen’. Die stellen u in staat om snel te schakelen tussen de delen van de handreiking en bieden u de mogelijkheid om altijd terug te keren naar de inhoudsopgave.

Totstandkoming
De handreiking is opgesteld in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en is uitgevoerd door Necker van Naem. Ten behoeve van het ophalen van gebruikerservaringen en wensen tot aanpassing of aanvulling zijn gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van BZK, het Nederlands Genootschap van Burgemeesters, de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden, de Vereniging van Griffiers, en de Kring van Kabinetschefs. Na aanpassing aan de opgehaalde wensen en verwachtingen is een concept van de herziene handreiking getest bij vijf eindgebruikers.

Tips
- De handreiking is een ‘gebruiksvoorwerp’: pak het deel van de handreiking erbij dat in uw situatie aan de orde is.
- Overweeg in het inwerkprogramma voor nieuwe gemeenteraden het samenvattende processchema en een verwijzing naar deze handreiking op te nemen zodat de gemeenteraad weet wat de burgemeester doet en op welke manieren de gemeenteraad hierbij betrokken is.
- Wanneer hieraan behoefte bestaat, is verdere verdieping op de inhoud van deze handreiking aan te brengen door bijvoorbeeld intercollegiale consultatie, contact met het kabinet van de provincie of via raadpleging van de Gemeentewet en circulaires.

Inhoudsopgave

1. Benoeming

Introductie op het deel Benoemen 10

Stap 1 / Procesduidelijkheid verkrijgen na ontstaan vacature 11

Stap 2 / Vroegtijdig voorbereidingen treffen voor uitvoering benoemingsprocedure 13

Stap 3/ Opstellen van de profielschets en verordening 21

Stap 4/ Vaststellen van de profielschets door de gemeenteraad 38

Stap 5/ Openstellen vacature en reacties door sollicitanten 40

Stap 6/ Selectie van kandidaten 42

Stap 7 / Beoordeling kandidaten door de vertrouwenscommissie 46

Stap 8 / Verslag van Bevindingen van de vertrouwenscommissie 52

Stap 9 / Besloten en open raadsvergadering over de aanbeveling 55

Stap 10 / Voordracht door minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en benoeming bij Koninklijk Besluit 55

Stap 11 / Beëdiging burgemeester in de gemeente 61

2. Klankbordgesprekken

Introductie op het deel Klankbordgesprekken 64

Stap 1 / Inrichten van de klankbordgesprekken 67

Stap 2 / Voorbereiden op het klankbordgesprek 73

Stap 3 / Voeren van een goed gesprek 76

Stap 4 / Verslaglegging en archivering 79

Stap 5 / Communicatie met de commissaris van de Koning 81

3. Herbenoeming

Introductie op het deel Herbenoeming 83

Stap 1 / Opstarten van de herbenoemingsprocedure 85

Stap 2 / Overleg tussen gemeenteraad en de commissaris van de Koning 86

Stap 3 / Opstellen van de verordening op de vertrouwenscommissie die de aanbeveling voorbereidt 89

Stap 4 / Voorbereiding van het herbenoemingsgesprek 92

Stap 5 / Voeren herbenoemingsgesprek met de burgemeester en opstellen conceptaanbeveling 94

Stap 6 / Vaststellen van aanbeveling in besloten vergadering 97

Stap 7 / Toezending aanbeveling aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties 100

Stap 8 / Voordracht door minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en herbenoeming bij Koninklijk Besluit 101

4. Afscheid nemen en ontstaan vacature

Introductie op het deel Afscheid nemen en ontstaan vacature 103

1 / Vrijwillig afscheid: ontslag op eigen aanvraag 104

2 / Onvrijwillig afscheid: ongevraagd ontslag 105

3 / Uitkeringsregeling 108

4 / Waarnemend burgemeester 109

1. Benoeming

Introductie op het deel benoeming

Artikel 6 van de Gemeentewet bepaalt dat in elke gemeente een burgemeester is. Dit deel gaat over de benoemingsprocedure van een burgemeester. Artikel 61 van de Gemeentewet vormt hiervoor de basis. Het eerste lid van dit artikel bepaalt dat de burgemeester op voordracht van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bij Koninklijk Besluit voor de duur van zes jaar wordt benoemd.

Tijdpad van de totale procedure

De procedure voor een Kroonbenoeming neemt al snel meer dan acht maanden in beslag. Dit is gerekend vanaf de aankondiging van het afscheid van de zittende burgemeester tot en met de installatie van de nieuwe burgemeester. Zeker wanneer de procedure de zomer beloopt of er zich bijzondere omstandigheden voordoen neemt de benoemingsprocedure al snel flink wat tijd in beslag. Het tijdpad is daarom maatwerk. Het is gebruikelijk dat raadsgriffier en kabinetschef daarover overleggen. In de benoemingsprocedure gelden diverse deadlines. Een markant moment is bijvoorbeeld dat de gemeenteraad binnen vier maanden na openstelling van de vacature zijn aanbeveling doet voor de nieuwe burgemeester.

Belangrijkste betrokkenen bij benoeming

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties stelt een burgemeestersvacature open. De commissaris van de Koning ziet toe op een ordelijk verloop van het gehele benoemingsproces, rapporteert over de uitvoering van de procedure rechtstreeks aan de minister en maakt uit alle sollicitanten een selectie van kandidaten die hij of zij geschikt acht. De commissaris van de Koning wordt hierbij ondersteund door zijn of haar kabinet. De kabinetschef is de contactpersoon voor gemeenten bij burgemeestersaangelegenheden en de eerste adviseur van de commissaris van de Koning. Over het profiel van de nieuwe burgemeester spreekt de commissaris van de Koning met de gemeenteraad.
De gemeenteraad heeft een grote rol in de benoeming van een burgemeester, omdat hij het profiel voor de nieuwe burgemeester vaststelt en een aanbeveling aan de minister van

Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties doet voor de nieuwe burgemeester.
Een vertrouwenscommissie uit de gemeenteraad heeft tot taak die aanbeveling voor te bereiden. De vertrouwenscommissie wordt daarbij ondersteund door de griffier, die de secretaris van de vertrouwenscommissie is en als eerste ondersteuner van de gemeenteraad optreedt als procesbewaker. Meestal is een wethouder de adviseur van de vertrouwenscommissie en in de praktijk is vaak de plaatsvervangend griffier dan wel de gemeentesecretaris toegevoegd als plaatsvervangend secretaris.
Op voordracht van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt een burgemeester benoemd bij Koninklijk Besluit.

Proces
Een benoemingsprocedure bestaat uit 11 stappen:
1. Procesduidelijkheid verkrijgen na ontstaan vacature
2. Vroegtijdig voorbereidingen treffen voor uitvoering benoemingsprocedure
3. Opstellen van de profielschets en verordening
4. Vaststellen van de profielschets door de gemeenteraad
5. Openstellen vacature en reacties door sollicitanten
6. Selectie van kandidaten
7. Beoordeling kandidaten door de vertrouwenscommissie
8. Verslag van Bevindingen van de vertrouwenscommissie
9. Besloten en open raadsvergadering over de aanbeveling
10. Voordracht door minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en benoeming bij Koninklijk Besluit
11. Beëdiging burgemeester in de gemeente

Alle stappen brengen acties en keuzes met zich mee die hierna worden geschetst en besproken.

Stap 1 / Procesduidelijkheid verkrijgen na ontstaan vacature

Resultaat
- De gemeenteraad is op de hoogte van de procedure voor benoeming van een nieuwe burgemeester en heeft de globale planning van activiteiten en tijdpad scherp.

Betrokkenen
- De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties: heeft de bevoegdheid tot het openstellen van de vacature.
- De commissaris van de Koning: neemt het initiatief voor het tijdpad van de benoemingsprocedure.
- De kabinetschef van de provincie: maakt een tijdsplanning en neemt de benoemingsprocedure in ieder geval door met de raadsgriffier.
- De gemeenteraad: geeft bij de raadsgriffier aan welke informatiebehoefte hij heeft.
- De raadsgriffier: voorziet de gemeenteraad van gewenste en benodigde informatie over de benoemingsprocedure.

Een benoemingsprocedure is geen alledaagse aangelegenheid. Er komt ook veel bij kijken. De aankondiging van vertrek door de zittende burgemeester roept dan ook direct vragen op. Bijvoorbeeld: Wat is wettelijk geregeld en wat niet? Wie neemt het initiatief voor het in gang zetten van de vacature? Op welk moment en met wie vindt overleg plaats? Wanneer geldt geheimhouding?

De eerste stap is daarom duidelijkheid te krijgen over het proces. De commissaris van de Koning neemt veelal het initiatief voor de planning van de procedure. Namens hem nodigt de kabinetschef de raadsgriffier, en meestal ook de beoogde voorzitter van de vertrouwenscommissie, in een vroeg stadium uit voor een gesprek om de procedure gezamenlijk door te nemen. Vroegtijdige afstemming is namelijk van groot belang voor een soepel verloop van de procedure. De provincie houdt daarbij zoveel mogelijk rekening met wensen van de gemeenteraad; met alle betrokkenen wordt gezocht naar een passend tijdpad. De raadsgriffier voert ook het gesprek met de gemeenteraad over de behoefte aan procesmatige ondersteuning en de informatiebehoefte van de gemeenteraad. Dat doet hij of zij veelal in nauwe afstemming met de beoogde voorzitter van de vertrouwenscommissie. Vervolgens bewaakt de raadsgriffier namens de gemeenteraad de procesgang.

Keuzemarge

- De hoeveelheid en aard van de informatie over de benoemingsprocedure die wordt gedeeld met de gemeenteraad is afhankelijk van zijn informatiebehoefte.

Tips

- Verstrek pas informatie aan de gemeenteraad en derden over het tijdpad nadat het gesprek met de kabinetschef heeft plaatsgevonden. Onvoldoende afstemming tussen gemeente en provincie kan leiden tot een valse start. Het in externe communicatie moeten herroepen van een foutieve planning is een voorbeeld van een valse start.
- Stel als raadsgriffier de fractievoorzitters in een kort gesprek op de hoogte van de globale routing. Op die manier valt de eerste informatiebehoefte te stillen en enige onzekerheid over wat er allemaal komt kijken bij een benoemingsprocedure weg te nemen. Een alternatief is dat de raadsgriffier een korte notitie schrijft aan de gehele gemeenteraad met informatie over de benoemingsprocedure.
- Houd er rekening mee dat ook inwoners, maatschappelijke organisaties, pers en ambtenaren benieuwd zullen zijn naar het proces. Overweeg om op de gemeentelijke website enige basisinformatie over het verloop van de procedure op te nemen. Let daarbij goed op welke informatie wel en niet gedeeld mag worden over het verloop van de procedure, bijvoorbeeld daar waar het gaat over het tijdspad.

Stap 2 / Vroegtijdig voorbereidingen treffen voor uitvoering benoemingsprocedure

Resultaat

- De benoemingsprocedure is qua doorlooptijd gepland. Het budget voor de procedure is geraamd. En voorbereidingen zijn getroffen voor een goed verloop van de inhoudelijke werkzaamheden.

Betrokkenen

- De gemeenteraad: bepaalt binnen de regels van de Gemeentewet en circulaires de werkwijze van de vertrouwenscommissie.
- De raadsgriffier: ondersteunt en adviseert de (afvaardiging uit de) gemeenteraad bij het bepalen van de werkwijze en werkt planningen uit.

De aandacht voor de benoemingsprocedure verdwijnt wat naar de achtergrond op het moment dat het aangekondigde vertrek is 'geland' en de planning van de benoeming van de nieuwe burgemeester is vastgesteld. Toch zijn er al belangrijke voorbereidingen te treffen. Het is niet efficiënt en vanuit vertrouwelijkheid ook niet wenselijk dat de hele raad zich even intensief bezighoudt met de benoemingsprocedure. De raadsgriffier neemt in de voorbereidingen het voortouw met een delegatie uit de raad, waarbij het wel belangrijk blijft dat de overige raadsleden geïnformeerd zijn over (de stand van) het proces en de rechten van de raad in de procedure.

Het verdient een grote voorkeur dat deze afvaardiging gedurende de procedure betrokken blijft. Daarmee wordt de procesmatige voortgang en inhoudelijke continuïteit in de benoemingsprocedure gewaarborgd. Om die reden is deze afvaardiging veelal de 'vertrouwenscommissie in oprichting' of wordt in een vroeg stadium de vertrouwenscommissie bij raadsbesluit al ingesteld. Die laatste mogelijkheid heeft als voordeel dat er snel helderheid is over de formele werkwijze van de vertrouwenscommissie, maar betekent wel dat je vroeg in de procedure te maken hebt met de geheimhoudingsplicht die op de procedure rust. Dit kan weer tot verwarring leiden over wat in de fase van het opstellen van de profielschets wel en niet buiten de vertrouwenscommissie kan worden gedeeld. De gemeenteraad maakt zijn eigen afweging tussen de twee mogelijkheden.

De formele werkwijze van de vertrouwenscommissie wordt vastgelegd in een verordening die de gemeenteraad vaststelt. Hieraan voorafgaand valt aan te bevelen om een praktisch plan van aanpak of draaiboek voor de gehele benoemingsprocedure te maken. Dat dient als checklist voor het treffen van voorbereidingen en geeft houvast in de uitvoering.

In dit stadium van de benoemingsprocedure vallen voorbereidingen te treffen op de volgende vier onderwerpen:

1. samenstelling en ondersteuning van de vertrouwenscommissie (in oprichting);
2. oriëntatie op het ambt;
3. externe ondersteuning;
4. praktische zaken in relatie tot het tijdpad.

2.1 Samenstelling en ondersteuning van de vertrouwenscommissie (in oprichting)

2.1.1 De leden van de vertrouwenscommissie

De leden van de vertrouwenscommissie zijn gemeenteraadsleden. Ieder lid heeft één stem in de vertrouwenscommissie. De vertrouwenscommissie heeft een cruciale rol in de benoemingsprocedure doordat zij de aanbeveling van de gemeenteraad voorbereidt. De gemeenteraad bepaalt daarom de samenstelling van de vertrouwenscommissie.

Het is belangrijk de vertrouwenscommissie dusdanig samen te stellen dat deze op een breed draagvlak binnen de gemeenteraad kan rekenen. Niet in de laatste plaats omdat de leden van de vertrouwenscommissie na het aanbieden van de profielschets vanwege de geheimhouding geen terugkoppeling kunnen geven aan hun fracties. Daarnaast geldt dat elk lid van de vertrouwenscommissie één stem heeft, ongeacht de getalsmatige verhoudingen tussen partijen in de gemeenteraad. Het aanbevelen van een burgemeesterskandidaat is immers geen politieke kwestie.

Fracties gaan voor zichzelf na of zij plaats willen nemen in de vertrouwenscommissie en, zo ja, wegen goed af wie uit de fractie voor de werkzaamheden in aanmerking komt. Dit kunnen fractievoorzitters zijn, maar dat hoeft zeker niet.

In algemene zin is het aantrekkelijk als de samenstelling van de vertrouwenscommissie divers is in termen van persoonlijkheid, ervaring in de raad en affiniteit met aspecten van het burgemeestersambt. Dat zorgt voor een meer evenwichtige werving. Ook de man-vrouwverhouding in de vertrouwenscommissie is punt van aandacht, net als de diversiteit in termen van culturele achtergronden.

De commissaris van de Koning heeft een actieve rol in het signaleren en bewaken van een evenwichtige samenstelling van de vertrouwenscommissie. Het ministerie van BZK adviseert dat in ieder geval één vrouw onderdeel is van de vertrouwenscommissie. Dit kan gezien worden als een absoluut minimum; idealiter is de man-vrouwverhouding in de vertrouwenscommissie gelijkwaardiger.

Voor deelname aan een vertrouwenscommissie is verder flexibiliteit in de agenda's een voorwaarde. Ook is belangrijk dat de deelnemers aan de vertrouwenscommissies hiervoor voldoende tijd vrij maken. Het tijdsbeslag is namelijk groot en de werkzaamheden vinden plaats naast reguliere activiteiten binnen en buiten de politiek. Wel geldt dat leden van de vertrouwenscommissie, ingevolge artikel. 3.1.2. lid 1 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers, voor de duur van de activiteiten tijdens de procedure aanspraak maken op een maandelijkse toelage. In het tweede lid van artikel 3.1.2. is bepaald dat de (waarnemend) burgemeester de duur van die activiteiten vaststelt. Het is aan te raden dat de (waarnemend) burgemeester bij de vaststelling hiervan zoveel mogelijk de formele momenten in de benoemingsprocedure aanhoudt.

De namen van de raadsleden die plaats hebben de vertrouwenscommissie moeten bij raadsbesluit worden vastgesteld of in de verordening worden genoemd. Ook de adviseur moet bij naam worden genoemd. Het volstaat niet alleen te stellen dat de vertrouwenscommissie bestaat uit bijvoorbeeld 'de huidige fractievoorzitters'. Dit omdat het fractievoorzitterschap een partijaangelegenheid is en geen officiële gemeentelijke status heeft.

2.1.2 Omvang van de vertrouwenscommissie

Het aantal leden van de vertrouwenscommissie is niet aan wettelijke grenzen gebonden. Ook is het geen wettelijke vereiste dat alle fracties zijn vertegenwoordigd in de vertrouwenscommissie. Het is aan de gemeenteraad om de omvang en de samenstelling van de vertrouwenscommissie te bepalen.

Meestal zijn alle fracties uit de gemeenteraad vertegenwoordigd in de vertrouwenscommissie. Een aandachtspunt is om te kiezen voor een samenstelling die klein genoeg is om slagvaardig te werken en die groot genoeg is om het gestelde vertrouwen door de gemeenteraad waar te maken. Een samenstelling van de vertrouwenscommissie met vertegenwoordigers uit alle fracties zorgt voor breed draagvlak in de gemeenteraad, maar kan soms ten koste gaan van de slagvaardigheid van de vertrouwenscommissie wanneer een raad uit veel fracties bestaat. Een smallere samenstelling van de vertrouwenscommissie kan slagvaardiger zijn, maar vereist wel een goede check op het draagvlak in de gehele gemeenteraad.

2.1.3 Ondersteuning van en advisering aan de vertrouwenscommissie

Naast de leden is er een secretaris van de vertrouwenscommissie. Dat is altijd de raadsgriffier. Het is mogelijk om een plaatsvervangend secretaris te benoemen, maar dat is niet verplicht. Als hiervoor wordt gekozen, dan is dat in de praktijk vaak de gemeentesecretaris, maar het kan ook de plaatsvervangend raadsgriffier zijn. De gemeentesecretaris mag daarbij uitdrukkelijk geen formele adviesrol vervullen; hij of zij fungeert als plaatsvervangend secretaris van de vertrouwenscommissie. Het is een keuze of de plaatsvervangend secretaris aanwezig is bij werkzaamheden van de vertrouwenscommissie in het geval dat de secretaris zelf niet verhinderd is.

Wel bestaat de mogelijkheid om één of meerdere wethouders als adviseur(s) toe te voegen aan de vertrouwenscommissie. Dat gebeurt vaak vanuit de overweging dat de toekomstig burgemeester nauw zal samenwerken met de overige leden van het college. De gemeenteraad heeft bij uitstek een goed beeld van de gewenste ambtsinvulling richting de gemeenschap en binnen de werksfeer van de gemeenteraad. Een wethouder als adviseur kan ook aanvullende perspectieven inbrengen over de gewenste ambtsinvulling binnen het bestuurlijk-organisatorisch domein en zo een belangrijke bijdrage leveren aan de vertrouwenscommissie. Het is daarom raadzaam om een wethouder als adviseur aan de vertrouwenscommissie toe te voegen.

Het toevoegen van meerdere wethouders is, gelet op de omvang van de vertrouwenscommissie en de werkbaarheid, niet aan te bevelen, al kunnen de omstandigheden er wel om vragen. Sowieso geldt dat het aan te bevelen is de hoeveelheid adviseurs en ondersteuning te beperken gezien de vereiste geheimhouding.
In alle gevallen geldt dat het toevoegen van adviseurs niet verplicht is en iets is waartoe de gemeenteraad besluit. Bovendien geldt dat de secretaris, de plaatsvervangend secretaris en eventuele adviseur(s) géén stemrecht hebben.

Mogelijkheden om het gehele college een advies uit te laten brengen over de geschiktheid van kandidaten zijn er uitdrukkelijk niet. De vertrouwenscommissie, inclusief een eventueel als adviseur toegevoegde wethouder, is immers gebonden aan geheimhouding over alles wat zich afspeelt binnen de vertrouwenscommissie. Vooraf moet duidelijk zijn welke ruimte de vertrouwenscommissie biedt aan de adviseur, zodat hierover later geen ruis ontstaat.

Voorbeelden van invullingen door adviseurs zijn:

- input leveren voor de profielschets;
- in de voorbereiding op sollicitatiegesprekken helpen bij het opstellen van vragen;
- participatie op bepaalde momenten tijdens de sollicitatiegesprekken;
- de vertrouwenscommissie beraadslaagt na eerst de adviseur te hebben gehoord;
- deelname aan beraadslagingen van de vertrouwenscommissie en geven van een advies over geschiktheid van kandidaten.

2.1.4 Vervanging van leden van de vertrouwenscommissie

Er kunnen zich bijzondere omstandigheden voordoen die erom vragen dat een lid van de vertrouwenscommissie wordt vervangen, bijvoorbeeld bij (langdurige) ziekte van een van de leden als ook van de secretaris, de plaatsvervangend secretaris of een adviseur. Vervanging is dan mogelijk. Wel geldt, gelet op de vertrouwelijkheid, dat vervanging in principe alleen mogelijk is tot het moment dat de vertrouwenscommissie de selectie van kandidaten heeft opgehaald bij de commissaris van de Koning.

In het geval van (langdurige) ziekte van een raadsgriffier is het aan te bevelen de plaatsvervangend griffier het resterende deel van de procedure als secretaris te laten optreden. Vervanging van leden van de vertrouwenscommissie vergt een raadsbesluit en is definitief voor de verdere duur van de procedure – tijdelijke waarneming is onwenselijk, ook al komt bijvoorbeeld een raadslid terug van ziekteverlof tijdens de procedure. Ook voor de andere betrokkenen bij de vertrouwenscommissie, zoals de griffier en een eventuele wethouder, geldt dat tijdelijke waarneming onwenselijk is.

2.1.5 Teambuilding in de vertrouwenscommissie

In een vertrouwenscommissie is een constructieve samenwerkingssfeer nodig. Een dergelijke sfeer ontstaat vaak spontaan, maar is zeker voor de griffier en de voorzitter van de vertrouwenscommissie iets om gedurende de hele procedure in het oog te houden. Zelfs als er een natuurlijke samenwerking bestaat kan het geen kwaad om de intenties vooraf te delen, zo nu en dan de peilstok in de samenwerking te steken en oog te hebben voor momenten van gezamenlijke ontspanning. Deelnemers aan de vertrouwenscommissie mogen vanwege de opgelegde geheimhouding niet terugvallen op de fractie, het college of de achterban. Het bijzondere is dus dat leden van de vertrouwenscommissie, die verschillende achtergronden hebben, wel gezamenlijk moeten optrekken. Dit betekent dat eventueel bestaande gevoeligheden of actuele politieke kwesties geen rol mogen spelen. En er dient sprake te zijn van inclusie: geen van de leden mag zich buitengesloten voelen. Noch vanwege haar of zijn achtergrond, noch om welke andere reden dan ook. Om die reden is van belang om ‘teambuilding’ een plek te geven. Een voorbeeld hiervan is om gezamenlijk te lunchen of te dineren. Houdt dan ook rekening met de voorschriften van bepaalde religies ten aanzien van eten en drinken. Maar ook het operationaliseren van de werkwijze in een conceptverordening en het uitspreken van verwachtingen dragen bij aan het teamgevoel. Het teamgevoel wordt ook versterkt door gezamenlijk een training te volgen in het voeren van sollicitatiegesprekken.

2.1.6 Externe ondersteuning

De vertrouwenscommissie (in oprichting) bepaalt zelf in hoeverre behoefte bestaat aan externe ondersteuning. Aangezien een benoemingsprocedure geen alledaagse aangelegenheid is, is externe ondersteuning aan te bevelen. De commissaris kan de vertrouwenscommissie helpen bij het vinden van passende externe ondersteuning.

Momenten in de benoemingsprocedure waarop externe ondersteuning van toegevoegde waarde kan zijn, zijn de volgende:

- organiseren van een consultatie onder inwoners, bedrijven en instellingen;
- advies en ondersteuning bij het opstellen van de profielschets;
- advies en training over selecteren zonder vooroordelen;
- teambuilding in de vertrouwenscommissie;
- training in voorbereiding op de sollicitatiegesprekken met kandidaat-burgemeesters;
- uitvoeren van een specifiek burgemeestersassessment door een geaccrediteerd psychologisch bureau.

Voor de gemeenteraad en de vertrouwenscommissie vormen het opstellen van een profielschets, het toetsen van kandidaat-burgemeesters en het voorbereiden van de aanbeveling voor een nieuwe burgemeester een unieke ervaring. Gebruikmaken van externe ondersteuning op deze momenten helpt om scherpte aan te brengen waar nodig, tips te krijgen waar het kan, en behoed te worden voor valkuilen. Externe ondersteuning wordt door enkele gespecialiseerde bureaus geboden, maar ook valt te denken aan het benutten van kennis en ervaring van bijvoorbeeld een raadsgriffier van een naburige gemeente of een (voormalig) burgemeester. Om het bewustzijn van commissieleden op het punt van een inclusieve en evenwichtige selectie nog verder te vergroten kan overwogen worden om een training 'selecteren zonder vooroordelen' te volgen, bijvoorbeeld de training die is ontwikkeld door het College voor de Rechten van de Mens. Ook kan de vertrouwenscommissie verzoeken dit thema te laten integreren in de training voor het voorbereiden op de sollicitatiegesprekken.

Het overwegen van de wenselijkheid van externe ondersteuning geldt niet alleen voor de inhoud van de benoemingsprocedure, maar ook voor de bemensing van de raadsgriffie. Voor de raadsgriffier (als secretaris van de vertrouwenscommissie) brengt de benoemingsprocedure een groot tijdsbeslag met zich mee. Consequentie daarvan is een verminderde beschikbaarheid voor het reguliere griffiewerk. In de capaciteitsplanning van de raadsgriffie is het raadzaam hierop te anticiperen, bijvoorbeeld via een onderlinge vervanging of door tijdelijke inhuur van extra capaciteit. De gemeenteraad kan, als werkgever van de griffie, ook tijdelijke extra middelen beschikbaar stellen, zodat de ondersteuning door de griffie op alle aspecten ongehinderd doorgang kan vinden.

2.2 Oriëntatie op het ambt van burgemeester

Burgemeesters zijn ‘veelkunners’. Een vertrouwenscommissie moet zich goed inlezen en inleven in het werk van een burgemeester. Daarbij gaat het niet alleen om het eigen beeld van wat een burgemeester doet, maar ook om wat anderen (intern en extern) verwachten en wensen van de burgemeester. Naast een goed inzicht geeft een oriëntatie op het ambt input voor de profielschets en biedt het aanknopingspunten voor het opstellen van goede vragen voor de sollicitatiegesprekken.

2.2.1 Een veelzijdig ambt vereist een breed inzicht

Het burgemeesterschap is een veelzijdig en bijzonder ambt. Een burgemeester heeft verschillende verantwoordelijkheden en rollen en dient die situationeel op verschillende manieren inhoud te geven. Het ene moment is de burgemeester voorzitter van de raad, dan weer onderhandelaar in de regio, vervolgens het gezicht van de gemeente bij een representatieve gebeurtenis, waarna zij of hij het gezag voert over de politie bij een oproer tijdens een evenement, et cetera.

Het is voor leden van de vertrouwenscommissie van wezenlijk belang om een goed beeld te vormen van karakteristieken van het burgemeestersambt. Daarbij valt te denken aan antwoorden op vragen als: Wat doen burgemeesters zoal op een dag? Wie ontmoeten zij in hun dagelijks werk? Welke uitdagingen en risico’s bestaan er voor burgemeesters? Welke valkuilen liggen er voor burgemeesters op de loer in hun functioneren? Wat betekent het dat burgemeesters vaak worden aangeduid als verbinders? Wat betekent het voor burgemeesters dat zij zelf onderwerp van discussie kunnen worden? Hoe komen burgemeesters tot een besluit over een veiligheidskwestie als zij niet alle informatie bezitten? Hoe vinden zij de balans tussen de noodzakelijke harde en de even onmisbare zachte eigenschappen?

2.2.2 Schriftelijke en mondelinge bronnen voor oriëntatie

De website van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters biedt actuele informatie over het ambt en ook geeft de website www.politiekeambtsdragers.nl inzicht. Daarnaast zijn er diverse publicaties over burgemeesters beschikbaar. Denk aan het rapport 'Te veel van het goede?' (2021) waarin de staat van het burgemeestersambt wordt beschreven. Het boek ‘Onder Burgemeesters’ (2012) geeft een praktische inkijk in het werk van burgemeesters en is geschreven door burgemeesters.

Een andere suggestie dan ‘inlezen’ is om een gesprek aan te gaan. Bijvoorbeeld door de zittende burgemeester of een burgemeester uit de omgeving te bevragen op het ambt. Of door iemand uit te nodigen die juist een heel specifiek aspect van het ambt kan belichten, zoals de directeur van een veiligheidsregio of een officier van justitie. De waarde van zulke gesprekken reikt verder dan een oriëntatie op het ambt.

2.3 Praktische zaken markeren in relatie tot tijdpad

In de procedure vindt eigenlijk voortdurend het treffen van voorbereidingen plaats. Een goede ondersteuning van de gemeenteraad/vertrouwenscommissie betekent dat de raadsgriffier steeds een paar stappen vooruitdenkt, in nauwe afstemming met de voorzitter van de vertrouwenscommissie. Tijdig anticiperen op werkzaamheden betaalt zich uit op een later moment, als de hectiek toeneemt. Hierna volgen drie praktische voorbeelden ter illustratie:

Locatiekeuze

Een belangrijke stap in de procedure is het voeren van sollicitatiegesprekken met kandidaat-burgemeesters. Deze gesprekken vinden plaats op een locatie buiten de eigen gemeente. Immers, vanuit het oogpunt van geheimhouding en omwille van privacy is het belangrijk dat vertrouwenscommissie en kandidaat-burgemeesters niet als zodanig worden herkend. Collega-griffiers of de kabinetschef kunnen helpen bij het vinden van een passende locatie. Een drukbezocht hotel-restaurant kan geschikt zijn, maar er zijn meer mogelijkheden, ook afhankelijk van hoe een gemeente zich wil presenteren. Vraag daarbij tijdig offertes aan, maak afspraken over tijdige en definitieve reserveringen en leg een of meerdere bezoeken af zodat de uiteindelijk locatie geen verrassingen oplevert. Voorbeelden van uitgangspunten voor het bepalen van een locatie zijn: voldoende afstand tot de gemeente, voldoende in- en uitloop in de locatie, voldoende bereikbaarheid vanaf het hoofdsnelwegennet en/of spoorwegnet, goede mogelijkheden om via routing te zorgen dat kandidaten elkaar niet kunnen ontmoeten, voldoende mogelijkheden om de ruimte waar de gesprekken plaatsvinden naar wens in te delen (bijvoorbeeld qua tafelschikking), toegankelijkheid voor mindervaliden, geen andere gasten op de locatie die de vertrouwenscommissie zouden kunnen herkennen en de mogelijkheid om zoveel mogelijk afgescheiden van andere gasten te lunchen of te dineren.

Informatiepakket voor sollicitanten

Het is gebruikelijk dat gemeenten informatiepakketten voor de kandidaten beschikbaar stellen. Hierin wordt informatie opgenomen die mogelijke sollicitanten inzicht biedt in de gemeente. Aan te bevelen valt om na te denken of zo'n informatiepakket gewenst is en, zo ja, wat er dan in moet komen en hoe het informatiepakket wordt aangeboden. Een andere vraag om over na te denken is of en, zo ja, welke boodschap de gemeente aan de kandidaten wil overbrengen en hoe de gemeente zich wil presenteren. Dergelijke informatiepakketten kunnen worden aangeleverd aan de commissaris van de Koning, die ze vervolgens beschikbaar stelt aan geïnteresseerden. In de praktijk zijn deze steeds vaker digitaal beschikbaar op de website van de provincie en/of gemeente.

Begroting voor de benoemingsprocedure

De benoemingsprocedure brengt kosten met zich mee. De kosten van de procedure lopen sterk uiteen en hangen af van keuzes rond de intensiteit van bijvoorbeeld burgerraadpleging en externe ondersteuning en de keuze voor de locatie en toebehoren zoals lunchen/diners en overnachtingen. Het tijdig opstellen van een conceptbegroting of enkele voorbeeldbegrotingen met opties voorkomt dat er financiële verrassingen ontstaan. Het valt aan te bevelen aan de gemeenteraad een budget te vragen voor alle activiteiten van de vertrouwenscommissie. Daarbij is het raadzaam om jezelf als raad niet te kort te doen; het vinden van de juiste burgemeester is een belangrijk proces dat de nodige kosten met zich meebrengt. Concretere voorbeelden van kosten zijn: kosten van opleiding/training door externe ondersteuning, kosten van consultatie en communicatie, tijdelijke extra middelen voor de griffie, vergaderkosten (reis- en verblijfkosten zoals overnachtingen op de locaties waar gesprekken plaatsvinden inclusief ontbijt/lunches/diners aldaar, huur accommodatie voor sollicitatiegesprekken) en kosten voor assessments.

Keuzemarge

- Het treffen van voorbereidingen is bij uitstek een processtap waarin lokale keuzes worden gemaakt. De wijze waarop een vertrouwenscommissie (in oprichting) zich voorbereidt op de uitvoering van de benoemingsprocedure bepaalt zij, ondersteund door de griffier, zelf. Vanwege de ruime keuzemarge helpt het om een plan van aanpak te maken.

Tips

- Neem als griffier het voortouw, maar zorg altijd voor voldoende aanhaking van raadsleden. Het is belangrijk dat de vertrouwenscommissie (in oprichting) en de gemeenteraad zich voldoende eigenaar voelen van het gekozen proces.
- Stel ruim van tevoren planningen op (activiteitenplanning, doorlooptijdplanning, budgetplanning). Dat biedt houvast en geeft rust.
- Besef dat een benoemingsprocedure niet vaak voorkomt, maar dat er veel van afhangt. Durf daarom te investeren in kwaliteit en zorgvuldigheid. Dat betekent onder meer investeren in een zorgvuldige voorbereiding (eventueel met externe ondersteuning).
- Stel zo snel mogelijk een vertrouwenscommissie in of laat een afvaardiging uit de gemeenteraad als vertrouwenscommissie in oprichting functioneren. Dit is efficiënt, schept duidelijkheid, zorgt voor continuïteit en draagt bij aan de onderlinge teamsfeer en vertrouwelijkheid. Laat de raadsleden die nauw betrokken zijn bij het opstellen van de profielschets in ieder geval ook degenen zijn die de sollicitatiegesprekken met kandidaat-burgemeesters voeren.
- Zitting nemen in de vertrouwenscommissie (in oprichting) vraagt om commitment. Zeker rond de sollicitatiegesprekken is sprake van grote piekdrukte. En ook op andere momenten in de procedure wordt grote inzet en beschikbaarheid verlangd. Laat beoogde leden van de vertrouwenscommissie zelf nagaan of zij de benodigde tijd – bijvoorbeeld rond de sollicitatiegesprekken – vrij willen en kunnen maken. Laat het hen bovendien de weken waar het om gaat zo snel mogelijk blokken in hun agenda.
- Een burgemeestersbenoeming is onderscheidend van andere werving-en-selectietrajecten door de bijzondere positie van de burgemeester in het lokaal bestuur én door de veelzijdigheid van het ambt. Om die reden is van belang dat de externe ondersteuning beschikt over kennis en ervaring rond het burgemeesterschap in het algemeen, maar ook over lokale gebiedskennis of zich die ‘couleur locale’ snel eigen maakt.
- Geef in ieder geval één of bij voorkeur enkele leden van de vertrouwenscommissie (in oprichting) na de benoeming een positie bij het voeren van gesprekken over het functioneren (onderdeel ‘klankbordgesprekken’ van deze handreiking). Zo ontstaat een bestendige lijn.

Stap 3 / Opstellen van de profielschets en verordening

Resultaat

- Een breed gedragen conceptprofielschets van de nieuwe burgemeester waarin context, wensen, eisen en verwachtingen treffend en zo scherp mogelijk staan verwoord.
- De conceptprofielschets bevat in ieder geval een duidelijke analyse van de context van de gemeente, een heldere weergave van de verwachtingen van de burgemeester op taken/rollen en een scherpe uiteenzetting van de gewenste persoonlijkheid.
- Een conceptverordening waarin de formele werkwijze van de vertrouwenscommissie duidelijk is vastgelegd.

Betrokkenen

- Een afvaardiging uit de raad: de vertrouwenscommissie (in oprichting) vertaalt een goede inventarisatie van context, wensen, eisen en verwachtingen naar een duidelijke en onderscheidende conceptprofielschets.
- De raadsgriffier: ondersteunt de vertrouwenscommissie (in oprichting) bij het opstellen van de conceptprofielschets.
- Het college: maakt, indien het dat wenst, wensen en bedenkingen ten aanzien van de conceptprofielschets kenbaar.
- Externe ondersteuning: adviseert, indien gewenst, over het opstellen van een goede profielschets, kan de vertrouwenscommissie en de griffier ontzorgen door een concepttekst op te stellen en/of een rol spelen bij een inwonersconsultatie.

In stap 3 van de benoemingsprocedure zijn er vijf onderdelen die de aandacht verdienen:

1. De profielschets als een cruciaal document
2. Inhoud van een profielschets
3. Overige wensen/criteria en onderwerpen in een profielschets
4. Feedback college op de conceptprofielschets
5. Opstellen van een verordening met de formele werkwijze van de vertrouwenscommissie

3.1 De profielschets is een cruciaal document

Een cruciale stap in de benoemingsprocedure van een nieuwe burgemeester is het opstellen van de profielschets. De zoektocht naar een burgemeester die echt past bij de gemeente begint bij een profielschets die zo precies mogelijk weerspiegelt wat van de burgemeester wordt verwacht in de gemeente en wat de burgemeester mag verwachten van de gemeente.

Een profielschets heeft meerdere functies:

- weergeven van de context waarin de burgemeester het ambt invult;
- beschrijven van de eisen die aan de burgemeester worden gesteld;
- beschrijven van de wensen en verwachtingen waaraan de nieuwe burgemeester moet voldoen;
- voeden van de commissaris van de Koning met toetsingscriteria die de commissaris kan gebruiken bij het maken van afwegingen over de geschiktheid van sollicitanten;
- vormen van het ijkpunt voor periodiek klankborden met de burgemeester over het functioneren.

3.1.1 Aandachtspunten bij het opstellen van een goede profielschets

Een goede profielschets bevat vooral een specifiek profiel dat aansluit bij hoe de gemeente zich wil positioneren, nu en in de toekomst. Hoe specifieker het profiel is toegesneden op de lokale situatie, des te beter het een rol kan spelen in de werving en selectie van de nieuwe burgemeester. Een profielschets moet sommige mensen stimuleren om te solliciteren en anderen juist redenen bieden om bewust niet te solliciteren. Ook maakt een goede profielschets duidelijk wat er van de toekomstige burgemeester wordt verwacht en waarop hij of zij zal worden 'getoetst'. Een goede profielschets biedt daarom handzame en realistische verwachtingen.

Bij het opstellen van de profielschets is het beeld van de zittende burgemeester altijd op de achtergrond aanwezig, positief dan wel negatief. Zorg ervoor dat dat beeld niet naar de voorgrond gaat. Als dat wel gebeurt, gaat het profiel niet over de gewenste competenties waaraan meerdere personen kunnen voldoen maar over één persoon.

Een profielschets moet recht doen aan een gemeente. En daarmee onderscheidend zijn van andere gemeenten. Dat betekent niet dat de profielschets 'fancy' of vernieuwend moet zijn. Tegelijk kan de vorm of opzet van de profielschets bijdragen aan het uitdrukken van waar een gemeente(raad) voor staat; in een profielschets presenteert de gemeente zich immers ook aan de buitenwereld.

Veel vertrouwenscommissies worstelen ermee dat ze eigenlijk op zoek zijn naar een 'alleskunner' of 'schaap met vijf poten'. Probeer dit te voorkomen door competenties zo vroeg mogelijk in het proces te prioriteren, ook wanneer aan veel verschillende competenties belang wordt gehecht. Wanneer zo'n prioritering pas later in de procedure wordt gemaakt, dan is dit gemakkelijk een voedingsbodem voor dispuut en discussie binnen de vertrouwenscommissie. De kunst is dus om hoofd- en bijzaken goed van elkaar te onderscheiden in de profielschets. Uiteindelijk is de nieuwe burgemeester niet een persoon die werkelijk alles kan, maar een burgemeester die veel kan en het ene net iets beter of uitgesprokener dan het andere. Uit de profielschets moet duidelijk worden waar die onderscheiden liggen.

Een goede profielschets biedt handvatten voor een keuze tussen de kandidaten die gebaseerd is op de inhoud. Zuiver partijpolitieke overwegingen hebben daarin idealiter geen rol. Een profielschets heeft tegelijk niet het doel om de benoemingsprocedure volledig te objectiveren. Door in de profielschets ook in te gaan op het type persoonlijkheid dat past bij de gemeente wordt de menselijke kant naar voren gehaald. Die kant verdient net zo goed aandacht als de context, taken/rollen en competenties.

3.1.2 Bepalen van de werkwijze bij het opstellen van de profielschets

Gelet op het belang van de profielschets is het zaak hier een zorgvuldig proces voor uit te denken. En daarin duidelijke keuzes te maken: Wie praten mee en op welk moment? Hoe verloopt de schrijffase? Wat wordt de planning richting het raadsbesluit? Hoe komt de schets eruit te zien qua hoofdstukindeling en vormgeving? Welke inhoudelijke accenten worden gekozen?

Het valt te overwegen om de werkwijze bij het opstellen van de profielschets te publiceren (bijvoorbeeld op de gemeentelijke website, in lokale/regionale media of door de werkwijze ter kennisgeving met de raad te delen). Door transparant te zijn weet iedereen (raadsleden, collegeleden, ambtenaren, inwoners, ondernemers, spelers uit het maatschappelijk middenveld, mogelijke sollicitanten, partijen uit de bestuurlijke omgeving van de gemeente zoals verbonden partijen en overige belangstellenden) op welke manier er tot de profielschets wordt gekomen.

Het is aan te bevelen om het opstellen van de profielschets zoveel mogelijk te benaderen vanuit een blanco situatie. Dat voorkomt dat te zeer vanuit het verleden of de vorige burgemeester wordt geredeneerd, maar meer vanuit het heden en de toekomst. Bestaande profielschetsen uit andere gemeenten of uit het verleden kunnen helpen om een beeld te krijgen – zowel qua vorm als inhoud - maar neem die schetsen niet klakkeloos over.

3.1.3 Organiseren van consultatie bij het opstellen van de profielschets

De burgemeester heeft niet alleen binnen het gemeentebestuur belangrijke taken, maar ook buiten de muren van het gemeentehuis. Vanuit die lijn geredeneerd kiezen veel gemeenten ervoor om de samenleving en bestuurlijke omgeving nadrukkelijk te betrekken bij het opstellen van de profielschets. Een burgerraadpleging organiseren alleen 'omdat het vaak wordt gedaan' of 'omdat het een gevoel van betrokkenheid bij het proces geeft' moet ontraden worden. Een externe consultatie kan op diverse manieren vorm en inhoud worden gegeven.

Voorbeelden zijn:

- Het verzamelen van individuele input van inwoners, waarbij inwoners kunnen reageren op stellingen, voorkeuren voor competenties kunnen aangeven, zelf een zin kunnen aanleveren voor een profielschets of een mini-profielschets op kunnen stellen. Ook is mogelijk om een inloopspreekuur te organiseren waarbij geïnteresseerden hun wensen kunnen aangeven. Er zijn inmiddels ook mogelijkheden om via smartphones inwoners van een gemeente door te verwijzen naar een vragenlijst over de nieuwe burgemeester of gebruik te maken van een online burgerpanel. Schep echter niet de verwachting dat burgers de uiteindelijke profielschets kunnen opstellen. Dat blijft de verantwoordelijk heid van de gemeenteraad, dus wees vooraf helder in de rol die de input van anderen speelt in de procedure.
- Het verzamelen van individuele input van specialisten op onderdelen van het burgemeestersambt. Zoals het voeren van een gesprek met een vertegenwoordiger van de veiligheidsregio over de rol van een burgemeester bij een ramp of het interviewen van een officier van justitie om een goed beeld te krijgen van de burgemeestersverantwoordelijkheid in de aansluiting tussen gemeentebestuur en strafrecht.
- Het verzamelen van collectieve input. Voorbeelden hiervan zijn: het organiseren van een werkconferentie met een afspiegeling van zoveel mogelijk personen met wie de burgemeester te maken krijgt, of een andersoortige bijeenkomst (zoals een 'haardvuursessie' waarbij enkele personen vertellen over hun ervaringen met het opstellen van een onderscheidend profiel voor de nieuwe burgemeester).

De inhoudelijke voorbereiding en de praktische organisatie van de consultatie ligt meestal in handen van de raadsgriffie, maar steeds vaker wordt ook de expliciete verbinding gezocht met lokale/regionale media (geschreven media, radio en televisie) of bureaus die zijn gespecialiseerd in on- en offline burgerconsultatie. Het tijdig daarbij betrekken van de communicatieadviseur van de gemeente is raadzaam. Van belang is verder dat degene die een en ander inhoudelijk voorbereidt en organiseert – de regisseur van dit proces – over een open blik beschikt en in staat is de diversiteit in de gemeente te laten weerspiegelen in de consultatie.

3.2 Inhoud van een profielschets

Er bestaat geen standaardprofielschets. Dat is maar goed ook, want elke gemeente zoekt een eigen burgemeester en elke gemeente is uniek in opgaven, bestuurscultuur, gemeentegrootte, geografische ligging, ambities, et cetera.

Een profielschets kan uit diverse elementen bestaan, zoals de karakteristieken van de gemeente, de rollen en taakstelling van de burgemeester, de gevraagde competenties en de gewenste persoonlijke eigenschappen.

Een profielschets bevat vaak de volgende onderdelen:

Een heldere analyse van de context van de gemeente	**Een heldere weergave van de verwachtingen van de burgemeester op taken/rollen**	**Een heldere uiteenzetting van het type burgemeester (een competentiemodel)**	**Een heldere weergave van eventuele overige criteria, wensen en verwachtingen**

Het zijn lokale keuzes hoe uitgebreid deze onderdelen aan bod komen. En ook welke vormgeving wordt gekozen (bijvoorbeeld veel of weinig tekst, veel of weinig visuele ondersteuning, et cetera). Als de genoemde onderdelen worden gebruikt, moet worden voorkomen dat ze als gescheiden inhoud naar voren komen. Een goede profielschets leest als een lopend verhaal waarin de ambtsvervulling van de burgemeester de rode draad vormt. De vertrouwenscommissie in oprichting kan zich daarbij extern laten ondersteunen. Zoek bijvoorbeeld een deskundige die kan helpen de 'verlanglijst' zodanig te concretiseren dat de commissie in staat is de juiste vrouw of man te vinden. En ook omgekeerd: dat de juiste man of vrouw de profielschets aantrekkelijk genoeg vindt om te solliciteren.

3.2.1 Een heldere analyse van de context van de gemeente

De profielschets maakt duidelijk waar de gemeente nu staat en waar ze in de toekomst wil staan. De profielschets bevat daarom een bondige en onderscheidende reflectie op ontwikkelingen binnen en buiten de gemeente. Bondig omdat het geen feitelijke beschrijving moet zijn of een herhaling van de toekomstvisie. Onderscheidend vanwege de verbinding van de bestuurlijke en maatschappelijke situatie met het ambt van burgemeester. Vaak staan er in profielschetsen kale feiten over de gemeente die ook uit het informatiepakket of van de website gehaald kunnen worden. Voor de profielschets is het juist belangrijk te bepalen wat de bestuurlijke en maatschappelijke situatie zal vragen van de burgemeester. Behulpzame documenten bij het nadenken over de context van de gemeente zijn bijvoorbeeld de gemeentelijke toekomstvisie of een bestuurskrachtonderzoek. Het is niet gemakkelijk om een treffende typering te maken van het politiek-bestuurlijke klimaat van een gemeente, maar het is wel nodig in een profielschets. Immers, de nieuwe burgemeester heeft hiermee dagelijks te maken.

Probeer als gemeenteraad in een profielschets bovendien zo open mogelijk te zijn in het beeld dat van de gemeente wordt geschetst; een profielschets is niet (alleen) een wervingsfolder. Dat geeft kandidaten een reëel zicht op wat er echt speelt in de gemeente, voorkomt verrassingen en stelt kandidaten goed in staat af te wegen of zij bij het profiel passen.

Een suggestie voor een methodiek is de volgende:

Methodiek

- Bepaal de belangrijkste opgaven, ambities en uitdagingen van de gemeente en neem de stand van zaken op van de gemeentelijke organisaties en organen in termen van fase van ontwikkeling. Doe dat bijvoorbeeld aan de hand van de (maatschappelijke en functionele) consultatie bij de oriëntatie op het ambt vanuit schriftelijke, koersbepalende documenten van de gemeente of bijvoorbeeld door specifiek hierover een werksessie te organiseren.
- Maak vervolgens per ambitie, opgave of uitdaging een 'als, dan-redenering'. Zo'n redenering dwingt om precies te formuleren wat een ambitie, uitdaging of opgave voor de gemeente betekent voor de nieuwe burgemeester. Bijvoorbeeld:
  - als de gemeente staat voor een ambtelijke fusie, dan is organisatiegevoeligheid een belangrijke eis aan de burgemeester;
  - als in de gemeente sterk wordt gehecht aan een volksritueel (bijvoorbeeld het vieren van carnaval), dan wordt verwacht dat de burgemeester daarin de juiste toon treft;
  - als in de gemeente een speerpunt is om internationale ondernemingen aan te trekken, dan kan een uitgesproken wens zijn dat de burgemeester ook andere talen beheerst.
- Check ten slotte de maatvoering van ambities, opgaven en uitdagingen (niet te veel/niet te weinig) en de maatvoering in verwachtingen richting de nieuwe burgemeester (kan de burgemeester de verwachting of wens daadwerkelijk waarmaken? Zijn wensen/verwachtingen reëel?).

3.2.2 Een heldere weergave van de verwachtingen van de burgemeester op taken/rollen

Het takenpakket en de bevoegdheden van een burgemeester liggen, naast eventuele extra portefeuilles, in grote lijnen vast. De wijze waarop een burgemeester omgaat met en inhoud geeft aan taken en rollen ligt daarentegen niet vast. In de profielschets staat op welke punten er specifieke wensen, eisen en verwachtingen zijn op de taken en rollen van de burgemeester.

De taken van een burgemeester uit de Gemeentewet zijn:
- voorzitter van de gemeenteraad;
- voorzitter van het college van burgemeester en wethouders, met stemrecht;
- bestuurlijk verantwoordelijke voor openbare orde & veiligheid;
- vertegenwoordiger van de gemeente in en buiten rechte;
- coördinator van bestuurlijke processen.

In het rapport 'Majesteitelijk en Magistratelijk' (2014) over het burgemeestersambt staan twee rollen benoemd als kernopdracht voor burgemeester: waken en binden.
Waken komt bijvoorbeeld tot uitdrukking in de rol van de burgemeester in het bevorderen van integriteitsbewustzijn en in zijn rol als bestuurlijk verantwoordelijke (in het bijzonder voor de veiligheidsportefeuille).

Binden komt bijvoorbeeld tot uitdrukking in de rol van de burgemeester als boegbeeld van de gemeente bij gebeurtenissen die de gemeenschap raken, zoals festiviteiten en calamiteiten. 'Binden' staat ook voor de positie van de burgemeester boven de partijen, zowel binnen het gemeentehuis (raad en college) als in de gemeenschap.

Een burgemeester vervult verschillende rollen. Denk aan een rol binnen de gemeenschap of als voorzitter van raad en college. In een profielschets is het niet voldoende om dergelijke taken en rollen alleen te benoemen. Het gaat om de lokale inkleuring. Wat wordt bijvoorbeeld van de burgemeester verwacht binnen de gemeenschap? Als er op een bepaalde taak of rol een specifieke wens, eis of verwachting bestaat voor de nieuwe burgemeester, dan moet dat duidelijk naar voren komen. Wanneer bij een bepaalde taak/rol geen specifieke wens, eis of verwachting wordt genoemd, dan impliceert dit dat voldoende is dat de burgemeester op deze rol/taak voldoet aan de basiscondities voor het burgemeesterschap. Enkele voorbeelden ter illustratie.

De taak van voorzitter van de raad

Indien geen bijzonderheden staan vermeld, dan is voldoende dat de burgemeester het voorzitterschap een eigen invulling geeft met inachtneming van de Gemeentewet, het Reglement van Orde en daarbij de basiscondities van het burgemeesterschap in acht neemt. Indien er specifieke wensen en verwachtingen zijn, dan moeten die in de profielschets staan. Hierna staan zes voorbeelden van een specifieke invulling op het voorzitterschap van de raad:

- een stevige voorzitter die zo nodig krachtig en duidelijk intervenieert;
- een voorzitter die de vergadering strak leidt;
- een voorzitter die de vergadering ruimte biedt;
- een stimulerende voorzitter die de raad op momenten expliciet aanmoedigt tot debat of kaderstelling;
- een procesbewakende voorzitter die het doel van het agendapunt scherp voor ogen houdt;
- een losse voorzitter die met humor en zwier de vergadering begeleidt.

Openbaar optreden

Een andere illustratie is de wijze waarop de burgemeester zich in het openbaar beweegt en hoe hij of zij omgaat met (sociale) media. De burgemeester heeft een heel zichtbare rol. Dat geldt zowel in positieve zin (verbinding, saamhorigheid) maar ook in negatieve zin (geruchten en negatief nieuws verplaatsen zich snel). Op zijn minst mag verwacht worden dat een burgemeester beschikt over het vermogen zich gemakkelijk uit te drukken en verbindende woorden te spreken. Een ervaring van zittende burgemeesters is dat het laatste decennium sneller wordt gevraagd naar commentaar door de burgemeester en dat daarin ook sneller een verantwoording wordt gevraagd. Ruimte voor een specifieke invulling hiervan ligt bijvoorbeeld in de gewenste stijl van optreden. Dat kan bijvoorbeeld zijn los en informeel, of liever meer weloverwogen en met autoriteit.

Methodiek

Een suggestie voor een methodiek is de volgende:

- Maak een beschrijvend overzicht van taken of rollen van de burgemeester.
- Ga na, mede op basis van de analyse van de context, of er specifieke ambities en/of verwachtingen bestaan bij de invulling van rollen of taken.
- Benoem eventuele accenten zo specifiek mogelijk en houdt daarbij rekening met maatvoering (‘hoe meer wensen, eisen en verwachtingen, hoe minder onderscheidend het profiel wordt’).

3.2.3 Een heldere uiteenzetting van het type burgemeester (een competentiemodel)

Iedere profielschets bevat een weergave van de competenties die worden gevraagd van de burgemeester. Het is aan de gemeenteraad zelf hoe het competentiemodel eruit ziet. Hierover maakt de gemeenteraad in zijn profiel gerichte keuzes. In deze handreiking dragen we u een methodiek aan om die keuzes te maken.

Een competentiemodel maakt ten eerste duidelijk wat sowieso van een burgemeester wordt verwacht. Dit zijn de basiscondities. Deze condities zijn onmisbaar en vormen daarom het fundament van het competentiemodel. Ten tweede geeft een competentiemodel in een profielschets weer welke bestuursvaardigheden in het bijzonder nodig zijn om de gewenste invulling aan taken en rollen te geven in de gemeente (zie ook 3.2.2). Ten derde maakt het competentiemodel in de profielschets inzichtelijk welke persoonlijkheid of persoonlijkheidskenmerken passen bij de ambtsinvulling. Een persoonlijke stijl vormt als het ware een herkenbare saus die de burgemeester over zijn gehele functioneren en optreden giet.

De basis: vijf condities

Over de volgende vijf basiscondities moet in principe iedere burgemeester beschikken, al kan de gemeenteraad hier wel accenten in aanbrengen.

Integer

De burgemeester handelt te allen tijde eenduidig en transparant volgens de algemeen geaccepteerde normen en waarden. Hij of zij beschikt over een goed ontwikkeld moreel kompas. De burgemeester heeft een voorbeeldfunctie, draagt integriteitsbewustzijn actief uit en spreekt anderen hierop aan. Zowel intern naar het college, de raad en de ambtelijke organisatie, als extern.

Herkenbaar

Burgemeesters zijn zich steeds bewust van de situatie waarin zij verkeren en zij handelen daarnaar. Zij identificeren zich met de personen en instanties met wie zij contact hebben. Ondanks de verschillende rollen (op het ene moment als voorzitter van het college of de raad, het andere moment in een aandachtig gesprek met inwoners) zijn de burgemeesters steeds herkenbaar.

Onafhankelijk

Van burgemeesters wordt verwacht dat zij in hoge mate onafhankelijk opereren en geen bijzondere verbintenis aangaan met één of meerdere partijen. Dat geldt zowel bestuurlijk en politiek als maatschappelijk. Burgemeesters staan op basis van gezag, positie en vertrouwen boven partijen en worden als zodanig geaccepteerd, zowel in het politiek-gemeentelijke verkeer als naar de inwoners, maatschappelijke organisaties en andere betrokkenen. Daarbij worden zij gezien als 'aanspreekpunt' voor gemeente en gemeenschap. Dat vraagt onafhankelijkheid en burgemeesters moeten die onafhankelijkheid blijvend tot uitdrukking kunnen brengen in hun functioneren. De burgemeester zal een natuurlijk overwicht moeten hebben en een opstelling die voldoende distantie bewaart tot belanghebbenden.

Verbindend

De burgemeester geeft richting aan en binding in een groep of gemeenschap; brengt samenwerkingsverbanden tot stand en handhaaft deze. In hun functie worden zij geconfronteerd met verschillende mensen, groepen en mogelijk tegengestelde belangen. Van burgemeesters wordt nadrukkelijk verwacht dat zij degenen zijn die tegenstellingen overbruggen en partijen bij elkaar brengen en houden.

Stressbestendig

Bij ingrijpende gebeurtenissen en crisissituaties weten burgemeesters wat er van hen verwacht wordt. Zij blijven effectief handelen onder druk en stralen rust en vertrouwen uit.

Methodiek

Een suggestie voor een methodiek is de volgende:

- Ga na of een prioritering binnen de vijf basiscondities wenselijk is.
- Ga na of de tekst hierboven duidelijk genoeg is en past bij de lokale context van de gemeente ofwel dat eigen bewoordingen duidelijker zijn.
- Overweeg of de basiscondities expliciet in de profielschets worden opgenoemd ofwel dat deze basiscondities als algemeen bekend worden verondersteld. Het is niet verplicht de basiscondities in de profielschets op te nemen. De gemeenteraad maakt daarin zijn eigen keuzes.

Keuze uit bestuursvaardigheden

In de profielschets staan naast de basiscondities ook de belangrijkste vaardigheden van de nieuwe burgemeester. De keuze voor bepaalde bestuursvaardigheden en het verwoorden van de wensen en verwachtingen legt accenten. Hierna volgen 14 vaardigheden waarop een burgemeester zich kan onderscheiden. De lijst is niet uitputtend. Het is zaak om te achterhalen welke bestuursvaardigheden de belangrijkste zijn voor de invulling van het ambt in de gemeente. Daarbij geldt: hoe meer/minder vaardigheden belangrijk worden gevonden, hoe breder/smaller het profiel van de burgemeester. Hierin bestaat geen goed of fout maar het is wel zaak om hiervan goed bewust te zijn.

Betrokken en empathisch

Beschikt over het vermogen zich in te leven in de situatie, de gevoelens en de gedachtegang van anderen. Luistert en erkent gevoelens en behoeften van anderen. Toont hier begrip voor. Is zich bewust van de impact van het eigen handelen.

Bewust van diversiteit en inclusie

Realiseert zich dat de maatschappij divers is en blijft, is zich bewust van het belang dat niemand wordt buitengesloten en handelt daar naar.

Omgevingsbewust

Is goed geïnformeerd over maatschappelijke en politieke ontwikkelingen en weet deze kennis effectief in te zetten. Kent de verschillende belangen binnen en buiten de regio en weet deze te benutten voor de gemeente.

Daadkrachtig

Signaleert kansen en handelt daarnaar. Onderneemt uit eigen beweging acties om doelen te realiseren. Neemt het voortouw. Zorgt voor een snel optreden als de situatie hierom vraagt.

Besluitvaardig

Weegt verschillende belangen tegen elkaar af. Houdt rekening met verschillende perspectieven. Geeft aan wanneer iets wel of juist niet kan en laat beslissingen die hij zelf moet nemen niet aan een ander over.

Doelgericht

Stuurt op doelen en prioriteiten. Draagt zorg voor een zo effectief mogelijk proces en bewaakt de voortgang. Creëert voor zichzelf en voor anderen inzicht in de voortgang van processen. Signaleert tijdig afwijkingen en stuurt bij als dat nodig is.

Vasthoudend

Blijft enthousiasme en kracht uitstralen, ondanks veel en hard werken. Weet dit op anderen over te brengen en hen te enthousiasmeren voor het zetten van een extra stap. Houdt vast aan het oorspronkelijke doel totdat dit bereikt is. Houdt koers ondanks tegenslag.

Communicatief

Vertaalt ideeën en feiten in begrijpelijke taal, passend bij de ontvanger. Is in staat onder verschillende omstandigheden, met diverse mensen met verschillende achtergronden contact te maken. Onderhoudt schijnbaar moeiteloos het netwerk

Bestuurlijk sensitief
Herkent het belang van gebeurtenissen die van invloed zijn op het staande beleid en het handelen van de politiek verantwoordelijken. Weet daarnaar te handelen. Voorziet tijdig risico's en kansen voor zichzelf, medebestuurders en de gemeente.

Organisatiegevoelig
Weet hoe (informele) lijnen en systemen lopen binnen de organisatie en houdt hier rekening mee. Weet welke partijen/individuen binnen de (bestuurlijke) organisatie betrokken moeten worden bij specifieke onderwerpen en op welke manier. Is zich bewust van het effect van zijn of haar handelen.

Coachend
Creëert ruimte voor anderen zodat zij hun prestaties kunnen verbeteren. Stimuleert de persoonlijke ontwikkeling van anderen door feedback, tips of blijken van waardering te geven, vanuit respect voor de ander.

Onderhandelingsvaardig
Verbindt belangen en standpunten en komt tot gedragen oplossingen, verliest daarbij de oorspronkelijke inzet niet uit het oog. Weet zich te verplaatsen in de verschillende partijen en weet anderen te overtuigen. Doet dit met enthousiasme en is beslist.

Analytisch
Zoekt de voor een probleemstelling relevante informatie bij elkaar. Weet verbanden te leggen tussen problemen. Toetst vanuit meerdere invalshoeken en komt met een afgewogen oordeel. Overziet consequenties van bepaalde keuzen.

Deskundig
Heeft het vermogen om bekwaamheid, vaardigheid en expertise actueel te houden, effectief toe te passen en over te dragen aan anderen. Bijvoorbeeld op het vlak van openbare orde en veiligheid.

Methodiek

Een suggestie voor een methodiek is de volgende:

- Ga na of alle relevante bestuursvaardigheden op een rij staan (voeg desgewenst bestuursvaardigheden toe aan de lijst).
- Kom tot een keuze voor drie of maximaal vier bestuursvaardigheden.
- Beschrijf gezamenlijk wat u verstaat onder de geselecteerde bestuursvaardigheden.
- Bespreek de geselecteerde bestuursvaardigheden in termen van kwaliteiten en valkuilen voor de ambtsinvulling in de gemeente. Elke bestuursvaardigheid bevat een kwaliteit (positieve kant), maar draagt evenzeer een valkuil (negatieve kant) in zich. Voor daadkrachtige burgemeesters vormt het doorhakken van knopen bijvoorbeeld een kwaliteit, maar een valkuil is dat zij onvoldoende oog hebben voor draagvlak.
- Ga na of de verwoording van de geselecteerde bestuursvaardigheden voldoende in balans is, zodat bijvoorbeeld zowel mannen als vrouwen zich erin kunnen herkennen.
- Maak duidelijk of een bepaalde bestuursvaardigheid met name is gekoppeld aan een bepaalde rol of taak van de burgemeester. Zo ja, zorg voor een goede koppeling met die bepaalde rol of taak in de profielschets.

Keuze uit persoonlijke stijlen
Het bekende gezegde 'elke vogel zingt zoals hij gebekt is' maakt duidelijk dat iedereen handelt op een manier die hem of haar het beste past. Van burgemeesters wordt verwacht dat zij situationeel kunnen schakelen. Om die reden is het ook goed om in de profielschets aan te geven of voor een bepaalde rol een bepaalde vaardigheid wordt vereist.

Toch heeft ook een burgemeester een persoonlijke stijl. Een persoonlijke stijl is het gedrag waarop iemand altijd zal terugvallen en dat zij of hij in aanleg vertoont. Een persoonlijke stijl gaat over het gehele optreden en functioneren van een burgemeester en niet over specifiek één taak of één rol.

Hieronder staan voorbeelden van tegengestelde persoonlijkheidsstijlen. De opsomming is niet uitputtend. En de opsomming staat ook niet in een bewuste volgorde. Deze persoonlijkheidsstijlen kunnen helpen om de gewenste persoonlijkheidsstijl van de nieuwe burgemeester uit te drukken. Een persoonlijkheidsstijl is geen kwestie van uitersten. Belangrijk is dus om de maatvoering te bepalen: welke persoonlijkheidsstijlen zijn voor de nieuwe burgemeester cruciaal en in welke mate is een bepaalde stijl gewenst?

Elke tegenstelling moet op de eigen merites beoordeeld worden. Het is dus niet zo dat er twee typen burgemeesters zijn. Er is dus absoluut geen 'Kolom A'- of 'Kolom B'-burgemeester. De keuze uit persoonlijke stijlen staat ten dienste van het typeren van de nieuwe burgemeester in de gemeente en is dus uniek. Het verwoorden van de gewenste, dominante stijl van de burgemeester gaat over het aanbrengen van accenten die passen bij de context van de gemeente (3.2.1) en de taken/rollen van de burgemeester (3.2.2).

Visionair
De burgemeester is vooral gericht op de toekomst van de gemeente en zet zelf de lijnen uit:
- legt nieuwe verbanden;
- zoekt naar nieuwe mogelijkheden binnen en buiten de gemeente;
- is bezig met de problemen van de toekomst;
- heeft een heldere visie en draagt die actief uit;
- jaagt aan.

Pragmaticus
De burgemeester is vooral bezig met wat er vandaag speelt in de gemeente:
- volgt de lijnen die anderen hebben uitgezet;
- brengt de zaken van vandaag op orde;
- lost problemen op als deze zich voordoen;
- werkt ook graag achter de schermen;
- weet wat er nu moet gebeuren;
- houdt de vinger aan de pols.

Extravert
De burgemeester fungeert proactief als boegbeeld van de gemeente en de gemeenschap:
- staat graag zelf in het middelpunt;
- zoekt contact met de pers;
- is op landelijke TV, radio en in de krant;
- benut ideeën en contacten van buiten de gemeente;
- is actief op sociale media.

Introvert
De burgemeester opereert graag op de achtergrond:
- stelt zich bescheiden op;
- doet veel, maar treedt hierbij niet perse op de voorgrond;
- indien hij de publiciteit zoekt, dan in beginsel via lokale media;
- als hij op de voorgrond treedt, is dit omdat dat in bepaalde gevallen verwacht wordt.

Waar ligt het gewenste accent?

Op de voorgrond als bestuurder
Als het gaat om het besturen van de gemeente:
- is leider/aanvoerder;
- geeft actief en inhoudelijk sturing aan het college;
- is besluitvaardig en neemt anderen hierin mee.

Achter de schermen als bestuurder
Als het gaat om het besturen van de gemeente:
- is primus inter pares;
- is een van de teamleden van het college;
- vertrouwt anderen en geeft hen ook de ruimte.

Waar ligt het gewenste accent?

Handelt intuïtief
Reactie op ontwikkelingen in/buiten de gemeente:
- reageert direct wanneer hem iets ter ore komt, klimt meteen in de pen of pakt de telefoon;
- spreekt zijn netwerk aan om zaken te regelen;
- regelt dingen 'zelf wel even';
- onderneemt veel acties naast elkaar.

Handelt bedachtzaam
Reactie op ontwikkelingen in/buiten de gemeente:
- wacht nog even voordat hij ingrijpt;
- beziet en weegt af;
- heeft kennis van relevante regels;
- betrekt anderen bij zijn besluit;
- prioriteert zorgvuldig acties, brengt focus aan.

Waar ligt het gewenste accent?

Taakgericht
In de aansturing aandacht voor:
- volledig geïnformeerd willen zijn;
- invulling van portefeuillehoudersoverleg;
- in control zijn;
- instructies op taakniveau.

Mensgericht
In de aansturing aandacht voor:
- het organiseren van draagvlak;
- wat informeel mogelijk is;
- interacties in een groepsproces;
- bevorderen van sfeer.

Waar ligt het gewenste accent?

Regie op inhoud
Als regisseur gericht op:
- stuurt op de uitkomst van het overleg en werkwijze;
- hecht aan feitelijke en concrete bijdrage;
- het verhaal moet kloppen;
- is meer een leider dan begeleider.

Regie op proces
Als regisseur gericht op:
- stuurt duidelijk op proces binnen raad, college en organisatie. Zorgt dat de verschillende stappen in het proces op een juiste wijze worden doorlopen;
- bewaker van het proces, strak houden aan afspraken over route en planning;
- is een begeleider en minder een leider.

Methodiek

Een suggestie voor een methodiek is de volgende:
Kies gezamenlijk voor twee stijlen die cruciaal zijn voor het functioneren van de nieuwe burgemeester in de gemeente.

- Omschrijf eerst individueel in eigen taal wat gewenst is op de gekozen stijlen en bepaal de maatvoering (wat moet de burgemeester vooral doen en wat moet hij of zij laten om krachtig invulling te geven aan de gekozen stijlen).
- Ga met elkaar het gesprek aan. Toets of de juiste gewenste invulling (maatwerk) is gevonden én toets of de gekozen persoonlijkheidsstijlen consistent zijn met elkaar. Zo ja, dan kan een tekst voor de profielschets gemaakt worden. Zo nee, praat dan met elkaar door om tot een gemene deler te komen. Waak daarbij voor een 'grijs compromis' en waak voor 'elkaar sterk uitsluitende stijlen'. Betrek in deze stap ook de eventuele uitkomsten van een inwonersconsultatie.
- Bezie de keuzebepaling in het licht van eerdere keuzes rond de basiscondities en bestuursvaardigheden en stel de vraag: hebben we een realistisch en voldoende consistent beeld op de nieuwe burgemeester?
- Ga na of de verwoording van de geselecteerde stijlen voldoende in balans is, zodat bijvoorbeeld zowel mannen als vrouwen zich erin kunnen herkennen.
- Maak, ten slotte, in de taal van de profielschets duidelijk welk accent belangrijk is voor een goede ambtsinvulling in de gemeente.

3.3 Overige wensen/criteria en onderwerpen in een profielschets

Indien er overige wensen en criteria zijn, dan is het zaak die nadrukkelijk te vermelden in de profielschets. Dit kan in een slotparagraaf maar dat hoeft niet. Hierbij is onderscheid te maken tussen procedurele en inhoudelijke wensen en criteria.

3.3.1 Procedurele wensen en criteria

Voorbeelden van procedurele wensen en criteria in de profielschets:

- dat een assessment onderdeel kan uitmaken van de profielschets. Het is niet toegestaan om alsnog een assessment onderdeel te laten zijn van de procedure als die mogelijkheid niet is benoemd in de profielschets en vacaturetekst;
- dat de profielschets gebruikt wordt voor periodieke (klankbord)gesprekken met (een gedeelte van) de raad;
- dat kwaliteiten van de bestuurder belangrijker zijn dan bijvoorbeeld politieke kleur, geslacht, leeftijd of culturele achtergrond;
- dat verwacht wordt dat de nieuwe burgemeester ten minste één ambtsperiode aan de gemeente verbonden zal zijn, waarmee aan het profiel van de burgemeester een langeretermijnperspectief wordt gekoppeld;
- dat de burgemeester zich zo snel mogelijk in de gemeente vestigt, of dat de gemeenteraad bereid is tijdelijke ontheffing van het woonplaatsvereiste te verlenen met een maximum van een jaar (dat maximaal twee keer kan worden verlengd);
- dat de gemeente wel of geen ambtswoning beschikbaar heeft;

Kwaliteiten zijn belangrijker dan zaken als politieke kleur en geslacht of het al dan niet hebben van een migratieachtergrond. Als toch een opmerking wordt gemaakt over bijvoorbeeld politieke kleur, geslacht of migratieachtergrond, dan is er kennelijk een aanleiding om iets extra duidelijk te maken. Er wordt dan een bijzonder accent gelegd. Een voorbeeld is dat

wanneer in een gemeente historisch bezien alleen mannen burgemeester zijn geweest, het begrijpelijk kan zijn dat in een profielschets uitdrukkelijk wordt benoemd dat dit feit geen gegeven is voor de toekomst. Een ander voorbeeld is dat wanneer het klankborden over het functioneren lange tijd geen gemeengoed was in een gemeente, het begrijpelijk is dat in de profielschets de toon wordt gezet om dat in de toekomst wel te doen. Voor mensen die overwegen te solliciteren is van belang te weten of er dergelijke bijzondere eisen zijn.

Passages over dergelijke eisen mogen, uiteraard, niet in strijd zijn met artikel 1 van de Grondwet. Bovendien mogen dergelijke overwegingen geen oneigenlijke rol spelen in de selectie. Wel kan in de profielschets van kandidaten worden gevraagd dat zij affiniteit hebben met, of bereid zijn zich te verdiepen in, bijvoorbeeld een bepaalde culturele achtergrond.

Ook als over dergelijke verwachtingen uiteindelijk niets in de profielschets terecht komt, is het van wezenlijk belang om daar als gemeenteraad en vertrouwenscommissie vroegtijdig met elkaar het gesprek over te voeren. Daarnaast is het zaak dergelijke verwachtingen in de selectiegesprekken aan de orde te stellen. Dat voorkomt onaangename verrassingen gedurende het selectieproces en na benoeming.

3.3.2 Inhoudelijke wensen en criteria

Voorbeelden van inhoudelijke wensen en criteria zijn:

- hoe de gemeenteraad staat tegenover nevenfuncties (hetzij uitgesproken positief, hetzij zolang die nevenfuncties het ambt of de gemeente niet schaden);
- affiniteit met of kennis van bijvoorbeeld plattelandsgemeenten, de cultuur in een gemeente, de overwegende (geloofs)overtuigingen in de samenleving, de streekeigenheid of lokale gebruiken en tradities;
- de gewenste ervaring die de burgemeester moet hebben (bijvoorbeeld bestuurlijke ervaring of ervaring binnen en buiten de overheid);
- affiniteit met en beheersing van sociale media (bijvoorbeeld over wijze waarop de burgemeester wil omgaan met Twitter en Facebook).

Het staat de gemeenteraad vrij in de profielschets op te nemen wat hij wil. Hierna lichten we evenwel twee inhoudelijke onderwerpen uit die speciale aandacht verdienen in een profielschets, namelijk openbare orde en veiligheid en (de bevordering van de bestuurlijke) integriteit. Dit zijn namelijk hele wezenlijke aspecten van het burgemeestersambt, die niet onderbelicht mogen blijven in een profielschets en evenmin in de sollicitatiegesprekken met kandidaten. Burgemeester spenderen er bovendien een groot deel van hun tijd aan. Dat vraagt om de juiste kennis, vaardigheden en competenties en (bestuurlijke) ervaring. Het is belangrijk dat de gemeenteraad zich bezint op wat die zijn, wat de couleur locale is en welke specifieke wensen en verwachtingen de gemeenteraad op deze terreinen heeft. Het is aan te bevelen die een plek te geven in de profielschets. Op beide onderwerpen liggen er bovendien wettelijke eisen voor burgemeesters, maar bestaat tegelijk veel keuzevrijheid in de precieze uitoefening.

Ten eerste: openbare orde en veiligheid
Speciale aandacht dient in de profielschets uit te gaan naar de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden van de burgemeester op het terrein van openbare orde en veiligheid. De burgemeester is verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en heeft belangrijke eigen taken voor de veiligheid in de gemeente. Daartoe heeft de burgemeester het gezag over de politie wanneer die optreedt om de openbare orde te handhaven of om hulp te verlenen aan hen die dat behoeven. Daar horen ook ingrijpende bevoegdheden bij, zoals het

opleggen van een huisverbod bij plegers van huiselijk geweld, de sluiting van overlastgevende drugspanden en het opleggen van een omgevingsverbod als iemand zich in dat gebied misdragen heeft. Ook in de crisisbeheersing hebben burgemeesters belangrijke taken. Zo gaan zij over de inzet van hulpverleningsdiensten tijdens branden, ongevallen en rampen. Vooral tijdens een crisis moeten burgemeesters voortdurend schakelen tussen verschillende rollen. Op het ene moment zijn zij als crisismanager in het beleidsteam de crisis aan het bestrijden, op een ander moment zijn zij de slachtoffers aan het troosten en op weer een ander moment staan zij als boegbeeld van de gemeenschap de pers te woord of leggen zij na de crisis als bestuurder verantwoording af.

Maar de portefeuille openbare orde en veiligheid bevat natuurlijk meer dan handelen op het moment dat het nodig is. Het gaat ook om de beleidsontwikkeling, preventie en preparatie op ingrijpende gebeurtenissen, om het alert zijn op signalen die duiden op ondermijning van bestuur en samenleving door criminaliteit en de bestuurlijke aanpak daarvan. Al deze verantwoordelijkheden vragen om specifieke vaardigheden.

Daarbij kan worden gedacht aan de volgende zaken.

- Burgemeesters weten niet alles en zullen dus moeten vertrouwen op de expertise van professionals met wie zij samenwerken, moeten weerwoord accepteren, maar ook uitnodigen tot het geven van kritische feedback, beslissingen nemen in situaties waarin niet alle informatie beschikbaar is, een toonbeeld van kalmte zijn, op een gepaste wijze empathie aan de dag leggen en besluiten uitleggen bij tegengestelde belangen. Daarbij staan burgemeesters regelmatig voor belangrijke afwegingen in hoe zij hun bevoegdheden inzetten en staan ze vaak voor ingewikkelde dilemma's, bijvoorbeeld als ze voor de afweging staan een gezin al dan niet uit huis te zetten vanwege overtreding van de Opiumwet. Het is in de selectie belangrijk om zicht te krijgen op hoe kandidaat-burgemeesters met dergelijke dilemma's omgaan.

- Soms is er ruime tijd om na te denken (bijvoorbeeld de voorbereiding van de gemeentelijke nota integrale veiligheid), maar soms wordt stante pede een beslissing verwacht van een burgemeester. Burgemeesters moeten dus in staat zijn om onder druk en op basis van soms onvolledige informatie ingrijpende beslissingen te nemen en de maatschappelijke, politieke en bestuurlijke consequenties daarvan tegen elkaar af te wegen.

- De burgemeester beslist niet over middeleninzet (ook wel het beheer genoemd). Dit vereist dat burgemeesters goed kunnen schakelen tussen wensen/mogelijkheden, beperkingen/mogelijkheden, en lokale, regionale en landelijke verantwoordelijkheden. Dit vermogen om te schakelen tussen posities (en daaraan gekoppeld het vermogen om zich in te leven in veiligheidssituaties en veiligheidsurgentie) geldt des te meer voor burgemeesters met een regionale positie.

- Weet een kandidaat op welke manier hij of zij kennis vergaart, onderhoudt en toepast over openbare orde en veiligheid? Is de kandidaat in staat het benodigde netwerk op dit terrein op te bouwen en te onderhouden? Is de kandidaat alert op signalen die duiden op een mogelijke ondermijning van het lokale bestuur door criminaliteit? En toont de kandidaat situationeel besef van welke acties in haar of zijn beïnvloedingssfeer liggen bij verschillende typen van gebeurtenissen (van een vermoeden van illegale prostitutie, tot de vestiging van een veroordeelde pedofiel in de gemeente, van problemen met hangjeugd tot de afweging om wel of geen BIBOB-onderzoek te doen bij vestiging van een bepaald bedrijf, en tot alertheid bij vrijkomende panden in het buitengebied).

Er zijn heel veel voorbeelden van gebeurtenissen waarmee de burgemeester geconfronteerd kan worden als portefeuillehouder openbare orde en veiligheid en de vertrouwenscommissie dient hierop te toetsen, o.a. tijdens de sollicitatiegesprekken. Lang niet iedereen is een specialist op het beleidsterrein openbare orde en veiligheid. Een goede voorbereiding hierop is dus belangrijk. Om burgemeesterskandidaten hierop toch adequaat te bevragen en de beantwoording op waarde te schatten, is te overwegen dat de vertrouwenscommissie zich laat bijpraten door professionals zoals de directeur van de veiligheidsregio of een officier van justitie. Belangrijk is om in dat gesprek de verschillende aspecten van de openbare orde en veiligheidsrol van de burgemeester aan bod te laten komen.

Ten tweede: integriteit

Een ander voorbeeld van speciale aandacht is de rol en positie van de burgemeester rond het thema integriteit. Integriteit is ten eerste een basisconditie voor de burgemeester zelf. Ten tweede heeft de burgemeester de wettelijke plicht om de bestuurlijke integriteit van de gemeente te bevorderen. Die wettelijke rol heeft het karakter van een zorgplicht. De manier waarop burgemeesters hieraan invulling geven, is derhalve aan de burgemeester zelf. Is die rol vooral faciliterend? Of meer proactief? En wat betekent faciliterend of meer proactief zijn op het onderwerp integriteit? Een voorbeeld van een faciliterende rol is dat de burgemeester ervoor zorgt dat raad en college periodiek de gelegenheid hebben om te spreken over integriteitsdilemma's en er op die manier voor zorgt dat het thema op geijkte momenten weer 'top of mind' komt. Een voorbeeld van een meer proactieve rol is het nemen van het voortouw in het opstellen en doorontwikkelen van een lokaal integriteitsbeleid of het steeds aandacht vragen voor het thema in dagelijkse werkzaamheden. In de keuze voor een meer faciliterende of juist proactieve rol bestaat geen 'goed of fout'. Van belang is wel dat burgemeesters een koers varen die bij hen en bij de gemeente past en dat zij zich bewust zijn van hun mogelijkheden en beperkingen.

Methodiek

Een suggestie voor een methodiek is de volgende:

- Bezie de uitkomsten van eerdere afwegingen rond context, rollen/taken, basiscondities, bestuursvaardigheden en persoonlijke stijlen.
- Stel vast of het profiel duidelijk is dan wel dat er nog een aspect of aspecten ontbreken.
- In het laatste geval: ga na wat er nog ontbreekt en bespreek dit.
- Toets wederom of het profiel consistent is en of de maatvoering goed is ('overdaad schaadt' en 'te summier biedt te weinig houvast in de procedure').

3.4 Feedback college op de conceptprofielschets

Op het moment dat er een conceptprofielschets is opgesteld, stelt de gemeenteraad, ingevolge artikel 61 lid 2 van de Gemeentewet, het college in de gelegenheid zijn wensen en bedenkingen ten aanzien daarvan kenbaar te maken. De circulaire 'benoeming, klankbordgesprekken en herbenoeming burgemeester' uit 2017 beveelt daarbij aan ook de gemeentesecretaris te betrekken. Dat gebeurt vóór de profielschetsvergadering met de commissaris van de Koning. Daarmee wordt bevorderd dat ook het perspectief van het college voldoende vertegenwoordigd is in de profielschets. Dat kan bijvoorbeeld de vorm krijgen van een rondetafelgesprek met het college over de conceptprofielschets of door het verzoek uit te zetten om schriftelijk te reageren op de conceptprofielschets. Een andere mogelijkheid is om een wethouder als adviseur te betrekken bij het opstellen van de profielschets, al dan niet gevoed door input van de andere wethouders. Dit kan bijvoorbeeld de wethouder zijn die beoogd is als adviseur van de vertrouwenscommissie. De input van het college kan dan vroegtijdig worden meegenomen. Het college kan bij het bespreken en doordenken van hun wensen en verwachtingen van de burgemeester putten uit de in de vorige paragrafen beschreven methodieken.

3.5 Opstellen van een verordening met de formele werkwijze van de vertrouwenscommissie

De raadsgriffier bereidt de verordening op de vertrouwenscommissie voor, vaak in samenspraak met de (beoogd) voorzitter van de vertrouwenscommissie. De verordening bevat bepalingen over:

- taken van de vertrouwenscommissie;
- ambtelijke ondersteuning van de vertrouwenscommissie;
- adviseur van de vertrouwenscommissie;
- geheimhoudingsplicht;
- vergaderorde en werkwijze;
- taken van de voorzitter en secretaris;
- ontbinding van de vertrouwenscommissie;
- archivering van stukken.

Gemeenten kunnen hierbij gebruikmaken van de voorbeeldbepalingen uit de circulaire, maar dat is geen vereiste. Ook collega-griffiers en het kabinet van de commissaris van de Koning kunnen suggesties doen voor een mogelijke invulling.

De verordening wordt vaak vastgesteld tijdens de profielschetsvergadering, maar dat kan ook eerder. Een argument om de verordening zo vroeg mogelijk vast te stellen is dat er ook een formele werkwijze bestaat voor de werkzaamheden richting het vaststellen van de profielschets. Argumenten om de verordening tijdens de profielschetsvergadering vast te stellen zijn dat de verordening zich vaak richt op de werkzaamheden die na vaststelling van het profiel plaatsvinden en dat de vertrouwenscommissie vanaf dat moment gebonden is aan de geheimhouding die op de procedure rust.

De namen van de raadsleden die plaats hebben de vertrouwenscommissie moeten bij raadsbesluit worden vastgesteld of wel in de verordening worden genoemd. Het volstaat niet alleen te stellen dat de vertrouwenscommissie bestaat uit bijvoorbeeld 'de huidige fractievoorzitters'. Dit omdat het fractievoorzitterschap een partijaangelegenheid is en geen officiële gemeentelijke status heeft.

Keuzemarge

- Er bestaan geen wettelijk eisen aan de wijze waarop de profielschets wordt vormgegeven en aan de inhoud ervan. Het is aan de gemeente om deze ruimte zo goed mogelijk in te vullen naar eigen inzicht. In paragraaf 3.2 zijn diverse suggesties gedaan. Er zijn echter ook vele andere routes denkbaar om tot een maatwerkprofielschets te komen. Kies hierin als gemeenteraad een werkwijze die voor u het beste past en betrek daarbij voor- en nadelen van een route (bijvoorbeeld in termen van gewenste inwonersconsultatie, beoogde tijdsinzet en beschikbaar budget).

Tips

- Bepaal de werkwijze om tot de profielschets te komen niet te lichtvaardig en kies daarin voor een methode die bij de gemeente en de vertrouwenscommissie past.
- Organiseer eerlijke en tijdige feedback op de conceptprofielschets. Tijdig betekent: vóór de profielschetsvergadering waarin de profielschets wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Eerlijke feedback betekent: de profielschets laten lezen door iemand met een geheel frisse en onafhankelijke blik. Dit helpt om onduidelijkheden boven tafel te krijgen, passages die multi-interpretabel zijn eruit te lichten en hoofd- en bijzaken te onderscheiden. De feedback is vaak gericht op redactie.
- Bij de analyse van context in de profielschets: schrijf niet te feitelijk of te zeer in wervende teksten, maar geef zo duidelijk mogelijk aan met welke bestuurlijke en/of maatschappelijke situatie en ontwikkelingen de burgemeester te maken krijgt.
- Bij rollen en taken in de profielschets: geef niet alleen een opsomming van wat de burgemeester allemaal doet, maar ga vooral in op de gewenste rol- en taakinvulling. Het gebruik van bijvoeglijk naamwoorden helpt om accenten te leggen.
- Zorg voor een goede balans in het competentiemodel in de profielschets. Een goede balans betekent: niet te veel competentievereisten en niet te weinig. Een voorbeeld van maatvoering hierin is het volgende:

- Leg een conceptverordening voor aan het kabinet van de commissaris van de Koning ter beoordeling op feitelijke juistheid.
- Deze handreiking gaat uit van een logische lijn van benoemen, via klankbordgesprekken naar herbenoemen. Deze lijn is door te trekken naar de gemeentelijke verordening. Het valt te overwegen om één verordening vast te stellen die zowel bepalingen bevat over de benoemingsprocedure, de werkwijze rond klankborden en de manier van doen bij herbenoemen.

Stap 4 / Vaststellen van de profielschets door de gemeenteraad

Resultaat

- De gemeenteraad stelt de profielschets vast na overleg met de commissaris van de Koning.

Betrokkenen

- De commissaris van de Koning: overlegt met de gemeenteraad over de eisen die aan de nieuwe burgemeester worden gesteld. Dit gebeurt in ieder geval tijdens de openbare profielschetsvergadering.
- De gemeenteraad: stelt de profielschets bij raadsbesluit vast in een openbare raadsvergadering (profielschetsvergadering).

In stap 4 van de benoemingsprocedure zijn er twee onderdelen die de aandacht verdienen:

1. De profielschetsvergadering
2. De geheimhouding

4.1 De profielschetsvergadering

De gemeenteraad besluit in een openbare raadsvergadering over het vaststellen van de profielschets. Artikel 61, tweede lid, van de Gemeentewet bepaalt dat de commissaris van de Koning overlegt met de gemeenteraad over de eisen die aan de te benoemen burgemeester worden gesteld met betrekking tot de vervulling van het ambt. Dit overleg vindt plaats voorafgaand aan de vaststelling van de profielschets in dezelfde openbare raadsvergadering. Deze raadsvergadering wordt wel de profielschetsvergadering genoemd.

Gezien de noodzakelijke aanwezigheid van de commissaris van de Koning bij de vergadering wordt de datum van de zogenaamde profielschetsvergadering altijd in overleg met het kabinet van de commissaris van de Koning vastgesteld. De vergadering vereist bovendien een actieve bijdrage van de commissaris van de Koning. Om die reden is het noodzakelijk dat deze ruim vóór de vergadering, meestal twee weken, in ieder geval een afschrift van de conceptprofielschets en de (concept)verordening krijgt, zodat hij of zij zich kan voorbereiden. Stem deze planning af met de kabinetschef.

4.1.1 Het agendapunt: de profielschets

Het is gebruikelijk dat de (beoogd) voorzitter van de vertrouwenscommissie een toelichting geeft op de conceptprofielschets en de totstandkoming daarvan. Daarna geeft de commissaris van de Koning een toelichting op de procedure en commentaar op de profielschets. Dit gebeurt bijvoorbeeld in de vorm van een verduidelijkende vraag om een nadere inkleuring te krijgen van het profiel, door een verzoek om toelichting op een bepaald punt, of door een waarschuwing te plaatsen bij een bepaalde passage. Het is verstandig om vooraf na te denken hoe de gemeenteraad om wil gaan met het beantwoorden van de vragen van de commissaris. Is het bijvoorbeeld de (beoogd) voorzitter van de vertrouwenscommissie die het eerst het woord neemt of wordt voor een andere procedure gekozen? Aansluitend vindt de vaststelling van de profielschets plaats.

4.1.2 Verdere besluiten: de vertrouwenscommissie

Voor zover niet al eerder is gebeurd, wordt in deze vergadering ook besloten over:

- de verordening op de vertrouwenscommissie;
- de samenstelling van de vertrouwenscommissie;
- de vaststelling van het werkbudget.

De gemeenteraad legt het voorwerk voor het doen van de aanbeveling voor benoeming van de nieuwe burgemeester in handen van de vertrouwenscommissie. In artikel 61 derde lid, van de Gemeentewet staat dat de gemeenteraad uit zijn midden een vertrouwenscommissie instelt die belast is met de beoordeling van kandidaten. De gemeenteraad stelt dus vertrouwen in de commissie dat zij deze taak zorgvuldig zal uitvoeren. De aanduiding vertrouwenscommissie drukt ook de vertrouwelijkheid van de werkzaamheden uit. De leden van een vertrouwenscommissie hebben allen één stem. Een gewogen stemming is dus niet toegestaan. Vaak wordt in de verordening op de vertrouwenscommissie het expliciete streven naar unanimiteit genoemd.

4.1.3 Na de profielschetsvergadering

Nadat de profielschetsvergadering heeft plaatsgevonden, worden in ieder geval:

- de woordelijke (video)notulen van de betreffende raadsvergadering
- en de vastgestelde profielschets

zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen een week, verzonden naar het kabinet van de commissaris van de Koning.

4.2 De geheimhouding

Vanaf de profielschetsvergadering geldt strikte geheimhouding voor de werkzaamheden van de vertrouwenscommissie en de werkzaamheden die de gemeenteraad verricht. Er kan, in verband met de privacy van de sollicitanten die veelal een publieke functie bekleden, niet genoeg aandacht worden gevestigd op het feit dat de vertrouwenscommissie zeer omzichtig te werk moet gaan. Een waarschuwing aan het adres van de leden en ondersteuners van de vertrouwenscommissie is daarom op zijn plaats: wees op uw hoede en praat met niemand over de inhoud van het werk van de vertrouwenscommissie, dus ook niet thuis, met fractiegenoten, of in het college. Let ook op zaken als het niet volledig omschrijven van afspraken van de vertrouwenscommissie en het niet vermelden van vergaderlocaties in de eigen agenda. De geheimhouding brengt met zich mee dat door de vertrouwenscommissie, anders dan door de tussenkomst van de commissaris van de Koning, geen inlichtingen - schriftelijk of mondeling- kunnen worden ingewonnen over de sollicitanten en dat overleg met derden is uitgesloten.

Een bijzonder punt van aandacht in relatie tot het waarborgen van de geheimhouding is de wijze waarop de vertrouwenscommissie met de haar ter beschikking staande stukken omgaat. Denk aan de sollicitatiebrieven en cv's van de geselecteerde kandidaten, maar ook aan de persoonlijke aantekeningen van de vertrouwenscommissie. Voorkomen moet worden dat deze documenten buiten de vertrouwenscommissie – al dan niet per ongeluk – toegankelijk zijn. Om die reden kan het een overweging zijn om voor elke betrokkene bij de vertrouwenscommissie een eigen "mapje" te maken, met daarin alle stukken. Dit mapje wordt bij elke bijeenkomst van de vertrouwenscommissie door de griffier uitgedeeld en weer ingenomen. De griffier draagt zorg dat deze mapjes buiten de bijeenkomsten op een veilige plek worden bewaard. Een andere mogelijkheid is om een speciale digitale omgeving in te richten waartoe uitsluitend de vertrouwenscommissie toegang heeft. Een voorwaarde hiervoor is dat de digitale omgeving aan de nodige informatiebeveiligingsvereisten voldoet.

Als er toch informatie naar buiten komt, met andere woorden, als er wordt ´gelekt´, geldt de norm dat daar door de gemeente aangifte van wordt gedaan. Het schenden van een opgelegde geheimhoudingsplicht is een misdrijf, dat is strafbaar gesteld in artikel 272 van het Wetboek van Strafrecht. Als strafmaat geldt daarbij een gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of een geldboete van de vierde categorie.

Keuzemarge

- De inhoud van de verordening op de vertrouwenscommissie en de samenstelling van de vertrouwenscommissie worden lokaal bepaald. Ook is het een keuze of raadsbesluiten over de inhoud van de verordening en de samenstelling van de vertrouwenscommissie tijdens de profielschetsvergadering worden genomen of al daarvoor.

Tips

- Vanaf dit moment geldt strikte geheimhouding voor alle inhoudelijke werkzaamheden in de benoemingsprocedure. Dit kan gemarkeerd worden door bijvoorbeeld een aparte mailing aan de vertrouwenscommissie en de gemeenteraad. Voor de vertrouwenscommissie zelf kan het helpen alle praktische afspraken om de geheimhouding te waarborgen op een rij te zetten.
- Voeg de (video)notulen van de profielschetsvergadering toe aan de informatieset voor sollicitanten. Besef dat deze notulen voor sollicitanten heel belangrijk zijn; feitelijk zijn ze onderdeel van de profielschets. Ze helpen kandidaten bovendien om de sfeer te proeven, verschillen en overeenkomsten in opvattingen te horen en, bij videonotulen, taal en houding te observeren.

Stap 5 / Openstellen vacature en reacties door sollicitanten

Resultaat

- De vacature is opengesteld en kandidaten solliciteren binnen de gestelde termijn.

Betrokkenen

- De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties: stelt de vacature open.
- De sollicitanten: dienen hun sollicitatie formeel in bij de Koning maar materieel richten zij hun sollicitatiebrief en curriculum vitae aan de commissaris van de Koning.
- Het kabinet van de commissaris van de Koning: vormt het aanspreekpunt voor sollicitanten tijdens de sollicitatietermijn.

In stap 5 van de benoemingsprocedure zijn er vier onderdelen die de aandacht verdienen:

1. Openstelling van de vacature door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
2. Bekendmaking van de vacature
3. Afweging: wel of niet solliciteren
4. Kabinet van de commissaris van de Koning is aanspreekpunt

5.1 Openstelling van de vacature door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Uit artikel 61 van de Gemeentewet volgt dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bepaalt wanneer een vacature wordt opengesteld. De vacature wordt opengesteld door hiervan mededeling te doen in de Staatscourant. De commissaris van de Koning verzoekt de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om de vacature open te stellen.

5.2 Bekendmaking van de vacature

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties stelt naast de Staatscourant ook enkele andere relevante media in kennis van de openstelling van de vacature, zoals Binnenlands Bestuur, het VNG-magazine en de website van de Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl). Ook verspreidt het ministerie de vacature veelal via sociale media.

De gemeente mag ook zelf de vacature actief onder de aandacht brengen bij geïnteresseerden, maar wel onder verwijzing naar de officiële vacaturetekst in de Staatscourant. Ze kan bijvoorbeeld in media (zoals dag- en/of weekbladen) potentiële sollicitanten attent maken op de vacature, de vacature plaatsen op de gemeentelijke website en/of deze verspreiden via sociale media. Ook kan de gemeente actief (netwerk)organisaties wijzen op de vacature. Een dergelijk actief uitnodigingsbeleid via diverse kanalen vergroot de kans dat geïnteresseerde kandidaten met diverse achtergronden worden bereikt. De kosten voor de verdere bekendmaking zijn voor rekening van de gemeente. Het is raadzaam het communicatiebeleid af te stemmen met de kabinetschef.

5.3 Afweging: wel of niet solliciteren?

Het burgemeesterschap is geen gewone baan. Een burgemeester is een bestuursorgaan en is onderdeel van de bestuursorganen gemeenteraad en college. Bovendien is de burgemeester de meest zichtbare en herkenbare bestuurder van een gemeente. De ambtsketen brengt symbolisch de bijzondere positie binnen een gemeente tot uitdrukking. Hoewel formeel gezien de burgemeestersfunctie in alle gemeenten gelijk is, varieert de inhoud ervan van gemeente tot gemeente.

Deze gegevenheden vragen van potentiële sollicitanten dat zij zich goed (laten) informeren over het burgemeestersambt en over de gemeente. Aan het slot van die oriëntatie zouden zij moeten kunnen zeggen: ja, het burgemeesterschap past bij mij. Ik kan mijn privé-situatie prima combineren met een eventueel burgemeesterschap in gemeente X. Ik pas in deze gemeente. Ik herken mijzelf in de profielschets. Ik kan een rolmodel zijn voor mensen met een vergelijkbare achtergrond als die van mij. Maar misschien zijn er nog vraagtekens, zoals: wat staat er niet in de profielschets wat ik wel echt moet weten? Welke informatie staat er niet in de documentatie maar is wel cruciaal? En in het geval de persoon in kwestie gaat figureren als pionier en daarmee een rolmodel wordt: welke reflectiemogelijkheden zijn er voor mij?

Er zijn verschillende manieren voor kandidaten om zich te oriënteren.
Sommige provincies bieden mogelijkheden voor een zogenoemd potentieel assessment. Dat is een assessment dat wordt gedaan om te toetsen of iemand (op termijn) over de benodigde basiscompetenties beschikt voor het burgemeesterschap. Binnen politieke partijen zijn er ook vaak ‘burgemeesterspecialisten’. Dat zijn bijvoorbeeld zittende burgemeesters die fungeren als vraagbaak over het ambt voor mensen met een (sluimerende of actieve) burgemeestersambitie. Veel informatie in een benoemingsprocedure is feitelijk en schriftelijk. Via de commissaris van de Koning kan een kandidaat een inkijk verkrijgen in de eigenheden van een gemeente. Ook kan een kandidaat één of meerdere bezoeken afleggen aan de gemeente zelf. Raadzaam is eveneens om enkele raadsvergaderingen te volgen via de geluidsopnamen, notulen of livestream.

Maatvoering in de oriëntatie is wel van belang. Te weinig ‘gevoel’ bij een gemeente ontwikkelen kan betekenen dat de gemeente uiteindelijk minder goed ‘matcht’ dan van tevoren gedacht. Te nadrukkelijk inzetten op kennismaking met de gemeente kan ertoe leiden dat de identiteit van een kandidaat door eigen toedoen bekend wordt. De afweging om wel of niet te solliciteren is belangrijk en moet gemaakt worden door een kandidaat zelf, hoewel hij of zij zich natuurlijk kan laten informeren door vertrouwde personen en door schriftelijke informatie.

5.4 Kabinet van de commissaris van de Koning is aanspreekpunt

Het kabinet van de commissaris van de Koning is het aanspreekpunt voor sollicitanten tijdens de sollicitatietermijn. Zij mogen niet zelf contact opnemen met (leden en ondersteuning van) de vertrouwenscommissie. Doen zij dat onverhoopt toch, dan beëindigt het lid van de vertrouwenscommissie het gesprek direct. Mochten kandidaten behoefte hebben aan informatie, hetzij inhoudelijk of hetzij over de planning, dan wenden zij zich tot het kabinet van de commissaris van de Koning. Het is gebruikelijk dat de commissaris van de Koning na het sluiten van de sollicitatietermijn een persbericht uitbrengt. Een dergelijk persbericht bevat regelmatig het aantal sollicitanten, het geslacht en hun globale achtergrond. Dat is echter niet verplicht; een overzicht van het aantal kandidaten volstaat.

Keuzemarge

- De belangrijkste keuze in deze stap ligt bij personen met een burgemeestersambitie, namelijk of zij wel of niet willen solliciteren op een vacature.

Tips

- Laat u als sollicitant begeleiden in het schrijven van een sollicitatiebrief en trainen in het voeren van sollicitatiegesprekken.
- Let als sollicitant goed op dat de taal van de sollicitatiebrief ook is geschreven in een taal die gesproken zou kunnen zijn. Vaak zijn brieven in een vrij formele toonzetting opgesteld, terwijl dat geen recht hoeft te doen aan de persoonlijkheid van iemand.
- Ga bij de afweging om te solliciteren niet alleen af op de geschreven tekst in de profielschets en schriftelijke documentatie uit het informatiepakket, maar verwerf een diepgaandere inkijk in de gemeente.
- Als sollicitant neemt u contact op met de commissaris van de Koning en het kabinet als u behoefte heeft aan nadere informatie. U mag niet op eigen initiatief in gesprek gaan met een afzonderlijk lid van de vertrouwenscommissie of de vertrouwenscommissie zelf. Voor leden van de vertrouwenscommissie geldt dat als met hen contact wordt opgenomen door een kandidaat, zij deze persoon het beste direct kunnen doorverwijzen naar de commissaris.
- De profielschets is het basisdocument in de zoektocht naar een nieuwe burgemeester, maar neem als sollicitant ook heel nadrukkelijk goede nota van het (video)verslag van de profielschetsvergadering. Die vergadering geeft vaak extra kleuring op het profiel. Bovendien stelt de commissaris van de Koning tijdens deze vergadering vragen over het profiel aan de gemeenteraad.

Stap 6 / Selectie van kandidaten

Resultaat

- De vertrouwenscommissie weet met welke kandidaten zij sollicitatiegesprekken gaat voeren. Zij zijn in principe benoembaar tot burgemeester in de gemeente en onderscheiden zich daarin van de overige sollicitanten op de vacature.

Betrokkenen

- De commissaris van de Koning: selecteert kandidaten die hij of zij geschikt acht voor het burgemeesterschap in de betreffende gemeente, bespreekt alle sollicitanten met de vertrouwenscommissie en informeert de commissie over zijn of haar bevindingen met betrekking tot de potentiële benoembaarheid als burgemeester in de gemeente.
- De vertrouwenscommissie: neemt kennis van alle sollicitanten en spreekt met de commissaris van de Koning over de potentiële benoembaarheid in de gemeente.

In stap 6 van de benoemingsprocedure zijn er vier onderdelen die de aandacht verdienen:

1. Verantwoordelijkheid van de commissaris van de Koning
2. Het gesprek van commissaris van de Koning met de vertrouwenscommissie
3. Definitieve selectie van kandidaten
4. Het opschorten van de procedure

6.1 Verantwoordelijkheid van de commissaris van de Koning

De commissaris van de Koning selecteert de sollicitanten die hij in beginsel geschikt acht voor benoeming. De commissaris toetst onder meer of sollicitanten voldoen aan het in artikel 63 van de Gemeentewet genoemde vereiste van Nederlanderschap en wint justitiële gegevens in. De commissaris toetst sollicitanten daarnaast op geschiktheid. In eerste instantie is dat een beoordeling of een sollicitant in aanleg en in algemene zin geschikt is voor het burgemeestersambt. In tweede instantie, als iemand voldoende gekwalificeerd lijkt voor het burgemeestersambt, gaat het om een specifiekere beoordeling van geschiktheid voor de betreffende gemeente. De commissaris van de Koning let onder andere op: geschiktheid aan de hand van de basiscondities voor een burgemeester, aansluiting van de sollicitant bij de gevraagde competenties uit de profielschets en de mate waarin de sollicitant past bij de karakteristieken van de gemeente zoals die zijn benoemd in de profielschets, evenals eventuele bijzonderheden uit iemands werkzame leven die relevant zijn voor een eventueel burgemeesterschap.

Voor deze toetsing maakt de commissaris van de Koning gebruik van verschillende bronnen, zoals:

- kennismakingsgesprek(ken) met de sollicitant;
- verzamelen van inlichtingen (in de regel bij collega-commissarissen over sollicitanten van buiten de eigen provincie of bij de burgemeester van de woonplaats van sollicitanten over sollicitanten binnen de provincie) en eventueel referenties;
- eventuele assessmentresultaten;
- justitiële gegevens (justitiële antecedenten);
- overige informatie die hem bekend is over een kandidaat, bijvoorbeeld uit eigen waarneming.

Voor dit deel van het proces heeft de commissaris van de Koning over het algemeen enkele weken de tijd nodig, mede afhankelijk van onder andere het aantal sollicitanten. De commissaris van de Koning legt een dossier aan over alle sollicitanten.

Een burgemeestersvacature levert doorgaans een keur aan sollicitanten op die, grosso modo, zijn in te delen in drie categorieën:

1. niet geschikt voor het burgemeestersambt;
2. in aanleg geschikt voor het burgemeestersambt, maar nog niet op dit moment omdat bepaalde competenties nog verdere ontwikkeling vergen of omdat het profiel van de sollicitant matig aansluit bij de profielschets;
3. sollicitanten die zowel in algemene zin gekwalificeerd zijn voor het burgemeestersambt alsook passen bij de profielschets.

Niet alle sollicitanten zullen daarom benoembaar worden geacht.

6.2 Het gesprek van de commissaris van de Koning met de vertrouwenscommissie

De commissaris van de Koning verschaft de vertrouwenscommissie zicht op alle sollicitanten, geeft een oordeel over hun benoembaarheid en informeert de vertrouwenscommissie over de gehanteerde criteria.

De commissaris van de Koning selecteert, op grond van de beschikbare informatie, de sollicitanten die zij of hij in beginsel geschikt acht voor benoeming en met wie de vertrouwenscommissie het gesprek zou moeten aangaan. De commissaris streeft daarbij naar een evenwichtig samengestelde selectie, bijvoorbeeld in termen van de man-vrouwverhouding. Het ministerie van BZK adviseert dat in ieder geval één vrouw onderdeel uitmaakt van de selectie. Dit kan gezien worden als een absoluut minimum; idealiter is de man-vrouwverhouding gelijkwaardiger.

Over de voorgenomen selectie van kandidaten vindt een open gesprek plaats met de vertrouwenscommissie. Het is daarnaast de verantwoordelijkheid van de commissaris van de Koning om namens de minister van BZK de zorgvuldigheid en kwaliteit van het verloop van de benoemingsprocedure te bewaken. De vertrouwenscommissie heeft de verantwoordelijkheid om een onderbouwde conceptaanbeveling voor een nieuwe burgemeester te doen die op het vertrouwen van de gemeenteraad kan rekenen. In dit licht kan de vertrouwenscommissie naast de sollicitatiebrieven van de door de commissaris geselecteerde kandidaten ook de overige brieven inzien.

In alle gevallen is het belangrijk dat de commissaris van de Koning en de vertrouwenscommissie een open en goed gesprek voeren waarbij de commissaris van de Koning in staat wordt gesteld zijn of haar bevindingen te delen en de vertrouwenscommissie in staat wordt gesteld de couleur locale een plaats te geven. Andersom kan de vertrouwenscommissie nadere toelichting of referenties vragen aan de commissaris van de Koning. De belangrijkste gespreksonderwerpen voor het gesprek tussen de commissaris van de Koning en de vertrouwenscommissie zijn:
- de benoembaarheid van de kandidaten;
- de aansluiting tussen de eigenschappen van de kandidaat en de profielschets.

De precieze wijze waarop de commissaris van de Koning dit gesprek voert over zijn of haar oordeel verschilt per provincie; de kabinetschef bespreekt die wijze aan het begin van de procedure met de raadsgriffier en/of de voorzitter van de vertrouwenscommissie. Belangrijk is dat de commissaris van de Koning en de vertrouwenscommissie een goed gesprek met elkaar voeren en dat iedereen uit de voeten kan met de kandidaten.

6.3 Definitieve selectie van kandidaten

Aan het eind van het gesprek tussen de commissaris en de vertrouwenscommissie wordt de definitieve selectie vastgesteld. Zeer gewenst voor het proces is dat daarover overeenstemming bestaat tussen de vertrouwenscommissie en de commissaris van de Koning. Die overeenstemming is ook in de praktijk de norm. Het is daarbij mogelijk dat de commissaris van de Koning naar aanleiding van de gewisselde argumentatie besluit om een kandidaat toe te voegen aan de selectie van benoembare kandidaten of een kandidaat hiervan af te halen. De vertrouwenscommissie bepaalt welke kandidaten zij wil spreken en heeft dan ook altijd de mogelijkheid om een kandidaat toe te voegen aan de lijst met kandidaten die de commissaris voorstelt uit te nodigen voor een sollicitatiegesprek. Daarbij dient de vertrouwenscommissie zich, ingevolge artikel 61 lid 3 Gemeentewet, wel rekenschap te geven van de beoordeling van de commissaris van de Koning.

Wanneer zij een kandidaat toevoegt aan de lijst met kandidaten, moet de vertrouwenscommissie dat, gelet op haar rol in het bewaken van de zorgvuldigheid van de procedure, wel direct aan de commissaris van de Koning melden. Met de geselecteerde kandidaten gaat de vertrouwenscommissie sollicitatiegesprekken voeren.

Na afloop van het gesprek met de commissaris van de Koning nemen de leden van de vertrouwenscommissie de gegevens en de sollicitatiebrieven inclusief bijlagen van de geselecteerde kandidaten mee. Meestal is de bijlage een curriculum vitae, maar daar kan ook een afschrift van een assessment of de strekking van de uitkomst daarvan bij zitten. Deze stukken worden door de commissaris eenmalig, in hard copy en persoonlijk overhandigd aan de secretaris van de vertrouwenscommissie. Vaak bewaart de secretaris deze stukken voor de leden van de vertrouwenscommissie tot de vertrouwenscommissie de kandidaten gaat ontvangen. De commissaris meldt de geselecteerde kandidaten dat zij tot de selectie behoren en dat hun gegevens zijn doorgegeven aan de vertrouwenscommissie. De uiteindelijke uitnodiging voor het gesprek gaat uit van de vertrouwenscommissie. De commissaris bericht zo spoedig mogelijk ook de niet geselecteerde kandidaten.

6.4 Het opschorten van de procedure

In het bijzondere geval dat de commissaris van de Koning en/of de vertrouwenscommissie tot het oordeel komen dat er tussen de sollicitanten te weinig keuze is uit kwalitatief goede kandidaten die passen bij de gemeente, dan kan de benoemingsprocedure worden opgeschort. Dat proces begint met een gesprek tussen de commissaris van de Koning en de vertrouwenscommissie over de ontstane situatie. Blijft daarin de conclusie staan dat er onvoldoende goede kandidaten zijn voor een tweevoudige voordracht, dan schakelt de kabinetschef eerst met BZK en stuurt de commissaris van de Koning vervolgens een brief aan de minister. Als deze laatste zich in het oordeel kan vinden, bevestigt zij of hij dat en wordt de procedure opgeschort.

Het is evident dat deze situatie voor geen van de partijen wenselijk is. Men zoekt immers gezamenlijk naar een nieuwe burgemeester voor de gemeente. Maar, in bijzondere gevallen kunnen de omstandigheden erom vragen. De minister zal echter niet lichtvoetig met deze bevoegdheid omgaan. Er is namelijk het risico aan verbonden dat in principe benoembare kandidaten aan de kant worden gezet in de hoop een nog betere kandidaat te vinden en/of dat een eindeloze procedure wordt ingezet.

Het risico op het opschorten van de procedure kan worden verkleind door de timing van het openstellen van de vacature goed af te stemmen met andere benoemingsprocedures in de regio en in de planning rekening te houden met vakantieperiodes en dergelijke.

Keuzemarge

- Precieze inrichting van het selectieproces in samenspraak tussen commissaris van de Koning en vertrouwenscommissie.

Tips

- Neem als vertrouwenscommissie nauwkeurig kennis van de argumenten van de commissaris van de Koning en vraag door bij een behoefte aan nadere toelichting bij een sollicitant. Wees benieuwd naar het oordeel van de commissaris van de Koning, gezien zijn of haar informatievoorsprong over de kandidaten en gezien het feit dat de commissaris van de Koning de beschikking heeft over bepaalde gegevens die de vertrouwenscommissie niet op eigen gezag mag en kan vergaren.
- Zorg voor een in gezamenlijkheid ingericht selectieproces, gericht op het selecteren van de beste kandidaten voor de gemeente. De raadsgriffier en de kabinetschef kunnen over de inrichting van dit proces van tevoren contact onderhouden.
- Het is níet toegestaan dat de vertrouwenscommissie zelfstandig referenties inwint. Ook niet als een sollicitant in zijn of haar brief of cv namen en contactgegevens van referenten aandraagt. De vertrouwenscommissie wendt zich in alle gevallen tot de commissaris van de Koning wanneer behoefte bestaat aan het opvragen van referenties.

Stap 7 / Beoordeling kandidaten door de vertrouwenscommissie

Resultaat

- De vertrouwenscommissie beoordeelt de geselecteerde kandidaten aan de hand van de profielschets op de geschiktheid als burgemeester.

Betrokkenen

- De vertrouwenscommissie: zorgt via gerichte vraagstelling en via een dialoog dat zij de kandidaten leert kennen en toetst daarbij op de geschiktheid van de kandidaat als burgemeester aan de hand van de profielschets.

Het is aan de vertrouwenscommissie zelf een werkwijze te bepalen voor het beoordelen van geselecteerde kandidaten. Gangbaar is dat de vertrouwenscommissie eerst een sollicitatiegesprek voert met alle geselecteerde kandidaten (eersterondegesprek) en vervolgens enkele kandidaten, meestal twee tot vier, uitnodigt voor een vervolggesprek (tweederondegesprek). Eventueel valt een derde gesprek te voeren of een assessment af te nemen.

In stap 7 van de benoemingsprocedure zijn er vijf onderdelen die de aandacht verdienen:

1. Het eersterondegesprek
2. Het tweederondegesprek
3. Eventueel assessment
4. Werkwijze van de vertrouwenscommissie
5. Beoordelingssystematiek

7.1 Het eersterondegesprek

Een goede selectieprocedure is zo vormgegeven dat in de eerste ronde van de gesprekken met kandidaten vergelijkbare informatie gegenereerd wordt. Dat betekent dat deze gesprekken in opzet hetzelfde verlopen. Op die manier worden kandidaten eerlijk getoetst aan de wensen, eisen en verwachtingen uit de profielschets waardoor vooringenomenheid wordt voorkomen. Tegelijk is een goed eersterondegesprek geen eenzijdig 'vraag & antwoord-spel', maar wordt er meer een gesprek (dialoog) aangegaan met de kandidaat. Een eersterondegesprek bevat daarom doorgaans een aantal vaste vragen voor alle kandidaten en biedt daarnaast ruimte om door te vragen of anderszins een verdiepende dialoog te voeren.

Een sollicitatiegesprek met een kandidaat-burgemeester is geen doorsnee sollicitatiegesprek. Een goede voorbereiding van de gesprekken is daarom erg belangrijk. Goede onderlinge werkafspraken zijn vereist om te zorgen voor orde in het gesprek, het waarborgen dat de kandidaten goed tot hun recht komen en het verkrijgen van een adequaat beeld over de geschiktheid op alle relevante aspecten van de ambtsvervulling.

Zeker als de vertrouwenscommissie relatief groot is, is het niet altijd eenvoudig om een sollicitatiegesprek te voeren met alle aanwezigen. In de praktijk wordt daarom nog wel eens geopperd om de vertrouwenscommissie voor de gesprekken op te splitsen, zodoende dat niet iedereen bij alle gesprekken aanwezig is. Dat kan de werkbaarheid vergroten. Een belangrijk risico daarvan is dat niet alle leden van de vertrouwenscommissie dan een beeld krijgen van alle kandidaten, terwijl dat voor een goede selectie wel van belang is. Daarom wordt soms gewerkt met alternatieve werkvormen, waarbij bijvoorbeeld een eerste ring van leden van de vertrouwenscommissie de vragen stelt en een tweede ring van leden wel aanwezig is, maar niet actief aan het gesprek deelneemt. Of dat bij elk gespreksthema steeds een ander duo primair de gespreksvoering op zich neemt. Dat vraagt uiteraard wel goede afstemming tussen de leden vooraf, zodat alle relevante perspectieven aan bod komen.

7.2 Het tweederondegesprek

In het tweederondegesprek verdiept de kennismaking zich. Die verdieping vindt plaats op aspecten waarop de vertrouwenscommissie nadere informatie wenst. Dit vereist wederom een goede voorbereiding door de vertrouwenscommissie. Die voorbereiding hoeft beslist niet pas te starten na het eersterondegesprek, maar kan deels al eerder in gang worden gezet en verder worden ingevuld naar aanleiding van de bevindingen uit de gevoerde eerste gesprekken. In een tweede ronde is het dan zaak om andere kanten van de kandidaat te zien of heel gericht op bepaalde onderwerpen verder door te gaan. Daarbij past een andere setting, bijvoorbeeld een andere locatie, en een andere opzet dan de eerste ronde. Zo kennen tweederondegesprekken meestal een wat interactiever karakter en wordt de tijd genomen om bij een bepaald onderwerp langer stil te staan. Dit kan bijvoorbeeld door letterlijk voor een andere opstelling te kiezen en/of een methodiek te kiezen waarbij beweging plaatsvindt. Een tweederondegesprek leent zich ook om een bepaald type uitdaging of problematiek voor de nieuwe burgemeester uit te diepen aan de hand van het voorleggen van een casus of een opdracht. Kandidaten krijgen regelmatig (kort) voor het tweederondegesprek een bepaalde opdracht uitgereikt.

7.3 Eventueel assessment

Tijdens de selectie van een nieuwe burgemeester kan de vertrouwenscommissie gebruik maken van een assessment. Een assessment is een verzameling van onderzoeks- en beoordelingsinstrumenten die wordt ingezet om te beoordelen of een kandidaat beschikt over de kwaliteiten en eigenschappen die in een profielschets zijn weergegeven. De basis hiervoor is de profielschets. Een assessment geeft aanvullende informatie aan de vertrouwenscommissie over een kandidaat of kandidaten. De uitkomsten geven een gefundeerd beeld van ontwikkelpunten en ontwikkelde punten. Op geen enkele manier is een assessment bedoeld als een middel om een keuze af te dwingen; de vertrouwenscommissie is en blijft te allen tijde zelf verantwoordelijk voor haar conceptaanbeveling aan de gemeenteraad.

Een assessment dient te worden uitgevoerd door een erkend psychologisch bureau dat ervaring met burgemeesters heeft. Het burgemeestersambt is een bijzonder veelzijdig en uniek ambt en het assessment moet hieraan goed recht doen. Het kabinet van de commissaris van de Koning kan desgevraagd de ervaringen met bureaus delen. De inhoud van een assessment bestaat vaak uit een persoonlijkheidstest, een IQ-test en een gesprek over competenties. Het is van belang dat de vertrouwenscommissie een duidelijke onderzoeksvraagstelling meegeeft aan het bureau. Een assessment levert vooral iets op wanneer het assessment een duidelijk antwoord oplevert op de vraag of vragen van de vertrouwenscommissie (bijvoorbeeld: hoe besluitvaardig is een kandidaat?). De exacte opdrachtformulering stemt de secretaris van de vertrouwenscommissie af met de kabinetschef. De commissaris van de Koning is namelijk verantwoordelijk voor de informatie-inwinning.

Indien de vertrouwenscommissie een assessment wil inzetten dan mag dat niet ‘spontaan’ worden besloten. In de profielschets en de vacaturetekst moet al zijn aangekondigd dat een assessment onderdeel kan uitmaken van de procedure. Vaak wordt daarom gekozen om de mogelijkheid open te laten en later in het proces de afweging van noodzaak te maken. De staande praktijk is inmiddels dat, ongeacht of de gemeente een mogelijk assessment in de profielschets heeft opgenomen, BZK standaard een zin in de vacature opneemt dat een assessment eventueel tot de mogelijkheden behoort. Overigens kunnen kandidaten ook zelf de vertrouwenscommissie verzoeken een assessment te laten afnemen. Daarom is het verstandig dat de vertrouwenscommissie goed is voorbereid op een toelichting waarom wel of niet wordt gekozen voor uitvoering van een assessment binnen de procedure.

De timing van een assessment is een keuze. Het assessment kan plaatsvinden na het eersterondegesprek. De resultaten van het assessment kan de vertrouwenscommissie dan meenemen in haar tweederondegesprekken. De kosten kunnen wel oplopen door de hoeveelheid assessments en het moet passen binnen de tijdsplanning van de vertrouwenscommissie. Een assessment vindt daarom meestal plaats na het tweederondegesprek. De vertrouwenscommissie heeft dan een zodanig goed beeld heeft van de overgebleven kandidaat of kandidaten dat heel precies de vraagstelling aan het assessmentbureau kan worden gedefinieerd. Ook kan de vertrouwenscommissie beter beoordelen of een assessment nog gewenst is. Een gegeven is in deze optie dat de resultaten van het assessment meestal niet meer worden besproken tussen de kandidaat en de vertrouwenscommissie.

7.4 Werkwijze van de vertrouwenscommissie

De vertrouwenscommissie velt in de regel op basis van een of twee gesprekken haar oordeel over de geschiktheid van een kandidaat. Het vereist dat de vertrouwenscommissie de tijd effectief benut. Hierna volgen vier verschillende handvatten voor het voeren van informatierijke gesprekken.

7.4.1 Varieer in gespreksvoering

Een goed gesprek waarin de vertrouwenscommissie en de kandidaat elkaar echt leren kennen vereist een variatie in gespreksvoering. Dat vereist dat de vertrouwenscommissie vragen stelt over het professioneel functioneren, maar ook een meer informeel gesprek aanknoopt over de persoon achter de kandidaat. Dat de vertrouwenscommissie toetst op functioneren in het verleden, maar ook nagaat of de kandidaat is voorbereid op de toekomst.

Voor alle sollicitatiegesprekken geldt: door afwisseling in vragen, door een breed palet aan onderwerpen aan te snijden en door te variëren in gesprekstechnieken, leert de vertrouwenscommissie de kandidaten het beste kennen en komen zij ook het beste tot hun recht. Dat is nodig omdat de vertrouwenscommissie de kandidaat moet beoordelen in een totaalbeeld. Een totaalbeeld van: passend bij de gemeente, passende persoonlijkheid en adequate beschikking over benodigde competenties.

Het functioneren in het verleden heeft betekenis voor de toekomst. De STAR-vraagtechniek helpt om competenties te toetsen aan de hand van voorbeelden uit het verleden. STAR staat voor Situatie, Taak, Actie en Resultaat. Een kandidaat wordt dan gevraagd een situatie uit het verleden te schetsen waarin een bepaalde competentie (bijvoorbeeld onderhandelingsvaardigheid, inlevingsvermogen of daadkracht) nodig was. Vervolgens vindt een gesprek plaats waarbij het aan de vertrouwenscommissie is om te zorgen dat zij de regie houdt door gestructureerd na te gaan of de sollicitant de STAR-elementen in de beantwoording adequaat betrekt. Vaak wordt nog een extra ‘R’ en ‘T’ toegevoegd, namelijk door een reflectie van de kandidaat te vragen en wat de kandidaat daaruit meeneemt richting de toekomst.

De vertrouwenscommissie informeert ook naar de achtergrond van een kandidaat (Wat voor persoon is het? Waar heeft hij of zij eerder gewerkt? Hoe heeft hij of zij eerder gewerkt?). Dat doet de vertrouwenscommissie eerst en vooral op basis van het cv en in het sollicitatiegesprek. Desgewenst kan de vertrouwenscommissie ook navraag doen bij de commissaris van de Koning. Tegelijk is het beperkt mogelijk om als vertrouwenscommissie kennis op te doen over het verleden vanwege privacy en geheimhouding; het zelfstandig inwinnen van referenties is bijvoorbeeld niet toegestaan.

De vertrouwenscommissie wordt aangeraden ook daadwerkelijk kennis te maken met de hele persoon. Competenties zijn stukjes van die persoon. Als de focus in het gesprek te sterk komt te liggen op het achterhalen van alleen de afzonderlijke competenties, dan verdwijnt het zicht op de persoon als geheel.

7.4.2 Treed op als een team

Een vertrouwenscommissie is een team. Een team presteert beter naarmate de teamleden doen waar ze goed in zijn en wat ze prettig vinden. Een vertrouwenscommissie is een bijzonder team, omdat de leden in de dagelijkse, politieke context tot verschillende partijen behoren, maar in de benoemingsprocedure intensief samen optrekken. Dat vereist dat het team serieuze aandacht verdient. Sommige leden van de vertrouwenscommissie voelen zich senang door vooral te luisteren en observeren, anderen door in een iets meer vrije rol het gesprek te voeren met kandidaten en weer anderen voeren graag een gestructureerd gesprek over een casus of een ervaring van de kandidaat uit het verleden. Het is zaak om elkaars kwaliteiten te zien en te benutten.

7.4.3 Maak vooraf werkafspraken

De voorbereiding op de sollicitatiegesprekken (eerste ronde en tweede ronde) door de vertrouwenscommissie vereist het maken van werkafspraken over onder meer:

- de vertaling van de profielschets naar vragen, variëren in vragen opdat het gesprek daadwerkelijk een gesprek wordt en oefenen in het stellen van heldere vragen;
- de inrichting van de zaal waar het gesprek en/of de gesprekken plaatsvinden;
- de indeling van het gesprek (tijdsduur, gespreksindeling, taakverdeling tussen de leden, positie van de ondersteuning);
- de onderlinge taak- en rolverdeling binnen de vertrouwenscommissie (waaronder begrepen: positie van de adviseurs, invulling van de ondersteuning door de secretaris, planning, waarborgen van vertrouwelijkheid, wijze van vastleggen van indrukken);
- de tijdsduur van de gesprekken en de pauzes tussen de gesprekken, de oordeelsvorming waarbij de vertrouwenscommissie eerst een individueel oordeel opmaakt (meestal aan de hand van een scoreformulier) en vervolgens een methodiek toepast om tot een collectieve afweging te komen;
- zorgen voor de juiste samenwerkingssfeer, omdat de vertrouwenscommissie in dit proces samen optrekt en het dus ook van elkaar moet hebben om tot een succes te komen.

Deze voorbereiding is van toepassing op alle gesprekken, waarbij geldt dat de aard en inhoud van het tweederondegesprek geen kopie dienen te zijn van de eerste ronde. Immers, de vertrouwenscommissie kent de kandidaat nu al.

In de voorbereiding van de vertrouwenscommissie kan het goed werken om een oefengesprek te voeren met een fictieve kandidaat. Bijvoorbeeld met een burgemeester uit een buurgemeente, met de zittende of ex-burgemeester of via een extern bureau, zodat de vertrouwenscommissie professionele feedback ontvangt.

Hoe groter de vertrouwenscommissie, hoe belangrijker het is om werkafspraken te maken over de inrichting van die gesprekken.

7.4.4 Maak prudent gebruik van publiekelijk toegankelijke informatie

Veel informatiebronnen zijn publiek toegankelijk (zoals beelden op YouTube, resultaten via een zoekmachine als Google en vaak ook Twittergegevens). Een vertrouwenscommissie mag dergelijke informatie niet negeren, maar moet hier zeer prudent mee omgaan. Het maken van goede onderlinge afspraken hierover is van groot belang. Een lid van de vertrouwenscommissie draagt de verantwoordelijkheid geen sporen achter te laten van de zoektocht. Let daarbij goed op het verwijderen van de zoekgeschiedenis en op het voorkomen van het achterlaten van bijvoorbeeld gebruikersnamen. Een praktische manier om met publiek toegankelijke informatie om te gaan, is door tijdens een vergadering van de vertrouwenscommissie gezamenlijk openbare informatie op te zoeken. Let daarbij wel op het voorkomen van digitale herkenning.

Voorzichtigheid geldt ook voor de interpretatie van resultaten van raadpleging van openbare bronnen. Informatie op bijvoorbeeld internet hoeft niet juist of volledig te zijn. Dat kan zowel positief als negatief uitwerken. In het sollicitatiegesprek met de kandidaten is doorgaans een onderwerp van gesprek wat er beschikbaar is op internet. Mochten er bij de vertrouwenscommissie naar aanleiding van het gesprek nog twijfels bestaan, dan is het zaak de commissaris van de Koning hiervan op de hoogte te stellen of te verzoeken hierover nadere informatie te verstrekken.

7.5 Beoordelingssystematiek (voorlopige en definitieve oordeelsvorming)

Er moet ruimte zijn om echt in gesprek te raken en een kandidaat echt te leren kennen. Echter, na afloop van de eerste ronde moeten de kandidaten ook onderling vergeleken worden. De vertrouwenscommissie heeft de taak om zowel de kandidaten individueel te toetsen aan het profiel alsook om na de gesprekken met elkaar tot een collectief oordeel te komen over de vraag welke kandidaten doorgaan naar de volgende ronde.

De systematiek op basis waarvan de vertrouwenscommissie tot haar oordeel komt, dient vóór aanvang van de gesprekken te zijn vastgesteld. Dit voorkomt dat de beoordelingssystematiek op een te laat moment nog een gespreksonderwerp wordt. Dat is niet alleen inefficiënt, maar draagt ook het risico in zich dat de keuze over de systematiek en de beoordeling van de kandidaten door elkaar gaan lopen. Een stelregel luidt daarom: de systematiek moet voorafgaand aan de sollicitatiegesprekken vaststaan. Dat geldt niet alleen voor de systematiek voor de eerste ronde maar ook voor de tweede ronde (en eventueel een derde ronde). De vertrouwenscommissie bepaalt dus zowel de systematiek om tot een voorlopig oordeel te komen (welke kandidaten gaan door van de eerste ronde naar de tweede ronde?) als de systematiek om tot een definitief oordeel te komen (welke kandidaten komen op de conceptaanbeveling aan de gemeenteraad?).

Bij voorkeur direct na afloop van de eersterondegesprekken besluit de vertrouwenscommissie met welke kandidaten de procedure wordt voortgezet. Hoewel dat in deze fase nog niet verplicht is, kunnen de niet-geselecteerden door de vertrouwenscommissie worden geïnformeerd dat zij (voor nu) niet door zijn naar de tweederondegesprekken. Dat gebeurt door de voorzitter en/of de secretaris van de vertrouwenscommissie.

Zeker bij een beperkt aantal kandidaten kan het verstandig zijn kandidaten niet te vroeg af te schrijven. Uiteindelijk moet een aanbeveling van twee kandidaten worden opgesteld en het risico is dat kandidaten zich, om hen moverende redenen, terugtrekken. In het belang van de meervoudige aanbeveling volgt het definitief afzeggen van de kandidaten daarom pas aan het eind van het selectieproces. Het is belangrijk dat er zowel na de eerste als na de tweede ronde

in ieder geval twee kandidaten overblijven die kunnen worden voorgedragen. Het is daarom aan te raden voor ten minste één reservekandidaat te zorgen.

Na uitvoering van de tweede ronde (en eventueel derde ronde en assessment) vindt de definitieve beoordeling plaats en worden overgebleven kandidaten opnieuw op de hoogte gebracht. Daarbij geldt het advies om als vertrouwenscommissie de kandidaten die op de conceptaanbeveling staan (kort) voorafgaand aan de besloten raadsvergadering om een bevestiging te vragen van het voortzetten van de kandidatuur, zonder hen te vertellen op welke plek zij op de conceptaanbeveling staan. Kandidaten kunnen zich immers terugtrekken en de gemeenteraad kan voor een andere volgorde op de aanbeveling kiezen dan de vertrouwenscommissie voorstelt. Voor de andere kandidaten met wie tot in de laatste ronde wordt gesproken geldt het advies hen niet eerder dan na afloop van de besloten raadsvergadering waarin de aanbeveling wordt vastgesteld te informeren.

Mocht zeer onverhoopt zich de situatie voordoen dat beide kandidaten zich terugtrekken voorafgaand aan de besloten raadsvergadering, dan vindt er overleg plaats met de commissaris over de volgorde op de lijst of het al dan niet opstarten van een nieuwe procedure. Trekt de nummer 1 of 2 zich terug ná de besloten raadsvergadering waarin het besluit over de aanbeveling is genomen, dan blijft het raadsbesluit staan en wordt zo nodig volstaan met een enkelvoudige aanbeveling.

De precieze manier waarop het informeren van kandidaten plaatsvindt verschilt. Zowel in de gekozen vorm (telefonisch, schriftelijk of per mail) als in de vraag wie wat informeert (het is een keuze om direct de achterliggende motivatie te melden of dat de mogelijkheid wordt geboden dat kandidaten hiervoor zelf contact opnemen met de voorzitter of de secretaris van de vertrouwenscommissie). Doorgaans hebben kandidaten veel geïnvesteerd in hun sollicitatie en zullen zij niet alleen teleurgesteld zijn bij een afwijzing, maar vooral ook benieuwd zijn naar de feedback. Het is daarom zeer aan te raden om niet te volstaan met alleen de mededeling van wel of niet doorgaan in de procedure maar de terugkoppeling serieus en met opgaaf van redenen te verzorgen. Een meer toegespitste terugkoppeling aan afgevallen kandidaten gebeurt bij voorkeur nadat de gemeenteraad heeft besloten over de aanbeveling.

In het uitzonderlijke geval dat de vertrouwenscommissie na de gesprekken tot de conclusie komt dat geen enkele kandidaat geschikt is, zal er contact moeten worden opgenomen met de kabinetschef voordat er wordt gecommuniceerd naar de kandidaten. Een situatie als deze moet echter zo veel mogelijk voorkomen zien te worden. Men zoekt immers gezamenlijk naar een nieuwe burgemeester voor de gemeente. Indien er twijfels zijn over de geschiktheid van de kandidaten, is het gesprek met de commissaris van de Koning bij het bespreken van de brievenselectie het meest aangelegen moment om dit aan te kaarten.

Keuzemarge

- De vertrouwenscommissie is vrij in de keuzebepaling van de inhoud, locatie en vormgeving van de beoordeling.

Tips

- Leg als vertrouwenscommissie afspraken over de invulling van de beoordeling van te voren vast en doe dat vóór de beoordeling daadwerkelijk begint.
- Besef dat het werk van een vertrouwenscommissie teamwork is. Investeer in de samenwerking zowel door aandacht te hebben voor de teamsfeer als in het gebruikmaken van elkaars sterke punten. Evalueer als vertrouwenscommissie ook de eigen werkzaamheden tijdens het proces én besteed daarbij aandacht aan de vraag of iedereen nog volledig is aangehaakt.
- Stel een draaiboek op zodat de leden en ondersteuning van de vertrouwenscommissie houvast hebben tijdens de gesprekken. Neem in dat draaiboek gemaakte werkafspraken op rond gespreksinrichting, planning, beoordeling en vragen die in ieder geval aan bod zullen komen.
- Besef dat het laten uitvoeren van een assessment géén verplaatsing van verantwoordelijkheid betekent. De vertrouwenscommissie dient zelfstandig te oordelen over de geschiktheid van de kandidaten.
- Het is strikt verboden voor de vertrouwenscommissie om met derden overleg te hebben, mondeling dan wel schriftelijk, over kandidaten.
- Als een assessment onderdeel kan uitmaken van de procedure, maak dan met het geselecteerde bureau een principe-afspraak voor een assessment op een specifieke datum, waarbij wel het voorbehoud geldt dat de vertrouwenscommissie kan besluiten hiervan geen gebruik te maken.
- Het eersterondegesprek en het tweederondegesprek vinden kort na elkaar plaats. Besef dat het tweederondegesprek wel een goede voorbereiding vergt en ruim daarvoor dus tijdig tijd in.
- Voer altijd een tweederondegesprek, ook als uit de eerste ronde een kandidaat met kop en schouders boven alle anderen lijkt uit te steken. Vooraf tijd investeren in de voorbereiding en daarmee gebruik maken van externe ondersteuning loont. Neem als vertrouwenscommissie ook tussen gesprekken de tijd die nodig is om tot een goede afweging en beoordeling te komen.
- Maak duidelijke afspraken over de wijze waarop een adviseur zijn of haar taak invult en doe dit vóórdat de gesprekken plaatsvinden.
- Besef dat de voorbereiding op de beoordeling van kandidaten geen dagelijkse kost is en ook veel van de vertrouwenscommissie vergt qua vaardigheden. Maak daarom voorafgaand aan de start van deze gesprekken gebruik van gespecialiseerde externe ondersteuning en bij voorkeur al bij de voorbereiding van de profielschets.

Stap 8 / Verslag van Bevindingen van de vertrouwenscommissie

Resultaat

- Vertrouwenscommissie verantwoordt schriftelijk over haar opdracht, werkwijze en bevindingen aan de raad in een Verslag van Bevindingen.

Betrokkenen

- De vertrouwenscommissie: is steller van het Verslag van Bevindingen. De secretaris van de vertrouwenscommissie (de raadsgriffier) fungeert doorgaans als eerste penvoerder.

Met het instellen van de vertrouwenscommissie heeft de gemeenteraad deze commissie opgedragen om het nodige voorwerk te verrichten om te komen tot een uiteindelijke aanbeveling aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

In stap 8 van de benoemingsprocedure zijn er drie onderdelen die de aandacht verdienen:

1. Verslag van Bevindingen
2. Stemverhoudingen
3. Ontvangers van het Verslag van Bevindingen

8.1 Verslag van Bevindingen

In een schriftelijk verslag brengt de vertrouwenscommissie verslag uit van haar voorwerk om te komen tot een conceptaanbeveling aan de gemeenteraad. Dit verslag is zowel procesmatig als inhoudelijk van aard. Het is gebruikelijk dat de secretaris van de vertrouwenscommissie en/of voorzitter van de vertrouwenscommissie een conceptversie opstellen en die bespreken met de vertrouwenscommissie. Het Verslag van Bevindingen beargumenteert overtuigend hoe de conceptaanbeveling tot stand is gekomen. Het is ook mogelijk om een concept van het Verslag van Bevindingen voor een check te delen met (het kabinet van) de Commissaris.

De inhoud en vorm van het Verslag van Bevindingen staan vrij. In ieder geval is het raadzaam in te gaan op: het verloop van het proces, de wijze waarop tot een onderlinge afweging van kandidaten is gekomen en op welke gronden de finale beoordeling is gemaakt die geleid heeft tot de conceptaanbeveling van twee kandidaten in voorkeursvolgorde (1 en 2) door de vertrouwenscommissie, inclusief de stemverhouding daarbij. De commissie vermeldt ten aanzien van de kandidaten 1 en 2 in ieder geval de motieven die tot haar oordeel hebben geleid.

Een veel gehanteerde indeling van het Verslag van Bevindingen gaat uit van:

- een korte inleiding met de aanleiding voor de vacature en een beknopte samenvatting van de taakopdracht van de vertrouwenscommissie;
- een procesverantwoording waarin markante gebeurtenissen in de procedure en contactmomenten van de vertrouwenscommissie onderling en met betrokkenen kort en zakelijk staan beschreven;
- een inhoudelijke beschrijving van de wijze waarop de vertrouwenscommissie de kandidaten heeft getoetst op de profielschets en een beschrijving van de systematiek op basis waarvan de vertrouwenscommissie tot een definitieve beoordeling is gekomen. Daarbij is het niet noodzakelijk, en in het licht van de vertrouwelijkheid ook niet gewenst, om alle namen van de kandidaten te noemen, met name als het kandidaten betreft die te licht werden bevonden en dus niet meer meededen in de verdere procedure;
- een bondige weergave van de belangrijkste bevindingen per kandidaat waarmee de vertrouwenscommissie heeft gesproken;
- een zakelijke weergave van de afwegingen van de vertrouwenscommissie, zoals de afweging om met bepaalde kandidaten een vervolggesprek aan te gaan en de afwegingen naar aanleiding van die vervolggesprekken;
- de eindconclusie van de vertrouwenscommissie in termen van welke kandidaten de vertrouwenscommissie aan de gemeenteraad voorstelt om aan te bevelen bij de minister van BZK ter benoeming tot nieuwe burgemeester. Oftewel: wie staan er op plaatsen 1 en 2 van de conceptaanbeveling?

De meeste vertrouwenscommissies maken tijdens de gesprekken gebruik van een beoordelingsformulier en verwerken de individuele formulieren na de gesprekken tot een samenvattend overzicht. Deze formulieren en de beraadslagingen hierover vormen het uitgangspunt voor de samenvatting van de bevindingen per kandidaat. Het is een belangrijke taak van de secretaris van de vertrouwenscommissie (eventueel ondersteund door de plaatsvervangend secretaris) om de essentie van de beraadslagingen adequaat te vangen in aantekeningen.

8.2 Stemverhoudingen

Het streven in een vertrouwenscommissie moet zijn gericht op unanimiteit. Dat geeft de burgemeester de best denkbare start. Wanneer verschillen van inzicht bestaan over de aan te bevelen kandidaten is het dan ook zaak om de aard van die verschillen eerst te achterhalen in relatie tot de wensen, eisen en verwachtingen van de nieuwe burgemeester uit de profielschets en hier vervolgens met elkaar over te spreken. Het is denkbaar dat, ondanks een inhoudelijke bespreking van argumenten, toch een verschil van inzicht blijft bestaan over de gewenste aanbeveling. In dat geval wordt hierover een opmerking gemaakt in het Verslag van Bevindingen. De vertrouwenscommissie besluit dan in meerderheid. In zo een geval is het raadzaam de situatie, ter informatie, te bespreken met de commissaris.

Alleen de leden van de vertrouwenscommissie hebben stemrecht, waarbij geldt dat ieder lid één stem heeft. De grootte van politieke partijen in de gemeenteraad maakt geen onderdeel uit van de stemming. Bovendien, een burgemeester wordt benoemd voor een periode van zes jaar en in die periode kan de samenstelling van de gemeenteraad flink veranderen.

Adviseurs hebben geen stemrecht in de vertrouwenscommissie, maar bij verschil van inzicht is het wel van belang dat hun bevindingen worden opgenomen in het Verslag van Bevindingen. De vertrouwenscommissie stelt in gezamenlijkheid het Verslag van Bevindingen vast.

8.3 Ontvangers van het Verslag van Bevindingen

De vertrouwenscommissie brengt het Verslag van Bevindingen, met inachtneming van de geheimhouding, uit aan de gemeenteraad, tijdens de besloten raadsvergadering. Ook stuurt de vertrouwenscommissie het verslag voorafgaand aan de raadsvergadering toe aan de commissaris van de Koning zodat hij of zij tijdig kennis kan nemen van de inhoud. Het Verslag van Bevindingen vormt het belangrijkste document voor de besloten raadsvergadering over de aanbeveling.

Een afschrift van het Verslag van Bevindingen stuurt de vertrouwenscommissie aan de commissaris van de Koning en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In de versie voor de minister van BZK en de commissaris van de Koning moeten alle namen van kandidaten herleidbaar zijn. Dit kan door de namen te noemen of een versleutelcode mee te sturen. In de versie voor de gemeenteraad worden alleen de kandidaten 1 en 2 bij naam genoemd.

Keuzemarge

- Het is aan de vertrouwenscommissie hoe diepgaand zij verantwoording aflegt over de werkzaamheden. De gemeenteraad heeft vertrouwen gesteld in de commissie om de conceptaanbeveling voor te bereiden. Daarbij past dat de vertrouwenscommissie zich niet tot in elk detail hoeft te verantwoorden. Het gaat erom dat de gemeenteraad een beeld krijgt bij de procesvoering en de zorgvuldigheid van de afwegingen. Dit staat ten dienste van de tweevoudige aanbeveling.

Tips

- Plan tijdig een moment in om als vertrouwenscommissie over het verslag te spreken. Houd er rekening mee dat de gemeenteraad en commissaris van de Koning, die niet bij de werkzaamheden en beraadslagingen van de vertrouwenscommissie aanwezig waren, via het Verslag van Bevindingen voldoende inzicht krijgen in de aanpak en resultaten.
- Noem in het Verslag van Bevindingen alleen de namen van de nummers 1 en 2 op de conceptaanbeveling. Voor de overige kandidaten kan geanonimiseerd of versleuteld worden aangegeven wat de belangrijkste argumenten waren om hen niet op de conceptaanbeveling te plaatsen. Deze handelwijze sluit het meest aan bij de opdracht van de vertrouwenscommissie om de conceptaanbeveling voor te bereiden.

Stap 9 / Besloten en open raadsvergadering over de aanbeveling

Resultaat

- De gemeenteraad maakt bekend wie hij aanbeveelt aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om voor te dragen tot benoeming als nieuwe burgemeester van de gemeente.

Betrokkenen

- De gemeenteraad: besluit in een besloten vergadering op basis van het voorwerk door de vertrouwenscommissie over de tweevoudige aanbeveling aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en aansluitend maakt de gemeenteraad in een openbare raadsvergadering alleen de naam bekend van de kandidaat die als eerste op de aanbeveling staat vermeld.

In de praktijk van de laatste jaren is de minister van BZK niet van de aanbeveling van de gemeenteraad afgeweken. Dit gegeven onderstreept de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad in de benoemingsprocedure.

De gemeenteraad vergadert eerst in besloten raadsvergadering, die wel openbaar is aangekondigd, en vrijwel aansluitend vindt de openbare raadsvergadering plaats. Tussen beide vergaderingen is een kleine pauze.

In stap 9 van de benoemingsprocedure zijn er vier onderdelen die de aandacht verdienen:

1. Besloten raadsvergadering
2. Tijd tussen besloten en open raadsvergadering
3. Openbare raadsvergadering
4. Versturen aanbeveling

9.1 Besloten raadsvergadering

In artikel 61, vierde en vijfde lid, van de Gemeentewet is vastgelegd wat de gemeenteraad in de besloten raadsvergadering moet doen, namelijk:

- het Verslag van Bevindingen van de vertrouwenscommissie bespreken;
- een raadsbesluit nemen over de aanbeveling aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Hierin geldt een chronologische volgorde. Bij het opstellen van de aanbeveling betrekt de gemeenteraad de bevindingen van de vertrouwenscommissie.
De gemeenteraad kan afwijken van het advies van de vertrouwenscommissie. Dit gebeurt echter zelden omdat de gemeenteraad bij de instelling het vertrouwen heeft gesteld in de commissie om de kandidaten te beoordelen conform werkafspraken die zijn vastgelegd in de verordening op de vertrouwenscommissie.

9.1.1 Beraadslagingen zijn besloten en eeuwigdurend geheim

De beraadslagingen in de gemeenteraad over de bevindingen van de vertrouwenscommissie zijn niet openbaar en er geldt eeuwigdurende geheimhouding voor de beraadslagingen. De voorzitter van de gemeenteraad, de raadsgriffier, de raadsleden en eventueel de notulist zijn in de raadszaal aanwezig tijdens de besloten raadsvergadering.

Voor anderen, onder wie wethouders en de gemeentesecretaris, niet zijnde plaatsvervangend secretaris of adviseur van de vertrouwenscommissie, is de vergadering niet toegankelijk. Dat geldt ook voor griffiepersoneel en bodes, artikel 21 Gemeentewet is hier niet van toepassing.

De voorzitter en de secretaris van de vertrouwenscommissie dragen er zorg voor dat archiefbescheiden in een verzegelde envelop en gerubriceerd als 'geheim' worden overgebracht naar de archiefbewaarplaats. Er geldt een beperking aan openbaarheid voor 75 jaar. De wijze van verslaglegging en wie dit doet zijn vormvrij. Het verslag mag woordelijk zijn, maar een verslag op hoofdlijnen is ook toegestaan. Er mag voor het verslag een notulist worden ingehuurd. Deze is wel gebonden aan de geheimhouding op basis van artikel 61c Gemeentewet.

9.1.2 Schriftelijke stemming

Er vindt in de besloten raadsvergadering waarin de aanbeveling wordt vastgesteld een schriftelijke, en dus geheime, stemming plaats. Dit ingevolge artikel 31 van de Gemeentewet. Dat betekent dat het stemmen individueel gebeurt, en dus niet per acclamatie of handopsteking. De wetgever heeft dit wenselijk geacht, omdat de stemgerechtigde zijn stem op een persoon volledig vrij moet kunnen uitbrengen, zonder enige druk van buitenaf. Ook het belang van de gekozene is naar de mening van de wetgever gediend bij een schriftelijke stemming. Het toekomstig functioneren van de raad en de burgemeester zou niet moeten worden belast met de mogelijke verdeeldheid die bij een niet-geheime stemming zou kunnen blijken.

Uiteraard mag de procedure niet in strijd zijn met de bepalingen over schriftelijke stemmingen in de Gemeentewet. De wet schrijft echter niet exact voor hoe de schriftelijke stemming over de aanbeveling vormgegeven dient te worden. In het Reglement van Orde zijn mogelijk al bepalingen opgenomen voor het stemmen over personen, die ook hier gevolgd kunnen worden.

In de praktijk komen diverse procedures voor. Vaak wordt de conceptaanbeveling van de vertrouwenscommissie in één keer in stemming gebracht. Soms worden de plaatsen 1 en 2 op de aanbeveling na elkaar in stemming gebracht. Een werkbare optie is dan om beide namen op het stembriefje te plaatsen in de volgorde van de conceptaanbeveling van de vertrouwenscommissie, en de raadsleden te vragen met het cijfer 1 of 2 aan te geven welke naam op de eerste, en welke op de tweede plaats van de uiteindelijke aanbeveling zou moeten komen.

Bij het vormgeven van de stemprocedure is wel van belang dat voorafgaand aan de stemming volstrekt helder is over wat en hoe er wordt gestemd en dat de procedure zo min mogelijk risico op vergissingen kent.Staken de stemmen meerdere malen, dan beslist, ingevolge artikel 31 van de Gemeentewet, terstond het lot.

9.1.3 Tweevoudige aanbeveling

De aanbeveling moet volgens artikel 61, vijfde lid, van de Gemeentewet twee personen bevatten.

De nummer 2 op de aanbeveling is beslist niet voor de vorm. Formeel kan de minister van BZK deze kandidaat voordragen voor benoeming. Maar ook kan het zijn dat nummer 1 zich terugtrekt of iets overkomt. De nummer 2 op de aanbeveling is dus iemand die de nieuwe burgemeester kan zijn. Het is daarom raadzaam dat de vertrouwenscommissie niet alleen duidelijk terugkoppelt over de nummer 1 maar ook over de nummer 2.

Alleen in zeer uitzonderlijke gevallen is toegestaan dat de raad een enkelvoudige aanbeveling vaststelt. Voorbeelden zijn: als er slechts één door de commissaris van de Koning benoembaar geachte sollicitant is of bij overmacht door ernstige ziekte of overlijden. Politieke,

beleidsmatige of bestuurlijke overwegingen vormen in ieder geval geen aanvaardbare reden voor een enkelvoudige aanbeveling. De consequentie is dan dat de benoemingsprocedure opnieuw moet worden doorlopen.

9.2 Tijd tussen besloten en open raadsvergadering

Van belang is de besloten raadsvergadering pas te sluiten als alle betrokkenen, dat wil zeggen de kandidaten 1 en 2 en de kabinetschef, door de raad op de hoogte zijn gesteld. Aan kandidaat 2 kan direct een terugkoppeling worden gegeven over de reden om deze kandidaat niet op de eerste plaats te zetten, of afgesproken kan worden om dat op een later moment te doen. Dat gebeurt meestal telefonisch door de voorzitter van de vertrouwenscommissie.De raadsgriffier belt vaak tegelijk met de kabinetschef. Zo hebben de kandidaten op de aanbeveling en de commissaris van de Koning de uitkomsten van de beraadslaging vóór de publieke bekendmaking van de aanbeveling.

9.3 Openbare raadsvergadering

Om te waarborgen dat de naam van de tweede kandidaat geheim blijft, dient de gemeenteraad zijn tweevoudige aanbeveling in beslotenheid vast te stellen.

Tijdens de openbare raadsvergadering wordt alleen de naam van de eerst aanbevolen kandidaat openbaar gemaakt en wordt verantwoording afgelegd over het gevolgde proces. De voorzitter van de vertrouwenscommissie voert hierover het woord.

Gebruikelijk is dat de gemeente na de openbare raadsvergadering een persbericht verstuurt. Net als in de openbare raadsvergadering, mogen ook in het persbericht geen mededelingen worden gedaan over de besluitvorming voor wat betreft de stemverhoudingen, ook niet als sprake is van unanimiteit.

Het is verstandig om vooraf te zorgen voor informatie over de voorkeurskandidaat die op de website wordt geplaatst en aan de pers wordt verstrekt. Het persbericht geeft op hoofdlijnen informatie over de beoogd burgemeester (globaal cv, foto en dergelijke).

Het komt voor dat via een live-verbinding (bijvoorbeeld via skype) tijdens de openbare raadsvergadering contact wordt gezocht met de kandidaat om een eerste reactie te vernemen. En in veel gemeenten is het gebruik dat nog diezelfde avond (of de volgende morgen) een delegatie van gemeenteraad en college afreist naar de woning van de kandidaat-burgemeester met felicitaties met de aanbeveling. Soms is het ook de voorgedragen kandidaat die op uitnodiging van de gemeenteraad na bekendmaking van de voordracht naar de openbare vergadering komt.

9.4 Versturen aanbeveling

Zo snel mogelijk, meestal daags, na deze raadsvergadering stuurt de raadsgriffier als secretaris van de vertrouwenscommissie de aanbeveling plus bijlagen aan de minister en in afschrift aan de commissaris van de Koning. Die bijlagen bevatten:

- de verordening op de vertrouwenscommissie;
- de profielschets en het verslag van de profielschetsvergadering;
- de sollicitatiebrieven en cv's van de twee aanbevolen kandidaten;
- het verslag van bevindingen van de vertrouwenscommissie;
- het raadsvoorstel/raadsbesluit inzake de aanbeveling;
- het verslag van de besloten raadsvergadering waarin de aanbeveling is vastgesteld;
- het verslag van het openbare gedeelte van de raadsvergadering,waarin van de eerste naam op de aanbeveling bekend is gemaakt;

- eventuele overige stukken die van belang waren tijdens de procedure, zoals een assessmentrapport.

Het kabinet informeert de raadsgriffier hierover van tevoren.

De commissarissen van de Koning brengen bij elke procedure eigenstandig een advies uit aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Daarin gaan zij in op de gehele procedure, de door hen in hun selectie genoemde kandidaten en de uiteindelijke totstandkoming van de aanbeveling. Indien een gemeenteraad of vertrouwenscommissie naar het oordeel van de commissaris van de Koning onvoldoende zorg heeft besteed aan de borging van een zorgvuldige procedure, bijvoorbeeld rond de geheimhouding, dan zal de commissaris van de Koning de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties informeren over zijn of haar bevindingen.

Keuzemarge

- De organisatie van de besloten en openbare raadsvergadering verloopt in grote lijnen hetzelfde. Bij de tips staan enkele handvatten voor keuzebepaling rond communicatie en informatievoorziening in deze processtap.

Tips

- Gelet op de geheimhoudingsplicht is het raadzaam de vergaderstukken niet vooraf naar de raadsleden toe te sturen, maar op de dag van de raadsvergadering ter inzage te leggen bij de raadsgriffier en de raadsleden die ze komen inzien, een handtekening te laten zetten. Een andere mogelijkheid is om de stukken ter plekke uit te delen, een leespauze te houden en de stukken weer in te nemen.
- Het Reglement van Orde stelt de termijnen vast voor de uitnodiging en agenda voor raadsvergaderingen. Het is goed denkbaar dat die termijnen in de benoemingsprocedure niet werkbaar zijn. Dit valt te ondervangen door raadsleden eerder in de tijd te berichten om rekening te houden met een extra besloten vergadering.
- Een tip voor de voorzitter van de vertrouwenscommissie is om de spreektekst zoveel mogelijk woordelijk te laten aansluiten bij het Verslag van Bevindingen van de vertrouwenscommissie. Dat is misschien wat saai, maar doet wel recht aan de gezamenlijke uitkomsten. Een andere mogelijkheid is dat de vertrouwenscommissie bijeenkomt om de spreektekst te horen en gezamenlijk vast te stellen. Ook is een optie dat de voorzitter van de vertrouwenscommissie volstaat met het publiekelijk bekend maken van de naam van de kandidaat die wordt aanbevolen voor benoeming.
- Het kan te overwegen zijn om de vertrouwenscommissie in de besloten raadsvergadering een aparte plek te laten innemen in de raadzaal, wat duidelijker markeert dat namens de vertrouwenscommissie wordt gesproken.
- Waarborg te allen tijde dat de besloten raadsvergadering ook daadwerkelijk besloten plaatsvindt. Dit vraagt bijzondere zorgvuldigheid en een grote alertheid bij gemeenteraadleden, de griffier en ondersteunende diensten. Aandachtspunten zijn dan: zeker stellen dat de geluidversterking in de raad niet buiten de raadzaal is te horen, dat de verbindingen met internet zijn uitgeschakeld en het niet gebruiken van mobiele apparaten tijdens de vergadering.
- Het is niet ondenkbaar dat in de pauze tussen de besloten en open raadsvergadering vragen worden gesteld, zeker wanneer de raadsvergadering lang duurt. Een eventueel verzoek van media om onder embargo de naam van de eerste kandidaat op de aanbeveling alvast te verstekken mag dan ook beslist niet worden gehonoreerd. Het kan raadzaam zijn dit nog expliciet te benoemen voor afronding van de besloten vergadering.
- Hoe langer de besloten vergadering duurt ten opzichte van de agenda, hoe meer vragen dat oproept bij mensen buiten de raadzaal. Op die momenten ligt speculatie over de redenen op de loer. Het is daarom raadzaam in de agenda extra tijd te reserveren voor de besloten vergadering.

Stap 10 / Voordracht door minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en benoeming bij Koninklijk Besluit

Resultaat

- De burgemeester is benoemd bij Koninklijk Besluit. Vanaf de ingangsdatum uit het Koninklijk Besluit is de burgemeester volledig bevoegd.

Betrokkenen

- De commissaris van de Koning: rapporteert aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het verloop van de procedure tot nu toe.
- De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties: draagt een kandidaat voor ter benoeming. De minister is de spil in deze processtap van de benoemingsprocedure.
- Zijne Majesteit de Koning: tekent het Koninklijk Besluit tot benoeming van de burgemeester.

In stap 10 van de benoemingsprocedure zijn er drie onderdelen die de aandacht verdienen:

1. Voordracht door minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
2. Benoeming bij Koninklijk besluit
3. Na ingangsdatum Koninklijk Besluit is de burgemeester bevoegd

10.1 Voordracht door minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties toetst na binnenkomst van de aanbeveling door de gemeenteraad of de aanbeveling aan alle wettelijke vereisten voldoet. Ook verneemt de minister separaat via een schriftelijke rapportage van de commissaris van de Koning of er bijzonderheden waren in de procedure. Daarin geeft de commissaris van de Koning een duiding van kandidaten 1 en 2, of geeft hij of zij alleen aan zich te kunnen vinden in de keuze van de gemeenteraad. Op de andere kandidaten hoeft de commissaris van de Koning niet in te gaan, al noemt de commissaris in zijn of haar adviesbrief vaak ook nog de kandidaten met wie hij of zij en de vertrouwenscommissie hebben gesproken. Het is, mede in het licht van de AVG, niet wenselijk en niet nodig dat de commissaris de volledige lijst van sollicitanten deelt. Wel is in de brief een (positieve) beoordeling van de gevolgde procedure opgenomen. Daarnaast moet de commissaris eventuele aantekeningen in het justitieel documentatieregister van de kandidaten 1 en 2 vermelden. Desgewenst wordt de rapportage mondeling toegelicht in een overleg tussen de commissaris van de Koning en de minister.

De minister van BZK beslist vervolgens of zij of hij de kandidaat die als eerste op de aanbeveling van de gemeenteraad staat, uitnodigt voor een gesprek dat op zo kort mogelijke termijn daarna plaatsvindt. Na dit gesprek beslist de minister over de voordracht aan Zijne Majesteit de Koning. Als het gaat om een vacature in een gemeente met meer dan 50.000 inwoners of een provinciehoofdstad wordt de voordracht, na het gesprek met de kandidaat, eerst in de ministerraad behandeld. De minister draagt ook de zorg voor een screening van de kandidaat door naslag bij de AIVD en door fiscaal onderzoek van de Belastingdienst. Ten behoeve van deze onderzoeken zal het kabinet van de commissaris van de Koning, op verzoek van de minister, het BSN-nummer van de kandidaat die als eerste op de aanbeveling staat opvragen. In uitzonderlijke gevallen kan de minister, op basis van de uitkomsten van deze screening, besluiten de aanbeveling van de raad niet over te nemen.

10.2 Benoeming bij Koninklijk Besluit

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties draagt de kandidaat voor bij Zijne Majesteit de Koning tot benoeming. De Koning ondertekent het benoemingsbesluit en ook de minister van BZK zet haar of zijn handtekening. De benoeming is nu definitief. In het benoemingsbesluit wordt ook de ingangsdatum van de benoeming genoemd.

De minister van BZK informeert de commissaris van de Koning zodra het Koninklijk Besluit is genomen. Daarna leggen de commissaris van de Koning en de kabinetschef contact met diverse betrokkenen zoals de nieuwe burgemeester, de voorzitter van de vertrouwenscommissie, de huidige/waarnemend burgemeester of plaatsvervangend raadsvoorzitter en vaak ook met de raadsgriffier. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verstuurt een persbericht over de benoeming.

10.3 Na ingangsdatum Koninklijk Besluit is de burgemeester bevoegd

Bepalend voor de ingangsdatum van de benoeming is het Koninklijk Besluit. Vanaf dat moment is de burgemeester volledig bevoegd. Het doet er niets aan af wanneer een burgemeester op die datum nog niet beëdigd is. Het is om deze reden dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de datum van het besluit bekend maakt en niet de datum van de beëdiging.

Keuzemarge

- Deze processtap speelt zich geheel af onder de verantwoordelijkheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en biedt geen lokale keuzemarge.

Tips

- Het is voor de nieuwbenoemde burgemeester raadzaam om tussen de voordracht en de benoeming terughoudend te zijn in publieke profilering, ook al lijkt de benoeming een formaliteit. Sommige voorgedragen burgemeesters kiezen er bewust voor om even ‘een weekendje weg te gaan’ om de euforie te laten zakken. Anderen kiezen voor het voeren van enkele oriëntatiegesprekken op de ambtsinvulling, maar bewegen zich daarbij nog niet in de gemeente . Dit is wel een goed moment om eventuele wensen met betrekking tot de installatie kenbaar te maken bij de raadsgriffier.
- De commissaris van de Koning is voor veel burgemeesters een ‘ankerpunt’ en coach, zeker bij een eerste burgemeesterschap. Bij de commissaris of diens kabinetschef kan de voorgedragen kandidaat altijd terecht met vragen.

Stap 11 / Beëdiging burgemeester in de gemeente

Resultaat

- De burgemeester is beëdigd tijdens een installatievergadering en daarmee is de benoemingsprocedure formeel afgerond.

Betrokkenen

- De gemeenteraad: komt bijeen in een openbare installatievergadering.
- De burgemeester: legt de eed of belofte af.
- De commissaris van de Koning: beëdigt de burgemeester.

In stap 11, tevens de laatste stap van de benoemingsprocedure, zijn er drie onderdelen die de aandacht verdienen:

1. Installatievergadering
2. Voorbereidingen op de installatievergadering
3. Afhechting van de werkzaamheden van de vertrouwenscommissie

11.1 Installatievergadering

Iedere burgemeester is verplicht tot het afleggen van de eed of belofte. De burgemeester legt die eed of belofte af ten overstaan van de gemeenteraad, in handen van de commissaris van de Koning.

De datum en het aanvangstijdstip van de vergadering worden bepaald in overleg met de nieuwe burgemeester en het kabinet van de commissaris van de Koning. De datum van de installatievergadering is meestal bij de start van de procedure al opgenomen in de planning. De locatie is doorgaans het gemeentehuis, maar de installatie kan ook op een andere locatie plaatsvinden.

De beëdiging tijdens de installatievergadering is het afsluitende moment van de benoemingsprocedure. Deze vergadering vindt zo spoedig mogelijk na de benoeming plaats. Immers, vanaf de benoemingsdatum is de nieuwe burgemeester volledig bevoegd.

11.2 Voorbereiding op de installatievergadering

De installatievergadering is een feestelijke bijeenkomst waarbij veel mensen aanwezig willen zijn. Het is raadzaam om de installatievergadering praktisch-logistiek goed voor te bereiden. Denk daarbij bijvoorbeeld aan zaken als:

- reserveren van parkeerplaatsen en plaatsen in de raadszaal;
- een aansluitende receptie;
- uitnodigingsbeleid voor de installatievergadering;
- organisatie van een persmoment met de nieuwe burgemeester.

Het verdient aanbeveling om als raadsgriffier over de gang van zaken rond de installatievergadering contact te hebben met het kabinet van de commissaris van de Koning of een collega-raadsgriffier, maar zeker ook met de bodedienst van het gemeentehuis en met de nieuwe burgemeester.

Gebruikelijk is dat in ieder geval de voorzitter van de vertrouwenscommissie een redevoering

houdt en dat de nieuwe burgemeester zijn installatiespeech houdt. Ook zijn er soms rituelen, zoals bij de jongste burgemeester van Nederland die van zijn voorganger de 'rode lantaarn' krijgt overhandigd. De ceremonie mag geen verrassingen bevatten en moet rechtdoen aan de wensen van de nieuwe burgemeester en lokale gebruiken.

11.3 Afhechting van de werkzaamheden van de vertrouwenscommissie

Vaak is in de verordening van een vertrouwenscommissie in het kader van een benoemingsprocedure opgenomen dat de commissie geacht wordt te zijn ontbonden met ingang van de dag volgende op die waarop de gemeenteraad in kennis is gesteld dat in de benoeming van de burgemeester is voorzien. Dat hoeft echter niet. De vertrouwenscommissie kan ook een rol krijgen bij de klankbordgesprekken.

11.3.1 Informeel markeren van einde benoeming en start van klankbordgesprekken

Het kan nuttig zijn als de vertrouwenscommissie achteraf nagaat wat de belangrijkste uitkomsten van de procedure zijn. Bijvoorbeeld door onderling te bespreken wat de nieuwe burgemeester in meer en in mindere mate te bieden heeft in het licht van de profielschets. Immers, meestal zijn profielschetsen dusdanig uitgebreid in wensen/eisen/verwachtingen dat een 100%-match vrijwel onmogelijk is. Bovendien is ook het burgemeesterschap mensenwerk en ieder mens neemt bepaalde kwaliteiten en bepaalde valkuilen met zich mee. De nieuwe burgemeester is een mens van vlees en bloed en geen schaap met vijf poten. De ervaring leert dat een benoemingsprocedure ook zogenoemde bijvangsten op kan leveren, zoals verbeterde onderlinge verhoudingen tussen leden van de gemeenteraad of nieuwe/verdiepte inzichten over de gemeente en haar bestuur. Het valt daarom zeer te overwegen een afsluitend (in) formeel samenzijn te beleggen van de vertrouwenscommissie, al dan niet met de nieuwe burgemeester. In het laatste geval kan een mooie verbinding worden gelegd met het deel 'Klankborden' en kan bovendien het inwerktraject worden besproken. Voor dat inwerktraject is het van belang om aansluiting te zoeken met de gemeentesecretaris en het college. Zij hebben in het dagelijkse contact immers het meeste met de burgemeester te maken.

11.3.2 Archivering

De afhechting van de werkzaamheden heeft ook betrekking op een goede manier van omgaan met stukken. De voorzitter en secretaris van de vertrouwenscommissie dragen er zorg voor dat alle stukken die de vertrouwenscommissie onder zich heeft onverwijld worden gearchiveerd. Dit conform de eisen die de Archiefwet hieraan stelt, zoals gebruik van een verzegelde enveloppe met 'geheim' erop en een verklaring van overbrenging naar een goedgekeurde archiefbewaarplaats. De overgebrachte documenten blijven 75 jaar niet-openbaar. De leden, plaatsvervangend secretaris en eventuele adviseur van de vertrouwenscommissie zorgen dat alle stukken waarover zij zelf beschikken in het kader van de benoemingsprocedure worden vernietigd.

11.3.3 Inwerken van de nieuwe burgemeester

De nieuwe burgemeester wordt snel in alle lopende werkzaamheden getrokken. De eerste tijd is het ook zaak om goed kennis te maken met de gemeente, bestuurlijke partners en de gemeenschap. De meeste burgemeesters hebben hierover op voorhand al ideeën, die in de eerste maanden nadere vorm en inhoud krijgen. Veel burgemeesters leggen kennismakingsbezoeken af.

Ook kan de nieuwe burgemeester, zeker bij een eerste burgemeesterschap, behoefte hebben

aan specifieke opleiding, training en intervisie. Het Nederlands Genootschap van Burgemeesters beschikt over een professionaliseringsprogramma wat voorziet in allerhande vorming en opleiding. Ook biedt het genootschap inhoudelijke conferenties en andere bijeenkomsten aan, waarin burgemeesters kennis kunnen opdoen over actuele ontwikkelingen in en rond het ambt en waarin ze hun bestuurlijke vaardigheden kunnen doorontwikkelen. Voor startende burgemeesters wordt het Initiatief georganiseerd. Na het doorlopen van dit traject kunnen burgemeesters deelnemen aan het verdere professionaliseringsaanbod.

De ministeries van Justitie en Veiligheid en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voorzien in een specifieke sessie voor beginnend burgemeesters over veiligheid, integriteit en andere onderwerpen die vanaf dag één relevant zijn. Ook verzorgt het ministerie van BZK, als onderdeel van het Netwerk Weerbaar Bestuur, bijvoorbeeld trainingen in omgaan met intimidatie en geweld en de woningscan. Burgemeesters in een bepaalde regio's komen daarnaast doorgaans informeel bij elkaar om van gedachten te wisselen en te sparren (burgemeesterskringen).

Keuzemarge

- Het is een keuze in hoeverre de installatievergadering gepaard gaat met (formele of meer informele) festiviteiten.
- Het is een keuze of de vertrouwenscommissie, al dan niet met de nieuwe burgemeester, terug wil blikken op haar taakuitvoering en van daaruit een verbinding te leggen naar de toekomst waarin over het functioneren van de burgemeester periodiek gesproken zal worden.
- Het is in grote mate aan de nieuwe burgemeester zelf hoe hij zich wil inwerken. Houd er wel rekening mee dat hiervoor ook een budget nodig kan zijn.

Tips

- Het is raadzaam om als raadsgriffier een schriftelijk bericht en enige tijd later een rappel te sturen rond de vernietiging van stukken (zoals gespreksaantekeningen) die de leden en ondersteuners van de vertrouwenscommissie zelf in bezit hebben.
- Er bestaan verschillende manieren voor een nieuwe burgemeester, zeker bij een eerste benoeming, om ingewerkt te raken in het ambt, in de gemeente en de gemeenschap. Een tip is om een persoonlijk inwerkdocument aan te leggen met wensen op dit vlak en dat met bijvoorbeeld het bestuurssecretariaat door te nemen. Inwerken is een activiteit die niet alleen bij burgemeesters zelf ligt. Natuurlijk zullen zij zich met name zelf moeten inwerken, maar het is prettig wanneer zij hierin worden gefaciliteerd en geadviseerd. Het gaat om inwerken door de burgemeester, maar ook om inwerken van de burgemeester.
- Maak als burgemeester gebruik van het professionaliseringsaanbod van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters.

2. Klankbordgesprekken

Introductie op het deel klankbordgesprekken

In conditie blijven
Na de benoeming begint het echte werk. Hoewel de eerste weken nog in het teken staan van wederzijds kennismaken en inwerken, ontstaan kort daarna al de eerste beelden van en over elkaar. Het is dan altijd spannend hoe de verwachtingen, die wederzijds zijn gewekt, in de praktijk uitpakken. Na de eerste weken van kennismaken is het daarom goed om met elkaar het gesprek aan te gaan over het wederzijdse ervaringen en verwachtingen: Hoe gaan we elkaar feedback geven? Wanneer doen we dat in de vorm van klankbordgesprekken? Wanneer spreken we elkaar op een meer formele en wanneer op een meer informele wijze? Wat verwachten we van elkaar? Hoe eerder na de benoeming hierover goede werkafspraken worden gemaakt, hoe beter. In die zin zijn 'benoemen' en 'klankborden' nauw met elkaar verbonden. Voor de vorm en inrichting van de klankbordgesprekken gelden geen wettelijke verplichtingen.

Rol commissaris van de Koning en gemeenteraad
De burgemeester wordt benoemd, herbenoemd en ontslagen door de Kroon. Om die reden spreekt de commissaris van de Koning, namens de Kroon, in ieder geval na één jaar, na drie jaar en na vijf jaar van de (her)benoeming met de burgemeester over het functioneren. De samenwerkingsrelatie tussen burgemeester en gemeenteraad is echter ook van groot belang. De gemeenteraad doet een aanbeveling aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de benoeming, herbenoeming en het ontslag van de burgemeester. En de gemeente waar de burgemeester in functie is, betaalt het salaris van de burgemeester (en ook de uitkering als dit aan de orde is).

Het is daarom zinvol, zo niet noodzakelijk, om als burgemeester goede en gestructureerde feedback te ontvangen van en te geven aan de gemeenteraad. Over hoe dit 'klankborden' in de praktijk kan worden ingevuld, gaat dit deel van de handreiking.

Betekenis van klankbordgesprekken
Net als in een 'normale' functie is het belangrijk in gesprek te blijven over verwachtingen, ambities en (persoonlijke) uitdagingen. Dit geldt ook in het verkeer tussen een burgemeester en de gemeenteraad. In dit hoofdstuk noemen we dat 'klankborden'. Het woord 'klankborden' staat voor het over en weer delen van signalen. Zoals vroeger een klankbord boven een preekstoel gebruikt werd om het geluid te versterken, kan een klankbordgesprek dienen als middel om signalen luid en duidelijk met elkaar te delen. Het gaat dan om signalen die een burgemeester nodig heeft om te weten hoe hij of zij het doet, of hoe mensen tegen hem of haar aankijken en hem of haar ervaren. Het gaat vooral ook om signalen die de burgemeester kansen bieden succesvol te zijn en te blijven. En andersom gaat het om signalen die een gemeenteraad nodig heeft over het functioneren van de raad aan het hoofd van de gemeente. Klankbordgesprekken bieden een gestructureerde basis om deze signalen met elkaar te delen, maar er is meer nodig. Een dergelijk gesprek vraagt namelijk ook om een bepaalde cultuur. Een cultuur waarin gemeenteraad en burgemeester elkaar open en eerlijk tegemoet treden. Dit vraagt van de burgemeester en de gemeenteraad signaalgevoeligheid en reflecterend vermogen en legt bij hen de verantwoordelijkheid neer om duidelijke, maar ook bruikbare signalen af te geven. Het vraagt ook van beide partijen te reageren op signalen zoals men zelf graag ziet dat anderen reageren. Dit betekent dat het klankbordgesprek een tweerichtingsgesprek is, wat vraagt om oefening, maar ook om regelmaat.

Tweerichtingsverkeer
"It takes two to tango", gemeenteraad en burgemeester hebben elkaar nodig voor een goed onderling samenspel. Dit maakt dat het belangrijk is dat in een klankbordgesprek ook wordt stilgestaan bij het functioneren van de gemeenteraad. Dat gebeurt als het goed is ook in het dagelijkse verkeer tussen gemeenteraad en burgemeester in bijvoorbeeld het presidium. Naast deze meer informele momenten is het echter goed hiervoor ook een bewust moment te markeren. Een moment waarop de burgemeester niet zozeer een oordeel velt, als wel benoemt hoe de werkwijze van de gemeenteraad van invloed is op zijn of haar eigen functioneren. De burgemeester kan de gemeenteraad bijvoorbeeld suggesties aan de hand doen die kunnen bijdragen aan een beter functioneren van hem- of haarzelf en aan de onderlinge samenwerking. Daarbij dient de burgemeester zich te realiseren dat de gemeenteraad geen uniform blok is, maar bestaat uit verschillende fracties met uiteenlopende meningen en stijlen. Het tweerichtingsverkeer vraagt van de burgemeester signaalgevoeligheid en reflecterend vermogen en legt bij de gemeenteraad de verantwoordelijkheid neer duidelijke, maar ook bruikbare signalen af te geven.

Wanneer beginnen?
Gezien de relatie tussen gemeenteraad en burgemeester is het regelmatig voeren van klankbordgesprekken van wezenlijk belang. Nadat de burgemeester is benoemd, is het verstandig zo snel mogelijk met elkaar om tafel te gaan en afspraken te maken over de manier waarop en de frequentie waarmee het klankborden vorm en inhoud dient te krijgen. Als norm geldt hierbij dat er jaarlijks een formeel klankbordgesprek plaatsvindt.

Tijdpad
Voor de normale klankbordgesprekken is het wenselijk ongeveer zes weken voor een gesprek te starten met de voorbereidende werkzaamheden. Het gesprek met het oog op de herbenoeming vraagt om een specifiek tijdpad dat is afgestemd op een tijdige herbenoeming (het hoofdstuk 'herbenoemen' staat uitgebreid stil bij deze stap). Het is verstandig ruim voldoende tijd te nemen voor de voorbereiding van een klankbordgesprek. De ervaring is dat dit zich uitbetaalt in de kwaliteit van het gesprek.

Voor het houden van de klankbordgesprekken zijn globaal de volgende stappen nodig:

Inrichten klankbordgesprekken	
Afspraken (vorm en inhoud) rond klankbordgesprekken vastleggen	
Opstellen van agenda van klankbordgesprekken (door gemeenteraad)	WK 1
Agenda voorleggen aan burgemeester ter aanvulling	WK 2
Ophalen van input voor klankbordgesprekken (door gemeenteraad)	WK 3
Houden van klankbordgesprek	WK 6
Verslag opstellen (door raadsgriffier)	WK 6
Verslag laten ondertekenen (alle deelnemers van het gesprek)	WK 6
Afspraken uit klankbordgesprekken borgen	WK 8
Verslag doorsturen naar commissaris van de Koning (door raadsgriffier)	WK 9

Commissaris van de Koning
Een burgemeester spreekt ook op gezette tijden met de commissaris van de Koning. Gedurende de benoemingstermijn voert, zoals aangegeven, ook de commissaris van de Koning in de regel ten minste drie gesprekken met de burgemeester. Ook een gemeenteraad kan zich in contact stellen met de commissaris van de Koning. Eventuele serieuze kritiek op het functioneren van de burgemeester dient de gemeenteraad vroegtijdig met de commissaris van de Koning te bespreken, vanzelfsprekend nadat het ook (in)formeel met de burgemeester is gedeeld. Het overleg met de commissaris van de Koning aan het begin van de herbenoemingsprocedure biedt daar de mogelijkheid toe, maar serieuze feedback dient al gedurende de voorafgaande benoemingsperiode met de commissaris van de Koning te worden gedeeld. Immers, het is niet alleen onprofessioneel en niet chique om een zittende burgemeester pas laat op de hoogte te brengen van twijfels of opvattingen over het functioneren, ook moet de commissaris van de Koning, net als de burgemeester, niet verrast kunnen worden met informatie die later eventueel in de weg kan staan bij een herbenoeming.

Een burgemeester is benoemd voor zes jaar. Het laatste formele klankbordgesprek staat in het teken van de herbenoemingsprocedure.

Proces
In de volgende paragrafen gaan we in op vijf processtappen rond het klankborden:
1. Inrichten van klankbordgesprekken
2. Voorbereiden op het klankbordgesprek
3. Voeren van een goed gesprek
4. Verslaglegging en archivering
5. Communicatie met de commissaris van de Koning

Stap 1 / Inrichten van de klankbordgesprekken

Resultaat

- De klankbordgesprekken zijn afgestemd op de behoeften van de gemeenteraad en de burgemeester.
- Duidelijkheid tussen gemeenteraad en burgemeester over de wijze waarop de klankbordgesprekken worden voorbereid, ingevuld en afgewikkeld.

Betrokkenen

- De gemeenteraad: neemt initiatief in het afstemmen van inrichting klankbordgesprekken.
- De raadsgriffier: maakt voor de gemeenteraad verschillende keuzes in inrichting van de klankbordgesprekken inzichtelijk.
- De burgemeester: maakt duidelijk wat zijn of haar wensen zijn ten aanzien van de klankbordgesprekken.

Vastgelegde afspraken over het proces en de werkwijze bieden duidelijkheid en houvast op vijf onderdelen, zoals beschreven in deze eerste stap van het onderdeel 'Klankbordgesprekken':
1. status;
2. deelnemers;
3. frequentie;
4. voorbereiden;
5. verslaglegging.

Status

Cruciaal voor een goed klankbordgesprek tussen gemeenteraad en burgemeester is dat er voldoende vertrouwen bestaat om open en kritisch te zijn. Dat vertrouwen is niet afdwingbaar via formele regels, maar wordt bepaald door de manier waarop men met elkaar omgaat. Voorspelbaarheid en duidelijkheid kunnen wel een belangrijke bijdrage leveren aan het creëren van onderling vertrouwen. Om die reden verdient het aanbeveling de gemaakte afspraken bij het inregelen van de klankbordgesprekken vast te leggen. Dit helpt ook om te voorkomen dat er later discussie over ontstaat. Bovendien bieden heldere afspraken een basis om de geheimhouding van deze gesprekken te regelen. Voor een open gesprek tussen gemeenteraad en burgemeester is vertrouwelijkheid een randvoorwaarde.

In lijn met de voorbereiding voor de selectie van een nieuwe burgemeester kan ervoor worden gekozen de gehanteerde werkwijze vast te leggen in een 'Verordening klankbordgesprekken burgemeester gemeenteraad'. Op deze manier krijgen de gesprekken ook een zeker gewicht, waardoor structuur en regelmaat is geborgd. Het is raadzaam de volgende zaken te regelen in de verordening:
- de samenstelling;
- de procedure en het tijdschema;
- het voorzitterschap;
- de geheimhouding;
- de werkwijze rond het inwinnen van informatie;
- de inrichting van het klankbordgesprek;
- de verslaglegging;
- de wijze van archivering.

Deze zaken komen verderop in dit deel nader aan bod.

Deelnemers

Compacte afvaardiging

Een klankbordgesprek is een gesprek tussen de burgemeester en de gemeenteraad. In de praktijk betekent dat een gesprek tussen de burgemeester en een afvaardiging van de gemeenteraad. Wie en hoeveel raadsleden worden afgevaardigd ligt nergens vast. Er zijn dan ook verschillende invullingen, zowel in aantal als in persoon (variërend van alle fractievoorzitters tot 'enkele' raadsleden die ervaring hebben met het voeren van dergelijke gesprekken). Bij voorkeur zijn een of enkele leden van de vertrouwenscommissie bij benoeming ook betrokken bij de klankbordgesprekken. Op die manier is niet alleen de burgemeester zelf degene die vanaf het begin betrokken is. Het is ook raadzaam het aantal deelnemers niet overbodig groot te maken. Dit vergroot de kans dat er een echt gesprek ontstaat en bovendien krijgt iedere deelnemer zo een kans deel te nemen aan het gesprek. Een te grote delegatie vanuit de gemeenteraad heeft als risico dat het een eenzijdig vraaggesprek wordt, terwijl het gesprek als doel heeft om op basis van gelijkwaardigheid feedback te geven en te ontvangen en mogelijke verbeteringen te bespreken. Een afvaardiging van drie tot vijf leden ligt voor de hand. Uiteraard moet de feedback wel voldoende recht doen aan de opvattingen die binnen de gemeenteraad leven over het functioneren van de burgemeester. Dit betekent dat de afvaardiging van de gemeenteraad in haar proces goed nadenkt over de wijze waarop de gemeenteraad input kan aandragen voor het klankbordgesprek.

Geen politieke samenstelling

Een evenwichtige afspiegeling van de gemeenteraad is belangrijk. Dit betekent niet dat alle fracties vertegenwoordigd dienen te zijn. Het beoordelen van het wederzijds functioneren is immers geen politiek of beleidsinhoudelijk doel. Een evenredige vertegenwoordiging van oppositiepartijen en coalitiepartijen of een afvaardiging uit alle partijen kan de suggestie wekken dat de politieke overtuiging er wel toe doet.

Achtergrond leden

Bij de samenstelling van de afvaardiging van de gemeenteraad voor het klankbordgesprek is het belangrijk vooral leden te vinden die elkaar qua competenties goed aanvullen. Een diverse en evenwichtige samenstelling is daarom belangrijk. Daarnaast is het goed ervoor te zorgen dat de mensen die het klankbordgesprek voeren voldoende 'status en statuur' hebben. Dit helpt om te voorkomen dat het bijvoorbeeld een eenzijdig 'gesprek' wordt van de burgemeester in de richting van raadsleden, of dat er onvoldoende diepgang in het gesprek zit. Het succes van de gesprekken wordt zowel bepaald door de organisatie als door de deelnemers aan het gesprek. Zorg daarom dat de commissie zo is samengesteld dat de raadsleden het gezamenlijk in zich hebben om zuiver, integer en duidelijk feedback te geven op de verschillende aspecten van het functioneren van de burgemeester.

Voorzitter

Voor een goed en overzichtelijk verloop van de klankbordgesprekken is het aanwijzen van een voorzitter of gespreksleider wenselijk.

De voorzitter waarborgt als procesbegeleider het open en lerende karakter van het gesprek. Naast het leiden van de vergadering op de meer vergadertechnische aspecten en het helpen scheppen van een open sfeer, dient de voorzitter te waken voor politiek geladen bijdragen. De voorzitter moet ook de gelijkwaardigheid bewaken en daarvoor bijvoorbeeld letten op de verdeling van de spreektijd. Gelet op het beperkte aantal deelnemers aan het gesprek, kan de voorzitter ook inhoudelijk deelnemen aan het gesprek.

Het staat iemand vrij te kiezen voor voorzitterschap/gespreksleiding door een raadslid (bijvoorbeeld de nestor of de plaatsvervangend voorzitter van de gemeenteraad of de voorzitter

van de vertrouwenscommissie) of door een externe gespreksleider. Een externe begeleiding kan extra markeren dat de aard van dit gesprek anders is dan de reguliere contacten van een raadslid met de burgemeester. Het verdient dan wel aanbeveling dat zowel de raadsleden als de burgemeester hiermee vooraf instemmen. Ook dient de geheimhouding te allen tijde goed gewaarborgd te worden. Dit kan door de externe gespreksleider een geheimhoudingsverklaring te laten ondertekenen.

Vervanging

De gemeenteraad kan vooraf beslissen op welke wijze met ziekte of afwezigheid van een afgevaardigd raadslid wordt omgegaan. Zeker bij een compacte afvaardiging van de gemeenteraad kan de afwezigheid van een van de raadsleden goed worden gevoeld. Een oplossing hiervoor is een raadslid als reserve aan te wijzen. Uiteraard kan ook worden afgesproken dat er geen vervanging plaatsvindt. Hoe de keuze ook uitpakt, het is aan te raden dat hierover aan de voorkant afspraken worden gemaakt, zodat het niet van de persoon of de situatie afhangt hoe de afwezigheid wordt opgelost.

Rol raadsgriffier

Het ligt voor de hand dat de raadsgriffier, als secretaris van de commissie, de klankbordgesprekken procesmatig en logistiek ondersteunt. Dit betekent bijvoorbeeld het vaststellen van de datum waarop het gesprek plaatsvindt, het opstellen van een concept-agenda, het versturen van de agenda en de verslaglegging van het gesprek. Ook ligt het voor de hand dat de raadsgriffier het vertrouwelijk dossier beheert van alle voorgaande gesprekken. De raadsgriffier kan verder een waardevolle rol vervullen in het zichtbaar maken en vastleggen van de verschillende keuzes die gemaakt kunnen worden bij het inrichten van de klankbordgesprekken.

Frequentie

Planning gesprekken

Gezien de volle agenda's van betrokkenen is het verstandig om de data van klankbordgesprekken in een zo vroeg mogelijk stadium vast te leggen (inclusief deadlines en termijnen in de voorbereiding en nazorg), bijvoorbeeld via een vaste plek in de jaarplanning. De ervaring leert dat agenda's op de kortere termijn heel snel vollopen. Een vroegtijdige planning draagt bij aan een transparante werkwijze voor iedereen en voorkomt dat de feedback impliciet of expliciet wordt gestuurd door recente ervaringen en emoties. Voorkom te allen tijde dat de timing van het klankbordgesprek een issue wordt. Wanneer aan het begin van een benoemingsperiode voor iedereen duidelijk vast staat wanneer de gesprekken plaatsvinden, dan kunnen omstandigheden geen rol spelen in de beeldvorming over het moment waarop zo'n gesprek plaatsvindt.
Het is raadzaam dat burgemeester, raadsgriffier en kabinetschef ervoor zorgen dat de planningen van de gesprekken tussen gemeenteraad en burgemeester enerzijds en gesprekken van burgemeester met de commissaris van de Koning anderzijds op elkaar worden afgestemd.

Gemeenteraadsverkiezingen

Het is een gegeven dat een raadsperiode en een benoemingsperiode van de burgemeester niet synchroon lopen. Een burgemeester is benoemd voor een periode van zes jaar en de gemeenteraad kent een cyclus van vier jaar. Een aandachtspunt is dat fikse verschuivingen in de gemeenteraad als gevolg van de verkiezingsuitslag niet betekenen dat er om die reden ook geheel nieuwe eisen aan de burgemeester kunnen of mogen worden gesteld. Uitgangspunt blijft de profielschets. Bij de planning van de data voor de gesprekken is het daarom raadzaam rekening te houden met de verkiezingsdata van de komende raadsverkiezingen. In de weken voor en na deze verkiezingen zal weinig animo bestaan om veel tijd te steken in het voorbereiden van het klankbordgesprek, waardoor het effect ervan mogelijk beperkter is. De samenwerking is nog van korte duur of er is te weinig ervaring met elkaars functioneren. Bij een wisseling kan de

burgemeester bijvoorbeeld nog met vertrekkende raadsleden en/of met nieuwe raadsleden over wederzijdse ervaringen c.q. verwachtingen spreken.

Aantal gesprekken

Om een cultuur van reflectie te laten ontstaan is structuur en regelmaat belangrijk. Bij voorkeur vindt daarom jaarlijks een formeel klankbordgesprek plaats. Op deze wijze kunnen gemeenteraad en burgemeester routine en regelmaat laten ontstaan in het reflecteren op hun samenwerking. Om elkaar van de noodzakelijke feedback te voorzien vormen drie gesprekken per benoemingsperiode de ondergrens. Een frequentie van minder dan driemaal een klankbordgesprek per benoemingsperiode wordt zeer ontraden. Vanzelfsprekend kan er ook vaker (informeel) met de burgemeester worden gesproken als daar aanleiding voor is. Het geven van feedback aan elkaar vindt idealiter doorlopend plaats en hoeft niet te worden 'opgespaard' tot het volgende klankbordgesprek.

Karakter gesprekken

Het karakter van de klankbordgesprekken kan verschillen per jaar van de ambtsperiode:

Eerste jaar, 1e fase: Benoeming

Na circa honderd dagen hebben gemeenteraad en burgemeester de eerste ervaringen met elkaar opgedaan en kunnen zij die ervaringen vergelijken met de wederzijdse verwachtingen. Dit is een goed moment voor een eerste gesprek. Het zogenoemde 100-dagengesprek is op te vatten als een klankbordgesprek maar dan wel met specifieke accenten. Het 100-dagengesprek staat namelijk vooral in het teken van onderwerpen die zich alleen bij de start van een nieuwe burgemeester aandienen, zoals huisvesting, indrukken uit de wederzijdse kennismaking en het eventueel verduidelijken van aspecten uit de profielschets.

Aan het einde van eerste jaar volgt een gesprek waarbij wordt teruggeblikt op de uitvoering van de eerder gemaakte afspraken en waarbij vooruit wordt gekeken naar het tweede jaar. Punten uit de profielschets kunnen worden verduidelijkt en de burgemeester kan zijn werkwijze en invalshoek uitleggen. Het is verstandig in deze en de volgende gesprekken ook de uitkomsten van het assessment te betrekken.

Tweede jaar: Regulier klankbordgesprek

Het gesprek aangaan met elkaar vindt bij voorkeur jaarlijks plaats. De intensiteit kan wel verschillen (bijvoorbeeld wel of geen 360graden-feedback). Met een regulier klankbordgesprek wordt bedoeld dat dit klankbordgesprek geen speciale, onderscheidende betekenis heeft (zoals het eerste jaar en het laatste jaar wel een bijzondere betekenis hebben in verband met de benoemings- en herbenoemingsprocedure).

Derde jaar, 2e fase: Midterm

In het derde jaar na aantreden van een burgemeester is een klankbordgesprek in de vorm van een zogenaamde 'midterm review' op zijn plaats. Gemeenteraad en burgemeester werken dan geruime tijd samen en de burgemeester heeft zich in de gemeente kunnen presenteren en zijn plaats kunnen vinden. Dit is een goed moment om te bezien op welke wijze de burgemeester invulling heeft gegeven aan het profiel en hoe de samenwerking met de gemeenteraad verloopt. Daarnaast kunnen zich in de gemeente de nodige veranderingen hebben voorgedaan, bijvoorbeeld door een veranderde samenstelling van de gemeenteraad of doordat er keuzes zijn gemaakt over de bestuurlijke toekomst van de gemeente.

Vierde jaar: Regulier klankbordgesprek

Bij dit klankbordgesprek gelden dezelfde kanttekeningen als bij het tweede jaar van de benoemingsperiode. In toevoeging hierop geldt nog dat de behoefte aan de wijze van voeren van het klankbordgesprek in het vierde jaar ook afhangt van de uitkomsten van eerdere klankbordgesprekken en dus contextbepaald is.

Vijfde jaar, 3e fase: Richting herbenoeming

In het vijfde jaar zal het gesprek meer dan voorheen gaan over de mogelijk veranderende omgeving en de eisen die dit stelt aan het profiel en de competenties van het gemeentebestuur en de burgemeester.

Een gesprek in het vijfde jaar van de benoemingsperiode staat onvermijdelijk in het licht van de herbenoeming. Het risico bestaat dat evalueren van het functioneren dan alleen nog maar in het teken staat van de vraag 'functioneer ik voldoende of onvoldoende voor herbenoeming'. Deze onderliggende vraag overschaduwt dan een open reflectie op de verschillende kanten van het burgemeesterschap. Hieruit volgen twee aandachtspunten. Zorg, ten eerste, dat het klankbordgesprek recht doet aan de veelzijdigheid van het ambt. Zorg, ten tweede, dat er voldoende mogelijkheid bestaat dat een burgemeester nog een reële kans heeft om met de feedback aan de slag te gaan (en besef dat die mogelijkheid er minder is bij een klankbordgesprek in het vijfde jaar van de benoemingsperiode dan bijvoorbeeld in het tweede jaar).

Formeel herbenoemingsgesprek

Indien de burgemeester, via de commissaris van de Koning, te kennen heeft gegeven in aanmerking te willen komen voor herbenoeming volgt er nog een officieel herbenoemingsgesprek (de randvoorwaarden van een dergelijk gesprek worden uitgebreid besproken in het hoofdstuk 'herbenoemen').

Voorbereiden

Referenties en inwinnen van inlichtingen/informatie

Raadsleden overzien slechts een beperkt deel van het functioneren van de burgemeester, omdat veel van het werk van de burgemeester zich buiten hun blikveld afspeelt. Dat geldt bijvoorbeeld voor het terrein van openbare orde veiligheid, waaraan burgemeesters 40% tot wel 70% van hun tijd besteden. Het is daarom belangrijk dat de gemeenteraad zich laat informeren over de andere rollen van de burgemeester. Dat kan bijvoorbeeld door het college, de gemeentesecretaris, andere raadsleden, de raadsgriffier, collega-bestuurders, ondernemers, een politiefunctionaris of de officier van justitie te vragen te reflecteren op hun samenwerking met de burgemeester. Ook de burgemeester zelf kan suggesties doen voor gesprekspartners van buiten de gemeenteraad, bijvoorbeeld ambtenaren die signalen vanuit het ambtelijk apparaat kunnen inbrengen of samenwerkingspartners.

Het inwinnen van informatie bij externen is niet alleen van belang voor het klankbordgesprek in het jaar voorafgaand aan de herbenoeming, maar zeker ook in de eerdere jaren. Zo kan het functioneren van een burgemeester vanuit meerdere perspectieven worden geëvalueerd en kan die informatie gedurende de hele zittingstermijn van de burgemeester worden meegewogen in de beoordeling van diens functioneren en bij het, zo nodig, maken van verbeterafspraken.

Het bevragen van de hiervoor genoemde personen kost tijd. Denk hierbij aan inhoudelijke voorbereiding, toelichting van de aard van het gesprek en wijze van omgaan met de inhoud van het gesprek, het gesprek zelf, de terugkoppeling over inhoud van het gesprek en toelichten van het vervolg en hoe daarbij wordt omgegaan met dit gesprek. Daar komt bij, dat de gemeenteraad er rekening mee dient te houden dat de opgehaalde informatie nog om een interpretatieslag vraagt. Het is daarom belangrijk dat de gemeenteraad bij het inrichten van de klankbordgesprekken goed nadenkt over de vraag welke personen de gemeenteraad op welk moment benadert om input te leveren voor het klankbordgesprek. Ook is het belangrijk te kijken naar de onderlinge verhoudingen met de burgemeester en de belangen die zij vertegenwoordigen. Het tijdig informeren van de burgemeester over het inwinnen van informatie is zeer wenselijk, waarbij de vertrouwenscommissie ook de burgemeester zelf kan vragen namen aan te dragen van personen die een goed beeld hebben van haar of zijn functioneren.

Belangrijk is ten slotte er zorg voor te dragen dat het klankbordgesprek voldoende ruimte biedt voor hoor en wederhoor. Het toepassen van de vereiste hoor en wederhoor geldt in het bijzonder voor informatie die de gemeenteraad krijgt van derden. Het klankbordgesprek moet ruimte bieden aan een open reflectie op aangedragen beelden over elkaars functioneren, om zo meningen of voorkeuren te kunnen scheiden van feiten.

Voorbereiding agenda

Het klankbordgesprek is een tweerichtingsgesprek. Dat moet ook tot uitdrukking komen in de totstandkoming van de agenda van het gesprek. Naast dat hierin een initiërende rol past van de gemeenteraad, past hierbij ook dat de burgemeester agendapunten en onderwerpen aandraagt voor het gesprek. De agenda van het klankbordgesprek dient, met andere woorden, in gezamenlijkheid tot stand te komen, waarin voor beide partijen voldoende ruimte is gecreëerd om te reflecteren op elkaars functioneren. Het is belangrijk deze mogelijkheid en de volgordelijkheid van het opstellen van deze agenda met elkaar af te stemmen bij het inrichten van de klankbordgesprekken.

Voorbereiding insteek gesprek

Om te voorkomen dat de burgemeester in het klankbordgesprek geconfronteerd wordt met individuele opvattingen, is het belangrijk dat de afvaardiging per onderwerp of thema zoveel mogelijk een gezamenlijk standpunt bepaalt. Leden van de gemeenteraad voeren het gesprek namelijk niet namens zichzelf, maar namens de gemeenteraad. Voor een efficiënt verloop van het gesprek is het handig als de raadsleden daarom onderling afstemmen wat hun boodschap is. In ieder geval is het goed dat de afvaardiging van de gemeenteraad bij het inrichten van de klankbordgesprekken nadenkt en afspraken maakt over de wijze waarop de insteek wordt bepaald. Het is goed vragen schriftelijk voor te bereiden, zodat deze bondig en helder geformuleerd zijn.

Zoals besproken bij het onderdeel ‘frequentie’, kunnen de accenten per gesprek verschillen. De accenten die worden gelegd in het gesprek met een burgemeester die nog maar kort in functie is, kunnen verschillen van de accenten die worden gelegd in een gesprek met een burgemeester die al een aantal jaren in dienst is.
Naast het feit dat accenten kunnen verschillen, is het goed na te denken over een kapstok die als leidraad dient voor het gesprek, bijvoorbeeld één van de twee onderstaande:

- Als leidraad voor het bespreken van ervaringen met en verwachtingen van de burgemeester kan worden gekozen voor de rollen die een burgemeester vervult (voorzitter van gemeenteraad, college, portefeuillehouder, vertegenwoordiger van de gemeente, burgervader of burgermoeder, etc.)
- In de profieltekst op basis waarvan de burgemeester is aangenomen is vaak een aantal basiscondities en competenties opgenomen. Ook deze basiscondities en competenties kunnen goed dienen als leidraad voor een klankbordgesprek.

Verslaglegging

Goede verslagging is om meerdere redenen cruciaal. Om te beginnen biedt een goed verslag inzicht in de gemaakte afspraken en de beelden die bestaan van elkaars functioneren. Om die reden zijn de verslagen ook een belangrijke bron om op terug te vallen bij een eventueel herbenoemingsgesprek, of wanneer problemen ontstaan in de samenwerkingsrelatie. Ook zijn de verslagen een belangrijke bron voor de commissaris van de Koning om het functioneren van een burgemeester te kunnen volgen. Dankzij de verslagen kunnen de commissarissen van de Koning de signalen uit deze gesprekken meenemen en meewegen in het klankbordgesprek dat zij voeren met de burgemeester. Dit vraagt wel dat de gemeenteraad en de commissaris van de Koning de gesprekken in volgordelijkheid op elkaar afstemmen. In stap 4 van dit deel Klankbordgesprekken staat concrete informatie over het ‘inregelen van de gesprekken’.

Keuzemarge

- Over de omvang van de afvaardiging uit de gemeenteraad, het aantal gesprekken per benoemingsperiode, de voorbereiding op de gesprekken, de agenda, verslaglegging en status van gemaakte afspraken moeten keuzes gemaakt.

Tips

- Een compacte afvaardiging van de gemeenteraad vergroot de kans dat er een echt gesprek ontstaat.
- De intentie om gesprekken te voeren met betrokkenen uit de omgeving van de burgemeester is een goede manier om informatie vergaren. Het blijft uiteraard wel een individuele keuze van de beoogde gesprekspartners of zij hieraan willen meewerken. Sommige respondenten vinden het ongemakkelijk om feedback te geven over de burgemeester of geven feedback liever een-op-een. Die afweging moet uiteraard gerespecteerd worden.
- Regelmatige klankbordgesprekken zorgen voor routine en bevorderen een cultuur van reflectie.
- Wees als gemeenteraad bedacht voor witte vlekken. Vraag daarom derden input aan te leveren voor de gesprekken met de burgemeester.
- Vraag de burgemeester namen aan te dragen van personen die een goed beeld hebben van haar of zijn functioneren ten behoeve van het klankbordgesprek.
- Plan de klankbordgesprekken zo vroeg mogelijk in. Dat voorkomt dat later het beeld ontstaat dat er iets mis zou zijn en dat er daarom een gesprek wordt ingepland.
- Klankbordgesprekken dienen geen politiek doel. Laat dat dan ook niet (onbedoeld) tot uitdrukking komen in de samenstelling van de afvaardiging van de gemeenteraad.

Stap 2 / Voorbereiden op het klankbordgesprek

Resultaat

- De agendapunten voor het klankbordgesprek staan vast, de afvaardiging van de gemeenteraad heeft een compleet beeld van het functioneren van de burgemeester verkregen en haar inhoudelijke bijdrage onderling afgestemd.

Betrokkenen

- Afvaardiging van de gemeenteraad: stelt in samenspraak met de burgemeester en met ondersteuning van de griffier de agenda op voor het klankbordgesprek en stemt onderling haar gezamenlijke inbreng vast voor het startgesprek.
- De raadsgriffier: nodigt alle betrokkenen uit voor het gesprek, het aanleveren van input en draagt zorg voor de agenda.
- De burgemeester: draagt onderwerpen/agendapunten aan voor het startgesprek.
- Informanten: leveren op basis van een duidelijk vraag input aan voor het klankbordgesprek.

De profielschets is een structurerend element in klankbordgesprekken
De basis voor het verzamelen van informatie over het functioneren is de profielschets. Hierin staan de competenties en vaardigheden benoemd op basis waarvan de burgemeester is geselecteerd of herbenoemd. Daarnaast zijn het verslag van het vorige gesprek en de uitkomsten van eventueel eerder uitgevoerd assessment een belangrijke bron.

In de voorbereiding op het klankbordgesprek vragen drie zaken nadrukkelijk om aandacht:
1. De organisatie van het gesprek
2. Inhoudelijke voorbereiding
3. Training

2.1 De organisatie van het gesprek

Het is belangrijk dat de organisatie van het gesprek tijdig start, zeker wanneer de afvaardiging van de gemeenteraad informanten wil uitnodigen een inbreng te doen voor het gesprek.

Ongeveer zes weken voor het gesprek kan de voorzitter de afvaardiging van de gemeenteraad en de burgemeester vragen agendapunten aan te dragen voor het klankbordgesprek. Op basis hiervan kan de voorzitter er in samenwerking met de raadsgriffier voor zorgen dat er een agenda wordt opgesteld waar zowel de leden van de klankbordcommissie als de burgemeester zich in herkennen.

2.1.1 Referenten

Voor alle gesprekken (ongeacht de timing) is het van belang dat de deelnemers hun informatiepositie op orde hebben gebracht. In deze handreiking besteden we ruime aandacht aan een goede voorbereiding. Dat voorkomt dat gesprekken te lichtzinnig worden benaderd. Ook voorkomt het dat de laatste ervaringen maatgevend worden voor een bespreking van het functioneren over een langere periode.

Voor zover nog niet vastgesteld verdient het aanbeveling dat de afvaardiging parallel aan het opstellen van de agenda (met medeweten van de burgemeester) bepaalt of en zo ja, welke personen zij vraagt input aan te leveren voor het klankbordgesprek. Daarbij is het belangrijk, zowel voor de informant als voor de burgemeester, dat de afvaardiging van de gemeenteraad duidelijk maakt hoe zij omspringt met de input: deelt de gemeenteraad deze informatie ook met de burgemeester of blijft deze informatie geheim? Vanuit het oogpunt van transparantie en het kunnen duiden van feedback verdient het aanbeveling deze informatie voor beide partijen te ontsluiten. Er kunnen echter redenen zijn waarom informanten hechten aan vertrouwelijkheid.

Relevante feedback spreekt niet vanzelf. Ook voor feedback geldt: ‘je krijgt wat je bestelt’. Zorg er daarom voor dat de personen die worden gevraagd input aan te leveren voor het klankbordgesprek een duidelijke vraag krijgen voorgelegd. Vragen om een algemeen beeld van het functioneren van de burgemeester is weinig concreet. Het is verstandiger bijvoorbeeld te vragen naar de wijze waarop de burgemeester zijn rol als voorzitter van het college uitvoert, of hoe betrokkenen zijn vermogen tot samenwerken ervaren.

2.1.2 Ophalen referenties

Referenties kunnen mondeling (ook telefonisch) worden ingewonnen. Ook kan de afvaardiging van de gemeenteraad een gestandaardiseerde vragenlijst uitzetten onder een groep van referenten of anderszins een digitale uitvraag doen. Houd er rekening mee dat mondeling verkregen informatie (zeker wanneer dit door één persoon is opgehaald) later een verkeerde uitleg kan krijgen of onvolledig kan worden overgedragen. Voordeel van een mondelinge uitvraag is daarentegen dat een gesprek de gelegenheid biedt aanvullende vragen te stellen. Ook biedt een gesprek meer ruimte om die zaken te delen die niet zo snel op papier worden gezet. Een schriftelijke inbreng heeft daarentegen als voordeel dat de boodschap op een evenwichtige manier gemakkelijk overdraagbaar is aan alle betrokkenen.

Neem nooit zomaar genoegen met de input van een referent. Er kunnen specifieke redenen zijn waarom een bepaald oordeel wordt gegeven. Een illustratie is het volgende. Het college van B&W vormt een team. Als commissieleden input vragen van wethouders, dan bestaat de kans dat de input louter positief is, omdat men niet wil roddelen over een teamlid, dan wel dat men de echte opvattingen voor zich houdt ('de vuile was niet buiten hangen'). Het is ook zaak om 'van horen zeggen' te vermijden.

Bepaal in samenspraak met de burgemeester wie de informanten zijn.

2.2 Inhoudelijke voorbereiding

Een goed gesprek vraagt om inhoudelijke voorbereiding. De onderwerpen die aan bod komen in het gesprek, kunnen bijvoorbeeld worden verdeeld over de raadsleden. Uiteraard dient de voorzitter in het gesprek voldoende ruimte aan de andere raadsvertegenwoordigers te bieden om aanvullende opmerkingen of vragen rond het onderwerp te plaatsen, zonder dat er onnodige dubbelingen optreden.

Een gedegen inhoudelijke voorbereiding betekent dat de onderwerpen en vragen die in ieder geval aan bod moeten komen vooraf en zo mogelijk schriftelijk worden voorbereid. Dat draagt bij aan het bondig en helder formuleren van vragen. Het voorkomt ook dat het gesprek te snel over persoonlijke indrukken gaat of meest recente ervaringen.

2.3 Training

Het geven van feedback is een kunst op zich. Zeker wanneer er kritiek is op het functioneren van de burgemeester, is het belangrijk dat de juiste woorden worden gekozen.

Als raadsleden zich onzeker voelen in het geven van feedback, verdient het aanbeveling hiervoor een training te volgen. Nodig hiervoor bijvoorbeeld de trainer uit die ook de vertrouwenscommissie heeft getraind in het selecteren van de burgemeester. Daarnaast is bij het kabinet van de commissaris van de Koning vaak een overzicht opvraagbaar van geschikte bureaus die dergelijke trainingen verzorgen.

Keuzemarge

- Er zijn keuzemarges rondom het kiezen van referenten en de wijze waarop de referenties worden opgehaald. Voorbeelden van die marges zijn: keuze voor de referenten (bijvoorbeeld wel of niet koppelen aan bepaalde rollen/taken) en aard van het contact met referenten (zoals individuele gesprekken, digitaal raadplegen of groepsgesprekken).

Tips

- Pak in voorbereiding op het gesprek het verslag van de vorige vergadering(en) erbij.
- Scherm de wijze van informatievergaring niet af van de burgemeester. Goede burgemeesters staan open voor feedback en proberen hier ook hun voordeel mee te doen.
- Nodig een trainer (bijvoorbeeld de trainer van de vertrouwenscommissie) uit om de raadsleden te trainen in het voeren van klankbordgesprekken.
- Geef het goede voorbeeld: feedback geven begint met zelf ook openstaan voor het zien en benoemen van eigen ontwikkelpunten.
- Neem als burgemeester een actieve rol in de voorbereiding. Hoe beter de voorbereiding, hoe waardevoller de gesprekken.

Stap 3 / Voeren van een goed gesprek

Resultaat

- De gemeenteraad en de burgemeester hebben een gedeeld beeld van de wijze waarop beiden functioneren.
- Er zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop het functioneren van beide bestuursorganen dient te verbeteren.

Betrokkenen

- Afvaardiging van de gemeenteraad: voert het gesprek met de burgemeester over het wederzijds functioneren van gemeenteraad en burgemeester.
- De burgemeester: voert het gesprek met de afvaardiging van de gemeenteraad over het wederzijds functioneren van gemeenteraad en burgemeester.
- De raadsgriffier: treedt op als secretaris.
- Eventueel een externe voorzitter: begeleidt het gesprek.

In stap 3 van de klankbordgesprekken zijn er vier onderdelen die de aandacht verdienen:
1. Uitgangspunten voor een goed gesprek
2. Opbouw gesprek
3. Duur gesprek
4. Feedback geven

3.1 Uitgangspunten voor een goed gesprek

Voor een goed klankbordgesprek is een aantal randvoorwaarden te benoemen:

Doel voor ogen

Het is belangrijk dat de afvaardiging van de gemeenteraad een eenduidige boodschap of enkele boodschappen overbrengt. Daarvoor is het noodzakelijk dat voor de afvaardiging van de gemeenteraad duidelijk is wat zij wil bereiken met het gesprek c.q. wat zij de burgemeester wil meegeven. Daarbij is het belangrijk te weten dat een burgemeester met een 'palet aan meningen' niet zoveel (of juist ook alles) kan. Oftewel: het effect van een gesprek is groter naarmate de boodschap eenduidiger is.

Dialoog

Het gaat in een klankbordgesprek niet alleen over het overbrengen van een boodschap. Het is belangrijk dat een echt gesprek ontstaat. Een burgemeester die een klankbordgesprek voert met de gemeenteraad, verschijnt dus niet voor een tribunaal. Door te zorgen voor verschillende type vragen (doorvragen, verdiepende vragen, checkvragen, vragen hoe een bepaalde constatering overkomt et cetera) zorgt de gemeenteraad voor een gesprek. Bovendien is een boodschap op een dergelijke manier duidelijker over te brengen. Dialoog ontstaat ook door oprecht benieuwd te zijn naar de antwoorden en door nieuwsgierig te zijn naar perspectieven die de burgemeester inbrengt. Een dialoog ontstaat wanneer de gesprekspartners interesse in elkaar hebben en de gezamenlijke opdracht ervaren om een vraag-en-antwoordspelletje en een monoloog te voorkomen. De setting van het gesprek kan hierbij wezenlijk verschil maken. Denk daarom na over bijvoorbeeld de locatie van het gesprek, dat niet hoeft plaats te vinden in de kamer van de burgemeester c.q. het gemeentehuis. Ook kan er bijvoorbeeld voor gekozen worden om te starten met een gemeenschappelijke lunch, om zo een constructieve sfeer te bevorderen.

Gericht op de toekomst en vertrouwelijk
Hoewel het functioneren in het verleden en het heden centraal staat, is het gesprek vooral gericht op de toekomst: nagaan wat beide partijen van elkaar verwachten, zodat de verwachtingspatronen van beide partijen gesynchroniseerd kunnen worden. Bijvoorbeeld door te zorgen dat problemen worden verholpen, zodat de samenwerking verbetert. Een klankbordgesprek is altijd strikt vertrouwelijk.

3.2 Opbouw gesprek

Zoals besproken bij het onderdeel 'frequentie' kunnen de accenten per gesprek verschillen. In grote lijnen kunnen de volgende elementen aan bod komen in een klankbordgesprek:

- terugblik op gemaakte afspraken uit het voorgaande gesprek;
- reflectie op profielschets/rollen burgemeester;
- reflectie op rollen gemeenteraad;
- toekomstverkenning;
- gemeentelijke ontwikkelingen;
- gevolgen van ontwikkelingen voor invulling ambt burgemeester/gemeenteraad;
- afspraken.

Terugblik op gemaakte afspraken
Om lijn en ontwikkeling aan te brengen in de gesprekken helpt het om te werken met het vastleggen van actiepunten. Een volgend gesprek kan hier dan ook het beste mee beginnen. Op deze manier ontstaat meteen een heldere verbinding met eerder gevoerde gesprekken. Op deze manier wordt ook voorkomen dat elk gesprek een herhaling van zetten is.

Reflectie op profielschets/rollen burgemeester
De basis voor het beoordelen van het functioneren van de burgemeester is de profielschets van de burgemeester. De profielschets dient daarom altijd betrokken te worden in de voorbereiding van het gesprek en tijdens het gesprek uitdrukkelijk aan bod te komen. Het gaat dan om alle onderdelen van de profielschets: context van de gemeente, verwachtingen op rollen/taken en het competentiemodel van de burgemeester en eventuele overige wensen/criteria.

Reflectie op rollen gemeenteraad
De burgemeester bespiegelt het functioneren van de gemeenteraad. In dit gesprek kan ook worden aangesloten bij de rollen die de gemeenteraad vervult (vertegenwoordiger, kadersteller en controleur). Deze rollen en taken vormen, samen met de vastgestelde raadsverordeningen (onder meer het Reglement van Orde, waarin de huishouding van de gemeenteraad is geregeld) het uitgangspunt voor het gesprek over het functioneren van de gemeenteraad. De bestuurscultuur en onderlinge omgang kan eveneens onderwerp van gesprek zijn.

Toekomstverkenning
Na het aantreden van de nieuwe burgemeester staan de veranderingen niet stil. De inhoud van de profielschets zal daarom altijd moeten worden afgezet tegen de achtergrond van de gebeurtenissen in de periode waarop het gesprek betrekking heeft. Met andere woorden: het is belangrijk de rollen en taken van de burgemeester betekenis te geven tegen de achtergrond van de actuele omstandigheden en verhoudingen. Daarbij past wel een kanttekening. Hoewel burgemeesters moeten kunnen schakelen, zijn zij wel wie zij zijn. En daarom zijn zij ook welbewust benoemd. Het kan daarom niet zo zijn dat gedurende een benoemingsperiode volstrekt andere vaardigheden en/of een volstrekt andere stijl wordt gevraagd. En, de profielschets blijft te allen tijde het uitgangspunt.

Afspraken
Beëindig het gesprek met een samenvatting van de concrete acties, gericht op veranderbaar gedrag, die beide partijen na het gesprek oppakken. Benoem bij deze actiepunten verantwoordelijken, maar ook wie de voortgang monitort (in de meeste gevallen zal dit de voorzitter zijn) en hoe dat gebeurt.

De vertrouwenscommissie c.q. de gemeenteraad kan ook nadenken over hoe de burgemeester in zijn professionele ontwikkeling geholpen kan worden, bijvoorbeeld met trainingen of een opleiding. Het siert de raad om niet enkel verbeterpunten aan te leveren, maar ook de middelen beschikbaar te stellen om de ze verbeterpunten te verwezenlijken.

3.3 Duur gesprek
Markeer het gesprek als een belangrijke gebeurtenis. Organiseer het klankbordgesprek daarom niet voor of tussen andere vergaderingen/overleggen. Baken de tijdsduur ook duidelijk af. De tijdsduur varieert in de praktijk, afhankelijk van de voorbereiding en boodschap, meestal tussen 45 minuten en anderhalf uur.

3.4 Feedback geven
Houd in ieder geval rekening met de volgende uitgangspunten van goede feedback:
- richt kritiek vooral op veranderbaar gedrag (een koe kan niet leren fluiten);
- houd de balans in het oog tussen 'terugkijken' en 'vooruit blikken';
- beschrijf concreet en specifiek gedrag dat is gezien of gehoord;
- focus niet op de schuldvraag, maar op de oplossing;
- adresseer de boodschap duidelijk door aan te geven dat het feedback is van de raadsleden op basis van verzamelde informatie;
- schuif de feedback niet af op mensen die niet aanwezig zijn en voorkom dat de feedback een individuele mening is;
- laat de burgemeester reageren (maar houd scherp in het oog of de reactie gaat over het punt dat naar voren is gebracht);
- verken samen oplossingen of achtergronden (en ga daarbij in op gedrag dat in de toekomst gewenst is).

Stem de inbreng onderling af. Dit voorkomt dat de burgemeester tijdens het gesprek met uiteenlopende boodschappen en meningen wordt geconfronteerd.

Keuzemarge
- Bepaal de primaire insteek voor het klankbordgesprek (bijvoorbeeld vanuit rollen of vanuit basiscondities en competenties, een insteek vanuit de opbouw van de profielschets of een insteek vanuit de verzamelde input) en voorkom met die keuzebepaling dat het gesprek van de hak op de tak gaat. Zorg in het gesprek wel dat recht wordt gedaan aan de breedte van het ambt en van de ambtsinvulling.

Tips
- Zorg als afvaardiging van de gemeenteraad voor een eenduidige boodschap.
- Richt het gesprek op veranderbaar gedrag.

Stap 4 / Verslaglegging en archivering

Resultaat

- Een evenwichtig verslag dat recht doet aan de toon en de inhoud van het gesprek.
- Gemaakte afspraken liggen vast en hiervoor zijn verantwoordelijken benoemd.

Betrokkenen

- De raadsgriffier: stelt het verslag op.
- Gespreksdeelnemers: ondertekenen het verslag (allen of een afvaardiging), na instemming.

In stap 4 van de klankbordgesprekken zijn er drie onderdelen die de aandacht verdienen:
1. Verslaglegging
2. Ondertekening van het verslag
3. Wie bewaart het verslag

4.1 Verslaglegging

De raadsgriffier, als secretaris van de commissie die de klankbordgesprekken voert, draagt zorg voor het verslag van het klankbordgesprek. Daarbij is het verstandig aan het begin van het gesprek afspraken te maken over de wijze waarop het verslag wordt gestructureerd (bijvoorbeeld welke kopjes worden gebruikt). Zodoende heeft iedereen vooraf alvast hetzelfde beeld van de vorm en presentatie van de uitkomst. Bij het 'inregelen van de gesprekken' vraagt de verslaglegging in ieder geval op drie punten om aandacht:
- inhoud van het verslag;
- omvang van het verslag.

Inhoud van het verslag

Zorg voor een evenwichtige verslaglegging. Dat betekent dat de verslagen recht doen aan de inhoud en sfeer van het gesprek. Het gaat dan bijvoorbeeld om de toon van het gesprek, de centrale boodschap, heldere conclusies en duidelijke verwachtingen en vervolgafspraken. Van een evenwichtig verslag is sprake als de toon van de feedback in het evaluatiegesprek doorklinkt op het papier (en als die toon ook ruim na het gesprek nog steeds duidelijk naar voren komt bij lezing). De toon kan heel goed verschillen per alinea, omdat het aannemelijk is dat het gesprek zowel goede punten als verbeterpunten, aandachtspunten, afspraken en twijfelpunten bevat.

Een veel gestelde vraag is hoe om te gaan met de opvatting van de minderheid c.q. onvrede bij een van de deelnemers over een passage in het verslag. Het spreken over meerderheden en minderheden past in de regel bij politieke afwegingen. Een klankbordgesprek is een professioneel gesprek. Dit neemt echter niet weg dat er een verschil van inzicht kan bestaan over de weging van elementen uit het gesprek. De verslaglegging gebeurt doorgaans in twee ronden: 1) een conceptversie en 2) een definitieve versie. Omgaan met opmerkingen bij het concept (waaronder afwijkende opvattingen) kan op verschillende manieren: wijzigingen of opmerkingen kunnen een-op-een worden verwerkt, of er kan een kanttekening in het verslag worden gemaakt. Een laatste mogelijkheid kan zijn (als er is sprake van een zodanig vergaand verschil) dat het nodig is om nader in gesprek te gaan.

Een waarborg voor een goed verslag is om tijdens de gesprekken zelf te werken met tussentijdse samenvattingen.

Omvang van het verslag
Het is belangrijk op voorhand na te denken over de mate van gedetailleerdheid van het verslag. Een korte samenvatting, maar ook woordelijke notulen doen geen recht aan de nuances.

Een te gedetailleerd verslag leidt gemakkelijk tot een lange stroom van tekst waarin het moeilijk is de zwaartepunten uit het gesprek te herkennen. Ook kan het zijn dat dan een individuele opvatting te veel nadruk krijgt. In een verslag waarin alleen de hoofdlijnen zijn vastgelegd kunnen daarentegen belangrijke nuances wegvallen. Zorg voor een goede balans tussen details en hoofdlijnen en kies voor een lengte tussen de uitersten van een woordelijk verslag en een ultrakort bericht met bullets. Het verslag moet recht doen aan onderwerpen die van belang waren in het klankbordgesprek. Dat zijn punten waarop bijvoorbeeld is doorgevraagd of waarop een positief of negatief oordeel is geveld dan wel waarover twijfel bestond. Als er vervolgafspraken zijn gemaakt, dan moeten die ook helder staan verwoord.

4.2 Ondertekening van het verslag

In ieder geval ondertekenen de voorzitter en de burgemeester het verslag en meestal ook de secretaris. Steeds vaker gebeurt het dat verslagen van deze gesprekken door alle deelnemers worden ondertekend. Dit voorkomt dat iemand achteraf alsnog een afwijkend standpunt betrekt. Als er al sprake is van een minderheidsstandpunt, verdient het de voorkeur dit vast te leggen in het verslag. Op deze wijze wordt rechtgedaan aan de inhoud van het gesprek en kunnen deelnemers later geen afstand meer nemen van de gemaakte afspraken of gedane toezeggingen.

4.3 Wie bewaart het verslag?

Het is raadzaam het dossier van de klankbordgesprekken te beleggen bij de griffie.

Verslagen van klankbordgesprekken en bijbehorende stukken zijn geheim en worden, na te zijn vastgesteld, door de raadsgriffier in een gesloten enveloppe in het archief gedeponeerd. Alleen de burgemeester, de raadsleden die aanwezig waren bij het klankbordgesprek (meestal een deel van of alle fractievoorzitters) en de raadsgriffier hebben toegang tot de verslagen. Treedt tijdens de ambtsperiode een nieuwe gemeenteraad aan, dan kunnen de deelnemers aan de klankbordgesprekken de stukken inzien. Wel is het mogelijk om afspraken te maken over het eventueel delen van (de hoofdlijnen van) het gesprek met anderen binnen de raad, bijvoorbeeld door een terugkoppeling te geven in het presidium.

Keuzemarge

- De mate van gedetailleerdheid van het verslag (een gedetailleerd verslag of een verslag op hoofdlijnen).
- De ondertekening van het verslag kan door alle deelnemers aan het gesprek gedaan worden, of alleen door de voorzitter en de burgemeester.

Tip

- Rond elk agendapunt tijdens het gesprek af met een samenvatting. Dit ondersteunt het op correcte wijze vastleggen van afspraken, standpunten en gevoelens. En het zorgt daarmee voor een heldere boodschap.

Stap 5 / Communicatie met de commissaris van de Koning

Resultaat

- De commissaris van de Koning is op de hoogte van de inhoud van de gesprekken tussen gemeenteraad en burgemeester.

Betrokkenen

- Raadsgriffier: zendt het verslag van de klankbordgesprekken aan de commissaris van de Koning. Bij vragen of bijzondere omstandigheden kan de raadsgriffier contact opnemen met het kabinet van de commissaris van de Koning.
- Kabinet commissaris van de Koning: betrekt het verslag van het klankbordgesprek in de voorbereiding op voortgangsgesprek van commissaris van de Koning en de burgemeester.

In stap 5 van de klankbordgesprekken zijn er twee onderdelen die de aandacht verdienen:

1. Voorbereiden gespreksvoering tussen commissaris van de Koning en burgemeester
2. Planning

5.1 Voorbereiden gespreksvoering tussen commissaris van de Koning en burgemeester

De commissaris van de Koning voert, net als de gemeenteraad, gesprekken met de burgemeester. Deze gesprekken worden vaak aangeduid als voortgangsgesprekken. Om een goede indruk te krijgen van het wederzijdse functioneren is het voor commissarissen van de Koning van zwaarwegend belang dat zij over de verslagen van de gesprekken tussen raad en burgemeester beschikken. Dit geldt nog nadrukkelijker in het geval van een (dreigende) problematische situatie. De commissaris van de Koning beziet dan namelijk of de verhoudingen zijn te herstellen of dat er sprake is van een blijvend verstoorde verhouding. Gelet op de rol van de commissaris van de Koning is een goede informatiepositie cruciaal. De minister van BZK heeft in de circulaire 'Benoeming, klankbordgesprekken en herbenoeming' aangedrongen op het ter beschikking stellen aan de commissaris van de Koning van het verslag van klankbordgesprekken tussen gemeenteraad en burgemeester. De geheimhouding wordt in dat geval niet geschonden. Het is raadzaam vroegtijdig in het proces wederzijdse wensen en verwachtingen door te nemen.

In de regel is het de raadsgriffier die het verslag van de klankbordgesprekken aan de commissaris van de Koning zendt. Parallel daaraan kan ook de burgemeester bij de commissaris zelf mondeling verslag doen van het klankbordgesprek. Maar juist voor het evenwichtige beeld, is het van belang dat de commissaris ook beschikt over de zienswijze van de vertrouwenscommissie, zoals die in het verslag is verwoord.

5.2 Planning

Vaak vinden de klankbordgesprekken voorafgaand plaats aan het gesprek dat de burgemeester met de commissaris van de Koning voert. De gesprekscycli tussen burgemeester en vertrouwenscommissie en burgemeester enerzijds en tussen burgemeester en commissaris van de Koning anderzijds zijn daarom bij voorkeur goed op elkaar afgestemd. Het verdient de aanbeveling dat de griffier tijdig na aantreden van een nieuwe burgemeester contact zoekt met het kabinet van de commissaris om de planningen naast elkaar te leggen. De uitkomsten van de klankbordgesprekken kunnen dan (door het toezenden van het vastgestelde verslag) in de gesprekken met de commissaris van de Koning worden meegenomen. In dat geval is het verstandig de klankbordgesprekken tussen gemeenteraad en burgemeester uiterlijk acht weken

voor de gesprekken tussen burgemeester en commissaris van de Koning te plannen. Op deze manier beschikken de gemeenteraad en burgemeester over voldoende tijd om eventuele opmerkingen te maken bij het verslag en een ondertekend exemplaar van het verslag aan het kabinet van de commissaris van de Koning toe te sturen.

Een goed geïnformeerde commissaris van de Koning kan op basis van het verslag zo nodig de burgemeester advies geven of ondersteuning aanbieden. Op deze manier zijn de status en de afspraken van een klankbordgesprek ook buiten de direct betrokken gesprekspartners gewaarborgd.

Keuzemarge

- De precieze wijze van informeren van de commissaris van de Koning over de uitkomst van gesprekken kan op verschillende manieren. Hierover dient afstemming plaats te vinden met het kabinet van de commissaris van de Koning.

Tips

- Een goed verslag biedt een goede basis voor het gesprek over herbenoeming.
- Een goed geïnformeerde commissaris van de Koning speelt een belangrijke rol in het verbeteren van de samenwerking tussen gemeenteraad en burgemeester.

3. Herbenoeming

Introductie op het deel herbenoeming

Kroonbenoemde burgemeesters zijn herbenoembaar. De herbenoeming vindt plaats bij Koninklijk Besluit. Het aantal zittingstermijnen van zes jaar is niet aan een maximum gebonden. Wel krijgen burgemeesters bij het bereiken van de leeftijd van 70 jaar van rechtswege ontslag.

Aan herbenoeming gaat een procedure vooraf, waarin de zittende burgemeester, de gemeenteraad en de commissaris van de Koning een belangrijke rol spelen. De zittende burgemeester weegt af of hij voor herbenoeming in aanmerking wil komen en, zo ja, onder welke condities. De gemeenteraad formuleert een oordeel over het functioneren van de burgemeester in de vorm van een aanbeveling inzake de herbenoeming. De commissaris van de Koning ziet toe op de kwaliteit van het herbenoemingsproces, pleegt zo nodig overleg met betrokkenen en brengt advies uit aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de aanbeveling van de gemeenteraad.

Op weg naar een aanbeveling van de gemeenteraad

Zowel de zittende burgemeester als de gemeenteraad stellen zichzelf in ieder geval twee vragen. De eerste vraag is of de burgemeester in de uitoefening van het ambt in voldoende mate invulling geeft aan het geldende profiel. De tweede vraag is of er mogelijkheden zijn om het functioneren te verbeteren, ook in het licht van veranderde omstandigheden of een veranderd verwachtingspatroon.

In de herbenoemingsprocedure gaat het dus niet alleen om een terugblik op het eerdere functioneren van de burgemeester. Het gaat ook over de vraag of er wensen zijn ten aanzien van het functioneren van de burgemeester in de nieuwe ambtstermijn, zowel inhoudelijk als voor de samenwerkingsrelaties die hij onderhoudt of stimuleert. In de herbenoemingsprocedure moet ruimte zijn om dergelijke wensen en verwachtingen te formuleren, zowel door de burgemeester zelf als door de gemeenteraad.

In nauw verband met de benoeming en klankbordgesprekken
De herbenoemingsprocedure staat niet op zichzelf, maar staat in nauw verband met benoeming en vooral met klankbordgesprekken.

De circulaire verwoordt de lijn dat uitgangspunt is dat de burgemeester wordt herbenoemd. “Herbenoeming is geen heroverweging van de zittende burgemeester”, zo stelde de minister van BZK hierover, doelende op het feit dat de aanbeveling tot al dan niet herbenoemen gegrond moet zijn in een beoordeling van functioneren van een burgemeester in het licht van de profielschets en geen zuiver politieke afweging is of men met de zittende burgemeester door wil. De herbenoeming en het hieraan voorafgaande herbenoemingsgesprek staan in nauwe verbinding met de eerder gevoerde klankbordgesprekken. De gemeenteraad draagt namelijk een verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de beoordeling van het functioneren van de burgemeester mede plaatsvindt aan de hand van de profielschets en de verslagen van eerdere klankbordgesprekken tussen burgemeester en gemeenteraad en dat er een herkenbare lijn zit in de uitkomsten van de klankbordgesprekken en het oordeel over het functioneren van de burgemeester dat uit het herbenoeminggespreksgesprek komt. Een burgemeester mag niet verrast worden door een (dreiging van) niet-herbenoeming.

Wel heeft het herbenoemingsgesprek een ander karakter dan de reguliere klankbordgesprekken. Een klankbordgesprek tussen gemeenteraad en burgemeester wordt gevoerd op basis van gelijkwaardigheid. In het Verslag van Bevindingen van een herbenoemingsgesprek geeft de gemeenteraad een formeel oordeel over het functioneren van de burgemeester, met het oog op de toekomstige benoemingstermijn. Een herbenoemingsprocedure resulteert altijd in een aanbeveling van de gemeenteraad aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Met het eenvoudigweg laten aflopen van de ambtstermijn van de burgemeester kan niet worden volstaan.

Tijdpad herbenoemingsprocedure
Hieronder staat het tijdpad voor de herbenoemingsprocedure aangeduid in het aantal maanden vooraf aan de officiële benoeming. Mocht het tijdpad overlappen met een reces, of mochten zich er bijzondere omstandigheden voordoen, dan is het verstandig om, in afstemming met het kabinet van de Commissaris eerder te beginnen. In dit deel worden de stappen in het herbenomoemingsproces uitgebreider toegelicht.

	Tijd vooraf
Herbenoemingsprocedure aan de orde? Gesprek tussen burgemeester en commissaris van de Koning	8 maanden
Als herbenoeming aan de orde is: commissaris van de Koning stelt gemeenteraad schriftelijk in kennis	8 maanden
Gemeenteraad (een vertegenwoordiging van) bereidt de aanbeveling voor	8-4 maanden
Gemeenteraad stuurt aanbeveling, door tussenkomst van commissaris van de Koning, aan minister van BZK	4 maanden

Proces
Het herbenoemingsproces bestaat uit acht processtappen, die in het vervolg van dit hoofdstuk worden behandeld:

1. Opstarten van de herbenoemingsprocedure
2. Overleg tussen gemeenteraad en commissaris van de Koning
3. Opstellen van de verordening op de vertrouwenscommissie die de aanbeveling voorbereidt
4. Voorbereiding van het herbenoemingsgesprek
5. Voeren herbenoemingsgesprek met de burgemeester en opstellen conceptaanbeveling
6. Vaststellen van aanbeveling in besloten vergadering
7. Toezending aanbeveling aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
8. Voordracht door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en herbenoeming bij Koninklijk Besluit

Stap 1 / Opstarten van de herbenoemingsprocedure

Resultaat

- Duidelijk is of de zittende burgemeester voor herbenoeming in aanmerking wil komen.
- De gemeenteraad is op de hoogte van de procedure voor herbenoeming en heeft de globale planning van activiteiten en het tijdpad scherp.

Betrokkenen

- De gemeenteraad: bepaalt welke informatiebehoefte hij heeft over de herbenoemingsprocedure.
- De kabinetschef: neemt met de raadsgriffier de procedure op hoofdlijnen door.
- De raadsgriffier: voorziet de gemeenteraad van gewenste informatie over de benoemingsprocedure.

In stap 1 van de herbenoeming zijn er twee onderdelen die de aandacht verdienen:
1. Overleg tussen de burgemeester en de commissaris van de Koning
2. Rol van de griffier

1.1 Overleg tussen de burgemeester en de commissaris van de Koning

Het herbenoemingsproces begint met een gesprek tussen de burgemeester en de commissaris van de Koning over de vraag of de burgemeester voor herbenoeming in aanmerking wil komen. Dat gesprek vindt uiterlijk acht maanden voordat de ambtstermijn afloopt plaats. Als de burgemeester aangeeft in aanmerking te willen komen voor herbenoeming, dan wordt de herbenoemingsprocedure gestart. Is herbenoeming niet aan de orde, dan volgt in principe eervol ontslag van de burgemeester, zoals dat in het volgende deel van deze handreiking wordt besproken.

1.2 Rol van de griffier

Vaak zal de kabinetschef in deze fase van het proces de procedure en de planning goed doorspreken met de raadsgriffier. Die heeft immers een belangrijke rol bij de begeleiding van de gemeenteraad en de vertrouwenscommissie in de herbenoemingsprocedure. De procedure zal tijd en inzet van de griffier vragen.

Keuzemarge

- De burgemeester beslist of hij of zij in aanmerking wil komen voor herbenoeming of niet.

Tips

- Besef dat een herbenoemingsprocedure tijd vraagt van een vertrouwenscommissie
- Houd hierbij rekening met gemeenteraadsverkiezingen. Het is niet gewenst dat een herbenoemingsprocedure door twee gemeenteraden wordt doorlopen.

Stap 2 / Overleg tussen gemeenteraad en de commissaris van de Koning

Resultaat

- Er zijn tussen gemeenteraad en commissaris van de Koning procesafspraken gemaakt over de herbenoemingsprocedure.
- Gemeenteraad en commissaris van de Koning hebben het voorgaande en gewenste functioneren van de burgemeester besproken in het licht van de komende herbenoemingsprocedure.

Betrokkenen

- De commissaris van de Koning: ziet toe op een ordelijk en zorgvuldig verloop van de herbenoemingsprocedure.
- De gemeenteraad: kiest een vertegenwoordiging die overlegt met de commissaris van de Koning over het voorgaande en verder gewenste functioneren van de burgemeester in het licht van de komende herbenoemingsprocedure.

Volgens artikel 61a, derde lid, van de Gemeentewet overlegt de gemeenteraad, voordat hij een aanbeveling opstelt, met de commissaris van de Koning over het functioneren van de burgemeester. Dit overleg vindt in de praktijk plaats aan het begin van de herbenoemingsprocedure. De gemeenteraad overlegt dan met de commissaris van de Koning over het voorgaande en verder gewenste functioneren van de burgemeester in het licht van de komende herbenoemingsprocedure. Het gesprek wordt gevoerd mede in het licht van de in voorgaande jaren gevoerde klankbordgesprekken van de gemeenteraad met de burgemeester. De commissaris van de Koning zal vragen of de raad verwacht dat er sprake zal zijn van een soepele procedure.

In stap 2 van de herbenoeming zijn er vier onderdelen die de aandacht verdienen:

1. Samenstelling vertegenwoordiging vanuit de gemeenteraad
2. Geheimhouding
3. Vroegtijdige signalering rondom herbenoeming
4. Procesafspraken maken

2.1 Samenstelling vertegenwoordiging vanuit de gemeenteraad

Het beraad tussen gemeenteraad en commissaris van de Koning kan, in goed overleg, verschillende vormen aannemen. De gemeenteraad kan zelf bepalen welke raadsleden hem daarbij vertegenwoordigen. De samenstelling van deze vertegenwoordiging faciliteert, als het goed is, het verdere proces waarin de gemeenteraad tot een aanbeveling komt. Wat dat inhoudt, kan per gemeente en per situatie verschillen. Te denken valt, bijvoorbeeld, aan de beoogde leden van de vertrouwenscommissie die de latere aanbeveling voorbereidt, of aan de leden van de commissie die ook de klankbordgesprekken met de burgemeester hebben gevoerd.

2.2 Geheimhouding

Het overleg met de commissaris van de Koning vindt, ingevolge artikel 61c, eerste lid, van de Gemeentewet, plaats met gesloten deuren. Van de beraadslagingen wordt een afzonderlijk verslag opgemaakt dat niet openbaar wordt gemaakt. Dat geldt ook voor elk volgend overleg tussen de gemeenteraad, of de vertrouwenscommissie die de aanbeveling voorbereidt, en de commissaris van de Koning.

Uit artikel 61c van de Gemeentewet vloeit geheimhouding voort op de inhoud van alle beraadslagingen en documenten van de vertrouwenscommissie die de aanbeveling voorbereidt. De geheimhoudingsplicht geldt onverkort. Wie de geheimhoudingsplicht schendt, maakt zich schuldig aan een misdrijf. Schending van de geheimhoudingsplicht is strafbaar gesteld in artikel 272 van het Wetboek van Strafrecht. Als strafmaat geldt daarbij een gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of een geldboete van de vierde categorie. De gemeenteraad draagt de verantwoordelijkheid voor de geheimhouding en regelt deze in de verordening. De geheimhoudingsplicht geldt voor de leden van de vertrouwenscommissie die de aanbeveling voorbereidt en de ambtelijke bijstand, en blijft ook na ontbinding van de vertrouwenscommissie van kracht. Hieraan is geen einddatum verbonden.

Het is raadzaam alleen het noodzakelijke op papier te zetten. Boven de ingesloten stukken staat de vermelding ‘geheim’. De stukken worden door de voorzitter en de secretaris van de vertrouwenscommissie ondertekend en vanaf het privéadres van de secretaris verzonden in een gesloten envelop. Het kan praktisch zijn de communicatie per zakelijke e-mail te laten verlopen, maar dat vraagt om aanvullende waarborgen met betrekking tot de vertrouwelijkheid, bijvoorbeeld het van een wachtwoord voorzien of versleutelen van documenten. Sommige secretarissen kiezen er bij ondersteuning van de vertrouwenscommissie voor om niets per post of per e-mail te versturen, maar de communicatie primair te laten lopen via terinzagelegging.

2.3 Vroegtijdige signalering rondom de herbenoeming

De commissaris van de Koning zal vragen of de gemeenteraad verwacht dat sprake zal zijn van een soepele procedure. De gemeenteraad moet (te verwachten) problemen rondom de herbenoeming in een zo vroeg mogelijk stadium met de commissaris van de Koning bespreken. Indien de gemeenteraad verwacht dat een herbenoemingsprocedure niet geheel soepel kan verlopen, zal de commissaris van de Koning uitdrukkelijk naar voren brengen dat een eventueel probleem met (onderdelen van) het functioneren duidelijk en zorgvuldig moet blijken uit verslaglegging gedurende de gehele ambtsperiode. Hiermee is het belang van goede feedback en deugdelijke verslaglegging nog eens onderstreept.

Als de ontwikkelingen daar aanleiding toe geven, vindt er op meerdere momenten in de herbenoemingsprocedure overleg plaats tussen gemeenteraad en commissaris van de Koning. Aanleiding kan bijvoorbeeld zijn dat de gemeenteraad minder eenduidig over de aanbeveling

blijkt te denken dan aanvankelijk gedacht, of dat er zich in de herbenoemingsprocedure problemen voordoen rondom de geheimhouding. Het initiatief voor een dergelijk gesprek kan worden genomen door zowel de gemeenteraad als door de commissaris van de Koning. Dergelijk overleg kan plaatsvinden voorafgaand aan de beraadslagingen van de gemeenteraad over de bevindingen van de vertrouwenscommissie die de aanbeveling voorbereidt, maar ook voorafgaand aan het gesprek van de gemeenteraad daarover met de burgemeester of na afloop daarvan. Overleg met de commissaris van de Koning vindt in alle gevallen plaats met gesloten deuren.

2.4 Procesafspraken maken

Het eerste gesprek tussen de commissaris van de Koning en de gemeenteraad in de herbenoemingsprocedure heeft ook als doel om procesduidelijkheid te verkrijgen. De commissaris van de Koning ziet wettelijk toe op een ordelijk verloop van de procedure tot herbenoeming en informeert de gemeenteraad over het juridisch kader. De gemeenteraad geeft, onder meer via een verordening, verder invulling aan de procedure.

In de praktijk heeft ook de raadsgriffier vaak een belangrijke rol in het herbenoemingsproces. Hij of zij zorgt voor informatie over het proces in algemene zin en begeleidt de communicatie tussen gemeenteraad, burgemeester en commissaris van de Koning. Meestal bespreekt de raadsgriffier de herbenoemingsprocedure vooraf in detail voor met de betrokken raadsleden.

Het is mogelijk, maar niet gebruikelijk, om een externe procesbegeleider aan te zoeken voor een deel van de procedure. In principe heeft een stevige betrokkenheid van een externe ondersteuner in de herbenoemingsprocedure zelf niet de voorkeur. De verantwoordelijkheid voor de aanbeveling en de oordeelsvorming ligt immers bij de gemeenteraad, die ondersteund wordt door de griffier.

De gemeenteraad kan, afhankelijk van de lokale situatie, wel gebaat zijn bij training van de leden van de vertrouwenscommissie die de aanbeveling voorbereidt, of bij andere vormen van externe ondersteuning. Wanneer er externe ondersteuning wordt aangezocht, dan moet vooraf rekening worden gehouden met de financiële gevolgen daarvan. Het is sowieso zaak dat de gemeenteraad vroegtijdig inzicht verwerft in de logistieke en financiële aspecten van de herbenoemingsprocedure, zoals dat ook het geval is bij de benoemingsprocedure. Een herbenoemingsproces vraagt over het algemeen namelijk vrij veel inzet van de betrokken raadsleden.

Keuzemarge

- Inrichten van de herbenoemingsprocedure binnen de wettelijke kaders en binnen afstemming tussen gemeente en provincie.

Tips

- Neem als gemeenteraad deel aan het overleg met de commissaris van de Koning met een vertegenwoordiging die het proces, waarin de gemeenteraad tot een aanbeveling komt, optimaal faciliteert.
- Wacht nooit met het geven van eventuele kritiek tot de herbenoemingsprocedure. Geef als gemeenteraad feedback aan de burgemeester in het (jaarlijkse) klankbordgesprek.
- Breng als gemeenteraad de logistieke en financiële aspecten van de herbenoemingsprocedure in kaart en houd rekening met de tijdsinzet die een herbenoemingsprocedure vraagt.

Stap 3 / Opstellen van de verordening op de vertrouwenscommissie die de aanbeveling voorbereidt

Resultaat

- Er is een verordening vastgesteld waarin de taak, samenstelling en werkwijze van de vertrouwenscommissie, die de aanbeveling voorbereidt, zijn vastgelegd.
- Er is een evenwichtig beoordelingskader voor het functioneren van de burgemeester vastgesteld.
- De geheimhouding in de herbenoemingsprocedure is geborgd.
- De commissaris van de Koning is op de hoogte van de werkwijze van de vertrouwenscommissie.

Betrokkenen

- De gemeenteraad: stelt de verordening op de vertrouwenscommissie vast
- De commissaris van de Koning: wordt in kennis gesteld van de verordening.

Ingevolge artikel 61a vierde lid, van de Gemeentewet dient de voorbereiding van de aanbeveling tot herbenoeming van de burgemeester door een vertrouwenscommissie te geschieden. Voor zover het nog nodig is om een aparte verordening op de vertrouwenscommissie vast te stellen, gebeurt dit veelal na het overleg met de commissaris van de Koning en eventuele verdere overleggen over de inrichting van het herbenoemingsproces, bijvoorbeeld met de beoogde leden van de vertrouwenscommissie of in een seniorenconvent.

De betreffende commissie krijgt vaak de naam 'Raadscommissie herbenoeming' of 'Vertrouwenscommissie herbenoeming'. In de praktijk functioneert deze raadscommissie met enige regelmaat al voordat de verordening is vastgesteld. Ze bereidt vaak de verordening voor en wint eventueel al informatie in over het functioneren van de burgemeester. Formeel wordt ze echter pas ingesteld met het vaststellen van de verordening. Vanaf dan spreken we van een vertrouwenscommissie. Maar het is niet altijd meer nodig om een aparte verordening op de vertrouwenscommissie vast te stellen. Er bestaat immers ook de mogelijkheid om bij de benoeming van de burgemeester een vertrouwenscommissie in te stellen die tevens actief is bij klankbordgesprekken en herbenoeming.

In stap 3 van de herbenoeming zijn er drie onderdelen die de aandacht verdienen:
1. Inhoud van de verordening
2. Samenstelling van de vertrouwenscommissie
3. Beoordelingskader

3.1 Inhoud van de verordening

De gemeenteraad regelt in een verordening de taak, samenstelling en werkwijze van de vertrouwenscommissie en brengt de commissaris van de Koning daarvan op de hoogte. In de verordening legt de gemeenteraad een aantal keuzes vast ten aanzien van de inrichting van het herbenoemingsproces en de werkwijze van de vertrouwenscommissie. De belangrijkste keuzes betreffen de samenstelling van de vertrouwenscommissie die de aanbeveling voorbereidt en het beoordelingskader dat bij de voorbereiding van de aanbeveling wordt gehanteerd.

3.2 Samenstelling van de vertrouwenscommissie

De gemeenteraad stelt uit zijn midden een vertrouwenscommissie in die de aanbeveling voorbereidt. Met het oog op de gesprekskwaliteit van het latere herbenoemingsgesprek is het

onwenselijk als de vertrouwenscommissie uit de gehele gemeenteraad zou bestaan. Het is logischer om te kiezen voor een vertegenwoordiging uit de raad. De commissie moet zo zijn samengesteld dat zij een evenwichtig oordeel kan vellen over het functioneren van de burgemeester en de gemeenteraad met voldoende gezag kan adviseren over de aanbeveling. Een diverse en evenwichtige samenstelling is daarom belangrijk. Een goede vertrouwenscommissie heeft het vertrouwen van de gemeenteraad. De gemeenteraad doet er goed aan zich de vraag te stellen wie de juiste personen zijn om het functioneren van de burgemeester te beoordelen, zonder dat dat oordeel onderdeel wordt van een (partij)politiek spel.

In de meeste gevallen wordt gekozen voor vertegenwoordiging namens alle fracties uit de gemeenteraad. De gedachte hierachter is dat de burgemeester raadsvoorzitter is voor alle fracties, maar ook dat de aanbeveling voor de herbenoeming door de raad wordt vastgesteld. Werken aan een breed draagvlak wordt daarom meestal als reden aangegeven voor deelname van alle fracties van de raad aan de vertrouwenscommissie. Wanneer de commissie wordt gevormd door een delegatie van fractievoorzitters of anderszins niet alle fracties zitting hebben in de vertrouwenscommissie (bijvoorbeeld wanneer wordt gekozen voor twee raadsleden uit de coalitie en twee uit de oppositie), dan kan dit de slagvaardigheid vergroten (door een overzichtelijk aantal deelnemers), maar wordt ook een groter beroep gedaan op het vertrouwen dat de gehele raad stelt in het werk van de vertrouwenscommissie.

Ook het voorzitterschap is een aandachtspunt. Symbolisch kan het nuttig zijn de voorzitter van de vertrouwenscommissie afkomstig te laten zijn uit de oppositie, maar het kan ook zijn dat de aangewezen persoon de coalitie vertegenwoordigt; dat hangt af van de lokale context. Het is niet ongebruikelijk dat de plaatsvervangend voorzitter van de raad de voorzittersrol vervult. Het komt ook voor dat de nestor uit de raad de rol van voorzitter op zich neemt. In ieder geval moet het een raadslid zijn dat beschikt over een breed geaccepteerd gezag.

Alleen raadsleden kunnen zitting hebben in de vertrouwenscommissie die de aanbeveling voorbereidt. Het ligt echter voor de hand dat de gemeenteraad bij het opstellen van zijn uiteindelijke aanbeveling de opvatting van de wethouders over het functioneren van de burgemeester meeweegt. Het voorzitterschap van het college is immers een belangrijk aspect van het burgemeestersambt. Het is te adviseren ten minste één wethouder als adviseur toe te voegen aan de vertrouwenscommissie die de aanbeveling voorbereidt. Die kan zich vervolgens laten voeden door input van de andere wethouders. Zo kan de vertrouwenscommissie zich goed rekenschap geven van het perspectief van het college. De gemeenteraad beslist daar evenwel zelf over, bij voorkeur in goed overleg met het college. Het is echter geen vereiste om een wethouder toe te voegen aan de commissie. Een alternatief voor het als adviseur toevoegen van een wethouder aan de raadscommissie, is dat de raadscommissie een informerend gesprek voert met een of meerdere wethouders. Adviseurs zijn geen lid van de raadscommissie en hebben geen stemrecht. De geheimhoudingsplicht voor wat betreft de herbenoemingsprocedure geldt vanzelfsprekend ook voor de adviseur(s).

Andere functionarissen dan wethouders kunnen niet als adviseur aan de commissie worden toegevoegd. Voor zover ambtelijke bijstand wenselijk is, wordt in principe de raadsgriffier daarmee belast. Als er behoefte bestaat aan een plaatsvervangend ambtelijk ondersteuner, dan kan de gemeentesecretaris of de plaatsvervangend raadsgriffier deze rol vervullen. De keuze voor de gemeentesecretaris kan gebaseerd zijn op zijn kennis van en ervaringen met de verschillende rollen die een burgemeester vervult; de keuze voor de plaatsvervangend raadsgriffier kan dan weer zijn ingegeven door een behoefte aan aanvullende procesbegeleiding.

3.3 Beoordelingskader

Het is van belang dat gemeenteraden in de herbenoemingsprocedure kunnen terugvallen op een goed en geobjectiveerd beoordelingskader. Dat helpt de gemeenteraad om te komen tot een gerechtvaardigd en afgewogen oordeel over het functioneren van de burgemeester in de afgelopen periode.

Het beoordelingskader wordt in de eerste plaats gevormd door de profielschets, die de basis was voor de selectie van de burgemeester. Het bevat de eisen en verwachtingen die aan hem of haar gesteld worden en biedt zodoende handvatten om terug te kijken op het functioneren: In welke mate zijn eisen en verwachtingen uitgekomen? In welke mate is er sprake van contextveranderingen of veranderingen in de taakinvulling die maken dat de functie-invulling veranderd is? Welke elementen van het profiel kwamen goed uit de verf? Aan welke aspecten uit de profielschets zou de burgemeester in een volgende termijn meer aandacht mogen schenken?

Om allerlei uiteenlopende redenen kan het verwachtingspatroon ten aanzien van het functioneren van de burgemeester in de loop der tijd wijzigen. Bovendien vinden tijdens de ambtsperiode van de burgemeester raadsverkiezingen plaats, met als gevolg dat niet alleen de samenstelling van de raad kan veranderen, maar ook mogelijk nieuwe wethouders aantreden. Dat betekent dat de lokale partijpolitieke verhoudingen waarin de burgemeester functioneert – in meer of mindere mate – kunnen veranderen. Dat kan leiden tot een verandering in de verwachtingen omtrent het functioneren van de burgemeester. Het is voor een goede verhouding tussen de raad en de burgemeester van belang die nadere eisen duidelijk en bijtijds – en dus niet pas in het laatste stadium – te formuleren. Dit vereist een open verhouding tussen de raad en de burgemeester. De burgemeester moet de gelegenheid hebben zich aan veranderende verwachtingen aan te passen. Deze nadere eisen kunnen vervolgens, mits duidelijk gewisseld met de burgemeester, nadere criteria vormen waaraan het functioneren van de burgemeester in de volgende benoemingstermijn wordt getoetst. Deze eventuele nadere eisen voor in de volgende benoemingstermijn zijn onderdeel van het verslag van bevindingen op basis waarvan de gemeenteraad een besluit neemt over de aanbeveling tot herbenoeming. De raadsleden die in de nieuwe termijn de klankbordgesprekken gaan voeren met de burgemeester kunnen voortbouwen op hetgeen is vastgelegd in het verslag van bevindingen. Hier ligt dus een sterke verbinding met het deel klankborden.

Keuzemarge

- Mits duidelijk en bijtijds geformuleerd en duidelijk met de burgemeester gewisseld kunnen nadere criteria worden gesteld aan het functioneren van de burgemeester in de volgende benoemingstermijn.
- Het is een lokale keuze wie de vertrouwenscommissie, naast de griffier, plaatsvervangend ondersteunt.

Tips

- Stel een vertrouwenscommissie in die een goede en werkbare vertegenwoordiging is van de gemeenteraad.
- Voeg in ieder geval één wethouder als adviseur toe aan de vertrouwenscommissie.
- Het is verstandig bij de samenstelling van de vertrouwenscommissie die de aanbeveling voorbereidt te zorgen voor een personele overlap met de samenstelling van de commissie die de klankbordgesprekken met de burgemeester voerde. Die klankbordgesprekken vormen immers een belangrijke basis voor de beoordeling van het functioneren van de burgemeester in het licht van de herbenoeming. Gemeenteraadsleden die in beide commissies zitten, kunnen een consistente lijn borgen.
- Communiceer tijdig over additionele eisen aan het functioneren van de burgemeester en baseer die op ontwikkelingen in de gemeente die eerder met de burgemeester zijn besproken.

Stap 4 / Voorbereiding van het herbenoemingsgesprek

Nadat de gemeenteraad de verordening heeft vastgesteld, is de daadwerkelijke voorbereiding van de aanbeveling in handen van de vertrouwenscommissie. De vertrouwenscommissie bereidt ook het gesprek met de burgemeester voor dat onderdeel uitmaakt van de herbenoemingsprocedure.

Resultaat

- Er is informatie verzameld om een volledig beeld te krijgen van het functioneren van de burgemeester.
- Er is een evenwichtig conceptoordeel opgesteld over het functioneren van de burgemeester.

Betrokkenen

- De vertrouwenscommissie die de aanbeveling voorbereidt: verzamelt in deze fase, met inachtneming van de geheimhouding, informatie over het volledige functioneren van de burgemeester en komt tot een evenwichtig conceptoordeel over het functioneren van de burgemeester.

In stap 4 van de herbenoeming zijn er twee onderdelen die de aandacht verdienen:
1. Voeding voor het oordeel
2. Conceptverslag

4.1 Voeding voor het oordeel

Voor een herbenoemingsgesprek is het belangrijk om goede informatie in te winnen bij mensen die de burgemeester feitelijk en in volledige taakuitoefening zien functioneren. Het is, net als bij de klankbordgesprekken, belangrijk dat de gemeenteraad alle aspecten van het functioneren van de burgemeester meeweegt in zijn oordeel en dat de gemeenteraad zijn oordeel baseert op zo volledig mogelijke informatie, die een evenwichtig beeld geeft van het functioneren van de burgemeester. Tegelijk moet de geheimhouding rondom de herbenoeming gewaarborgd blijven. Het is daarom verstandig de groep van mensen die geraadpleegd worden niet groter te maken dan noodzakelijk. De vertrouwenscommissie mag niet extern informatie verstrekken over het precieze verloop en zeker niet over de (voorlopige) uitkomsten van de herbenoemingsprocedure.

De vertrouwenscommissie formuleert vroegtijdig de informatiebronnen op basis waarvan zij zich een oordeel vormt over het functioneren van de burgemeester. Deze informatiebronnen maakt zij voorafgaand aan het herbenoemingsgesprek kenbaar aan de burgemeester, de gemeenteraad en de commissaris van de Koning. De bronnen kunnen bijvoorbeeld worden opgenomen in het raadsvoorstel bij de verordening.

De vertrouwenscommissie kan niet altijd blindvaren op de verkregen informatie en zal zich een zelfstandig oordeel moeten vormen over het functioneren van de burgemeester. Tegelijk is het, vanwege de veelzijdigheid van het ambt en de verscheidenheid aan ervaringen met en oordelen over het functioneren van de burgemeester, wel verstandig breder informatie in te winnen. Het is om die redenen belangrijk dat de gemeenteraad bij het inrichten van het herbenoemingsproces goed nadenkt over de vraag welke personen de vertrouwenscommissie benadert om input te leveren voor het herbenoemingsgesprek, op welke manier dat gebeurt en hoe de vertrouwenscommissie met de verkregen informatie omgaat. Tijdige afstemming in dezen met de burgemeester en de commissaris van de Koning is wenselijk.

4.1.1 Verslagen van eerdere klankbordgesprekken

In de verslagen vastgelegde uitkomsten van eerdere klankbordgesprekken vormen een belangrijke bron voor het herbenoemingsgesprek. Aan de hand van de verslagen kan de vertrouwenscommissie zich een oordeel vormen over het functioneren van de burgemeester in de afgelopen benoemingsperiode.

4.1.2 Ophalen referenties

Het komt regelmatig voor dat de vertrouwenscommissie informatie inwint bij de gemeenteraadsfracties, wethouders, de gemeentesecretaris, de raadsgriffier, een samenwerkingspartner op het gebied van openbare orde en veiligheid, andere politiek-bestuurlijke actoren en/of vertegenwoordigers van maatschappelijke partijen. De vertrouwenscommissie kan op deze manier kennis opdoen van relevante praktijken rondom het functioneren van de burgemeester waar zij niet zelf bij aanwezig is.

4.1.3 Andere informatiebronnen

Er zijn ook andere mogelijkheden om de voeding voor het oordeel over het functioneren van de burgemeester te verbreden en tegelijk de geheimhouding te waarborgen. In toevoeging op eerdergenoemde bronnen in deze handreiking valt bijvoorbeeld te denken aan: input van de burgemeester zelf uit gesprekken die hij of zij heeft gevoerd. Ook komt voor dat een burgemeester, voorafgaand aan de besloten raadsvergadering over de vaststelling van de aanbeveling, in het openbaar antwoord geeft op vragen van de raadsfracties over zijn rol als burgemeester. De verhoudingen moeten dat wel toelaten en alle betrokkenen moeten daarvoor openstaan.

In alle gevallen geldt dat verbreding van de voeding voor het herbenoemingsgesprek risico's meebrengt voor de geheimhouding en voor de privacy van de burgemeester. Het is daarom te adviseren om de aanbeveling in beperkte kring voor te bereiden.

Ook is het niet vanzelfsprekend dat alle betrokkenen het gepast vinden of zich 'veilig genoeg' voelen om hun oordeel over het functioneren van de burgemeester met de vertrouwenscommissie te bespreken, bijvoorbeeld vanwege het risico op herleidbaarheid, of omdat zij feedback op het functioneren van de burgemeester liever rechtstreeks met hem of haar bespreken. Daar dient de raadsommissie oog voor te hebben. Het vraagt er ook om dat raadsleden de informatie goed wegen en op het juiste moment, op de juiste manier doorvragen.

4.2 Conceptverslag

Op basis van ingewonnen informatie formuleert de vertrouwenscommissie een conceptoordeel en een conceptverslag. De vertrouwenscommissie bekijkt in welke mate de burgemeester voldoet aan het profiel, vormt zich een oordeel over haar of zijn functioneren en geeft aan waar aandachts- of ontwikkelpunten zitten. Van de beraadslagingen wordt door de secretaris een verslag opgemaakt dat niet openbaar wordt gemaakt. Het conceptverslag vormt input voor het herbenoemingsgesprek dat de vertrouwenscommissie voert met de burgemeester.

Keuzemarge

- Manieren om goede en voldoende informatie in te winnen over de verschillende aspecten van het functioneren van de burgemeester.

Tips

- Verbreed de input voor de vertrouwenscommissie zodanig dat zij tot een gedegen en afgewogen conceptoordeel over het functioneren van de burgemeester kan komen, maar vergroot de kring van geraadpleegde personen niet voorbij het noodzakelijke.
- Houd er rekening mee dat de opgehaalde informatie in alle gevallen om interpretatie vraagt en de vertrouwenscommissie hier zelf een oordeel over moet vormen.

Stap 5 / Voeren herbenoemingsgesprek met de burgemeester en opstellen conceptaanbeveling

Resultaat

- Er is een evenwichtig herbenoemingsgesprek met de burgemeester gevoerd dat resulteert in een conceptaanbeveling.
- Eventuele afspraken over het toekomstig functioneren van de burgemeester zijn vastgelegd.

Betrokkenen

- De vertrouwenscommissie die de aanbeveling voorbereidt: heeft de verantwoordelijkheid voor bovenstaande punten.
- De commissaris van de Koning: wordt eventueel in overleg bij bovenstaande betrokken.

In stap 5 van de herbenoeming zijn er vijf onderdelen die de aandacht verdienen:

1. Het herbenoemingsgesprek
2. Verslag van Bevindingen
3. Voorbeeldopbouw van het Verslag van Bevindingen
4. Opmerkingen van de burgemeester
5. Afspraken over toekomstig functioneren

5.1 Het herbenoemingsgesprek

De vertrouwenscommissie bespreekt haar conceptbevindingen met de burgemeester, nog voordat zij verslag uitbrengt aan de gemeenteraad en de commissaris van de Koning. Net als bij het klankbordgesprek is het intermenselijke aspect van het herbenoemingsgesprek belangrijk: het doel zou van beide zijden moeten zijn om een goed gesprek te voeren over het ervaren functioneren van de burgemeester. De valkuilen bij dit gesprek zijn vergelijkbaar met die bij een klankbordgesprek. Zo is het risico dat het gesprek te veel aan de oppervlakte blijft, dat er te veel wordt ingezoomd op incidenten, of dat er te veel wordt geredeneerd vanuit het recente verleden in plaats van de hele ambtsperiode. Een goede voorbereiding van het gesprek en een goede gesprekstechniek zijn daarom ook hier van belang. Ook de duur van het herbenoemingsgesprek is, zolang er geen sprake is van problemen, vergelijkbaar met die van een regulier klankbordgesprek. Als agenda voor het gesprek worden over het algemeen de verschillende onderdelen van de profielschets of de verschillende taken van de burgemeester gehanteerd, eventueel aangevuld met een bespreking van eerdere afspraken die met de burgemeester zijn gemaakt over zijn functioneren. Van het gesprek met de burgemeester wordt door de secretaris een verslag opgemaakt dat niet openbaar wordt gemaakt.

5.2 Verslag van Bevindingen

De vertrouwenscommissie stelt na het herbenoemingsgesprek, na de adviseurs gehoord te hebben, een Verslag van Bevindingen op. Daarmee rondt ze haar werkzaamheden af. De vertrouwenscommissie formuleert in het verslag haar oordeel over het functioneren van de burgemeester en geeft aan of er voor haar sprake kan zijn van herbenoeming. Als stelregel geldt dat het hele verloop van de procedure in het Verslag van Bevindingen wordt weergegeven, zowel procedureel als inhoudelijk. In bijzondere gevallen, overlegt de vertrouwenscommissie over het verslag met de commissaris van de Koning. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer het niet eenvoudig blijkt tot overeenstemming te komen over het verslag.

Het verslag wordt bij meerderheid van stemmen vastgesteld, bij voorkeur met unanimiteit. Ieder commissielid heeft daarbij één stem. In het Verslag van Bevindingen kunnen leden van de vertrouwenscommissie, indien gewenst, blijk geven van minderheidsstandpunten. Bij het staken van de stemmen over de uit te brengen bevindingen, wordt het nemen van een beslissing uitgesteld tot de volgende vergadering. Is uitstel van de beslissing niet mogelijk, of staken de stemmen ook in die volgende vergadering, dan worden niet de bevindingen van de commissie, maar de verschillende meningen in het verslag opgenomen.

Het verslag wordt ondertekend door de voorzitter en secretaris van de commissie. Het is raadzaam om het verslag ook door de andere leden van de vertrouwenscommissie te laten ondertekenen. Het Verslag van Bevindingen, dat wordt uitgebracht aan de gemeenteraad en de commissaris van de Koning, bevat ook een conceptaanbeveling.

5.3 Voorbeeldopbouw van het Verslag van Bevindingen

De inhoud en vorm van het Verslag van Bevindingen staan vrij. Het is wel van belang er zorg voor te dragen dat het verslag voldoende onderbouwing bevat van de visie van de commissie, omdat de gemeenteraad op basis van het Verslag van Bevindingen besluit over de aanbeveling. Een suggestie voor de opbouw van het verslag:

1. Inleiding

De inleiding gaat in op de aanleiding voor en de aard van het Verslag van Bevindingen.

2. Proces

Na een inleiding volgt procedurele informatie over de samenstelling van de vertrouwenscommissie die de aanbeveling heeft voorbereid en over de klankbordgesprekken die gedurende de ambtstermijn met de burgemeester zijn gehouden (o.a. frequentie en gesprekspartners). Dan volgt chronologisch inhoudelijke informatie over de werkzaamheden van de commissie, over de informatiebronnen en over de inhoud van de met de informanten en met de burgemeester gevoerde gesprekken. Ook de aard en inhoud van eventuele tussentijdse contacten met de commissaris van de Koning worden vermeld.

3. Bevindingen

In het verslag worden het verloop en de uitkomsten van gevoerde gesprekken en beraadslagingen van de vertrouwenscommissie beschreven. Bevindingen met betrekking tot het functioneren van de burgemeester kunnen bijvoorbeeld worden geordend naar de criteria uit de profielschets en de afspraken uit de klankbordgesprekken.

4. Conclusie

Afgesloten wordt met een conclusie ten aanzien van het functioneren van de burgemeester, in het licht van de toekomstige benoemingstermijn. Tevens geeft het verslag aan of sprake is van unanimiteit binnen de commissie. De conclusie ten aanzien van de benoembaarheid wordt gevat in de conceptaanbeveling in het Verslag van Bevindingen.

5.4 Opmerkingen van de burgemeester

De burgemeester kan opmerkingen plaatsen bij de bevindingen van de vertrouwenscommissie. Als deze niet leiden tot aanpassing van het verslag, kunnen deze als kanttekeningen van de burgemeester worden opgenomen. Mocht dit niet haalbaar zijn, dan kan de burgemeester zijn kanttekeningen bij het verslag in een brief aan de gemeenteraad of mondeling toelichten.

5.5 Afspraken over toekomstig functioneren

Het is, met het oog op een goede voortgezette samenwerkingsrelatie tussen gemeenteraad en burgemeester, aan te bevelen in het herbenoemingsgesprek afspraken te maken over het toekomstig functioneren van de burgemeester. Dit kan bijvoorbeeld in antwoord op ontwikkelingen in de gemeente of in antwoord op verschuivende ambities of verwachtingen van de gemeenteraad of van de burgemeester. Daar kunnen ook afspraken tussen zitten over de professionele ontwikkeling van de burgemeester. Als dergelijke afspraken gemaakt worden, dan worden deze in het verslag vermeld. Ze kunnen bijvoorbeeld de vorm krijgen van afspraken waarmee de oorspronkelijke profielschets wordt aangevuld. Die afspraken moeten altijd bezien worden in het licht van de oorspronkelijke profielschets en kunnen daar niet opeens fundamenteel van verschillen. Wel kunnen er bijvoorbeeld accentverschillen worden gelegd. Het is aan te raden meteen ook afspraken te maken over de termijn waarbinnen redelijkerwijs van de burgemeester kan worden gevergd dat deze aan de nieuwe afspraken voldoet, over de manier waarop hij of zij er invulling aan geeft en over de manier waarop de gemeenteraad daarop toeziet. Het initiatief tot dergelijke afspraken kan ook uitgaan van de burgemeester zelf. Zij of hij kan bijvoorbeeld ambities en/of aandachtspunten vastleggen voor haar of zijn toekomstig functioneren. Het is in deze fase ook aan te bevelen om de eerder gemaakte afspraken over feedback en klankbordgesprekken te herijken in het licht van de toekomstige benoemingstermijn. Als daartoe aanleiding is, wordt in het verslag van het herbenoemingsgesprek ook melding gemaakt van gesprekken die (een commissie uit) de gemeenteraad in een eerder stadium met de burgemeester over diens functioneren heeft gevoerd, alsook van eventuele afspraken die daarbij zijn gemaakt.

Ook rondom het herbenoemingsgesprek kan de vertrouwenscommissie c.q. de gemeenteraad nadenken over hoe de burgemeester in zijn professionele ontwikkeling geholpen kan worden, bijvoorbeeld met trainingen of een opleiding.

Aandacht voor de professionele ontwikkeling, loopbaan en positie van de burgemeester is in het bijzonder van belang in het licht van het herbenoemingsgesprek (en daaraan voorafgaande klankbordgesprekken) richting een derde termijn. Op dat moment zit de burgemeester al bijna twaalf jaar in zijn of haar ambt. Herbenoeming blijft weliswaar het uitgangspunt, maar de vertrouwenscommissie draagt tegelijk mede de verantwoordelijkheid om met de burgemeester het gesprek te voeren over zijn of haar (loopbaan)ontwikkeling en vervolgstappen in diens carrière en om de burgemeester te helpen zich voor te bereiden op een toekomstige functie in het burgemeestersambt of daarbuiten.

Keuzemarge

- Er kunnen al dan niet aanvullende afspraken gemaakt worden met de burgemeester over zijn toekomstig functioneren. Deze afspraken zijn onderdeel van het Verslag van Bevindingen
- Eventueel zijn nieuwe afspraken over het klankborden in de komende benoemingstermijn te maken.

Tips

- Maak als gemeenteraad concrete afspraken met de burgemeester over zijn of haar toekomstig functioneren.
- Formuleer als burgemeester ambities en/of aandachtpunten voor de toekomstige benoemingstermijn.
- Herijk gezamenlijk de afspraken over het klankborden gedurende de komende benoemingstermijn.
- Laat alle leden van de vertrouwenscommissie het Verslag van Bevindingen tekenen.

Stap 6 / Vaststellen van aanbeveling in besloten vergadering

Resultaat

- Een formele aanbeveling van de gemeenteraad.

Betrokkenen

- De gemeenteraad: besluit, na kennisneming van de bevindingen van de vertrouwenscommissie en haar conceptaanbeveling, over zijn aanbeveling tot herbenoeming.

De uiteindelijke aanbeveling wordt door de gemeenteraad vastgesteld. Daaraan gaat nog een aantal beraadslagingen vooraf.

In stap 6 van de herbenoeming zijn er vier onderdelen die de aandacht verdienen:
1. Beraadslagingen zijn niet openbaar en eeuwigdurend geheim
2. Formele vaststelling en schriftelijke stemming
3. Uitzondering: aanbeveling tot niet-herbenoeming
4. Openbare bekendmaking

6.1 Beraadslagingen zijn niet openbaar en eeuwigdurend geheim

De gemeenteraad beraadslaagt in een besloten vergadering over de bevindingen van de vertrouwenscommissie die de aanbeveling voorbereidt en over de conceptaanbeveling. De gemeenteraad neemt daartoe kennis van het Verslag van Bevindingen, bijvoorbeeld via de griffier, of in de besloten vergadering zelf, maar altijd onder geheimhouding. Het is verstandig hierin aan te sluiten bij de reguliere procedure die in de gemeente geldt voor de omgang met geheime stukken.

Er geldt eeuwigdurende geheimhouding voor de beraadslagingen. Het ligt voor de hand dat de adviseur(s) van de vertrouwenscommissie hierbij aanwezig is/zijn. De burgemeester kan aanwezig zijn, maar dat is in de praktijk lang niet altijd het geval en veel burgemeesters geven zelf aan niet aanwezig te willen zijn. Immers, de vertrouwenscommissie en de burgemeester hebben al uitvoerig met elkaar gesproken over de inhoud. Anderen, zoals de overige leden van het college niet zijnde adviseur, zijn sowieso niet aanwezig.

Daarna beraadslaagt de gemeenteraad, indien gewenst, nog voorafgaand aan de vaststelling van de aanbeveling, met de burgemeester over diens gevoelen over het eigen functioneren. Dit gebeurt bij voorkeur in dezelfde vergadering. Als de gemeenteraad of de commissaris van de Koning dat nodig oordeelt, overlegt de gemeenteraad met de commissaris van de Koning over het verslag van bevindingen en/of de aanbeveling. Een dergelijk overleg vindt in de regel niet plaats, alleen als daartoe een bijzondere aanleiding bestaat. Dit overleg kan zowel plaatsvinden voorafgaand aan de beraadslagingen van de gemeenteraad over de bevindingen van de vertrouwenscommissie en/of het gesprek van de gemeenteraad daarover met de burgemeester, als na afloop daarvan. Eventueel overleg met de commissaris van de Koning vindt plaats met gesloten deuren. Van de beraadslagingen wordt een verslag opgemaakt dat niet openbaar wordt gemaakt.

6.2 Formele vaststelling en schriftelijke stemming

De gemeenteraad stelt op basis van de beraadslagingen zijn aanbeveling vast. Het heeft de voorkeur om in de besloten raadsvergadering waarin over de bevindingen van de vertrouwenscommissie wordt beraadslaagd, meteen de aanbeveling vast te stellen en in een direct aansluitende openbare vergadering de aanbeveling publiek te maken.

Er vindt in de besloten raadsvergadering waarin de aanbeveling wordt vastgesteld een schriftelijke, en dus geheime, stemming plaats. Dit ingevolge artikel 31 van de Gemeentewet. De wetgever heeft dit wenselijk geacht, omdat de stemgerechtigden hun stem op een persoon volledig vrij moet kunnen uitbrengen, zonder enige druk van buitenaf. Ook het belang van de gekozene is naar de mening van de wetgever gediend bij een schriftelijke stemming.

Uiteraard mag de procedure niet in strijd zijn met de bepalingen over schriftelijke stemmingen in de Gemeentewet. Dat betekent dat het stemmen schriftelijk en individueel gebeurt, en dus niet per acclamatie of handopsteking. De wet schrijft echter niet exact voor hoe de schriftelijke stemming over de aanbeveling vormgegeven dient te worden. In het reglement van orde zijn mogelijk al bepalingen opgenomen voor het stemmen over personen, die ook hier gevolgd kunnen worden.

Staken de stemmen meerdere malen, dan beslist, ingevolge artikel 31 van de Gemeentewet, terstond het lot.

6.3 Uitzondering: aanbeveling tot niet-herbenoeming

De gemeenteraad kan tot het oordeel komen dat er voor hem geen sprake kan zijn van herbenoeming van de burgemeester, al beslist uiteindelijk de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de voordracht tot wel of niet herbenoemen. Indien zo'n situatie zich voordoet, zal de minister een beslissing nemen, die mede is gebaseerd op het inhoudelijke advies van de commissaris van de Koning. Een aanbeveling tot niet-herbenoeming kan leiden tot het ontslag van de burgemeester, tenzij het advies van de commissaris van de Koning of andere zwaarwegende omstandigheden afwijking van de aanbeveling noodzakelijk maken. Niet-herbenoeming vindt pas plaats nadat de burgemeester door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is gehoord.

Niet-herbenoeming staat rechtspositioneel gelijk aan ontslag. De procedure die vooraf gaat aan vaststelling van een aanbeveling tot niet-herbenoeming moet daarom met de grootst mogelijke zorgvuldigheid worden doorlopen. Een aanbeveling om niet tot herbenoeming over te gaan, moet gebaseerd zijn op een afgewogen oordeel na regelmatig gevoerde

klankbordgesprekken, goede verslagen daarvan en voldoende mogelijkheden voor de burgemeester om tot verbetering van zijn of haar functioneren te komen. Een aanbeveling tot niet-herbenoeming zonder dat eerder signalen zijn gegeven en ontvangen dat het niet goed zou gaan (met andere woorden: zonder 'dossier') zal door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, in overleg met de commissaris van de Koning, minder snel worden gevolgd. Tijdig overleg met de commissaris van de Koning hierover is uiterst belangrijk.

6.4 Openbare bekendmaking

Veelal tijdens een openbare raadsvergadering wordt vervolgens alleen de aanbeveling openbaar gemaakt. De voorzitter van de vertrouwenscommissie schetst het proces en de overwegingen die zijn gemaakt. De stemverhouding blijft te allen tijde geheim, ook als het besluit unaniem is. In een eventueel persbericht staat niet meer dan dat een aanbeveling tot (niet-)herbenoeming is vastgesteld. Het besluit tot vaststelling van de aanbeveling is in de besloten raadsvergadering al genomen. Het hoeft in het openbaar niet opnieuw te worden genomen.

De verplichte geheimhouding betekent dat ook de oordeelsvorming achter de aanbeveling tot herbenoeming of niet-herbenoeming niet openbaar mag worden gemaakt, niet door betrokken raadsleden en ook niet door de betrokken burgemeester. Zeker bij niet-herbenoeming vraagt dit aandacht voor de positie van met name de burgemeester, die zich moeilijk publiekelijk kan verdedigen.

Keuzemarge

- De activiteiten in deze stap zijn sterk gereguleerd waardoor de (inhoudelijke) keuzemarge zeer beperkt is.

Tip

- Hoe minder lang een uitkomst geheim is, hoe kleiner de kans op lekken. Houd de tijd tussen de besloten raadsvergadering en de publieke bekendmaking, bijvoorbeeld in een openbare raadsvergadering, daarom zo kort mogelijk

Stap 7 / Toezending aanbeveling aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Resultaat

- De aanbeveling van de gemeenteraad, inclusief bijlagen, is verstuurd aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Betrokkenen

- De gemeenteraad: verstuurt de aanbeveling.
- De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties: ontvangt, door tussenkomst van de commissaris van de Koning, de aanbeveling.

In stap 7 van de herbenoeming is er één onderdeel dat de aandacht verdient:
1. Procesgang

7.1 Procesgang

De gemeenteraad stuurt de aanbeveling ten minste vier maanden voor de eerste dag van de maand waarin de herbenoeming dient in te gaan aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, door tussenkomst van de commissaris van de Koning.

De gemeenteraad verstrekt bij zijn aanbeveling in onderstaande volgorde:
1. De verordening op de vertrouwenscommissie die de aanbeveling voorbereidt;
2. Het Verslag van Bevindingen van de vertrouwenscommissie die de aanbeveling voorbereidt, met daarachter, indien beschikbaar, in chronologische volgorde de verslagen van haar beraadslagingen en de verslagen van de gesprekken die zij met de burgemeester heeft gevoerd over haar bevindingen, inclusief eventuele opmerkingen van de burgemeester;
3. Het raadsvoorstel/raadsbesluit inzake de aanbeveling;
4. Het schriftelijke verslag van de besloten raadsvergadering waarin de aanbeveling is vastgesteld;
5. Het schriftelijke verslag van het openbare gedeelte van de raadsvergadering waarin van de aanbeveling is kennisgegeven, indien van toepassing;
6. Eventuele overige voor de beoordeling van de aanbeveling relevante informatie.

Na ontvangst van de aanbeveling zendt de commissaris van de Koning deze zo spoedig mogelijk door naar de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, vergezeld van zijn of haar advies daarover. De commissaris neemt daarin een eigenstandig standpunt in over de wijze waarop de burgemeester de afgelopen zes jaar heeft gefunctioneerd en de herbenoembaarheid van de burgemeester. Ook rapporteert de commissaris van de Koning over zijn of haar bevindingen over de inhoud en het verloop van de procedure, en gaat daarbij in op het overleg met de gemeenteraad en op het gesprek met de burgemeester. In het advies geeft de commissaris van de Koning een weergave van de frequentie van en de belangrijkste punten uit de klankbordgesprekken die in de afgelopen ambtsperiode door de gemeenteraad met de burgemeester zijn gevoerd. De verslagen van de klankbordgesprekken worden niet doorgezonden aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Op stap 7 is geen keuzemarge van toepassing, en ook geen tip(s).

Stap 8 / Voordracht door minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en herbenoeming bij Koninklijk Besluit

Resultaat

- De burgemeester is herbenoemd bij Koninklijk Besluit.

Betrokkenen

- De commissaris van de Koning: rapporteert aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het verloop van de procedure en neemt de eed of belofte af.
- De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties: draagt de burgemeester voor herbenoeming voor. De minister van BZK is de spil in deze processtap van de herbenoemingsprocedure.
- Zijne Majesteit de Koning: tekent het Koninklijk Besluit tot herbenoeming van de burgemeester.

In stap 8 van de herbenoeming zijn er drie onderdelen die de aandacht verdienen:

1. Procesgang
2. Eed of belofte
3. Archivering

8.1 Procesgang

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties draagt de politieke verantwoordelijkheid voor de herbenoeming van burgemeesters, die geschiedt bij Koninklijk Besluit. De minister van BZK toetst na binnenkomst van de aanbeveling door de gemeenteraad of de aanbeveling aan alle wettelijke vereisten voldoet. De minister van BZK beslist vervolgens over haar of zijn voordracht aan de Kroon. Herbenoemingen worden niet behandeld in de ministerraad. Na ondertekening van het Koninklijk Besluit door de Koning en contrasignering door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is de herbenoeming definitief.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties volgt in haar of zijn voordracht in beginsel de aanbeveling van de gemeenteraad. De minister van BZK kan afwijken van de aanbeveling van de gemeenteraad op zwaarwegende gronden of op gronden die ontleend zijn aan het advies van de commissaris van de Koning. Als bij de herbenoeming van de burgemeester is afgeweken van de aanbeveling, informeert de minister van BZK de gemeenteraad over de motieven die aanleiding waren voor deze afwijking.

8.2 Eed of belofte

De laatste formele stap is het afnemen van de eed of belofte door de commissaris van de Koning. Hoe uitgebreid daarbij wordt stilgestaan biedt ruimte voor keuzes. De laatste jaren zien we dit moment steeds uitdrukkelijker gemarkeerd worden, vergelijkbaar met de installatie bij benoeming. Dat vraagt wel tijdige afstemming met het kabinet van de commissaris van de Koning.

Afschriften van het Koninklijk Besluit tot herbenoeming worden door tussenkomst van de commissaris van de Koning aan de gemeenteraad en de burgemeester gezonden.

8.3 Archivering

De voorzitter en secretaris van de vertrouwenscommissie dragen er zorg voor dat alle stukken die de vertrouwenscommissie onder zich heeft onverwijld worden gearchiveerd. Dit conform de eisen die de Archiefwet hieraan stelt, zoals gebruik van een verzegelde enveloppe met 'geheim' erop en een verklaring van overbrenging naar een goedgekeurde archiefbewaarplaats. De overgebrachte documenten blijven 75 jaar niet openbaar. De leden, plaatsvervangend secretaris en eventuele adviseur(s) van de vertrouwenscommissie zorgen dat alle stukken waarover zijzelf beschikken in het kader van de benoemingsprocedure, worden vernietigd.

Keuzemarge

- Een herbenoeming is een markant moment. Overweeg in goed overleg met de burgemeester of en, zo ja, hoe hier aandacht aan wordt besteed. Dat kan heel feitelijk (bijvoorbeeld via een persbericht) maar ook meer feestelijk.

4. Afscheid nemen en ontstaan vacature

Introductie op het deel afscheid nemen en ontstaan vacature

Een zittende burgemeester is herbenoembaar. In principe blijft een burgemeester dan de cyclus van klankbordgesprekken en herbenoeming doorlopen. Uiteraard zullen de wegen van een gemeente en de burgemeester op een gegeven moment scheiden. Dit deel van de handreiking biedt inzicht in de manieren waarop een gemeente en een burgemeester afscheid van elkaar nemen. Gangbaar is dat de zittende burgemeester tijdig aangeeft het ambt te willen neerleggen. Bijvoorbeeld vanuit de wens een nieuwe uitdaging te zoeken, vanwege benoeming in een andere gemeente of wegens pensionering.

Nazorg bij (aangekondigd) afscheid

Als een burgemeester het ambt neerlegt of aankondigt dat te gaan doen, zijn er allerlei (praktische) zaken die geregeld moeten worden. Dit vraagt aandacht van de burgemeester, maar ook van de gemeente waarvan de burgemeester afscheid neemt.

Het is belangrijk de scheidend burgemeester heldere informatie te verschaffen over diens rechten en plichten na het ontslag en de manier waarop het ontslag afgehandeld wordt. Denk aan informatie over de vereisten voor het indienen van ontslag, de uitkeringsregeling en de mogelijkheden en verplichtingen rondom re-integratie. Naast deze rechtspositionele zaken is het belangrijk stil te staan bij de wijze en het moment van het beëindigen van facilitaire ondersteuning, zoals de toegang tot e-mail, agenda's en persoonlijke stukken. Ook het proces voor het inleveren van mobiele telefoons, tablets, sleutels en dergelijke valt hieronder.

Daarnaast is het gebruikelijk dat een passend afscheid voor de burgemeester wordt georganiseerd. In overleg tussen de burgemeester en de gemeente is te bepalen of dit gewenst is en hoe dat afscheid zal worden ingericht.

Mogelijkheden
In de volgende paragrafen gaan we in op vier mogelijkheden rondom het afscheid nemen en ontstaan van de vacature:
1. Vrijwillig afscheid: ontslag op eigen aanvraag
2. Onvrijwillig afscheid: ongevraagd ontslag
3. Uitkeringsregeling
4. Waarnemend burgemeester

1 / Vrijwillig afscheid: ontslag op eigen aanvraag

Resultaat

- De zittende burgemeester biedt zijn of haar ontslag aan de Koning aan en bij Koninklijk Besluit wordt het ontslag verleend.

Betrokkenen

- De zittende burgemeester: biedt zijn of haar ontslag aan en draagt de functie over.
- De minister van BZK: doet een voordracht voor ontslag.
- Zijne majesteit de Koning: tekent het Koninklijk Besluit inzake het ontslag.
- De commissaris van de Koning: adviseert de minister van BZK en de Kroon en overlegt met de gemeenteraad.

Bij deze mogelijkheid zijn er drie onderdelen die de aandacht verdienen:
1. Procesgang
2. Een 'warme overdracht'
3. Naar een nieuwe burgemeester

1.1 Procesgang

Zittende burgemeesters kunnen aangeven het ambt te willen neerleggen. Zij bieden dan hun ontslag aan bij de Koning. Dat gebeurt bijvoorbeeld als een zittende burgemeester elders een andere functie aanvaardt, of als een burgemeester oordeelt, om wat voor reden dan ook, niet meer door te kunnen of willen in het ambt. Op die aanvraag wordt de burgemeester dan, ingevolge artikel 3.2.19. Ontslag, derde lid, van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers, ontslagen, of na afloop van de benoemingstermijn niet herbenoemd.Dit geldt als een ontslag op eigen aanvraag. Het ontslag wordt verleend bij Koninklijk Besluit.

Het is verstandig als burgemeester en gemeenteraad vroegtijdig het gesprek aangaan over de beoogde zittingsduur van een burgemeester. Dat kan al tijdens de benoemingsprocedure, maar is in ieder geval verstandig tijdens de herbenoemingsprocedure en, indien aan de orde, tussentijds.

1.2 Een 'warme overdracht'

In veel gevallen maken vertrekkende burgemeesters overdrachtsdossiers en voeren ze overdrachtsgesprekken met hun opvolgers; ze zorgen zodoende voor een 'warme overdracht' van hun portefeuilles aan hun opvolgers. Het doel daarvan is niet om hun stempel te drukken op het toekomstige bestuur van de gemeente, maar om de nieuwe burgemeester de gelegenheid te geven zich snel en goed in te werken in de gemeente. Zittende burgemeesters kunnen hun opvolger in een dergelijk dossier inleiden in de specifieke lokale omstandigheden en in de lopende zaken. Met name gelet op de eigenstandige openbare orde en veiligheidsbevoegdheden van de burgemeester en de aard van de gedeelde informatie, is een

dergelijk dossier niet openbaar. De gemeenteraad kan een burgemeester, indien gewenst, wel vragen in enigerlei vorm verslag uit te brengen van zijn of haar ervaringen. Ook voert een ex-burgemeester regelmatig een gesprek met de opvolger bij wijze van overdracht.

1.3 Naar een nieuwe burgemeester

Bij het ontslag van de zittende burgemeester op eigen aanvraag beoordeelt de commissaris van de Koning, in principe gehoord de gemeenteraad, of het in het belang is van de gemeente om een waarnemer te benoemen. Ook beziet de commissaris, na overleg met de gemeenteraad, of meteen al een nieuwe benoemingsprocedure wordt gestart, ofwel dat dat later gebeurt. Uiteindelijk beslist de minister van BZK daarover.

- Deze processtap is feitelijk van aard en biedt geen lokale keuzemarge.

2 / Onvrijwillig afscheid: ongevraagd ontslag

Resultaat

- De zittende burgemeester wordt door de Kroon ontslag verleend.

Betrokkenen

- De minister van Binnenlandse Zaken: doet de voordracht voor ontslag bij Koninklijk Besluit.
- De commissaris van de Koning: adviseert de minister van BZK en de Kroon en overlegt met de gemeenteraad.
- Zijne Majesteit de Koning: tekent het Koninklijk Besluit inzake het ontslag.

Bij deze mogelijkheid zijn er drie onderdelen die de aandacht verdienen:

1. Procesgang
2. Gronden voor ontslag
3. Onvrijwillig afscheid: verstoorde verhoudingen

2.1 Procesgang

Een burgemeester kan ook worden ontslagen als hij of zij daar niet om heeft gevraagd. In zo'n geval wordt gesproken van 'ongevraagd ontslag'. Artikel 61b, eerste lid, Gemeentewet bepaalt dat de burgemeester te allen tijde bij Koninklijk Besluit kan worden ontslagen. Dit gebeurt op voordracht van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deze bevoegdheid is exclusief voorbehouden aan de Kroon. De gemeenteraad kan de burgemeester dus niet ontslaan. Hij kan de Kroon wel aanbevelen de burgemeester te ontslaan. Een dergelijke aanbeveling leidt in principe tot ontslag.

2.2 Gronden voor ontslag

De Gemeentewet bevat geen criteria voor het ontslag van de burgemeester. Het rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers kent vijf mogelijke ontslaggronden:

- ongeschiktheid wegens ziekte tot het vervullen van het ambt;
- onbekwaamheid of ongeschiktheid voor het door hem of haar beklede ambt, anders dan uit hoofde van ziekten of gebreken;
- opheffing van de gemeente;

- een aanbeveling van de gemeenteraad tot ontslag wegens een verstoorde verhouding tussen de burgemeester en de gemeenteraad als bedoeld in artikel 61b, tweede lid, van de Gemeentewet;
- andere gronden.

Het ontslag is in beginsel eervol, tenzij bij de laatste twee gronden naar het oordeel van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zwaarwichtige redenen zich daartegen verzetten.

In hoogst uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld wanneer een burgemeester verboden handelingen verricht of wangedrag vertoont, kan de burgemeester bij Koninklijk Besluit worden geschorst in het belang van een goede uitoefening van het ambt. Schorsing betekent dat de burgemeester gedwongen wordt vervangen. Na de schorsing keert de burgemeester, als de schorsing niet wordt gevolgd door ontslag, in principe terug in zijn functie en aan de schorsingstermijn is geen maximum verbonden.

2.3 Onvrijwillig afscheid: verstoorde verhoudingen

In principe oordeelt de gemeenteraad alleen over het functioneren van de burgemeester ten tijde van de herbenoeming. Het is echter ook mogelijk dat er gedurende de benoemingsperiode problemen ontstaan in de samenwerkingsrelatie tussen de burgemeester en de gemeenteraad en/of het college. Indien de situatie naar het oordeel van de gemeenteraad onwerkbaar is geworden en er ook geen mogelijkheden meer worden gezien om te werken aan verbetering, dan kan de gemeenteraad de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verzoeken de burgemeester te ontslaan. Die mogelijkheid volgt uit artikel 61b, tweede lid, van de Gemeentewet. De aanleiding voor een aanbeveling tot ontslag kan zijn dat de gemeenteraad een motie van wantrouwen tegen de burgemeester heeft aangenomen, maar dat is geen noodzakelijke voorwaarde. Evenmin leidt een motie van wantrouwen tegen de burgemeester altijd tot een aanbeveling tot ontslag.

Formeel betrokkenen bij een verstoorde verhouding zijn:
- Gemeenteraad: overlegt met de commissaris van de Koning en verklaart, indien dat het geval is, dat er sprake is van een verstoorde verhouding tussen de burgemeester en de gemeenteraad.
- Minister van Binnenlandse Zaken van Koninkrijksrelaties: doet de voordracht voor ontslag bij Koninklijk Besluit, of wijkt op grond van het advies van de commissaris van de Koning of andere zwaarwegende gronden af van de aanbeveling daartoe.
- Commissaris van de Koning: adviseert de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Kroon en overlegt met de gemeenteraad.

2.3.1 Overleg met de commissaris van de Koning

Aan een verklaring van de gemeenteraad dat er sprake is van een 'verstoorde verhouding' tussen de burgemeester en de gemeenteraad gaat altijd overleg met de commissaris van de Koning vooraf. De gemeenteraad dient namelijk, ingevolge artikel 61b, derde lid, van de Gemeentewet met de commissaris van de Koning te overleggen over de aanleiding tot de verklaring.

2.3.2 Bedenktijd

In de procedure moet verder een wettelijke bedenktijd in acht worden genomen. De gemeenteraad beraadslaagt namelijk pas over de aanbeveling tot ontslag als er ten minste twee weken en hoogstens drie maanden zijn verlopen nadat hij heeft verklaard dat er sprake is van een verstoorde verhouding. Deze bedenktijd heeft tot doel om overhaaste besluitvorming te voorkomen.

2.3.3 Rol commissaris van de Koning en minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Indien de gemeenteraad uiteindelijk overeenstemming bereikt over de formele aanbeveling tot ontslag van de burgemeester wordt deze, ingevolge artikel 61b, tweede lid, Gemeentewet, aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verzonden, door tussenkomst van de commissaris van de Koning. De aanbeveling gaat vergezeld van een advies van de commissaris van de Koning aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, waarin de commissaris van de Koning de situatie beoordeelt. Het is, mede daarom, belangrijk dat de gemeenteraad de aanbeveling voorziet van een deugdelijke motivering. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties doet vervolgens een voordracht bij de Kroon voor een ontslagbesluit, tenzij het advies van de commissaris van de Koning of andere zwaarwegende omstandigheden afwijking van de aanbeveling noodzakelijk maken.

2.3.4 Naar een nieuwe burgemeester

Ook bij ongevraagd ontslag van de zittende burgemeester oordeelt de commissaris van de Koning, in principe gehoord de gemeenteraad, of het in het belang is van de gemeente om een waarnemer te benoemen. Ook wordt door haar of hem bezien, na overleg met de raad, of meteen al een nieuwe benoemingsprocedure wordt gestart, of dat dat later gebeurt.

- Deze stap is informerend van aard en biedt als zodanig geen keuzemarge

Tips

- Bespreek problemen in de samenwerking tussen de burgemeester en de gemeenteraad vroegtijdig onderling en ook met de commissaris van de Koning. Zodoende kan escalatie misschien nog worden voorkomen en wordt geen van de partijen verrast.
- Een onvrijwillig afscheid van een burgemeester is een zeer ingrijpende gebeurtenis. Met name voor de burgemeester zelf en zijn naasten. Een blijk van belangstelling door betrokkenen kan dan een steun zijn.

3 / Uitkeringsregeling

3.1 Aard van de regeling

Ontslagen burgemeesters kunnen aanspraak maken op een uitkering. De uitkering wordt gewoonlijk aangeduid als 'wachtgeld' en komt ten laste van de gemeente. Voor de aanspraak hierop maakt de reden van ontslag niet uit.

De regeling beoogt financiële bescherming te bieden tegen politiek-bestuurlijke risico's die aan de ambtsuitoefening zijn verbonden. Zo is herbenoeming geen vanzelfsprekendheid in een politiek-bestuurlijke context en het burgemeesterschap kan abrupt en ongewild tot een einde komen. De kosten voor de regeling zijn volledig voor rekening van de gemeente.

Burgemeesters kunnen bij ontslag niet terugvallen op de bescherming, waar de meeste werknemers in Nederland wel recht op hebben. Het ambt kent geen opzegtermijn, geen mogelijkheid tot ontslagvergoeding en een beperkte ontslagbescherming. Bovendien kan ontslag een reputatieschade opleveren die het vinden van een nieuwe baan bemoeilijkt. De regeling stelt een inkomensgarantie tegenover de inherente onzekerheid van het ambt.

Burgemeesters vallen daarbij onder het regime van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Bij ontslag vóór de AOW-leeftijd heeft de uitkering een duur van minimaal 24 maanden en maximaal 38 maanden, afhankelijk van de lengte van het burgemeesterschap. Uitzondering is een burgemeesterschap dat minder dan drie maanden duurde. Dan geldt de uitkering namelijk voor een periode van zes maanden. Ook voormalig waarnemend burgemeesters hebben recht op een Appa-uitkering, die qua duur gelijk is aan de duur van de waarneming. De hoogte van de uitkering bedraagt in het eerste jaar 80% van het laatste salaris en in de daarop volgende jaren 70%. Eigen inkomsten worden altijd verrekend met de uitkering. De wet bevat een sollicitatieplicht.

- Deze stap is informerend van aard en biedt als zodanig geen keuzemarge.

Tip

- Zorg dat intern duidelijkheid bestaat over de precieze arbeidsrechtelijke positie van de vertrekkende burgemeester en voorkom zodoende dat het wachtgeld onderwerp wordt van politiek debat.

4 / Waarnemend burgemeester

Resultaat

- De commissaris van de Koning benoemt de waarnemer als hij dat in het belang van de gemeente nodig acht.

Betrokkenen

- Commissaris van de Koning: heeft de bevoegdheid een waarnemer te benoemen.
- Gemeenteraad: de commissaris van de Koning hoort in principe (een afvaardiging uit) de gemeenteraad.
- Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties: beslist over openstelling of voorlopig geen openstelling.

Artikel 77 van de Gemeentewet regelt dat een wethouder het ambt waarneemt bij verhindering of ontstentenis van de burgemeester. De locoburgemeester beschikt dan over alle bestuurlijke bevoegdheden van de burgemeester. Het voorzitterschap van de gemeenteraad wordt echter gevoerd door de plaatsvervangend voorzitter van de gemeenteraad.

De commissaris van de Koning beschikt over de bevoegdheid af te wijken van artikel 77. De commissaris mag namelijk een waarnemend burgemeester benoemen als zij of hij oordeelt dat waarneming in het belang van de gemeente is. Dit gebeurt op basis van artikel 78 van de Gemeentewet. Een waarnemend burgemeester beschikt over alle bevoegdheden van een Kroonbenoemde burgemeester, dus inclusief het voorzitterschap van de raad.

Binnen dit onderdeel over de waarnemend burgemeester zijn er zes aandachtspunten:
1. Rol commissaris van de Koning en van de gemeenteraad
2. Rol van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
3. Kandidaat-waarnemers
4. Gangbare redenen voor het benoemen van een waarnemend burgemeester
5. Terugkeer van een Kroonbenoemde burgemeester
6. Naar een nieuwe Kroonbenoemde burgemeester

4.1 Rol van de commissaris van de Koning en van de gemeenteraad

Bij de benoeming van een waarnemend burgemeester heeft de gemeenteraad geen recht van aanbeveling. Wel is meestal voorzien in een consultatie. De commissaris van de Koning hoort dan (een afvaardiging uit de) gemeenteraad. De commissaris van de Koning is niet gebonden aan de voorkeur of het advies van de gemeenteraad, maar dient zich daar wel rekenschap van te geven. Gewenst is dat overeenstemming bestaat tussen de gemeenteraad en de commissaris van de Koning. Die overeenstemming is ook in de praktijk de norm.

De commissaris van de Koning bespreekt als uitgangspunt een kandidaat of een aantal kandidaten die voor waarneming in de betreffende gemeente in aanmerking komen, en geeft bij (een delegatie vanuit) de gemeenteraad zijn of haar overwegingen aan. Ook is een groeiende praktijk dat commissarissen van de Koning ervoor kiezen, als dat naar hun oordeel gepast is, om een gesprek te arrangeren tussen twee of zelfs meer kandidaten en een delegatie uit de gemeenteraad. Met steeds grotere regelmaat wordt de gemeenteraad ook uitgenodigd door de commissaris van de Koning om een kernachtige wensenlijst of beknopte profielschets op te stellen.

4.2 Rol van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Voor de benoeming van een waarnemend burgemeester is geen voorafgaand overleg vereist tussen de commissaris van de Koning en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Dit is desgewenst wel mogelijk. In ieder geval informeert de commissaris van de Koning de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over (haar of zijn voornemen tot) benoeming van een waarnemer in een gemeente.

4.3 Kandidaat-waarnemers

De commissaris van de Koning bepaalt welke kandidaten in aanmerking komen voor de waarneming in een gemeente. Veelal zijn waarnemend burgemeesters oud-burgemeesters, oud-wethouders, oud-gedeputeerden of zittende burgemeesters uit een andere gemeente die beschikken over ruime politiek-bestuurlijke ervaring. De commissarissen van de Koning houden, individueel en gezamenlijk, zicht op goede kandidaten. Zij zijn niet gebonden aan bepaalde kandidaten.

Ook is leeftijd geen criterium. De leeftijd van een waarnemend burgemeesters is niet aan een maximum gebonden, waar een Kroonbenoemde burgemeester bij bereiken van de leeftijd van 70 jaar eervol ontslag wordt verleend.

Gezien de mogelijke achtergronden van de beslissing een waarnemer aan te stellen, speelt ervaring in het bestuur vaak wel een rol bij de keuze, ook voor gemeenteraden. De kwaliteit van de waarnemer en de mate waarin deze past in de betreffende gemeente zijn leidend. In dit kader kan de gemeenteraad in het kort een aantal wensen meegeven die hij van belang acht voor de periode van waarneming.

4.4 Gangbare redenen voor het benoemen van een waarnemend burgemeester

Er is een aantal redenen gangbaar voor het benoemen van een waarnemer, al is het oordeel van de commissaris van de Koning over de situatie in de gemeente in alle gevallen leidend.

4.4.1 Afwezigheid burgemeester

Het kan zijn dat een waarnemend burgemeester in een gemeente naar het oordeel van de commissaris van de Koning nodig is ter overbrugging van de periode tot het aantreden van een nieuwe burgemeester. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer een zittende burgemeester zijn functie neerlegt, of wanneer een burgemeester (tijdelijk) niet in staat is zijn functie uit te oefenen, bijvoorbeeld als gevolg van ziekte, en er volgens de commissaris van de Koning niet kan worden volstaan met waarneming door de locoburgemeester. Sommige commissarissen van de Koning benoemen, ter waarborging van de continuïteit van het openbaar bestuur, altijd een waarnemend burgemeester ingeval de verwachte ontstentenis of afwezigheid van een Kroonbenoemde burgemeester langer dan een bepaalde termijn duurt. Dat is echter geen verplichting.

4.4.2 Herindeling

Waarneming kan zich ook voordoen als een vacature door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voorlopig niet is opengesteld in het licht van een mogelijke beslissing tot herindeling. Voor waarnemingen die hun oorsprong vinden in voornemens tot herindeling bestaan richtlijnen. Indien sprake is van ontwikkelingen die kunnen leiden tot wettelijke herindeling, maakt de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de afweging of de openstelling van een toevallig ontstane vacature wenselijk is. De reden hiervoor is de wens te voorkomen dat burgemeesters al snel na benoeming ten gevolge van een herindeling in een uitkeringssituatie geraken. Daarnaast bestaat er twijfel of bij een perspectief op herindeling voldoende geschikte kandidaten zullen solliciteren op de betreffende vacature.

Om meer zekerheid te bieden over de afweging van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, zijn de criteria rond eventuele voorlopige niet-openstelling van een vacature bij herindeling opgenomen in de circulaire met betrekking tot de benoemingsprocedure van burgemeesters. Essentie daarvan is dat tot voorlopige niet-openstelling kan worden besloten indien een herindelingsprocedure is gestart in de zin van de Wet algemene regels herindeling (Arhi), dan wel als het op dat moment aannemelijk is dat er een Arhi-procedure zal worden gestart. In dat laatste geval, dus als de Arhi-procedure nog niet is gestart, geldt de voorwaarde dat de gemeenteraad zich niet verzet tegen de voorlopige niet-openstelling. De commissaris van de Koning dient zich te vergewissen van het standpunt van de gemeenteraad en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hierover te adviseren. Dit geldt zowel voor de initiële beslissing over niet-openstelling als voor latere beslissingen om de niet-openstelling al dan niet te verlengen in het licht van de feitelijke ontwikkelingen. In de praktijk valt het overleg tussen commissaris van de Koning en gemeenteraad veelal samen met het overleg over de aan te stellen waarnemer. De commissaris van de Koning dient de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van relevante ontwikkelingen op de hoogte te houden.

Uitzondering op de voorwaarde dat de gemeenteraad zich niet verzet tegen de voorlopige niet-openstelling geldt wanneer er een bestuurskrachtonderzoek loopt. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft dan de mogelijkheid om een besluit tot openstelling van een burgemeestersvacature aan te houden. Dan wordt de beslissing tot het wel of niet openstellen van de burgemeestersvacature opgeschort totdat er duidelijkheid is. Er dient dan uiterlijk binnen een jaar een beslissing te worden genomen over de consequenties van het onderzoek.

4.4.3 Bestuurlijke probleemsituatie

Het kan ook zijn, dat er zich een bestuurlijke probleemsituatie voordoet die naar het oordeel van de commissaris van de Koning inzet van een waarnemer nodig maakt. Van een ‘bestuurlijke probleemsituatie’ bestaat geen eenduidige definitie. Onder andere een bestuurscrisis, (vermeende) integriteitsproblemen rondom de burgemeester, of het niet naar tevredenheid functioneren van een burgemeester kunnen aanleiding zijn voor het aanstellen van een waarnemend burgemeester. De afweging om al dan niet een waarnemer te benoemen is te allen tijde aan de commissaris van de Koning. Ook wanneer de gemeenteraad formeel aangeeft dat sprake is van een verstoorde verhouding tussen hem en de zittende burgemeester, is de komst van een waarnemer geen absoluut gegeven. Ook in die gevallen beslist de commissaris van de Koning, veelal na overleg met de burgemeester en de gemeenteraad, over het wel of niet benoemen van een waarnemer.

4.5 Terugkeer van een Kroonbenoemde burgemeester

Zolang aan een zittende burgemeester geen ontslag is verleend, blijft deze formeel burgemeester, ook als die functie op dat moment wordt waargenomen. Dat betekent dat een burgemeester na een periode van verhindering of ontstentenis kan terugkeren in de gemeente. Dat is uiteraard gebruikelijk na een periode van bijvoorbeeld ziekte, maar het is ook mogelijk dat een burgemeester die zijn of haar functie tijdelijk heeft neergelegd in verband met een bestuurlijke probleemsituatie op een later moment terugkeert. Dit zal gebeuren in nauw overleg met de commissaris van de Koning. Zo is het in beginsel mogelijk dat een burgemeester terugkeert nadat de gemeenteraad eerder een aanbeveling tot ontslag heeft gedaan. Tot die terugkeer moet dan, ingevolge artikel 61, zevende lid, van de Gemeentewet, wel door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden besloten op basis van gronden uit het advies van de commissaris van de Koning waarmee de aanbeveling tot ontslag gepaard gaat, of andere zwaarwegende gronden.

4.6 Naar een nieuwe Kroonbenoemde burgemeester

Naast dat de commissaris van de Koning oordeelt over de noodzaak om een waarnemer te benoemen, oordeelt hij of zij ook over de duur van de waarneming, zonder dat hij of zij zich daarover overigens vooraf hoeft uit te spreken. De commissaris van de Koning handelt hierin naar bevind van zaken, eventueel in overleg met de gemeenteraad. De waarneming kan dus geruime tijd duren, bijvoorbeeld omdat de ambtelijke en bestuurlijke werkverhoudingen nog niet zijn genormaliseerd. Het is mogelijk dat verschillende waarnemers elkaar opvolgen. Uiteindelijk is het de minister van BZK die, eventueel in overleg met commissaris van de Koning en /of de gemeenteraad, bepaalt wanneer zij of hij hij de procedure opstart om tot een nieuwe Kroonbenoemde burgemeester te komen.

- Deze mogelijkheid is informerend van aard en biedt als zodanig geen keuzemarge.

Tip

- Overlegt de commissaris van de Koning met (een vertegenwoordiging) van de gemeenteraad over de waarneming, dan is het verstandig dat de gemeenteraad zich vooraf een mening vormt over de waarneming en de rol en de persoon van de waarnemer. Dit kan in de vorm van een wensenlijst of beknopte profielschets. De commissaris van de Koning is formeel niet gebonden aan de voorkeuren van de raad, maar kan daar wel haar of zijn voordeel mee doen en daarmee ook de vraag beter beantwoorden of de te benoemen waarnemer past in de betreffende gemeente.

Copyright © 2020

De inhoud van deze handreiking is voortgekomen uit een samenwerking tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties & adviesbureau Necker van Naem.

Feedback op deze handreiking?
Treft u informatie aan in dit document die niet meer van toepassing is of ontbreekt er voor u informatie? Dan stellen wij het op prijs als u ons dit laat weten. Dan kunnen we dit in de volgende update van het document meenemen.

Voor hyperlinks in dit document die verwijzen naar een externe bron (zoals een webpagina) geldt dat Necker van Naem niet betrokken is geweest bij de totstandkoming van de betreffende inhoud en daarmee niet de verantwoordelijkheid kan dragen voor de (juistheid van de) inhoud ervan.

U geeft ons feedback door een e-mail te sturen naar politiekeambtsdragers@minbzk.nl

Deze handreiking is een uitgave van:

Ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Oplegnotitie Verordening klankbordgesprekken burgemeester 2018
Gemeenteblad 2017 nr. 103 (versie 2)

Rol van de raad
De raad krijgt dit raadsvoorstel voorgelegd om kaders te stellen

Context van het raadsvoorstel
Vaststellen Verordening klankbordgesprekken burgemeester 2018

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
Met deze verordening wordt gestreefd naar een vereenvoudiging van de te voeren klankbordgesprekken met de Burgemeester. De basis hiervoor is gevonden in de Min BZK Circulaire benoeming klankbordgesprekken en herbenoeming burgemeester van 1 oktober 2017.

Financiële/ personele/ juridische gevolgen? Niet van toepassing

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn? Niet van toepassing

Is er een tijdpad bijgevoegd? Niet van toepassing

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage? Circulaire benoeming klankbordgesprekken en herbenoeming burgemeester van het ministerie van BZK

Raadsvoorstel

Presidium, d.d.	**:**	14 november 2017
Gemeenteblad	**:**	2017/103 (versie 2)
Dienst/Afdeling	**:**	Griffie
Nr.	**:**	
Portefeuillehouder	**:**	Presidium
Onderwerp	**:**	Verordening klankbordgesprekken burgemeester 2018
Raadsverg d.d.		12-12-2017
Uiterlijke beslisdatum	**:**	12-12-2017

Aan de raad.

Voorstel/ambtelijk advies
Vaststellen Verordening klankbordgesprekken burgemeester 2018

Inleiding
Jaarlijks worden door een vertegenwoordiging van de gemeenteraad gesprekken met de burgemeester gevoerd.

Probleemstelling/Doelstelling
In 2014 heeft uw gemeenteraad de verordening funcioneringsgesprekken burgemeester 2014 vastgesteld. Door zowel de burgemeester alsook de leden van de commissie wordt de daarin vastomlijnde werkwijze als niet werkbaar beschouwd. Er zijn te veel processtappen die doorlopen moeten worden en daardoor vraagt het geheel te veel tijd van alle deelnemers.

Op grond van de Circulaire benoeming klankbordgesprekken en herbenoeming burgemeester van het ministerie van BZK wordt nu de mogelijkheid geboden om deze procedure aanzielijk te vereenvoudigen en te volstaan met zogenaamde klankbordgesprekken. Het onderhavige voorstel is hier een uitwerking van.

De oude verordening wordt ingetrokken en een nieuwe vastgesteld, de samenstelling van de commissie blijft hetzelfde. De samenstelling voldoet op dit moment niet aan artikel twee, lid één (twee leden coalitie, twee leden overige fracties). Ondanks dat is de samenstelling op voorstel van het presidium ongewijzigd gebleven. De samenstelling blijft:

1. H.J.S.M. Broers (PvdA)
2. S.J.H. L'Espoir (PAK)
3. K. Coenen (SP)
4. J.H.T.J. van Oppen (VVD)

Overwegingen o.a.
Het is wenselijk dat de gemeenteraad regelmatig het functioneren van de burgemeester evalueert. Verder is het wenselijk dat de burgemeester - in het kader van een zorgvuldig personeelsbeleid - er recht op heeft regelmatig tijdens zijn ambtsperiode van de raad te horen hoe over zijn functioneren wordt gedacht. Voorstel is om de samenstelling van de commissie te handhaven aangezien de wijzigingen in de verordening procesmatig van aard zijn, deze commissie al werkzaamheden heeft verricht en ervaring heeft opgedaan.

Uitvoering
De commissie neemt, met ondersteuning van de griffier, de organisatie en uitvoering van de klankbordgesprekken ter hand. De voorzitter van de commissie treedt, voor zover nodig, op als contactpersoon naar buiten.

Raming van de gevolgen in geld en menskracht
De vaststelling van deze verordening brengt geen gevolgen in geld en menskracht met zich mee.

Verdere procedure en momenten van verantwoording
De verordening dient na vaststelling gepubliceerd te worden alvorens in werking te kunnen treden.

Het Presidium namens deze,

Griffier

Bijlage(n)
Circulaire benoeming klankbordgesprekken en herbenoeming burgemeester van het ministerie van BZK

Raadsbesluit

Gemeenteblad : 2017/103 (versie 2)
Dienst/Afdeling : Griffie
Nr. :

De Raad der Gemeente Brunssum;

gelezen het voorstel van het Presidium d.d. 14-11-2017,
Gelezen Min BZK Circulaire benoeming klankbordgesprekken en herbenoeming burgemeester

Besluit:

Vast te stellen de Verordening klankbordgesprekken burgemeester 2018 (versie 2):

Artikel 1 Algemene bepalingen

1. Tenminste een keer per jaar wordt een klankbordgesprek met de burgemeester gevoerd.
2. De datum wordt vastgesteld in overleg met het Presidium en rekening houdende met de gesprekken die de comissaris van de koning met de burgemeester gepland heeft.
3. Indien de commissie, een commissielid dan wel de burgemeester de wens daartoe kenbaar maakt, houdt de commissie tussentijds een klankbordgesprek.
4. In het eerste jaar van de ambtsperiode van de burgemeester wordt in elk geval na 6 maanden een klankbordgesprek met de burgemeester gevoerd.

Artikel 2 Samenstelling commissie

1. Bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt op voorstel van het Presidium door de gemeenteraad vier raadsleden – bij voorkeur fractievoorzitters - in de commissie benoemd die de klankbordgesprekken met de Burgemeester aangaan. Het betreft twee leden van de coalitiefracties en twee leden van de overige fracties.
2. Elke fractie kan maximaal één lid in de commissie afvaardigen.
3. Plaatsvervangende leden worden niet benoemd.
4. De commissie laat zich bijstaan door de griffier.
5. De griffier is secretaris van de commissie.
6. De voorzitter van de commissie treedt, voor zover nodig, op als contactpersoon naar buiten.

Artikel 3 Voorzitterschap

1. De commissie wijst uit haar midden een voorzitter aan.
2. Bij diens afwezigheid wordt de plaats ingenomen door het commissielid van de grootste van de commissie deel uitmakende raadsfractie.
3. De voorzitter leidt het klankbordgesprek.

Artikel 4 Quorum bij het voorbereidende gesprek

1. Gelet op de gewenste afspiegeling van de raad, vindt het voorbereidende gesprek alleen dan plaats als minimaal drievierde van de leden aanwezig zal zijn.
2. Bij meer dan één afmelding stelt de griffier alle betrokkenen hiervan tijdig in kennis.
3. Hierop ontvangen betrokkenen zo spoedig mogelijk een nieuwe uitnodiging.

Artikel 5 Voorbereiding en inhoud

1. De leden komen bijeen om het klankbordgesprek met de burgemeester voor te bereiden. De ambtelijke ondersteuning wordt verzorgd door de griffier.
2. De leden als bedoeld in het eerste lid en de griffier hebben volledige geheimhoudingsplicht over hetgeen hen tijdens het voorbereidende gesprek ter kennis is gekomen.
3. De commissie maakt voorafgaand aan de klankbordgesprekken aan de burgemeester kenbaar:
    a. Wanneer het klankbordgesprek zal plaatsvinden.
    b. Bij wie zij informatie zal inwinnen over het functioneren van de burgemeester.
    c. Dat hij thema's en onderwerpen die hij aan de orde wenst te stellen aan de commissie kan melden.
4. Het college wordt in de voorbereiding van het gesprek met de burgemeester in de gelegenheid gesteld om bevindingen te ventileren.
5. De commissie beschouwt het functioneren van de burgemeester in elk geval aan de hand van de profielschets en aan de wettelijke taken van de burgemeester. Tevens betrekt de commissie hierbij het verslag van en de afspraken uit het vorige klankbordgesprek.

Artikel 6 Het klankbordgesprek

1. Het klankbordgesprek wordt gevoerd door de commissie zoals bedoeld in art 2 lid 1.
2. Het gesprek vindt plaats in beslotenheid.
3. Tijdens het gesprek hebben zowel de leden van de commissie alsook de burgemeester de mogelijkheid hun mening en zienswijzen ten aanzien van de geagendeerde thema's nader toe te lichten.
4. De leden als bedoeld in het eerste lid, de burgemeester en de griffier hebben volledige geheimhoudingsplicht over hetgeen hen tijdens het klankbordgesprek ter kennis is gekomen.

Artikel 7 Conclusies

1. Door de voorzitter worden de conclusies van het gesprek in conceptvorm opgesteld en, de burgemeester schriftelijk gehoord hebbende, door de commissie vastgesteld.
2. De conclusies worden schriftelijk aan de burgemeester bericht.
3. Het verslag wordt getekend door alle deelnemers aan het gesprek.
4. Raadsleden kunnen het verslag inzien. Het verslag wordt niet openbaar gemaakt.
5. Een afschrift van het verslag wordt gezonden aan de commissaris van de Koning.
6. Bij de herbenoeming van de burgemeester of op verzoek van de Commissaris van de Koningin worden de conclusies van de gehouden klankbordgesprekken verstrekt.

Artikel 8 Archivering

1. De secretaris van de commissie draagt er zorg voor dat na afronding van de benoeming, de herbenoeming en de klankbordgesprekken alle archiefbescheiden onverwijld in een envelop worden verzegeld en gerubriceerd als "geheim", en worden geplaatst in de daartoe aangewezen archiefruimte.
2. De secretaris van de commissie draagt er zorg voor dat in het belang van een zorgvuldige overbrenging naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats, als bedoeld in artikel 12 van de Archiefwet 1995, een verklaring van overbrenging, als bedoeld in artikel 9 van het Archiefbesluit 1995, wordt opgesteld voor archiefbescheiden waarvoor de wettelijke termijn verstreken is. In deze verklaring wordt melding gemaakt van het besluit tot toepassing van artikel 15, eerste lid sub a, van de Archiefwet 1995 en de daarin gestelde beperkingen aan de openbaarheid, tot de archiefbescheiden 75 jaar oud zijn.

Artikel 9 Onvoorziene gevallen

1. In alle gevallen waarin deze verordening niet voorziet, beslist de commissie.

Artikel 10 Inwerkingtreding

1. De verordening functioneringsgesprekken burgemeester 2014 in te trekken
2. De verordening klankbordgesprekken burgemeester 2018 treedt op 1 januari 2018 in werking.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

,voorzitter

,griffier

Verordening klankbordgesprekken burgemeester 2023

Gemeenteblad **:** 2023/31
Dienst/Afdeling **:** Griffie
Nr. **:**

De Raad der Gemeente Brunssum;

Gehoord het Presidium van 28-03-2023;
Gelezen Min BZK Handreiking burgemeesters Benoeming, herbenoeming, klankbordgesprekken en afscheid december 2020;

Besluit:

Vast te stellen de Verordening klankbordgesprekken burgemeester 2023:

Artikel 1 Algemene bepalingen

1. Tenminste een keer per jaar wordt een klankbordgesprek met de burgemeester gevoerd.
2. De datum wordt in overleg met de burgemeester vastgesteld rekening houdende met de gesprekken die de comissaris van de koning met de burgemeester gepland heeft.
3. Indien ten minste een derde van de commissie dan wel de burgemeester de wens daartoe kenbaar maakt, houdt de commissie tussentijds een klankbordgesprek.
4. In het eerste jaar van de ambtsperiode van de burgemeester wordt in elk geval na 6 maanden een klankbordgesprek met de burgemeester gevoerd.
5. Het klankbordgesprek is het reflecteren op het wederzijds functioneren van de burgemeester en gemeenteraad. Het gesprek dient geen politiek of beleidsinhoudelijk doel.

Artikel 2 Samenstelling commissie

1. Bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt voor de duratie van de raadsperiode de commissie klankbordgesprekken burgemeester ingesteld.
2. De commissie bestaat uit raadsleden, bij voorkeur fractievoorzitters, door de raad benoemd.
3. Iedere fractie heeft de mogelijkheid om een commissielid voor te dragen.
4. Er worden geen plaatsvervangende leden aangewezen. In geval van een vacature kan de raad voorzien in nieuwe benoeming.
5. De commissie laat zich bijstaan door de griffier.
6. De griffier is secretaris van de commissie.
7. De voorzitter van de commissie treedt, voor zover nodig, op als contactpersoon naar buiten.
8. Wanneer de commissie uit minder dan de helft van de in de gemeenteraad vertegenwoordigende fracties bestaat, vervalt het mandaat van de commissie.

Artikel 3 Voorzitterschap

1. De commissie wijst uit haar midden een voorzitter en plaatsvervangend voorzitter aan.
2. De voorzitter leidt de voorbereidende bijeenkomsten en het klankbordgesprek.

Artikel 4 Quorum

1. Voorbereidende bijeenkomsten en het klankbordgesprek vinden alleen dan plaats wanneer teminste de helft van de leden aanwezig zijn.
2. Mocht het quorum niet bereikt worden, stelt de griffier alle betrokkenen hiervan tijdig in kennis.
3. Hierop ontvangen betrokkenen zo spoedig mogelijk een nieuwe uitnodiging.

Artikel 5 Voorbereiding en inhoud

1. De leden komen bijeen om het klankbordgesprek met de burgemeester voor te bereiden.
2. De leden van de commissie en de griffier hebben volledige geheimhoudingsplicht over hetgeen hen tijdens het voorbereidende gesprek ter kennis is gekomen.
3. De voorzitter van de commissie legt op verzoek van het Presidium verantwoording af over het functioneren van de commissie.
4. De commissie maakt voorafgaand aan de klankbordgesprekken aan de burgemeester kenbaar:
    a. Wanneer het klankbordgesprek zal plaatsvinden.
    b. Bij wie zij informatie zal inwinnen over het functioneren van de burgemeester.
    c. Dat de burgemeester thema's en onderwerpen die hij/zij aan de orde wenst te stellen aan de commissie kan melden.
5. De raads- en collegeleden worden in de voorbereiding van het gesprek met de burgemeester in de gelegenheid gesteld om bevindingen te ventileren.
6. De commissie beschouwt het functioneren van de burgemeester in elk geval aan de hand van de profielschets en aan de wettelijke taken van de burgemeester. Tevens betrekt de commissie hierbij het verslag van en de afspraken uit het vorige klankbordgesprek.

Artikel 6 Het klankbordgesprek

1. Het klankbordgesprek vindt plaats in beslotenheid.
2. Tijdens het gesprek hebben zowel de leden van de commissie alsook de burgemeester de mogelijkheid hun mening en zienswijzen ten aanzien van de geagendeerde thema's nader toe te lichten.

Artikel 7 Geheimhouding

1. De vergaderingen van de commissie zijn besloten. Alle stukken van de commissie zijn geheim. Dit wordt op de stukken vermeld.
2. De vergaderstukken worden per vergadering uitgereikt en na afloop ingenomen. Verslagen en bijbehorende stukken worden na vaststelling in een gesloten enveloppe in het archief gedeponeerd door de griffier.
3. De commissie legt in elke vergadering en elk gesprek, op grond van de Gemeentewet, geheimhouding op over de inhoud van de stukken en het behandelde tijdens de vergadering of het gesprek. De voorzitter van de commissie ziet erop toe dat hieraan wordt voldaan.
4. De geheimhoudingsplicht brengt met zich mee dat verslaglegging en informatie alleen kan worden ingezien door zittende leden van de commissie, de burgemeester en de griffier.

5. De geheimhoudingsplicht blijft na ontbinding van de commissie van kracht.
6. Het in dit artikel bepaalde is van overeenkomstige toepassing op de personen waarmee voorbereidende gesprekken gevoerd worden.

Artikel 8 Conclusies

1. Door de voorzitter worden de conclusies van het gesprek in conceptvorm opgesteld en, de burgemeester schriftelijk gehoord hebbende, door de commissie vastgesteld.
2. De conclusies worden schriftelijk aan de burgemeester bericht.
3. Verslaggeving van de klankbordgesprekken kan alleen worden ingezien door de burgemeester, leden van de commissie en de raadsgriffier. Het verslag wordt niet openbaar gemaakt.
4. Een afschrift van het verslag wordt gezonden aan de commissaris van de Koning.
5. Bij de herbenoeming van de burgemeester worden het verslag en de conclusies van het laatst gehouden klankbordgesprek verstrekt aan de vertrouwenscommissie.

Artikel 9 Archivering

1. De griffier draagt er zorg voor dat na afronding van de klankbordgesprekken alle archiefbescheiden onverwijld in een envelop worden verzegeld en gerubriceerd als "geheim", en worden geplaatst in de daartoe aangewezen archiefruimte.
2. De griffier draagt er zorg voor dat in het belang van een zorgvuldige overbrenging naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats, als bedoeld in artikel 12 van de Archiefwet 1995, een verklaring van overbrenging, als bedoeld in artikel 9 van het Archiefbesluit 1995, wordt opgesteld voor archiefbescheiden waarvoor de wettelijke termijn verstreken is. In deze verklaring wordt melding gemaakt van het besluit tot toepassing van artikel 15, eerste lid sub a, van de Archiefwet 1995 en de daarin gestelde beperkingen aan de openbaarheid, tot de archiefbescheiden 75 jaar oud zijn.

Artikel 10 Onvoorziene gevallen

1. In alle gevallen waarin deze verordening niet voorziet, beslist de commissie.

Artikel 11 Inwerkingtreding

1. De verordening klankbordgesprekken burgemeester 2018 in te trekken
2. De verordening klankbordgesprekken burgemeester 2023 treedt in werking na publicatie.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

,voorzitter

,griffier

Initiatief raadsvoorstel Commissie Klankbordgesprekken Burgemeester

Collegeverg. d.d. : N.v.t.
Registratiekenmerk :
Gemeentebladnr. : 2023/31
Afdeling : N.v.t.
Behandeld ambt. : N.v.t.
Bereikbaar onder : N.v.t.
Behandelvoorstelnr. :
Portefeuillehouder : n.v.t.
Onderwerp : Commissie klankbordgesprekken burgemeester
Raadsverg. d.d. : 11 juli 2023
Uiterlijke datum : N.v.t.

Aan de raad,

1. Onderwerp

Commissie klankbordgesprekken burgemeester

2. Uitgangssituatie

a. Aanleiding

De aanleiding is het opstappen van twee leden uit de commissie klankbordgesprekken burgemeester.

b. Huidige situatie/ probleemstelling

Op grond van de huidige verordening "van de gemeenteraad van de gemeente Brunssum houdende regels klankbordgesprek Verordening klankbordgesprekken burgemeester 2018" , bestaat de commissie uit 2 coalitie- en 2 oppositieleden. Door het opstappen van twee commissieleden is de commissie niet voltallig en voldoet niet langer aan artikel 2 lid 1 van de verordening. De geheimhouding als zijnde bepaalt in artikel 5 lid 2 zorgt voor een gebrek aan informatie over de reden van opstappen. Dit is een reden voor de coalitiepartijen om niemand af te vaardigen voor de commissie. De huidige verordening voorziet niet in de her-bemensing van de commissie.
Middels dit initiatiefvoorstel wordt met een wijziging van de verordening en de samen-stelling van de commissie het probleem opgelost.

3. Gewenste situatie

a. Wat willen we bereiken?

- Een actualisatie van de verordening klankbordgesprekken burgemeester

b. Kaders

Verordening klankbordgesprekken burgemeester 2018(versie 2)
Handreiking klankbordgesprekken 2021
Handreiking burgemeesters Benoeming, herbenoeming, klankbordgesprekken en afscheid van het ministerie van BZK december 2020

c. Argumenten en overwegingen

Het is wenselijk dat de gemeenteraad regelmatig het functioneren van de burgemeester evalueert. Verder is het wenselijk dat de burgemeester - in het kader van een zorgvuldig personeelsbeleid - er recht op heeft regelmatig tijdens de ambtsperiode van de raad te horen hoe over functioneren wordt gedacht.
De huidige samenstelling van de commissie houdt een onevenredige vertegenwoordiging van de raad in. Vanwege de op de commissie berustende geheimhouding betekent dit verder dat niet iedere fractie op de hoogte is van de voorbereidende handelingen en inhoud van de gesprekken. De huidige verordening is niet toereikend om de evenredigheid en functionaliteit van de commissie te waarborgen.
De volgende argumenten worden aangedragen om de huidige verordening in te trekken:

a. Geheimhouding:

Op basis van de gemeentewet en de handreiking klankbordgesprekken ligt er een bijzondere geheimhouding op de commissie klankbordgesprekken burgemeester. Dit betekent dat alleen leden van de commissie kennis mogen nemen van de informatie. Om een evenredige verdeling van geheime informatie te bewerkstelligen is een commissie bestaande uit alle fracties gewenst.

b. Samenstelling:

De huidige samenstelling van de commissie is geen evenredige vertegenwoordiging van de raad. Om deze evenredigheid te garanderen is het wenselijk dat alle fracties de mogelijkheid krijgen een commissielid aan te leveren, bij voorkeur de fractievoorzitter.

c. Verordening:

De huidige situatie bewijst dat de verordening klankbordgesprekken burgemeester niet toereikend is. Zowel voor evenredigheid als oplossen van problemen komt de verordening tekort. Voorgesteld wordt om een nieuwe verordening aan te nemen die meer houvast biedt voor het oplossen van onvoorziene problemen.

d. Opties en keuzes

a. Ontbinden huidige commissie

Na het opstappen van twee commissieleden kan niet meer aan het quorum voldaan worden. Zoals eerder aangegeven blijkt het benoemen van nieuwe commissieleden niet mogelijk. Met het ontbinden van de huidige commissie en het instellen van een nieuwe, kan het proces opnieuw opgestart worden.

b. Intrekken huidige verordening en aannemen nieuwe verordening

Het probleem met de her bemensing en het voldoen aan het quorum kan niet worden opgelost met de huidige verordening. Gesteld wordt om een nieuwe verordening aan te nemen die betere handvaten geeft voor dit soort situaties. De nieuwe verordening moet zorgen voor een samenstelling en quorum dat zowel evenredige vertegenwoordiging als voortgang van het proces waarborgt. Een commissie bestaande uit alle fractievoorzitters en een quorum van de helft plus één zorgen voor deze waarborging.

c. Commissie opnieuw bemensen

Het is een optie om de zittende commissie simpelweg aan te vullen met nieuwe leden, met of zonder nieuwe verordening. Echter, gelet op de probleemstelling en eerder gemaakte argumenten ligt hier niet de voorkeur. Een geheel nieuwe commissie zorgt dat het proces met een schone lei kan aanvangen.

Overwegend de eerder genoemde argumenten wordt voorgesteld om de huidige commissie te ontbinden, de huidige verordening in te trekken en een nieuwe verordening aan te nemen.

4. Bijlagen

- Verordening klankbordgesprekken burgemeester 2023
- Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Brunssum houdende regels klankbordgesprek Verordening klankbordgesprekken burgemeester 2018
- Handreiking burgemeesters Benoeming, herbenoeming, klankbordgesprekken en afscheid van het ministerie van BZK december 2020

Namens de gezamenlijke fracties PvdA, VVD Brunssum en Lijst Borger

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/31

Afdeling : N.v.t.

Registratiekenmerk :

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2023/31;

Gehoord het Presidium 20-06-2023,

Gelezen/gehoord de zienswijze van het college van burgemeester en wethouders.

Besluit:

1. De zittende commissie klankbordgesprekken burgemeester te ontbinden.
2. De "Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Brunssum houdende regels klankbordgesprek Verordening klankbordgesprekken burgemeester 2018" in te trekken.
3. De verordening klankbordgesprekken burgemeester 2023 vast te stellen.
4. En de volgende personen in de commissie af te vaardigen:
    a. Mw. Lust (Lijst Borger)
    b. Dhr. Joosten (VVD)
    c. Mw. Offermans (PAK)
    d. Dhr. Offermans (PvdA)
    e. Dhr. Arts (SP)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 11 juli 2023

De Raad voornoemd,

plv. Voorzitter griffier

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 12 juni 2023
Registratiekenmerk : 202271030
Gemeentebladnr. : 2023/32
Afdeling opsteller : Maatschappelijke ontwikkeling
Naam opsteller : Ellen Houben
Bereikbaar onder : +31455278536, ellen.houben@brunssum.nl
Portefeuillehouder : Merle Leusden, van
Raadsvergadering d.d. : 11 juli 2023
Uiterlijke datum : Uiterste datum 11 juli 2023
Motivatie datum: laatste vergaderdatum voor de zomer 2023

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Raadsvoorstel & besluit inzake uitkomsten onderzoek verruimen inkomensgrenzen

2. **Uitgangssituatie**

a. Aanleiding

Naar aanleiding van de uitkomst van de minimaeffectrapportage (MER 2021) en begrotingsbehandeling 2023 op 1 november 2022, is door de portefeuillehouder toegezegd (nr. 81 en 73) uit te zoeken wat de kosten zijn als de gemeente de inkomensgrens verhoogt voor de minimaregelingen én de energietoeslag 2023.
Daarnaast is ook toegezegd (nr. 67) uit te zoeken of gemeente Brunssum de Dierenvoedselbank vanuit het armoedebeleid kan ondersteunen met een subsidie voor vervoer en opslagruimte.
Aanvullend is op 9 mei jl. een motie aangenomen van Lijst Borger en de SP inzake 'gratis OV', een optie voor uitbreiding van de minimaregelingen én het ophogen van de inkomensgrens die gebruikelijk is. De motie wordt via dit voorstel afgehandeld.
Om inzicht te krijgen in bovenstaande kwesties is onderzoek gedaan naar de kosten en de consequenties voor de uitvoering bij verhoging van de inkomensgrenzen en het aanbieden van aanvullende regelingen.
Uw raad is op 13 december 2022 geïnformeerd dat de uitkomst van deze onderzoeken zou volgen in de eerste helft van 2023. Daarbij is toegezegd eenmalig de inkomensgrens voor het winterkinderkledingpakket 2022-2023 te verhogen naar 130%, in afwachting van de uitkomsten van de toezeggingen. Dat is met het winterkledingpakket 2022-2023 uitgevoerd.
De behandeling in het college heeft plaatsgevonden op 12 juni jl. Met dit behandelvoorstel leggen we de voorgestelde maatregelen ter besluitvorming aan de raad voor.

b. Huidige situatie/probleemstelling

De huidige inkomensgrens van het armoedebeleid is gesteld op 120% van het geldende bijstandsniveau. Dat is algemeen gangbaar, bij de omliggende gemeenten en ook bij de armoedemaatregelen van het Rijk.
Omdat het armoede- en minimabeleid wordt uitgevoerd door verschillende ketenpartners is de vraag bij hen neergelegd wat de consequenties en effecten zijn van verhoging van de inkomensgrenzen.
Vervolgens is bureau KWIZ bevraagd op het onderdeel: uitbreiding inkomensgrenzen naar 130%, in relatie tot de Minima Effect Rapportage (MER 2021). KWIZ had hierin een schatting van de meerkosten afgegeven die sterk afwijkt van de resultaten uit het verrichte onderzoek door ISD BOL.
In de raadsvergadering van 9 mei 2023 is toegezegd (nr. 24) de uitkomsten van het onderzoek naar de kosten van 'gratis OV', op basis van de motie van Lijst Borger en de SP, mee te nemen in dit voorstel.

Het onderzoek van ISD BOL had betrekking op álle inkomensgrenzen binnen het minimabeleid voor armoede en schuldhulpverlening. De minimaregelingen zijn daar een onderdeel van. Belangrijk is te vermelden dat minima ook via andere regelingen worden ondersteund, zoals via het jeugd- en educatiebeleid, WMO, sport en gezondheidsbevordering en energiebesparende maatregelen. Dit maakte géén onderdeel uit van het onderzoek.

Het onderzoek richtte zich op de effecten van:

1. **Uitbreiding van inkomensgrenzen naar 130% bij de minimaregelingen en Bijzondere Bijstand**
2. **Uitbreiding van de inkomensgrenzen naar 130% voor de energietoeslag 2023: op basis van de gegevens uit 2022, inclusief de steekproeven**
3. **Uitbreiding van de inkomensgrenzen bij de kind regelingen via St. Leergeld (van 120% naar 130%)**
4. **Analyse van het verschil tussen de uitkomsten van de Minima Effect Rapportage 2021 en de berekende kosten, bij verhoging van de inkomensgrens naar 130%**
5. **Gebruik van Bijzondere Bijstand als optie om energiekosten te vergoeden**
6. **Uitbreiding van de minimaregelingen en het verhogen van de inkomensgrens via het aanbieden van gratis OV**

Ad 1. Uitbreiding van inkomensgrenzen naar 130% bij de minimaregelingen en Bijzondere Bijstand
ISD BOL is voor gemeente Brunssum de uitvoerder van Bijzondere Bijstand en de minima(participatie)regelingen voor volwassenen.
De kosten van ISD BOL bestaan uit de uitgaven van de regelingen én de kosten voor de uitvoering.
ISD BOL heeft berekend wat dit betekent bij het verhogen van de inkomensgrenzen naar 130% voor Bijzondere Bijstand, de minimaregelingen. Om de totale kosten bij 130% inzichtelijk te maken is de energietoeslag hierin meegenomen.
De uitgaven bij de huidige inkomensgrens waren in 2022: € 1.217.381,00 en € 3.057.714,00 voor energietoeslag, dus ca. € 4,2 miljoen totaal.
De totale geraamde kosten, voor Bijzondere Bijstand, de minimaregelingen én de energietoeslag bij 130% komen uit op: € 7.036.779,00
Daarbij zijn de uitgangspunten:
- het aantal huishoudens met een inkomensniveau tot 130% in Brunssum is: 2500 (cijfers CBS 2021)
- een aantal regelingen gaan in de berekening van 100% naar 130%: bijv. individuele inkomenstoeslag
- een aantal regelingen gaan van 110% naar 130%: dit betreft bijzondere bijstand algemeen en vergoeding voor bewindvoeringskosten
- sommige regelingen gaan van 120% naar 130%: dit betreft participatieregelingen volwassenen, het VGZ tientje, internet kinderen
-de kosten voor uitbreiding van de inkomensgrens voor kindregelingen via St. Leergeld en het Jeugdfonds Sport en-Cultuur zijn hierin niet meegenomen omdat ISD BOL deze regelingen niet uitvoert.
-De TCG regeling (chronisch zieken) is niet meegenomen omdat deze wordt bekostigd uit WMO budget
- in het totaalbedrag zitten ook de uitvoeringskosten van ISD BOL
- er is uitgegaan van *maximaal* bereik van de huishoudens, behalve bij Bijzondere Bijstand. Voor Bijzondere Bijstand komen mogelijk ook andere inkomensgrenzen in aanmerking. Daarom is gerekend met het huidige aantal gebruikers van Bijzondere Bijstand.

Ad 2. De kosten en uitvoering bij uitbreiding van de inkomensgrenzen voor de energietoeslag 2023: op basis van 2022, cf. toezegging 73
De uitgaven bij de huidige inkomensgrens 120% in 2022 (regeling loopt nog tot 1 juli): € € 3.057.714,00
De totale kosten bij uitbreiding van de inkomensgrens voor de energietoeslag 2023 naar 130% zijn: € 3.861.950,00.
Daarbij zijn de uitgangspunten:

- er is gerekend met € 1.300 per huishouden
-iedereen die 'bekend' is bij ISD BOL vanuit de uitkering of toekenning minimaregelingen tot 120% wordt ambtshalve uitbetaald
-op basis van de ervaring in 2022 en de uitkomst van de steekproeven wordt ervoor gekozen in 2023 alle voorwaarden op voorhand te controleren. Het gevolg is dat 'zelf- aanvragers' alle informatie vooraf moeten aanleveren en uitbetaling langer duurt, vanwege de controle.
-Er is uitgegaan van maximaal bereik, ca.2.000 huishoudens bij 120% en ca.2.500 bij 130%
-In 2022 was er een tekort van ca. € 401.000 op het budget dat het Rijk beschikbaar stelde ten opzichte van de toekenningen.
Onlangs werd bekend dat het Rijk de voorwaarden voor de energietoeslag 2023 later dan gepland (juni 2023) aan de gemeenten doet toekomen. De geldende voorwaarden zijn op dit moment nog niet bekend.

Ad 3. De kosten en uitvoering bij uitbreiding van de inkomensgrenzen bij de kindregelingen van 120% naar 130%
Een verhoging van de inkomensgrens leidt tot een geschatte bijdrage van € 79.580,00 ten opzichte van €67.733,35 (huidige gevraagde bijdrage 2023) voor St. Leergeld.
Daarbij zijn de uitgangspunten:
-de kosten zijn geschat op basis van het aantal gebruikers 2022 van St. Leergeld, dit wijzigt elk jaar.
-de extra kosten voor de directe aanmeldingen bij Jeugdfonds Sport- en Cultuur zijn nog niet meegenomen, (huidige gevraagde bijdrage 2023 o.b.v. 120% is € 93.500,00).
-bij 100% gebruik is het aantal kinderen in deze inkomenscategorie (130%) ca. 700 (tot 120% zijn er ca. 500 kinderen, CBS 2021)
De reactie van St. Leergeld over de effecten bij een verhoging naar 130%:
De voorzitter van Stichting Leergeld geeft aan dat de benodigde capaciteit voor uitbreiding van de doelgroep niet voorhanden is en dat ook de doorlooptijden mogelijk gaan oplopen bij een andere inkomensgrens. Anders gezegd: met de huidige aanvragen en capaciteit is het organisatievermogen nauwelijks houdbaar. Bij uitbreiding van de doelgroep verslechtert dit.
St. Leergeld vraagt tevens aandacht voor de behoefte aan uniformiteit van de regelingen bij de Parkstadgemeenten, niet alleen met het oog op complexiteit van de eigen werkprocessen, maar ook als boodschap aan burgers, omdat zij de kindregelingen voor alle Parkstadgemeenten uitvoeren.

Ad 4. Toelichting van bureau KWIZ betreffende de Minima Effect Rapportage 2021 en de kosten voor verhoging van de inkomensgrens 130%
In de minimaeffectrapportage (MER) van 2021 is aan bureau KWIZ gevraagd te onderzoeken wat de extra kosten zijn bij uitbreiding van de inkomensgrens naar 130% bij de participatie/minimaregelingen.
In het rapport wordt een bedrag van € 34.400 genoemd als indicatie voor toename van de kosten bij het verhogen van de inkomensgrens naar 130%.
Uitgangspunten waren daarbij:
-KWIZ heeft een berekening gemaakt op de *participatie/minimaregelingen,* niet op Bijzondere Bijstand of incidentele regelingen, zoals de energietoeslag
-KWIZ is bij de berekening uitgegaan van het *bereik* in 2021 (Coronajaar), níet het maximale aantal huishoudens dat een beroep kan en mag doen op de regeling.
-KWIZ heeft een query gemaakt op huishoudens zonder vermogen; dat is niet bij alle regelingen van toepassing
-KWIZ heeft een doorrekening gemaakt naar 2022 van aantallen minimahuishoudens op basis van de CBS cijfers 2021, deze zijn niet bevestigd door CBS
- KWIZ heeft geen rekening gehouden met uitvoeringskosten

Ad 5. Verhogen inkomensgrens voor energietoeslag via Bijzondere Bijstand (BB)
Onderzocht is wat de consequenties zijn bij het tijdelijk verhogen van de inkomensgrens voor energietoeslag 2023 via Bijzondere Bijstand.
De inkomensgrens in het kader van Bijzondere Bijstand wordt als voorbeeld omhoog getrokken naar 150% van de toepasselijke bijstandsnorm. Bovendien wordt, als het inkomen hoger is dan 150% van de toepasselijke

bijstandsnorm, 25% van het meer-inkomen aangemerkt als draagkracht. Dus ook huishoudens met een inkomen hoger dan 150% kunnen in aanmerking komen voor BB, voor kosten energie.
Met andere woorden: elke burger die te maken heeft gekregen met gestegen energieprijzen in relatie tot zijn draagkracht, kan in aanmerking komen, waardoor een beperking tot een inkomensgrens van 150% niet aan de orde is.
Met deze regeling wordt in feite de inkomensgrens voor het recht op bijzondere bijstand voor huishoudens, die te maken hebben met aantoonbaar hogere uitgaven voor gas en elektriciteit en daardoor in financiële problemen zijn gekomen of komen, via deze weg omhoog getrokken.
Ook betekent dit dat er in feite geen doelgroep te duiden is. Áls er maar sprake is van gestegen energietarieven.
Los daarvan moeten alle aanmeldingen individueel beoordeeld worden wat effect heeft op de uitvoeringskosten.

Ad 6. Uitbreiding van de minimaregelingen via het aanbieden van gratis OV (motie Lijst Borger en SP)
Op 9 mei 2023 is toegezegd (nr. 24) te onderzoeken wat de mogelijkheden en kosten zijn betreffende het aanbieden van gratis OV aan minima. De portefeuillehouder heeft toegezegd dit onderzoek mee te nemen in voorliggend voorstel.
In 2022 is in Brunssum al een aanbod gedaan door Arriva en is ook een offerte neergelegd voor gratis OV in het kader van het minimabeleid. Destijds werd besloten dit niet aan te bieden.
Op basis van de actuele gegevens van Arriva kunnen we concluderen dat de prijs per deelnemer verhoogd is: van € 75,00 naar € 81,20 en voor de pas: van € 7,50 naar 12,50. De overige uitgangspunten zijn hetzelfde gebleven.
Kostentechnisch komen we dan uit op:
Vervoerspas voor heel Limburg, in daluren, voor alle minima, exclusief uitvoeringskosten en pas:
Bij de reguliere inkomensgrens (120%) (2600 volwassenen):kosten: € 211.120,00
Alleen ouderen tot 120% (900): € 73.080,00
Alleen kinderen 12 t/m 17 jaar 120% (600): € 24.360,00
De doelgroep minima 130% bevat ca. 2400 huishoudens van gemiddeld 1,6 persoon per huishouden. De kosten voor heel Limburg zouden dan grofweg uitkomen op ca.€ 311.808,00, excl. pas, en uitvoeringskosten
De doelgroep minima tot 150% bevat ca. 3400 huishoudens met gemiddeld 1,6 personen per huishouden. De kosten zouden dan uitkomen op ca.€ 441.728,00 excl. pas en uitvoeringskosten
Vervoerspas alleen Zuid-Limburg, in daluren, voor alle minima, exclusief uitvoeringskosten en pas:
Bij 120% inkomensgrens (2600 volwassenen): €183.560,00
Alleen ouderen tot 120% (900): € 63.0540,00
Alleen kinderen 12 t/m 17 jaar 120% (600): € 21.180,00
Vergoeding eigen bijdrage WMO inzake mobiliteit
In 2022 is ook gekeken naar het vergoeden van de eigen bijdrage inzake WMO vervoer voor inwoners van 67+ die niet gebruik kunnen maken van regulier OV. Om benadeling; de verplichte eigen bijdrage voor de voorziening WMO, te compenseren.
Toen betrof het een kosten post van ca. € 600.000.
Het totaal aantal deelnemers aan WMO mobiliteit was in 2022: 1072.
Uitvoering van gratis OV regeling zal een extra investering op uitvoeringskosten betekenen.

Eerder gaf Arriva aan in principe geen aanbod te doen voor de 'spitsuren', omdat ze naar eigen zeggen de 'lucht' in daluren in bussen en treinen willen opvullen via het gratis OV-aanbod van gemeenten. Er is eerder geen aanbod gedaan voor gratis OV in Brunssum of alleen voor Parkstad.
Naar aanleiding van vragen uit andere gemeenten heeft Arriva alsnog een aanbod gedaan voor OV in de spits. Voor reizen in Parkstad komt dit neer op € 1.200 per persoon/per gebruiker. Waarbij de gemeente 5% korting krijgt maar wel zelf alles moet inregelen. Voor reizen buiten Parkstad is de prijs: € 2.400 (Zuid-Limburg) en € 3.600 (heel Limburg)
Verder is het van belang op te merken dat Arriva voor de daluren de gehele doelgroep in rekening brengt, ongeacht het aantal gebruikers. In de spits geldt niet de afkoop van de hele doelgroep, omdat dit qua capaciteit niet haalbaar is.
Gebleken is dat veel inwoners al gebruik maken van (gratis)OV-voorzieningen via gemeente en/of Rijk:

- via vergoeding van werkgevers (woon-werk) of vrijwilligerswerk, via een studenten OV kaart, via een vervoersvoorziening (leerlingenvervoer OV+ begeleiding of aangepast vervoer) WMO voor ouderen (Omnibuzz), korting op OV (ouderen), gratis OV voor re-integratiekandidaten, gratis OV voor kinderen naar taalonderwijs).
Verder is er het ANWB fietsenplan voor kinderen tot 18 jaar, de boodschappenbus/belbus voor uitjes.
Voor werkenden of schoolgaande jeugd is reizen in de daluren niet toereikend. Het gratis OV zou dan met name resteren voor vrijetijdsactiviteiten in de daluren.
Een suggestie om het OV zelf te organiseren achten wij niet haalbaar, vanwege de ontbrekende informatie over de specifieke behoefte, het tekort aan chauffeurs, de strenge vervoerseisen en positie ten opzichte van professionele aanbieders.

Uitwerking toezeggingen
67 (01-11-2022): Ondersteunen Dierenvoedselbank met vervoer en opslagruimte
In de afgelopen maanden hebben diverse gesprekken plaatsgevonden met afdeling Brunssum van de Dierenvoedselbank, met de portefeuillehouder en separaat met de beleidsmedewerkers van de Parkstadgemeenten en Sittard-Geleen.
Op aangeven van de initiatiefnemer was de inzet van de gesprekken te komen tot een opslaglocatie of meerdere uitdeelpunten in Parkstad en Sittard-Geleen.

Vervolgens deden zich ontwikkelingen voor in de organisatie van de Dierenvoedselbank. Uiteindelijk heeft de afdeling Brunssum zich afgesplitst van de Dierenvoedselbank in Sittard-Geleen en wil men in Parkstad verder. De gemeenten Kerkrade, Landgraaf en Heerlen hebben echter aangegeven de Dierenvoedselbank geen onderdeel uit te laten maken van het minimabeleid, met betrekking tot een subsidie, net als Brunssum eerder besloot. Wel is aan de afdeling ROV gevraagd te inventariseren of er gemeentelijke opslaglocatie vrij is, maar hier is negatief op geantwoord. Zie verder: conclusie en advies.

73 (01-11-2022) en 81 (01-11-2022): ruimhartiger minimabeleid en verhoging inkomensgrenzen bij energietoeslag
De uitwerking van deze toezeggingen maakt onderdeel uit van bovenstaand onderzoek en de uitkomsten daarvan.

24 (09-05-2023) onderzoek naar de mogelijkheden van gratis OV voor minima
De uitkomsten van het onderzoek zijn verwerkt onder punt b6 in dit voorstel.

Conclusies en advies:
-Naar aanleiding van het onderzoek voor verruiming van minimaregelingen en de energietoeslag is ook de Bijzondere Bijstand meegenomen als optie. Evenals een regeling voor gratis OV.
Gezien de totale kosten en het risico voor de begroting is de conclusie dat een *algehele verhoging/verruiming* en/of een extra generieke vergoeding van energiekosten via Bijzondere Bijstand geen haalbare optie is.

Wel wordt voorgesteld een tweetal aanpassingen te doen in het armoedebeleid: namelijk:
1. structurele uitbreiding van de doelgroep voor het aanbod van twee kledingpakketten per jaar, nl. voor kinderen van minimahuishoudens met een inkomensgrens tot 130%, in plaats van voorheen incidenteel en alleen kinderen van gezinnen in de bijstand; dit om de armoede van meer minimagezinnen te verzachten en kinderen een leuk extra te geven

2. structurele verhoging van het budget voor acute noden via het Noodfonds Minima van €25.000 naar €50.000 zodat meer maatwerk gekeverd kan worden ingeval van stringente situaties. In 2023 wordt dit bekostigd uit het Crisis- en herstelfonds, structureel via de begroting 2024 en verder. Dit geeft extra regelruimte voor het leveren van maatwerk voor meer burgers in acute nood.

De derde maatregel is het uitbetalen van de energietoeslag 2023 ad € 1.300 aan huishoudens met een inkomen tot 120% van de geldende bijstandsnorm. Dit betreft een maatregel van het Rijk met bijbehorend budget. Na implementatie van de beleidsregels die door het Rijk worden aangeleverd, de verwachtte aanlevering in juni is uitgesteld, verwachten we in het laatste kwartaal gereed te zijn voor uitvoering. De burgers met een bijstandsuitkering worden wederom ambtshalve uitbetaald. Andere burgers vragen zelf aan via ISD BOL.

Ten aanzien van de Dierenvoedselbank is al eerder toegezegd is dat we minima in Brunssum wijzen op het bestaan van de Dierenvoedselbank zoals we ook met andere voorliggende voorzieningen doen, namelijk via eigen kanalen en die van onze ketenpartners. De gegevens van de Dierenvoedselbank zijn al opgenomen in het Help-Hulp-boekje. Verder blijven we in gesprek in het kader van Dierenwelzijn.

3. Gewenste situatie

a. Ten aanzien van armoede is in 2020 een beleidsplan vastgesteld voor de jaren 2021-2024. Daarin zijn de inkomensgrenzen en uitvoeringspartners vastgelegd. Het beleid beidt mogelijkheden minimaregelingen bij te stellen op basis van nieuwe initiatieven.
We willen bereiken dat we in Brunssum burgers, ten opzichte van buurgemeenten, niet structureel bevoordelen en/of benadelen wanneer het gaat om inkomensondersteuning en minimabeleid. Wel kan er op onderdelen lokaal verschil zijn, mede afhankelijk van politieke keuzes en ruimte in de begroting.
Een andere doelstelling is het accent op preventie. Hoe meer we voorkomen dat burgers in armoede geraken hoe minder doorwerking er ontstaat naar andere levensgebieden, zoals financiën, gezondheid, werk en

woonsituatie.
Het verzachten van armoede is een ander belangrijk uitgangspunt waar we met uitgebreide bestaande en nieuwe initiatieven aan blijven werken. De ambitie is het bereik van de minima zo groot mogelijk te maken.
Een en ander heeft ook betrekking op het coalitieakkoord en bijbehorende uitvoeringsplan, namelijk:
Actie nr. 17: *het versterken van armoedebestrijding in brede zin en tegengaan van kinderarmoede.*

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)
- Armoedebeleid Brunssum 2021-2024 (Djuma 993034)
- Evaluatie Schuldhulpverlening 2022 (Djuma 202251069)
- Minimaeffectrapportage 2021 (Djuma 202236211)
- Visie Sociaal Domein (Masterplan Verseon 847163))
- Energietoeslag 2022 en 2023(Djuma 2019760 en 202238587
- Toezeggingen 67, 73 en 81 (Djuma 202252184/20227611/202252343) en tussentijds bericht (Djuma 202252261)
- Coalitieakkoord en uitvoeringsplan 2022-2026 (Djuma 202289809)

2. **rol/ bevoegdheden college van B en W**
Het college adviseert de raad in te stemmen met het voorstel in het kader van de beleidsaanpassing en het budgetrecht.

3. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)
- Participatiewet
- Bijzondere Bijstand
- Energietoeslag 2023 (kaders volgen medio 2023)

c. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?
ja: actie nr. 17: *het versterken van armoedebestrijding in brede zin en tegengaan van kinderarmoede.*

d. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

630003-438103	Kledingpakketten	Aantal 700 (max) bij 130%	Extra Kosten **€28.000 t.o.v. 120%**	Budget was (max. en incidenteel) € 70.000 door inzet van restant 2022	**Budget wordt: max.€ 98.000,00 m.i.v. 2024* structureel**
630003-443825	Fonds Minima	Verhoging	Extra budget 2023 **€25.000 uit Crisis- en herstelfonds**	Budget was € 25.000	**Budget wordt: € 50.000 (m.i.v. 2024 structureel)**
630003-443815	Energietoeslag	Aantal ca 2.000 bij 120%	Benodigd budget **Ca. €2.600.000 bij 120% excl. Uitvoerings-kosten**	€ 978.165,00 mln. is reeds beschikbaar uit dec 2022 (voorschot)	**Budget wordt:** Meicirculaire nog onbekend** max. en eenmalig in 2023 excl. uitvoeringskosten

*budget 2023 gaat alleen om winterpakket en is gedekt uit 630003-438103
**het totaal beschikbare budget voor de energietoeslag 2023 is nog niet bekend, de wetteksten worden pas in juni verwacht

a. Argumenten en overwegingen

1. *Het structureel ophogen van de inkomensgrens vraagt een grote investering die niet is opgenomen in de begroting. Het verlegt het accent van de uitgaven voor armoede van preventief ingrijpen naar curatief verzachten*

Hoewel armoede niet snel en makkelijk terug te dringen is, is het beleid van onze gemeente voor een belangrijk deel gericht op het voorkomen van schulden en armoede, zodat de burgers zich beter kunnen redden bij tegenvallers. Voor de laagste inkomens hebben we een uitgebreid pakket aan maatregelen als ondersteuning dat zo nodig bijgesteld wordt op basis van nieuwe initiatieven. Wanneer het budget vooral gericht is op het verzachten van armoede, is het evident dat we onvoldoende kunnen inzetten op preventie,.

2. *Het oplossen van armoede door inkomen aan te vullen in de vorm van meer minimaregelingen is niet aan te bevelen en onrechtmatig.*
   Inkomenspolitiek is voorbehouden aan het Rijk. Gemeenten kunnen onder voorwaarden inkomensondersteuning bieden, maar dat is niet dé oplossing voor het verhogen van het basisinkomen van de eigen burgers. Hierover gaat het Rijk. Bijzondere Bijstand is nu al mogelijk en wordt ook toegepast, maar er zijn voorwaarden aan gesteld om in aanmerking te kunnen komen. Het verhogen van het minimumloon is een van de maatregelen die het Rijk heeft doorgevoerd. Het minimabeleid van gemeente Brunssum richt zich voor een belangrijk deel op preventie en het bevorderen van participatie.
3. *Het generiek ophogen van de inkomensgrens naar 130% creëert nieuwe uitsluitingen*
   Het is alom bekend dat sommige huishoudens slechts enkele euro's boven de huidige inkomensgrens zitten. Dat verandert niet bij het ophogen naar 130%, dan worden het alleen andere huishoudens. Ook de zgn. armoedeval verdwijnt niet helemaal. Ook bij 130% gaan sommige type huishoudens slechts een klein bedrag meer krijgen bij aanvaarding van werk en verliezen ze toeslagen bij een (nieuwe) inkomensgrens. Bureau KWIZ heeft berekend dat paren met/zonder kinderen bij 130% inkomen geconfronteerd worden met deze zgn. Armoedeval (MER 2022).
4. *Het Rijk verzacht additioneel in crisistijden armoede met extra maatregelen*
   In het afgelopen jaar en -periode heeft ook het Rijk bovenop additionele Brunssumse maatregelen (crisis- en herstelfonds, cadeaukaarten, extra bijdragen aan Voedselbank, amendement energiekosten) diverse extra maatregelen ingezet om te voorkomen dat burgers in acute nood kwamen.
   Voorbeelden zijn: de energietoeslag 2022 en 2023, het Noodfonds energiearmoede, het verlagen van de BTW voor elektriciteit op de energierekening, Coronacompensatie voor (collegegeld) studenten en voor ondernemers, het energieplafond, verhoging van diverse toeslagen, zoals huurtoeslag, tegemoetkoming op de ziektekostenverzekering en verhoging van de (inkomens)grens voor huurtoeslag, inzet van energiecoaches en het gratis faciliteren van energiebesparende maatregelen. Daarnaast is het wettelijk minimumloon verhoogd met 10% en daarmee ook de uitkeringen.
5. *Met de voorgestelde maatregelen ondersteunt gemeente Brunssum structureel kinderen uit minimahuishoudens met een inkomensgrens tot 130%*
   Kinderarmoede blijft een belangrijk aandachtspunt in het beleid. De kinderkledingpakketten zijn in de afgelopen jaren incidenteel vergoed. Eind 2022 is hierbij additioneel gekozen de inkomensgrens tot 130% op te hogen. Een van de opties om eenvoudig en met enigszins beperkte kosten iets extra's voor kinderen te doen is de minimahuishoudens te ondersteunen door voortaan de kledingpakketten *structureel* te vergoeden én voor een *grotere* doelgroep, nl. álle huishoudens met kinderen en met een inkomen tot 130% van de geldende bijstandsnorm. De kinderen kunnen de nieuwe kleding zelf 'shoppen' en krijgen leuke extra's erbij. De uitvoering is belegd bij ISD BOL.
6. *Het ophogen van het budget van het Noodfonds Minima is een doelgerichte en efficiënte maatwerkoplossing.*
   De werking van het Noodfonds Minima via CMWW is efficiënt gebleken, zowel voor de beperkte doorlooptijd als het daadwerkelijk voorkomen van 'erger'. Het Noodfonds Minima was in 2022 uitgeput.
   Met het verhogen van het budget van € 25.000 naar € 50.000 kunnen we burgers die het nodig hebben snel en eenvoudig helpen. Dit heeft de voorkeur ten opzichte van generieke, dure en intensieve maatregelen. Bijzondere Bijstand kent zware beoordelingsgronden waardoor veel burgers worden uitgesloten. Voor het Noodfonds Minima gelden geen inkomensgrenzen, maar wordt de acute nood centraal gesteld, waardoor maatwerk snel mogelijk is.
7. *Het verstrekken van gratis OV is een dure regeling waarbij de doelgroep beperkt is en de behoefte onduidelijk*
   Aangezien de bijdrage aan Arriva wordt bepaald door de grootte van de doelgroep en veel inwoners al gebruik maken van een OV vergoeding, zijn de kosten hoog in vergelijking met het effect. Daarnaast willen we met name fietsen stimuleren voor kinderen en ook ouders. In het kader van sociale ontmoetingen doen we in

Brunssum veel om dit te realiseren: bijvoorbeeld bij eenzaamheid, ontmoetingen in de wijk, positieve gezondheid, lunches en activiteiten via het welzijnswerk.
En ook hier geldt, maatwerk is altijd mogelijk geval van acute nood.

e. Opties en keuze
Een algehele verhoging van de inkomensgrens naar 130% wordt niet geadviseerd om voornoemde argumenten. Deels vanwege inkomenspolitiek die aan het Rijk is voorbehouden. Deels vanwege zware beoordelingscriteria voor bijvoorbeeld Bijzondere Bijstand. Ook omdat we niet generiek extra regelingen willen toepassen maar alleen daar waar de nood hoog is. Belangrijk is daarbij dat we de middelen en instrumenten in balans houden tussen preventie en curatie. Uitvoerbaarheid met aanvaardbare kosten speelt uiteraard ook een rol.
Met het oog op een dreigende, niet sluitende structurele begroting van de gemeente zou de optie om de kledingpakketten niet of slechts één pakket (winterkleding) te overwegen zijn. De besparing is dan voor 2024 e.v. € 98.000 of € 45.500 (alleen winterkledingpakket)
We weten uit ervaring dat niet alle huishoudens vergoedingen aanvragen. De raad heeft bij het opstellen van het beleid armoede en schuldhulpverlening echter ingestoken op maximaal bereik. Om deze reden hebben we de berekeningen en risico's gebaseerd op de volgens CBS maximale aantallen gebruikers en sluiten we risico's door hoger gebruik uit.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester

Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/32
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 202271030

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer2023/32;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.16 mei 2023, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling ;

Besluit:

1. Kennis te nemen van de uitkomsten van het onderzoek van ISD BOL naar het verhogen van de inkomensgrenzen inzake toezegging 81 (Verhoging inkomensgrens voor energietoeslag 2023) en 73 (Ruimhartiger minimabeleid) van 1 november 2022
2. De inkomensgrenzen behorende bij het minimabeleid voor Bijzondere Bijstand en participatie te handhaven
3. Kennisnemen van het besluit van B&W d.d. 12 juni jl. om huishoudens met een inkomen tot 120% (van het bijbehorende bijstandsniveau) onder geldende voorwaarden energietoeslag 2023 te verstrekken ad.€ 1.300 met de peildatum 1 januari 2023, deze zo mogelijk ambtshalve uit te betalen en de uitvoering wederom te beleggen bij ISD BOL
4. Kinderen, tot 18 jaar, uit minimahuishoudens met een inkomen tot 130% van het geldende bijstandsniveau een zomer- en winterkledingpakket beschikbaar te stellen en daarvoor structureel extra budget bij te ramen ad.
   € 100.000,00, via de begroting 2024
5. Hiermee te starten in 2023 met het winterkledingpakket vanaf september en dit in 2023 te dekken uit het beschikbare budget Armoede (630003/438103)
6. In te stemmen met de afhandeling van toezeggingen 81, 73(2022) en 24(2023), op basis van dit voorstel
7. Kennisnemen van het besluit van B&W dat de dierenvoedselbank blijvend ondersteund wordt door doorverwijzing via de ketenpartners armoede schuldhulpverlening en met de gebruikelijke communicatieactiviteiten en daarmee toezegging 67 af te handelen.
8. Het Noodfonds Minima structureel op te hogen met €25.000, in 2023 via het crisis- en herstelfonds en meerjarig via de begroting 2024 en verder, om maatwerk te kunnen bieden aan meer burgers met een acuut (financieel) probleem en de uitvoering bij CMWW te handhaven
9. Kennisnemen van het onderzoek naar gratis OV en het besluit van het college d.d.12 juni dit niet aan te bieden in het kader van het minimabeleid

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 11 juli 2023,

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

SMO-Raad Brunssum

Aan: Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Brunssum
P.a. Lindeplein 1
6444 AT BRUNSSUM

Datum: 15 juni 2023

Betreft: Advies voorstel en besluit inzake veranderen inkomensgrens minimaregelingen.

Geacht college,

Via uw ambtenaar Ellen Houben ontvingen wij op 15 mei jl. uw bovenvermeld voorstel en besluit voor het geven van advies. Op 5 juni heeft een delegatie van de SMO-raad de voorstellen besproken met de verantwoordelijk wethouder mw. Merle van Leusden in aanwezigheid van Ellen Houben en Bert Smeisters (ISD BOL).

De voorstellen zijn gebaseerd op de minima-effect rapportage (MER 2021) van Bureau KWIZ en een onderzoek van ISD BOL naar uitvoering en kosten van verhoging van de inkomensgrenzen voor de minimaregelingen en de energietoeslag. KWIZ adviseerde de inkomensgrenzen te verhogen naar 130% Wsm gezien de beperkte kosten, terwijl ISD BOL extreme kosten van ruim 7 miljoen euro bij een dergelijke verhoging berekende. Gezien deze hoge kosten wordt u geadviseerd de inkomensgrenzen niet generiek te verhogen naar 130%, maar slechts te besluiten tot 2 maatregelen, t.w. kledingpakketten voor kinderen wel tot 130% Wsm te verstrekken en het Noodfonds Minima met €25.000 structureel op te hogen.

Tegen deze, gezien de armoede bij de vele minimahuishoudens in Brunssum, ons inziens veel te beperkte voorstellen hebben wij ernstige bezwaren en wel om de volgende redenen:

- Er is uitgegaan van een maximaal bereik van de huishoudens, terwijl de regelingen thans gemiddeld niet meer dan 50% worden benut. Gebruik van 100% is dus louter hypothetisch. Zou men uitgaan van 10 of 20% meergebruik bij 130% Wsm, dan krijgt men te maken met meer beperkte kosten. Een rudimentaire berekening onzerzijds komt bij een meergebruik van 10% op globaal €150.000. Zijn aldus de meerkosten bekend, dan kan een daarop gebaseerd voorstel worden gedaan in plaats van te stellen dat de totale kosten (welke?) een verhoging naar 130% geen haalbare optie maken.

info@smoraadbrunssum.nl
www.smoraadbrunssum.nl

- Het kostenoverzicht van ruim 7 miljoen euro wordt sterk vertroebeld door het opnemen van de eenmalige energietoeslag ad ruim 3,8 miljoen euro. Ook hier wordt uitgegaan van 100% bereik en voor deze kosten is ook nog eens budget beschikbaar omdat het een maatregel van het Rijk is (aldus het gestelde op pag.3 van het aan u gerichte voorstel). Volgens eerdere berekeningen zou overigens verhoging naar 130% voor de energietoeslag eenmalig €400.000 betekenen! Het kostenoverzicht dient derhalve voor dit extreme, niet reële bedrag van 3,8 miljoen te worden gezuiverd.

- KWIZ berekende in de MER een kostenpost van €34.000 voor de verhoging naar 130%, waartoe zij dan ook adviseerden. In het voorstel worden diverse bezwaren tegen dit bedrag geopperd, maar KWIZ ging wel uit van gerealiseerd bereik en niet van puur hypothetisch zoals in het voorliggende voorstel.

- Door de Raad is gevraagd om ruimhartiger minimabeleid. De vraag kan worden gesteld of de twee voorgestelde maatregelen als zodanig kunnen worden gezien.

- Bij amoedebestrijding het accent leggen op preventie steunen wij van harte. Maar hiernaast zal ook inkomensondersteuning middels (hogere) minimaregelingen nodig blijven. Dat dit laatste onrechtmatig zou zijn, zoals beweerd onder punt 2 op pagina 4, ontgaat ons volledig.

- Eenheid van beleid in Parkstad vinden wij niet overtuigend. Volgens verkregen informatie zou voor de individuele inkomenstoeslag in Heerlen een “wachttijd” gelden van 2 jaar en in Brunssum 3 jaar.

Conclusie: de twee voorgestelde maatregelen achten wij te mager en ook niet daadwerkelijk onderbouwd. Wij verzoeken u dan ook tot een werkelijk ruimhartiger minimabeleid te komen door naast deze beide maatregelen tevens te besluiten tot:

- het waar mogelijk ophogen van alle inkomensgrenzen tot 130%;
- ook 130% te hanteren bij de eenmalige energietoeslag;
- tevens de mogelijkheid te bezien om de inkomensgrenzen variabel (glijdend) te maken per huishoudtype en inkomen;
- de vaste bedragen in de diverse minimaregelingen te gaan indexeren met ingang van 2023;
- de extra bijdrage voor scholen, die dit jaar is verstrekt, structureel te maken ter verlichting van de kinderarmoede.

info@smoraadbrunssum.nl
www.smoraadbrunssum.nl

Graag zijn wij bereid desgewenst ons advies mondeling aan u toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

namens de SMO-raad Brunssum:
Martha Keuzenkamp, 1e secretaris SMO-raad Brunssum
Grote Gats 8
6451 CN SCHINVELD
Tel. 06-23317914
Email m.keuzenkamp@ziggo.nl

Onderzoek naar uitvoering en kosten verhoging inkomensgrenzen minimaregelingen Brunssum 2023											
sociaal minimum	100%		110%		120%		130%		140%		150%
hoogte inkomen	€ 1.622,68		€ 1.784,95		€ 1.947,22		€ 2.109,48		€ 2.271,75		€ 2.434,02
Aantal huishoudens (CBS 2021)	900		1500		2000		2500		2900		3400
% huishoudens	5,6%		8,6%		11,3%		14,1%		16,6%		19,4%
Individuele inkomenstoeslag											
Individuele inkomenstoeslag Actuele inkomensgrens 100%											
Meerkosten uitgaven regeling			€ 267.872		€ 357.162		€ 446.453		€ 517.885		€ 607.176
meerkosten uitvoering			€ 89.850		€ 164.725		€ 239.600		€ 299.500		€ 374.375
TOTALEN INKOMENSTOESLAG											
Meerkosten uitgaven inkomenstoeslag			€ 267.872		€ 357.162		€ 446.453		€ 517.885		€ 607.176
Meerkosten uitvoering inkomenstoeslag			€ 89.850		€ 164.725		€ 239.600		€ 299.500		€ 374.375
TOTAAL			**€ 357.722**		**€ 521.887**		**€ 686.053**		**€ 817.385**		**€ 981.551**

sociaal minimum	100%		110%		120%		130%		140%		150%
hoogte inkomen	€ 1.622,68		€ 1.784,95		€ 1.947,22		€ 2.109,48		€ 2.271,75		€ 2.434,02
Aantal huishoudens (CBS 2021)	900		1500		2000		2500		2900		3400
% huishoudens	5,6%		8,6%		11,3%		14,1%		16,6%		19,4%
Bijzondere bijstand											
Bijzondere bijstand algemeen **Actuele inkomensgrens 110%**											
Meerkosten uitgaven regeling					€ 288.361		€ 360.452		€ 418.124		€ 490.214
meerkosten uitvoering					€ 183.150		€ 266.400		€ 333.000		€ 416.250
Bewindvoeringskosten **Actuele inkomensgrens 110%**											
Meerkosten uitgaven regeling					€ 737.209		€ 921.512		€ 1.068.954		€ 1.253.256
meerkosten uitvoering					€ 109.450		€ 159.200		€ 199.000		€ 248.750
Energietoeslag **Actuele inkomensgrens 120%**											
Meerkosten uitgaven regeling							€ 3.702.750		€ 4.295.190		€ 6.714.320
meerkosten uitvoering							€ 159.200		€ 199.000		€ 248.750
TOTALEN BIJZONDERE BIJSTAND											
Meerkosten uitgaven bijzondere bijstand					€ 1.025.571		€ 4.984.713		€ 5.782.267		€ 8.457.790
Meerkosten uitvoering bijzondere bijstand					€ 292.600		€ 584.800		€ 731.000		€ 913.750
TOTAAL					**€ 1.318.171**		**€ 5.569.513**		**€ 6.513.267**		**€ 9.371.540**

sociaal minimum	100%		110%		120%		130%		140%		150%
hoogte inkomen	€ 1.622,68		€ 1.784,95		€ 1.947,22		€ 2.109,48		€ 2.271,75		€ 2.434,02
Aantal huishoudens (CBS 2021)	900		1500		2000		2500		2900		3400
% huishoudens	5,6%		8,6%		11,3%		14,1%		16,6%		19,4%
Minimabeleid											
Maatschappelijke participatie - internet volwassenen / Actuele inkomensgrens 120%											
Meerkosten uitgaven regeling							€ 172.688		€ 200.318		€ 234.855
meerkosten uitvoering							€ 159.200		€ 199.000		€ 248.750
Tegemoetkoming in aanvullende collectieve ziektekosten-verzekering Zuid-Limburg VGZ ISD BOL 2022 (VGZ-tientje) Actuele inkomensgrens 120%											
Meerkosten uitgaven regeling							€ 84.800		€ 98.368		€ 115.328
meerkosten uitvoering							€ 159.200		€ 199.000		€ 248.750
Internet kinderen / Actuele inkomensgrens 120%											
Meerkosten uitgaven regeling							€ 46.125		€ 53.505		€ 62.730
meerkosten uitvoering							€ 159.200		€ 199.000		€ 248.750
TCG / Actuele inkomensgrens 130%											
Meerkosten uitgaven regeling									€ 182.770		€ 214.282
meerkosten uitvoering									€ 199.000		€ 248.750
TOTALEN MINIMABELEID											
Meerkosten uitgaven minimabeleid							€ 303.613		€ 534.960		€ 627.195
Meerkosten uitvoering minimabeleid							€ 477.600		€ 796.000		€ 995.000
TOTAAL							**€ 781.213**		**€ 1.330.960**		**€ 1.622.195**
TOTAAL MEERKOSTEN											
Totaal meerkosten uitgaven			**€ 267.872**		**€ 1.382.733**		**€ 5.734.779**		**€ 6.835.113**		**€ 9.692.161**
Totaal meerkosten uitvoering			**€ 89.850**		**€ 457.325**		**€ 1.302.000**		**€ 1.826.500**		**€ 2.283.125**
TOTAAL			**€ 357.722**		**€ 1.840.058**		**€ 7.036.779**		**€ 8.661.613**		**€ 11.975.286**

Reuling, Marian (Brunssum)

Onderwerp: Vragen Lijst Borger n.av. voorstel verruimen inkomstengrenzen
Bijlagen: Onderzoek kosten uitbreiding doelgroep bijzondere bijstand - minimabeleid__ 202296000__.pdf

---

Van: Leusden, Merle van (Brunssum) <merle.van.leusden@brunssum.nl>
Onderwerp: RE: Vragen Lijst Borger n.av. voorstel verruimen inkomstengrenzen

Bij deze de beantwoording op jullie vragen.

Vraag 1. In 2022 was er een tekort van ca. € 401.000 op het budget dat het Rijk beschikbaar stelde ten opzichte van de toekenningen. Waar komt dit verschil vandaan en moeten we dit jaar wederom rekening houden met dit tekort?
Antwoord: het verschil tussen het budget van het Rijk en de uitgaven zit in:
1. Meer minima in Brunssum dan waar het Rijk mee rekent: ca. 2100 t.o.v ca. 1600 huishoudens
2. De uitvoeringskosten moesten ook uit het budget betaald worden
3. Op basis van steekproeven bleek een aantal aanvragers de inkomensgrens onterecht te hebben toegepast. Daarmee lijkt zo'n €170.000 gemoeid te zijn.
(NB: Gekozen was de procedure zo eenvoudig mogelijk te maken voor inwoners om de uitbetaling zo snel mogelijk te kunnen doen)

We weten nog niet of het Rijk rekening houdt met de uitgaven in 2022 en wat het budget wordt. Bij de aanvraagprocedure 2023 zullen we de gegevens bij niet-uitkeringsgerechtigden op voorhand controleren (in tegenstelling tot de werkwijze in 2022).

Vraag 2: Op welke manier is het advies vanuit de SMO raad meegenomen om tot dit advies te komen?
Antwoord: De SMO raad is vanaf maart 2023 meegenomen in het onderzoek en de concept voorstellen, via de werkgroep Participatie. Laatstelijk op 5 juni heeft uitwisseling plaatsgevonden tussen portefeuillehouder en de SMO raad en is e.e.a. onderling toegelicht. Ook is aangegeven in hoeverre sommige opmerkingen in het advies niet stroken met het beleid, bijvoorbeeld op het aspect 'bereik'.

Vraag 3: De cijfers liggen ver uit elkaar in beide adviezen, maar voor mij is nog steeds niet duidelijk aan welk bedrag we nu specifiek moeten denken als we kiezen om de inkomensgrenzen te verruimen. Is het mogelijk om hier toch een duidelijk overzicht van te krijgen?
Antwoord: We zenden de berekening (gedaan door ISB-BOL, inclusief uitvoeringskosten) na (zie bijlage). Daarbij is te zien wat de kosten zijn wanneer met een percentage opgehoogd wordt bijvoorbeeld naar 130 % enz. Op basis van dit onderzoek zijn de cijfers in het voorstel gebaseerd.

Vraag 4: **In het advies zie ik niks terug over de motie die wij mede hebben ingediend met betrekking tot het OV, wat is hier het advies over en kunnen we dit niet reacties in plaats van proactief inzetten (op aanvraag).**
Antwoord: In het raadsvoorstel staat beschreven dat er een motie is ingediend, wat de kosten zijn bij gratis OV (punt 6), en op verschillende onderdelen (spits-dal-uren, reisgebied enz). Ook zijn argumenten benoemd. Het voorstel aan het college was dit niet in te zetten en dat is zo besloten. Daarnaast is dit al in 2022 onderzocht en geadviseerd. De kosten zijn ook hoger dan in 2022.
Het advies van de SMO-raad gaat hier niet op in. Daar het een onafhankelijk adviesorgaan van het college is, weten wij de reden hiervoor niet.

Vraag 5: **Bij armoedebestrijding het accent leggen op preventie steunen wij van harte. Maar hiernaast zal ook inkomensondersteuning middels (hogere) minimaregelingen nodig blijven. Dat dit laatste onrechtmatig zou zijn, zoals beweerd onder punt 2 op pagina 4,ontgaat ons volledig. Waar heeft dit specifieke betrekking op? Dit is voor ons niet duidelijk te herleiden.**

Antwoord: Bedoeld wordt dat inkomenspolitiek is voorbehouden aan het Rijk. Specifiek wordt bedoeld het vrij verruimen van regelingen via Bijzondere Bijstand om zo meer inkomen te leveren. De minimaregelingen zijn inderdaad bedoeld om minima te ondersteunen en (door beleid bepaalde) onkosten te vergoeden (nl. via het minimabeleid).

Vragen en antwoorden PvdA fractie

Vraag: In de jaarstukken 2022 van St. Leergeld staat dat Brunssum 40.000 euro subsidie heeft gegeven – in dit stuk staat 67.000. Wat is juist?

Antwoord: De jaarrekening 2022 geeft de realisatie weer (€40.750,44)bij St. Leergeld. Voor 2023 is de gevraagde bijdrage € 67.000. men gaat uit van stijging van de aanvragen en de handlingskosten zijn gestegen.

Afhankelijk van gebruik en giften van derden wordt de bijdrage hoger of lager. Landelijke giften aan St. leergeld worden ook verdeeld tussen de regio's

Vraag: Hoeveel procent wordt er nu gebruik gemaakt van de regelingen?

Antwoord: Wij gaan in 2024 weer een evaluatie van het minimabeleid uitzetten. Daarin ook de cijfers van de kindregelingen. Het beleidsplan armoede en schuldhulpverlening (incl. minimaregelingen) loopt in 2024 ook af.

Het gebruik is na afloop van elk jaar te becijferen. Omdat 2022 nog deels Coronajaar was, is dit niet representatief.

Vraag: Welk argument is er om 100% te begroten, als we weten dat er geen gebruik van wordt gemaakt?

Antwoord: De raad heeft voor het armoede- en schuldhulpverleningsbeleid aangegeven dat zoveel mogelijk minima gebruik moeten maken van de regelingen. We richten onze aanpak vooral op preventie en vroegsignalering. En bieden dan ook de regelingen proactief aan. Uitgaan van een percentage gebruik met daaraan gekoppeld budget is een risico.

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 12 juni 2023
Registratiekenmerk	: 202271030
Gemeentebladnr.	: 2023/32
Afdeling opsteller	: Maatschappelijke ontwikkeling
Naam opsteller	: Ellen Houben
Bereikbaar onder	: +31455278536, ellen.houben@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Merle Leusden, van
Raadsvergadering d.d.	: 11 juli 2023
Uiterlijke datum	: Uiterste datum 11 juli 2023

Motivatie datum: laatste vergaderdatum voor de zomer 2023

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Raadsvoorstel & besluit inzake uitkomsten onderzoek verruimen inkomensgrenzen

2. **Uitgangssituatie**

a. Aanleiding

Naar aanleiding van de uitkomst van de minimaeffectrapportage (MER 2021) en begrotingsbehandeling 2023 op 1 november 2022, is door de portefeuillehouder toegezegd (nr. 81 en 73) uit te zoeken wat de kosten zijn als de gemeente de inkomensgrens verhoogt voor de minimaregelingen én de energietoeslag 2023.
Daarnaast is ook toegezegd (nr. 67) uit te zoeken of gemeente Brunssum de Dierenvoedselbank vanuit het armoedebeleid kan ondersteunen met een subsidie voor vervoer en opslagruimte.
Aanvullend is op 9 mei jl. een motie aangenomen van Lijst Borger en de SP inzake 'gratis OV', een optie voor uitbreiding van de minimaregelingen én het ophogen van de inkomensgrens die gebruikelijk is. De motie wordt via dit voorstel afgehandeld.
Om inzicht te krijgen in bovenstaande kwesties is onderzoek gedaan naar de kosten en de consequenties voor de uitvoering bij verhoging van de inkomensgrenzen en het aanbieden van aanvullende regelingen.
Uw raad is op 13 december 2022 geïnformeerd dat de uitkomst van deze onderzoeken zou volgen in de eerste helft van 2023. Daarbij is toegezegd eenmalig de inkomensgrens voor het winterkinderkledingpakket 2022-2023 te verhogen naar 130%, in afwachting van de uitkomsten van de toezeggingen. Dat is met het winterkledingpakket 2022-2023 uitgevoerd.
De behandeling in het college heeft plaatsgevonden op 12 juni jl. Met dit behandelvoorstel leggen we de voorgestelde maatregelen ter besluitvorming aan de raad voor.

b. Huidige situatie/probleemstelling

De huidige inkomensgrens van het armoedebeleid is gesteld op 120% van het geldende bijstandsniveau. Dat is algemeen gangbaar, bij de omliggende gemeenten en ook bij de armoedemaatregelen van het Rijk.
Omdat het armoede- en minimabeleid wordt uitgevoerd door verschillende ketenpartners is de vraag bij hen neergelegd wat de consequenties en effecten zijn van verhoging van de inkomensgrenzen.
Vervolgens is bureau KWIZ bevraagd op het onderdeel: uitbreiding inkomensgrenzen naar 130%, in relatie tot de Minima Effect Rapportage (MER 2021). KWIZ had hierin een schatting van de meerkosten afgegeven die sterk afwijkt van de resultaten uit het verrichte onderzoek door ISD BOL.
In de raadsvergadering van 9 mei 2023 is toegezegd (nr. 24) de uitkomsten van het onderzoek naar de kosten van 'gratis OV', op basis van de motie van Lijst Borger en de SP, mee te nemen in dit voorstel.

Het onderzoek van ISD BOL had betrekking op álle inkomensgrenzen binnen het minimabeleid voor armoede en schuldhulpverlening. De minimaregelingen zijn daar een onderdeel van. Belangrijk is te vermelden dat minima ook via andere regelingen worden ondersteund, zoals via het jeugd- en educatiebeleid, WMO, sport en gezondheidsbevordering en energiebesparende maatregelen. Dit maakte géén onderdeel uit van het onderzoek.

Het onderzoek richtte zich op de effecten van:

1. **Uitbreiding van inkomensgrenzen naar 130% bij de minimaregelingen en Bijzondere Bijstand**
2. **Uitbreiding van de inkomensgrenzen naar 130% voor de energietoeslag 2023: op basis van de gegevens uit 2022, inclusief de steekproeven**
3. **Uitbreiding van de inkomensgrenzen bij de kind regelingen via St. Leergeld (van 120% naar 130%)**
4. **Analyse van het verschil tussen de uitkomsten van de Minima Effect Rapportage 2021 en de berekende kosten, bij verhoging van de inkomensgrens naar 130%**
5. **Gebruik van Bijzondere Bijstand als optie om energiekosten te vergoeden**
6. **Uitbreiding van de minimaregelingen en het verhogen van de inkomensgrens via het aanbieden van gratis OV**

Ad 1. Uitbreiding van inkomensgrenzen naar 130% bij de minimaregelingen en Bijzondere Bijstand

ISD BOL is voor gemeente Brunssum de uitvoerder van Bijzondere Bijstand en de minima(participatie)regelingen voor volwassenen.
De kosten van ISD BOL bestaan uit de uitgaven van de regelingen én de kosten voor de uitvoering.
ISD BOL heeft berekend wat dit betekent bij het verhogen van de inkomensgrenzen naar 130% voor Bijzondere Bijstand, de minimaregelingen. Om de totale kosten bij 130% inzichtelijk te maken is de energietoeslag hierin meegenomen.
De uitgaven bij de huidige inkomensgrens waren in 2022: € 1.217.381,00 en € 3.057.714,00 voor energietoeslag, dus ca. € 4,2 miljoen totaal.
De totale geraamde kosten, voor Bijzondere Bijstand, de minimaregelingen én de energietoeslag bij 130% komen uit op: € 7.036.779,00
Daarbij zijn de uitgangspunten:
- het aantal huishoudens met een inkomensniveau tot 130% in Brunssum is: 2500 (cijfers CBS 2021)
- een aantal regelingen gaan in de berekening van 100% naar 130%: bijv. individuele inkomenstoeslag
- een aantal regelingen gaan van 110% naar 130%: dit betreft bijzondere bijstand algemeen en vergoeding voor bewindvoeringskosten
- sommige regelingen gaan van 120% naar 130%: dit betreft participatieregelingen volwassenen, het VGZ tientje, internet kinderen
-de kosten voor uitbreiding van de inkomensgrens voor kindregelingen via St. Leergeld en het Jeugdfonds Sport en-Cultuur zijn hierin niet meegenomen omdat ISD BOL deze regelingen niet uitvoert.
-De TCG regeling (chronisch zieken) is niet meegenomen omdat deze wordt bekostigd uit WMO budget
- in het totaalbedrag zitten ook de uitvoeringskosten van ISD BOL
- er is uitgegaan van *maximaal* bereik van de huishoudens, behalve bij Bijzondere Bijstand. Voor Bijzondere Bijstand komen mogelijk ook andere inkomensgrenzen in aanmerking. Daarom is gerekend met het huidige aantal gebruikers van Bijzondere Bijstand.

Ad 2. De kosten en uitvoering bij uitbreiding van de inkomensgrenzen voor de energietoeslag 2023: op basis van 2022, cf. toezegging 73

De uitgaven bij de huidige inkomensgrens 120% in 2022 (regeling loopt nog tot 1 juli): € € 3.057.714,00
De totale kosten bij uitbreiding van de inkomensgrens voor de energietoeslag 2023 naar 130% zijn: € 3.861.950,00.
Daarbij zijn de uitgangspunten:

- er is gerekend met € 1.300 per huishouden
-iedereen die 'bekend' is bij ISD BOL vanuit de uitkering of toekenning minimaregelingen tot 120% wordt ambtshalve uitbetaald
-op basis van de ervaring in 2022 en de uitkomst van de steekproeven wordt ervoor gekozen in 2023 alle voorwaarden op voorhand te controleren. Het gevolg is dat 'zelf- aanvragers' alle informatie vooraf moeten aanleveren en uitbetaling langer duurt, vanwege de controle.
-Er is uitgegaan van maximaal bereik, ca.2.000 huishoudens bij 120% en ca.2.500 bij 130%
-In 2022 was er een tekort van ca. € 401.000 op het budget dat het Rijk beschikbaar stelde ten opzichte van de toekenningen.
Onlangs werd bekend dat het Rijk de voorwaarden voor de energietoeslag 2023 later dan gepland (juni 2023) aan de gemeenten doet toekomen. De geldende voorwaarden zijn op dit moment nog niet bekend.

Ad 3. De kosten en uitvoering bij uitbreiding van de inkomensgrenzen bij de kindregelingen van 120% naar 130%
Een verhoging van de inkomensgrens leidt tot een geschatte bijdrage van € 79.580,00 ten opzichte van €67.733,35 (huidige gevraagde bijdrage 2023) voor St. Leergeld.
Daarbij zijn de uitgangspunten:
-de kosten zijn geschat op basis van het aantal gebruikers 2022 van St. Leergeld, dit wijzigt elk jaar.
-de extra kosten voor de directe aanmeldingen bij Jeugdfonds Sport- en Cultuur zijn nog niet meegenomen, (huidige gevraagde bijdrage 2023 o.b.v. 120% is € 93.500,00).
-bij 100% gebruik is het aantal kinderen in deze inkomenscategorie (130%) ca. 700 (tot 120% zijn er ca. 500 kinderen, CBS 2021)
De reactie van St. Leergeld over de effecten bij een verhoging naar 130%:
De voorzitter van Stichting Leergeld geeft aan dat de benodigde capaciteit voor uitbreiding van de doelgroep niet voorhanden is en dat ook de doorlooptijden mogelijk gaan oplopen bij een andere inkomensgrens. Anders gezegd: met de huidige aanvragen en capaciteit is het organisatievermogen nauwelijks houdbaar. Bij uitbreiding van de doelgroep verslechtert dit.
St. Leergeld vraagt tevens aandacht voor de behoefte aan uniformiteit van de regelingen bij de Parkstadgemeenten, niet alleen met het oog op complexiteit van de eigen werkprocessen, maar ook als boodschap aan burgers, omdat zij de kindregelingen voor alle Parkstadgemeenten uitvoeren.

Ad 4. Toelichting van bureau KWIZ betreffende de Minima Effect Rapportage 2021 en de kosten voor verhoging van de inkomensgrens 130%
In de minimaeffectrapportage (MER) van 2021 is aan bureau KWIZ gevraagd te onderzoeken wat de extra kosten zijn bij uitbreiding van de inkomensgrens naar 130% bij de participatie/minimaregelingen.
In het rapport wordt een bedrag van € 34.400 genoemd als indicatie voor toename van de kosten bij het verhogen van de inkomensgrens naar 130%.
Uitgangspunten waren daarbij:
-KWIZ heeft een berekening gemaakt op de *participatie/minimaregelingen,* niet op Bijzondere Bijstand of incidentele regelingen, zoals de energietoeslag
-KWIZ is bij de berekening uitgegaan van het *bereik* in 2021 (Coronajaar), níet het maximale aantal huishoudens dat een beroep kan en mag doen op de regeling.
-KWIZ heeft een query gemaakt op huishoudens zonder vermogen; dat is niet bij alle regelingen van toepassing
-KWIZ heeft een doorrekening gemaakt naar 2022 van aantallen minimahuishoudens op basis van de CBS cijfers 2021, deze zijn niet bevestigd door CBS
- KWIZ heeft geen rekening gehouden met uitvoeringskosten

Ad 5. Verhogen inkomensgrens voor energietoeslag via Bijzondere Bijstand (BB)
Onderzocht is wat de consequenties zijn bij het tijdelijk verhogen van de inkomensgrens voor energietoeslag 2023 via Bijzondere Bijstand.
De inkomensgrens in het kader van Bijzondere Bijstand wordt als voorbeeld omhoog getrokken naar 150% van de toepasselijke bijstandsnorm. Bovendien wordt, als het inkomen hoger is dan 150% van de toepasselijke

bijstandsnorm, 25% van het meer-inkomen aangemerkt als draagkracht. Dus ook huishoudens met een inkomen hoger dan 150% kunnen in aanmerking komen voor BB, voor kosten energie.
Met andere woorden: elke burger die te maken heeft gekregen met gestegen energieprijzen in relatie tot zijn draagkracht, kan in aanmerking komen, waardoor een beperking tot een inkomensgrens van 150% niet aan de orde is.
Met deze regeling wordt in feite de inkomensgrens voor het recht op bijzondere bijstand voor huishoudens, die te maken hebben met aantoonbaar hogere uitgaven voor gas en elektriciteit en daardoor in financiële problemen zijn gekomen of komen, via deze weg omhoog getrokken.
Ook betekent dit dat er in feite geen doelgroep te duiden is. Áls er maar sprake is van gestegen energietarieven.
Los daarvan moeten alle aanmeldingen individueel beoordeeld worden wat effect heeft op de uitvoeringskosten.

Ad 6. Uitbreiding van de minimaregelingen via het aanbieden van gratis OV (motie Lijst Borger en SP)
Op 9 mei 2023 is toegezegd (nr. 24) te onderzoeken wat de mogelijkheden en kosten zijn betreffende het aanbieden van gratis OV aan minima. De portefeuillehouder heeft toegezegd dit onderzoek mee te nemen in voorliggend voorstel.
In 2022 is in Brunssum al een aanbod gedaan door Arriva en is ook een offerte neergelegd voor gratis OV in het kader van het minimabeleid. Destijds werd besloten dit niet aan te bieden.
Op basis van de actuele gegevens van Arriva kunnen we concluderen dat de prijs per deelnemer verhoogd is: van € 75,00 naar € 81,20 en voor de pas: van € 7,50 naar 12,50. De overige uitgangspunten zijn hetzelfde gebleven.
Kostentechnisch komen we dan uit op:
Vervoerspas voor heel Limburg, in daluren, voor alle minima, exclusief uitvoeringskosten en pas:
Bij de reguliere inkomensgrens (120%) (2600 volwassenen):kosten: € 211.120,00
Alleen ouderen tot 120% (900): € 73.080,00
Alleen kinderen 12 t/m 17 jaar 120% (600): € 24.360,00
De doelgroep minima 130% bevat ca. 2400 huishoudens van gemiddeld 1,6 persoon per huishouden. De kosten voor heel Limburg zouden dan grofweg uitkomen op ca.€ 311.808,00, excl. pas, en uitvoeringskosten
De doelgroep minima tot 150% bevat ca. 3400 huishoudens met gemiddeld 1,6 personen per huishouden. De kosten zouden dan uitkomen op ca.€ 441.728,00 excl. pas en uitvoeringskosten
Vervoerspas alleen Zuid-Limburg, in daluren, voor alle minima, exclusief uitvoeringskosten en pas:
Bij 120% inkomensgrens (2600 volwassenen): €183.560,00
Alleen ouderen tot 120% (900): € 63.0540,00
Alleen kinderen 12 t/m 17 jaar 120% (600): € 21.180,00
Vergoeding eigen bijdrage WMO inzake mobiliteit
In 2022 is ook gekeken naar het vergoeden van de eigen bijdrage inzake WMO vervoer voor inwoners van 67+ die niet gebruik kunnen maken van regulier OV. Om benadeling; de verplichte eigen bijdrage voor de voorziening WMO, te compenseren.
Toen betrof het een kosten post van ca. € 600.000.
Het totaal aantal deelnemers aan WMO mobiliteit was in 2022: 1072.
Uitvoering van gratis OV regeling zal een extra investering op uitvoeringskosten betekenen.

Eerder gaf Arriva aan in principe geen aanbod te doen voor de 'spitsuren', omdat ze naar eigen zeggen de 'lucht' in daluren in bussen en treinen willen opvullen via het gratis OV-aanbod van gemeenten. Er is eerder geen aanbod gedaan voor gratis OV in Brunssum of alleen voor Parkstad.
Naar aanleiding van vragen uit andere gemeenten heeft Arriva alsnog een aanbod gedaan voor OV in de spits. Voor reizen in Parkstad komt dit neer op € 1.200 per persoon/per gebruiker. Waarbij de gemeente 5% korting krijgt maar wel zelf alles moet inregelen. Voor reizen buiten Parkstad is de prijs: € 2.400 (Zuid-Limburg) en € 3.600 (heel Limburg)
Verder is het van belang op te merken dat Arriva voor de daluren de gehele doelgroep in rekening brengt, ongeacht het aantal gebruikers. In de spits geldt niet de afkoop van de hele doelgroep, omdat dit qua capaciteit niet haalbaar is.
Gebleken is dat veel inwoners al gebruik maken van (gratis)OV-voorzieningen via gemeente en/of Rijk:

- via vergoeding van werkgevers (woon-werk) of vrijwilligerswerk, via een studenten OV kaart, via een vervoersvoorziening (leerlingenvervoer OV+ begeleiding of aangepast vervoer) WMO voor ouderen (Omnibuzz), korting op OV (ouderen), gratis OV voor re-integratiekandidaten, gratis OV voor kinderen naar taalonderwijs).
Verder is er het ANWB fietsenplan voor kinderen tot 18 jaar, de boodschappenbus/belbus voor uitjes.
Voor werkenden of schoolgaande jeugd is reizen in de daluren niet toereikend. Het gratis OV zou dan met name resteren voor vrijetijdsactiviteiten in de daluren.
Een suggestie om het OV zelf te organiseren achten wij niet haalbaar, vanwege de ontbrekende informatie over de specifieke behoefte, het tekort aan chauffeurs, de strenge vervoerseisen en positie ten opzichte van professionele aanbieders.

Uitwerking toezeggingen
67 (01-11-2022): Ondersteunen Dierenvoedselbank met vervoer en opslagruimte
In de afgelopen maanden hebben diverse gesprekken plaatsgevonden met afdeling Brunssum van de Dierenvoedselbank, met de portefeuillehouder en separaat met de beleidsmedewerkers van de Parkstadgemeenten en Sittard-Geleen.
Op aangeven van de initiatiefnemer was de inzet van de gesprekken te komen tot een opslaglocatie of meerdere uitdeelpunten in Parkstad en Sittard-Geleen.

Vervolgens deden zich ontwikkelingen voor in de organisatie van de Dierenvoedselbank. Uiteindelijk heeft de afdeling Brunssum zich afgesplitst van de Dierenvoedselbank in Sittard-Geleen en wil men in Parkstad verder. De gemeenten Kerkrade, Landgraaf en Heerlen hebben echter aangegeven de Dierenvoedselbank geen onderdeel uit te laten maken van het minimabeleid, met betrekking tot een subsidie, net als Brunssum eerder besloot. Wel is aan de afdeling ROV gevraagd te inventariseren of er gemeentelijke opslaglocatie vrij is, maar hier is negatief op geantwoord. Zie verder: conclusie en advies.

73 (01-11-2022) en 81 (01-11-2022): ruimhartiger minimabeleid en verhoging inkomensgrenzen bij energietoeslag
De uitwerking van deze toezeggingen maakt onderdeel uit van bovenstaand onderzoek en de uitkomsten daarvan.

24 (09-05-2023) onderzoek naar de mogelijkheden van gratis OV voor minima
De uitkomsten van het onderzoek zijn verwerkt onder punt b6 in dit voorstel.

Conclusies en advies:
-Naar aanleiding van het onderzoek voor verruiming van minimaregelingen en de energietoeslag is ook de Bijzondere Bijstand meegenomen als optie. Evenals een regeling voor gratis OV.
Gezien de totale kosten en het risico voor de begroting is de conclusie dat een *algehele verhoging/verruiming* en/of een extra generieke vergoeding van energiekosten via Bijzondere Bijstand geen haalbare optie is.

Wel wordt voorgesteld een tweetal aanpassingen te doen in het armoedebeleid: namelijk:
1. structurele uitbreiding van de doelgroep voor het aanbod van twee kledingpakketten per jaar, nl. voor kinderen van minimahuishoudens met een inkomensgrens tot 130%, in plaats van voorheen incidenteel en alleen kinderen van gezinnen in de bijstand; dit om de armoede van meer minimagezinnen te verzachten en kinderen een leuk extra te geven

2. structurele verhoging van het budget voor acute noden via het Noodfonds Minima van €25.000 naar €50.000 zodat meer maatwerk gekeverd kan worden ingeval van stringente situaties. In 2023 wordt dit bekostigd uit het Crisis- en herstelfonds, structureel via de begroting 2024 en verder. Dit geeft extra regelruimte voor het leveren van maatwerk voor meer burgers in acute nood.

De derde maatregel is het uitbetalen van de energietoeslag 2023 ad € 1.300 aan huishoudens met een inkomen tot 120% van de geldende bijstandsnorm. Dit betreft een maatregel van het Rijk met bijbehorend budget. Na implementatie van de beleidsregels die door het Rijk worden aangeleverd, de verwachtte aanlevering in juni is uitgesteld, verwachten we in het laatste kwartaal gereed te zijn voor uitvoering. De burgers met een bijstandsuitkering worden wederom ambtshalve uitbetaald. Andere burgers vragen zelf aan via ISD BOL.

Ten aanzien van de Dierenvoedselbank is al eerder toegezegd is dat we minima in Brunssum wijzen op het bestaan van de Dierenvoedselbank zoals we ook met andere voorliggende voorzieningen doen, namelijk via eigen kanalen en die van onze ketenpartners. De gegevens van de Dierenvoedselbank zijn al opgenomen in het Help-Hulp-boekje. Verder blijven we in gesprek in het kader van Dierenwelzijn.

3. Gewenste situatie

a. Ten aanzien van armoede is in 2020 een beleidsplan vastgesteld voor de jaren 2021-2024. Daarin zijn de inkomensgrenzen en uitvoeringspartners vastgelegd. Het beleid beidt mogelijkheden minimaregelingen bij te stellen op basis van nieuwe initiatieven.
We willen bereiken dat we in Brunssum burgers, ten opzichte van buurgemeenten, niet structureel bevoordelen en/of benadelen wanneer het gaat om inkomensondersteuning en minimabeleid. Wel kan er op onderdelen lokaal verschil zijn, mede afhankelijk van politieke keuzes en ruimte in de begroting.
Een andere doelstelling is het accent op preventie. Hoe meer we voorkomen dat burgers in armoede geraken hoe minder doorwerking er ontstaat naar andere levensgebieden, zoals financiën, gezondheid, werk en

woonsituatie.
Het verzachten van armoede is een ander belangrijk uitgangspunt waar we met uitgebreide bestaande en nieuwe initiatieven aan blijven werken. De ambitie is het bereik van de minima zo groot mogelijk te maken. Een en ander heeft ook betrekking op het coalitieakkoord en bijbehorende uitvoeringsplan, namelijk:
Actie nr. 17: *het versterken van armoedebestrijding in brede zin en tegengaan van kinderarmoede.*

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)

- Armoedebeleid Brunssum 2021-2024 (Djuma 993034)
- Evaluatie Schuldhulpverlening 2022 (Djuma 202251069)
- Minimaeffectrapportage 2021 (Djuma 202236211)
- Visie Sociaal Domein (Masterplan Verseon 847163))
- Energietoeslag 2022 en 2023(Djuma 2019760 en 202238587
- Toezeggingen 67, 73 en 81 (Djuma 202252184/20227611/202252343) en tussentijds bericht (Djuma 202252261)
- Coalitieakkoord en uitvoeringsplan 2022-2026 (Djuma 202289809)

2. **rol/ bevoegdheden college van B en W**
Het college adviseert de raad in te stemmen met het voorstel in het kader van de beleidsaanpassing en het budgetrecht.

3. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

- Participatiewet
- Bijzondere Bijstand
- Energietoeslag 2023 (kaders volgen medio 2023)

c. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?
ja: actie nr. 17: *het versterken van armoedebestrijding in brede zin en tegengaan van kinderarmoede.*

d. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

630003-438103	Kledingpakketten	Aantal 700 (max) bij 130%	Extra Kosten **€28.000 t.o.v. 120%**	Budget was (max. en incidenteel) € 70.000 door inzet van restant 2022	**Budget wordt: max.€ 98.000,00 m.i.v. 2024* structureel**
630003-443825	Fonds Minima	Verhoging	Extra budget 2023 **€25.000 uit Crisis- en herstelfonds**	Budget was € 25.000	**Budget wordt: € 50.000 (m.i.v. 2024 structureel)**
630003-443815	Energietoeslag	Aantal ca 2.000 bij 120%	Benodigd budget **Ca. €2.600.000 bij 120% excl. Uitvoerings-kosten**	€ 978.165,00 mln. is reeds beschikbaar uit dec 2022 (voorschot)	**Budget wordt:** Meicirculaire nog onbekend** max. en eenmalig in 2023 excl. uitvoeringskosten

*budget 2023 gaat alleen om winterpakket en is gedekt uit 630003-438103
**het totaal beschikbare budget voor de energietoeslag 2023 is nog niet bekend, de wetteksten worden pas in juni verwacht

a. Argumenten en overwegingen

1. *Het structureel ophogen van de inkomensgrens vraagt een grote investering die niet is opgenomen in de begroting. Het verlegt het accent van de uitgaven voor armoede van preventief ingrijpen naar curatief verzachten*

Hoewel armoede niet snel en makkelijk terug te dringen is, is het beleid van onze gemeente voor een belangrijk deel gericht op het voorkomen van schulden en armoede, zodat de burgers zich beter kunnen redden bij tegenvallers. Voor de laagste inkomens hebben we een uitgebreid pakket aan maatregelen als ondersteuning dat zo nodig bijgesteld wordt op basis van nieuwe initiatieven. Wanneer het budget vooral gericht is op het verzachten van armoede, is het evident dat we onvoldoende kunnen inzetten op preventie,.

2. *Het oplossen van armoede door inkomen aan te vullen in de vorm van meer minimaregelingen is niet aan te bevelen en onrechtmatig.*
   Inkomenspolitiek is voorbehouden aan het Rijk. Gemeenten kunnen onder voorwaarden inkomensondersteuning bieden, maar dat is niet dé oplossing voor het verhogen van het basisinkomen van de eigen burgers. Hierover gaat het Rijk. Bijzondere Bijstand is nu al mogelijk en wordt ook toegepast, maar er zijn voorwaarden aan gesteld om in aanmerking te kunnen komen. Het verhogen van het minimumloon is een van de maatregelen die het Rijk heeft doorgevoerd. Het minimabeleid van gemeente Brunssum richt zich voor een belangrijk deel op preventie en het bevorderen van participatie.
3. *Het generiek ophogen van de inkomensgrens naar 130% creëert nieuwe uitsluitingen*
   Het is alom bekend dat sommige huishoudens slechts enkele euro's boven de huidige inkomensgrens zitten. Dat verandert niet bij het ophogen naar 130%, dan worden het alleen andere huishoudens. Ook de zgn. armoedeval verdwijnt niet helemaal. Ook bij 130% gaan sommige type huishoudens slechts een klein bedrag meer krijgen bij aanvaarding van werk en verliezen ze toeslagen bij een (nieuwe) inkomensgrens. Bureau KWIZ heeft berekend dat paren met/zonder kinderen bij 130% inkomen geconfronteerd worden met deze zgn. Armoedeval (MER 2022).
4. *Het Rijk verzacht additioneel in crisistijden armoede met extra maatregelen*
   In het afgelopen jaar en -periode heeft ook het Rijk bovenop additionele Brunssumse maatregelen (crisis- en herstelfonds, cadeaukaarten, extra bijdragen aan Voedselbank, amendement energiekosten) diverse extra maatregelen ingezet om te voorkomen dat burgers in acute nood kwamen.
   Voorbeelden zijn: de energietoeslag 2022 en 2023, het Noodfonds energiearmoede, het verlagen van de BTW voor elektriciteit op de energierekening, Coronacompensatie voor (collegegeld) studenten en voor ondernemers, het energieplafond, verhoging van diverse toeslagen, zoals huurtoeslag, tegemoetkoming op de ziektekostenverzekering en verhoging van de (inkomens)grens voor huurtoeslag, inzet van energiecoaches en het gratis faciliteren van energiebesparende maatregelen. Daarnaast is het wettelijk minimumloon verhoogd met 10% en daarmee ook de uitkeringen.
5. *Met de voorgestelde maatregelen ondersteunt gemeente Brunssum structureel kinderen uit minimahuishoudens met een inkomensgrens tot 130%*
   Kinderarmoede blijft een belangrijk aandachtspunt in het beleid. De kinderkledingpakketten zijn in de afgelopen jaren incidenteel vergoed. Eind 2022 is hierbij additioneel gekozen de inkomensgrens tot 130% op te hogen. Een van de opties om eenvoudig en met enigszins beperkte kosten iets extra's voor kinderen te doen is de minimahuishoudens te ondersteunen door voortaan de kledingpakketten *structureel* te vergoeden én voor een *grotere* doelgroep, nl. álle huishoudens met kinderen en met een inkomen tot 130% van de geldende bijstandsnorm. De kinderen kunnen de nieuwe kleding zelf 'shoppen' en krijgen leuke extra's erbij. De uitvoering is belegd bij ISD BOL.
6. *Het ophogen van het budget van het Noodfonds Minima is een doelgerichte en efficiënte maatwerkoplossing.*
   De werking van het Noodfonds Minima via CMWW is efficiënt gebleken, zowel voor de beperkte doorlooptijd als het daadwerkelijk voorkomen van 'erger'. Het Noodfonds Minima was in 2022 uitgeput.
   Met het verhogen van het budget van € 25.000 naar € 50.000 kunnen we burgers die het nodig hebben snel en eenvoudig helpen. Dit heeft de voorkeur ten opzichte van generieke, dure en intensieve maatregelen. Bijzondere Bijstand kent zware beoordelingsgronden waardoor veel burgers worden uitgesloten. Voor het Noodfonds Minima gelden geen inkomensgrenzen, maar wordt de acute nood centraal gesteld, waardoor maatwerk snel mogelijk is.
7. *Het verstrekken van gratis OV is een dure regeling waarbij de doelgroep beperkt is en de behoefte onduidelijk*
   Aangezien de bijdrage aan Arriva wordt bepaald door de grootte van de doelgroep en veel inwoners al gebruik maken van een OV vergoeding, zijn de kosten hoog in vergelijking met het effect. Daarnaast willen we met name fietsen stimuleren voor kinderen en ook ouders. In het kader van sociale ontmoetingen doen we in

Brunssum veel om dit te realiseren: bijvoorbeeld bij eenzaamheid, ontmoetingen in de wijk, positieve gezondheid, lunches en activiteiten via het welzijnswerk.
En ook hier geldt, maatwerk is altijd mogelijk geval van acute nood.

e. Opties en keuze
Een algehele verhoging van de inkomensgrens naar 130% wordt niet geadviseerd om voornoemde argumenten. Deels vanwege inkomenspolitiek die aan het Rijk is voorbehouden. Deels vanwege zware beoordelingscriteria voor bijvoorbeeld Bijzondere Bijstand. Ook omdat we niet generiek extra regelingen willen toepassen maar alleen daar waar de nood hoog is. Belangrijk is daarbij dat we de middelen en instrumenten in balans houden tussen preventie en curatie. Uitvoerbaarheid met aanvaardbare kosten speelt uiteraard ook een rol.
Met het oog op een dreigende, niet sluitende structurele begroting van de gemeente zou de optie om de kledingpakketten niet of slechts één pakket (winterkleding) te overwegen zijn. De besparing is dan voor 2024 e.v. € 98.000 of € 45.500 (alleen winterkledingpakket)
We weten uit ervaring dat niet alle huishoudens vergoedingen aanvragen. De raad heeft bij het opstellen van het beleid armoede en schuldhulpverlening echter ingestoken op maximaal bereik. Om deze reden hebben we de berekeningen en risico's gebaseerd op de volgens CBS maximale aantallen gebruikers en sluiten we risico's door hoger gebruik uit.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester

Secretaris

gemeente Brunssum

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/32
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 202271030

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer2023/32;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.16 mei 2023, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling ;

Besluit:

1. Kennis te nemen van de uitkomsten van het onderzoek van ISD BOL naar het verhogen van de inkomensgrenzen inzake toezegging 81 (Verhoging inkomensgrens voor energietoeslag 2023) en 73 (Ruimhartiger minimabeleid) van 1 november 2022
2. De inkomensgrenzen behorende bij het minimabeleid voor Bijzondere Bijstand en participatie te handhaven
3. Kennisnemen van het besluit van B&W d.d. 12 juni jl. om huishoudens met een inkomen tot 120% (van het bijbehorende bijstandsniveau) onder geldende voorwaarden energietoeslag 2023 te verstrekken ad.€ 1.300 met de peildatum 1 januari 2023, deze zo mogelijk ambtshalve uit te betalen en de uitvoering wederom te beleggen bij ISD BOL
4. Kinderen, tot 18 jaar, uit minimahuishoudens met een inkomen tot 130% van het geldende bijstandsniveau een zomer- en winterkledingpakket beschikbaar te stellen en daarvoor structureel extra budget bij te ramen ad.
   € 100.000,00, via de begroting 2024
5. Hiermee te starten in 2023 met het winterkledingpakket vanaf september en dit in 2023 te dekken uit het beschikbare budget Armoede (630003/438103)
6. In te stemmen met de afhandeling van toezeggingen 81, 73(2022) en 24(2023), op basis van dit voorstel
7. Kennisnemen van het besluit van B&W dat de dierenvoedselbank blijvend ondersteund wordt door doorverwijzing via de ketenpartners armoede schuldhulpverlening en met de gebruikelijke communicatieactiviteiten en daarmee toezegging 67 af te handelen.
8. Het Noodfonds Minima structureel op te hogen met €25.000, in 2023 via het crisis- en herstelfonds en meerjarig via de begroting 2024 en verder, om maatwerk te kunnen bieden aan meer burgers met een acuut (financieel) probleem en de uitvoering bij CMWW te handhaven
9. Kennisnemen van het onderzoek naar gratis OV en het besluit van het college d.d.12 juni dit niet aan te bieden in het kader van het minimabeleid

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 11 juli 2023,

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

G R I F F I E GEMEENTE * BRUNSSUM
Overzicht verzoeken ex art 43 RvO 2023
Raadsvergadering 11-7-2023

Nr.= jr/art 43/nr.	Datum brief	Datum Djuma	nummer Djuma	Fractie	Afzender	Onderwerp/vragen	Ontvangst griffie	Verstuurd naar vakafd.	Antwoord in college	Datum publicatie antwoord	Raadsagenda
23/art 43/18	8-3-2023	8-3-2023	202285915	SP	Arts	Broedseizoen	8-3-2023	8-3-2023	6-06-23	26-06-23	11-07-23
23/art 43/35	26-4-2023	1-5-2023	202301783	VVD	Di Palma	Overname Jan Linders	27-4-2023	1-5-2023			
23/art 43/37	12-5-2023	12-5-2023	202305424	Lijst Brunssum Lokaal	L'Espoir	Verkoop deel Emmastaete	12-5-2023	12-5-2023	6-06-23	7-06-23	11-07-23
23/art 43/38	11-6-2023	12-6-2023	202313844	PAK	Janssen	Evaluatie wijkgericht werken	11-6-2023	12-6-2023			
23/art 43/39	21-6-2023	22-6-2023	202317085	BBB Lijst Palmen	Palmen	vragen over brieven en grondtransacties	22-6-2023	22-6-2023			